Anno dni dusent vyrhondert ein ind achtentich des vyrden dages
der maent Septembers sterff die hogebarn vermogende furst
her Johan hertoge van Cleve ind greve van der Marck
welliche ziel de barmhartige almechtighe got genedich
ind barmhertich wesen will

[illegible] pertinet [illegible]

Dubl. zu
Pr. Th. I. 547b (2. Ex.)
2 ff.

Vorall. 878.

¶ Paratus de tempe ↄtinẽs euã
gelioꝝ de tempe expõnes necnon
de tempe epiſtolarũ ſermões: ela
boratũ opus correctiſſimũ incipit
feliciter.

Parat⁹
P ẽ iudi
care viuos ⁊
mortuos p̃.
Pet. iiij. In
verbis iſtis
deſcribit vltim⁹ aduẽtus dñi. ſ. ad
iudiciũ. ad qd̃ domi⁹ eſt patus ſi
cut btũs petrus in verbis ꝑpoſitis
atteſtatur. Sciendũ autẽ ꝙ qua
druplex eſt aduẽtus dñi. ſ. in mũ
dum. in animã. in morte. ad iudi
ciuz ⁊ ad qd̃ libet horum dñs eſt
patus venire vt ſcripturarũ teſtio
nio ꝯprobantur. Parat⁹ fuit ad
primũ. Oſee. vi. Preparatus eſt
egreſſus. ſ. filij dei ⁊ venit nobis. id
eſt ad noſtrã vtilitatẽ ⁊ ſalutem.
Iſtud etiã oñſum eſt. yſa. vi. vbi
ait pater ad filiũ ⁊ ad ſpm̃ſanctũ
qñ tractauerũt de noſtra redemp
tione. Quẽ mittã ⁊ quis ibit nob.
Et ait fili⁹. Ecce ego glõ. patus ſũ
mitte me ⁊ ſic fili⁹ dei veniẽs in mũ
duz patus fuit ad õia ſupplicia
⁊ ad mortẽ vt liberaret nos: ⁊ hoc
patet in multis argumẽtis. Primo
ꝙ ihꝛroſolimã aſcendit vbi ſe cru
cifigendũ ꝑdixit Math. xx. Ecce aſ
cendim⁹ iheroſolimaz ⁊ fili⁹ homi
nis tradetur principib⁹ ſacerdotũ
⁊ ſcribis ⁊ ꝯdemnabũt eum mor
te ⁊ tradẽt eum gentib⁹ ad illuden
dum ⁊ flagellãdũ ⁊ crucifigẽdũ.
Scd̃o ꝙ ortũ intrauit vbi iudaz cũ
ſuis cohortib⁹ venturũ eſſe preſci
uit. Tercio ꝙ inimicis ſuis obuiã
iuit dicens. Quẽ queritis. Et reſpõ
derunt ihꝛſum nazarenũ: ipſe ait
ego ſuz. quaſi diceret. Ego patus
ſum mori. Soph. p̃. Prepauit do
min⁹ hoſtiã ſalutarẽ. id eſt ſeipm̃
pro nobis offerẽdo. Eph. v. Dile
xit nos ⁊ tradidit ſeipm̃ pro nob
oblacõem ⁊ hoſtiã a deo in odorẽ
ſuauitatis. Et quia parat⁹ pro no
bis fuit mori: debem⁹ ⁊ nos pati
eſſe ꝑ ipſo mori: vt cum paulo di
cam⁹ Actu. xxi. Ego nõ ſolum alli
gari: ſꝫ etiaz mori parat⁹ ſum pro
nomie domini. Et cũ petro Luc. xxij
Dñe tecum parat⁹ ſum in carcerẽ
⁊ in mortẽ ire. Et ꝗuis petrus pa
ratũ ſe promiſit. tñ fragilitas hu
mana nõ pmiſit. vnde ⁊ ſi nos fra
giles ſumus ad moriendũ ꝑpa
remus tamẽ vngenta cũ mulieri
bus ad vngendũ. Luce. xxiij. Reũ
tentes mulieres de ſepulcro para
uerũt aromata ⁊ vngenta. glõ. In
ſpecta domi ſepultura reuertẽtes
parãt aromata ⁊ vngẽta ꝙ lecta
⁊ audita ⁊ recordata paſſiõe domi
ni ad opa virtutuz in quib⁹ dela
rauit: ſe conuertũt. Bern. Tres
mulieres ſunt mẽs. lingua. ⁊ ma
nus. Parat mẽs aromata ſua an
te omnia ꝯpaſſionis affectũ deĩn
de rectitudinis zelũ: ⁊ inter hec diſ
cretiõis ſpũm. Parat lingua aro
mata ſua q̃ ſunt modeſtia in incre
pãdo. copia in exhortando. effica
cia in ſuadendo. Parat ⁊ manus

aromata ſua penitētiam in carne.
miſericordiam in ope. patientiā in
pſecutione. Paratus eſt etiā dñs
ad ſecūdum aduentū ſcʒ in animā
Aug⁹. Semp de⁹ ſe pn̄tem exhibʒ.
ſemp ſe patū offert ſi te patum in
uenerit. et hoc eſt qđ dicit̄. Apoc.
iij. Ecce ſto ad hoſtiū ⁊ pulſo ſi qs
audierit vo. meā et aperu. m̄ ianu
am intra. ad illū et cena. cū illo et
ipē me. Ecce dñs patus eſt intrare
ſed tuū ē aiaʒ prepare. puer. xvi.
hōis eſt aiam prepare. ē aūt pat⁹
intrare ad cenandū. ſʒ tuuʒ eſt cōui
uium prepare. Jſtud eſt figuratū
in rēgina heſter que preparauit regi
aſſuero cōuiuium et inuitauit euʒ
dicens heſter. iij. Obſecro te domi
ne vt uenias ad me hodie ad cōuiui
um qđ paraui. Rex aūt ſtatī patus
fuit et uenit. dixitq̧ rex p⁹ꝙ vinū
biberet abundāter qđ petis et det̄
tibi ꝓ qua re poſtulas. ⁊ ſi dimidi
am ptem regni mei pecieris impe
trab̄ Heſter interp̄tatur preparata
in tempore et ſigt̄ animā ſcāʒ q̄ in
omni tpe dʒ eſſe pata ad ſuſcipiē
duʒ deū Aug̅. Felix q̄ quotidie mū
dat cor ſuuʒ vt ſuſcipiat habitato
rem deum vt poſſit dicere cū pſal̄.
Paratum cor meum de⁹ paratum
cor meum Per regē aſſuerꝫ qui in
terpretatur b̄titudo ſignificat̄ de⁹
qui eſt rex eterne b̄titudinis. huic
debemus p cōtricōem. cōfeſſioneʒ.
ſatiſfactionem nos prepare Jſta
faciunt optimuʒ cōuiuium in ani
ma. puerbi. xv. Secura mens q̄ſi
cōuiuium iuge. preparato tali cōui
uio in corde debemus eum p duo

tam orationeʒ inuitare Jpē eni pa
tus ē nos exaudire. pſ. Preparatio
nē cordis eorū audiuit auris tua.
Et cum inebriatus fuerit vino cō
punctōnis ⁊ deuotionis dabit no
bis q̄cq̄d pecierim⁹. nō tm̄ dimidi
am partē regni. ſʒ totū regnuʒ ſuū
id eſt ſe ipſuʒ. Paratus eſt etiam
dñs ad tertium aduētū ſcʒ in mor
tem. vnde pſ. Gladiū ſuum vibra
uit arcum ſuum tetendit et parauit
illum et in eo parauit vaſa mortis
id eſt inſtrumēta mortis Gladius
eni vibratus ⁊ arcus tēſus ſūt pa
rata inſtrumenta mortis que pre
parauit cōtra nos dominus. nam
qui vibrat gladiuʒ paratus eſt ſe
care. et qui tetendit arcum parat⁹
eſt ſagittare. Gladius āt vibrari
ſolet cōtra illos qui ꝓpē ſunt v cō
tra ſenes debiles et infirmos qui
videntur morti ꝓpinqui Et arcus te
tendi ſolet ꝯtra illos q̄ remoti ſūt
vt iuuenes ſanos ⁊ robuſtos q̄ pu
tant ſe longe eſſe a morte. ſʒ nō ſūt
nimis ſecuri. q̄ arcus dn̄i remotiſ
ſimos ita paratus ē occidere ſicut
ꝓpinquos Bern̄. mors nō miſeret̄
inopie. nō diuicias reueret̄. nō ge
neri cuiuſlibet. nō moribꝫ. nō ipi demi
q̧ parcit etati vbi q̧ ſenib⁹ eſt in ia
nuis. iuuenib⁹ in inſidijs Seneca.
Juuenes cito mori poſſibile eſt. ſe
nes aūt diu viuere impoſſibile eſt.
Aduētus ille nō ſolū patus ē. ſed
etiaʒ incertus Eccle. ix. Neſcit hō fi
nem ſuū. Bern̄. Certū ē q̧ morieris
ſʒ incertum qn̄ vel vbi vl̄ quō. qm̄
mors vbiq̧ te expectat. Tu q̧ ſi ſa
piēs fueris vbiq̧ eā expectab̄. Mat

xxiiij. Eſtote pati quia quã non puta
tis filius hominis veniet ¶ Paratꝰ
eſt etiam dñs ad quartum aduen
tum ſcz ad iudiciũ. p̃. Pet. iiij. Pa
ratus eſt iudicare viuos et mortu
os. ps̃. parauit in iudicio thronũ
ſuum et ipſe orbem terre iudicabit
in equitate. bene dicit in equitate.
quia eque iudicabit pauperem et
diuitez. magnum et puum. Apoc̃.
xxi. Vidi mortuos magnos et pu
ſillos ſtantes in conſpectu throni
et libri aperti ſunt. id eſt cõſcientie
et iudicati ſunt mortui ex his que
ſcripta erant in libris ſecũduz ope
ra ipſorum. tunc et nos debemus
parati eſſe Judith. xij. Eſtis pati
quacunqz hora audieritis ſonũ tu
be Mathe. xxiiij Mittet angelos ſuos cũ
tuba et voce magna et cõgregabit
electos Glo. cũ reprobis a quatu
or ventis celi .i. a q̃tuor finibꝰ mũdi
ſcz ab oriẽte occidẽte aquilone et au
ſtro. Cũ enĩ tuba et mortui reſur
gent Criſ. O q̃ magna erit vox illius
tube et terribilis cui oĩa obediũt ele
menta q̃ petras ſcindit. inferos frã
git. monumẽta aperit. vincla mor
tis diſſoluit et inuiſos mortuos re
ſurgere facit et ad iudiciuz venire
cõpellit. Adeo terribilis erit pctõri
bus reprobis iſta vox tube. ſic dicit
Augꝰ. quia mallent oĩa tormenta in
ferni ſuſtinere magis q̃ iſtã vocez
audire. tũc dicent montibꝰ cadite
ſup nos et collibꝰ cooperite nos Bti
ergo qui pati ſũt in tali aduẽtu et
cum ſponſo ad nupcias pñt intra
re Greg. O ſi palato cordis ſapere
q̃s poſſit q̃d ammirationis hz. ſpon
ſus venit. q̃d dulcedinis. intrauerit
cuz eo ad nupcias. q̃d amaritudinis
et clauſa eſt ianua. Que aũt et q̃nta
ſponſus iſte in conuiuio ſuo prepat
nulla lingua ſufficit enarrare. p̃.
Corinth. ij. oculus non vidit. nec
auris audiuit. nec i cor hoĩs aſcẽ
dit que preparauit deꝰ diligentibus
ſe. Augꝰ. Re vera q̃ preparauit diligẽ
tibus ſe fide nõ capit. ſpe nõ attin
gitur. caritate nõ cõprehendit. deſi
deria et vota tranſgredit. acq̃ri pt.
eſtimari nõ pt. g̃ nos paremꝰ p bõ ope
ra vt percipere mereamur tanta
gaudia nobis preparata Ecc̃i. xviij.
Añ iudiciũ parã iuſticiam v bona
opera. Sicut enĩ bona opera prepa
rata ſunt bonis ſcz eterna gaudia.
ſic et malis preparata ſũt et̃na ſuppli
cia Eccleſiaſti. xxvi. Qui trãſgredit
ad pctã a iuſticia deꝰ parabit eum
ad romphea̾ Romphea ẽ vlt̃ia ſnĩa
quã dicet dñs Jte maledicti in ignẽ
eternuz q̃ paratus eſt dyabolo et
angelis eius. puerbio. xix. Parata
ſunt deriſoribꝰ iudicia et mallei per
cucientes ſtultoꝝ corpa. Mallei pcu
cientes ſunt dura tormẽtoꝝ infer
naliũ diuerſa genera quibꝰ malle
abunt ſtultoꝝ corpa et anime id
eſt pctõꝝ. q̃ peccatores ſtulti dicũ
tur. quia p breui delectatiõe vendide
runt et̃na gaudia et ſubierũt et̃na
ſupplicia Ecc̃i. xi. Stultoꝝ infinitꝰ ẽ
numerus Yſa. xxx. Preparata ẽ ab
heri tophet a rege. pparata dilata
ta et pfunda. nutrimenta eius ig
nis et ligna multa. flatus enĩ domi
ni ſicut torrens ſulfuris ſuccendẽs
eam Tophet eſt vallis profunda

et ponitur hic ꝑ infectio qui para
tus eſt peccatoribꝰ ab heri ⁊ ab il
la die que tm̄ habuit heri ſcʒ feria
ſecūda que tm̄ habuit heri ſalicet
dn̄icam diem ⁊ nō nudiuſtercius.
tunc angelus cecidit ⁊ infernus fa
ctus fuit. Rogemꝰ dominū noſtrū
ihesum chriſtum.

De eodem ſermo .ij.

Prepa te in oc
curſū dei tui Amos .iij. In
vbis ꝓpoſitis hortaẗ nos ꝓpha vt
prepemꝰ nos ad aduētū dn̄i dei nr̄i
ihu xp̄i ſcʒ in carnē. in mentem. in
animā ⁊ in iudicium Ad hūc qua
druplicē aduentū debemꝰ nos qua
drupl̄r preparare. Ad p̄mū aduen
tum. ſc̄m carnē debeꝰ nos p̄parare p
grāꝝ actōʒ Ad ſcd̄m aduentuʒ ſcʒ
in mentē debeꝰ nos preparaē p cor
dis purificationē Ad t̄ciū ſcʒ i mor
tem p bonoꝝ opeꝝ ꝯgregationeʒ
Ad q̄rtum ſcʒ ad iudiciū p pn̄ie ſa
tiſfactionē. Primꝰ ꝗ aduētus fuit
qn̄ filiꝰ dei de celo deſcēdit ⁊ huma
nā naturā de maria v̄gine aſſump
ſit vt nos ſaluaret et a ptāte dyabo
li liberaret. d' iſto aduentu dixerat
ꝓpha yſa. Dn̄s ipē veniet ⁊ ſaluabit
nos yſa. xxxv. Et q̄re nō miſit ange
lū vel aliquē ſanctū viꝝ ſꝫ ipē venire
voluit Certe qꝛ genus hūanū ꝓpt
pctm̄ p̄moꝝ pentū in talem capti
uitatē ⁊ dyaboli ptātē deueneāt qꝛ
nullꝰ angeloꝝ i celo nec aliq̄s ſcō
rū in mūdo ſufficiēs fuit ad liberan
dū genꝰ hūanū. Jō ncāriū fuit vt
ipē veniret deꝰ ſi genꝰ hūanuʒ redi
miderct Cōſiliū ꝗ inierūt pr̄a filiꝰ
et ſpūſſanctꝰ q̄s eoꝝ in mūdū deſcē
deret ⁊ genꝰ hūanū liberaret. ſicut
dicit Yſa. vi. Et dixit paẗ ad filiuʒ
⁊ ſp̄m ſanctū. Quē mittā ⁊ q̄s ibit
ex nobis. Et ait filius. ecce ego ſū
preſto mitte me ⁊ ſic filiꝰ dei venit
in mūdū ⁊ genꝰ humanū libeāuit
et p̄mꝰ hūanaʒ naturā aſſumpſit
Iſte primꝰ aduētus an̄ multos an
nos iā p̄teriit. ſꝫ eius memoria ſin
gulis annis pagiẗ ab ecc̄ia. ſcʒ in
natiuitate xp̄i. Ad hūc ergo aduē
tū debemꝰ nos p̄parare p laudē ⁊ grā
rū actōes. qꝛ licet debeamꝰ ōni tpe
deo gratias agere. tn̄ p̄cipue iſto
tpe debemꝰ recolere eiꝰ incarnatio
nē p quam liberauit nos ⁊ ſibi de
hoc grās agere tenemur. vt habetur
Apoc. x Grās agimꝰ tibi omp̄s de
us qꝛ accepiſti v̄tutē tuā magnaʒ
ad liberādū. vn̄ mr̄ nr̄a ſancta ec
cleſia i nocte xp̄i cātat cāticū lau
dis in grāꝝ actōem dicēs. Grates
nūc oēs reddamꝰ dn̄o. ⁊c Jnde etiā
eſt qd' cū cantatur in ſimbolo. Et in
carnatꝰ ē de ſpū ſcō ex maria v̄gine
et hō factꝰ ē. tūc inclinaẗ ꝓfunde in
grāꝝ actionē qꝛ ꝓ nobꝰ hō fieri vo
luit. Quidā monachꝰ quadā vi
ce ſtetit in choro cū p̄dictū verbuʒ
cantaret et cum alijs frībus nō in
clinauit. ſtatim affuit dyabolus ⁊
dedit ei alapam dicens monache
ingrate quomō ſtas ſic erecto col
lo cur nō inclinas cum alijs. non
audis qm̄ ꝓpter te deus factus eſt
homo ſi ꝓpter me tantū feciſſꝫ ego
ſibi in ppetuum inclinarem. Sic er
go patet de primo aduētu domini

Secūdus aduentus.ſ.m mentē fit
quotidie ōni hora. q̄ dn̄s ſpūalit̄
venit ad animā cuiuſlibet ſcī hoīs
ad habitandū i ea De hoc dicit̄ za
cha.ij. Letare filia ſyō q2 ecce ego
venio ꝛ habitabo in medio tui ſfi
lia ſyon dr̄ aīa ſācta ꝛ ꝯtēplatiua
in qua habitat de9 p grām ſuam.
qualis autē debet eſſe hō ad cuius
animā venire debet. oſtendit Joh.
xiiij. vbi dicit Si q̄s diligit me ſer
monē meū ſeruabit et pr̄ me9 dili
get eū et ad eum veniem9 ꝛ manſi
onē apud eū faciem9 Ad hunc ad
uentū dn̄i debemus nos preparare p
cordis purificationē Ecci.ij. Qui ti
ment dn̄m ꝛ diligunt deū prēz.pa
bunt corda ſua ꝛ in ꝯſpectu ſuo ꝛ
in aduentu eius ſanctificabunt ai
mas ſuas ꝛ mundabunt. Sanct9
enī idē eſt q2 mundus Aug9. Felix
qui mundat cor ſuuz quotidie vt
ſuſcipiat habitatorem deum Gre
gorius Penſate frēs kmi quanta
ſit iſta ſolennitas habere i cordis
hoſpicio aduētū dei. Certe ſi domū
veſtram quiſq3 diues vl̓ prepotēs
amicus intraret cū omni feſtinan
cia domus mundaret. ne quid forſi
tan eſſet q2 oculos amici intrātis
offenderet. Tergat ḡ ſordes praui
opis qui deo prepat domū mētis.
Hec aūt purificatio cordis debet fi
eri p puram ꝯfeſſionem. Bern.
Ama cordis mundiciam ob quā a
deo amaris. ama ꝯfeſſionē p quā
mundaris. reuera vbi frequēs ꝯ
feſſio ibi decor et pulchritudo. Q2
ꝯfeſſio mundat hominez patet p
exemplum Quadaz vice duz homi

nes irent ad ꝯfeſſionez dyabolus
ſtans an̄ eccleſiaz videns hoīes in
trantes immūdos tāq3 leproſos ꝛ
exeuntes ſplendidos ſic̄ ſol Aſſum
pto aūt dyabolo ſpē humana poſu
it ſe an̄ ſacerdotem et ꝯfitebatur
peccata ſua. Sacerdos āt audiens
peccata ſua eſſe inhumana ait. tu
vtiq3 dyabolus es ꝛ nō hō. ꝛ ille dixit
ꝟmo dyabolus ſum. Cui ſacerdos.
ad q̄d huc veniſti. ait illi. vt mun
der ſic̄ et ceteri qui ad te veniunt tā
q3 leproſi et receſſerūt mūdi Cui ſa
cerdos. doles de peccatis tuis. cui
demō doleo q2 non plura ꝯmiſi. ꝛ
ſic euanuit. Terci9 aduentus dn̄i
ē in morte vniuſcuiuſq3 hoīs qn̄ ve
nit et ſumit nos de iſta vita. Et iſte
aduentus ē valde incertus Apoc.
iij Veniā ad te tāq3 fur et neſcis q̄
hora veniā ad te Glo. fur venit qn̄
mīme ſperat̄. ſic dn̄s venit cū morte
qn̄ minime putat̄. vn̄ monet nos
dn̄s Mat. xxiiij. Vigilate ḡ q2 neſ
citis q̄ hora ꝛc̄. Illud autē ſcitote
qm̄ ſi ſciret prfamilias q̄ hora fur
veniret vigilaret vtiq3 ꝛ nō fineret
pfodi domū ſuā. Ideo ꝛ vos eſtote
pati q̄a qua hora nō putatis fili9
hoīs venturus ē Ad iſtū aduentuz
debem9 nos ꝑpare p bonoꝝ operū
ꝯgregationē. q2 q̄cq̄d tūc in parato
habem9 nobiſcū deferemus et p9
ea nichil ꝯgregare poterim9 pro
uerb vi. Vade ad formicā o piger
et conſidera vias eius ꝛ operatio
nes que cum nō habeat ducez quī
ei prebeat exemplum. nec precep
torem. nec principē. prepat tamē
in eſtate cibū et ꝯgregat in meſſe

quod comedat in hyeme. Glo. ſic
et tu homo debes tibi preparare in
preſenti vita fructus bonoꝝ ope
rum vnde viuas in futuro quando
operari nõ potes. Exemplũ. In qua
dam ciuitate fuit talis conſuetudo
ꝙ ſingulis annis elegerunt ſibi re
gem ꝛ illum nudum poſt annum
in exilium remiſerunt. quod atten
dens ille rex. miſit iſto anno quan
do poteſtatẽ habuit tantum ꝙ cũ
illuc miſſus fuiſſet abundanter in
ueniret. Ciuitas illa mundum de
ſignat. q̃ qua omnes homines nu
di exeunt et nichil ſecum ducunt
niſi bona operã que premiſerunt q̃
ergo multa premittunt multa in
ueniunt. Quartus aduentus eſt
ad iudicium extremum quando ve
nit iudicare omnes gentes. De hoc
dicitur Actu. ij. Et hic qui aſſump
tus eſt a vobis in celum ſic veniet
ad iudiciũ manifeſte quẽadmodũ
vidiſtis eum aſcendentem in celũ.
vñ pš. Deus manifeſte veniet Lu
ce. xxi. Tunc videbunt filiũ homi
nis venientem cum poteſtate mag
na. Boni videbunt eum letanter. ꝛ
mali dolenter. Aug9. Mallent re p
bi omne tormentum inferni ſuſti
nere q̃ faciem diſtricti iudicis vi
dere. Apocalipſ. vi. Tũc dicẽt mõ
tibus cadite ſup nos et petris ꝛc.
Quid tũc facturus ſit dicit Joelis
tertio. Congregabo omnes gẽtes
et deducã eos in valleꝫ ioſaphat
et ibi diſceptabo cum eis ibi eſt ra
tionem exigam ab eis de omnib9
peccatis. cogitationibus. locutio
nibus. bonis acceptis et bonis cõ
miſſis. Ad iſtum aduentum debe
mus nos preparare per penitẽtie
ſatiſfactioneꝫ. quia modo eſt tem
pus ſatiſfaciendi et gratias agen
di et gratiã inueniendi. quod tũc
non erit Apoc. x. Angelus leuauit
manum ſuam ad celum et iurauit
per viuentem in ſecula ſeculorum
ꝛc. quia tempus non erit ampli
us ſcilicet penitendi et gratiam in
ueniẽdi Criſ. In iſto die non erit
penitentie locus nec ſatiſfactõis
tempus ex anguſtia omnium reꝝ
nichil manet niſi luctus. Ergo de
bemus nos modo preparare ꝛ ra
tionem reddere coram ſacerdote ꝛ
pro peccatis ſatiſfacere ne tẽpus
amittamus quod nobis ad penitẽ
tiam tribuit ꝙ nunq̃ recupare po
terimus. Exemplũ ꝙ anime dampna
te ſup omnia deplorant tp̃s datũ
ad pniam ꝙ iſtud neglexerũt Ac
cidit ꝙ quidã vir ſanctus exiſtẽs
in orationib9 nocte audiuit voceꝫ
miſerabilit lamẽtantẽ ac ille ſuſis
lacrimis rogauit dñm vt ei oſten
deret q̃d fletus iſte ſignificaret. Et
ecce appropinq̃nte iſta voce ad eũ
loquens cũ eo. cũq3 quereret quis
eſſet reſpondit. ego ſũ anima vni
us peccatoris meam damnationẽ
plangens. ſed ſup omnia alia me
mouent ad flendum et alios dam
natos ꝙ recordemur grẽ ſaluatoris
nobis exhibite et maxime ꝙ tem
pus penitendi nobis a deo datum
neglexĩmus et non ſatiſfecimus.
potuiſſem9 enĩ in vna hora tantã
penitentiã feciſſe ꝙ eternaliter ſal
uati fuiſſemus. Rogem9 dñm ꝛc.

Sermo tercius de aduentu p̄me do
minice de epiſtola.

Hora ē iā nos
de ſomnō ſurgere Rō. xiij.
In verbis ꝓpoſitis hortať nos apo
ſtolus ſurgere a duplici ſōno. ſcꝫ
nature ⁊ culpe. Somn⁹ nature rep̄
henſibilis eſt q̄nqꝫ modis Primo
qn̄ homo nimis dormit ⁊ hoc ↄtin
git ex pigricia. ↄtrā qđ dicit̄ Pro
uer. xxiiij. Vſqꝫ quo piger dormis
qn̄ de ſōno ſurges. ⁊ ibi ſequit̄. et
veniet tibi q̄ſi curſor egeſtas tua
⁊ mēdicitas q̄ſi vir armat⁹ Bernh.
Caue inq̄ꝑ ſerue cū potes nō ſit ſō
nus tuus nō requies laſſa ſꝫ ſepul
tura corporis ſuffocati. vn̄ poeta.
Plus vigila ſemꝑ ne ſōno ⁊c̄. Ex
emplū in dauid qui p⁹ ſomnum
meridianū lapſus eſt in pctm̄ cuꝫ
berſabee qđ nō feciſſet ſi in expedi
tione cū ſuis fuiſſet. nō hiſtoriaꝫ.
ij. rgū. xi. Scđo qn̄ hō dormit ex̄ ho
rā debitam Naꝫ dicit Ecci. iij. Oīa
tempus habent. Eſt enim tempus
dormiendi et tp̄s vigilandi ſicut
iſti qui volūt in nocte tab..as fre
quentare. choreas ducere. p⁹ pctā
ſua ambulare. et qn̄ eſſet freq̄ntā
da eccīa volūt dormire. De talibus
dicit Job. xvij. Noctē vtcrūt in di
em. Aug⁹. indecēs eſt xpiano ſi ra
dius ſolis in lecto ſuo ipm̄ inueni
at Exemplū hēmus in ſāpſone q̄
noctibus ibat ad ↄcubinas ſuas
et de die dormiēs ſuꝑ genua dalide
ↄcubine ſue et abraſis crinib⁹ vi
res amiſit et excecatus ē. Nota hi
ſtoriā Judicuꝫ. xiij. Tercio qn̄ hō
tp̄e oratōis dormit. ↄtra illos dici
tur p̄. Pet. iiij. Frēs ſobrij eſtote
et vigilate in oratōnib⁹ vr̄is. ſꝫ heu
multi ſūt tam tepidi in orationib⁹
ſuis q̄ de facili obdormiūt ⁊ hoc ↄ̄
tingit ideo q̄ nō ſunt accenſi igne
diui amoris Sic obdormierūt ſymō
⁊ alij diſcipuli qn̄ dixit eis dn̄s vi
gilate ⁊ orate ⁊c̄ ⁊ cū rediret inue
nit eos dormiētes Luc. xxij. Quar
to cū aliq̄s dormit ī lectōe vl̄ ſmo
ne Ecci. xxij. Cū dormiēte loquit̄ q̄
narrat ſtulto ſapiam glō. Stult⁹
eſt q̄ dormit cū audit ſapiam loq̄.
ſed ſunt quidā ſtulti q̄ ſi ꝑ totū di
em non dormiſſent qn̄ dn̄t audire
aliqua bona tūc dormire incipiunt.
Bernh. q̄ꝑ tū ad debitū ↄtinuū ꝓfe
ctus nihil ita deperit ꝰ vita mea q̄ꝑ
qđ ſōno deputat̄ Exemplū de dor
mientib⁹ infra ſmonē poſſum⁹ ac
cipe de quodā adoleſcēte q̄ p̄dicati
onē beati Pauli obdormiuit et ca
dens de t̄tio cenaculo mortuus eſt.
Quinto qn̄ hō ex nimia repletione ⁊
ebrietate indecent̄ iacēdo dormit ſi
cut porcus neſciēs vtꝝ tectus ſit vl̄
nō. vl̄ vbi ſe ponat. Iſte ſōnus di
cit̄ brutalis. Bernh. Somn⁹ bruta
lis abominand⁹ ē ſuis dei. Sic dor
miuit noe qui inebriat⁹ dormiens
nudatus ē Ibi dicit glō. Nudatō
femorū ſequit̄ ebrietatē ſic libido
ſacietatē. ſic pꝫ de ſōno natuē. Ab
iſto ſomno nature rep̄hēſibili hor
tat̄ nos apl̄us ſurgē ⁊ maxime ī
iſto deuoto tp̄e debem⁹ ſomnū et
ebrietatē tpare et ſurgē mane ad
orationes. freq̄ntare eccleſias. au
dire ſermones. et ſic debemus ad

uentū dei expectare. vn̄ Job. viij
Si diluculo ſurrexeris et ad deū de
precatus fueris ſtatī vigilabit ad
te et pacatū reddet habitaculū tuum
Ideo dicit dn̄s Prouerb. viij. Qui
mane vigilat inueniet me. licz enī
omni hora poſſit adorari tn̄ hora ma
tutina magis ydonea ꝓpter ſobrie
tatē. et hoc ē qd obijcit dn̄s obdor
mienti talē horā Job. xxxviij. vbi
eras cū me lau. ſil̄ aſtra ma. et viri
cōtemplati q̄ iſta horā p̄cipue lau
dāt deū. vn̄ pſal. Media nocte ſur
gebā ad ꝯfitēdū tibi et ad laudād
te et p̄cipue iſta hora recipit̄ cōſo
latō diuina. qa tūc homies ſūt ma
gis ſobrij et deuoti. vn̄ dicit̄ Job.
xvi. Viſitas eūm dilu. et ſubito et
mane Iſtud figuratū ē Exodi. xvi.
vbi dicit̄ q̄ filij iſrahel collegerūt
manna hora matutina ad ſignifi
candū q̄ tunc dulcedo ſpūſſancti
colligēda ē. Scđo hortat nos apo
ſtolus ſurgere a ſōno culpe et pcti.
homo enī exiſtēs in mortali pctō di
dormire et hoc ꝓpter multa Primo
ſicut homo dormiēs cecus eſt non
videns neqꝫ cognoſcēs damnū in
currit. ſic homo p pctm̄ Sap. ij. Ex
cecauit enī eos malicia eorum Ma
gnū damnū homo incurrit p pctm̄
Primo q̄ omnia bona ſua q̄ an̄ fe
cit amittit Itē grām dei et regnum
celorꝫ amittit et etna ſupplicia me
retur et facit ſe ſeruū dyaboli: iſta
omnia n̄ videt ideo bn̄ dr̄ dormiē.
Secūdo ſicut homo dormiēs nō pōt
ſe defendere ab hoſtib⁹ ſuis. ſic nec
peccator Homo enī habet tres ho
ſtes qui ſemp inſidiant̄ ei. ſcꝫ dya

bolus caro et mūdus. De p̄mo enī
dicitur p̄. Pet. v. Frēs ſobrij eſto
te et vigilate in oratoib⁹ veſtris.
quaſi diceret. dyabolus aduerſari
us veſter tanq̄ leo rugiēs circuit
querens quē deuoret. De ſecundo
ſcꝫ carne dicit aplus Gal. v Caro
enī ꝯcupiſcit adūſus ſpm̄ Iſti duo
hoſtes frequenter inſidiant̄ pctō
ri dormiētī vt eum occidant Et iſti
duo figurati ſunt p duos latrones
baana et rechab q̄ eſboſeth dormi
entem occiderūt. nō hiſtoriam. ij.
Regū. iiij. Iſboſeth interpretat̄ vir
cōfuſiōis et ſignificat peccatorē
qui ꝯfūdet̄ in die iudicij Ihere. xx.
Confundet̄ ꝯfuſione vehementi q̄
nō intelligūt opprobriū ſempiter
nū qd nulla obliuiōe delebit̄ Iſtū
inueniūt duo latrones. i. dyabolus
et caro dormientē in meridie. i. in
hac vita qn̄ eſſet bene opandum
quia veniet nox in qua nemo opa
ri pōt qui ergo in iſta meridie dor
mit occidet̄ ab inimicis morte eter
na Tertius inimicus eſt mundus
hic inſidiatur homini et facit eum
dormire in delicijs. diuicijs. digni
tatibus cōcupiſcencijs illicitis. q̄
ſicut dicit̄ p̄. Joh. ij. Omne qd eſt
in mūdo aut ē cōcupiſcētia carnis. aut
oculorū. aut ſupbia vite. Iſti qui
ſic dormiūt in luxuria. auaritia et
ſuperbia. adeo fortiter dormiunt q̄
vix aut nūq̄ ante mortē excitant̄.
et vt frequencius in ſōno occidūt̄
ab iſto inimico. vnde figurati ſunt
p ſyſarā quē Jahel accepit ami
cabiliter ipō neſciente q̄ inimicus
eius eſſet et dedit ei lac bibere vt ꝫ

uius obdormiret ⁊ texit eū pallio
Cū autē dormiret accepit clauum
⁊ malleū et p tempora trāſfixit in
terraȝ. nota hiſtoriā Judicuȝ. iiii.
Jahel iſtō ptat vanitas ⁊ ſignificat
mundum. nā cuncta que ſub celo
ſūt vanitas ſūt. ſic dicit eccleſiaſtes p. B
propinat peccatoribꝰ lac. id ē deli
cias. diuicias ⁊ honores que dul
cia ſūt ſic lac ⁊ operit eū pallio .i. ſpe
longioris vite. Sed cū dormierit id
eſt ſecurū ſe credit pforat tempora
eius clauo mortis. ⁊ iō qꝛ incerta
eſt mors: ōni tempore vigilare debe
mꝰ Mat. xxiiii. Vigilate quia neſ
citis qua hora dn̄s vēturꝰ ſit Se
neca Certū ē qꝛ morieris ſꝫ neſcis
qn̄o vbi ⁊ quādo. Tercio dr̄ pctōr
dormire rōne ſomnij. qꝛ aliqn̄ dor
miēs ſōniat qꝛ comedat vel bibat
ſed cū euigilauerit eſurit ſic dicitur
yſaie. Aut aliqn̄ ſomniat qꝛ diues
ſit. ſꝫ cum euigilauerit nihil inuenit
Sic ɔtingit amatoribꝰ hꝰ ſeculi q̄
putāt qꝛ iſta tpalia eſuriē ⁊ ſitim
depellē poſſint Sꝫ in futuro cuȝ eui
gilauerint vacui erunt. ⁊ eſurient
vn̄ ps̄. Dormitauerūt ſōnū ſuū ⁊ nl
inuenerunt ōnes viri diuiciaruȝ in
manibꝰ ſuis. nā ōnia que in mūdo
ſunt vnā aīaȝ replē n̄ poſſet. Somi
ant etiam ſe eſſe diuites q̄ putant
iſta tēpalia pmanētia ſꝫ cū dormie
rint ſomno mortis nihil inueniunt
Job. xxvii. Diues cuȝ dormierit nl
ſecū auferet apiet oculos ⁊ nihil in
ueniet. Ideo dr̄ Prouerb. xx. Noli
diligere ſōnuȝ ne te egeſtas oppri
mat. Iſtud figuratū eſt in rege na
buchodonoſor qui dormiēs in ſtra
to vidit in ſōnijs arboreȝ cuius al
titudo extēdebat ſe ad celū ⁊ latitu
do p mūduȝ ſub ea habitabant be
ſtie terre ⁊ in ea volucres celi nidifi
cabāt ⁊ eſca vniuerſorū in ea. per
quam ſignificat qꝛ ſub ptāte eius
erāt vniūſi hoīes. Et ſequitur venit ā
gelꝰ de celo dicēs. Succidite arborē
illam ⁊ cum beſtijs terre erit habi
tacō eiꝰ. Sic ɔtigit diuitibꝰ et potē
tibꝰ hꝰ ſeculi qui alijs dn̄ari volūt
mō ſōniando vt eis qꝛ ſint potētes
ſed ī futuro ſuccidētur ſic infructu
oſa arbor ⁊ in igneȝ mittēt. Et tūc
erit habitacō eorū cū beſtijs .i. de
moibꝰ Nota hyſtoriā Daniel. iiii.
Quarto pctōr dr̄ dormire. qꝛ ſic hō
ſomniat qꝛ laborat ⁊ tamen nihil
lucratur. Sic peccator exiſtens in
pctō mortali nihil lucratur quantū
ad vitaȝ eternā Eccleſiaſtici. xxxiiii. Do
na iniquorū nō approbat deꝰ. Grego
rius Qui in caritate nō ē ōne bonū
amittit Sic pateȝ quō vita pctōris
cōparat̄ ſomno a quo ſōno monet
nos aplꝰ ſurgere ⁊ hoc debȝ fieri p
mali declinacōem ⁊ boni operacio
nē. Vnde ps̄. Declina a malo ⁊ fac
bonū. ad ephes. v. Surge q̄ dor
mis et exurge a mortuis et illumi
nabit te xp̄s. Bene dic pctōreȝ ſur
gere debere a mortuis. qꝛ coram deo
mortuꝰ ē in aīa. Rogemꝰ deū nr̄m.

De euangelio

CUm appinqua
ret ihs ierosolimis ⁊ veniſſ
et bethphage Mathei. xxi.
Euangelium iſtud deſeruit duabꝰ
dominicis. Dnīce in ramis palma

rū quātū ad ſenſum ⁊ factū hiſto
ria cū. ⁊ p̄me dn̄ice aduentus q̄ꝫ tū
ad ſenſum ⁊ factū allegoricū Naz
p hūc aduentū xp̄i in ihr̄l'm ſigni
ficatur allegorice aduentus criſti
in carnē. Appropinquauit enim do
minus ſpiritualiter iheroſolimis
qđ interpretatur viſio pacis. quādo
intrauit eccl'iaȝ in q̄ eſt viſio pacis
quā intrauit ⁊ viſitauit per cōfeſſi
onem. ſibi etiaȝ recōciliauit quod
ſignificatur p hoc q̄ ihr̄l'm veniēs
p betphage tranſiuit qđ interpre
tatur dom⁹ bucce ⁊ ſignificat ꝯfeſſi
nem Ad lrām betphage vic⁹ erat
ſacerdotū ſitus in latere mōtis oli
ueti vnum miliare diſtans a ihr̄l'ȝ
vbi ſacerdotes templi habebant
pecora ſua Venit autem ih̄s p̄mo
in bethaniam ſabbo an̄ ↄ̄ ante palma
rū Et factuȝ eſt ei conuiuium in do
mo ſimonis lepſi. ⁊ martha ei mi
niſtrabat In craſtinum exiuit be
thaniā volens ire in ihr̄l'm ⁊ cum
appropinquaſſet iheroſolimis et
veniſſet vſq̄ꝫ betphage ad monteȝ
oliueti tunc miſit duos diſcipulos
ſ. petrum ⁊ philippum dicens eis
Jte in caſtellum .i. in ihr̄l'm quod
deſpectiue ⁊ ex indignacōne caſtel
lū dixit. qđ contra vos eſt id eſt co
ram vobis ⁊ inuenietis aſinā allig
tam ⁊ pulluȝ cū ea. ſoluite ⁊ addu
cite mihi. ſi quis vobis aliquid dix
erit .i. contradixerit. dicite q̄ꝫ domi
nus hiis opus habet et confeſtim
dimittet vos. Aſina iſta fuit ꝯmu
nis omnibus ⁊ ideo dicitur ſubiu
gal' q̄ꝫ omi dn̄o expoita Hoc totū
factū ē vt impleretur qđ dc̄m eſt p

zachariā ꝓphetā dicētē ix. c. Dicite
filie ſion .i. ciuitati ihr̄l'm q̄ dicit̄
filia ſion a mōte ſion ſup quē con
ſtructa eſt Ecce rex tuus venit tibi
.i. ad ſaluteȝ tuā ſi intellexeris ſin
aut̄ cōtra te veniet Venit inquaȝ
manſuetus vt non ꝓpter potētiam
timeatur ſꝫ vt ꝓpter manſuetudieȝ
ametur. ſedēs ſup aſinā et ſubiug
lem aſine. Euntes diſcipuli fecerūt ſi
cut p̄cepat eis ih̄s ⁊ adduxerāt a
ſinā ⁊ pullū ⁊ impoſuerūt eis veſti
mē[illegible] ſua ⁊ eum ſupſidere fecerūt
primo ſedit ſuper pullū deinde ſup
aſinuȝ ⁊ hoc ꝓpē myſteriū. Per a
ſinā intelligitur gētilis. p pullum
iu[illegible]icus Primo venit ad iudeos
⁊ q̄ꝫ eū nō receperunt: trāſiuit ad gē
tes. plurima aūt turba ſeq̄bat̄ eū
⁊ ſtrauerūt veſtimēta ſua ī via alij
ſcindebāt ramos de arborib⁹ ⁊ ſter
nebāt in via Turba autem q̄ p̄ce
debat ⁊ que ſeq̄bat̄ clamabant di
centes Oſanna filio dauid .i. ſalua
nos obſecra⁹. q̄i dicerēt. o ih̄u fili
dauid tu es q̄ ad ſaluādum nos ve
niſti bn̄dict⁹ ſit q̄ venit in noīe dn̄i
ſ. dei pris vel venit in honoē pris

De eodē ſermo. vi.

Benedict⁹ qui

venit in noīe dn̄i Mat. xxi
Bn̄dict⁹ ſit ih̄s xp̄s filius
dei viui q̄ venit in hūc mūduȝ ad pre
ceptū dei pris. In hac dn̄ica agit̄
de aduētu dei in carnē. ſ. q̄n venit in
hūc mūdū carnē aſſumēs. Scien
dū q̄ꝫ xp̄s venit in hūc mūdū ꝓpē
miſeria Primo vt q̄reret hoīeȝ q̄ pie
rat Lu. xi. Venit fili⁹ hoīs q̄rere ⁊ ſal

uum facere qd pietat⁊ genus hu
manuꝫ. homo periit quādo de max
ima felicitate in vallem huiꝰ mise
rie cecidit Augꝰ. Hd cecidit miserā
biliter deus venit misericordit. Vi
de O homo quāta sit felicitas i pa
diso celesti vbi nullꝰ tristatur. nul
lꝰ infirmatur. nullꝰ morit̄. vide q̄n
ta sit miseria in mūdo vbi sumꝰ in
exilio ⁊ quasi in carcere tenebroso
vbi tīor. vbi dolor. vbi t̄bulamur
infirmamur ⁊ morimur. sed venit
filius dei de sinu p̄ris in exiliuꝫ hꝰ
mundi factus exul ꝑ nobis ⁊ pere
grinus Jhere. xij. Reliqui domum
meam dimisi hereditatē meā Ber.
Singularis illa maiestas humi
liari voluit vt exaltaremur. Exula
re vt repatriaremur. seruire vt reg
naremus. ⁊ vsq; ad vilissima opa
humiliatus est vt nos sup oīa bō
cōstitueret Q₂ āt filiꝰ dei venerit in
hunc mundū q̄rere pctōrem vt p₃
in pabola de oue pdita Lu. xv. req̄
re dō. iij. post festū trinitatis. Secū
do venit vt pctōreꝫ a pctīs reuoca
ret Math. ix. Nō veni vocare iustos
s₃ pctōres ad pn̄iam. vnde dic̄ dn̄s
Cant. vi. Reuertere reuertere sunami
tis reuertere vt intueamur te Suna
mitis interp̄tatur captiua et sig̃t a
nimam peccatricē a dyabolo capti
uā quam deus ad se vocās dicit. re
uertere. dicit eniꝫ q̄ter reuertē xp̄s
q̄tuor racōes. Primo xp̄s meum de
siderium ⁊ amorē q̄ desidero ex toto
corde vt ad me reuertaris q̄ delicie
mee sunt eē cū filiis hominuꝫ Pro
uerb. viij Tantum eni desiderat ⁊
affectat deꝰ pn̄iaꝫ pctōris q̄ ꝓpter
hoc de celo ad terrā descēdit ⁊ mor
te sustinuit. Reuertē scdo ꝓpter de
siderium scōꝝ angeloꝝ. q̄ magnuꝫ
est gaudiū angelꝰ dei sup vno pec
pe. agēte Lu. xv. Orige. Deo ⁊ āge
lis occasiōeꝫ leticie damꝰ cū in ter
ra ambulantes ꝯūsacōeꝫ hēmꝰ in
celꝰ. Bern. lacrie pcōꝝ delicie sūt
āgeloruꝫ Reuertē t̄cō ꝓpter ꝯfusio
nē demonū Gre. acrioribꝰ penis af
fligere demōes n̄ possuꝰ q̄ cū peccā
ta nrā penitēdo ⁊ flendo emēdaꝰ Vn̄
legit̄ q̄ mgr̄o Wilhelmo viro scō i
oꝛone pnoctāti apparuit demō cui
dixit adiuro te ꝑ nomē dei vt dicas
mihi qd sit maiꝰ impedimētū tuuꝫ
in animabꝰ. Rn̄dit demō pn̄ia ⁊ cō
fessio Quarto ꝛuertē xp̄s ꝓpriā tu
am salutē ⁊ vtilitateꝫ. pctōri mihil
vtiliꝰ est q̄ sua ꝯuersio Non enim
esset sibi ita vtile q̄ tot misse cāta
rentur pro eo q̄t sunt stelle in celo
nec tantū valet intercessio beate v̄
ginis et omnium sāctorum sic pe
nitētia Tercō venit vt nobis serui
at Mat. ix. Filiꝰ hōis nō venit mini
strari s₃ mistrare. Phil. ij. exinani
uit seipsum formaꝫ serui accipiēs
Magna dignitas esset homini q̄
angeli ei seruirent. magis si deus
ei seruit. Vnde Jacob seruiuit pro
rachel. quatuordecim ānis in estu
et frigore et labore et videbantur
ei dies pauci pre amoris magnitu
dine. Genesis. vicesimonono. Sz
christus seruiuit ꝑ anima hōis
triginta tribus annis in maxima
paupertate. fame ⁊ siti. ⁊ sustinu
it pro ea multa opprobria. Et tan
dem mortem. Hec omnia volun

tatis ſuſtinuit pre amoris magni
tudine quam habuit ad animã ho
minis Joh. xv. Maiorẽ hac dilectõ
nez nemo habuit vt animã ſuam
ponat quis ꝑ amicis ſuis Noli ergo
o hõ ſubtrahere ſeruo tuo xp̄o mer
cedẽ ſuam ꝑ qua ſeruiuit .i. animam
tuã vel aiaz ꝓximi tui malo ↄſilio
vel exemplo. qꝛ qui hoc facit reus ẽ
ſanguinis criſti quẽ effudit in cru
ce Vnde dicit̃ Eccl. xxxiiii. Qui effũ
dit ſanguinem ⁊ qui fraudem fac
mercenario fr̃es ſunt Bernha. Si
dominꝰ ꝓprium ſanguinem dedit
in preciuz redempcõis animaꝝ Nõ
tibi videtur grauiorem ab eo ſuſti
nere paſſionem qui ſuggeſtione
mala. exemplo ꝑnicioſo. ſcandali
occaſione. auffert ab eo aias quas
redemit q̄ȝ ab eo qui ſanguinez fu
dit illius. ¶ Quarto venit vt nos eter
naliter ſaluaret. yſaie. xxxv. Deꝰ
ipſe veniet et ſaluabit nos Hinc ẽ
qꝛ gabriel cuȝ ãnũciauit beate vir
gini aduentũ ſuũ ait Ecce ↄcipies
⁊ paries filiũ et voc. no. eius ihs.
qd̄ interp̄tat̃ ſaluator Ipſe eniz ſal
uũ faciet ꝑplm̄ ſuum a pc̄tis eoruz

¶ Dñica ſecunda aduentus ſ̃mo.

Q Vecunqꝫ ſcri
pta ſũt ad nr̃ãm doctrinã
ſcripta ſũt vt ꝑ paciẽtiam
ſpẽ habeamꝰ Ro. xv. In ꝓpoſitis v̄bis
hortat̃ nos apl̄s vt libent̃ ſacram
ſcripturã legere ⁊ audire ſtudeaꝰ.
qꝛ q̄cquid ſcribit̃ ad nr̃ãz doctrinã
ſcribit̃ vt diſcaꝰ qꝛ ꝑ paciam .i. paſ
ſiões ⁊ tribulacões debeꝰ intrare in

regnũ celoꝝ. ſic dr̃ Actũ. xiiii ꝑ mul
tas tribulacões oportet nos. vt diſ
caꝰ etiã ↄſolacõem quam ꝓmittit̃
hijs qui patient̃ ſuſtinent Math
v. Beati qui ꝑſecucionez patiũtur
ꝓpter iuſticiaz qm̃ ipſoꝝ eſt regnũ
celoꝝ. Sciendũ autem qꝛ tria ſunt
ſcripta in ſac̃ ſcripturã q̄ ſi freq̄uẽt̃
hrẽmꝰ in mente facerent nobis õ
nes tribulacões dulces ⁊ leues ad
ſuſtinendũ Primuz mẽoria paſſi
onis xp̄i. Heb. xij. Recogitate eum
qui talem aduerſus ſemetipſum
ſuſtinuit a pc̄torbꝰ ↄtradcõez vt
nõ fatigemini aĩs vr̃is deficientes
q. d. recogitate qualia xp̄s paſſꝰ
eſt ꝑ nob̃ a iudeis ⁊ paganis tunc
nõ erit vob̃ g̃ue ſi aliq̃d contigerit
vos pati ꝓpter xp̄m Ber. nil dulcꝰ
in tribulacõe q̄ȝ paſſiõez xp̄i cogi
tare Quã aſperitatẽ formidabit ſer
uus. ſi menti eiꝰ occurrat qꝛ filij dei
paſſiõe ſit redemptus. ¶ Si enĩ paſſio
nẽ xp̄i ſp̄ recordaremur ita ſagitta
dilectõis vulneraremur. qꝛ ꝓpt̃ euȝ
õnem tribulatõez dulciter patere
mur Iſtd̄ figuratũ ẽ Exod. xv. vbi
dr̃ qꝛ filij iſrl̃ inuenerũt aq̄m in de
ſerto quã p̄ amaritudie bibere ñ po
tuerũt. ⁊ oñdit dñs moyſi lignuz
qd̄dã qd̄ naturalit̃ fuit amarũ. qd̄
cũ miſiſſ; in amaras aq̄s dulcorate
ſũt Per amaras aquas ſignifica
tur tribulacio preſentis vite ſciȝ
paupertas percuſſio. ⁊ omne quic
quid patimur nobis valde ama
rum eſt ad paciendũ ſ; ſi in miſe
rimꝰ lignum crucis amariſſimum
.i. amariſſimã eiꝰ paſſionẽ cogita
uerĩꝰ. tunc erit nobis totuȝ dulce

Greg̃. ſi paſſio xp̄i ad memoriā reuo
cet̄ nihil adeo durū ē qđ nō equo
aīo toleret̄. Exēplū habe⁹ Quidaȝ
iuuenis r̄ligioni ſe dederat ⁊ ī p̄mo
anno maxīas tbulacōes ſuſtinu
it videbat̄ ei ſibi ḡue ⁊ ſe ſuſtinē
n̄ poſſe. recordabat̄ enī bonoꝝ fer
culorū q̄ in ſeculo edebat ⁊ bibebat.
et cibos frm̄ ita nō eſſe ⁊ videbat̄
ſibi dur⁹ veſtitus fratruȝ. recorda
batur carniū ⁊ balneoruȝ et vide
bat̄ ſibi ḡue ꝙ talib⁹ carē debuit
Tandē tēptacōe vict⁹ habitū depo
ſuit ⁊ monaſteriū exiuit. Cuȝ ſol⁹
p viā pgeret. vidit occurrentem ſi
bi hoiem nuduȝ habētem vulnera
cruētata in manib⁹ pedib⁹ et in la
tere et in capite ſpineā coronā de q̄
fluebat ſanguis in faciē. quo viſo
territ⁹ conabatur aufugē. ſed ſub
tracta ſibi currendi grā cogebat̄
ſtare et audire dicētē Intuē vulne
ra fili cariſſime ſāguie pfuſa ⁊ q̄c
q̄d inſipidū vl' amarū guſtab' inti
ge in illa dulce tibi erit Ego ſū xp̄s
ihs q̄ ꝓpt̄ te mortē ſuſtinui. ſtatiȝ
iſte ꝯpūctus rediit ⁊ oēm auſteri
tatē ſuſtinuit ordinis letāter. Scdō
qđ faīt nobis tribulacōes dulces
⁊ leues eſt ꝯſideracō pene inferni.
vn̄ ps̄. Conuertant̄ pctōres ī infer
nū ſcȝ p meditacōem ⁊ ꝯſideracō eȝ
penaruȝ Si enī pctōr vellet ꝯſidera
re illā horribilē penā quā damna
ti ſine fine ſuſtinebūt. Tūc leuis fi
eret ſibi ōmis pena quaȝ h̄ ſuſtine
ret p pctīs ſuis. Pena illa adeo gra
uis eſt ꝙ nō p̄t corde ꝯphēdi. nec
lingua explicari Aug⁹. dic̄ ꝙ oīs
pena q̄ vnq̄ fuit ī mūdo n̄ p̄t mini
me pene purgatorij ꝯpari. q̄d tūc
de pena iferni q̄ incōpabilit̄ maior
ē quia ppetua et ſine fine pmāſu
ra. qn̄ enī dānati fuerūt in inferno
tot milib⁹ ānorū q̄t ſunt ſtelle in
celo. gutte in aq̄s maris. arena in
terris pulueēs ī ſole adhuc nō erit
finis ⁊ vt breuit̄ dicā qn̄ fuerūt in
inferno tot milib⁹ annorū ꝙ oēs
hoies q̄ vnq̄ fuerūt vl' erūt poterūt
numeāre vl' cogitaē nec adhuc eit
finis Certe ſi hō vellet frequēt̄ iſta
cogitare tunc leuis fieret ſibi ōmis
tribulacō ⁊ pena p̄ntis vite Iſtud
figuātuȝ eſt. iiii. Regū. ii. vbi dr̄ ꝙ
helize⁹ venit iherico vbi erat terra
bona. ſȝ aq̄ peſſima et ſalſa. Cumq̄
rogaſſēt eū viri iherico vt dulcora
ret aquā accepit ſal ⁊ miſit ī aq̄m
ſalſā ⁊ fcā ē dulcis Per aquā ſal
ſā ⁊ amarā ſignificatur tbulatio
preſentis vite que nobis amara ē
Per ſal qđ mlto amari⁹ ē q̄ ſalſa
aqua ſignificatur pena iferni que
millesies ifinicies maior eſt q̄ tri
bulacō hui⁹ mūdi. Certe illas de
bemus mittere in aquas tribulaci
onis noſtre ⁊ erit nobis dulcis Ex
emplum cū quidā nobilis ordinē
intraſſet ⁊ videret̄ ſibi ordo nimis
auſterus. cogitare cepit de exitu ⁊
ecce apparuit ei dyabolus in ſpecie
ſimee verberans eū cuȝ flagello vſ
q̄ ad mortem Cuȝ laboraret in ex
tremis viſum eſt ei vt beatus Be
nedictus educeret eum de corpore
ad locum ſuppliciorum vbi vidit
deportare vnum magnum princi
peȝ ardentem ⁊ in cathedra ignea
reſidentem ⁊ ante euȝ formoſe mu

lieres ſtabant et facies igneas p
os eius intorquebant Et dixit bea
tus benedictꝰ H fuit princeps lux
urioſus. et potēs Poſt hunc vidit
aliū quē demones excoriabant ⁊
cum ſale aſpgebant et vncis ferre
is cuꝫ fricabant Et dixit benedictꝰ
iſte fuit crudelis dn̄ator. exactor ⁊
pauperuꝫ oppreſſor. Poſt hec vidit
alium in eq̄ igneo eq̄tantem capa
ignea indutum et capram igneaꝫ
ſupra humeros portantem. Et ait
Benedictus iſte fuit fur ⁊ raptor
cuidam vidue abſtulit capram.
⁊ cuidam monacho capam Et cū
ipſe infirmaretur habitum mona
chi accepit et nō perſeuerauit De
inde vidit aliuꝫ ⁊ plures alios diuer
ſis penis torqueri ſecūdum exigē
tiam meritorum. vidit et igneam
rotam in qua iudas cum tradito
ribꝰ voluendo cruciabatur. deinde
euigilans omneꝫ auſteritateꝫ ordi
nis dulciter acceptauit Tercium
quod facit p̄ntes tribulacōes dul
ces ⁊ leues eſt conſideracio premij
eterni Si ergo homo vellet cogita
re iſtud magnum premiuꝫ quod
dn̄s daturus eſt omnibꝰ qui pſe
cucionem paciunt̄ ꝓpter iuſticiaꝫ
nam tūc aduerſa ſuſtineret dulci
ter. Auguſtinus Vbi merces eter
na tribuitur breue et leue videbit̄
quod in tribulacōe ſcꝫ graue vi
detur. Tribulacio eīm eſt cum fine
merces ſine fine. Bernhardꝰ. Nō
ſunt cōdigne paſſiōes huiꝰ tēpis
ad preteritā culpā que remittitur
Ad p̄ntis conſolacōis grāꝫ que
remittit̄ Ad futurā glām q̄ ꝓmitti
tur Jhero. ad euſtochiū. vt tibi cō
pares paciēciā egredē paulisper
de hoc corpe mortali et depinge ti
bi an̄ oculos mentis mercedē eter
ne retribucionis quā nec oculꝰ vi
dit nec auris audiuit ⁊ cetera ⁊ du
rior eris ſaxo et adamante ⁊ ſuſti
nebis q̄cq̄ aduerſa beniuole ⁊ letā
ter iſtud figuratū ē. iiij. Re. iiij. ca.
vbi dicit̄ ꝙ filij ꝓphetaꝝ coxerant
pulmētū de herbis collectis quod
cū coctū eſſet ⁊ guſtarent amariſ
ſimū erat ⁊ clamabāt: mors in ol
la. Et accipiēs heliſeꝰ modicum fa
rine miſit in ollam ⁊ dulcoratū eſt
Per pulmētū amarū ſignificatur
tribulacio p̄ſentis vite que valde
amara videt̄ guſtantibꝰ ſꝫ ſi immi
ſerimus farinaꝫ ſtatim dulcis erit
Per farinam que medulla eſt tri
tici ⁊ dulcis ſignificat̄ gaudiuꝫ eē
ne vite Quia ſicut farinam nemo
numerare poteſt Sic gaudiū eter
num nullum cor eſtimare pt. Vn
de Gregoriꝰ Merces ſanctoꝝ que
ꝓmittitur multa eſt ⁊ magna pre
cioſa et diuturna adeo magna ꝙ
nequit eſtimari. adeo multa ꝙ ne
quit cōparari Adeo diuturna ꝙ ne
quit numerari. adeo p̄cioſa ꝙ ne
q̄t terminari. Augꝰ. Reuēa q̄ deꝰ
p̄parauit diligentibꝰ ſe. fide nō capi
tur ſpe nō attigit̄. caritate non cōp̄
hendit̄ur. deſideria ⁊ vota tranſgre
ditur. acquiri poteſt eſtimari nō
poteſt. Bernardus. Ibi erit requi
es a laboribus. pax ab hoſtibus.
amenitas a nouitate ſocietas de e
ternitate. ſuauitas atq̄ dulcedo
de dei viſione et q̄s illic vehemen̄

non deſideret habitare ⁊ quis non
vellz libent̄ ꝓ tali felicitate adūſa
ſuſtinere. Exēplūz Virgo quedaz
obſeſſa fuit a demonio qd dabat
ad omnia interrogata reſpōſum a
qua cū queſitū fuiſſz de gaudio ce
leſti reſpōdit. Gaudium celeſte eſt
inexplicabile. ſed de ipſo modicū
dicā per exemplūz. Ponatur ꝙ ſit
mōs valde altus ⁊ magnus ⁊ cir
cumquaqꝫ circuitus ſit cāpus pla
nus ⁊ centū milia leucarūz plenus
tritico ſeminat⁹ ⁊ q̄libet ſpica ha
beat pulchritudinem ſolis. ⁊ ſtet
homo in montis cacumine vt om
nium illorum ſplendorem poſſit vi
dere. ex illo non poſſet tantūz gaū
dium accipere quantūz de minimo
gaudio et minima claritate celi. ⁊
queſiuit iterato. velles ne libenter
illuc eſſe. reſpōdit. ſi poſſibile eſſet
ꝙ poſſem illuc venire ſi eſſz colūna
erectā a terra vſqꝫ ad celum acutiſ
ſimis nouacul̄ circūfabricata illaz
vellem aſcendere ⁊ deſcendere vſqꝫ
in die iudicij pro minimo gaudio
celi.

Sermo ſecūdus dominice ſcde ad
uentus dn̄i de euangelio.

Erūt. ſigna in
ſole ⁊ lūa Luc̄ xxi. In hac
dominica agit̄ de aduentu
dei ad iudicium Et predicantur in
hoc euangelio ſigna ⁊ anguſtie il
lius temporis. Dicit ḡ. erunt ſig̃ i
ſole ⁊ luna que ſigna ſecūdūz ma
theum euidentius exp̄mūtur. Tūc
inquam ſol obſcurabitur ⁊ luna

non dabit lumē ſuum. ⁊ ſtelle ca
dent de celo .i. que habent ſimilitu
dinem ſtellarum ſcd̄m vulgi opi
nionem q̄ tunc maxime cadent ad
terrorem pctōrūz. Johel. ij. Sol cō
uertetur in tenebras ⁊ luna in ſāg
uinē āteq̄ veniat dies dn̄i magn⁹
⁊ terribil̄. Apoca. vi. Terremotus
factus eſt magnus Sol fact⁹ ē ſic̄
ſaccus cilicin⁹ ⁊ luna facta eſt ſic̄
ſanguis. ſtelle celi ceciderunt ſuper
terram. ſigna iſta ſignificant iraz
dei in pctōres. Seq̄t̄ i terris p̄ſſura
gentium erit. ſ. de cōcurſu multoꝝ
qui fugient terremotū. maxime de
marinis locis ⁊ inſulis pre confu
ſione ſonitus maris ⁊ fluctuūz ex
tremore hoc audiētes hoīes cōcur
rēt preſſurā faciētes. areſcētib⁹ .i.
hoīes areſcēt hoc ē palleſcēt. p̄ tiō
re ⁊ expectacōe malorū ſcz que ſu
puenient vniuerſo orbi ſcz tempo
re iudicij qn̄ erit tanta terribilitas
q̄nta nō erat ab inicio mundi Nā
virtutes celorum mouebunt̄ .i. ā
geli ad modū tremētium ſe habēt
vel mouebuntur .i. admirant̄ de ta
li tribulacōe. tūc videbunt tam fi
deles q̄ꝫ infideles filiūz hominis .i.
xp̄z qui filius iudicabit. non pa
trem venientez ad iudiciū. in nube .i.
i aere vbi ſtant iudicabit. habēs
ſecūz ſigna victorie ſiue crucez cla
uos lanceam ⁊ coronā ſic̄ dic̄ Criſ
Venientem inquit cum ptāte ma
gna ⁊ maieſtate ꝗꝛ nulla erit reſi
ſtēdi virt⁹ ſequit̄ Hijs āt ſignis q̄
p̄dixim⁹ in ſole lūa ⁊ ſtell̄ tremotu
ſiel icipiētib⁹ ⁊ cū icipiēt fieri leua
te capita veſtra .i. exhilarate cor

da veſtra ⁊ regnū dei vos q̄ mecū ſe
cuti eſtis tūc appropinq̄bit redēp
tio veſtra ⁊ regnū dei ⁊ liberamini
ab omnibus anguſtijs veſtris Et
dixit illis ſimilitudinē in qua illos
ſub exēplo arboris docet cognoſce
re ↄſummacionē hu⁹ ſeculi ⁊ aduen
tū regni dei ⁊ dicit Videte ficulneā
⁊ omnes arbores cū iam pducūt
ex ſe fructū ꝓpe eſt eſtas. q. d. ſicut
ex fructib⁹ arboris cognoſcit veni
re eſtas. ita ex ruina mūdi ſiue ex
ↄſummacione ſeculi cognoſcit ad
uenire regnū dei qd ↄpatur eſtati
⁊ bene ꝙ tunc nemora nrā ⁊ dies
vite eterne ſolis claritate fulgeſcunt
ſequit. Amē dico vob ꝙ non pteri
bit generacio hec ⁊ nō conſūmabi
tur gen⁹ huānum donec fiunt hec
oīa ſigna q̄ predicta ſunt. Celum
ſidereū nō empireū ⁊ terra trāſibūt
id eſt depoſita priori forma innoua
būtur pmanente tñ eadē ſubſtan
tia. verba autē mea nō tranſibūt
quia vtiqꝫ implebuntur que dixi.

De eodem — Sermo ix.

Erūt ſigna i ſo
le ⁊ lu. Lu. xxi. In pcedēti dñi
ca peregit mater nrā ſācta
eccl'ia aduētum xpi in carnē oſtē
dēs caritatē dei ad nos ꝙ p nrā ſa
lute factus eſt homo vt ſic peccato
rem trahat ad eum p amorē. In
iſta dominica pagit aduentū xpi
in iudiciū qui adeo terribilis ē ꝙ
paueb unt oīs creature q̄bus pec
catorem quem non poterit trahere
p amorem ſaltem trahat eum p ti

morē. Sciēdū autē ꝙ iudiciū extre
mū pauēdū ⁊ timēdū eſt ꝓpt mul
ta. Primo ꝓpt terribilia ſigna pce
dētia iudiciū. de quib⁹ dcm eſt i ex
poſitione euāgelij Erunt ſigna pter
iſta ſcribit Ihero. q̄ndecī alia ſig
que dicit ſe in annalib⁹ hebreorū
inueniſſe. ſꝫ vtꝝ ↄtinue futura ſint
vel interpolatī nō expſſit. Prima
die eriget ſe mare quadraginta cu
bitis ſup altitudinē omniū mōtiū
ſtans q̄ſi murus ⁊ hoc erit cū tam
horribili ſtrepitu ꝙ oēs pauebūt
ſic dicit Lu. xxij. In terris erit pſſu
ra gētiū ſcꝫ ex ↄcurſu multorū pre
ↄfuſione maris ⁊ fluctuū Secunda
die tantū deſcēdet ꝙ vix videri po
terit. hoc erit ſimilit cū magno ſtre
pitu ꝙ oīs pauebūt ⁊ ↄturben
tur Tercia die belue marine appa
rebūt ſup mare ⁊ dabūt mugitus
horribiles vſqꝫ ad celū qd audien
tes hoīes miſerabilit horrebūt et
mugit⁹ eoꝝ ſolus deus intelliget
Quarta die ardebit mare ⁊ omnis
aqua horribilit ꝙ hoīes ex hoc pa
uebūt: Quinta die oēs arbores ⁊
omnes herbe dabunt rorem ſang
uineū ⁊ ſudabunt ſāguinem pre
timore iudicis aduenientis Sextē die
omnes aues ↄgregabūt in vno
cāpo vnūqdqꝫ gen⁹ in ordine ſuo nō
comedentes nec bibentes. ſꝫ iudiciū
aduenientis iudicis formidātes Si
tantū timēt volucres. qd faciet mi
ſer pctōr. Sexta die ruēt oīa edi
ficia p totū mundū cū maximo ſtre
pitu ⁊ ſurgꝫ flāma ignea ab occa
ſu ſol' ↄtra faciē firmamēti vſqꝫ ad
ortū ↄcurrētia. Septima die oīnes

lapides collident ĩn quattuor ptes
et vnaqueq3 ps collidet aliã ptem
et hoc erit cum horribili ſono quẽ
ſonũ ſolus deus intelligit Octaua
die erit generalis terremot9 adeo
magnus ꝙ nullus ſtare poteſt ſu
per pedes ſuos quĩn ad terã pſter
natur. Nona die oẽs montes ⁊ col
les in puluerem redigunt ⁊ terra
equabit ⁊ homines p̃ timoꝛe cauer
nas intrabũt. Decima die exibũt
homines de cauernis et ibũt velut
amẽtes nec poterũt mutuo ſibi lo
qui. Vndecima die apiẽtur ſepul
chra ab oꝛtu ſolis vſq3 ad occaſu3
et ſurgẽt omnia oſſa moꝛtuoꝝ nu
da ſine carnibus ⁊ ſtabunt ſic ſint
ſup ſepulchra ſua vt nihil ſit ſup
terram et ſub terã qd̃ nõ videat ad
uentum iudicii ſoꝛmidare. Duode
cima die cadẽt ſtelle de celo ⁊ eode3
die õia aĩalia cõuenĩũt ad cãpos
et p̃ timoꝛe hoꝛribilit mugebũt nõ
comedẽtia neq3 bibẽtia. Decia tercia
die moꝛiũtur viuentes ⁊ reſurgũt
cum moꝛtuis. ¶ Decima quarta die
ardebit celũ et terra ⁊ õia que in
eis ſũt. Decimaquinta die ſiet no
uu3 celũ ⁊ noua terra et oẽs homi
nes reſurgũt. Scd̃o timendũ eſt iu
diciu3 ꝓpter tribulationes ⁊ mala
que p̃cedẽt diem iudicii tẽpoꝛe an
tixp̃i. quia tũc erit tribulacio tãta
quanta vnq̃ fuit ab inicio mundi
cuius oꝛtũ pſecutionẽ ⁊ moꝛtẽ bre
uiter explanabo. Anticriſt9 naſcet
in babilone d̃ tribu dan et circum
cidet dicẽs ſe eſſe xp̃m in lege pro
miſſu3 ⁊ ideo iudei ei ſpecialiter ad
herebunt. Angelus bonus primo

dabitur ei ad cuſtodiendũ ſ3 quã
do ita obſtinabit i pctĩs ꝙ dic ſe eſ
ſe deũ tũc deſere3 eũ angelus ⁊ dya
bolus intrabit eũ. luxurioſ9 erit ⁊
ypocrita. ſimulans ſãctitatẽ. adeo ſu
pbus et p̃ſũptuoſus ꝙ ymaginẽ
ſuã faciet adoraẽ ⁊ õnes ſuos i dex
tera ⁊ fronte ſignari. iudei ↄſitebũ
tur eũ xp̃m filiũ dei ⁊ hoiem. tẽpliũ
dei reedificabunt ⁊ ibi eũ tãq̃ deu3
adorabunt dicẽtes ante eũ nulliũ
fuiſſe xp̃ianu3 ſ3 õnes antichriſtos
Quatuoꝛ modis decipiet homines
Primo p callida3 pſuaſione3. p̃di
cabit eni3 legẽ nouã callidam eſſe
vel p̃uã ⁊ iniuſta3 ⁊ mittet p̃dica
toẽs ſuos p totũ mũdu3 q̃ ſacram
ſcp̃tuã3 falſe exponũt ⁊ ſimulabũt ſe
iuſtos. ⁊ multos decipient Secũdo
p falſa miracula que p magicã ar
tem faciet. q3 faciet ymagines loq̃
⁊ futuã p̃dicẽ. ignẽ de celo deſcẽdẽ
diabolũ i ſpecie ignis faciet deſcẽdẽ
ſup diſcipulos ſuos ⁊ loqui variis
linguis. ſimulabit ſe moꝛtuũ ⁊ faciet
ſe ferri a demoib9 p aera q̃ſi celu3
aſcẽderit ⁊ reuertet ⁊ putabitur a
moꝛtuis ẽſurrexiſſe. faciet q3 arboẽs
ſbito floreẽ ⁊ areſcere. mare turbal
moꝛtuos ẽſurgere. hec õia faciet
p magicã artẽ. Tercio decipiet per
munera Ipſe enim inueniet õnes
theſauros abſcõditos p quos ad
ſequendum ſe inclinabit populos
Quarto ↄpellet p minas et toꝛmẽ
ta quos aliter vincere non poteſt.
Tanta enim erit tribulacõ et pſe
cucio xp̃ianoꝛum qualis vnq̃ fu
it ꝙ in erroꝛe3 ducitur. etiamſi fie
ri põt electi fideles tanq̃ excoicati

habebuntur. eis nō vendet. nec ab
eis emet̄ niſi qui habent ſignū an
tixp̄i. Demones qui nūc ligati ſūt
ne noceant tūc ſoluentur. habebit
ſecū magnos principes reges mul
tos. exhibebit cūcta que in p̄ceden
tibus martirib9 impleta ſunt tor
menta. et maxime in terra ſācta et
tunc gog et magog. v. Decez trib9
qui vulgariter dicuntur ruſi iudei
qui incluſi ſunt inter mōtes caſpi
os. nō ita ſunt incluſi qn̄ tandē exi
rent ſi permitterent̄ a regina ama
zonum ſub cuius regno a dn̄o vi
uūt tūc exibūt et venient in ihrl̄m
et ſequentur ſuū meſſiam ſcz anti
chriſtuz Poſt hec venient helyas
et enoch et predicabūt tribus an
nis amicti ſaccis et cōuertent iude
os et xp̄ianos qui adheſerūt anti
xp̄o. et occidet eos antixp̄s et iace
bunt corpoā eoꝝ in ihrl̄m in pla
teis tribus diebus et dimidio et
nullus audebit eos ſepelire ꝑpt̄ me
tum ātixp̄i. Poſt tres dies et dimi
dium reſurgent et occiſores eorū
audient vocē talez. helias et enoch
aſcendite huc et aſcendent celuz in
nube Antixp̄s aūt quindecī dieb9
regnabit poſt mortē eoꝝ et ponet
ſolium ſuū in monte oliueti ſb̄ pa
piliōe et veniet michael et occidet
eum ibi. Regnabit aūt tribus an
nis tm̄ et niſi ab breuiati fuiſſent
dies non fieret ſalua omis caro. ſi
cut dicit̄ Math. xxiiij. Interfecto
autem antixp̄o nō ſtatim veniet do
minus ad iudiciū ſed excedunt
quadraginta dies. q̄tū ſpaciū ſit
vſq3 ad finē mundi nemo ſcit. Mi

niſtri aūt antixp̄i poſt mortē ſuaz
gaudebunt: ducentes vxores dicen
tes. q̄uis princeps noſter mortu
us eſt tamē habemus ſecuritatem
viuendi et cum hec dixerint ſtatiz
eis ſupueniet interitus Iudei autē
cōuertentur a ſancta eccleſia vſq3
ad finem mundi pacifice ꝯquieſcet
quia tunc fraudulencia diaboli pe
nitus deficiet.

¶ Sermo tertius ſecūde dominice ad
uentus. f. x.

Videbunt filium
hominis venientē cum po
teſtate magna glō. mali videbūt
vnde confundentur. boni videbunt
vnde letētur Luc. xxi. In iſta domi
nica agit̄ de aduentu dn̄i in iudici
um. p̄mo inuitat nos ad amorem
quia in eo xp̄s eſt nobis ſimilis p
carnis aſſumptionē Eccl. xiij. Oē
animal eligit ſibi ſimile. ſecūdo in
cutit nobis terrorem ꝑpter operuz
noſtroꝝ excuſſionem. vnde pſ. A
iudicijs enī tuis timui. hec duo no
bis maxime ſūt neceſſaria. p amo
rem ꝑficimus in bono Jo. xiiij. Qui
diligit me mandata mea ſeruabit
Et p timorem retrahimur a malo
Eccleſiaſtici p̄. Timor dn̄i expellit
peccatum. Sciendū autē q multa
contingent in iudicio que ſi pecca
tor cogitaueit ſedule traherent eū
ab errore male vite. primū terribi
lem aſpectum irati iudicis videre. d
quo Aug9. Mallent reprobi ſuſti
nere omne tormentū q̄ faciem ira
ti iudicis videre. Mal. iij. Quis enī
ſtabit ad videndū euz ipē enī quaſi

ignis cõſtans ⁊ grauis ad portan
dū. Iſa. xxx. Ardēs furor eius ⁊ gra
uis ad portandū. Apoc. vi. Tūc di
cent montibꝰ ⁊ petris cadite ſuper
nos ⁊ abſcōdite nos a facie ſeden
tis ſup thronuꝫ ⁊ ab ira agni. vīn
dicis q̄ nūc manſuetꝰ eſt vt agnꝰ
⁊ tūc fremēs erit vt leo. Amos. vi
Quaſi leo rugiet. q̄s nō timebit.
q̄ꝫ horribilis ⁊ timēdꝰ vs erit aſpe
ctus iudicis peccatoribꝰ. pꝫ p hoc
Job. xiiij. q̄s mihi hoc tribuat vt
in inferno ꝓtegas me ⁊c̄. Jterōꝰ.
Siue comedā ſiue bibam ſiue ali
quid aliud faciaꝫ ſemp inſonare
videtur auribꝰ meis iſta vox tube
terribilis. Surgite mortui venite
ad iudiciū̄ hec̄ rn̄ꝫ. Ve mihi miſe
ro cum venerit iſta dies iudicij et
aperti erūt libri in quibus omnes
actiones mee ⁊ cogitacōnes p̄ſen
te dn̄o recitabūt. tūc dimiſſo capi
te pre cōfuſione ⁊ cōſcientie ſtabo
trepidus ⁊ anxiꝰ vtpote cōmemo
rans cōmiſſa ſceleꝝ meoꝝ cum di
citur de me ecce hōı ⁊ opa. Legitur
in vitas patꝝ q̄ꝫ abbas amon di
xit cuidaꝫ fratri q̄rēti ab eo ſer
monē edificacōis. vade ⁊ fac taleꝫ
cogitacōēꝫ q̄lem faciūt iſti q̄ ſunt
in carcere. Jſti em̄ interrogant vbi
eſt iudex ⁊ q̄n̄ veniet ⁊ i iſta expecta
tione penarū ſuaꝝ plorant crucia
tus. Sic debet homo animā ſuam
obiurgare. d. ve mihi q̄n̄do debeo
ſtare ante tribunal xp̄i ⁊ actuum
meorū reddere racōem ⁊ ſic dū me
ditatus fuero potero ſaluus fieri.
¶ Secūdum eſt exprobratio xp̄i
quā faciet pc̄ōribꝰ. obijciet emꝫ

ris oīa beneficia que ipſis impē
dit ⁊ primo bn̄ficium paſſionis
crucē. lanceā. clauos. coronaꝫ ⁊ ci
catrices vulneꝝ que in corpe ſuo
habebit. vn̄ Augꝰ. dn̄s cicatrices
ſuos iō ſeruabit: vt in iudicio ho
ſtibꝰ ſuis exprobret ⁊ vt cōuincēs
eos dicat. Ecce hominē queꝫ cruci
fixiſtis. Ecce deuꝫ ⁊ hominē cui cre
dere noluiſtis. Videte vulneā que
infixiſtis. agnoſcite latus q̄d pfo
raſtis ⁊ ſemp vobis aptuꝫ nec in
trare voluiſtis. Criſ. Xp̄s expro
brabit in iudicō dicēs. Ego ꝓpter
vos homo factꝰ ſum ꝓpter vos alli
gatꝰ. illuſus. ceſus. ⁊ crucifixꝰ ſuꝫ
vbi eſt tantarū iniuriarū mearuꝫ
fructus. Ecce p̄ciuꝫ ſanguinis mei
quē dedi in redempcōēꝫ animarū
veſtraꝝ. vbi eſt ſeruitꝰ mea quā
mihi ꝑ precio ſanguinis mei red
didiſtis. Ego ſup gloriā meā vos
habui cum eſſem deꝰ factꝰ ſum ho
mo ⁊ viliorē omnibꝰ rebus me fe
ciſtis. Nā omnē rem viliſſimā ꝑe
ampliꝰ dilexiſtis q̄ꝫ iuſticiā meaꝫ
⁊ fidem. Tūc incipiēt deflere tantū
beneficiū neglectum. Zacha. xij.
Aſpiciēt in quem ꝯfixerūt ⁊ plan
gent ſup ſe planctuꝫ quaſi vnige
ti. Criſ. Plangent ſe iudei vidētes
viuētem ⁊ viuificantē queꝫ quaſi
hominē mortuū eſtimabāt conui
ciantes corpi vulneāto ſcelꝰ ſuū
negare non poterūt. Plangent ⁊
gentiles q̄ vanis diſputacōnibꝰ
philoſophoꝝ decepti irracōnabi
lem ſtulticiam putauerūt eſſe de
um colere crucifixuꝫ. Plangent ſe
xp̄iani pc̄ōres q̄ magis dilexerūt

mūdum q̄ xp̄m. Plangēt ſe here
tici q̄ ꝑuꝝ hoīeꝫ crucifixerūt v̄l cru
cifixū putauerūt. Plangēt ſe oēs
trib9 terre quib9 nec reſiſtēdi vir
tus eſt ꝯtra eū nec fugiendi facul
tas a facie ei9. nec pn̄ie locus. nec
ſatiſfactōis tempus ex anguſtia
oīm reꝝ nihil eis manet n̄ luctus
Terciū eſt inflexibilitas iudicis
qꝛ ſi beata virgo maria ⁊ oēs ſan
cti rogarent ꝓ vno pc̄ōre nō exau
ret eos etiā ſi poſſibile eſſet q̄ ſan
guineas lacrimas emitterēt. ꝓu̅.
vi. Zel9 ⁊ furor viri v̄ iudicis xp̄i
nō pcet in die vindicte nec acqui
eſcet cuiuſq̄ ꝑcib9. nec ſuſcipiet ꝓ
redemptiōe dona plurima. Criſ. tūc
nec diuicie diuitib9. nec pn̄tes ꝓ
filijs mercedeꝫ. nec angeli ſicut ſo
lebāt ꝓ hominib9 facient verbum
qꝛ natura iudicij non recipit miſe
ricordiaꝫ. ꝓuer. xi. Non ꝓderūt di
uitie in die vltōis. bern̄. Veniet
dies iudicij vbi plus valebūt pu
ra corda q̄ aſtuta verba ⁊ ꝯſcīa bo
na q̄ marſubia plena. q̄nquideꝫ
iudex ille nō fallitur verb. non fle
ctitur donis. Ibero. Quāto illic elin
gues ⁊ multi feliciores loquacib9
erūt. q̄nti paſtores ꝑhie. quāti ru
ſtici oratorib9. quāti ebetes argu
cijs ꝑferendi ſūt cyceronis. Quar
tū eſt denudatio oīm pc̄ōꝝ. Ecc̄i.
xi. In fine hoīs denudatio operū
illius. Criſ. Aderit dies illa in q̄ fa
cta noſtra quaſi in tabula q̄dam
depicta demonſtrabūtur. Mat. x.
Nihil optū qd nō reueletꝛ ⁊ occul
tum qd non ſcietur. bern̄. Qd nūc
ꝯſiteri erubeſcim9 tunc oīb9 ma
niſeſtabitur. Tūc reuelabo pudē
da tua in facie tua ⁊ oñdam gen
tibus turpitudinē tuam. i. Corin.
iiij. Veniet dn̄s qui illūinabit ab
ſcondita tenebraruꝫ: ⁊ manifeſta
bit ꝯſilia cordiuꝫ. Daniel. vij. Iu
diciū ſedit ⁊ libri apti ſunt in qui
bus ſcp̄ta ſūt opa hoīm ⁊ ſm̄ hoc
iudicabit. Apoc. xx. Iudicati ſunt
mortui ex hijs que ſcripta erant
in libris ſm̄ opa illoꝝ. Quintum
eſt defect9 omnis auxilij: qꝛ nō au
debit nec angelus nec aliquis ſā
ctus orare pro aliquo damnato.
Imo xp̄c qui tantū dilexit hominē
q̄ dedit ſemetipm̄ ꝓ eo tunc gau
debit de damnatiōe eoꝝ. ꝓuer. i.
Ego quoqꝫ in interitu veſtro ridebo
beati etiā qui mori ꝓ ſalute hoīm
expoſuerūt letabūtur q̄n videbūt
ꝯtumeliā dei vindicare. vnde pſ.
Letabitur iuſt9 cum viderit vindi
ctā. tunc nō ꝯpacientur ſācti repro
borū miſerijs. Greg9. Sanctorum
anime ⁊ ſi in nature ſue bonitate mi
ſericordiā habent. iam tunc aucto
ris ſue iuſticie ꝯiuncte tante recti
tudine ꝯſtringūtur: vt nulla ad
reprobos ꝯpaſſione moueātur.
Aug9. Si ſcirem pr̄em meū eſſe in
inferno nō plus orarem ꝓ eo q̄ ꝓ
dyabolo. Sextū eſt redditio ratio
nis omniū que ꝯmiſim9 ⁊ obmi
ſimus. de hoc inuenies dn̄ica. ix.
poſt trinitatis. in ſermōe redde ra
tionē. Septimū eſt accuſatio hor
ribilis qua accuſatur peccator de
multis. De iſto inuenies ſabbato
an̄ letare. hec mulier dep̄henſa eſt
Octauū ⁊ vltimum eſt terribilis

ſententia quã dabit iudex ſup dã
natos. zachar. ix. Exibit vt fulgur
gladius eius. i. vltima ſententia
q̃n dicit. Ite maledicti ꝛc. Illa vox
adeo terribilis erit dãnatis ꝙ vel
lent ſi fieri poſſet ꝙ nunq̃ eſſent
nati. De hoc dicit Aug⁹. ſup illud
Jo. xviij. Ego ſuȝ vna vox turbata
odijs ferocẽ. armis terribilẽ ſine
vllo telo percuſſit. repulit. ſtrauit.
virtute latẽtis diuinitatis. q̃d iudi
candus faciet q̃ iudicand⁹ hec fecit
quid regnatur⁹ poterit q̃ moritu
rus hec potuit Si illa gutta melli
flua tante virtutis fuit ꝙ null⁹ ad
uerſarioꝝ ſuoꝝ ſupra pedes ſtarẽ
potuit. q̃s poterit audirẽ illud hor
ribile verbuȝ. Diſcedite a me male
dicti in ignẽ eternũ. O q̃ȝ amaruȝ
erit ab illo diſcedere cui ſup õnia
delectabile eſt adherere. Ego mul
tũ amariorẽ gehẽnã dico cruciat⁹
remoueri ab illa delectabili dei vi
ſione. Ad quã nos perducat ihesus
qui eſt in ſecula bñdict⁹.

Sermo prim⁹ tercie dñice aduen
tus domini

Nolite añ tem
pus iudicare quoadusq̃
veniat q̃ illũinabit abſcõdita te
nebraꝝ ⁊ manifeſtabit ↄſilia prĩ
cipum. p̃. Corint. iiij. In verb̃ iſtis
apoſtol⁹ tangit duplex iudicium
male ſuſpicõis ibi. Nolite añ tem
pus iudicare ⁊ iudiciũ extreme ex
aminacõis ibi. quoadusq̃ veniat
dñs ⁊c. dicit ergo iudicarẽ. id eſt
de incertis modis ſuſpicari: ꝙ ſicut
humanũ fallitur iudiciũ ãte tem
pus extremi iudicij. ſ. quoadusq̃
veniat dñs ad iudiciũ. quia illũi
nabit. id eſt i lumine pducet ab
ſcõdita tenebrarũ. i. opa multa ⁊
manifeſtabit conſilia cordiũ. i. co
gitacões ⁊ intencões: ⁊ apparebit
qua intencõe modo õnia fiũt. Sci
endũ autẽ ꝙ iudiciũ male ſuſpiti
onis vitandũ eſt ꝑpter tria. Prio
ꝑpter dñi p̃ceptũ q̃d diſtricte ꝓhi
bet dñs ⁊ etiã ſancti. Luc. vi. Noli
te iudicare: vt nõ iudicabimini. Be
da. In hoc loco nihil aliud p̃cipi
eſtio. niſi vt ea facta q̃ dubia ſũt
q̃uo fiant in meliorem partem in
terp̃tentur. De apertis autẽ malis
que bono animo fieri nõ poſſunt
ſicut furta homicidia ⁊ ſimilia per
mittit nobis iudicare: ſȝ cũ miſeri
cordia neſcim⁹ eñ qual' futurus
eſt qui nũc malis peccat ⁊ cõuerſo
hoc mõ iudicauit ſymon mariaȝ
magdalenã dicens intra ſe hic ſi
eſſet ꝓpheta ſciret vtiq̃ que ⁊ qual'
eſſet que tangit eũ: ꝙ peccatrix ẽ
iudicabat eã peccatricẽ cuȝ tñ cor
dis eius ↄpunctiõem ignoraret ⁊
ideo arguit eũ dñs Luc. vij. tercĩ.
Noli aliene vite curioſus explora
tor eſſe vel temerari⁹ iudex ꝙ ſi ꝓ
priam ab eo actũ eſſe rep̃hendas
nec ſic iudices ꝓximũ. magis aũt
excuſa intencõem ſi opus non po
teſt excuſari. puta ignorãtiã: vel
caſu eſſe factuȝ ꝙ ſic diſſimulacõ
nẽ res excuſat dicito apud temet
ipſum. O q̃ȝ vehemens fuit nimis
temptatio illa q̃d de me feciſſet ſi
accepiſſet in me ſimiliter ꝑtãtem

Secu͂do debemus vitare iudicium
ſuſpitionis ꝓpter dubium ⁊ incer
titudinem. Sepe enim humanu͂ fal
litur iudiciu͂. null⁹ enim poteſt in
tencio͂es cordis ſcire niſi dn̄s Reg. x
vi. Homo videt ea que apparent
in facie. de⁹ au͂t intuet̄ corda. imo
ho͂ non pōt ſeipſum iudicare quo
vult tunc alteri⁹ cor iudicare. Na͂
dicit Aug⁹. ꝙ petr⁹ neſciebat qđ
in ipo͂ erat qn̄ dicebat. Etſi optue
rit me mori tecu͂: non te negabo. de
cept⁹ fuit in iudicio ſuipſi⁹ ꝙ̄uis
etiam fuit p̄monitus a domino. io͂
dicit apoſtol⁹ p̄. Corint. iiij. Sʒ ne
qʒ meipſum iudico. id eſt iudica
re valeo: qꝛ tamen meipſum meli
us cognoſco ꝙ̄ aliquis alius ho
mo. Nihil mihi conſcius ſum ⁊ in
nulla re remordet me ↄſciētia mea
ſʒ no͂ in hoc iuſtificat⁹ ſum ⁊ ꝓpter
hoc me iuſtu͂ iudicare no͂ audeo:
qꝛ forte habeo aliqđ occultuʒ qđ
ego ignoro ⁊ deus ſcit. Et io͂ dicit
ꝓpheta. Ab occultis meis mu͂da
me dn̄e. ꝑuer. xx. Quis pōt dicere
mu͂dum cor meum. purus ſum a
peccato. Aug⁹. Cum ergo de ſe qſ
qʒ aut penitus nemo vix poſſet ꝓ
ferre veram ſententiaʒ quo poteſt
de alio iudicare. Tercio vitanduʒ
eſt iudicium ſuſpitionis: qꝛ mag
num peccatuʒ eſt. Aug⁹. de occul
tis alieni cordis temere iudicare
pc̄m̄ eſt. Sciendu͂ autēʒ ꝙ aliqn̄
mo͂ꝛle pc̄m̄ eſt aliqn̄ veniale aliqn̄
nullum ſm ꝙ̄ ex diuerſis ꝓcedit.
Hugo dicit ꝙ iudicium male ſuſ
picio͂is aliquando procedit ex in
nata fragilitate: qꝛ naturaliter ho͂

ꝓnior eſt ad malum ꝙ̄ ad bonu͂ʒ
Si tale iudiciuʒ ſit ſine co͂ſenſu ra
tionis veniale eſt. ſi cum conſenſu
mortale eſt. ita tam̄ ſi mortale eſt
illud qđ iudicat ⁊ ex leuib⁹ ſignis
verbi gratia. Si homo videret du
os colloquētes ſimul ⁊ ex fragili
tate conciperet ſuſpicio͂nem mali ⁊
cu͂ hoc dubitaret tu͂c ratio n̄ ↄſen
tiret. Si autē diffinitiue ⁊ firmiter
crederet ꝙ malum tractarent tu͂c
co͂ſentiret ratio. Aug⁹. dicit. ſi ſuſ
picio͂es vitare non poſſum⁹: quia
homies fragiles ſumus: ſʒ iudicia
tamē ⁊ diffinitiuas ſentētias co͂ti
nere debem⁹. aliqn̄ ↄtingit ex me
ra malicia ſm tuliu͂ vt quando ho
mo ex ſeipo͂ malus eſt ex hoc ꝙ co͂
ſci⁹ eſt ſue malicie facilit̄ de alijs
malu͂ ſuſpicatur. ſm illud Eccleſia
ſtes. x. In via ſtultus ambulans
cuʒ ipſe ſit inſipiēs om̄s ſtultos
eſtimat. Exemplu͂ habemus in ſi
mone mago in actib⁹ apoſtoloru͂
qui cu͂ eſſet magus ⁊ miracula ꝑ
artem magicaʒ faceret. ſuſpicaba
tur ꝙ apoſtoli etiaʒ miracula per
iſta͂ artē facerent ⁊ veniēs ad eos
voluit illam artē ab eis pecunia ꝓ
curare. Aliqn̄ ſit ex inuidia ⁊ ex ini
micicia qn̄ homo inuidet alteri diſ
plicet ei q̄cquid agit ⁊ ex facili ſuſ
picatur in malu͂ ex eo ꝙ ſemp int̄
p̄tatur in peioreʒ partem q̄cquid
vidit vel audit de eo. Exempluʒ de
iudeis qui inuidebāt xp̄o ⁊ ideo ſuſ
picabantur ꝙ ſigna ſua in beelze
bub principe demonioru͂ feciſſet.
Aliqn̄ ↄtingit ex conſideratio͂ne de
fectus alioruʒ qn̄ aliquis plus

reſpicit defectꝰ alioꝝ ꝙ ꝓprios ⁊ iu
dicat ſe meliorē alijs ⁊ alios vilio
res ſe. Sic iudicauit phariſeꝰ pb
licanū qñ dixit. grãs tibi ago do
mine: ꝙ nõ ſum ſicut ceteri hoim
raptores. iniuſti. adulteri. ⁊c̃. Lu
ce. vi. Coñ quos dicit dñs. Mat.
vij. Quid vides feſtucam in oculo
fratris tui ⁊ trabē in oculo non vi
des. Ro. ij. Inexcuſabilis es o homo
q̃ iudicas. in q̃ em̃ alterū iudicas
teipm̃ ꝯdēnas. Aliqñ em̃ ꝯtingit
ex ſupbia ⁊ ꝯtemptione ꝓximi. ſu
pbus em̃ eo ꝙ ꝯtemnit paupem
iudicat eum viliorē diuite ⁊ diuitē
meliorē. De quo Jacobi. ij. ſi intro
ierit vir ꝯuentū veſtrum ãnulum
aureū habens cū veſte candida in
troiret autē paup in ſordido ha
bitu ⁊ intendatis in eū qui indu
tus eſt veſte p̃clara ⁊ dixeritis. tu
ſede hic bene. pauperi aūt dicatis
tu ſta illic aut ſede ſub ſcabello pe
dum meorū. nõne iudicatis apud
voſmetipſos ⁊ facti eſtis iudices
cogitationū iniquarū. tales ſimi
les ſunt tam mcãtatoris qui iudi
cat illū meliorē eſſe qui melioribꝫ
veſtibꝰ eſt indutus: ⁊ illū peiorē
qui vilioribꝰ indutꝰ eſt. Nõ ſic iu
dicat ſūmus ⁊ ſupmus iudex. ſ. de
us. Et hoc patꝫ in diuite ⁊ lazaro.
lazarū paupem ⁊ nudū iudicauit
diuite meliorē. Exemplū legit̃ de
quodã rege deuoto qui multū re
uerenter ſolebat ſalutarē paupes
de quo cū mirarentur pñcipes ſui
rogauerūt fratrem ſuū vt ab eo
quereret cauſam huiꝰ. Quo facto
accepit rex ciſtam vnã deauratā

replens eam oſſibꝰ mortuoꝝ. ali
am vilem bitumine ⁊ pice linitā
repleuit auro ⁊ gemmis ⁊ ꝯuoca
tis principibꝰ ⁊ dixit vt iudicarēt
que eſſet melior: ⁊ iudicauerunt
deauratā eſſe meliorē. qua aper
ta inuenerūt plenā oſſibus mor
tuorū vilibus: ⁊ aliam plenā au
ro ⁊ gemmis. Et ait rex ad eos. er
ratis iudicando qđ deforis eſt. de
us autē intuetur cor. Sepe enim
induti veſtibꝰ precioſis pleni ſūt
omni malicia: ⁊ qui vilibus veſti
bus induūtur ſepe redolent virtu
tibus. Ideo nolite ſm viſum ocu
lorum iudicare. Aliquando ꝯtin
git ex auaricia. Seneca. Auarus vi
dens regē eſtimat p̃donem vidēs
paupem eſtimat furem. Job. xv
Cum pax ſit ille inſidias ſemp ſuſ
picatur. Ecclī. ix. Cūcti dies diuitis
pleni ſunt laboribus ⁊ erūnis nec
p noctem requieſcūt. Auguſtinꝰ
Diuitias inueniſti ⁊ requiem pdi
diſti. die ſollicitꝰ ⁊ nocte pauidꝰ.
ſemp egenus. Legitur ꝙ quidā
philoſophꝰ mortuis parentibus
magnū theſaurū de patrimonio
eſt ꝯſecutus ⁊ ſtatī per ſollicitu
dinem. nec dormire. nec philoſo
phie operã dare poterat. tandem
totum theſaurū in vnam maſſā
redegit. Qđ videns fur quidam: to
ta nocte ei inſidiabatur ⁊ ſibi au
ferre conabatur ⁊ ponēs maſſam
ſub caput ſuū dormire non potuit
Fur autem putans eum dormire
cepit trahere maſſam: ⁊ philoſo
phus cepit clamare trahe viriliť
⁊ tūc tu ⁊ ego dormire poſſumus.

fur autē aurū abſtuliſſet ⁊ tunc pħs
quieuit. Aliquñ autem cōtingit ex
longa experientia ſicut dicit pħs
in ſecūdo metheororū ꝙ ſenes ſunt
maxime ſuſpicioſi: quia multotiens
experti ſunt aliorū defectus. quñ ali
quid vident: vel audiūt qḋ eis diſ
plicet de facili ſuſpicātur malū: quia
timent ꝙ forte cōtingat in iſto ca
ſu ſicut prius multotiens expti ſūt.
Exemplū in ſene thobia q̄ cum eēt
cecus audiuit balatū edi quem ei
vxor ſua adduxerat ⁊ ſuſpicabat̄
dicens. eſt furtiuū videte ne forte ali
cuius ſit iſtḋ. excuſatur quia timuit
de malo.

Feria q̄rta quatuor tempm
Sermo. xxi.

Cum audiſſet
iohānes in vinculis opa
xpi. Mat. xi. Cūqꝫ iohānes bap.
eſſet incarceratus ab herode ⁊ ſciret
ſe moriturū ⁊ ire ad inferos dubi
tauit. vtrū xp̄s p ſe vel p aliū vel
let liberarē ſanctos de inferno. Idō
miſit diſcipulos ſuos ad eum di
cens. Tu es qui venturus es: quaſi
diceret. libēter ſcirē ex quo iturus
ſum ad inferos q̄d poſſē illic nū
ciare. iſta expoſitio eſt Grego. po
teſt etiā aliter exponi ⁊ magis lit
teraliter ⁊ eſt ſenſus. Iohānes p̄
dicauerat de iheſu ꝙ ipſe eſſet xp̄s
quem ꝓphete p̄dixerant. diſcipuli
aūt iohānis non plene crediderūt.
ideo miſit eos ad iheſum vt ſigna
eius ⁊ miracula viderent ⁊ p̄dicati
onē eius audirent ⁊ ſic creduli fie
rent dicit. Cum autē iohānes exi
ſtens in vinculis herodis opa xpi
⁊ miracula ⁊ doctrinam audiſſet
miſit duos de diſcipulis ſuis: qui
plene nō crediderūt eum eſſe xp̄m
⁊ ait illi ꝟ iheſu p diſcipulos. Tu
es qui venturus es. id eſt quem p
phete futurū predixerūt. an alium
expectamus. Cumqꝫ diſcipuli ſic
dixiſſent ad iheſū. Rn̄dens iheſus
dixit eis. euntes dicite iohāni q̄ au
diſtis ⁊ vidiſtis: quaſi diceret. ope
ra mea que vidiſtis: ⁊ verba ſiue
doctrina q̄ audiſtis teſtantur me
eſſe xp̄m. Nam ego facio iſta ope
ra que ꝓphete de xp̄o predixerūt ce
ci vident. claudi ambulant. ſurdi
audiunt. leproſi mūdantur. mor
tui reſurgūt. hec ꝓphetauerat yſa
ias de xp̄o. xxxiiij. ca. Dominus ipſe ve
niet ⁊ ſaluabit nos. tunc aperien
tur oculi cecorū: ⁊ aures ſurdorū
patebūt. tunc ſaliet ſicut ceruus
claudus ⁊ aperte erūt lingue mu
torū ſeq̄tur. paupes euangeliſan
tur actiue ꝟ euangeliſant ⁊ predi
cant qḋ ante neſcierunt ⁊ beatus
qui nō fuerit ſcandaliſatus in me.
id eſt beatus qui non dubitauerit
me eſſe xp̄m filiū dei ⁊ hominis ſicut
vos dubitatis. Illis autē. id eſt di
ſcipulis iohānis abeuntibus cepit
iheſus dicere ḋ iohāne ad turbas
cōmendans eū. ſ. de animi ſtabili
tate. de veſtiū aſperitate. de officij
dignitate. Primo cōmēdat eum de
animi ſtabilitate dicens. quid exi
ſtis ꝟ exiuiſtis in deſertum videre.
q̄ſi diceret. cū iohānes eſſet in deſ
to olim multis ānis vos exiſtis in

deſertū vt eū videretis·q̄d voleba
tis videre volebatis videē arūdinē
vento agitatā·q·d·putabatis q̄
iohēs erat mobilis ⁊ inſtabil' vt
arūdo que ad oēm ventū mouet'·
non ſic iohēs non fuit arundo·q̄
nulla aduſitas nulla penuria po
terāt eū flectere vel mouē de animi
ſtabilitate·Deinde cōmendat eū
de veſtiū aſperitate·vn̄ ſequit' q̄d
ergo exiſtis videre hoiem delicatū
mollib⁹ veſtitū.ſ.veſtibus·q·d·
Johēs non fuit delicat⁹ in veſtib⁹
mollibus:ſʒ habuit durā veſtimē
tū de pilis cameloꝝ ſicut ſolitari⁹
in deſerto habere poterāt·Qui mol
libus veſtiūtur in domib⁹ regum
ſunt·greḡ·Nemo exiſtimet in cul
tu atq̄ ſtudio p̄cioſaꝝ veſtiū pec
catū deeſſe:q̄ ſi hoc culpa nō eſſʒ
nullo mō dn̄s iohēm de veſtimēti
ſui aſpitate laudaſſet.Aug⁹.In
oībus cultib⁹ nō vſus rerū:ſʒ libi
do vtētis culpāda eſt Tercio cōmē
dat eū in officij ſui dig̃tate:q̄ nū
cius xp̄i erat·Vn̄ dicit·Quid exi
ſtis videre volebatis videre ꝓphā;
hic eſt enī de quo legit' ⁊ ſcriptū
eſt Mal'·iij·verbū p̄ris ad filium
Ecce mitto angelū·i·nunciū meū
iohēm ante faciē tuā·i·an̄ manife
ſtacōem tuā in hūanitate q̄ p̄pa
bit viā ante te ꝑnūciando aduen
tum tuū ⁊ p̄dicando pn̄iam.Et iō
iohānes non ſolū eſt ꝓpheta:ſʒ eti
am quē alij ꝓphete p̄dixerunt ven
turū ipſe digito demōſtrauit

De euāgelio· f·xiij·

Ecce mitto āge
lum meū ante faciē tuam
Mal'·iij·verba ſunt p̄ris ad filiū
volens eū mūdo p incarnacōē ma
nifeſtare In quib⁹ verbis ꝓmittit
nob' celeſtis p̄r ſe miſſurū ⁊ oſtēſu
rā beatam faciē ſuā in miſſiōe filij
ſui:q̄ p̄r eſt in filio ⁊ fili⁹ in patre
hanc faciē bn̄dictā ſc̄i patres mlt̄
tū cum magno gaudio ⁊ deſiderio
deſiderauerāt·Vn̄ ait moyſes.Ex
odi·xxxiij·Dn̄e ſi inueni grām in
cōſpectu tuo oſtende mihi faciē tuā;
pſ̄.Oſtende nobis faciē tuam ⁊ ſal
ui erim⁹.Sciendū autē q̄ merito
deſiderabāt faciē illā:q̄ ſup ōmia
deſiderabil' eſt.Et hoc ꝓpter tria q̄
iſta facies nos oēs ſaluos fecit.
ſ.cū eo q̄ multū deſiderabilis ⁊ pul
chra ad vidēdum fuit.tercio q̄ in
ea totū gaudiū celi cōſiſtit·Primo
facies bn̄dcā dn̄i nr̄i ihū xp̄i nos
oēs ſaluos fecit in hoc q̄ tātas cō
tumelias ⁊ opprobria ꝓ nob' ſuſ
tinuit·pſ̄·Oſtende faciē tuā ⁊ ſalui
erim⁹·ſi enī nob' iſta facies nō eſ
ſet miſſa ⁊ oſtēſa nunq̄ fuiſſemus
ſaluati·Sʒ ꝓpter nr̄a pc̄ā auertāt
p̄r noſter celeſtis faciē ſuā a nob'
ſicut dicit' Yſa·lix·Iniq̄tates vre
diuiſerūt inter vos ⁊ deū vrm̄ ⁊ pec
cata vrā abſcōderūt faciē eius a vo
bis·Iſtud figurat'·ij·Re·xiiij·vbi
ait dicēdo ad abſolon q̄ interfecerāt
fratrē ſuū amon·Reuertat' in domū
ſuā ⁊ faciē meā non videat·Abſo
lon interp̄tat' amaricatio ſiue ira
p̄ris·Et ſignificat primū hoiem q̄
trāſgrediēdo mandatū p̄rem ſuū

celeſtem ad iracūdiam ꝓuocauit
Iſte interfecit frēm ſuū ⁊ animā
ſuā q̄n mortaliter peccauit ⁊ ideo
eiectꝰ eſt d̄ paradiſo a facie domini
cū tota poſteritate ſua plusq̄ q̄nq;
milibꝰ annoꝝ ⁊ eiectꝰ eſt in talem
damnatiōem q̄ nō poterat ſaluꝰ
fieri ſi nō videret faciem xp̄i. Ideo
iſti patres clamauerūt ad dominū
vt miſereretur eoꝝ ⁊ mitteret eis ſu
am faciē dicētes. Illuminat vultū
ſuum ſuper nos ⁊ miſereatur no
ſtri. quaſi dicerent. O domine deus
miſerere nobis ſedētibus in tene
bris ⁊ mitte nobis faciem tuā ad
illuminādum nos. Sic clamabāt
ſancti in limbo. clamabant etiā ſi
militer exiſtētes in hoc ſeculo. iij.
Re. v. Vniuerſa terra deſiderābat
videre faciē regis ſalomonis. Sa
lomō interp̄tat̄ pacificꝰ ⁊ ſignifi
cat xp̄m q̄ pacē facere potuit inter
deū ⁊ hoīem ⁊ ideo eū deſiderabant
vn̄ pſ̄. Oſtende nobis faciē. Tan
dem miſericordia motꝰ pater cele
ſtis dixit filio. Mal. iij. Ecce mitto
angelū. q. d. miſſurꝰ te ſum ad ter
ram vt facies hoīem ſaluū ⁊ p̄mit
to nūcium meū. ſ. iohānem bap
tiſtam qui p̄nūciet te venturū ⁊
hominē ſaluaturū. Vnde dicitur.
iij. Re. viij. Cōuertit rex faciem ſu
am ⁊ bn̄dixit omni eccleſie. O q̄
felix rumor ⁊ delectabilis ad audiē
dum q̄ ſentētia maledictōnis con
uertitur in donū bn̄dictionis. Cū
autē veniſſet facies illa bn̄dicta
ſuſtinuit ꝑ nobis multas contume
lias ⁊ ſupplicia: vt noſtra deleret
p̄ctā. Mat. xxvi. Expuerūt in faci
em eius ⁊ velauerūt ⁊ palmas in
faciem eius miſerunt. Tren. iij. De
dit percutienti ſe maxillam. vn̄ ait
yſaie. l. Faciē meā non auerti ab
increpātibus ⁊ cōſpuentibꝰ in me
Bern. Facies illa pulcherrima
in quā deſiderant angeli proſpice
re. ex multis paſſionibꝰ ⁊ ſputis
difformiſſimā facta fuit: ita vt lepro
ſo ſimilis videret̄. yſa. liij. Nos re
putauimꝰ eū quaſi lepro ſum ⁊ vi
dimꝰ eum quaſi nō habentē ſpeciē
neq; decorem. aſpectꝰ in eo nō erat
quaſi abſcōditus eſt vultꝰ eius.
Gloſa. Abſcōditꝰ erat ſputo iude
orū ⁊ ſanguine ſuo de ſpinea coro
na fluente ſimul mixto. ōnia iſta
ꝓpter ſalutem noſtrā ſuſtinuit.
vnde pſ̄. ait nobis. Reſpice in faci
em xp̄i tui. Bern. O homo reſpi
ce in faciem xp̄i tui. vide eū dorſo
flagellato Latere ſauciatum. Ca
put verberibꝰ punctū. manibus ⁊
pedibꝰ perfoſſum. Reuolue a latere
ad latus. a capite vſq; ad pedes ⁊
inuenies vbiq; dolorē. vbiq; cru
orem. reſpice igitur in faciem xp̄i
tui. Sic patet quō faciem iſtā ſan
cti patres deſiderabāt: q̄ omnes
ſaluos fecit. Secūdo deſiderabant
q̄ multū pulcher ⁊ deſiderabilis
ad videndū fuit. Ipſe enim xp̄us
ad lrām fuit pulcherrimus hoīm
pſ̄. Specioſus forma pre filijs ho
minū. vnde legitur Luc. ij. Cū pu
er iheſus p̄ſentatus fuit in templū
⁊ ſymeon eū vidiſſet tanto gau
dio de eius pulchritudine repletꝰ
fuit q̄ amplius viuere non cura
uit: ſ; dixit. Nūc dimittis ſeruum

tuū domine·ac·Geñ·xlvi·Mōc le
tus moriar:q̄ vidi faciem tuā z
nō immerito pulcher erāt habuit
enim pulchrū patrem z pulchrā
matrē:z q̄ omne ſimile generāt ſi
bi ſimile·Pater ei⁹ deus eſt q̄ adeo
pulcher eſt q̄ angeli a tpe creati
onis ſue nunq̄ auerterūt oculos
a facie ſua quocūq̄ etiā mitteren
tur·ſicut dicit̄ Mat·xviij·Angeli
eoꝝ ſp vident faciē pr̄is mei q̄ in
celis eſt·De hac pulchritudīe pa
tris celeſtis dicit̄ ſap·xiij·vbi loq̄
tur de pulchritudine creaturaꝝ q̄
bus delectantur gētiles putauerūt
eas eſſe deos dicit·Sciatis q̄to is
dn̄ator eoꝝ ſpecioſior eſt·ſpeciei ei
gn̄ator hec ōia cōſtituit:ſꝫ ex hoc
q̄ ſpeciei generator eſt·merito ge
nuit filiū ſpecioſū·Mater etiā ei⁹
pulcherrima virgo fuit Heſter·ij
Erat enim formoſa valde z incredi
bili pulchritudīe oim oculis grā
z ama·videbat̄·Bernħ·hanc feci
ſti dn̄e ad ymaginē bonitatis tue
oſtendens in ea vt artifex:magiſteri
um pietatis tue·Et q̄uis pulcher
rima virgo fuit·tn̄ nunq̄ ab aliq̄
cōcupiſci potuit qm̄ intantū reple
ta fuit grā̄ia ſpūſſancti q̄ effudit
ſe in oīs aſpicientes ſicut radi⁹
a ſole extinguit in eis oīs libidi
noſas cogitatiōes·Dicit epyphā
nius·Quotiēs ioſeph in mariā aſ
piciebat ſplendorē a facie eius in
modū radij ſolis exire videbat·ſi
cut a facie moyſi qn̄do de mōte ſy
nai deſcendit vbi cum dn̄o locut⁹
fuerat·tante pulchritudinis fuit
maria q̄ apoſtoli rogabāt ſanctū

lucam q̄ fuit pictor·q̄ in memoriā
poſteꝝ vultum eius aliquo colorē
figurarz·Ille ymaginē figurabat
rudib⁹ notis z ſeq̄nti die angelo
operante pulcherrimā inuenit a pl
chris colorib⁹ pfectā que adhuc
rome dicit̄ eſſe·Ex quo pr̄a matr
adeo pulchri fuerant:merito ge
nuerunt filiū pulchꝝ·Legitur in
aliq̄bus libris q̄ cum xp̄s p̄dicā
do terrā circuiret q̄dam vice vidit
eum quidā magnus magiſter z
phs z admirās faciei eius pulcri
tudinē ait q̄cquid vnq̄ legi de no
bilitate cōplexiōm inuenio in iſto
hoīe·Si aliq̄s deoꝝ hūanā formā
debuiſſet aſſumpſiſſe non poſſet
nobiliorē z pulchriorem elegiſſe
Tercio facies iſta bn̄dicta deſiderā
bilis eſt in aſpectu:q̄ totū gaudi
um celi cōſiſtit in ea·Bern̄·Eterna
erit omniū ſolēnitas deū facie ad
faciē intueri z ei⁹ viſioni ſine defe
ctu pfrui Job·xxxiij·Videbit faci
em in iubilo z tali gaudio q̄d ex
plicari non pōt lingua·Ideo hortā
tur nos pp̄heta dicens·Querite fa
ciem eius ſemꝑ·Inueniūtur enim
in iſta pulchritudine faciei tria.
Primū inimiciciaꝝ quo ad prēm
recōciliatio·Secūdum omniū do
loꝝ noſtroꝝ alleuiatio·Tercium
eterne vite ppetuatio·ꝑt iſta tria
cōparantur de⁹ pulcherrimis viris tri
bus qui legūtur in ſacra ſcp̄tura
ſ.abſolom·moyſi z ioſeph·Primo
dico q̄ per faciē iſtā pulcherrimā fa
cta eſt recōciliatio inter prēm cele
ſtem z peccatorē z ideo figuratus
eſt p pulchrū abſolonē·de quo

dicitur. Regū. iij. Porro ſicut ab
ſolon pulcher fuit in om̄i iſrahel ⁊
decorus nimis a veſtigio pedis vſ
q; ad verticē; non erat in eo vlla
macula. Abſolon interp̄tatur pax
patris ⁊ ſignificat iheſum xp̄m q̄
fecit pacē inter nos ⁊ celeſtem pa
trem: q2 cū p nobis ſuſtinuit nos
patri recōciliauit Sicut dicit apo
ſtolus ad Rō. v. Recōciliati ſumꝰ
deo p mortē filij eius ⁊ inter om̄s
filios iſrl. hoc eſt inter oēs ange
los vidētes deum non eſt aliquis
adeo pulcher ⁊ decorus. ſiue āgeli
ſiue archāgeli. ſiue cherubin. ⁊c̄.
ſicut xp̄s. nec mirū ſicut enī luna
ſplendorē a ſole recipit ſic angeli
cum omnibꝰ creaturis rōnalibꝰ.
eſſe ⁊ pulchꝛꝫ eſſe ⁊ ſemp eſſe rece
perunt a xp̄o dei filio ergo a veſti
gio humanitatis. ad verticē diui
nitatis nullā maculā; q̄s in eo in
ueniet: q2 ipſe eſt cādor lucis eter
ne ⁊ ſpeculū ſine macula dīne ma
ieſtatis exiſtit. Sicut dicitur ſapi
entie. vij. Ibi ergo pax perpetua
eſt tunc nullꝰ timor a demone ſiue
inferno inerit nobis: ſꝫ pulchritu
do pacis cum xp̄o in omnibꝰ ſan
ctis erit in eternū. yſa. xxxv. Sede
bit populꝰ meus in pulchritudīe
pacis in req̄e opulenta i taberna
culis fiducie. Secūdo inuenitur in
facie iſta bn̄dicta omniū dolorū
⁊ penarū ⁊ tribulationū leuiatio
Ideo figurat̄ p pulchꝛꝫ vitū moy
ſen. De quo dicit Joſephus q2 tan
te pulchritudinis erat q2 nullus
adeo ſeuerꝰ fuit qui eius aſpectui
non adhereret. multiq; dū eum p

plateas ſerui cernerent occupatio
nes q̄s habebant deſerebant. Moy
ſes interp̄tat̄ liniens ⁊ ſignificat
xp̄m qui dū p̄ſtiterit nobis faciei
ſue aſpectū delectabilem oīm quē
cūq; ppeſſi ſumꝰ in hac vita delet
luctū ⁊ dolorem. Sicq; eo viſo om
nis ſeueritas animi in manſuetu
dinē vertitur ⁊ om̄es occupacōes
quas in mūdo vnq̄ ſenſimꝰ in no
ſtrā quietē ⁊ in deivacacōem mu
tabūtur ⁊ om̄s quas paſſi ſumꝰ
tribulacōes obliuioni tradētur.
dicit enī Fulgētius. Q2 ſi anima eſ
ſet in omnibꝰ penis inferni ⁊ vide
re poſſet hāc delectabilem faciem
nullā ſentiret penam. Tercio inue
nitur in hac bn̄dicta facie vite et
ne ppetuatio. Ideo figurat̄ p pul
chꝛꝫ vitū ioſeph. De quo Geneſis
xlix. Joſeph filiꝰ accreſcēs ⁊ deco
rus aſpectu. filie ⁊ puelle virgīes
⁊ mulieres diſcurrent p murū. ſ.
qn̄ duceretur p egiptū vt viderent
eius pulchritudinē. Joſeph inter
p̄tatur appoſitio: q2 delectabilē eꝰ
faciē nobis in eterna vita manife
ſtat indeſinēter ⁊ immortalitatem
⁊ eternitatē nobis apponit ⁊ accreſ
cit. Interp̄tatur enim accreſcens
Prouer. xvi. In hilaritate vultus
vita regis. Glō. Quia qui cūq; hi
larem vultū xp̄i videre meret̄ ipſi
in eternū cū ip̄o viuere dabit̄. tūc
vtiq; p murū ad videndū eum di
ſcurrēt. qn̄ anime ſancte iocūdita
te replete ⁊ imortalitate ſtabilita
te hūanitatē ⁊ diuinitatē eius per
petue ⁊ delectabiliter cōtemplantur
Eterna enī vita cōſiſtit in cōgrega

tione hūanitatis ⁊ diuinitatis Joh
xvij. Hec eſt vita eterna vt cogno
ſcant te ſolū deū ⁊ quē miſiſti ihe
ſum xp̄m. yſa. lx. Tūc videbis ⁊ af
flues ⁊ mirab it ⁊ dilatabitur cor
tuū pre gaudio. De iſta facie dicit
Criſ. ꝙ oīs pene non pn̄t ꝯpari
illi pene quā hn̄t damnati ex hoc
ꝙ iſtā faciē non dn̄t videre: ⁊ me
lius eſſet animā eſſe in inferno ⁊
faciē illam videre ꝙ̄ in celo ⁊ nō vi
dere. Iſtud bn̄ figuratū eſt in ab
ſolon. ij. Re. xiiij. q̄ cū miſſus eēt
habitare in ihr'lm ⁊ regis tamen
faciē non debuit videre. ait ad io
ab. Obſecro ergo vt videā faciem
regis. Quid enī mihi pdeſt habi
taē in iheruſalē ex quo faciē regis
nō debeo videre.

Dn̄ica quarta F. xiiij

Gaudete i dn̄o

ad phil'. iiij. qm̄ inſtat le
ta feſtiuitas natiuitatis xp̄i q̄ndo
gaudiū fuit factū angelis ⁊ homi
nib⁹. ideo hortatur nos apl's ad
gaudendū. Sed ꝙ gaudium mul
tiplex eſt. ſpecificat de quo ſit gau
dendū dicit ꝙ gaudere debem⁹ in
nulla alia creatura ꝙ̄ in ſolo deo.
Sūt autem quidam qui gaudent
in peccatis. q̄dam in delicijs mun
danis. De primis. ſ. qui letātur in
peccatis dicitur. puer. ij. Letātur
cum malefecerint ⁊ exultant in re
bus peſſimis qd idem eſt ac ſi ho
mo gauderet in hoc ꝙ cecidiſſet in
lutū. Peccatū enim immūdiſſimū
lutū eſt. letū. Non ita fetet caro ſ
putrid⁹ in conſpectu hominū ſicut
peccator in ꝯſpectu dei ⁊ angelorum
ergo ſtultū eſt gaudere in pctis.
De iſto luto dicit ps̄. Eripe me de
luto vt nō infigar. Itē gaudiū pec
catorū ſimile eſt ac ſi piſcis gau
deret ꝙ hamū inueniſſet. Aug⁹.
Gaudet piſcis cū hamū inuenit
⁊ eſcam deuoāt: ſed cum piſcator
eum trahit torquebit viſcera eius
Sic peccator gaudet de peccati dele
ctacōe nec ſciens ꝙ ſequitur eter
na pena. Piſcator etiā piſci eſcā
oſtendit ⁊ ſub eſca hamū abſcon
dit. Sic dyabolus oſtendit pecca
tori delectacōnem peccati ⁊ ſub ea
abſcondit eternā penam inferni.
Ex quo peccatū adeo periculoſum
eſt. ideo fatuū eſt in eo gaudere.
Item gaudiū peccatoris eſt ac ſi
aliquis gauderet de hoc ꝙ funicu
lum haberet in collo quo deberet ſuſ
pendi. Prouer. v. Iniquitates ſue
capiūt impiū ⁊ funibus peccato
rum ſuorū conſtringūtur. Itē le
gitur in vitas patrū ꝙ angelus di
xit cuidam ſolitario veni oſ̄dam
tibi fatuitates hominū ⁊ oſtendit
ei tres viros. Prim⁹ faciebat on⁹
de lignis: ſed cum pre grauedine
leuaē non potuit plura ligna ſup
addidit. Secūd⁹ hauriebat aquā
de puteo cum magno labore ⁊ cū
hauſiſſet effundebat in terram.
Tercius portabat trabem in hu
meris ⁊ debuit intraē in oſtium ⁊
ponebat trabem per tranſuerſum
et impediebat ſeipſum ꝙ intrare
non poterat et ait angelus. Hac

fatuitate laborãt peccatores. poſt
ꝙ peccauerũt gaudent ⁊ glorian
tur de pctõ ⁊ ſic addũt pctm̃ pecca
to ⁊ grauant on⁹ ſibiipſis. Et bõ
opa ſua que cũ labore acumula
uerũt p pctm̃ amittunt: ⁊ per ino
bedientiã oſtiũ regni celeſtis ſibi
ꝓcludũt. Quidã autẽ gaudent in
delicijs mundanis ⁊ hoc eſt valde
malũ ꝓpt tria. Primo ꝗꝛ gaudiũ
hui⁹ mũdi icertũ ⁊ breue eſt. Job
xx. gaudiũ ypocrite ⁊ mali xpiani
ad inſtar puncti. Jde. xxi. Tenent
tympanũ ⁊ cytharam ⁊ gaudent
ad ſonitũ organi ducũt in bonis
dies ſuos ⁊ ad inferna deſcendũt
Quid ꝓfuit ſalomoni omne gau
dium oĩs delicie ſue. de ipſo legi
tur ꝙ tantis delicijs affluebat et
tamen mortu⁹ eſt habuit ſexagi
ta rẽginas ⁊ octoginta cõcubinas
familiã autem multam nimis. le
gitur etiã in Luc. xij. de diuite qui
dixit anime ſue. epulare. comede.
bibe. habes multa bona ⁊ annos
plurimos: ⁊ dixit ei domin⁹. Stul
te hac nocte repetent a te animã
tuã demones ⁊ ſic factũ fuit. vnde
dicũt damnati. Sap. v. Quid ꝓfu
it nobis ſupbia ⁊ diuitiarũ iactã
tia quid ꝯtulit nobis, tranſierũt
velut vmbra. Secũdo fugiendum
eſt gaudiũ hui⁹ mũdi: ꝗꝛ ex ore
dei maledictũ eſt. Luce. vi. Ve vo
bis diuitib⁹ qui habetis hic cõſo
lacõnem veſtram. Criſ. hec dictio
ve dicitur in ſcripturis d hijs qui
non euadẽt ſupplicia ⁊ de morte et
na. Jtẽ Luc. vi. Ve vobis qui nũc
ridetis quoniã plorabitis ⁊ flebi
tis. De iſtis dicit Apoc. xviij. Quã
tum glorificauit ſe ⁊ in delicijs fu
it tantum date ſibi luctũ ⁊ tormẽ
tum. Legitur ꝙ quidã delicatus
intrauit ordinẽ ciſtercienſiũ qui
recolens gaudiorũ mũdanorum
temptari cepit de exitu. anima ei⁹
igitur in infernũ ꝑducitur vbi vi
dit demones animã diuitis mag
no gaudio portari ⁊ ait lucifer. ac
cipite eũ ⁊ glorioſe ſicut ꝯſuetus
eſt ſup cathedrã collocate: ⁊ poſu
erũt ſup cathedram ferream ardẽ
tem ⁊ ait lucifer ꝓpinate ſibi ſicut
ſolitus eſt. ac illi ſtatim ereum li
quorẽ candentẽ in os eius infude
runt. quo infuſo p omnia mẽbra
eius effuderũt: ⁊ ait lucifer. addu
cantur ioculatores qui eum letũ
faciãt ⁊ venerũt ſtatim duo demo
nes cũ tubis ardẽtibus ⁊ appoſue
rũt aurib⁹ ſuis flantes ꝙ ſcintille
p os ⁊ nares ⁊ oculos euolabãt:
⁊ ait lucifer. ponat in lectũ delica
tũ ⁊ adducant ſibi mulieres. ſtatim
ꝓiecerũt eum ſup lectum ardẽtem
ſulfure pice repletũ ⁊ veniebãt ſer
pẽtes igniti ⁊ ſtringebãt collum
ãplexãtes ⁊ bufo os eius p oſcula
corrodebant. hijs viſis redijt ad
corp⁹ ⁊ vitam auſterã poſtea du
xit: ⁊ omnia gaudia mũdi ꝯtemp
ſit ⁊ ad eterna gaudia peruenit.
Tercio fugiendũ eſt gaudiũ mũ
di: ꝗꝛ aufert om̃e gaudiũ ſpiritu
ale. Bernh. Delicata eſt diuina con
ſolatio que non dabit admittẽti
bus alienũ. mater nõ lactat filiũ
qñ comedit alia cibaria. ſic deus
nõ dabit hoĩ ſpũale gaudium ꝙ

ſtā delectatur in gaudijs hui⁹ mū
di. Iſtud figuratum eſt Exo. xvi
vbi dicitur ꝙ dū filij iſrahel habe
bant formā quā tulerāt de egip
to non dedit eis domin⁹ māna. Et
cum veniſſent in terrā ꝓmiſſam ⁊
comediſſent de fructib⁹ illius ter
re defecit eis māna. Exemplū. No
bilis quidā intrauit ordinē ciſter
cienſiū ſub tali ꝯdicōe ꝙ ſi liceret
ſibi carnes comedere. Cumq̃ alij
frēs ꝯmederent pulmēta ⁊ ipſe ci
baria delicata. vidit pulcherrimā
dñam refectoriū intrantē quā
ſequebat̄ pulcherrim⁹ puer ferēs
in manu ſua pixidem ⁊ accepit de
pixide ⁊ dedit in pulmētum ſingu
loꝝ fratꝝ. Ipm autē ꝓtranſiuit de
quo cum multū turbaret̄ ⁊ fleret
nocte apparuit ei btā virgo cum fi
lio ſuo dicēs. Ecce ego ⁊ fili⁹ meus
miniſtrauim⁹ fratrib⁹ tuis q̄ con
temnūt delicata cibaria de celeſti
dulcedine. Etiā tibi miniſtrabim⁹
ſi talia ꝯtēpſeris ⁊ ſic factū eſt. Id
circo nō eſt gaudēdū in mūdi de
licijs: ſ; in dño ſicut docet apl's: q̄
in eo tale gaudiū inuenit̄ qđ lin
gua explicare non pōt ⁊ loqui nō
pt. ps. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſu. eſt
dñs. quicūq; hoc gaudiū ſemel
guſtauerit illi nulla mūdi gaudia
poſtea ſapiūt. ſic ille q̄ mel come
dit poſtea ei ali⁹ cibus nō ſapit.
vnde ait Ecci. xxiiij. ſpūs me⁹ ſup
mel dulcis. De iſta dulcedine dic̄
Aug⁹. introducis aliqñ in affectū
mētis introrſū. neſcio in quā dul
cedinē q̄ ſi pficiatur in me neſcio
q̄d aliud ſit̄ niſi vita eterna. Dicit

etiā hugo in pſona anime. Quid
eſt illud dulce qđ in dei recordacō
ne aliqñ me tangere ſolet ⁊ tā ve
hemēter tamq̃ ſuauiter afficere vt
iā tota a me ipſa alienera neſcio
quo abſtrahi incipiā. ſubito enī
innouor ⁊ bñ mihi eē incipit vltra
ꝙ dicere ſufficiā. Exultat animus
cor illuminat̄. deſideria iocūdant̄
in obliuiōem venit omniū pteritō
rū doloꝝ ꝓpreſſio ⁊ neſcio vbi ſum
Bernh. Si vna gutta eterne dulce
dinis tantū inebriat ꝙ homo vbi
ſit neſciat. q̄d erit in regno celorū
vbi fons toti⁹ dulcedis effluēs vi
detur ſine ſine. Rogem⁹ dñm ihm
xp̄m vt ad illū fontem ⁊c̄.

Miſerunt iudei ab iheroſolimis ⁊c̄. Ioh.
p̄. Nota ꝙ q̄dam putabāt iohē
eſſe xp̄m ꝓmiſſum in lege. alij pu
tabant heliam eſſe xp̄m qui trāſ
latus eſt in padiſum ⁊ creditur re
uerſurus quē tunc putabāt rediſ
ſe. Alij putabant ꝙ aliquis reſur
rexiſſet a mortuis. vnde oēs ꝯflue
bant ad eū ⁊ baptiſabātur etiā
ſcribe ⁊ phariſei. Int̄ ceteros qua
dam dixerunt ihs. tunc iohānes
phibuit de eo teſtimoniū dicens
Ecce agnus dei ecce qui tollit pecca
ta mūdi. Qđ audientes phariſei
ſcientes autē eum eſſe de pntela
ioſeph putabant enī eum eſſe fi
lium ioſeph carpētarij ⁊ de vili ca
ſtello nazareth. Scientes autē ꝙ
iohānes baptiſta eſſet de nobili
parentela; ꝙ fili⁹ ſacerdotis ⁊ de

honeſta ciuitate ihr̄lm īdigna fuit
q tam vilis deberet eis p̄poni vole
bant magis iohēm ſibi p̄poni vt
flecterent eū a teſtimonio xp̄i mi
ſerūt ſacerdotes ⁊ ſcribas vt p blā
dicias eū abſtraherent a teſtimo
nio xp̄i. Vnde dicitur. miſerūt iu
dei ab iheroſolimis ſacerdotes ⁊ le
uitas trās iordanē in bethaniam
vbi tūc baptiſabat vt interroga
rent eū: dicentes Tu q̄s es ⁊ cōfeſ
ſus eſt publice ⁊ nō negauit verita
tem ⁊ cōfeſſus: q non ſū ego xp̄s
et interrogauerūt eum q̄d ergo. ⁊
helias es tu ⁊ dixit nō ſum. hic ne
gat iohēs ſe eſſe heliā ꝫ alio loco
dr̄. ſi vultis ſcire iohēs ipē ē helias
hoc ſoluit̄ ſic De iohāne dicit̄ Lu
ce. p̄. Ipſe p̄ibit ante illū in ſpū ⁊
virtute helie: q ſicut helias aduē
tum xp̄i ad iudiciū p̄dicabit. ſic
iohēs primum p̄uenit. Johānes
ergo in ꝯſpectu erat helias ⁊ non
in carne. qd ergo dn̄s fatet̄ de ſpū
hoc negat iohānes de carne. Dixe
runt iterū: ꝓpheta es tu ⁊ reſpōdit
non ſum ſimplex ꝓpheta: ꝫ plus q̄
ꝓpheta: q non pnūcio futurū: ſed
oſtēdo p̄ntem. Dixerūt ergo quis
es vt reſpōſum dem⁹ hijs qui nos
miſerūt. quid dicis de teipſo. Ego
ſum vox clamantis in deſerto .i. in
hoc mūdo. quid clamabat. ⁊ dirigi
te viam .i. preparate vos vt de⁹ habe
at viam veniēdi ad vos ſicut dicit̄
yſa. p̄. Sicut ipſe diu p̄dixit ⁊ qui
miſſi erāt ex phariſeis interroga
uerūt eum quid ergo baptiſas ſi
tu non es xp̄s: neq helias neq p
pheta. reſpondit iohānes di. ego
baptiſo vos in aq̄ tm̄ ⁊ nō in ſpū.
q nō poſſū dimittere pctā: ꝫ tm̄
baptiſo corpa veſtra in ſignū fu
turi baptiſmi qd erit per xp̄m qui
baptiſabit vos in ſpū: q ipſe hꝫ
poteſtatē dimittēdi pctā: ille iam
inter vos eſt ⁊ inter vos ꝯuerſat̄ ⁊
vos nō agnoſcitis eū. vn̄ ſequit̄
medius autē veſtrum ſtetit .i. int̄
vos ſtetit. Ad lrām xp̄s ſtetit int̄
eos quē vos neſcitis .i. non agno
ſcitis vera cognicōne vel medius
eorū erat .i. in cordib⁹ eorū. ſ. qn̄ le
gebāt de eo in ſcripturis: ꝫ tn̄ nō
cognoſcebāt eū q ſcripturas nō
intelligebant. Ipſe eſt qui p⁹ me
ventur⁹ eſt: q ante me factus eſt
q. d. antepoſit⁹ eſt mihi. poſt me
ergo venit: q poſtmodū nat⁹ ā
me aūt fact⁹ eſt. ſ. in diuīa diſpoſiti
one q̄ ego in natura fact⁹ Cuius
non ſū dignus vt ſoluā corrigiā
calciamēti eius qd eſt minimū ⁊
infimū ſeruitiū. Hec in bethania
facta ſunt trans iordanē vbi erat
iheſus baptiſat⁹

De eodem ſermo. xv.

Dirigite viā do
mini ſicut dicit yſaias p
pheta Jo. p̄. in hac dn̄ica agitur d
aduētu dn̄i in mentē ſiue in aīam
ideo hortat̄ nos iohēs bap. ⁊ etiā
ꝓphe yſa. xl. vt nos ad talē aduē
tū p̄pem⁹ dicit. Dirigite viā dn̄i ⁊
p̄pate vos vt dn̄s inueniat viā ve
niēdi ad vos. Sciend aūt q ad ad
uentū dn̄i in mētē ſūt tria nccāria

Primū eſt vt deſideret. Secūdum
vt hoſpitiuz p̄paretur. Tertiū vt in
uitetur. Debemꝰ enī eum deſiderāre
ꝑ feruentē dilectōem. hoſpitiuz p̄
pare ꝑ cordis purificacōem. inui
tare ꝑ deuotā orōem Primo dico
debemꝰ eū deſiderare ꝑ feruētem di
lectōem non enī p̄t diu abeſſe vbi
ſic deſiderat. Aggei. ij. Veniet deſi
deratus cūctis gentibꝰ ⁊ omni hoi
qui eius aduentū ex amore deſide
rat. ſiue ſit pauper ſiue ſit diues ſi
ue infirmꝰ ſiue ſanꝰ ſiue nobilis
ſiue ignobilis: qꝛ nō eſt pſonaꝝ
acceptor deus. ſꝫ in ōni gente qui
diligit euz acceptꝰ eſt illi. ſicut di
citur. Jo. xiiij. Si quis diligit me
ſermōem meū ſeruabit ⁊ manda
ta mea ⁊ pater meꝰ diliget eum ⁊
ad euz veniemꝰ ⁊ manſiōem apđ
eum faciemꝰ. ſ. pater meus ⁊ ego
⁊ ſpūſſanctꝰ in anima ſua. Deſide
remus ergo aduentū eius ex toto
corde noſtro ⁊ ex tō anima ⁊ ipſe
ſine dubio veniet ad nos. puer.
x. deſideriū ſuū dabi. iuſtis. vn̄ pſ
Deſideriū pauperꝝ ⁊ humiliū exau
diuit dn̄s Jſtud figuratū eſt Lu.
xix. q̄ cū veniret dn̄s iericho zache
us eū toto corde deſiderauit videre
⁊ qꝛ ſtatura puꝰ eēat ⁊ cū p̄ turba
nō poſſet eum accedere p̄currit
⁊ aſcendit in arborē vt videret illū
p̄tereūtem. huius deſideriū videns
dn̄s venit ad eū dicens. zachee fe
ſtinās deſcēde qꝛ ho. in do. āc. q. d.
deſideriū tuum cogit me vt hodie
in domo tua oportet me manere: ⁊
intrauit in domū ſuā ⁊ ſaluū fecit
eū in anima. Si ḡ volumꝰ vt dn̄s
veniat in domū nrām debēmꝰ cum
zacheo. tanq̄ zachei puſilli ⁊ hūi
les eſſe: qꝛ hūilibꝰ dat deus grāz
ſicut dicit Jacobꝰ. ſicut aq̄ deſerit
mōtes ⁊ fluit ad valles. ſic gratia
ſpūſſancti deſerit ſupbos ⁊ fluit ad
corda humiliū. vn̄ dicitur Ecci. iij
q̄to maior es tanto te hūilia in oi
bus ⁊ inuenies grām coraꝫ altiſſi
mo. Debemꝰ etiā cum zacheo aſcē
dere arborez ⁊ crucē ꝑ paſſiōis xp̄i
memoriā que maxime accēdit de
ſideriū noſtrum ad dei dilectōem
bern. Super omnia te mihi reddit
amabilē bone iheſu calix quez bi
biſti opꝰ noſtre redēptiōis quis
non repet ad ſpem. q̄s non accēde
retur ad dei dilectiōem q̄ videret in
cruce corpis eiꝰ diſpoſitōnem. Hꝫ
eniꝫ caput inclinatū ad oſculanđ
brachia extēſa ad amplexādum
manꝰ pforatas ad largiēdum. pe
des affixos ad nobiſcū manendū
latus aptum ad diligendū. totuꝫ
corpꝰ extenſum ad ſe totū nobis
impciendū. Ecce homo hoc modo
debes arborem crucis aſcendere ⁊
videre ihm. qui ſic aſcendit ⁊ eum
deſiderat ſine dubio inueniet euz.
Secūdo debemꝰ ei hoſpitium pre
pare ꝑ cordis purificacōem. Gre
goriꝰ Penſate frēs cariſſimi quā
ta ſit iſta ſolēnitas habere in cor
dis hoſpitio aduentū dei. Certe ſi
quiſqꝫ diues vel prepotens domū
nrām intrare deberet oī feſtinātia
domꝰ noſtra mūdaretur ne q̄d for
taſſis eſſet qđ oculos amici intrā
tis īpediret vel offenderet Tergat
ergo ſordes praui opis qui p̄pat

deo domū mentis: hec autē purifi
catio vel mūdificatio debet fieri ꝑ
veram cōfeſſionē. Bernħ. vbi fre
quēs ↄfeſſio ibi decor ⁊ pulchritu
do. Iſtud figuratū eſt in decem le
proſis. Lu. xvij. quibꝰ ait dominꝰ.
Ite oſtēdite vos ſacerdotibus ⁊ fa
ctū eſt dū irent: mūdati ſūt. Per
decem leproſos ſignificātur decē
ꝓceptorū trāſgreſſores qui lepro
ſi ſunt corā deo. ſicut eni leproſus
ſepatur a cōſortio hominū ſic pec
catores ꝓpter immūdiciam pctōꝝ
ſepantur a ↄſortio dei ⁊ angeloꝝ
Si autem volunt mūdari debent ſe
oſtendere ſacerdotibꝰ ⁊ tūc virtus
cōfeſſionis tanta eſt. ꝙ poſtꝗ per
ueniāt ad ſacerdotes mūdantur
ſicut patet in iſtis decē leproſis:
dum irent mūdati ſunt. vt pſ̄. di
xi cōfitebor aduerſuz me iniuſtici
am meā ⁊ tu remiſiſti. Et qđ dicit
ſponſa. Cant. v. Peſſulū meum
oſtij mei apui dilecto meo ⁊ ecce
declinauerat ⁊ demtꝰ inclinauerat
glo. oſtiū firmatur peſſulo ꝗñ diu
mente non aperit cōfeſſio. Peſſu
lū autē oſtij homo tollit qñ ꝓpoſi
tum cōfitendi aſſumpſerit ⁊ in ip
ſo ꝓpoſito confitendi xp̄c declinat
⁊ demtꝰ inclinat: qꝛ paratus eſt vt i
troeat. Si ergo pctā tua humilit̄
cōfeſſus fueris dominꝰ domū tuā
itrabit. Exēplū in iairo archiſina
gogo. Mat. xi. qui acceſſit ad iħe
ſum dicēs. domine filia mea modo
defuncta eſt: ſꝫ veni in domū meā
⁊ pone manū tuam ſup eam ⁊ vi
uet: ⁊ ſurgēs iheſus ſeqbatur eū
⁊ intrauit domū eius ⁊ ſanauit fi
liam eius. Puella mortua. eſt ani
ma in mortali peccato exiſtēs. Au
gꝰ. ſicut vita corpis eſt anima ſic
vita anime eſt deꝰ: qꝛ ſi anima de
ſit corpori moritur corpꝰ ſic anima
moritur ſi deſerit eam deꝰ qđ ſit ꝑ
pctm̄ mortale. Debet autem pctōr
accedere ad iħm ⁊ ad ↄfeſſorē qui
ſedit loco dei ⁊ dicere ei. Dñe filia
mea mortua eſt ⁊ anima mea ſcꝫ
in pctīs: ſꝫ veni in domū meā ⁊ ve
niet ſtatim. dñs paratus eſt venire.
ſurrexit eni ſtatim ⁊ ſeqbatur eū
⁊ ſanabit filiā eiꝰ. Tercio debemꝰ
eū inuitare ꝑ deuotā orōem. Exo.
xx. In oi loco vbi mēoria erit noīs
mei veniā ad te: ſꝫ hec oratio debet
eē deuota alias nō hꝫ efficaciam.
yſido. Longe eſt a deo animꝰ qui
in orōe ſecularibꝰ negocijs eſt oc
cupatus. Qꝫ oratio dn̄i venire cō
pellit figuratū eſt. ij. Eſdre. vbi di
citur ꝙ dariꝰ rex fecit cenā oibus
pncipibꝰ. cxxvij. ꝓuinciaꝝ ea no
cte expgefactus ꝓpoſuit tribus cu
bicularijs ſuis qſtionē quid forti
us eēt in mūdo ꝓmittēs ei mune
ra. qui ſapiētius rñderet. in craſti
nū venerūt illi corā rege ⁊ hoſpiti
bus ſuis. Et dixit primꝰ regē eſſe
fortiorē: qꝛ hō preeſt oībꝰ creatu
ris rex p̄eſt hominī ⁊ ad nutū eiꝰ
oīa fiūt. quē vult interficit. quē
vult viuere ꝑmittit. Secūdus di
xit vinū eſſe fortiꝰ: qꝛ rex nō p̄eſt
hoibus niſi ſapia ⁊ ai fortitudie ⁊
vinū facit regē fatuū ꝗ fortiꝰ eſt.
Terciꝰ noīe zorobabel dixit muli
eres eſſe ſup iſta duo. Iſtā reges ⁊
vini plantatores de mulieribus

naſcituꝛ.⁊ etiam ab eis capiun
tur.⁊ p mulieribꝰ rex.corpa⁊ oīa
que hn̄t exponunt periculo Mora
liter.iſte rex deꝰ eſt ꝙ eſt rex regū
⁊ dn̄s dn̄antiū.cuius potentie nul
lus reſiſtere pōt.quem vult inter
ficit.quē vult viuere pmittit.quā
tumcūqꝫ potens:tn̄ vincit eū vnū
s. humilitas beate marie virginis
⁊ lacrime fideliū.Maria deo in vir
ginitate placuit tn̄ ex humilitate
deum ↄcepit. Ecce quō vnū humi
litatis marie iſtū forte regē vicit ⁊
ad ſe traxit.quō aūt naſcit vnū:
niſi plantatur.⁊ vnde vini planta
tores:niſi a muliere.Per mulierē
aūt ſignatur deuota orō Vnde ha
buit beata vgo maria vinū humi
litatis:niſi ex deuocōe orōnis ⁊ ↄte
placōis quibꝰ a puericia ſua ſp in
tenta fuit.Naſicut dicit Jhero.A
pueri cia ſua cū eſſet triū annorū
i tēplo ab orōnib ⁊ ↄtemplationi
bus nunꝙ vacauit.quib humili
tatē ⁊ alias vtutes quibꝰ plena fu
it:hauſit.Et iſta deuō orō ſignata
eſt p mlierem ꝓpter quā dei filius
pr̄iam ſuā dimiſit:⁊ ad eā in hūc
mundū venit.Vn̄ ipſa dicit can.
s. Cū eſſet rex in accubitu ſuo .s. fi
lius in ſinu pr̄is:nardꝰ mea .s. deuo
ta orō mea dedit odorem ſuū.Ber.
Odor bonꝰ qui de hac valle plora
cōis aſcendit ad ipſū ꝙ regis accu
bitū grata ſuauitate reſperſit:⁊ fi
liū dei de celo ad terrā attraxit.ſic
pꝫ de virtute orōnis quō deū attra
hit.Si ḡ volumus ꝙ deus velit ad
nos venire debemꝰ eum p deuotam
orōem inuocare.

In die natiuitatis dn̄i.
Sermo.xvi.

Paruulus na
tus eſt nobis ⁊ filiꝰ da
tus eſt nobis.Yſa.ix.
In verbis ꝓpoſitis poſſumus duo
notare.ſ.filij humilitatē.⁊ patris
liberalitatē.Primū ibi.natus eſt
nobis.Scōm ibi.⁊ filiꝰ datus eſt
nobis.Circa primū ſciendum ꝙ
xp̄s multis modis oſt̄n humilitatē
ſuā in humanitate ſua.Primo in
hoc ꝙ pauperem ⁊ humilem mr̄ē
de q̄ naſceret elegit.Potuiſſet em̄
ditiſſimā reginā mundi elegiſſe:
ſed voluit pauperem hr̄e mr̄em vt
nobis oſn̄deret pfecte humilitatis
exemplū.Luce.i.Reſpexit humili
tatē ancille ſue que adeo paupercu
la fuit vt dicit ihero.ꝙ per acum ⁊
colum victū ſuum adqſiuit.ſicut
dicit Criſ.ꝙ vix vnam tunicā ha
buit.ſuper illū locum Math.ij.In
uenerunt puerū cū maria ⁊c.non
in lecto aurato recumbentē.nō dy
ademate coronatam ſed vix vnam
tunicā hn̄tem.non ad ornamentū
corpis:ſed ad tegumentū nudita
tis:qualem hr̄e poterat carpenta
rij vxor pegre ↄſtituta.Scdō:ꝙ vo
luit hr̄e humilem domū in q̄ naſce
ret.ſ.diuerſoriū qd erat domꝰ cōis
p quā publica via tranſibat.Be
da.Naſcitur xp̄s non in penatum do
mo:ſed in diuerſorio ⁊ ↄuiuia.ꝙ
p incarnacōis miſteriū factꝰ ē via
q̄ nos ad pr̄iam vbi veritate ⁊ vita
pfruimur:adduceret.greg.Naſci
tur xp̄us in diuerſorio:vt nobis

manſionē faceret in celo. Tercio q
voluit hēc humilē lectū .ſ. preſepi
um. Luc. ij. Reclinauit eum in pre
ſepio: nō in lecto aureo. Beda. Du
ri preſepis anguſtia cōtinetur: cui ce
lum ſedes eſt: vt nos per celeſtia
gaudia ditaret. qui panis eſt an
gelorū preſepi reclinatur vt pabulū
iumentorū q nos q̄ſi ſua aīalia car
nis ſui frumento reficiat. Grego.
O q̄ ammirabilē coartacōm et pe
grinacōm ſubijt: qui cōtinet orbē
ab inicio. captat penuriā et eam in
ſemetipſo decorat. Nimirū ſi voluiſ
ſet: venire poterat mouendo celū.
concutiendo terrā. emittendo fulmi
na. non aūt ſic pceſſit. non enī per
dere venerat ſ; ſaluare. volebat ab
ipſis primordijs humanā calca
re ſupbiam atq; rōem. ideo a ſup
bis inueniri non pt. Quarto quia
humile indumentū habuit. vili
bus enī pannis fuit inuolut9. Lu.
ij. Pannis eū inuoluit: non ſerico
vel biſſo vel purpura. Beda. Qui
totū mundū vario veſtit ornatu
pannis vilibus inuoluitur: vt nos
ſtolam primā accipe valeamus
p quem oīa facta ſunt. manus pe
deſq; aſtringuntur: vt man9 noſtre
ad bonū opus exerceantur. et pedes
noſtri ad viam pacis dirigantur.
Vnde angelus dnī qui nunciauit
paſtorib9 xpm natum ait. Hoc ſi
gnum vobis. inuenietis infantem
pannis inuolutū. Aug9. Signum
ſalutis eſt fidelib9 humilitas ſal
uatoris. q eſt oppoſita ſuperbie. p
quā mors ſuperatur. nam per ſuper
biā ſalutē amiſimus. ideo nēce eſt
vt p humilitatē redeamus. Quin
to q humilib9 .ſ. paſtorib9 natiui
tatē ſuā nunciauit. Lu. ij. Erāt pa
ſtores in eadē regione vigilantes
et cuſtodientes vigilias noctis ſu
per gregē ſuū: et ecce angelus dnī
ſtetit iuxta illos et dixit. Annūcia
bo vobis gaudiū magnū: q nat9
ē vobis ſaluator mundi. Glo. Nā
tas xpi primo nunciatur paſtorib9
q paupes erant. nā ppter paupe
res venit in hunc mundū. et ipſo
rū eſt regnū celorū. Ma. v. Ps. ppt
miſeriā inopū et gemitū pauperū
nunc exurgam dicit dñs. Yſa. lxi.
Ad euāgelizādum pauperib9 mi
ſit me dñs. Beda. Q multa hodie
gēmis et auro fulgēt altaria. quā
tis vbiq; pallijs et aurifrigis pari
etes adornantur. putas q ad h9 di
uertēt angeli et ad pānoſos hoīes
declinabūt. ſi ita ē: cur paſtorib9
ouiū magis apparuēt q terre regi
bus. q templi ſacerdotibus. Sexto: q a
ſubdit9 erat: et ſubt9 eſſe ſuis pnti
bus. Lu. ij. Deſcēdit cū eis et venit na
zareth et erat ſubdit9 eis. Ber. q̄s.
quib9. deus hoīb9. In quo cōfundē
tur quidā q obedire pntibus ſuis
noluit. et maxie clauſtrales q pre
latis ſuis dedignantur obediē. Amb.
Subditio ihēſu q ſubdit9 erat pn
tib9 ſuis non erat neceſſitatis ſed hu
militatis. et ideo magis cōmenda
bilis. In hoc docemur q pntibus
deamus non ſolū reuerentiā: ſ; eti
am obiam exhibere. Septimo: q
humilem familiā elegit .ſ. piſcato
res paupes. Ma. iiij. Ambulās ihs
iuxta mare galilee vidit duos frēs

petrum ⁊ andream ⁊c. Et p̄cedens
vocauit alios duos de naui. ſ. iaco
bum ⁊ iohēm. Vnde aug⁹. Nō ele
git reges aut ſenatores ꝓphetas
⁊ oratores: ſed elegit plebeos pau
peres. indoctos. piſcatores faciens
eos ꝓphos ⁊ predicatores. Octa
uo ꝙ iohanni ſe ſubdidit: qñ ab
eo baptizari voluit. Math. iij. Ve
nit iheſus ad iohannem vt ab eo
baptizaretur. Johannes autem
prohibebat dicens. ego a te debeo
baptizari: ⁊ tu venis ad me. Reſpō
dit iheſus. ſine modo: id eſt ꝑmit
te impleri id ad quod perueni ad
te. ſic enim decet nos: id eſt te ⁊ me
decet implere omnem iuſticiam:
id eſt perfectam humilitatem.
Nota tres ſunt gradus humili
tatis. Primus eſt ſe ſubdere ma
iori ⁊ non preferre equali ⁊ hic vo
catur ſufficiens. Secund⁹ ſe ſubde
re equali ⁊ nō preferre minori. hic
dr̄ abundans. Terci⁹ eſt ſe ſubdē
minori in quo eſt oīs iuſticia. hic
dr̄ ſuperabundās. hunc impleuit
xp̄us. Vñ dicit. Sic decet nos iple
re oēm iuſticiā ⁊ ſupremū gradū
humilitatis. Nono ꝙ rex eſſe no
luit. Jo. vi. dicit̄ ꝙ cū ſaciaſſet. v.
milia hominū de quinqꝫ panibus
⁊ duob⁹ piſcibus volebat eū po
pulus facere regem: ꝙ dicebat ꝙ
ſub tali rege non oporteret eos pa
ti aliquem defectū. Quod cū cogno
uiſſet iheſus fugit in montē ſolus.
Ber. Humilitas eſt ↄtempt⁹ ꝓprie
excellentie. ſicut fecit xp̄s. Vñ cri
ſoſto. Xp̄s fugit cū eum regē fa
cere vellent: erudiens nos hūanas
contēmnere dignitates ⁊ in hoc ſe
culo humiliari vt in futuro poſſi⁹
exaltari. Decimo in diſcipulorū
pedum ablucōe. Jo. xiij. Cumqꝫ la
uiſſet pedes diſcipuloꝝ ⁊ terſiſſꝫ:
ait. Scitis quid fecerim vobis vos
vocatis me magiſter ⁊ domine. ſi
ego laui pedes veſtros dominus ⁊
magiſter ⁊ vos debetis alter alteri
us lauare pedes. exemplum enim
dedi vobis vt quemadmodū feci
vobis: ita ⁊ vos faciatis. Vnde cri
ſoſ. Vbi ſunt qui deſpiciunt ↄſer
uos ſuos. vbi ſunt qui honores ex
petunt ꝓditoris ſui. Dominus pe
des lauit. tu vero lutum. puluis et
cinis teipſū extollis. Vnde aug⁹.
qui ad pedes lauandos inclinatur
humilitas eius in corde excitatur.
Vndecimo in hoc ꝙ aſinaē voluit
⁊ non equitare. Mat. xxi. Criſ. Co
gnoſce homo humilitatē venientis
conſidera ſpeciem aduentus eius
non aſcendit ſup feruidum equū.
Qui gloria iactantie corpus hꝫ re
pletum: nō hꝫ in circuitu ſplendē
tes gladios aut cetera armoꝝ or
namenta. Sed quid. ramos fron
dentes teſtimoniū pietatis. ſedēs
ſup aſinam amicā pacis ⁊ tranq̄l
litatis. Duodecimo in hoc ꝙ mor
tem ꝓ nobis ſuſtinuit. Ad phil.
ij. Humiliauit ſeipſū formā ſerui
accipiens factus obediens vſqꝫ ad
mortem. Aug⁹. O quanta humili
tas xp̄i. humiliauit ſe vſqꝫ ad īcar
nationē. vſqꝫ ad mortalitatis hu
mane ꝑticipacōem. vſqꝫ ad dya
boli temptacōm. vſqꝫ ad ꝑpli irriſi
onem. vſqꝫ ad ſputa ⁊ vincula. ala

paſ⁊ flagella vſq; ad mortem. Et
ſi nimis parũ eſt: hic tunc aliquid
de genere mortis eſt addendũ. mortẽ
aũt crucis q̃ ignominioſior erat.
Vnde ber. Quanto ſe minorẽ fecit
in humanitate tanto maiorem ex
hibuit in bonitate. ⁊ quantõ pro
me vilior: tanto mihi carior. ſic pa
tet de humilitate filij. De liberalita
te pr̃is require alibi.

Exijt edictũ a

ceſare auguſto vt deſcribe
retur vniuerſus orbis. qd yperbolice
dictũ eſt .i. pro maiori parte vniuer
ſus orbis. Hec deſcriptio primo fa
cta eſt a preſide ſirie cirino q̃ miſſ⁹
fuit in ſiriã ⁊ iudeã vt ibi primo in
ciperet ſcribere. quia ibi dicitur eſſe medi
um terre. ⁊ ibant omnes iudei: vt
profiterentur ſinguli in ciuitatem
ſuam: de qua oriundus erat.
Aſcendit autẽ ⁊ ioſeph a galilea
de ciuitate nazareth in iudeam ci
uitatẽ que vocatur bethleẽ: vt profite
retur cum maria vxore ſua pregnan
te. Factũ eſt aũt cum eſſet ibi tps
vt pareret: ⁊ peperit filiũ ſuũ pri
mogenitũ. Vnde beda. Non poſt q̃
aliũ: ſed preter hunc nullũ ⁊ pã
nis eũ inuoluit ⁊ reclinauit eũ in
preſepio. quia non erat ei locus ali
us in diuerſorio. diuerſoriũ dice
batur. quia communis dom⁹ erat ⁊ diuer
ſi ibi conueniebant. Erat aũt platea
cõis inter duas domus hñs intro
itum ⁊ exitũ ad vtrumq; vicũ deſu
per cooptum vbi feſtiuis diebus
ciues conuenerant ad colloquendũ
⁊ ibi fuit factum preſepe pauperũ

nãitate: qui venientes de villis ⁊ a
lia hoſpicia hĩe nõ poterant. Hãc
intrauerunt maria ⁊ ioſeph coq̃
paupes erant: ⁊ alia hoſpicia oc
cupata eſſent. Adduxerunt autẽ
bouem ⁊ aſinũ: vt bouem venderẽt
⁊ inde darent tributa: ⁊ aſino bea
ta virgo grauida veheretur. Iſta ai
malia cognoſcentes creatorem ſu
um flexis genib⁹. ſm illud. Cog
nouit bos poſſeſſorẽ ſuum ⁊ aſin⁹
preſepe dñi ſui Et paſtores erãt in
eadẽ regione vigilantes ⁊ cuſtodi
entes vigilias noctis ſup gregem
ſuũ. Et ecce angelus dñi ſtetit iux
ta illos: ⁊ claritas dei circũfulſit il
los ⁊ timuerũt timore magno. pp
ter incõſuetam angeli apparicõm
⁊ ſubitam claritatẽ ⁊ dixit illis. no
lite timere: ſed gaudete. euãgelizo
vobis .i. annuncia bo vobis gaudi
um magnũ. quia natus eſt nobis .i.
angelis ⁊ hoibus pariter. quia ex ſal
uacõne hoim creuit gaudiũ ange
loꝝ. Hodie ſaluator mundi qui ẽ
xp̃s in ciuitate dauid in bethleem
Et hoc vobis ſignũ. inuenietis infã
tem pannis inuolutũ ⁊ poſitum in
preſepio. Et ſubito facta eſt cũ an
gelo mltitudo milicie celeſtis lau
dantium ⁊ dicentium Gloria in al
tiſſimis deo ⁊c. ¶ De euangelio

¶ Sermo. xvij.

Inuenietis in

fantẽ pannis inuolutũ ⁊
poſitum in preſepio. Lu. ij. O q̃ le
ta annũciatio ⁊ oi accepcõne dig
na. ante incarnationẽ nemo eũ in
uenire potuit licet eum cũ magno

deſiderio ſancti patres quererent.
Ceſſet nūc q̄rela illius aīe ſcē que
dicebat Can.iij. Queſiui illū ⁊ nō
inueni: ſed ecce nunc ab angelo ꝑ
mittit̄ inueniri. Sciendū aūt ꝙ in
uentus eſt a tribus generib⁹ hoi
num ⁊ in trib⁹ locis. Primo inue
nit̄ a paſtoribꝰ ⁊ hoc in preſepio.
Scḋo a regib⁹ ⁊ hoc in diuerſorio
Tercio a pn̄tib⁹ ⁊ hoc in templo.
Primo inuenit̄ a paſtorib⁹. ꝑ pa
ſtores ſignant̄ humiles ⁊ ſimplices
hoīes: q̄ querunt dn̄m in ſimplici
tate cordis ſui. illi inueniēt eum.
Unde ſap̄. i. In ſimpli. cor. q̄ri
te illū: qm̄ inuenit̄ ab his q̄ non tē
ptant illū. Apparet aūt his qui fi
dem hn̄t in illū. Glo. Simplicitas
eſt puritas intencōis ⁊ innocētia
opis: qn̄ nulla duplicitas eſt inte
rius: ſed totaliter cor ↄuertit̄ in de
um: nec reflectit̄ in ſuum ↄmodū:
vel fauorem hoim. Ideo dicit domi
nus Jhere. xxix. Cū queſieritis me
in toto corde vr̄o inueniar a vobis
In toto corde. i. ſimplici mēte ⁊ n̄
duplici. Qui eīm querit eū duplici
corde non inueniet eū. ſic herodes
qui ſi̇̄abat eum velle q̄rere pue
rum ⁊ adorare eū ⁊ tn̄ intendit eū
interficere: ⁊ ideo nō inuenit eum:
licet multa milia puerorꝫ acciperet
ꝓpter hoc vt occideret. Paſtores au
tem q̄rentes eū corde ſimplici inue
nerunt eū in preſepio. Lu. ij. inue
nietis aūt eū. i. puerꝫ pannis inuo
lutum. poſitū in preſepio. In q̄b⁹
verbis tangunt̄ tria. Primū eſt
ꝙ inuenerunt puerꝫ: in quo ſigni
ficat̄ puerilis puritas. Scḋm eſt
ꝙ inuenerūt eū pannis inuolutū
⁊ ſignificat̄ voluntaria pauptas.
Terciū eſt ꝙ inuenerunt eū in pre
ſepio: in q̄ humilitas ſignificatur
Hec tria debet hō hr̄e qui deū vult
inuenire. Primo puritatē ſiue ca
ſtitatē. q̄ mundi ⁊ caſti dn̄t eſſe
qui deū volunt inuenire. Unde pſ̄
In terra deſerta inuia ⁊ inaquoſa
. i. ſine humore carnaliū deliciarū.
ſic in ſcō. i. in mūdo deſiderio cordis
apparui tibi. q. d. ſi q̄ſieris me mū
do ⁊ caſto corde in ſcō deſiderio tūc
apparebo tibi: ⁊ ſic me inuenies.
Scḋo debet hr̄e voluntariā pauper
tatem qui xp̄m vult inuenire. Qḋ
ſignificat̄ per hoc ꝙ inuenerūt eū
panniculis pauperib⁹ inuolutū.
Unde ber. Xp̄s pauperē matrem
elegit q̄ vix hēbat pānos ad inuol
uendum eū. ⁊ cum tanta eſſet nec̄
tas: nullam audet angelus facere
pelliū mentionē. Nā tale eſt iudi
ciū mundi. Aut ergo mund⁹ falli
tur. aut iſte errat Sed diuinam ꝓ
uidentiā impoſſibile eſt errare: er
go mund⁹ fallitur. Si ḡ deū vis in
uenire debes eum q̄rere in volunta
ria pauptate. qḋ eſt ↄtra auaros
qui q̄runt bona tpalia: in quibus
nō inuenitur dn̄s. Ozee. v. In gre
gib⁹ ſuis ⁊ in armento ſurgent ad
q̄rendum dn̄m ⁊ non inuenient:
ablatus eſt ab eis. Tercio dꝫ ha
bere humilitatē qḋ ſignificatur ꝑ
hoc ꝙ inuenerunt eū in preſepio
⁊ nō in lecto aureo. Greḡ. O q̄am
mirabilis humilitas qui totū ↄti
net orbē in preſepio reclinatur. ab
inicio humilitatē captata in ſcipō

deo āt Nimiꝝ ſi voluiſſ; veniſſe po
tuiſſet mouendo celū· concutiendo
terrā· emittendo fulmina· non au
tem ſic ꝓceſſit: non em̄ ꝑdere ſꝫ ſal
uare venit· volebat ab ipſis ꝑmoꝛ
diis humanā conculcare ſupbiam·
ideo a ſupbis inueniri non potit·
De iſtis trib⁹ dicitur Job· xxviii·
Sapia vero vbi inueniť: nec inue
nitur in terra ſuauiter viuentiū v
in luxurioſis cordibus Abiſſus di
cit non eſt in me· Abiſſus dicitur
ab a qđ eſt ſine ⁊ baſis fundamē
tum· ⁊ ſignificat auariciā que eſt
ſine fundamento· Ecci· xiiii· Inſati
abilis eſt ocul⁹ cupidi· ⁊ mare lo
quitur non eſt in me· Mare facili
ter tumet ⁊ aſcendit· ⁊ ſignificat
ſupbiam In ſuperbis non inueni
tur dn̄s· qꝛ ibi libēter hoſpitatur
dyabolus rex ſupbie Secundo in
uentus eſt a regib⁹· Per reges q̄
cum per longa terraꝝ ſpacia que
ſierunt ſignificanť vere diligētes·
Vere magna dilectio fuit qꝛ eum
ꝑ tanta terraꝝ ſpacia queſierunt
Nota hoc totum euangeliū de die
ephie Cum natus eſſet ihs· Ite;
magna dilectio erat: quando eum
coram rege herode aſſerebāt qꝛ tūc
moꝛtem non timebant· Johis· xv
Nemo maioꝛem dilectione; habe
re poteſt vt animā ⁊c· Inuenerūt
em̄ eum in diuerſorio ⁊ via cōmu
ni· qꝛ omnibus cōmunis eſt: ⁊ ab
omnib⁹ cōmuniter inueniri poterit
qꝛ non eſt pſonarum acceptoꝛ de
us: ſed in oī gente q̄ diligit eu; ac
ceptus eſt illi: ſiue ſit pauper· ſiue
diues· ſiue infirm⁹· ſiue leproſus·

Circa iſtam inuencōem tria nota
Primo: qꝛ inuenerunt eum ꝑ ſtel
lam· Secundo inuenerunt eum cū
maria matre eius· Tercio inuene
runt eum cū munerib⁹ Per ſtellā
deſignať nobis dei grā ſine q̄ non
inueniť xp̄s· qꝛ ipſe dicit Jo· xv·
Sine me nihil poteſtis facere id ē
ſine mea grā· ſi aūt gratiā non hē
mus recurram⁹ ad mariā eius ma
trem: que plena eſt gratia· qꝛ cu;
illa eū inuenies· ſicut iſti reges·
Bern̄· Virgo hec regia fratres ca
riſſimi via eſt ꝑ quā xp̄s venit ad
nos· Studeam⁹ ergo ꝑ ipſam veni
re ad gratiā dei ꝑ quam acceſſum
habeamus filiū· O benedicta inuē
trix gratie· genitrix vite· mater ſa
lutis eterne· ꝑ te nos ſuſcipiat qui
per te datus eſt nobis Per mune
ra autem per que ipſum inuenire
debem⁹: ſignātur bona opa q̄ vult
ſibi offerri· Exo· xxiii· Non appare
bis in cōſpectu meo vacu⁹· Fuerūt
tria munera· ſ· auꝝ· thus ⁊ mirra
Aurū eſt dilcō· th⁹ orō· mirra car
nis caſtigatio· Reqre de ſingulis
Tercio inuētus eſt a pntib⁹· Lu·
ii· Cū factus eſſet ihesus annoꝝ
xii· Iſtud totū euangeliū re q̄· in
dn̄ica in octa· ephie· Cūqꝫ inueniſ
ſent eū: ait mr̄· Ego ⁊ pr̄ tuus· ſ· io
ſeph pr̄ putatiu⁹ q̄rebamus te do
lentes· Per iſtos duos q̄ dolentes
q̄rebant ihesū ſignať qꝛ cū dolore
cordis q̄rere debemus deū quē peccā
do amiſim⁹ ſed non cum gaudio·
Ber· O bone ihesu quomō te cum
gaudio inueniam ⁊c· Inuenerūt
aūt eū in templo: nō in lecto· nō in

foro·non in ludo·q̄ꝛ ibi non inueni
tur·¶Can·iij·Surgā a lecto acidie
ꝛ deliciaꝝ:ꝛ circuibo diligenter:ꝛ
inueſtigabo quē diligit aīa mea·
Job·xxviij·Non inuenit̄ in terra
ſuauiter viuentiū·Inuenerunt eū
in medio doctoꝝ ꝛ predicatoꝝ·nā
pctōres libenter dn̄t audire verbū
dei:q̄ꝛ ibi pn̄t deum inenire·Prou·
ij·Si ſapiam inuocaueris·ſ·audi
endo coꝛ tuū:ſcīam dei inuenies ꝛ
deum vel dei cognitionē·Inuenert
eum etiā poſt triduū p qd̄ ſignificā
tur tres p tes pnīe·ſ·ↄtritio·cōfeſ
ſio ꝛ ſatiſfcō·pꝰ illa tria inenit̄ deꝰ
Quicunqꝫ ḡ pctōꝛ peccando grām
dei amiſit:querat eū cum dolore ꝛ
maxime iſto tpe q̄ deꝰ puer factꝰ
eſt·q̄ꝛ pueri facilius precibus pn̄t
inclinari·Iſtud pꝫ per exemplum
Monialis quedā exiens ordinem
ſeducta a iuuene p pceſſum tpis
iuuenis eā deſeruit:ꝛ facta eſt pu
blica meretrix·Pꝰ mltos vero an
nos cepit ſtatum ſuū recognoſcē
in quo ante fuit:ꝛ illū miſerū ſta
tum in quo tunc erat ¶Cumqꝫ ḡ co
gitaret de diſtricto dei iudicio in q̄
reddituca eſſet racōnem de oī tem
pore vite ſue·de oī verbo·de oī cogi
tacōne·ꝛ de oī opere deſperauit di
cens·Pctā mea ſunt ſuper nūm a
rene maris:quō ego rōem reddā
coram tam ſtricto iudice.¶Cū aūt
eſſet in eccīa in quadā feſtiuitate
xp̄i ꝛ audiret predicare q̄ ille di
ſtrictꝰ iudex eſſet paruulus factꝰ
ꝓpter ſalutem peccatoꝝ cepit cogi
tare intra ſe dicēs·O ſi poſſem ego
miſera grāꝫ corā iſto puero inue
nirē·Et oībus egreſſis poſt primā
miſſam:ipſa ſola rē manſit imagi
nem beate virginis marie cū ma
gnis lacrimis orāſ ꝛ dicēs·O bn̄
dc̄e puer ihesu xp̄e: q̄ ꝓ ſalute pec
catoꝝ veniſti in hūc mundū:ꝛ pu
er factꝰ es ꝓpter pctōres paſſus et
crucifixꝰ deprecoꝛ te p dilcōnem il
lam qua dilexiſti genus humanū
qn̄ in hunc mundum venire dign̄
tus es ꝛ p benedc̄am infantiā tuā:
et p benedictā virginem mariā q̄
te in hac nocte pura virgo peperit
et mundo edidit: q̄tenus miserea
ris mihi miſere peccatrici·Et ecce
vox pueri audita eſt dicentis·O
filia mea dilcā·dimiſſa ſunt tibi ō
nia pctā tua·vade in pace ꝛ ampli
us noli peccare·Rogemꝰ dn̄m ihe
ſum xp̄m: vt dimittat nobis ſicut
iſti mulieri omnia pctā noſtra·

¶Alius de eodem·
¶Sermo·xviij·

Apparuit beni

gnitas et humanitas ſal
uatoris noſtri dei:non ex operibꝰ
iuſticie q̄ fecimus nos:ſed ſm mi
ſericordiā ſaluos nos fecit·Ad ty
tum·iij·q·d·Saluatoꝛ noſter deus
oſtendit nobis ſuam miſericordi
am largam in hoc q̄ꝛ ꝓ nobis fac
tus eſt hō·Nam fecit nos ſaluos
ꝓpter ſuam miam:non ꝓpter nrā
merita·q̄ꝛ nunq̄ meruimꝰ·In ver
bis iſtis ꝓponit nobis paulꝰ miaꝫ
dei quā p humilitatē ſuā nobis ex
hibuit:inſtruens nos vt etiā debe
amꝰ proximis nr̄is mie opa exhibē

Sciendum aūt ꝙ ſep̄tē ſunt ope
ra mīe que tenemur ꝓximis nr̄is
q̄ nobis xp̄s exhibuit. Primum
eſt eſurientē cibare. Neemie. viij.
Mittite ptem eis q̄ non prepaue
runt ſibi. Iſtud opꝰ mīe exhibuit
nobis miſericors deꝰ: qui cibauit
nos: ⁊ cibat omni tp̄e p grām ſu
am: non tm̄ cibo materiali: ſed eti
am ſpirituali v corpe ſuo benedcō
quē ſacerdos ſingulis diebꝰ offert
in altari p nobis miſeris pctōribꝫ
quē recipit ſacerdos nō p ſe ſolo:
ſed p omni pplo xpiano. Vn̄ ait
dn̄s in cena qn̄ accepit panē ⁊ fre
git ⁊ benedixit dicēs. Accipite et
manducate. hoc eſt corpꝰ meuz. O
benedcē ihēſu xp̄ē concede nobis vt
nunq̄ ex hoc ſeculo ſepemur: niſi
prius tuo benedcō corpe cibemur.
Secunduz eſt ſitientē potare. Pro
uer. xxv. Si eſurierit inimicꝰ tuus
ciba illū. ſi ſitit potū da illi. Iſtud
opus mīe exhibuit nobis deꝰ. q̄
cū adhuc eſſemꝰ eius inimici venit
de celo: ⁊ refocillauit nos miſeros
ſanguine ſuo quez p nobis in cru
ce effudit. ⁊ adhuc dat nobis bn̄
dictū ſanguinē ſuum in potū in al
tari quē ſacerdos in pſona totius
ecclē ⁊ populi fidelis ſumit. Iſtum
potū primo ꝓmauit qn̄ accipiens
calicē benedixit dedit diſcipulis ſu
is dicens Accipite ⁊ bibite ex hoc
omnes: hic eſt enī calix ſangnīs
mei qui p multis effundetē i remiſ
ſionem oim pctōrum. Effuſum au
ſum aūt fuit in cruce: qn̄ de mani
bus ⁊ pedibꝰ effluebat Vnde ber.
Bibe de calice dn̄i. bibe nunc o aīa
mea. Ingredere ⁊ bibe: apta ſunt
tibi cellaria. Pocula ſunt vulnera
vnde non ſtillat vinum: ſed fluit
abundāter. bibe. inebriare. laua
re. bibe ne penas horreas. Inebri
are ne mundū diligas. lauare ne
ſordes feteas. Terciū eſt nudum ve
ſtire. Yſa. liij. Cum videris nudū
operi eum. Iſtud opus miſericor
die exhibuit nobis xp̄s Nos ante
nudi eramꝰ: ⁊ omni gratia nuda
ti: qn̄ primam veſtē innocentie in
padiſo peccando amiſimus. Sed
miſericors deus deſcendit p nobis
naſcens vilibꝰ pannis eſt indutꝰ
ſicut dicit bernardꝰ. Vt nos ſtola
innocentie reindueret: in cruce mo
riens p nobis eſt nudatus vt ſto
la eterne iocunditatis nos veſtiret;
Veſtis autē iſta qua vult nos in
eternitate veſtire eſt quadriptita
Prima ps eſt iuuentꝰ ſine ſenio.
Secunda ps eſt gaudiuz ſine tri
ſticia. Tercia ſecuritas ſine pauo
re. Quarta vita ſine morte Quinta
eſt hoſpites colligere. Math. xxv.
Hoſpes erā ⁊ collegiſtis me. Iſtd
opus miſericordie exhibuit nob
miſericors deus. nos enī eramus
hoſpites ⁊ exules. q̄ eiecti fuimus
de paradiſo ꝓpter pctā noſtra in
exilium hꝰ mundi. ⁊ nuſq̄ potui
mus inuenire requiem in hoc mū
do. ⁊ qn̄ exiuimus de hoc exilio: ve
mus in aliud qđ erat grauius hoc
eſt ad limbū inferni. ⁊ ſic ſemperē
eramus exules quocunq3 diuerte
bamꝰ nos. Vnde ps̄. Heu mihi.
q̄ incolatus meus plongatus eſt
Tandem reſpexit miſericors deus

nos ⁊ deſcendit de celo in hoc exili
um: ⁊ factus eſt ꝓ nobis paup: ⁊
exul homo vt nos reduceret ad ſu
um hoſpicium. Vnde ait diſcipul'
anteꝗ̄ aſcenderet. Ioh. xvi. Vado
pare vobis locū. In domo patris
mei manſiones multe ſunt. Aug⁹
in pſona xpi. Cum eſſes longe in
exilio ego veni vt reducerē te. Tgin
ta trib⁹ annis queſiui te ⁊ ne lupo
rum ore lacereris collegi te. in hūe
ris meis portaui te. patri meo red
didi te. laboraui. ſudaui. ſanguinē
ſudi. vitam meā morte expoſui vt
te mihi ɔiungerem: ⁊ in eternā vi
tam reducerem. Quintū eſt viſita
re infirmos. Vnde eccī. vij. Non te
pigeat viſitare infirmos. ex hoc ei
in dilcōe dei firmaberis. Iſtud op⁹
miſericordie exhibuit nobis miſe
ricors deus. Nos eñ ante aduentū
dñi eramus grauati diuerſis infir
mitatibus. eramus ceci. claudi. le
proſi. Adeo ceci eramus vt benedi
ctam faciem xpi videre non potui
mus priuſꝗ̄ hō fieret. Adeo claudi
eram⁹ ꝙ nihil boni facere potuim⁹
quo poſſem⁹ ad regnū celoꝝ pue
nire. Leproſi eram⁹. ꝙ ſicut lepro
ſus ſepatur a conſortio hominū:
ita ſepati eram⁹ a ɔſortio dei ⁊ an
geloꝝ. Cum igitur tantis infirmi
tatib⁹ grauati eſſem⁹ ⁊ nemo nos
ſaluare poſſet: venit miſericors de
us de celo in hunc mundū ⁊ viui
ficauit nos: ⁊ vulneratus eſt ꝓ no
bis vt nos ſanaret. oculi eius vela
ti ſunt: vt nos illuminaret. tanꝗ̄ le
proſus conſputus eſt vt nos a pec
catis mundaret. Vnde aug⁹. Ma

gnus ad nos venit medicus. quia
magnus vbiqꝫ iacebat egrotus.
De ꝓprio ſanguine ſuo nobis me
dicamen cōfecit. Bernh. Agnoſce
o homo ꝗ̄ grauia fuerunt anime
tue vulnera ꝓ quibus neceſſe fuit
xpm dñm crucifigi: ſi nō fuiſſent
ad mortem ſempiternā: nunꝗ̄ ꝓ
eoꝝ remedio moreretur xps. Sex
tum eſt captiuos liberare ⁊ viſita
re. Hebre. xiij. Mementote inquit
paulus vinctoꝝ. Iſtud opus mi
ſericordie exhibuit nobis deus.
Eramus eñ captiui in carcere dy
aboli fere quinqꝫ milibus annoꝝ
ita ꝙ nullus: nec patriarcha. nec
ꝓpheta potuit nos liberare. omnes
quantūcunqꝫ ſancti ad iſtuꝫ carce
rem deſcenderunt. Tandem miſeri
cors deus miſertus noſtri venit in
hunc mundū: ⁊ ꝓ nobis captus ⁊
ligat⁹ eſt: vt nos a captiuitate dy
aboli liberaret. Vnde grego. O ineſ
timabilis dilectio caritatis: vt ſer
uum redimeres filium tradidiſti
in captiuitatem. Septimū ſepelire
mortuos. Eccleſiaſtici. vij. Mortuo
ne ꝓhibeas gratiam ⁊ non ſubtra
has miſericordiā. Glo. Ad elemo
ſinam pauperū ptinet ſepultura
mortuoꝝ. Iſtud opus miſericor
die exhibuit nobis xps qui ꝓ no
bis mortu⁹ eſt ⁊ ſepultus. Vñ ber.
Vide o hō quo amore dilexit te cri
ſtus. ꝓ te mortuus eſt vt te a mor
tuis ſuſcitaret. ꝓ te ſepultus eſt:
vt in te vitia ſepeliret. Rogem⁹ do
minum iheſum chriſtum ⁊c̄

Factuz ē vt diſ
ceſſerunt ab eis angeli in
celū:paſtores loq̄bātur ad inuicē.
Tranſeam⁹ vſq3 bethleē ⁊ videa⁹
hoc verbū q̄d factū eſt .i. rem q̄ fa
cta eſt vel verbū dei q̄d incarnatū
eſt.q̄d dn̄s .i. tota trinitas fecit .i.
incarnari inſtituit. ⁊ venerūt feſti
nantes ⁊ inuenerūt mariā ⁊ ioſeph
⁊ infantē poſitū in preſepio. Vidē
tes autē cognouerunt illud q̄d di
ctum erat de verbo .i. filio dei eſſe di
ctū. ⁊ eſt ſnīa talis Videntes circa
puer3 impleta que dcā erant illis
ab angelis:cognouerunt puerū
eſſe filiū dei:⁊ omnes q̄ audierūt
mirati ſūt. Maria autē ↄſeruabat
oīa verba hec ↄferens ea in corde
ſuo.quicq̄d retulerat ei angelus.
quicq̄d audiuit a paſtorib⁹ ↄgre
gauit in corde. ⁊ reuerſi ſūt paſto
res ad gregē ſuum glorificātes cor
de ⁊ laudantes ore deū in oībus q̄
audierant ab angelis ⁊ viderant
ꝓpriis oculis. Viderant in q̄ ſicut
dictū eſt ab angelis ad illos Gl.
In hoc glorificauerūt ꝙ non aliē
inuenerūt q̄ꝫ angeli ad ipſos dixe
runt.

De eodem ſermo.
¶ Sermo.xix.

Videamus hoc
verbum q̄d factu3 eſt.q̄d
fecit nobis dn̄s ⁊ oſtendit nobis.
Luc.ij. Videam⁹ fratres cariſſimi
hoc verbū .i. filiū dei qui fact⁹ eſt ꝓ
nobis hō oculis mentis. Sciendū
autē ꝙ filiū dei debemus videre ocul'
interiorib⁹ duplici ſpē in hac vita
.ſ. ſub ſpē humili in preſepio iacē
tem. ſub ſpecie miſerabili in cruce
pendentē. In futura aūt vita etia3
videbit ſub duplici ſpē. mali vide
bunt eū in ſpecie horribili in iudi
cio preſidentē. boni ſpecie delectabi
li in celo regnantē. Primo debemus
eū videre ſub ſpecie humili in p̄ſe
pio iacentē. recolendo quō ſe oīps
de⁹ ꝓ nobis humiliauit Vere ma
gna humilitas eſt ꝙ de⁹ immorta
lis ꝓ nobis factus eſt mortalis. Ille
magn⁹ ⁊ incomprehenſibilis de
us quem totus non capit orbis ⁊
quē celi capere nō poterant:in vili
preſepio cōcluditur iumentorum
⁊ paruo lacte paſtus eſt q̄ paſcit
omnes creaturas. Vnde beda. Vi
li preſepis anguſtia ↄtinetur ⁊c̄.
Nota ꝙ fili⁹ dei quinq3 modis hu
miliauit ſe ī natiuitate. Primo. ꝙ
pauperem mr̄em elegit Secūdo ꝙ
vilem domum elegit in qua naſci
voluit. Tertio:ꝙ vilem lectu3 ha
buit. Quarto:ꝙ vile indumentu3
habuit Quinto:ꝙ vilib⁹ .ſ. paſto
rib⁹ primo nūciari voluit. De iſto
inuenies in ſermone. paruul⁹ na
tus eſt ⁊c̄. Secundo debemus eū vi
dere in ſpecie miſerabili pendente3
in cruce. Treno .i. O vos omnes q̄
tranſitis ꝑ viam ⁊c̄. Vnde bern. in
ꝑſona xp̄i. Vide o homo quid ꝓ
te patior. ſi eſt dolor ſicut quo cru
cior. ad te clamo qui ꝓ te morior vi
de penas quibus afficior. vide cla
uos quibus ↄfodior:cum ſit tant⁹
dolor interior ⁊ exterior. Planct⁹ e

grauior dum te ingratū experior.
Vnde leo papa. Omnis creatura
ↄpatitur creatori ſuo patienti. ſol
obſcurat᷒. terra mouet᷒. petre ſcin
dunt᷒. ſepulchra aperiuntur. mor
tui egrediunt᷒. velum templi ſcin
dit᷒. miſer hō non ↄpatitur ꝓ quo
ſolus deꝰ patitur. Vide ergo o homo
creaturarū ↄpaſſionem: hoc ꝓuo
cat te ad ↄpatiendū ⁊ ſimilia tole
randū. Vnde bern. Vult benignꝰ
dux deuoti militis vultū ⁊ oculos
in ſua ſuſtolli vulnera: vt illiꝰ ex
hoc animū erigat: ⁊ ſuo exemplo
ad tolerandū reddat fortiorē. Itē
vide eius caput inclinatum: hoc ꝓ
uocat te ad humilitatē. Vnde au
gꝰ. Humiliauit ſe xp̄us princeps
tuꝰ ⁊ tu ſupbis. caput humile aſ
ſit. membꝝ ſuperbum abſit. vide
manꝰ perforatas hoc ꝓuocat te ad
largitatē. latus aptum: hoc ꝓuo
cat te ad caritatē. vide totū corpꝰ
eius ⁊ nihil inuenies in eo niſi ſig
na pfectiſſime caritatis hoc te ꝓuo
cat ad ſpem. Ber. Quis non rape
tur ad ſpem: q̇ eius corpꝰ attēdit.
Hꝫ caput inclinatū ad oſculandū
brachia extenſa ad amplexandū
manꝰ perforatas ad largiendū la
tus apertū ad diligendū. pedes af
fixos ad nobiſcū ↄmanendū. totū
corpꝰ extenſum ad ſe totū nobis
imptiendum. Iſtis ſeptē modis
debemꝰ eum videre oculis mentis
in hac vita. Secundo in futura vi
ta videbit᷒ duobꝰ mod᷒. mali ī ſpe
cie terribili in iudicio preſidentem
De iſta viſione dicit auguſti. Mal
lent reprobi omne tormentū ſu

ſtinere: q̄ᵽ faciē irati iudicis videre
Mal. iij. Quis ſtabit ad videndū
eum. Ipſe enim q̄ſi ignis cōflans.
Yſa. xxx. Ardens furor eius ⁊ gra
uis ad portandum. Apocalip. vi
Tunc dicent montibꝰ ⁊ petris. ca
dite ſuper nos ⁊ cooperite nos a fa
cie ſedentis ſup thronū: ⁊ a facie
agni. i. iudicis qui nunc eſt vt ag
nus māſuetus ⁊ erit vt furens leo
Amos. iij. Quaſi leo rugiet: quis
non timebit. Iſta viſio figura ta
eſt apocalip. pri. Ex ore ſedentis in
throno ꝓcedit gladius ex vtraq̄
parte acutus. vidit filium hoīs
i. chriſtum. ex ore eius ꝓcedebat
gladius ex vtraq̄ parte acutus.
Per gladium iſtum ſignificatur
vltima ſententia que dabitur cō
tra peccatores. de qua dicit᷒ zach.
ix. Exibit vt fulgur gladius eius
i. vltima ſententia quando dicit.
Ite maledicti. Etiam gladius iſte
ex vtraq̄ p te ſcindens eſt. q2 ſcin
dit corpus ⁊ animā. q2 tunc arde
bit ppetue anima cum corpore.
Boni aūt videbunt eū in ſpē delcā
bili in celo regnantem. Vnde yſa.
xxxiij. Regē in decore ſuo videbūt
Job xxxiij. videbis faciē eius in iu
bilo Iſta viſio figurata eſt in regi
na ſaba que venit ihrl'm videre re
gem ſalomonē. iij. Re. x. Que cum
multa ⁊ mira audiſſꝫ in terra ſua
de gloria ⁊ ſapiētia ſalomonis ve
nit in ihrl'm cum camelis portanti
bus aromata ⁊ aurū ⁊ lapides pre
cioſos ⁊ obtulit regi. Et videns ſa
pientiā ſalomonis ⁊ domū quā
edificauerat. ⁊ cibos menſe illiꝰ

⁊ habitacula ſeruoꝝ ⁊ ordinatio
nem miniſtrantiū: ⁊ veſtes eoꝝ ⁊
pincernas: ⁊ holocauſta q̄ offere
bant non habebat vltra ſpm̄. ij. Pa
ral. ix. Pre ſtupore non erat in ea
ſpūs. Glo. Conſiderando ſapiam
eius non habebat audaciā temptā
di vlteriꝰ. Venerat autē temptare
eū in enigmatibus. expoſuit autē
ei ſalomon oīa que ꝓpoſuerāt. nec
quicꝙ̄ fuit qd ei non ꝑſpiciū fece
rat. Quo audito non habebat vltra
ſpm̄ v̄ audaciā interrogandi. Di
xitqꝫ ad regē. verus eſt ſermo quē
audiui in terra mea ſup ſermoni
bꝰ tuis ⁊ ſup ſapīa tua: ⁊ nō crede
bam narrantibꝰ mihi: donec ipa
venī ⁊ vidi oculis meis: ⁊ ꝓbaui
qd media ps mihi nunciata non
fuit. Maior eſt ſapīa tua ⁊ opera
tua ꝙ̄ rumor quē audiui. beati vi
ri tui q̄ ſtant corā te ⁊ audiūt ſapi
entiam tuā. Rex ſalomon interp̄
tatur pacificus: ⁊ ſignificat regē
xp̄m qui pacē fecit inter deū ⁊ hoī
nem. de cuiꝰ gloria ⁊ dignitate nunc
multa predicant. Regina ſaba ē
anima ſcā: que regnū ſuū bene re
git v̄ corpꝰ ⁊ ſenſus interiores. hec
venit poſt hanc vitam in celeſtem
iheruſalem videre regem v̄ xp̄m de
quo tanta audiuit. Yſa. xxxiij. O
culi tui videbunt ciuitatē iheruſā
lem. Et iterum yſa. xxxiij. Regem
in decore ſuo videbunt omnes ſan
cte anime. Debet aūt venire regina
ſaba v̄ anima ſcā cum muneribꝰ
ſ. aromatibꝰ auro ⁊ lapidibꝰ pre
cioſis. Per aromata bene redolen
tia ſignificat deuota orō que redo
let in ↄſpectu dn̄i. Vnde pſ. Diriga
tur dn̄e orō mea ſicut incenſum in
ↄſpectu tuo. Per aurum qd eſt op
timū metallum ſignificat caritas
que eſt maxima virtutum. Per la
pides precioſos ſignificant opera
miſericordie. Iſta demus nobiſcū
portare qn̄ ituri ſumꝰ ad regem ſa
lomonē v̄ xp̄m. Apoca. xiiij. Opa
enim illoꝝ ſequūtur illos. Ieron.
Sola miſericordia comes eſt defū
ctoꝝ. ſed ille rex miſericordie regi
ne ſabe v̄ anime ſcē plura bona re
donauit. dedit eni ei omnia q̄ volu
it ⁊ petiuit. p qd ſignificatur ꝙ oī
a bona opera noſtra modica ſunt
reſpectu premij qd deus redditurꝰ
eſt nobis totum illud qd hic pa
timur. ⁊ qd boni facimꝰ eſt reſpcū
premij celeſtis: q̄ſi vna gutta aq̄
reſpectu totiꝰ maris. tunc pōt dice
re regina ſaba. Maior eſt glīa tua
ꝙ̄ rumor quem audiui in ſeculo ⁊
probaui ꝙ media ps: imo milleſi
ma ps mihi nūciata a predicato
ribꝰ non fuit. Sed inter omnia mi
rabant veſtes miniſtrantiū ⁊ pin
cernaꝝ ⁊ dapiferoꝝ ⁊ aliorum. quē
quiqꝫ ſcḋm ſua officia erant veſtiti:
vt in tanta multitudine famulan
tiū quiuis poterat cognoſci cuius
officij erat. Per has veſtes ſigni
ficant iſte mirabiles ⁊ precioſe ve
ſtes quibꝰ veſtiuntur ſancti in reg
no celoꝝ: que ſunt quadripertite
Prima ps eſt iuuentus ſine ſenio
Secunda gaudium ſine triſticia.
Tercia ſecuritas ſine pauore. Qrta
vita ſine morte. Rogemꝰ.

Alius de eodem.
Sermo. xx.

Gaudete et lau

date fil' deſerta ihrl'm. q
ↄſolatus eſt dn̄s populum ſuum
Yſa. lij. Deſerta ihrl'm ſunt aīe
ſcē que deſeruerunt gaudia hui⁹
mundi. Illas hortatur ꝓpheta ad
gaudendū. Scdo ponit gaudij rati
onem. primū ibi. gaudete. ſecūdū
ibi. q ↄſolatus eſt dn̄s. Circa pri
mum ſciendū q gaudere debemus
in dn̄o ꝛ non in alio. require in do
minica quarta in aduentu in ſmo
ne Gaudete. Circa ſecundū ſcien
dum q dn̄s cōſolatur tria gn̄a ho
minū Primi ſunt pro peccatis ſuis
lugentes. Mat. v. Beati q̄ lugent:
qm̄ ipſi ↄſolabunt. Glo. Beati q̄
lugent pro peccatis ſuis vel alioꝝ
Vnde ber. Luctus eoꝝ qui pſeue
rantiā non hn̄t: non merent cōſo
lacōem. Alios inquit lugentes vi
deo: ſed ſi de corde ꝓcederent lacr̄me
non tam facile ilico ſoluerent in
riſum. Nunc aūt cum abundanti
us ocioſa ꝛ ſcurrilia verba ꝓfluāt
q̄ prius lacrime. lacrimas hmōi
de hijs eſſe non arbitror. quibꝰ cō
ſolatio diuina ꝓmittit. q̄nquidē
poſt illas tam facile ↄſolatio vilis
amittitur. delicata eſt eni; diuina
ↄſolatio que non dabit admittē
tibus alienā Quicūq autem vult
a dn̄o ↄſolari: debet in luctu ꝓ pec
catis ſuis pſeuerare Conſolat au
tem dn̄s lugentes pro peccatis h⁹
modo q miſericorditer eis pctā di
mittit. Eccī. xvij. O q̄ magna mīa
dei: ꝛ ꝓpiciatio illius ↄuertentib⁹
ad ſe. Eccī. ij. Pius ꝛ miſericors ē
deus ꝛ in tribulationib⁹ remittet
pctā ꝛ in luctu pro pccīs Dimittit
aūt tribus modis. ſ. libenter. letan
ter ꝛ frequenter. De primis duobꝰ
modis patet in filio ꝓdigo cui pͥ
occurrit ꝛ in amplexu ꝛ in oſculo
ꝛ ornatu ꝛ ↄuiuio recepit. Lu. xv.
De tercio dicit aug⁹ Nec criminis
quātitas. nec hore extremitas. nec
tpis breuitas quemq̄ excludit a
venia vbi fuerit pfecte voluntatis
ꝑmutatio. O q̄ magna cōſolatio
eſt iſta pctōribus. Exemplū in la
trone qui in cruce dixit. Dn̄e mem̄
to mei. Etiam legitur in vitiſpatꝝ
q quidā latro venit ad heremitā
multu; de pccīs ſuis dolens rogās
eum vt ipſū ad ſuā ſocietatē ſume
ret. ille vero noluit ſed deſpexit eu;
in corde ſuo eo q oībus diebꝰ vite
ſue magnus pctōr fuiſſet. Cū aūt
latro in eode; heremo cellā facere
voluiſſet: ꝛ arborem preſcinderet:
arbore preſciſa cito corruit: ꝛ ipſū
oppreſſit. Statim vidit heremita ā
gelos venīētes: ꝛ animā eius ſine
purgatorio ad celū ducentes Iſte
licet nil boni fecerat: ſola tamē vo
luntas ipſum ſaluauit. Ecce mag
na ↄſolatio peccatorib⁹. Grego.
Qui multos ſanatos in ſuis infir
mitatibus videm⁹: quid aliud q̄
miſericordie pignus tenem⁹. Se
cundo ↄſolat humiles ꝛ abiectos
exaltacōem eis in futuro ꝓmitten
do. Lu. xviij. Qui ſe humiliat exal
tabitur a deo in futuro ſeculo: nō
dicit de hac exaltacōe q̄ fit in hac

vita· q̄ꝛ aliter exaltat mund⁹ ⁊ ali
ter deus· Mundi exaltatio ē ſicut
ventus· Ventus em̄ eleuat illa q̄
nullius ſunt valoris· ſicut paleas
puluere ⁊ ſimilia: ⁊ dimittit ea
que ſunt ponderoſa ⁊ p̄cioſa· ſ· au
rum ⁊ argentum ⁊ lapides precio
ſos· ſic mund⁹ exaltat eos q̄ apd
deum nullius ſunt valoris ⁊ p̄ijcit
eos poſtea in eternā damnacōem
Vnde pš· Vidi impiū exaltatum
⁊ tranſiui: ⁊ ecce nō erat inuētus
locus eius· Exemplum de diuite
epulone qui exaltatus fuit in hoc
mundo ⁊ poſtea ſepultus eſt in in
fernū· Dn̄s autē qd mund⁹ depri
mit in futuro eleuabit Job· v· Po
ſuit humiles in ſublime· Vn̄ pri·
petri· v· Humiliamini ſub po· ma
nu dei: vt vos exal· in tpe viſitatio
nis· i· in die iudicij qn̄ dicit· venite
bene· ⁊c· Tercio cōſolatur dn̄s in
tribulacōe patientes ipſā i dulce
dinem vertendo vel ſaltē mitigan
do· ij· Chor· i· Benedictus deus q̄ cōſo
latur nos in oī tribulacōe noſtra
Vnde ber· Quantūcūq; ſeuiat tri
bulatio non putas te derelictū a
deo: ſed memineris ſcriptum eſſe·
Pš· Cum ipſo ſum in tribulacōe
Exemplū in beato ſtephano: cui
lapides torrentes dulces erāt q̄ vi
dit celos apertos ⁊ ihesū ſtantē ⁊c·
Actuum· vij· ⁊ in tiburcio q̄ dixit·
Videtur mihi q̄ ſuper roſeos flo
res incedam: qn̄ ſup ardentes pru
nas nudis pedibꝰ ambulauit· ⁊ i
multis alijs ſanctis· Iſtud figurā
tum eſt dan̄· iij· vbi nabugodono
ſor rex vidit in fornace ignis cum
tribus pueris angelū ſimilē filio
dei· Nota hiſtoriā· Quarto cōſola
tur dn̄s gaudia mundana fugien
tes: ⁊ ad ſpiritualia anhelantes·
Iſtud figuratum eſt exo· xvi· vbi
di· q̄ diu filij iſrahel habuerūt for
mam quā tulerant de egipto: nō
eſt eis datū manna· ⁊ cū venirent
ad terram p̄miſſam ⁊ comederent
de fructib⁹ illius terre ablatū eſt
eis manna· Quicūq; ergo vult reci
pere cōſolacōm diuinā ⁊ aliquam
ſpūalem dulcedinē debet vitare cō
ſolationem mundanā: ⁊ ſp inten
tus eſſe diuinis ⁊ celeſtibus· Exē
plum· Quedā dn̄a deuota delicias
ſeculi fugiens frequenter ſe orōni
bus ⁊ deuotionibus mancipauit
ſpecialiter circa infantiā xp̄i affici
ebatur· ⁊ ſepe rogauit dn̄m: vt ſi
bi oſtendere dignaretur faciē pueri
cie ſue: ⁊ ecce in quodā feſto nati
uitatis xp̄i ipſa ſola in ecclīa oran
te: aſtitit puer pulcherrimus arri
dens ei· Ipſa aūt neſciens q̄s eſſet
q̄ſiuit puer ab ea ſi ſciret Aue ma
ria· Illa r̄ndit· ita ſcio· Reſpondit
puer· dic mihi· ⁊ fecit Et cum dn̄a
diceret· benedictus fructus ventris
tui: dixit puer· Ego ſum ille fruct⁹
⁊ euanuit· ⁊ illa iubilando clama
uit· reuertere puer cariſſime: redi
dulciſſime p triginta dies non ceſ
ſans clamare· ⁊ ecce tricesima die
venit ihs dicens· Veni ad me di
lecta· q̄ delicias ſeculi fugiſti: ⁊ in
me delectata fuiſti: ⁊ vtere delicijs
quas tibi preparaui Illa ſtatim ex
pirans cū eo migrauit in celū·

IN principio erat
verbū· glo· in pr̄e filius erat· Sed
querit· Quare poſuerit ſub noīe
principij ꝛ non ſub noīe patꝛs vel
dei· Ad hoc dicendum ſc̄m auguſ·
qꝛ pater in ratiōe patris dei igno
tus erat· Vnde iohēs cum debuit
oſtendere filium eſſe deū eternum
in ſubſtantia cum eo qui eſt patꝛ:
ſi poſuiſſet prēm non fuiſſet intel
lectus· qꝛ nomen dei incognitum
erat multis· nomen principij om
nib9 erat notum · vel ſic in princi
pio erat verbū .i. filius vnius erat
ſubſtantie cū eo qui dī eſſe prin
cipiū diſtinct9 ab illo· Vel ſic· In
principio erat verbum .i. verbum
erat idē principiū cum pr̄e· Et ver
bum erat apud deum: ſic ꝯtinuat
Criſoſ· qꝛ dixerat principio erat v̄
bum· ne crederet aliq̄s qꝛ hoc dixiſ
ſet de verbo platiuo qd̄ trāſit ꝛ nō
manet: ſed tm̄ ab aliquo ꝓdit·
ideo adiunxit· Et verbuꝫ erat apd̄
deū .i. coeternum ꝛ coeq̄le ipſi· ꝛ de
us erat verbū· Nā ſi verbuꝫ eſt eq̄
le deo ꝛ coeternuꝫ: cum nulla crea
tura poſſit ad tantā excellentiam
eleuari: vt ſit deo coeq̄lis ꝛ coeter
na niſi ſit deus Seq̄tur qꝛ verbum
erat: ꝛ de9 erat verbum· hoc verbū
erat in principio .i. idem principi
um de principio cū patre qui eſt
principiū ſine principio· apud de
um ꝑ equalitatē ꝛ diſtinctionem
Omnia viſibilia ꝛ inuiſibilia· per
ipſum verbū facta ſunt· ꝛ ſine ipō
factū eſt nihil· Qd̄ eſt omne facti
bile aliq̄n futuꝝ in exn̄tia· In ipō
vita erat .i. in verbo qd̄ eſt in vita
erat vita· vel ſic· Qd̄ factū eſt in ip
ſo verbo .ſ. incarnacō· paſſio· reſur
rectio ꝛ ſimilia hmōi· vita erat .i.
cauſa vite nobis· Sequit· ꝛ vita .i.
xp̄s vita hominum· lux cum homi
num naturā ſibi in vnitate pſone
vniuit: vt infirm9 oculus hominū
radios fulgoris ſui ſuſtinē poſſet
Ante incarnationē eñ lux erat in
ſe ꝛ in angeloꝝ oculis ꝛ nō homi
num qui non poterant ſolem in ro
ta intueri· ꝛ ideo ſol nube ſe induit
ꝛ ſic factus eſt lux· Vnde pſ̄· Exor
tum eſt in tenebris lumen rectis
corde: miſericors ꝛ miſerator ꝛ iu
ſtus dominus· Yſa· ix· Populus
qui ambulabat in teneb̄s vidit
lucē magnam hītantibus i regio
ne vmbre mortis lux orta eſt eis·
Et nota qꝛ dicit lux hominuꝫ: ꝛ nō
lux iudeorū: qꝛ ꝑ verbi incarnatio
nem deus notus factus eſt omni
bus: qui notus tantum erat iude
is· quia lex moyſi qui aliquod lu
men erat: quaſi clauſa erat intra
limites iudee: ſed tranſfuſa eſt in
omnes gentes per chriſtuꝫ· Et lux
in tenebris lucet: id eſt in medio
errotis· Fuit enim tempore incar
nationis caligo ydolatrie ꝛ infide
litatis quaſi in ſummo ꝛ iudei qui
olim deum coluerant: tunc diuiſi
erant per ſectas erroris· Vn̄ yſa·
liij· Ecce nos omnes quaſi oues er
rauimus vnuſquiſq; in viam ſuā·
ꝛ dn̄s poſuit in eo animū noſtrū·
Et tenebre eam non ꝯprehenderūt·
.i. iudei tenebroſi iſtam lucem nō
perceperūt· qꝛ non ſunt illuīati· ꝛ

hoc non eſt propter defectū lucis:
ſed ꝓpter vitium eorum qui nolu
erunt oculos aperire ad lucē. Vn
criſoſ. Sicut ſolari radio non eſt
frui niſi aperiente oculos: ita neqꝫ
hac claritate ꝑticipaē: niſi vehemē
ter expandente anime oculum ne
claudas ianuā huic luci: ⁊ multa
frueris voluptate. Sequiē. Fuit hō
miſſus a deo: cui nomē erat iohēs
Hic venit in teſtimoniū ⁊ ad teſti
moniū ꝑhibendū: vt teſtimoniuꝫ
ꝑhiberet de luīe ⁊ xp̄o nato de vir
gine: ſicut radius de ſole ſine aliq̄
eius corrupcōe vel diminucōne. vt
omnes crederent in xp̄m: ꝑ illū. ſ.
iohēm teſtificantē. q. d. Non fuit
xp̄o neccāriū iohis teſtimoniū ꝓp
ter ſe: ſed ꝓpter iudeos q̄ ſplendorē
non poſſent ferre: ſi immediate et
nude veniſſet ad eos. Ideo ſignan
ter dicit de luīe ⁊ non de luce. Diīt
eīn lux ⁊ lumen: ſicut fons ⁊ riuꝰ.
Lux eīn eſt in ꝓpria natura actus
lucis ⁊ diffuſio in aliquo ſuſcepti
bili. ⁊ ob hoc vt notetur neccītas te
ſtimonij ex ꝑte ſuſcipientis: ⁊ nō
ex ꝑte lucis dixit de luīe: non de lu
ce. Et qꝛ apud hoīes indignior iu
dicatur ille qui teſtimonium ꝑhi
bet q̄ ille ꝓ quo. ſubditur. Et non
erat ille. ſ. iohēs teſtificans lux: ſꝫ vt
teſtimoniū perhiberet de lumine.
quaſi diceret. Lucifer non ē ſol: ſꝫ
teſtimoniū ꝑhibet ſoli. Ita iohā
nes nō erat lux: ſed ideo venit vt te
ſtimoniū perhiberet de luīe ⁊ de in
carnata diuinitate Diuinitas in ſe
lux eſt. diuinitas in carne lumen
eſt. ſed qꝛ lumen non eſt lux ſed a

luce: ne crederet aliquis ꝙ ita chri
ſtus eſſet a deo ꝙ non deꝰ. Ideo ſe
quitur. Erat lux vera ⁊ naturalis
⁊ immutabilis: nō per participa
tionem ſed ꝑ eēntiam. Per hoc ꝙ
diciē lux: notatur ꝙ immutabilis
eſt fons totiꝰ luminis. per hoc aūt
ꝙ dicitur vera: notaē ꝙ ſit immu
tabilis ⁊ non ꝑ participacōm ſed
omnia illūians Vnde ſeq̄tur. que
illuminat: quadruplici luīe. ſ. na
ture. grē. doctrine. miraculoꝝ: om
nem hoīem venienteꝫ in hunc mū
dum. ¶ Sed q̄ritur. qm̄ ſi ipſe illu
minat omnem hoīem: quō tot ſūt
non illuminati? Solutio. Quantū
ad eū ꝑtinet omnem hoīem illui
nat. Si autem quidam claudētes
oculos mētis lucis radios ſuſcipe
noluerint nō a lucis natura obtē
peratio eſt illis: ſed a malicia ſua
ſicut ab introitu oībus apto ⁊ nl
lo ꝓhibente: qui voluntarie foris
remanſerit a ꝓpria malicia perit.
Aliter augꝰ reſpondit dicens. Ip
ſe illuminat omnem hoīem ⁊ nul
lus illūmatur niſi per ipſum: ⁊ po
nit exemplū. Si in aliqua ciuitate
poſſet ſolus vnꝰ magiſter ciuita
tis eſſe: non ꝙ omnes doceanē ſed
omnes qui docenē per ipſū docen
tur. Sequiē. In mundo erat Vnde
augꝰ. Lux que illuminat oēm hoī
nem venientē in hunc mundū huc
venit ꝑ carnem. qꝛ cū hic eſſꝫ per
diuinitatem a ſtultis ⁊ cecis ⁊ ini
q̄s videri non poteſt. de quibus ſu
pradcūm eſt. Et tenebre eū nō cō
noueūt ⁊ ideo diciē in mūdo erat
Erat aūt in mundo eſſentia diuini

tatis tanq̄ regens ⁊ cõtinens: q̄d
creauit. ⁊ mundus .i. vniuerſitas
creature p ipſum fact⁹ eſt quaſi p
ſapiam ⁊ artem artificis .i. patris
noſtri. Vnde pſ. Omnia in ſapia
feciſti. Et mund⁹ .i. amator mũdi
eum non cognouit .i. p approbati
onem. q̄ ſeruiũt creature plus q̄
creatori. Sequitur. In ꝓpria venit .i.
in mundũ qui ſuus dicitur: vt po
te ab eo factus. vel inter iudeos q̄
ſui erant ꝓprij vt populus peculia
ris. Vel in naturã humanã quaz
cõdidit ⁊ ſibi vniuit: vt omnes ſa
naret. ⁊ ſui .i. quicq̄ homines ab eo
conditi: vel precipue iudei cogna
ti eius. eum conditorem ſuum nõ
receperunt per fidem ⁊ obedientiã
⁊ creditur q̄ nulli receperunt eum
Ideo ſubdit. Quotquot autẽ ſiue
iudeus ſiue gentilis ſiue pagan⁹
ſiue ſeruus ſiue liber. ſiue paup. ſi
ue diues. ſiue maſculus. ſiue femĩa.
ſiue puer. ſiue ſenex receperunt eũ
p fidem ⁊ obedientiaz. dedit eis eq̄
liter ſine acceptione perſonarum:
filios dei fieri per gratiam adopcõ
nis. ex hoc enĩ qui naturaliter eſt
fili⁹ dei factus eſt naturalis filius
hominis vt ſua poteſtate filios ho
minũ etiam faceret filios dei. Vnde
ad galath. iij Vos omnes eſtis fi
lij dei p fidem in xp̄o ihesu. Sed q̄
poſſunt amittere ius filiationis ⁊
hereditatis. Ideo dicit. Dedit eis po
teſtatem filios dei fieri. Non dt. fecit
eos filios dei: ⁊ oñdendo hortatur
ad ſtudium bone vite. ¶ Sed que
ri poſſet quib⁹ data eſt poteſtas.
Ideo ſubdit. His qui credũt in no
mine eius. id eſt in re nomis ei⁹.
Et cuius nominis. Glo. Emanuel
quod eſt nobiſcuz deus. quaſi di
ceret His qui credunt chriſtum eſ
ſe verum deum ⁊ verum hominem
data eſt hec poteſtas. Et licet ſint
multi articuli quos credere oportȝ
Iſte tamen facit ſpecialiter filios
dei. Congruũ enim eſt vt qui cre
dunt filium dei eſſe filiuz hominis
vt ꝓpter dignitatẽ ſue nature quã
in illo adorant fiant filij dei. ⁊ quo
modo hec generacõ diſtet a carna
li: oñdit euangeliſta ſubiũgens
Qui non ex ſanguinibus. quaſi di
ceret. Hi filij dei nõ generantur ſi
cut filij hominuz ex commixtione
ſanguinis: ſcilicet viri ⁊ mulieris
concupiſcentia vtriuſq̄ mouente
dicit. Qui id eſt filij dei. non ex ſã
guinibus maris ⁊ femine. neq̄ ex
voluntate carnis id eſt concupiſcẽ
tia mulieris carnem quam ſuam
poſuit. q̄ de viro facta eſt. Et adaz
de eua dixit. Hoc nũc os ex oſſib⁹
meis ⁊ caro de carne mea Seq̄t ne
q̄ ex voluntate viri .i. concupiſcen
tia viri. ſed ex deo nati ſunt .i. ver
bum caro factum. Auguſtinus di
xit. q̄ omnes qui receperunt eum:
dedit eis poteſtatem vt filij dei fiãt
⁊ q̄ ex deo nati ſunt: ne vobis hoc
incredibile videretur: quaſi ſecurita
tem faciens: ait deum ex hoĩe na
ſci. quaſi diceret. Quid miraris ho
mines ex deo naſci attende deuz ex
homine natum. Vnde ait Verbũ
caro factũ eſt .i. filius dei factus eſt
fili⁹ hominis vt filios hominũ faci
at dei filios: ex vnione diuinitatis

de

et humanitatis in vna pſona. Et
hītabit i nobis ꝛ̄ i nrā natura vel
inter nos. Baruth .iiij. In terris
viſus eſt ꝛ cū hoībus ꝯuerſatus
eſt. Et vidimus gloriā eius per vo
cem lapſam de celo: ꝛ p miracula
cognouimꝰ eum eſſe filiū dei. Vn̄
addit. gloriā quaſi vnigeniti a pa
tre ꝛ̄ qualem decet vnigenitū pr̄is
ꝛ vidimus eū ꝛ̄ cognouimus. ple
num grā̄ ꝛ veritate ꝛ̄ omnis gratie
fontem ꝛ omnis bonitatis.

Alius de eodem.
Sermo .xxi.

LVx i tenebris
lucet: ꝛ tenebre eam non
ꝯprehenderunt. Joh. i. In verbis
ꝓpoſitis notantur duo. Primum
eſt ſaluatoris noſtri circa nos pec
catores benignitas. Secundū eſt
pctōrum circa dei benignitatē tar
ditas. Primū ibi. lux in tenebris
lucet. Secundū ibi. ꝛ tenebre eam
non ꝯprehenderunt. Circa primū
eſt ſciendū ꝙ per lucē intelligitur
xp̄s. qd ait Joh. viij. Ego ſum lux
mundi. Comparatur autē xp̄s luci
ꝓpter ſimilitudines multas quas
hꝫ cū luce. Primo ꝙ ſicut lux tene
bras fugat ꝛ domum illūinat: ſic
xp̄us luce grē ſue fugat tenebras
pctōrum: ꝛ illūinat domū mentis
ꝛ̄ aīam. Jo. xij. Ego lux in mundū
veni: vt oīs qui credit in me illūi
netur p me: ꝛ in tenebris non ma
neat. Ro. iij. Abijciamꝰ ergo opa
tenebraꝝ ꝛ̄ peccata que ducūt ad
tenebras ꝛ induamur arma lucis
ꝛ̄ bona opera q̄ ducunt ad lucem
veram. ſ. ad xp̄m: vt in die iudicij
honeſte ambulemꝰ. Vnde dn̄s io
han. viij. Qui ſequit̄ me non am
bulat in tenebris: ſed habebit lu
men vite. Sed heu quidā ſunt qui
magis diligunt tenebras. Jo. iij.
Lux venit in mundū: ꝛ dilexerunt
hoīes magis tenebras ꝙ̄ lucem.
Erant enī opera eoꝝ mala: ꝛ q̄ ma
le agit odit lucē ne arguant̄ opa
eius: ꝛ non venit ad lucem. Sunt
aūt tria genera hoīm que lucē vi
dere non pn̄t ſignificata p tria ge
nera animalium q̄ lucē videre nō
pn̄t. ſ. nocua. veſpertilio ꝛ talpa.
Nocua habet nimis de humoribꝫ
i cerebro vt dicit rabanꝰ: ꝛ illi hu
mores fluunt ad oculos eiꝰ ex pre
ſentia ꝛ virtute lucis: ꝛ impediunt
viſum eius ne lucem videat. Per
hoc ſignificant̄ luxurioſi qui exce
cant̄ per libidinē ſuam: ne verū lu
men ꝛ̄ deū agnoſcant. Sic exceca
ti fuerūt duo ſenes qui in ſuſannā
exarſerūt. De quibus dī dan. xiij.
Exarſerunt in ꝯcupiſcentia eius ꝛ
declinauerūt oculos ſuos vt nō vi
derent celū: neqꝫ recordarent̄ iudi
cioꝝ iuſtoꝝ. Nota hiſtoriā ibidē.
Per veſptilionem ſignificant̄ ſu
perbi. Veſpertilio mus eſt ꝛ qua
drupes aīal vt alia animalia: ꝛ ſu
per alios mures ſe extollit volan
do. Sic ſuperbꝰ cum ſit hō ſicut ali
us hō. ꝛ ſit de eadē terra factꝰ ꝛ ad
eandē terrā rediturus: tn̄ vult ſe
extollere ſuper alios: nō vidēs fra
gilitatē ſuā: nec cognoſcēs poten
tiā diuinā opponit ſe deo Vn̄ gre.

Cū̄ om̄ia viſcia fugiant deū: ſo
la ſupbia opponit ſe deo. & hec eſt
magna cecitas ꝙ ſupbus nō cog
noſcat deū: & ei ſe opponit non ad
uertens ꝙ ipſū ad nihilū redige
re poſſit qn̄ vult. Sic excecatꝰ fuit
ſennacherib qui obſedit iherlm &
dixit ꝙ deus eoꝝ non eſſet ita po
tens ꝙ poſſet eos liberare manu
ſua. Eadem nocte pcuſſit dn̄s de ex
ercitu ſuo. lxxxv. milia viroꝝ & ip
ſe reuerſus eſt in terram ſuā cum
oraret in templo dei ſui neſrath: p
cuſſus eſt a filijs ſuis. Nota hiſto
riam ibidē. Per talpam intelligū
tur auari q̄ diligunt terrena. Tal
pa hītat in terra & non venit ad lu
cem. Habet enī oculos ſub cute et
non videt. ſic auarus totū ſtudiū
ſuum ponit ad iſta terrena. & hȝ
oculos ſub cute. qr iſta tempalia
& terrena reſpicit: & non ſuperiora
Iſtud figuratum eſt thob. ij. vbi
dr̄ ꝙ ſtercora yrundinū ceciderunt
ſup oculos thobie: & cecus factꝰ
eſt. Per thobiā qui interpretatur
d ucus ad luctum: ſignificat aua
rus qui ſuſtinet ppetuum luctum
in pn̄ti vita p ↄtinuam curam in fu
tura ppter dāna cōem ppetuā. Per
ſtercora yrundinum ſignificant
bona tempalia. Iuxta illd ad phi
lippenſes. iij. Omnia arbitroꝛ vt
ſtercora vt chriſtum lucrifaciam
Iſta ſic replent oculos auari inte
riores ꝙ nō videt deū creatorem ſu
um: nec cogitat ſe moritum. Sic co
gitauit ille diues q̄ excecatus fuit
tantum ꝙ dixit anime ſue Lu. xv
Anima habes multa bona poſita

in annos plurimos. requieſce. cōe
de. bibe &c. Et dixit ei dn̄s. Stulte
hac nocte demones repetent aīaȝ
tuā. que cōgregaſti cuius ſunt vel
erunt. Et factuȝ eſt ita. Ecce quan
tum auaricia excecat hoīem ꝙ nō
cognoſcat mortē nec fragilitatem
ſuā. Exemplū legitur de quodam
vſurario q̄ cum iaceret in agone &
ſacerdos eū inungeret: oſt̄ ſibi ſi
gnum crucis q̄rens ſi cognoſceret
imaginem dn̄i noſtri iheſu xp̄i p
ſe crucifixi. Reſpondit. non cogno
ſco illum ligneū iheſū: ſed iſtuȝ ar
genteuȝ quem in ciſta teneo p va
dio repoſitum: & ſic in tali cecitate
miſerabiliter mortuꝰ eſt & damna
tus eternaliter ¶ Secundo xp̄s cō
patur luci p aliam ſimilitudineȝ.
Lux ſtatim cuȝ aperitur feneſtra
vel hoſtiū domuȝ ſubintrat & illu
nat eā: ſic dn̄s ſtatī cum aperitur
domus ↄſcientie p cōfeſſionem in
trat dn̄s & illuiat eā Apo. iij. Ego
ſto ad hoſtium & pulſo: ſi q̄s ape
ruerit intra. ad illū: & cenabo cum illo. &
hoc eſt qđ dicit ſponſa Cantic. v.
Peſſulū hoſtij mei aperui dilecto
meo & ecce declinauerat & deintus
inclinauerat ſe q̄ſi expectans. ape
rui ſibi: qr paratus erat introire: ip
ſe ſp eſt paratus nobiſcū eſſe: ſȝ nō
ſumus pati ipſuȝ recipere. qr ipſe
dicit prouerbioꝝ viij. delicie mee
eſt eſſe cū filijs hominum. Vnde
de illis cān. ij. En ipſe ſtat poſt parie
tem. ſ. pctōrum noſtroꝝ. qr pctā
nrā ſunt parietes inter deū & nos.
& diuidunt nos a deo. ſicut dt pſa.
lix. Sed iniq̄tates vr̄e diuiſerūt int

deum ã vos. Retro hunc parietem
ſtat dñs reſpiciens per feneſtras
aſpiciens p cancellos. Per fenē
ſtras ſignificant̄ magna pctā per
cancellos pua. per hec reſpicit ſi ali
quā apturam poterit inuenire. p
quā intret Qui aūt dño pulſante
non aperuerit: in futuro pulſabit
ꝛ non aperiet̄ ei. Lu. xiij. Cū intra
uerit pr̄familias ꝛ clauſerit hoſti
um: incipietis foris ſtare ꝛ clama
re Dñe domine aperi nobis ꝛ reſpō
debit. neſcio vos. ¶ Tercio xp̄s cō
patur luci. q̄ lux ɔmunis eſt om
nibus. Actu. x. Non eſt pſonarū
acceptor deus: ſiue ſit paup. ſiue
diues ꝛc̄. Quicūq; eum inuocaue
rit ipſe patiꝰ eſt lumen grē ſue ſi
bi impartiri. Math. v. Solem ſuum
oriri facit ſuper bonos ꝛ malos. ꝛ
pluit ſup iuſtos ꝛ iniuſtos grām
ſuam ꝛ miſericordiā: nullum pctō
rem ſpernit quantūcunq; fetidū.
Legit̄ q̄ quedā mulier q̄ multis
annis publica meretrix fuerat: q̄
dam die vidit deportari corpꝰ xp̄i
in pixide ꝛ cepit cogitare. heu me
miſerā: quō auſus ſum ſtare in cō
ſpectu illius qui omnia pctā vidit.
quē tantū offendi qui tantum p
me ſuſtinuit. Tandē cogitabat q̄
quondā audierat predicare q̄ deꝰ
eſſet oībus ɔmunis ꝛ ideo in diū
ſorio in via ɔmuni naſci voluit vt
oībus ſe ɔmunē exhiberet. ꝛ ideo
in cāpo crucifigi ꝛ mori voluit. q̄
ipſe eſt flos campi: ꝛ ab oībus
capi pōt. ꝛ hec cogitans ɔpuncta
eſt. cucurrit cū lacrimis ad ſacer
dotem: ꝛ cecidit in lutū ante pedes

eius: ꝛ ait. Dñe ihēſu xp̄ē qui p ſa
lute pctōrum natus es de maria v
gine ꝛ ſuſpenſus in cruce miſerere
mei peccatrice ſm magnam miaꝫ
tuam. Et audit vox de pixide. vade
filia dimiſſa ſunt tibi oīa pctā tua
ꝛ ampliꝰ noli peccare ꝛ ſic factum
eſt. Adhuc ſunt alie cāe quare cri
ſtus comparatur luci: req̄re ſabba
to ante dñicam Judica.

Dñica infra octauas natiuitatis.
Sermo. xxij.

Quoniam eſtis filij dei miſit deus ſpm̄ filij
ſui in corda veſtra. Gal. iiij. In ver
bis iſtis notant̄ duo. Primū eſt
hoīs dignitas ibi. qm̄ eſtis filij dei
Secundū eſt dei liberalitas ibi. mi
ſit deus. Dignitas pꝫ in hoc q̄ hō
pōt fieri filius dei ſi vult. Sciendū
aūt q̄ multa ſunt que faciunt hoi
nem filium dei. Primum eſt fides
Joh. pri. Dedit eis ptātem filios
dei fieri his qui credunt in nomie
eius. Gal. iij. Omnes filij dei eſtis
p fidem in xp̄o ihēſu Si autem filij
ſumus ꝛ heredes. Qui autem non
credunt in eum ſicut iudei ꝛ paga
ni ſunt filij dyaboli ꝛ poſſidebunt
hereditatē patris ſui qñ dicet̄ eis
Ite maledicti in ignem eternū ꝛc̄
Filij aūt dei ſunt qui credunt eum
factum eſſe filium hoīs. Sic nos
poſſemus fieri filij dei: ꝛ poſſemꝰ
hereditatē celeſtem poſſidere: quā
do dicet̄ nobis. Venite benedicti
ꝛc̄. Secundū qđ facit hoīem filiū
dei eſt miſericordia. Ipſe enim eſt

pater miſericoꝛdiarū· ſicut dicit
apl's·ij·Choꝛ·i·Benedictꝰ deus ⁊
pater dñi noſtri iheſu xp̄i pr̄ miſe
ricoꝛdiaꝝ· Et ideo filij eius debent
eſſe miſericoꝛdes Unde lu·vi·Eſto
te miſericoꝛdes ſicut ⁊ pr̄ veſter mi
ſericoꝛs eſt·Ecc̄i·iiij· Eſto pupillo
miſericoꝛs vt pr̄ ⁊ mater eꝰ ⁊ eris
tu altiſſimi filius ⁊ tunc inuenies
miam coram patre celeſti· Mat.
v· Beati miſericoꝛdes: qm̄ ipſi mi
ſericoꝛdiā ꝯſequentur· Sed immi
ſericoꝛdes non inuenient miſericoꝛ
diam apud prēm celeſtem Unde
dixit diues in penis exiſtens· Pa
ter abrahā miſerere mei· Et rñdit
ei·Fili recoꝛdare qui accepiſti bo
na in vita tua·quaſi diceret Modo
vocas me prēm: ſed non potes me
us modo eſſe filius· Sed recoꝛda
re q̄ filiꝰ eſſe potuiſſes: ſi miſericoꝛ
diam pauperi lazaro exhibuiſſes
¶Tercium qđ facit hoīem filium
dei eſt turbatio·Prouerb·iij Quē
diligit deus coꝛripit ⁊ quaſi pater
in filio complacet ſibi· Hebre·xij·
Quem diligit dominꝰ caſtigat·fla
gellat eñ omnem filiū quem reci
pit· Uñ aug· Si exceptꝰ es a paſſi
one flagelloꝝ: exceptus es a nūo
filiorum Noli ergo iniquo ſenſu
eſſe ⁊ puerili: ⁊ dicas Plus amat
pater meus fratrem meum cui ꝑ
mittit facere quicquid vult q̄ꝫ me
q̄ ſi me ſemel mouerem cōtra eiꝰ
iuſſionem: ſtatim flagellum inue
nirem: ſed potius gaudeas flagel
lis· q̄ tibi ſeruatur hereditas· Il
lis ad tempus parcit: quos in eter
num damnabit· Non timeas er

go flagellari: ſed exheredit ari Un
de Gregorius· Niſi correctis deus
hereditatem dare diſponeret: eru
dire eos per moleſtias non cura
ret·Prouerbio·decimotercio·Qui
parcit virge odit filium·qui aūt
diligit: inſtanter erudit· Apocal·
iij Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo
Deus filijs ſuis non parcit: quibꝰ
ſeruat hereditatem· Sed quibꝰ hē
reditas non debetur: illis parcit·il
li ꝓſperantur·Gregoꝛ· Ideo eñ do
minus quibuſdam parcit vt in ꝑ
petuum feriat· Ideo hic ferit non
parcendo vt in ꝑpetuum parcat·
Non conqueramur ergo de verbē
re dum habeamus eterna premia
in retributionez· Legitur de quo
dam ſancto patre qui ſingulis an
nis conſueuit infirmari·turbatus
eſt in vno anno duz non infirma
retur ⁊ dixit·modo deus oblitꝰ eſt
mei: q̄ non viſitat me ſicut cōſue
tus fuit· Et rogauit dominū vt viſi
taret eum: ⁊ iteꝝ egrotauit· Quar
tum eſt dilectio inimicoꝝ· Math·
v·Diligite inimicos veſtros: bene
facite his qui vos oderunt·oꝛate ꝓ
ꝑſequentibꝰ: ⁊ calumniantibus
vos vt ſitis filij patris veſtri qui ī
celis eſt· qui ſolem ſuū oꝛiri facit
ſup bonos ⁊ malos· ⁊ ſup amicos
⁊ inimicos· Et ideo dicitur pri·Io
han·iij In hoc manifeſtati ſunt fi
lij dei ⁊ filij dyaboli· Omnis q̄ nō
diligit fratrem ſuū ex deo nō eſt·
pri·Ioh·iiij· Qui autē diligit fra
trem ſuum ex deo natus eſt·Deꝰ
enim tantuz dilexit inimicos ſuos
q̄ ꝓpter eos ſuſtinuit mortem in

cruce patrem exorabat dicēs. pater ignoſce illis quia neſciunt quid faciunt. Quintum eſt pax. Unde math. v. Beati pacifici: quoniam filij dei vocabūtur. Ideo dixit dñs ad dauid .i. paral. xxij. Filius qui naſcetur tibi erit vir quietiſſimus: pacificus vocabit. Ipſe erit mihi in filiū et ego ero illi in patrem Quā filius ſimilis eſt patri: hoc prouocat patrem ad dilectionē filij Cū aūt deus ſit pacificus diligit filios pacificos. Pacifici aūt non poſſunt eē qui ſunt in mortalibus peccatis. quia vbi eſt leſa conſcientia: ibi non ē pax. Yſa. lvij. Non eſt pax impiis dicit dñs: et vbi non eſt pax ibi non habitat dñs. quia in pace factus eſt locus eius Unde apl's. ij. Chorin. xiij. Pacem habete: et deus pacis et dilectionis erit vobiſcū Sextum eſt caſtitas ſiue mundicia. Unde apl's. ij. Chor. vi. Immundum ne tetigeritis et ego recipiam vos et ero vobis in patrē et vos eritis mihi in filios et filias dicit omnipotens dñs. Dñs enī cui ſit mundus non vult hēre immūdos filios Unde monet nos apl's ad ephe. v. Eſtote imitatores dei ſicut filij kariſſimi. Unde dñs iohem euangeliſtam matri ſue in filiū aſſignauit propter caſtitatē ſuam qn̄ dixit. Mulier ecce filius tuus.

Erat pater ihe ſu .ſ. ioſeph pu tatiuus et mater eius mirantes ſuper his q̄ dicebant de eo .ſ. ab angelis et paſtoribus et a ſimeone: et benedixit illis ſimeon. et hoc factum fuit quādo obtulerunt puerū in templū quadrageſima die .ſ. in die purificationis Tunc benedixit illis ſimeon .ſ. marie et ioſeph: et dixit ad mariā matrem eius. Erat aūt prophecia quod dixit. Ecce poſitus eſt hic .ſ. xp̄s in ruinā infideliū: et in reſurrectionē multorū in iſrahel credentiū. Vel ſic in ruinā ſtantiū .i. ſtare putantium: ſicut ſcribarū et phariſeorū. et reſurrectionem cadentiū .i. ſe cecidiſſe cognoſcentiū Math. ix. Non veni vocare iuſtos .i. illos qui ſe iuſtos reputant: ſed peccatores id ē illos qui ſe peccatores recognoſcūt Sequit. et in ſignum cui contradicetur. Poſitus eſt iſte xp̄s in ſignū federis et reconciliacōis inter deū et hoiem. Yſa. vij. Dñs ipſe dabit vobis ſignum. Ecce virgo concipiet et pa. fi. Huic ſigno contradicūt omnes increduli .ſ. iudei et pagani et heretici. deinde cōpletauit de paſſione eius dicens. et tuā ipſius animā pertranſibit gladius. q. d. gladius ipſius eſt dolor ipſius paſſionis quā oculis tuis videbis: pertranſibit aīmam tuā. Non enī potuit tam dilectum filiū crucifigi vidē ſine magno cordis dolore. Unde di. dolores quos effugit maria filiū ſuum pariens: hos ſuſtinuit ipſū mori videns. deinde ſubdit cām ipſius paſſionis dicens. ut reuelent̄ ex multis cordibus cogitacōes Crucifixo aūt dño peccauerunt iniq̄ iudeorum cogitacōes quouſq; huc latuerunt in cordibus ipſorū Ante mear

natiōnem eī̄ xp̄i omnes meſſiā
expectauerunt: ſed ipſo nato quī
dam ei adheſerūt. quidā reſpuerūt
a ita praue cogitacōes eoꝝ reuela
te ſunt in paſſione xp̄i. vel ſic poſi
tus eſt hic. ſ. xp̄s ad hoc venit vt re
uelent̄ ex multis cordibꝰ cogitati
ones antiquoꝝ pꝛīm q̄ latebāt in
ſacris ſcripturis qꝛ qđ expectabāt
tunc manifeſtatū fuit. Sequitur.
a erāt ibi anna ꝓphetiſſa filia pha
nuel de tribu aſer. a vixerat cū vi
ro ſuo annis ſeptem a virginitate
ſua. Hec proceſſerat in diebus ſuis
.i. pfecte etatis fuerāt a vixerat cū
viro ſuo annis ſeptem a virginita
te ſua .i. a tpe virginitatis amiſſe.
Et hec vidua erat ad annos. lxxx
iiij. que non diſcedebat de templo
.i. circa templū frequens erat: nō
ē intelligēdū ꝙ ſp in tēplo fuit. Je
iunijs a oꝛōibus ſeruiens die ac
nocte: non ꝙ in templo dormiret:
ſꝫ ſeruiebat die ac nocte .i. aſſidue
Et hec ꝓphetiſſa anna ipſa hora ſu
perueniēt: qn̄. ſ. maria a ioſeph pu
erum obtulerūt in templo: ſupue
niens in ꝗ̄ cōfitebatur dn̄o a lau
dabat dn̄m. a loq̄batur de illo oī
bus qui expectabant redēptionē
iſrl': non ſolū tpalem a tirannide
herodis: ſed etiam ſpūalem a tirā
nide dyaboli. a vt pficerent omnia
ſm legem dn̄i offerentes. ſ. pueꝝ.
a ſupple ad ammonicōem angeli:
fugerunt in egiptū. ſm alium eu
angeliſtam vbi ſeptē annis man
ſerunt: a tandē mortuo herode a re
gnante archelao ā̄monitꝰ p ange
lum reuerſi ſunt in nazareth cui
tatem de hac fuga lucas pretermi
ſit: ſed matheus plenꝰ ponit. Pu
er autē creſcebat corpore: natura
diuina ſapientiam ꝓpriam reuela
bat. cōfortabatur in ꝗ̄ plenꝰ ſapi
entia. a grā dei erat in illo.

De eodem euangelio. Sermo. xxiij.

Poſitus ē hic
.i. xp̄s in ruinā .i. in ſignū
cui ɔtradicetur. Lu. ij. De iſto ſig
no predixerat yſa. vij. Dominus
ipſe dabit vobis ſignum. Ecce ɔci
piet a pariet filium. Jſte chriſtꝰ
eſt filius nobis datus pro ſigno
Poſſumus autē in iſto filio accipe
re multiplex ſignū Primū eſt hu
militas in incarnacōe. Secundū
poteſtas in miraculoꝝ opatione.
Terciū caritas in paſſione Quar
tum ſeueritas in iudicij diſtrictōe
De primo ſigno humilitatis dixit
angelus ad paſtores nato domīo
Luce. ij. Annuncio vobis gaudiū
magnum qđ erit vniuerſo mūdo
qꝛ natus eſt hodie ſaluatoꝛ qui ē
xp̄s dn̄s in ciuitate dauid: a inue
nietis infantē pannis inuolutum
a in p̄ſepio poſitū. Vere hoc fuit
magnū ſignū pfecte humilitatis
ꝙ ille qui ē rex celi a terre ſic ſe exi
nanire voluit vt infans fieret. Vn̄
apl's ad phil'. ij. Exinaniuit ſeip
ſum formā ſerui accipiens. Jtem
magnū ſignū humilitatis fuit ꝙ
tam humilem mrem. tam humilē
domū. tam humilem lectum. tam

humiles diſcipulos eligere voluit
de quib⁹ inuenies in ntitate dn̄i in
primo ſermone. paruulis ⁊c̄. Vn̄
aug. Erubeſcas ergo o hō͞ qui ſu p
bus es. q̄ humilis fact⁹ eſt deus.
Item ſignū ſalutis eſt fidelibus
humilitas ſaluatoris q̄ opp oſita
eſt ſup bie. nam p ſuperbia ſalu
tem amiſimus: ideo nc̄e eſt: vt per
humilitatē recupemus. Secundo
debemus ↄſiderare in xp̄o ſignū diui
ne potentie ⁊ hoc in miraculorum
opatione. De hoc ſigno dī ioh. vi
qn̄ dn̄s de quinq̄ panib⁹ ⁊ duob
piſcib⁹: ſatiauit quinq̄ milia hoi
num Illi hoīes ergo cū vidiſſent ſi
gnū qd fecerat: dicebāt cognoſcē
tes p hoc potentiā ſuam. Hic eſt ve
re ꝓpheta qui venturus eſt in mun
dum. Item magnū ſignū fecit qn̄
in nuptijs aquā in vinū mutauit
Io. ij. Hoc iniciū ſignoꝝ ihēſus fe
cit ⁊ manifeſtauit gloriā ſuam ⁊
diuinitatis ſue potentiā. Item ma
gnū ſignū potentie fuit q̄ omnes
inimicos ſuos vnico verbo ꝓſtra
uit dicens. Ego ſum Iſtud terribi
le ſignum eſt oībus inimicis ſuis
⁊ peccatorib⁹ Vnde aug⁹. Si illa
gutta melliflua tante virtutis eſt
.ſ. ego ſum. q̄ nullus aduerſario
rum ſuoꝝ ſupra pedes ſuos ſtare
potuit. Quis poteſt audire iſtud
terribile verbum. Diſcedite a me
maledicti in ignem eternum. Hec
ſigna potentie dei deberent timē om
nes peccatores. Vnde pſ. Turba
bunt gentes ⁊ timebunt qui inhi
tant terram ⁊ terreni peccatores a
ſignis. Tercio inuenim⁹ in xp̄o ſi

gnū perfecte caritatis. Et oñt no
bis in ſua paſſione de hoc ſigno.
Math. xij. dicit ad iudeos q̄rentib
ſignum de celo. xp̄us. Generatio
mala ⁊ adultera ſignum querit ⁊
non dabit ei aliud ſignum: niſi ſi
gnum Ione ꝓphete. Lu. xi. Sicut ei
ionas fuit in ventre ceti tribus di
ebus ⁊ tribus noctibus: ita erit
filius hominis ⁊ chriſt⁹ in ventre
terre ⁊ in ſepulchro mortu⁹ p ſa
lute hominū. Sicut ionas in mari
pro ſalute peiclitantium. Nota hi
ſtoriam. q. d. in hoc accipite ſignū
perfecte caritatis q̄ ego pro vobis
morivolo. Vnde ioh. xv. Maiorem
caritatem nemo habet: vt animā
⁊c̄. Vnde bern. O bone ihēſu tu ma
iorem caritatem habuiſti: q̄ non
ſolum pro amicis: ſed etiam p ini
micis ⁊ peccatoribus. animam id
eſt vitam poſuiſti Vnde apoſtol⁹
ad roma. v. Cum adhuc inimici
eius eſſemus: reconciliauit nos
deo patri in ſanguine ſuo. De iſto
dicitur geñ. ix. Ponam arcū me
um in nubib celi ⁊ filium meū po
nam in altitudinē crucis: ⁊ erit ſi
gnum federis ⁊ caritatis ⁊ pacis
inter me ⁊ terram ⁊ homines in ter
ra viuentes Iſtud ſignū caritatis
debemus ſp habere ante oculos ⁊
debem⁹ ſtudere in hoc: vt habeamus
pacem ⁊ caritatē cū deo ⁊ ꝓximo
noſtro Vnde yſa. xi. Leuabit dn̄s
ſignū ⁊ filiū ſuū leuabit in cruce
in ſignū caritatis ⁊ pacis. ⁊ ↄgre
gabit diſpſos ⁊ illos qui diſperſi
ſūt in cordib⁹ ſuis p irā. p inuidiā
p rancorē. q. d. Si diſpſa ſunt cor

da veſtra p irã vel inuidiã vel ran
corem. ꝯſpiciate ſignũ caritatis q̄d
dominꝰ in cruce nobis oñdit qui ꝓ
inimicis ſuis paſſus eſt ⁊ ꝓ eis pa
trem exorauit. Et ꝯgregate corda
vrã per mutuã caritatẽ. Scđo debe
mus ꝯſiderare in xp̄o ſignũ ſeueri
tatis q̄d oñdet in iudicio Luc. xxi.
Erũt ſigna i ſole ⁊ luna ⁊c̃. ſol ob
ſcurabit ⁊ luna nõ dabit lumẽ ſu
um. ſtelle de celo cadẽt ·vã ſub que
hꝫ ſimilitudinẽ ſtellaꝝ que ſcd̄m
vulgi opinionẽ ſtelle dicũtur. Et
virtutes celoꝝ mouebũtur ⁊ tam
ſeuerꝰ erit iudex iſte ꝙ ſi poſſibile
eſſet etiã angeli ꝯtremiſcerent d̄ an
nẽtu eius Apoc. vi. Terremotꝰ fa
ctus eſt mgnꝰ. ſol factꝰ eſt niger
ſic ſaccus ciliciꝰ ⁊ luna facta tõ ſi
cut ſanguis ⁊ ſtelle ⁊ aſſ ceciderũt
q̄ tunc maxie dñs faciet mutari ⁊
cadere ad terrorẽ pctõꝝ Mat. xxiiij
Et videbũt ſignũ filij dei viui ⁊ xp̄ꝫ
cũ ſignis q̄nq3 vulneꝝ ⁊ cicatrici
bus. vñ Augꝰ. Ideo cicatrices ſer
nauit vt in iudicio hoſtibꝰ ſuis ex
probret ⁊ vt ꝯuincẽs eos dicat. Ec
ce hoiem quẽ crucifixiſtis. Ecce deũ
⁊ hoiem quẽ credere noluiſtis. vi
dete vulnera q̄ īfixiſtis agnoſcite
latus q̄d pupugiſtis: ⁊ ꝓpter vos
aptum eſt nec intrare voluiſtis.
Apoc. vi. Tũc dicent mõtibꝰ ca di
te ſup nos. De iſta materia ſatis
inuenies dñica. ij. in aduẽtu in ſer
mone Videbũt filiũ ⁊c̃. Illud ſig
num debet hõ frequẽter añ cordis
oculos habere. vñ Greg. Illũ diez
fr̃es ante oculos ponite ⁊ q̄cquid
graue cernit̃ ꝑua mitigat̃ ꝯpatio
ne. vñ Ieronꝰ. Siue comedã ſiue
bibã ſiue aliq̄d aliud faciã ſemꝑ
videtur auribꝰ meis inſonaẽ illa
vox tube terribil'. Surgite mortui
venite ad iudiciũ ⁊c̃.

¶ In circũciſione dñi. F. xxiiij.

Apꝑuit benig
nitas ⁊ hũanitas ſaluato
ris noſtri dei nõ ex opibꝰ iuſticie
q̄ fecimꝰ nos: ſꝫ ſm̄ ſuã miſericor
diã ſaluos nos fecit Tytũ. iij. In
verbis ꝓpoſitis oñdit nobis apl's
largã dei miſericordiã erga nos
miſeros peccatores quĩ nos ſal
uos fecit. nõ ꝓpter noſtra merita:
ſꝫ ꝓpter largiſſimã ſuã miam. Sci
endũ autẽ ꝙ dominꝰ oſtendit ſuã
miſericordiã circa pctõrẽ multis
modis. pmo in hoc ꝙ ſe ſtatĩ nõ
vindicat cũ homo peccat. Tren. iij
Miſericordie dñi multe: ꝙ non ſu
mus conſumpti. ꝙ non defecerũt
miſeracões eius: ſꝫ miſericorditer
expectat: vt ꝯuertatur ⁊ agat pe
nitẽtiaz. Ezech. xviij. Viuo ego di
cit dominꝰ nolo mortẽ peccatoris:
ſꝫ vt magis ꝯuertatur ⁊ viuat. ꝓ
pter q̄d ꝓpheta ãmirans dixit. Eze
ch. xviij. Et q̄re moriemini domus
iſrahel ꝯuertimini ⁊ venite. quaſi
diceret. Cum deꝰ expectat vos ⁊ pa
ratus ſit vobis miſereri ⁊ vitã eter
nam tribuere quare vultis mori?
vnde Augꝰ. Erubeſcat humana pi
gricia plus vult deus miſereri ꝙ
vos ꝓ miſericordia laborare. vnde
Bernh. Miſericordia tua domine
ſup me que non poterit explicari

ſermone q̄ꝫ benigna q̄m literalis
q̄ꝫ gratuita ·ego peccaui ⁊ tu diſſi
mulabas· ego non continebaꝫ a
ſceleribꝰ ⁊ tu n̄ cõtinebas a vulne
ribus·prolongabam multo tem
pore iniquitatẽ meam ⁊ tu prolon
gabas pietatẽ tuam:⁊ nõ ſolum
expectat:ſed etiaꝫ ad ſe benigne
reuocat ⁊ munera promittit·Ma
thei·xi·Venite ad me omnes qui
laboratis ⁊ oñati eſtis onere pec
catorum:⁊ ego reficiam vos ſcili
cet celeſti gaudio·Vnde Auguſti
nus·Mg̃na dei miſericordia auer
ſos benigne reuocat ⁊ q̄ ferre nos
potuit vt reuertamur munerã pro
mittit:⁊ ſi per ꝑmiſſa reuocare nõ
poterit ꝑ minas attrahit·Ezechi
elis·xiiij·Conuertimini ad me et
agite penitẽtiam ⁊ non erit vobis
in ruinam iniquitas veſtra·quaſi
diceret·alioquin erit vobis iniqui
tas veſtra in eternam damnatio
nem·Si vero reuocatus ad miſeri
cordiam venire neglexeris:dolet de
us ꝙ te condemnare debet·Vnde
Yſaye p̄mo·Heu ego cõſolabor
ſuper hoſtibus meis ⁊ vindicabor
de inimicis meis·Criſoſtomꝰ·De
us inuitus compellitur cum mag
no dolore peccatores cõdemnare:
non enim ſic dolet ꝙ ab eis offen
ditur:ſed quaſi violenter cogitur
ꝑdere qui omnes cupit ſaluare.
Sicut rex benignꝰ audiens crimi
noſas perſonas lege quidem cõ
pellente·dat ipſe mortis ſententi
am ⁊ tamen miſericordia mitigã
te ſuper eas·lacrimas emittit et
vult eas adiuuare:ſed nõ poteſt

cõndicente ſibi iuſticia vñ Greg·
Tam longo tempore cõminatur
iram ⁊ tam miſericordiẽ expectat
quia ne peccatores punire debeat
rogari vult ipſe qui iudicat·Do
minus facit ſicut homo quidam
de quo legitur ꝙ erat pacientiſſi
mus ⁊ nūq̄ꝫ iratus viſus fuit·cui
nunq̄ꝫ poterant tanta mala infer
ri quin paciẽter ſuſtinuit·Fama
ſonuit de eo per totam terram ꝙ
non poſſet ad iracūdiam prouo
cari·Iuuenis quidam laſciuus ⁊
diſſolutus volens eum probare.
acceſſit ad euꝫ vbi ſedebat portãs
ſecum ſaccū plenum piſis·ſtans
ante eum proiecit eum cum piſa:
vna in faciem ſuam qd cum ipſe
pacienter ſuſtinuit·proiecit ſecū
dam ⁊ terciam ⁊ ꝑ cõſequens om
nes alias ac ille tacuit·Iuuenis
autẽ abijt afferens fabas ⁊ iterū
in eum ꝓicere cepit·At ille ait·Fi
li rogo te vt ceſſes proicere me·Si
aliquid de me volueris:pete ⁊ da
bo tibi·Ille vero abijt afferens la
pides paruos ⁊ proiecit in eū ter
Senex vero euaginans gladium
vibrauit eum dicens·fili ſi nõ ceſ
ſaueris gladius iſte ſcindet te per
mediū· Iuuenis autem afferens
mg̃nos lapides ⁊ lutū ⁊ proiecit
in eum·Cumqꝫ omino nõ ceſſaret
neqꝫ ꝑ preces neqꝫ ꝑ minas.furre
xit ſenex dicẽs·Heu quia cogor te
interimere ⁊ interfecit eum·ſic pec
cator facit·Primo in deuꝫ proicit
parua peccata·ſcilicet inutiles co
gitacões ocioſa verba:⁊ quia deꝰ
nõ ſtatim vindicat:proicit in euꝫ

magna ⁊ mala opa. Et tandez du
cũit in ↄ̃ſuetudinẽ facere mala qđ
eſt grauiꝰ ⁊ deꝰ paciẽter expectat.
ſperans eũ ↄuerti. Reuocat euz ad
ſe p p̃dicatores. Largit᷑ munera.
.ſ. ſanitatẽ corpis ⁊ bona tempora
lia ⁊ bona naturalia. ꝓmittit ma
iora .ſ. vitaz eternã minatur penã
eternã. poſtea flagellat p infirmi
tates ⁊ aduerſitates. Cũ vero vide
rit eum nolle meliorez fieri interfi
cit euz. Itẽ patet miſericordia dei
in hoc ꝙ nullũ peccatorem q̃tum
cũqȝ fetidũ ↄtemnit. vnde Augꝰ.
Quecũqȝ nẽitas cogit peccatorem
ad penitẽtiaz. nec criminis q̃titas
nec tempis breuitas. nec vite enor
mitas. nec hore extremitas quẽq̃
excludit a venia ſi fuerit pfecte vo
lũtatis pmutacõ. vnde bernħ. Nõ
abhorruiſti penitẽtem latronem.
non lacrimantẽ peccatricẽ non ca
naneam ſupplicantẽ. non in adul
terio dep̃henſam. non ſedẽtem in
telon eo. nec ſupplicantem publi
canũ ⁊ diſcipulũ te negantez. nec
ipõs crucifixores tuos. vnde Augꝰ
Qui multos ſanatos videmꝰ quid
aliud q̃ miſericordie pignꝰ tene
mus. Nullꝰ ergo deſperet de miſeri
cordia domini q̃tumcũqȝ etiã pec
cauerit. Legitur ꝙ quidã latro om
nibꝰ diebꝰ ſuis latrocinia exercue
rat ⁊ nunq̃ aliquid boni fecerat.
quadã die tranſibãt duo frẽs he
remũ in quo latitabat latro ⁊ ipſe
videns eos cõpunctꝰ eſt ⁊ cucurrit
poſt eos ⁊ clamabat vt ſtare dig
narentur. Illi vero timẽtes ne eos
decipe vellet velocius cucurrerũt.
Ipſe vero currens poſt eos clama
bat vt eius cõfeſſionem dignarẽ
tur audire. illi magis currẽtes eũ
timebãt. latro vero citius currẽs
cecidit de rupe ⁊ cõfracto collo ex
pirauit. Illi vero fratres viderunt
angelos venientes ⁊ animã eius
ſine purgatorio ad celũ deducen
tes. Item patz miſericordia dei in
hoc ꝙ totaliter dimittit vnde bern
har. Sic ex toto dimittit᷑ vt nec iã
damnet vlciſcendo. nec ↄfundet in
properãdo. ſic enim aliqui ſunt cõ
donãtes iniuriam vt non vlciſcan
tur; ſepius tamen improperant.
Sũt ⁊ alij qui licz ſileant manent
tamen: ⁊ alta mente repoſitũ ran
corem tenent in animo. longe ab
hijs benignitas diuinitatis natu
re Ignoſcit plenarie. non punit
vlciſcendo. nec impropat ↄfundẽ
do. nec recordatur corde retinendo
Ezech. xviij. Si autẽ impius egerit
penitentiam de omnibꝰ iniquitati
bus ſuis omniũ iniquitatũ ſuaruz
quas opatus eſt non recordabor
Vnde Bernħ. O qualis ⁊ quanta
eſt iſta miſelcordia dei que ſic ex
toto dimittit. vt peccatorez cõuer
ſum non minꝰ diligat q̃ illuz qui
nunq̃ maculam cõtraxit aliquã.
Exemplũ in filio ꝓdigo quez poſt
reuerſiõem pater tantũ dilexit q̃
tum aliũ qui nunq̃ receſſerat. Itẽ
in petro quẽ poſt trinam negatio
nem principẽ apoſtoloꝝ ↄſtituit.
Item in beata maria magdalena
cui poſtea tam familiaris fuit ⁊ in
multis alijs.

Poſtq̄ cōſum
mati ſūt dies octo a nati
uitate vt circūcideret puer vocatū
eſt nomē eius ih̄s. q̄d interptatur
ſaluator. natus em̄ fuit ad ſalutē
nrām. Origenes. nomē iheſu nomē
glorioſū omiq; cultu digniſſimuz
nomen q̄d eſt ſup oē nomē non
debuit primuz ab hoīe noīari nec
ab hoīe pferri in mūduz: ſ; ab an
gelo. vn̄ ſequit̄. q̄d vocatuz eſt ab
angelo priuſq̄ in vtero ɔcipetur
.ſ. a virgīe maria

De eodē ſermo. ij. f. xxv.

Sument filij iſ
rahel de ſanguine agni et
ponent in ſuplimnarib9 domorū
Erit autē ſanguis vobis ſignuz in
edib9 in quib9 eritis et videbo ſan
guinē ac trāſibo vos. nec erit in vo
bis plaga cū pcuſſero terrā egip
ti Exo. xi. Nota ſenſū iſtius hyſto
rie. Legitur in Exo. iij. Q; filij iſrl̄
fuerāt captiui in egipto ſb ptāte
pharaonis ānis multis et erāt in
magna afflictōne et clamauerunt
ad dominū vt mitteret liberatorez
Domin9 autē miſertus eorū miſit
ad moyſen dicens Vide afflictōez
populi mei et audiui clamorē eoꝝ
et veni vt liberez eos de manu pha
raonis et ducam eos in terrā lacte
et melle fluentē. Volo autē prius
pharaonē plagare et totam terrā
egipti. Sed vos filij iſrahel debetis
accipe ſanguinem cuiuſdam ag
ni et ſignare cum eo oſtia domorū
veſtrarū. Et cū venero et plagaue
ro terrā egipti quācūq; domū in
uenero ſignataz ſanguine illo nō
plagabo. Per filios iſrahel q̄ erāt
ſub poteſtate pharaonis in egip
to ſignificat̄ genus humanū: q̄d
erat ſub poteſtate dyaboli regis
egypti. id eſt tenebrarū fere quin
q; milibus annorū et per nulluz li
berari potuit. Et clamabāt āti qui
patres ad dominum: vt mitteret
eis liberatorem. Tandem miſeri
cordia motus miſericors domin9
deſcēdit et liberauit eos de poteſta
te dyaboli Per ſāguinez agni im
maculati intelligitur ſanguis ihe
ſu chriſti. Vnde prima Petri pri
mo. Non corruptibilib9 auro et ar
gento redempti eſtis: ſed p̄cioſo
ſanguine agni immaculati et incō
taminati iheſu chriſti. Hic eſt ag
nus ille quem pph̄eta. Yſaie. xvi.
diu deſiderauit dicens. Emitte ag
num domine dominatorem terre.
Hic eſt etiam agn9 ille quem io
hānes baptiſta iaz veniſſe demō
ſtrauit dicens. Ecce agnus dei ecce
qui tollit peccata mūdi. Agnus il
le hodie ſanguinē ſuuz pro nobis
fudit vt nos introduceret in terrā
fluentē lac et mel. id eſt in eterna
gaudia celorum. Sciendū autem
q̄ ille agnus benedictus ſāguinē
ſuū p nobis fudit ſeptem vicib9
vt nos lauaret a ſeptem peccatis
mortalib9 quibus eum. deu ſepe
offendim9 Primo fudit in circūci
ſione ſua. hoc fecit cōtra primum
peccatū mortale ſcilicet ſupbiam.

Nam prim⁹ homo erexit ſe cõtra
deum p ſupbiam cupiẽs ſe aſſimi
lare deo ꝛ xp̄s aſſimilauit ſe pecca
tori qñ humiliauit ſe tm̃ ꝙ circũ
cidi voluit tãꝗ̄ peccatoꝛ nõ ꝙ pec
catũ aliqđ aſſumeret: ſꝫ ſignũ pec
catoris. id eſt circũciſionem. Cir
cũciſio enim inſtituta fuit contra
originale peccatũ ſicut modo bap
tiſm⁹ niſi ꝙ circũciſio regnum nõ
aperuit: ſꝫ ad ſinuꝫ abrahe ſtans
trãſmiſit vbi redemptõnem expe
ctabant. Xp̄s autẽ non habuit
originale peccatuꝫ: qꝛ cõceptus fu
it ꝛ natus ſine peccato ꝛ ideo circũ
ciſione nõ indiguit. Sed tamẽ vt
pro noſtra ſupbia ſatiſfaceret idõ
ſe in circũciſiõe humiliauit ꝛ ſan
guinẽ ſuum fudit. Secundo fudit
ſanguinẽ ſuum in oꝛõne. Nam di
citur Luc. xxij. Cuꝫ appropinqua
ret hora paſſionis ſue ait diſcipu
lis ſuis. Sedete hic donec vadam ꝛ
orem. Et receſſit ab eis qñtum eſt
iactus lapidis ꝛ flexis genibus
orabat patrem ſuũ dicens. Pater
ſi fieri poteſt trãſeat a me calix iſte
veruntamen non ſicut ego volo:
ſed ſicut tu ꝛ fact⁹ eſt ſudoꝛ eius ſi
cut gutte ſanguinis decurrentis
in terram. Hũc ſanguinem fudit
contra ſecũdum mortale peccatuꝫ
.ſ. acidiã qua ſepe deuꝫ offendim⁹
Ipſe enĩ orabat non vt oratione
indigeret: ſꝫ vt nobis formã oran
di daret. ſicut dicit gloſa. Tercio
fudit ſanguinẽ ſuum in flagellati
one qñ eum nuduꝫ ad ſtatuam li
gauerũt ꝛ cum virgis ꝛ flagellis
tantũ percuſſerũt ꝙ a planta pedis
vſqꝫ ad verticẽ nihil integrũ rema
ſit. Hũc ſanguinẽ fudit cõtra ter
cium peccatũ mortale. ſ. luxuriam
Nam ipſe carnẽ ſuam tantum ca
ſtigauit ꝙ de omnibus membris
ſuis fudit ſanguinẽ. hoc eſt cõtra
voluptuoſos qui õnia ſua deſide
ria carnis volunt adimplere ꝛ cor
pus ſuũ in nullo caſtigare. Quar
to fudit ſanguinẽ ſuuꝫ in corona
tione. Nam poſtꝗ̄ flagellauerũt
eum. induerũt eum veſte coccinea
id eſt rubea tanꝗ̄ regi p deriſione
ꝛ ponẽtes eum ſupra cathedraꝫ ꝛ
impoſuerũt ei coronam ſpineaꝫ ꝛ
percutiebant caput eius arundine
ita ꝙ ille acutiſſime ſpine benedi
ctuꝫ caput eius penetrabãt ꝛ ſan
guis eius fluebat in faciem eius
mixtus ſputo quod expuebãt in
facieꝫ eius. ita ꝙ facies eius bene
dicta videbatᷣ tanꝗ̄ eſſet leproſa
ꝛ infatuabãt eũ flectentes genua
ꝛ dicentes. Aue rex iudeoruꝫ: ꝛ ad
omnia iſta nihil reſpondit: ſꝫ pati
enter ſuſtinuit. Vnde dicitᷣ Jere.
xi. Quaſi agn⁹ manſuetus qui poꝛ
tatur ad victimã. Jſay. liij. Quaſi
agn⁹ coram tondente ſe obmutu
it. Hunc ſanguinem fudit cõtra
quartũ mortale peccatũ quo deuꝫ
ſepe offendim⁹. ſ. contra iram. Ip
ſe enĩ cum ſibi malediceretᷣ nõ re
maledixit. cum percuteretur non re
percuſſit quod eſt contra iracũdos
qui ſe ſtatim vindicare volũt ꝛ ni
hil ſuſtinere poſſunt niſi iraſcanᷣ
Quinto fudit ſanguineꝫ ſuum in
manuũ pforatione quãdo ſcilicꝫ
ille man⁹ benedicte clauis ferreis

fūt infixe cruci ⁊ fuerūt ꝑforate in
quib⁹ maximā penam ſuſtinuit ⁊
ex quib⁹ multū ſanguinē effudit
ex eo ꝙ in manib⁹ multe vene con
ueniūt. Hūc ſanguinem fudit cō
tra q̄ntum mortale peccatū .ſ. aua
riciā qua deū ſepe offendim⁹ vnde
Bern. Vide o homo ſpeciem iheſu
xp̄i in cruce pendētis. Manus ha
bet ꝑforatas in ſignū ſue maxime
largitatis: ꝗꝛ paratus eſt dare quic
quid petierim⁹. qđ eſt cōtra aua
ros qui ſemꝑ habēt man⁹ ꝑatas
ad recipiendū ⁊ non ad dandū.
Et ſicut adam extendit manū ad
mandatū frangendū. ſic xp̄s extē
dit manū ad ꝑforandū in. Sexto
fudit ſanguinē ſuum in pedū af
fixiōe qn̄ benedicti pedes ei⁹ clauis
ferreis cruci fuīt affixi in quo etiā
maximā penā ſuſtinuit ⁊ multū
ſanguinis effudit: ex eo ꝙ ibi mł
te vene ⁊ nerui cōcurrūt. Hūc ſan
guinē fudit contra ſextū mortale
pctm̄ .ſ. gulam. Adam enī pedib⁹
iuit ad arborē vbi gulā ꝯmiſit ꝑ
qua fueram⁹ omnes maledicti: ⁊
xp̄us pedes ſuos cruci affigi fecit
vt ꝓ noſtro peccato qđ ꝑ gulā cō
miſim⁹ ſatiſfaceret ⁊ a maledictō
ne quā ꝑ eam incurrim⁹ liberaret
qđ eſt contra pctōres quoꝝ pedes
parati ſunt ad gulam .ſ. ad taber
nas. comeſſationes ⁊ alia pctā. ꝓ
uer. ꝑ. pedes eoꝝ ad malū currūt
Septio ⁊ vltimo ſanguinē ſuū fu
dit in lateris apertōne qn̄ .ſ. longi
nus latus ei⁹ ꝑforauit ⁊ ꝯtinuo ex
iuit ſanguis ⁊ aq̄. Hūc ſanguinē
fudit ꝯtra ſeptimū mortale pctm̄ q̄

deū offendim⁹ .ſ. inuidiā. bern. Vi
de enī xp̄m in cruce pendētem. ha
bet enī latus apertum in ſignū ꝑfe
cte caritatis. Vere ei idcirco de ſuo
ſanguine fudit vt oſtēderet ꝙ ex
toto corde ſuo nos diligeret ⁊ pa
tus eſt oēm vindictā de corde ſuo
dimittere ſi veniā poſtulauerim⁹
Et hoc bn̄ oñdit in longino qui cū
cecus eſſet a caſu oculos ſuos ſan
guine xp̄i tetigit ⁊ ſtatī illumina
tus eſt. Iſtud eſt ꝯtra inuidos qui
non diligūt ꝓximos ſuos. ſic ptꝫ
q̄uo iſte agn⁹ .ſ. fili⁹ dei iheſus xp̄s
ꝓ nobꝭ ſanguinē ſuū fudit vt nos
a poteſtate dyaboli liberaret. Iſto
ſāguine debem⁹ ſignare oſtiū cor
dis noſtri: vt igredientes ⁊ egredien
tes ſp̄ videam⁹ paſſiōeꝫ xp̄i ⁊ etiā
frequēti memoria habeam⁹ cogi
tando ꝙ ꝑ mortē ſuā ⁊ ſanguinēꝫ
ſuū liberati ſum⁹ a ptāte dyaboli
⁊ reducti in hereditatē nrāꝫ de qua
eiecti eram⁹. Exemplū poſſum⁹ ac
cipe de quadā virgine đ qua leg i
tur. Qꝫ quidā rex eiecit eā violent
de hereditate parentū ſuaꝝ que
cū nulliter inueniret defenſoreꝫ ſi
ue adiutorem in terra ſua. cōtigit
ꝙ quidā iuuenis venit de aliis ꝑ
tibus ⁊ iniuit ꝓ ea bellum tali pa
cto ꝙ ſi ipſe in bello moreret̄ ꝙ ip
ſa deberet arma ſua cruētata ⁊ ve
ſtes in cubiculū ſuū reponere ⁊ il
lis viſis ſemꝑ haberet memoriā
fidelitatis ſue quā ſibi exhibebat
⁊ qn̄ amici eius inſtarent ꝙ duce
ret viꝝ. deberꝫ dicere. ego volo me
de hoc deliberare ⁊ tūc deberet intra
re cubiculū ⁊ inſpicere arma cru

entata ⁊ recordatīe fidelitatis ſue.
ꝙ ꝑ ea mortuꝰ eſt. Accidit aūt ꝙ
ille tam diu bellauit ꝙ iſtā heredi
tatē recuperauit ⁊ ille in bello mor
tuꝰ eſt. Ipſa autē fecit qḋ ꝓmiſeāt
Et cū amici eiꝰ inſtarent vt nube
ret. ipſa intrabat cubiculum ⁊ vi
dens arma cruentata omino nube
re recuſabat. Per iſtā puellā ge
nus humanū deſignatꝛ qḋ ex he
reditate ſua expulſū fuit ꝑ decep
tionē dyaboli ⁊ in toto mūdo non
inuenit adiutoriū tūc venit qdam
iuuenis de alienis ꝑtibꝰ ⁊ xp̄c de
celis ⁊ morti ſe expoſuit ⁊ ꝑ mortē
ſuā hereditatē noſtrā recupauit.
Nos ergo arma ſua cruētata in cubi
culo cordis noſtri ſꝑ habere debe
mus ⁊ fidelitatis nob exhibite nū
ꝙ obliuiſci ⁊ cū hoc nullū aliū ſibi
ꝑponere. Qḋ nobis ꝑſtare dignetꝛ
rex angelorū ihēſus ⁊c.

Sermo p̄. in epp̄hia. f. xxvi.

Factū eſt autē
vt baptiſaretꝛ omis popu
lus ⁊ iheſu baptiſato ⁊ orāte aper
tū eſt celū ⁊ deſcendit ſpūſſanctꝰ
corꝑali ſpecie ſic columba ſup ipſū
⁊ vox de celo facta eſt. Tu es filius
meꝰ dilectꝰ in te cōplacui michi ⁊ ip
ſe iheſus erat incipiēs ānorū qua
ſi trigīta vt putabatꝛ filiꝰ ioſeph.
Lu. iij. ita lectum eſt in hac nocte
Sciendū autē ꝙ in hac nocte: vel
die duplex feſtū pagit mater nrā
ſ. ſācta eccā. Primū eſt feſtū ado
racōis qn magi eū adorauerūt

⁊ munera obtulerūt. Secūdū aūt
eſt feſtū baptiſacōnis qn eum io
hānes baptiſauit. Cum enī eſſet
ihs tredecim dierū venerūt magi ⁊
adorauerūt eū ⁊ obtulerūt ei mu
nera. Eadē die trāſactis. xxix. ānis
cū eſſet ihs. xxix. ānorū ⁊ tredecim
dierū baptiſatꝰ eſt a iohe. Propt
iſtud duplex feſtū legitꝛ hodie du
plex euāgeliū. vnū in nocte tm̄ in
locis cōuentualibꝰ. aliud in die in
ſingulꝭ eccleſijs. Primū qḋ in no
cte legitꝛ eſt de baptiſmo xp̄i quō
eum iohes baptiſauit. Secundū
qḋ legitur in die deſcribit beatus
matheꝰ in quo legitur quō magi
eū adorauerūt. Circa primū ſcien
dū ꝙ lucas dicit ꝙ iohānes fuit
in deſerto vſqꝫ ad triceſimū annū
etatis ſue ⁊ tūc facta eſt ad eū vox
dn̄i dicens. ꝙ iret ⁊ p̄dicaret bap
tiſmū pnīe ⁊ baptiſaret ⁊ venit io
hānes circa iordanē ⁊ cepit p̄dica
re ⁊ baptiſare. Factū eſt autē vt
baptiſaretꝛ omis ppl's a iohanne
venit et ihs ad eū vt baptiſaretur
ab eo. Iohānes ꝓhibuit eū ⁊ hūi
liauit ſe dicēs. Ego debeo a te bap
tiſari: ⁊ tu venis ad me vt te bapti
ſem. Et rn̄dit iheſus. ſine modo ⁊ ꝑ
mitte impleri id ad qḋ veni. Sic ei
decet nos ⁊ me ⁊ te implere omem
iuſticiā. i. ꝑfectā humilitatē. tunc
baptiſauit eū iohānes ī iordane:
⁊ venit ſpūſſanctꝰ in ſpecie columbe
ſup eum ⁊ vox pr̄is audita eſt. tu
es filiꝰ meus dilectus in te mihi cō
placui. Nūc autem videre debemꝰ
quare ſpūſſanctus voluit accipere
ſpēm columbe. ſciendū ꝙ ꝓpt hoc

ꝙ oēs qui volūt accipe ſp̄m ſcm̄
debēt hēre ſpēm colūbe. Hʒ autē co
lūba ſeptem ꝓprietates q̄s ſpūali
ter debem⁹ habere ſi volum⁹ ſeptē
dona ſpūſſancti accipe. Prima ꝓ
prietas eſt ꝙ gemitū hʒ ꝓ cantu.
Non enī ſolet letanter cantare ſicͭ
alie aues: ſʒ gemere. In hoc datur
intelligi ꝙ omēs qui volūt ſpiritū
ſanctuʒ accipere debēt fugere gau
dia ⁊ delicias hui⁹ ſeculi ⁊ ſemper
in gemitu eſſe. Iſa. lix. Quaſi colū
be meditantes gememus. Yſido. q̄
diu ſum⁹ in hoc ſeculo ſēper geme
re ⁊ flere debem⁹ reminiſcētes q̄m
grauia ſūt mala que cōmiſim⁹ q̄
dulcia gaudia celi q̄ amiſi⁹ q̄ hor
ribilia tormēta inferni q̄ meruim⁹
Vnde Bernh. In oīb⁹ opib⁹ tuis
o homo memorare nouiſſima tua
mortis horrorē. tremendū iudiciū
gehēne penaꝝ. p̄ntis vite miſeriā.
⁊ fragilitateꝫ ꝓpriam. Si in h moī
meditacōnib⁹ pſeueras nō faciet
domi⁹ ſine cōſolatione te eſſe ⁊ cō
plebitur ōmino ī te qd̄ pollicetur
veritas dicēs. Beati qui lugēt quo
niam ipſi cōſolabūtur. Ex talib⁹
gemitib⁹ ⁊ meditationib⁹ acqui
ritur primū donum ſpūſſancti qd̄
ſm Aug⁹. dicitur fuga mali ꝟ pec
cati. hoc ſit q̄n homo incipit deum
quaſi prēm timere ex caritate ⁊ ca
uet ne offendat euʒ in aliquo pec
cato. vn̄ puer. xiiij. Sapiēs timet
⁊ declinet a malo. Iſtud donū timo
ris eſt homini valde nc̄ariū ad ſa
luteʒ. Eccī ꝟ. Qui ſine timore eſt nō
poterit iuſtificari ꝟ ſaluari. Secun
da ꝓprietas colūbe eſt ꝙ alienos

pullos paſcit q̄n videt derelictos a
pn̄tib⁹ ſuis quorum. ſ. pn̄tes occiſi
ſūt vel capti vel mortui. In hoc da
tur nobis doctrina ꝙ omīs qui vo
lūt accipe ſpūm ſanctū debēt liben
ter paſcere paupes pupillos ⁊ pe
regrinos ⁊ derelictos ⁊ eorū nc̄ita
tib⁹ ſubuenire. Per hoc acquirit
ſecūdum donum ſpūſſancti. ſ. pie
tas. Iſtud donū ꝓuocat in homīe
cordis cōpaſſionē vt ſi videat ho
mo ꝓximū ſuum turbatū ꝙ cum
eo turbetur ꝑ cordis cōpaſſiōem
ſi viderit flentē. ſecū ploret. ſicut
xp̄c fecit q̄n mariam magdalenā
flenteʒ vidit. Et ſi viderit aliquē in
corpore afflictū ipſe ex toto corde
doleat. Iſtud donuʒ eſt nobis val
de nc̄arium: qꝛ miſericordes miſe
cordiam cōſequētur. Tercia ꝓprie
tas colūbe eſt ſimplicitas. Eſt enī
animal ſimplex ſine felle ⁊ ſine do
lo. ſic debēt homines eſſe qui volūt
accipere ſpūm ſanctum. Math. x.
Eſtote ſimplices ſicut colūbe: qꝛ ſi
cut dicitur ꝓuer. iij. Cuʒ ſimplici
bus ſermocinatio eius. Ideo dicit
Sap. p̄. in ſimplicitate cordis que
rite illū. Math. vi. Si ocul⁹ tu⁹ fu
erit ſimplex: totū corpus erit luci
dū. i. ſi intentio tua ſimplex fuerit
⁊ ſine dolo: omnia opa tua bona
ſūt. Per hoc acquirit terciū donū
ſpūſſancti. ſ. donū ſcientie. Actus
hui⁹ doni eſt docere homiem recte
ꝯuerſare in medio nacōis praue
⁊ puerſe. Vnde Aug⁹. Sciētia eſt
cognitio humanarū ⁊ diuinaruꝫ
rerū ꝙ ſcilicʒ homo ſciat diſcerne
re inter bonū ⁊ malū: inter d̄miū ⁊

humanum ⁊ ſciat ſcḋm hoc in mun
do cõuerſari ꝙ deū non offendat
et tamen cū hoc irreprehenſibilez
ſe oſtendat Vnde ap̄lus ad Rō.
xij. prouidentes bona non tantum
coram deo ſed etiam coraz homini
bus Quarta ꝓprietas columbe eſt
ꝙ libenter ſolet eſſe in cauernis pe
trarū. Per hoc ſignificatur ꝙ qui
volunt ſpm̄ſanctuz accipe debent
libenter habitare p meditationez
in foraminib9 petre ⁊ in vulnerib9
xp̄i. petra em̄ erat xp̄us ſecūdum
apoſtolum. vnde dicit xp̄us anime
ſācte Cantic. ij. veni amica mea co
lumba mea in foraminibus petre
quaſi diceret. Pone meditationes
tuas in vulneribus meis cogitan
do qualia ꝓpter te paſſus ſuz Vñ
Bern̄. vbi ducā firmā requiē niſi in
vulneribus xp̄i Tanto illic ſecurior
habito quāto ille potētior ē ad ſal
uanduz. Per iſtud acquirit̄ quar
tum donū ſp̄us ſācti. ſ. donū fortitu
dinis qḋ hominē fortē facit ad ſuſti
nenduz aduerſa. vñ Bern̄. vult be
nignus dux deuoti militis vultū ⁊
oculos in ſua ſuſtolli vulnera vt il
lius ex hoc aīm erigat ⁊ ſuo exem
plo ad tolerandū reddat forciorez
Vñ Greg̃. ſi paſſio xp̄i ad memo
riā reducit̄ nihil adeo durū eſt qḋ
nō equo animo toleret̄ Qn̄ta ꝓpri
etas colūbe eſt ꝙ meliora grana ſo
let eligere et viliora abijcere Per
hoc ſignificat̄ ꝙ omnes qui volūt
accipere ſpiritū ſanctū debēt melio
res doctrinas eligere Debēt em̄ ſin
gulorū doctrinas audire ⁊ ꝯuerſā
tiones videre ⁊ ex ōnibus illis opti
mum ad imitandū eligere Et exem
de acquirit̄ donū q̄ntum qḋ eſt do
nū cōſilij Deſcribit̄ em̄ ſic conſiliū
Conſiliuz eſt exquiſita ſeu cogitata
ratio alicuius faciendi: vel non fa
ciendi. vnde Eccleſiaſtici triceſimo
ſeptimo. Cor boni conſilij ſtatuet
tecum. diuerſi diuerſa docēt et ſua
dent ꝙ de hijs omnibus homo me
lius eligere ſciat hoc eſt donū con
ſilij. Vnde Eccleſiaſtici. vi. Conſili
arius ſit tibi vn9 de mille. quaſi di
ceret. de mille doctoribus elige vnū
quem ſequaris ſcz xp̄m Thob. q̄r
to Omni tempore cōſilia tua in cri
ſto maneant. ¶ Sexta ꝓprietas co
lumbe eſt ꝙ ſolet iuxta aquas ſede
re vt viſa vmbra accipitris in aq̄
effugiat. Et p aquas ſignificat̄ ſa
cra ſcriptura iuxta quam ſedere de
bemus libenter audiendo ⁊ legēdo
eā vt in ea videre poſſimus accipi
tris vmbram .i. dyaboli conantis
animam accipere. Vmbra autem
dyaboli eſt peccatuz. quia vbicūq̄
videtur vmbra accipitris. non lon
ge eſt accipiter. ſic vbicūq̄ eſt
peccatum adeſt dyabolus. et iſtaz
vmbram in ſcripturis cognoſcere
poſſumus ſcilicet quid ſit peccatū.
Et ideo libenter debemus apud eaz
ſicut columbam reſidere. Jdō chri
ſtus dicit de anima ſācta Cant. v.
Oculi eius ſicut columbe ſup riuos
aquarum. Per hoc acquiritur ſex
tum donū ſpiritusſancti ſcilicet do
nuz intellectus. hoc eſt ꝙ homo p
iſta terrena que videt ſciat itellige
re celeſtia que non vidit. vt ſcilicet
per creaturas quas videt intelligat
e ij

creatorem quē non videt. Ro. p.
Inuiſibilia dei a creatura mūdi ꝑ
ea que facta ſunt intellecta conſpi
ciūtur. verbi gratia Si videt homo
aliquam claritatem in aliqua crea
tura ſcʒ ſole luna vl' ſtella p hoc po
teſt intelligere ꝙ creator eiꝰ mul
to clarior ſit. Si videt pulchritudinē
in flore p hoc poteſt intelligere ꝙ
creator eius ſit pulchrior Si videt
ſapienciam in ſerpente vel etiam
formica. per hoc poteſt itelligere ꝙ
creator eius ſit ſapiencior ⁊ ſic de
aliis. ſapien. xiii. A magnitudine
ſpeciei et creature cognoſcibiliter
poteſt creator earuʒ videri Job. xii.
Interroga iumenta ⁊ docebunt te ⁊
volatilia celi ⁊ indicabunt tibi. lo
quere terre ⁊ reſpōdebit tibi ⁊ nar
rabūt ea piſces maris. Hoc ergo
eſt donum intellectus ꝙ homo per
iſta que vidʒ poſſit intelligere cre
atorem ſuum quem non videt. vn̄
pſalmiſta. Nolite fieri ſicut equus
et mulus in quibus non eſt intel
lectus. ¶ Septima proprietas co
lumbe eſt ꝙ quādo quieſcere vult
volat ad nidum ſuum vl' feneſtrā
et nuſꝙ̄ alibi quieſcit. Sic patet
in columba noe. que emiſſa nō in
uenit vbi q̄eſceret pes eiꝰ. ſʒ reuer
ſa eſt ad feneſtram arche Vn̄ in
tranſmarinis partibus quādo ob
ſeſſa eſt aliqua ciuitas a ſarace
nis habent columbas aliarum ci
uitatum quibus alligant litteras
et faciunt eas volare et iſte nunꝙ̄
requieſcunt donec ad feneſtras ſu
as reuertuntur Per hoc ſignifica
tur ꝙ illi qui volunt accipere ſpiri
tum ſanctum non debent requiem
querere in iſtis rebus trāſitoriis.
ſed debent volare per meditationes
ſuas ad nidum ſuum vnde venerūt
id eſt ad cōtemplationem rerum
celeſtium ⁊ in deū a quo venerunt
et ad quem creati ſunt. ibi inueni
ent requiē ⁊ nuſꝙ̄ alibi. vnde pſ.
Quis dabit michi pennas ſicut co
lumbe ⁊ volabo ⁊ requieſcam. Ideo
dicitur de contemplatiuis yſa. lx.
Qui ſūt iſti qui vt nubes volant et
quaſi columbe ad feneſtras ſuas.
Per hoc acquiritur ſeptimum do
num ſpiritus ſancti ſcilicet donuʒ
ſapiencie id ē ſapide ſciencie. quā
do ſcilicet homo ex cōtemplatione
ſuperiorum incipit habere celeſtē
dulcedinē ⁊ ſapere. vnde Yſidorꝰ
Sapiencia tantummodo eterna cō
templatꝰ ⁊ in iſtis iocundatꝰ Iſtud
donum ſapiencie habuit beatus
Augꝰ. quādo dicebat. Introducis
me aliquando in affectum multuʒ
inuſitatuʒ introrſus. neſcio in quā
dulcedinē. que ſi perficiatur in me
neſcio quid ſit aliud vita eterna ſi
illa non eſt. Exemplum de duabus
beguttis contemplatiuis que ſole
ſedebant in quadam caſa in carniſ
priuio et aſſabant pullum. Et in
cipientes de deo loqui. tam dulcit̄
cōfabulabantur ꝙ nec eſurierunt
nec ſicierūt nec aliquid ſenſerunt
ſed in quodam iubilo ſederunt per
totam quadrageſimam vſqʒ ad fe
ſtum paſche. tunc a caſu venit qui
dam et intrauit caſam dicens. vt
quid ſedetis hic incluſe. Reſponde
runt. carniſpriuium eſt. volumus

fugere ſeculi vanitates que preci
pue iſto tp̄e fiunt Ille dixit Extra
tis.exite quia feſtū paſche eſt ac.

De eodem euangelio. Fxxvij.

Cum nat⁹ eſſet
Jheſus in bethleē iude.hoc
dic̄ ad differenciā alteri⁹ bethleē
que eſt in galilea. In diebus hero
dis regis Ecce magi venerūt ab ori
ēte.vel ab illa plaga vel regione mū
di que eſt iudee ab oriente Vene
runt in quā.iheroſolimā dicentes.
vbi eſt q̄ natus eſt rex iudeorum.
Nota ꝙ iſti fuerūt reges ⁊ cū hoc
philoſophi ⁊ fuerunt de genē ba
laam q̄ ꝓphetauerat de ſtella et de
ortu ſaluatoris Iſti ergo de gene
re balaam expectabāt ſtellaʒ futu
ram ⁊ elegerūt aliq̄s ex ſe q̄ aſcen
derūt q̄ndam montē ⁊ ibi orantes
rogauerunt dn̄m vt eis iſtā ſtellā
oſtēdere dignaret̄. Et ſic dicit Criſ.
in die natiuitatis xp̄i. Cum eſſent
iſti tres in eodē monte orātes vide
runt quādaʒ nouā ſtellā q̄ nō erat
in firmamēto cū alijs ſtellis. ſ; mo
dicum diſtabat a t'ra. et apparuit
puer pulcherrim⁹ in medio ſtelle
in cuius capite crux ſplendida fuit
viſa ⁊ audierūt vocē dicentem. Ite
velocius in terrā iuda ⁊ ibi inueni
etis nouū regē natū illi offerte mu
nera veſtra. Tūc illi cōtinuo cū co
mitatu magno in dromedarijs in
t'ra.xiij.dies venerūt. Si queit̄ quō
in tam breui tp̄e illic venire potue
runt dicendum ꝙ ille puer quem
querebāt eos illic bene ꝑducere po
terat ⁊ forte dicat̄ licet ab oriēte ve
nerūt non tn̄ de longinq̄s ꝑtibus
Sed ab oriēte.vel ab illa plaga mū
di que eſt iudee ab oriēte. ſed quia
ignorabant locū natiuitatis xp̄i ꝑ
rexerūt ad potenciorē ciuitatē ihe
ruſalem ſcʒ iudee vbi erat ſedes re
gni putantes ꝙ taʒ glorioſus nō
niſi in glorioſa ciuitate naſci debe
ret Cū ergo veniſſent iheroſolimā
interrogauerūt dicentes Vbi eſt
qui natus eſt rex iudeoꝝ. vidim⁹
enī ſtellā eius in oriente ⁊ venim⁹
adorare eum. Audiens aūt rex he
rodes turbatus eſt. Timuit enī ne
aliquis de regio genere nat⁹ eſſet
qui eijceret eum de regno Ipſe enī
non fuit de regio genere ſ; alienige
na. Et ōmis iheroſolima turbata ē
cum eo ⁊ ſimulauerūt turbacionē
ꝓpter fauorē herodis. poti⁹ enī gau
derent ꝙ de genere eoꝝ rex naſcere
tur. ⁊ ↄgregās herodes omnes ſcri
bas ſciſcitabat̄ ab eis vbi xp̄s na
ſceret̄. ⁊ vbi ꝓphete xp̄m naſciturū
predixiſſent. at illi dixerunt ī beth
leem iuda ſic enī ſcriptum ē. per
ꝓphetaʒ Micheam ſexto capitulo.
Et tu bethleem terra iuda nequa
q̄ꝫ minima es in principib⁹ iuda.
ex te enī exiet dux qui regat popu
lum meū iſrahel. Tunc herodes clā
vocatis magis diligent̄ didicit ab
eis tempus ſtelle que apparuit eis
et mittens illos ire in bethleem. di
cens. Ite interrogate de puero dili
genter ⁊ cum inueneritis eum renū
ciate michi vt ⁊ ego veniēs adoreʒ
eum. hoc nō intēdebat ſed volebat
eum occidere. Qui cum audiſſent

herodem̃ abierũt ⁊ ecce ſtella quã
viderant in oriente anĩcedebat eos
vſqꝫ dum veniens ſtaret ſupra di
uerſorium. vbi iacebat puer. vidẽ
tes autem ſtellam gauiſi ſũt gau
dio magno valde et intrantes do
mum. id eſt diuerſoriũ. inuenerũt
puerũ cũ maria matre eius. Vn
de Criſoſtomus. Non dyademate
coronatũ ⁊c̃. vt ante habitũ eſt.
Et procidentes adorauerunt eum.
Viderunt enim hominem ⁊ adora
uerunt deũ. Et apertis theſauris
ſuis obtulerunt ei munera aurũ.
tus. ⁊ mirram. Caldei enim hmõi
munera offerre ꝯſueuerũt. Vñ Ber
nard. Aurum obtulerunt virgini
ꝓpter inopie ſubleuationẽ. Thꝰ
contra ſtabuli fetorem. Mirram
propter pueri conſolationẽ vł' for
te pro miſterio factum eſt. ¶ Au
rum ad tributum. Thus ad ſacri
ficium. Mirra ad ſepulturam mor
tuorum pertinet. In auro vt oſtẽ
datur regis potẽcia. in thure ſacer
docium. in mirra eiꝰ ſepultura. Et
reſponſo accepto in ſomnis ne re
dirent ad herodem̃ per aliam viam
reuerſi ſunt in regionem ſuam. ig
norante herode.

¶ Alius de euangelio. f. xxviij.

Ubi eſt qui na

tus eſt rex iudeorum Ma
th. ij. verba ſunt magorum Rex il
le quem magi querunt eſt rex celi
et terre ⁊ omnium que in eis ſũt.
Iſte habet teſtimonium in natiui
tate ſua ꝙ rex erat ſicut hic patet
⁊ etiam̃ in morte ſuã quando pila
tus ſcripſit ſuper crucẽ Iheſus na
zarenus rex iudeorũ In iſto rege
notantur tria Primum ꝙ potens
eſt ⁊ ideo metuendus Secundum
ꝙ iuſtus ⁊ ideo honorãdus Ter
tiũ ꝙ eſt liberalis ⁊ ideo diligẽdꝰ.
Iſta tria decet habere regẽ ſcilicet
potenciam iuſticiam ⁊ liberalita
tem Rex ille potẽs eſt ſm diuinita
tem ſuam ⁊ ideo metuendus eſt.
Ihere. x. quis non timebit te o rex
gencium. q. d. totus mundus me
rito debet te timere. quia tu es rex
omnium celeſtiũ terreſtrium ⁊ in
fernorũ Potencia huius regiſ pa
tet in lucifero q̃ ſe ei oppoſuit quẽ
ipẽ cum omnibus ſuis in infernũ
proiecit de quo nunꝙ̃ in perpetuũ
liberabunt. ſic ꝓiicientur qui ſe ei
opponũt. ſi enĩ angeliſ nõ pepercit.
nec nobis parcit. Iſtã potentiã huiꝰ
regis debemus freq̃nter ante ocu
los habere ⁊ humiliare nos corã
eo. p̃. Pet. v. Humiliami ſub potẽ
ti manu dei. Secundo rex iſte iuſtꝰ
ẽ ⁊ diſtrictuſ in iudicando. vñ pſ.
Iuſtus es domine ⁊ rectũ iudiciũ
tuum. ⁊ ideo debemuſ eum honorã
re ſcilicet preceptis eius obediẽdo.
Magna enĩ reuerencia eſt regi ꝙ
ſubditi eius mãdata ſeruãt. ⁊ ma
gna irreuerencia quando mãdata
eiuſ cõtemnunt. Adeo diſtrictuſ ⁊
iuſtus eſt iſte rex ꝙ trãſgreſſores
mãdatoꝝ ſuorũ nõ ꝑmittit impu
nitos. aut hic aut in futuro. Iſtud
patet ꝑ exẽpla in illiſ q̃ decẽ ꝓcep
ta tranſgrediunt. Primũ preceptũ
ſiue mandatum eſt Non adorabis

deos alienos· ɔtra hoc peccauerunt
filij iſrł q̄ vitulū adorauerūt ꝓpter
q̄d de ipſis p manū moyſi domin⁹·
xxiij·milia interfecit Exo·xxxij Itē
adorauerūt beelphegor ydolū ma
diā itaq; occidit d eis·xxiiij·milia
Nū·xxv·Itē ɔtra hoc peccauit oco
ſias qn̄ miſit ad eū accaron vt ɔſu
leret eū de infirmitate ſua quādo ia
cuit in lecto ſup quē aſcenderat·nō
deſcendit ſ3 mortuus eſt·iiij·Re·p̄·
nota hiſtorias. Sic ad huc peccāt
omnes illi qui in infirmitatib⁹ ſuis
cōſuluit antiquas vetulas ⁊ alias
truffas·talib⁹ ſepe ɔtingit ſicut ɔti
git ocoſye·quia nō poſuit ſpem ſu
am in deum·ideo pmiſit eu3 mori·
Secundū preceptum eſt Non aſſu
mes nomē dei tui inuanum ⁊ non
blaſphemes nomen dei tui. Cōtra
hoc peccauit ſennacherib rex ſirie
qui blaſphemauit nomē dei ſui d i
cens·q deus non poſſet liberare fi
lios iſrł de manu ſua·ꝓpter q̄d occi
dit dn̄s de populo ſuo vna nocte cē
tum·lxxxv·milia viroꜝ ⁊ ſibi pep
cit ad tempus vt ageret penitenci
am ſi vellet· Sed cum nō emēdaret
ſe·ſed adoraret in templo dei ſui ne
raſch·filij ſui ſeāſar ⁊ adrāmalech
interfecerunt eum. Nota hiſtoriā.
quarti Regu3 decimonono. Exem
plu3 In bononie ptibus duo ſocij
et cōpatres in cōuiuio diſcūbebāt
quibus oblat⁹ eſt gallus quē vn⁹
illoꜝ accepto cutello vt moris eſt
diuiſit in fruſta ⁊ pip cū3 liquore
vini ſupfudit Quo facto alter ait·
profecto cōpater ſic ɔpticuiſti gal
lum hunc vt etiam ſanctus petrus

ſi vellet redintegrare nequiret. Cū
mox ⁊ ſubito retulit alter ⁊ ſi etiā
xp̄s imparet in perpetuū nō reſur
geret Ad hanc vocem gallus viu⁹
et plumis coopertus reſilijt alas p
cuſſit ⁊ cantauit totūq; liquorē pi
peris ſup illos diſperſit·⁊ ſtatim
illi blaſphemi lepra percuſſi ſunt
quē plaga poſteris eoꜝ inheſit· ¶
Quidam etiam miles duxit in con
ſuetudinem iurare per oculos dei
quadam die dū in ludo ſchakoꜝ
ſic iuraret·cōtinuo ambo oculi ei⁹
ceciderunt ei de capite ſup aſſerem
et cecus permanſit· ¶ Tertiu3 pre
ceptum eſt Sabbata ſanctifices.
Contra hoc peccauit Salphaach
qui collegit ligna in ſabbato·ꝓpt
quod precepit eum dominus lapi
dari· Numeri decimoquintō· Nota
hiſtoriam. Legitur q quidam ru
ſticus preuignum arare coegit in
feſto beate marie magdalene ⁊ cū
hoc inuit⁹ puer feceraт· Ecce fulmē
ſtatim de celo cecidit ⁊ boues extin
xit·et illu3 qui hoc mandauerat in
cepit cremare·tandem fugit ad ec
cleſiam beate marie magdalene ve
niam petēs ⁊ ſanatus eſt· ¶ Quar
tum eſt honora patrem et matre3
Contra hoc peccauit cham qui de
riſit patrem ſuum propter quod
maledictionem incurrit ipſe et po
ſteritas eius· ¶ Ite3 abſalon qui
inhonorauit patrem ſuum propt
quod perijt in anima·ſecundi Re
gum decimooctauo· Exemplu3 pu
ella quedam conſueuerat matre3
ſuam ſepe turbare ⁊ noluit eā pla
care Cumq; in extremis cōfiteret

cõſuluit ei ſacerdos vt veniã a ma
tre poſtularet. q̄d illa renuit et no
cte mortua eſt. nocte illa cū eſſet
ſacerdos in eccleſia i orationibus
ſuis audiuit vocē miſerabiliter cla
mantem o wy o we heu q̄ nata ſū
in mundo. tunc adiurauit eam ſa
cerdos vt diceret ſibi quid eſſet et
reſpondit. ego ſū anima illius vir
ginis ⁊ quia matrem meam ſepe
turbaui et plagaui eternaliter ſū
dāpnata. Quintum eſt non occi
das contra hoc peccauit cayn qui
fratrē ſuum occidit ⁊ eternaliter
ē maledictus Gen. iiij. Itē Achab
et ieſabel qui propter vineam īt
fecerunt naboth ⁊ ſanguis eorū
miſerabiliter in eodem loco eſt fu
ſus Nota hiſtoriā. iij. Re. xxi. Sex
tum eſt nō mechaberis. propter
hoc dominus fere totum mundū
deleuerat per diluuiū preter octo
animas que in archa ſunt ſalua
te. Gen. vij. Item quinq̄ ciuitates
ſodomorum. ſodoma. gomorra. ſe
bois. ſela. ſegor perierūt Gen. xix.
Exemplū Iuuenis quidam luxuri
oſus volebat quadā nocte ire ad
concubinam ſuā ⁊ cum veniret ad
quendam pontē inuenit eum fra
ctum ⁊ ſtatim affuit vnus in equo
nigro dicens. aſcende poſt me ſup
equū ⁊ ego traducam te. Cum ipſe
aſcendiſſet precipitauit eū ad aquã
et ſummerſit. erat autē dyabolus.
Septimū eſt nō facies furtum. cō
tra hoc peccauit achor qui furatus
eſt pallium coccinium ⁊ regulam
auream. Cum aūt caperetur iherico
precepit eum dominus lapidari.

nota hiſtoriã Ioſue. vij. Octauū ē
non falſū teſtimoniū facies. ɔtra
hoc peccauerūt duo ſacerdotes qui
accuſabant ſuſannā ꝓpter quod
occiſi ſunt nota hiſtoriã daniel.
xiij. Nonū eſt nō cōcupiſces vxorē
proximi tui. ɔtrā hoc peccauit aby
melech qui abſtulit abrahe vxo
rem ſuam ꝓpter q̄d plagauit eū
dominus et domū eius. Concluſerāt
enī dominus omnem vuluã abyme
lech nota hiſtoriam Gen. xx. Deci
mū eſt nō deſiderabis res alienas
et omnē rem immobilem ⁊ omne
quod eſt ꝓximi tui. ɔtra hoc pecca
uit heliodorus q̄ voluit ſpoliare tē
plū i ihrl'm et auferre q̄ ſua nō erāt
ꝓpter quod plagauit eū dominus
Venit enī quidā iuuenis armis
aureis armatus ſedens in equo ter
ribili valde ⁊ equus priores calces
cum impetu eliſit heliodoro et pro
iecit eū ad terrã. ⁊ appropinqua
uerunt alij duo iuuenes decori val
de qui flagellauerunt eum multis
plagis ⁊ mortuū reliquerūt. oran
te autem Onia ſūmo pontifice reui
xit. Nota hiſtoriā. ij. Mach. iij. Ec
ce q̄ iuſtus ⁊ diſcretus ē iſte iudex
ergo debemus eum adorare ⁊ prece
pta eius ſeruare. Tertio rex iſte ē
liberalis ideo debemus eum diligere.
Certe magna liberalitas eſſet ſi
rex daret paupi decē talenta argē
ti. ſi rex ille vult dare homini peccti
decem milia talentorū. hoc promit
tit Math. xviij. dicens. Simile eſt
regnum celorū ⁊ filius dei ihūs xp̄s
homini regi qui vult rationem po
nere cū ſeruis ſuis, et oblatus eſt

ciꝟnuſ qui debebat ei decem milia
talentoꝝ. cum aūt non haberet vn
de redderet iuſſit eū venundari vxo
rē ⁊ filios ⁊ omnia que habebat
et reddere ſibi. ꝓcidens aūt ſeruus
ille dixit. pacientiam habe ī me
et omnia reddā tibi. Miſertus aūt
dn̄s ſerui illi⁹ dimiſit illū et omne
debitū dimiſit illi. Rex ille eſt ihe̅ſ⁹
xp̄s Apoc̄. xix. Rex regum et domi
nus dominanciū. qui vult rōnem
ponere cū ſeruis ſuis de omnib⁹ q̄
fecimus ſcʒ cogitatione. locutiōe.
opatione. omiſſione. Per decem
milia talenta q̄ dimiſit ſeruo pctē
ti ſignificant̄ decē preceptoꝝ tranſ
greſſores q̄ omnia vult nob̄ dimit
tere ſi veniā poſtulauerimus vnde
Bern̄. Excedit pietaſ ihū omnium
criminū noſtroꝝ qualitatem quā
titatem ⁊ immēſitatē. Ecce q̄ꝫ libera
liſ eſt iſte idcirco debem⁹ eū dilige
re. et ſi dilexerim⁹ eum pfecta cari
tate ōmia peccata noſtra dimittit.
vnde pma Pet. iiij. Caritas operit
multitudinem peccatoꝝ quanta
cunqꝫ etiam fuerint.

¶ Sermo infra octauaſ epiphanie.
f. xxxi.

PRobetis q̄ ſit
voluntas dei bona bn̄pla
cenſ ⁊ pfecta ad Rō. xij. In verbis
ꝓpoſitis facit apoſtolus duo. Pri
mo hortat̄ nos ad faciendū dei vo
luntatē. Secūdo oſ̄ndit voluntatis dei
qualitatē. Primū ibi. ꝓbetis q̄ ſit
voluntas dei vt ſciatis eā adimple
re. ſcd̄m ibi. bō beneplacēns ⁊ pfe

cta. Bō eſt q̄ꝛ docet declinaē malū.
beneplacēs ē q̄ꝛ docet facere bonū
pfecta q̄ꝛ ducit ad regnū celorum.
Sciendū aūt q̄ꝛ volūtas dei ē mlti
plex. Prima volūtaſ dei ē vt munde
mur a peccatis nr̄is p̄. Theſſ. iiij.
Hec ē volūtas dei ſanctificatio vrā
⁊ mūdacio. Iſtud figuratū ē Ma
th. viij. vbi dr̄ q̄ꝛ q̄dam lepſus ve
nit ad ihe̅ſū dicēs. dn̄e ſi vis potes
me mūdare ēt ſtatim ꝛn̄dit volo mū
dare ⁊ ſis mūdus. Per lepſū ſigt̄
peccatoꝛ q̄ immūdus ē ī cōſpectu
dei magis q̄ꝫ aliq̄s lepſus ī ꝯſpe
ctu hoim. h ſi vult mūdari debet ve
nire ad ihe̅ſū p cordis ꝯtritionē di
cens cum ps̄. A pcc̄is meis mūda
me dn̄e ⁊ volūtaſ dei pata eſt d. vo
lo mūdare ⁊ ſis mūdus ⁊ dimitto
tibi ⁊ lauo te ab omni delicto tuo
Eze. xviij. Nolo mortē peccatoris.
ſed volo magis vt ꝯuertat̄ p mun
diciā ⁊ viuat eternalit̄. tantū pla
cet deo mūdicia q̄ꝛ nō vult habita
re niſi ī mūdo corde vn̄ Bern̄. balſa
mus ⁊ grā dei vas puꝝ requirūt.
vn̄ aplus p̄. Theſſ. iiij. ſciat vnuſ
quiſqꝫ vaſ ſuū poſſidere ī mūdicia
vas ⁊ corp⁹ Deut̄. xxiij. ſint caſtra
tua mūda ⁊ nichil appareat in eis
feditatis ne derelinquā te. Itē tan
tū placet deo mūdicia q̄ꝛ dn̄s mun
dū hoiem amicū ſuū appellat. ꝓu.
xij. q̄ diligit cordis mūdiciā amicū
habet regē ſcʒ xp̄m. Itē tātū placʒ
deo mūdicia q̄ꝛ ſoli mūndi deū vi
debūt Mat̄. v. Bti mūdo corde quo
niam ipſi deū videbunt. vn̄ Heb̄.
xij. Sequimi ſanctimoniā ⁊ mun
diciā ſine qua deū nemo videbit

Debem⁹ aūt mundiciaꝫ acquirere
duobuſ modis· ſcꝫ per verbi dei au
ditionem ⁊ p purā cōfeſſionē· De
primo ſcꝫ verbo dei dī Joh·xiiij· Jā
vos mundi eſtiſ ꝓpter ſermonem
quem audiſtis· Sepe enī cōtingit
ꝙ pctōr audit vnū verbum in ſer
mone de quo capit tantam ꝯtritio
nem ꝙ ſi haberꝫ mille pctā morta
lia dominuſ dimitteret ſibi omnia
Exempluꝫ Paulus heremita vidit
homines intrantes ecclīam int̄ q̄s
vidit vnuꝫ nigrum ⁊ tenebroſum
vt carbonem ⁊ duo demones duce
bant eum catenatū gaudentes et
ſaltantes· ⁊ angeli ſequebant̄ tri
ſtes ⁊ flētes· Cūqꝫ v̄teret ſe ad ora
tionem ⁊ ad fletuꝫ ꝓ eo ꝙ viderat
eum ſic catenatum· ſurgens auteꝫ
ab oratione vidit eum claꝝ ⁊ pul
chrū ⁊ ſolutū ⁊ angelos circa euꝫ
letantes ⁊ demones remotos cōfu
ſos ⁊ flentes· Et reuelatum eſt ei
ab angelo ꝙ ille pctōr audito v̄bo
dei cōtritus in eccīa mundat⁹ eāt
ab omni peccato· Secundo munda
mur p cōfeſſionem· Vnde Bernh·
ad quandaꝫ virginem· ama mun
diciam ob quam amaris· ama cō
feſſionem p quā mūdaris· reuera
vbi frequens cōfeſſio ibi pulchri
tudo· Jſtud figuratum eſt in deceꝫ
leproſis quibus dixit dominus·
Jte oſtendite voſ ſacerdotibus ⁊ fa
ctum eſt dum irent· mundati ſunt
Tanta eſt virtus confeſſionis qn̄
homo concipit propoſitum cōfitē
di priuſ ꝙ̄ veniat ad ſacerdotē mū
datur et abſoluit ab omni pecca
to Jta vt ſi in tali propoſito more
retur omnino ſaluaretur· Quid au
tem confeſſio mundat patet p ex
emplum· Quidaꝫ ſanctus eps ſte
tit et vidit multos homines intrā
tes eccleſiam inter quos quidam
habebāt ſanguinolentas facies·
quidā nigras· quidā ſplendidas
deinde vidit duas meretrices intrā
tes habentes nigerrimaſ facies ⁊
ſāguine ⁊ mixtaſ toto corpore dif
formes Poſt modicuꝫ tempus vi
dit illaſ reuertentes ſic ſolē ſplen
didas ⁊ rogauit dn̄m vt dignaret̄
ſibi viſionem illam reuelaē· ⁊ ecce
apparuit ei āgelus dicēs Jſte due
mulieres multiſ annis meretrices
publice fuerunt et intrantes eccle
ſiam confeſſe ſunt et mundate ab
omnib⁹ peccatis· Qui ſanguinolē
taſ facies habebant iſti ſunt detra
ctores vaniloquia ⁊ riſus amātes
et vanitates ſeculi· Qui āt nigras
facies habent iſti ſunt falſarij tra
ditores et vſurarij Et recedente an
gelo intrauit epus et retulit popu
lo· Jſta monent nos ꝙ omnes con
fiteri debemus ⁊ cū cōfeſſi fuerim⁹
omnium noſtrꝝ facies mūdate ſūt
debem⁹ ergo libenter cōfiteri ⁊ au
dire verbū dei vt mundemur a pec
catis nris quia hec eſt volūtas dei
Scda voluntas dei eſt vt ſim⁹ miſe
ricordes Math·ix· Miam volo ⁊ n̄
ſacrificium id eſt plus volo miſeri
cordiam ꝙ̄ aliquod ſacrificiū ſine
mia Prouer·xxi· facere miſericordi
am plus placet deo ꝙ̄ victime· De
mus aūt in trib⁹ eſſe miſericordes·
in elemoſinaꝝ largitione· in ꝓximo
rū cōpaſſione· i iniuriaꝝ dimiſſio

ne. De primo zach. vij. miſericor
diam ⁊ miſeratões facite vnuſquiſ
q̄ cum ꝓximo ſuo Prouer. xx. qui
obturat autem ſuam ad clamorē
pauperis. ipſe clamabit et non ex
audietur. Exemplū de diuite epu
lone Luce. xvi. Gregori⁹ Qui micā
panis laſaro non dedit in mundo
miſericordiam queſiuit in inferno
nec obtinuit. De ſecundo ſcilicet
cordis compaſſione dicitur in iob
qui omnia ſua ꝑdiderat ⁊ non ha
bebat vnde pauperi ſubuenire: ha
bebat compaſſionem ſecum ⁊ fle
bat iob. xxx. Flebam quondā ſu
per eū qui afflictus erat ⁊ compa
ciebatur ei anima mea De quo cō
mendauit dñs Iob. ij. dicēs. Nun
q̄d ꝯſideraſti ſeruū meum Iob ꝙ
nō ſit ſimil' ei in t̄ra Gregori⁹. pl⁹
eſt ꝯpaſſio ꝙ̄ donū datū nūꝙ̄ vere
ꝯpatitur q̄ q̄d neceſſariū ꝯſpexerit
ꝓximo negat. q̄ enī de corde ꝯpati
tur pauperi de ſe ipſo dat ⁊ non de
ſuis bonis Vnde Greg. Qui exteri
ora largit' rē extra ſeipſum prebꝫ
Qui autē fletū aut ꝯpaſſionem tri
buit ꝓximo ſuo aliq̄d de ſeipō dat
De t̄cio ſcꝫ de iniuriarū dimiſſione
dr̄ Luce. vi. dimittite ⁊ dimittemi
Ecc̄i. xxviij. Relinque ꝓximo nocē
ti te ⁊ deprecanti tibi pctā ſoluent'
vnde Aug⁹. multa ſunt genera ele
moſinarū q̄ cū facimus iuuant vt
pctā nobis dimittant'. ſed inter ea
nihil eo mai⁹ ꝙ̄ cū ex corde dimit
timus quod in nos quiſq̄ peccauit
Quare non dimittat q̄s fratri ſuo
paruū vt ei dimittat dñs totū. ꝙ tū
autem diſplicet deo non dimittere

ptꝫ in ſeruo nequam Math. xviij
ꝙ tū vero placet dimittere ptꝫ in q̄
dam exemplo Duo milites erant
frēs carnales quorū vn⁹ luſit cum
ſeruo ſuo in ſcakario ⁊ iactabant
inuicē verba iocoſa vt moris eſt.
tandem ſeru⁹ amiſſo ludo ex ira cū
dño ſuo contendere cepit ⁊ eū inter
fecit. clamq̄ receſſit Tandem peni
tentia ductus papā adijt ſcelus il
lud cōfitebatur cui cū papa peni
tētiā iniūxiſſet āmonuit eū vt ſi fi
eri poſſet ꝙ frēm occiſi placarꝫ. A
bijt ille ⁊ iniunctā penitentiā pro
poſſe peregit Poſt longū temp⁹
venit ad locum vbi frater occiſi
morabatur ⁊ a nemine eſt agnit⁹
In die autem paraſceues accedēs
ad eum procidens ante pedes eius
dicens ego ſum ſeruus ille qui fra
trem tuum occidit. parce mihi ꝓp
ter illum qui hodie pro nobis eſt
occiſus Cumq̄ ſerui vellent eum
occidere. ipſe miles eleuans ſeruū
de t̄ra oſculabat' eum ⁊ delictū ſibi
dimiſit. Cumq̄ miles ille eccleſiā
intraret et crucifixum ſicut moris
eſt illa die adorare vellet. Crux illi
aſſurrexit ⁊ accedens blande āplex
abatur ⁊ oſculabatur eum dicēs.
qui hodie ꝓpter me. illi qui in te de
liquerat dimiſiſti ego dimitto ti
bi quicq̄d in me vnꝙ̄ deliquiſti. et
vitam eternā dabo tibi. Rogem⁹
dominum ⁊c.

Cum eſſet ieſ⁹
annorū duodecī aſcēdenti
bus parentib⁹ eius ſcilicet maria
⁊ ioſeph patre putatiuo. in ihrl'm

ſecūdū ɔſuetudīnem diei feſti ſcili
cet paſche Ter ī anno cōſueuerūt
ōnes in ihr̄l'm venire .ſcꝫ ī paſcha
Penthecoſtē et ſcenoplegia qđ ē
loi frote. Conſummatiſqꝫ diebus.
ſeptem quibus percelebrat̄ iſtud
feſtū .cuꝫ redirent. maria ⁊ ioſeph
remanſit puer ihēſus in ihr̄l'm nō
ꝓpter negligentiam ſꝫ p diuinam
ꝓuidentiam .et non cognouerunt
pentes eius ⁊ non aduerterūt ꝙ
maneret Conſuetudo fuit ſicͭ dicit
Beda ꝙ cuꝫ iudei ibant in iheruſa
lē ad feſta ibant viri in vna turba
et femine in alia et pueri vtrobiqꝫ
ire poterant. ⁊ ita ſimiliter domū ſe
parati redibant. Putabat autem
maria ꝙ ihēſ9 eſſꝫ in turba virorū
⁊ ioſeph ecōuerſo putabat ꝙ eſſꝫ
ē ī turba mulieruꝫ. vnde ſequitur.
eſtimantes euꝫ eſſe in comitatu id
in turba. venerunt iter vni9 diei. de
ihr̄l'm ſcꝫ eodē die quo egreſſi ſūt
de ihr̄lꝫ. ⁊ querebāt eū ſcilicet ſecū
da die inter cognatos et natos ⁊
vicinos. ⁊ non inuenientes eum.
reuerſi ſūt in iheruſalem ſcꝫ tercia
die requirentes eum. ⁊ factum eſt
poſt triduum inuenerunt euꝫ in tē
plo. Ecce deuotō q̄valet ad ſapien
tiā. ſedentēꝫ. Ecce humilitas ꝙ vbi
humilitas ibi ſapiēcia. Prouerb
xi In. medio. in medio etenim attē
tio . Ideo ſedebat in medio vt me
lius audiret et intelligeret Non
ꝙ doctrina indigeret. ſed ꝙ nobis
exemplum docendi et aduertendi
daret. doctorum. ergo diſcrecio Ec
cleſiaſti. vi. In medio doctoꝝ ſta
et ſapientiam eorum ex corde con

iūge. audienteꝫ illos ⁊ interrogā
te eos. Ecce diſcipline rect9 ordo. p̄
mo audire. deīde ex auditis diſci
tere et interrogare. Ecc̄i. xxij. audi
tacens et pro reuerentia accedet ti
bi bona gracia. Stupebant autem
omnes qui eum audiebant ſuper
prudentia. interrogando ⁊ oppone
do reſpōdendo ⁊ ſoluendo Iohan
nes. nūq̄ ſic locutus eſt hō. ⁊ viden
tes ſic admirati ſunt. Et dixit mat
ad illum fili quid feciſti nob̄ ſicut
remaneres nobis ignorantib9. Ec
ce alloquitur dulciter et dixit ſibi
vt patꝫ qđ nō fuit increpacio de ei9
abſentia. Dic ergo o fili mi dilecte
quid ⁊ ꝓpter quid. Sciebat eniꝫ ꝙ
non remanſit ſine cauſa quaſi dice
ret. nos non fecimus quia non fu
it noſtra negligentia ſed tua volū
tas et prouidencia. Ecce ego ⁊ pat
tuus ſcꝫ ioſeph pater putatiu9 do
lentes querebamus te. id eſt cum
magno dolore. in quo inſtruimur
ꝙ nos qui peccando deum amiſi9
eum cum dolore cordis querere de
bemus non cuꝫ gaudio. vnde Bern
q̄uo te inueniam o bone ihēſu quē
mat tua vix dolens inuenit. et ait
ad illos ihēſus quid eſt ꝙ me que
rebatis ſcꝫ inter cognatos ex par
te mee matris cuꝫ potius deberetis
me querere in domo patris mei ⁊
in templo nec eſt increpacio. vnde
Beda non ꝙ eū quaſi filium q̄rūt
ſed quis ergo verus pat ſit inſinu
at vnde ſeq̄t. Neſciebatis ꝙ in his
que patris mei ſunt. ſcilicet dei. ꝙ
non habeo alium patrem. oportet
me eſſe. fili9 enī ſum in ptāte pris

mei ſic intelligendū eſt de hijs lo
cis ⁊ in tēplo et in opibus In hoc
docuit ſpūalia temꝑalib⁹ debere p̄
poni ſeq̄tur. ⁊ ipſi. maia ⁊ ioſeph
non intellexerūt. quia nō poterāt
adhuc plene capere miſteria: non
intellexerunt in quā. verba que lo
cutus ē ad eos ꝟ quid vellꝫ innu
ere ꝙ ſicut ad patrem ſic ad ipſuꝫ
pertinet templi ⁊ ſpūalium guber
nacō. quia quorum eſt vna maie
ſtas horum eſt vna ſedes et vna
domus non ſolū naturalis ſed etiā
ſpūal' Job. xvij. Omnia mea tua
ſunt ⁊ tua mea ſunt. ſequitur ⁊ deſ
cendit cū eis ⁊ venit nazaret. Glō
quia deus ⁊ homo erat nunc excel
ſa deitatis. nunc infima ꝓfert hu
militatis et pietatis ⁊ ideo ↄmēda
bilis ⁊ in hoc docemur ꝙ non ſolū
pentibus reuerentiaꝫ. ſꝫ etiā obedi
entiā debe⁹ exhibere exo. xx. Honoā
prēm tuum ⁊ mrēm tuā. ſequit̄. ⁊
mater eius ↄſeruabat ōia verba
hec ↄferens ea in corde ſuo non ſo
lū verba ſed etiam facta vt poſtea
euāgeliſtas d' his īformaēt. ⁊ ihs
ꝓficiebat etate. gloſa. iuxta natu
rā hoīs de infātia ad iuuētuteꝫ pro
cedēdo. ⁊ ſapiētia ꝟ ſapientiaꝫ qua
plenus erat paulatī audiendo vel
gracia ĝciosius erat apud deuꝫ et
hoīes vl' ſic ꝓficiebat etate quo ad
cremētū corpis ⁊ ſapiētia ad intel
lectū ⁊ gracia q̄ ad anime affectuꝫ
apud deuꝫ ꝟ ad honorē dei ⁊ hoīs
id eſt ad vtilitatem hominū qui in
terra habitant.

DOlentes que
rebam⁹ te Lu. xij. Quāto res
que perditur eſt precioſior hec ſi ſi
inuenitur tanto magis augmenta
tur dolor et ideo cū beata v̾go ma
ria queſiuiſſet puerū ihm ⁊ nō in
ueniſſet eū non eſt mirū q̄n doluit
In hoc oñditur ꝙ illi qui ꝑdiderūt
ihm peccādo q̄rere debēt eum lacri
mabilit̄ ⁊ pſeuerāt̄. ſed multi ſunt
qui q̄runt ⁊ nō inueniunt eū q̄ neſ
ciūt quō q̄n ⁊ vbi debent eum que
rere. Super hoc notandum ꝙ tria
ſunt neceāria ad hoc ſcꝫ vt ſciamus
quō ſit querēdus ⁊ quando ⁊ vbi
Circa primuꝫ nota ꝙ trib⁹ modis
eſt querend⁹. ſcꝫ dolenter. diligēt̄
⁊ pſeueranť. Primo debemus euꝫ
q̄rere dolenter ſic mater dolenter
querit filium dilectum quem ami
ſit Sic cū lacrimis et amaritudine
cordis querē debe⁹ deū quē peccādo
amiſi⁹. nō cū gaudio vnde Bernh
O bone ihu quō te cū gaudio inue
niam quē mater tua vix dolens in
uenit. vide⁹ ꝙ homo cū perdit filiū
cōi mortis iudicio neāio eum mo
riturum lacrimabiliter dolet eū ſē
p Sic iacob doluit icōſolabilit̄ de
morte ioſeph Gen̄ xxxvij. et ſic ſa
ra doluit de abſētia filij ſui Thob
xi. ymo multi dolent de amiſſione
rei tēpalis licet vniuerſalis ſit q̄n
to magis dolere debent qui ſalua
torem ſuum peccando amiſerunt
⁊ cum magnis lacrimis querere de
bent. Sic queſiuit eum maria mag
dalena cū audiſſꝫ eum eē in domo
ſymonis venit et proiecit ſe āte pe

des eius ⁊ inuenit remiſſionē pec
catorum Similiter petr⁹ cū negaſ
ſet ſaluatorem ſuū egreſſus fleuit
amare ⁊ inuenit graciā. Secundo
debemus querere deū diligenter ⁊
nō tepide ſed cum magno amorē ⁊
magna diligētia. ſi enim homo ita
diligenter quereret deū ſicut drag
mam pditam ſine dubio inueniret
eum. Deut. iiij. Si queſieris dñm
deum tuum ex toto corde inuenies
eum Luc. xv. que mulier habens
dragmas decem ⁊c̄. ſi ergo mulier
tā diligenter querit dragmā vnā
cum tū adhuc habeat nouē quō
tunc nos qui tātū habe⁹ vnum ſo
lum deum ſi eundem pdi⁹ cū mag
na diligentia querere debem⁹ qui
etiā ꝓmittit ſe inueniēdū. Math.
vij. querite et inuenietis omnis ei
qui querit ſcilicet me diligenter. in
ueniet me. Tercio debe⁹ eū quere
re pſeuerāt id eſt omni tēpe. vnde
pš. Querite faciem ei⁹ ſemp quia
ſemp indigem⁹. ergo ſemp que
rere debemus. Sed multi ſunt qui
nolunt deum q̄rere in ꝓſperitate ſ;
tm̄ in aduerſitate. ⁊ ꝓ tāto immit
tit eis ſepe tribulacōes et aduerſi
tates et infirmitates et hmōi vt q̄
eū in ꝓſperitate querere nolebāt ſal
tem ꝯpulſi neccitate querant eum.
Iſtud figuratum eſt in ioab q̄ ab
ſolon querere nolebat niſi pri⁹ ſuc
cēderet eius ſegetes Nō hiſtoriā.
ij. Re. Et filius prodigus noluit re
dire ad patrē niſi cogēte inopia
Luc. xv. Vnde yſa. xxi. Venit ma
ne et nox ſi queritis querite quaſi
d. ſi vultis q̄rē q̄rite nō ſolū in ꝓ

ſꝑitate aduerſitatis ſed etiam mane. ꝯ
in dieb⁹ ꝓſperitatis. Secundo vidē
dum eſt tēpus quando querendus
eſt dominus. multi querunt et nō
inueniunt quia non q̄uerunt tēpo
re ꝯgruo ⁊ debito Tempus cōgru
um et debitum eſt vita preſens. q̄
cūq; in hac vita querit dñm inueni
et eū. in futura fruſtra querit. q
nō inueniet. vnde Iſa. lv. Querite
dominum dum inueniri pt̄. id eſt
dum viuis in hac vita. q poſt hāc
vitam inueniri nō pōt. vnde Criſ.
Cum thalamus fuerit clauſus et
intrauit rex videre diſcūbentes tūc
malis erit deſperacō quia ampli⁹
non eſt locus vel temp⁹ inueniēdi
graciā vnde apl's. ij. Cor. iiij. Ecce
nūnc temp⁹ acceptabile ecce nunc
dies ſalutis. quia nunc eſt tēp⁹ in
ueniendi miā Lu. xiii. Cōtendite
intrare per anguſtam portā dico
enim vobis q multi querūt intrarē
et non poterunt. ſicut fatue v̄gines
quib⁹ dicitur Amen dico vobis neſ
cio vos q. d. nō intromittā vos mō
quia non intromiſiſtis me cum ad
hoſtiū veſtrum pulſarē. mō ſtat
dominus ad hoſtiū noſtrū ⁊ pul
ſat nō opꝫt eū longe q̄rere Apoc.
iij. Ego ſto ad hoſtiū ⁊ pulſo. Ape
ri ergo ei cito vt non declinet a te.
ſi recedet non poteris eum inueniē
Cū ſponſa dicit Cant. v. Vox pul
ſantis dilecti mei. aperi mihi ſoror
mea amica mea ſpoliaui me tunica
mea et non eram parata ⁊ paulo
poſt ſurrexi vt apirē dilecto meo ⁊
ille declinauerat atq; tranſierat q̄
ſiui illum et non inueni vocaui et

non reſpondit mihi. Nec inueni
Ad hoſtium enī tuū pulſauerat
et tu noluiſti apire ei. Tercio debe
mus attendere. locum multi enim
querunt dominum et non inueni
unt. quia non querunt eū in loco
vbi eſt querendus. Tria autem
genera hominū non inueniunt eū
ſcilicet ſuperbi auari et luxurioſi.
Unde dicitur Job viceſimooctauo
vbi inuenitur ſapientia ſcilicz in
creata ⁊ vbi locus intelligentie ei⁹
Mare dicit non eſt in me. Abiſſus
loqtur non eſt mecum non inueni
tur in terra ſuauiter viuentium ſa
pientia ſcilicet increata id eſt de⁹
non inuenitur in mari. Mare facili
ter tumet et aſcendit et ſignificat
ſuperbos qui ſe extollunt in cordi
bus in illis nō inuenitur dominus
quia cum talibus libenter hoſpita
tur diabolus. Per abiſſum ſignifi
catur auaricia que eſt ſine baſe ⁊
fundamento. quia non implebit
pecunia. et in talibus non inueni
tur dominus. Nec ēc inuenitur in
terra ſuauiter viuentium id eſt in
cordibus luxurioſorū qui viuunt
ſecūdum cordis ſui deſideria. vnde
dicit Cant. iij. In lectulo meo que
ſiui quem diligit anima id eſt deū
quē merito diligere deberem. ⁊ nō
inueni ſcz in lecto voluptatis. Sed
inuenitur i preſepio pānis vilib⁹
inuolutus Luce ſecūdo Inuenietis
infantem pannis ⁊ cetera. in q̄ no
tatur humilitas quia in cordibus
humilium inuenitur dominus. In
uenitur etiam in templo Nam ma
ter eius maria et ioſeph inuenerūt

eū in templo. Per templū quod
domus oracionis dicitur ſignifica
tur ꝙ deus inuenitur in deuotione
oracōnis ꝑ intern am dulcedinē
Unde Hugo i pſona anime. quid
eſt illud dulce qd̄ in recordacione
dei aliquādo me tangere ſolet ⁊ et
tam vehementer. tāq̄ ſuauiter affi
cere ſolet vt iam tota a me ipſa ali
ener ⁊ neſcio quo abſtrahi incipi
am. ſubito enim innouor ⁊ tene in
eſſe incipit vltra ꝙ̄ dicere ſufficiā
Nūquid ille eſt dilectus meus q̄ſo
dic michi vt ſi denuo venerit obſe
crem eum ne recedat ſ; ſēp mecū
permaneat. Et rēſpōdet Hugo. Ve
re eſt dilectus tuus qui viſitauit te
venit non vt totum ſe infundat. ſ;
vt guſtandum ſe prebeat. et vt ad
affectum trahat. et in futuro ſe ti
bi in ꝑpetuo dabit poſſidendum.

Dominica poſt octauas epipha
nie. ſmo. xxi.

Cantate dn̄o. i.

canticis laudate dominum
ꝙ mirabilia fecit. annunciate hoc
in vniuerſa terra yſai. xij. Verba
propoſita ſunt ſcripta in epl'a hodi
erna in quib⁹ facit propheta duo
Primo hortatur nos ad laudādū
deū propter mirabilia que ꝑtes
noſtrā ſalutem opatus eſt dicēs
Cantate dn̄o quia mirabilia fecit
Sedo hortatr̄ nos ad p̄dicādū ſiue
ānunciandū ꝑpl'is mirabilia ei⁹
vnde ſubdit annunciate hoc Quā
ꝑpter ad laudē et honorē dei intē
do vobis aliqua de mirabilib⁹ eius

predicare ſed prius auxiliuȝ eiꝰ im
ploremus ⁊c̄. Sciendum mirabilia
dei nobis exhibita. ſunt infinita in
ter que ſunt duo que ſuper omnia
ſunt mirabiliſſima Primuȝ eſt dei
incarnacio Secundum eſt corpis
eius conſecracio. Circa primuȝ no
ta ꝙ incarnacio dei fuit mirabilis
propter duo. primo ꝙ mirabilibꝫ
ſignis cum fieret fuit manifeſtata
Circa primuȝ nota ꝙ incarnacio
xp̄i fuit mirabilibꝫ ſignis longo tē
pore ante prefigurata Primo per
virgaȝ q̄ floruit ſub aaron. Scd̄o
ꝑ vellus quod maduit ſub gedeon
Tercio per portam quam vidit eze
chiel. Quarto ꝑ montem queȝ ex
poſuit daniel De p̄mo ſcȝ virga aa
ron legit̄ Numeri. xvi. vbi dicit̄ ꝙ
chore datā abiron ↄtēderunt ꝑ epi
ſcopatu contra aaron. idcirco cuȝ
ducentis q̄nquāginta cōplicibꝰ ſu
is perierūt ⁊ t̄ra apta eſt ſub pedi
bꝫ datan ⁊ abiron ⁊ ↄglutiuit eos
tunc iratus populus voluit moyſē
et aaron lapidar̄e. venit ignis de ce
lo et combuſſit de populo ſuo qua
tuordecim. milia: ſed aaron arripi
ens thuribuluȝ cucurrit. inter vi
uos ⁊ mortuos ſtans ⁊ plaga ceſſa
uit Tunc moyſes accepit virgas
duodecim ⁊ ſcripſit in eas duodecī
nomina rogans dominuȝ vt daret
eis ſignum vt ſcirent quem vellent
habere in ep̄m. Eadeȝ nocte virga
aaron in qua erat nomē eius ſcri
ptū floruit ⁊ amigdala tulit Per
iſtud incarnacio dei eſt preſignata
per virgam aaron que ſola int̄ oēs
floruit ſignificatur maria quā dn̄s
ſolā inter omnes virgines in m̄rem
elegit. per hoc ꝙ contra naturā flo
ruit ſignificat̄ ꝙ maria ↄtra cōmu
nem curſum nature ſine viro conce
pit. ꝑ hoc ꝙ amigdala tulit quod
cibus dulcis ē ſignificat̄ ꝙ maria
ꝓtulit nobis celeſtem cibuȝ ſcilicȝ
xp̄m qui noſter cibꝰ factus ē dul
ciſſimus Joh. vi. Ego ſum panis
viuꝰ q̄ de celo deſcēdi. ſi quis mādu
cauerit ex hoc pane viuet i eternū
⁊c̄. De ſecūdo ſigno ſcȝ vellere gede
onis. Legit̄ Judic̄. vi. Gedeon fuit
iudex et dux ſup filios iſrl̄ qui cuȝ
deberet pugnare cōtra q̄tuor reges
ſ. oreb. ſeb. ſebee ⁊ ſalmana. dixit
ad dn̄m. Si ſaluum facies ꝑ manū
meaȝ populū iſrl̄ ſicut locutus es
ponam vellꝰ hoc lane i terraȝ ſi ros
in ſolo vellere fuerit et in omni t̄ra
ſiccitas: ſciam ꝙ ꝑ manum meaȝ
ſicut locutus es liberabis populuȝ
iſrl̄. factumqꝫ eſt ita. Per iſtud ſig
nificatur incarnacō dei. ſicut enim
ros repleuit totum vellus ſoluȝ et
tota terra ſicca permanſit. Sic ma
ria virgo ſola in toto mundo reple
tur rore celeſti .i. filio dei ⁊ ſicut vel
lus cepit roreȝ ſine detrimento. ſic
maria filium dei. Vnde pſalmiſta
deſcendit ſicut pluuia in vellus. De
tercio ſigno ſcilicet porta ezechiel
nota. Cum ezechiel eſſꝫ in captiui
tate babilonis et cogitaret de tem
plo quod fuit ihero ſolimis et diſ
poſicione eius tunc oſtendit ei do
minus ſpirituale templum. quod
erat fere ꝑ oīa ſil̄e tēplo ſalōis
in quo tēplo cū vidiſſꝫ m̄lta mirbi
lia. inter cetera vidit vnam portam

clauſam et dictum eſt ei ab āgelo
Hec porta clauſa erit ⁊ vir non trā
ſibit per eam et erit clauſa in ſem
piternum. Per hoc etiā ſignifica
tur incarnacio chriſti. quia ſic do
minus tranſiuit per portam clauſā
ita chriſtus natus eſt de maria vir
gine ipſa in ꝑtu virgo ꝑmanēte.
non eſſet mirum ſi homo trāſiret
ꝑ portaꝫ apertam. ſed ſi tranſiret ꝑ
clauſam portaꝫ hoc eſſet valde mi
rabile Talis eſt differētia inter mu
lierem pregnantem et beatā virgi
nem mariam. Sicut enim lumē ſo
lis tranſit per vitream feneſtram
et clauſam ſine eius fractione. ſic
chriſtus natus eſt de maria virgi
ne ipſa incorrupta permanēte. De
quarto ſigno ſcꝫ monte danielis.
legitur Dani el. ij. Nabuchodono
ſor rex babilonis vidit ſomnium
horribile. et perterritus de viſione
euigilauit et oblitus quid viderat
Conuocatis omnibus magis ſuis
et comminabatur eis mortem. ſi nō
dicerent ei ſomnium et interpreta
cionem eiꝰ qui dixerūt nō eſt ſub
celo qui hoc poſſꝫ facere ſed dic no
bis ſomnium et dicemus tibi inter
pretacionem. Tunc p̄cepit rex om
nes ſapiētes interfici. Et ingreſſꝰ
eſt daniel qui erat ibi captiuus ro
gauit inducias per vnā noctem a
rege. Et nocte cum eſſet in oracōni
bus reuelatum eſt ei miſterium.
et ingreſſus ad regem ait. Tu vide
bas coram te ſtatuā grādeꝫ ⁊ yma
ginē cuiꝰ caput ⁊ collum erant de
auro pectus et brachia ex argēto
vent̄ et femora ex ere. tibie autem

ferree pedum quedam ps ferrea.
quedam ps fictilis ⁊ terrea. Poſt
hec videbas montem magnum de
quo monte lapis abſciſus eſt ſine
manibꝰ lapis ille pcuſſit ſtatuā i
pedibꝰ et ꝯtriuit eaꝫ. Per iſtud ite
rum ſignificatur incarnacio xp̄i.
ꝑ ymaginē quā vidit rex ſignifica
tur preſens ſeculū. in imagine illa
erat triplex materia. Prima p̄cio
ſiſſima ſcꝫ aurum ⁊ argentū. Secū
da fortiſſima ſcꝫ es ⁊ ferꝝ Tercia
viliſſima ſcꝫ lutū. Per iſtaꝫ tripli
cē materiam ſignificātur tria que
erant i mūdo. Per p̄cioſū ſcꝫ aurū
⁊ argentum ſignificatur auaricia
Per fortem materiā ſignificat̄ ſup
bia Per vilem ſcꝫ lutum ſignificat̄
luxuria. Iſta tria ſunt quibꝰ totus
mundus repletus eſt vnde dicitur
p̄. Johā. ij. Omne quod ē in mūdo
aut eſt cōcupiſcētia carnis ⁊ oculo
rum aut ſuperbia vite. ſic patet de
ſtatua. Poſt hec abſciſſꝰ eſt lapis
ſine manibus id eſt chriſtus na
tus ē de maria v̓gine ſine viro. ⁊ la
pis ille deſtruxit ymaginem illam
id eſt mundi vanitatem per doctrī
naꝫ et exempla In hoc ꝙ factꝰ eſt
puer deſtruxit ſuperbiam. In hoc
ꝙ factus eſt pauper deſtruxit aua
riciā In hoc ꝙ d v̓gine naſci voluit
deſtruxit luxuriam. Vnde in nocte
natiuitatis ōnes ſodomite p totū
mundum mortui ſunt. Circa ſecū
duꝫ nota ꝙ natiuitas ſua manife
ſtata fuit quatuor mirabilibꝰ ſig
nis Primum in vineis engaddi q̄
balſamum pfert. que in eadem no
cte cū xp̄s natus eſt floruerunt et

fructum protulerunt. liquorem de
derunt. Per hoc ꝙ floruerunt ſignifi
catur ꝙ ille natus eſſet quē iſaias
ↄtra naturā de btā virgine ꝓphetã
uerat naſciturū. Per hoc ꝙ liquo
rem balſami dederūt ſignificat ꝙ
ille natus eſſet. qui ꝑ virgā aaron
florentē. fuerat pfiguratꝰ Per hoc
ꝙ fructuȝ ↄtra naturam ꝓtulerūt
ſignificatur ꝙ ille natus eſſet qui
balſamo ſāguinis ſui. mūdū de eter
na morte eſſ; redēpturus. Secūdū
ſignū fuit in tēplo pacis qd rome
corruit tpe illo qn̄ criſtꝰ naſci vo
luit ꝑ totū mundū pax fuit d quo
multū gauiſi romani tēplū pacis
ↄſtruxerunt pulcherrimuȝ et poſu
erunt in illud ymagineȝ romuli: q̄
primo romam cōſtruxerat Et que
ſierūt ab ydolo apollinis q̄dïu tē
plū iſtud ſtare poſſet. qui reſpōdit
quouſq; virgo pareret At illi dixe
runt ergo in eternum ſtabit impoſſi
bile enim putabant ꝙ virgo pare
ret. et iō ſcripſerūt ſup oſtiuȝ tem
pli. Templū pacis in eternū. Sed
in illa nocte qua virgo peperit tem
plū corruit ſic peperiſſe virginem
nunciauit. Terciuȝ ſignū fuit qd
ſibilla oſtendit impatori. Cū eniȝ
octauianus auguſtus ꝑ totuȝ mū
dum feciſſet pacē volebant euȝ ro
mani ꝓ deo colere tunc impator q̄
ſiuit ab illa ꝓphetiſſa. ſi eſſet aliqs
maior eo aliqn̄ naſciturꝰ. At illa
in die natiuitatis domini oſtēdit
ei circulum aureum circa ſolem et
in medio circuli virgineȝ pulcher
rimaȝ puerū in brachio tenenteȝ
et dixit ſibilla ceſari. hic puer ma
ior te erit. tunc rex p̄cepit ne deꝰ ce
ro deꝰ vocaretur. Quartū ſignū eſt
ſicut dicit Criſ. Cum tres magi in
oriente eſſent in quodaȝ monte et
orarent vt ſtella de qua ꝓphetaue
rat balaaȝ eis oſtenderetur. appa
ruit quedā ſtella i aere in qua ap
paruit forma pulcherrimi pueri
qui puer habuit in capite crucem
ſplendidam et audierūt vocē dicen
tem Ite velocit in iudeam ibi inue
nietis nouū regem iudeoꝝ natum
Qui ſtatim ꝑgentes tredecimo die
venerūt in iheruſaleȝ dicētes. Vbi
eſt qui natus eſt rex iudeorū. vidi
mus enim ac̄. De iſta req̄re in epi
phania. domini.

Venit ieſus. ad
iohānem a galilea in ior
danem vt baptizaret ab eo. Criſ.
Non ꝙ ipſe peccatorum remiſſio
nem reciperet per baptiſmum. ſꝫ vt
ſanctificatas aquas relinqueret ꝑ
modum baptizandi Auguſti. Ideo
baptiſari voluit ꝙ volebat facere qd
aliis baptiſādis impabat facien
dum. Ieronīꝰ. Ideo autē baptiſa
ri voluit in baptiſmate ſuo vt bap
tiſma cōfirmaret. Johānes autem
ꝓhibuit eum ꝑ humilitatē dicens
Ego debeo a te baptiſari a tu venis
ad me. Reſpōdens ihesus dixit ei ſine
modo et ꝑmitte impleri id ad qd ve
ni. ſic enim decet nos. id eſt me et
te. implere omnem iuſticiam ꝑ per
fectam humilitatem. tunc dimiſit
euȝ. id eſt aſſenſū prebuit. vt bap
tiſaret eum. baptiſans autem ihꝭ
cōfeſtim deſcēdit de aqua. Rabanꝰ

ꝙ ergo nobis dñs ſui corporis in
tinctu baptiſmi lauacrum dedica
uit vt nobis poſt acceptum bap
tiſma celi aditū patē ⁊ ſpm̄ ſāctū
dari demon ſtraꝫ. vñ ſequitur. Et
apti ſunt celi ⁊ vidit ſpiritū ſanctū
ſicͭ colūbā deſcēdentē ⁊ venientem ſu
pra ſe Et ecce vox de celo dicēs. Hͨ ē
fili⁹ me⁹ dilcūs in quo mihi bñ cō
placui ⁊ placitū meū cōſtitui vt p
euꝫ placitum implerem ⁊ hominē
liberarem. ipſum audite.

Ↄ De eodem. F. xxxij

Sic nos decet i

plere ōneꝫ iuſticiam. glō
ſ. pfectam humilitatem Sup iſto
verbo dicit gloſa ꝙ triplex eſt hu
militas. ſcꝫ ſufficiens. abundans
et ſupabundans. humilitas ſuffi
ciens eſt ſubdere ſe maiori et non
preferre ſe equali Abundans eſt
ſubdere ſe equali et nō preferre ſe
minori. ſupabundans eſt ſubdere
ſe minori. hanc hūit chriſt⁹ qñ ſb
didit ſe iohāni i baptiſmo. In hoc
euangelio hortatur nos exemplo
ſuo domin⁹ ad pfectā humilitatē
que maxime eſt nob̄ neceſſaia ad
ſalutē ꝙ dicitur Luce. xiiij. Omnis
qui ſe humiliat in hoc ſeculo: exal
tabitur in futuro ⁊ econtra. Scien
dum autem ꝙ multa ſunt que poſ
ſunt nos ad humilitateꝫ ꝓuocare
primū eſt exēplū humilitatis xpi
vnde Aug⁹ humiliauit ſe chriſtus
princeps tuus et tu ſupbis. caput
humile aſſit. mēbrum ſupbuꝫ ab
ſit. vnde Bern̄. Intolerabilis pru
dentie ē vt ibi ſe maieſtatis domi⁹
exinaniuit. inſletur vermiculus et
tumeſcat. fuit autem chriſtus hu
milis in ingreſſu ⁊ egreſſu. vñ Au
guſti⁹. O quāta humilitas chriſti
humiliauit ſe vſqꝫ ad incarnacio
neꝫ vſqꝫ ad immortalitatis humane
participationem. Vſqꝫ ad diaboli
temptacōem. vſqꝫ ad populi deriſi
onem. vſqꝫ ad ſputa. ad vincula.
alapas ⁊ flagella. vſqꝫ ad morteꝫ
Et ſi nimis parum ē. de genere mor
tis aliquid eſt addendum. Morteꝫ
autem non quālibet ſed crucis que
ignominioſior eſt. ecce habe humi
litatis exemplum. ſuperbie medi
camentum. quid ergo intumeſcis
o homo o pellis morticinia. quo te
dis. O ſomes fetida quid inflaris
Vnde Bernhard. Quid magis ad
mirandum. quid magis deteſtan
dum quid grau⁹ puniendum ꝙ̄
ꝙ vides dei filium in regno celorū
ſummum. nouiſſimum factum in
regno hoīnuꝫ apponat adhuc hō
ſe magnificare ſuper terraꝫ. Aug⁹
Medicina timoris eſt huilitas ſal
uatoris Erubeſcat homo eſſe ſuper
bus pro quo humilis fact⁹ eſt de⁹
De humilitate criſti require de na
tiuitate chriſti. in ſmone. Paruu
lus ⁊ c̄. Secundo poteſt nos ad hū
militatē ꝓuocare conſideracō ꝓprie
fragilitatis Bernh. Ad exerciciuꝫ
huilitatis ꝓdeſt aſſidua memoia
ꝓprie fragilitatis. Aug⁹. Humili
tas eſt ex intuitu ꝓprie condicióis
et ſui conditoris: voluntaria mētis
inclinacio. Bernh. Vide homo vñ
veneris ⁊ erubeſce. vbi ſis et inge
miſce. quo vadis et contremiſce.

Item attende quid fuiſti ãte ortu ꝫ
et quid es ab ortu vſq; ad occaſuꝫ
et quid eris poſt hãc vitã. ꝑfecto
ſcis ꝙ non eras. poſtea de vili ma
teria es factus. menſtruali ſãguie
nutritus. viliſſimo panno inuolu
tus. attende ad quem finẽ tendas
cinis es ⁊ in cinereꝫ ibis. Quod at
tendens abraham dixit Geñ. xviij
Loquar ad dominum meum cum
ſim cinis ⁊ puluis Ideo imponitur
nobis cinis vt attẽdaꝰ finẽ noſtꝝ
et fragilitatẽ vt humiliemur. Vñ
Ber. ad eugenium papam. Salu
bris copula eſt vt cogitans te ſum
mum pontificem attendes pariter
te viliſſimũ cinerem non fuiſſe ſed
eſſe Legitur de rege Criſciſe in ſpe
culo hiſtoriali Cum videret corã ſe
exercitum innumerabilem. atten
dens ꝙ totus ille exercitꝰ infra cen
tum annos ꝯuertendꝰ eſſet in pul
uereꝫ dixit. Regem tãtũ et tã mag
ni exercitꝰ me vocãt homines. ego
vero fateor me regeꝫ pulueris. vn
de Bern. O homo attẽde quis te fe
cit. de q̃ te fecit. qualem te fecit. De
us eſt qui te fecit ⁊ eum timeas de
terra fecit vt non ſuperbias. et ad
ymaginẽ ſuam te fecit vt eum dili
gas. Ad quid fecit vt ad finem de
bitum tẽdas. eterna queras. cadu
ca ſpernas. Pauo viſis pulchris pẽ
nis ſuperbit. extendit caudam vt
rotam. ſed viſis vilibus pedibꝰ de
ponit caudam. Sic homo viſa ſua
vilitate et fragilitate. humiliatur
intra ſeipſum. Gregoriꝰ. Quanto
magis quiſq; ſeipſum vidit. tanto
minus ſibiipſi placꝫ. et quãto ma

ioris gracie lumẽ ſibi recipit. tãto
amplius ꝙ de ſe plangere debeat
agnoſcit. Tercio poteſt nos ad hu
militatem reuocare memoria mor
tis Eccleſiaſti. vij. In õibus ope
ribus tuis mẽorare nouiſſima tua
et in eternum non peccabis. Bern
hardꝰ Nouiſſima hominis cinis
et vermis. vnde ãtiqui patres hu
miliauerunt ſe poſuerunt cinerem
ſuper cinerem id eſt ſuper caput
in memoria mortis. Vnde conſue
tudo fuit imperatoris quondam
ꝙ prima die coronationis. ferens
latomus diuerſa genera marmo
rum dicens. videat dominus impe
rator de quo genere marmoris ve
lit ſibi fieri ſepulchrũ. hoc fiebat
vt per memoriam mortis humili
aretur. Legitur enim ꝙ iohannes
patriarcha fecit ſibi ſepulchrum
imperfectum et in magnis feſtiui
tatibus cum eſſet in loco honoris
conſtituerat ſibi quendam qui di
ceret ei. domine impfectũ eſt ſepul
chrũ tuum. iube illud perfici quia
neſcis q̃ hora mors venit. Quarto
põt nos ad humilitatem ꝓuocarẽ
cohitacio hoĩuꝫ humiliuꝫ ⁊ pau
perũ ⁊ eorũ ꝯuerſacõ Legitꝰ ei. Eccĩ
xiij qui cõicat ſupbo induet ſupbiã
⁊ econtra q̃ cõicat hũilibꝰ addiſcet
humilitatẽ. pſ. Cũ ſãcto ſãctꝰ eris
vnde legitur ꝙ Odo eps pariſieñ
ſp deſpectos pauperes ante ſe poſu
it in menſa et alios a latere. Requiſi
tus autem quomõ iſtos deſpectos
ſic poſſꝫ tolerarẽ. Rñdit ꝙ q̃daꝫ no
bilis rex hoc ipſũ docueãt ſcꝫ iob di
cẽs Viſitans ſpeciẽ tuã ñ peccab.

Quinto ꝑt hominē ad humilitatē
reuocare multiplex vtilitas humi
litatis Require infra poſt feſtū tri
nitatis in ſmone Humiliamini·

Alius de eodem   f·xxxiiij·

Flete cū fletib⁹

Ad rō·xij·In hac epiſto
la apoſtolus hortatur nos ad mlꝉ
ta inter cetera hortatur nos ad fle
dum·Sciendum autem ꝙ flere de
bemus multipliciter·Primo debe⁹
flē peccata noſtra·vnde Iſido rus
Eſto tam pronus ad lamēta ſicut
fuiſti ad peccata·grauia enim pec
cata grauia deſiderāt lamēta·Ps·
Exitus aquarum deduxerunt ocu
li mei quia non cuſtodierunt legē
tuā·Hoc modo fleuit ſanctus pe
trus quando dominū negauerat
Math·xxv·Egreſſus foras fleuit
amare Ieroꝰ petr⁹ ter dn̄m negan
tē amare lacrime in locū ſuū reſti
tuerunt Amb·O petre doce me q̄d
profuerunt tibi lacrime tue·ſꝫ do
cuiſti ilico·nam qui lapſus es an
teꝗ̄ flere s·poſtꝗ̄ fleuiſti elect⁹ es
vt alios regeres·Greg·O petre lac
me tue que culpas abluunt graci
am reſtituunt ⁊ maiora ꝑmittunt
Hoc modo fleuit etiā maria mag
dalena et dimiſſa ſūt ei peccāta mlꝉ
ta Aug⁹·Sciat ſe culpabiliter du
rum qui deflet damnum tempoꝛāle
vel mortem amici·⁊ dolorem pecca
ti lacris non oſtendit·ſed fletus
iſte debꝫ fieri cū ꝓpoſito amodo nō
peccādi·Iero⁹·qui pctōr eſt pecca
ta ſua deplangat ⁊ animō peccaē
caueat·Greg·qui enī peccata ſua
plangit nec tamē deſerit:pene gra
uiori ſe ſubicit Bern̄·Luct⁹ eorum
bui pſeuerātiam non habent non
meretur conſolacionē·Alios inq̄t
lugentes video·ſed ſi de corde lacri
me procedant non tam facile ilico
ſoluerentur in riſum·nunc autem
cū abundancias ocioſa ⁊ ſcurrilia
verba pfluant ꝗ̄ prius lacrime:la
crimas hmōi de hijs eſſe non arbi
tror quib⁹ conſolacō diuina ꝑmit
titur quando q̄dē poſt illas tā faci
lit̄ cōſolacō vilꝫ admittitur·Delica
ta ē enī diuina ↄſolacō·nō dabit̄
admittētib⁹ aliena·Debe⁹ ergo p
ſeuerāt̄ deflere peccata noſtra Huc
fletū docuit nos xp̄s p hoc q̄ in cru
ce fleuit·ſic dicit̄ Heb·v·crux enim
deſignat ſtatum penitētie·Secūdo
debemu⁹ flere pro pctīs alienis vꝉ
aliorum Ecc̄i·xxij·ſup mortuū plo
ra defecit enim lux eius ſuper fatu
um plora deficit enī ſenſu Per mor
tuum et fatuū ſignificat̄ pctōr q̄
fame ſe ipſū interficit in anima·de
hoc debem⁹ flere non gaudere·Ihē·
ix·quis dabit capiti meo aquam
et oculis meis fontem lacrimarū
et plorabo die ac nocte interfectos
filios populi·Ecc̄i·xxxviij·Fili in
mortuum ſcilicet in anima·ꝑduc
lacrimas et quaſi dura paſſus in
cipe lacrimare id eſt plora eum q̄
moritur in anima ac ſi mortē paſ
ſus eſſet in corpore et multo plus
Bern̄ Nūꝗ̄ ſunt viſcera in te pieta
tis qui plāgis corpus a quo receſ
ſit anima et nō plangis animā a

qua receſſit deꝰ. Sed heu multi ma
gis deflent mortem corporiſ ꝙ̄ ani
me. Contra quos dicitur. Jheremie
xxij. Nolite flere mortuū in corpo
re neq; lugeatis ſuper eum fletu.
Plangite eum qui egreditur de ec
cleſia id eſt qui peccato egreditur
de communione omnium ſāctorū
et a participacōne omnium bono
rum q̄ fiunt in eccleſia. Sic fleuit
ſamuel ſuper ſaul quādo peccauit
per inobedientiam et dominus eie
cit eū de regno. primi Regum. xv.
Hunc fletum docuit nos dominus
quando fleuit ſuper lazarū mor
tuum Jo. xi. Lazarus enim mortu
ꝰs et fetens ſignificat peccatorem
in mortali peccato exiſtentē. Tercio
debemus flere miſeriam proximorū
peccatorum p cōpaſſionem Rō. xij.
flere cum flentibus debetis Job. x
xx. Flebam quondam ſup eo qui
afflictus erat et compaciebat ani
ma mea pauperi Ecci. vij. Nō deſis
plorantibꝰ cū ꝯſolacōe et cū lugen
tibus ambula ibidem. xiij. Plorans
plorabit anima mea et oculꝰ meꝰ
deducet lacrimas quia captus eſt
grex domini mei. hoc mō fleuerūt
cum iob amici eius Job. ij. Viden
tes dolorem iob poſuerunt pulue
rem ſuper caput ſuū et ſederunt cū
eo in terra et fleuerūt. Hunc fletum
docuit nos chriſtus cū defleuit de
ſtructionem iheruſalem Luce decī o
nono. Videns iheſus ciuitatem fle
uit ſuper eam Item fleuit quādo
vidit mariam magdalenam flen
tem Johannis vndecimo. Et lacri
matus eſt ieſus. Gregorius. Plꝰ

eſt compaſſio ꝙ̄ donum Exteriora
largiens rem extra ſeipſum prebꝫ
Qui autem fletum et tribulationē
tribuit proximo aliquid de ſeipſo
bat. Quarto flere debemus pro di
lectione patrie ſiue deſiderio viſionis
diuine Pſalmiſta Super flumina
babilonis illic ſedimus et fleuimꝰ
Gregorius. Contemplatur mens
qui ſunt illi angelorum chori que
ſocietas ſanctorum ſpirituū. que
maieſtas eterne viſionis dei et am
plius plangit. Quia bonis peren
nibus deeſt. ꝙ̄ flebat prius q̄ndo
mala eterna metuebat. Irriguum
quippe ſuperius accipit anima cū
ſe laſciuijs celeſtis regni deſiderio
affligit. Irriguum vero inferius
accipit anima cū inferni ſupplicia
metuendo pertimeſcit. Legitur de
ſancto Arſenio ꝙ ſemper ſudariū
ferebat propter fluenta lacrima
rū ex deſiderio ſaluatoris. Similit
et petrus. Vnde dauid. Fuerunt
mihi lacrime mee paneſ die ac no
cte: dum dicit michi quotidie vbi
eſt deus tuus. Auguſtinus da mi
chi domine in hoc exilio panem
lacrimarum quem eſurio ſuper co
piam deliciarum Gregoriꝰ. Luctu
ſuo anima paſcitur. cum ad ſuper
na gaudia flendo ſubleuatur et in
tus quidem doloris ſui gemitum
tolerat ſed eo refectionis pabulū
percipit q̄ vis amoris per lacrias
emanat Quinto debemus flere ex
deuocione quādo ſcilicet anima ex
dulcedine dei experta deflet abſen
ciam ſponſi ſui chriſti. Auguſtinꝰ
Quanto quiſq; ſanctior et ſanctis

deſiderijs plenior. tanto eius in ora
tione fletus vberior. Impaciens enim
amor eſt: nec lacrimis medius fit
niſi amori detur quod amatur Exem
plum domina quedam deuota deli
cias ſeculares fugiens toto deſide
rio ad ſuperna anhelabat et preci
pue circa infanciam chriſti multum
afficiebatur et frequenter rogabat
dominum vt oſtenderet ſibi faciem
puericie ſue et ecce in quadam feſti
uitate natalis domini ipſa ſola ex
iſtente in oracionibus et flente ex
deſiderio ſaluatoris. apparuit quī
dam puer pulcherrimus arridens
ei ipſa autem neſciens quis eſſet.
queſiuit ab eo ſi ſciret Aue maria.
reſpondit puer. predic michi. et fe
cit ſic. Et cum diceret Benedictus fru
ctus ventris tui Dixit puer. ego ſum
ille et euanuit. Illa vero lacriman
do clamauit Reuertere puer cariſſi
me. per triginta dies non ceſſans
clamare et flere. Et ecce triceſima
die venit ihesus dicens. veni ad me
dilecta mea. quia delicias ſeculi fu
giſti et in me delectata fuiſti. veni et
percipe delicias quas tibi prepa
raui et illa ſtatim expirans migrauit
ad xpm ad quem nos perducat. etc.

Nupcie facte ſunt

in chana galilee Johan.
ij. Quidam dicunt quod ſponſus illarum
nupciarum fuit Johannes euangeli
ſta ſed non eſt probabile quia nup
tie iſte facte ſunt poſt vocacionem apo
ſtolorum quibus interfuit iohan
nes. vnde non eſt credibile quod poſtea
receſſerit vt vellet vxorem ducere que
vſque virginitatem ſeruauerat In
chana galilee. Chana eſt nomen
ville in qua facte ſunt nupcie in pro
uincia galilee. et erat mater ihesu
ibi. vocata ad nupcias. vocatus eſt
autem et ihesus et diſcipuli eius for
te ideo vocati ſunt quia conſangui
nitate coniuncti erant. et deficiente
vino in iſto conuiuio quod fuit ſig
num paupertatis. dicit mater ihesu
ad eum vinum non habent. ſponſus
et ſponſa et hoc fuit ſignum quod alter
coniugum erat de parentela marie
vel forte ambo quia aliter non dix
iſſet de defectu vini. et dicit ei. matri
ihesus non offenſus nec arguens ma
trem. Gratum enim ei fuit quod compaſ
ſa erat paupertati eorum. ſed vt oſten
deret ſe eſſe filium dei ex parte pa
tris et ex eius poteſtate ſe ſigna factu
rum. non ex parte matris. Vnde ſe
quitur. quid tibi et michi eſt muli
er. commune ſcilicet quaſi diceret Quid ha
beo de te vnde poſſim iſtud miracu
lum facere Miracula que facio illa
non facio per humanitatem quam a
te habeo. ſed per deitatem quam habeo
a patre meo celeſti. per eum enim poſ
ſem dare vinum ex aqua factum. non
autem ex parte tua. ſed ex parte tua da
turus ſum vinum ſanguinis mei
in cruce ſed non modo. vnde ſequi
tur. nondum venit hora mea id eſt
tempus vel oportunitas vt dem vi
num ſanguinis mei quod ex te ha
beo. a te enim habeo carnem que pre
metur in cruce ſicut vinum in torculari
et tunc fluet vinum ſanguinis mei. ſequitur
dicit mater eius miniſtris. Quodcumque dixerit vobis facite

bus cõuiuiĩ· quecũq̧ dixerit vobis
filius meus hoc facite· q· d· licet ne
gare videatur tamẽ faciet· nouerat
enim eum mater piũm ꝛ miſericor
dem· Erant autem· ibi· ſcilicet in do
mo ꝯuiuij· lapidee ydrie ſex poſite
ꝛ vaſa aquatica· ſm cõſuetudinez
iudeorũ ꝛ purificacõnẽ· habuerũt
enim ꝯſuetudinem iudei ſcd̃m tra
dicões phariſeoꝝ vt ſepe manuſ
lauarent quocienſcũq̧ rem aliquã
manu ꝯtingerẽt· p hoc putabãt ſe
phariſei ſcõs ꝛ mundos pl9 repu
tantes exteriorem· mundiciam q̃
interiorem· capientes ſingule me
tretas binas vel trinas· Quelibet
idria capiebat metretas binas vł
trinas· ſequĩt· dixit eis· id eſt mi
niſtris· iheſ9 rogatus a matre· im
plete ydrias aqua ꝛ ĩpleuerũt eas
vſq̧ ad ſummum· et dixit eis ihe
ſus haurite nũc ꝛ ferte architricli
nio· Architriclinus dicitur maior
inẽ cõuiuantes in triclinio· Tricli
nium autem dicitur domus habẽs
ordines menſarum ſicut refectoria
fratrum· ꝛ tulerũt· architriclinio
Cũ autem guſtaſſet architriclin9
aquam vinum factaꝫ· id eſt vinuꝫ
factum ex aqua· ꝛ non ſciebat vn
de eſſet vinum iſtud· miniſtri aũt
ſciebant qui hauſerant aquãꝫ vo
cat ſponſum architriclinus admi
rans vini bonitatem q ſm ꝯmunẽ
conſuetudinem p̃mo debuit ꝓpina
ri· ꝛ dicit ei ſcilicet ſponſo· Omnis
hõ faciens cõuiuium in pncipio cõ
uiuij· vinum bonum ꝓpinabit ꝛ po
nere ſolet ad menſam ad bibẽdũ
inuitatis ꝛ cũ inebriati fuerint ap

ponit illud vinum quod deterius ẽ
id eſt quod minus bonum eſt· tu
autem ſeruaſti vinum bonum· vſ
q̧ adhuc· id eſt vſq̧ ad finem cõ
uiuij contrã generalem cõſuetudi
nem terre Ex hoc patet q optimũ
vinum fuit illud quod fecerat· vn
de dicit Criſoſtom9· Generale eſt
omnibus miraculis chriſti q ad
aliud terminantur q̃ natura poſ
ſit· Hoc inicium ſignoruꝫ fecit ihe
ſus in chana galilee· Primum ibi
Alibi enim multa ſigna prius fece
rat ꝛ manifeſtauit gloriam ſuam
id ẽ deitatis ſue potenciam· ꝛ credi
derunt in eum diſcipuli eius· non
tunc primo ſed tunc amplius·

Dominicã prima· f.xxxiiij

Nupcie facte ſũt
in chana galilee· Duplices
dicuntur nupcie· ſcilicet carnales
ꝛ ſpũales· Carnales ſũt inter virũ
ꝛ mulierem· Spirituales inter deũ
ꝛ animam· de carnalibus nupcijs
dicitur in euãngelio hodierno In
quibus nupcijs duo ſunt conſide
randa· ſcilicet nupciaruꝫ dignitas
ꝛ nubẽtiũ qualitas· Dignitas nup
ciarum primo conſiſtit in auctori
tate conſtituentis ſcilicet dei· Deus
enĩ inſtituit ordinem matrimonij·
alios ordines inſtituit papa· ſicut
ergo reprehẽſibilis eſſet ꝛ excom
municanduſ· qui ordinem ꝯſtitutũ
a papa violaret· Ita multo magis
reprehenſibilis eſt qui ordinem
quem deus inſtituit violat Inali
is ordinib9 dat ann9 pbacõnis· ſ

iſtum ordinem vult deꝰ inſepabili
ter obſeruari. Item patet diḡtas
matrimonij in hoc ꝙ in ſacro loco
conſtitutum eſt ſcʒ in paradiſo ⁊
in ſacro tempore ſcilicet ante pctm̄
Item in hoc ꝙ dominus matrimo
nium pſonaliter honorauit p pre
ſentiam ſuā ⁊ matris ſue ⁊ diſcipu
lorū ſuorum Circa ſecūdum ſcʒ q̄li
tatē nubentiū req̄rit̄ tria ſcʒ ꝙ ſit
intētio recta. dilectio vera et fideli
tas perfectā. p̄mo rq̄uirit̄ ꝙ ſit ibi
recta intentio ſcʒ ꝙ vir non ſumat
vxorem et vxor virum propter pe
cuniam vel propter libidinem. ſʒ
propter ꝓlem ꝓcreādam ⁊ propt̄
pctm̄ incōtinētie vitandū. Primo
dico ↄiugij copula non debet fieri
propter pecuniam ꝙ tales magis
viderētur matrimoniuʒ cōtrahere
ꝓpter auariciaʒ q̄ꝫ propt̄ deum. Il
li non vocant deum ad ſuas nupci
as ⁊ beatā v̄gīnē mariaʒ. ſed potiꝰ
mammonā .i. diabolum principeʒ
auarorum. Exemplum fuit quidaʒ
pbr̄s habens filiam quam duo du
cere conabant̄. vnus eorum diues
erat ⁊ fatuꝰ. alter pauper ⁊ ſapiēs
Et ait pbr̄s. malo dare filiam meā
viro indigēte pecuniaʒ q̄ꝫ pecunie
indigēti viro. Nō ꝙ m̄lta mala ↄ
tingunt ex hoc ꝙ aliqui ꝓpter pecu
niaʒ filias ſuas dant viris antiq̄s
Item coniugium non debet fieri ꝓp
ter libidinem exercendaʒ. ſʒ prop
ter prolem ꝓcreandam. De hoc dix
it angelus ad thobiam Tho. vi.
reddēs racōem quare diabolꝰ inter
feciſſet ſeptem viros qui ſaram fi
liam raguelis duxerāt Hij namqꝫ
qui ita coniugiū ſuſcipiunt vt deū
a mente ſua excludant ⁊ ſue libidi
ni ita vacent ſicut equus ⁊ mulus
in quibus non eſt intellectꝰ. habʒ
dyabolꝰ poteſtatē ſup eos. tu vero
cū ſuſceperis eam ingreſſus cubicu
luʒ tuū p tres dies continens eſto
ab ea ⁊ nil aliud q̄ꝫ orōnibꝫ vacab
cum ea. trāſacta autem nocte tercia
⁊ accipiens v̄ginem cū timore do
mini amore filiorum magis. q̄ꝫ li
bidine ductus vt benedictiōem filijs
ↄſequaris. Legit̄ de ſancto pafnu
cio qui omnibus diebus vite ſue
auſteram vitam duxerat. orauit
dn̄m vt dignaretur ſibi oſtēdere cui
ſctōꝝ ſimil̄ eſſʒ in merito ⁊ rn̄ſuʒ
eſt ei ꝙ ſimil̄ eſſet quodā dn̄o ꝓx
ime ville oſtēdens ei villā. Ille abijt
⁊ venit in domū illius domini ⁊ q̄ſi
uit ab eo ſecrete dicens. Rogo do
mine vt ſtatū vite veſtre mihi dig
nemini reuelare quia reuelatum ē
mihi a domino ꝙ ego ero vobis ſi
milis in meritis. Qui reſpondit. pa
ter bone vxorem meam duxi non
cauſa libidinis ſʒ cā prolis ad cul
tum dei ⁊ nūq̄ꝫ eaʒ cognoui niſi ta
li intencōne Ecce in hoc patet q̄ꝫ tā
mercedem poterunt mereri matri
monium recte ſeruantes. Debent
etiam parentes filios ad cultuʒ dei
inſtruere qui ad hoc ſunt procre
ati Dicit gregorius ꝙ quidaʒ ha
buit filium circa quinqꝫ annos et
valde diligenter docuit eum male
loqui ⁊ nomē dei blaſphemare et
qn̄ ei aliq̄d mali obſterit deo male
dixit quadā die dum pater euʒ te
nuit i brachijs ⁊ puer male loq̄re

tur ſicut ſolitus fuit. vidit demo
nes venientes et clamauit o pater
Ecce mali homines veniunt qui me
volunt tollere. Quod cum dixiſſet
arripuit eũ dyabolus de brachijs
patris ⁊ cũ corpe ⁊ anima dedux
it Secundo reqͥritur in cõiugio ve
ra ⁊ mutua dilectio in cuius ſignũ
ſponſus in deſponſacione oſculať
ſponſam in aliquibus terris quia
oſculum eſt ſignum dilectõis Jtẽ
annulus qui datur ponitur in digi
tum illum a quo procedit vena ad
cor ad ſignandũ ꝙ ex toto corde
ſe mutuo diligere debẽt. vnde legi
tur Thobie. x. ꝙ raguel ⁊ anna do
cuerunt filiam ſuam quando receſ
ſit ab eis cum viro ſuo ꝙ deberet di
ligere maritũ ſuum pl⁹ ꝙ̃ patrem
⁊ matrem ⁊ ſibi pl⁹ obedire Exem
plum in micol que plus dilexit vi
rum ſuum dauid ꝙ̃ patrem ſuum
ſaul. qñ enim ſaul pſequebať da
uid ⁊ poſuit ſatellites ante domũ
eius nocte vt mane egrediente in
terficerẽt dauid. micol depoſuit eũ
per feneſtram ⁊ poſuit ſtatuã ſup
lectũ eius ⁊ pellem caprinam ad
caput eius ⁊ operuit eũ veſtimen
tis ⁊ ſic decepit patrem ſuũ. Nõ hi
ſtoriam. p̃. Re. xix. Similiter viri
debent diligere vxores ſuas in ſig
num huius mulier de carne et oſ
ſe viri facta eſt. Vnde adam euigi
lans dixit Hoc nunc os ex oſſib⁹
meis et caro de carne mea. prop
ter hoc homo id eſt vir relinquet
patrem et matrem et adherebit
vxori ſue. et erunt duo in carne
vna Eccleſiaſtici ſeptimo. Mulier

ſi tibi eſt ſit tibi quaſi anima tua
Exemplum in rachel pro qua ſer
uiuit Jacob quatuordecim annis
et videbantur ſibi dies pauci pre
amoris magnitudine. vt dicitur
Geneſis viceſimonono. Sed heu
multi non diligunt vxores ſuas
ſed potius contendunt cum eis.
cum tamẽ apoſtol⁹ dicat ad Ephẽ
v. Viri diligite vxores veſtras et
nolite amari eſſe ad eas Jtem pro
uerb. v. Letare cũ muliere tua ado
leſcentule. non dicit contende. ſed
multi reputant vxores ſuas quaſi
ancillas ſuas. cum tamen domin⁹
volens mulierẽ facere dixit. facia
mus ei adiutorium ſimile ſibi. nõ
ancillam. ⁊ ideo non fecit eã de pe
de ne eſſẽ ei⁹ ancilla. nec de capite vt
non eſſet eius domina. ſed de late
re vt eſſẽ eius ſocia. Certe viri me
rito deberent honorare mulieres
Nam dicitur Prouerb. xij. Mulier
diligens corona eſt viro ſuo et Ec
cleſiaſtici. xxvi. Sicut ſol oriens in
mundo. ſic mulieris bone ſpecies
in ornamentũ domus eius. Eccle
ſiaſtici. xxv. Beat⁹ qui habitat cũ
muliere ſenſata. merito debemus
honorare ſexum muliebrem qm̃
dominus honorauit eũ nam om
nem carnis ſue ſubſtantiã ſumpſit
a muliere ñ a viro Heſter. vi. Me
rito honorabit quẽ rex voluit hono
rare vñ mulieres hñt illud priuile
giũm ꝙ ipſe portare poterunt au
rũ et ſericũ et varium opus qđ nõ
oẽs viri Tercio reqͥritur in cõiugio
diſcrecio ꝙ homo ſit diſcretus et
diſcernere ſciat temp⁹ ⁊ modũ lo

cum a menſuram. De iſto dr̄ Eccl̄ia
ſtes. iij. Tempus amplexandi et
tps ab amplexib9 abſtinēdi Au
guſtin9 dicit. ꝙ xp̄iani debēt qn̄ꝗ
conuenire cum vxoribus. quando
ꝗ nō. In diebus pꝯſſionis et ie
iuniorū eſt abſtinendū vt faciti9
poſſit impetrari qđ poſtulat̄ Item
tempore quādo vxor eſt grauida.
Itez tpe menſtrui. vn̄ Leuit. xviij.
Ad mulierem que patitur mēſtru
um non accedas. Dicit Ihero9. ꝙ
tunc cōcipiunt̄ membris damna
ti ceci claudi leproſi et infirmi Itē
ſeruandus ē debitus mod9 Ihero.
Non iquit viri ab alienis mulieri
bus tm̄ abſtineant ſed etiaz in ſu
is temporibus et modis obſeruēt
Homo non debet beſtiali modo co
gnoſcere vxorez ſuā Item locus. n̄
in loco ſacro vel publico. Itez men
ſurā ne faciat cum conatu vltra mē
ſuraz ꝙ̄ poſſit. dicit quedam glō.
ſuper illo. p̄. Cor̄. vij. Omnis vehe
mens amator ꝓprie vxoris adulter
eſt. hoc eſt intelligendum quando
cōcupiſcencia adeo magna eſt ꝛ i
moderata qn̄ cognoſceret eam ac
ſi nō eſſet ſua. Itez debet eſſe diſcre
tus in reddendo debitū Si enī muli
er eſſet verecūda nec audēt petere
debitum ipē vir debet ſibi exhibere
ne nimiꝰ ſtimulet̄ ꝛ in pctm̄ cadat
in hoc caſu mēretur vitam eternā.

Dominica ſecunda. f. xxxv.

NUlli malū p
malo reddentes Rō. xij. In
verbis iſtis docet nos apl's vindi
ctā in corde nō tenere. ſ; exēplo xp̄i
ꝓ malo reddere bonū ꝛ nō ꝯuerſo
Nota ꝙ dicit beatus Bern̄. Quidā
reddūt malū ꝓ malis et hij nō ſūt
boni Quidaz reddūt mala ꝓ bonis
et hij peſſimi ſunt. Quidaz reddūt
bona ꝓ bonis et hij mali non ſunt
Quidam reddunt bona ꝓ malis ꝛ
hij optimi ſunt. Primo dico ꝙ q̄
dam reddunt mala pro malis et
hij boni non ſunt. ſicut dicit Bern̄.
ſed hij boni non ſunt ꝛ regnū celo
ruz nō impetrabunt quo nō perue
niunt niſi boni. Sic fecit abſalon q̄
interfecit amon eo ꝙ ſororem ſu
am thamar violauerāt ꝛ queſiuit
euz dauid ob hoc occidere ꝛ expu
lit eum de ihrl'm q̄ fugiēs latuit ī
geſſur apud tholomei regē ieſſur
tribus annis. nota hiſtoriā. ij. Re
gum. xiij. ſicut diſplicuit dauid ꝙ
abſalon vindicauerat ſeipſum: ſic
diſplicet deo ſi vindicam9 noſmet
ipſos malum ꝓ malo reddentes.
vnde ait dn̄s Luce. vi. Diligite ini
micos veſtros et benefacite hijs q̄
vos oderunt et orate pro pſequen
tibus et calūniantib9 vos vt ſitis
filij patris veſtri qui in celis ē quī
ſolem ſuum oriri facit ſuper bonos
et malos et pluit ſuper iuſtos et ī
iuſtos Glō. S; diceret aliq̄s ꝓ fur
to et rapina nullus interficeretur
ſi non debemus malū ꝓ malo redd
dere. Rn̄detur. Iuri licet quod tibi
non licet Si enī pro te tibi ablata
quiſ ꝙ̄ ſeruato iuris ordie ſueit oc
ciſus. non tu ſed ius occidit euz.
Si autē iuris ordine pretermiſſo
quem ꝙ̄ occideris homicidij reus

eris. noli ergo malū ꝓ malo redde
re. ſʒ deo ſerua vindictā Ro. v. Mihi
vindictā ⁊ ego retribuā. Exemplū
de quodā milite q̄ dimiſit ſuo ſuo
qui occidit fratrē ſuū ꝓpt᷑ q̄d crux
xp̄i eū honorauit. Requiē domini
ca infra octauas epĥie in ſermōe
Prolectis. Item quidā reddūt ma
la ꝓ bonis ⁊ hij peſſimi ſūt ſicut iu
das ⁊ iudei. vn̄d pſ̄. Retribuebāt
michi mala pro bonis. hoc nūꝙ̄
licuit fieri nec vnꝙ̄ licebit. ymmo
in veteri teſtamento quando licitū
fuit odire inimicos ſic dicit Mat.
v. Audiſtis quia dictuʒ eſt antiq̄s
diliges proximum tuum ⁊ odio
habebis inimicū tuum. tamen nū
ꝙ̄ licitum fuit facere maluʒ pro bo
no ymmo etiā infidelib⁹ cauendū
eſt Exempluʒ de raab meretrice q̄
ꝓpter acceptionem exploratorum
cum omnib⁹ ſuis ab excidio liberā
ta eſt ⁊ populo dei adiūcta eſt. no
ta hiſtoriam Joſue. ij. vnde apl̄s
Heb. xi. Adherebat fide ⁊ raab ꝓp
ter fidelitatē ſuā nō ꝑijt. Exemplū.
miles cum vidiſſet quendā latro
nem duci ad ſuſpendiuʒ miſericor
dia motus rogauit vt eruerentur
oculi eius ⁊ in domo ſua penitenci
am ageret ⁊ ſic factū ē ⁊ tenuit eū
multis ānis tradēs ei dantes oim
rerū ſuarū. quadā nocte paſche cuʒ
miles iuit ad matutias ⁊ vxor ei⁹
infirma in lecto maneret. venit ſer
uus cecus inficiēs eā ſuccēdit ca
ſtrū ⁊ arripiēs filiū militis ⁊ aſcē
dit turrim Quod intelligēs miles
turbatus eſt valde. Et clamauit ille
de turri. iſta eſt merces veſtra ꝙ li

berastis me de patibulo. ⁊ certe ni
ſi vobiſipſi oculos eruatis iſtum
filium interficiam At ille miles ſi
mulauit ac ſi oculi eſſent ſibi eru
ti. ⁊ dixit cecus qualem doloreʒ ſu
ſtinuiſtis in eruitione oculoꝝ. ait
miles. magnum. Ait latro adhuc
hētis oc̄los. At miles pl⁹ diligēs
filium ꝙ̄ oculos fecit ſibi erui ocu
los. Et q̄ſiuit latro ſic ꝑus. q̄ indit
ꝙ ſibi viſum fuit ꝙ ſibi cor extra
heret a corpe. nūc ſcio inquit latro
ꝙ oculos ꝑdidiſtis. ſed iſtuʒ filiū
non rehabebitis ⁊ ſtatim precipi
tauit ſeipſum cum infante. Ecce ꝙ̄
infideliter fecit domino ſuo Sʒ mlt
to infidelius ⁊ peius facit peccator
xp̄o domino qui nos ſua morte et
ſāguine ſuo liberauit de eterna dā
natione. qui peccator quantū in ſe
eſt xp̄m crucifigit cum mortaliter
peccat et ſeipm̄ in infernum preci
pitat Heb. vi. Rurſus crucifigētes
ſibimetipſis filiuʒ dei O quāta fide
litas fuit ꝙ pro nobis animā ſuā
poſuit. quā fidelitatem nunꝙ̄ obli
uiſci debemus Eccı. xxix. Graciaʒ ⁊
fidelitatem fideiuſſoris tui ne obli
uiſcaris Dedit enī ꝓ te animam ſu
am Fideiuſſor ille xp̄s eſt qui pro
nobis morti ſe expoſuit vt nos ab
eterna morte liberaret. quociēs er
go mortaliter peccamus paſſionē
eius renouamus ⁊ malū ꝓ bono ſi
bi reddim⁹. Tercij ſūt qui r̄ddūt
bona pro bonis et hij mali nō ſūt.
iſtud eſt quedam curialitas ⁊ ho
neſtas ſed non meritum. Sic fecit
rex aſſuerus mardocheo qui nunci
auit regi ꝙ duo janitores palacij

fui ſcȝ bachata ⁊ thaga volebant
euȝ interficere. ꝓpter hoc exaltauit
rex eum Heſter. v. Et licet iſtud eſt
curiale ⁊ honeſtum tamen nõ eſt
meritoriũ Mat. v. Si em̃ diligitis
eos qui vos diligunt quam merce
de habebitis. quaſi diceret nullã.
et ſi benefeceritis eis qui benefece
runt vobis quam mercedẽ habebi
tis in celo. Nonne ⁊ hoc publicani
faciũt. hoc eſt naturale ymmo aĩa
lia irracionalia plus diligũt illos
qui bñfaciunt ſibi. ſic patȝ in cani
bus Vnde glõ. amare amantẽ na
turale eſt. inimicũ autẽ amare ca
ritatis ẽ. Math. v. Et ſi ſalutaueri
tis fr̃es veſtros tantũ. quid ampli
us facitis. nonne ethnici hoc faci
ũnt. i. gentiles. Q́ naturale ſit dili
gere benefacientem patȝ in leone
Quodam tempe cum xp̃iani traſi
rent ad terram ſanctam ad telluȝ
antiochenuȝ. miles quidam vidit
leonẽ fatigari a ſerpente ⁊ accedẽs
adiuuit leonem. qui ꝓpter bñficiuȝ
toti exercitui in fame conſtituto. fe
rarum adducebat magnam mul
titudinem et tantum dilexit ſuum
militẽ cũ nauigare deberent ⁊ nau
te nollent eũ ſecum recipe aliquã
diu natans poſt ipſuȝ tandem ſub
merſus eſt Si tantam fidelitatem
habȝ brutũ animal a natura mł̃to
magis homo rationalis debet vltrẽ
progredi ad perfectaȝ dilectioneȝ
et non ſolum amare amicos et be
nefactores. ſed etiam inimicos Certẽ
ti ſunt qui reddũt bona pro malis
⁊ hij optimi ſunt ⁊ ſequũtur chri
ſtum tanq̃ patrem qui dilexit nos
cum adhuc eſſemus inimici eius
q̃ propter nos mortem ſuſtinuit.
Eph. ij. Propter nimiam caritateȝ
qua dilexit nos xp̃us cum adhuc
inimici eius eſſemus ⁊ mortui eẽ
mus in peccatis viuificauit nos.
chriſtus pro nobis turpiſſimam
mortem paciens Item bona p ma
lis tribuit quãdo p crucifixoribus
ſuis orauit Luce. vi. diligite inimi
cos veſtros ⁊ benefacite eis ⁊c.

CVm deſcendiſ-

ſet ihesus de monte. Mat.
viij Miſtice in deſcenſu de mõte no
tatur humilitas incarnatiõis eius
quia deſcendit de monte id eſt de ce
lo in vallem huius miſerie. ⁊ ſecute
ſunt eum turbe multe. i. multitudo
miſericordiarũ ſuarum quaꝝ non
eſt numerus. ⁊ ecce leproſus veni
ens adorabat eum. lepra eſt pecca
tum animaruȝ noſtraꝝ. Ideo deſcẽ
dit de celo vt lepram animaꝝ nr̃a
ruȝ ſanguine ſuo mundaret. dicẽs
ſi vis domine potes mundare. ⁊ ex
tendens ihesus manum tetigit euȝ
dicens volo mũdare. ⁊ cõfeſti mũ
datus eſt. a lepra eius. Cum enĩȝ
ihesus extẽderet manuȝ in cruce ho
mo mũdatus ẽ a lepra peccati Ipẽ
peccãta nr̃a abſtulit in cruce p paſ
ſionẽ. ⁊ ait illi ihesus vide nemi di
xeris Ad lr̃am hoc dixit leproſo cu
rato vt nos doceret fugere vanam
gl'am ꝓpẽ qd ſeqt̃. vade oñde te ſa
cerdoti. p hoc innuitur q̃ ñ ſufficit
paſſio xp̃i ad ſaluteȝ niſi ſeqtur cõ
feſſio. vnd ſi volum̃ ſalui fieri debe
mus nos oñdere ſacerdotibus p ꝯfeſſi

onem ſequitur. ⁊ offer munꝰ tu
um quod precepit moyſes in teſti
monium illis. vt ſciant te ſanatū
et poſtea non expellāt te. Fuit eñ
preceptum in lege vt mundati le
pra offerrent ſacerdotibꝰ munera.
ſequitur. Cū aūt introiſſet caphar
naum acceſſit ad eum centurio ro
gans eum dicens. dñe puer meꝰ.
i. famulus meꝰ. iacet in domo pa
ralitiaus ⁊ male torquetur. videns au
tem ihesus fidelitatē centurionis ꝙ
pro ſeruo ſuo tam ſolicitꝰ fuit pro
miſit ſe eum ſanaturū. vñ ſequit.
et ait illi ihesus. veniā ⁊ curabo eū.
Ecce benignitas ſaluatoris ꝙ parata
eſt omni petenti. et ridens centurio
ait. dñe non ſum dignus vt intres
ſub tectum meum ſꝫ tantū dic ver
bo ⁊ ſanabitur puer meus. Crede
bat eñ ꝙ licet abſens eſſet corpo
re tamen preſens erat deitate ⁊ ꝙ
omni infirmitati precipe poſſꝫ. vn
de ſequitur. Nam et ego homo ſū
ſub poteſtate dñi mei conſtitutus
habens etiam milites ſub me. qui
ſub poteſtate mea cōſtituti ſunt. ⁊
dico huic vade et vadit ⁊ alij veni
⁊ venit ⁊ ſuo meo dico fac hoc ⁊ fa
cit. quaſi diceret Si ego qui ſub po
teſtate alterius cōſtitutus ſū. me
is precipere poſſum et obediūt mi
chi. multo magis tu qui ſub nulli
us poteſtate es ⁊ dominꝰ es omni
um creaturarū potes pcipe infirmi
tati ꝙ recedat et obediat tibi. Au
diens aūt ihesus miratus eſt. tan
tam fidē. et ſequentibus ſe dixit.
amen dico vobis ꝙ multi venient
ab oriente ⁊ occidente ⁊ recumbēt.
⁊ letentur. cum abrahā yſaac ⁊
iacob in regno celorū. filij autem
regni eijcient. i. iudei. in tenebras
exteriores. id eſt in infernū. ibi erit
fletus ⁊ ſtridor dentiū. Et dixit ihe
ſus centurioni. vade ⁊ ſicut credidi
ſti fiat tibi ⁊ ſanatus eſt puer ex
illa hora.

De eodem die ſermo in euangeliū
ſ. xxxvi.

Extendens ihe
ſus manum tetigit eū ſcꝫ
leproſum Mat. viij. In verbis iſtis
notantur duo Primū eſt magna
miſericordia ſaluatoris. Secundū
miſera cōditio peccatoris primū
patet in hoc ꝙ leproſo manū ſuā
extendit. ſecundū in hoc ꝙ pecca
tor leproſo cōpat. Circa pmū nota
ꝙ ſaluator extendit manum ſuā
in cruce multis modis. Primo ex
tendit manum ſuam cruentatam
ad reuocandum peccatorē. Homi
nꝰ fecit ſic nobiles qñ volētes reuoca
re aues ſuas errantes. oſtendūt eis
carnes ſuas cruentatas vt eas ſic
alliciāt ⁊ reuocēt Sic deus volens
peccatorem errantē reuocare. oſtē
dit in cruce manus cruentatas. q.
di. Vide manꝰ meas ſanguineas
et cogita qualia xp̄e te paſſus ſū
et reuertere ad me vt amara paſſio
mea in te non amittetur nec ānul
letur. Heu multi ſunt ſicut aues in
gurgitate ⁊ ſaturate que ad recla
mationes nolunt redire. vñ conque
ritur dominus Prouer. p. Extendi
manū meā nec erat qui aſpiceret

deſpexiſtis omne conſilium meum
ego quoq; in interitu vr̃o ridebo Se
cundo extendit dominus manus ſu
as extenſas in cruce ad ſuſcipien
dum peccatorem reuertentē. Yſa.
lxv. Extendi manꝰ meas ad pplm̄
incredulum q̄ ambulat in via non
recta poſt cogitationes ſuas expā
di enī vt reciperem eos qui redire vel
lent. Exemplū in ꝓdigo cui occur
rit pater ⁊ amplexabatur eum be
nigne ſuſcipiens Luce. xv. Iſtud
figuratum eſt Gen̄. viij. vbi dicit
ꝙ cum nō inueniret columba vbi
requieſceret pes eius. reuerſa eſt
ad archam ⁊ extendēs noe manū
ſuam intulit eā in archam. p colū
bam que nuſq̄ꝫ inuenit requiez in
mūdo. ſignificat anima que nuſq̄ꝫ
inueniet requiez niſi in xp̄o. Si ali
qn̄ egreditur archam ꝟ eccleſiam
per pctm̄ quod ſeparat animam
ab eccleſia ꝟ cōmunione omnium
fidelium tūc nunq̄ꝫ inueniet requi
em niſi in xp̄o. Debemus redire ad
archam p penitenciam. tūc noe ꝟ
chriſtus paratus eſt recipe eam
ad graciā ſuam. vnde dominꝰ dicit
anime peccatrici Ihere. iij. Tu aūt
fornicata es cuz amatoribꝰ multis
tamen reuertere ⁊ ego ſuſcipiā te.
Tertio extendit in cruce manꝰ pfo
ratas ad largiendū petentibꝰ q̄c
quid petierint. vnde Bern̄. Quis nō
rapitur ad ſpē ⁊ impetrādi fidu
ciam qui viderit corpis xp̄i diſpoſi
tionem in cruce habet caput incli
natū ad oſculandū. brachia extē
ſa ad amplexanduz. manꝰ pfora
tas ad largiendū. vn̄ pſ. Dixi do
mino deus meꝰ es tu in manibꝰ tu
is ſortes mee. Vide ergo o hō has
manꝰ ⁊ ne deſpes ꝙ q̄cq̄d petieris
impetrabis. vn̄ dn̄s Io. xvi. petite
et accipiet de hac manu di̅ Mat.
ix. venit q̄dā ad iheſū dicēs. dn̄e fi
lia mea defū. ē veni ⁊ pone manum
ſup illā ⁊ vẽit iheſus ⁊ reſtituit ei
vitam. ſi g̊ filia tua ꝟ aīa tua mor
tua ē in pctīs reſpice illā manū lar
gā in cruce pforataz ⁊ implora eiꝰ
largitatem. ipſe ſine dubio dabit
tibi ꝟ anime tue vitam eternā Q̄r
to dominꝰ in cruce extendit manū
eleuatam ⁊ erectam. ad percucien
dum peccatorem ſi nō fuerit cōuer
ſus ad eum. vn̄ dicit de filijs iſra
hel quando peccauerunt. pſ. Eleua
uit manū ſuaz ſup eos vt pſterne
ret eos in deſerto Exo. iij. Extendaz
manum meam ⁊ pcuciā egiptū
ꝟ peccatorem tenebroſum. hec eſt
manus dn̄i que pcuſſit de exercitu ſē
nacherib vna nocte. c.lxxxv. milia
viroꝝ. Nō hiſtoriaz. iiij. Re. xviij.
Vide ergo o pctōr hanc manum
eleuatam ad pcuciendū ⁊ ptimeſ
ce. Quīto extēdit dn̄s manꝰ in cruce
dependētes ⁊ hoc ad ſuſtinēdū ſiue
deportandū pctōrem q̄ꝫ diu eſt in
peccatis ne cadat ī ꝓfundū īferni
Solet enī aliqn̄ xp̄s depingi cū ma
nu dextra dependēte in trām ad de
portandū pctōrem. vn̄ pſ. Cū ceci
derit nō collidetur ꝙ dn̄s ſupponit
manū ſuaz Iſtud figuratū ē Mat.
xiiij. vbi di̅ ꝙ cū petrus ābularet
ſupra mare ad dominum ⁊ incipe
ret mergi eo ꝙ dubitaret. extēdēs
iheſus manū apprehēdit eū dicens

Modice fidei quare dubitaſti. Per
petrum ambulantem ſignificatur
peccator qui ambulat ſuper mare
huius mundi quod plenuz eſt pe
riculis. hic ſtatim cum peccat me
rito caderet in profundū inferni. ſi
deus eū manu miſericordie ſue nō
ſuſtentaret. Trenoruz. iij. Miſeri
cordie domini quia nō ſumus con
ſumpti quia nō defecerūt miſerati
ones eius. Sexto oſtēdit dn̄s i cru
ce manū aptam ad reficiendū nos
ſua gratia et benedictōne. Vn̄ ps̄.
Aperis tu manum tuam et imples
omne animal benedictōe. glō. ma
nū id eſt benignitatē poteſtatis tue quia om
nia in eius ptāte ſunt. et iples om
ne animal ſcz rōnale qd poteſt bn̄
dici benedictōe id eſt grā tua. Prouer
bioꝝ. xxxi. Manū ſuam apꝛit inopi
id eſt peccatori. quia inops et paup eſt et
ab omi gratia. manū ſuaz aperuit
in cruce et adhuc aperit omni tpe
ſi pati ſumus grām accipere. Homi
nis enī eſt preparare cor ad recipiē
dam gratiam. et tūc patus eſt in
fundere grām. ſicut dicit puerbi.
xvi. Vide ergo manū domini i cru
ce aptam et prepa te ad grām reci
piendā. Iſtud figuratū eſt Ezech.
ii. vbi dicit dn̄s ad ezechielez. aperi
os tuū et comede quodcūqz tibi do. et
aperuit ei manus in qua erat liber
inuolutus. ad literā fuit cedula cō
uoluta ſicut rotulus. et dixit dn̄s.
fili hominis comede volumē iſtud.
et cum comediſſet factū eſt in ore
ſuo ſicut mel dulce. Per manū iſtaz
ſignificat benignitas dei. p librum
iſtū ſignificatur grā dei q cibat ho

minez ſed liber iſte fuit clauſus in
manu p hoc ſignificatur quod tanta
dulcedo celeſtis incluſa eſt quod nul
la lingua poteſt explicare et ideo cō
patur melle. vnde ſequit quod factuz
eſt in ore eius ſicut mel dulce. Sed
antequā daret ei librū dixit aperi os
tuū et implebo illud id eſt prepara cor
tuum ad recipiendam gratiā ego
paratus ſum tibi infundere eam.

Dominica tertia. f. xxxvij.

Non falſum te

ſtimonium dices Rō. xiij.
In epl'a huius dn̄ice nos docet apo
ſtolus precepta dn̄i. inſtruens vt
ea obſeruemus inter que octauū
eſt iſtud. Non falſum teſtimoniuz
dices in quo prohibetur omne mē
dacium. Mendacium ſecundū Au
guſtinum. eſt falſa ſignificatio vocis cum
intentione fallendi. Debemus au
tem mendacium vitare propter mul
ta. Primo quia ſacra ſcriptura p
hibet in diuerſis locis. Eccū. vij. No
li velle menti omne mendacium.
aſſiduitas enī eius non eſt bona.
Secundo debemus vitare mendaci
um quia peccatum eſt dyabolicum
et omnes excogitantes mendaci
um filij ſunt dyaboli. Primū enī
mendaciū excogitauit dyabolus
in padyſo quando dixit. nequaquā
moriemini ſed eritis ſicut dij. Gen̄.
iij. nota hiſtoriam. Vn̄ ait dn̄s de
dyabolo. Ioh. viij. Vos ex patre
dyabolo eſtis. Cum loquit menda
cium ex proprijs loquitur. quia mendax

eſt a pater eius ꝟ homo m̄endacij
et homo mendax filius eſt dyabo
li quantum ad imitationem Joh.
viij. Vos ex patre dyabolo eſtis ⁊
deſideria eius vultis facere. id ē mē
tiri Tertio quia mendacium eſt
quoddam venenum quod occidit
animam ſapien. primo Os quod
mentitur ňecat animam vnde dic̄
dauid ad adoleſcentē q̄ mētiebat̄
ſe interfeciſſe ſaul. os em̄ tuū loca
tum ē ꝯtra te ⁊ ſtatī iuſſit eū inter
fici. Nō hiſtoriā. ij. Re. Quarto de
bem⁹ vitare mendaciū ꝓpter vilita
tem eius. vili⁹ em̄ ⁊ turpi⁹ ē menti
ri q̄ꝫ furari Ecc. xx. potior eſt fur q̄ꝫ
aſſiduitas viri mendacis ⁊ viri q̄
habet in ꝯſuetudine mentiri et tn̄
ambo ꝑditionē hereditabunt Jdeo
peior videtur homo mendax q̄ꝫ fur
quia fur nocet homini in rebus ex
terioribus. ſed mendax ei nocet in
anima ſcilicet quando fecit euꝫ fal
ſum credere ⁊ etiaꝫ in fama ⁊ in ho
nore quos homo pl⁹ diligit q̄ꝫ res
tempoꝛ̄ales. ⁊ ideo bene dicitur pec
catum dyabolicum. quia aufert ho
mini animam ſuam. ⁊ ideo ipē ꝯpa
tur regi ſodomoꝝ q̄ dixit ad abra
ham Gen̄. xiiij Da michi animas
cetera tolle tibi. vn̄de omnes men
daces ſunt de familia eius prouer
bioꝝ. xxix. Princeps qui libenter
audit verba mendacij omnes mi
niſtros habet impios Quinto debe
mus vitare m̄endaciuꝫ quia domi
nus odit multum ꝓuerb. vi. Sex
ſunt que odit dominus ⁊ ſeptimū
deteſtat̄ anima eius. oculos ſubli
mes. linguā mendacē. man⁹ effun

dentes innoxiū ſanguinē. coꝛ ma
chinās cogitationes peſſimas. pe
des veloces ad currendū in maluꝫ.
proferentem mendaciū. teſteꝫ fal
lacem ⁊ eum q̄ ſeminat inter frēs
diſcoꝛdiam Qꝫ deus multuꝫ odiat
mendaciuꝫ patet in hoc q̄ꝫ domin⁹
ſepe mendaces acriter punit Exem
plum in ſaphira ⁊ ananya Actu.
v. nō hiſtoriam. p⁹ miſſionē ſpūſ
ſancti augebatur numerus creden
cium multi em̄ venditis oīibus po
ſuerūt ꝓ cciū an̄ pedes apoſtoloꝝ
Ananias ⁊ ſaphira vendito agro
ꝑteꝫ precij preſentauerūt apoſto
lis ⁊ ꝑtem reſeruabant Petrus au
tem ſciens hoc in ſpū dixit ananie.
Dic ſi tanti agruꝫ vendidiſti p̄cij.
qui auꝫ diceret ſic. dixit petrus Cur
temptauit ſathanas coꝛ tuuꝫ ⁊ mē
tiri audes. ⁊ ſtatim cecidit et expi
rauit. Cum allatū eſſet coꝛpus viri
venit mulier ⁊ ſibi ſimile contigit.
Ex hoc patet quomodo deo diſplice
at veritatem non ſeruare. Jtem pa
tet in duobus ſenioribus qui men
dacium dixerunt de ſuſanna Nota
hiſtoriam Danielis. xiij. Etiā vult
deus q̄ꝫ infideli non menciatur ſed
veritas ſibi ſeruetur quod patet i
Joſue qui fregit fedus quod pro
miſſuꝫ fuit gabonitis. Nō hiſtori
am Joſue. ix. ⁊ quō eum dn̄s ꝓpte
rea punivit patꝫ. ij. Re. xij. Sexto
debem⁹ vitare mendaciū ꝓpt̄ penā
eternā inferni q̄ ſequit̄ ꝓū. xix. te
ſtis falſus nō ipunit⁹ erit ⁊ q̄ loq̄t̄
mēdaciū n̄ effugiet Apoc̄ xxxi. oī
bo mēdacibo ps il. erit ſta. ar. ig. ⁊
ſul. ꝓuerb. xx. Suauis eſt homini

panis mēdacij et poſtea implebit
os eius calculo Calculus eſt lapis
ignitus. vnde diues ille qui in mē
dacijs multū peccauerat i lingua
plus cruciabatur. petens guttam
aque ad refrigerandā linguā ſuā.
vnde ſalomō Prouerbiorum. xxx.
Vanitatez et mendacia longe fac
a me domine. Quale peccatū ſit mē
daciū require in ſūma viciorū ꝛc.

De eodem die ſermo in euangeliū
d. xxxviij.

Aſcendēte ihe
ſu in nauiculam ſecuti ſūt
eū diſcipuli eius. et ecce motus ma
gnus factꝰ eſt in mari itavt operi
retur fluctibus. ipſe autem dormie
bat ꝛ acceſſerunt ad eum diſcipu
li. ſuſcitauerūt eum dicentes. Dñe
ſalua nos. pimus Et dixit eis ihs
Quid timidi eſtis modice fidei qua
re dubitaſtis. ſi potentem me ſup
terram habere cognouiſtis quare
non creditis. q̄a in mari potēs ſū.
Tunc ſurgēs imparauit vētis et ma
ri ꝛ facta eſt trāquillitas magna.
Aſcendente ihu in nauiculam ſecu
ti ſūt eū diſcipuli eius Math. viij.
In verbis iſtis poſſumus duo no
tare. Primū eſt xp̄i circa nos ma
xima caritas ibi. Aſcendente ihu i
nauiculam Secundū eſt diſcipulo
rum circa xp̄m fidelitas. ibi ſecuti
ſunt eum ꝛc. Circa primū nota ꝙ
xp̄s volens oſtendere ſuam ꝑpetuā
caritatē q̄ nos dilexit venit ad ma
re huius mundi ꝛ nauem ꝓpt nos
aſcendit. Per nauē iſtaz ſignifica

tur crux xp̄i in qua mortē ſuſtinu
it ꝓpter noſtrā ſalutē quā ipſe aſcē
dit voluntarie nō coactus Yſa. liij.
Oblatꝰ ē quia ipſe voluit. Compa
tur aūt crux xp̄i naui ꝓpter quatu
or. Primo ꝓpter diſpoſitionis ſimi
litudinem Nauis enī in principio
ſui capitis eſt ſtricta et ſimilit in
pedibꝰ et medio lata. ſic crux xp̄i i
principio et in capite adeo ſtricta
erat ꝙ non habuit tantum vbi ca
put ſuum reclinaret Crux enī diſpo
ſita erat ſicut thau ꝛ deſup nō ha
buit lignū in quo xp̄s caput recli
nare poſſet. quod cōqueritur Ma
thei. viij. Vulpes foueas habent ꝛ
volucres celi nidos. ꝛ filius marie
non habet vbi caput ſuū reclinet.
Per vulpes que ſuū habēt greſſuz
ſuauē et ſuauē pellē ſignificantꝰ de
licati qui maxime querūt ꝯmodū
corporis ſui. Iſte ſunt fouee i terra ꝙ
non querūt niſi terrenū cōmodū.
non attendētes futurū incōmodū.
Per volucres celi intelligunt ſuper
bi qui corde in nubibus volant ſu
per alios ſe extollendo. qui vadunt
erecto collo. nō attendentes ꝙ xp̄s
habuit caput inclinatū quia non
habuit vbi caput reclinaret. vnde
Bern. Xp̄s humiliter paſſus ve
delicatis exemplū. duciſſa quedaz
tam delicate carnem ſuā tenens vt
cōmunibus aquis manus lauare
nollet: ſed aquam de rore celi colli
gi fecit lectū ſuuz aromatibꝰ redo
lere faciebat non recolens ꝙ xp̄s
taz dura paſſus fuiſſet Quapꝓpter
dominus carnem ipſius tantū affli
xit ꝙ totūz corpus eius putruit ꝛ

cãro paulatim in fruſta cecidit.
⁊ totam domũ intolerabili fetore
repleuit: ita ꝙ nulla ancillaꝝ nec
aliquis ſeruoꝝ: nec quiſꝗ̃ ad eã
accedere poſſet: ⁊ ſic miſerabiliter
mortua ẽ. Attendant hoc q̃ nimis
delicate nutriunt carnem ſuã attẽ
dentes ꝙ xp̃s non habuit vbi ca
put ſuũ reclinaret. Beda. Viſa paſ
ſione xp̃i q̃s tam delicioſus q̃ nõ
abſtineat carnem. quis tam ſup
bus ꝙ ſe nõ humiliat. reſpiciat
ſupbus ⁊ videat humilitatẽ xp̃i.
reſpiciat carnis decreus: et videat
amaritudinem. Item ſcd̃o nauis
in medio eſt lata: ſic crux chriſti
in medio eſt lata. qꝛ extẽſis mani
bus pendebat in cruce. Yſa. xxv.
Extendit man⁹ ſuas ſicut natans
O ꝙ̃ lata erat nauis iſta in q̃ adeo
extẽte erant man⁹ ꝙ omnes vene
eius dinũari poterant. Dicit ei au
g⁹. ꝙ crucifixores q̃ fecerant fora
mina in cruce: q̃n vna man⁹ erat
infixa ꝓpter nimiã diſtantiã foãmi
num alia man⁹ nõ poterat extẽdi
ad aliud foramen. ⁊ ne oporteret
eos aliud foramen facere: traxerũt
aliã manum cũ funibꝫ ad aliud fo
ramen: ⁊ intm̃ ipſuꝫ extenderũt ꝙ
oĩa oſſa eius nũari potuerũt. Hoc
videtur tangere pſ̃aim dicit. Fo
derunt man⁹ meas ⁊ pedes meos.
dinumerauerunt oĩa oſſa mea. q.
d. In foſſione manuũ ⁊ peduꝫ tan
tum me extenderũt ꝙ omnia oſſa
mea numerare potuerũt. Vñ ber.
O amantiſſime iuuenis q̃d cõmiſi
ſti vt talia paterreris. q̃d ſcelus tu
um. q̃ culpa tua. q̃ cã tue mortis.

que occaſio occiſionis tue. Ergo fui
cauſa tue mortis. occaſio occiſiõis
tue. Illicita cõcupiſcẽtia traxit adã
ad arborem: te xp̃e perfecta caritas
traxit ad mortẽ. Item tercio nauis
iſta fuit ſtricta in fine. Fuit etiam
crux xp̃i adeo ſtricta: ꝙ vnus pes
ſup alium affigeretur. Dicunt tñ
tres claui fuiſſe. duob⁹ enim affi
xe manus: ⁊ vno affixi fuerunt pe
des ambo. ⁊ hoc fuit penoſius ꝙ̃ ſi
duo fuiſſent claui. O ꝙ̃ arta erat
finis iſtius nauis: q̃n in fine vite
ſue ex nimia amaritudine clama
uit. Deus deus meus: vt q̃d me de
reliq̃ſti. Berna. Defuit xp̃o in cru
ce terra. pedi lignũ. capiti amict⁹.
lateri amicus cõſolationis. Secun
do cõparatur crux xp̃i naui ꝓpter
potus amaritudinem. ſolet enim
in naui tranſeunti mare eſſe cib⁹
durus ⁊ potus amarus. ſic xp̃s in
naui crucis habuit cibũ ⁊ potum
amariſſimũ. Vnde pſ̃. Dederũt in
eſcã meam fel: ⁊ in ſiti potauerũt
me aceto. ꝓpter amaritudinẽ felli
compatur. Dicunt enĩ euãgeliſte
cũ diceret. Sitio. impoſuerunt ſpõ
giam arundini: ⁊ dederũt ei acetũ
felle mixtum. Super iſto verbo dicĩ
bernar. Quid ſitis dñe quid ſitis.
ergo ne pl⁹ te cruciat ſitis ꝙ̃ crux.
De cruce ſiles: ⁊ de ſiti clamas. q̃d
ergo ſitis. Veſtram inq̃t ſitio ſa
lutem. veſtrũ gaudiũ. plus anima
rum veſtraꝝ ꝙ̃ corporis mei cruci
atus me tedet. Vnde bernar. Ani
ma precioſa non auro vel opib⁹
redempta: ſꝫ ſanguine agni imma
culati ꝓpter te fons vite aceto po

tatur. Attende quantituꝫ vales. quã
tum ꝓ te datum ſit. ne te trudas
in ꝑditionem. Iſtum potũ quem
xp̄s in cruce bibit debemus attende
re vt etiam aliq̄ patiamur. Vnde
ber. Non ē cibus adeo acribus qui
non efficiatur ſapidꝰ ſi illius aceto
quo dño ꝓpinatum eſt condimento
fuerit ꝑpatus. Tercio crux xp̄i cõ
patur naui ꝓpter penarũ multitu
dinem. ſicut enĩ naues tranſeũtes
mare multas ſuſtinent tribulacõ
nes: ſic xp̄s in cruce ſuſtinuit mul
tas anguſtias et tribulacões. du
ra verbera. duriora vulnera. duriſ
ſima mortis ſupplicia. Treno. i. O
vos omnes q̄ tranſitis ꝑ viam at
tendite et videte. Vere multa ſuſti
nuit in naui crucis. patiebatur enĩ
in oĩbus ſenſibꝫ. in viſu eo q̄ vidit
m̄rem ſuã amariſſime turbatam.
Vnde bern. O bone iheſu q̄ grauit̄
foderis exterius in corpe: ſed mul
to acriꝰ interiꝰ in corde ex cõpaſſio
ne matris tecũ omnia ꝑticipãtis
Item in auditu. quia audiuit eorum
blaſphemias dicentiũ Vach qui
deſtruit templũ dei: et in triduo ree
dificat illud. alios ſaluos fecit ſeip
ſum ſaluare non p̄t. Item in odo
ratu quia crucifixꝰ erat in loco calua
rie vbi malefici occidebantur. et ideo
fuerũt ibi cadauera et oſſa mortu
orum. quoꝝ fetore cruciabatur.
Item in guſtu. quia ꝓpinauerũt ſibi
acetũ felle mixtum. ſicut dictum ē.
Itē in tactu. quia a planta pedis vſq;
ad verticem nõ erat in eo ſanitas.
Ecce quantas tribulacões xp̄s in
naui crucis eſt ꝑpeſſus. ¶ Quarto
crux xp̄i cõpatur naui quia nauis tñ
ſit de vna terra in aliam. ſic cruce et
tribulationibꝫ. anguſtijs tranſit̄
de p̄nti miſeria ad vitam eternam
Actu. xiiij. Per multas tribulatio
nes oportet intrare in regnum celoꝝ. Lu
ce vlti. Oportuit xp̄m pati: et ſic in
trare in gloriã patris. Igitur ſi ipſe
hinc ſine flagello non exijt q̄ ſine
pctõ huc venit: et ſine pctõ ꝑman
ſit. quõ flagellis digni non eſſent
qui cum pctõ venerunt et viuendo
plus peccauerunt. Vnde ieronimus.
Quis ſcõrum ſine tribulacõe coro
natus eſt. q. d. nullus. Vnde dici
tur in euangelio hodierno. ſecuti
ſunt eũ diſcipuli in naui. quia omnes
tribulacões et penas ſunt ꝑpeſſi ꝓ
pter xp̄m. et exemplo illoꝝ oportet nos
pati: ſi volumꝰ ad regnũ celoꝝ per
uenire. Pe. ij. Xp̄s paſſus eſt ꝓ
nobis vobis relinquẽs exemplum
vt ſeq̄mini veſtigia eius Exemplũ
patiendi ꝓpter deum poſſumꝰ acci
pere in quodã paganoꝝ principe
qui nouiter conuerſus et baptiſatꝰ
eſt et in cõflictu contra paganos gra
uiter vulneratus eſt. Cum q; time
rent xp̄iani ne ꝓpter hoc vacillaret
conſolabatur eũ dicentes. Gratias
agas deo ꝓ cuius honore tu es vul
neratus Rndit. tali conſolatione nõ
indigeo: ſed doleo magis q̄ nõ ha
beo niſi quatuor vulnera ꝓpter iſtũ
ſum: qui ꝓpter me multa vulnera
ſuſtinuit: etiã infinita.

¶ Dominica quarta.

¶ Sermo. xxxix.

Sup omnia ca
ritatem hn̄tes qd̄ eſt vin
culū pfectionis Col·iij·In verbis
iſtis hortatur nos apl's ad carita
tem que eſt mater oīm virtutū ⁊
bonoꝝ Vnde amb· Caritas eſt mr̄
oīm virtutū que omnes informat
ſine q̄ nulla eſt vera virtus· Scien
dum aūt ꝙ caritas nobis nc̄aria
eſt ꝓpter multa· ꝗꝛ ſine caritate nl̄
la opera ſunt meritoria Vnde gre·
Omne mandatū: ⁊ quicq̄d preci
pit̄ in ſola caritate ſolidat̄· Sicut
enī multi rami arboꝝ ex vna radi
ce ꝓcedunt: ſic multe virtutes ex v
na caritate generant̄ ⁊ non hn̄t a
liquid viriditatis rami boni opis
ſi non manſerint in radice carita
tis· q̄ſi· d· Non habet aliq̄d meriti
bonū opus ſine caritate· ⁊ Chor·xi
ij· Si habuero ꝓpheciam ⁊ futuro
rum reuelacōem ſiue cognicōem·
caritatem aūt non habuero nihil
mihi ꝓdeſt Talis aūt fuit bala a
q̄ multis milibus annoꝝ ante in
carnacōem xp̄i ꝓphetauerat de ea.
Nume·xxiiij· Orietꝛ ſtella ex iacob
⁊ tamen damnatꝰ eſt· ꝗꝛ caritatē
non habuit· Silr̄ ſaul q̄ legitur ꝓ
phetaſſe pri· Re·x· ⁊ cayphas Jo·
xi· Collegerunt pontifices ⁊ phari
ſei ⁊c̄· Etſi nouerim oīa miſteria·
Colo·xiij ⁊ ſi nouerim omīa ſecre
ta vtriuſqꝫ teſtamenti q̄ humanꝰ
intellcūs capere non pōt ſine ſpūa
li grā: ſicut apoſtoli habuerunt·
Caritatem aūt ſi non habuero ni
hil mihi ꝓdeſt· Sicut iudas q̄ diu
fuit apoſtolus ꝗꝛ eis dictū eſt ma
thei·xiij· Vobis datūm eſt noſſe
miſteriū dei· ſed ꝗꝛ iudas in carita
te non permanſit: nihil ſibi ꝓfuit·
Jta etiam dyabolus ſecreta nouit
Eze·xxviij· Omne ſecretū non eſt
abſconditum a te· Et ſi habuero
omnem ſcientiā quam humana
mens p̄t comprehendere: caritatē
non habuero: nihil mihi ꝓdeſt· ſi
cut ſcribe ⁊ phariſei· de quibꝰ dici
tur Luce·xi· Ve vobis legiſperitis
q̄ tuliſtis clauem ſc̄ie: ipſi non in
troiſtis: ⁊ eos q̄ introibant ꝓhi
buiſtis· Vnde augꝰ· Cū audiſſet
vitā anthonij: ait· heu indocti rapi
unt celū: ⁊ nos cū ſc̄ia noſtra in in
fernū dimergimur· Si enim ſc̄ia a
liquem beatū faceret: multi demo
nes beati eſſent Etſi habuero om
nem fidem ⁊ pfectā de oībus que
oportet credere: fidē dico ita firmā
⁊ pfectam vt montes transferam
⁊ transferri a deo impetrem· Ma·
xxi· Si fidē habuero ⁊ non heſita
uero: ⁊ ſi dixero monti huic· tolle
te: ⁊ mitte te in mare: ita fiet· Cari
tatē non habeā: nihil ſum ⁊ nihil
mihi ꝓdeſt ad vitā eternam adq̄
rendam· Sic fuit alexander mag
nus q̄ habuit tantā fidem ad deū:
cum vellet includere iudeos int̄ mō
tes caſpios: rogauit dominū celi:
vt montes ſe eleuarent ⁊ ſe inuicē
ꝯiungerent: ita vt fieret locus im
meabilis· ſicut dicit ioſephus in
hiſtorijs: tn̄ nihil ꝓfuit ſibi quīn
ſit damnatus· ꝗꝛ caritatē non ha
buit· vel ſm̄ aliam glo· p montes
intelligunt̄ demones· ⁊ eſt ſenſus
Si habuero tantā fidem: vt demo

nes de obſeſſis corporibus eijciã.
caritatem aũt non habuero nihil
mihi ꝓdeſt. Sic fuerunt exorciſte
iudeoꝝ qui ꝓpter quaſdã ꝯiuracõ
nes eiecerant demones. De quibꝰ
dr̄ Lu. xi. Si ego eijcõ in beelzebub
demonia: filij veſtri in q̄ eijciunt. ⁊c.
Etſi diſtribuero om̄es facultates
meas in cibos pauꝑꝫ qḋ eſt ma
xima benignitas ⁊ liberalitas. cari
tatem non habuero nihil mihi ꝓ
deſt. Sicut multi philoſophi qui
adeo benigni ⁊ libeãles fuerunt ꝗ
nullum egentem videre poterant:
quin eis mentibꝰ ſuis ſubueniret̃
Sicut ſocrates ⁊ ceteri. nihil tamẽ
ꝓfuit eis ad vitã eternam. q꜀ cari
tatem ꝑfectam non habuerũt. Et
ſi tradidero corpus meum: non tã
tum bona mea ita vt ardeam: q̄ſi
diceret. Etſi caſtigauero corpꝰ me
um tantum vt memetipſuꝫ õccide
rem: caritatem aũt non habeam:
nihil mihi ꝓdeſt. ſicut aliq̄ paga
ni qui ſeipſos occidũt putãtes ſic
placere dijs ſuis. Et ſaraceni q̄ cor
pus ſuũ miſeãbiliter affligunt. ie
iunijs. virgis. flagellis. ⁊ phari
ſei qui alligabant ſpinas ad fim
brias q̄ eas pungerent: nihil tñ
ipſis ꝓfuit: q꜀ caritatẽ non habu
erunt. Item dicit ap̄ls .i. Choꝝ. xi
ij. Si linguis hominũ loquar ⁊ an
geloꝝ. caritatem non habeam fa
ctus ſum ſicut es ſonans ⁊ cimba
lum tinniens. In hoc videt̃ tangẽ
re p̄dicatores .i. doc̄tores ſi̅n caritate
exiſtentes: qui alijs ꝓſunt: ⁊ ſibi
ipſis nihil. q. d. Si fuero ita facun
dus ⁊ eloquẽs ꝗ loquar linguis
hominum .i. ſecularium. ⁊ angeloꝝ
.i. ſpiritualium caritatẽ non habe
am: ſimilis ſum eri ſonanti quod
alijs ſonat ⁊ ſeipſũ ꝯſumit. ⁊ cim
balo tinnienti: qḋ alios delectare
facit ex ſua dulcedine: ⁊ ſe pati cõ
ſumit. Sic qui predicat alijs vtili
a ⁊ loquitur delectabilia ⁊ dulcia
abſq꜀ caritate: ſibi nihil valet ad
eternam vitã. Augꝰ Si in te intrat
ſapientia ſalomonis. fortitudo ſã
ſonis. pulchritudo abſolonis. a
gilitas azaelis. diuitie creſi. ptãs
octauiani. municta gloria alexãdri
diuturnitas enoch: ⁊ ſi caritatem
non habueris nihil ꝓficies Si fu
eris paupa languidus omnibus
diebus vite tue. ſicut laſarus qui
iacebat ad ianuam diuitis vlceri
bus plenꝰ cupiens ſaturari de mi
cis que cadebãt de menſa diuitis:
caritatem aũt nõ habueris nihil
tibi ꝓdeſt. Job legit̃ habuiſſe ſep
tem milia ouium. tria milia came
loꝝ. quingenta iuga boum. quin
gentos aſinos ⁊ multã familiam
nimis: que omnia ꝑdidit. inſuper
plagatus fuit in corpore q꜀ a plan
ta pedis vſq꜀ ad verticem non erat
in eo ſanitas: ⁊ ſedens in ſterqui
linijs teſta ſaniem radebat. hoc to
tum ſine caritate ſibi non ꝓfuiſſꝫ
Vnde augꝰ. Sine caritate hec pñt
hẽri: ſed non ſine caritate ꝓdeſſe.

Simile ẽ regnũ
celoꝝ hoĩ q̄ ſeminauit ſe
men bonum in agro ſuo. Ma. xiij.
Homo iſte deus eſt. ager mundꝰ

eſt. ſemen ſunt ſacti homines. Cū
aūt dormirent homines .i. cum apo
ſtoli dormitionem acceperant. et
eccleſiaꝝ prelati negligenter age
rent venit inimicus homo .i. diabo
lus: ⁊ ſuperſeminauit zizaniā .i. hereti
cos ⁊ falſos doctores: in medio tri
tici: ⁊ abijt ⁊ abſcondit ſe. Unde
pſ. Inſidiatur in abſcondito qua
ſi leo in ſpelunca ſua. Cum autem
creuiſſ; herba .i. ſemen quod ſemi
nauerāt: apparuit herba ⁊ zizania
Per herbam intelligitur ſcientia
ſiue ſacra ſcriptura. Unde pſ. Qui
dat herbam .i. ſcientiam ſeruituti
hominum .i. ſeruis ſuis hominibꝰ:
quaſi diceret. Cum creuiſſet ſacra
ſcientia p doctores ⁊ predicatores
tunc apparuit zizania .i. hereticorū
falſa doctrina. Accedentes aūt ſer
ui patriſfamilias .i. angeli dei: dix
erunt ei. nonne ſemen bonuz ſemi
naſti in agro tuo .i. in eccleſia .i. in
apl'os ⁊ xp̄ianos. vnde ergo ha
bet zizaniā .i. hereticos. et eſt q̄ren
dum vnde mali ſic orti ſunt. ⁊ ait il
li dn̄s. inimicus homo .i. dyabolus
fecit hoc q̄ eſt inimicꝰ humani ge
neris. Serui aūt patriſfamilias .i.
angeli dei dixerunt ei. vis: imus ⁊
colligimus ea. Et ait non. Da
tur enim locus pn̄ie. qꝛ fieri pōt qꝛ
ille qui hodie malus eſt: in breui
p grām dei pt̄ fieri bonus ne forte
colligentes zizania eradicetis triti
cum .i. aliquez malum qui in futu
ro pōt fieri bonus ſimul occidatis
cum permanēte malo. ſinite vtra
qꝫ creſcere vſqꝫ ad meſſem .i. ad diē
iudicij. ⁊ in tempore meſſis idest

in die iudicij dicam meſſoribus .i.
angelis. Colligite primum zizani
am ⁊ alligate ea in faſciculos ad
comburendum: eternaliter. ſ. malos
Triticū autem id eſt bonos congre
gate in orreum meum id eſt in re
gnum celoꝝ eternaliter. Vel aliť
Homo ille xp̄us eſt qui ſemen bo
num ⁊c̄. Semen id eſt verbum dei
p predicatores in agro ſuo .i. in cor
de fidelium. Cum dormierūt homi
nes per acidiam ⁊ negligentiā ve
nit inimicus humani generis ſcili
cet dyabolus qui inſidiať homini
in omni loco. omni hora: ⁊ ſuper
ſeminat zizaniā .i. mala opera: vel
mala deſideria que impediunt ne
bonum ſemen quod verbo ſemina
tum fuerit fructum faciat in homi
ne. Nolite ergo dormiē in ſomno
acidie. Prou. vi. Vſqꝫquo piger
dormis. quando de ſomno ſurges
pri. Pet. v. Fratres ſobrij eſtote.
qꝛ aduerſarius veſter dyabolus
quaſi leo circuit rugiens: querēs
quem deuoret. cui reſiſtite ⁊c̄.

De euangelio.
Sermo. xl.

Colligite pri
mū zizania: ⁊ colligite ea
in faſciculos ad cōburendum. triti
cum autē congregate in orreū me
um. Mathei. xiij. In verbis iſtis
deſcribuntur duo. ſ. pena damnā
dorum ⁊ premium ſaluandoꝝ. pri
mum ibi. Colligite. Secūdum ibi.
triticū. ¶ Circa primum nota qꝛ pe
na damnandorum eſt multiplex.

Primã pena eſt ignis. Yſa. vlti.
Ignis eorũ non extinguetur ⁊ in
extinguibilis eſt ꝙ ſi totum mare
ſupfunderetur: non extingueret
Apoca. xx. Qui nõ eſt inuentus in
libro vite ſcriptꝰ. miſſus eſt in ſta
gnum ignis hoc erit in die iudicij
qñ dicetur. Ite maledicti in ignẽ
eternum. Ma. xxv. Sed ab iſto ig
ne non equaliter ↄburuntur dam
nati. Sed ſcḋm ꝙ magis et minus
peccauerunt. Sicut a noſtro igne
materiali aliter vritur palea: ali
ter lignũ. De igne purgatorij di
cit augꝰ. ꝙ excedit omnem penã
que vnꝗ̃ excogitata fuit in hoc ſe
culo. Et tanta eſt differentia inter
ignem purgatorij: ⁊ ignem infer
ni: ſicut eſt inter ignem matriale
⁊ ignem depictum. Sed ignis ta
mẽ inferni millies grauior eſt ig
ne purgatorij. Vnde exemplum.
Homo quidã grauiter decũbens
rogauit deũ vt eũ de mundo tolleret
Cumqꝫ ſepius petiuiſſet: aſtitit ei
angelus dicens. Miſſus ſum ad
peticõnem tuam implendã. Elige.
aut duobꝰ diebus eſſe i purgato
rio: aut duobꝫ annis ſic infirmari
Et ille gauiſus elegit primũ ⁊ mor
tuus eſt ⁊ deductꝰ in ignem pur
gatorij. Poſt vnã horam diei venit
angelus dei quẽ videns dixit Quis
es tu? Ait. ego ſum angelus dei q̃
apparui tibi in ſeculo. Ait ille. Ab
ſit: tu non es angelus. angeli nõ
mentiuntur. tu autẽ mentitus es.
Promiſiſti enĩ mihi ꝙ tm̃ duobꝫ
diebꝰ deberẽ eſſe in purgatorio.
ego autẽ fui hic innumerabilibꝫ
annis. Ecce ſi tanta eſt pena ignis
purgatorij ꝙ vna hora videbatur
ſibi infiniti anni: quantam tũc pu
tas eẽ penã inferni. attendant hoc
peccatores. Secunda pena eſt fri
gus. Vnde iob. xxiiij. Tranſibũt
ab aquis niuiũ ad calorem nimi
um. Ma. viij. Ibi erit fletus ⁊ ſtri
dor dentium. Fletus erit ibi de fu
mo ignis. ⁊ ſtridor dentium de ni
mio frigore. Yſa. vlti. Vermis eo
rum non moritur. Vermis ille nõ
eſt corpalis vel materialis ꝙ nul
lum animal ibi remanebit preter
hominẽ. Sed vermis iſte ẽ remor
ſus ↄſcientie remordens animam.
Augꝰ In inferno ſi ſit ſtimulus pe
nitudinis ⁊ remorſus conſcientie
nulla tñ erit correctio voluntatis.
Yſa. xiij. Tortiones interiꝰ ⁊ dolo
res exteriꝰ ſuſtinebunt: ⁊ quaſi ꝑ
turiens dolebunt. Exemplũ de quo
dam religioſo q̃ audiuit animã
deplangentem damnacõnem ſuã
require in ſermone Prepara te.
Quarta pena ẽ fetor. ſ. ſulphuris.
Vnde pš. Ignis. grando. nix. gla
cies. ſpiritus ꝓcellarum pars cali
cis eorũ. Apoca. xx. Pars illorũ
erit in ſtagno ardenti ⁊ in igne et
in ſulphure. Vnde bernardus dic
ꝙ nunꝗ̃ fetuit vnus putridus ca
nis in ↄſpectu hominũ: ſicut pecca
tor in cõſpectu dei ⁊ angelorũ. Heu
qualis erit ibi fetor vbi tot cõgre
gabunt peccatores Peccator ſimi
lis eſt putrido ouo quod ꝗ̃diu in
tegrum eſt non fetet: ſed quando
frangitur tunc exalat fetor eius.
ſic peccator ꝗ̃diu viuit in hoc ſeclo

non fetet ſed qñ venerit in infernū
ſentietur fetor eius. Quinta pena
eſt fames et ſitis. Pſa. lxv. Serui
mei comedent et vos eſurietis. ſer
ui mei bibent et vos ſitietis. Ibi erit
tanta inopia qꝫ nec vnā guttam a
que hēe potuerūt: vtꝫ in diuite epu
lone. luc. xvi. Vnde gre. Diues ille
guttā aque petijt: qui prius micā
panis laſaro negauit. Sexta pena
eſt fletus. Ma. viij. Ibi erit fletus
et ſtridor dentiū. Fletus ille nō eſt
corpalis ſed ſpūalis .i. dolor interi
or. qꝛ damnati non hñt lacrimas
materiales. p fletum igit intelligi
tur dolor. Ihero. Tanta erit in ifer
novis doloris: qꝫ mens ad aliud
dirigi non pt: niſi ad qd vis dolo
ris repellit. Sed ſi ſingulis diebus
quibꝰ erunt damnati in inferno:
vnaꝫ guttam lacrime emitterent
materialem: plus exirent aque p
ꝓceſſum tēpis qꝫ omnia vaſa huꝰ
mundi capere poſſent. immo plus
qꝫ omnia maria aquas ɔtineant.
Septima pena eſt tenebroſitas.
Mat. xxij. Ligatis manibꝰ et pedi
bus mittite eū in tenebras exterio
res. Vnde gre. Ignis infernal' cre
mationem hꝫ: ſed lumen non ha
bet. erit tñ in inferno aliqd occul
te luminis quo damnati vidē poſ
ſint vnde doleant: non vnde letenē
Vident enī vſqꝫ ad diē iudicij glo
riam beatoruꝫ de qua augmentatē
dolor eoꝝ. Octaua pena eſt horror
tam loci qꝫ demonū. Iob. x. Ibi ſē
piternus horror inhitat. Itē iob
xx. Vadent et venient ſup eos hor
ribiles. Exemplū. legit quedā ſan
cta femina habuiſſe filiū in ordie
ciſtercienſi. qui temptatꝰ dixit ma
tri qꝫ non poſſet auſteritatem ordi
nis ſuſtinē. Cui mater. Et quō po
tes penas inferni ſuſtinere: ſi apo
ſtatauēris. Cui ille. Ora p me deū
vt modicū poſſim experiri de penis
inferni. et orante illa audiuit filiꝰ
horribilem porcoꝝ clamorem. et vi
debat illi qꝫ omne tormentum huꝰ
mundi non poſſit horrori illi ɔpa
rari quē habuit ex illo ſonitu. et
cum pre timore deficeret: ɔfortauit
eum mr ſua et ſonitꝰ ceſſauit et ille
in ordine pſeuerauit. Si talem hor
rorem habuit ex modico auditu
qualem tunc hēbit de viſu: qñ vid
bit tot innūerabiles demones hor
ribiliſſimos. Nona pena ē qꝫ mo
ri non pñt. Apoc. ix. Deſiderabūt
mortē et mors fugiet ab eis. Augꝰ
Quare in inferno mors optatur et
non inuenit. qꝛ quibꝰ vita in hoc
ſeculo offert et noluit agere pniaꝫ:
in inferno mortē querunt nec pote
runt inuenire. Greg. Fit miſeris
mors ſine morte. finis ſine fine. de
fectus ſine defectu. qꝛ mors ſemper
viuit. et finis ſp incipit et defectus
deficere neſcit. mors punit et nō ex
tinguit. Augꝰ. Dolor pmanet vt
affligat: et natura pdurat vt ſenti
at. qꝛ vtrumqꝫ non deficit ne pena
deficiat. Iob. xx. Luet q̄ fecit oia:
et tñ non extinguet. Gl. vt ſine fi
ne crucietur. qñ enī fuerunt in ifer
no tot milibus annoꝝ quot ſunt
ſtelle in celo. gutte in mari. arena
in terra. puluerес in aere. et quan
tum poſſent omnes hoīes nūare

in mūndo vel cogitare adhuc non
erit finis. Attendant hoc pcc̄ores
q̄ nolunt hic breuē penā ſuſtinere
nec agere pñiam. Decima pena ē
defectus oīs ſpei ⁊ ɔſolacōis Vnde
ber. Quid erit cū viderit ſe iſta mi
ſeranda ɔditio oī ſpe ⁊ ɔſolacōne
nudatam. in illas tenebras exteri
ores ɔiici. ⁊ ab illa beatoꝝ ꝯſpectia p
petua excogitacōe excludi. Ita enī
priuatur ɔſolacōe oī qꝛ non cōpa
tient̄ eis. Sed gaudebunt de eorū
damnacōe. Vnde pš. Letabit̄ iu
ſtus cū viderit vindictā. Gre. Bea
toꝝ anime: qſi in nature aīe ſue bo
nitate miam habent: Naꝫ tunc au
toris ſue iuſticie ɔiuncte: tanta re
ctitudīe ɔſtringūt̄: vt nulla ad re
probos ɔpaſſione moueant̄

Dn̄ica in lxx.
Sermo xli.

Sic curritevt cō

prehendatis. i. Chorin. ix.
Per curſū iſtum intelligitur vita
pñs. Aug⁹. Quid ē aliud vita nrā
niſi quidā curſus ad mortem. veli
mus aūt ſiue nolim⁹ qualibet die
vnā dietam facim⁹ ad morte. Vn̄
iob. ix. Dies mei velociores ſūt cur
ſore. Ex quo ḡ vita nrā quidā cur
ſus eſt ad mortem: ideo docet nos
apl's quō debeam⁹ currere dicēs.
Sic currite vt ɔprehendatis illum
poſt quē curritis. q. d. ſic viuite in
hac vita vt cōprehendatis vitam
eternā ad quā creati eſtis. Si aūt
currere volum⁹ vt ɔprehendam⁹:
debem⁹ quatuor modis currere. Pri
mo celeriter ſiue feſtinanter. Ber.
Vita breuis eſt: via longa. ſi vis
ad metam puenire: incipe celeriter
currere ⁊ tranſire. Ad hoc aūt vt ce
leriter curram⁹ ſūt duo nobis neā
ria. Primo vt ſim⁹ interi⁹ vacui. ſe
cundo vt ſim⁹ exterius exonerati.
Primo dico vt ſimus interi⁹ vacui
a pcc̄orum ſordibus. Qui ḡ eſt re
pletus pcc̄orum ſarcinis abiiciat
ea. qꝛ nimis grauē faciunt hoīem
ad curſum. Vnde pš. Sicut onus
graue grauate ſunt ſup me. De ḡ
uedīne peccati dicit gre. Pccm̄ qd
per pñiam nō deletur mox ſuo pō
dere ad aliud trahit. Sicut ptꝫ in
dauid q̄ de acidia ſiue de ocio ceci
dit in ɔcupiſcentiā. de ɔcupiſcētia
in adulteriū. de adulterio in homi
cidiū. Item debemus foris eſſe exone
rati bonis tpalibus vt poſſim⁹ eo
veloci⁹ currere poſt xpm. Vnde pe
trus. Ecce nos reliq̄mus oīa ⁊ ſecu
ti ſumus te. Ma. xix. Vnde ber. Be
ne petre non ad inſipiam tibi: nō
enī potes eum ſeq̄ oneratus. Exem
plum in adoleſcente qui oīa man
data ſeruauerat: ſed abrenuncia
tio tpaliū retraxit eū a deo. Mat. x
ix. Exemplū in ludentib⁹ qui diſcal
ciant ſe vt velocius currant. Videa
mus etiā exemplū in ſimeis q̄ ſine
calceis euadunt: ſed cū calceis ca
piunt̄. Propterea ait apl's hebre.
xii. Deponentes oē pond⁹ malicie
. ſ. rerum tpalium ⁊ circūſtantias
⁊ ſine pcc̄o p patientiā curram⁹.
Iſtud figuratū eſt in heliſeo: qui
cū araret relictis bob⁹ cucurrit p⁹
heliā. Heliſeus interpretat̄ ſalua

tor. ⁊ significat hoiem volentē sal
uare aīam suam: hic debet relinq̄
re res tpales ⁊ currere post heliaȝ
.i. xp̄m Secundo debem⁹ currere di
recte. Ysa. xl. Recā s facite semitas
dei vestri q. d. dū vultis currere ad
deū: currite semitas dirigētes vos
.i. virtutes Vnde ps. Ibunt de vir
tute in virtutē: ⁊ videbit ab eis de
us deoꝝ in syon in diuina specula
tione. Istas semitas dirigētes ad
deum debemus currere ⁊ dimittere ɔ
munes vias quas maior ps popu
li ambulat. s. vias pctōrum q̄ val
de late sunt: ⁊ multi ambulant p
eas: sed via dirigens ad deū arta
est ⁊ pauci ambulant p eam Ma
th. vij. Istud figuratū est in cur
su azaelis qui dr̄ cursor fuisse velo
cissimus q̄si vnus de capreis. ij. Re
ij. Iste cucurrit malum cursum: ⁊
ad malū finem pduxit. Cucurrit
em̄ post abner volens eum interfi
cere. Abner aūt fugiens rogauit
eum vt cessaret persequi eum alio
quin pforaret eum. Cumq3 nollet
cessare: abner versa ad euȝ hasta
pforauit eum ⁊ mortuus est. Per
asael intelligitur pctōr q̄ currendo
de pctō in peccatū: videtur psequi
abner .i. xp̄m. Actu. ix. Saule sau
le quid me psequeris: sed dn̄s ro
gauit eum sepe vt cessaret a cursu
malo: ⁊ hoc p predicationes. p in
ternā inspirationem: sed qn̄ videt
ꝙ non vult cessare: vertit ad eum
hastaȝ districte iusticie: ⁊ pfodit
eū eternaliter. Tercio debemus cur
rere districte ⁊ prudenter. debemus
vno die sic currere ꝙ alio die etiā

currere possimus Quidā em̄ sic in
districte cucurrunt vno tempe: ⁊ p⁹
q̄ sic cucurrerunt: alio tpe currere
non pn̄t. Sicut illi qui nimis indi
stricte volunt viuere: ⁊ castigāt se
ieiunijs. orōnibus. vigilijs ꝙ pce
dente die non pn̄t deo seruire. qui
quidem indistricte currunt ꝙ lon
ge ante tps cursum vite ɔplent qn̄
seipsos indistricte debilitant ⁊ ɔsu
munt. Contra tales dicitur ad ro
ma. xij. Ronabile obsequiū in do.
De talib⁹ dicitur puer. xix. Qui ni
mis festin⁹ est pedibus: offendit
⁊ ledit se. Glo. Ille ex festinacōne
offendit: qui ex indiscreta corpis
maceratione infirmitatē acquirit
Non habet callidus hostis efficaci
us machinamentū ad tollendam
de corpore delectationem. quā si effi
cere posset vt incaute ⁊ sine racōe
ambulet. Iste indiscretus cursus
figuratus est pri. macha. vi. Cū
q3 antiochus veniret cōtra filios
israhel ad pugnā cum multis ele
phantibus eleazar videns vnum
elephantē eminentiorē pfodit cū
in vmbilico ⁊ cadens elephas op
pressit eum ⁊ mortu⁹ est. Eleazar
significat hoiem indiscrete curren
tem: cū elephantem .i. corpus suū
indiscrete occidit ante tempus su
um: ipse sub elephante cadit id ē
aīam cū corpore interficit. ꝙ mor
taliter peccat. Caro em̄ ita doman
da est vt non supbiat. ita nutriē
da vt non inferat. Quarto debemus
currere pseueranter: nō debemus ces
sare a bono donec puenia⁹ ad finē
⁊ apprehēdam⁹ istud post qd cur

rimus ꝙ vitam eternã. Vñ apl's
pri. Cho. vi. Sic currite vt ꝯprehẽ
datis Ma. x. Qui pſeuerauerit vſ
in finẽ hic ſaluꝰ erit. Jhero. Non
enĩ incepiſſe ſed pfeciſſe v̾tutis ẽ.
Remigius. nec inchoantibꝰ ſed per
ſeuerantibꝰ premiũ tribuit̃ Vnde
greg. In caſſum ꝗppe currit̃ ſi cep
tũ iter ante terminũ deſerat̃ Apl's
ij. thi. iiij. Curſũ ꝯſũmaui. fidẽ ſer
uaui: ido repoſita eſt m̃ corona iu
ſticie. Et xp̃us dicebat in fine vite
ſue Jo. xvij. Opus ꝯſũmaui qd de
diſti m̃ vt faciã. ⁊ xp̃s dixit in hoã
mortis. ꝯſummatũ eſt. Nihil enĩ
ꝓdeſt curſus bone vite: niſi ꝯſũme
tur bono fine. Nã ſi hõ centũ annis
bonã vitam habuiſſet: ⁊ in fine re
troiret: eternaliter damnaret̃. De
quo legit̃ exemplũ in vit. pa. Qui
dã latro venit ad quendã heremitã
multũ de pc̃cis ſuis ꝯterens. quem
cũ deſpexiſſet: ⁊ in ſocietatẽ ſuã ſu
mere nollet latro ſibi heremitariũ
facere vellet: arborẽ preſcidit: ⁊ p̃
ſciſa cito corruit ⁊ oppreſſit eũ. he
remita aũt vidit ꝙ angeli aĩam
eiꝰ ad paradiſũ deferebant: ⁊ indig
nãs ait ꝙ plus ꝯſolacõis deꝰ feciſ
ſet latroni ꝗ̃ ſibi q. xx. annis deo
ſeruiuiſſet ⁊ nunꝗ̃ p angelos ꝯſo
latꝰ fuiſſet. ⁊ ex hoc decreuit potiꝰ
ẽẽ latro ꝗ̃ heremita. ⁊ captꝰ in la
trocinio: mox ſuſpenſus ⁊ damna
tus fuit.

¶ De euangelio.

¶ Sermo. xlij.

Simile ẽ regnũ
celoꝝ hoi p̃rfamilias qui
exijt primo mane ꝯducere opera
os in vineã ſuam. Ma. xx. Gre. P̃r
familias ꝯductor nr̃ eſt: qui hꝫ vi
neam. i. vniuerſã eccliam: qui ab
abel iuſto vſq ad vltimũ electuꝫ q̃
in fine mũdi naſciturus eſt. quot
ſcõs p dedit q̃ſi tot palmites miſit
Ad erudiendũ aũt dñs plebẽ ſuã:
quaſi ad excolendã vineã ſuã nul
lo tp̃e deſtitit opari os mittere. ꝙ
prius p p̃res ⁊ poſtea per doctores
deinde p ꝓphetas. ad extremum p
apl'os quaſi p oparios in vinee cul
tura laborauit. Sequitur. q̃ exijt pri
mo mane ꝯducere oparios ſuos in
vineã ſuam. Mane fuit ab adam
vſq noe. Conuentiõe aũt facta ex
denario diurno: miſit eos in vineã
ſuam. Denarius hꝫ imaginem: p
quã ſignificat̃ retributio laboris.
Et egreſſus circa horã terciã vidit
alios ſtãtes i foro ociosos ⁊c̃. Horã
tercia fuit a noe vſq ad abrahã.
⁊ dixit illis. Ite ⁊ vos in vineã me
am. ⁊ qd iuſtũ fuerit dabo vobis.
Illi aũt abierunt. Iterũ aũt exijt
circa ſextam ⁊ nonã horas: ⁊ ſil'r
fecit. Sexta hora fuit ab abrahã
vſq ad moyſen. Nona hora a mo
yſe vſq ad mortem xp̃i. Circa vn
decimã vero exijt ⁊ alios inuenit in
foro ſtantes ocioſos. Vndecima
hora eſt ab aduentu xp̃i vſq ad
diẽ iudicij. Vocat̃ hora tercia. ſex
ta. nona ille hebraicus ꝑpl's. Ad
vndecimã aũt gentiles vocant̃. vn
de ſequit̃. Et dicit illis. q̃d hic ſta
tis tota die. i. ab inicio mundi vſ
q nunc ocioſi. Dixerũt. ꝙ nemo nos
cõduxit. nemo nobis viã vite pre

dicauit. Nullus ad eam ꝓphetarum vel
patriarcha venerat ante xp̄m. dicit
g̃ eis. Ite et vos in vineā meam. Cū
autē ſero factum eſſet ⁊ cū dies to-
tius mundi ad veſperū declinaſſet
dixit dn̄s vinee ꝓcuratori ſuo. pa-
ter filio et filius ſpiritui ſcō. q̄ pater
operatur p filium: ⁊ filius p ſpūm
ſanctū. vel ꝓcuratori ⁊ alicui an-
gelorū. voca operarios et redde illis
mercedē ſuā incipiens a nouiſſi-
mis. A nouiſſimis incipit. q̄ qui
in aduentu ſunt vocati ad regnū ſi-
ne aliq̄ tarditate: venerunt eq̄les
his q̄ ab inicio mundi inceperūt
Omnes quidē idem celum hn̄t: ſed
ſtella dr̄t in claritate a ſtella. Cum
g̃ veniſſent q̄ circa vndecimā horā
venerant. ſ. gentiles acceperunt et
ipſi ſingulos denarios ⁊ eandem
conformitatem cū his qui ab inicio
mundi ſunt vocati. Venientes autē
primi arbitrati ſunt q̄ plus eēnt
accepturi: acceperunt et ipſi ſingu-
los denarios ⁊ ſinguli acceperunt
vnum denariū tm̄ ſicut alij ⁊ ean-
dem beatitudinē tn̄ qui plus erit i
terris: plus premij habebit in celis.
Sicut omnes ſtelle ſūt in vno et eo-
dem firmamento: tn̄ vna lucidior
eſt altera. Seqt̄ur. Et accipientes
murmurauerunt aduſus prēmfa-
milias dicentes. Hi nouiſſimi vna
hora fecerūt et ſimiles nobis feciſti
qui portauimꝰ pondꝰ diei et eſtus
Vnde gre. Queri pōt quō murmu-
rari dicunt̄ qui ad regnū celorū vo-
cantur. Celorū enī regnū nullꝰ ac-
cipit q̄ murmurat: nihilominus
q̄ accipit murmurare pt. Criſoſt.

Non oꝫ omnia que in parabolis ſūt
ſm̄ totū qd̄ dicit̄ inueſtigare: ſed
intencōnem ꝓpter quā cōpoſita eſt
intelligere: ⁊ nihil vltra ſcrutari.
Nō g̃ inducit hoc vt oñdat aliq̄s
eſſe inuidie morſus: ſed oñdit hos
tanto petitos eē honore q̄ ad inui-
diā alijs poterit generare: ſi inui-
dia inter eos eſſet. ⁊ pōt locus ille
intelligi ſic̄ ille in euangelio de di-
uite et laſaro vbi dr̄. Hi qui volunt
ad nos venire non pn̄t. ſicut enī il-
li q̄ nihil volunt niſi q̄ pn̄t tranſirē
ſicut nec iſti murmurant nec inui-
dent qui eternā felicitatē acceperūt
Sed ſicut iſtud conditionaliter intel-
ligit̄ ac ſi diceret̄. ſi volunt tranſire
non pn̄t. ita ⁊ in hoc loco cū condicō-
ne intelligit̄. q̄m ſi primi murmu-
rarent aduerſus patremfamilias
q̄ nouiſſimis ipōs par feciſſet: do-
minꝰ ad inſtantiā eorū querimo-
niam ſic rn̄dere poſſet. Sequit̄. At
ille rn̄dens vni eorū dixit. Amice
nō facio tibi iniuriā. nōne ex dena-
rio diurno conueniſti mecū. Nō ei p-
miſi tibi cōformitatem meam. tol-
le quod tuum eſt et vade. reddo ei
tibi ſcd̄m opus tuum. volo autem
et huic nouiſſimo dare ſicut et tibi
An non licet mihi facere quod vo-
lo. quaſi diceret. nonne poteſtas
iudicis eſt ſm̄ iuſticiā facere. vel
miſericordiā cui vult impendere.
An oculus tuus neq̄ eſt q̄ ego bo-
nus ſum. quaſi diceret. nunq̄d be-
nignitas mea eſt tibi occaſio ne-
quicie. ſequit̄. Sic erūt nouiſſimi
primi et primi nouiſſimi. adapta-
tio eſt parabole. quaſi diceret. Sicut

dictū eſt primi in labore erunt no
uiſſimi in mercede. ⁊ q̄ primi ſunt
merito aliq̄n precedunt a nouiſſi
mis: ⁊ nouiſſimi .i. viles ⁊ abiecti
in ſceleribꝰ. aliq̄n preueniēt meri
tis in pn̄cipio iuſtiores. Criſ. Ideo
primos eē nouiſſimos futuros no
uiſſimos p̄mos dicit: nō vt nouiſſi
mi digniores ſūt p̄mis: ſed vt oñr
⁊ nulla interſit dīa vel tpis eā Qꝫ
aūt dicit. multi ſunt vō̄ti: pauci ve
ro elcı̄: non ad ſuperiores ptinet: ſꝫ
ad gentes. qm̄ in ipſis gentibꝰ vo
cati ſunt multi. pauci eligēdi. mlt
ti ei ad fidem veniūt. ad celeſte eīm
gaudiū pauci pducunt. Pleriqꝫ
eīm deū vocibus oſequunt. moribꝰ
autem fugiunt ⁊c.

De eodem ſermo .ij.

Sermo .xliij.

Quid hic ſtatis

tota die ocioſi Ma. xx. In
his verbis reprehendit dn̄s pigꝛos
⁊ ocioſos q̄ nec deo: nec p̄xis: nec
ſibi ipſis vtiles ſūt. Sciendū autē
ꝙ pigicia ⁊ ociū vitanda ſunt ꝓpē
multa. Primo ꝙ ſacra ſcriptura
tales reprehendit. Prou. vi. Vade
ad formicā o piger ⁊ oſidera vias
eiꝰ ⁊ diſce ſapiam: q̄ tū non hꝫ du
cem eꝰ exemplū ſequat. nec prece
ptorem eꝰ verbo ad hoc doceatur.
nec principē a quo puniat ꝓpter
negligentiā: q̄ oīa hō hꝫ In eſtate
ſibi cibū ogregat: vt comedat in
hyeme. Gloſ. Si tam puſillū aīal
principe carens rōis expſ: nec du
cem hn̄s ad poſterꝫ ſe ꝓuidit: mlt
to magis tu hō ad imaginē dei odi
tus ad videndū glām eius vō̄tus:
xp̄m oductorem hēs ⁊ ducē: debes
in pn̄ti vita fructus bonoꝝ operuꝫ
ogregare quibꝰ viuas in etno tpe
Eccī. xiiij. Ante obitū tuum opare
iuſticiā. ꝙ nō eſt apud inferos in
uenire cibū. Eccſ. ix. Quecunqꝫ pōt
facere manꝰ tua inſtanter opare.
ꝙ nec opus: nec rō: nec ſcīa nec ſa
pīa erit apud inferos: ſed merces
opis. nec rō. ꝙ non ꝓſunt ibi ari
ſtotilis argumenta: nec artuꝫ ar
gutie. nec ſapīa. nec ſcīe ſūt ibi ad
excuſandū ſiue excuſacōem. Secū
dēmus vitare ociū. ꝙ deo multum
diſplicet. Vn̄ Mat. xxv. Inutilem
ſeruū ꝓiice in tenebras exteriores
ibi erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dentiū Ma.
vij. Oīs arboꝛ q̄ non facit fructuꝫ
bonū: excidet ⁊ in ignē mittet. Exē
plū de ficulnea infructuoſa Lu. xi
ij. dixit dn̄s turbe ſimilitudinē hāc
Arborem fici hēbat quidā planta
tam in vinea ſua: ⁊ venit querens
fructū in ea ⁊ nō inuenit. Dixit āt
ad cultorē vinee Ecce tres anni ſūt
ex q̄ veni q̄rens fructū in ficulnea
hac ⁊ nō inueni. ſuccide ẽ illam vt
quid etiā terrā occupat. At ille rn̄
dit. Dn̄e dimitte illam etiā hoc an
no vſqꝫ fodiā circa illam. ⁊ mittaꝫ
ſtercora: ⁊ ſi fecerit fructū nō ſucci
det. ſin aūt ſuccidā illam. Hō iſte
xp̄s eſt qui hꝫ vineā .i. eccām in q̄
hꝫ plantatam ficulneā .i. xp̄ianū.
a quo q̄rit fructū .i. bona opa. q̄ ſi
non fecerit fructū boni operis iubꝫ
eū ſuccidi .i. cōmittit prelato vel p̄
dicatori ꝙ annūciet ſibi ꝙ ē ſuccidē

dñs ⁊ in ignem eternum mittēdꝰ
ſi non fecerit fructū. qꝛ terram fru
ctuoſam occupare nō dꝫ. Ocioſus
enī nō eſt dignꝰ vt vadat ſup ter
ram. qꝛ hō naſcitur ad laborē. Cō
querit aūt ꝙ in tribꝰ annis nō fe
cerāt fructū. qꝛ quidā ſunt q̄ nec in
puericia: nec in iuuētute: nec in vi
rili etate opa bona facere volunt ⁊
illi inutiliter occupant terrā quos
dñs merito ſtatim tanq̄ infructuo
ſas arbores ſucciderei: niſi eēt ſua
maxima mīa. Treñ. iij. Mia dñi ē
ꝙ non ſumꝰ cōſumpti. qꝛ nō defece
runt miſeracōes eius. Et niſi interue
nirent bonorū hoīm preces: ꝓpter
quas dñs ſepius pcit pctōribus
Sicut pꝫ in ſeðo hoī cui pepercit dñs
q̄diu erat ibi loth. Geneſ. xix. Et
hoc eſt qđ dr̄ ꝙ cultor vinee r̄ndit
Dñe dimitte eam etiā hoc anno do
nec fodiā circa illam ⁊ mittā ſter
cora. Per foſſionem p̄t aſſignari
mors quā predicator nunciat pec
catori vt ſic retrahat eum a pctō.
Ecci. vij. Memorare nouiſſima tua
⁊ in eternū non peccabis. Per ſter
cora ſignificant̄ fetida pctā q̄ pec
cator dꝫ abijcere. qꝛ corā deo vilia
ſunt. Tercio debemus vitare ociū qꝛ
dyabolo multū placet. Iſtud figu
ratū eſt Iudic. i. vbi dr̄ ꝙ adonibe
ſech amputauit regibꝰ quos cepe
rat ſummitates manuū ⁊ pedum
Adonibeſech interpretat̄ dominꝰ
egenor̄ ⁊ dampnator̄. hic omnes
quos capit mutilat: ⁊ preſcīdit ſū
mitates manuū ⁊ pedum. qꝛ facit
eos pigros ad bene opandum: ⁊
fortes ad mala opera agendum.

Quarto debemus vitare ocia. qꝛ hoī
multū nocent ꝓpter multa. Pri
mo: qꝛ homo ocioſus facit dyabo
lo locū in aīa ſua. in occupato enī
bonis operibꝰ non hꝫ locū dyabo
lus. Ihero. Sp aliqđ boni facito vt
te diabolꝰ inueniat occupatū qꝛ ſi i
ueniat hoīē ocioſū vacuū a bonis
cogitationibꝰ ⁊ operibus: immit
tit ei malas cogitacōes. Vnde legi
tur in vitaſpatr̄ ꝙ quidā mona
chus temptabat̄ a ſpiritu forni
cationis. Qđ cū dixiſſet cuidā ſan
cto ſeni: ille p eo orabat ⁊ quadā
nocte vidit illum monachum ſedē
tem: ⁊ ſpiritum fornicacōnis in di
uerſis mulierum formis ante illū
ludentem: ⁊ ipſum cum illis delcā
ri. Et ecce angelus dixit ad ſenem
Ex culpa monachi eſt ꝙ ſpiritus
fornicationis impugnat eum. qꝛ
delectatur in malis cogitationibꝰ
Si vult elongari a ſe ſpiritum for
nicationis: aſſumat laborem: ſcili
cet ieiunando. vigilando ⁊ orando
Quod audiens ille cepit ſe exerce
re in laboribus: ⁊ temptatio ceſſa
uit. Quinto ocium nocet homini
in hoc ꝙ homo ad omne peccatū
ſiue malum eſt inclinatus ⁊ preci
pue ad luxuriam. Bernar. Omni
um temptationum ⁊ malorum co
gitationū ſentina eſt ocium. terra
enī ex ocio ꝓfert malas herbas.
ſic ocium ꝓfert vicia. Prouerbio.
xxiiij. Per agrum hominis pigri
tranſiui: ⁊ p vineam viri ſtulti: et
ecce totum repleuerunt vrtice ope
ruerunt faciē eius ſpine. Exemplū
habemꝰ in dauid ⁊ ſalomone. q̄

dũ dauid fuit occupatꝰ bellis: et
ſalomõ edificijs nõ peccauerũt: ſʒ
qñ vacauerũt ocio dd ꝯmiſit adl
terium cũ berſabee. ij. Re. xi. Et ſalo
mon infatuatꝰ amore mulierꝝ. iij.
Re. xi. Sexto ociũ nocet hoi. qꝛ hõ
ociosus perdit tps. Ber. Non pa
ruʒ eſtimes tps qd in factis vel di
ctis expendit̃ ociosis. volat ei ver
bũ irreuocabile: nec aduertit inſi
piens qd amittit. Itẽ ber. Nihil p̃
ciosius tpe: ſed heu hodie nihil re
putat̃ vilius tpe. Preciositas enĩ
tpis oñditur in hoc: qñ in vna ho
ra hõ p̃t pmereri dimiſſionẽ pene
eterne ⁊ eternã gloriã. Exemplũ.
Accidit ꝙ quidã vir in orõe extrẽs
audiuit ⁊c̃. req̃re in ſermone Pre
para te in aduentu. Septimo no
cet ociũ hoi. qꝛ in nouiſſimo tpe
oꝫ nos reddere rõnem. Vnde bern.
Omne tps tibi impenſũ req̃retur
a te quomõ ſit expenſũ. ⁊ ſicut ca
pillus non peribit de capite: ſic mo
mentum de tpe. Vnde ancel. O lig
num aridũ ⁊ inutile eternis ignib
dignũ: quid in illo die rñdebis de
tpe cũ exiget̃ a te vſqꝫ ad ictũ ocu
li omne tempꝰ viuendi tibi impen
ſum. Octauo hõ ociosus dei incur
rit maledcõem. qd figurat̃ in hoc
ꝙ dñs ficulneã maledixit quã in
uenit ſine fructu. ſicut legit̃ in ma
th. xxi. Nono qꝛ locus ocij nõ eſt
in celo vbi operarij remunerantur.
Mat. xx. voca operarios ⁊c̃. Nec eſt
in paradiſo terreſtri: in quo poſuit
deus hoiem vt operaret̃ Geñ. ij. nec
eſt in purgatorio. Vñ pſ. In labo
re hoim non ſunt: ⁊ cũ hoibus nõ
flagellabunt̃. Erit igitur in infer
no ⁊ ꝯturbat̃ tanq̃ arbor infructuo
ſa. Ma. iij. Omnis arbor que non
facit fructũ bonum excidetur ⁊c̃.

Dñica in ſexageſima.
Sermo. xliiij.

Libenter glori
abor in infirmitatibꝰ meis
vt inhitet in me virtus xp̃i. ij. ad
Cho. xij. Videns apoſtolꝰ
ꝙ multi fatui ſunt qui iactant ſe ⁊
gloriant̃ in talibus in q̃bus non
eſt gloriandũ. reprehendens eos
oñdit in quibꝰ ſit gloriandũ. Qui
dam enĩ gloriant̃ de peccatis ſuis.
q̃dam de fortitudine. q̃dam de po
tẽtia. q̃dam de diuitijs. q̃dã de ſa
pia. quidã de pulchritudine: q̃dã
de viribus corpis. q̃dam in bonis
operibꝰ. Omnes tales reprehendit
apl's dicens. in talibꝰ non eſt gl'i
andũ. Quanta ſtulticia ⁊ quantũ
pctm̃ ſit gloriari in talibꝰ pꝫ in ſa
cra ſcriptura. Quidã gloriant̃ in
peccatis ſuis que ꝯmiſerunt. ⁊ eſt
magna ſtulticia. ⁊ eſt idẽ ac ſi hõ
iactaret ſe de hoc ꝙ in lutũ cecidiſ
ſet. nã vnum pctm̃ plus fetet corã
dño q̃ lutũ coram nobis. Vñ ber.
Non ita fetet putridꝰ canis in con
ſpectu hoim: ſicut peccator in ꝯſpe
ctu dei ⁊ angeloꝝ. ⁊ ideo fatuũ eſt
in tali immundicia gloriari. Con
tra hoc dicit pſ. Quid gloriaris i
malicia ⁊c̃. O miſer peccator dilexi
ſti iniq̃tatem magis q̃ loq̃ verita
tem: ꝓpterea deſtruet te deus ⁊ dã
nabit te in finem ⁊ eternaliter. Et

euellet radicē tuam de terra viuen
tiū ⁊ ſepabit te de vita eterna ⁊ h°
eſt qđ dī eccī. x. Qui glatur in ma
licia ⁊ iocundat: deuorabit ⁊ de no
ticia xpi delebit. Vnde gre. Nihil
adeo diſplicet deo ſic corda erecta
poſt pctm̄. Jſtud nāq; eſt peccatū
dyaboli. Dyabolus em̄ glatur ſe
malū egiſſe. Vnde legit in vit. pa.
ꝙ quidā puer ſacerdotis dormi
uit in tēplo ydolorū vbi vidit prin
cipē demoniorū in cathedra reſiden
tem ⁊ omēs demones aſſiſtentes ⁊
glantes de pccīs ſuis Vn⁹ glaba
tur ꝙ in qdam terra guerras ſuſci
taſſet ⁊ multi ibidē occiſi eēnt. Ali
us glabatur ꝙ tempeſtates ma
gnas ſuſcitaſſet: ⁊ multas naues
ſubmerſiſſet. Alius glabat ꝙ p
xl. annos vnū mōchum temptaſ
ſet: ita ꝙ in vnā fornicacōm ceci
rat ⁊ aliī de ſilibus glabant. Om
nes em̄ q̄ de malicia ſua glantur:
de familia dīi non ſunt. ſed qđ peſ
ſimū eſt quidā gloriant de mali
cia quā non fecerīt. Talis fuit ado
leſcens q̄ gloriabat ſe ſaul regē
occidiſſe cū tn̄ nō fecerīt: ⁊ ait da
uid. Os tuū locutū eſt ɔtra te: ⁊ fe
cit eū interfici Nō hiſtoriā. ij. Re.
Talib⁹ dicet rex dauid ⁊ xp̄s in iu
dicio. Os tuum locutū eſt ɔtra te
⁊ occidet eū eterna morte. Quidā
aūt etiā gloriant in potentia ſua:
qđ fatuū eſt ꝗ incerta eſt potētia
h⁹ mundi. ꝗ hodie eſt hō potens:
cras mortu⁹. ⁊ tunc vn⁹ vermis ē
potentior eo. Jhere. ix. Non gletur
fortis de fortitudie ſua. Yſa. ⁊ For
titudo vr̄a ſicut fauilla ſtuppe. Gl.
Fortitudo hoīs eſt ɔtra deūm ſicut
ſtuppa lini ɔtra ignē. Nabugodo
noſor rex babilonis non timens
deū ſuū gloriabat de potentia ſua.
⁊ deus mutauit eū in beſtiā: donec
cognoſceret ſe hēc oīa ex deo. Da
ni. iiij. Nota hiſtoriā. require dm̄
ca quarta p⁹ trinitatis in ſermōe.
non ſunt ɔdigne. Quidā aūt glo
riant in diuitijs ⁊ hoc eſt fatuū. ⁊
eſt idē acſi hō gloriaretur de hoc ꝙ
hēt funem in collo quo deret ſuſ
pendi ⁊ Thi. vi Qui volūt diuites
fieri incidunt in laqueū ⁊ in temp
tationē dyaboli: ⁊ in deſideria mul
ta ⁊ nociua que mergunt hoīes in
interitum Vnde ihere mie. ix. Non
gloriet diues in diuitijs ſuis. Ecc.
x. Qui gloriatur de ſubſtantia ſua
vereatur ne deueniat in paupttē
Luce. xij. Legitur de quodā diuite
qui gloriabatur ꝙ tot fructus hē
ret ꝙ nō poſſet locare. ⁊ ꝓponebat
deſtruere horrea ſua ⁊ maiora face
re. ⁊ dixit anime ſue Anima: habes
multa bona cōſtituta in annos plu
rimos requieſce. comede. bibe. epu
lare. Et dixit ei domin⁹ Stulte hac
nocte repetent a te dyaboli animā
tuam: que congregaſti cui⁹ erūt.
Et ſic factum eſt. Vnde dicunt dā
nati ſapient. v. Quid profuit no
bis ſuperbia: ⁊ diuitiarum iactan
tia quid contulit nobis. Tranſi
erunt ſicut vmbra Vnde habem⁹
exemplū. Quidā milites venerūt
ad domū cuiuſdā diuitis vt pecu
niā mutuarent: ⁊ videntes gloriam
ei⁹ liberos ⁊ vxorē eius ɔmēdabāt
multū. Rndit diues militibus. Ei

deus mihi diceret. Dimitte q̄ hec et
intra padiſum ego nollem facere
Cumq; dicti milites reuerſi fuerant
in hoſpicia ſua. ſequēti mane audi
uerūt pulſare cāpanas et dicebāt
ꝙ ille diues iſta nocte ſubitanea
morte periſſet. Et dixerūt milites om
ni a vſq; in eū perdidit qm̄ p glā ſu
a ſpreuit padiſum Quidā glorian
tur in pulchritudine corpis ſui: et
hoc eſt mag̃ ſtulticia. ꝙ iſtabilis
eſt et non diu durat Hodie em̄ ali
q̄s eſt pulcher et cras morit̃: et de
ſpeciſſim⁹ efficit̃ ad videndū. Vn̄
cōpatur flori. Yſa. xl. Ois caro fe
num. et omis hō ſimilis eſt feno. et
ois glā eius et pulchritudo eius in
q̄ gloriat̃ quaſi flos feni. areſcit fe
num et decidit flos. Fenū qd hodie
viret et florem pulcherrimū hab;
cras preſcindit̃ et areſcit et in nihi
lum redigit̃. Sic caro hoīs q̄ pul
chra apparet hodie: p⁹ modicū cū
hō non ſperat moritur et in nihilū
redigit̃. Vnde ber. Quid gloriaris
in pulchritudine o hō. attende q̄d
fuiſti in vtero mr̄is. deinde in quā
tis miſeriis vixiſti. ad vltimū cibus
vermiū facturus es Aug⁹ Si de pl
chritudine glāris: pulchrior eſt
cauda pauonis q̄ facies tua quā
depigis. Legit̃. iiij. Re. ix. ꝙ ieſabel
ſtetit in turri vt oſtēderet pulchritu
dinem ſuā: et depinxit oculos ſuos
ſtibio: et ornauit caput ſuū: quare
precipitata et ſanguis ei⁹ aſperſus
eſt in parietes: et ē conculcata equo
rum vngulis. Quidā gloriātur in
ſapia mundana. qd etiā ſtultum
eſt. Chorin. iij. Sapia h⁹ mundi

ſtulticia eſt apud deū Tales ſunt
ſimiles ligno putrido qd in nocte
lucet et nō in die. Sic ſapientes h⁹
mundi q̄diu ſunt in hoc ſeculo vi
dent̃ ſapientes: ſed in futuro appa
rebit ꝙ fatui fuerūt. Vnde di. Jhe
re. ix. Nō glorietur ſapiens in ſa
pia ſua: hoc eſt in ſapia mūdana
qua hō ſapiens eſt ad malū. Jhe
re. iiij. Sapientes ſunt vt faciant
mala: bene aūt facere neſcierunt.
Jac. iij. Nō eſt iſta ſapia deſurſu;
ſed terrena et dyabolica. Iſta ſapi
entia fuit achitofel. Cui⁹ cōſilium
fuit in iſrahel ꝙ conſuleret deū: et tn̄
mala morte interiit. Cu; aūt dediſ
ſet abſolō cōſilium vt occideret pa
trem et regnaret p eo et pr̄ nutu dei
euaſiſſet: abiit achitofel et ſeipſu;
ſuſpendit. ij. Re. xvij. Yſa. xxix. Pe
ribit ſapia a ſapientibus In om
nib⁹ iſtis non ē gloriandu;. In q̄
bus aūt gloriandū ſit oſtē aplus
dicens. Si gloriari oz que infirmi
tatis mee ſunt gloriabor.

Cum turba plu
rima conueniret: et de ciuita
tibus properaret ad ihm: dixit. Exiit q̄
ſeiat ſemen ſuum. Lu. viij. Qui ſei
nat. i. h; officiū ſeminandi. ſ. filius
dei exiit de ſinu patris in mundu;
ſeminare. i. ad ſeminandū ſemen
ſuum. i. euangeliū vel verbū dei. Et
dum ſeminauit aliud ſemē cecidit
ſecus viam et conculcatum eſt et volu
cres celi comederūt illud: et aliud
cecidit ſupra petram et natū ad ho
ram: et poſt ſtatim aruit. ꝙ nō hē

bat humoꝛem· Et aliud cecidit in
ter ſpinas: ⁊ ſiſ exoꝛte ſpine ſuffo
cauerunt illud· Et aliud cecidit in
terram bonā· ⁊ oꝛtum fecit fructuȝ
centuplū· Hec dicens clamabat·
q̄ hȝ aures audiendi audiat· hec
infra· Marci· iiij· Et cū intraſſet do
mum cū diſcipulis ſuis: ⁊ eſſet ſo
lus interrogauerūt eum diſcipuli
eius q̄ eſſet hec pabola· Quibꝰ ipē
dixit· Vobis datum eſt· ſ· a patre
meo noſſe miſteriuȝ regni dei ⁊ in
telligere occulta miſteria ſacre ſcri
pture· ceteris aūt in pabolis vt vi
dentes foris humanitatē non vide
ant intus diuinitatē· vel videntes fo
ris miracula: nō videant intus vtu
tem opantem · ⁊ audientes foris
verbū: non intelligant intus ſpiri
tualem intellectū Eſt aūt hec pabo
la· Semen eſt verbū dei· qđ aūt ſe
minatū cecidit ſecus viam: hi ſūt
qui audiūt ſine intellcū ⁊ deuocōe
deinde poſtq̄ audierint venit dya
bolus p multas ſuggeſtiones: et
tollit verbū de coꝛde eoꝝ ne creden
tes ſalui fiant· Nā qđ ſupra petrā
ſunt illi q̄ ſuſcipiunt verbū dei· ſic
ſemen ſupra petrā cadit ⁊ natum
ad horā areſcit· qꝛ nō hȝ humoꝛē·
hi ſunt q̄ cū audierint verbū dei ⁊
cū gaudio ſuſcipiūt illud ⁊ cuȝ de
uocōe aliq̄· ſed deuocō illa nō diu
durat· ⁊ hi radicē nō hn̄t· qꝛ ad
tps credunt deo ⁊ adherent ei ⁊ in
tpe temptacōis ⁊ tribulacōis rece
dūt a deo qꝛ aduenientē aliq̄ tribula
cōe bonā vitā iceptā deliquūt Qđ
aūt ſemen in ſpinis cecidit hi ſūt
auari q̄ audiunt verbū dei: ⁊ a ſoli
citudinibꝰ ⁊ diuitijs ⁊ voluptatibꝰ
vite a predicacōibꝰ euntes ſuffo
cant ⁊ non referūt fructū Diuitias
vocat ſpinas q̄a ſic ſpine ledunt
coꝛpꝰ ita diuitie aīam in hac vita
p ꝯtinuā curam· in futura per eter
nam penā· Qđ aūt ſemen cecidit
in terrā bonam ⁊ fecit fructū centu
plū: hi ſunt deuoti q̄ in coꝛde bono
⁊ optimo audiūt verbū dei: ⁊ fru
ctū afferunt in pacīa· igit terra bo
num fructū per paciam reddit· qꝛ
nulla ſunt bōa q̄ agimus ſi non eq̄
ꝓximoꝝ mala toleramus·

De eodem ſermo·
Sermo· xlv·

Hec dicēs clama
bat ibđ Lu· viij· Sciendū
ꝙ legit in ſacra ſcriptura de tripli
ci clamoꝛe dn̄i Clamauit viuens·
clamauit moꝛiens clamabit ad iu
diciū veniēs· Clamauit viuens ꝓp
ter tria vt pctā relinq̄mus tpalia
ꝯtemnamꝰ· vt celeſtia appetamꝰ·
Primo clamauit vt pctā reliqua
mus · ⁊ hoc figuratū eſt in clamo
re illo qn̄ laſaꝝ a moꝛte ſuſcitauit
Joh· xi· Clamauit voce magna· la
ſare veni foras· Per laſaꝝ moꝛtu
um ſignificat pctoꝛ moꝛtuꝰ in ani
ma· Vnde augꝰ· Sicut vita coꝛpis
eſt anima: ita vita anime eſt deꝰ·
Sicut ergo moꝛit coꝛpus qn̄ ſepa
tur ab anima: ita moꝛitur anima
qn̄ ſeparatur a deo qđ fit p peccatū·
Yſa· lix· Peccata veſtra diuiſerūt
inter vos ⁊ deum veſtꝝ· Jtem ſicut
moꝛtuꝰ non p̄t operari ſic peccatoꝛ

ha·

non pōt facere opa viua q̄ diu eſt
in mortali pctō. Unde aug⁹. Qui in
caritate non eſt oē bonū amittit:
intellige q̄ntum ad eternā remūe
rationē. Iſtum pctōrem mortuū
in aīa clamat dn̄s vt reſurgat per
pniam. Et dr̄ ibi ꝙ cū lacrimis in
tribulacōe ſpūs clamauit dn̄s la
ȝar de monumento exire. In quo
docet nos dn̄s ꝙ flere ⁊ turbari de
mus ꝓ pctīs nr̄is quib⁹ deū offen
dim⁹ per ꝯtricōem ⁊ clamare p cō
feſſionē. Judith. vij. Cūq̧ holofer
nes impugnaret filios iſrl': ⁊ dice
ret pōtifex ꝙ ꝓpter pctā ſuſtinēnt
talia. fact⁹ eſt aūt fletus magn⁹ ⁊
vlulat⁹. ⁊ p multas horas clama
uerunt dicentes. peccauim⁹ iniuſte
egimus. Sed tu q̄ pius es miſerere
nobis. Et reſpexit dn̄s clamorem ⁊
fletū eoꝝ: ⁊ liberauit eos de māu ho
lofernis. Sic ⁊ nos clamare dem⁹ cō
fitendo pctā nr̄a: et dn̄s liberabit
nos de manu dyaboli. De iſto clāo
re legit̄ Jone. iij. Cūq̧ niniuite pec
caſſēt ꝯtra deū: miſit dn̄s ionā ⁊c̄.
Scdo clamauit dn̄s vt iſta tpalia
ꝯtemnam⁹. Lu. viij. Ihs hec dicēs
clamauit. Qui hȝ aures audiēdi
audiat. ⁊ poſuit q̄ndā pabolā
dicens. Quidā ſeminauit bonū ſe
men ⁊ vnū ſemen cecidit inter ſpi
nas ⁊ ſpine ſil' exorte ſuffocauerūt
ſemen ⁊ nō fecit fructū. qd poſtea
expoſuit dn̄s ꝙ ſemen eſt verbū
dei. per ſpinas diuitie deſignātur:
q̄ impediant ne verbum dei faciat
fructū in cordib⁹ diuitū. Cūq̧ hoc
diceret ihs: clamabat voce magn̄
vt eo magis hoīes attēderent. ⁊ iō
ꝯparauit eas ſpinis vt ꝯtemnēdas
demrāret. Sicut eīn ſpine pungūt
carnē: ita diuitie aīam. qꝛ diuitie
cū magno labore ⁊ cura acq̄runt̄.
⁊ ſolicitudine cuſtodiunt̄. Unde
gre. Non laborioſi⁹ q̄ terrenis deſi
derijs eſtuare. nihil quietius q̄ in
hoc mundo nihil appetere. Multa
tormenta patit̄ diues auarus. qꝛ
ſp timet amittere bona ſua. Job. x
v. Cū pax ſit ⁊ ſecuritas: inſidias
ſuſpicat̄. Unde ſen. Auarus vidit
regem ⁊ eſtimat predonem: videt
pauperem ⁊ eſtimat furem. Eccs. v
Saturitas diuitis non ſinit eū dor
mire. Aug⁹. diuitias inueniſti: et
requiem pdidiſti. die ſolicit⁹. nocte
pauidus. ſemp egenus. Exemplū
de quodā pho require poſt feſtū tri
nitatis in ſermone. Mortu⁹ eſt di
ues. ¶ Tercio clamauit dn̄s vt ce
leſtia appetamus. Jo. vij. Stabat
ihesus ⁊ clamabat. Si q̄s ſitit veni
at ad me: ⁊ bibat. ſi q̄s deſiderat
vitam eternā veniat ad me. qꝛ ego
ſum via. veritas ⁊ vita: ⁊ bibat de
fonte viuo. Unde ps̄. Sitiuit aīa
mea ad deū fontem viuū. Aug⁹. Si
tiuit aīa mea ⁊c̄. veniſti ad ipſum
et bibis de torrente ipſius q̄ntum
vis. quō vis. q̄ diu vis. ſp ſatiatus
ſemp bibis. qꝛ ſp delectat te bibē.
nec vnq̄ faſtidis. nunq̄ inueniri
pōt aīa ſacietatē: niſi in aſpectu di
uine faciei. Unde ps̄. Saciabor cū
apparuerit gl'a tua. Ber. Eterna erit
oīm ſolennitas deū facie ad faciē
intueri. eius dulcedine ſine faſtidio
ſaciari. ei⁹ viſione ſine defectu per
frui. Unde ancel. Quid deſideras

anīa: q̄d amas caro mea. Ibi erit
quicq̄d amatis: quicq̄d deſideratis
Ibi erunt bona aīe ⁊ corpis q̄ lia
nec oculus vidit: nec auris audi
uit: nec cor hoīs cogitauit: ideo cla
mat dn̄s vt talia appetamus. Cla
mat etiā dn̄s quodāmodo per os
pauperis. ad cui⁹ clamorem obtu
rant multi aures ſuas. Proū. xxi.
Qui obturat aurē ſuā. ſ. ad clamo
rem pauperis: ipē clamabit ⁊ non
exaudiet. Iſtud p3 in diuite epu
lone q̄ non audiuit laſaꝝ vt ei mi
cā panis dediſſ3. poſtea petijt gut
tam aq̄ ⁊ non ē exaudit⁹. Scd̄o cla
mat moriens. Ma. xxvij. Ihs cla
mans voce magna emiſit ſpiritū.
Quid aūt clamauit expreſſit Lu.
xxiij. Clamauit voce magna. i ma
nus tuas dn̄e ꝯmendo ſpm̄ meū.
Vn̄ ber. Aſcendit xp̄s in altu3: vt
longius exaudiret. fortiter clama
uit vt nullus excuſaret. clamori la
crimas addidit vt hō ꝯpateretur.
Vnde ibero⁹. Oīs creatura ꝯpatiē
creatori ſuo morienti. ſol obſcura
tur. terra mouet. petre ſcindunt.
velū templi diuidit. ſepulcra ape
riunt. mortui reſurgunt. miſer hō
non ꝯpatitur. ꝓ quo ſolo xp̄s pa
tit. Tercio clamat ad iudiciū ve
niēs. Yſā. xlij. Dn̄s ſicut leo fortis
egredit ſicut vir preliator ſuſcita
bit zelum vociferabit ⁊ clamabit
ſup inimicos ſuos ꝯfortabit Glo. tā
excelſa ⁊ horribili voce ꝯtra repro
bos clamabit: vt cardines celi et
fundamenta terraꝝ quatiantur.
Hunc clamorē audient mortui et
reſurgēt ꝯ Cho. xv. Canet enī tu
ba ⁊ mortui reſurgēt. Vnde ibero.
Siue comedā ſiue bibā ſiue aliq̄d
aliud faciam: ſp videt in auribus
meis ſonare illa vox tube. ſurgite
mortui venite ad iudiciū. q̄ terribi
lis erit vox iſta malis di. apoc̄. vi.
Tunc dicēt mōtib9 cadite ſup nos
⁊ petris. abſcondite nos a facie ſe
dentis ſup thronum Ma. xxv. Ite
maledc̄i Qui alios clamores dn̄i au
dire noluerūt: tunc audient illam
terciā ſiue velint ſiue nolint Vnde
aug⁹. Si illa melliflua gutta. ego
ſum tante v̄tutis fuit q̄ nulla⁹ adū
ſarioꝝ ſup̄ pedes ſtare potuit: q̄s
poterit audire illud horribile ver
bum. Ite maledc̄i in ignem ⁊c̄.

Dn̄ica in quinquageſima
Sermo. xlvi.

Karitas patiēs
ē benigna ē ⁊. Cho. xiij. In
verbis ꝓpoſitis oñ͠t ap̄lus duo q̄
ſunt nobis nec̄ia ſi volum⁹ carita
tem ſeruare. ſ. pacīa in aduerſis. ⁊
miſericordia in ꝓximis. Primum
tangit cū dicit. Caritas patiens ē
q. d. Qui caritatē vult hr̄e ad deu3
debet eſſe patiens in aduerſis ⁊ be
nign⁹ ⁊ miſericors in ꝓximoꝝ ne
ceſſitatib⁹ // Circa primum nō q̄
paciam diligere debem⁹ ꝓpter ei⁹
multiplicem vtilitatē. Primū eſt
q̄ pacīa facit hoīem martirem.
Vnde grego. Sine ferro vel flāmis
martires eſſe poſſum⁹ ſi paciam
veraciter in animo obſeruam⁹ vt
cantatur de beato martino. O ſcīſ
ſima aīa quā ſi gladius pſecu to

ſtas non accepit: tn̄ palmã martirij nõ amiſit. Et de ſcō ioħe euãgeliſta dicit Jhero. Licet pſecutor ſãguinē ſuū non effuderit: tn̄ martiriū in aīa habuit. ꝙ patienſ in tribulationibꝫ ⁊ voluntatē patiendi habuit. Magis meret̃ qui hꝫ voluntatē patiendi q̄ꝫ qui inuitꝰ patitur ꝙ ille non hꝫ meritū ⁊. De. iiij. Nemo vīm patiat̃ q̄ſi homicida aut fur aut maledicꝰ aut alienoꝝ appetitor. Vnde tulius. Paciā eſt honeſtatis aut vtilitatis cā. reruꝫ arduaꝝ ⁊ tribulationuꝫ voluntaria ac diuturna perpeſſio. Cā honeſtatis eſt ꝑpeſſio cū quis ꝑ fideꝫ xp̄i potiꝰ eligit mori q̄ꝫ negando viuere. vtilitatis vero cā cum quis ꝓ ſalute gregis mori eligit. voluītaria dr̄. ꝙ qui oīno inuitus patit̃: non hꝫ meritū. Secundū eſt ꝙ paciā hoīem filiū dei facit. Prou. iij. Quē diligit deꝰ corripit: ⁊ q̄i pr̄ in filio ſic cōplacet ſibi. Augꝰ. ſi acceptus es. require in ſermone Nūc filij dei eſtis in tercio mēbro. Vnde gre. Electi quicꝗ timent ne vltio q̄ ſuſpēdit̃ in fine grauior ſeruet̃. feriri pn̄a correctione deſiderant ⁊ doloreꝫ vulneꝝ medicinā ſalutis putāt. Gaudere dꝫ infirmus: q̄n videt celeſtē medicū ſe intromittere de eiꝰ cura ⁊ ex hoc ſperare ſalutē. Vnde gre. deſpatis egris quicq̄d popoſcerint: dare precipiūt. ⁊ eis q̄ reduci pn̄t ad ſalutē que appetunt dari cōtradicūt. Sic eſt de dānandis. eiſ in oībus bene pſperat̃. ⁊ ſaluādi tribulacōm patiuntur. Augꝰ. Hic vre. hic ſeca ne i eternū peas. Item

pliū legit̃ de quodā p̄re ſcō quē ſingulis annis viſitauit dn̄s ꝑ infirmitateꝫ. ſed vno anno eū nō viſitauit: turbatus ē ⁊ dixit. Nō dn̄s oblitus ē mei. Terciū eſt ꝙ paciā facit hoīem inuincibilē. Nobile vincendi genus eſt paciā. vincit qui patit̃ vinci. Si vis vicere: diſce pati. verus enī patiens a toto mūdo non vinceret̃. Per paciam namꝗ vincit tormenta illata. dyaboli temptamenta ⁊ ſeipſū. Vnde gre. Tribꝰ modis virtus paciē exerceri ſolet. Alia nāꝗ ſunt a deo. alia q̄ ab aduerſario. alia q̄ a ꝓximo ſuſtienemus. A ꝓximo namꝗ pſecucōes ⁊ damna ⁊ cōtumelias. Ab antiquo aduerſario temp̄menta. A deo flagella toleramꝰ. Q̄ ꝑ paciam vincit hō tormenta dicit augꝰ. Nihil fortius hoīe hn̄te caritatē. caritas ꝑ paciam oīa vincit. Exemplū in beato vincentio q̄ dixit ad dacīū. Videbis me plꝰ poſſe q̄ torqueor. q̄ꝫ ipſe q̄ torques. Et cū patienter tormēn ſuſtinuit. Et dacīꝰ videns ſe victū fatebat̃. Item paciā vincit dyabolū. ꝙ cū dediſſet dyabolo poteſtatē temptādi ⁊ flagellandi beatū iob: q̄ꝫuis accepiſſet ſibi oīa bona. oēs liberos ⁊ ſanitatē corporis: ⁊ tn̄ dyabolus non poterat ſuperare. Sed beatꝰ iob eū per patiētiam vicit. ꝙ in oībus his non peccauit iob labijs ſuis: neꝗ ſtultum q̄d cōtra deū locutus eſt ꝑ impaciam. Sed dixit Dn̄s dedit dn̄s abſtulit. ſicut dn̄o placuit ita factum eſt. ſit nomen dn̄i benedictū

Legit̃ ꝙ quedā demoniaca venit

ad quendā ſcīm viꝝ ⁊ dedit ei ala
pā. ⁊ ille patienter accipiens pre
buit ei aliam ſcḋm mandatum dn̄i
Tunc demon cepit clamare. o vio
lentia mandantis me pellit hinc.
⁊ ſtatim demon exiuit. qꝛ p patiē
tiam eū vicerat. Quartū eſt qꝛ pa
cīa xp̄m inuitat ⁊ Pe. ij. Xp̄s paſ
ſus eſt ꝑ nobis vobis relinq̄ns ex
emplum vt ſeq̄mur veſtigia eius
Vult xp̄s vt aliq̄ patiamur: ſicut
⁊ ipſe paſſus eſt. Vnde legit̄ luce
vlti. cū ipſe comediſſet de piſce aſ
ſo: dedit reliq̄as diſcipul' ſuis. Au
gꝰ. Piſcis aſſus eſt xp̄us paſſus
Vnde pſ̄. Quid retribuā dn̄o pro
oībus his q̄ retribuit mihi. Cali
cem ſalutaris accipiā ⁊ paſſiones
tribulacōes patient̄ ſufferā. Et ta
libꝫ quiꝓpter eū nihil ſuſtinere vo
lūt exprobrabit in die iudicij paſ
ſionē ſuam quāꝓpter eos ſuſtinu
it ꝑ qua nihil ſibi reddiderūt. vn̄
criſ. Xp̄s exprobrabit in iudicio
pctōribus req̄re dn̄ica ſecunda in
aduentu ⁊c̄.

Aſſūpſit ihe

ſus duodecim diſcipulos
ſuos ⁊ ait illis. Ecce aſcendimꝰ iħo
ſolimā ⁊ ꝯſummabunt̄ oīa q̄ ſcri
pta ſunt de filio hoīs ⁊ marie. Tra
det̄ em̄ gentibus ad illudendū. fla
gellandū ⁊ crucifigendū. ⁊ tercia
die reſurget. ⁊ nihil ipſi horꝫ intel
lexerūt. ⁊ erat verbū abſconditū
ab eis ⁊ nō intelligebāt q̄ dicebā
tur. Factū eſt aūt cū appropinqua
ret iherico: cecus quidā ſedebat ſe
cus viā mendicans. ⁊ cū audiſſet
turbā pretereuntē: interrogabat
q̄d hoc eēt. dixerunt autē ei qꝛ iħs
nazarenꝰ tranſiret. ⁊ clamauit nō
tm̄ clamore exteriori: ſed etiā inte
riori dicēs. fili dauid miſerere mei
Sciebat ei ex lege qꝛ de ꝓgenie da
uid xp̄s naſceret̄. ideo vocauit eū fi
liū dauid. Et qui p̄ibāt increpa
bant eū vt taceret. Ipſe vero mul
to magis clamabat. miſerere mei
In quo dat̄ intelligi qꝛ q̄nto plurā
occurrūt impedimenta: tanto ma
gis clamandū eſt ad dn̄m. Stās
aūt iħs iuſſit eū adduci ad ſe. ⁊
cū appropinq̄ret interrogabat eū
dn̄s. q̄d vis vt faciā tibi. At ille di
xit. Dn̄e vt videā. Et dixit iħs. reſpi
ce. fides tua ſaluū te fecit. ⁊ cōfeſti
vidit ⁊ ſeq̄batur eū magnificans
eū: ⁊ oīs plebs vt vidit dedit lau
dem deo.

De euangelio.

Sermo. xlvij.

Stans aūt ihe

ſus iuſſit eū duci ad ſe. lu
ce. xviij. In verbis iſtis notantur
duo. Primū eſt dei erga pctōres
mīa. Scḋm pctōris gratie ꝯfidētia
Primū ibi. Stans aūt iheſus. ſecū
dum ibi. iuſſit eū duci ad ſe. Circa
primū nota qꝛ tribus modis ſtat
dn̄s. Stat cōtra pctōrem. ꝓ pecca
tore. ⁊ iuxta pctōrem. Primo ſtat
ꝯtra pctōrem peccatum eius impe
diendo. qꝛ q̄nqꝫ impedit pctōrem
qꝛ non pōt tanta peccata ꝯmittere
quanta libenter vellet ſi ꝑmittere
tur. Iſtud figuratū eſt nume. xxij
vbi dicitur qꝛ cū balaam ꝑgeret:

fu aſina ad maledicendū populū
dei: ſtetit angelus euaginato gla
dio ↄtra eū ⁊ non pmiſit eū facere
illud pctm̄ qđ in aīa ↄceperat. Aſi
nus aūt vidit angelū euaginato
gladio ⁊ non ꝓpheta ⁊ declinauit
in via vel devia. ⁊ iratus ꝓpheta v
berib⁹ reduxit aſinū ad viam. Poſt
ea ſtetit angelus inter duas ſepes
vinearū: ⁊ timens aſin⁹ declinauit
ad parietē ſepis ⁊ attriuit pedem
ꝓphete. ⁊ ꝓpheta pcuſſit eū. Tercio
ſtetit angel⁹ in anguſto loco vbi
nec ad dexterā nec ad ſiniſtraȝ de
clinare poterat. ⁊ timens aſin⁹ ceci
dit ſub pedib⁹ ꝓphete: quem cū ter
cio pcuteret dicens. Vtinā hērem
gladiū: occiderem te. Aiūt aſinus.
Cur pcuſſiſti me trib⁹ vicibus. Et
rn̄dit. q2 illuſiſti me trib⁹ vicibus
Protin⁹ aperuit dn̄s oculos ꝓphe
te ⁊ vidit angelū ſtantē ⁊ dixit an
gelus. Peruerſa ē via tua ⁊ mala
⁊ niſi aſin⁹ declinaſſet occidiſſem
te Sic impediuit eū ne pctm̄ illud
cōmitteret. ſic adhuc ſepe dn̄s im
pedit aſinū .i. corpus: ne ꝓpheta .i.
animus malū qđ ↄcepit perficiat
Aliqn̄ impedit per infirmitatē. ali
qn̄ p tribulacōem. Exemplū in re
ge abimelech: q̄ abſtulerat abra
he vxorē ſuam ⁊ impediuit eū dn̄s
p infirmitateȝ ne eā tangeret. No
ta hiſto. Gen̄. xx. Legit̄ in legēda
ſancti thome canthuarienſ. q2 cū
quidā ad ſepulchꝝ eius veniſſet
⁊ ſanitatē corpis impetraſſꝫ: cogi
tare cepit ſi forte ſanitas expediręȝ
aīe ſue: ⁊ reuerſus ad ſepulchꝝ:
rogauit vt ſi non expediret ei ſani

tas corpis q2 tunc rediret infirmi
tas ⁊ ſtatim rediit infirmitas Se
cundo ſtat dn̄s iuxta pctōrem: ex
pectans ſi reuerti velit: patus eſt
eum recipe. Iſtud figuratū eſt in
ceco iſto de quo dī q2 dn̄s ſtetit et
expectabat eū ⁊ q̄ſiuit quid vellet
Et cū peteret illuīnari: ſtatim dn̄s
patus fuit ⁊ illuīauit eū. Per cecū
ſignificatur pctōr quē excecat ma
licia ſua. Sicut dī ſap. ij. Excecauit
em̄ eos malicia eorū: qui ita exce
catus eſt q2 non vidit damnū pec
cati: nec eternā mortē: nec cognoſ
cit creatorem: nec ꝓpriaȝ fragilita
tem. Sed benignus dn̄s nr̄ iheſus
xp̄s ſtat omni tpe iuxta eū: ⁊ pa
tus eſt eū recipe ad grām ſuā. De
quo dicit ſponſa cantic. ij. En ipſe
ſtat poſt pariete nostrum .i. retro
parietē reſpiciens p feneſtram p
ſpiciens per cancellos. Per parie
tem ſignificatur pctm̄ qđ ſeparat
hoīem a deo. Yſa. lix. Pctā veſtra
diuiſerunt inter vos ⁊ deum vm̄.
retro illū ſtat deus reſpiciens p fe
neſtras ⁊ cancellos. p feneſtras
ſignificant̄ pctā magna. p cancel
los pua. Omnia iſta impediūt ne
dn̄s intrare poſſit ad cor hoīs. Et
qui mō dn̄o ſtante ⁊ pulſante nō
aperiunt: in futuro ſtabunt ⁊ pul
ſabūt. nec aperiet̄ eis. Lu. xiij. Cū
intrauerit pr̄famílias et clauſerit
oſtium tunc incipient foris ſtare
⁊ pulſare dicentes. Dn̄e domine a
peri nobis. Et rn̄debit. neſcio vos
ſicut pꝫ in fatuis virginibus. Ma.
xxv. Tercio ſtat dn̄s pro peccato
re coram patre tanq̄ aduocatus

ſnterpellendo. Iſtud figuratū eſt
neemi. viij. vbi dī. Stetit eſdras
ſcriba ſupra gradū ligneū quē fe
cerat ad loqndum. Eſdras interp
tatur mīa dn̄i: et ſignificat xp̄um
quē miſericors pr̄ dn̄s nobis miſit
de quo dr. Pr̄ miſit in mundum
ſaccū plenū mīa .i. xp̄m: que mīa
in corrupcōe ſacci .i. in vulneracō
ne ſui corpis appuit: qn̄ ex oī pte
ſanguis mīe diſtillauit. Hic igit
eſdras .i. xp̄s ſtetit ſup gradū lig
neū in cruce quē fecerat ad loquē
dum. ſ. p nobis: et nr̄is peccatis deo
patri reconciliādo qn̄ dixit. Pr̄ di
mitte illis. qr neſciunt qd faciunt
Ecce q̄ ſapienter allegat p nobis
ſic ſapiens aduocatus. Primo allo
quit iudicē blandis verbis et dul
cibus vt animū ſuum mitiget. Sicil
le aduocat9 xp̄s primo alloqtur
eū vocans prēm ipſū. q. d. Ex quo
pr̄ meus es et ego fili9 tuus ſū tibi
obediens vſqz ad mortē nō potes
filio tuo negare peticōem ſuā. Di
mitte ḡ eis pctā ſua. qr p eis ſatiſ
feci. Yſa. xlvi. Ego feci et ego ferā.
q. d. Ego traho ad me forefactum
hoīs. qr ego feci et facio p eis emē
dam. qr hō p ſe ſatiſfacere non p̄t
non ſoluz tunc: ſed etiā adhuc ad
uocatus nr̄ eſt in celo .i. Jo. ij. Si
quis peccauerit aduocatū hēmus
apud prēm ihēſū xp̄m iuſtū. et ipē
eſt ppiciatio p pccīs nr̄is Vn̄ ber
nar. Securū acceſſum hēs ad deū o
hō. habes filiū ante patrem. ante
filiū habes mrēm Mater oſt̄ filio
pectus et vbera. fili9 oſt̄ patri cica
trices et vulnera. non poteſt ibi eē
aliqua repulſa: vbi tot cōcurrunt
caritatis inſignia.

In capite ieiunij.
Sermo. xlviij.

Theſaurizate vobis theſaurum in celo.
Mat. vi. Nota q quadruplex eſt
theſaurus. ſ. terrene pecunie. rede
ptionis humane. oronis virtuoſe
et celeſtis patrie. Prim9 eſt otem
nend9. ſecundus diligend9. terci
us ogregand9. quartus deſideran
dus. De primo theſauro. ſ. terrene
pecunie dī Eccī. xxxi. Beat9 diues. ſ.
qui inuent9 eſt ſine macula. Glo.
et qui poſt aurū non abijt a deo nec
ſperauit in theſauris pecunie. qs ē
hic et laudabim9 eum Notabiliter
dicit: nec ſperauit in theſauris pe
cunie. non enī eſt ponenda ſpes i
theſauro pecunie terrene: ſed eſt o
temnend9 ppter quatuor. Primo
qr deſiderium hoīs ſatiare non p̄t
Prouer. xv. Melius eſt paruum cum
timore dn̄i q̄ theſauri multi et inſa
tiabiles .i. non ſatiare valentes aī
mam hominis. Bern. Anima ſoli
us dei capax. terreis occupari po
teſt: impleri non poteſt Auguſti
nus Cum anima ad otemplandū
deum ſit creata. iure enī non ſuffi
cit in eo qd dn̄s nō eſt. Vnde cum
orbis terrarū ſit ante deū reſpcū dei
quaſi vna gutta reſpectu toti9 ma
ris: non ſufficit implere animam
hominis Vnde alexander magn9
cū totum mundū circuiret: et om
nia regna ſibi ſubiugaret q̄ſitum

h. iiij.

fuit ab eo qñ ꝯtentus eſſet: ꝛndit
Si vnus hō totum mundū hēret:
adhuc ſibi non ſufficeret. ergo nō
dēmus querere ſufficientiā in the
ſauro pecunie ſed in deo. qꝛ dicit a
pl's. ij. Choꝝ. iij. Sufficientia nrā
ex deo eſt. Ambro. Cibus oīa eſt
deus. ſi eſuris cibus eſt. ſi ſitis po
tus eſt. ſi indiges curari medicus
eſt. ſi auxilio virtus ē. ſi tenebras
fugis lux eſt. ſi mortem: vita eſt.
Auguſt. Si inheſero tibi ex oī me
moria: nuſꝗ̄ eſt labor ꝛ dolor. ꝛ vi
ua eſt vita mea plena in te. qñ au
tem plen⁹ tui nō ſum: oneri mihi
ſum quoniā tu implens ſubleuas
eum. Sic ergo patet ꝙ theſaurus
pecunie non ſatiat: ideo eſt contem
nendus. ¶ Secundo contemnend⁹
eſt theſaurus pecunie: qꝛ incertus
eſt. cito enim amittitur. Math. vi
Nolite vobis theſaurizare theſau
ros in terra: vbi erugo ꝛ tinea de
molitur: id eſt conſumit. vbi fu
res effodiunt ꝛ furantur. Theſau
rizate vobis theſauros in celo vbi
neqꝫ erugo: neqꝫ tinea demolitur.
ꝛ vbi fures non effodiunt: neqꝫ fu
rant̄ur. De incertitudine huius
theſauri dicit pſal. Theſaurizant
ꝛ ignorant cui congregabunt ea.
Sicut videm⁹ frequenter ꝙ multi
cum maximo labore ꝛ ſolicitudīe
congregant theſauros: ꝛ cum mi
nus putant moriuntur. ꝛ alij poſ
ſidēt qui nunꝗ̄ ſibi ſemel grates
dicunt. Vnde dixit dominus diui
ti auaro: qui ampliare volebat or
rea ſua. Require ſupra. ꝛ Luce du
odecimo. Gregorius Eadem nocte
ſublatus eſt: qui multa tempora
fuit preſtolatus: vt qui in longū
ſibi ſubſidia colligendo proſpice
ret: nec ſubſequētē diem vel vnum
quidem mane videret. Contemnen
dus eſt ergo theſaurus pecunie:
qꝛ incertus eſt: ꝛ hominem incer
tum reddit. ¶ Tercio contemnen
dus eſt: qꝛ hominem a deo trahit
ꝛ pecuniā pro deo colere facit. Au
g⁹. Quicquid hoiem a deo trahit
hoc de⁹ eius eſt. ꝛ hoc facit theſau
rus. Mat. vi. Vbi eſt theſaurus tu
us: ibi ꝛ cor tuū. Tot ergo habet
hō deos quot habet res a deo retra
hentes. Ozee. x. Iſrł ſm multitu
dinē fruct⁹ ſui multiplicauit ſibi
altaria: ꝛ iuxta vbertatē terre ſue
exuberauit ſimulachra. Qui ergo
cor ſuū frequenter ponit in theſau
ro: ipſum ꝓ deo colit. Exemplū de il
lo diuite in cuius corpore non eſt
inuentū cor. Require in ſermone.
abrahe facte ſunt. Quarto ꝯtēnen
dus eſt. qꝛ iram dei ꝓuocat. Iaco.
v. Theſaurizatis vobis iram in no
uiſſimis diebus: ſupple vos auari
Auguſ. Neſcis miſer cum theſau
ro pecunie ire: pariter ꝛ cumulari
Vnde dicit dñs zacha. v. Ira mag
na iraſcor ego ſup gentes opulē
tas. hoc facit in nouiſſimo. tūc nō
ꝓderunt theſauri pecuniarū. Pro
uerb. x. Non ꝓderunt theſauri im
pietatis. i. theſauri qui modo per
impietatē ſiue contra miſericordi
am ꝯgregantē: non ꝓderunt in die
iudicij. qꝛ dicitur ꝓuerbioꝝ. vi.
Zelus ꝛ furor viri ꝛ xpi nō parcet i
die iudicij: nec acqēſcet cuiuſꝗ̄ ꝓ

tibus nec ſuſcipiet ꝑ redemptiōe
dona plurima. Bern. veniet dies
illa in q̄ plus valebit ↄſcientia bō
q̄ marſubia plena. qn̄ dicet. Ite
maledicti in ignē eternū. Secūdus
theſaurus .ſ. redempcōnis hūane.
eſt theſaurꝰ ille quo genꝰ huma
nū redemptū fuit de dyabolica po
teſtate: vel captiuitate .ſ. ꝑcio ſan
guis dn̄i noſtri iheſu xp̄i. De iſto
theſauro dictū eſt .p. petri .p. Nō
corruptibilibꝰ auro ⁊ argēto redē
pti eſtis: ſ; ꝑcioſo ſanguine agni
immaculati ⁊ incōtaminati iheſu
xp̄i De iſto theſauro dictū eſt Nūi
xx. vbi orauit moyſes dicēs Exau
di dn̄e clamorē populi huiꝰ ⁊ ape
ri eis theſaurū tuū fontē aque vi
ue. Ad ꝑceptum dn̄i pcuſſit moy
ſes petram bis ⁊ egreſſe ſūt aque
largiſſime ꝑ clamorē populi. Per
aquā intelligitur amor ⁊ deſideriū
antiquoꝝ patꝝ q̄ deſiderabāt ad
uentū xp̄i iheſu i carne. Per petrā
ſignificat̄ caro xp̄i ſicut dicitur .i.
Co .x. Petra autē erat xp̄s. Hec
petra pcuſſa fuit bis .ſ. in flagella
tione ⁊ in crucifixiōe: ⁊ egreſſus ē
theſaurꝰ aque viue .i. theſaurꝰ ꝑ
cioſi ſāguinis iheſu xp̄i ita largiſ
ſime q̄ per oīs ptes corꝑis ema
nauit qn̄ xp̄s nos liberauit. Suffe
ciſſet autē ad redemptiōem gene
ris hūani minutiſſima gutta ſan
guinis iheſu xp̄i: ſ; data eſt copia
vt ex abūdātia bn̄ficij virtꝰ inno
teſceret diligētis Iſte ergo eſt the
ſaurus aqꝫ viue quē antiqui pr̄es
q̄rebant ⁊ deſiderabāt ⁊ ſibi dari
petebāt. tandē miſertꝰ dei filius ve
nit in hūc mūdū ⁊ latus ſuū lan
cea apiri faciens. de corde ſuo the
ſaurū ꝑtulit quo hoīem redemit.
vnde Luc. vi. Bonꝰ homo .i. xp̄s de
bono theſauro cordis ſui ꝑfert bo
nū .i. ꝑciū noſtre redēptionis Qd
cum ſancti pr̄es in limbo intellexiſ
ſent. vehemēter gauiſi ſūt ſicut q̄
theſauꝝ magnū inueniſſet. Job
iij. Quaſi effodiētes theſauꝝ gau
dent vehemēter cum inuenerūt ſe
pulchrū. Theſaurus iſte .ſ. ꝑcioſi
ſāguinis iheſu xp̄i ſemꝑ eſt in ar
cha recōdendꝰ ꝓpter ↄtinuā paſſi
onis xp̄i memoriam Mat. vi. vbi
eſt theſaurꝰ tuus: ibi eſt ⁊ cor tu
um. q. d. theſaurꝰ ſanguinis iheſu
xp̄i quo redēptus es q̄tidie debet
eſſe in corde tuo. Bern. Memor ero
q̄diu vixero laborū quos ꝑtulit
xp̄s in ꝑdicādo fatigationū in diſ
currendo. vigiliaꝝ in orando. tēp
tationū in ieiunādo. lacrimarū in
cōpatiēdo. inſidiaꝝ in colloquēdo
poſtremo tormentoꝝ. ſputoꝝ. co
laphoꝝ. ſubſānationū. exprobra
tionū ⁊ clamoꝝ. Bern. Quotidia
na debet eē hoīs lectio dn̄ice paſſi
onis recordacō Tercio eſt theſau
rus opacōnis virtuoſe Thob. xij.
Bō eſt orō cū ieiunio ⁊ elemoſina
magis q̄ theſauros auri condere
Iſte theſaurꝰ eſt ↄtrariꝰ theſauro
pecunie: q̄ ille acq̄ritur ꝑ tpaliū
acquiſicōem Iſte ꝑ tpaliū largiti
onē. vnde Mat. xix. Si vis ꝑfectus
eſſe vende oīa q̄ habes ⁊ da pau
peribus ⁊ habebis theſaurū in ce
lo. Item ille nō proderit in die ne
ceſſitatis. ſc; in iudicio. Iſte autē

ꝓdeſt multū Thob. iiij. Quo pote
ris ita eſto miſericors. ſi multū fu
erit tibi abūdāter tribue. ſi exigu
um fuerit exiguū libenter impartiri
ſtude. Premiū eniꝫ bonū theſauri
ſas in die neceſſitatis: qm̄ elemoſina
ab om̄i pc̄ō ⁊ a morte liberat ⁊ nō
patiet̄ aīam ire in tenebras exteri
ores. hoc fit in die iudicij qn̄ mali
ibūt in tenebras exteriores: ⁊ boni
recipiūt mercedē ſcd̄m laborem eoꝝ
Tūc ei theſaur⁹ bonoꝝ operū pla
cabit iram iudicis. Iſtud bn̄ figu
ratū eſt Iere. xli. vbi dr̄ ꝙ cū yſ
mahel occidere vellet decē viros di
xerūt. Noli nos occidere habem⁹
enī theſauros abſcōditos in agro
frumēti ordei olei ⁊ mellis. Per fru
mentū ſicut triticū qd̄ eſt granū
nobiliſſimū. deſignat̄ caritas. q̄ ē
maxīa virtutū. p ordeū qd̄ eſt aſpe
rū ſignatur pn̄ia: ſꝫ p oleū ſignat̄ mīa
⁊ p mel ſignatur orō deuota. Iſta de
bent eſſe abſcōdita in agro cordis
p humilitatē ne amittant̄ p vanā
glaꝫ. Greg. Malīgni ſpūs iter no
ſtꝝ q̄ſi quidā latrunculi obſident.
depdari aūt deſiderat. q̄ theſauꝝ
in via publice portat. Iſtud figurā
tū eſt in rege Ezech. Qui oſtēdit nū
cijs babilonis theſauros domus
dn̄i: ⁊ ideo poſtea babilonij venie
bant ⁊ oīa abſtulerūt. nō hiſto
riā yſa. xxix. Cetus theſaur⁹ eſt ce
leſtis pn̄a Mat. xiij. Sile ē regnū
celoꝝ theſauro abſcōdito in agro
Glō. ager eſt bō ꝯuerſatio in qua
theſaur⁹ celeſtis abſcondit̄ donec
vita finita recipiat̄: ſicut cuilibet fi
deli ꝯmittit̄. Deut. xxviij. Aperiet

dn̄s deus tu⁹ theſauꝝ ſuū optimū
celū. Iſte theſaur⁹ eſt deſiderādus
quia infinit⁹ Sap. vij. Infinit⁹ eſt
theſaur⁹ hoībus in quo. q̄ vſi ſūt.
pticipes facti ſūt amicicie dei. Itē
q̄ eſt ſecur⁹ ꝙ inamiſſibilis. Ma
th. vi. Theſaurizate vobis theſau
ros in celo vbi neq̄ erugo neq̄ ti
nea demolit̄. ⁊ vbi fures non effo
diūt neq̄ furātes: ⁊ ꝙ dictū eſt ꝙ
theſaur⁹ pecunie trahit hoīem a
deo ⁊ pecuniā ꝓ deo colere facit. g̃
ꝯtēnend⁹ eſt theſaur⁹ iſte. Aug⁹.
Quicqd̄ hoīem a deo trahit de⁹ ei⁹
eſt. q̄ ergo cor ſuū ponit freq̄nter
in theſauro ipm̄ ꝓ deo colit. Exem
plū. legit̄ in ciuitate pariſienſi. q̄
dā diues mortu⁹ debuit ꝯdiri ⁊ ex
tractis viſcerib⁹ non inuenerūt cor
illi⁹ ⁊ ſtupefacti. queſierūt a q̄dā
magiſtro. ſi etiā homo poſſꝫ viue
re ſine corde. Rn̄dit ꝙ non. Sꝫ ꝙ
ſcriptū eſt. vbi eſt theſaur⁹ tuus.
ibi ⁊ cor tuū. querite iḡr pecunia
ſuā ⁊ forte inuenietis: ⁊ ſic factū ē
Ergo theſaurizate vobis theſauros
in celo. Ad quod ꝑducat nos ⁊c̄.

¶ Feria ſexta f. xlix.

Eſtote pfecti ſic̄
et pat̄ veſter celeſtis pfe
ctus eſt. Mat. v. Nota deus pater
noſter eſt ꝓpter quatuor racōnes
Primo rōe creacōnis Scd̄o rōe
miſeracōnis. Tercio racōe ꝑcura
tionis Qrto rōe hereditatis ꝓmiſſi
onis. Pmo de⁹ dicitur pat̄ noſter
rōe creacōis ꝙ nos ſrcita creauit

Deut̄·xxxiij·Nōne ipē paťtuꝰ quí
poſſedit ⁊ fecit ⁊ creauit te glō·fec̄
corpꝰ·creauit animaꝫ·poſſidet to
tū·ergo merito eum diligere debe
mus ſicut filiꝰ prēm·Bernħ·ſi na
turaliter filiꝰ amat prēm carnalē
ā quo ptēꝫ corpis aſſumpſit q̄to
magis debet amare prēm celeſteꝫ
q̄ corpus ⁊ animā ex nihilo fecit·
Si oculo vel manu careres multꝫ
eum amares q̄ ea tibi daret·q̄to
ēgo diligēdus eſt ille pater q̄ om
nia mēbra ⁊ vitam ⁊ animā dona
uit nobiliſſimā·Bern̄·O homo co
gita q̄leꝫ te fecit·nempe ſm corpꝰ
egregiā formā·ſm animā ymagi
nem creatoris inſigneꝫ·rōnis pti
cipeꝫ·beatitudinis capacē:ſꝫ tu mi
ſer pctōr deū qui te genuit dereliq
ſti:⁊ oblitꝰ es dei creatoris tui·tn̄
ipſe dicit·reuertere ⁊ ego ſuſcipiā
te·Secūdo deꝰ eſt pater noſter rōe
miſeracōnis·ſicut enī pater miſe
retur noſtri·Ps·Quomō miſeretē
pater filiorū miſertus eſt dominꝰ
timentibꝰ ſe:qm̄ ipſe cognouit fi
gmentū noſtꝝ fragilitatē ⁊ ꝓnita
tem ad peccandū·Iſtud figuratū
eſt in filio ꝓdigo·quē pater reuer
tentē benigne ſuſcepit ⁊ miſericor
dia motꝰ cecidit ſuper collū eius ⁊
oſculatꝰ eſt eū·Per filiū iſtuꝫ qui
bona ſua ſuſcepta male cōſumpſit
ſignificatur pctōr qui bona tempo
ralia a deo ſibi tradita.ſ.vires·ſen
ſus·⁊ fortitudinē ⁊ ſanitatē ⁊ tem
pus in ſeruitio mūdi ⁊ dyaboli cō
ſumpſit·Tn̄ ſi ad patrem ſuū cele
ſtem ꝑ penitētiā redierit miſerebi
tur ſui ⁊ eū ſuſcipiet ⁊ euꝫ tan tūdi
ligit ſicut aliū filiuꝫ qui nunq̄ ab
eo receſſit·Bernħ·O que ⁊ qualis
⁊ q̄ta eſt miſericordia dei·Req̄·ſu
pra in ſermōe Apparuit benig·⁊c̄·
Sicut patuit in petro quē pꝰ ouer
ſionem intantū dilexit ſicut alios
apoſtolos imo plus:q̄ eū princi
pem apoſtoloꝝ fecit ⁊ in paulo cui
poſt ouerſionē plura ſecreta reue
lauit q̄ alijs apoſtolis ⁊ innume
rabili mḡnitudie·Tercio deꝰ ē pa
ter noſter racōe ꝓcuracōnis:q̄ ſi
cut pater ꝓcurat filijs ſuis nc̄itatē
ſic pater celeſtis ꝓcurat vel ꝓuidet
nobis nc̄aria·Mať·vi·Nolite ſolli
citi eſſe dicētes·q̄d mādúcabimꝰ
aut quid bibemꝰ aut quo operie
mur·ſcit enī pater celeſtis q̄ hijs
ōmibꝰ indigetis·Reſpice volatilia
celi non ſemināt neq̧ metūt·non
cōgregant in orreo ⁊ tn̄ pater ve
ſter celeſtis paſcit illa q̄to magis
paſcet vos·Cōſiderate lilia agrī q̄
mō creſcit·Salomō in gloria ſua
nō eſt veſtitꝰ ſicut vnū ex iſtis·Si
ergo deus fenū vel lilium ſic veſtit
q̄to magis vos ſi eū dilexeritis ſic̄
patrem veſtrū celeſtē·Si crediderí
tis ei·adhuc enī eſt ideꝫ deus q̄ iu
deos q̄dragīnta annos in deſerto
pane celeſti pauit:⁊ potū de petra
dedit:⁊ ita in veſtitu ꝓuidit:q̄ per
quadragínta ānos veſtimēta eo
rū non ſunt attrita nec cōſumpta·
ſicut dicitur·Deut̄·viij·Quis eos
ita cuſtodiuit q̄ nō erat in tribu
bus eoꝝ infirmus·Si ergo ſic ꝓ
uidit iudeis·multomagis chriſti
anis neceſſaria ꝓcurabit·Multa
maiora dat chriſtianis q̄ iudeis

dedit ei illis mãna ad edẽdũ Xpi
anis autẽ dat carnem ſuã ad mã
ducandũ. Illis dedit aquã de petra
ad bibendũ iſtis ꝓpinat ſanguinẽ
ſuũ. quẽ de latere ſuo fudit. Illis de
dit terrã ꝓmiſſionis. iſtis dat reg
nũ celoꝝ. Xps deus pr̃ noſter rõe
hereditarie ꝓmiſſiõis. ſicut ei pat
dat filijs ſuis hereditatẽ ſuã: ſic de
us dat et ꝓmittit hereditatẽ ſuam
eternã. ſ. regnũ celoꝝ. Luc. xij. Noli
te timẽ puſillꝰ grex: qm̃ ꝯplacuit
patri veſtro vobis dare regnũ. pu
filli ſunt hũiles oms quoꝝ eſt he
reditas regnũ celoꝝ. Mat. v. Beati
paupes ſpũ. i. humiles qm̃ veſtꝝ
eſt regnũ celoꝝ. Iſtud figuratũ eſt
in filijs yſai. q̃ minimꝰ fuerãt. ſ. dd
vnctꝰ fuit i regẽ. ſicut dr̃. p̃. Re. xvi.
Nõ ei magnis p elacõem: ſꝫ pũis
p humilitatẽ dabit regnũ celoꝝ.
Ad qd ꝑducat nos et c̃.

Dnica inuocauit. ꝭ. I.

Ecce nũc tps ac

ceptabile ecce nũc dies ſa
lutis. ij. Cor. vi. dicit etiã ecc. xxxix.
Oia enim tpe ſuo q̃rent. Nã que
libet res in tẽpe quo magis valet
eligenda eſt et q̃renda. Ideo aplꝯs
volens nos exhortare ad pñiam.
ꝓponit nobis oportunitatẽ tpis
ad pñiam agendã vt ſic nos alli
ciat ad penitẽdũ: dicens. Ecce nũc
tps ac. et c̃. et pꝰ hanc vitã non eſt
tps penitẽdi. Nota tria ſũt q̃ dñt
nos ad pñiam ꝓuocare. Tpis opor
tunitas. Noſtra nc̃itas et penitẽtie
vtilitas. De primo dicit in verbo
ꝓpoſito. Ecce nũc tempus accepta

bile. i. cõueniens eſt tempꝰ preſen
tis vite ad penitẽtiam: et poſt hãc
vitam nõ erit tempꝰ penitẽdi. pro
pterea iurauit angelus ꝑ viuentẽ
deum q᷑ poſt hoc tempꝰ non erit
amplius tempus penitẽtiam agen
di. Apoc̃. x. Bernh. nequaq̃ veniã
inuenient qui nũc tempus aptum
perdunt. Criſoſ. Omni rei magis
oportet parcere q̃ tempori. Aurũ ſi
ꝑdideris recuperare potes. ſi vero
tempus ꝑdideris nunq̃ reſumes.
Age ergo miſer peccator nũc peni
tentiã: q᷑ neſcis ſi cras viues. Apo
calipſ. ij. Age penitẽtiã. ſi quo mi
nus veniã tibi cito. Bernh. Peni
tenti veniã ſpopondit: viuẽdi cra
ſtinũ non ſpopondit. Exemplũ de
anima que planxit tempꝰ ꝑditũ.
Require ſupra in ſermõe. Prepa
re in fine. Scđo debet nos ad peni
tentiã ꝓuocare nr̃a maxia nc̃itas
q᷑ omẽs peccauimꝰ et egemꝰ pñia
ſi volumus ſalui fieri. Lu. xiij. Niſi
penitẽtiaꝫ egeritis: oẽs ſimul peri
bitis. Apoc̃. ij. Memẽto vnde excide
ris et age pñiam: alioquin ꝑibis.
Naꝫ ſi hõ omnia bõ feciſſet q̃ bõ fa
cere ꝑt et ſi in vno pctõ abſq pñia
mortuꝰ fuerit ſine dubio dãnabit.
Exemplũ. erat pariſiꝰ q̃daꝫ ciuis
habens filiũ tenẽs ſibi magiſtrũ
qui eũ informaret. Cũq infirmaret
tur puer. vocat ſacerdos. ꝯfitetur
et morit. Magiſter pueri rogauit
deũ vt ſibi de ſtatu pueri reuelarꝫ
et cum eſſꝫ in oracõe apparuit pu
er lamẽtabiliter dicẽs ſe eſſe eter
naliter damnatuꝫ. Stupefactꝰ ille
queſiuit cauſaꝫ ſue damnacõis

cum tñ eſſet ↄfeſſus. Rñdit puer
poſt ↄfeſſiõez venit cogitatio talꝭ
in mentẽ meã ꝙ dolui ꝙ bõ patrisꝰ
mei deberem relinq̃re ⁊ delicias ſe
culi ⁊ in tali cogitatione mortuꝰ ⁊
damnatꝰ ſũ. Tercio debet nos ad
pñiam ꝓuocare multiplex eiꝰ vti
litas. Prima ẽ ꝙꝑ pñiam delẽtur
pctã. Ezechi. xviij. Si impius ege
rit pñiam ab omnibꝰ iniq̃tatibꝰ
ſuis vita viuet ⁊ nõ morietur oĩm
iniq̃tatum quas opatus eſt non
recordabor. Actu. iij. Penitemini ⁊
cõuertimini vt deleãtur pctã veſtrã.
Exemplũ. erat quidã demoniacꝰ
qui õmia hoim pctã de quibꝰ interr
rogabat̃ reuelabat. Cũq3 interro
gatꝰ fuiſſet de quodaʒ milite. Rñ
dit õmia pctã ſua ſcripta habeo in
libro meo. Tũc dñs ſuꝰ q̃ habuit
eũ ſuſpectũ de adulterio cum vxore
ſua duxit eum ad illũ demoniacũ.
Cũ aũt eſſet in via egit pñiam do
lens ſe peccaſſe. Et cũ non poſſet
hĩe ↄfeſſorẽ ↄfitebat̃ laico ⁊ venie
tes ad demoneʒ. q̃ſiuit pñceps de
illo milite. Cũq3 ille libꝝ ſuuʒ api
ret: clamauit. heu heu õmia deleta
ſũt. vnũ pctm̃ non inuenio illius
militis: heri õmia ſciui. Scdo pñia
ſñiam ↄtra pctõrem latã mutat.
Jhere. xviij. Si pñiam egerit gẽs
illa a malo ſuo. qd locutꝰ ſum ad
uerſus eã non agã: ⁊ ego pñiam
ſup malo qd cogitaui vt facerem
eis recipiã. Exemplũ3 in niniuitis
ↄtra q̃s dedẽãt dñs ſñiam p oſio
ne ꝓphete dicẽs. Adhuc. xl. dies ⁊
niniuẽ ſubuertet̃. Et ſurrexit rex de
ſolio ⁊ indutꝰ eſt ſacco ⁊ ſedit in ci

nere ⁊ clamauit dicẽs. Hoĩes ⁊ iu
mẽta non guſtẽt q̃cq̃ nec paſcan
tur ⁊ ↄuerta t̃ vir a via ſua mala.
Quis ſcit ſi ↄuertat̃ ⁊ ignoſcat deꝰ
et reuertat̃ a furore ire ſue ⁊ nõ pi
bimꝰ. Et vidit deꝰ opa eoꝝ: qꝛ ↄuer
ſi ſũt ⁊ miſertꝰ eſt deꝰ ſup malicia
quã locutꝰ eſt vt faceret eis ⁊ non
fecit. Nõ hiſtoriã Jone. iij. Tercio
ꝑ pñiam bona pdita reſtaurãtur
vñ legit̃. Geñ. xl. Tres adhuc ſũt
dies ꝑ quos recordabit̃ pharao
miſterij tui ⁊ reſtituet te in gradũ
priſtinũ. Tres dies ſunt tres ptes
penitẽtie. ſ. ↄtritio. ↄfeſſio ⁊ ſatiſfa
ctio. Per hos ẽſtituet rex pharao
⁊ xp̃s in gradũ priſtinũ ipſuʒ ho
minem. hoc eſt qd dixit pater ad
ſeruos. hoc eſt xp̃us ad angelos
de filio ꝓdigo penitẽti. Cito ꝓferte
ſtolaʒ primã ⁊ induite illũ ⁊ reſti
tuite ei innocẽtiã ⁊ ſtatũ priſtinũ
⁊ date ãnulum in manu eius ⁊ bo
na opa q̃ pdiderat: reddite ei. Nõ
parabolam Luc: xv. Bern. Mirabilꝭ
bonitas dei q̃ ſic ignoſcit reo. ꝙ nec
penitẽtem dãnat vlciſcẽdo. nec con
fundit impropando. nec minꝰ dili
git imputãdo. Quarto ꝑ penitẽtiã
homo celoꝝ regnũ acq̃rit Math.
iij. Penitẽtiam agite ⁊ appropinq̃
bit regnũ celoruʒ. ſi rex faceret cla
mare ꝙ quicũq3 ꝑſiſus veniẽt. mil
le marcas acciperet. certe multi il
luc ardenter currerent. Sʒ rex cele
ſtis clamat regnũ dare ꝓ pñia: tñ
pauci curant nec currũt. Sed qui
dã ſunt ſicut ſymea. que guſtata
ſupioris nucis cortice: ſtatĩ nucẽ ꝓ
icit: qꝛ ad dulcedinẽ nuclei non p

venit·Sic pctōr pn̄iam ſuaꝫ ꝓpter
aliquā difficultatem ꝓiicit:q2 ad
dulcedinē ſpūalis ꝯſolacōis non
ꝑuenit·Greg·Si multū appetis qđ
te mulceat·prius bibito qđ dolet·Ex
emplū·Iouinianus habuit in pa
latio ſuo duo dolia vini·in vno fu
it dulce vinū:⁊ in alio amaꝝ·Qui
cūq3 voluit bibere dulce vinū:opor
tebat prius guſtare amaꝝ·Sic qui
cūq3 vult bibere in regno celoꝝ đ
fonte eterne claritatis ⁊ iocūditatis
oportet eū primo bibere ⁊ guſtare
de amaritudine pn̄ie·Nā xp̄s ſic ꝑ
ſonaliter venit ad regnū celoꝝ qui
grauē pn̄iam fecit omnibus diebus vite
ſue·non ꝓ ſuis:ſꝫ ꝓ noſtris pctīs.
Bern·Age pn̄iam hoc tibi ꝑdicat
ſtabulū·hoc tibi ꝑſepe clamat·hu
tibi membra infantilia loquūtur
hoc lacrime ⁊ vagitus euāgeliſant
Luc·vlt·Oportebat xp̄m pati ⁊ ita
intrare in gloriā ſuaꝫ·q̄to magis
nos pctōres·Rogemus·

Ductus ē iheſus

in deſertū vt temptaret a
dyabolo·Ad lrām deſertū eſt illđ
ſpaciū inter ihrl'm ⁊ iherico vbi il
le incidit i latrones·illuc duxit eū
ſpūſſanctus ſtatim qn̄ fuit baptiſa
tus:⁊ cū ieiunaſſet·xl·diebus ⁊·xl·
noctibus poſtea eſuriit·Et accedens
temptator dixit ei ꝉ dyabolus Si filius
dei es dic vt lapides iſti panes fi
ant:dyabolus ſolet temptare hoīes
illo vicio ad qđ homo eſt magis
inclinatus Et ideo cum videret hoīem
eſurientē eum temptauit vicio gu
le·qui rn̄dit ei ſcriptū eſt·Deut·
viii·Nō in ſolo pane viuit homo:
ſed in omni verbo qđ ꝓcedit de ore
dei·in textu moyſi in hoc fuit q2 iu
dei credebāt q2 deus nō poſſet eos
ſaciare niſi in pane materiali:ſed
moyſes dicit·q2 ſolo verbo dei pōt
eos ſaciare·Rabanus dicit·q2 ſic cor
pus humanū non pōt viuere ſine
terreno cibo·Ita aīa non pōt viue
re ſine verbo dei·procedere autē ver
bū de ore dei dicitur cum volūtatē
ſuā ſcripture teſtimonio reuelat·
Et q2 non potuit eū vincere ꝑ gu
lam temptauit eum ꝑ vanā gloriā
vnde ſeq̄tur·Tūc aſſumpſit eum
dyabolus:⁊ duxit eum in ſanctaꝫ
ciuitatē·id eſt iheruſaleꝫ ⁊ ſtatuit
eū ſuper pinnaculū templi·Pinna
culū erat ſedes doctorū ſuper tem
plū de qua docebāt populū ⁊ hoc
ſepe cum vana gloria·Et dixit ei·ſi
filius dei es mitte te deorſum·Scri
ptū enim eſt:q2 angelis ſuis mā
dauit de te vt cuſtodiant te in om̄i
bus viis tuis ne forte offendas ad
lapidem pedem tuū·Hoc male ex
poſuit dyabolus·nam hoc nō eſt
ſcriptum de xp̄o:ſed đ quolibet iu
ſto·chriſtus non indiget cuſto
dia angeloꝝ:ſed ipſi angeli debēt
cuſtodire hominē ne offendat pe
dem ꝉ affectacōem ſuam·ad lapi
dem·id eſt peccatū·Ait illi rurſuꝫ
iheſus·ſcriptū eſt·Deut·vi·O ho
mo:nō temptabis dominū deū tu
um·in hoc q2 ꝓiiciā me ſponte đ
templo·cū bene poſſuꝫ ꝑ gradus
deſcendere·Temptare deū eſt q2 ho
mo ſine cauſa dat ſe ꝑiculo vt vi
deat ſi deus velit eum eripe·Deinde

cepit eũm tẽptaꝛe de auaricia Iteꝝ
aſſumpſit eũ in montẽ excelſũ val
de ⁊ oſ̄dit ei õia regna mundi ⁊
gloriã eius. Non oſ̄dit ei ad ocu
lũ õia regna mũdi: qꝛ ſm hũani
tatẽ ſuam. xp̄s nõ potuit longius
videre q̄ alius hõ. Sʒ expoſuit ſibi
õia regna dicẽs. verſus illaꝫ pla
gã eſt grecia Illac eſt roma Illac
alexãdria Illac india Ibi abũdat
auꝝ Ibi vīnum ⁊c̃. Et dixit ei. Hec
õia tibi dabo. ſi cadẽs adoraueris
me. Dixit ei ihs. vade ſathanas.
ſcriptũ eſt. Deut. vi. Dñm deũ tuũ
adorab᷑ ⁊ illi ſoli ſeruies. q. d. Ego
ſum hõ ⁊ tu non es de⁹. ergo nõ de
beo te adorare: ſʒ deũ meuʒ. Et nota
qꝛ dyabol⁹ ſumpſerat ſpẽm hoĩs
q̄ temptauit eũ ⁊ q̄ duxit eum.
Tũc reliquit eũ dyabol⁹ ⁊ acceſſe
rũt angeli ⁊ miniſtrabãt ei.

In quadrageſima ſermo de euan
gelio. F. li.

Ductus ẽ ihes⁹
in deſertũ a ſpũ vt tẽptaꝛe
tur a dyabolo. Mat. iiij. In princi
pio q̄drageſime legitur quõ deus
fuerat tẽptatus: ⁊ hoc ꝓpter duo.
Pmo ad innuendũ qꝛ tũc magis
tẽptat dyabol⁹ hoĩes cũ incipiũt
deo ſeruĩe ⁊ ſibi ꝯtradicere. Eccĩ. ij
Fili accedẽs ad ſeruitutẽ dei. ſta in
timore ⁊ animaꝫ tuam p̄para ad
tẽptacõem. Greg. Hoſtis noſter
q̄to magis ſibi ꝯtra bellare cõſpi
cit. tanto magis impugnaꝛe ꝯten
dit Illos enĩ pulſare negligit q̄s
quieto iure poſſidere ſe ſentit. Exẽ
plũ de quodaꝫ q̄ vidit ſupra do
mũ cuiuſdaꝫ heremite multos de
mones. Reqre dñica Inuocauit. Item legitur de temptacõe dñi. ad
innuendũ qꝛ null⁹ ſine tẽptacõne
viuẽ p̄t ex quo xp̄s tẽptari voluit
Bern. Nuſq̄ eſt ſecuritas fratres
neqʒ in celo. neqʒ in padiſo. multo
min⁹ in mũdo In celo cecidit ange
lus a p̄ntia diuinitatis In padiſo
adam de loco voluptatis In mũdo
iudas de ſcola ſaluatoris. Aug⁹.
Premunitos vos eẽ volo neminẽ
ſupra terrã abſqʒ temptacõe vi̇̃cturũ
vt cum forte tollitur aliq̄ temp
tatio aliaꝫ ſecurus expectet. Exem
plũ Quedã virgo religioſa multũ
temptabatur a ſpũ fornicacõis
⁊ orauit dñm vt liberaretur ab il
la temptatiõe ⁊ ſic factũ eſt: ⁊ ſta
tim cepit eã dyabolus tẽptaꝛe in fi
de xp̄iana Tunc iteꝝ rogauit deũ
ĩnde liberari: ⁊ venit ad eã angel⁹
dicẽs. Putas qꝛ poſſis viuẽ in hoc
mũdo ſine tẽptacõne. nc̃e eſt vt al
terã iſtarũ habeas: ⁊ elegit virgo
temptacõem primã tanq̄ hũanã
refutans ſecũdã tanq̄ dyabolicã.
Sciendũ qꝛ temptacõni dyaboli re
ſiſtere debem⁹ multis modis. Pri
mo p deuotam orõem Mat. xxvi.
Vigilate ⁊ oãte ne intretis in tẽp
tacõem. Aug⁹. ideo p̄mittitur iuſti
vt preſſi clamẽt. ſ. in eccleſia et cla
mãtes exaudiãtur. exauditi glori
ficent deuꝫ. Yſidor⁹. Hoc eſt reme
diũ eorũ qui viciorum temptamẽ
tis eſtuãt. vt quotiens tangãtur
vicio totiẽs ſe ad orõem ſubdant
qꝛ frequẽs oratio viciorum impu

gnacōem extinguit Jſtd figuratū
eſt Exo. xvij. vbi dicit. Qn̄ filij
iſrl' pugnarēt ↄtra amalech. mo
yſes aſcendit montē ⁊ orauit. Cū
qȝ leuaſſet man⁹ ad deū vincebat
iſrl'. Cū autē paululū remittebat
vincebat amalech. Quo ↄpto aa
ron ⁊ hur q̇ cū eo erāt ſuppoſue
rūt ei lapidē: ⁊ ex vtraqȝ pte ma
nus ei⁹ ſuſtentabāt aaron ⁊ hur:
q̄ grādeu⁹ erat. Exemplū. Quedā
puella alexādrina noīe ob amorē
ſeruādē caſtitatis cuidā cellule ſe
incluſit p. x. ānos p foramē nutri
mentū accipiēs. nullū videre potu
it hoīem. ad quā venit beata Me
lania querens qūo ſe a temptati
one dyaboli defendere poſſet. Jlla
rn̄dit. A pncipio diei vado op⁹ fa
ciens ex lino. poſtea p ſcōs pñiar
chas. pphetas. aplos. martires.
virgiēs. cogitando diſcurro. certis
horis cibū ſumo. appropinq̄te veſ
pe cū magna q̄ete dn̄m glorifico
⁊ finē vite mee cū bona ſpe paciē
ter expecto. Scdo reſiſtere debem⁹
dyabolice temptationi p ieiuniū.
Mat. xvij. Hoc gen⁹ demoniorū
nō eicitur niſi in oracōe ⁊ ieiunio
p̄. Petri. v. Fr̄es ſobrij eſtote ⁊ vi
gilate q̄ aduerſari⁹ veſter dyabo
lus tanq̄ leo rugiēs circuit q̄rens
quē deuoēt cui reſiſtite fortiter. Si
ergo inuenerit hoīem pinguem ⁊
ebriū ⁊ guloſū citi⁹ capit eū. quā
ſobriū ⁊ ieiunū Jſtud figuratum
eſt in iudith que poſt ieiuniū am
putauit holofernis caput. Nō hy
ſtoriā Judith. xiij. Per holofernē
ſignificat dyabol⁹ cui debem⁹ am
putare caput ⁊ ptātem tēptandi
⁊ hoc p ieiuniū. Legitur q̄ q̄dam
noīe nicola⁹ venit ad ſanctū An
dream dicens. dn̄e. lxx. annis libi
dini carnis ſeruiui: ⁊ quociens cū
qȝ abſtiere ppono tēptatio vincit
me. Nūc autem rogo vt ores deū
pro me. Qd audiens Andreas mi
ſertus eſt eius. fleuit ⁊ orauit p
eo dicēs. Non comedā donec ſciā
q̄ domin⁹ miſerebit iſtius ſenis ⁊
cum quiqȝ dieb⁹ ieiunaſſet venit
ad eū vox dicens. Exaudit⁹ es pro
ſene. Sȝ ſicut tu ieiunijs te afflixi
ſti. ita ſe ſenex affligat ⁊ cum ieiu
naret liberat⁹ eſt temptacōe. Ter
cio debem⁹ reſiſtere dyabolo p cō
feſſiōem. Sicut enī latrones alie
nāt ſe ab illis qui reuelant ſecreta
eorū. ſic dyabol⁹ alienat ſe ab illis
q̄ reuelant in ↄfeſſiōe ſecreta ſua.
Ecci. xxvij. Si denudaueris archa
na ei⁹ non pſequeris p⁹ eum ⁊ nō
pfecte ſequeris eū: ⁊ ei⁹ amiciciā
ſi amittas Jtero⁹. Reuelata tradi
tione cōfuſus recedit inimic⁹. Exē
plū. Cum q̄dam dn̄a ante altare
oraret ⁊ lacrimis ſe multū crucia
ret. vidit q̄dam ſanct⁹ dyabolū ſu
pra caput ei⁹ ſaltantē ⁊ gaudentē
⁊ adiurauit eū vt diceret ſibi cām
leticie. q̄ dicebat gaudeo de hoc q̄
hec mulier cū tantis lacrimis va
dit ad infernū. Habet enī occultū
peccatum qd pre verecūdia nō au
det cōfiteri ⁊ putat ſe cū lacrimis
ſaluari. tunc āmonuit eam ſacer
dos vt ↄfiteretur dicēs. quid vidiſ
ſet cum cōfeſſa fuiſſet vidit ſacer
dos dyabolū ↄfuſum ⁊ triſtē rece

dere. Quarto debem⁹ reſiſtere dya
bolo ⁊ temptationib⁹ ſuis p confi
dentiã ſiue p ſpem in deũ. ij. paralip.
xx. Conſideret ſtate ⁊ videbitis au
xiliũ domini ſup vos. Numeri. xiiij.
Dominꝰ vobiſcum nolite timere.
Aug⁹. Magna cõſolatio mẽbris
ex capite: debet ↄſiderare qui temp
tatur. ꝙ ſibi ſbueniat qui p expe
rientiã temptacõnem non ignorat.
hebre. iiij. Nõ habem⁹ pontificem
qui nõ poſſit ↄpati infirmitatib⁹
noſtris. temptatũ autez p õnia p
ſimilitudie abſq; pctõ. Qui dyabo
lũ vicit in ſe paratus eſt euz vincere
in mẽbris. Heb. x. Fidelis de⁹ qui
non patit̃ vos tẽptari ſupra id qđ
nõ poteſtis: ſ; faciet etiã cum tẽp
tatione pventũ vt poſſitis ſuſtinẽ
vñ dixit angel⁹ Joſue ⁊ Cõfortaẽ
⁊ eſto robuſt⁹. noli timẽ: q̃ tecuz
eſt dñs. Exemplũ quidã dyabol⁹
occurrit beato mr̃tino q̃rens quo
tenderet. Rñdit quocũq; me domi
nus direxerit illuc tendo: cui demõ
quocũq; ieris dyabol⁹ tibi inſidia
abitur. Rñdit martinꝰ. dñs mihi
adiutor. nõ timebo. qđ audiens
ille ſtatim euanuit. Quito debem⁹
reſiſtere temptacõnib⁹ dyaboli p
humilitatẽ. Debem⁹ eniz caput ſu
pbie dyabolo cõterere. ſicut dicit
dñs Geñ. iij. Ipſa conteret caput
tuũ ⁊ ſupbiam tuã p calcaneũz ſu
um ⁊ humilitatẽ ſuaz ⁊ tu inſidia
beris calcaneo eius ⁊ humilitate
eius. has inimicicias ponã inter
te ⁊ mulierẽ ⁊ ſemẽ eius ⁊ ſemẽ tu
um. vñ legitur ꝙ btũs Anthoni⁹
vidit laqueos inimici ſup terraz
extẽſos ⁊ ſuſpirãs q̃s rit. heu quis
hos laq̃os p̃t trãſire ⁊ audiuit vo
cem dicentez ſibi. Hũilitas ſola p
trãſeat. Rogem⁹

Q Vicũq; fecerit
voluntatez patris mei q̃ in
celis eſt. ipſe me⁹ frat̃ ſoror ⁊ mr̃
eſt Math. xij. In verbis iſtis dñs
duo facit. p̃mo hortat̃ nos ad faci
endũ patris ſui volũtatem. ſecũdo
declarat facientiũ vtilitatẽ. primũ
ibi. Quicũq; fecerit volũtatẽ p̃ris.
ſecũduz ibi. Ipſe me⁹ frat̃. ⁊c. Cir
ca primuz nota ꝙ volũtas dei cõſi
ſtit in tribus. ſ. vt a mala vita ad
deũ ↄuertamur. vt in bõ vita fortiẽ
exercemur. ⁊ vt in bona vita finali
ter pſeueremꝰ Primo volũtas dei
conſiſtit in hoc vt a mala vita ad
deũ ↄuertamur. Ezech. xviij. Nun
q̃d voluntatis mee eſt mors impij
dicit dñs. nolo mortẽ peccatoris:
ſ; vt magis cõuertat̃ ⁊ viuat. q. d.
Nolo mortẽ pctõris: ſ; magis vt ↄ
uertat̃ ad me ⁊ viuat eternalit̃: ⁊
ideo pctõrem nõ ſtatim punit cũ
peccat: ſ; miſericorditer expectat.
Treñ. iij. Mie dñi: q̃ nõ ſumus cõ
ſũpti ſuppleſtatim cũ peccauimus
q̃ nõ defecerũt miſeracões ei⁹. Au
g⁹ Erubeſcat hũana pigricia vult
ille pl⁹ miſereri q̃ꝫ nos a miſeia li
berari. Tardius ſiq̃dem videt̃ ei eẽ
pctõri veniã dare. q̃ꝫ ipſi pctõri ac
cipe. pl⁹ cruciat eũ paſſio miſeis
q̃ꝫ ipſũ miſeruz paſſio ſui. diſſiſat
g̃ de⁹ pctã hoim ꝓpter pniaz: q̃ vo
lũtas ſua eſt vt ↄuertant̃ ⁊ viuãt:

a iō expectat. Greg. q̄ſquis viuit
a delinq̄t. idcirco miſeratio dn̄a
eū tollit vt ab iniq̄tate ſua ↄpeſcat
Bern̄. Miſeratio tua dn̄e ſup nos
Req̄. in p. Apparuit benig. Scd̄o vo
lūtas dei ↄſiſtit in hoc vt bona vita
fortit̄ exerceamur. p̄. petri. ij. Sic eſt
volūtas dei vt bn̄. obmuteſcere fa
ci. impru. hoim ignorātiaȝ. ſ. vt bō
opa faciēdo ꝓficiatis. Iſta duo ei
ſibi inicē comitari dn̄t. ſ. vt malū
relinq̄musa bonū faciam⁹ Tercō
volūtas dei conſiſtit in hoc vt in bō
vita quā īchoam⁹ pſeueremus.
Jo. vi. Hec eſt volūtas ei⁹ q̄ miſit
me p̄ris vt oē qd̄ dedit mihi nō p
dā ex eo. Sola pſeuerātia facit vt
nō pdatur hō: q2 vt dicit̄ Mat. xxi
iij. Qui pſeuerāuerit vſq3 in finem
hic ſalu⁹ erit. Ieron⁹. nō enim īce
piſſe: ſ3 pfeciſſe virtutis eſt. Remi
gius. Nō īchoātib⁹: ſ3 pſeuerāti
bus p̄miū tribuit̄. pſi. Tūc placȝ
deo nrā ↄuerſatio qn̄ bonuȝ qd̄ in
choam⁹. fine pſeuerātie implem⁹
Circa ſcd̄m nō q2 triplicē vtilitatē
ↄſequitur q̄ facit volūtatē dei. Pri
mo in oroib⁹ exaudit̄. Scd̄o amici
cie dei ↄiūgitur Tertio regnū celo
rū meretur. De p̄mo Jo. ix. Scim⁹
qm̄ pctōres non exaudit de⁹: ſ3 ſi
q̄s dei cultor eſt hūc exaudit a vo
luntatē ei⁹ facit. ij. Mach. i. Det vo
bis cor ōmib⁹ vt colatis eū a facia
tis eius volūtatē: a ſequit̄ ſtatim
Exaudiet oracōes veſtras a recōci
lietur vobis. Si ergo fecerim⁹ eius
volūtatē ad eum ↄuertēdo. ipſe ex
audiet orōes nrās culpaȝ remittē
do. ſicut pȝ in filio ꝓdigo. Qui cuȝ
reuerteret̄ ad patreȝ ſuū recōcilia
tus eſt ſibi a exaudiuit orōem ſuā
a pl⁹ dedit q̄ petiuit. Rogauit em̄
vt acciperet euȝ in mercenariū a ip
ſe recepit eum in filiū. Scd̄o qui
fecerit voluntatē dei eius amicicie
coniūgitur. Mat. xij. Quicūq3 fece
rit voluntatē patris mei qui in ce
lis eſt. ille me⁹ frater a mater eſt
O q̄ magnū eſt q2 xp̄us vocat ho
mines fratres. Hebreorū. ij. Non
cōfundit̄ fratres eos vocare. illos
ſ. qui volūtatem eius faciūt. Secu
re ergo poſſum⁹ accedere ad xp̄m
tanq̄ ad frēm noſtꝝ. Bern. An
trepidas accedere ad xp̄m. frater
em̄ tuus a caro tua eſt. Ideo bene
figuratus eſt p ioſeph queȝ frēs
ſui vendiderūt a tn̄ ipſe poſtea mi
ſertus eorū benigne recepit a deoſ
culans eos fleuit ſupra ſingulos
maxime tn̄ ſup minimū fratreȝ ſu
um Joſeph idē eſt qd̄ ſaluator a ſi
gnificat xp̄um ſaluatorem mūdi
cuius fratres ſunt omēs xp̄iani.
Hij fratres totiens eum vendūt q̄
tiens ꝓ aliqua re tempali: vel pec
cato eum relinquūt a peius euȝ vē
dūt q̄ Joſeph fratres eius vendi
derūt Illi vendiderūt ioſeph ꝓ. xxx
argēteis Iſti vendunt xp̄m pro vi
liſſimis temptacōnib⁹ a delectacō
nib⁹. Ipſi ioſeph vendiderūt a he
dum ꝓ eo occiderūt. Iſti auteȝ rur
ſus xp̄m crucifigūt ſicut dicit apo
ſtol⁹ ad heb. vi. Rurſus crucifigē
tes filiū dei. Xp̄s tn̄ peccatores re
uertētes benigne recipit tanq̄ fra
tres cariſſimos Per hoc q2 ioſeph
maxime ſup minimū frēm ſuum

miſert⁹ fuerit. ſignificat q xp̄us
maximo pctōri aliqñ maxie miſe
ret. minim⁹ em̄ xp̄i frat eſt maxi
mus pctōr. Rō.v. Ubi ſupabūda
uit delictū ſupabūdauit ⁊ grā. Ex
emplū in btō petro ⁊ beata maria
magdalena. Tercio q̄ volūtatē dei
faciūt regnū celoꝝ p mereñt Mat.
vij. Nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe:
intrabit in regnū celoꝝ. ſꝫ q̄ facit
volūtatē patris mei q̄ in celis eſt
intrabit regnū celorum. vñ dicat
vn⁹quiſqꝫ cū pſ̄. Doce me facere
volūtatē tuā: q2 de⁹ me⁹ es tu. Sp̄s
tu⁹ bon⁹ deducet me in terrā rectā
⁊ vitaȝ eternā quā nobis ɔcedat
a pſtare dignet.

Feria ſexta. F.liij.

Surge tolle gr̄

batū tuum ⁊ lectū tuum ⁊
ambula. Jo.v. Nota q ſurgere de
bem⁹ ad quatuor. ſ. ad deſerenduȝ
pctm̄. ad opandū bonuȝ. ad pug
nandū ɔtra dyabolū: ⁊ advenien
duȝ in iudiciū. Primo debem⁹ ſur
gere a peccato vt pctm̄ deſeram⁹.
Eph.v. Surge qui dormis ſupple
pctōr: ⁊ exurge a mortuis ⁊ illumi
nabit te xp̄us. Notabiliter dicit.
exurge a mortuis. Qui em̄ dormit
in pctis mortuus eſt in anima: q2
pctm̄ occidit animam. Sap.xvi.
Homo autē occidit q̄dem p mali
ciā aīam ſuā. Si aūt vult homo re
ſurgere a pctō dñs patus eſt per
grām ſuā illūmare. iō dicit: ⁊ illu
minabit te xp̄s Ancelm⁹ non ideo
hō gratiā non hꝫ: q2 de⁹ non dat.
ſꝫ q2 homo nō eſt patus accipe.

de⁹ em̄ ſp patus eſt dare. puer.x
vi. Hois eſt aīam p̄pare Iſtud fi
guratū eſt Actu.xij. vbi dicit q pe
trus dormiebat in carcere vinctus
catenis duab⁹: et angelus domini
excitauit eū dicens. Surge veloci
ter. Per petrū dormiētem in carce
re ſignificatur peccator dormiēs i
pctō mortali. Iſte vinctus eſt cate
nis duab⁹. Prima catena ſunt p
pria pctā. puer.v. Iniq̄tates ſue
capiūt impiū ⁊ funiculo pctōꝝ ſu
orū cōſtringetur. Scda catena eſt
ptās dyaboli cui ſe ſubiecit ⁊ cui⁹
ſeru⁹ fact⁹ eſt Jo.viij. q̄ facit pctm̄
ſeru⁹ eſt pcti.ij.petri.ij. A quo q̄s
ſupat⁹ eſt eius ſeru⁹ eſt. ſicut em̄
ſeru⁹ non p̄t facere niſi qđ vult do
min⁹ eius. ita homo pctōr non p̄t
facere qđ vult: ſꝫ qđ dñs eius. ſ. di
abol⁹ vult. Criſ. Anteq̄ peccem⁹ li
beri ſum⁹: ſꝫ ſi ſemel opib⁹ dyabo
li nos obligauerim⁹. iam noſtra
virtute euadere nō poſſum⁹: ſꝫ cuȝ
dei adiutorio Aug. velle meū tene
bat inimicus ⁊ catenā inde fecerat
⁊ me cōſtrinxerat. q̄ppe ex volūta
te puerſa facta eſt libido ⁊ dū ſer
uitur libidini. facta eſt cōſuetudo
⁊ duȝ nō reſiſtit facta eſt nccītas ⁊
iō angel⁹ domini excitauit petruȝ
dicēs. Surge velocit anteq̄ pctm̄
in ɔſuetudinē ⁊ nccītatē pducatur
Iſta autē ſurrectio fit p ɔfeſſionē
⁊ p ɔtricōem ⁊ ſic ſoluitur pctōr a
catenis ⁊ vinculis dyaboli. Exem
plū in paulo primo heremita. qui
vidit quēdam pctōrem vinctum
duci a demonib⁹. Req̄. ſupra in f.
ꝓxetis. Secūdo debem⁹ ſurgere a

pigricia vt bō opemur. Jo. v. Sur
ge tolle grabatū tuū ⁊ ābula. q. d.
O piger hō ſurge a lecto pigricie
⁊ tolle lectū tuū .i. deſere pigriciā ⁊
ābula de virtute i virtutē. Vñ pu.
xxiiij. vſqꝫ quo piger dormis. ⁊ qñ
de ſomno ꝯſurges. puer. vi. vade
ad formicā o piger: ⁊ diſce ac ꝯſi
dera vias eius ⁊ ſapiā. cū ei non
habeat p̄ceptorē q̄ doceat eā ver
bo nec principē .i. rōem tñ p̄parat
cibū in eſtate quē ꝯmedat in hye
me. modo eſt eſtas in vita iſta. q̄re
q̄d mō ꝯgregam⁹ in futurā vita in
ueniem⁹. Item ſi ꝯſiderare vellem⁹
qꝛ ꝑ omni tpe rōem debem⁹ redde
re. libēter operaremur bonū. Bernh.
Omne tps tibi impēſum. Re. in h.
Quid hic ſtatis circa finē. Itē ſi co
gitare vellet hō q̄ntum euꝫ ſuſtinē
opteret ꝑ pctis cōmiſſis. libenter
operaretur in vita iſta. ſ. qꝛ ꝑ quoli
bet pctō mortali debet agere ſeptē
nem penitētiā. Bern. O ſi videris q̄
multa debeas agere cognoſcēs qꝛ
nihil eſt qꝛ agis. libēter ḡ ſurgere
debem⁹ ad opandū ꝑ peccatis cō
miſſis penitētiā vt ꝑueniam⁹ ad
eternā patriā. ⁊ hoc figuratū eſt.
iij. Re. xix. vbi angel⁹ tetigit heliā
dormientē dicens. Surge comede.
grādis ei tibi reſtat via: ⁊ ecce ad
caput ei⁹ ſb cinerici⁹ panis ⁊ vas
aque ⁊ cū comediſſet. ambulauit
in fortitudine cibi illi⁹ vſqꝫ ad mō
tē dei oreb. Per heliā dormientē ſi
gnificatur accidioſus qui debꝫ ſur
gere a pigricia ſua ⁊ comedere pa
nem ſub cinericiū .i. artam p̄niam
ſumere ⁊ bibere aquā lacrimarū ⁊

ſic ꝑuenire poterūt ad montē domi
ni .i. ad regnū celorū. Bernh. Noli
te negligere. nolite tardare ad ce
leſtia feſtinātes. grandis ei vobis
reſtat via. Tercio debem⁹ ſurgere
parati ⁊ armati vt cōtra dyabolū
pugnem⁹. Yſa. xxi. Surgite p̄ncipes
⁊ arripite clipeos. P̄ncipes ſūt ho
mines q̄ dñantur vicijs ⁊ cōcupi
ſcēcijs carnis ſue. Iſti debēt ſurge
re ꝯtra hoſtes ſuos ⁊ accipe arma
turā dei. ſ. bona opa vt poſſint ſta
re adūſus inſidias dyaboli: qꝛ nō
eſt nob̄ colluctatio adūſus carnē
⁊ ſanguinē .i. hoīes tm̄: ſꝫ adūſus
p̄ncipes tenebrarū .i. demōes q̄ in
ſidiātur nob̄ vbiqꝫ. Leo pp̄. Nō de
ſinit hoſtis vbiqꝫ decepcōis laq̄os
ꝓtendere ⁊ quō fidē credētiū corrū
pat inſtat. Nouit ei cui adhibeat
eſt⁹ cupiditatis. cui illecebras gu
le. cui imponat incitamēta luxurie.
cui infūdat viru⁹ inuidie. oīm diſcu
tit ꝯſuetudīes. ventilat curas. ꝯſi
derat affect⁹: ⁊ inq̄rit cās nocēdi.
vbi quēq̄ viderit ſtudioſius occu
pari. vñ bene figurat⁹ eſt ꝑ goli
ath q̄ filios iſrl' impugnāuit. cōtra
quē ꝓceſſit dauid cū baculo ⁊ qn
qꝫ lapidib⁹ ⁊ vicit eū amputās ſi
bi caput. Dauid interp̄tatur manu
fortis ⁊ ſignificat quēlibꝫ xp̄ianū
q̄ debꝫ pugnare ꝯtra goliā .i. dia
bolū cū baculo ſancte crucis ⁊ qn
qꝫ lapidib⁹ .i. vulnerib⁹ ihesu xp̄i
ea iugiter i corde meditādo. Quar
to ſurgere debemus vt ad iudiciū
veniam⁹. Johel. iij. Conſurgāt gē
tes ⁊ aſcendāt in vallem ioſaphat
qꝛ ibi ſedebo vt iudicē oēs gētes

in circuitu. ſicut dicit̄. iiij. ſententia
rū Veniēte dn̄o ad iudiciū boni le
uabūtur ad eū in aera ſup vallez
ioſaphat: qꝛ ibi iudicabūt in aere
Mali autē remanebūt i terra quā
dilexerūt. De iſta reſurrectōe dicit
Iheroꝰ Siue bibā ſiue comedā. Re.
in f. Videbūt filiū hoīs Mat. xxv.
Media nocte clamor factꝰ eſt. ecce
ſpōſus venit. tūc ſurrexerūt omēs
virgīes ille ⁊ oēs boni ⁊ mali ſur
gūt. Sequitur. Et que parate erant in
trauerūt cū eo ad nuptias. ſ. eter
nas. q̄s nobis p̄ſtare dignet̄. ⁊c̄.

Dn̄ica. ij. F. iiij

Hec eſt volūtas
dei ſāctificatio vr̄a ⁊ Theſ
ſa. iiij. q̄ritur a ſapiente. Sap. ix.
Quis poterit cogitare q̄d velit deꝰ ſ
huic q̄ſtioni rn̄dit paulꝰ qui rap
tus eſt vſqꝫ ad terciū celū. ibi audi
uit archana q̄ non licent homi lo
qui. Dicit enī qꝛ volūtas dei. eſt ſā
ctificatio veſtra ⁊ mundicia. Pōt
aūt hic tria notari. ſ. primū a qui
bus mūdari debemꝰ. ſecūdū mun
dos nos tenere. terciū ꝑ q̄d mūda
ri debemꝰ Circa primū nota qꝛ mū
dari debemꝰ a pcc̄ō Ihere. iiij. laua
a malicia cor tuū. Nā malicia ma
culat aīaꝫ ſicut immūdicia corpꝰ.
Ihere. ij. Maculata es in iniq̄tate
tua. ps̄ Corrupti ſūt ⁊ aboīabiles
facti ſūt in iniq̄tatibꝰ ſuis Mat. xv
De corde exeūt cogitacōes vt homi
cidia. detractōes. adulteria. hec ſūt
que coinquināt hoīem. Bern̄. Nū
q̄ fetet vnꝰ putridꝰ canis in cōſpe
ctu hoīm. ſicut peccator in cōſpectu
dei ⁊ angelorꝫ. Exemplū in vitas
patrū de angelis q̄ obturauerūt
nares in cōſpectu cuiuſdā luxurio
ſi. Re. in f. Non ſumus cōcupiſcen
tes. Ab iſta ergo immūdicia ſan
ctificari ⁊ lauari debemꝰ. q̄d figu
ratū eſt. iiij. Re. v. vbi p̄cepit hely
ſeꝰ naaman leproſo dicens Laua
re ſepties in iordane ⁊ mūdaberis
Per lepram ſignificatur immūdi
cia peccati. ꝑ ſeptenam locionem
ſignificatur qꝛ homo lauari debet
a ſeptē peccatis mortalibꝰ. de qui
bus omnia alia oriūtur. Circa ſe
cūdum nota qꝛ lauari ſiue mūda
ri debemꝰ propter tria. Primo: qꝛ
xp̄s nos ſanguine ſuo lauit. Apo
ca. p̄. Dilexit nos ⁊ lauit nos in ſā
guie ſuo a peccatis noſtris. Quia
ergo taꝫ p̄cioſo ſanguine ⁊ liquo
re loti ſumꝰ merito nos mūdos ſer
uare debemꝰ. Bern̄. Mittitur vir
gis filiꝰ dei altiſſimi. iubet̄ occidi
vt vulnera noſtra p̄cioſo ſangui
nis ſui balſamo mederentur. In ve
teri teſtamento p̄ceptum fuit qui
tangebat mortuū immūdus ha
bebatur ſeptem diebꝰ a conſortio
hominū ⁊ ſeptimo die aſpergeba
tur a ſacerdote ſanguine hyrcorꝫ
vel thaurorū ⁊ tunc mūdus habe
batur. Sed vt xp̄s nos mūdifica
ret nō lauit nos ſanguine hyrco
rum aut thaurorꝫ: ſꝫ ꝓprio ſangui
ne. ad Thitū. ij. Dedit ſemetipſuꝫ
pro nobis vt nos redimer̄et ab om
ni iniquitate ⁊ mūdaret ſibi popu
lum acceptabilē. Secūdo debemꝰ
mūdari vt deo ſeruire decēter poſſi

mus. Ipſe vero nō vult hic niſi mū
dos in ſuo ſeruitio: cū ipſe pſona
liē ſit mūdus Eccī. x. Sm pn̄cipem
populi ſic ⁊ miſter eius vn̄ dixit le
uit. q̄ ſibi miniſtrabāt de tēplo Le
uit. xix. Sc̄i eſtote ꝟ mūdi qm̄ ego
ſanctꝰ ſū ꝟ mūdus. pſ. Ambulās
in via immaculata hic m̄ miniſtrē
bat. Qz n̄ vult immūdos hr̄e i ſer
uitio ſuo pz Exo. z. ideo q̄ cū tenē vel
let archā deo duz declinaret de cur
ru cecidit ⁊ expirauit: qꝛ ea nocte
cū vxore ſua dormierat. nō hiſtori
am. ij. Re. vi. Tercio debemꝰ mūda
ri vt dn̄s i nobis hitare poſſit. aīa
enī eſt templū dei q̄d niſi mundū
fuerit non in eo hitabit. Neſcitis
qꝛ templū dei eſtis vos ⁊ ſp̄ūſſc̄us
hitat in vobis. p. Coꝛ. iij. ſi q̄s aūt
templū dei violauerit diſpdet illuz
deꝰ Bern̄. Balſamꝰ eſt grā dei vas
puꝝ req̄rit. ſi ḡ eſt in aliquo ma
culatū debz mūdari Greḡ. Pēſate
frēs kmī. Re. in ſ. Prepa te in oc.
Circa tercīū nota qꝛ mūdari debeꝰ
multis modis Primo p lacrimas ꝯ
tritiōis Augꝰ. Penitēs q̄cquid ſoꝛ
dis pꝰ baptiſmi purificatiōz ꝯtra
xit. oportet vt lauet ſaltē lacris ꝯtri
tionis ſi vult introiē in regnū celo
rū vnde aq̄ lacrimaꝝ figurata eſt
p mare eneū. in quo ingreſſuri in
templū: manꝰ ⁊ pedes lauabant.
ſic ingreſſuri in templū ꝟ regnū ce
loꝝ debēt lacrimis lauaē manꝰ ꝟ
bonas opacōnes ⁊ pedes ꝟ affectō
nes. Pſi. Qualis fuit tibi ad peccā
dū intentio. talis ſit ad penitēduz
deuotio. Augꝰ. Si totus vertar in
fletū vt non ſint gutte lacrimarū

ſʒ abundātia fluminis. Ligne tn̄ nō
potero deflere cuz tanta ſint mala
mea vt omnē dolorez ſua mutant
mḡnitudie. Bernh. Exite lacrime
exite aperiētur caractere miſeri ca
pitis mei. ⁊ erūpāt gutte lacrima
ruz ſicut flumina. ſi forte ſufficiūt
ablueē maculā quibꝰ iram dei me
rui Augꝰ Iſta aqua ſe lauit petrꝰ
quādo poſt trinā negacōem exijt
foras et fleuit amare ⁊ dominꝰ di
miſit ſibi. Ambroſiꝰ. O petre doce
me. Req̄re in ſermōe. Flete cuz flē
ti. Gregꝰ. O petre ibidem. Iſta aq̄
lauit ſe maria magdalena ⁊ ab ō
nibꝰ peccatis ſuis mūdata eſt Au
gꝰ. Sciat ſe culpabiliter durū ibi
dem. Secūdo debemus mūdari per
elemoſinarū largicōnem. Luč. xi.
Date elemoſinaz ⁊ omnia mūda
erūt vobis Thobie. xij. Elemoſina
eſt que a morte liberāt ⁊ ipſa eſt q̄
purgat peccatū Vnde dixit daniel
ad nabuchodonoſoꝛ Peccata tua
elemoſinis redime: ⁊ iniq̄tates tu
as miſericordijs pauperꝝ: forſitan
ignoſcat delictis tuis. Daniel. iiij
Augꝰ. Miſericordie medicina tol
lit peccata. Exemplum. Petrus te
lonariꝰ multus videre potuit pau
peres. nec elemoſinā vnq̄ꝫ dabat
Quadā die dum pauperes ſeden
tes ad ſolem rogarent p elemoſi
na dixerūt intra ſe. Si aliquis ab
eo vnq̄ꝫ accepit elemoſinā ⁊ cum
omēs dixerūt non. vnus ait. Ego
vadam ⁊ mihi dabit ⁊ veniēs ad
eum maximas inſtātias ſibi fecit
Cumq; multotiēs recuſaſſet paup
non ceſſauit rogare. tandē cum m

mis importun⁹ fieret ille indigna
tus arrepto pane iactauit in pau
pem. quē accipiēs paup recessit ⁊
comedit. Post paucos dies cepit
egrotari petrus vsq ad mortē: ⁊
videbat sibi quadā nocte ꝙ debe
bat racōēz reddere corā deo ⁊ om
nib⁹ sanctis ⁊ omnia opa eius in
ueta sunt mala. volentes autē eū
rape demones: ostēsa est elemo
sina quā non volūtarie dederat. s.
panis quē iactauerat in paupem
⁊ intercedētib⁹ sanctis missus est
redire advitam: ⁊ euigilās ait. O
si vn⁹ panis quē non volūtarie de
di tantū mihi pfuit. ꝙ tum pfuīt
hijs q volūtarie suas elemosinas
largiūtur: ⁊ statī ōia bona sua
dedit paupib⁹. rogans seruū suū
vt eū occulte ad alienā puinciaz
duceret ⁊ ōnia venderet ⁊ pauperi
bus pcium erogaret Tercio debe
mus mūdari p cōfessiōem. Quar
to p pdicatiōem. De istis duob⁹
re. in f. Proteriis. Rogemus

De eodem sermo. lv.

Mulier chana
nea a finib⁹ illis egressa
clamabat Mat. xv. Per mulierez
istā que clamabat in nctāte posi
ta ad deum. docemur quādo in nctā
tate sum⁹ ad dominū clamare de
bemus. Est autez quadruplex nctā
tas que solet homines ad clamā
dum puocare. Prima est nctātas
aque. Secūda ignis Tercia gla
dij euaginati. Quarta bestie fe

rocis. Primo solent clamare qui
sunt in nctāte maris. p hoc signt
hoīes qui adhuc fluctuāt in picu
loso mari hui⁹ mundi. qd multo
piculosi⁹ est ꝙ verū mare est: qꝛ in
vero mari de decē nauib⁹ vix perit
vna nauis. In mari vero hui⁹ mū
di vix inter decez saluatur vna ani
ma. Bernh. Pericula hui⁹ mūdi
probat trāseūtiū raritas ⁊ pereū
tiū multitudo. Aug⁹. Amas seculū
absorbet te. amatores suos vorarē
nouit. Bernh. Heu mihi qꝛ vndi
q mihi bella. vndiq michi tela.
vndiq mihi tēptamenta. vndiq
mihi pericula. quocūq me vertaz.
nulla securitas ⁊ que mulcent ⁊ q
molestāt timeo: ⁊ esuries ⁊ sacietas.
⁊ somnus ⁊ vigilie ⁊ labor ⁊ reqes
militant cōtra me. Non minus su
spect⁹ est iocus ꝙ ira. Ex quo ergo
tanta sūt picula in mari h⁹ mūdi
necesse habem⁹ clamare ad dnm
sicut legit de beato petro Mat. xiiij
Cū sup mare ambularet ad ihm
⁊ ꝑpt dubitatōem incipet mergi
clamauit voce magna dicēs. dne
saluū me fac: ⁊ certe multo picu
losi⁹ est illud mare quo submergi
tur corp⁹. Ideo magis est hic cla
mandū Aug⁹. vt liberēmur clame
mus. ne forte i pssuris osentiam⁹
iniqtati et irrecupabiliter absor
beamur. paratus est eni clamorem
nostrū exaudire Jhere. xxviij. Cla
ma ad me ⁊ ego exaudiā te. Ps.
Ad dnm cum tribularer clamaui.
⁊ exaudiuit me. Exemplū duo sco
lares socij renūciātes seculo clau
strū ingressi sunt: s dyabol⁹ tēpta

uit vnū vehemēter vt ad ſeculū re-
diret. q̄ tēptationi non valens reſi-
ſtere. cepit ſociū ſuū incitare vt ſe-
cū ad ſeculū rediret. ipē autē horta-
bat̄ ip̄m vt in clauſtro manēt ⁊ ip-
ſe nullomō ꝯſentiēs dixit veias tu
mecū ⁊ ꝯducas me. q̄ ait eamꝰ pri-
us ⁊ ſalutemꝰ btām virginē. Cūqꝫ
venīſſent an̄ altare. ſociꝰ ille cepit
cū lacrimis orare ꝓ illo vt tēptatio
eū non ſuperet ⁊ cū diutiꝰ oraret.
ille q̄̄i in extaſim raptꝰ vidit btāȝ
virginē lacrīas illiꝰ cuȝ pallio ſuſ-
cipientē ⁊ filio ſuo oñdentē dicen-
tē. O fili q̄ ſemꝑ patus es exaudi-
re clamātes ad te. Reſpice has la-
crimas ⁊ audi clamorem ſerui tui
Cui filiꝰ. O mr̄ ob reuerentiā tuā ⁊
clamoreȝ ſerui mei ille liberabit̄ a
tēptatione ⁊ viſio diſparuit. Ille āt
q̄ſi de ſōno euigilās ſociū adhuc
flentē ⁊ orantē inuenit ⁊ dixit ei ꝓ-
cidēs ante pedes eius. Hodie orōi-
bus tuis ⁊ meritis beate virgīs li-
beratꝰ ſuȝ ab ōni temptacōe. Rede-
amꝰ ideo ⁊ deo ⁊ beate virgī ſeruia-
mus. Scđo ſolēt hoīes clamare q̄n
ſūt in nctate ignis. Per q̄s ſigni-
ficant̄ illi qui tēptatōnes ab igne
patiunt̄ male ꝯcupīe. q̄ ignis mł-
tos ꝯbuſſit etiā valde elcōs ſicut
dd ⁊ ſalomonē. vñ Iohel̄ .i. Ad te
dñe clamabo: q: ignis .ſ. male ꝯcu-
piſcētie ꝯmedit ſpecioſa deſerti .i.
viros valde pfectos ꝯſūpſit in hoc
mūdo: ⁊ flāma .ſ. luxurie ſuccēdit
ōnia ligna regionis .i. oēs hoīes:
q: vix eſt aliquis in mūdo qui nō
tēptetur a mala ꝯcupīa. Ideo ncē
habemꝰ clamare ad dñm orōnibꝫ

noſtris deuotis ⁊ lacrimis hūc ex-
tinguē ignē. Pſ. Dei ſeruꝰ quoti-
ens tangit̄ aliq̄ vicio totiēs orōni
ſe ſubdat: q: frequēs oratō impu-
gnacōem viciorꝫ extinguit. Augꝰ
Ideo p̄mūtur iuſti vt p̄ſſi clamēt.
⁊ clamātes exaudiātur: ⁊ exaudi-
ti deū glorificent. Exemplū. Quidā
tēptabatur vehemēter a ſpū forni-
catōnis ⁊ cum ampliꝰ reſiſtere nō
poſſet. ꝓſternebat ſe ante crucifi-
xum ⁊ cuȝ lacrimis clamabat ad
dñm. Dñe coronā corporis a te ha-
beo āpliꝰ me defendere nō valeo: ſꝫ
peto vt mihi gratia tua ſbueniat.
Nūc reddo tibi coronā quam a te
habeo defende eā: ⁊ cum clamaret
ſtatim ōnis tēptatio ceſſauit ⁊ ipē
in caſtitate pſeuerauit. Tercio ſo-
lent hoīes clamare q̄n vident gla-
diū euaginatū ad occidēduȝ. Per
gladiū iſtuȝ ſignificat̄ vltima ſen-
tētia diſtricti iudicis quo deꝰ vult
ſe vindicare de ōnibꝰ inimicis ſuis
De quo dicit̄ Ezech. xxi. Exacuatꝰ
eſt gladius dñi ⁊ limatꝰ .i. purga-
tus ⁊ ſplendidꝰ factꝰ: vt ſit in ma-
nu interficiētis .i. xpi iudicis. q̄ da-
bit ſentētiam vltimā ꝯtra peccato-
res. Iſte gladius eſt adeo acutꝰ q:
non ſolū animā: ſꝫ etiā corpꝰ inter-
ficit: q: ambo poſt diē iudicij eter-
naliter cruciabūtur. Ideo limatus
⁊ ſplendidꝰ eſt q: ab ōnibꝰ videri
p̄t ⁊ eſt in manu interficientis vt
ꝓmptꝰ ſit ad interficienduȝ. Deu-
te. xxxij. Si acuero vt fulgur gladi-
um meū ⁊ arripuerit iudiciū ma-
nus mea. reddā vltiōem hoſtibꝰ
meis ⁊ hijs q̄ oderūt me retribuā

Iſte gladius figurat⁹ eſt Apoc̃. i.
Vbi vidit iohãnes dñm ſedẽtem
⁊ ex ore eius ꝓcedebat gladius ex
vtraq; pte acutus. p quẽ ſignifi/
catur vltima ſentẽtia dei qñ dicet.
Ite maledicti in ignẽ eternũ. Iſtũ
gladiũ ſemp debem⁹ habere ante
cordis oculos cogitãdo ſententiam
diſtricti iudicis vt peccatũ fugia/
mus. Iob. xix. Fugite a facie gla/
dij modo pñiam agendo: quia vltor
iniq̃tatis eſt gladi⁹ ⁊ vindicabit
õia peccata que non fuerũt p pe/
nitentiã deleta pſ. Niſi cõuerſi fu/
eritis gladiũ ſuum vibrabit ⁊ da/
bit vobis ſentẽtiam ſi nõ egeritis
pñiam in hac vita. Yſa. p̃. Si volu/
eritis ⁊ audieritis me. bona terre
comedetis ⁊ bonis eternis pfruemi.
Si autẽ nolueritis ⁊ ad iracũdiaȝ
me ꝓuocaueritis. gladius deuorã
bit vos ⁊ eternaliter dãnabit. Di/
cam⁹ ergo cum ꝓpheta dauid. De
gladio maligno eripe me. ſi ergo
volum⁹ effugere gladiũ iſtuȝ debe/
mus clamare ad dñm p puram ꝯ/
feſſiõeȝ. pctã noſtra ſacerdoti qui
vicem hȝ dei. manifeſtare. ſicut dd
qñ peccauerat ⁊ viderat angelũ dei
ſtanteȝ euaginato gladio. clama/
uit ad dñm ꝯfitendo peccatũ ſuuȝ
dicens. Ego ſum pctõr. inique egi
⁊ ſtatim domin⁹ miſertus eſt eius.
Nota hyſtoriaȝ. ij. Re. xxiiij. Req̃re
dñica p⁹ feſtũ trinitatis in ſermo
ne. Oẽs vnanimes. Exemplũ. Erat
quidã miles valde laſciu⁹ iuuenis
⁊ diſſolut⁹ non timens deũ nec vo/
lens cõfiteri. Cumq; vxor ei⁹ mone/
ret eum vt cõfiteret. omino renuit

Cumq; illa deuote oraret dñm vt il/
lũ illuminare dignaretur: quadam no/
cte ille rapit ⁊ ad iudiciũ ducit
vbi vidit diſtrictũ iudicẽ ſedẽtem
in aere gladiũ ex vtraq; pte acutũ
hñteȝ ⁊ accuſabãt eũ angeli quia cõ/
fiteri nollet. Cumq; vellet iudex ſup
eũ ſñiaȝ dare dixerũt angeli. vxor
e⁹ deuota ⁊ caſta p eo p̃ces ⁊ lacri/
mas fudit: ⁊ miſert⁹ eius iudex. re/
miſit eũ ad vitaȝ vt ſuũ ſtatũ emẽ/
daret. De mane cũ ille euigilaret.
inuẽtus eſt can⁹ in capillis ⁊ lon/
gã hñs barbã ⁊ recitans q̃ ſibi ꝯ/
tigerant: vel acciderãt. ꝯfeſſus eſt
⁊ q̃diu vixit perſeuerauit in pñia
Quarto ſolent hoĩes clamare qñ
vident beſtiã ferocẽ ſe deuorare vo/
lentẽ. Beſtia iſta eſt diabol⁹. p̃. pe.
v. Aduerſari⁹ veſter dyabol⁹. ⁊c.

Feria q̃rta. F. vi.

Fili⁹ hois non

venit miſtrari: ſȝ miſtrare ⁊
dare animã ſuã in redẽptionem p
multis Mat. xx. Iſtis verbis oñdi
tur quare fili⁹ dei venerat in mun
dũ Circa qd ſciendũ quia xp̃us vene
rat in mũdum q̃tuor modis. Primo
tanq̃ ſeruus vt nob' miſtraret. Se
cundo tanq̃ medicus vt nos ſalua
ret. Tercio tanq̃ pacific⁹ vt nos
deo patri recõciliaret. Quarto tanq̃
ſaluator vt nos oẽs ſaluaret. De p̃
mo Mat. xx. Fili⁹ hois non ve. mi.
ſȝ mini. venit hũiliter non vt dñs
ſȝ vt paup ſeru⁹ vñ apl's Phil. ij.
Exinaniuit ſemetipſum formã ſer
ui accipiẽs ⁊ non ſolũ ſeru⁹ ſeruo

tũ vt papa:ſꝫ vt ſeruꝰ ſeruoꝝ dya
boli ⁊ pctõꝝ ſeruiens ꝓ pctĩs eoꝝ
vñ dicitˀ yſa.xliij. Seruire me feci
ſti in pctĩs tuis o homo ⁊ p̄buiſti
mihi laborē; iniq̃tatibꝰ tuis. O q̄
graues labores habuit i ſeruitio
xxxiij. añis. in ſeruitio. in diſcurrē
do. in p̄dicando. in orando. in vigi
lando. ad vltimũ vitam exponēdo
⁊ hoc totũ fecit ꝓ p̄cio anime no
ſtre. Ve ergo illis qui taꝫ fideli ſer
uo p̄cium ſuũ detraxerũt ⁊ detraxe
rint ꝟ animas ſuas nõ pñtauerit
Tales ſunt ſimiles illis q̃ ſangui
nem ſuũ in cruce effuderũt. Ecci.xx
xiiij. q̃ effundit ſanguinē ⁊ q̃ frau
dē facit mercenario. frẽs ſunt ꝟ pa
ri pena digni ſũt. Quid erit de illis
q̃ non tm̃ aiam ꝓpriã: ſꝫ etiã malo
cõſilio ⁊ exẽplo: deo multas aias
auferũt. Bern. Si dñs ꝓprium ſan
guinē dedit in redēpcõem aiarum
nõ videt̃ tibi ab eo grauiorē ſuſti
nere pſecucõꝫ q̃ ſuggeſtiõe mala.
exẽplo pnicioſo. ſcãdali occaſiõe
auertit ab eo aĩas q̃s ſanguine
ſuo redemit q̄ ab illo q̃ ſanguinē
illiuſ fudit. Scđo venit tanq̄ medi
cus vt nos ſaluaret. yſa.xxxv. dñs
ipſe veniet ⁊ ſaluabit nos. tũc ape
rient̃ oculi cecoꝝ ⁊ aures ſurdorũ
patebũt. tũc ſaliet ſicut ceruꝰ clau
dus ⁊ aperta erit lingua mutoꝝ.
omnia iſta ad litteram fecit xp̄s
Sp̃ualiter autē p infirmitates hꝰ
mõi ſignificatur pctm̃. Peccator
em̃ dicitur cecus Sap.ij. Excecauit
eos malicia eoꝝ. ita excecatˀ pec
cator p peccatũ q̄ lumē non ꝯgno
ſcit ꝟ deũ nec damnũ peccati ꝟ etern

nam damnacõem. vñ dicit dam
nati. Sap.v. Errauimꝰ a via equi
tatis ⁊ lumē iuſticie nõ luxit nob̄
⁊ ſol intelligẽtie nõ eſt ortus nob̄
Itẽ ſurdꝰ eſt peccator: qm̃ non au
dit xp̄um ad oſtiũ pulſantē. nec
p̄dicatorem p̄dicantē ⁊ clamantē
de quibꝰ pš. Furor illis ſm ſimi
litudĩnē ſerpentis ⁊ aſpidis ſurdi
obturãtis aures ſuas que non ex
audiet vocem incãtantis: vel incã
tantium. Glõ. dicit. ſerpens ne vo
cem incãtantis audiat. vnã aureꝫ
terra aliã obturat cauda. Sic pec
cator vnã aurem obturat terra ꝟ
terrenorũ amore. aliã cauda ꝟ ſpe
lõgioris vite. Itẽ muti ſũt pctõres
q̄ deo dignas laudes dicere non
poſſunt. Eccĩ.xv. Non eſt ſpecioſa
laus in ore peccatoris ꝟ nõ eſt deo
accepta. Itē claudi ſunt pctõres: q
in via dei non recte ambulauerũt
vel ãbulent. puer.p̃. Pedes eoꝝ
ad malũ currũt. Ab õibꝰ iſtis in
firmitatibꝰ ſanat dñs animas q̄
voluit ſuſcipe eiꝰ medicinã. Augꝰ.
Qñtum aiqꝫ in medico eſt venit ſa
naĕ egrotũ: ſꝫ ipſe egrotꝰ ſe pimit
qui p̄cepta medici ſeruare ñ vult
Xp̄s medicus cecos illuminauit
quãdo patrem ſuũ manifeſtauit.
vñ ait. Pater manifeſtaui nomē
tuũ hominibꝰ. Aures aperuit quã
do in p̄dicatiõe clamauit. Qui ha
bet aures audiendi audiat. Clau
dos ſicut ceruos ſaliē fecit quãdo
terrena cõtemnere ⁊ celeſtia appe
tere docuit. Ceruus enĩ deſerit val
les ⁊ ſcandit mõtes. ſic ⁊ nos infe
riora relinquamꝰ ⁊ ſuperiora appe

tamus Jte ceruꝰ qñ venit ad ſpino
ſa ⁊ lutoſa trāſilijt. ſic xp̄s ſpinas
⁊ diuitias ⁊ lutū ⁊ luxurie ānos tū
filire docuit. liguā apuit qñ pnīaꝫ
agere: ꝯfiteri ⁊ orare nos informa
uit. Tertio mō venit filiꝰ dei in mū
dū tanꝙ̄ pacificꝰ mediator vt nos
patri recōciliaret. heb. x. Deſcēdēs
filiꝰ dei in mūdum ait patri. holo
cauſtomata ⁊ p pctō tibi non pla
cuerūt tūc dixi. ecce venio. Deꝰ paṫ
offenſus fuit ab hoībꝰ in tantū vt
nullꝰ ꝙ̄tumcūq; ſanctꝰ ad regnū
celoꝝ pmitteret. Vnde p̄res antiq̄
offerebāt oues ⁊ boues ⁊ ſacrificia
multa vt deū placarent: ſꝫ parū p
fuit. vñ ꝯpatiēs filiꝰ dei miſero hoi
ait. Paṫ ex quo holocauſta hoīm
tibi non placent. o pr̄ ecce venio.
Glō. ad meipm̄ offerendū. Et cū
ſeipm̄ in cruce obtuliſſet p ſāgui
nem ſuū recōciliati ſumꝰ deo. Sicut
enīꝫ quondā in aliquibꝰ terris re
cōciliatio fiebat p effuſiōem ſan
guinis alicuiꝰ aīalis. ſic fiebat re
cōciliatio inter deū ⁊ hoīem p effu
ſionē ſanguinis xp̄i. vñ Rō. v. Cū
inimici eſſemꝰ recōciliati ſumꝰ deo
patri p mortē filij eius. Q̄rto venit
xp̄s in mūdum tanꝙ̄ ſaluator vt
nos ſaluaret. Luc. ix. Filiꝰ hoīs nō
venit aīas pdere: ſꝫ ſaluare. yſa. xx
xv. Deꝰ ipſe veniet ⁊ ſaluabit nos
Augꝰ. Xp̄s venit ſaluator pditis
redēptor venditis. vñ ait angelus
ad mariā. Ecce ꝯcipies ⁊ paries fili
um ⁊ vocabis nomē eius ihs q̄d
interpretaṫ ſaluator. Ipſe enī ſaluū
faciet populū ſuū a pctīs eoꝝ. Au
gꝰ. Quid eſt ihesus niſi ſaluator.

ergo ꝓpter teipm̄ ihesu eſto mihi
ihesus ⁊ vt nos ſaluaret. nō ange
lū miſit: ſꝫ ipſemet venit qꝛ nullus
angelꝰ ſuffeciſſet ad p̄cium redēp
tionis. Preciū enī redemptōnis de
buit eſſe equalens vel p̄cioſiꝰ om
nibꝰ redimēdis. Nulla autē creatu
ra adeo p̄cioſa fuit. ergo ſolꝰ deus
redimere debuit. q̄ plus oībus p̄
cioſior fuit. Jō dicit yſa. xxxv. Deꝰ
ipſe veniet ⁊ ſaluabit nos. ſalua
uit nos redimēdo. non auro vel ar
gēto: ſꝫ ꝓprio ſanguine vt oñderet
ꝙ̄tū nos diligeret. Bern. Suffeciſ
ſet ad redēpcōꝫ generis hūani mi
nutiſſima gutta ſāguinis ihesu xp̄i
ſꝫ data eſt copia vt ex inundacōe
bñficij virtꝰ innoteſceret diligētis
Rogemꝰ.

¶ Feria ſexta. F. lvij.

Homo quidā
erat paterfamilias q̄ plā
tauit vineā ⁊ ſepem circūdedit ⁊ fo
dit i ea torcular ⁊ edificauit in eā
turrim ⁊ locauit eā agricolis ⁊ pe
gre pfectꝰ eſt. Maṫ. xxi. pr̄familias
deꝰ eſt. Nota qꝛ triplex eſt vinea. ſ.
iudea. ſcā ecclā. fidelis aīa. De p̄io
dicit yſa. v. Vinea dñi exercituū
domꝰ iſrl' eſt. hanc plantauit vine
am. quādo eos de egipto liberauit
⁊ in terrā pmiſſionis deduxit. Ps.
Vineaꝫ de egipto trāſtuliſti eieci
ſti gētes. ſup. de t̄ra pmiſſa ⁊ plā
taſti eam. ſup. iudeam. circūdedit
eam ſepē. i. cuſtodiam angeloꝝ ⁊
multa bñficia vinitoribꝰ. i. iudeis
p̄ſtitit. Ipſi econuerſo nuncios ſu
os. id eſt ꝓphas ſuos male tracta

uerũt: ⁊ tandē cum veniret filiꝰ dei
de vinea eũ eiecerũt ⁊ occiderũt. Vñ
cõqueritur dñs in die paſceue per
os eccē dicens. Popule meꝰ qd fe
ci tibi aut ĩ q ↄtriſtaui te rñde mi
hi. Ego eduxi te de terra egypti ⁊
mãna cibaui te ⁊ introduxi te in t̄
ram ſatis bonã. Quid vltra debui
facere tibi ⁊ nõ feci. Ego quidē plã
taui te vineã meam ſpecioſiſſimã
⁊ tu facta es mihi nimis amara.
aceto nãq felle mixto ſitim meã
potaſti: ⁊ lancea latꝰ pforaſti ſal
uatoris tui. Vinea iſta eſt iudea ꝓ
pter pctã ſua deſtructa eſt ⁊ in et̄
nũ non replantabit: ⁊ ideo dicta
de ea ſufficiũt. Scḋo mater eccã di
citur vinea dei. De hac vinea dicit̄
Math. xx. Simile eſt regnũ celoꝝ
prĩfamilias q exijt primo mane
cõducere opa͛rios in vineã ſuam.
Gregꝰ. Paterfamilias ↄductor nr̄
eſt q habet vineã .i. vniuerſalez ec
cleſiã. q ab abel iuſto vſq ad vlti
mũ electũ qui in fine mundi naſci
turus eſt quot ſcõs ꝓtulit qſi tot
palmites miſit. In vinea iſta xp̄s
vitis ẽe voluit ⁊ nos palmites ſu
mus eius. A xp̄o em̄ dicimur xp̄ia
ni. Joh. xv. Ego ſũ vitis vos palmi
tes. Scḋo vinea iſta figurata erat.
Gen̄. ix. Vbi dicit̄ φ noe planta
uit vineã. bibitq vinũ ⁊ inebria
tus eſt ⁊ dormiuit nudatꝰ eſt ⁊ il
luſus eſt a filio ſuo chã. Per noe
figuratur xp̄s q plãtauit vineã .i.
eccãz de cuiꝰ vino .i. feruẽti amore
inebriatꝰ eſt tantũ φ morti ſe ex
poſuit ꝓ amore noſtri ⁊ nudatꝰ eſt
in flagellacõe ⁊ in cruce ⁊ illuſus ē
a filio ſuo .i. a pp̄lo iſrahelitico. In
hac vinea aliqui incipiũt labora
re hora pͥma. ſicut illi q in pueicia
deo ſeruire incipiũt. Alij hora tcia
ſicut illi qui in iuuẽtute. Alij hora
ſexta. ſ. illi q in virili etate. Alij ho
ra nona ſicut illi qui in ſenectute.
Alij circa horam vndecimã. ſicut il
li qui ĩ decrepita etate deſeruire in
cipiũt: ⁊ omnes habebũt eundem
denariũ. ſ. regnum celorum. Sed ſi
cut ſtella picta differt a ſtella verã
in claritate. ſic ſancti differũt in re
muneracõe. Quilibet enĩ recipiet
mercedem ſcḋm laborem ſuũ qui
magis laborauerint magis recipi
ent. Ideo dicitur. Math. xx. Cum
ſero factũ eſſet. id eſt cum dies to
tius mũdi ad veſperaꝫ declinaſſet
vel cũ dies mortis vniuſcuiuſq ve
niſſet dixit dominꝰ vinee ꝓcurato
ri ſuo .i. pater filio vel alicui ange
loꝝ. Voca opa͛rios ⁊ redde illis
mercedē ſuam. id eſt ſm laborem
ſuum. Tercio fidelis anima eſt vi
nea dei. Jhere. ij. Ego plantaui te vi
neam meã electam. qſi diceret. O
fidelis anima ego te plantaui ⁊ vt
mihi ſis vinea. ego te elegi. Exal
tauit enĩ deus hoiem ſup oĩs cre
aturas ⁊ elegit inter oẽs ⁊ ad ſimi
litudinẽ ⁊ ymaginẽ ſuam eum for
mauit. Iſtã vineã anime locauit
agricolis ⁊ ↄmiſit vnicuiq aĩam
ſuã colendã ⁊ cuſtodiendã vt fru
ctus bonoꝝ opeꝝ ferat. debet ergo
vineã ſuã cuſtodiẽ ne fures vel la
trones vel beſtie intrẽt ⁊ hoc debet
fieri ꝑ cuſtodiã quinq ſenſuũ. de
bet enim homo cuſtodire oculos

ſuos ne mala videāt que cor ɔ̄cu
piſcere pōt. pſa. xxxiij. Qui claudit
oculos ſuos ne videat malū iſte in
excelſis hītat. Yſa. ix. Auerte faci
em tuā a muliere cōpta ⁊ non cir
cuſpicias ſpecie; illius. ꝓpter ſpeci
em enī mulieris perierūt multi: ⁊
ex hac ɔcupiſcētia q̄ſi ignis exar
deſcit. hac cuſtodia caruit dauid
qui berſabee vidit ⁊ cōcupiuit. No
ta hyſtoriā. ij. Re. xi. Similiter ⁊ ſa
cerdotes q̄ ſuſannā ɔtemplabāt
⁊ ſpēs decepit eos. Daniel. xiij. Itē
aures ne audiāt malū ⁊ detractio
nes. Eccī. xxviij. Sepi aures tuas
ſpinis ⁊ audire noli linguā men
dacem. id eſt detrahētem. Bernħ
Qui detrahentē libenter audit ſimi
lis erit illi. Eccī. xxviij. Seras auri
bus tuis facito. Hac cuſtodia ca
ruit eua que audiuit vocē ſerpētis
⁊ cōſenſit. Item os ſuū ne loq̄tur
malū. puer. xiij. Qui cuſtodit os
ſuū cuſtodit animā ſuā ⁊ ꝗ mors
⁊ vita in manibꝰ lingue ⁊ poteſta
te lingue. Hac cuſtodia caruit ado
leſcēs q̄ mentiebat̄ ſe ſaul occidiſ
ſe. Et dixit ei dauid. Os tuū locu
tum eſt cōtra te: ⁊ iuſſit eum occi
di. ij. Re. p̄. Item pedes ſuos ne am
bulent quo non debent. Eccā. iiij.
Cuſtodi pedem tuū ingrediēs do
mū dei. q. d. Si vis ingredi domum
dei ⁊ regnū celoꝝ debes cuſtodire
pedem tuū a via mala. vn̄ pſ̄. Ab
ōni via mala ꝓhibui pedes meos
vt cuſtodiā mādata tua. Hac cu
ſtodia caruit dyna que ingreſſa
eſt in cauſe tentoriū p̄ris ſui ⁊ ideo
oppreſſa fuit a ſichem. ſi domi mā
ſiſſet non ſibi hoc accidiſſet. Geñ.
xxxiiij. Item manꝰ ſuas ab illicitis
tactibꝰ. pſa. lvi. Beatus vir cuſto
diens manꝰ ſuas ne faciant ōme
malū. Hac cuſtodia caruit achar
q̄ furabat̄ de anathemate iericho
clamidē; p̄cioſam ⁊ aureā regulā
⁊ lapidatꝰ eſt. Joſue. vij. Item cor
ſuum ab immūdis cogitacōībꝰ
⁊ malis cōcupiſcencijs. puer. iiij
Omni cuſtodia cuſtodi cor tuum
ꝗ ab ipſo vita ꝓcedit. Hac cuſto
dia caruit ille ſac̄dos cui dixit da
niel. ɔcupiſcētia tua ſubuertit cor
tuū. Daniel. xiij. vnde pſ̄. Cor mū
dū crea in me deꝰ. Qn̄ homo ſic ad
hibet cuſtodiā ad vineā ſuā. tūc
deus etiā adhibet angeloꝝ cuſto
diam. Pſ̄. Angelis ſuis deus man
dauit de te: vt cuſto. ⁊c̄. Bernħ. O
q̄ꝫ pius ⁊ bonꝰ es dñe qui non es
cōtentus noſtroꝝ fragilitate mi
ſerorum: ſꝫ ipſis hominū cuſtodijs.
angeloꝝ cuſtodiā ſuppōnis. Iherō
nꝰ. Non p̄t eſſe tuta omnis caro
niſi ſāctoꝝ angeloꝝ cuſtodia mu
niretur. In hac vinea debet eſſe tor
cular. Math. xxi. Et fodit in ea tor
cular. Per torcular ſignificat̄ paſ
ſio domini noſtri iheſu xp̄i. q̄ꝫ ſicut
in torculari vinū de vua exprimit̄.
Ita i torculari crucis vinū ſangui
nis iheſu xp̄i de omnibꝰ mēbris
eſt expſſum. Vnde ipſe dicit. yſa
ye. lxiij. Torcular calcaui ſolus.
Iſtud torcular debet eſſe in vinea
anime p cōtinuam memoriā ⁊ ſic
anima inebriabitur illi vino ſan
guinis iheſu xp̄i ꝗ non ſentit oēs
tribulacōnes p̄ntis vite. Bernħ.

Nil dulci⁹ in tribulacōe ꝗ̄ paſſio
nem xp̄i cogitare. Nō ei ſentit ſua
qui xp̄i deuote recogitat vulnera.
Exemplū. Cū quidā martir diuer
ſis penis vulneraret̄ vel torq̄retur
⁊ ille paciēter pateret̄. dixit tyran
nus. Quenam eſt cā vt tantas pe
nas tā pacient̄ ſuſtinē potes. Rn̄
dit ille crux xp̄i quā i corde porto
oīa tormēta facit dulcia. Cui ille
hoc in te faciā expiri ⁊ iuſſit eū ſcā
di p mediū ⁊ cor extrahi ⁊ in fru
ſta diuidi. Quo facto in q̄libet fru
ſto inuentū eſt ſignū ſācte crucis
Rogem⁹.

Dn̄ica. iij. ſ. oculi. f. lviij.

Ambulate i di
lectōe ſicut xp̄s dilexit vos
⁊ dedit ſemetipſū p nob. Eph. v.
In verbis iſtis ꝓponit nobis ap̄ls
dilectōem dei quā habuit ad nos
vt eū in hoc imitemur q̄ tantū di
lexit nos: vt aīam ſuā daret p no
bis Jo. xv. Maiorē hac dilectiōem
nemo h̄z vt animā ſuā ponat q̄s
p amicis ſuis. Notandū ꝗ dom⁹
dedit ſemetipm ſiue vitam p nob
q̄tuor modis. Primo in p̄ciū re
dempcōis. Scd̄o in ſignū dilectiōis
Tercio in monimentū recordacō
nis. Q̄rto in exemplū imitacōnis
Primo dico dedit vitam ſuā p no
bis in p̄cium redēptionis Mat. xx
Fili⁹ hominis nō venit miniſtrari
ſ; miniſtrare: ⁊ aīam ſuā dare in re
dempcōez p multis. O q̄nta digna
tio eſt: miſtrat ⁊ ſeruit nobis cui
miniſtrāt angeli. O ꝗ grauit̄ ſer
uiuit nobis triginta trib⁹ ānis in
fame ⁊ ſiti ⁊ eſtu ⁊ labore in p̄dica
tionib⁹ ⁊ multis pſecucōnibus ⁊
tribulatiōib⁹ quas p nobis ſuſti
nuit ⁊ tandē vitam ſuā in noſtro ſ
uitio cōſūpſit. Et q̄re ſeruiuit nob
tam g̅uiter. certe p aīa noſtra ſic
iacob p rachel. non ḡ debem⁹ ſibi
ſubtrahere p̄cium ſuū p quo ſui
uit. ſ. aīaz nrām. Ecci. v. Ne ledas
ſeruū in veritate opantē. neq; mer
cenariū dantē animā. Qui autem
deo mercedē ſuā p qua vſq; ad ef
fuſionē ſanguinis ſuiuit: abſtra
hit. ſimil̄ eſt illi q̄ eius ſanguinez
effuderit in cruce. Ecci. xxxiiij. Qui
effudit ſanguinē. Req. ſupra in F.
Filius hominis. Secūdo dedit ſemet
ipm p nobis in ſignū dilectōnis.
Joh. xv. Maiorem caritatē nemo
habet vt animā ſuā .i. vitam ſuā
ponat quis p amicis ſuis. Si eniz
incipiente te mergi: amicus tuus
ſe p̄cipitaret vt te liberaret mag̅na
eſſet dilectō. Sic xp̄s fecit pro no
bis qd̄ figuratum eſt in Jona qui
pro ſalute aliorū ſe p̄cipitari fecit
Nota hiſtoriā Jone ſecūdo. Jonas
interp̄tatur columba ⁊ ſignificat
xp̄m ſup quem apparuit ſpiritus
ſanct⁹ in columbe ſpecie. Per mare
ſignat̄ mūdus ꝓpter diuerſa peri
cula. In iſto mari fuim⁹ ante incar
nacōem domini in magna neceſſi
tate. Ita ꝗ oms q̄tumcūq; ſancti
ſp deſcenderūt in infernū. Sz venit
xp̄s filius dei viui ⁊ dedit ſemetip
ſum in mortez vt nos a morte libe
raret. vn̄ dicit ipſe. ſicut ionas fu
it in ventre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib;
noctib⁹: ita erit filius hominis in

corde terre. Augꝰ. Vide o hō quo
amore te dilexit deꝰ vt eiꝰ veſtigia
imiteris. ꝑ te factꝰ eſt paup in mū
do vt te ditaret in celo. ꝑ te captꝰ
eſt vt te a captiuitate liberaret dyabo
li. ꝑ te ligatꝰ eſt vt te a pctōꝝ vin
culis abſolueret. ꝑ te flagellꝰ ceſus
vt te ab eṫnis flagellis erueret. ꝑ te
iudicatꝰ eſt vt te ab eṫno iudicio
eṫne dānatiōis liberaret. ꝑ te ſpi
nea corona coronatꝰ eſt vt te eter
nalit̄ coronaret in cel'. ꝑ te vulne
ratꝰ vt vulnera tua ſanaret. ꝑ te
mortuꝰ eſt vt te ab eṫna morte ſuſ
citaret. ſurrexit vt a pctīs ſurgas.
aſcēdit vt pꝰ eū aſcendas Tercio de
dit vitaꝫ ſuā ꝑ nob in monimētū
recordationis vt nunq̄ obliuiſca
mur sui. Ecci. xxix. Grām fideiuſſo
ris tui ne obliuiſcaris. Dedit ei ꝑ
te aiam ſuā .i. vitaꝫ. Fideiuſſor iſte
eſt xp̄s. totꝰ mūdus ꝑ ſentētiam
patris dānatus fuit ad eternam
mortē per pctm̄ primoꝝ pntū. Et
cū nullꝰ eſſet in mūdo q̄ ei ſbueni
re poſſet. ꝯpatiēs ei filiꝰ dei venit in
mūduꝫ. fideiuſſit ꝑ eo. Pōt tn̄ hic
homo ꝑ tanta mḡna re fideiubere.
q̄ꝛ optet euꝫ qn̄qꝫ relinq̄re domū.
qn̄qꝫ hereditatē. qn̄qꝫ vitaꝫ ſuā. ſic
⁊ xp̄s fideiuſſor noſter fecit Ihere.
xij. Reliq̄ domū meā. dimiſi heredi
tatē meā. dedi dilcām aiaꝫ meā in
manibꝰ inimicorū meoꝝ. domꝰ ē
celū. hereditas eſt ſynagoga Iſta
ōia reliquit ꝑ nobis. inſup vitā
expoſuit Iſtiꝰ fideiuſſoris nūq̄ ob
liuiſci debemꝰ. Exemplū de puella
q̄ fuit exheredītata. req̄. s̄ in F. Su
mēt filij iſrl' in vltimo mēbro. Rī

to dedit ꝑ nobis vitam ſu ā in exē
plū imitacōis. ꝑ. Io. iij. Ille ꝑ nob
aiam ſuā poſuit ⁊ nos debemꝰ pro
fratribꝰ animas ponē. ſi animas
debemꝰ ꝑ fratribꝰ ponere: multo
magis res. Greg. Qui tpe tranq̄l
litatis non dat tunicā ꝑximo ſuo
q̄uo in pſecutione daturꝰ eſt ani
mā ſuā. Non ſolū autē ꝑ fratribꝫ
imo plus debemꝰ ponere vitā nrāꝫ
pro xp̄o qui ꝑ nobis ſuā vitam po
ſuit: ſicut petrꝰ q̄ dixit Io. xiij. Ani
mā meā pono ꝑ te. Qui licet deum
poſtea negauerat: tn̄ gallo cantā
te fleuit ⁊ penituit. O quot ſunt q̄
deū quotidie negāt: ſi non ore tn̄
ope Tytū. ij Cōfitent̄ ſe noſſe deū
factis corde tn̄ negāt: ⁊ non ter ſi
cut petrꝰ. imo centies vel milleſies
aliqui peccādo negant xp̄m ⁊ non
bis. imo multotiēs gallū cantare
audiūt ⁊ tn̄ cum petro non flent.
neqꝫ penitēt. Gallus eſt p̄dicator
Iob. xxx. Quis dabit gallo intelli
gentiā. q. d. None xp̄s deꝰ noſter
mittēs diſcipulos ad p̄dicanduꝫ
dixit. Non eīn vos eſtis qui loqui
mini: ſꝫ ſpūs patris veſtri q̄ loqui
tur in vobis

Erat iheſꝰ eiici
ens demoniū ⁊ illud erat
mutū. Luc. xi. dicit̄ q̄ erat cecus ⁊
ſic erat mutꝰ ⁊ cecus ⁊ demoniacꝰ
homo ille. Et cū eieciſſet demoniū
locutꝰ eſt mutꝰ viſu audituqꝫ rece
pit: ⁊ ammirate ſūt turbe. Quidā āt
ex eis dixerunt. ſ. phariſei ⁊ ſcribe
hoſtes xp̄i ex inuidia In beelſebub
pncipe demonioꝝ eiicit demonia

beelſebub erat deꝰ acharon qđ in
terp̃tatur vir vel domus muſcaꝝ.
Nã in tẽplo eiꝰ immolabãtur mł
ta pecora ⁊ ꝑpter ſanguinez fuerũt
ibi multe muſce in tẽplo eius. ideo
iudei in deriſionẽ gentiliũ vocabãt
eũ beelſebub .i. deũ muſcaꝝ. Et alij
tẽptantes euꝫ ſignũ querebãt ab
eo de celo: qꝛ iſtis ſignis cõtradice
re non poterãt: qꝛ manifeſta erãt
Rogabãt eũ vt oſtẽderet eis aliqđ
ſignũ de celo. ſicut helias q̃ fecit ſi
gnũ. ſ. ignez ⁊ ſamuel q̃ petiuit vo
ces de celo ⁊ pluuiã. p̃. Re. xij. Si ta
lia ihẽſus feciſſet volebãt eum ca
lũniaſſe ⁊ dixiſſe qꝛ ex naturalibꝰ
cauſis accidiſſꝫ nõ ex ſua potẽtia.
ideo nõ dedit eis ſignũ. Ipſe autez
vt vidit cogitacões eoꝝ dixit. Om
ne regnũ in ſe diuiſũ deſolabit̃. ſ.
vbi principes ⁊ habitãtes nõ con
cordãt: ⁊ domꝰ ſupra domuz cadet
.i. familia vniꝰ domꝰ deſtruit aliaz
⁊ ſic regnũ illud pꝛecitur ⁊ deſolabi
tur ꝑ diſcordiã inhabitantiuz. Si
ergo vnꝰ demon cõtrariat̃ alteri ⁊
expelleret eũ. quõ poſſet ſubſiſtẽ
vnde ſeq̃tur. ſi ergo ſathanas in
ſeipſõ diuiſus eſt. quõ ſtabit reg
nũ eius ⁊ q. d. non p̃t ꝑſiſtere. ptz
ergo qꝛ non eſt veꝝ qđ dicitis me
eijcere demoniũ in beelſebub. Pꝰ
ea excuſãt ſe alio mõ iudei hẽbant
inter ſe aliquos q̃ ꝑ cõiuracões ⁊
ꝑ inuocacõem nois domini eijcie
bãt demones hoc ipſi xp̃o nõ at
tribuerũt. vnde ſeq̃tur. Quia dici
tis in Beelſebub me eijcere demo
nia filij veſtri .i. exorciſte. i quo eij
ciũt ⁊ quaſi diceret. Si hoc qđ ipſi

faciũt attribuitis deo: quare hoc
attribuitis diabolo qđ ego ſimile
facio ⁊ vel filios vocauit apoſtolos
qui fuerũt iudei: ⁊ demones eijcie
bãt ⁊ eis nõ inuertebãt: ſʒ tm̃ xp̃o
⁊ hoc ex inuidia. ſeq̃tur. Ideo ipſi
iudices veſtri erũt .i. dabũt ſenten
tiã ſup vos in futuro: quia ipſi ſci
unt nequitiã ⁊ inuidiam veſtrã.
Cuz fortis armatus cuſtodit atri
um ſuuz .i. domũ ſuam: in pace ſũt
õnia que poſſidet. Si autez fortior
ſupueniẽs eijciet eum vniuerſa
arma eius auferet in quibꝰ cõfide
bat ⁊ ſpolia eiꝰ diſtribuet. quaſi
diceret. dyabolꝰ quaſi fortis ⁊ ar
matꝰ poſſedit mũdum vſqꝫ nunc
Nũc autez veni ego qui multo for
tior ſum ipõ ⁊ auferaz ſibi õnia ar
ma ſua .i. omnẽ poteſtatẽ ⁊ ſpolia
eiꝰ diſtribuaz .i. peccatores quos
ſpoliatus eſt: reddã gratie dei pr̃is
mei ⁊ hoc ideo faciaz: qꝛ mihi eſt
cõtrarius. Et ſequitur: qui nõ eſt
mecũ ꝯtra me ẽ: quaſi diceret ego
volo vos offerre deo. ſathanas ãt
cõtrariũ vult. quõ ergo dicitis qꝛ
ego ꝑ eum eijciã demonia: cũ ipſẽ
ſit mihi ꝯtrarius. ſeq̃tur. ⁊ q̃ non
colligit mecuz diſpgit. q. d. ego ve
ni in mũdum vt colligã diſperſos
⁊ ipſe conatur diſpgere collectos
Et qꝛ ſic cõtrarius eſt mihi patet
qꝛ nõ ꝑ eum eiciam demonia. ſeq̃
tur. Cum immundus ſpiritꝰ exit
ab homine. ambulat per loca ina
quoſa .i. non aquoſa: ſed arida.
querens requiẽ ⁊ nõ inueniẽs req̃
em .i. manſiõem. dicit reuertar in
domũ meam vnde exiui. q̃ſi diceꝫ

quõdã cũ vos iudei eſſetis in egip
to· obſeſſi eratis in vno demone q2
adoraſtis ydolũ egipti· ſʒ ab illo
liberati fuiſtis p moyſen ⁊ aaron·
nũc autem reuerſus eſt ad vos cũ
alijs ſpiritibꝫ ſeptẽ peioribꝫ q2 nũc
factĩ eſtis peiores ꝙ fuiſtis· ſeq̃tur. Et
cũ venerit inuenit eã ſcõbꝫ mũdatã
a vobis phariſeoꝝ tradicõibꝰ· ſco
babãt enĩ illud qḋ foris erat ſʒ nõ
qḋ intus. Sepe enĩ manꝰ lauabãt
⁊ raro ↄſciãz ⁊ multa talia i tradicõ
nibꝫ ſuis poſuerãt· ⁊ ꝓpt̃ hoͦ peioꝛẽ ſu
ſtinebãt ꝙ ãte ſuſtinuerãt. Maio
rẽ ei miſeriã ſuſtinuerũt ſub tito ⁊
veſpaſiano ꝙ ſub pharaone· vñ
ſeq̃t̃· ⁊ fiũt nouiſſima hoīs illiꝰ pe
ioꝛa ꝓoꝛibꝫ. factũ ẽ ãt cũ hec dicẽt
.ſ. hec q̃ dcã ſũt· extollens vocẽ q̃dã
mulier de turba dixit illi· btũs ven
ter qui te portauit ⁊ vbera que ſux
iſti. Ita dicebat martella que erat
ancilla marthe· ⁊ ñ potuit ſuſtinẽ
blaſphemias deo illatas· ſʒ in ↄfu
ſionẽ iudeoꝝ ↄmendabat dñm ie
ſũ ⁊ matrẽ eius. At ille dixit ei· q̃n
imo· beati qui audiũt verbũ dei ⁊
cuſtodiũt illud. Criſ· non fuit hoc
reſponſũ repudiãs matrẽ· ſʒ oſten
dẽs q2 nihil ei ꝓfuiſſꝫ ptuſ· niſi val
de beata ⁊ fidelis fuiſſet. Beda eadẽ
autẽ dei genitrix ⁊ inde quidẽ beata
q2 verbi dei miniſtra eſt facta tpal.
Sed multo beatior q2 eiuſdem ſep
amande cuſtos manebat eterna.

Dominica tertia. F. lix.

Erat iheſus ei/
ciens demoniũ ⁊ illud erãt
mutũ· i· homo erat demoniacus ⁊
mutus. Luc· xi· et ſm matheũ erat
cecꝰ. Et cũ eiecitiſſꝫ deꝰ demoniũ· lo
cutus eſt mutꝰ ⁊ viſũ recepit. Jhero
dic. Qz dñs fecit tria in illo homie
mutus loquit̃· cecus videt· ⁊ obſeſ
ſus a demonio liberatur. Iſta tria
ſigna facit quotidie dñs in pctõre
q̃ p iſtum infirmũ hominẽ deſigñ
tur. Pctõr enĩ mutus eſt· cecus ẽ
⁊ obſeſſꝰ eſt. Primo mutus eſt ꝙ
diu eſt in pctõ mortali· nõ põt ali
quã laudẽ dicere q̃ ſit deo accepta
Eccleſiaſti· xv· Nõ eſt ſpecioſa laus
in ore pctõris q2 deo ñ eſt accepta
Jdo mutus eſt pctõr q2 non poteſt
orare ita q2 deꝰ audiat ꝙdiu eſt in
peccato mortali Job· ix· Scimꝰ q2
pctõres non audit deus· pſ· Iniq
tatẽ ſi aſpexi in corde meo non ex
audiet dñs. Gregorius Quando
is qui diſplicet ad intercedendum
mittitur· irati animus ad deterioꝛa
prouocatur· hanc mutacõnem fa
cit dyabolus in homine. Dyabolꝰ
enim facit ſicut lupꝰ. Lupus capit
ouem per guttur ne emittat vocẽ
non per pedẽ· ⁊c̃. Sic dyabolus p
mittit homines ire ad eccleſiã dare
elemoſinas· q2 ſcit eis talia non p
deſſe ante confeſſionem· quia dicit̃
Eccleſiaſti· iiii· Dona iniquoꝝ nõ
approbat dominus nec reſpicit in
oblacõnem impioꝝ· nec in mul
titudine ſacrificiorum ſuoꝝ ꝓpicia
bit̃ peccatis eoꝝ. Gregoriꝰ. Quic
quid in ſacrificiõ dei ex ſcelere offer
tur omnipotentis nõ placat iram
ſed irritat. Hoc ſciens diabolus p
mittit hoĩes elemoſinas dare ⁊ of
ferre· ſʒ impedit ne homo ↄfiteat̃

re

tenēdo eū p guttur ſic lupus ouē
Exemplū. Quedā dn̄a obſeſſa venit
ad cōfeſſionē ꝛ licet fuiſſ; cōfeſſa
ſed diabolus tenebat linguā eius
ꝙ non poterat loqui. Et innuebat
ſacerdoti p man⁹ ꝙ nō poſſet loq̄.
et ait ſacerdos. Ex quo loqui n̄ po
tes ore. ſaltē corde loquaris intra
temet ipſā dolēs de pctīs tuis Q̄d
cum illa feciſſet ſtatim ex ore eius
rana exiliuit ꝛ euanuit. ꝛ tunc illa
cepit pctā ſua ex ore cōfiteri. Quā
do autē peccator p ꝯfeſſionem loq̄
incipit. poſtea oracio eius ꝛ laus
ꝛ bona opa deo ſunt accepta. Vn̄
dauid poſtꝙ̄ cōfeſſus fuit pctm̄ ſu
ū ꝛ egiſſet penitentiā dixit. Dirupi
ſti domine vincula mea ꝗ dediſti
mihi graciā ꝯfitēdi pctā mea. tibi
ſacrificabo tibi hoſtiā laudis Quia
modo tibi ſunt accepta ſacrificiā
mea. ꝛ elemoſine ꝛ laudis. q̄ ante
ꝯfeſſionem fuerūt tibi ingrata. Et
nomē dn̄i inuocabo oracionibus
meis. ꝗ modo audis quas ante ꝯ
feſſionem nō exaudiſti. Circa ſecū
dū notandum ꝙ homo iſte eē cec⁹
fuit et ſignificat pctōres qui ceci
ſūt p pctm̄ Sap. ij. Excecauit eos
malicia eorū ꝛ neſcierūt ſacramē
ta dei Glō. i. penā ꝛ gloriam. Adeo
enī; homo excecat̄ p peccatū ꝙ nō
videt penā eternam quā; meruit
quā melio vidē debe; ocul' cordis
ipſā ſepe cogitando pſ. Conuertā
tur pctōres in infernū. interiorib⁹
oculis vidēdo penā eternā; de qua
Iher. p̄. Quid tu vides iheremia. c
Succēdit ollā video ſuccēſā. per olla;
ſuccēſā ſignificatur pctō; penā ſc;
inferni in qua coquūt pctōres Si
peccator illam frequēt āte oculos
haberet forſitan ſe a pctō abſtine
ret Exēplu; duo fratres tēptati vt
ad ſeculū redirent ꝯdixerūt ꝛ cū re
ceſſiſſent ꝛ eſſent in via dixerūt ad
inuicem. Ecce nos miſeri p modica
delectacōe ſc'li habebi⁹ ppetua tor
mēta inferni. ꝛ ſic redierūt ad here
mū. quos equalis corpulētie pa
tres incluſerūt in equalibus locis
ꝛ dabāt eis equalē victū p annū
eos ꝯſiderātes. inuenerunt vnum
macilentiſſimū ꝛ pallidu;. Qui re
quiſitus dixit ꝙ hoc ideo eſſet. ꝗ ſē
per cogitaſſet de penis inferni q̄s
meruerat Et ali⁹ erat pulcher et
corpulent⁹. ꝛ dixit ꝙ hoc eſſet iō
ꝗ ſepe cogitaſſ; de miſericordia ꝛ
in hoc ſemp delectabatur. Et iudi
cauerunt patres eq̄lem eorum pe
nitentiam ad deū. Hāc autē penā;
iferni pctōr nō videt ideo cecus eſt
nec videt dei miſericordiā et eum q̄
petit ei de die in diem vt ꝯuertatur
nec videt gloriam futuram quam
pmiſit domin⁹ omnib⁹ q̄ ſe a pec
catis abſtinēdo deo fideliē ſeruiūt
Sed quō viſum recipe debeat docet̄
in thobia q̄ vnxit oculos ſuos fel
le. p amaritudinē; fellis ſignifica
tur amaritudo quam debet habere
pctōr p pctīs ſuis Bern. Nequaꝙ̄
ſum penitēs ſi nō illecebras ōis de
lectacōnis poſtpoſuero. ſi non in
amaritudie mētis ꝛ afflictione cor
pis ſatiſfacio. Iſidor. ille pnitentiā
digne agit qui reatu; ſuum ſatiſfa
ctione legitima plangit. condem
nādo ſe id eſt de flendo que geſſit

tanto deplorando ꝓfundi⁹. quãto
extitit in pctõ prodiuiꝰ. Circa ter
ciū nota ꝙ homo iſte fuit demo
niacus ſic ⁊ peccator. q̄a quot pec
cata mortalia peccator ꝯmiſit tot
habet demones in anima ſua. Et iõ
beata maria magdalena dicebaꝷ
obſeſſa ſeptē demonib⁹ ꝙ ſeptem
pctīs mortalib⁹ fuit implicata. Nūc
quidā inueniūtur centū vel mille
demonib⁹ obſeſſi quibus eſſet mi
nus ſi vno eſſent obſeſſi. Quid er
go. erit de illis qui tot obſeſſi ſunt
demoib⁹ quō ſaluabūtur. Optīe
ne deſperent. faciant ſic btā maria
magdalena fecit ⁊ inuenient gra
ciā ⁊ miſericordiam apud deum
ſicut ipſa qn̄ cū tota fiducia cucur
rit ad xp̄m ⁊ ipſe dimiſit ſibi om
nia pctā ſua. Bern̄. O hõ ne deſpe
res te mutari poſſe in meli⁹ Si enī
tm̄ potuit dyabolus vt te de excelſ
virtutū piecit in ꝓfundū viciorum
quãto magis poterit te de⁹ ad ſum
mū bonū reuocare ⁊ nõ ſolū ad id
reſtituere qđ fuiſti. ſed multo bea
tiorem ꝙ̄ pri⁹ videbaris efficere.
Aug⁹ Nemo de pietate di diffidat
ꝙ maior eſt ei⁹ miſericordia ꝙ̄ no
ſtra miſeria Tardiꝰ ſiq̄dē ei videtꝛ
eſſe peccatori veniam dare ꝙ̄ ipſi
pctōri accipe Sic feſtiat pctōrem
abſoluere a tormēto ꝯſcientie. q̄ſi
plus cruciet eū ꝯpaſſio miſeri ꝙ̄
ipſum miſeꝝ cōpaſſio ſui. Grego.
Nullū pctōrē cõtemnit q̄ pctōres
redimere venit. Bern̄. Non abhor
ruiſti penitētem latronem. non la
crimãtem peccatricē. non chana
neam ſupplicãtem. nõ in adulterio
deprehēſā. non ſedētē i teloneo n̄
ſupplicãtem publicanū. n̄ diſcipu
lum te negãtē. nec ipſos crucifixo
res tuos Gre. Qui mlͭtos ſanatos
videmus. quid aliud ꝙ̄ miſericor
die pignus tenemus. Exemplum
de muliere que corp⁹ xp̄i ꝯculcauiꝷ
Require in ſmone. Procidēs autē
ſeru⁹ ille. Rogemus dominum.
¶ Feria quarta. f. lx.

Honora patrē

tuum ⁊ matrē tuā Math
xv. verba iſta lecta ſunt in euãge
lio hodierno ⁊ ſcripta ſūt Exodi. x
x. Sciendum autem ꝙ parentes de
bemus honorare duob⁹ modis. ſci
licē reuerentiam exhibēdo. et neceſ
ſaria miniſtrãdo. Primo debe⁹ ho
norare parentes reuerentiã debitā
exhibēdo ⁊ ſeruicium Eccī. iij. Qui
timet deū honorat parentes ⁊ q̄ſi
dominis ſeruies hiis qui te genue
rūt in ſubſtantia ope ⁊ omi paciē
tia. ſic honorauit xp̄s parentes ſu
os qui erat ſubditus illis ⁊ obedi
ens Luc̄. ij. Deſcendit q̄ cum eis et
ſubditus erat illis Qui autē cõtra
riū fecerit illi veniet maledictio dei
taꝉ Exo. xxi. Qui maledixerit patri
aut matri. morte morietꝛ ſup̄. eter
na. Sicut patet in abſalon qui of
fendit patrem ſuum ⁊ mala morte
interiit. ij. Re. xviij. Exemplū. q̄dã
puella ſolebat matrem ſuā ſepa
turbare Require in ſermone Vbi
eſt qui natus eſt. attendant hoc
q̄ pn̄tes turbare ſolent. Thob. iiij
Honorē habeb̄ mrī tue ꝙ̄ diu vixe
ris. memēto q̄ ⁊ quãta ꝑp̄ē te fuiſti

nuit·ſed mlt̄i ſunt ſic canis·Canis
cuȝ magna ſollicitudine nutrit ca
tulū ſuū·ſꝫ qn̄ catulus ſeneſcit mor
det ſe cum mr̄e ꝑ oſſe ſicut cū alieno
cane·Sic multi cū magna diligen
tia nutriuntur a ꝑentibus ſed qn̄
ſeneſcūt·tunc ꝓ modica re cōtēdūt
cum eis ſicut cum alienis·ſicut ꝓ
vno lecto vl' ꝓ olla vel ꝓ vaſe vel cō
ſimili re Tales attendāt qd̄ dicitur
Eccleſi·iij·Maledictus a deo qui ex
aſperat patrē vel matrem ſuaȝ Se
cūdo debemꝰ honorare ꝑentes eis
neccāria miniſtrādo Eccū·vij·Hora
patrem tuum ⁊ gemitus mr̄is tue
ne obliuiſcaris memento qm̄ niſi
ꝑ illos nō fuiſſes et retribue illis
qūo et illi tibi Glō·vt ſic illi te nu
trierūt·ita tu nutrias eos·cum in
digēt ſi potes·Sic honorauit xp̄s ma
trē·qꝛ ꝙ diu vixit curā eius habuit
⁊ cū moreret̄ cariſſimo ſuo ioħi cō
miſit Exēplū poſſumꝰ accipe in aīali
bus Job·xij·Interroga iumēta ⁊
docebunt te·volatilia celi ⁊ indica
bunt tibi·Exēplū legit̄ de gruibꝰ
ꝙ qn̄ ſunt in mutacōe pēnarū ⁊ vo
lare n̄ pn̄t iuuenes eoꝝ adducūt
eis victū·Sic debēt filij ſenibꝰ ſuis
ꝑentibꝰ facere·Sed heu multi non
faciūt ſicut grus·ſꝫ ſic vultur·qui
ꝑentes ſuos ad tēpus nutrit·ſed
quādo vidit ꝙ multū ꝯmedunt·
morſibus eos perimit·Sic multi
ad modicū tēpus nutriūt ꝑentes
ſuos·ſed ſtatim incipiunt habere
tediū ⁊ optant eis mortē·Exēpluȝ
Quidā homo deſponſauit duos fili
os ⁊ vnam filiā ⁊ dedit eis fere to
tū qd̄ habuit·Quodam tempore ꝑ

rexit ad domū filij·ſenioris qui be
nigne recepit eū·ſed poſt mēſem
vnū cepit habere tediū dicēs·pat̄
qn̄ vultis viſitare aliū filium·Ipſe
autē aduertens ꝙ tediuȝ ſui habe
ret·ꝑrexit ad aliū filiuȝ et ille fecit
ſicut primꝰ Poſtea venit ad filiaȝ
⁊ ꝯtigit ſibi ſimile Ille autēȝ mlt̄ū
dolēs rediit domū ⁊ comparauit for
tem ciſtā cum tribꝰ ſeris·⁊ īpleuit
eā terra ⁊ lapidibus·⁊ vocatis il
lis tribus pueris ſuis dixit·Noue
ritis me habere vnā ciſtā quā neſ
citis accipite claues ⁊ poſt morteȝ
meā aperite ⁊ diuidite inter vos q̄c
q̄d in ea inueneritis Illi gauiſi per
mittebāt patri q̄cq̄d volebat·Eo
mortuo cōuocatis amicis aperuerūt
ciſtā ⁊ inuenerūt terraȝ ⁊ lapides
⁊ litterā in q̄ erat ſcriptū·Fatuus
eſt qui tātū dat filijs ꝙ ipſū men
dicare oꝫ·hoc cōperi in filijs meis
Quod audiētes illi ꝯfuſe receſſerunt
Nō ſic ē faciendū ſed ꝑentibus eſt
ſubueniendū non ſolū in hac vita
ſꝫ eciā in futura vita ꝑentibꝰ eſt ſub
ueniendū qn̄ ad taleȝ etatē ꝑuene
rūt ꝙ ſe ipſos iuuare non poterunt
Eccū·iij·Elemoſina patris tui non
erit in obliuione et ꝓ pctō mr̄is re
ſtituetur tibi bonū·Pro pctō mr̄is
vocat̄ elemoſina q̄ dat̄ ꝓ deletōne
pctōꝝ mr̄is·q·d·nō debes obliuiſ
ci pr̄is tui ⁊ mr̄is poſt mortē·ſꝫ de
bes ꝓ pctīs eoꝝ elemoſinā daē·Si
eīm hō diligit parētes in vita·debꝫ
eciā diligere poſt morteȝ qn̄ magis
indigēt·Exēpluȝ in rege ĩnno q̄ ha
buit patrē nomine belū quē mlt̄ū
dilexit in vita ſua·⁊ poſt mortē lite

tre ei ſubueniſſ3 ⁊ edificauit ſibi pul
cherrimū pallacium ponēs in eo
ymaginē pr̄is ſui de auro factā ⁊
poſuit corā eo menſā. ſup quā ob
tulit ſingul' dieb⁹ optima fercula
⁊ fecit ea ibi comedere. putans ſic
ibi patri ſubuenire iuxta morē gē
tiliū. Si talē fidelitatē habuit gen
til' q̄ nihil de deo ſciuit m̄lto magis
deb3 xp̄ian⁹ pentibus ſuis ſubue
nire. S3 heu multi ſunt qui nō faci
unt ſicut ille minus. ſ3 ſic euilmero
dach rex babiloīs. qui timens ne
pat' ſuus de morte reſurgeret. corp⁹
pr̄is ſui ſūptū de ſepulchro ſecuit
⁊ diuidebat in t̄centas ptes ⁊ de
dit tricētis vulturib⁹ ad deuorādū
dicēs. mō ſum ſecur⁹ ꝙ nō reſurg3
pater me⁹ niſi iſti vultures pṫre ɔ
gregent. Euilmerodach interp̄ta
tur inſipiēs et ſignificat illos qui
inſipient' pr̄is ſui hereditatē conſu
munt ⁊ ſibi nō ſubueniūt. ſed paſ
cūt inde vultures .i. demones. qn̄ in
ſeruicio diaboli ⁊ mala ſocietate il
la bona cōſumunt. ꝓ quib⁹ aliqn̄
pr̄es eorū vitam expoſuerūt. Quā
tū autem deo diſplicet ꝙ filij penti
bus nō ſubueniūt. ptz p exemplū
Vir quidā dedit filio ſuo vxorem.
tradēs ei oīa bona tali ɔdicione ꝙ
eū q̄diu viuēt nutriret. Cūq3 eū p
aliqd temp⁹ nutriuiſſet cepit de die
diem expēſas ⁊ cibaria ſibi ſubtra
here ⁊ ad vltimū dedit ſibi cibū ſer
uorū. Quadā die aūt veniret pat' ſeſ
ſus de agro. filius ⁊ vxor eius eū vi
dētes. pullū quē aſſauerāt abſcō
derunt in capſā quouſq3 recederet
cūq3 pater receſſiſſet ⁊ fili⁹ pullū

de capſa accipe vellet. Rana mag
na exiliuit ⁊ in faciē eius vngulas
p circuitū validiſſime fixit. Cunq3
vellet eā remouere ⁊ nō poſſet vo
cat⁹ eſt faber vt eā cū forfice detra
heret. At rana in fabrū ita horribi
liter reſpexit ꝙ p̄ timore in terrā ce
cidit dicens Non eſt rana ſed dya
bolus ego nō accedam. ſed ille mi
ſerabilit' expirauit. Rogemus.

¶ Feria. vi. ante letare. Fl. xi

QVi biberit a

quam quam ego do non
ſitiet in eternum Joh. iiij. Nota ꝙ
domin⁹ dat multiplicē aquā. Pri
ma eſt ſacri baptiſmatis illa ē no
bis multū neceſſaria. q2 ſine ea ne
mo poteſt intrare in regnum celoꝝ
hanc aquam dedit nobis chriſtus
qn̄ in aquis iordanis baptiſatus
eſt ⁊ aquis virtutē dedit vt celū no
bis apire poſſent Joh. iij. Niſi q̄s
renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpū ſācto
ꝛc. vnde dicitur Mat. iij. Aſcēdit
ih̄s de aqua ⁊ ecce aperti ſunt celi.
Glō. Dum xp̄s aquas iordanis ſu
bijt. celi ianuā nob' pandit. Iſta
aqua tantā habet virtutem vt ho
minem ab omnibus peccatis mū
dum facit. vnde figuratū fuit. iiij
Regū. v. vbi helizeus dixit ad na
aman leproſū. vade ⁊ lauare ſep
ties in Iordane ⁊ mundaberis. Et
ſic factum eſt Per ſeptuplicem lo
tōnem notatur ꝙ homo a ſeptem
peccatis mortalib⁹ i baptiſmo mū
datur Si āt immediate decederet ſic
ſtatim ad celum eleuaretur. Iſta
aqua etiā figurata fuit. iiij. Re. vij.

vbi dicit̃ q̄ in tēplo ſtabant duo
decim boues reſpicientes ad orien
tem. ⁊ occidentem. ad meridiem.
⁊ ad aquilonem ⁊ portabant ma
re eneuz id eſt lauatoriuz cum aq̄
in quo ſacerdos ingredientes tem
plum ſe lauabant. Per mare ene
um ſignificatur aqua baptiſmi q̄
ſcel9 lauare debemus Per duode
cim boues qui aquam portabant
ſignificantur duodecim apoſtoli
qui baptiſmuz p quatuor mūdi p
tes predicabant. quibus dictū eſt
Ite in mundum vniuerſū baptiſā
tes eos in nomine pris ⁊ filij ⁊ ſpi
ritus ſancti. Iſta forma verboruz di
ligenter eſt obſeruāda. ſi aliquis
mutat ordinez verboꝝ vt ego bap
tiſo te i nomine filij ⁊ patris ⁊ ſpi
ritus ſcī. non eſt baptiſm9. vel ſi ali
quis interponat vt ego te baptiſo
in nomine pris affer aquā ⁊ fi⁊
ſpūſcī. non eſt baptiſatus. Hec
baptiſatio ſi fieret in alio liquore
q̄ in aqua ſcilz in vino in ceruiſia
⁊c̄. non eſt baptiſm9. Secūdo dedit
nobis aquā ſue ſcē doctrine ⁊ iſtru
ctōnis Ecci. xv. Aqua ſapientie ſa
lutaris potauit illū ſcilz hominem
iħm criſtū. De iſta dicitur Apoc. x
xxij. Oſtēdit mihi fluuiuz aque vi
ue ſplendidum tanq̄ criſtallū pce
dentez de ſede dei ⁊ agni. Per fluui
um iſtum ſignatur ſacra ſcripturā
de q̄ fluit aqua viua ⁊ iſta ē doctri
na que hominem ad vitā eternam
pducit Joh. iiij. Qui biberit aquā
quā ego do ſcz aquā ſacre ſcripture
fiet in eo fons ſaliens in vitā eter
nā Et bene ſacra ſcriptura compa

tur fluuio ſiue fluenti aq̄. quia ad
moduz fluuij doctrina ſacra fluit
de pmo fonte. i. de deo in aplos de
apoſtolis in ſucceſſores eoꝝ ſcz p
dicātes. de pdicatoribus in au die
tes ⁊ audiētes mūdificat ⁊ fecūdat
Johan. xv. Jam vos mundi eſtis
ppter ſmonē quez locutus ſuz vob
Exemplū de beato paulo pmo he
remita Require in ſmone. Probe
tis dnica infra octauas epiphāie
dni Tercio dedit nobis xps aquaz
ſui lateris. Jo. xix. Vnus militum
lancea latus ei9 apuit ⁊ ↄtinuo ex
iuit ſanguis ⁊ aqua Iſtud figuā
tuz fuit. Ezech. xlvij. vbi ezechieli
oſtēſū eſt templū. ⁊ ecce aque ēdū
dantes ex latere dextro templi exi
bāt. ⁊ omnes ad quos puenit aq̄
iſta ſalui facti ſunt Per templum
iſtd figur corp9 xpi Jo. ij. Soluite
templū hoc ⁊ in trib9 diebꝫ excita
bo illud hoc aūt dicebat de templo
corpis. Corp9 enī xpi ſolutū fuit
in morte ⁊ poſt mortē reſuſcitatum
fuit in reſurrectōne. de cuius latere
dextro aqua ſaluberria pfluxit et
omnes ad quos puenit aqua iſta
ſalui fcī ſunt. ⁊ hoc ē qd canit eccā
tempe paſcali Vidi aquā egrediē
tem de tēplo ⁊c̄. Hanc aquā antiq̄
pr̄es ſibi dari petebant. Vn̄ moy
ſes dicebat Nūi. xx. Exaudi domie
clamorē ppli huius ⁊ aperi eis the
ſaurū fōtem aque viue. et cū moy
ſes ad pceptuz dnī petrā bis pcuſ
ſit cū vga. egreſſe ſūt aque largiſ
ſime ita vt omnis popul9 biberz et
iumēta Per petrā deſignat xps p
Cor. x Petra aūt erat xps. tes bis

pcuſſa fuit· ſcȝ in flagellacōe ⁊ cru
cifixione ⁊ egreſſe ſunt aq̄· tam de
oculis q̄ꝫ de latere ita largiſſime ꝙ
totus mūdus eſt in eis ablutus .
Quarto dat dominꝰ ſuis ſuis aq̄m
gracie ſalutaris Jo·iiij·dixit domi
nus ad mulierem chananeaȝ ·Si
ſcires donum dei ⁊ quis eſt qui dic̄
tibi da mihi bibē tu forſā petiſſes
ab eo ⁊ dediſſȝ tibi aquā viuam ·
graciaȝ ſuā viuificātem·Deꝰ enim
eſt fons viuus ſic dic̄ Pſal·Sitiuit
aīa mea ad deū fonteȝ viuū·Bern̄·
Deus eſt omnia in omnibꝰ·ſi eſu
ris cibus eſt·ſi ſitis fons eſt·De fō
te iſto debemꝰ petere aquā viuā cū
muliere dicēdo·Da mihi hāc aquā
viuaȝ vt nō ſiciam in eternū Dn̄s
patus eſt dare Apoc̄·xxij·Sitienti
dabo de fonte aque viue gratis ·Si
cut enim aqua naturalis ꝯmunis
eſt omnibꝫ trāſeuntibus ita deus
dat cōmunit̄ aquā gracie ſue oībꝫ
deſiderantibus·tam paupibꝰ q̄ꝫ di
uitibus·vnde dī yſa·lv·Omēs ſiti
entes venite ad aquas dicit dn̄s·
nō vllum excepit niſi qui eſt indiſ
poſitus ad recipiendū·Anſelmus
Non ideo homo grāȝ nō hābet qꝛ
deꝰ non dat·ſed quia homo non ē
patus recipe ⁊c̄·Proū·xvi·homi
nis eſt p̄parare animaȝ·debet aūt
pꝛepare ſe p humilitatem cordis
ſui·ſicut enim aqua deſerit mōtes
⁊ fluit ad valles·ſic gracia dei deſe
rit ſuperbos ⁊ fluit ad humiles vn̄
dicitur·Jacobi·iiij·Quia ſupbis re
ſiſtit deꝰ humilibꝰ aūt dat graciā
vn̄·ps̄·Inter medium monciū per
tranſibunt aque·dic̄ aūt pluralit̄
aque·ꝓpter ſeptuplicē grām ſpūſ
ſcī·Hec aqua gracie diuine ſanat i
aīa omnes īfirmitates·vn̄ figura
tū eſt Jo·v·Erat aūt iheroſolimis
ꝓbatica piſcina q̄nq3 porticꝰ ha
bēs·in his iacebat multitudo max
ima languētiū·cecoꝝ·claudoꝝ·ari
dorū·expectantiū aque motuȝ·ibi
dic̄ Glō·Ceci ſunt qui non habent
lumē fidei Claudi ſunt qui non vi
dēt ꝙ nō poſſunt opari·Aridi qui
quicq̄d agunt ſine pinguedīe ca
ritatis faciunt·Hii expectāt aque
motum in qua fiebat ſanitas per
āgelū Aque mocio grām ſpūſſan
cti ſignificat·qꝛ oēs infirmitates
ſanare poteſt·⁊ ideo cū magno deſi
derio debemꝰ expectare Job·xii·Si
cōtinuerit aquas ſcȝ grē·omnia
ſiccabūtur·ſi aūt emiſerit eas ſub
uertet terram·i·omne terrenū qd
eſt in hoīe Hec piſcina habȝ quin
q3 porticus p qd notat̄ ꝙ aque gra
cie diuine adquiruntur maxīe per
quinq3 vulnerū xp̄i recordacōem
Exemplum de quodam temptato
qui ante ymaginem crucifixi gra
ciā inuenit ⁊ temptacōes ſupauit
Require in dn̄ica·xviij·in ſmone
Grās ago deo meo·Quinto dat do
minꝰ aquam ꝯtrite lacrimacionis
Felix enim eſt cui datur hec aqua
ad deflendum pctā Jhere·ix·Quis
dabit capiti meo aquam ⁊ oculis
meis fontem lacrimarum ⁊ plora
bo die ac nocte Augꝰ·ſi totus ver
tar i fletū Require ſup̄ in ſermone
Hec eſt volūtas dei·Bern̄·Exite la
crime·Ibi dic̄ hanc aquā dedit do
minꝰ petro qn̄ ptꝰ trinam negacōē

nē reſpexit eū · ipſe foras iuit ⁊ fle·
amare Quez effectū habuit aqua
hec ſꝫ dō· x· i ſ Vidēs ibꝫ ciuitatē·

Dominica quarta f·xij·

Illa que ſurſum eſt

ihrl'm libera ē q̄ ē mr̄ nr̄a· Gal' iiij
Per ciuitatē iſtā Jrl'm quā cōmē
dat nobis apl'uſ ſignificat regnū
celorū qđ ꝯmendat a q̄tuor͛ dicō i
bꝫ Primo a ſitus habilitate quia in
alto ſita eſt · cū dicit que ſurſuz eſt
Scđo mō a pacis trāquillitate· ideo
vocat ihrl'm · i· viſio pacis· Tercio
modo a tributi libertate · vn̄ dic̄ li
bera eſt· Quarto mō a ciuiū carita
te· vn̄ dic̄ que eſt mr̄ nr̄a · qꝛ ibi di
ligūt ſe omnes ſicut filij vni⁹ mris
Primo mō cōmendat in hoc q̄ in
alto loco ſita eſt ſcꝫ i celo empirio
Eccl'i· xxiiij· Ego in altiſſimiſ habito
⁊ thronus me⁹ in colūna nub· No
tādū autem q̄ in ciuitate que in al
to eſt poſita ſolent inueniri quatu
or ꝯmendabilia· Primū eſt ſecuri
tas qꝛ ſecurior eſt ciuitas in mōte
excelſo q̄ in valle Sic i excelſa ciui
tate maior ē ſecuritaſ q̄ in hac val
le miſerie vbi nulla ē ſecuritas Ber
Heu mihi quia vndiqꝫ mihi bella Re
in ſmone Mulier chananea· Jdez
Bern̄· Caro ſuggerit michi mollia
mund⁹ vana· dyabolus aduerſa·
Quotiens aliqua cogitacō carnal'
mentem importūe pulſat· de cibo·
de· potu· de ſōno ceteriſqꝫ ſimilibuſ
ad carnis curā ptinentibus · caro
mihi loquitur Quādo vero de ambi
cōne ſcl'i· de iactātia· de arrogātia·
cogitacō vana in corde verſatur de
mūdo eſt· Qn̄ autez ad irā vel iracū
diam vel amaritudinem prouocatur
menſ mea tūc diabolica ſuggeſtio
eſt· Jſti aūt ſunt hoſtes qui ſēper
impugnāt hominē ⁊ ideo nūq̄ pōt
eſſe ſecuritas in hac vita· ſꝫ qn̄ p
ueneri⁹ ad illām ciuitatē que ſur
ſuz eſt in excelſo throno celoꝝ· tūc
eri⁹ ſecuri ab iſtis Ber· O ciuitas
dei ſecura manſio paterna· totum
ꝯtinens qđ delectat· ppl's ſine mur
mure· incole quieti hoies nullā ha
bētes indigētiā· O q̄ glorioſa dc̄a
ſunt de te ciuitaſ dei Scđm eſt ſani
tas qui em̄ habitāt i loco eminen
ti ſolent ſaniores eſſe q̄ hij· qui hi
tant in palude· Jbi ergo in illa ſu
perna ciuitate dei nulla ē infirmitas
qꝛ ibi null⁹ eſt infirm⁹· null⁹ cec⁹
null⁹· claud⁹· null⁹ iſirmat· nullūſ
ibi morit· Apoc̄· xxi· Mors vltra nō
eit neqꝫ luct⁹ neqꝫ clamor ſꝫ nec vl
lus dolor Aug⁹· Juuētus ibi nūq̄
ſeneſcit· ibi ſenect⁹ nūq̄ marceſcit
ibi vita terminū neſcit· Jnnocēti⁹
Jn regno celeſti eſt fortitudo ſine
debilitate· ſanitas ſine infirmitate
pulchritudo ſine difformitate vita
ſine morte· Anſelm⁹· Quid amas
o aīa· ⁊ caro mea quid deſideras·
ibi erit· quicquid deſideratis quic
quid amatis· ſi delectat vos longa
vita ⁊ ſalubris· ibi erit ⁊ ſana et
nitas ⁊ eterna ſanitas· qꝛ iuſti in
ppetuum viuēt ⁊ ſalus iuſtorum
a dn̄o· Terciū eſt ſuauitas ſiue de
licie qꝛ in ciuitatibꝫ i mōte poſitis
ꝑpt aeris ſanitatē ſuaui⁹ ē ⁊ delicio
ſi⁹ habitaē· q̄ in ciuitate in valle
lutoſa poita· ſic i ciuitate ſupna mul

to maiores ſūt delicie q̄ in hac val
le miſerie Ancelmꝰ. Omnes delicie
que fuerūt ab inicio mundi ⁊ ſunt
et erūt vſqꝫ ad diem iudicij in hoc
mundo minores ſunt reſpectu illiꝰ
ſanitatis. q̄ ſit vna gutta reſpectu
totiꝰ maris Bern̄. Tanta eſt iocū
ditas ⁊ ſuauitas illius patrie q̄ ſi
nō liceret ibi eſſe niſi per vniꝰ mo
menti moram. omnes dies huiuſ
mundi pleni delicijſ cōtemnerent
Cui ꝯpata omnis aliū de ſuauitaſ
dolor eſt. ōne dulce amarū eſt. om
nis iocunditaſ meror. omne decus
fetidum. omne quodcūqꝫ delecta
re pōt moleſtum. cum dei bonitas
in infinitū excedit omnē bonitatē.
Augꝰ. Ibi erit ōnis plenitudo ob
iecta viſui. ōnis armonia reſonās
auditui. ōniſ dulcedo influēs gut
turi. omnis ſanitaſ ſbiecta tactui.
fragor omniū aromatū. fumigās
olofactuꝫ. ſola p̄guſtacō illiꝰ gau
dij. plus valꝫ q̄ omnes delicie hꝰ
mūdi. ps̄. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſu
auis eſt dn̄s. hāc guſtauerat Au
gꝰ. qn̄ dixit Introducis me. Reqre
in ſermone Gaudete. Bern̄. Si vna
gutta illiꝰ gaudij ſic inebriabat.
multō magis totus fluctꝰ Si dei ve
ſtigia tantū hn̄t ſuauitatis: q̄t ha
bet ergo deꝰ q̄ eſt fons totiuſ gau
dij. petrus cū guſtaſſet i mōte op
tabat ſic ſemp p̄manē dicēs. Dn̄e
bonū eſt nos hic eſſe. faciamꝰ hic
tria tabernacula Exemplū d̄ illo q̄
cogitans de illo v̄ſiculo. Qm̄ mille
anni an̄ oculos tuos. Rogauit do
minū ondere ſibi minimū gaudiū
r̄gni. Reqre dn̄ica. xv. ſ. p̄mū quel

te r̄gnū dei. Quartū ē claritas. qꝛ in
ciuitate i alto poſita maior eſt cla
ritas q̄ in ea q̄ in palude eſt vnde
freqn̄ter nebule ⁊ vapoēs aſcēdūt
In illa eīn ſuperna ciuitate eſt ma
xima claritas Apoc̄. xxi. Ciuitas il
la non eget ſole ⁊ luna vt luceant
in ea nam claritas illuminat eam
Inſup fulgebūt corpora ſanctorū
ſicut ſol qn̄ primo fuit creatus. qꝛ
tūc fuit ſeptupliciter clarior q̄ nūc.
quia ꝑpter tranſgreſſionē p̄mi ho
minis ſex parteſ amiſit ſue clarita
tis. ſicut dicit gloſa ſup yſa. xxx.
Quāta putas erit claritas vbi tot
conueniunt ſoles Thob. xiij. Beatꝰ
ero ſi fuerint reliquie ſeminis mei
ad videndum claritatem ciuitatis
ihr̄lꝫ Exemplū de quodā demone
q̄ dixit de claritate Reqre i ſermōe
Primū querite regnū dei. Circa ſe
cundū nō q̄ ciuitas celeſtis ꝯmen
dat̄ a pacis trāqllitate. ideo interp̄
tatur ihr̄lm ꝟ viſio pacis Pax enī
eſt ibi p̄fecta. yſa. xxxij. ſedebit po
pulus meꝰ i pulchritudine pacis.
in requie opulenta. in tabernacul̄
fiducie. ideo dicit̄ viſio pacis. quia
ibi videbimuſ deū q̄ nob̄ pacē fecit
ſuo ſanguine ⁊ in eius viſione pa
cem habebimꝰ. vnde dn̄ſ ait Joh̄.
xvi. In mūdo preſſurā habebitis.
in me aūt pacem. Ps̄. Delectabū
tur ſācti in multitudine pacis. An
ſelmus. Si pax ⁊ ſecuritas ibi deſi
ceret ibi eſt certe illud gaudiū qd̄
nunq̄ deficit. certi erūt nunq̄ illud
ſua ſponte amiſſuros. nec deuꝫ ab
eis ablaturum. nec aliquid deo po
tenciꝰ deuꝫ et illos ſeparaturꝫ. Cir

ta ſecūdū notandū ꝙ ciuitas cele
ſtis ꝯmēdat a libertate. vn̄ dicit.
libera ē. Ibi enī hō erit liber ab om
ni ſeruitute qua mō grauat̄ i hoc
mūdo. nūc cogit hominē princeps
terre. nūc ꝓpria caro ad ſeruiēdū.
quidā ſeruiūt peccatis. q̄ q̄ faciūt
pctīn ſerui ſunt peccati. quidā di
uicijs ſicut auari. quidā dyabolo
ab ōībꝫ iſtis liberi ſunt et erūt ſā
cti. Et illā lībtatē quā mō habꝫ ai
mus. cogitandi quocūqꝫ vult. illā
tūc habebit caro et corpꝰ hominis.
q̄ in ictu oculi tranſibit ab oriēte
in occidentem. ita ꝙ nihil obſtare
poſſit neqꝫ murꝰ neqꝫ aliquod ob
ſtaculum. ſcdm ꝙ dicit Anſelmꝰ
Erit ciuitatis illiꝰ vna in omnibꝰ et
inſepabilis in ſingulis volūtas li
bera. ab omni malo liberata. et im
pleta omni bono fruēs indeficien
ter eternoꝝ iocūditate gaudioꝝ.
oblita culpaꝝ. nec idō ſue liberati
onis oblita vt liberatori ſuo nō ſit
grata. Circa quartū nō ꝙ ciuitas
celeſtis ꝯmendat̄ a ciuiū caritate.
vn̄ dicit. mat̄ nrā eſt q. d. Omnes
q̄i frēs vniꝰ matris ꝯcordabimus
ibi et mutuo diligemꝰ Tanta erit
ꝯcordia et caritas ꝙ q̄libet felici
tatē alteriꝰ ſuam reputat. et d ea ſi
cut de ſua iocundat̄. Anſelmus In
illa ꝑfecta caritate innumerabili
um angeloꝝ et hominū. nullus mi
nus diligit aliū q̄ ſeipm̄. Nō alit̄
quiſqꝫ gaudebit ꝓ ſingulis q̄ ꝓ ſe
ipſo. Bern̄. Quid igitur in illa cele
ſti ciuitate eſt ſingulorꝫ. hoc eſt ꝑ
caritatē omniū. vna erit ōmūꝫ lin
gua iubilacio indefeſſa. vnꝰ affcūs
amor eternꝰ. vnū erit ibi gaudiūꝫ
vna pax. ſufficiēcie etnalis trāq̄lli
tas Ibi enī erit angeloꝝ et homi
num vnūꝫ gaudiūꝫ. vnū colloqui
um. vnum ꝯuiuiūꝫ Augꝰ. Beata
illa ciuitas. magnū in ſe bonū vide
bit. ꝙ nulli ſupiori. nullus inferior
inuidebit. ſicut nūc Sed vnuſquiſ
qꝫ tantūꝫ gaudebit de alteriꝰ felici
tate quantum de ſua propria.

De eodem. ſ. lxiiij.

Abijt ieſꝰ trās
mare galilee et ſequebatur
eūꝫ multitudo magna Io. vi. In
iſtis verbis duo ſunt ꝯſideranda.
primo quid ꝑ mare intelligatur.
ſecundo quid ꝑ multitudinē q̄ eūꝫ
ſequebat̄. Circa p̄mū nō ꝙ ꝑ ma
re mundus ſignificat̄ ꝓpter multa.
Primo ꝓpter amaritudinē. Nam
mare habet aquā amariſſimāꝫ et
tn̄ piſces in hoc ꝯcurrentes delectā
tur in hoc hitare. Sic delectacio hꝰ
mundi amara eſt anime. licet ho
mines aſſueti nō cognoſcāt ſꝫ dele
ctent̄ in eis Iob. xxx. Eſſe ſub ſenti
bus delicias ꝯputabūt. De amari
tudine huiꝰ aque dī Apoc. viij. Mlꝉ
ti mortui ſūt de aq̄s .i. de mūdi deli
cijs. q̄ amare facte ſūt. ſ. pꝰ mortē
Prou. v. Nouiſſima illiꝰ amara q̄ſi
abſinthiū Ihē. v. Vide ꝙ malū et
amarꝫ ſit dereliq̄ſſe dn̄m deū tuū.
De delicijs hꝰ ſeculi ꝙ amare erūt
poſt mortē dī Apo. xviij. Quātū gl'i
ficauit ſe q̄s in delicijs. tm̄ date ei
luctū et tormētū. ſic patet in diuite
epulone Luc. xvi. Exemplū d quo
dam monacho q̄ vidit animam cu

iuſdā diuitiſ duci ad infernū ſicq̃
re in ſermone Gaudete in dn̄o. Se
cūdo. mūdus ꝯpatur mari ꝓpt̄ iha
bitanciū ꝑſecucionem. ſic em̄ pi
ſces maris hn̄t multos hoſtes in
ſidiātes ⁊ pſequētes eos. ſic in mū
do multi ſūt pſecutores. ps̄. Mlti
ſūt q̄ pſequūtur me. ſ. mūdꝰ. caro.
⁊ dyabolus Mūdꝰ inſidiat̄ pmitte
do longā vita ⁊ mentit̄ Job. xxi. du
cūt in bonis dies ſuos ⁊ in pūcto ad
infernū deſcēdūt Aliqn̄ inſidiatur
dādo pſpitatē in bonis tpalibꝫ Eſt
em̄ mūdus ſicut iudas q̄ dixit iudeis
Quēcūqꝫ oſculatꝰ fuero ipſe ē tene
te eū ⁊ ducite eū caute. Ita dicit
mundꝰ dyabol'. quēcūqꝫ oſculatus
fuero pſpitate tpali. ipē ē quē tra
do vob̄ tenete eū ⁊ ducite eū caute
⁊ pmittite eū viuē ſcdm ſuā volun
tatē Gre. Cōtinuꝰ ſucceſſus tpaliū
certū eſt future calamitatis indici
um Secūdus hoſtis ē caro. iſta in
ſidiat̄ p malas ꝯcupiſcēcias Gal.
v. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄.
Ecci. xviij. Poſt ꝯcupiſcencias tu
as nō eas ⁊ a volūtate tua auerte.
Terciꝰ hoſtis ē dyabolus q̄ inſidia
tur in ōni loco nob̄ ⁊ in ōni tpe p̄.
Pe. v. Sobrij eſtote ⁊ vigilate qꝛ
aduerſariꝰ vr̄ dyabolus tanq̄ leo
rugiēs circuit q̄rens quē deuoret.
Grauis ē iſte hoſtis qꝛ nō ē ſolus
ſꝫ habꝫ infinitos ſocios. vn̄ ps̄. Re
ſpice inimicos meos qm̄ multiplica
ti ſūt ⁊ odio iniq̄ oderūt me Exem
plū Quodā tpe btūs martinꝰ trā
ſiuit iuxta quedā fluuiū vidit mlt
tos mergos in flūme piſcibꝰ inſi
diātes ⁊ q̄ſdā capiētes. ⁊ ait For

ma demonū hec ē. inſidiant̄ incau
tis. capiūt neſciētes. captos deuo
rāt. ſaturari nequeunt deuoratis.
Tercio ſicut in mari nō ē locꝰ man
ſionis. ſic nec i mūdo Heb. xiij. Nō
habemus hic manentē ciuitatē ſꝫ
futurā inq̄rimus Augꝰ. Nihil ali
ud eſt pn̄s vita q̄ꝫ curſus ad mor
tem in quo nemo vel paululū ſtarē
vel tardius ire pmittitur. ſed pari
modo omnes vrgemur. Felix ē er
go qui edificat in alia vita certam
manſionem. ex quo hic mānſionē
diu habere nō poterit. Exemplū.
legitur q̄ quidā dux grecorū cū
eſſet in extremis reſpiciēs domos
et caſtra ſua ingemiſcēs dixit O do
mine deꝰ quantū ꝯtēnendus ē mū
dus. qꝛ ego q̄ tot habui caſtra et
pala cia in quibꝫ ſolebā habitarē
et hoſpitari. mō neſcio vbi hac no
cte debeo deuenire et q̄s debeat me
hoſpitare. Quāto ſic ſūt mlta pici
la in mari ſic in hoc mūdo ſunt mlt
ta picula Bern̄. Pcicula huiꝰ mū
di pbat trāſeunciū raritas ⁊ peun
ciū multitudo. amas ſeculū abſor
bebit te. amatores ſuos ſolet vora
re. nō parere illis Multo piculoſior ē
mundꝰ q̄ꝫ verū mare. qꝛ in vero ma
ri ſubmergit̄ tantū corpus In mū
do ſubmergit̄ aīa. Et int̄ multas na
ues ⁊ hoīes nauigantes in mari
vix ſubmergit̄ vnꝰ Sed in hoc mū
do inter multos vix ſaluabit̄ vnꝰ.
Exemplū Quidam clericus ſamoni
tus a ſuo epō vt alijs bn̄ficijs reſi
gnatis vnū tantū reſeruaret. qui
ait. temptabo vtꝝ pluribꝰ bn̄ficijs
poſſum ſaciari. Tūc eps adiurās

precepit ei vt ad eum rediret ⁊ de
ſtatu ſuo reuelaret. Mortu⁹ ḡ appa
ruit epō dicēs. eternalit̄ ſe damna
tū ꝓpter auariciā Et poſt m̄lta. q̄ſi
uit ab eo dicens. Viuit ne adhuc
aliq̄s ſup terram Cui r̄ndit eps. q̄
mō ſic q̄ris. qui dixit. Certe poſtq̄
fui mortu⁹ m̄ltitudo magna ad in
fernū deſcendit ꝙ non credebā tot
homines eſſe in mūdo. Quinto ꝯpa
tur mūdus mari. ꝙ ſicut nemo p̄t
tranſire mare niſi p̄ nauī vt ad aliō
litus perueniat Sic nemo p̄t trāſire
picula h⁹ mūdi vt ad vitaʒ eternā
perueniat niſi p̄ nauim pn̄ie Sap.
xiiij. Tranſeūtes mare p̄ ratē ⁊ na
uim liberati ſūt. p̄ nauiʒ iſtā ſigni
ficat̄ penitēcia Lu. xiij. Niſi pniam
egeritis oēs ſimul pibitis. ⁊ ſic in
mari ſecurior ē mag̃ nauis q̄ par
ua. ſic ſecurior eſt magna pn̄ia q̄
pua Hoc mare trāſiuit xp̄s p̄ ma
gnā pniam et grauē quam egit p̄
noſtris peccatis ⁊ nō p̄ ſuis. Bern.
Age pniaʒ hoc tibi p̄dicat ſtabu
lum. hoc tibi preſepe clamat. hoc
mēbra infantilia loquunt̄. hoc la
crime ⁊ vagitus euāgeliſant. yſa
ie. xliij. Seruire me feciſti in pctis
tuis ⁊ ꝓpter peccata tua ⁊ p̄buiſti
mihi laborem in iniquitatib⁹ tuis
quaſi dicēt. ꝓpt̄ iniq̄tatē tuaʒ labo
reʒ pnie ſuſtinui. Et ſequebat̄ euʒ
multitudo magna ⁊ oēs ſancti p̄
tribulaciones ⁊ paſſiones ad reg
nū celoꝝ puenerūt Bern. Facta p̄
cedenciū patrꝝ recolam⁹ ⁊ nō erūt
grauia que toleram⁹. Exemplū de
quodam iuuene qui religioneʒ ſu
ſtinere nō potuit ſed exiuit. cui oc
currit xp̄s Require in ſermone Om
nia quecūq; ſcripta ſunt.

¶ Feria quarta.

PReteriens ihe
ſus vidit hominem cecum
a natiuitate ⁊c. Per cecuʒ iſtū ſig
nificatur homo peccator. peccatuʒ
enī excecat hominem Sap. ij. Exce
cauit eos malicia eoꝝ. Sciendū au
tem ꝙ quinq; ſūt principalit̄ pec
cata q̄ excecāt hominē. Primū eſt
auaricia et hoc figuratū ē Thob.
ij. vbi dr̄ ꝙ ſtercora yrūdinuʒ ceci
derūt ſup oculos thobie et cecus fa
ctus eſt Thobias interpretat̄ du
ctus ad luctū ⁊ in p̄nti vita ꝓpt̄ cōti
nuā curam ⁊ in futuro ꝓpt̄ eternaʒ
dānacionē Stercora irūdinū ſunt
tpalia bō phl. iij. Oia arbitror vt
ſtercora. Iſta excecāt hominē ꝙ
nō ꝯgnoſcit deū creatorem ſuū Ex
emplū. vſurari⁹ quidaʒ in agone
iacēs rogat⁹ ē ab amicis ſuis ꝙ de
um inuocaret ⁊ oſtēderunt ei imagi
nē crucifixi dicētes. vtrū ꝯgnoſcēt.
r̄ndit. nō cognoſco illū ligneū iſte
ſū ſ; illū argēteū quē hēo in vadio
in ciſta repoſitum ⁊ in tali cecitate
mortu⁹ ē. vn̄. Exo. xxiij. non accipi
as munera q̄ excecāt etiaʒ pruden
tes. Scd̄m pctm̄ qd̄ excecat hoiem
eſt ſupbia. Iſtō figuratū ē in ſede
chia q̄ regali dignitate elat⁹ alijs re
gi. ſ. babilonie ſubdit⁹ eē noluit.
ideo cepit eū ⁊ eruit ſibi oculos. ſic
oēs ſupbi q̄ nolūt ſbditi eē. ſ; ſp
volūt ſe alijs p̄ferre. ceci ſunt qui
detur eis ꝙ tales ſunt quales nun
q̄ erunt. vnde dictum eſt cuidam

ſupbo q̄ gloriabat̄ ꝙ nulliꝰ indige
ret Apoc· iij· tu dicis diues ſū ⁊ nł
liꝰ egeo ⁊ neſcis ꝙ miſer es ⁊ miſe
rabilis paup nudꝰ ⁊ cecus· Glō·
miſer es in vita miſerābilis i fama
et paup in bonis opibꝰ ⁊ nudꝰ vir
tutibꝰ ⁊ cecꝰ ꝙ deceptꝰ es eo ꝙ tpa
lia pmanēcia credis· Exēplū in ala
xādro magno q̄ adeo excecatꝰ fuit
p ſupbiā· ꝙ cū ōnes regiones ſibi
ſubiugaſſet· volebat adiē padiſū
Reqre in ſermōe Qui ſe exaltat hu
miliabit̄ dn̄ica pꝰ trinitatis· Terti
um peccatū qđ excecat hominē eſt
luxuria Iſtud figuratū eſt Iudic̄·
xvi· In dalida meretrice q̄ exceca
uit ſamſonē· Dalida meretrix ſig
nificat luxuriā ſiue carnis ↄcupiſ
cētiam· p ſamſonē q̄ eam adama
uit ſignificat̄ q̄libet peccator q̄ ſeq̄
tur ↄcupiſcenciā ſue carnis· Ipſa
tradit eum in manibꝰ inimicoꝝ
ſuoꝝ ⁊ demonū· Ecci· xviij· Poſt
ↄcupiſcencias tuas ne eas ⁊ avo
lūtate tua auertere· Si pſtas anime
tue ł vite ↄcupiſcēcias faciet te in
gaudiū inimicis tuis ſicut patuit
in ſamſone ꝙ inimici eius exceca
uerūt eum ⁊ illuſerūt ei Greḡ· Car
nal̄ delectacio mentē quā inficit
ↄſtituat· videre veri luminis clari
tatē ne valeat· ẜ vn̄ inferiꝰ delecta
tur· inde ad ſupnā caliginē faſciat̄
Sic excecati fuerūt duo iudices q̄ in
ſuſannā exarſerūt· De quibꝰ dicit̄
Daniel̄· xiij· Declinauerunt oculos
ne viderent celū nec recordarent̄ iu
dicioꝝ iuſtoꝝ Augꝰ· Ve eis dn̄e
qui auerterūt ſe a lumine tuo et de
fixi ope carnali delectant̄· ſic exceca
ta fuit illa mulier que ſeipſam ob
amorē interfecit Reqre poſtea in
ſermone Non ſimꝰ ↄcupiſcentes
Quartū pcm̄ qđ excecat hominē
eſt ira· Vn̄ Iob· xvij· Caligauit
ad indignacionē oculus meꝰ Gre·
p iram veritatis lux amittitur ſicut
ſcriptū eſt· ſol non occidet ſup ira
cundiā vrām Cui menti iracūdia
confuſionis tenebras mittit· huic
deus radiū ſue cognicōnis abſcō
dit· Idem gregoriꝰ dyabolus ſan
ctos viros q̄s in tēptacione vincere
nō pōt· p irā ſepe mitit̄ eos excecare
vt ſic eos tanq̄ cecos ducat ad fo
ueam peccati· vn̄ Soph· p̄ tribu
labo eos et ambulabūt vt ceci· Dy
abolus enī facit ſicut piſcator qui
pturbat aquā vt piſces nō viden
tes hamū intrent· Et ſicut coruus
veniēs ad cadauerā p̄mo eruit ſibi
oculos· ſic dyabolus p̄mo excecat
homines p irā ne lumen veritatis
agnoſcāt· vn̄ Catho· Impedit ira
animū ne poſſit cernere verū Et tūc
inclinatus eſt ad ōne malū ſcȝ pec
catū· Iratus enī nō pcit patri nec
mrī ſorori nec fratri· Quītū pcm̄
qđ excecat hominē ē inuidia Inui
dēs enī nō videt bonū pximi ſui et
quicq̄d malū eſt hoc vidꝫ ⁊ hoc cō
ſiderat ⁊ hoc recitat· vn̄ figuātum
eſt· p̄· Re· iij· p heli q̄ nō poterat vi
dere lucernam domini anteq̄ extin
gueretur et tunc vidit eā extinctā
quā prius nō vidit ardentē· Sic in
uidus non videt bonū opus ⁊ luci
dum pximi ſui· ẜ extinctū ⁊ malū·
vn̄ Gregoriꝰ Mens inuidi cū alie
no bono affligitur· de radio ſolis

obſcurātur. Ipſi enī ſunt quaſi no
ctue lucem bonorū operū videre nō
valentes. ſ; malorū operū tenebras
ſemꝑ cōſiderātes Ecc. xiiij. Nequā
eſt oculus inuidi qꝛ nō poteſt vide
re bonum alterius vn̄ Mat. xx. An
oculus tuus nequam eſt quia ego
bonus ſuȝ Bonus eſt dominus quia
dat vnicuiqꝫ ſcd̄m ſuam miſericor
diam. Sed nequā eſt oculus inui
di quia hoc videre non poteſt qꝛ do
minus proximo dederit plus ſibi
Greg. Attendāt inuidi quāte ſint
cecitatis. q̄a alieno ꝓfectu deficiūt
et aliena leticia ꝯtabeſcūt. et de alie
na melioracione deteriores fiūt. Ex
emplū duo viri venerūt ad quēdaȝ
regē petētes ſibi ſubueniri vnus eoꝝ
erat inuidus et alter auarus. et reſpō
dit rex qꝛ quicquid vnus peteret hoc ſibi
daret ſimpliciter et alteri daret du
pliciter. Auarus aūt diſtulit pete
re cupiens ſibi duplicem porcionē
dari. Inuidus aūt inuidit ſibi du
plum dari et ſic pecijt ſemetipſum
vno oculo ꝓuari vt ſic ſocius ſcilicȝ
auarus ambobus oculis ꝓuaretꝛ et
ſic factū eſt. vn̄ v⁹. Inuidus vt no
ceat ī ſua damna ruat. Peccator
aūt excecatus pctōꝝ ſordibus mul
tis modis illūinatꝛ Aliqn̄ ꝑ corporis
afflictōnem. Greg̃. Oculos quos cul
pa claudit pena aperit Iſtud figu
ratū eſt in balaā q̄ non vidit āge
lū. ſed poſtq̄ ꝑcuſſus fuit aſinus ꝑ
corpus: ꝑ ꝓphetā aīa ſignificatur. ꝓphe
ta enī ꝑ aīa nō videt angelū ꝑ deuȝ
nō cognoſcit niſi prius aſinus ꝑ cor
pus ꝑcuciatꝛ ꝑ infirmitates et tri
bulaciones. Exemplū in rege Na
buchodonoſor qui dum deū ſuum
nō cognoſceret dictū eſt ſibi fenū
vt bos comedes et ſeptem tempora
mutabuntur ſuꝑ te donec ſcias qꝛ
altiſſimus dominetur in regno homi
num. Danielis quarto nota hiſto
riam Require poſtea in ſermone.
Non ſimus ꝯcupiſcentes. vel Nō ſimus
ꝯdigne. Secundo illuminatur pec
cator ꝑ diuinam inſpiracionem.
Iſtud figuratū eſt Actu. ix. in pau
lo quem dominus ꝑcuſſit in via et fa
ctus ē cecus et miſit ei ꝓphetaȝ ſuū
ſcȝ ananiam ꝑ graciam ſuam qui
dixit. Dominus iheſus xp̄us miſit
me ad te qui apparuit tibi ī via vt
videas et implearis ſpiritu ſancto
et ſic paulus recepit lumē poſt tri
duum. Sic peccator poſt triduum
penitencie recipiet lumen gratie.
ſcilicet poſt contricionem. cōfeſſio
nem et ſatiſfactionem. Aug⁹. Pe
nitencia cecis viſuȝ reſtituit. vicia
fugat. virtutes exornat. mētē mu
nit et roborat. Tertio illuminatur
peccator ꝑ mortis cōſiderationem
Iſtud quoqꝫ figuratū eſt ꝑ hoc qꝛ
dominus cecū illuminauit et ſuꝑ ocu
los eius liniuit lutū. ſic peccator de
bet ponere lutū ſuꝑ oculos cordis
cōſiderādo ſe de luto factū. vn̄ Iob.
xxx. Comparatus ſum luto et aſſimila
tus ſum fauille et cineri Bern̄. Stu
de cognoſcere teipſuȝ quia melior
es cum teipſum cognoſcis q̄ſi te
neglecto curſum ſideruȝ cognoſce
res. Gregorius Quanto quis ſeipm̄
minus videt etc. Require in ſermone
Sic decet. Quarto illuminatꝛ pctōr
ꝑ ꝯfeſſionis lauacrum Iſtud figura

tum̄ eſt in hoc ꝙ cū dn̄s illumina
ret cecū dixit ei. vade ad natatoria
ſiloe ⁊ laua. q̄ abijt. lauit ⁊ vidit.
Aque ſiloe vadūt cū ſilentio et ſig
nāt ↄfeſſionē q̄ debet fieri ſb̄ ſilen
cio. in aq̄s .i. cōfeſſione ſic debet ſe
pctōr lauare et illuminabit in aīa
et lumē grē ⁊ cognicionis recipiet
Exemplū in dyabolo q̄ vidit hoīes
immūdos accedere ad ↄfeſſionē et
claros ⁊ mūdos redire. Quinto illu
minat pctōr p paſſionis xpi recor
dacionē Iſtud figuratū ē p thobi
am q̄ illuminatus erat p fellis vn
ctōez. Fel qd̄ ē amarū ſignat ama
riſſimā xpi paſſionē Mat. xxvij.
Dederūt ei bibere vinū felle mixtū.
Iſto felle debz homo vngē oculos
cordis ſui Treñ. v Recordare paup
tatis mee ⁊ tranſgreſſiōis mee ab
ſinthij ⁊ fellis. Certe ſi homo vellz
illam amariſſimā xpi paſſionem
videre inueniret vtiqꝫ in ſe ꝙ modi
cū eēt qd̄ p xpō pateret Inueniret
etiam ꝙ graue ſit pctm̄ pro quo
xp̄s tanta voluit pati ⁊ talia ſuſti
nere. Rogemus.

¶ Feria ſexta. F. lxv.

Eamus et nos

⁊ moriamur cū eo .i. cū do
mino nr̄o iheſu xpō Jo. xi. Verba
ſunt btī thome aplī ad cōdiſcipu
los in quib⁹ hortat eos vt cū domi
no moriāt. Sciendū aūt ꝙ quidā
moriunt in dn̄o. quidā p dn̄o qui
dā cum dn̄o. quidā a dn̄o In dn̄o
moriuntur omnes boni xpiani qui
in fide xpiana ſine peccato mortali
decedunt. De talibus dicit Apoē.
xiiij. Beati mortui qui in dn̄o mori
untur. Sed attendendū eſt ꝙ nul
lus poteſt mori in domino niſi vixe
rit in domino. ſic enī in homine nō
poteſt mori aliqd̄ membrorū niſi
qd̄ vixerit i homine ſic nullus pōt
mori in dn̄o noſtro ihū xpō niſi fu
erit membrū ihū xpi. Debem⁹ aūt
viuere in xpō q̄tuor modis. Primo
ſicut mēbrū in corpe. Scdō ſicut ra
mus in vite. Tertio ſicut piſcis in
aqua. Quarto ſicut ſalemander in
igne. Primo debem⁹ viuere in xpo
ſicut membrū in corpe p fraternā
compaſſionē. ſicut enī cū vnum
membrū patitur: cōpaciunt ōnia
membra ſicut dicit apoſtolus Sic
nos omnes debem⁹ inuicē cōpati
vt ſi vnus noſtrū patitur. cōpati
debemus. vnde apoſtolus ad Rō.
xi. Omnes vnū corpus ſumus in
domino. alter aūt alterius mēbra
Secundo ſicut ram⁹ in vite p firmā
adheſionem. quia palmes ſepata
a vite mutilis eſt ⁊ in ignem pijcit
Joh. xv. ego ſum vitis vos palmi
tes. Sicut palmes nō poteſt facere
fructum niſi māſerit in vite. ſic nec
vos: niſi in me manſeritis Mane
te in me ⁊ ego in vobis Qui manet
in me ⁊ ego in eo hic fert fructum
multū. ꝙ ſine me nihil poteſtis fa
cere. nihil meritoriū ſaltē Si quis
in me nō manſerit mittetur foras
ſicut palmes ⁊ areſcet ſupple abſci
ſa. et colligent eū Gloſa. Angeli
in iudicō vel in morte ⁊ in ignē mit
tēt. Tertio ſic piſcis i aqua. piſcis
quocūqꝫ ſe diuertit ſemp hꝫ aquā
preſentē ⁊ ante oculos. Sic etiā ho

mo debet viuere in hoc ſeculo qua
ſi in aqua Quia deꝰ ſemꝑ ē pſenſ ⁊
videns omnia opa ſua. cogitacio
nes ⁊ deſideria In omni loco oculi
domini ɔtemplant̄ bonos ⁊ malos
Hebreoꝝ. iiij. Omnia nuda ⁊ aper
ta ſūt oculis eius. Quarto ſic ſale
mander in igne qui nō poteſt viue
re niſi ſit in igne ⁊ quādo exit ignē
ſtatiꝫ moritur. Sic qui vult viuere
in domino ſemꝑ debet eſſe in igne
caritatis. qꝛ qui caritatē nō habet.
licet viuat i corpe. in aīa tn̄ mortu
us eſt. p̄. Joh. iiij. Deus caritaſ eſt
et qui manet in caritate in deo ma
net ⁊ deus in eo. Predictis ergo q̄
tuoꝛ modis debemꝰ viuere in domi
no. et tunc poſſumuſ mori in domi
no. et tunc erimus de illis de quib
dicitur Beati mortui qui i domino
moriuntur Actuum. xvij. In ipſo
viuimus morimur et ſumus. Qui
dam autē moriuntur ꝑ domino ſi
ue ꝓpter dominū. quorū tria gene
ra ſunt. Primi ſūt ſancti martires
qui ꝓpter dn̄m ſūt martiriſati. qꝛ
aliq̄ ſūt ſubmerſi. aliq̄ occiſi aliq̄
ſuſpēſi. aliq̄ aſſati. aliq̄ rotati. aliq̄
excoriati. Scdi ſūt q̄ mortē deſiderāt
ꝓpter xp̄m ſuſtinē. q̄ pſecuciones.
tribulacōnes. infirmitates. paup
tates ⁊ hmōi pacienť ſuſtinēt ꝓpť
xp̄m. d quibꝰ pſ. Dn̄e ꝓpť te morti
ficamur. tota die eſtimati ſumꝰ ſic
oues occiſioniſ Oues que ducunť
ad occiſionē non clamant nec re
pugnāt. ſic ſācti pacienter ſine ma
ledictione. ſine repugnacōe aduer
ſa ſuſtinere ꝓpť xp̄m dn̄t ⁊ ſic mori
unť ſpūaliter ꝑ dn̄o Greḡ. ſine fer

ro ⁊ ſine flāma martireſ eſſe poſſu
mꝰ ſi pacienciā in aīo veracit̄ ɔſer
uamꝰ. Tercij q̄ ꝑ dn̄o moriūť ſūt
qui p abſtinenciā ⁊ macerationē
carnē ſuā ⁊ carnalia deſideria morti
ficāt. Coloſenſ. tertio. Mortificate
membra veſtra que ſūt ſup terrā.
fornicacionē immūdiciā. libidinē.
cōcupiſcenciā malam. et auariciā
que eſt ydoloruꝫ ſeruitus. ꝓpter q̄
venit ira dei in filios diffidencie. in
quibus ⁊ vos ambulaſtis aliquā
do qn̄ vixiſtis in illis. talis morti
ficacio corpis. eſt vita anime Rō.
viij. Si ſcđm carnē vixeritis mo
riemini. ſi aūt ſpiritu facta carnis
mortificaueritis: viuetis. Quidam
vō moriunť cū dn̄o quoꝝ duo ſūt
genera. Primi ſunt qui mortē xp̄i
in cōtinua memoria habent p cor
dis cōpaſſionem. Phil. ij. Hoc ſē
tite in vobis ſup̄. p cordis ɔpaſſio
nem. qđ ⁊ in xp̄o ihu fuit p crucis
paſſionē Bern. Quid eſt homo q
non cōpateris paſſioni xp̄i. nō cō
doles eius dolori. nō ploras in eiꝰ
flagellis. non gemis in eiuſ erum
nis. cū omnis creatura eius paſſi
oni ſit ɔpaſſa. aer obſcuratus eſt.
ſol i tenebras verſus ē. petre ſciſſe
ſunt apta eſt tellus cū aperiretur la
tus. et dum celeſtis ſol moreretur
in terris. ſol terrenꝰ horrebat in ce
lis. qui ergo xp̄o cōpatiť moritur
cum eo. Secundi qui moriūtur cū
domino ſunt illi qui ita deo per cari
tatem ſunt cōiuncti q nulla morſ
a deo eos poteſt ſeparare. Rō. viij.
Quis nos ſeparabit a caritate xp̄i
tribulacio ⁊ afflictio corporis. an

anguſtia ⁊ tribulacō mētis. an fa
mes. an periculū ⁊ metꝰ mortiſ an
gladius ⁊ mors. q. d. nullo modo
pñt iſta ſepare hoīez habētem cari
tatē a deo. Cant. viij. fortis eſt vt
mors dilectio. Glō. p̄mo fortior qꝛ
ꝓpter amorem dei hō ꝯtēnit mortē ȝ
Augꝰ. Nichil fortius homine habē
te caritatē amātem eīn nulla pena
nulla mors poteſt ſepare a deo. ſed
cū eo patꝰ eſt mori. vnde ait petrꝰ
Luce. xxij. Dn̄e paratus ſum tecū in
mortem ⁊ in carcerē ire. qd vtiqꝫ fe
ciſſet ſi fragilitas permiſiſſet. ⁊ ſi
placuiſſet. Quicūqꝫ ergo ſic morit̄
cū xp̄o paſſioni ſue cōpaciendo vl̄
patꝰ ꝓ eo mortē ſuſtinendo: ille eti
am viuet cum xp̄o Rō. vi. Si mor
tui ſumus cū chriſto. credimus qꝛ
ſimul viuemus cum chriſto. Equi
tas enim exigit vt qui cū xp̄o ſuſti
nuit: cū xp̄o regnȝ ij. Thimot. ij.
ſi mortui ſumus cū xp̄o ꝯuiuemꝰ
ſi ſuſtinebiꝰ ⁊ cōregnabimus. vn̄
Theſſ. iij. talibꝰ mortui eſtis ⁊ vi
ta vr̄a abſcōdita eſt cū xp̄o in deo.
Cū xp̄s apparuerit tūc ⁊ vos appa
rebitis cū ipſo in gloria. Quarto
quidā moriunt̄ a dn̄o Ezech. xviij.
Anima q̄ peccauerit ipſa morietur
videlicȝ illi q̄ per peccatū a deo ſep
antur. tales licȝ viuāt i corpore mor
tui tn̄ ſūt in anima Augꝰ. ſicut vi
ta corporis eſt anima. ita vita ani
me eſt deꝰ. ſicut ergo morit̄ corpꝰ
qn̄ ab eo ſeparatur anima. Ita ani
ma morit̄ qn̄ ſeparatur ab ea deus
⁊ hoc fit per peccatū Iſaie q̄nq̄ge
ſimonono. Iniq̄tates veſtre diuiſe
ſūt int̄ deū ⁊ vos ⁊ diuiſerūt ⁊ ſepa
rauerunt vos a deo veſtro et tales.
moriuntur a domino. ⁊ ſignificati
ſūt p lazarū qui moriebat̄ abſente
domino. Si enim dn̄s fuiſſet apud
eum non fuiſſet mortuꝰ. Ideo dixit
martha ad ihesū. Dn̄e ſi fuiſſes hic
⁊ apud frēm meū. frat̄ meus nō
fuiſſȝ mortuꝰ In quo ſpiritualit̄ in
telligitur. qꝛ ille cū quo eſt deꝰ non
moritur in anima. ſed a quo ſepa
ratur deꝰ per peccatū ille moritur
⁊ bene p mortuū lazarū ſignificat̄
pctōr mortuus in anima. ꝓpt̄ duo
Primo racōe fetoris. ſic enim iſte
lazarus fetebat in conſpectu homi
nū. Ita pctōr fetet in ꝯſpectu ange
lorū et dei Iohel. ij. Aſcēdit fetor
eius ⁊ peccatoris. ⁊ aſcendit putre
do eius qꝛ ſuperbe egit ⁊ cōtra do
minū ſuperbe peccādo erexit Et iō
fetor eius aſcendit ad dominum.
Bernardus. Nunq̄ fetuit vnꝰ ca
nis putridus in conſpectu homi
num ſicut peccator in conſpectu
angelorum et dei. Exemplum in vi
taſpatrum de angelo qui obtura
uit nares in conſpectu peccatoris
Require in ſermone Non ſumus
concupiſcentes. Secundo racione
ſtricte ligacōnis qꝛ ſic lazarꝰ erāt li
gatus manibꝰ ⁊ pedibus inſtitis
ſic peccator ligatus eſt peccatoꝝ
vinculis Prouerb. v. Iniquitates
ſue capient impiū ⁊ funiculis pec
catorum ſuorum conſtringet̄. Ita
ligatur peccator vinculis peccato
rum qꝛ per ſe redire non poteſt vel
reſurgere non poteſt: niſi diuina g̃
cia adiuuetur. Oſee. xiij. Perdicio
tua ex te eſt. tm̄modo ex me auxi
liū

tium tuū. Dn̄s autē ſēp patꝰ ē nos
adiuuaē ⁊ viuificaē ſic lazaꝝ viui
ficauit. ſic a morte pcti liberai cupi
mus. Dicat ergo q̄libꝫ pctōr qui
mortuꝰ eſt pctō cū pſal. Dn̄e viui
fica me ⁊ ſi pfecto corde credit ⁊ in
deū ſperauit vitā recipiet Joha. xi
Qui credit in me etiam ſi mortuus
fuerit viuet.

Dn̄ica in paſſione   f. lxvi.

Si ſāguiſ hirco
ruꝫ aut thauroꝝ ⁊ cinis vi
tuloꝝ aſperſos inquinatos ſancti
ficat ad emūdacōem carnis. q̄nto
magis ſāguis xpi. q̄ p ſpm̄ ſcm̄ ſemetip
ſum obtulit imaculatū deo viuēti
emūdabit ꝯſciam nrāꝫ ab opibꝰ
mortuis id ē pctis Heb. ix. In vetꝫ
teſtamēto p̄cepꝫ fuit ꝙ q̄ tange
bat mortuū immūdꝰ eāt ſeptē die
bꝰ ⁊ a ꝯſorcio hominū ⁊ ſeptīa die
aſpgebat euꝫ ſacerdos ſanguine
hircoꝝ vl' thaurorū ⁊ mūdus tūc
habebat. Xps āt vt mūdaret nos
a pcc̄is noſtris nos aſpſit nō ſāg
uine hircoꝝ ā thaurorum. ſꝫ lauit
nos ꝓprio ſāguine. In predc̄is aūt
verbis poſſuꝰ notare vtilitatē ſāg
uinis ⁊ paſſionis xpi. Eſt aūt mul
tiplex vtilitas in ſāguine xpi Pri
mo tangit̄ h ſcꝫ ꝙ lauit nos a pec
catis noſtris. Bern̄. Mittit̄ filius
altiſſimi. filiꝰ virginis occidi iube
tur. vt vulnera nrā p̄cioſo ſui ſāg
uinis balſamo mederet̄. Gn̄s hūa
nū erat adeo vulneratū p pctm̄ ⁊
īnfectū lepra ꝙ a planta pedis vſq
ad verticē non erat in eo ſanitas.
ſicut dicit̄ pſa. p. Et ita vulneratus
eſt criſtꝰ ꝙ a capite vſqꝫ ad pedes
nihil i eo erat ſāitatis ſic dic̄ Ber.
Et effudit ſanguinēꝫ ſuū ex omni
bꝫ membris vt nos a lepra mūda
ret Exemplū. erat quidā rex q̄ ha
bebat famulū qui infectus eāt lep
⁊ dictū ſibi erat a medicis ꝙ non
poſſet ſanari n̄ balnearet̄ ⁊ laua
retur in ſāguine humano ⁊ cū nul
lū amicum haberꝫ qui ꝓ eo ſāgui
nē ſuū fundere vellet. venit dn̄s ⁊
fecit ſe occidi ⁊ ſuo ſāguine ſeruū
ſuum ſanauit. quis audiuit vnq̄
taleꝫ caritatē Rex iſte xps eſt. huꝰ
homo qui infectus erat ⁊ a ꝯſorcō
dei ⁊ āgeloꝝ eiecꝰ tanq̄ leproſus
a ꝯſpectu hoim. et nulluꝫ habuit a
micū qui eū ſanare poſſet. ⁊ miſſꝰ
filius dei venit in hūc mūdum ⁊ ef
fudit ſanguinē ſuū ſeptē vicibꝰ vt
eum a ſeptē peccatis mortalibus
mūdaret vt q̄re in ſmone Sumēt de
ſanguine Secundo ſanguis criſti
redemit nos de ptāte tenebraꝝ za
ch. ix. Tu aūt in ſanguine teſtam
ti ꝟ chriſti filij tui eduxiſti vinctos
de lacu id eſt de lymbo Col. p. Eri
puit nos de ptāte tenebrarū ⁊ trā
ſtulit nos in regnuꝫ filij ſui quod
ſcꝫ regnum filiꝰ ſuus ſanguine ſuo
emit Apoc̄. q̄nto. Occiſus es dn̄e
⁊ redemiſti nos i ſanguine tuo. O
q̄ precioſe redēptus eſt homo. p̄.
Pe. p̄. nō corruptibilibꝰ auro ⁊ ar
gento redempti eſtis. ſed precioſo
ſanguine agni incōtaminati ꝟ ima
culati ihū xpi. qd non attendunt
multi qui ꝓ modica delectacōe dia
bolo animas ſuas vendunt. Augꝰ
Attende o hō ne tibi vileſcas. Ber

Non gutta ſz vnda ſāguinis p qui
cq ptes corporis largit̄ emanauit
q̄n te xp̄s redemit. Pro iſtā redēpti
one tenemur ei ad ppetuā ſuitutē
quā requirz a nobis in die iudicij
Criſ. Xp̄s exprobrabit in iudicio
require ſmone Videbūt filiū hois
Apoc̄. xxij. Plangēt ſup ſe plāctū
magnū quaſi vnigeniti q̄ɽ inno cēs
dn̄s occiſus ē. Tercio ſāguis xp̄i
eſt nobis adiutorium ɔtra hoſtes
Habe⁹ enīz triplicē hoſtem Prim⁹
eſt caro que impugnat nos p con
cupiſcētias malas. Gal̄. v. Caro
ɔcupiſcit aduerſus ſpiritū ſz ſang
uis criſti mortificat omnes carna
les motus Iſtud figuratū eſt Exo
xvij. vbi dicit̄. Leuās moyſes vir
gaz percuſſit aquas fluuij ⁊ verſa
eſt in ſanguinē et piſces qui erāt
in flumine mortui ſūt. p piſces ſig
nificātur motus carnales. vl̄ ɔcu
piſcētie que nutriūt̄ in aquis deli
ciarū ⁊ tunc aque in ſanguinē ver
tūtur ⁊ piſces moriūt̄. quando ad
memoriā dn̄ice paſſionis delicie re
frenant̄ ⁊ motus carnis depmunt̄
Ber. viſa criſti paſſione quis tam
delicioſus qui ſe nō abſtineat. q̄s
tam luxurioſus qui ſe nō cōtineat
Exēplū de quodā qui multum tēp
tabat̄ a ſpū fornicacōis ⁊ ante cru
cifixū liberat⁹ eſt Require in ſmōe
Mulier chananea Scd̄s hoſtis eſt
mūd⁹ qui impugnat bonos p ad
uerſa ⁊ tribulacōes Job. xvij. In
mūdo preſſurā hebitis. has debet
homo vincere ſāguine ihū chriſti
Iſtd̄ figuratuz eſt Apoc̄. xix. vbi vi
dit iohēs chriſtū et veſtitus erat

veſte aſpſa ſanguine. p qd̄ ſignifi
catur corpus eius cruentatū ⁊ ſeq̄
batur eum multitudo p qd̄ ſignifi
cātur ſcī qui eius paſſionem in me
moria habētes ipſū ſuſtinēdo ad
uerſa imitant̄ Ber. Vult benign⁹
dux deuoti militis vultū et oculos
in ſua ſuſtolli vulnerā vt illi⁹ ex hoc
animū erigat ⁊ exēplo ſuo reddat
ad tolerādū forciorē. Non enīz ſen
tiat ſua dū illius vulnera intuetur
Greg̃ Si paſſio criſti ad memoriā
reuocet̄ nihil adeo durū eſt qd̄ non
equo animo toleratur Ber. nihil
dulci⁹ in tribulacōe q̄ paſſionem
criſti meditari Quā enī aſperitatēz
formidabit ſeru⁹ ſi menti ei⁹ occur
rit q̄ filij dei ſāguie ſit redēptus Si
enim criſti paſſionē ſēp recordare
mur ita q̄ ſagitta dilectōnis vulne
ratemur q̄t ꝓpter eius paſſionem
dulciter pateremur Exemplum in
beato ignacio qui nullis tribulaci
onibus potuit vinci nec penis. et
cuz quereret̄ ab eo quō tam fortis
eſſet. Rn̄dit crucē domini mei ihēſu
xp̄i i corde meo habeo q̄ oia vince
re facit q̄cūq̧ pote ꝰt mihi infligi.
Tercius hoſtis eſt dyabolus qui
impugn̄t per malas ſuggeſtiones
Iſte euincit̄ ſanguine iheſu criſti
Iſtud figuratum eſt Apoc̄. xij. vbi
dī q̄ iohēs vidit draconē magnuz
habentem ſeptē capita. qui ſignifi
cat dyabolū cum ſeptem vicijs ſcz
mortalibus pctīs et mihael ⁊ āge
li pugnabāt cū dracone et vicerūt
euz p ſanguinem agni i. ihū criſti
Ber. vbi firma ⁊ tuta requies eſt
niſi i vulneribꝫ ihū xp̄i tādo illic ſo

curioꝛ habito. quāto ille potentioꝛ
eſt ad ſaluandū. premit corpus ꝑ
voluptates. fremit mūdꝰ ꝑ aduer
ſitates. inſidiatur dyabolus ꝑ ſug
geſtiones. non cado. quia vulnerum
dn̄i recordabor. Quantū dyabolꝰ ti
met virtutē paſſionis xp̄i ⁊ crucē
ptꝫ ꝑ exēplū. Apud tholetū erāt q̄
dam nigromātici ad quē venit mi
les depauperatꝰ vt eū ditarꝫ ꝑmit
tens ſibi ſeruicium. qui quadam
nocte duxit eum ad ſiluā vocās ad
ſe dyabolū. Qui cū veniſſet dixit ei
dn̄e iſte miles vellet vobis ſeruire
ſi velletis eū ditare. qui dixit hoc fa
ciā ſi mihi homagiū fecerit. Cumqꝫ
rn̄deret miles ſe factuꝝ. Ait dyabo
lus. ſic loquaris. Abnego patreꝫ
⁊ filiū ⁊ ſpm̄ ſc̄m. Et ille obſtupu
it ⁊ ſigno crucis ſe muniuit. Quo
facto ſtatim euanuit demon cum
ingēio et ipſe ꝑ crucem liberatꝰ eſt
Rogemus dominū.

Dixit ieſus turbis iudeoꝝ
Johannis viij. Quis ex vobis
arguet me de pctō ⁊ arguere pōt
vel accuſare quia vnqꝫ pcm̄ fecerim
ſi ⁊ ex quo veritatē vobis dico. quare
non creditis michi. Qui ex deo ⁊ q̄
deum diligit. verba dei audit ꝓpter
rea vos non auditis quia ex deo non
eſtis. Rn̄derunt iudei et dixerūt nō
ne bene dicimꝰ ⁊ verum dicimus.
quia ſamaritanus es tu. ⁊ odis nos
tanqꝫ ſamaritanus ⁊ demoniū ha
bes id eſt obſeſſus es. reſpōdit ie
ſus. ego demonium nō habeo ſed
glorifico prēm meuꝫ. quaſi diceret
nō curo de veſtra contumelia quia
nō curo gloriā meam ſꝫ p̄ris mei.
Jbero. Qui non q̄rit gloriā nō ſētit
ꝯtumeliaꝫ. et vos inhonoratis me
ꝑ ꝯtumeliā vrām. ego autē gloriā
meā non quero. quaſi diceret. licet
mihi cōtra honoreꝫ meū loquami
ni. ego tamen non vindico ſꝫ patri
meo ꝯmitto ꝓpter quē ſuſtineo. vn̄
ſeq̄t. Eſt qui querit gloriā ſcilicet
p̄r. ⁊ iudicaꝫ ⁊ vindicet ꝯtumeliaꝫ
meā. Amē dico vobis ſi quis ſmo
neꝫ meū ſeruabit ⁊ precepta mea
ope impleuerit mortem non vide
bit in eternū ⁊ non experietur mor
tē eternam. Dixerunt ergo iudei. nūc
cognouimꝰ q̄a demoniū habes ⁊ nūc
audiuimꝰ quia inſanus es. Abra
ham mortuꝰ eſt ⁊ ꝓphete ⁊ tu dicis
Si quis ſermonem meū ſeruabit
mortem nō guſtabit in eternuꝫ. nū
quid tu maior es prē noſtro abra
hā, q mortuꝰ ē ⁊ ꝓphete mortui ſūt
queꝫ teipſū facis, ⁊ fingis. Rn̄dit
iheſus. Si ego glorifico me ipſum
gloria mea nichil eſt. quo ad vos
quia vos nichil reputatis me. eſt
p̄r meꝰ qui glorificat me. quaſi di
ceret. vos arguitis me de iactantia
⁊ inſania quia me ipſum ꝯmendo ſed
non eſt ita. pater meꝰ honorauit
me in baptiſmo in monte thabor
quē vos dicitis quia deꝰ veſter eſt. q̄ſi
diceret. Ille idem quē vos ꝑ deo coli
tis eſt pat meꝰ. ⁊ nō cognouiſtis
eū ego autē noui eū. quaſi diceret
Jdeo a me diſcē poteſtis q̄ſ ſic ſi vul
tis ⁊ ſi dixero. quia non ſcio eū ero ſi
milis vobis mēdax Ego ſcio euꝫ et
ſmonē eiꝰ ſuo. Et quia iudei reputa
bāt abrahā maiorē eo ideo ſubdit

Abrahã pr̃ veſter exultauit vt vi
deret diem meũ ⁊ cũ gaudio deſide
rauit videre incarnacõem meam
vidit ⁊ gauiſus eſt ꝟ ꝑ ſpm̃ ſãctũ
intellexit me venturũ in mũdũ ⁊ de
hoc gauiſus eſt. vidit eñ i figura
tres angelos vidit ⁊ vnum adora
uit ꝑ qđ intellexit filiũ dei eẽ incar
nandũ. ꝑ duos alios legem et ꝓphe
tas p̃dicãtes eius incarnacõnem
Item qñ arietẽ in arbore pẽdentem
vidit. ipſum crucifixũ intellexit. iu
dei autem non intellexerũt hoc. vñ
ſeq̃tur. dixerũt autẽ iudei ad eum.
Quinquaginta ãnos nõdũ habes
⁊ abrahã vidiſti. dic eis ih̃s Am̃
dico vobis anteq̃ʒ abraham fieret
ego ſum. nõ dicit ego fui. q2 deitas
preteritũ nõ hʒ nec futurũ ſed ſem
per preſens Iudei autẽ nõ intellex
erunt. vnde ſequitur. Tulerunt er
go lapides iudei vt iacerent in eũ
ieſ9 aũt abſcõdit ſe ⁊ exiuit đ tẽplo

Tulerunt lapi

des iudei vt iacerent in eũ
ihesus autẽ abſcondit ſe ⁊ exiuit
de templo Iohan. viij. In verbis
propoſitis duo notantur. Primũ
eſt iudeorum malignitas ↄtra cri
ſtum. Secundum eſt chriſti erga
iudeos benignitas. Malignitas iu
deorum patet in hoc ꝙ illum lapi
dare volebant qui eis tanta bona
fecerat. Infirmos eorũ curauerãt
cecos illuĩauerat claudos ambu
lare fecerat. leproſos mundauerat
pane ſuo ſaturauerat. viam ſalu
tis predicauerat. ⁊ tamen volebãt
eũ lapidare. qđ cõqueritur Ioh.
viij. Multa bona opera oſtendi vo
bis ꝓpẽ quod horum vultis me oc
cidere ⁊ lapidare. Per iſtos iude
os ſignificantur mali chriſtiani q̃
bus chriſtus benefitia plurima
contulit animam ⁊ corpus dedit
bona temporalia. naturalia. ſacra
mentalia contulit. ſuo ſanguine re
demit. ꝓ ipſis mortem ſuſtinuit. ⁊
tñ lapidãt eũ peccatis ſuis. Quot
eñ pctã faciũt tot lapides contra
eũ mittunt. Ezechiel. xvi. lapidãt
te lapidibus. vre nouant paſſionẽ
tuam pctis ſuis Hebreorũ. vi. Rur
ſum crucifigẽtes filium dei. Quoti
ens enim peccator iterat pctã ꝓ q̃
bus chriſtus crucifixus eſt toties
renouat eius paſſionem ⁊ mittit
ↄtra eum lapidem. ↄparatur eñ
pctm̃ lapidi ꝓpẽ multa Primo ꝓpẽ
g̃uitatẽ Lapis ei grauis eſt ⁊ ten
dit ſemp deorſũ ſic peccatũ graue
eſt ⁊ ſẽp deorſum tendit. et trahit
hominem ad aliud peccatũ Greg̃
Pctm̃ qđ per penitentiã nõ deletur
mox pondere ſuo ad aliud trahit.
Vnde dixit dauid Sicut onus g̃ue
grauate ſunt ſuper me iniquitates
mee. Cũ enim vnũ peccatũ cõmiſe
rat cũ vxore vrie. ſtatĩ traxit eũ ad
aliud ſcʒ homicidiũ. Nõ hyſtoriã
ij. Regũ. xi. ⁊ tãdẽ trahit hoiem ad
ꝓfũdum inferni. Exodi. xv. Deſcẽde
rũt in ꝓfũdũ quaſi lapis. Omẽs
lapides hui9 mũdi nõ pñt vnã ani
mã dimergẽ. ſʒ vnũ peccatũ dimer
git hominem ad ꝓfundum inferni
Exẽplũ de heremita q̃ oĩbus dieb9
vite ſue ſeruiuit deo. ſed in fine vi

te ſuē voluit latro fieri ⁊ captꝰ occi
ſus eſt ⁊ dānatꝰ ē. Secūdo cōpat̄
pctm̄ lapidi ꝓpter infructuoſitatē
qꝛ ſemē qđ cadit ſup lapidem nō
poteſt fructū pfectū facere. qđ licȝ
aliqñ p̄mo videatur virere. tamē nō
facit fructum. Luc. viij. Aliud ceci
dit ſupra petrā ⁊ natū ad horam
aruit. qꝛ non habuit humorē. ſic
omne bonum factū in pctō morta
li non facit fructū in perpetuū. licȝ
bonū hic videat̄ aliquo mō. tamen
in futuro ſeculo nō fructū qꝛ non ē
meritoriū qꝛ non habȝ humorē
caritatis Greg. Qui caritatē nō ha
bȝ omne bonū pdit. Ideo apoſtolꝰ
improꝑat cōuerſis dicēs. quē fru
ctū habuiſtis tūc ſcȝ cum eſſetis in
pctīs in q̄bus nunc erubeſcitis. q
d. nullum fructum Rō. vi. Exēplū
in ſaul qui multū bellauit pro po
pulo dei ſed qꝛ in pctīs fuit domi
no nō placuit. Nec etiā elemoſine
facte in pctō mortali fructum faci
unt Eccī. xxxiiij. Dona iniquorū non
approbat dominus. nec reſpicit
impiorū. nec in multitudine ſacri
ficiorū ſuorū ꝓpiciabit̄ pctīs eorū
Exemplū petrꝰ damianꝰ dicit qꝛ quī
dā epꝯ vidit benedictū papā poſt
mortē in magno equo ſedētē ⁊ dū
quereret quō ſibi eſſet. inquit gra
uiter torqueor. ſꝫ in miſericordia dei
non deſpero ſi mihi adiutoriū pre
beat. vade ad ſucceſſorē meū iohez
⁊ dic ei vt in tali apoteca ſūmam
pecunie accipiat pauperibꝰ ꝓ me
diſtribuat multa data ſunt ꝓ me
ſꝫ non ꝓſunt michi. quia de rapina
fuerunt et ideo elemoſine earū fru
ctum non fecerūt. Tertio peccā
tū cōparatur lapidi ꝓpter duriciam
qꝛ ſicut lapis durus eſt ita homo
induratur per peccatū Iere. v. Indu
rauerūt facies eorū ſupra petrā et
noluerunt reuerti ad dominū Iob
xli Indurabit̄ cor eiꝰ ſicut lapis
⁊ ſtringet̄ ſicut malleatoris incꝰ Quāto
magis intus patit̄. tanto magis
induratur. Sic q̄dam pctōres quā
to magis corripiūtur et flagellāt̄
a dño tanto magis indurāt̄. ſicut
pharao de quo dicit̄ Exo. vij Indu
ratū eſt cor pharaonis. ⁊ cū domi
nꝰ multociēs eum flagellaueāt ⁊
cū emolliri nollet ſubmerſit eū in
mari rubro. Exēplū Burcardus q
dā rex friſonū induratꝰ eſt in pec
catis. vt cū baptiſari deberet ⁊ vnū
pedē i lauachro intīxiſſꝫ. alterū re
trahēs interrogauit. vtrū plures
ſociorū ſuorū eſſent in inferno an in
paradiſo. Et audiēs plurēs eſſe in
inferno alterū pedē retrahēs dixit
Melius eſt ſequi plurēs q̄ paucio
res. Et accedēs ad eū diabolus ait
Bene feciſti. Ego quarta die in cō
pabilia dona tibi dabo. Et ecce q̄r
ta die ſubitanea morte interijt Quar
to peccatū cōpat̄ lapidi ꝓpter ſep
rādi cōſuetudinē Solet eni de lapi
dis fieri murꝰ qui ſeparat vnā rē
ab alia. Sic peccatū fac̄ murū int̄
deū et hominē ⁊ quot pctā homo
cōmittit tot lapides in muro ponit
qui eū a deo diuidit. yſaie quinq̄
geſimonono Peccata veſtra diui
ſerunt inter deum et vos. ſed iſte
murus in hac vita deſtrui poteſt
per confeſſionem ⁊ penitentiam.

Sed poſt vitaꝫ iſtam ita firmabit᷑
ꝙ nũꝙ̃ deſtruet᷑. Vnde dixit abra
ham ad diuitem iacẽtẽ in inferno
Chaos magnũ firmatũ eſt inter
nos ⁊ vos Luce .xvi. In inferno eni̅
nulla eſt redẽpcio. Aug᷒. Cuꝫ infer
ni puteus infelices receperit. claudet᷑
ſurſũ ⁊ aperietur deorſuꝫ. ac dilata
bitur in ꝓfundũ. nullũ ſpiramen.
nullus liber anhelitus clauſis reli
quet᷑ detrudẽtur illic maledicẽtes.
neſcient᷑ a deo qui deum ſcire nolu
erunt. Exẽplũ quidaꝫ homo mal᷒
erat habẽs duos filios. vn᷒ vidẽs
pctã patris nolens ſecũ cõuerſari
heremũ intrauit. alijs ſequebantur
patrẽ ⁊ in pctĩs vitaꝫ ducẽtes. ãbo
mortui ſunt. Quod ille audierat he
remita Rogauit deũ vt de ſtatu eo
rũ ſibi reuelaret. Rapit᷑ igitur ad
infernũ ⁊ ducitur in locũ vbi vidit
diuerſa genera tormentoꝝ et eos
nõ vidit Tunc duxit eũ angelus
ad magnũ puteuꝫ tectum magno
lapide. Cumqꝫ deponeret lapidẽ exi
bat fum᷒ ignis et clamores lamẽ
tabiles audiebant᷑. ⁊ pat᷑ ⁊ frater
exierũt cũ flamma ignis inuicẽ tã
ꝙ̃ canes ſe mordẽtes ⁊ ſibi mutuo
maledicẽtes Et dixit pater maledi
ctus ſis tu fili. qꝛ ꝓpt᷑ te iniuſta bo
na cõgregaui. et ideo eternalit᷑ ſuꝫ
damnat᷒ ⁊ e cõtra dixit fili᷒. male
dictus ſis tu pr̃ qꝛ tu me ꝓcreaſti ⁊
mihi bona talia hereditaſti ꝓ qui
bus eternaliter ſũ dãnat᷒ ⁊ ſic mor
dentes ⁊ maledicẽtes in puteuꝫ ce
ciderunt. ⁊ lapide ſuppoſito ait an
gel᷒ nũꝙ̃ in ꝑpetuũ inde exibũt. Et
ille ad ſe reuerſus vitã in bono fini
uit. Secundo notat᷑ benignitas dei
circa pctõres in hoc ꝙ nõ vindica
bit ſe ſtatim cum volebãt eũ lapi
dare. vnde dicit᷑ Jo. viij Qꝫ abſcõ
dit ſe exiuit de tẽplo. De iſta miſeri
cordia ꝙ nõ vindicat ſe ſtatiꝫ dicit᷑
Tren. iij. Miſericordie dei ꝙ nõ ſu
mus cõſumpti. qꝛ nõ defecerũt miſe
racões eius Diſſimulat enĩ pctã
hoim ꝓpt᷑ pniam. Gre. qĩ qq᷒ viuit
et delinquit idcirco miſeracõ diuina
hũc tolerat. vt ab iniquitate ſe cõ
peſcat Ber. Miſeracõ tua dñe Req̃
re in ſmone Apparuit benignitas
Sꝫ quid ꝓdeſt expectacõ ſi nõ ſeqt᷑
penitudo. tumul᷒ ẽ dãnacõis dicẽ
te dño. Hec feciſti ⁊ tacui. arguaꝫ
te ⁊ ſtatuã cõtra faciẽ tuaꝫ. pſa. xx
x Expectat dñs vt miſereat᷑. noſtri
⁊ idcirco relaxata exaltabitur. p
cẽs nobis Quãto eni̅ magis cõdeſ
cẽdit nobis ex miſericordia tanto
magis exaltabit᷑ ⁊ ꝓuocabitur ↄ
tra nos eius iuſticia ſi non fecerĩ᷒
emendaꝫ. Exẽplũ de quodam viro
potẽtiſſimo qui non potuit ad irã
prouocari. Require in ſmone ſup᷑

Feria quarta. ſ. lxviij

Oves mee vocẽ
meã audiũt ⁊ ſequũt᷑ me
et ego vitã eternam do eis. Joh. x.
In verbis dñs duo fac̃ Primo ad
ſequẽdũ ſe fideles allicit. Secundo
ad ſeqñdũ ſe pmĩa ꝓmittit. pmũꝫ
ibi oues mee ⁊c̃. ſcdm ibi ⁊ ego vi
tã eternã ⁊c̃. Circa pmũ ſciẽdum ꝙ
debem᷒ xpm ſequi quinqꝫ modis.
pmo ſic ouis paſtoreꝫ. ſecũdo vt fi
li᷒ patrẽ. tercĩo vt cec᷒ ducẽ. qrto

vt Fuus dñ m ꝛ q̄nto ſic aic⁹ amicū
Primo debem⁹ ſequi xp̄m ſic ouis
paſtorez Ihere. xij. Nō ſum turba
tus te paſtorez ſequens ꝛ Joh. x.
Oues mee ꝛc̄ Sequūt̄ autē paſto
rē ꝓpter duo ſcz vt ab eo paſcātur
ꝛ cuſtodiāt̄. vñ Ezech. xxxiiij. Ego
paſcam oues meas dic dñs Paſcit
autē oues ſuas xp̄s mlͥtiplicat̄. ſcz
paſtu nature doctrine. grē. eucari
ſtie ꝛ glīe. Primo paſtu natuē p̄s
Dñe q̄ paſcis me a iuuentute mea
Vere mirabilit̄ paſcit nos deus. q̄
de terra panē. de vite vinū. de arbo
rib⁹ fructū. de aquis piſces. i cibuz
nob tribuit. Mirabile videbat̄ ꝙ
de q̄nq3 panib⁹ ꝛ duob⁹ piſcibus
quinq3 milia hominū ſaciauit Sz
illd ē adeo mirabile ꝙ ſingulis āniſ
totū mūdū paſcit de paucis g̃nis ī
terrā piectis. ſed iſtud dicit̄ magis
mirz ꝙ inuſitatū. Scdo paſcit nos
paſtu doctrine p expoſicōnē ſcrip
turāz Ezech. xxxiiij. In paſcuis vbri
mis paſcā eos ꝛ oues meas ī mō
tib⁹ excelſis Iſidor⁹ Scripturaruz
ſanctarū altitudines quaſi mon
tes paſcue ſūt. In his paſcuis ſcri
pturarū ſāctaruz paſcit̄ anima. ꝗ
dicit̄ Mat. iiij. non in ſolo pane vi
uit homo ſʒ in omni verbo qd ꝓce
dit de ore dei ꝛ p̄dicatoris p quez
loquit̄ de⁹. de quib⁹ dixerat domi
nus Ihere. iij. Dabo vobis paſto
res ſm cor meū ꝛ paſcā vos ſciētia
ꝛ doctrina. Tercio paſcit xp̄s oues
ſuas paſtu grē. Iſtd figuratuz eſt
Exodi. iij. vbi dicit̄ ꝙ moyſes paſ
cebat oues ꝛ minauit gregez ad in
teriora deſerti vbi dñs in rubro ar
denti apparuit ei. Moiſes eſt xp̄s vl̄
p̄lat⁹ vices gerēs xp̄i p q̄s oues
ad interioā in paſtu veniūt. qñ ex
teriores cōſolacōnes relinquūt et
interiorē querunt ibi domin⁹ in ru
bro ardēti iſtius corporis apparet
et ſpūali dulcedie paſcit Quarto
xp̄s paſcit oues ſuas paſtu eucā
riſtie ſcz corpe ꝛ ſanguie ſuo. Hoc
figuratū eſt. ij. Re. xij. vbi dicitur.
Oz erat quidaz paup in quadam
ciuitate hñs quandam ouiculam
quā emerat ꝛ in tantum dilexit ꝙ
pauit eaz pane ſuo et de calice ſuo
potauit eā. et fecit eam in ſinū ſuo
dormire. Per iſtuz pauperē virum
ſignificatur xp̄s qui pauper ꝓpter
nos factus eſt in hoc mundo. Iſte
habuit ouiculam vnam. id eſt ge
n⁹ humanū quam emerat ſangui
ne ſuo precioſo quā in tantū dilex
it ꝙ pauit eam pane ꝛ corpe ſuo
ſacramentali. ꝛ dat ei potum de ca
lice ſuo ꝛ ſanguinez ſuum ad bibē
dū ꝛ facit eam dormire in ſinu ſuo
ꝛ ꝓmiſit ei requiem eternā in reg
no ſuo vñ Bern. Bonus eſt paſtor
ille qui dat carnem ſuam in cibū
ꝛ ſanguinē in potum. animaz in p̄
ciū. Quinto paſcit xp̄s oues ſuas
paſtu glorie ꝛ leticie eterne. p̄s.
Spera in domino et fac bonitatem
ꝛ inhabita terrā ꝛ vitaz eternam
inhabitabis ꝛ paſceris in diuicijs
eius. vnde Ezech. xxxiiij. Viſitabo
oues meas ꝛ liberabo eas de oib
locis in quibus diſperſe fuerāt ait
domin⁹ deus in die nubis caliginis
ꝛ in die iudicij et congregabo eas
de terris et inducam eas in trā ſu

am ꝰ in celeſtem patriam ⁊ paſcā
eas in montibꝰ vberrimis ⁊ excel
ſis ibi requieſcent in herbis virentibꝫ
et in paſcuis pinguibꝰ paſcentur.
Paſcue iſte comendant̄ ex eo ꝙ in
monte ſunt ꝓpter ſecuritatē ꝙ ſunt
vberrime ꝓpter copioſitatē ꝙ pin
gues ꝓpter delectabilitatē ꝙ viren
tes ꝓpter ſpecioſitatē. Iſta omnia
inueniunt̄ in illis paſcuis regni ce
leſtis. ſic ergo patet q̄re oues xp̄i
ſequi debeant xp̄m .ſ. vt ab eo paſ
cant̄ Secūdo ſolent oues ſequi pa
ſtorem vt ab eo cuſtodiantur. De
hoc dicit̄ Io. x. paſtor bonꝰ animā
ſuam ꝟ vitam ponit ꝓ ouibus ſuis
ſcʒ ad defendendū a beſtijs Sūt au
tem tres beſtie que legunt̄ oues in
feſtare ſcʒ leo. vrſus. ⁊ lupꝰ. De p̄
mis duabus dicit̄ p̄. Re. xvij. ꝙ cū
paſceret dauid oues venit leo ⁊ vr
ſus ⁊ acceperunt ſibi ouem Ipē au
tem ābos occidit ⁊ eruit ouē ſuā
Per dauid ſignificat̄ xp̄s qui pa
ſtor eſt ouium ſuarū ſcʒ hominum
Per leonē qui ouibꝰ inſidiat̄ ſig
nificatur dyabolus p̄. Pe. v. Adū
ſarius veſter dyabolus tanq̄ leo
rugiens circuit querens quē deuo
ret. Per vrſum qui etiā inſidiatur
ouibus xp̄i ſignificatur caro. ſiue
corpꝰ hominis que ſemꝑ inſidiat̄
anime ꝑ malā ↄcupiſcēciā Gal.
v. Caro ↄcupiſcit aduerſus ſpiri
tum. et bene ꝑ vrſum ſignificatur
caro. quia ſicut vrſus ſequit̄ dulce
dinem mellis. ita caro diligit volu
luptatem. Vrſus debilis eſt in ca
pite ⁊ fortis in brachio. ſic ⁊ caro.
ꝑ caput ſume cogitationē per bra

chia delectationē et ↄſenſum In
capite ergo debilis eſt. q̄a cogita
tio debilis eſt ſi non ſequūtur alia
duo ſcʒ delectacio ⁊ conſenſus. ſic
patet de duabꝰ beſtijs q̄ pſequun
tur oues ſcʒ de leone et vrſo ꝟ de di
abolo et carne Tercia beſtia eſt lu
pus Ioh. x. Lupꝰ rapit ⁊ diſpgit
oues. Per lupū ſignificat̄ mundꝰ
ſiue homines mundum diligētes
Iſti pſequūtur oues xp̄i ꝟ bonos ⁊
ſimplices amatores dei et imitato
res. vn̄ ait dn̄s diſcipulis ſuis Ma
th. x. Mitto vos ſic oues in medio
luporū Greḡ. Sic agni inter lupos
mittimur vt ſenſuʒ ſeruātes inno
cencie. morſum malicie nō habea
mus Talis agnꝰ fuit apoſtolus q̄
ait p̄. Cor. iiij. Maledicimur et bn̄
dicimus. pſecucionē patimur et
ſuſtinemus. Ab iſtis tribꝰ beſtijs
cuſtodit xp̄s oues ſuas. licet eas p
ſequant̄. tamē cuſtodit eas xp̄s ne
ab eis capiātur ⁊ deglutiant̄. pō.
Cuſtodit dominꝰ omnes diligen
tes ſe. vnd̄ dicit̄ Ioh. x. Oues mee
vocem meā audiūt ⁊c̄. ⁊ nō pibūt
in eternum. Secundo debemꝰ ſequi
xp̄m tanq̄ filij patrem. Ipſe ē pa
ter omniū noſtrum Math. xxxiij.
Vnus eſt pater veſter qui in celis
eſt Solet enī filiꝰ ſequi patrē ꝓpt̄
duo vt eum ab inimicis defendat
Secūdo vt hereditatē ſuā augmen
tet. Abſente enī patre interduʒ ho
ſtis inſurgere ſolet ↄtra filiū. ſicut
patet in abſalon. qui cū patrē ſu
uʒ rēlinqueret ab inimico ſuo ſcʒ io
ab interfectus eſt. Sic fiet omnibꝫ
q̄ a patre celeſti ꝑ peccatuʒ ſepati

fuerint. ab inimico ſcʒ dyabolo per
ſecutionē ſuſtiebūt. ⁊ ſic pʒ p̄mū.
Scđo ſeq̄r filiꝰ patrē vt hereditatē
ſuā augeat. ſepe eī pr̄ illi filio q̄ eū
plus diligit ⁊ reueret̄. maiorē ptē
hēditatis tribuit. ſic iacob qui de
dit filio ſuo ioſeph ſpecialem here
ditatē extra ōnes filios ſuos videli
cet ſychem. Sic deus illis filijs qui
eum magis diligūt et ſequuntur.
magis dabit de hereditate i regno
celoꝝ. ſicut patet Luc̄. xv. Jn filio
ꝓdigo qui ſe a patre elongauit.
omnē hereditatē amiſit ⁊ cō ſump
ſit. et alij filio q̄ ſecum ꝑmanſit de
dit omnia ſua dicens Fili tu ſemp
mecū es et oīa mea tua ſūt. Tercīo
debem̄ ſequi dn̄m ſicut cecus ducē.
yſa. lv. Dedi te ducem et precepto
rem gentibus vniuerſis. in adam
excecati ſumꝰ. yſa. xlij. Quis cecus
niſi ſeruꝰ meus ſcʒ homo quē crea
uerā vt mihi ſeruiret. Cecus factꝰ
eſt p pc̄m̄. illuminat̄ q̄damō pee
fidē ƺ nō pfecte. vnde q̄i ceci ſumꝰ
q̄r videmꝰ nūc p ſpeculuʒ i enigma
te ac̄. ſicut dr̄ p̄. Cor̄. xiij. Excecatur
etiā miſera aīa p pc̄m̄ actuale ƺ il
luminat̄ p grām Augꝰ. Aīa verſa
a dō obtenebrat̄. ↄuerſa ad dn̄m
illuminat̄ Duplici aūt cā cecus du
cē ſequit̄ ne ledat̄. ⁊ inſtruat̄ Dya
boli ſequaces in lapidē offenſiōis
impingūt ⁊ pedē aīe ledūt. q̄r ducē
ſequunt̄ malignū. Dei aūt ſequa
ces offendicula declināt. Prouerb.
iiij. Ducam te p ſemitas iniq̄tatis
quas cū ingreſſus fueris nō arta
buntur greſſus tui et currens nō
habebis offendiculuʒ Glō. Sicut
mali hic medio cultus offendūt.
a duce ceci inſtruunt̄ Sic q̄ dei ſūt
imitatores ab eo informant̄. ſcʒ p
doctrinaʒ predicationis. vnde legi
tur Luce nono. Q̄ȝ turbe ſecute ſūt
xp̄m et ipſe accepit illos et loque
bat̄ eis de regno dei. Quarto debeꝰ
ſequi xp̄m ſicut ſeruus dominum.
vt dilectōnem quā ad deuʒ habeꝰ
oſtēdaꝰ. De quo dicitur Luce vice
ſimo tercō. q̄ ihesu eunte ad paſſi
onem ſequebatur eum turba mlͭ
ta populi ⁊ mulieruʒ que plange
bāt eum. ſic ſequi debemus euʒ cō
paciēdo ſibi ⁊ ſimiliter aduerſa ꝓp
ter eum ſuſtinendo. p̄. Petri ſecun
do. Xp̄s paſſus eſt pro nobis: vo
bis relinquēs exemplum vt ſequa
mur veſtigia eiꝰ. Quinto debemus
ſequi chriſtum ſicut amicus ami
cum. Nam ſolet amicus ſequi ami
cum vt ei reuerenciam et honorem
prebeat. vn̄ legit̄. ij. Re. xix. Q̄ȝ ad
honorem dauid cum reuerteret̄ de
bello cōtra abſalon berzellai gala
adites ſenex valde traduxit regeʒ
paratus vltra etiam ꝓſequi illū. Sic
xp̄m imitari debemꝰ eccl̄ias freque
tando. corpꝰ eius ad honoreʒ ipſius
per plateas ſequendo.

Feria ſexta. F. lxix.

Expedit vobis

vt vnꝰ moriat̄ homo ꝓ po
pulo et nō tota gēs peat Joh. xi.
Verba ꝓpoſita loquebatur ſpiri
tus ſanctus p os cayphe. Jn quib
verbis exprimitur vtilitas paſſio
nis et mortis chriſti. Nota q̄ mors
xp̄i expediens fuit angelis in celo

ſanctis in lymbo. hominibus in mũ
do. Primo expediẽs angel' in celo.
q: p mortẽ xpi angeloꝝ ruina ẽ re
parata. vñ aplus ad Ephe. i. ꝯpoſuit
dñs inſtaurare in xpo ⁊ p xpm q̃ i
celis ſũt. glo. ⁊ numerũ angeloruꝫ
diminutuꝫ adimplere. Et hoc tãgit
dominus in illa parabola Lu. xv. q̃s
ex vobis homo qui habet centum
oues ⁊ ſi pdiderit vnam nonne di
mittit nonagintanouem in deſerto
et vadit ad illam quam pdiderat
et querit donec inueniat eam. Cũ
aũt inueniat eaꝫ ponit ſup hume
ros ſuos ⁊ veniens domum ꝯuocat
amicos ſuos ⁊ vicinos dicens. Con
gratulamini mihi omnes quia in
ueni ouem meam quam pdiderã.
Homo iſte eſt deus qui p nob' ho
mo fieri voluit qui habuit centum
oues. Centum oues ſunt nonagin
tanoueꝫ ⁊ vna. Per nonagintano
ueꝫ ſignificant' nouẽ chori angelo
rũ. p vnã ſignificat' homo q̃ locum
luciferi replere debebat. Ex iſtis oui
bus vna pdita eſt. ſ. hõ. q̃n peccauit
et de paradiſo eiect' eſt. ⁊ poſt dimi
ſit nonagintanouẽ .i. nouẽ choros
angeloꝝ in celo. q: dñs deſertuꝫ di
cebat q̃ diu homo in eo non erat
⁊ venit in hunc mundum querere
ouẽ pditam quã q̃ſiuit plus q̃ tri
ginta ãnis cũ magno labore. ⁊ cuꝫ
inueniſſet eã poſuit ſup humeros
ſuos ⁊ reportauit in domũ ſuã. ⁊ hoc
fecit quãdo crucem ſup humeros
accepit et ad locũ paſſionis porta
uit vbi p peccatis noſtris mortem
ſuſtinuit. ⁊ in die aſcẽſionis ſue ouẽ
ſuam cum leticia magna in domũ
ſuam .i. celum portauit. Et tunc ait
ad angelos. Cõgratulamini mihi
quia inueni ouẽ meã q̃ perierat. ⁊
tunc factũ eſt gaudiũ magnũ. q̃a
reſtaurata eſt ruina angeloruꝫ. ſic
patet primo quõ mors xpi expedi
ẽs fuit angelis in celo. Scdo mõ ex
pediẽs fuit ſãctis patribus in limbo
quia per eius mortẽ de captiuitate
ſunt liberati. Zach. ix. Tu autem
dñe in ſanguine teſtamẽti tui .i. p
ſanguineꝫ iheſu xpi filij tui eduxi
ſti vinctos de lacu in quo non erat
aqua .i. gratia. Iſtud figuratũ eſt
Nũi. xxxv. vbi dicit' q: p' morteꝫ
ſummi põtificis. homicide q̃ expul
ſi fuerant de terra ſua reuertebãt'
in terrã ſuã. Adã homicida fuit q:
per peccatũ occidit ſemetipm ⁊ to
tum gen' humanũ ⁊ expulſus fuit
de paradiſo .i. de terra viuencium in
exilium hui' mũdi. ⁊ poſtea cũ oĩ
poſteritate ſua deſcẽdit in lymbuꝫ
et p nullum poterat inde eripi ⁊ in
terrã ſuã reuerti niſi p mortẽ ſũmi
pontificis .i. xpi. Xpus eñ dicitur
pontifex q: officiũ habuit põtificis.
Officiũ põtificis in veteri lege erat
orare p peccatis ppl'i ⁊ hoc fec̃ xps
Lu. xxiij. Pater dimitte eis q: neſci
unt q̃d faciũt. Q: fidelit' orauit oñ
dit paul' hebreoꝝ. v. Cũ clamore
valido ⁊ lacrimis. Itẽ officiuꝫ põti
ficis fuit pro pc̃is populi victias
offerre. hoc fec̃ xps põtifex nr̃ q̃ ſe
ipm obtulit p pc̃is nr̃is Heb. x.
Deſcendẽs fili' dei in mũdum huc
ait holocauſtamata ⁊ p pc̃o tibi
nõ placuerũt. tunc dixi ecce venio
Glõ. Oĩa ia holocauſta antiquoꝝ

patrum q̄ obtulerunt pro peccatō
primi hominis deo nō placuerunt.
Tunc filius dei miſertus noſtri di
xit patri. ecce ego venio ad meipm̄
offerendum ꝓ peccato hominis. p
mortē ergo huiꝰ ſummi pōtificis.
ſancti patres liberati fuerūt de lim
bo. ergo expediens fuit eis xp̄i paſ
ſio. Tercio mō chriſti paſſio expe
diens fuit hominibus in mundo ⁊
hoc in multis. ¶ Primo vt cyrogr̄
phum dyabolo ɔtr̄ hominē datū.
p ſanguinē xp̄i deleret Col. ij. De
lens qd aduerſū nos erat cyrogra
phum decreti qd erat ɔtrariū no
bis Augꝰ. Eua a dyabolo peccatū
mutuauit. cyrographū ſcripſit. fi
deiuſſorē dedit ⁊ vſq; ad poſterita
tem creuit. tunc enī a dyabolo pec
catum mutuauit qn̄ ɔtra p̄ceptū
dei ſue praue ſuggeſtioni ɔſenſit.
Cyrogr̄phū ſcp̄ſit qn̄ manū ad po
mū porrexit. Fideiuſſorē dedit qn̄
adā pc̄ō ɔſētire fecit. ⁊ ſic vſq; ad
poſteritatē creuit. qr tōa poſteritas
ptāti dyaboli ſubiecta eſt ⁊ merito
Nā parentes nr̄i adā ⁊ eua fecerunt
emptionē cū dyabolo ⁊ vēdiderūt
genꝰ humanū ꝓ vno pomo q̄ſi ꝓ
nihilo. vn̄ ɔqueiē ꝓpheta yſa. lij.
Gratis venūdati eſtis. ſup hmōi
emptione erat ſcriptū cyrogr̄phū
⁊ p̄uilegiū et̄ne dānacionis ⁊ nō
poterāt deleri n̄ p ſanguinē xp̄i ihe
ſu. vn̄ miſertꝰ dānacōis nr̄e venit i
hūc mūdū delens qd aduſſū nos
erat cyrogr̄phū decreti ſic dī Col.
ij. Glō. pctm̄ ade quod dyabolus
tenebat q̄ſi cautionem decreti mor
tis et̄ne. deletū ē ſāguine xp̄i fuſo

in cruce. vn̄ yſaie. xliij. Ego ſū q̄ de
leo iniq̄tates vrās Beati. Agnoſce
o hō q̄꞉ grauia fuerunt vulnera aīe
tue. ꝓ quibus nc̄e fuit xp̄m dn̄m
vulnerai. Sz ſi nō eēnt hec ad mor
tē ſēpiternā. nūq̄꞉ ꝓ eoꝝ remedio
moreret. ſic g̊ patz quō p ſanguī
nē iheſu xp̄i deletū eſt cyrogr̄phū.
Cū aūt deletū eſſet p ſanguinē x̄
cyrogr̄phū nr̄e dānationis eodē
ſanguine ſcriptū ē aliud cyrogra
phū nr̄e redēptionis ⁊ ſaluatiōis.
Erat āt ſcriptū cyrogr̄phū nr̄e ſal
uationis in ouino pgameno. cū
ferreis pēnis ⁊ rubeo incauſto Oui
na pellis fuit corpus dn̄i nr̄i iheſu
xp̄i que ouis fuit vēdita trigita de
narijs a iuda traditore ⁊ ad mortē
ducta fuit vt inde pgamenū fieret
De cuiꝰ ductu dicit Yſa. liij. ſicut
ouis ad occiſionem ductus eſt ⁊
ſicut agnus corā tondēte ſe obmu
tuit ⁊ non aperuit os ſuum. Secū
do ouiſ iſta ducta eſt vt pelle ꝓpria
denudaretur Johannis. xviij. Co
hors autē ⁊ tribunuſ ⁊ miniſtri iu
deorū ɔprehenderūt iheſum ⁊ liga
uerunt eum ⁊ duxerūt eum ad an
nā primū ⁊ primo vbi data eſt ei
alapa. deinde ductꝰ ligatuſ ad cay
phā. vbi ſic dicitur Luc. xxij. Ve
lauerunt faciem eius ⁊ pcuſſerūt
eum dicentes. ꝓphetiſa nobis xp̄e
quis eſt qui te percuſſit. ⁊ expue
runt in faciem eius. deinde ductus
ad pylatū vbi accuſatus ē de mul
tis criminibus quoꝝ erat innocēs
Deinde ductus ad herodem q̄ ſpre
uit eum ⁊ induit euz veſte alba ⁊
illuſit tanq̄꞉ fatuum ⁊ nō ſane mē

tis. Deinde iterū ductus ad pylatū
a quo iudicatus ē ad mortē. ſic pa
tet quō ouis iſta ē empta ⁊ ducta
ad mortē vt inde pgamenū fieret.
Poſtea ſolꝫ ouis excoriari ſic xp̄s
eſt excoriatus tanꝙ ouis qn̄ pyla
tus eū veſtibꝰ exui fecit ⁊ nudum
ad colūnam figi fecit ita virgis et
flagellis verberari fecit ꝙ a planta
pedis vſqꝫ ad verticē nō erat in eo
ſanitas ſic dicit yſaias ꝓpha. Ber.
Volue ⁊ reuolue corpꝰ ihēſu xp̄i a
planta pedis vſqꝫ ad verticem ⁊ ni
hil inuenies niſi dolorem. nihil ni
ſi merorē. ⁊ ne caput eius mane
ret inexcoriatum impoſuerūt ſibi
ſpineā coronā quā cū arundine in
fixerūt ⁊ inuſſerūt capiti eius. ꝙ
ſpinarū aculei benedictum caput
eius penetrauerūt. vt ſanguis eiꝰ
in faciem eius decurreret. ſic patet
quomodo ouis iſta eſt excoriata.
Poſtea ſolet pellis extendi quan
to plꝰ pōt ſup lignū. Sic iſta bn̄di
cta pellis ihēſu xp̄i. i. corpus eiꝰ ex
tenſum fuit ſup lignū crucis De q̄
intelligi pōt illud pſ. Extendens ce
lū ſic pellē. Celū .i. celeſte corpus
ihēſu chriſti. extenſū fuit in cruce
ſicut pellis extenditur de quo fit p
gamenum In tantum fuit extēſū
corpus ihēſu xp̄i ꝙ ōmia oſſa eius
dinumerari poterant ꝙ ſicut dicit
Augꝰ. Q; foramina manuū ⁊ pe
dum nimis diſtabāt vt affixa vna
manu. alia attingere non poterat
foramen. vnde cum funiculis tan
tū diſtenderūt ꝙ iuncture mēbro
rum manifeſte apparuerūt. Hoc ē
quod dicit dn̄s p pſal. Dinumera

uerūt oīa oſſa mea. q. d. In tantū
me extenderūt ꝙ oīa oſſa mea di
numerare potuerūt. ſic patet quō
cutis iſta ē extēſa. Poſtea ſolꝫ eri
gi in aerem ⁊ ad ſolē extractis hu
moribꝰ exſiccari ſic cutis huiꝰ ouis
.i. caro xp̄i cū cruce fuit erecta in mō
te caluarie cōtra ſolē ⁊ intrīſ extra
ctis humoribꝰ exiccatꝰ ꝙ de ipō di
cit pſal. Oſſa mea ſic cremiū arue
runt. ⁊ ſic fenū pcuſſus ſū ⁊ aruit
cor meū. vn̄ ex maxima arefactiōe
ſiue ſiccitate potū petebat dicens.
Sitio ⁊ nō potuit habere guttam
aque ⁊ dabāt ei acetū bibere felle
mixtū ⁊ mirratū. qd cū guſtaſſet
noluit bibere. ꝙ ꝓpt amaritudinē
non potuit Et ecce cū homines nō
cōpaterent eius ſiccitati aquā mi
niſtrando. ſol cōpaciebat ſibi radi
os ſubtrahēdo Bern. Dū ſol celeſtis
moreret̄ i t̄ris. ſol terreſtris horrebat
in celis. Sic patꝫ quō exiccata eſt
pellis iſta vt pgamenū fieret in q̄
cyrographū noſtre ſaluationis
ſcriberet̄ Facto aūt pgameno ſcri
ptū eſt cyrographū. Quō ſcerte nō
molli penna ſꝫ acuta ⁊ ferreo ſtilo.
ſicut btūs Job ꝓphauerat. Quis
mihi det vt exarent̄ .i. ſcribent̄ in li
bro ſtilo ferreo. Stilus ferreꝰ fuit
lancea que latus eius penetrauit
et claui ferrei qui manꝰ ⁊ pedes p
tranſierunt. Tam groſſe fuerūt lit
tere ſcripture illiꝰ ꝙ i latere eiꝰ ma
nus poni potuit ⁊ p manꝰ digitus
trāſire. vn̄ dixit dn̄s ad thomam
oſtendēs ei vulnera in manibꝰ In
fer digitū tuū ⁊ vide .i. tange manꝰ
meas ⁊ affer manum tuam .i. mitte

te in latus meum. O q̄m magna erāt
hec ſcriptura quā ideo magnā eſſe
voluit. ne p obliuionē a cordibus
hominum deleretur. Malach. iij.
Scriptus eſt liber monumenti vel
litteravl' cyrographum perpetue
recordationis. Ideo in eccleſijs añ
oculos noſtros depingitur ne ob
liuiſcamur. Vnd' deut. xxviij. Erit
vita tua quaſi pendens ante te vt
legas in eo hodie et omni tempo
re Et quib' debem⁹ in ea legere. cer
te tria que erant in eo ſcripta de q̄
bus Eze. ij. Expandit librum corā
me q̄ erat ſcriptus intus et foras.
et erant in eo ſcripte lamētatiōes
et carmen et ve. Liber expaſſus eſt
corpus chriſti expaſſuz in cruce.
ſcriptus erat intus et foras. q2 nō
ſolum habuit dolores exteri⁹ ſed
etiam interius in anima ex cōpaſ
ſione ſue dulciſſime matris quaz
turbatiſſimā vidit iuxta crucē ſtā
tem et lamētantē Bern. O bone ihē
ſu q̄ grauiter doleris extra. ſʒ mul
to magis doleris intra ex cōpaſſi
one matris tecū omnia pticipan
tis. Et erāt in eo ſcripte lamentaci
ones q̄s faciebat in cruce p pctis
nr̄is et redēptione nrā. qn̄ cū lacri
mis et clamore valido orauit prēm
ſuum. ſic dicit apl's Heb. v. Cum
clamore valido et lacrīs offerens
.ſ. p̄ces ad patreʒ p nob' lamētabi
lit' etiā ꝓpter hoc q' ſua amara paſ
ſio in multis pctōrib⁹ eēt pdita q̄
nollēt eā ſibi facē vtileʒ et fructuo
ſā. vn̄ Ieron⁹. Fleuit xp̄s i cruce cū
paſſio ſua ſufficeret ad redēptionē
cūctoꝝ p fuit tn̄ ad ſaluteʒ pauco

rū. Scd'o erat in eo ſcriptuʒ carmē
et canticū leticie ſiue gaudiuʒ om
nium beatoꝝ qui p eius paſſionē
ſalui fiunt Luc. x. Gaudete et exul
tate quia nomina vrā ſcripta ſunt
in libro vite. Item gaudiū omniū
peccatorū ſcriptū erat in eo qd' pʒ
ex hoc q' p crucifixoribus orauit. et
q' latronem ſero penitentem ſecū
in padiſum introduxit. hoc pt eſſe
magnū gaudiū et ſolacium omni
bus peccatoribus penitēciam agē
tibus Bern. O bone ihesu nō abhor
ruiſti cōfitentē latronem. nō lacri
mantem peccatricē. nō diſcipuluʒ
te negantem. nec ipōs tuos crucifi
xores. Tertio in eo erat ſcriptū. ve
eterne damnationis illis qui ſūt
ſanguine xp̄i redempti et iterū pec
cando ſe dyabolo ſubdiderūt de q̄
bus pſal'. deleant' de libro viuen
cium et cum iuſtis nō ſcribantur.
De talibus dicit' Apoc. xx. vbi dici
tur q' iohānes vidit dn̄m ſedentē
in throno et iudicantē magnos et
puſillos et apertus eſt liber vite et
qui non eſt inuentus in libro vite
miſſus eſt ſcʒ in ſtagnū ignis. hoc
erit in die iudicij qn̄ mali mittent'
in profundum inferni. tunc erit eis
eternaliter ve et ve. vnd' dicit aīma
damnata Ierē. xv. Ve mihi ma
ter mea. quare me genuiſti. Ierē.
xlv. Ve mihi miſero. quia addidit
dominus dolorem dolori meo et re
quiem non inueni. Et merito dicēt
peccatores. qui in peccatis laborāt
et laborem conſciencie in iſta vita
habent et poſt hanc vitam eternū
dolorem habebunt. Rogemus.

Hoc ſentite in
vobis qđ ⁊ in xp̄o ih̄u ad
Phil.ij. In ep̄la hodierna ꝓponit
nob apl'us paſſionē dn̄i nr̄i iheſu
xp̄i ꝓuocās nos ad cōpaſſionē·et
eſt ſēſus·hoc ſentite ī vob ꝑ ꝯpaſſi
onē dn̄i nr̄i iheſu xp̄i·qđ in xp̄o fu
it ꝑ crucis paſſionē·Sūt āt tria q̄
dāt nos ad ꝯpaſſionem ꝓuocare·
Primū ē penarū multiplicitas Se
cundū ē paciētis caritas·Terciū
eſt paſſiōis vtilitas Circa p̄mū nō
ꝙ pena ſua fuit multiplex·Primo ex
eo ꝙ ab amico ſuo fuit tradit⁹ Ma
gn⁹ dolor ē qn̄ amic⁹ ab amico tra
dit·maior qn̄ dn̄s a ſuo·maxim⁹
qn̄ pr̄ a filio·Oīa iſta fuerūt in paſ
ſione xp̄i·Ipſe eīn fuit iude amicus·
dn̄s ⁊ pr̄·⁊ cū amic⁹ tradiderit eū·
augmētauit penā ſuā vn̄ dicit ps·
Si inimic⁹ me⁹ maledixiſſz michi
ſuſtinuiſſez vtiqꝫ Et ſi is q̄ oderit
me ſuper me magna locut⁹ fuiſſz
abſcōdiſſem me forſitā ab eo·Tu
vero hō vnanim⁹ dux me⁹ et not⁹
meus q̄ mecum dulces cibos capie
bas·Mat·xxvi·Qui intigit mecū
manū ī ꝑapſide hic me tradet·vn̄
dicebat ad iudā cū eū oſcularetur
Amice ad q̄d veniſti·q̄i di·habui
te ꝑ amico·tractaui te amicabilit
vt q̄d ꝗ veniſti me tradere iudeis·
Scđo ꝙ ab illis paſſus ē de q̄rū ꝓ
genie nat⁹ ē ſcꝫ a iudeis ⁊ q̄bꝫ mul
ta bn̄ficia ꝯtulerat·Grauī⁹ eīn ali
q̄s patit ⁊ torq̄tur cū offendit ab
eis quib⁹ benefecit q̄ ſi ab aliis in
feſtatur·Ipſe eīn eduxerat eos de

terra egipti đ ſeruitute pharaōis·
et traduxit ꝑ mare rubrum·⁊ plu
it illis manna quadraginta dieb⁹
in deſerto et defendit eos ab omni
bus inimicis eorū ⁊ fuit ſuper eos
in columna ignis vt luceret eis per
noctem ne lederentur a ſerpentib⁹
in deſerto et tandē traduxit inter
ram fluentem lacte et melle·Ad
vltimū natus eſt de genere eorū·
et venit ad eos vt eos ſaluos face
ret et ipi crucifixerūt eum·vn̄ Io·
x·Multa bona opera operatus ſum
vobis ꝓpter quod horū vultis me
occidere·Et ideo cantat ſacerdos in
perſona xp̄i·Popule meus quid
feci tibi aut in quo cōtriſtaui te·
reſponde michi·q̄a eduxi te de ter
ra egipti·paraſti crucem ſaluatori
tuo·pſal·Amici mei et ꝓximi mei
aduerſum me appropinquauerūt
et ſteterūt·Tertio mō ꝙ tam tur
piſſima morte mori debuit·ſ·morte
crucis qđ erat patibulū latronū
et furū tunc tp̄is et maledict⁹ dice
batur q̄ in eo moriebat Et ipm lig
nū maledictū habebat·vn̄ nullus
iudeorum lignū illud tanq̄ male
dictū portare voluit·ſed ad maio
rem ſui cōtumeliā ſibi impoſuerūt
et āgariauerūt q̄ndā paupem ſy
monē q̄ eum iuuabat Aug⁹·Crux
tūc erat ſuppliciū latronū·nūc trā
ſit ad frōtes ipatorū·Q̄rto ex eo ꝙ
cū latronib⁹ pati ⁊ ī putari debuit
In maiorē eīn ſui ꝯtumeliā crucifi
xerūt eū inter duos latrones·q̄i eti
am maleſactor eſſet·Quinto ꝙ ei
tā opprobrioſa verba obiiciebāt
dicentes·Vach q̄ deſtruit templū

dei ⁊ i triduo reedificat illō. Alios
ſaluos fec̄ ſeipm̄ nō p̄t ſaluū facē.
ſi rex iſrahel ē deſcēdat nūc d̄ cruce
et credim⁹ ei. ↄfidit i deū liberet eū
nūc ſi vult. dixit em̄. qꝛ fili⁹ dei ſū.
hec ⁊ multa alia blaſphemabāt.
Sexto eo qꝛ mrēm ſuam dilectiſſi
mā adeo turbataꝫ iuxta crucē ſta
re cernebat. de hoc itrinſec⁹ grauit̄
turbabat̄. Bern̄. O bone ihū q̄ꝫ
grauit̄ doleris ex. ſꝫ multo magis
doleris itra ex ↄpaſſiōe mr̄is tue te
cū oia p̄ticipātis. Hec em̄ oia dn̄e
nos ad ↄpaſſionē ꝓuocaē. Nā irra
cōnabiles creatuē ſūt ↄpaſſe. Ber.
Quid ē hoc qd̄ nō ↄpateris. Reqre
in ſmōe Stam⁹ ⁊ nos. Scdō dꝫ nos
ad ↄpaſſionē ꝓuocare paciētis ca
ritas. Vere ad nos magnā carita
tē xp̄s habuit q̄ ꝓ nr̄is culpis mor
tē ſuſtinē voluit. yſa. liij. Ipē vulne
ratus ē ꝓpt̄ iniq̄tates nr̄as p̄. Joh.
iij. In hoc cognouim⁹ caritatē dei
qm̄ ꝓ nob aiam ſuā poſuit ⁊ vitaꝫ
dedit. Jo. xv. Maiorē hac caritatē
nemo hꝫ vt aiam ſuā ⁊ vitā ponat
q̄s ꝓ amicis ſuis. Bern̄. O bone ihe
ſu tu maiorē caritatē habuiſti. q̄a
ꝓ inimicis tuis aiam tuaꝫ poſuiſti
Rō. v. Cū inimici eſſem⁹ recōciliati
ſumus deo p̄ morte filij ei⁹. Bern̄. O
q̄ꝫ ḡtuita dilectio ⁊ iaudita caitas
regeꝫ glīe ꝓ deſpectiſſimo vīmiculo
crucifigi. q̄s audiuit vnq̄ꝫ talia. q̄s
vidit huic ſimile. vix emꝫ ꝓ iuſto
morit̄ q̄s. Ipē xp̄s pro iniuſtis ini
micis mortu⁹ ē. Aug⁹. Vide o hō q̄
amore. reqre in ſmone Ambulate
Bern̄. Si xp̄s tot mēbra habuiſſꝫ
q̄t fuerūt ſtelle in celo ⁊ vnū qd̄ cꝫ
p ſeuūū corp⁹ habuiſſet. oia mor
ti tradidiſſet. an̄q̄ꝫ vnā aiam in in
ferno reliq̄ſſet. Idō cōpatur pelica
no q̄ ſeipm̄ occidit vt ſāguie ſuo
pullos ſuos viuificare poſſit. ps. Si
milis fact⁹ ſū pelicano ſolitudinis
Iſta dilectio dꝫ nos merito ad cō
paſſionē ꝓuocare. Bern̄. O duri ⁊ i
durati filij adā q̄s nō emollit tan
ta benignitas reā. beata. flāma. tā
ingēs amoris ardor. taꝫ vehemens
amator. q̄ ꝓ taꝫ vilib⁹ ſarciūculis.
taꝫ p̄cioſas merces expēdit. Ber.
Aſcendit xp̄s in altuꝫ vt ab oīb⁹
videret̄. valide clamabat vt ab oi
bus audiret̄. clamori lacrīas addi
dit vt hō ↄpateret̄ q̄ ad hunc dolo
reꝫ nō ↄmouet̄. ⁊ ad hūc fletū n̄ cō
uertit̄. ḡuior ē terra durior ē petra.
fetido ſepulchro fetidior. Tercō dꝫ
nos ad cōpaſſionem ꝓuocare vtili
tas paſſionis. Require in ſermōe.
Chriſtus mortu⁹ eſt. Rogemus.

Cum appropin

quaret iheſ⁹ iheroſolimis
et cetera require dominica prima i
aduentu domini. Nota breuiter hi
ſtoriam huius diei. Ante ſex dies.
ſolennis. paſce. id eſt ſabbato an
te feſtum palmaruꝫ. venit iheſus
in betaniam. que erat ciuitas par
ua non longe a iheruſaleꝫ. vbi la
zarus fuerat mortuus quem ſuſci
tauit iheſus. ſcilicet poſt triduum
ſepulture eius. et facta eſt ei cena
ibi. in domo ſymonis. leproſi quē
dominus curauerat a lepra. ⁊ mar
tha miſtrabat ad mēſā. ⁊ lazar⁹.

quem ſuſcitauerat in breui. vn⁹
erat diſcūbentium. Multi aūt inde
orum de ih̄rl'm venerāt illuc. q̄ au
dierant ih̄m ibi eſſe. non aūt ꝓpt
ih̄eſum tm̄ ſed etiam vt laſaꝝ vide
rent quē ſuſcitauerat ih̄eſus a mor
tuis. Venit aūt maria magdalena
illuc portans pixidē vngenti preci
oſi ⁊ vnxit pedes ih̄eſu. q̄ nudis pe
dib⁹ ambulauit ⁊ extersit capillis
ſuis Et cū veniſſet bethfage ad mō
tem oliueti que eſt villa in latere
montis oliueti miſit duos diſcipu
los. ſ. petꝝ ⁊ philippū dicens eis.
Ite in caſtellū. ſ. ih̄rl'm quod ↄtra
vos eſt. i. corā vobis. ⁊ inuenietis
aſinā alligatam ⁊ pullū cum ea:
ſoluite ⁊ adducite mihi: ſi q̄s vob
dixerit. v. ↄtradixerit. dicite q̄ dn̄s
his opus h̄z ⁊ confeſtim dimittet
eos. Aſina iſta fuit oībus cōmu
nis. Quicūq; in ea opabat dabat
ei pabulū illa die. ⁊ religauit eā
ante portam in biuio ⁊ pull⁹ ad ſi
miles vſus nutriebat. Diſcipuli
fecerant ſicut preceperat illis ih̄s.
⁊ adduxerunt aſinā ⁊ pullū ⁊ po
nentes veſtimenta ſup eum. ſ. pul
lum: poſtea eū deſup ſedere fecerūt.
ſed q̄ indomit⁹ erāt pull⁹ deſcēdit
⁊ ſedit ſup aſinam ⁊ cū appropin
q̄ret ad deſcenſum montis oliueti
Plurima aūt turba deſcēdentium
cū eo qui ſecū veneāt de bethani
a: ſtrauerunt veſtimenta ſua in vi
a. turba aūt multa que ↄuenerat
ad diem feſtū paſche in ih̄eruſalē
⁊ pueri ⁊ plebiculi ih̄eroſolimoꝝ
cum audiſſent q̄ ih̄eſus venit ih̄e
roſolimā tollentes ramos oliuaꝝ

⁊ palmaꝝ: exierunt obuiā ei de ci
uitate. ⁊ qui precedebant ⁊ ſeque
bant vnanimiter clamabant. Be
nedictus ſit qui venit in nomine do
mini. i. qui venit ad honorē dei pa
tris. Et quidā phariſeoꝝ inuiden
tes q̄ eum turbe ſic ↄmendabāt:
dixerunt ei vt diſcipulos ſuos in
creparet ne ita clamarent. Et rn̄it.
Si hi tacuerint lapides clamabūt
Nam in paſſiōe dn̄i diſcipulis ta
centib⁹ pre timore: petre ſciſſe ſūt
⁊ clamauerunt illū eſſe dn̄m mun
di. Et cū appropinquaret ciuitati
ih̄eruſalem ⁊ audiret tantū clamo
rem h̄itantium in ciuitate: cepit
ih̄eſus flere ſup eam dicens. Si co
gnouiſſes. v. ſcires qđ ego ſcio. ⁊
tu ſubaudi fleres. quō exultas q̄
neſcis mala que ventura ſunt ſup
te. q̄ inimici tui circūdabunt te ⁊
non relinq̄nt in te lapidem ſup la
pidem: qm̄ deſtruetur ⁊ h̄itatores
tuos occident ⁊ captiuos ducent. ⁊
hoc ↄtinget tibi: eo q̄ non cogno
uiſti temp⁹ viſitacōis tue. v. aduen
tum xp̄i in carne. Illud impletū
fuit ſub tito ⁊ veſpaſiano. Et cū in
traſſet vrbem ↄmota eſt tota ciui
tas dicens. Quis eſt hic? Populi
aūt venientes cū eo dicebant. Hic
eſt ih̄s ꝓpheta a nazareth. ⁊ ſta
tim ih̄eſus intrauit in templum: ⁊
vidit in eo vendētes oues ⁊ boues
⁊ numularios ſedentes. Phariſei
ꝓpter auariciā ſuam ꝑmittebant
i tēplo vēdi oues ⁊ boues vt venī
tes a longinquis oblacōnes inue
nirent. ⁊ poſuerūt numularios q̄
darent pecuniā mutuo indigētib⁹

Sed q̄r non licebat eos accipe vſu
ram: cogitabāt dolū ⁊ recipiebāt
colobia ⁊ munuſcula. ſ. pullos an
ſeres vuas ficus ⁊ hmōi. Videns
dn̄s hanc auariciā: eiecit om̄es de
templo: ⁊ menſas numulariorū
ſubuertit: ⁊ nemo audebat ei reſi
ſtere. q̄r videbāt a facie ei⁹ quēdā
ſplendorem eradiare: q̄ territi nō
audebant ↄtradicere ⁊ acceſſerūt
ad eū ceci ⁊ claudi in tēplo ⁊ cura
uit eos. videntes aūt phariſei mi
racula q̄ faciebat ⁊ pueros clamā
tes in templo ⁊ dicētes Oſanna fi
lio dauid indignati ſunt Veneāt
enī maxima multitudo puerorꝫ de
ciuitate in templū vt viderent ih̄m
⁊ ſpiritu ſcō inſtigante eos: cepērt
clamare. Oſanna filio dauid ⁊ ſal
ua nos obſecram⁹ fili dauid neſci
entes tn̄ quid dicerēt. q̄r ſpūſſan
ctus loq̄batur p eos. qd audiētes
phariſei: indigti ſunt ⁊ dixerūt. au
dis q̄ d iſti dicūt. Iheſus aūt dixit
eis. Nūq̄d legiſtis qd. ſ. ꝑpheta de
me ꝑphetauerat. d. Ex ore infantiū
⁊ lactentiū pfeciſti laudē. q. d. hoc
ꝑphetauit de me ꝑpheta dauid: vt
cū ego hō fierem: non ſolū pueri ſꝫ
etiā adulti deberent me laudare et
benedicere. hoc mō impletum eſt.
Poſtea venerūt gentiles quidā ad
philippū dicentes Dn̄e volum⁹ ih̄e
ſum videre. req̄. feria. ij. p⁹ ramos
palmarꝫ Per totū illū diem predi
cabat ⁊ docebat in tēplo: ⁊ veſpe
exibat in bethaniā: ⁊ ibi manebat
p noctem. ⁊ mane redibat in tem
plum ⁊ predicabat

Item de eodem
Sermo. lxxi

Cum appropi
quaſſꝫ iheroſolimis Mat
xxi. Legit in euangelio hodierno
q̄ dn̄s veniēs in ih̄rl'm multis mo
dis eſt honoratus ⁊ receptus: ⁊ quō
ſpūaliter ventur⁹ eſt in mentē vel
ſacr'aliter in feſto paſche: ideo debe
mus eū eiſdē modis ſpūaliter ho
rare. Primo honorauerunt eū diſci
puli ei⁹ q̄ mandatis ei⁹ obedierūt
qū mandauit eis vt adducerent ſi
bi aſinā: hoc mō debemus deū hora
re preceptis ei⁹ beniuole obediēdo
Magn⁹ ei honor eſt dn̄o terreſtri
qñ famuli ſui ſibi libēter obediūt.
⁊ ↄtrario magna verecundia: qñ
ei⁹ mandata ↄtemnunt. ſic eſt deo
multū gratū q̄ ſibi libēter obedi
mus. Ecci. xxxij. Audi tacens ⁊ hu
militer reſpice qd tibi dr̄. ⁊ p reue
rentia quā exhibes deo in obedien
do: accedꝫ tibi bona grā ⁊ dn̄s dat
tibi grām ſuā. Io. xij. Qui m̄ mini
ſtrat: me ſeq̄tur per obiam. ⁊ vbi
ego ſū: illic ⁊ miniſter meus erit ſi
ne illo hōre non poſſum⁹ ad vitam
eternā puenire. qd pꝫ math. xix.
vbi venit quidā adoleſcens ad ihe
ſum dicens Magr̄ quid faciā vt hē
am vitam eternam Qui ait Si vis
ad vitam ingredi: ſerua mandata
dei. Que autē ſunt mandata pꝫ in
ſermone Abrahe facte ſunt ꝑmiſ
ſiones. Scdo honorauerunt eū turbe
obuiā ꝑcedendo ⁊ tanq̄ regē ⁊ do
minū honorifice ſuſcipiēdo. Sic de
mus eū ſpūaliter honrare obuiādo

ꝓcedere ꝑ veram cordis ꝯtricōem.
qꝛ ꝯtritio dī quaſi ꝯtraitio ⁊ obui
ati o. qꝛ pc̄tōr per ꝯtricōem cordis
vadit de ſtatu malo in bonuꝫ ⁊ de
pc̄ cā̄s in virtutē. ⁊ vadit ita obui
am dn̄o qui ſꝑ paratus eſt nobis
appropinq̄re ſi volum⁹ ei appropin
q̄uare. Vnde dī iaco. iiij. Appropi
quate deo ⁊ appropinq̄bit vobis.
appropinq̄ deo ꝑ cordis ꝯtricōm ⁊
appropinq̄bit tibi per grē̄ infuſio
nem. Ber. Benignus deus qui pri
mus eſt in acceſſu ⁊ vltim⁹ in receſ
ſu. Apo. iij. Ego ſto ad oſtiū̄ ⁊ pul
ſo ſi q̄s audierit vocē̄ meā̄ ⁊ aperu
erit mihi ianuā̄ introibo ad illū̄.
Can. ij. En ſtat poſt parietē̄ nr̄um
.ſ. pc̄tōrum noſtroꝝ: qui paries ē̄
inter nos ⁊ deū̄ Yſa. lix. Iniq̄tates
veſtre diuiſerūt inter vos ⁊ deū̄ ve
ſtrū̄. Retro illū̄ parieteꝫ ſtat ꝓſpi
ciens ꝑ feneſtras. aſpiciens ꝑ cā̄
cellos ⁊ vidit ſi aliquā̄ apturā̄ poſ
ſit inuenire per quā̄ intret. Per fe
neſtras ſignificant̄ magna pc̄tā̄.
ꝑ cancellos parua pc̄tā̄ que impe
diunt deū̄ ne intrare poſſit ⁊ qn̄ ei
aperit̄ ſtatim intrat qđ fit per con
feſſionē̄. Vnde dicit ſponſa canti.
v. Peſſulū̄ hoſtij mei aperui dilcō
meo: ⁊ ecce declinauerat qꝛ paratus
erat intrare. In hoc apparet virt⁹
ꝯfeſſionis. qꝛ ſtatim cuꝫ hō ꝯcipit
voluntatē̄ ꝯfitendi dn̄s intrat ⁊ di
mittit ſibi pc̄tā̄. qꝛ ſtatim cū̄ ipſa
peſſulū̄ retraxerit de hoſtio pri⁹ q̄
aperiret hoſtiū̄ paratus fuit dn̄s.
ſic anteq̄ hō veniat ad ꝯfeſſioneꝫ
dimittē̄ ſibi pc̄tā̄ ſua. Iſtud figu
ratum eſt in x. leproſis qui mūda

ti fuerunt anteq̄ venirent ad ſacer
dotem. Lu. xvij. Exemplū̄. Quidā̄
latro videns religioſos tranſeun
tes ad ſiluā̄ in q̄ latuit: ꝯtritus cu
currit poſt eos volens ꝯfiteri. At il
li putantes qꝛ eos occidere vellet:
fugerunt. ⁊ ipſe currens p⁹ eos ce
cidit de rupe. ⁊ fracto collo expira
uit. ⁊ viderūt illi angelos venientes
⁊ aiam eius in celum deducentes.
Tercio honorauerunt eū̄ veſtimenta
ſua ꝓſternendo in via. Per veſtim̄
ta ſignificantur bona tpalia. Gre
g. Quid aliud ſunt iſta bona tpa
lia q̄ corporis veſtimenta. Iſta au
tem debemus ſternere in via: ⁊ pau
perib⁹ erogare qui dicunt̄ via. qꝛ
in hoc mundo tanq̄ via ꝯculcant̄.
⁊ nihil reputant̄ Deum ergo hora
mus cū̄ pauperibus elemoſinam
erogam⁹. Prou. iij. Honora dn̄m
de tua ſbā in membris ſuis ⁊ pau
peribus. qꝛ ipſe dicit math. xxv.
Qđ vni ex minimis meis feciſtis:
mihi feciſtis. Prouer. xiiij. Hono
rat dn̄m qui miſeret̄ pauperi. Exē
plum. Quidā̄ multum diligēs pau
peres ⁊ ipſos ſingulis dieb⁹ viſita
bat ⁊ eoꝝ pedes lauabat. Quadā̄
die dū̄ aliquos muitaſſet ⁊ oibus
aquā̄ dediſſet: vidit iuxta ſe quen
dam pauperrimū̄ ſtantē̄. qui cum
extenderet man⁹ ſuas: videbātur
magna foramina in eis. ⁊ ſangui
ne fluentes. Qđ videns ille obſtu
puit dicēs. O quantū̄ dolorem hꝫ
hō ille in manib⁹. ⁊ cū̄ verteret ſe
⁊ q̄reret aquā̄: ille diſparuit ⁊ tur
batus eſt ille. ⁊ mirabat̄ quid fu
iſſet. Nocte apparuit ei dn̄s dicens

m. ij.

Aliȷs diebꝰ me in membris meiſ
recepiſti: ſed hodie a te pſonaliter
ſum receptꝰ. ⁊ qꝛ me in pauperibꝫ
meis honoraſti: ego te in regno meo
honorabo. Quarto honorauerunt
eum laudibꝰ benedicendo: qn̄ dixe
runt. benedictus qui venit in noīe
dn̄i. Vnde ⁊ nos debemus deum omi
tpe benedicere ⁊ laudare. Thob. ii
ȷ. Omni tpe benedic deū. Idem. xȷ
Benedicite deū celi: ⁊ coram oībꝰ
viuentibꝫ cōfitemini ei ⁊ laudate
eum. qꝛ fecit vobiſcum miam ſuā.
Pˢ. Laudate deū omnes gentes ⁊
hoc ꝑ deuotas orōnes. Quantū deo
placet vt eū honoremus orōnibuſ
noſtris pꝫ per exemplū. Miles qui
dam predo captus fuit ab impea
toꝛe frederico ⁊ ſuſpenſus. quem cū
pretereiret quidā alius miles dixit
ſeruis ſuis. Dulcius miles fuit ille
At ille clamare cepit Deponite me
adhuc viuo: nolite timere. Cumqꝫ
veniſſent ad eū ⁊ queſiuiſſent quō
adhuc viuere poſſet. rn̄dit. ꝙ quis
pctōr fui tn̄ deum ſingulis diebuſ
honoraui. ſcē trinitati. iȷ. pater nr̄
cū totidem aue maria dixi. quinqꝫ
pr̄ noſter. v. vulneribꝰ ihesu xp̄i.
cū totidē aue maria. Angelo meo
vnum pr̄ noſter ⁊ vnū aue maria
quatenꝰ me non ꝑmitterent mori
niſi poſtꝙ corpꝰ xp̄i ſumerem. vn
de mori non poſſum niſi poſtꝙ cō
feſſus fuero ⁊ corpus xp̄i accepero
Vnde rogo ꝓpter deū vt vocetis m̄
ſacerdotē qui me cōicet. qd̄ ⁊ fece
runt. ⁊ cū ꝯfeſſus fuiſſet ⁊ cōicaſſꝫ
tradidit deo ſpm̄. Rogemus dn̄m

Feria tercia.

Sermo. lxxȷ.

EGo quaſi ag
nus manſuetus q̄ portat
ad victimā. Iere. xi. Nota xp̄s cō
parat ſe agno qui immolabat̄ in
veteri teſtamento ꝓ peccato popu
li qꝛ ipſe eſt verus agnꝰ qui immo
latus eſt pro pctō totius mundi.
Vnde cum iohēs baptiſta vidiſſꝫ
eum quādā die ambulantem ait
ad diſcipulos ſuos Ecce agnus dei.
ecce q̄ tollit pctā mundi. Io. i. Cuꝫ
eīn olocauſta ꝓ peccatis primi ho
minis in veteri teſtamento a patri
bus dn̄o non placerent. nec iram
dei pr̄is placare poſſent: miſertus
noſtri filiꝰ dei ait patri. ſicut dicit̄
heb. x. Olocauſtomata ꝓ peccatis
non placuerūt: tunc dixi. ecce venio
Glo. ad meipſum offerendūꝫ pro
peccatis hoīm. Inde eſt qꝛ peticōm
ſiue miſſionem huiꝰ agni yſayas pe
tebat cū magno deſiderio dicens
Yſa. xvi. Emitte agnum dn̄e dn̄a
torem terre de petra. nullo eīn pre
cio redimi poteramꝰ niſi illiꝰ ſang
uine. Vnde ⁊ pe. i. Non corruptibi
libꝰ auro ⁊ argento redempti eſtis:
ſed precioſo ſanguine agni incon
taminati ⁊ immaculati ihesu xp̄i.
Nota qꝛ agnꝰ ille q̄ immolabat̄ in
veteri teſtamento debat eſſe ſine
macula. ſic agnꝰ iſte xp̄s fuit ſine
oī macula peccati. i. Pe. ii. Qui pec
catū non fecit: nec inuentus eſt do
lus in ore eius. Et hoc non ſolū ꝓte
ſtabant̄ amici ſui: ſed etiā inimici
in hora paſſionis ſue. Nā pilatus

ait. Non inueniõ cãm in hoie iſto
ꝯ neqꝫ herodes. Lu. xxiij. ꝯ iudas.
peccaui tradens ſanguinẽ iuſtum.
Mat. xxvij. Ecce ſic pꝫ ꝙ agnꝰ iſte
fuit ſine macula. Deinde agnꝰ im
molandꝰ ſolebat pelle denudari.
ſic agnꝰ iſte denudatus fuit in fla
gellacõe: qñ exuerunt eũ veſtibus
ſuis: ꝯ nudũ ad columnã ligabãt
ꝯ virgis ꝯ flagellis intm̃ pcuſſerũt
ꝙ a planta pedis vſqꝫ ad verticem
capitis nõ erat in eo ſanitas. Sci
endum aũt ꝙ xp̃s nudatꝰ fuit du
plr. tanq̃ hõ qui incidit in latro
nes: ꝯ ſic ſe nudant ſcurriones. de
primo dr̃ geneſ. xxxvij. ꝙ filij ia
cob oderunt frẽm ſuũ ioſeph. nec
poterant ei quicq̃ pacifice loqui.
ꝯ inierunt cõſilium quõ eũ occide
rent. Quodã tp̃e dum miſiſſet eũ
pr̃ ad frẽs ſuos in campũ: apprehẽ
derunt eũ ꝯ ſpoliauerũt eum tuni
ca ſua ꝯ vendiderũt eum gentilibꝫ
ꝓ. xxx. denarijs: ꝯ tunicã eiꝰ ſ ſan
guine aſpſerunt ꝯ miſerũt patri
acſi fera eũ occidiſſet. Joſeph idẽ
eſt ꝙ ſaluator: ꝯ ſignificat xp̃um
ſaluatorem nr̃m. hunc oderũt fra
tres .i. iudei. de quoꝝ gñe natꝰ fuit
quẽ miſit pr̃ celeſtis ad frẽs .i. ad
iudeos vt eos viſitaret. Jpſi autẽ
apprehenderunt eũ ꝯ ſpoliauerunt
eũ tunica ſua .i. vita ſua vel corpe.
ꝯ tunicã illam .i. corpus ſanguine
aſpſerunt. ſ. in lateris apertione.
quã tunicã cum pr̃ vidiſſet: ait. fe
ra peſſima .i. inuidia iudeoꝝ deuo
rauit filiũ meum ioſeph .i. ihẽſuꝫ.
Et q̃ peſſima fera fuit ꝯ quãta cru
delitas ꝙ illũ nudauerũt qui eos

xl. annos in deſerto veſtierat: itaꝙ
veſtimenta eoꝝ ꝯ calciamenta nõ
ſunt ꝯſumpta. Jpſe texit eos nube
ꝑ diem ꝯtra ardorem: ꝯ ipſi ſuſpẽ
derunt eũ in ſolem. Jpſe texit eos
columna ignis ꝑ noctẽ ꝯtra tene
bras. ꝯ ipſi velauerũt ſibi oculos
ne lucẽ videret. Jpſe liberauit eos
de ptãte gentiliũ ꝯ ipſi tradiderũt
eum in manus gentiliũ. vnde ait
pilatus ad ihẽſũ. Gens tua ꝯ pon
tifices tui tradiderũt te mihi. Jpſe
aũt ſpoliauit ꝓpter eos egiptũ cõ
mittens eis cũ eos educeret ꝙ pete
rent a vicinis ſuis vaſa aurea ꝯ ar
gentea ꝯ veſtes precõſas ꝯ ornam̃
ta diuerſa que oĩa deduxerunt. Et
ipſi econtra ſpoliauerunt eũ veſti
bus ſuis ꝯ nudũ crucifixerunt. ſic
pꝫ quõ nudus fuit xp̃s tanq̃ hõ q
incidit in latrones. Scđo denuda
tus fuit ſicut ſolent denudari ſcur
riones. Jſtud figuratum eſt. ij. Re
vi. vbi dr̃ ꝙ cũ dauid duceret ar
chã dei in ihr̃lm: indutus ẽ ephot
lineo: ꝯ pſallebat corã archa dñi
cũ muſicis inſtrumentis. ſ. citha
ra: ꝯ vidit eũ micol vxor ſua ſalien
tem ante archã: ꝯ deſpexit eum in
corde ſuo. Poſtea cũ repoſita eſſꝫ
archa: ſubſannauit eũ dicẽs Q̃
glorioſus fuit hodie rex. nudatꝰ.
diſcoopeiens ſe quaſi vnꝰ de ſcur
ris. Per dauid interpretatr̃ xp̃us
qui nudatꝰ fuit in paſſione ſua. ꝑ
micol q̃ deriſit eũ reputans eũ q̃ſi
vnũ de ſcurris ſignificatr̃ ſinago
ga q̃ deriſit eũ in paſſione ſua mlt̃
tis modis. ſ. in domo cayphe: vbi
velauerunt faciẽ ſuã ꝯ dederunt ei

alapas dicentes · ꝓphetiſa nobis
xp̄e quis eſt qui te pcuſſit. Lu. xx
ij. Et in coronacōne: qn̄ genua ſua
flectebant ante eū ⁊ dicebāt. Aue
rex iudeorū: ⁊ dabant ei alapas
Mat. xxvij. Alios ſaluos fecit: ſeip
ſum non pōt ſaluū facere. ⁊ hoc di
cebāt ei in cruce: ⁊ dabāt ei bibere
acetū felle mixtū ꝓ vino tanq̄ ſacr
ificio ſtunq̄ ſacrificio tam vilia paſ
ſus eſt: ſicut ille dauid .i. xp̄s. q̄ ſi
cut in cithara trahuntur ⁊ exten
duntur corde vt ſonitū faciāt: ſic mē
bra xp̄i ⁊ nerui extenſi fuerunt in
cruce. de q̄ cithara dulciſſimi ſoni
reſonabant: q̄ ſunt octo verba q̄
xp̄us in cruce loq̄batur. Duo loq̄
batur ꝓ bonis. duo ꝓ malis. duo
ꝓ mundo duo ꝓ ſeipſo. Pro bonis
primꝰ ſonus erat. Mulier ecce filiꝰ tu
us. ſecundꝰ. ecce mr̄ tua. Soni iſti
ſunt dulces ⁊ delectabiles oībus
bonis quos dn̄s reputat frēs ſuos
⁊ filios mr̄is ⁊ dei pr̄is: ⁊ ideo here
ditatē regni cū xp̄o poſſeſſuri ſunt
Itē malis primꝰ ſonus erat Pr̄ di
mitte illis. q̄ neſciunt q̄d faciunt
Scd̄s ſonꝰ. Amen dico tibi. q̄ ho
die mecū eris in padiſo. Iſti ſoni
valde dulces ſunt pctōribus. q̄ ſi
tiꝰ dei erat ꝑ eis .i. Jo. ij Si q̄s pecca
uerit: aduocatū hēmꝰ apd̄ prem ihe
ſum xp̄m ⁊ ipſe erit ꝓpiciacō ꝓ pec
catis. Itē dulcis ſonꝰ eſt q̄ latro
ni ſero penitenti ꝓ vno verbo oēm
culpā dimiſit: ⁊ ſine pena in padi
ſum introduxit. Item ꝓ toto mūdo
primꝰ ſonus fuit: ſitio .i. ſalutē to
tiꝰ mundi deſidero. Ber. Quid ſitis
dn̄e. q̄d ſitis, vrām inq̄t ſalutē ſi

tio vīm gaudiū. plus veſtrarū ani
marū q̄ corporis mei ſentio crucia
tus. Scd̄s ſonus fuit. ɔſummatū
eſt .ſ. quicq̄d ꝓ ſalute humani ge
neris pati debuit. Pro ſeipſo pri
mus ſonꝰ fuit. deꝰ deꝰ meꝰ vt quid
dereliq̄ſti me. Scd̄s. pr̄ in manꝰ tu
as ɔmendo ſpm̄ meū. Iſti ſūt ſoni
quos verus dauid .i. xp̄s in citha
ra cantabat ⁊ micol .i. ſinagoga de
ridebat eū q̄ſi vnum de ſcurris. Jd
circo imitatores xp̄i nō doleant: ſi
a malis illudant̄. Ber. Nūquam
q̄ abiectꝰ fuero ihēſu xp̄o abiecti
or eſſe non potero

Feria quarta.
Sermo. lxxiij.

Post biduum
paſcha fiet ⁊ fi. ho. tra. vt
cru. Mat. xxvi. verba ſunt ihū
ad diſcipulos ſuos. In quibꝰ vbis
dn̄s oſt̄ q̄tuor mēbra ſuā mortē
aggrauantia. Primū. q̄ mors ſu
a fuit ignominioſiſſima. q̄ in iudeorū
paſcha mortē ſuſtinuit quādo om
nes iudei ɔgregati fuerunt. Vn̄ di
cit. Pꝰ biduū paſcha fiet. Omnes
eñ iudei vbicūq̄ terrarū morabā
tur: in feſto paſche ɔueniebant in
ihr̄lm epulantes ⁊ ɔuiuantes cū
leticia magna paſcha pagebāt.
⁊ tunc in tam iocūdo tpe. tā ſolen
ni feſtiuitate: corā tanta multitu
dine ꝓplorū. gentiliū. grecorū ⁊ iu
deorū q̄ illic ɔuenerant tam ignomi
oſā mortē ſuſtinuit Maior ɔtume
lia eēt regi terreno vel alicui nobi
li: ſi corā multitudine viliū ꝓplorū

ignominiã ſuſtineret. quãto ma
gis celeſti regẽ. De rege ſedechia
quẽ rex babilonis cepit: ꝛ eũ vin
ctũ catenis duxit in babiloneȝ ꝛ fa
cto magno ↄuiuio fecit adduci ſe
dechiam: ꝛ coram oibus ignomi
nioſe tractauit eũ. de qua ignomi
nia ille tantũ doluit ꝙ ex triſticia
mortu9 fuit: vt legit̃ ihere. lij. Mul
to magis rex celeſtis ihesus xp̄us
dolore potuit repleri: qñ corã mul
titudine tanta ignoĩoſe tractat9
fuit. Sedechias eñi patiebatur in
terra aliena: ipſe xp̄s ĩ patria ſua
Ille patiebatur ab inimicis. Iſte
ab amicis ꝛ cognatis ꝛ diſcipul'.
Vnde dicit per ꝓphetam. Amici mei
ꝛ proximi mei aduerſũ me appropĩ
quauerunt. Ille illuſus fuit coraȝ
vno rege ꝛ vna vice: iſte illuſus fu
it corã multis principib9: ꝛ pluri
bus vicib9. Primo corã anna ad
quem primo duxerunt eũ. qui cũ
interrogaſſ; de doctrina ſua: rñdit
ei ihesus. Ego palam locutus ſum
vobis ꝛ docui in ſinagoga vbi oẽs
ↄuenerunt ꝛ in occulto locutus ſũ
nihil: quid me interrogas. Inter
roga eos qui me audierunt: tunc
vnus miniſtrorũ dedit ei alapã di
cens. Sic rñdes pontifici ꝛ miſit eũ
annas ligatũ ad cayphã. Secũdo
ibi illuſus fuit coram caipha vbi
ſm lucã velauerunt faciẽ eius ꝛ ꝑ
cutiebant faciem ſuã. ꝛ interroga
uerũt eum dicentes. Propheti za
xp̄e quis eſt qui te ꝑcuſſit. Mat.
xxvi. Tunc expuerunt in faciẽ e9
ꝛ colaphis eũ cedebãt. Aug. Hec
aũt paſſus eſt vſqȝ mane in domo
cayphe: ꝛ cũ facta eſſet dies cõue
nerunt ſeniores ꝛ principes pleb'
ꝛ ſacerdotum: ꝛ duxerũt illũ in cõ
ſiliũ ſuum dicentes. Si tu es xp̄us
dic nobis palam. Et ait illis. ſi di
xero vobis: non creditis mihi. Lu.
xxij. Et ſurgens oĩs multitudo du
xerunt eũ ad pilatũ: ꝛ dixit pilat9
Quã accuſacõm fertis cõtra hoĩeȝ
hunc. Rñderunt. Si non eſſet hic
malefactor: non tradidiſſem9 euȝ
tibi. Lu. xxiij. Ceperunt eũ accuſa
re dicentes. Hunc inuenim9 ſubuͣ
tentem gentem nr̃am ↄmouit eñi
ꝓl'm a galilea vſqȝ huc. Audiẽs
pilatus ꝙ galileus eſſet: ꝛ de ptã
te herodis: miſit eum ad herodem
Tercio illuſus fuit corãm herode.
Herodes viſo eo gauiſus eſt gau
dio magno valde. Erat eñi multo
tpe cupiens videre ihesũ: eo ꝙ au
dierat multa de eo ꝛ ſperabat ali
qđ ſignum ab eo fieri. Interroga
bat eũ multis ſermonib9: ꝛ ipẽ ni
hil rñdit. Spreuit auteȝ eum hero
des cũ exercitu ſuo ꝛ familia ꝛ illu
ſit indutuȝ veſte alba tanꝗ̃ fatuo
ꝛ non ſane mentis ꝛ remiſit eum
ad pilatũ: ꝛ ſic tercio illuſus ẽ ab
herode. Quarto illuſus eſt corã pi
lato a militib9 eius qui poſtꝗ̃ fla
gellatus eẽt ſicut dr̃ math. xxvij.
ſuſcipientes ihesum in pretorium
ↄgregauerunt ad eum vniuerſaȝ
cohortẽ: ꝛ exuentes euȝ veſte ſua:
clamidẽ coccineã circũdederunt ei
ꝛ plectentes coronã de ſpinis poſu
erũt ſup caput eius ꝑ diademate
ꝛ arundinem in dextra eius ꝑ ſcep
tro ꝛ genuflectẽtes añ eũ illudebãt

ei dicentes. Aue rex iudeoꝝ ⁊ expu
entes in faciem eius acceperūt arun
dinē ⁊ percutiebāt caput eius ⁊ da
bant ei alapas Quinto illuſus fu
it coram oī pplo. Mat. xxvij. Prin
cipes aūt ſacerdotū illudentes cū
cū ſenioribꝰ ⁊ ſcribis dicebant. Si
rex iſrl' eſt: dēſcendat de cruce: ⁊ credi
mus ei. Confidit in dño: liberet eū
nunc ſi vult. Dixit enī. qꝛ filius dei
ſum. Pretereuntes aūt blaſphēa
bant eū mouentes capita ſua ⁊ di
centes. Vach q̄ deſtruit templū
dei: ⁊ in triduo reedificat illud. ſal
ua temetipſū. ſi filiꝰ dei es deſcende
de cruce. Sic ergo patꝫ quō mors xpi
fuit ignominioſiſſima: eo qꝛ i paſcha
li tpe qn̄ oēs ↄuenerant: corā tan
ta multitudine ignoīam ſuſtinuit
Scdo oñditur in verbis ꝓpoſitis qꝛ
mors xpi fuit amariſſima. Qd per
pendit ex eo qꝛ tenerrimā carnē
habuit ⁊ virgineā tanq̄ de ſole na
tus. ſ. de ipſa vgine maria. Vñ ſe
quit. ⁊ filiꝰ hō. tra ⁊ filiꝰ vnius te
nerrime virginis. ⁊ idō tenerrimā
carnē habuit. Et quanto hō eſt te
nerior: tanto pena eiꝰ amarior. Au
gꝰ. Dolor indiciū bone nāe eſt. Et
in xpō erat optima natura. Et idō
pena eius amariſſima. Et ideo bñ
figuratꝰ eſt p dauid. ij. Re. peñ. Ip
ſe eſt q̄ſi tenerrimꝰ ligni vermicu
lus. qꝛ ille vermis molliſſimus eſt
cū tangit. Sed cū tangit aliq̄d: in
tactu ſuo durus ē valde. qꝛ duriſſi
mum lignū pforat ⁊ ↄſumit. Iſta
fuerūt in dauid erga ſubditos ſu
os ⁊ in preſſuris ſiue tribulationi
bꝰ ſuis mollis ⁊ mitiſſimꝰ erat. Sꝫ
ↄtra hoſtes ſuos: ⁊ in ſolio iudicij
duriſſimꝰ erat. Oīa iſta inuenīunt
in xpō: in preſſuris ⁊ paſſioibꝰ mi
tiſſimꝰ erat. Jhere. xi. Ego q̄ſi agnꝰ
man. q̄ por. ad victi. Cum enī pa
teret: non repcuſſit. cū maledice
ret non maledixit. Yſa. liij. Quaſi
agnꝰ coram tondēte ſe obmutuit
Itē mitiſſimꝰ eſt erga ſubditos ⁊
pctōres pniam agentes. qd pꝫ in
latrone ſero penitente: cui ꝓpt vnū
verbum oīa pctā dimiſit. d. hodie
mecū eris in padiſo. Cōtra inimi
cos aūt ⁊ pctōres duriſſimꝰ eſt vt
pꝫ in lucifero quē ꝓpter vnū pctm̄
eternaliter dānauit Et in adā quē
ꝓpter vnā inobiām de paradiſo
eiecit ⁊ in multis alijs Quondā ſic
auſterꝰ fuit: ſed poſtq̄ humanita
tem aſſumpſit mitior factus eſt: ſed
i ſolio iudicij iterū duriſſimus erit
intm̄ qꝛ ſi oēs ſcī ſanguineas lacri
mas fundere poſſent p vno pctōre
non poſſent eum demollire. Tunc
enī oñdet vulnera ſua ⁊ cicatrices
crucē ⁊ clauos ⁊ lanceā. Aug. Dñs
ideo cicatrices ſeruauit. req. in ſer
mone Videbūt ſi. Zach. xij Tunc
aſpicient in quē ↄfixerunt ⁊ plan
gent ſup ſe planctū q̄ſi ſup vnige
nitū. Criſ. Plangēt ſe iudei. req̄re
in ſermone predcō. Sic pꝫ q̄ durꝰ
erit ille ligni vermiculus in iudicō
quando tangit: q̄ in paſſione ſua
tangebat. tenerrimus fuit ⁊ ideo
mors eius amariſſima Tertio oñ
ditur in verbis prepoſitis qꝛ mors
xpi fuit turpiſſima. Vnde ſeq̄tur.
tradetur vt crucifigat. qꝛ turpiſſi
mū genꝰ mortis fuit crux qꝛ ſuppli

ciam latronū. ꝛ maledict⁹ diceba
tur oïs q̄ pependit in ligno. Vñ di
cebant iudei in ꝯſilio ſuo Sapi. ij.
Morte turpiſſima ꝯdemnem⁹ eū.
Greg. Ad hoc vnigenit⁹ dei fili⁹ for
mam nr̄e infirmitatis ſuſcepit. ad
hoc inuiſibilis non ſolū viſibilis: ſʒ
etiā deſpect⁹ apparuit. ad hoc cō tu
meliā. ludibria. illuſionem oppro
bria. paſſionū tormenta tolerauit
vt ſuperbū non eē hoiem doceret
humilis de⁹. Origen. Xp̄s multa
ſuſtinuit ne pauca m̄ ſufficerent.
amara ne amara me fugerent vo
lūtaria ne voluntas m̄ deſit. vtilit:
vt vtilitas m̄ aſſit. Rogem⁹

In cena domini.
Sermo. lxxiiij.

Accepit ihesus
panē ꝛ benedixit: fregit ꝛ
dedit diſcipulis ſuis. d. Accipite et
comedite. hoc eſt corp⁹ meū. Mat.
xxvi. Hodie frēs cariſſimi ſūmus
ſacerdoſ ihesus xp̄s primā miſſaʒ
celebrauit: ꝛ in poſteꝝ per totam
eccām fieri ordinauit. Vñ de expo
ſicōe miſſe breuiter audiam⁹ Miſ
ſa a diuerſis diuerſimode exponi
tur. a ſublimib⁹ ſublimiter. a ſub
tilib⁹ ſubtiliter. a ſimplicibus ſim
plr̄ exponi pōt Quantū ad p̄ntem
expoſicōm. officiū miſſe ſignificat
filij dei incarnacōem Solent aūt p
ferri in miſſa quedā ſonora voce. ſ.
cantus. orōnes. epl̄a. euangeliū ꝛ
ſilia. ꝛ iſta vt freq̄ntius ſigficant
quandā leticiā. Quedaʒ ſubmiſſa
voce pferuntur: vt ſecreta. canon.
ſilentiū ꝛ ſilia ꝛ iſta vt frequenti⁹
ſignificant quandā triſticiā. Pri
mo introit⁹ miſſe fit voce ſonora.
qd̄ ſignificat deſideriū antiquoꝛuʒ
pr̄m qui cū gaudio magno deſide
rabant filij dei incarnacōm. Vnde
ber. Ardorem deſiderij pr̄m ſuſpirā
tiū in carne xp̄i p̄ntiam. freq̄nter
cogitans ꝯpungor. ꝛ in memetipō
vix ꝯtineo lacrimas Ita pudet me
tpis ꝛ mēſurabiliū tpm horis. cui
nāqʒ ingerat tātū gaudiū h⁹ grē
exhibitio. ꝛc. Q̄ntum antiq̄s intulit
ſola pmiſſio. Aug⁹. Sciebant an
tiq̄ xp̄m venturū eſſe: ꝛ oēs qui cu
piebant dicebant. O ſi hic inueni
at me illa natiuitas. o ſi qd̄ credo in
ſcripturis videā oculis meis Yſa.
lxiiij. Vtinā dirumperet celos ꝛ de
ſcenderet. Exo. iiij. moyſes ait Mitte
dn̄e quē miſſurus es. Dd. dn̄e incli
na celos tuos ꝛ dſ̄de. Simeon. Pu
tas videbo. putas durabo qn̄ veni
et. ꝛc. Sed iſte introitus duplicat̄. q̄
duo erant loca in quibus pr̄es ad
uentū xp̄i expectabant. ſ. in limbo
ꝛ in mundo P⁹ hoc ſequit̄ voce ſo
nora kyri heleyſon nouē vicib⁹.
p qd̄ ſigficat̄ deſideriū. ix. ordinū
angeloꝝ. Credunt̄ aliq̄ cecidiſſe
q̄ deſiderabant incarnacōem dn̄i
vt p hoc coꝝ ruina reſtauraretur
Illā de quolibet ordine viʒ nouē or
dinum angeloꝝ credunt̄ aliq̄ ceci
diſſe. P⁹ hec ſequitur voce ſonora
gloria in excelſis deo. qd̄ angeli le
gūtur primo cantaſſe in natiuitate
dn̄i. Vnde p illū cantuʒ ſignat̄ na
tiuitas xp̄i. Canticū illud pmo ſo
li epi cantabant. Sed ſimachus

papa aduertens q̄ ſacerdos ē an
gelus dñi: inſtituit q̄ quilibet ſac
dos illū angelicū cantum cantare
poſſet vel p̄t: ſed angeli non canta
bant niſi tm̄. gloria in excelſis deo.
et in ter. pax. ho. bo. vo. et qđ ſequitˀ
addidit ſcūs hilarius de iuſſu the
leſphori pape. Poſtea vertit ſacer
dos faciem ſuā ad pplm dicens ſo
nora voce. dñs vobiſcū. per qđ ſig
nificatur q̄ in natiuitate ſua oñt
mundo faciem iocundā quā p̄res
diu deſiderauerant. Moyſes dixe
rat exo. xxxiij. Dñe ſi inueni grām
in oculis tuis: oñde mihi faciē tu
am et ſalui erim⁹. Scū in limbo. De
us miſereatur noſtri: et benedicat
nos deus. Heſt. xv. Valde mirabi
lis es dñe: et facies tua plena grā
rum. Ecce quō deſiderabant illam
faciem benedcām Tandē miā mo
tus venit in mundū et oñt faciem
et ideo ſacerdos oñt faciem ſuā ad
pplm. Poſtea ſequuntur orōnes.
per qđ ſignificatur q̄ in epyphā
nia a magis fuit adoratus. Mat.
ij. Deinde ſequitur epiſtola. p qđ
ſignificatur predicatio iohānis ba
ptiſte: qui precedebat xp̄m: ſicut
epiſtola euangelium. Ita ipē pre
nunciauit aduentū domini in mū
do et in limbo. Et ex hoc factū ē gau
dium magnū patribus in limbo.
ſanctis in mundo. et angelis in ce
lo. et ꝓpter hoc triplex gaudiū ſta
tim ſequitˀ triplex cant⁹. ſ. gradu
ale. quod ſignat gaudiū patrū
in limbo. Alleluya quod ſigt gau
dium angeloꝝ in celo. Seqntia: q̄
ſignat gaudiū ſcōrum in mundo.

Poſtea ſeqˀtur euangeliū: qđ ſig
nat predicacōm xp̄i. tunc ob reue
renciā illoꝝ ſcōꝝ verboꝝ ſtam⁹. et
capita nudam⁹: ſed legitˀ euāgeli
um verſus aqlonem et p aqlonem
ſolet dyabol⁹ deſignari. Nā p pre
dicacōem euangelij dyabolū ſupa
mus. et iō tunc ſcē crucis ſigno cō
tra dyabolū nos munim⁹. poſtea
ſequitˀ credo. qđ ſigt predicacōm
aplorum qui fidē xp̄ianā per mū
dum predicabāt. nam dñs miſit
eos binos et binos ad predicandū
poſtea iterū ſacerdos vertit faciem
ſuā ad pplm. p qđ ſignificatur q̄
xp̄s in die palmaꝝ vertit faciem
ſuā vt iret in ihrlm ſuſtinere mor
tem p nobis Tunc ſequitˀ canticū
laudis. ſ. offertoriū. per qđ ſignifica
tur q̄ cū laude et canticis. florib⁹ et
palmis receperūt eū: tunc ſolent
hoīes offerre quilibet ſm ſuū poſ
ſe. per qđ ſignificatˀ q̄ cū dñs tem
plū intraſſet: vidit diuites multa
offerre et quedā paupcula obtu
lit duo minuta et dixit dñs q̄ plus
oībus obtuliſſ; Poſtea fit quod
dam ſilentiū. per qđ ſignificatur
poſtq̄ intrauit in ihrlm in die pal
marū et ſic honoratus eſſet: inierunt
cōſilium iudei ſecreto ſilentio quō
eū morti traderent. Iudas ſecreto
cōſiliatus eſt cū eis. et infra illud
ſilentiū vertit ſe ſacerdos ſubmiſſa
voce dicens. Orate p me: quaſi tri
ſtis ſit quod ſignificat triſticiam
xp̄i quā habuit appropinquante
paſſione. q̄ triſtis erat aīma ſua
vſq; ad mortē. Poſtea incipit ſo
lenniter cātare prefacōm et longi⁹

⁊ ſolennius cantat: ꝙ in tota miſſa
vnꝙ Per qđ ſignificat ille longꝰ
⁊ dulciſſimꝰ ſermo quē in cena fe
cit. Lȝ eñ antea dulcit̄ predicaue
rat: tñ nunꝙ ita longũ ⁊ dulcē ſer
monē feciſſe legit̄. Quē ſermoneȝ
ſcripſit ſolus iohēs ⁊ ſolet legi in
mandato Poſtea chorus cātat ſo
lenniter ſcīs qđ ſignificat leticiaȝ
aplōꝝ quā hēbant ex leticia illiꝰ
ſermonis ⁊ cōiōnis corpis xpi qđ
ibi perceperunt vel leticiā angeloꝝ.
Deinde inclinat ſe ſacerdos añ alta
re ⁊ orat ſubmiſſa voce. ꝑ qđ ſig̃ſi
catur orō xpi in monte oliueti qñ
ſudauit ſanguinē ⁊ dixit. Pr̄ ſi fie
ri pt̄ tranſeat a me calix iſte: verũ
tñ nō ſi. e. vo. ſed ſi. tu Tunc erigit
ſe ſacerdos ⁊ facit tres cruces. per
qđ ſignificatur ꝙ ter orauit ſic. Et
tunc fit ſilentiũ ꝑ totũ choꝝ. ꝑ qđ
ſignificat̄ fuga aplōrum q̄ relicto
eo oēs fugerunt: nec audebāt loq̄
Quicq̄d loquit̄ ſacerdos in illo ſilē
tio hoc fit ſubmiſſa voce ⁊ aliqñ oī
no tacet. Per qđ ſignificat̄ ꝙ xp̄s
in paſſione interrogantibus ſub
miſſa voce humiliter rñdit. aliqñ
oīno tacuit ⁊ nihil rñdit. Ante ele
uacōem corpis xpi facit ſacerdos
ſex cruces. per qđ ſignificat̄ ꝙ an
teꝙ xp̄s fuit in cruce leuatꝰ ſex vi
cibus iudici fuit pñtatus Primo
anne: ⁊ ibi collaphiſatus Scđo cā
yphe ⁊ ibi ꝯſputus ⁊ velatus Ter
cio pilato: ⁊ ibi falſe accuſatus.
Quarto herodi: ⁊ ibi alba veſte il
luſus eſt. Quinto pilato reductus
eſt: ⁊ ibi flagellatus. coronatus:
⁊ illuſus. Sexto in loco iudicij ite

rum pilato pñtatus fuit: ibi adiu
dicatꝰ morti. Poſtea eleuat̄ corpꝰ
xpi. qđ ſignificat crucifixionē. De
inde calix: qđ ſignificat ſanguinis
xpi in cruce effuſionē. Deinde a de
poſicōe calicis vſq̄ ad. nobis. ſunt
octo cruces. ꝑ qđ ſignant̄ octo ver
ba in cruce. Primuȝ. pr̄ dimitte il
lis. Scđm. amen dico tibi. Terciũ
mł̄r ecce filiꝰ Quartũ. ecce mr̄ tua
Quintũ heli. Sextũ: ſitio. Septimũ
ꝯſummatũ eſt Octauũ. in manus
tuas. Tunc dicit aliq̃ntulum alte
nobis. qđ ſignificat ꝙ xp̄us mag
na voce expirauit. poſtea fit puuȝ
ſilentiũ. qđ ſig̃ficat tp̄s quo xp̄us
iacuit in ſepulchro Tunc leuat ſa
cerdos corpus xpi de corpali. qđ
ſignificat reſurrcōm xpi ⁊ facit cū
eo. v. cruces. qđ ſignificat ꝙ quin
q̄ vicibus ipſo die reſurrectionis
apparuit. poſt hoc ſequit̄ alta voce
pater nr̄. quod ſignificat gaudiũ
beate marie virginis ⁊ diſcipulo
rum de xpi reſurrectōe poſt hoc cā
tat ſacđos. Pax dñi: qđ ſignat ꝙ
reſurgens xp̄s pacē diſcipulis nũ
ciauit. Qȝ aūt hoſtia frangitur in
tres ptes ſig̃t ꝙ paſſio xpi ꝓfuit
triplici ꝑplo. ſ. patribꝰ in limbo. ſā
ctis in mũdo ⁊ angelis in celo. In
de cantat̄ canticū leticie. agnꝰ dei:
qđ ter cantat̄ ꝓpter triplex gaudi
um predcū triplicis ꝑpli. Poſtea
ſumit ſacerdos ſacrm̄ in pſona to
tius eccē. in primitiua eccā oēs fide
les ſingulis diebꝰ cōicabant. poſt
ea cōmunicabant dñicis diebus
tm̄. poſtea ſtatutuȝ eſt ꝙ ſolꝰ ſac
dos ſumit in pſona oīm. Poſtea

ſequitur ↄ̄io qđ ſignat grāꝝ acti
onem ꝓ tanto beneficio Tunc ver
tit ſe ſacerdos qđ ſig̃t vltimā ap
paricōm iħu q̄n oñt faciē ſuā diſci
pulis ⁊ corā oībꝫ eiꝰ in celū eſt ele
uatus·poſtea vertens ſe dicit orō
nes·qđ ſignificat ꝙ xp̄s aſcēdit in
celū ⁊ orat ꝓ nobis apđ prēm tan
ꝙ aduo̾tus Vltimo vertit ſe ſacer
dos ad ꝓplm̄ ⁊ dat benedcōem·per
qđ ſignificat vltimꝰ aduentus xp̄i
q̄n oñdet faciē ſuā elc̄ıs cū benedcō
ne·d·Venite benedicti pa·⁊c·

Ipſo die paraſceues
Sermo·lxxvi.

O Vos oēs qui
tranſitis ꝑ vi·attē·⁊ vi·ſi
eſt do·ſi·do·meus·Tren·i·Verba
ꝓpoſita ſunt ſcripta in libro lamē
tationū que iheremias ↄſcͣpſit·In
q̄bus verbis dn̄s ↄq̄ritur lamēta
biliter dolorem ſuū amariſſimū:
que ꝓpter nos hodie ſuſtinuit·pri
mo inuitat nos ad ſui ↄpaſſioneꝫ
d·O vos om·q̄ tranſi·ꝑ vi·at·⁊ vi·
Scđo oñt doloris ſui nullā eſſe cō
parationē cū ſubdit·videte ſi eſt
do·ſi·do·me·q·d·Nunq̄ fuit dolor
tam amarꝰ ⁊ tam miſerabilis·Et
hoc pꝫ ex ſex articulis·Primo·ꝙ
traditꝰ fuit in mortē a ꝓprio pr̄e a
quo ꝓceſſit:⁊ hoc fuit miſerabile
Scđo traditꝰ fuit in morteꝫ a ſpiri
tu ſcō qui ab ipſo ſicut a patre ꝓ
cedit·⁊ hoc fuit miſerabilius Ter
cio traditꝰ fuit in mortē a ſemetip
ſo:⁊ hoc fuit miſerabiliſſimū·Quī
to·ꝙ traditꝰ fuit in morteꝫ a diſci
pulis ſuis ⁊ hoc etiā fuit miſerabi
le Quinto ꝙ traditꝰ fuit in morteꝫ
a cognatis ⁊ cōſanguineis ſuis:⁊
hoc fuit miſerabilius·Sexto·ꝙ trā
ditus fuit in mortē a ꝓpria matre:
q̄ eum genuerat·⁊ hoc fuit miſera
biliſſimū·Oīa iſta p̄figurata erāt
in veteri teſtō vt patebit in ꝓceſſu
ſmonis Primo dicit ꝙ mors xp̄i
fuit miſerabilis·ꝙ traditꝰ fuit in
mortē a ꝓprio pr̄e ſuo a q̄ genitus
eſt·Ro·viij·Proprio filio ſuo nō
pepcit deꝰ:ſꝫ ꝓ nobis oībus tradi
dit illū·glo·in mortē·Et hoc eſt qđ
xp̄s dicit ꝑ ꝓphetam iob·xvi·Ma
nibꝰ impioꝝ tradidit me·glo·pr̄
meꝰ celeſtis·⁊ hoc fuit miſerabile
ꝙ tradidit euꝫ potiꝰ in manibꝰ im
pioꝝ q̄ bonoꝝ·ꝙ impij impie eū
tractabāt·vn̄ dixit pr̄ filio cū mit
teret eū in mundū·Zach·ij·Oē qđ ti
bi applicatuꝫ fuerit:accipe ⁊ in do
lore ſuſtine ⁊ in humilitate tua pa
ciam habe·Xp̄s ãt obediuit huic
precepto pr̄is vſqꝫ ad mortē·vnde
phil·ij·Xp̄s factus eſt ꝓ no·obe·
vſ·ad mor·mor·au·cru·Bern·Me
mentote aūt fr̄es·xp̄us ne pderet
obiam ꝑdidit vitā·Hinc ē ꝙ dn̄s
dixit petro Jo·xviij·Mitte gladiū
tuū in vaginā·calicē queꝫ dedit m̄
pr̄:non bibam illum·⁊c·q·d·Oꝫ me
ſuſtinere mortē quam dedit m̄ pa
ter meus·Ex quo patet ꝙ pať tra
didit in mortē ꝓpriū filium·⁊ q̄
re ⁊ que fuit cauſa·certe ꝓpter pec
cata nr̄a:non ꝓpter ſua·vnde apo
ſtolꝰ ad roma·viij·Pro nobis oī
bus tradidit illuꝫ·i·ꝓ peccatis no
ſtris Et hoc eſt quod pater de filio

dicit yſa. liii. Propter ſcelus popu
li mei percuſſi illũ. O deus pr̄ qn̄tum
percuſſiſti filiũ tuũ dilectũ cū a plã
ta pedis vſq; ad verticē capitis nõ
erat in eo ſanitas O quantum pr̄
percuſſit filiũ ſuum: cū ipſe in cruce
pre magno dolorē clamauit. Deus
deus meus vt quid dereliq̄ſti me.
Iſtã percuſſionē preponit nobis fi
li⁹ dei ihs xp̄us. d. iob. xix. Miſere
mini mei miſe. mei ſal. vos a. mei.
q2 ma. do. teti. me. O q̄3 grauis fuit
iſte tact⁹ de quo vitã finiuit Iſtud
figuratũ eſt. iiij. Re. iij. vbi dr̄ q2 cū
obſeſſa eſſet quedã ciuitas in ter
ra moab rex moab timens multũ
nullũ ſciens receptorem: neceſſitate cõ
pulſus obtulit primogenitũ ſuũ
ſup murũ in olocauſtũ dño vt eũ
dñs liberaret Quo facto hoſtes ſta
tim receſſerunt a liberata ē ciuitas
Per ciuitatē iſtam ſignificat̄ mũ
dus q̄ obſeſſus erat ab hoſtib⁹ .i.
demonib⁹ plus q̄3 .v. milib⁹ anno
rum a nullũ potuit hr̄e liberatorē.
Tandē rex celeſtis obtulit filiũ ſu
um vnigenitũ in ara crucis a ſic li
berati ſumus a ptãte inimicorũ no
ſtrorũ. Jo. iii. Sic deus dilexit mun
dum vt filiũ ſuum vnigenitũ daret
vt oēs qui credunt in ipſũ nõ pere
ant: ſed hēant vitam eternã. Gre.
O ineſtimabilis dilcõ caritatis vt
ſeruũ redimeres filiũ tradidiſti.
Scdo ſpiritusſcūs tradidit xp̄um
in mortē: qn̄ cõſilium dedit iudeis q2
xp̄um occiderent per os cayphe.
Jo. xi. Vos neſcitis quicq̄3: nec co
gitatis quid. ſ. expediat q2 expedit
vobis vt vnus moriat̄ hõ pro pplo
a non tota gens peat. Hoc aūt a
ſemetipſo nõ dixit cayphas. Cri
ſoſ. Ore ſuo vſus eſt ſpiritusſcūs.
Ab illo ergo die cogitauerunt eū
interficere. Ex quo pz q2 ſpiritusſã
ctus cõſiliũ dando tradidit eum in
mortem p ſalute generis humani
Iſtud figuratũ fuit. ij. Re. xvij vbi
dr̄ q2 quidã malus cõſiliarius noīe
achitofel cõſilio ſuo hoc effecit: q2
dauid expulſus fuit de ciuitate ſu
a a regno. Et erat quidã bonus cõ
ſiliarius noīne thuſi qui dedit bo
num cõſiliũ cõtra illud a diſſipauit
malũ cõſilium. a factũ eſt de cõſilio
ſuo q2 abſalon pulcherrim⁹ ſuſpē
ſus eſt in arborem a occiſus. a p⁹
mortē ipſius abſalonis dauid re
dijt in ciuitatē a regnũ ſuum. Per
malũ cõſiliariũ intelligit̄ dyabol⁹
qui malo cõſilio ſuo effecit hoc q2
hõ eiectus eſt de padiſo: a de reg
no celorũ ad qd̄ creatus erat Per
bonum cõſiliarium intelligit̄ ſp̄us
ſanctus cuius cõſilio factum eſt q2
abſalon pulcherrimus .i. xp̄s ſpe
cioſus forma pre filijs hominum
ſuſpenſus eſt in arborem crucis. a
occiſus eſt. a poſt mortē h⁹ homo
redijt in ciuitatē a in regnum ſuũ.
Tercio xp̄s tradidit ſemetipſuz
in mortem p noſtra ſalute. Ephe.
v. Xp̄s dilexit nos: a tradidit ſe
metipſũ p nobis in mortẽ p ſalu
te nrã. Jere. xij. Dedi dilcām ani
mam meã .i. vitam in manib⁹ ini
micorũ eius. Vnde iuit obuiã ini
micis ſuis dicens. Quē q̄ritis. Rn̄
derunt. Ihm nazarenũ. a ait. ego
ſũ. Si ḡ me q̄ritis ſinite hos abire

Ecce quō pro ſalute nr̄ā tradidit
ſemetipſū in mortē. Iſtud figura
tum eſt in iona qui cū eēt in mari
et nauis periclitaret̄: ait ad eos q̄
ſecū erant. tollite me ⁊ mittite me
in mari ⁊ ceſſabit tempeſtas: ⁊ ꝓ
iecto eo in mari om̄es alij liberati
ſunt. Sic xp̄s dedit ſemetipſum in
mortē vt nos a morte liberaret. qđ
fuit maximū ſignuꝫ caritatis. Jo.
xv. Maiorē hac dile. ne. ha. vt ai.
ſu. po. quis ꝓ ami. ſuis. Bern. O bo
ne ihesu tu maiorē caritatē habui
ſti. qꝛ non ꝓ amicis: ſed ꝓ tuis ini
micis aīam tuam poſuiſti. Eccī. xx
ix. Grām fideiuſſoris tui ne obliuiſ
caris. dedit enim ꝓ te aīam ſuam.
Quarto tradit⁹ fuit in mortē a diſ
cipulis quib⁹ oēm iuſticiā ⁊ ami
ciciā exhibuerat: quoꝝ vnus eo
rum vendidit eū. ſ. iudas alius eū
negauit. ſ. petrus. terci⁹ relicto ſin
done nud⁹ ab eo aufugit. ſ. iohēs.
⁊ om̄es alij diſcipuli relicto eo fu
gerunt q̄ ante ꝓmiſerant ſe cuꝫ eo
morituros. Vñ ꝯquerit̄ iob. xix. di
cens. Frēs meos longe fecit a me:
⁊ noti mei q̄ſi alieni receſſerūt a me
Frēs ſuos reputat dn̄s diſcipulos
ſuos: attn̄ ipſi reliq̄runt eū: ⁊ tra
diderūt eum in man⁹ inimici. Iſtđ
figuratū fuit in ioſeph quem frēs
ſui vendiderunt gentib⁹ de conſilio
vnius noīe eoꝝ iudas. Joſeph in
terpretat̄ ſaluator ⁊ ſignificat cri
ſtū ſaluatorem toti⁹ mundi. Iſte
vendit⁹ fuit ab vno fratre ſuo diſ
cipuloꝝ iuda ⁊ traditus in mani
bus inimicoꝝ ſuoꝝ ⁊ in mortem ⁊
hoc factū fuit in falſitate ꝑ oſculū

pacis. Legit̄. ij. Re. xx. qꝛ ioab a
maſon ꝑ oſculū doloſe interfecit.
ſic vna manu tenens mentū qua
ſi oſculans eū ⁊ dixit. ſalue frater
mi: ⁊ alia manu interfecit eū. Sic
iudas acceſſit ad eum dicens. aue
rabi: ⁊ oſculatus eſt eū. ⁊ ꝑ oſcu
lum tradidit eum in morteꝫ. qꝛ di
xit iudeis. Quemcunq; oſculat⁹ fu
ero: ipſe eſt tenete eū. Et ait ihūs
ad iudā. Amice ad quid veniſti?
Oſculo tradis filiū hoīs. Attendi
te ḡ filij cariſſimi q̄ꝫ mirabile eāt
qꝛ a diſcipulis ſuis traditus. nega
tus ⁊ derelict⁹ fuerat. ⁊ vide ſi ē
dolor ſicut dolor eius. Jhero. dicit
qꝛ xp̄us magis doluit qꝛ iudas de
ſperauit ⁊ veniā nō petijt: q̄ꝫ de h⁹
qꝛ vendiderat eū. Quinto traditus
fuit a cognatis ⁊ cōſanguineis ſu
is. ſ. de gente iudeoꝝ. de quoꝝ gn̄e
natus fuit qui tradiderunt euꝫ gē
tib⁹. ſ. pilato ⁊ herodi. Vnde ait
pilatus ad ihesum ioh. xviij. Gēs
tua ⁊ pontifices tui tradiderunt te
mihi. Quid feciſti? Lu. xxiij. Pila
tus cōuocatis principibus ſacer
dotum ⁊ magiſtratibus ⁊ plebe di
xit. obtuliſtis mihi hoīeꝫ q̄ſi auer
tentē ppl'm: ecce eum coram vobis
interrogans nullam cām inueni
in homine iſto Joh. xviij. Rñderūt
iudei. Si non eſſet hic malefactor
non tradidiſſemus eum tibi. Ex
quo patet quō ꝯſanguinei ei⁹ tra
diderunt eum in mortē. Iſtud figu
ratum eſt iudicū. xv. in ſamſone
ad quē venerunt cognati ⁊ ꝯſang
uinei ſui dicentes venim⁹ vt lige⁹
te ⁊ tradam⁹ in man⁹ philiſtijm ⁊

ecce ſamſon pmiſit ſe ligari: ⁊ ab
eis trahi ad inimicos ſuos. p ſam
ſonē fortiſſimū ſignificat xp̄us q̄
adeo fortis fuit φ vno verbo ōs ini
micos ſuos pſtrauit Cum enī veni
rent cū magna turba cū fuſtibꝫ ⁊
gladijs vt eū caperent: pceſſit eis
obuiā. d. Quem q̄ritis. Cūqꝫ dixiſ
ſent. iheſū nazarenum. Et ait. ego
ſum. ⁊ audito hoc verbo: abierūt re
trorſū ⁊ ceciderunt in terrā. Ex quo
pꝫ eius fortitudo. Samſon pſtra
uit mille viros mandibula aſini:
xp̄us pſtrauit multa milia vnico
verbo. In hoc apparet φ bene ſe de
fendiſſet ſi voluiſſet: ſed noluit.
imo pmiſit ſe voluntarie capi tan
q̄ ſamſon ⁊ in manꝰ inimicoꝝ tra
di. Sexto traditus eſt in morte a
mr̄e ſua q̄ eum ad hoc genuit: vt
mortē pro gn̄e humano ſuſtinēt
Vnde dicit dn̄s p pphetam Ihere
miā. xv. ad mrēm Ve mihi mater
mea: vt q̄d genuiſti me in vniuſa
terra: omnes cōndicunt m̄. Itē do
lorem habuit xp̄s ex pte mr̄is cū
videret eā turbatiſſimā iuxta cru
cem. Jo. xix. Stabat iuxta crucem
maria mr̄ iheſu: ⁊ ideo eā bene vide
re potuit. ⁊ ea viſa maiorē dolorē
ſuſtinuit Ber. O bone iheſu q̄ gra
uiter doleris ex: ſed multo grauiꝰ
doleris intra ex paſſione mr̄is tue
tecū oīa pticipantis. Et ſic dupli
cē habuit. ſ. ex pte ſui ⁊ ex pte ma
tris. Vnde dicit p ihere. xx. De vul
ua egreſſus ſū: vt viderem laborē
⁊ dolorem mr̄is mee De dolore ma
tris dicit angꝰ. Illa pia mr̄ cōmo
ta dolore. vlulans pectora delicata

ↄtundens: ita oīa membra ſua fa
tigauerat vt ſenſu deficiens vix p
uenire potuit ad xp̄i funus. Cum
g̊ hunc dolorem mr̄is videret quē
plangendo. tundēdo. lacrimando
vlulando faciebat. ſpecialem dolo
rem cordis ſui cōpatiendo ſuſtine
bat Ber. Nec lingua loq̄. nec mēs
cogitare valebit quāto dolore intꝰ
tenebatur aīa marie cū iuxta cru
cem ſtaret: ⁊ cum patientē videret
Attñ ipſa maluit filium crucifigi
q̄ genꝰ humanum non liberari.
Prouꝰ. xxx. Per tria mouet̄ terra:
⁊ quartū ſuſtinere non pōt. Per
terram ſignificat̄ maria. q: ſic ter
ra portat nos ne cadamꝰ in abiſſū
ſic maria portat nos per grām ſuā
ne cadamꝰ in infernum. Et ſic ter
ra pfert nobis fructū vnde viuimꝰ
in hoc mundo: ſic maria portat no
bis fructū ventris ſui vnde viuemꝰ
eternaliter in celo Terra iſta .i. ma
ria mouetur .i. tremet pp̄ter tria ſic
in maria fuerunt tria .i. tres paſſi
ones que grauit̄ ſuſtinere potuit.
Primum eſt amariſſimus dolor
quem habuit filius ſuuſ in flagel
latōe qn̄ nudꝰ ligatus fuit ad colū
nam: ⁊ intantū virgis ⁊ flagellis
ceſus φ a planta pedis vſqꝫ ad ver
ticem non erat in eo ſanitas. Se
cundus dolor fuit amariſſimus:
quē ſuſtinuit in filij ſui coronatōe
qn̄ indutus veſte purpurea ⁊ coc
cinea: impoſuerūt capiti ſuo coro
nam de ſpinis pro dyademate. ⁊
arundinem i manu pro ſceptro ⁊
arundine percutientes caput eius il
ludebāt. ⁊ flectentes coram eo ge

nuā ꝛ dicentes. Aue rex iudeorum
Iſtud grauiter maria ſuſtinuit.
¶ Tercius fuit amariſſimus dolor
quē ſuſtinuit filiꝰ eius dilectus in
crucifixione qn̄ manꝰ eius ꝛ pedes
clauis ferreis ꝑforabāt. ꝛ intm̄ oi
a mēbra eius in ligno crucis extē
debant ꝙ oia oſſa eius nūari pote
rant. vnde pſ. Dinūauerūt oia oſ
ſa mea. Ancel. Dn̄a mea miſericor
diſſima quos fontes lacrimaꝝ di
cā erupiſſe de pudiciſſimis tuis o
culis cū ꝓſpiceres vnicū filiū tuū
innocentē corā te ligari. flagellari
ꝛ mactari. quos fletus credam pfu
diſſe piiſſimū vultū tuum cū ꝯſpi
ceres eundē filium tuū in cruce ſiē
culpa extendi ꝛ carnē de carne tua
ab impiis crudeliter diſcerpi. Et
licet maria grauiter ꝓpter predcā
tria moueret ꝛ ꝯtremiſceret: tn̄ ea
ſuſtinuit vt genꝰ humanū non ꝑ
deret ſed quartū nullo mō ſuſtine
re potuit. ſ. hūani generis ꝑdicōm
Si eni poſſibile eēt ꝙ maria. c. fili
os habuiſſet: oēs ꝓ redemptōe ge
neris humani in mortē tradidiſſz
Sic ḡ pz ꝙ maria filiū ſuū in mor
tem tradidit. qꝛ in mortē eius ꝯſē
ſum dedit: magis volens eū mori:
q̄ȝ hoiem dānari. Iſtud figuratū ē
iiii. Re. vi. vbi dr̄ ꝙ cū ciuitas q̄dā
ſamaria noie circūuallata eſſet ꝛ
victualia deficerēt ciuitati. Mlr̄ q̄
dam mactauit filiū ꝛ comedit cū
alia muliere. quo cōeſto: alia mu
lier abſcondit filiū ſuum ꝛ clama
uit illa q̄ filium ſuū mactauerat
ad regem. d. O dn̄e mi. hec mlr̄ ꝛ
ego coximꝰ filiū meū ꝛ comedimꝰ
hec aūt abſcondit filiū ſuum. Au
diens rex hanc rē: ſcidit veſtimen
ta ſua ꝛ demū delaborabat ad hoc ꝙ
cīitas illa liberata fuit. Per ciuita
tem illā intelligit mundꝰ q̄ obſeſ
ſus erat ante paſſionē xp̄i ab ini
micis ꝛ demonibꝰ. ꝑ mulierem q̄
mactauit filiū ꝛ coxit: ſignificatur
maria q̄ ꝯſenſū ad hoc dedit vt fili
us ſuꝰ mactaretᷣ ꝛ in cruce decoq̄re
tur ꝓ eo ꝙ mundꝰ ab hoſtibꝰ ſuis
liberaretᷣ. Ber. Maria ſēp ſolicita
erat pro ſalute gn̄is humani ꝛ q̄ȝ
uis cū magno dolore filiū ſuū mo
ri vidit: maluit tn̄ filiū ſuū crucifi
gi: q̄ȝ genꝰ humanū ꝑpetue ꝯdem
nari. Amb. Stabat iuxta crucē ma
ria: non ſolū vt mortē filii ſui ꝯſide
raret: ſꝫ vt mundi redēptionē expe
ctaret.

¶ Item de paſſione.
¶ Sermo. lxxvi.

Nolite me vo
care noemi qd̄ eſt pulcra
ſed vocate me marā. i. amaram. qꝛ
valde me amaritudie ēpleuit ops
Ruth. i. Verba ꝓpoſita q̄daꝫ mlt
loq̄batur in veteri lege ex magna
amaritudine cordis ſui q̄ amiſeāt
viꝝ ſuū ꝛ dilcōs ſuos filios. Et bene
ꝯueniūt beate marie virgini: q̄ ho
die amiſit dilectū filiū ſuum. vnde
bene dici pn̄t de illa pulcherrima
virgine maria. Nolite me vocare
noemi. i. pulchrā: ſed vocate me a
marā: qꝛ ops deus repleuit me oi
amaritudine: eo ꝙ dulciſſimū fili
um meuꝫ amiſi turpiſſima morte
q̄m vnq̄ȝ aliq̄s hō paſſus ē. Coſue

tudo eſt apud honeſtos hoīes ꝙ
qn̄ aliq̄ honeſta filiū amittit: oēs
ↄſanguinei ⁊ vicini ⁊ alie bone dn̄e
veniunt ad eā ⁊ ↄſolant̄ eam: ⁊ de
plorant cū ea mortē dilecti filij ſui
Sed hodie btā virgo maria perdi
dit filiū ſuū dilectū pulchrioreꝫ ⁊
amabiliorē pueꝝ q̄ꝫ vnq̄ꝫ mr̄ pe
perit in hoc mundo . ⁊ illū pdidit:
nō iuſta morte: ſꝫ morte turpiſſiā
qn̄ vidit eū corā oculis ſuis tanq̄ꝫ
latronē ſuſpendi: ⁊ ideo oēs boni
hoies· mulieres ⁊ viri· iuuenes ⁊ ſe
nes dn̄t ↄpati ⁊ miſereri tā turba
tiſſime mrī ⁊ tā innocēti puero ei⁹
⁊ tam miſerabilr̄ pendētí ⁊ dn̄t cū
ea flere· Sciendū ꝙ btā virgo ma
ria habuit triplicē amaritudinē
ſiue cordis dolorem· Primo ex eo
ꝙ dilcām filiū ſuū in tantis nc̄tā
tib⁹ ⁊ tribulationib⁹ ↄſtitutum vi
dit: ⁊ in nullo ſibi auxiliū prebere
potuit· ideo bene amari cordis eſſe
potuit· Si enī ſibi in aliq̄ ſubueniē
potuiſſet dolor ei⁹ nō tant⁹ fuiſſet·
Multū vere amara eē potuit qn̄ vi
dit dilectū filiū ſuū toto ſuo corpe
nudū in cruce coram oī ꝑplo pende
re ſicē de vtero ſuo nat⁹ fuerat ⁊ nō
ſinebat̄ eū tegere pallio ſuo Legi
tur gen̄·ix· ꝙ noe biberat vinū ⁊ in
ebriat⁹ eſt dormiens in tabernacu
lo ſuo nudat⁹ qd̄ videns fili⁹ eius
chā deriſit eū· qd̄ cuꝫ alij duo filij
ſui. ſ. ſē ⁊ iaphet audiſſēt: turbati
ſūt ⁊ impoſuerunt palliū ſuū ſuis
humeris ⁊ incedentes retrorſū: ne
viderent nuditatē pr̄is: operierūt
eū pallio ſuo: ſꝫ maria multo ma
gis turbari potuit qn̄ vidit filium
ſuuꝫ dilcām nudū nec ſibi eū pal
lio operiri licuit Illi doluerūt ꝙ pr̄
ab vno filio deriſ⁹ fuit· maria pl⁹
dolere potuit: qn̄ vidit filiū ſuū deri
deri ab oī ꝑplo· Illi doluerūt ꝙ pr̄
eius in tabernaculo nudatus fuit·
maria pl⁹ dolere potuit: ꝙ fili⁹ ei⁹
in cōi campo corā infinitis nud⁹ pe
pendit· Noe dormiens nudat⁹· de
riſus fuit· xp̄s vigilans nudatus
fuit ⁊ illuſus· Qn̄ maria oīa iſta vi
dit: nec ſibi ſbuenire potuit: meri
to amari cordis eſſe potuit· Item
multū amara eē potuit: qn̄ dulcis
eius fili⁹ in cruce hauſtū aque pe
tijt: nec ſibi licuit miniſtrare· q̄ ſi
poſſibile fuiſſet libent̄ ꝓpinaſſꝫ ſā
guinē de corde· lac de vbere· aīaꝫ de
corpe· Legit̄ gen̄·xxi· ꝙ mlr̄ q̄dā
agar noīe ancilla abrahe cū vni
co filio ſuo errabat in q̄dam ſoli
tudine in q̄ non erat aq̄ ⁊ ſitiuit fi
li⁹ eius ad mortē· ꝙ ꝑ abrahā cū
pane ⁊ vtre aque dimiſſa· cūq; vi
deret eum filiū ſiti deficere· ⁊ morti
appropinq̄re poſuit eū ſub arbore
q̄dam in vmbra ↄtra eſtū ſolis· ⁊
receſſit ab eo q̄ntum arcus iacere
p̄t: ne videret filiū ſuū morientē· ⁊
ſedēs leuauit vocē ſuā ⁊ fleuit· ⁊ ex
audiuit dn̄s vocē flet⁹ eius ⁊ miſit
ei angelū qui ↄſolabat̄ eā· ⁊ oñt
ei puteū de quo hauſit aquā: ⁊ re
focillauit pueꝝ· Multo maiorē do
lorē habuit maria ex pte filij ſui
q̄ꝫ illa· ꝙ illa vidit filiū ſuuꝫ ſitim
patientē in ſolitudine vbi nō erat
aq̄· maria aūt vidit filiū ſuū ſitim
patientē nō in ſolitudine: vbi aq̄
nō defuit: ſed in optima terra vbi

n⁊

non ſolū erat aqua: ſed vinū ⁊ om
niū rez abundantia. Illius filius
ſiti paſſus eſt in exilio vbi non hē
bat amicos. Filius aūt marie paſ
ſus eſt ſiti in p̄ria ſua vbi erat int̄
amicos ⁊ ꝯſanguineos. Illa poſu
it filiuȝ ſub arbore in vmbra ꝯtra
ardorē ſolis. iſta vidit filiū pende
re in arbore crucis in feruore ſolis
Illa receſſit a filio ne videret eum
morientē. maria ſtetit iuxta crucē
⁊ vidit filiū ſuum expirantē. Illa
ſedit in terra ⁊ fleuit: maria ſtetit
⁊ planxit. non enī in multitudine
locū ſedendi habuit. Illa habuit
angelū dei ꝯſolatorē. maria non
legit habuiſſe ꝯſolatoreȝ. Illi oſtē
dit angelus fontē aque de quo fili
um refocillauit. marie nullus oſtēt
guttā aque quā filio ſuo ꝓpinaret
Illa dedit filio ſuo aquā recentem
maria vidit filio ſuo dari acetū cū
felle mixtū. Multū ergo dolere potuit
qn̄ oīa iſta vidit ⁊ ei ſubuenire nō
potuit. Item multū amara eſſe po
tuit: qn̄ videbat filiū ſuum inclina
to capite ſpm̄ tradere. nec ſinebat̄
ei caput erigere nec oculos claude
re. nec in aliquo ſubuenire. Legitur
iiij. Re. iiij. ꝙ mlr̄ quedā ſunamitis
ſterilis erāt ⁊ p preces heliſei ei da
tus eſt filius quem diligebat tanꝙ
vnicū filiū: ⁊ a deo miraculoſe da
tum. Quadā die cū eſſet puer in a
gro cū p̄re ſuo feruor ſolis exuſſit ca
put eius: ⁊ clamare cepit ad p̄reȝ
ſuum. caput meū doleo. Et remiſit
p̄r eum p ſeruum ad mrēm ſuā. ⁊
mr̄ cum magno dolore poſuit euȝ
ſup genua ſua vſqȝ ad meridiē. ⁊

mortuus eſt puer in ſinu eius. Maria
multo magis dolere potuit ꝙ illa:
qn̄ vidit vnicaȝ dilectū filiū ſuum
a deo miraculoſe ſibi donatū: non
ſolū dolere caput eius: ſed omnia
eius membra eſſe plena doloris a
planta pedis vſqȝ ad verticeȝ capi
tis. Illa tenuit filiū ſuū in ſinu; do
nec expiraret. maria nō tm̄ potuit
appropinq̄re filio ſuo ꝙ oculos eius
clauderet: vel caput eius erigeret:
cū ſpm̄ exalaret. Maria multū do
lere potuit qn̄ hec oīa vidit ⁊ audi
uit. Tunc impleta eſt in maria ꝓ
phecia dauid quaȝ longe dixerat
de ea. Audi filia ⁊ vide. q. d. O filia
mea maria q̄ de genere meo nata
es: audi ⁊ vide tria. Audi primo a
maꝝ ſonitū malleoꝝ qui penetra
uerunt manus ⁊ pedes filij tui qn̄ af
fixus eſt cruci. Audi ſcd̄o illa oppro
bria verba ⁊ mendacia: que iudei
⁊ pagani dilcō filio tuo acclama
bant. Audi tercio illam lamenta
bilē ⁊ miſerabilem vocē filij tui qn̄
pre nimio dolore ſe derelictū a p̄re
dicebat. O hō iſta tria ſūt que au
dire debes auribus mentis cū iuxta
crucē ſteteris vnde ſilr̄ tria vide. vi
de primo illam benedictā ⁊ delecta
bilē faciem dilecti filij tui ita ꝯcuſ
ſam palmis ⁊ pugnis iudeorum ⁊
paganorum: ⁊ ita turpiter ſputis
maculatam ꝙ non eſt ſpecies i eo
neqȝ decor: ſed ſimilis leproſo ē fa
ctus. Vide ſcd̄o de tenerrimo filio
tuo. ſ. corpe dilectiſſimi filij tui. oc
to fluuia ſanguinis ⁊ aque emanā
tia. de manibus duo ſanguinis. de
oculis duo aque. de pedibus duo

ſanguinis. de latere ſuo. vnū aq̄:
⁊ aliud ſanguinis. Vide tercio ꝙ
ōs creature ꝯpatiebant̄ ⁊ dolebāt
ꝓpter amariſſimaꝫ filij ſui paſſio
nem. aer obtenebratꝰ ē. ſol detra
xit lumen ſuū. terra mota eſt. pe
tre ſciſſe ſunt. limbus apertus eſt
aīabꝰ ſcōrꝫ. ſepulcra aperta erant
mortui ſurrexerūt. velū templi ſciſ
ſum eſt a ſummo vſqꝫ deorſū. Et ſi
cut legit̄ in ſcolaſtica hyſtoria. ma
xima ps templi corruit. Gentile
ingēꝫ videntes ſolem tenebrari. de
um nature pati dixerūt ſicut athe
nien. ⁊ altare ſibi edificauerūt Et
ſicut legit̄ ſup thob. cū dyabolus
hec oīa mirabilia videret ⁊ tam mi
ſerabilia pati xp̄m cōſpiceret: po
ſuit ſe ſup ſiniſtrū brachiū crucis
ꝙ dubitauit vtrū verus dei filiꝰ ēē
poſſet: quē in tantis miſerijs dere
liqt. Sic pꝫ primus dolor quē ma
ria habuit ex eo ꝙ eū in tantis tri
bulationibꝰ vidit: ⁊ in nullo ei ſb
uenire potuit. Scd̄us dolor marie
fuit ex eo ꝙ libenter ꝓ filio vel cuꝫ
eo mortua fuiſſet ſed non potuit.
ꝙ deꝰ non ꝑmiſit. Ber. Tanta vis
amoris marie mentē accenderat:
vt fugientibꝰ diſcipulis: ipſa iux
ta crucē aſtans ⁊ morienti ꝯdolēs
parata ꝓ eo vel cū eo mori fuit vnde
bn̄ dicere potuit. O iudea gētiles
obſecro nato parcite ⁊ mrēꝫ ꝓ eo oc
cidite vel cū eo interficite: ne ſolus
tam miſerabilr̄ interficiat̄: ⁊ mē
non ſola in hac miſeria relinqūr.
Tunc impletuꝫ eſt in maria qđ ſi
meon predixerat. Tuā ipſiꝰ aīam
ꝑtranſibit gladius ⁊ amara filij
tui paſſio quā oculis tuis videbis
ꝑtranſibit aīam tuā. vita ledet ani
mā tuā: acſi gladius ꝑtranſiret cor
tuū. Non enī potuit videre tā ama
ram filij ſui paſſionē ſine magno
ſui cordis dolore. Dolores qs non
habuit maria filiū ſuū pariens:
hos ſuſtinuit ipſū mori videns. Le
git̄. ij. Re. xviij. ꝙ cū nunciatū eēt
dauid ꝙ filiꝰ ſuus abſolon ſuſpē
ſus eēt in arbore ⁊ mortuꝰ: coopei
to capite incedens lugebat filium
ſuū. d. Abſolō fili mi fili mi abſo
lon quis m̄ det vt ego moriar ꝓ te
fili mi abſalon. Certe ſi dđ ꝓ filio
tali q̄ neq̄ fuit mori voluit multo
magis maria ꝓ dilcō filio ſuo pa
rata mori fuit. vnde dicere potuit qn̄
vidit filiū dilectū in arbore crucis
pendentē ⁊ morientē O fili mi dile
ctiſſime q̄s m̄ det vt ego moiar ꝓ
te. o q̄ libenter ꝓ te vel cū te mori
vellem. Item legit̄ in hiſto. ſcola
ſtica. ꝙ adā ⁊ eua planxerūt mor
tem filij ſui abel centūꝫ annis. ita
ꝙ nunq̄ poſtmodū ꝯueniebant.
⁊ voluerunt ſic ꝑmanſiſſe: niſi do
minꝰ iuſſiſſet eos ꝯuenire. Si ipſi
infra centū annos nō potuerūt ob
liuiſci mortē filij ſui: certū eſt ꝙ ſi
maria centū annos vixiſſet: mortē
filij ſui nunq̄ oblita fuiſſet: ſed ſē
per planxiſſet. Item legit̄ gen̄. xxx
vij. ꝙ iacob ꝑriarcha habuit. xij
filios. ⁊ cū perdidiſſet vnū ex eis
ſ. ioſeph ⁊ vidiſſet tunicā eius ſā
guinolentā: ſciſſis veſtibꝰ indutꝰ
eſt cilicio: ⁊ planxit filiū ſuum in
cōſolabiliter multis annis dicēs
Fera peſſima deuorauit filiū meuꝫ

ioſeph· Et cõgregatis cunctis libe
ris vt delinirent dolorem patris: no
luit hře ↄſolationem: ſed dixit· de
ſcendã lugens ad filiũ meuꝫ in in
fernum ⁊ in limbũ· q· d· In hac vi
ta nunꝙ̃ ↄſolationẽ accipiam: do
nec ibi veniã vbi dilectũ filiũ meũ
inueniã· Certe ſi iacob ꝓ vno filio
tantuꝫ doluit: cum tñ vndecim reti
nuiſſet: multo magis maria dole
re potuit: que niſi vnicũ filium ha
buit ⁊ eundẽ peſſima morte perdi
dit· Vnde cũ videret ſanguinolen
tam filij ſui tunicaꝫ ⁊ eius corpus
cruentatũ: bene potuit dicere cum
iacob Fera peſſima deuorauit fili
um meũ ⁊ inuidia iudeoꝝ· Et ideo
in iſta vita nunꝙ̃ accipiam ↄſola
cõem: niſi videro filiũ meũ viuentẽ
⁊ reſurgentẽ· Epiphani⁹ Hec fue
runt verba beate marie vĝinis iux
ta crucẽ· Inuiſibilis in eſſentia: vi
ſibilis mihi fit patiens paſſiones
omnes· lumẽ dans cecis: ex legibꝫ
labijs cõſpuit· Heu mihi q̃re hoc
feciſti fili mi· ſpecioſus forma pre
filijs hoim ſine figura apparens·
non hñs ſpeciẽ neqꝫ decorem· heu
me: non valeo te viuũ videre· mea
interiora pforant: ⁊ gladius tue
paſſionis ptranſit animã meam
Tunc potuit cũ iheremia dicere· c·
ix· Quis dabit capiti meo aquã ⁊
oculis meis fontem lacrimarũ: ⁊
plorabo die ac nocte interfectionẽ
dilectiſſimi filij mei· Et cum beato
iob· xix· dicere potuit· Miſeremini
mei miſeremini mei ſaltẽ vos ami
ci mei ⁊ deplangite meũ dilectiſſi
mi filij mei mortẽ tam innocenter
interfecti· Ber· Nec lingua loqui·
nec mens cogitare valebit: quãto
dolore intus tenebať aĩa marie
cũ iuxta crucẽ ſtaret ⁊ filiũ mori vi
deret· Vnde ibero⁹ dicit· ꝙ maria
plus ꝙ̃ martir fuit Alij enim mar
tires paſſi ſunt in illa pte que eſt
paſſibilis· ſenſibilis ⁊ mortalis· ſ·
in corpe· maria aũt paſſa eſt in p
te illa que eſt impaſſibil'· immor
talis· ſ· in anima· ad cuius paſſio
nem exigitur fortior virtus actiua
incompabiliter: ꝙ̃ ad corpis paſ
ſioneꝫ· Omnes enim ignes ⁊ gladij
materiales qui in mundo ſunt nõ
poſſent ledere vnam animã ſed oꝫ
ꝙ ſit ignis vel gladius ſpũalis ſi
debet agere in aiam· Et ideo maria
plus paſſa eſt in aia: ꝙ̃ alij mar
tires in corpe· Sic ergo ptꝫ ſecun
dus dolor marie: queꝫ habuit ex
eo ꝙ libenter ꝓ filio: vel cum filio
mortua fuiſſet: ſed non potuit· ꝙ
de⁹ noluit· In quadam cronica ro
manoꝝ legiť ꝙ quedã mulier ha
buit dilectũ filiuꝫ qui deſcendit cũ
ceſare ad preliuꝫ ⁊ occiſus eſt· qd
cũ nunciatum eſſet matri ꝙ filius
eius mortu⁹ eſſet: pre triſticia ⁊ do
lore cecidit ⁊ expirauit· Certe ſic
maria expiraſſet omnino pre do
lore: cuꝫ filium ſuũ pre oculis ſuis
occidi aſpiceret: ſi de⁹ ſpecialiť nõ
reſtitiſſet· ¶ Terci⁹ dolor virginis
marie magn⁹ fuit ex eo ꝙ tunc to
tum gen⁹ humanũ fere in fide du
bitauit ⁊ periditabať· Vnde bern·
Maria ſp ſolicita erat ꝓ ſalute ge
neris humani· Et ex dictis ꝓpheta
rum ſciuit ꝙ fili⁹ eius ꝑ ſuã mortẽ

hoīes deberet liberare. ⁊ ꝙuis cum
dolore filiū ſuum mori videret: tñ
maluit filiū crucifigi: ꝙ genus hu
manū perdi. Ecce ptȝ quātum genꝰ
humanū dilexit. qꝛ potiꝰ filiū ſuū
mori voluit ꝙ genus humanum
perdi ⁊ ꝯdemnari. Legit̄. iij. Re. iij.
qꝛ due mulieres ꝯtendebant ꝓ pu
ero vno corā rege ſalomone. vna
dixit meꝰ eſt. alia dixit: meus eſt.
Et ait rex. Afferte mihi gladiū: ⁊
diuidite infantē ⁊ date vnicuiqꝫ ꝑ
tem. Qd cum audiſſet vera mr̄ pu
eri: ꝯmota ſunt viſcera eius ſuper
puero ⁊ ait. Obſecro dn̄e mi: date
illi infantē viuum ⁊ nolite eū occi
dere. Ecce quantū dilexit filiū ſuuȝ
qꝛ magis volebat carere filio ꝙ ꝑ
mitteret eum occidi. Certe maria
multo plus dilexit filiū ſuū adoꝑ
tiuum ⁊ ſpūalem. ſ. hoīem qꝛ mag̃
voluit filiū ſuum vnicū coraȝ ocu
lis ſuis occidi ꝙ filio ſuo ſpūali ⁊
hoīe ꝑpetuo carē. Et ideo maria ha
buit duplicē dolorem. Primo ꝓ fi
lio ſuo corꝑali. ſ. xp̄o quē videbat
mortuum in corpe. Scdo ꝓ filio ſuo
ſpūali. hoīe quem videbat mori ī
aīa. qꝛ omnis hō in illo tpe in fide
dubitauit preter ſolam mariā. ⁊
ideo tunc bene dicere potuit. Noli
te me vocare noemi. i. pulchrā ſed
maram. i. amarā. nota breuiter hi
ſtoriā. Noemi cū duobꝰ filijs ſuis
. ſ. maalon ⁊ chelio: tempe famis
egreſſa eſt de bethleem: ⁊ peregri
nata eſt in terram gentilium. ſ. in
terram moab. ⁊ ibi fuit. x. annis
⁊ ambo filij ſui mortui ſunt. Tunc
ipſa cum magna triſticia reuerſa
eſt in bethleem ⁊ ꝑtrāſiuit fama
ꝑ totam ciuitateȝ ⁊ dicebāt hoīes
Hec eſt illa pulchra noemi. Tūc
rn̄dit illa. Nolite me vocaē noemi
⁊c̄. Hoc ideo dicebat. qꝛ dilcōs fili
os amiſerat. Sic bn̄ dicere potuit
maria in die paſceues. Nolite me
vocare noemi ⁊c̄. qꝛ hodie ābos fi
lios meos amiſi. qꝛ ambo mortui
ſūt. Carnalis filius. ſ. iheſus xp̄us
mortuus eſt corpe. Spūalis. ſ. hō
mortuꝰ erat in aīa ꝓpter infidelita
tem. Qꝛ maria fuit mr̄ dei ⁊ hoīs ⁊
adhuc ſit pȝ ꝑ ber. dicentem. Tu
mr̄ dei. tu mater exulis. tu maē rei.
tu mater iudicis. Mater ergo illa
mie reum filiū ⁊ malū intantū dile
xit qꝛ ꝓ eo innocentem filium ⁊ bo
nū occidi voluit. Legit̄. ij. macha.
vij. qꝛ erat quedā mlr̄ venerāda
⁊ laude digna: q̄ habuit ſeptē fili
os quos vidit oīes ante oculos
ſuos puniri ⁊ occidi. Primo filio
fuit cutis abſtracta ⁊ in ſartaginē
feruentem ꝓiecta. Deinde preſcīde
bant̄ ſummitates manuū ⁊ pedū.
⁊ lingua. deinde totum corpꝰ ꝓie
ctū eſt in ſartaginē. ſic fiebat ſin
gulis fratribus. ⁊ ipſa mr̄ ſingu
los hortabat̄ vt ꝓpter deū mortē vi
riliter ſuſtinerent. ad vltimū ꝑmi
ſit ſeipſam ꝓ lege dei ſui interfici.
Mlr̄ iſta eſt multū ꝯmendata in
ſcripturis ſacris. Sed maria mul
to magis eſt ꝯmendanda. Jlla ꝑ
miſit filijs ſuis cutē capitis extra
hi. maria permiſit ſpinis acutiſſi
mis caput filij ſui ꝯfodi. ⁊ arundi
ne caput eius ꝑcuti ⁊ cruci affigi.

Illa permiſit filios ſuos occidi ꝓpt
deũ ſuum creatorem: iſta ꝑmiſit fi
lium ſuũ occidi ꝓpter miſeꝝ pctõ
rem. Illa permiſit filijs ſuis manꝰ
⁊ pedes abſcindi. iſta ꝑmiſit filio
ſuo manꝰ ⁊ pedes clauis ferreis ꝑ
fodi ⁊ latus aperiri. Illa permiſit
occidi ſeptẽ filios. ſi maria ſeptẽ
filios habuiſſet: omnes morti tra
didiſſet anteq̃ hõ mortuꝰ fuiſſet ⁊
redẽptus non fuiſſet. Ber. Si xp̃s
tot membra habuiſſet: quot ſũt
ſtelle in celo: ⁊ vnumqđq; mẽbꝝ
per ſe corpꝰ habuiſſet: oĩa morti
expoſuiſſet: anteq̃ genꝰ humanũ
in inferno reliq̃ſſet. ſic ⁊ beata v̾go
maria priuſq̃ genꝰ humanum re
demptũ non fuiſſet ſi tot filios ha
buiſſet: omnes morti expoſuiſſet.
⁊ ſecũm oĩa per cõpaſſionem per
tuliſſet. Sic ergo p3 tercius dolor
marie quẽ habuit ex ꝑte generis
humani qđ videbat in fide pericli
tari. Rogemus ipſam ⁊c̃

In die paſche.
Sermo. lxxvij.

Paſcha nr̃m
immolatus eſt xp̃us.
itaq; epulemur. i. Cho.
v. In verbis iſtis facit apl's duo.
Primo reducit nobis memoriã
paſſionis xp̃i. Scđo hortatur nos
ad corporis xp̃i percepcõnem. Pri
mũ ibi. Paſcha nr̃m immolatus
eſt. q. d. xp̃s eſt immolatus i. oc
ciſus eſt ꝓ nobis ſicut agnus paſ
chalis quẽ iudei in liberacõe ſua de
terra egipti immolauerunt ⁊ occi
derunt. Nã ſicut illi ꝑ agnum paſ
chalem liberati fuerũt de egipto:
ſic nos per agnũ iſtum. ſ. xp̃m de in
ferno. nota hiſto. exo. xij. Cũq; vel
let dñs liberare filios iſrl' de ꝑtãte
pharaonis: precepit vt tollerent
agnũ quendã qui eſſet ſine macu
la ⁊ illũ deberent comedere aſſum ig
ni: non crudũ vl' ſemicoctũ: nec co
ctum aq̃. ⁊ ſanguine eiꝰ deberent ſi
gnare ſuplimínaria domoꝝ ſuaꝝ.
Per filios iſrl' q̃ capti fuerũt in
egipto ſb ꝑtãte pharaonis ſigna
tur totũ genus humanũ qđ erat
ſub ꝑtãte pharaonis regis egip
ti i. tenebraꝝ pluſq̃ quinq; mili
bus annoꝝ. ⁊ ꝑ nullũ potuit libe
rari. Tandẽ miſertus dñs noſtri:
miſit agnũ ſuũ i. filiũ eius vnige
nitũ ihesum xp̃m. de quo yſayas
ꝓphauerat ⁊ deſiderauerat clamã
do ad deũ ⁊ dixit. Emitte agnũ dñe
dñatorem terre. Yſa. xvi. Et ꝑ ſan
guinẽ iſtius agni liberati ſumꝰ de
ꝑtãte dyaboli i. pe. i. Non corrupti
bilibꝰ auro ⁊ argento redẽpti eſtis
ſed precioſo ſang̃ne agni incõta
minati ⁊ immaculati ihũ xp̃i. De
iſto agno dr̃ ihere. xi. Quaſi agnꝰ
mãſ. q̃ por. ad victi. i. ad mortẽ. Sic
fuit xp̃s manſuetus in paſſione ⁊
patienter mortẽ ſuſtinuit ꝓ pcc̃is
nr̃is. Nã cũ male tractaret' verbis
⁊ verberibꝰ nõ ſe vindicabat: non
cõñdicebat. Yſa. liij. Quaſi agnꝰ
coram tondẽte ſic obmutuit. Iſtũ
agnũ dedit nobis pr̃ celeſtis in ci
bũ. Vñ hortat' nos apl's ad come
dendũ cũ dicit. Itaq; epulemur.
Quõ aũt iſtũ agnũ debemꝰ comedere

pꝫ in illo quē filij iſrł comederūt.
De illo dicit ꝙ debuit eē ſine ma
cula. ꝑ qđ ſignificat ꝙ oēs volen
tes comedere de iſto agno benedcō
.ſ. ihesu xpō debet eſſe ſine macula
pcti .ſ. mundi a pctō. Vn̄ apł's p̄.
Chor. xi. Probet autē ſeipſum hō
vtꝫ .ſ. mundꝰ ſit a pcti macula. ꝛ
ſic de pane illo edat: ꝛ dē calice bi
bat. Qui indigne manducat ꝛ bi
bit iudiciū ſibi mãducat ꝛ bibit
ꝛ reꝰ erit corpis dn̄i ꝛ ſanguinis.
Glo. Ac ſi ipſū interficeret. Amb.
Qui indigne xp̄m ſumit: idem eſt
ac ſi ipſū interficiat. Augꝰ Magis
peccat qui xp̄m tradit pctōribus
membris: ꝙ iudas qui tradidit
eum crucifixoribꝰ iudeis. De iuda
dicit dn̄s. Ve illi ꝑ quem filiꝰ hoi
nis tradet. In ſempiternū ve illi q̄
ad menſam dn̄i accedit indignꝰ.
Judas tradidit xp̄m iudeis. iſte
tradit eum demonibꝫ qn̄ ponit eū
in loco demonū. Ille vendidit pro
argento. iſte vendit pro vili pctō
De iuda dixit dn̄s. Qui intingit me
cum manū in paropſide: hic me tra
det. Manū cum dn̄o in paropſidem
mittit: qui cū pctō ad dn̄icam mē
ſam accedit ꝛ ꝙuis dn̄icum corpꝰ
aſſumit: non tn̄ ad vitam eternã:
ſed ad ſuã damnacōem mãducat
Aug. De vno pane accepit petrꝰ
ꝛ iudas: petrus ad vitam: iudas
ad mortē. Vnde cantat eccā in ſe
quentia q̄dam. Sumunt boni. ſu
munt mali ꝛc̄. Ber. ponit exēpluꝫ
in flore .ſ. faba. Jdē flos fit mel in a
pibꝫ. venenū in aranea. ſic idē cor
pꝰ in bonis vita. in malis mors ē.

Vnde iob. xx. Panis eius in corpꝰ
eius .i. xp̄i in vtero illiꝰ id eſt pec
catoris vertet in fel aſpidū intrin
ſecus. Qn̄tum autē diſplicet dn̄o
ꝙ immundi accedunt ad corpis
coīonem pꝫ in oſa. qui cū tetigiſſꝫ
archã in qua erat manna ſcūm:
ſtatim cecidit ꝛ expirauit: eo ꝙ ea
nocte cuꝫ vxore ſua dormierat. qđ
videns dauid timuit archã indu
cere in domū ſuam. nota hiſto. ij.
Re. vi Gre. Intuendū eſt quantuꝫ
delinq̄t qui ad corpus dn̄i reꝰ acce
dit Si ille morte mulctatur qui ar
chã dn̄ici corpis figurã geſtantē
minori ꝙ debuit reuerentia tetigit
ſi dauid tunc timuit figurã corpo
ris dn̄ici inducē in domū ſuã: qui
adeo bonꝰ erat ꝛ perfectus ꝙ dn̄s de
eo dixit. Inueni virū ſcd̄m cor meū.
Multo magis debet xp̄ianꝰ time
re exn̄s in peccatis corpus xp̄i ad
os ſuū ſumere. Si centurio dixit. do
mine non ſū dignus vt intres ꝛc̄.
Quō tu pctōr preſumis in os tuum
ſumere. Si iohēs baptiſta ſc̄tiſſi
mus inter natos mulierꝫ ꝯtremu
it ꝛ non audebat tangere verticeꝫ
xp̄i: quō tu miſer pctōr ſciens te
in peccatis audes eius corpꝰ man
ducare. Et tn̄ licet nullus poſſit ſe
reputare dignū: nemo tn̄ debet ꝓp
ter hoc coīonem pretermittere ſi enī
dolet de pctīs ꝛ ꝯfeſſus fuerit: dn̄s
ꝑ ſuã miaꝫ implebit qđ in nobis
deficit Exemplū mōchus quidã p̄
parauit ſe ad coīonē qn̄tum potuit
Cū pꝰ agnꝰ dei in orōne iaceret vi
dit i manibꝰ ſacdotis puerū iħm
q̄ſi in cruce pendentē ꝛ oīa vulnerã

eius ſanguine fluebant Turbat⁹
g̊ timuit ⁊ reputauit ſe indignū ⁊
non cōicauit cū alijs ꝺcā miſſa cū
eſſet in ordīe: apparuit ei beata vir
go dicēs. Cur hodie nō ſumpſiſti
corp⁹ filij mei. Ille rn̄dit non dig
num ſe eſſe. Bt̄a virgo rn̄dit. Tu
te cogitas indignū: ⁊ quis pt̄ eſſe
dignus. Roga eū vt te faciat dig
nū: ⁊ vide ne cetero ſimile facias.
Scd̄o notandū ꝙ agn⁹ paſchalis
comedebat̄ igni aſſatus. p qd̄ ſig
nificat̄ ꝙ illi qui corp⁹ xp̄i digne
volunt ſumere dn̄t eſſe accenſi ig
ne caritatis ad deū ⁊ primū Vnde
precepit dn̄s leuit̄. vi. dicēs. Ignis
in altari meo ſēp ardebit: quē nu
triet ſacerdos ſubijciēs ligna ma
ne ⁊ veſpe per ſingulos dies. Gre.
Altare dei eſt cor nr̄m in quo dꝫ ar
dere ſp ignis caritatis: quē mane
⁊ veſpe nutrimus dum xp̄m indi
catū mane ⁊ veſpere crucifixū reco
limus. Bern. Sp reddat te in ama
bilem calix quē bibiſti. opus nr̄e
redempcōis. Videat autē quilibet
quō nutriat ignē in altari cordis
ſui ꝙ non imponat ignem alienū
.ſ. luxurie. inuidie. male ꝯcupiſcen
tie: ne ſibi ꝯtingat ſicut nadab ⁊
abiu qui ignem alienū obtulerūt
coram dn̄o in thuribulis ſuis: ⁊ e
greſſus ignis a dn̄o .i. de celo: ⁊ ex
tinxit eos. nota hiſto. leui. x. Et ſic
dicitur numeri. xvi. ꝙ Chore ⁊ ſui
ꝯplices. cc. ⁊ quinquaginta: qui
inuidebant aaron ⁊ moyſi de prin
cipatu cū ſtarent coram domino:
⁊ haberent thuribula in manib⁹
egreſſus eſt ignis de thuribulis:
⁊ deuorauit eos omnes. Sic cōtin
get illis qui ignem inuidie habēt
in cordib⁹ ſuis p igne dilectionis
Jō quilibet pbet ſe anteq̄ accedat
ꝙ ſi non hēat caritatē ad deū exco
municatur ab aplo .i. Chor. xvi.
Qui non diligit dn̄m iheſū: ſit ana
thematiſatus .i. excoicatus. Vnde
talibꝫ ꝯſulendū eſt qui non habēt
caritatē ⁊ deuocōem: ꝙ abſtineāt
ſe quouſqꝫ deuote poſſint accedē.
dūmō ſine aliorū ſcādalo poſſint
ſuperſidere. Et ſi non inſtat nc̄itas
nulla tn̄ neceſſitas vel ſcādalū de
bet ꝯpellere ꝙ aliquis i pc̄ō mor
tali coicet Debet habere dilcōnem
ad proximum vt prius reconciliet
quos turbauit ſi cō mode pōt ⁊ di
mittet omnē rancorem Mat. v. Si
offers mun⁹ tuum ad altarē ⁊c̄. ſic
faciendū eſt qn̄ ad menſā dn̄i ac
cedim⁹. Exemplū de quodam epō
qui rogauit deū: vt ſibi oſnderet q̄
digne cōmunicarent. ⁊ hoc in die
paſche: ⁊ cum ſinguli venirent ad
eccām: vidit quoſdā rubicundos
quoſdā vero lucidos. Poſt hec ve
nerunt multe mulieres pue etiam
hūerunt diuerſas facies inter q̄s
vidit duas meretrices publicas
nigerrimas facies hn̄tes: que p⁹
miſſam ita ſplendide apparuerūt:
ꝙ nullā maculam hūerunt. Cum
ſup hoc epꝯ nimis multū miraret
tur venit ad eū angelus dicēs. Illi
qui ſplendidas facies habēt ſunt
qui ſācte ⁊ iuſte in caritate viuūt.
Qui rubicundas facies hn̄t: ſunt
qui detractiones. riſus. vanitates
⁊ vaniloquia amant. Qui vero ni

gras facies habēt. ſunt luxurioſi.
homicide. vſurarij. qui mortalib9
ſūt inuoluti. Que autē meretrices
qñ ingreſſi ſunt eccām ſunt ↄtrite
ꝛ pmiſerūt ſe caſte victuras: ꝛ dñs
dimiſit illis oia pctā ſua. Tūc eps
cōuocauit oēs ꝛ rem eis apuit p
ordinē. Ac illi ↄtriti ꝛ ↄfeſſi oēs lu
cidi facti ſunt: ꝛ tūc acceſſerūt ad
mēſaʒ dñi. Circa terciū notandū
ꝙ pceptum fuit comedētibus ag
nū ꝙ baculos in manib9 tenerēt.
Sic qui volunt manducare de iſto
agno debēt habere baculuʒ in ma
nu. i. fidem catholicā. Sicut bacul9
tenet ꝛ iuuat hominē ne cadat: ſʒ
virilit̄ vadat. ſic fides tenet hoīeʒ
ne cadat in infernuʒ: ſʒ ꝑueniat in
vitam eternā ſine fide eīn non pt
ſaluari. vñ apl's ad Heb. xi. Cre
dere oprt accedentē ad deū: ꝙ eſt
vn9 deus de maria natus ꝛ non ſit
ali9 deus in celo ꝛ in terra. Debem9
autē in hoc ſacramēto ſimpliciter
credere q̄ nobis dicuntꝛ nihil am
pli9 ſcrutari: ꝙ human9 intellect9
non pt ↄprehēdere virtutē huius
ſacramēti. Ecci. iij. Altiora te ne q̄
ſieris ꝛ fortiora te ne ſcrutat9 fueris
ſʒ que pcepit de9 illa cogita ſemp
Amb. Auferat̄ argumentū vbi fi
des q̄ritur. Greg. Fides non habet
meritū vbi racio humana prebet
experimentū. Sunt autē multa in
hoc ſacramēto que ſimpliciter cre
dim9. Primū ꝙ ille panis quē of
fert ſacerdos poſt ↄſecracōem nō
eſt panis: ſʒ caro xpi ꝛ vinū poſt ↄ
ſecracōeʒ non eſt vinū: ſʒ ſanguis
xpi. Exemplū. Cum beatus grego
rius quādā mulierē cōmunicaret
ꝛ dixit. Corp9 domini noſtri iheſu
xpi pficiat tibi in. ꝛc. Illa ſubriſit
Ille cōtinuo manū retrahēs inter
rogauit quare rideret. Que rñdit.
Quia panē quē manib9 meis feci
dicis eſſe corp9 xpi. Tunc beatus
Gregori9 orauit dñm ꝛ corp9 xpi
factū eſt ad inſtar digiti hominis
ꝛ ſic ad fidē eam retraxit. Et iteruʒ
orauit ꝛ formā priorem accepit ꝛ
tūc tradidit illi ad edenduʒ. Item
oprt credere ꝙ i ſingulis hoſtijs
xps ſit totus: ꝛ in ſingulis ptib9
hoſtie totus ꝛ tantus ſit in vna p
te hoſtie quātus in integra: vel in
plurib9. Exemplū quidam in die
paſche expectauerat donec oēs
cōmunicauerāt. tunc ſacerdos de
fectum vidēs: hoſtiam diuiſit qđ
ille videns dubitare cepit. vtrum
xpus tantus eſſet in particula q̄
tus in integra ꝛ cum accepiſſet in
os eius mutata eſt in carnē ſciliceʒ
in magnitudineʒ pollicis ita ꝙ de
glutire nequiret. Vnde nimiū tur
batus flexis genib9 flere cepit. ro
gās deum vt errori ſuo ſcḋm ſuā mi
ſericordiā ſibi ignoſcētꝛ cōtinuo
corp9 xpi in priſtinā formā rediJt
ꝛ ſic deglutiuit. Item oprt credere
ꝙ tantuʒ valet corpus xpi ↄſecra
tum a malo ſacerdote ſicut a bono
Quia dicit Aug9 Q2 deformitas me
dici nō impedit effectuʒ medicine.
Sic vim ſacramēti non mutat vita
miniſtri. ſicut nō ſit deterius de de
teriori. ſic nec meli9 de meliori. Ro
gemus.

Maria magdale
na ⁊ maria mater iacobi
maioris ⁊ iohãnis emerũt aroma
ta: vt venientes ad ſepulchꝝ vnge
rent ihm. Et valde mane vna ſab
batoꝝ .i. prima die poſt ſabbatũ
que nunc dñica dicitur venerũt .i.
venire ceperũt ad monumentũ or
to iam ſole .i. ſole ortuz faciente: et
dicebãt ad inuicem. dũ appropĩ
quauerũt monumẽto. Quis reuol
uet nobis lapidez .i. id eſt deponet
⁊ reſpicientes viderũt reuolutũ la
pidem. ſup. p angelũ erat quippe
magn⁹ valde Et introeũtes in mo
numentũ viderũt iuuenez .i. ange
luz in ſpecie iuuenis: ſedẽtem a dex
teris .i. ad dexteraz loci illi⁹ vbi ia
cuerat corp⁹ xp̄i iheſu. coopertum
.i. indutũ ſtola candida .i. veſte al
ba: ⁊ obſtupuerũt Qui dixit illis
Nolite expaueſcere iheſũ queritis
nazarenũ crucifixum. ſurrexit nõ
eſt hic. Ecce locus vbi poſuerũt il
lũ: ſ; ite dicite diſcipulis eius ⁊ pe
tro: ꝙ p̄cedet vos in galileã. Quia
petrus eũ negauerat. ideo ſpeciali
ter eum nomĩauerat ne deſparet
Ibi euz videbitis ſicut dixit vobis
anteꝙ̃ moreretur.

Item de eodem
Sermo. lxxviij.

Ecce locus vbi
poſuerũt eum .i. xp̄m ihm
Marci vlt. Verba iſta loq̃batur
angel⁹ ad mulieres oñdens locum
vbi iacuerat corpus iheſu. ſ. ſepul
chrũ. Circa quem locũ ſepulchri
tria ſũt notanda. Primũ ꝙ factũ
fuerat de petra. Secũdũ: ꝙ nouũ
Terciũ: ꝙ hoſtiũ eius grãdi erat
lapide clauſũ. Scdm ſpũalez intel
lectũ p ſepulchꝝ i quo corp⁹ xp̄i
fuit poſitũ ſignificat quilibet xp̄i
an⁹ qui hodie corp⁹ xp̄i accepit ⁊
in animã ſuã collocauit. Per hoc
autẽ ꝙ fuit ſepulchrũ de petra ſig
ficat ꝙ qui recipit corp⁹ xp̄i debet
eſſe firm⁹ tanꝙ̃ petra in bono ꝓpo
ſito pſiſtẽdi ⁊ in pria quã incepit
vſq; ad finẽ pſeuerãdi. Non enim
qui incepit: ſed qui pſeuerauerit
hic ſalu⁹ erit Tales qui nõ pſeue
rant in bono ꝓpoſito qd' inceperũt
ſ; recidiuãt ſimiles ſũt iudeis q̃ in
die palmarũ cum magno honore
xp̄m tanꝙ̃ regẽ receperũt ⁊ poſtea
in breui tanꝙ̃ latronez turpit' eie
cerũt Talib⁹ eſſet vtili⁹ ꝙ eum nõ
recepiſſent. vñ dicit' Turpi⁹ eicit'
ꝙ̃ nõ ſuſcipitur hoſpes. Notandũ
ꝙ peccatũ iſtud. ſ. recidiuatio mul
ta mala facit. Primũ eſt ꝙ homo
õĩa bona ſua que fecerat amittit
qñ recidiuat. vnde Ezech. xviij. Si
auerterit ſe iuſt⁹ a iuſticia ſua ⁊ fe
cerit iniq̃tatem oĩs iuſticias q̃s
fecerit nõ recordabor. Eccl. ix. Qui
in vno peccat multa bona pdit. Ex
emplũ in heremita q̃ multis ãnis
deo ſeruierat ⁊ in fine vite ſue volu
it latro fieri ⁊ capt⁹ occiſus eſt ⁊
damnat⁹ Secũduz eſt ꝙ peccator
quando recidiuat ⁊ peccatuz facit
deum iterato crucifigit. Heb. vi.
Rurſus crucifigẽtes ſemetipſis fi
lium dei ⁊ oſtẽtui habẽtes. gloſa.

Pctm̄ fuit cauſa crucifixionis xp̄i
⁊ quodammodo xp̄m crucifigit·
vñ quicūq₃ iterat pctm̄ quodam
mõ xp̄m rurſū crucifigit dū iterãt
cãm ſue crucifixionis· De talibus
ꝯquerit dñs ꝑ ꝓphetam dauid
dicẽs· Sup dolorẽ vulnerū meoꝝ
addiderūt Job· xvi· Concidit me
vulnere ſup vulnꝰ· vñ de Hugo de
ſcõ victore· ſ·m pſona xp̄i dicit·
O xp̄iane ſerua tibi ſalutē₃ tuam·
ego ꝓ illa mortuꝰ ſum· ſi illa₃ ami
ſeris iterū mori non poſſum: ſ₃ no
li mihi iniuriã facere· Quia ſi ſalu
tem tuã morte mea reſtituta· volū
tarie peccando amiſeris· q̄ntum in
te eſt iterū crucifigis· iteꝝ me mo
ri cõpellis· Exemplū adoleſcens q̄
dam ſilua₃ intrabat vbi meretri
ces habitabãt· volens peccare: ⁊
occurrit ei xp̄s in ſpecie monachi
capa indutus ⁊ dixit· O fili mi re
uertere· malam volūtate₃ ꝯcepiſti
dilecte fili reuertere· Ac ille quõ vo
catis me filiꝰ cum non ſum filius
veſter.· Cui dominꝰ· imo filiꝰ meus
es: q2 ego redemi te ſanguine meo
⁊ eleuata capa oſtẽdit corpꝰ ſuu₃
ꝑ totū ſanguine cruētatum· Et di
xit dominꝰ· Memento q̄nta pro te
paſſus ſum ⁊ ne me peccatis tuis
iterū crucifigas· Tūc ille ad pedes
eius cecidit ⁊ veniam poſtulauit·
Et ait illi dominꝰ· Vade ⁊ amplꝰ
noli peccare dimiſſa ſūt tibi õmia
peccata tua· Terciū eſt q2 qñ pecca
tor peccatū reiterãt peior fit q̄ ante
fuerat ⁊ magis indurat· ij· petri· ij
Si refugiẽtes coĩquinationes mun
di i cognicõne x̄· his rurſus impli
cati ſuperãtur· ſūt eis poſteriora
prioribꝰ peiora q2 tūc grauior erit
ad reſurgendū ⁊ ꝓnior ad peccan
dum· Jſtud figuratū eſt in vxore
loth· que reſpiciẽs retro verſa eſt
in lapide₃ ſalis: ⁊ beſtie ſilue lam
būt eam· Nota hyſtoriã Geñ· xix
Vxor loth vadens de ʒodoma ad
montẽ· ſignificat animã ꝯuerſa₃
a pctis ad deum· ſi reſpexerit retro
ad pctã p̄terita ⁊ reiterat· vertit̄ i
lapidem· Sicut lapis grauis eſt ⁊
immobilis: ſ₃ ꝓnus ad cadendū
non impeditꝰ deorſu₃· ſic pctõr erit
erit grauis ad opandū ⁊ grauis
ad reſurgẽdū ⁊ ꝓnus ad cadend̄
Greg̃· pctm̄ qđ ꝑ pñia₃ non dilui
tur· mox ſuo pondere ad aliud tra
hit· Jtē fit immobil' ad bonū faciẽ
dū· pſ̄· Fiat immobilis q̄ſi lapis
⁊ tūc veniẽt beſtie ſilue ⁊ lambūt
eum· i· demões inferni temptabūt
eum amplꝰ q̄ ante· Quia vbi ſpi
ritus malignꝰ eiectus fuerit de ani
ma ꝑ penitẽtiam ſi reuertitur ꝑ re
cidiuacõnem ducit alios ſeptē ſe
cū vt habitēt ibi ⁊ ſūt nouiſſima
hoïs illiꝰ peiora prioribꝰ ſicut dici
tur Mat· xij· Cū immundus ſpūs
exierit ab hoïe· Exẽplu₃· Conuerſus
q̄dã apoſtatauerãt ordinẽ ciſterci
enſiū ⁊ factꝰ eſt latro ⁊ peiꝰ facere
audebat q̄ aliq̄s ſocioꝝ ſuoru₃ ⁊
tandē capit̄ ad iudiciū ducit̄ ⁊ q̄ſi
tū fuit cur tãta ſcelera auſus ꝑpe
trãre fuerit· q̄ rñdit· Poſtq̄ iacẽ ce
pi in pctis ita delectãbar in peccãdo
ita q2 oïs armonia hꝰ mūdi ñ videre
bat̄ mi adeo dulcis ſicut ſonꝰ ille quẽ
faciebãt hoïes gutture ſuo qñ eos

ſtrāgulaui vel cultro mactaui. Cer
tum eſt ꝙ de⁹ ꝑ iteracōem p̄cc̄oꝝ
difficilioꝛ fit ad placandū: qꝛ vul
nus iteratū tardius ſanatˀ vn̄ dn̄s
dicit de talib⁹. Jhere. ij. O q̄ vilis
facta es nimis iterans vias tuas.
Iſtud figuratū eſt Judicū. xi. vbi
dicitˀ ꝙ filij iſrł eiecerūt iepte de ter
ra ſua. poſtea nc̄itate cōpulſi vene
rūt ⁊ ei⁹ auxiliū poſtulauerūt Jpē
autē exprobrauit eis ⁊ dixit. Nō
ne vos eſtis q̄ odiſtis me et eieci
ſtis me de domo pr̄is mei ⁊ nūc ve
nitis ad me nc̄itate cō pulſi ⁊ gra
ui⁹ fuit ad exaudiēdū eos Tandē
cū multū inſtarent adq̄euit Glō.
per iepte qᵭ interp̄tatur aperiēs
ſignificatˀ xp̄s. qui ꝑ mortē ſuam
nobis apuit ianuas celi. Hic eici
tur de domo ſua .i. de anima que do
mus dei eſt in qua h̄itat ꝑ gratiā
ſpūſſancti. p̄. Coꝛ. iij. Templū dei
eſtis vos ⁊ ſpūſſanct⁹ habitat in
vobis. Eijcitur autē ꝑ pc̄m. ſpūſ
ſanctus aufert ſe a cogitacōnib⁹
que ſunt ſine intellectu ⁊ corripietˀ
.i. expelliťˀ a ſupueniēte iniq̄tate ⁊
ſi poſtea eius auxiliū inuocauerit
difficili⁹ exaudiet: et tn̄ quotienſ
cūq3 peccatoꝛ redit ipſe exaudit ex
pectās miſericorditer: vt ſe pc̄cōꝛ
emendet. Si autē emendare ſe ne
glexerit. tandē eum cōdemnabit.
yſa. xxx. Propterea expectat dn̄s
vt miſereatˀ noſtri: ⁊ idcirco exal
tabitˀ ⁊ ꝓuocabitˀ cōtra nos ei⁹ iu
ſticia ſi non fecerim⁹ emendā. Si
cut videm⁹ ꝙ mḡro diſcipulo coꝛ
rectōnem ꝓmittēte diu pcit: ſ3 qn̄
videt ꝙ deterioꝛ fit ḡui⁹ flagellat.

ſic facit de⁹. Exemplū Miles quidā
habuit caſtrū in alta rupe ſupra
mare q̄ inuenit quodā tp̄e adul
teꝝ quēdam cum vxore ſua ⁊ gla
dio extracto voluit eā occidere. ac
illa ꝓſternēs ſe ante illū veniā3 po
ſtulabat dicens ſe nūq̄ velle talia
attēptare. Miles autē miſert⁹ ſue
vxori apprehēdit eā ⁊ duxit ea3 ꝑ
decem paſſus de camera ſua dicēs
pro tibi nunc de cetero ne feceris.
nec vir veniat. ſi autē veneit ꝓmit
to tibi ꝙ ducam te adhuc viginti
paſſus verſus mare. Jlla autē vi
dēs ꝙ ſic leuiter trāſire poſſet. ite
rū eſt reuerſa. Tunc duxit eam ꝑ
xx. paſſus longius a camera ſua
verſus marē ꝓmittēs ſi tercio veni
ret duceret ꝑ. xxx. Jlla tercio depre
hēditur ⁊ ꝑ trigita paſſus vltert⁹
ducitˀ et in tricefimo paſſu fuit fi
nis rupis vbi p̄cipitauit eā in ma
re ⁊ ſubmerſa ē. ſic dn̄s pcit ſemel
bis ter vel multotiēs. ad vltimū p̄
cipitat in gehennā. ſic p3 primu3
qūo debem⁹ eſſe firmi ꝑ ↄſtantiā
in bono incepto ⁊c̄. Na3 locus in q̄
poſitu3 fuit corp⁹ xp̄i erat excifus
de petra. Scdō fuit nouū ꝑ qᵭ ſig
nificatˀ ꝙ omnes qui volūt digne
corp⁹ xp̄i ſuſcipe. dn̄t eſſe noui ſi
ue renouati a veterib⁹ pc̄tis Sunt
autē q̄tuoꝛ modi q̄bus renouari
debet homo ſpūaliter q̄ modi repe
riūtur in creaturis. Pꝛia ſpecies ē
in ſerpēte qui cum ſenuerit pellis
ei⁹ adeo induratˀ ꝙ non p̄t ſe bene
mouere. tūc abſtinet ſe a victu ꝑ
aliqᵭ tempus. deinde trāſit ad ar
tū fo ramē ⁊ ibi deponere antiquā

pellē ꝯnatꝰ ⁊ ſic renouatur. In hoc
ſignificatꝰ renouatio ꝑ artā penī
tentiā. Quādo enī pctōr inueteratꝰ
eſt ꝑ pctm̄ ita induratur ꝙ nō pt̄
ſe mouē ad bene opandū. Sꝫ ſi re
nouari voluerit. debet ſicut ſerpen
tes ꝑ artam pn̄iam deponere anti
quā pellē ⁊ antiquam ꝯſuetudīnē
peccādi ⁊ ſic renouatꝰ ad bene ope
randū vnde dn̄s dicit Matꝫ. x. Eſto
te prudētes ſicut ſerpentes ⁊c. ſ. re
nouamini ꝑ artam pn̄iam. ſicut
ſerpētes ꝑ artum foramē: ꝙ arta
eſt via q̄ ducit ad vitam. Secūda
ſpecies renouacōnis eſt in aquila
que cū inueterata fuerit. curuitas ro
ſtri eiꝰ in tantū creſcit ꝙ cibū cape
non pt̄: ⁊ tunc ad petrā roſtꝝ col
lidit ⁊ curuitatē roſtri amputata
ſic cibū ſumens iuueneſcit. ꝑ aq̄
lam iſtā ſignificatꝰ auarus: ꝙ hꝫ
incuruatū roſtꝝ nimis ad iſta ter
rena ⁊ iō non pt̄ ſumere cibū ſpū
alem quo dn̄s ſuos paſcit: ꝙ ſpū
alia ſibi nō ſapiūt ꝙ diu hꝫ roſtrū
incuruatū ad iſta terrena. Bernħ
Dilicata eſt diuīa ꝯſolatio nō da
bitꝰ admittētibꝰ aliena. qui enī cō
ſolacōem in terrenis hn̄t non ſen
tiūt ſpūalem dei dulcedinē. Si aūt
talis vult renouari: vt cibū ſpūa
lem ſumē poſſit, debet curuitatē ter
renoꝝ amputare ad petrā ⁊ xp̄m
cōſiderando eiꝰ pauptatē quā ipē
habuit in egreſſu. in ꝓgreſſu ⁊ in
egreſſu. In ingreſſu fuit adeo pau
ꝑ ꝙ nec domū nec curias nec fami
lias habuit: ſꝫ in diuerſorio natꝰ
⁊ in pānis vilibus inuolutꝰ et in
p̄ſepio reclinatus fuit. In ꝓgreſſu
⁊ in toto tpe vite ſue fuit adeo pau
per ꝙ nō habuit vnde tributū ſol
uere poſſet. nec ꝓprium equū ha
buit: ſꝫ cōmunem aſinū aſinauit.
In egreſſu paup fuit: quia nō ha
buit vbi caput ſuū reclinauit. Ma
tħ. viij. vulpes foueas habēt. Ad
iſtā petrā debet auarus amputa
re amorē terrenoꝝ. cogitādo pau
ptatē xp̄i. Bern̄. Magna abuſio ⁊
nimis magna ꝙ miſer vermiculꝰ
q̄rit diues fieri ꝑ quo deꝰ maieſta
tis miſer eſſe voluit. Tercia ſpecies
renouacōnis eſt in accipitre q̄ ſin
gulis ānis mutat pēnas ſuas. Cū
ei inſtat tempꝰ ſuum extēdit alas
ſuas ad auſtralē ventū qui natu
raliter dulcis eſt ⁊ ad miam diuā
in eā ſpē ſuam ponēdo ⁊ ꝯſiderādo
ꝙ magna eſt mīa dei cōuertētibꝰ
ad ſe ⁊ tali conſideracōe incaleſcit
homo ad amorē dei ⁊ ꝓicit veteres
pēnas ⁊ antiq̄ pctā in ꝯfeſſione ⁊
in nouū hoīem renouatꝰ. Quarta
ſpecies renouacōis eſt in ceruo qn̄
ſeneſcit pilis ⁊ cornibꝰ grauatur
⁊ oculi caligare incipiūt. Tūc ex
trahit ſerpentem naribꝰ ſuis a ca
uerna ⁊ comedit eū: ⁊ ex illo vene
no incipit interiꝰ intumēs ⁊ ex eſtu
ſitire ⁊ ex ſiti deſiderat fontē ⁊ cū de
fonte bibit ſtatī pilos ⁊ cornua ꝓ
ijcit ⁊ oculi eiꝰ clareſcūt ⁊ ſic totus
renouatur. Hoc mō debet renoua
ri homo pctōr qn̄ peccatis eſt gra
uatꝰ. Per pilos ſignificātur pctā
cogitacōnum. Luce. xij. Capilli ca
pitis veſtri numeāti ſunt. Glō. ca
put eſt intelligēcia. capilli cogita
tiones quas dominꝰ omēs nume

rat. Per cornua ſignificātur pctā
opationū ⁊ maxīe ſupbia. Pctōr
itaq₃ grauatur pctīs cogitacōīs. ope
racōnis: ⁊ excecatꝰ p maliciā ita ꝙ
ñ ɔgnoſcit deū creatorē ſuū. Sap.
ij. Excecauit eñi eos malicia eoꝝ.
ſi vult renouari debet comedere vene
num ſerpentis .i. cogitare penā in
ferni quā meruit pctīs ſuis ⁊ poſt
ea debet deſiderare ad deū fontē vi
uū ſicut dicit ps. Quēadmodū de
ſiderat ceruꝰ ad fontes aqꝝ: ita de
ſiderat aīa mea ad te deꝰ. Bern. De
us eſt ōmia in oībus. ſi ſitis. fons
eſt. ſi eſuris. cibus eſt: ⁊ qñ guſta
ueris de dulcedīe huiꝰ fontis. reno
naris in hoīe ⁊ picis antiqs pilos
⁊ cornua .i. cogitacōnes malas ⁊
opa quibꝰ grauatꝰ fuiſti ⁊ recipis
lumē oculorū incipiēs ɔgnoſcere
creatorē tuum. ſic pꝫ quō renoua
ri debemꝰ ſi digne volumꝰ xpi cor
pus mādu care. Tercio lapis mag
nus a duobꝰ fuit ad hoſtiuꝫ mo
numēti. p hoc ſignificatꝰ cuſtodia
corpis xpi quā recepimꝰ. pū. iiij.
Omni cuſtodia cuſtodi cor tuū: qꝛ
ab ipſo vita ⁊ mors pcedit. Vita
ꝙdiu deꝰ eſt in corde: ſꝫ mors qñ p
pctm̄ ſeparatur a corde. Augꝰ. ſicut
vita corpis eſt anima: ita vita aīe
eſt deꝰ ⁊ ſicut moritur corpꝰ qñ ſe
patur ab eo anima. ita moritꝰ ani
ma quādo ſeparatur ab ea deꝰ ⁊ hoc
fit p peccatū. Ysa. lix. Pctā veſtra
diuiſerūt .i. ſepacōnem fecerūt in
ter vos ⁊ deum veſtrū: ⁊ ita mortui
eſtis in anima veſtrā. p. Re. xxvi. Fi
lij mortis eſtis: qꝛ non cuſtodiſtis
dn̄m veſtrū regem. Cuſtodiamus

ergo diligēter regem noſtrū quē
in hoſpitio cordis noſtri recepimꝰ
vt nobiſcuꝫ maneat ⁊ non moria
mur: ſꝫ eternaliter viuamꝰ qd no
bis pſtare dignetꝰ ille qui ⁊c.

Dn̄ica prima pꝰ paſcha.
Sermo. lxxix.

OMne qđ natū
eſt ex deo vicit mūduꝫ p.
Jo. v. q. d. ōnis homo q̄ ex deo eſt
⁊ filiꝰ dei eſſe voluerit. debet pugna
re ɔtra mūdum ⁊ vincere eū: qꝛ q̄
diligit mūdum non pt̄ diligere de
um. Jacobi. iiij. Neſcitis qm̄ ami
cicia huiꝰ mūdi inimica ē deo. Qui
ergo amicus voluerit eſſe hꝰ mū
di inimicꝰ dei cōſtituitur. p. Joh.
ij. Nolite diligere mūduꝫ neq₃ ea
que in mūdo ſunt. Si qs dilexerit
mūdum non eſt caritas dei in illo
Sciendū ꝙ tria ſunt quibꝰ impu
gnat nos mūdus. ſ. Luxuria. Aua
ricia ⁊ ſupbia. vnde p. Jo. ij. Omē
qd natū eſt in mūdo: vel eſt ɔcupi
ſcētia carnis .i. luxuria. aut ɔcupia
oculorū .i. auaricia aut ſupbia vi
te. Contra cōcupiſcentiā carnis pug
nare debemꝰ p caſtigacōeꝫ ⁊ abſti
nentiaꝫ: qꝛ caro ɔcupiſcit aduſus
ſpūm .i. ɔtra ſalutē aīe. ſicut dicit
apl's Gal. v. ⁊ ideo non debemus
eas ſequi. Eccī. xviij. Poſt cōcupi
ſcentias tuas ne eas ⁊ a voluntate
tua auertere. Caro eñi vult ſuauitꝰ
et delicate viuere. bene comedere ⁊
bibere: ſꝫ non eſt ei cōſentiendū: ſꝫ
caſtigāda eſt. ſicut dicit apl's. Ca
ſtigo corpꝰ meuꝫ ⁊ in ſeruitutē re

digo Gal. v. Qui xp̄i ſunt carnem
ſuam crucifixerūt cū vicijs ⁊ concupi
ſcencijs. Exemplū quidā iuuenes
miſerūt quādam meretricem ad
cellam cuiuſdā heremite vt prouoca
ret eum ad peccandū. Que veniēs
ante cellā dixit ſe errare rogās vt
reciperet eā ne a beſtijs deuoraret.
qui miſertꝰ eius intromiſit eam.
At illa cepit ſollicitare eū verbis
⁊ ſignis mūdanis nudans ſe ad
ignem Ille autē ſentiens motum
carnis fugit ad interiora celle ⁊ ac
cepta candela digitos proprios com
burebat dicēs intra ſe. Miſer ſi cū
iſta peccauero quomō ignē eter
nū ſuſtinebo. cum iſtum ignē tā
grauiter ſuſtineo: ⁊ hoc p totam
noctem quotiēſcūqꝫ ſenſit motū
vſqꝫ dum omēs digitos cōbuſſiſ
ſet. Iuuenes vero in domū irruen
tes inuenerūt illam a diabolo ſuf
focatā ⁊ heremitam cōbuſtā ma
num habētem ⁊ procidētes ad pedes
eius iuuenes. rogauerūt eū vt ſu
is p̄cibus illam miſerā reſuſcita
ret. qđ ⁊ fecit. Cūqꝫ ſurgeret dixit
ꝙ vidiſſꝫ flāmā ignis a ſūmo celo
vſqꝫ ad profundū inferni deſcenden
tem in quā proici debuiſſet: ⁊ tūc vi
tam emēdabat. Secūdo mūdus
temptat per auariciā dando bona
tempalia p que multos decepit ⁊
adhuc decipit. Gregꝰ. Continuꝰ
ſucceſſus rerū tempalium. certū
eſt future calamitatis indicium.
Mūdus ſicut iudas qui dixit iude
is. Quēcunqꝫ oſculatus fuero ipſe
eſt tenete eum mūdus dyabolis
Quēcunqꝫ oſculatꝰ fuero p tempo
taliū proſperitatē ipſe eſt quem tra
do vobis. Iſtū vincere debemꝰ p cō
temptū rerū tempaliū cum aplo
ad Phil. iij. qui ait. Omnia arbi
tror vt ſtercora vt xp̄m lucrifaciā
⁊ quare: ꝙ omnia vana ſūt ⁊ deſi
deriū anime implere non pñt Au
gꝰ. Cum anima ad cōtemplandū
ſit creata. iure ei non ſufficit in eo
qđ deꝰ non eſt vnde cū orbis terra
rū ſit ante deum ⁊ reſpectu dei quā
ſi vna gutta aque. Require ſupra in
ſermōe Theſauriſate. ⁊ ideo ōnia
ſunt cōtemnēda ⁊ deus in quo eſt
ſufficientia noſtra ſolus eſt appe
tendus Amb. Omnibꝰ omnia deꝰ
eſt. ſi cura indiges medicus eſt. ſi
auxilio virtꝰ eſt. ſi tenebras fugis
lux eſt. ſi mortē vita eſt. Gregꝰ. Ni
hil laborioſiꝰ ꝙ̄ terrenis deſiderijs
eſtuare. nihil quietius quā in hoc
mūdo nihil appetere. nam cum la
bore acquirūtur. cum timore cuſto
diūtur. cum dolore amittūtur. Ex
emplū. Quidā vſurariꝰ cum mu
ta bona cum magno labore acqſi
erat ⁊ magno timore cuſtodierat
in fine doluit ꝙ ea derelinquere debe
ret ⁊ fecit corā ſe portare vaſa ar
gentea ⁊ magnū ſuū theſaurū di
cēs. O aīa mea mane mecū om
nia iſta tibi dabo ⁊ alia plura acq
rā Cūqꝫ vrgeret eū dolor mortis
dixit. Ex quo nō vis mecū manere
committo te dyabolo ⁊ ſic expirauit
Augꝰ O mūde mūde ſi tātū allicis
trāſiens qđ faceres ſi pmaneres.
Tercio mūdus temptat hoīes per
ſupbiam ⁊ exaltacōem. nam fere
omēs homīes exaltari cupiūt ⁊ do

minari. Hāc debemꝰ vincere ꝑ hūi
litatē. Damnū qđ ex hoc ſequit̄ cō
ſiderādo. naꝫ qui ſe exaltat in hac
vita hūiliabit̄ i futura ſicut dicit̄
Lu. xiiij. ⁊ etiā. xviij. thob. iiij. Su
ꝑbiā nunq̄ in tuo ſenſu aut i tuo
verbo dn̄ari ꝑmittas. ab ipſa eni
ſumpſit initiū ōnis ꝑditio. Bern.
Initiū omnis pcti ⁊ cauſa ōnis ꝑ
ditionis eſt ſupbia. Aduſus hāc
ſuper caput tuū cornu crucis hēre
memēto vt nō eleueris in ſupbiā
vn̄ mūdus ſimilis eſt vēto. ventꝰ
eleuat q̄ nulliꝰ ſunt valoris. ſ. pul
ueres cineres ⁊ ſilia ⁊ que bō ſunt
vt aurum ⁊ argentū dimittit. Sic
mūdus eleuat illos in hac vita q̄
nulliꝰ ſunt reputacōnis ⁊ valoris
corā deo ⁊ bonos dep̄mit: ꝫ in futu
ro ɔtrariū videbit̄ Sap. vi. Exiguo
ɔcedit̄ miā. potētes autē potent̄
tormēta pacientur. vn̄ dicūt dānati
Sap. v. Quid ꝓfuit nob̄ ſupbia⸗
aut diuitiarū iactantia q̄d ɔtulit
nobis⸗ Exēplū in diuite epulone
q̄ de ōibꝰ diuicijs ſuis nō potuit
habere vnā guttā aque. Luc. xvi.
Iſtā ſupbiā debet hō vincere ꝑ fra
gilitatis ſue ɔſideracōeꝫ. Bern. Vi
de hō vnde veneris ⁊ erubeſce. vbi
ſis ⁊ ingemiſce. q̄ vadis ⁊ cōtremiſ
ce. Gen. iij. Puluis es ⁊ in puluerē
reuerteris Ecc̄i. x. Quid ſupbis terra
⁊ cinis. Ieroꝰ. Quo ſupbiat qui
ſemp ſecū ſententiam portat. Bern
O homo cogita q̄s te fecit. qualeꝫ
te fecit. ad quid fecit. Deꝰ eſt q̄ te
fecit. de terra fecit vt nō ſupbias.
Qualē fecit. ad ymaginē ſuā te fe
cit. in natura ad ſimilitudinēꝫ. in

gratia vt eū diligas ad q̄d fecit⸗
vt ad finē debitū tendas. eterna
queras. caduca ſpnas. Sic patet
quomō debemꝰ vincere mūdum ⁊
ōnia que in eo ſunt. ſ. cōcupiſcenti
am carnis ꝑ abſtinētiaꝫ ⁊ afflicti
onem. cōcupiſcentiā oculoꝝ ꝑ cō
temptū ⁊ ɔſideracōnem inſtabili
tatis diuitiaꝝ. ſupbiam ſiue pom
pam ꝑ mortis cōſideracōeꝫ. Exem
plū. Erat quidā magnꝰ magiſter
qui in facie hoīs ɔgnoſcebat oēs
eius cōplexiones. qđ audiens qui
dam aliꝰ magiſter in remotis pti
bus. miſit nūcios illuc ꝓbare vtꝝ
vera eēnt faciēs rogare vt ad eū
veniret ⁊ ſibi de cōplexionibꝰ ſuis
doceret. nam multa ⁊ magna đ eo
audiuiſſet. qui videns nuncijs di
xit. Dicite dn̄o veſtro vt faciat fa
ciē ſuā depingi ⁊ mittat mihi ego
non poſſum venire. qđ ⁊ factū eſt
Cūq3 magiſter faciem vidiſſet rī
dit. Si dominꝰ veſter habet faciēꝫ
talem. ſciatis euꝫ luxurioſiſſimū.
auariſſimū ⁊ ſupbiſſimū. Et reſpō
derunt nūcij non. vtiq3 dominꝰ no
ſter eſt caſtiſſimꝰ largiſſimꝰ ⁊ hu
milimꝰ Et reuerſi dixerūt domino
ſuo. q̄d magiſter ille dixerat. Qui
ait. verū dixit magiſter. Ego enim
naturaliter ſum inclinatꝰ ad luxu
riam: ꝫ ꝑ maximā abſtinētiam ⁊
afflictōem me viriliter defendo Itē
auarꝰ ſum valde: q2 omnia que vi
dent oculi mei ɔcupiſcentia deſide
rat. cōtra qđ ſemp ⁊ frequēter co
gito falſitatē ⁊ inſtabilitatē reruꝫ
temporaliū: q2 hoiem derelinquūt
⁊ a morte liberāre nequnt ⁊ neſcio

vtrū hodie vel cras ea derelictur⁹
ſum. Jdeo ea largitor que poſſideo
diſtribuo. Jtē ſupbus ſum valde
ſ; cogito quid futur⁹ ſu; poſt mor
tem: q; terra a cibus vermiū: a ideo
non orno me veſtib⁹ p̄cioſis. nec
cupio magna edificia: q; domus
mea vix erit ſeptem pedū a de ani
ma neſcio quid ſit futurū.

De eodem. ſermo. lxx.

Videte manus
meas. Jo. xx. Jſta verba
loq̄batur dn̄s ad thomā qui iter
p̄tatꝫ abiſſus p quē ſigur pctōr
qui mergetꝫ in abyſſum inferni ſi
non fuerit ꝯuerſus ad dn̄m vt er
go reuertatur oſ̄dit ei dn̄s man⁹
ſuas. ſ. ad reuocandū dicēs. O pec
cator vide man⁹ meas interiorib⁹
oculꝫ cordis a noli eſſe incredul⁹: ſ;
fidelis fidē hn̄s pfectā que eſt cu;
opib⁹: ſ; fides ſine opib⁹ mortua
eſt. Sciend̄ ꝙ man⁹ dn̄i ſunt qua
druplices quas debem⁹ videre ocu
lis cordis. vi; plaſmatrices. redēp
trices. punitrices. remuneātrices
De p̄mis dicit. Pſ. Man⁹ tue dn̄e
fecerūt me a plaſmauerūt me. De
ſecūdis. yſa. xlix. Jn manib⁹ meis
deſcripſi te. De tercijs Job. xix. Ma
nus dn̄i tetigit me. De q̄rtis. pſ.
Extēdit manū ſuam in retribuēdo
Circa primū nō ꝙ videre debemus
man⁹ dn̄i que nos plaſmauerūt
De quib⁹ Job. x. Manus tue dn̄e
fecerūt me ꝛc. Jn manib⁹ iſtis oſ̄
ditur potētia dei magna quā vide
re debem⁹ vt hūiliemur p̄. petri. v

Hūiliamini ſub potēti manu dei q̄
potēs eſt: q; ſicut d̄ nihilo creauit
vos. ita p pctā veſtra in nihilū re
digere p̄t vos. vn̄ dicit dn̄s Jhere.
xviij. ſicut lutū v terra in manu fi
guli ſic vos in manu mea. q. d. Sic
figul⁹ habet poteſtatē faciendi ol
lam de terra a poſtea cōfringendi
ſic a ego ptātem habeo in nihilū
redigēdi qui d̄ nihilo vos plaſma
ui. Cū ergo tam potēs ſit manus
dn̄i null⁹ preſumat p ſupbiam ſe
opponere illi. Yſa. xlv. Ve qui cō
tradicit factori ſuo teſta de ſamijs
terre. v. talis q̄ ꝯtradicit factori ſuo
deo v ſe ei opponit p pctm̄ teſta. v.
olla de ſamijs terre v. d̄ fictilib⁹ ter
re. Samios eſt ciuitas vbi ars il
la fuit inuēta. inde ſamia dicūtur
vaſa de terra facta. De iſta manu
dn̄i dicitꝫ Daniel. v. Baltaſar rex
babilonis fecit grāde ꝯuiuiū cū
ctis p̄ncipib⁹ a ꝯcubinis ſuis a p̄
cepit afferri vaſa dn̄i que tulerat
patꝫ ſu⁹ nabuchodonoſor de tēplo
ihrl̄m q̄ fuerāt ſanctificata ad ſer
uitiū diuinu; de quib⁹ nulli fuit li
citū bibere niſi miniſtris tēplia de
illis bibebat ipſe a p̄ncipes a ꝯcu
bine eius. Et ob hoc irat⁹ deus mi
ſit manū ſuam ꝯtra eū cu; ſederet
in ꝯuiuio vidit quādam manū ꝯ
tra ſe in pariete tria ſcribentē ver
ba. ſ. Mane thetel phares. Et ꝯtur
bat⁹ rex cōmouit oīs magos ſu
os dicēs Quicūq; hāc ſcripturā le
gerit a eius interp̄tatiōem dixerit
purpura veſtietꝫ a munerib⁹ dite
tur. Cūq; nullus eo; legere ſciretꝫ
vocat⁹ eſt daniel qui exponēs ait

Noſti rex ꝙ deus excelſus dederat
patri tuo regnū iſtud ⁊ nō ꝯgno
uit ipm nec regratiabat̄ ei ſicut de
buit. ideo ꝓiecit eum dominꝰ de reg
no ⁊ fecit eum ſimilē feris. ꝙ fenū
ſicut bos comedebat donec ad ag
nicōem ſui rediit. Tu ꝗ cum ſcires
ōmia hec. aduerſus euꝫ eleuatꝰ es
⁊ vaſa eius ꝯphanaſti: tradens ea
manibꝰ immūdis ⁊ bibens ex eis
deos tuos laudaſti qui nec viuūt
nec ſentiūt. deum tuū qui flatum
tuū in manu ſua habet non hono
raſti. Ideo manꝰ eius potētiſſima
ſcripſit hec contra te Mane thetel
phares. i. numerꝰ. appenſio. diui
ſio. Per mane qđ interp̄tatur nu
merus. ſignificatur ꝙ dominꝰ nu
merauit regnū tuum. i. compleuit
vel finē dedit. Quia q̄ fecit te regē
ex quo oppoſuiſti te ei. vult dn̄ati
onis tue facere finē. Per thetel qđ
interp̄tat̄ appenſio. ſignat̄ ꝙ om
nia opa tua bona ⁊ mala appēdit
dn̄s in ſtatera ⁊ inueniet minꝰ ha
bere in bonis: ⁊ iō nō diuciꝰ viues
ſꝫ morieris. Per phares qđ inter
p̄tat̄ diuiſio ſignificat̄ ꝙ tu diuide
ris ab oībꝰ bonis tuis ⁊ a reg̊ tuo
⁊ inimici tui diuidēt regnū tuū in
ter ſe. Eadēꝫ nocte cyrus ⁊ darius
reges pſarum ceperūt babilonēꝫ
⁊ occiderūt regem ⁊ diuiſerūt ſibi
regnū ⁊ omnia que habebat. Ecce
ꝙ potens eſt iſta manꝰ domini q̄
tantuꝫ regem ad nihilū redegit q̄
ſe ei oppoſuerat. Iſtam manū oſtē
dit dominꝰ cuilibet pctōri dicens.
Vide manꝰ meas ⁊ cōſidera poten
tiā meaꝫ: ꝙ ſicut te creaui ſic te in

nihilum poſſum redigere. Vide er
go pctōr manū iſtam ⁊ ſcripturā
quā ꝯtra te ſcripſit lege. Mane the
tel phares. Mane interp̄tatur nu
merꝰ. i. dn̄s numerat ōnia opera
tua verba ⁊ cogitacōes. vn̄ Lu. xij.
Capilli capitis vrī oīs numerati
ſūt. caput eſt intellectꝰ capilli ſūt
cogitacōnes quas oīs numerat
dn̄s tam bonas q̄ malas. O q̄ ter
ribilis eſt iſta ſcriptura. ſi dominꝰ
numerat cogitacōes q̄d erit de ver
bis ocioſis q̄ numerat. ꝙ de eis
reddituri ſumꝰ rōnem. Mat. xij. De
ōni verbo ocioſo qđ locuti fuerint
hoīes ſup terram reddent rōem in
die iudicij: ⁊ non ſolū verba ⁊ co
gitacōes: ſꝫ etiā vias ⁊ greſſus oēs
nūaturꝰ eſt ⁊ nūat. Job. xxxi. Ip
ſe vias meas ꝯſiderāt ⁊ oēs greſſus
meos dinumerat. Greg̊. Sic deꝰ vi
as vniuſcuiꝰ ꝗ ꝯſiderāt. ſic greſſus
dinūerat vt nō minutiſſimas cogi
tatiōes nec minutiſſiā verba que
apud nos vſu viluerūt: eiꝰ iudicio
nō diſcuciāt̄. dinumerat autē oēs
greſſus nr̄os tam bonos q̄ malos
vt ꝓ malis vindictāꝫ tribuat ⁊ ꝓ
bonis vitam eternā impendat. Exē
plū in vitas patrū. Legit̄ ꝙ q̄dāꝫ
ſenex hitabat in heremo cuiꝰ cella
ſtabat a fonte per magnū ſpaciū
ita cū vellet aquā here totam dieꝫ
expēdebat in eūdo. Sꝫ cū vellet la
bori ſuo pcere ⁊ cellam iuxta aquā
transferre. vidit angelū dn̄i ſe ſe
quētem: et cum q̄reret ab angelo
q̄d quereret. Rn̄dit. Ego ſuꝫ ange
lus dn̄i miſſus dinūerare greſſus
tuos vt ſemp quilibet greſſus ſpe

cialē p̄mū recipiat. Quo andito
cellam longius cōſtruxit a fonte.
Vide ſecūdā ſcripturā Thekel qd̄
interp̄tatur ſtatera vel appēſio. ꝑ
hoc ſignificat̄ q̄ deus in iudicio vel
in morte ōīa opa noſtra vult pō
derare in ſtatera. Prouer. xvi. Pō
dus ⁊ ſtatera iudicia ſūt dei. ⁊ dn̄s
iudicabit ōīa opa noſtra ſm̄ pō
dus ⁊ ſtaterā. Ambroſiꝰ. Omnia
opa noſtra pōderarē vult dominꝰ
ſm̄ intencōem noſtrā ⁊ noſtri cor
dis ꝓpoſitū. Intentio eñ operi tuo
nomē imponit. Prouer. xvi. Appen
det corda dominꝰ: q̄ꝛ ſpirituū pōde
rator eſt. Glō. ⁊ cogitationū inten
tionū deſideriorū. omnia eñ eque
pōderat: vt equo iudicio ſingula
puniat ⁊ p̄mat. Tunc autem qn̄
dominꝰ omnia ſm̄ intentiōem iu
dicabit. tantū ponderabit obulꝰ
paupis. q̄tū talenta diuitis. tan
tū vnū pater noſter dictū cum de
uotiōe. q̄tum integꝝ pſalteriū ſi
ne deuotiōe ⁊ tedio. Criſ. Non eñ
paucitatē oblati: ſꝫ copiam affecti
onis ⁊ affectꝰ dominꝰ intuetur. Be
da. Acceptabile eſt deo q̄cquid bo
no animo obtulerimꝰ q̄ꝛ cor. non
autē ſubſtātiaꝫ dn̄s penſat. nec ꝑ
pendit q̄tum in ſacrificio: ſꝫ ex q̄
to corde ꝓferatur. Exemplū. Rex q̄
dam edificauit templū ꝓhibēs ne
aliq̄s ad hoc elemoſinā daret vo
lens totū de ſuo bono edificare. Fāt
autē bona paupcula vidua ⁊ deuo
ta q̄ libēter ad hoc edificiū elemo
ſinas dediſſet ſꝫ q̄ꝛ manifeſte non
potuit. tñ aſinis qui ad ſtructurā
onera portauerūt qn̄ ante domū

eūtis trāſibant pabuluꝫ miniſtra
bat. Cōſūmato ope ſcpſit rex ſup
hoſtiū templi. Iſtud templū edifi
cauit rex ſolus ⁊ nullꝰ alius. Et ve
nit angelꝰ domini ⁊ deleto illo titu
lo ſcripſit ſic aureis lr̄is. hoc tēplū
edificauit paupercula vidua q̄ aſi
nis pabulū miniſtrabat. Vide ter
ciā. phares ⁊ diuiſio ꝑ qd̄ ſignifi
cat̄ q̄ in die iudicij diuidētur boni
a mal̄. ſicut dicit̄ Mat. xiij. Exibūt
angeli ⁊ ſepabūt malos d̄ medio
iuſtoꝝ. Idē. xxv. Et ſtatuet oues a
dextris edos vero a ſiniſtris. Tunc
dicet dominꝰ hijs qui a dextris eꝰ
erūt. Venite bn̄dicti p̄ris mei. ⁊c̄.
Deinde diuidet malos a ſe ⁊ a con
ſortio ſāctoꝝ ōīū ⁊ a vita eterna
qn̄ dicet. Diſcedite a me maledicti
in ignē eternuꝫ qui patus eſt vob̄
dyabolo ⁊ angelis eius. o q̄ gra
uis eſt hec diuiſio. Criſ. dicit. Qꝫ
nulla pena poteſt cōpari pene illi
quā habent dānati ex hoc q̄ debēt
diuidi ab illa facie benedicta. De
manibꝰ redēptricibꝰ dicitur. pſa.
xlix. In manibꝰ meis deſcripſi te o
homo. deſcpſi inq̄ te non pēna vel
incauſto ſicut ſcriptores: ſꝫ clauis
ferreis ⁊ ſanguine meo. O dn̄e ihe
ſu xp̄e deꝰ meus q̄ groſſa fuit hec
ſcriptura q̄ adeo magna fuit q̄ in
vulneribꝰ manuū digitus inferri
potuit ⁊ in vulnere lateris integra
manꝰ ſicut dicitur in p̄nti euange
lio Thoma infer digitū tuum. ⁊c̄.
Has manus oſ̄ndit nobis dn̄s in
cruce multis modis. Req̄. dn̄ica. ij
pꝰ octauas epꝑ̄hie in f. Extendens
ihēſus manū tetigit eū.

Christ⁹ paſſus ē

p nobis vobis relinqns
exemplū vt ſeqmini veſtigia eius
p̄. pe tri ij. In iſtis verb̄ reducit̄ no
bis ad memoriā paſſio dñi noſtri
iheſu xp̄i a hoc ꝓpter tria. Priō ne
tantū beneficiū dei obliuioni tra
dam⁹. Scdo vt a pctis caueamus
Tercio vt aduerſa ꝓpter eū ſuſti
neam⁹. De primo dicit̄ Eccī. xxix.
Grāz fideiuſſoris tui ne obliuiſca
ris. dedit enī p te animā ſuā .i. vitā
Fideiuſſor noſter xp̄s eſt q̄ vt nos
redimeret a morte quā pctis no
ſtris meruim⁹ animā ſuā poſuit.
Iſti⁹ fideiuſſoris obliuiſcūtur oēs
ingrati. Bern̄. Nihil deo ita diſpli
cet ſicut ingratitudo. vias enī ab
ſtrahit gratie a vbi fuit illa gr̄a
iam locū non hʒ a acceſſuʒ nō in
uenit. Maxie autē referre grās do
debem⁹ de caritate quā nobis exhi
buit in hoc qꝛ p nobis hō fact⁹ eſt
a crucifix⁹ Io. xv. Maiorē hac dile
ctiōem nemo hʒ vt animā .i. vitā
ponat q̄s p amicis ſuis. Bern̄. Sʒ
tu bone ihū ſu maiorē caritatē ha
buiſti: qꝛ p inimicis animā tuam
poſuiſti. Apl's ad Rō. v. Cū inimi
ci eſſem⁹ recōciliauit nos deo pr̄i
ſanguine ſuo. Apoc̄. xi. Grās agi⁹
tibi ōipotēs deus: qꝛ accepiſti vir
tutem magnā ad liberandū nos
Bern̄. in pſona xp̄i. vide o homo
quid p te patior. ad te clamabo q̄
p te morior. vide penas quib⁹ affi
cior. vide clauos quib⁹ ꝯfodior. cū
ſit tant⁹ dolor īterior a exterior. plā
ct⁹ eſt grauior: dū te ingratū expe
rior. Quātum reꝑhenſibiles ſunt in
grati de tanto bñficio p; in creatu
ris irracōnabilib⁹. Quidā naute
cū applicuiſſent ad litus viderunt
leonē trahi a dracone ad ſpelun
cam a accurrētes cū armis draco
nem inuadūt a opprimūt a leoneʒ
liberant q̄ non ingrat⁹ de tanto be
neficio: qꝛ oī tempe quo illic mo
rabātur quotidie de captis feris
q̄tuʒ ꝯſumere poterāt apportauit.
Erubeſcāt ergo oēs racōnales cre
ature .ſ. hoies. hui⁹ beſtie exemplo
igrati eſſe de bñficijs a deo accep
tis q̄ eos de ore draconis infernal'
liberauit. totus enī mūdus nō poſ
ſet ſibi ad plenū regratiari p vna
gutta ſanguinis ſui. Bern̄. Nō
gutta: ſʒ vnda ſanguinis emana
uit largiter p qnqꝫ partes corpis
qn̄ te xp̄us redemit. Apoc̄. v. Occi
ſus es a redemiſti nos deus in ſan
guine tuo: a ideo merito debem⁹ ei
grās agere Thob̄. xij. Bñdicite de
um celi a c̄. qꝛ fecit nobiſcū miſeri
cordiā ſuam. Vere magna miſeri
cordia dei a caritas qꝛ ꝓpter nos mi
ſeros homo fieri voluit a crucifigi
Ideo debem⁹ eū bñdicere laudaē
a ei regratiari. Exēplū. Monach⁹
q̄daʒ ſtetit in choro infra credo qn̄
alij inclinabāt ad illud verbū. Et
homo fact⁹ eſt. crucifix⁹ etiā p no
bis. nō inclinauit. tūc affuit ei dy
abolus dās ei alapaʒ dicēs. O mo
nache ingrate nōne debes te inclina
re deo q̄ p vobis tanta fecit qꝛ mor
tem p vobis ſuſtinuit a hō factus
eſt Si ꝓpt̄ me tm̄ feciſſet. ego velle

ſibi in ꝑpetuū ſubſtratus iacere.
Secūdo reducit nobis ad memo
riā paſſio domini noſtri vt a pctīs
caueam⁹. qꝛ ſubdit Aug⁹. Omne
genus pctī prouenit ex eo ꝙ nos
appetim⁹ que xp̄us ɔtempſit: ⁊ qꝛ
fugim⁹ que ipſe ſuſtinuit. Contē
pſit diuitias: qꝛ ſemp paup fuit
in ingreſſu. in ꝓgreſſu. in egreſſu.
Nā in ingreſſu in mūdum nō ha
buit domū in qua naſceret. lectuȝ
in quo poneretur. ſericuȝ in quo vol
ueret: ſȝ in diuerſorio genitus. in
p̄ſepio poſitus. pānis vilib⁹ inuo
lutus fuit. In ꝓgreſſu paup fuit:
qꝛ nunꝙ̄ redditus. nunꝙ̄ heredita
tē. nunꝙ̄ poſſeſſiōem habuiſſe le
gitur. non habuit tantū vt cenſuȝ
ſuū ſolueret. In egreſſu paup fu
it: qꝛ non habuit vbi caput ſuuȝ
reclinaret. Mat. viij. Vulpes foue
as habent ⁊c. Delicias etiā ɔtem
pſit qꝛ ſemp in laborib⁹. in fatiga
tionib⁹: ⁊ in p̄dicationib⁹. in diſ
curſib⁹. in doctrinis vitam duxit.
Pſ. Paup ſum ego ⁊ in laborib⁹ a
iuuentute mea. ſup. fui ꝓteruos.
Itēȝ cōtempſit dignitates ⁊ hono
res: qꝛ cum vellent eum regē facere
fugit Jo. vi. Ideo iſta ōnia ɔtemp
ſit ſic vt nobis cōtemnēda oſtēde
ret. Multa etiā aduerſa ſuſtinuit
vnde Bern̄. Dura verba duriora
verbera diuerſa mortis ſupplicia.
Tren̄. p̄. O vos om̄s qui tranſitis
⁊c. Et iteruȝ recordare pauptatis
mee ⁊ trāſgreſſionis mee. potus
abſinthij ⁊ fellis. Recordare in quā
q̄d ꝓpt̄ te ſuſtinui ⁊ ꝓpter peccata
tua. Noli ergo iterū peccare ne me

iterū crucifigas. Pctōres enim nūc
quidam deum rurſum crucifigūt
Heb. vi. Quādo pctm̄ iterant qđ
fuit cauſa crucifixionis. iterū deū
crucifigūt. Pſ. Sup dolorem vul
nerū meorū addiderunt. Hugo de
ſancto victore in pſona xp̄i. O xp̄i
ane ſerua tibi ſalutē. ego pro illa
mortu⁹ ſum. ſi illaȝ amiſeris. iterū
non poſſum mori: ſȝ nolo mihi in
iuriā facias. Quia ſalutē tuā mor
te mea reſtitutaȝ volūtarie peccan
do amiſeris. q̄ntum in te eſt iterū
me crucifigis. iterū me mori cōpel
lis. Exemplū de adoleſcēte volente
ire ad meretricē. Re. in die paſche
in ſ. Ecce locus vbi poſuerūt eum.
Tercio reducit ad memoriaȝ paſ
ſio xp̄i ꝓpterea vt ꝓpter eam ſimili
ter adūſa ſuſtineam⁹. p̄. petri. ij.
Xp̄s paſſus eſt pro nobis vobis
re. ⁊c. Bern̄. Vult benign⁹ dux de
uoti militis vultū ⁊ oculos in ſua
ſuſtolli vulnera: vt illi⁹ ex hoc ani
muȝ erigat ⁊ exemplo ſuo ad tole
randū reddat fortiorē. Quā enim
aſperitateȝ formidabit ſeru⁹ ſi mē
ti ei⁹ occurrat ꝙ filij dei paſſiōe ſit
redemptus ſi enī xp̄i paſſiōeȝ ſem
p recordaremur: ita ſagitta amo
ris vulneraremur ꝙ nil p̄ter eum
nobis ſapet: omnēq; tribulacōȝ
⁊ dolorē dulciter pateremur. Gre
g⁹. ſi paſſio xp̄i ad memoriā reuo
cet nihil adeo duȝ ꝙ nō equo aīo
toleret. Bern̄. Nil dulcius in tribu
lacōe ꝙ̄ paſſiōeȝ xp̄i cogitare. Exē
plū. Juuenis q̄dam religioſus eſt
factus ⁊ in p̄io anno maxias tēp
tatiōes ſuſtinuit. videbat enī ſibi

graue q̄cquid facere vel ſuſtinē de
beret recordabat̄ bonoꝝ ferculoꝝ
q̄ in ſeculo habuerat ⁊ videbatur
durus veſtitꝰ fratruꝫ. recordabat̄
mollitiū veſtiū ⁊ breuit̄ videbātur ſi
bi ōmia dura q̄ in clauſtro fuerīt ⁊
q̄bus vti debuerat ⁊ r̄cordabatur
oīm quibꝰ carere debuerat. Tandē
tēptatione victꝰ habitū depoſuit:
monaſteriū exiuit. Cūq3 ſolus viā
pgeret vidit occurrentē ſibi hoīez
nudū habentē vulnera cruentata
in manibꝰ ⁊ pedibꝫ ⁊ in latere ⁊ in
capite ſpineā coronā de qua flue
bat ſanguis in faciē eius. quo vi
ſo territꝰ conabat̄ aufugere: ſ3 ſb
tracta currēdi grā cogebat̄ ſtaē ⁊
audire. Intuē fili kme vulneā ſan
guine pfuſa. Et q̄cquid amarꝫ gu
ſtaueris intinge in illꝰ ⁊ dulce tibi
erit. Ego ſū iheſus xp̄s qui ꝑpter te
mortē ſuſtinui. Statim ille ↄpūctꝰ
redijt ⁊ oēm auſteritatē ordis pa
ciēter ſuſtinuit.

De eodem. ſermo. lxxxi

Cognoſco oues
meas. Jo. x. Oues xp̄i ſūt
q̄ xp̄o ſeruiūt ⁊ ipm̄ diligūt has ↄ
gnoſcit ex q̄tuor ſignis q̄ iuenimꝰ
in oue. Primū ē māſuetudo. Ouis
eſt aīal manſuetū ⁊ paciēter tole
rās adūſa. nō defendit ſe cornibꝰ
ſicut vnicornꝰ nec dentibꝰ vt lupꝰ
nec vngul' vt leo. nec calcibus vt
equꝰ nec veneno vt vipera. nec cla
more vt porcus: ſ3 tacēs ſuſtinet
mortē in nullo ſe defendēs. ſic ſuꝰ
dei paciēter ⁊ māſuete adūſitates
ꝑpter deū ſuſtinere d3 exēplo xp̄i.
yſa. liij. Sic ouis ad occi. du. eſt
⁊ q̄ſi agnꝰ co. tondēte ſe obmu. p.
petri. ij. Cū malediceret̄ non male
dixit ⁊ c̄. cū pacitiebat̄ non repaci
ebat. cū ↄſpueret̄ nō reſpuebat: ſ3
oia hūiliter ſuſtiebat. In q̄ exem
plū ſuſtinēdi oñdebat .p̄. petri. ij.
Xp̄s paſſus eſt p nob vobis. ⁊ c̄.
Rō. xij. Nō vos defēdētes kmi: ſ3 da
te locū ire. Heb. xij. Recogitate eū
q̄ talem adūſus ſeip̄m a pctōribꝫ
ſuſtinuit ↄtradictōez vt nō fatige
mini aīs veſtriſ deficiētes. q. d. Re
cogitate q̄lia xp̄s a paganis ſuſti
nuit ⁊ a iudeis ⁊ q̄ paciēter ⁊ non
erit vob graue ſi q̄d paciamini ꝑp
ter eū. Greg. Si paſſio xp̄i ad me
moriaꝫ reuocet̄ nihil adeo durꝫ qd
non equo aīo toleretur. Exemplū
Cum q̄dam multa tormēta letan
ter ſuſtinuiſſet. q̄ſiuit tyrānꝰ quo
modo tāta tormēta cum tanta pa
ciencia ⁊ leticia ſuſtinē poſſet. Rñ
dit. Non eſt mirū q xp̄i ſerui letā
ter ſuſtineāt cuꝫ ſignaculū cruciſ
in cordibꝰ habeāt. Ac ille hoc in te
pbato: ⁊ fecit eū ſecari p mediū ⁊
cor eꝰ diuidi ⁊ inuenit in eo ſignū
crucis: ⁊ viſo hoc miraculo fidem
recepat. Secundo inuenimꝰ in oue
obedientiā: q obediēs eſt voci pa
ſtoris ſui ſic ſeruꝰ dei debet eſſe obe
diēs voci paſtoris ſui. ſ. xp̄i. Jo. x.
oues mee vocē meam audiūt ⁊ p̄
ceptis meis obediūt ⁊ ego vitam
eternā do eis. Mat. xix. venit adole
ſcēs ad deū dicens. magiſter bone
q̄d faciā q habeaꝫ vitam eternā. c
reſpōdit iheſus. Si vis ad vitaꝫ in
gredi ſerua mādata dei. ⁊ obedias

mādatis dei. Actu. v. Obediē oport
tet deo. p̄. Re. xv. Melior eſt obediē
tia q̄ victime. ꝓpter ī obedientiā
enī adā eſt eiectꝰ de paradiſo. ſaul
de regno. vxor loth verſa ē ī ſtatu
am ſalis Gen̄. xix. Saul eſt eiectꝰ
de regno. vnde p̄. Re. xv. Pro eo ꝙ
abiecisti ſermonem dn̄i abiecit te
dn̄s ne ſis rex. Item omnia mala
huiꝰ ſeculi ex iobediētia ꝓueniūt.
vt pꝫ Deut. xxviij. Si audire nolu
eris vocē dei tui vt cuſtodias ꝛ faci
as ōnia mādata eius. mittet dn̄s
ſup te famē ꝛ ſitim ꝛ increpatiōeꝫ
ꝛ ōnia mala donec cōterat te. Ideo
inferiora noſtra non obediūt no
bis: quia nos deo vel illi qui loco eiꝰ
eſt nō obedimꝰ. Debet enī hec obe
dientia ꝓcedere ex caritate Jo. xiiij
Si diligitis me. mandata mea. ſ.
ex dilectōne ſeruate: quia coacta ſer
uitia nō placent deo. Quidā enim
noluūt obedire deo niſi cogātur. ſicut
pharao qui obediuit deo qn̄ eum
flagellauit: ſꝫ quādo plaga ceſſa
uit obedire noluit. Et ideo tandē in
mari rubro ſubmerſus fuit vt hēt
Exo. ix. Sic q̄dam adhuc ſūt q̄ no
lūt obedire deo: niſi qn̄ ſunt in ma
gnis nc̄itatibus vel infirmitatibꝰ
ꝛ cum euaſerūt. tales vt ante ſūt.
Illi tandē ſicut pharao ſbmergū
tur in mari rubro ꝛ in inferno Nō
ſic debēt facere oues xp̄i: ſꝫ ex cari
tate debēt obedire p̄ceptis domini
et anteq̄ tranſgrediātur mortem
ſuſtinere. Exemplū. ij. Mach. vij.
In ſeptē fratribꝰ ꝛ matre ſua q̄s
cum anthiochꝰ coegit cōtra legē
carnes porcinas comedere. Reſpō
derūt omnes. parati ſumus potiꝰ
mori q̄ paternas leges p̄uaricari
Tūc rex iuſſit ſartagines ꝛ ollas
eneas ſuccendi: ꝛ arrepto primo
abſtracta cute capitis ꝓiecit ī ſar
taginem. Deinde ꝓcidit ſūmitates
manuū ꝛ pedum alijs aſpicienti
bus. deinde ꝓiecit eum in ſartagi
nem adhuc ſpirantē. Eodē modo
ſunt omēs cruciati anteq̄ contra
p̄ceptuꝫ dei facerent: vt carnes por
cinas comederent. Sed heu multi
iam multi maiora facerēt anteq̄
vnū digitū amitterent. tales non
ſunt oues xp̄i Tercio ouis eſt ani
mal fructuoſū valde ꝛ vtile: quia om
nia que in ea ſunt vtilia ſunt. ſ. lac
lana. cutis ꝛc̄. Sic ſeruus xp̄i debꝫ
eſſe in omnibꝰ vtilis ꝛ fructuoſus
In cogitacōne. locucōne. operacō
ne. cōuerſacōe ꝛ exemplo. p̄. Thi
mo. iiij. Exemplū eſto fidelium in
verbo. in cōuerſatiōe. in caritate.
in fide ꝛ in caſtitate Augꝰ Sic ſe de
bet ſeruꝰ dei exhibere: vt nemo ſit
qui eū videre nō velit. audire non
deſideret. filiū dei eum eſſe dubitet
vt illud in eo impleat. fauces eiꝰ
dulcedo ꝛ totꝰ deſiderabilis Bern̄.
Putas ne parū eſſe bene viuere.
bn̄ viuis ſi ordinaliter ſi ſocialiter
ſi hūiliter viuis. ordinaliter tibi. ſo
cialiter ꝓximo. hūiliter deo. Ordi
naliter viuis ſi ſtudeas omēs viaſ
tuas in cōſpectu tuo cōſiderare: vt
caueas tibi a pc̄tō ꝛ proximo tuo
a ſcandalo. Socialiter viuis ſi ſtu
deas amari ꝛ amare affabilem et
blandū exhibere. ſupportare paci
enter. imo libēter infirmitatē cor

piſ ⁊ moꝝ. Hūiliter viuis ſi ſtude
as exufflaē ſpm̄ ſupbie ⁊ quotiēs
adeſſe ſentis. õmino neges aſſenſū
Qui aūt non fuerint oues xp̄i vti
les ⁊ fructuoſe. accipiēt talem ſen
tentiā Mat. xxv. Seruū inutilē p̄ij
cite i tenebras exteriores ⁊c̄. Mat.
iij. Oīs arbor q̄ non fert fructū bo
nū excidet̄ ⁊ in ignē mittet̄. Certe
ouis eſt aīal valde ſobriū ⁊ mode
ſtū in cibo ⁊ potu. Suſtētatur eni
modicie expēſis. ſ. crudis herbis.
ſic ſeruꝰ dei debet ēē parus ⁊ moderā
tus in victu ſm̄ illud apli p̄. Thi
mo. vi. Hn̄tes alimēta ⁊ quibꝰ te
gamur hijs ɔtenti ſumꝰ. Seneca.
Victꝰ tuus ſit facilis nō ad volun
tatē: ſꝫ neceſſitatē. palatū tuū fames
excitet n̄ ſapores. deſideria tua par
uo redime: q2 hoc tm̄ curare debes
vt deſināt. Augꝰ Si q̄d mādūcas
⁊ bibis ad refectōem corpis tui ſu
ſtentacōnemq3 mēbroꝝ gratias
agēs ei q̄ tibi mortali tribuit iſta
ſolacia cibꝰ et potus tuꝰ laudant
deū. Si vero debitū modū excedis
⁊ violentia ingurgitas: q̄ptas lau
des tua lingua reſonat. vita blaſ
phemat. Guloſi igit̄ ⁊ ebrioſi nō
ſunt xp̄i: ſꝫ porciꝰ dyaboli. vn̄ Mat.
viij. Cum dn̄s eijceret demōes de
obſeſſo dixert. Si eijcis nos hinc
mitte nos in gregē porcorū qđ fe
cit Intrauerūt enī porcos ⁊ p̄cipi
tauerūt eos in mari ⁊ ſūmerſi ſūt
Vbi dicit glō. Niſi q̄s vixerit mo
re porci diabolꝰ in eo ptātem non
accipit. Qui aūt frequēter in ebri
etate in gula viuere voluerit more
porcoꝝ. quādoq3 dyabolꝰ ptātem
in eo deo pmittēte accipit. Exemplū
quidā erat bibulꝰ qui frequēter
tabernas viſitare cōſueuit. Quadā
die cum eſſet ebriꝰ ⁊ multa mala
inutilia pferret. inter cetera dixit
cuidā. vis animā meā emere pro vi
no? Ille rn̄dit ego emā. Et ille da
mihi vinū ⁊ habe animā meā poſt
mortē: q2 tūc in nihilū redibit: ⁊ il
le emit. Qđ audiens dyabolꝰ intra
uit tabernā in ſpecie hominis que
rēs ſi aliq̄ mercimonia eſſent ibi
venalia. Tunc ait vnus vis emere
animā ſocij quā emi ab eo? Cui
ille. Ego emā: ⁊ emit eā. Cūq3 pe
giſſet dixit. O viri qui eſtis p̄ntes
quero a vobis. q̄d videt̄ vobis iu
ris eſſe ſi homo emit equū nonne
debet habere frenū cum equo? Et
cum oēs dicerent q2 ſic. Statī arri
puit illū ⁊ detulit p aera cū corpe
⁊ anima. Ecce ſi ouis xp̄i fuiſſet tē
pus infernalē, cum ſic nō detuliſſꝫ.
Rogemꝰ

Dn̄ica. iij. F. lxxxij.

Obſecro vos tā

q̄ꝫ aduenas ⁊ pegrinos
abſtinē vos a carnalibꝰ deſiderijs
q̄ militant aduerſus animā ɔuer
ſacōem veſtrā inter gētes hn̄tes
bonā. p̄. petri. ij. Vtile eſt pegrinis
vt informētur a q̄bꝰ abſtinē ⁊ ca
uere debeant in diuerſis locis vbi
tranſire debēt. Nos autē q̄ diu hic
ſumꝰ in p̄nti vita peregrinamur a
dn̄o: ſꝫ qualit̄ ad patriā venire de
beamꝰ docet nos p tr̄ꝰ in verbꝭ p̄po
ſitis. Nō hic tria. Primo p̄nte vi

tam̄ pegrinacōez eſſe inſinnat cū
dicit Obſecro vos tanq̄ aduenas
⁊ pegrinos. Scđo a qb⁹ abſtiere
debeam⁹ cū dī abſtīnē a carnalib⁹
deſ. Tercio q̄liter ↄuerſari debea⁹
informat cū ſubdit. ↄuerſacōez ve
ſtrā inter gentes Circa primū no
ta q̄ p̄ñs vita dicit̄ pegrinatio ꝓp
ter tria. Primo: q̄ ſicut pegrinus
multis miſerijs affligit̄. ſ. fame. ſi
ti. calore. frigore. ⁊c̄. Sic homo q̄
diu eſt in p̄ñti vita multas ſuſtiet
miſerias Job. xiiij. Homo nat⁹ de
muliere breui viuēs tpe repletur
multis miſerijs Aug⁹. Pñs vita.
vita fragilis que q̄to magis ꝓce
dit. tanto magis ad mortē accedit
vita fallax plena laqueis mortis
nūc gaudeo. ſepe triſtor. nūc vigeo
ſepe infirmor. nunc viuo. ſtatim
morior. nūc felix appareo. ſtatī mi
ſer. nūc rideo. ſtatim fleo. ſicq̄ oīa
inſtabilitati ſubiacēt. vt nec vna
hora homo in ſtatu ſuo pmaneat
hinc fames. hinc ſitis. hinc calor.
hinc frigus. nunc timor. hinc tre
mor. hinc languor. hinc dolor. exu
berat Sequit̄ hec importuna mors
que miſeros hoīes mille modis ca
pit. hūc febrib⁹. illū opprimit do
loribus. hūc ſuffocat. alijs illum
interimit laqueis. hūc cruciat fer
ro. illū corrumpit veneno. hūc pe
rimit flāmis. illum diuerſis peri
culis. Sic ergo tanq̄ pegrini mul
tis incōmodis et miſerijs exponi
mur. Secūdo: q̄ pegrinus nunq̄
vel raro eſt ſecur⁹. ſic q̄diu ſum⁹
in hac vita nunq̄ poſſum⁹ eſſe ſe
curi: quia infinitos habem⁹ inimi
cos inſidiātes nobis. ſcꝫ ⁊ dyabolū
mūdum ⁊ carnem. Ps. Multi ſūt
qui pſequūtur me ⁊ tribulāt me
Bernh. Heu mihi quoniā vndiq̄
bella. vndiq̄ mihi tela volant. vn
diq̄ mihi temptamēta vndiq̄ pe
ricula quocūq̄ me verto nulla ſe
curitas eſt ⁊ q̄ mulcēt ⁊ que mole
ſtant timeo: ⁊ eſuries ⁊ refectio et
ſomn⁹ ⁊ vigilie labor ⁊ requies mi
litant cōtra me. non minus ſuſpe
ctus eſt mihi iocus q̄ ira ⁊ vtinā
ſi maligni ſpirit⁹ ſoli īpugnarent
nos ſuggeſtionib⁹ ſuis ⁊ nihil no
cerent homīes. pniciosiſſimis exē
plis. pſuaſionib⁹. adulacōnibus
detractionib⁹ alijſq̄ mille modis
propter iſta non ſumus ſecuri in
hac vita. Inſup non ſumus ſecuri
in hac vita. vtrū ſimus in gratia
dei vel non. Eccāſtes. ix. Nemo ſcit
vtrū odio vel amore dignus ſit: ſꝫ
omnia vſq̄ in futurū incerta reſer
uātur. vnde optet nos eſſe in cōti
nuo timore Job. xxxi. Semper enī
q̄ſi tumētes ſup me fluctus timui
deū: ſꝫ de malis dicit̄. Eccle. viij. ſūt
impij qui ita ſecuri ſūt q̄ſi iuſto
rū facta habeāt: ⁊ ſeq̄tur racio: q̄
non pfertur cito cōtra malos ſen
tētia. Ideo filij hominū abſq̄ vllo
timore ppetrant mala: ſed reuera
q̄to expectat diutius tanto puni
et grauius. ſic patet q̄liter p̄ſens
vita dicit̄ pegrinatio. Scđo docet
btūs petrus a quib⁹ abſtinendū
ſit in hac pegrinacōe ſi volumus
ad celeſtē patriā puenire. p̄. petri
.ij. ibi dicit. Abſtinere nos a car
nalib⁹ deſiderijs que militant ad

uerſus animā· Carnalia deſid'ria
ſūt maxīe gula ⁊ luxuria in q̄bus
caro maxīe delcātur. Sūt aūt duo
q̄ nos trahūt a carnalibꝰ deſideri
is. Primū eſt ſi cōſideramꝰ q̄d ꝯti
git p̄mis pn̄tibꝰ q̄ carnis deſideri
um ſeq̄bant̄: qꝛ eiecti erant de pa
diſo voluptatis in miſerias p̄ntis
ſeculi ⁊ tota poſteritas eoꝝ. Ideo
nos dicimur pegrini: qꝛ de aliena
terra venimꝰ ⁊ pegrinamur in iſta.
Jō dicit petrꝰ. Obſecro vos tanq̄
aduenas ⁊ pegrinos abſtinē vos
a carnalibꝰ deſiderijs. q. d. Cōſide
rate ⁊ attēdite qꝛ ꝓpter carnalia de
ſideria aduene facti eſtis ⁊ de pa
diſo eiecti in hāc pegrinacōez. Et
cauete a deſiderijs carnis ne ſilr̄
vobis ꝯtingat in futuro ſeculo Rō
viij. Si ſm carnē vixeritis: morie
mini: qꝛ expellemini d' padiſo cele
ſti ſicut adā a terreſtri. Scd̄o poſſu
mus trahi a deſiderijs carnis. ſi ꝯ
ſideremꝰ ad quid in hoc mūdo po
ſiti ſumꝰ. Nō enī poſuit nos hic de
us tanq̄ manſuros vt hic delicias
habeamꝰ: ſꝫ vt pegrinos tm̄ qui
non hn̄t certum locū manendi: ſꝫ
ābulant de loco ad locū donec ad
patriā ſuā redeant. ſic ⁊ nos ad
Heb. xiij. Nō habemꝰ hic manen
tē ciuitatē: ſꝫ futurā inquiramꝰ: ⁊
ibi inueniemꝰ delectacōes anime
⁊ corpis. pſ. Delectacōes in dexte
ra tua vſq̄ i finē. Quibꝰ priuabi
tur oīs qui delectatiōes hic q̄rūt
carnales. Luc. xvi. Fili recordare:
qꝛ bona recepiſti in vita tua ⁊ laza
rus ſimilr̄ mala. nūc vero hic ꝯſo
latr̄. tu vero cruciaris. Job. xxi. Du

cūt in bonis dies ſuos: ſꝫ in pūcto
ad infernū deſcendūt. Tercio docet
nos btūs petrꝰ qualiter debeamꝰ
nos habere inter gētes cū q̄bus
cōuerſamur. cū dicit. Cōuerſacōez
veſtrā inter gētes habere bonam.
Sciendū qꝛ multa requirūtur ad
hoc vt pegrinꝰ bene cōuerſet. Pri
mū eſt qꝛ debita ſua ſoluat anteq̄
exeat: ſꝫ ſi non p̄t perſoluere debet
veniam poſtulare. Sic quilibet hō
qui eſt pegrinꝰ in hac vita ⁊ tēdit
ad vitam eternā. primo debet deo
pſoluere debita ſua p ſatiſfactiōez
Et qꝛ heu tanta ſūt debita noſtra
qꝛ pſoluere nequimꝰ. petemꝰ hūi
liter petere veniā dicēdo pater no
ſter ⁊c. dimitte nob̄ debita noſtra
ſic faciebat dd' dicēs. Aduena ego
ſum apud te ⁊ pegrinus. remitte
mihi priuſq̄ abeam. Et dominꝰ be
nigniſſimꝰ paratus eſt oīa dimitte
re dicēs. Petite ⁊ dabit̄ vobis que
rite ⁊ inuenietis. Lu. xi. Scd̄o pe
grinꝰ debet ambulare cū bona ſo
cietate. nō enī ſecurus vadit qui
ſolꝰ ambulat. Ecci. iiij. Ve ſoli. q̄
ſi ceciderit nō habet ſubleuātem.
Criſ. Tūc maxime tēptando dya
bolꝰ inſtat cum hoīem inuenit ſo
lū. Ideo tēptauit euam qn̄ inuenit
eā ſolam. Peregrinꝰ ergo debꝫ eli
gere bonā ſocietatē. pſ. Cum ſan
cto ſanctꝰ eris. Seneca cū illis con
uerſare q̄ te meliorē facturi ſūt vel
quos tu meliores efficere potes. ij
Theſ. iij. vulūs denūciamꝰ vobis
fr̄es: vt abſtineatis vobis ab oī
fratre ambulante inordinate. Ecci.
xiij. Qui tangit picem inquinabi

tur ab ea. Tercio dʒ pegrin⁹ iniu
rias paciēter ſuſtinē vt .ſ. nō videat
at cuilibʒ factio nec litiget ꝓ quo
libet obulo. imo ſi nccē eſt de ſuo p
dat ꝓ pace hn̄da. Exemplū in yſa
ac q̄ cuʒ pegrinat⁹ eſſet in gerara
incole terre illi⁹ multis iniurijs af
flixerūt eū obſtruētes puteos q̄s
foderat. Ipſe autē non cōtēdit: ſʒ pa
cifice inde receſſit amittēs puteos
Nō hyſtoriā Gen̄. xxvi. Sic pegri
nus ſpūalis debet vincere adūſa
p paciam. Lu. xxi. In pacia veſtra
poſſidebitis aias veſtras. Xp̄i no
bile gen⁹ vincēdi eſt pacia. vincit
q̄ patitur. ſi vis vincere diſce pati.
Q̄rto pegrin⁹ non debet ſe multuʒ
onerarē. Sic pegrin⁹ ſpūalis non
debet eſſe onerat⁹ plurib⁹ diuicijs
a honorib⁹ v dignitatibus: ſʒ ſuffi
cit ſibi vt hēat ncāria. vn̄ p̄. Thi.
v. hn̄tes alimēta et q̄b⁹ tegamur
hijs cōtenti ſim⁹. Mercatores eñ q̄
multū onerati ſūt diuicijs nō va
dūt ſecuri a non ſūt liberi ſicut pe
grini: qꝛ optet eos ſoluē teloneū
vbi pegrini nō ſoluūt. Item q̄ mlt
tum portat non pōt feſtinātr am
bulare. vn̄ dixit petr⁹ ad ihm. Ma
th. xix. Ecce nos relinq̄m⁹ oia. ac.
Bern̄. Bn̄ petre a n̄ ad inſipientiaʒ
tibi. nō eñ ſequi onerat⁹ poteras.
Exemplū in adoleſcente q̄ dixit ad
ihm. Quid faciā vt puenia ad vi
tam eternā. Cui dn̄s. Vade a vende
ōnia que hēs a da paupib⁹ et ſeq̄
re me ac.

De eodem F. lxxxiiij

Triſticia viā d

ſtetur in gaudiū. Jo. xvi. Hic cō ſo
latur dn̄s amicos ſuos qui tribu
latiōes ſuſtinent ꝓpter eum ꝓmit
tens eis gaudiū eternū. Sciendūʒ
qꝛ duplex eſt gaudiū quo ſuos cō
ſolatur dn̄s .ſ. ſpūale a eternale.
ſpūali in pn̄ti. eternali in futuro.
Gaudiū ſpūale ꝓuenit ex tribus
Primo ex ſecuritate cōſcientie. ꝓ
uer. xv. Secura mens q̄ſi iuge cō
uiuiū. Richard⁹ de ſancto victore.
Bona cōſcientia nihil eſt iocūdi
us nihil ſecuri⁹. p̄mat corp⁹. tra
hat mūdus. terreat dyabol⁹ a illa
erit ſecura. ſecura cū corp⁹ morietur
ſecura cū anima corā deo pn̄tabitur
ſecura cū vtrūqʒ in die iudicij an
te tribunal iuſti iudicis ſtatuet.
Bern̄. Conſcientiā bonam faciūt
in nobis duo. pn̄ia a continētia .ſ.
qn̄ p pn̄iaʒ peccata cōmiſſa puni
mus a p cōtinētiam deinceps puni
enda nō cōmittim⁹ p ſi. Nulla pena
grauior mala cōſciētia. Vis autem
nunq̄ triſtis eſſe bn̄ viue. Bern.
Cōſcientia aut bona a non trāquil
la: et alia trāquilla a non bō. alia
bona a trāq̄lla. alia nec bō nec trā
q̄lla. Bona a nō trāq̄lla eſt eorū
q̄ iā cōuerſi ad dn̄m cogitāt ānos
ſuos in amaritudie. Trāq̄lla a n̄
bona eſt eoꝝ qui in ſpe peccāt a di
cūt in corde eoꝝ. De⁹ iſta nō requi
ret. iſta maxime eſt adoleſcentiū.
Bona a trāquilla eſt eoꝝ qui car
nē ſpiritui ſubdiderūt: a cum hijs
qui oderūt pacē ſunt pacifici. hec
eſt requies anime. in hac requieʒ
capit anima. Nec bona nec trāquil
la ē eoꝝ qui in multitudie pcc̄ōꝝ

deſperant. Secūdo puenit gaudium
ſpūale ex premiorū ꝯſideratione.
Mat. v. Gaudete ⁊ exultate: quia
merces veſtra multa eſt in celis.
Greg⁹ Merces q̄ nobis ꝑmittitur
mḡna eſt ⁊ p̄cioſa ⁊ diutina. adō
magna ꝙ neq̄t numerari. adeo p̄
cioſa ꝙ neq̄t cōpari adeo diutina
ꝙ nequit t̄minari. Aug⁹ Illud qđ
preparauit ſe diligētib⁹. fide non ca
pitur. ſpe non attingitur. caritate
non cōprehēditur. deſideria ⁊ vota
trāſgreditur acquiri p̄t. eſtimari
non p̄t. Anſelm⁹. Meditetur mēs
mea illud. loquatur lingua mea.
amet cor meū. eſuriet illud anima
mea ſiciat illud caro mea. deſidēet
tota ſubſtātia mea: donec intrem
in gaudiū dn̄i mei. Aug⁹ Feſtine
mus ingredi in illam ciuitatē vbi
nichil effluit. nihil intus qđ faſti
diatur. nihil foris qđ appetatur.
vbi rex veritas. lex caritas. poſſeſ
ſio eternitas. Ibi erit ōmis pulchri
tudo obiecta viſui. ōmis dulcedo
influēs guſtui. ōmis ſuauitas ſub
iecta tactui. oīs armonia ꝯſonās
auditui. Conſideratio iſtorū gene
rat leticiā cordis Tercio prouenit
gaudiū ſpūale ex diuinitatis medi
tatione. Ps̄. In meditacōne mea
exardeſcit ignis. ſ. caritatis ⁊ ſpiri
tualis gaudij. Hugo dicit in pſo
na anime. q̄d eſt illud dulce qđ i
dei recordacōne aliq̄n me tangere
ſolet ⁊ tam vehemēter ⁊ tam ſuauit̄
afficere vt iā tota alienor ⁊ neſcio
quo abſtrahi incipiā. ſubito em̄
innouor ⁊ bn̄ mihi eſſe incipit vl
tra ꝙ̄ dicere ſufficiā. Exultat ani⁹

cor illuminat̄. deſideria iocūdant̄
In memoriā venit omniū p̄terito
rū dolor ꝑpeſſio ⁊ neſcio vbi ſuz.
Aug⁹. Aliq̄n introducis me domi
ne in affectū multum inuſitatū in
trorſus. neſcio in quā dulcedinez.
que ſi pficiat̄ in me. neſcio quid
erit vita eterna ſi iſta nō eſt Bern
h. guſt⁹ ille nihil aliud q̄n irrita
mentū deſiderij ⁊ incētiuū amoris
ſicut ſcriptū eſt. qui edūt me ad
huc eſuriēt: ⁊ q̄ bibūt me adhuc
ſitient. Os meū apio ad te domine
⁊ attraho ſpū m ⁊ nō nunq̄ ocul
clauſis ad te inhiāti mittis michi
in os cordis qđ non licet mihi lo
qui q̄d ſit. Saporem quidez ſencō
⁊ dulcedine adeo cōfortantem vt ſi
pficeretur in me nihil vltra q̄rerez
Aug⁹. Bibēt de torrente voluptatis
cuius vna gutta maior ē occeano
qui ſemel q̄ntum poſſibile eſt pſe
cte guſtauerit. reſtat vt in eo ōnis
ſitis ſecularis extinguat̄. Bernh.
Si vna gutta eterne dulcedis tantū
inebriat ꝙ hō vbi ſit neſciat. quid
erit i regno celorū vbi bibem⁹ de fō
te dulcedinis toti⁹ influētie ſine ſi
ne. ⁊ ſic pȝ de primo. Scđo ꝯſolabit̄
dn̄s in futuro gaudio eternali. Jo. x
vi. Iterū videbo vos ⁊ gaudebit cor
veſtrū Illud gaudiū ꝯmendabile
eſt a trib⁹. Primo: qꝛ plenuȝ ſine
defectu. Secūdo: qꝛ puruȝ nulla tri
ſticia permixtū. Tercio: qꝛ ꝑpetuū
⁊ nunq̄ terminandū de pleitudi
ne dicit̄. Deut. viij. Omniū rerum
abūdantia pfrueris. Judicū. xiiij
Tradet vobis deus locum vbi nul
lius rei erit penuria Greg. Que lin

gua dicere aut q̄s intellect⁹ capere
ſufficit q̄nta ſint illa ſupne felicita
tis gaudia. Anſelmus. Ibi erunt
gaudia corpis ⁊ aīe qualia nec
ocul⁹ vidit nec auris audiuit nec
cor hominis cogitauit. ſm omnem
ſenſum erit ſufficiētia cōpetentiū
cōmodorum ſine omni indigētia
Ide. Quid p multa vagaris o ho
mo querēdo bona anime tue ⁊ cor
dis tui. Ama vnum bonū in quo
ſunt ōnia bona ⁊ ſufficit. Quid enī
amas caro mea. q̄d deſideras ani
ma mea? Ibi enim eſt quicquid
amas quicquid deſideras. Si dele
ctat pulchritudo. fulgebūt iuſti ſi
cut ſol Si ſana ⁊ ſalubris vita Ibi
eſt ſana eternitas ⁊ eterna ſanitas.
q2 iuſti in ppetuū viuent Si melo
dia. Ibi angelorū chori ꝯſonāt ſi
ne fine. Si voluptas de torrente vo
luptatis ſue potabit eos de⁹ Si ſa
piētia. Ipſa dei ſapiētia oſtendit
ſeipſam eis. Si amicicia. diligēt de
um pluſq̄ ſeipſos ⁊ inuicem tanq̄
ſeipſos ⁊ deus illos pluſq̄ ipſi ſeip
ſos. Si concordia omnib⁹ erit vna
volūtas: q2 nulla illis erit niſi dei
ſola volūtas. Si omnipotētia. Om
nipotētes erunt ſue volūtatis vt de
us ſue. Nam ſicut deus poterit qđ
vult p ſeipſum Ita poterūt illi qđ
volūt p illū. Si diuitie ⁊ honores
deus ſuos ſeruos ſupra cōſtituet
imo filij ⁊ dij vocabūtur ⁊ erunt.
Si ſecuritas. certi erūt q2 nunq̄ et
nullaten⁹ illud bonū deerit in futu
rum. Secūdo ꝯmēdabile eſt regnū
celoꝝ: q2 purū ⁊ non pmixtū aliq̄
triſticia. ſicut p̄ſens gaudiū mun

di: q2 hic riſus dolore miſcebitur
ſic nō erit ibi Apoc. vij. Abſterget
deus omnē lacrimā. ⁊c. pſa. lxv.
Obliuiōe tradite ſūt anguſtie pri
ores. Bern. Ibi erit req̄es a labori
bus. pax ab hoſtibus Amenitas
de nouitate. ſecuritas de eternitate
ſuauitas atq3 dulcedo de eterna dei
viſione. Et quis nō illic vehemen
ter habitare deſideret ꝓpter pacem ꝓ
pter amenitatē ⁊ eternitatē. ꝓpter
dei viſiōem Aug⁹ Erit ciuitatis illi⁹
vna in omnib⁹ ⁊ inſepabil' in ſin
gulis volūtas libera. ab omni ma
lo liberata ⁊ ōni bono impleta. fru
ens indeſinēter eternorū iocūdita
te gaudiorū. oblita culparū. nec
ideo tamē ſue liberacōis oblita vt
liberatori ſuo ſit ingrata Quātum
autē attinet ad ſcientiā racōnalē
memor eſt p̄teritoꝝ maloꝝ ſuoꝝ
Quātū autem ad experientē ſen
ſum: p2ſus immemor Tercio gau
diū celi eſt ꝯmēdabile: q2 eternū
ſine fine pmāſurū. pſa. xxxv. Leti
cia ſempiterna ſup capita iuſtorū
⁊ ſup mentes ipſoꝝ Jo. xvi. Iterū
videbo vos ⁊ gaudiū veſtrū nemo
tollet a vobis. Greg. Merces que
ꝓmittitur adeo magna eſt q̄ neq̄t
eſtimari. adeo multa q2 nequit cō
pari. adeo diuturna q2 neq̄t nume
rari Aug⁹ Ipſe finis erit noſtroꝝ
deſideriorū qui ſine fine videbit. ſi
ne faſtidio amabit. ſine fatigacō
ne laudabit hoc mun⁹ hic affectus
hic actus perfect⁹ erit ōmb⁹ ſicut
ipſa vita eterna cōis. Ad quam
nos ꝑducat. ⁊c.

Sit õnis homo

velox ad audiẽdũ tardus
ad loq̃nduz. Jacobi.p̃. Btũs iaco
bus docet nos in verbis ꝓpositis
cõpeſcere linguaz a multiloquio.
Nam de õni verbo ocioſo q̄d locu
ti fuerint homĩes ſup terrã reddẽt
racõem in die iudicij ſicut dicitur
Math.xij. Sciendu3 ꝙ loquẽs de
bet attẽdere quatuor. primo quid
loquatur. ſecũdo cui loquat̃. tercĩo
quãdo loquatur. quarto quomõ
loquat̃. Primo quid loquat̃ attẽ
dere debet. Debet autẽ loqui de deo
⁊ non que ſunt cõtra deum. p̃. Pe
tri.iiij. Si q̃s loquit̃ quaſi ſermo
nes dei. ⁊ quicũq₃ voluerit loqui. lo
quat̃ de deo ⁊ non que ſunt cõtra
deum. Eph.iiij. Omnis ſermo ma
lus ex ore tuo nõ ꝓcedat: ſ₃ qui bo
nus eſt ad edificacõem vt det gra
tiam audientibus. Jero⁹. p̃ciosa
lingua que nõ niſi de diuinis rebus
nouit verba cõſtruere ⁊ ſanctũ os
vñ celeſtia eloquia ꝓferũtur. Jdo
caue ne quid loq̃ris q̄d veniat in
repreh̃enſiõem. lapis emiſſus eſt
ſermo ꝓlatus. qua ꝓpter diu cogi
tandũ eſt anteq̃ ꝓferat̃. Job.xxi.
Supponite digitum ori veſtro. q̃ſi
diceret. Claudite os veſtrũ ⁊ cogi
tate q̃d loqui debeatis. Os enĩ q̄d
ſemp ſtat aptum ad loquẽdum.
eſt ſicut vas ſine cooptorio hoc ei
cito coinq̃nabitur. Nũi.xix. Vas
q̄d non habuit coopculũ ⁊ liga
turam deſup immũduz erit. Exem
plũ legit̃ in vitas patrũ ꝙ quidã
ſanct⁹ tulit tribus ãnis lapidẽ in
ore vt aſſueſceret ſilentiũ. Secũdo
debet attẽdere homo cui loq̃tur. Ec
cle.xxij. Cũ ſtulto non multũ loq̃
ris. puer.xxvi. Nõ rñdeas ſtulto
ſcḋm ſtulticiã ſuaz ne ſibi ſimilis vi
dearis. Et ibidẽ dicit. Reſpõde ſtul
to ſcḋm ſtulticiã ſuam ne ſibi ſapi
ens videatur. Quomõ autẽ ſtulto
ſit reſpõdendũ dicit gloſa. Quidã
ſunt ſtulti qui õmino ſunt incorri
gibiles qui q̃to plus arguuntur
tanto peiores efficiũtur. talib⁹ nõ
eſt reſpondẽdum. vnde domin⁹ reſ
pondere noluit herodi nec pilato.
Quidã autem ſunt corrigibiles ⁊
hoc dupliciter: vel p ſuauẽ reſpon
ſionem vel p auſteram: ⁊ talibus
eſt reſpondẽdum ſcḋm ſtulticiã ſuã
⁊ ſcḋm ꝙ eorũ ſtulticia requirit. qñ
q₃ ſuauiter qñq₃ auſtere. puer.ix.
Noli arguere deriſorẽ ne oderit te
argue ſapiẽtẽ ⁊ diliget te. puer.
xvij. Plus ꝓficit correptio apud
ſapientẽ q̃ ſeptem plage apud
ſtultũ. Exemplũ Johes arguebat
herodem ⁊ ideo eũ incarcerauit ⁊ de
collauit. Math.xiiij. Et de talib⁹
dicitur puer.xxix. Viro qui corri
pientẽ ſe dura ceruice cõtemnit re
pentin⁹ ei ſupueniet interitus ⁊ eũ
ſanitas nõ ſeq̃tur Eccĩ.xix. q̃ odit
correctiõem minuetur vita. Quid
autẽ circa tales faciendũ ſit docet
dñs Math.xviij. Argue frẽm tuũ
ſi te non audierit. ⁊c̃. ſit tibi ſicut
ethnicus ⁊ publican⁹ Re. feria.iij
ante letaẽ Tercĩo debet attẽdere ho
mo qñ loq̃tur. eſt enĩ temp⁹ loq̃n
di ⁊ temp⁹ tacendi. vt patz Eccle.

iiij. Ihero⁹ ſit ſermo tu⁹ mō deſtus
a ſuo tempe pferendus. Raban⁹
Si loq̄ delectat puideat vt matia ſit
honeſta locis cōgru⁹. ſermo bre
uis. verbū aptū z debito tempe
prolatū. ſicut dicit Ecci. xx. Ex ore
fatui reprobat palola: qr non di
cit eā debito tempe. q. d. lz aliqn̄
ſtult⁹ dicat ſermōem verum tn̄ re
probat. ex eo qr non dicit eū debi
to tempe. Debet ergo valde diliḡ
ter attendere debitū tempus a nō
pri⁹ loqui q̄ optet. Ecci. xxxij. Ado
leſcens loquere in cauſa tua vix: a
ſi bis iterrogat⁹ fueris. habeat ca
put reſponſum tuū. hoc eſt ɔtra il
los qui pri⁹ reſpondent q̄ interro
gātur. Qui indiſcrete loq̄tur eſt ſi
milis ciuitati q̄ eſt ſine muro. pu.
xxv. Sicut vrbs patēs ſic qui non
pt loquēdo cohibere ſpūm ſuum.
Itez eſt ſicut dom⁹ ſine oſtio. que
ſine cuſtodia eſt quā intrat q̄cun
qz vult. Ps. Pone dn̄e cuſtodiaz
ori meo a hoſtium circūſt antia la
bijs meis. puer. xiij. Qui cuſtodit
os ſuū cuſtodit aīam ſuā: qr mors
a vita in manib⁹ lingue. Exemplū
in adoleſcente q̄ gloriabat interfe
ciſſe ſaul. cui dixit dd. Os tuū lo
cutū eſt ɔtra te a ſtatim fecit occi
di eū. Nota hyſtoriā. ij. Re. p. Itēo
debet homo attēdere quomō loq̄t.
Col. iiij. Sermo veſter ſemp in gr̄
cia ſit ſale conditus vt ſciatis quō
opteat vniciuiqz loqui. Iſtū ſalem
accepit homo ante baptiſmū qn̄
dicitur ſibi. Accipe ſalem ſapiētie
ac. Si ergo ſcis cōdire pulmenta
tua. quare non ſcis cōdire verba

tua: Aug⁹. Eligis cibos q̄s come
dis a cur non eligis verba que lo
quaris: Eccle. v. Ne temere q̄d lo
quaris a cor tuū non ſit velox ad
loquēdum ſermōem. Greg⁹. Ob
ſecro diſce qualiter debeas vnicui
qz loqui. Rabanus. Loqui ante q̄
didiceris pſumpcōnis eſt. ſubuer
ſio ſcripture. error moris deſtructō
fidei. diſſipatio religionis. turba
tio pacis deceptio ſimpliciū. indi
gnatio pitoꝝ. nihil incorrigibili
us inter frēs. nihil intolerabilius
int ciues. nihil piculoſi⁹ inter mili
tes. nihil turpius inter honeſtos.
yſido. Qua depdita eſt loq̄ndi eſt
racio q̄ vel bonū bene vel malū ſiue
bonū male. vel malū bene pfertur
Bonū quippe bene loq̄tur. qui ea
que recta ſunt hūiliter annūciare
videtur Malū loquit male qui qd
libet viciū ſuadere conatur. Bonū
male loq̄tur qui q̄dlibet rectuz ar
rogāter pdicare ſentitur Malū be
ne loq̄tur qui aliqd viciū narran
do deteſtat: vt ab hoc hoīes auer
tant. Ihero⁹. ſemp linguā tuaz de
bonis loqui aſſueſce a auditū tuū
ad bonoꝝ magis laudē q̄ ad ma
loꝝ vituperatiōem accōmoda. Yſi
dorus. Diſce bene loqui corde ore a
ope. Corde bene loquit qui carita
tem nō ſimulat. Ore bene loquit
q̄ alios docet a manſuete corripit
Ope bene loq̄tur q̄ alios bonis ex
emplis edificat. Corde male loq̄t
qui interius cogitacōes noxias a
meditacōes meditatur. Ore male
loq̄tur qui p eo qd male agit fla
gellatur a murmurāt. Opere male

loq̄tur qui male viuēdo exēplis ſu
is alios ad ꝑue agend̄ informat.
Exemplū de male loquētibꝰ refert
gregꝰ in dyalogo. Hō quidā hñs
filium q̄nqꜫ annoꝝ quē valde dili
gēs docuit turpiť loqui ⁊ male q̄
tiens aīo ſuo aliq̄d obſtitiſſet q̄
dā die cū pater teneret eū in bra
chijs ⁊ male loq̄ret vidit demōes
venientes. Et clamauit. O pať nam
⁊ demōes veniūt ⁊ volūt me tollē.
qd cū dixiſſet arreptꝰ ē a dyabolo
⁊ viuus deductꝰ eſt in infernū.

De eodem F. lxxxv.

Cum autē vene
rit ille ſcȝ ſpūſſanctꝰ argu
et mūdum ⁊ mūdi amatores vel
mūdanos pctōres de pctō qd cōmi
ſerūt de iuſticia quā obmiſerunt
de iudicio qd non timuerūt. Iob.
xvi. In hijs v̄bis deſcribiť effectꝰ
ſpūſſancti venientis ad cor hominis:
qꝛ arguet ⁊ reprehendet hominē de
cōmiſſis ⁊ obmiſſis. Sciendū au
tē q homo habet arguētes. ſ. ꝓpri
am cōſcientiā. deum ⁊ hominē ⁊ ꝓ
ximū. Primo arguiť homo a pro
pria cōſcientia ꝑ remorſū peccati.
Ihere. ij. Arguet te malicia tua ⁊
auerſio tua icrepabit te: ⁊ ſeq̄tur
Vide q̄ȝ malū ⁊ amarū ſit te dereli
quiſſe dn̄m deū tuum. Yſido. Nul
la pena eſt grauior mala ꝯſciētia
vis autē nunq̄ȝ eſſe triſtis. bene
viue. Qui autē male viuit ſemper
turbatam habet conſcientiā ⁊ ver
mem intus rodentē. licet foris leta
videatur. De bonis autem eſt cō

trariū. Richardꝰ. Bona cōſcientia
nichil eſt iocūdius. Reſp. in dn̄ica
iij. pꝰ paſcha in f. triſticia veſtra.
Secūdo habet homo arguentē deū
q̄ arguit tripliciter. ſ. verbo. facto
⁊ ſigno. Arguet enī verbo ſcripture.
Nam ſacra ſcriptura eſt quaſi ſpe
culū pctōri. omnes maculas ſuas
vt abluat ⁊ abſtergat. ij. thimo.
iij. Omnis ſcriptura diuinitus inſpi
rata vtilis eſt ad docendū. ad ar
guendū vt pfectꝰ ſit homo: ad oē
bonū opus inſtructꝰ: ſȝ quidā ſūt
ſimiles ſerpēti qui obturat aures
ſuas ad vocem incātatoris. ſic ipſi
obturāt aures ſuas ad vocem p̄di
catoris ⁊ nolūt audiē q arguant
ſicut iudei qui cōtinuerūt aures ſu
as cū eis beatus ſtephanꝰ ſcriptu
rā ſacrā p̄dicaret vt habeť Actu.
vi. Exemplū. Quidā princeps erat
p̄do nunq̄ȝ volens ꝯfiteri. quē cum
vxor ſua moneret vt ſe emēdaret.
Reſpōdit. credis q infernꝰ ſit. ne
quaq̄ȝ. p̄dicatores p̄dicant talia
vt homies terreāt ⁊ munera acci
piant. Quadā nocte demōes eum
rapiūt ⁊ ad infernū deducūt. Qd
videns vxor ſua oracōi ſe dedit ro
gans deū vt de ſtatu ſuo reuelaret
ſibi. Et ecce mane inuenit corpus
viri in lecto exuſtū vt carbonem ⁊
in manu eius lrām i qua erat ſcp
tū. Nō certꝰ ſū de eo qd predicato
res p̄dicant ⁊ certꝰ ſum q infernꝰ
eſt in quo in eternū cruciabor. Itē
arguit dominꝰ facto. ſ. flagellando
ſicut pater filiū ſuum. ꝑ infirmita
tes ⁊ aduſitates. Heb. xij. Noli ne
gligere fili mi diſciplinam patris

tui· neq̧ fatigeris cum ab eo corri/
peris De⁹ em̄ omnem filiū quem
recipit flagellat ⁊ corripit. Apoc.
iij. Ego quos amo arguo ⁊ caſti/
go. Gregori⁹ Ideo hic domin⁹ qui
buſdam pcit vt eos in ppetuū fe
riat. Ideo hic ferit nō parcēdo vt in
eternū parcat Electi ergo quādoq̧
timēt· ne vltio que ſuſpenditur in
fine grauior ſeruet̄· feriri paterna
correctōne deſiderant· ⁊ dolorē vul
nerum ſalutis medicinā putāt Ex
emplū Quidam ſanctus pat̄ erat
qui ſolebat ſingulis ānis infirma/
ri· vno anno cum non infirmaret̄
ↄtriſtatus eſt dicēs· Nō dominus
oblitus eſt mei ⁊ ſtatim infirma/
tus eſt· Item arguit dn̄s ſigno vl̄
exemplo quādo ſcʒ homini oſtēdit
qualiter alios flagellauerit· ſicut
fur arguit̄ cū ei patibulū oſtēdit̄
pſ. Arguā te ⁊ ſtatuam te ↄtra fa/
ciem tuaʒ· q· d· Oſtendā tibi malo/
rū penam vt n̄ cōmunices eis. Ad
ephe· v· Nolite ↄmunicare opib⁹
infructuoſis tenebrarū ſʒ poti⁹ redar/
guite. Qʒ autē dn̄s peccatores pu/
niuit ptʒ in multis· in pharaone·
in ſodomitis· i vitulo aureo· i ſena/
cherib· Qualiter aūt dn̄s puniuit
decem preceptorum trāſgreſſores
Require ſup̄ in epl̄ia in ſermone·
Vbi eſt qui nat⁹ eſt· Tercio habet
homo arguentē pximū ſuuʒ Vult
em̄ dn̄s vt hō arguat pximum ſuū
delinquentem Mat̄· xviij· Si pecca/
uerit in te frat̄ tuus vade ⁊ corripe
eū int̄ te ⁊ ipʒ ſolū. ſi te nō audierit
adhibe tec̄ vnū vel duos teſtes· ſi il/
los non audierit dic eccleſie· ⁊ iudi/
cibus ecce· ſi nec illos audierit ſit
tibi vt ethnicus ⁊ publican⁹ Req̄
re feria ſecūda ante letare· De iſto
etiā dicit̄ p̄· Theſſ. v· Roga⁹ vos
corripite vos frēs inquietos· De
bem⁹ aūt corripere pximos dupli/
citer ſcʒ cum caritate ⁊ miſericordia
De p̄mo dicit̄ yſa· xi· Egredietur v̄
ga de radice ieſſe· ieſſe interpretatur
incendiūʒ· de incendio amoris debʒ
pcedēre v̄ga correctōis. ij Thimo.
ij· Seruum dei oʒ eſſe patiētem cū
modeſtia corripientē· Sʒ quidam
ſunt qui non corripiunt ex carita
te ſed ex inuidia ⁊ rācore Eccl· xix
Eſt correctō mendax in ira ↄtume/
lioſi· ij· Theſſ· iij· Nolite quaſi ini/
micū exiſtimare illuʒ ſed corripite
vt fratrem Sic iudei corripiebant
iheſuʒ ex inuidia qꝛ in ſabbato ho/
mines curabat Inuidebant emʒ ei
qꝛ talem poteſtatem habebat. Se/
cūdo debemus corripere ⁊ arguere
pximum ex miſericordia· Quia di/
cit Aug⁹· In quātū eſt homo debe⁹
miſereri· in qn̄tum peccator debe⁹
corripere. pſ· Corripiet me iuſtus
in miſericordia et increpabit me
Gregorius Omnipotens deus id
circo principem apoſtolorū pmiſit
cadere vt in culpa ſua diſceret qua
liter alijs deberet miſereri Gal̄· vi
Frēs ſi p̄occupat⁹ fuerit homo in
vno delicto inſtruite huiuſmodi
in lenitate ſpiritus ſalutē ⁊ veniam
pmittēdo Conſiderans teipſum ne
⁊ tu q̄uis vite ſpūal'· tamē ex car/
ne tēpteris Nihil em̄ ſic ad miſeri
cordiam inclinat ſicut pprij pericu
li cogitatio· Exemplū Frater q̄dā

impugnatus ſpiritu fornicacõnis
cuidam ſeni confeſſus eſt qui non
benigne corripuit euʒ ſed dixit ſe
indignū vocare monachuʒ qui ſic
temptatur. Ille auteʒ deſperans re
licta cella redijt ad ſeculuʒ. Diſpoſi
cõe aūt diuina occurrit ei abbas
appolonius q̄ q̄ſita cā fugiendi ꝯſo
latus eſt eū dicēs. Ego etiā in hac
etate valde hmōi temptatus tem p
tacõib9 ꝛ cogitacõibus fui. reuẽ
ſuſq; ille ad cellā ſuā. tūc appolonius
orauit deū vt frater ille qui eū ſine
miſericordia corripuerat tēptaret
ꝛ iſte liberaretur. Et vidit quēdam
ethiopem extrahētem ſagittas d
iuniori et mittenteʒ in ſeneʒ. Senex
aūt adeo eſt temptatus ꝙ non po
terat ſe ꝯtinere quin eadem via ip
ſe etiā rediret ad ſeculū. Cui occur
rit appolonius dicens. Reuertere i cel
lā tuā ꝛ recognoſce fragilitateʒ tuā
ꝛ cõpatere cum proximis ꝛ oracõne
ſcā liberatus eſt a tēptatione

Dominica .v. f. lxxxvi.

Si quis putat
ſe religioſū eſſe non refre
nans linguam ſuā. ſed ſeducēs cor
ſuū. huius vana eſt religio. Iaco.
p. In iſtis verbis docet nos btūs
iacob9 refrenare linguas noſtras
ꝙ i indiſcreta locucõne mlta mala
ꝯtingūt. Prouer. xiij. Qui cuſtodit
os ſuū cuſtodit animā ſuam. quia
mors ꝛ vita in manib9 lingue. Sciē
dū ꝙ linguam nrām pncipaliter
refrenare debemus a tribus ſcilʒ
a detractionibus a mendacijs ꝛ a
piurijs. De pmo ſciēdū ꝙ detracti
ones vitare debem9 ꝓpt mlta. Pri
mo ꝙ ſacra ſcriptura phibet i mlt
tis locis. Leui. xix. Surdo ne male
dicas glō. Surdo maledicit q̄ abſe
ti detrahit qd valde impiuʒ eſt cū
ipſe non audiat vt cõtra obiecta
aliquid poſſit reſpondere. Et ſapi.
p. cuſtodite vos a murmuracõne
que nl prodeſt ꝛ detractione par
cite lingue. Scdo ꝙ detractor eſt
maledictus a dño Ecci. xxviij. Su
furro ꝛ bilinguis maledict9. mul
tos enim turbauit pacē habentes.
hoc figurauit dñs Numeri. xij. qñ
mariā ſororeʒ moiſi lepra pcuſſit
que moyſi detraxerat et iuſſit eaʒ
ſepari ex caſtra. ſic ſepabūt oms
detractores a cõmunione btōrum
Tercio ꝓpt vicij vilitateʒ. detractor
enim peior ꝛ vilior eſt fure. Amb.
Tolerabiliores ſunt fures qui ve
ſtes ꝛ alia bona diripiūt ꝙ detra
ctores qui famā nrāʒ lacerant. Cu
ius racõ poteſt eē. ꝙ dicit Ecci. vij
Qꝛ meli9 eſt nomen bonū ꝙ diui
cie multe. vnde q̄ alicui aufert no
men bonū .i. bonam famā plus no
cet ei ꝙ ſi multa bona tempalia au
ferret. ꝙ bona tempalia poteſt ho
mo recupare. famam bonam raro
pōt recupare in tota vita ſua. vnd
Symō leproſus poſtꝙ fuit curat9
a lepra ſemp ſimon leproſus dice
batur. vnde hoies multuʒ deberent
a detractōib9 cauere. ꝙ vno verbo
poteſt alteri auferre honorem ꝛ fa
mā ſuaʒ quā mille verbis non pōt
recupare. Quarto debemus vitare
detractiōes ꝙ detractō facit hoieʒ
ſilem beſtijs. Vn detractor pmo ſi

milis eſt cani Eccl. xxix. Sagitta in
fixa femori canis. ſic verbū in ore
ſtulti Canis habēs infixam ſagit
tam femori nō requieſcit donec re
mota fuerit. ſic detractor quieſcere
nō poteſt donec verbū mali quod
d primo ſuo audiuit referat alteri
Et qd prius eſt ſepe de ſuo aliquid
addit. et aliqñ detractores peiores
ſunt canibꝰ Canis enī nō comedit
carnes alteriꝰ canis ſ3 detractor co
medit primū ſuū. Gre. Qui aliena
detractōne paſcit. procul dubio alie
nis carnibꝰ ſaturat. Vñ quidam
ſctūs abbas in vitaſpatrum dixit.
Melius eſt in q̄dragesima carnes
animaliū comedē q̄ p detractiōes
et vitupacōes comedē carnes fra
tꝝ. Secūdo detractor ſimilis eſt por
co Porcus ſi ortū intrauerit et ex
vna pte videat flores et ex alia pte
ſtercora citiꝰ currit ad ſtercora q̄
ad flores. Sic detractor ſi viderit vl'
audierit de aliq̄ bona et mala. ſtatī
reuelat mala et bona nō curat reue
lare. Iſti os ſuū ad modū porci in
quinati nō curant. q3 relictis flori
bus virtutū ad ſtercora pctōrū
currunt ipſa maſticādo. Tercio de
tractor ſimilis eſt ſerpenti. Eccl. x.
Si mordeat ſerpēs in ſilencio. nihil
eo minꝰ habz qui occulte detrahit
Serpens mordet hominē in occul
to ſed fugit in manifeſto. Sic detra
ctor mordet et rodit hominem poſt
tergū ſuum. ſed in p̄ſentia ſua nō
audet loqui quicq̄. Quarto detra
ctor ſimil' eſt vrſo. vñ Danielis. vi
Daniel vidit in viſione ſua i nocte
quatuor beſtias aſcēdentes de ma
ri quarum vna ſimil' erat vrſo et in
ore eius erāt tres ordines dentium
Per vrſū qui libent' tingit ſangui
nem ſignificat' detractor qui alioꝝ
pctā libenter maſticat recitando.
Tres ordines dēcium ſunt triplex
modꝰ detrahēdi Primꝰ eſt q̄ quic
quid boni ſciūt de homine hoc ſub
ticent et occultāt ne homo ſup hoc
cōmēdetur Secūdus eſt q̄cq̄d mali
ſciūt cū gaudio r̄ſerūt et augmētāt
vt hō eo magis vituperet'. Terciꝰ
q̄ detractōnes libenter audiunt et
nō excuſant Bern̄. Qui detrahit vl'
detrahētem audit quis horum dā
nabilior ſit non facile dixerī. pari
enim reatu tenent'. Vnde puerbio
rum iiij. Labia detrahentium ſint
procul a te. Eccl. xxviii. Sepi aurēs
tuas ſpinis et noli audire linguā
nequam Iheronimus. Nemo inui
to auditore libenter narrat. vnde ſi
detractor non haberet audientes
non de facili detraheret Prouerb.
xxv. Ventus aquilo diſſipat plu
uias. Et facies triſtis linguam de
trahentem. quia ſi detractor vide
ret audientē contriſtari. continuo
ceſſaret a detractionibus. Quinto
detractor ſimilis eſt marino mon
ſtro quod habet gladium in ore
Gladius enī eſt lingua detracto
ris pſ. Lingua eorū gladius acu
tus Bernardus. Gladius triceps
lingua detractoris. Nec huiuſmo
di linguam mucrone illo quo latꝰ
dominicum confoſſum eſt et crude
liorē dicere verearis. fodit hic cor
pus criſti ſ3 corpus exanime. ſ3 lin
gua detractoris nec iam examine

fodit ſ examine facit· ipſis ſpinis
et lancea nocētior eſt quibus eum
iudei infixerunt· Gladius iſte dici
tur triceps· qꝛ tres interficit vno
ictu ſcꝫ illum cui detrahitur ⁊ illuꝫ
qui detractōnes audit ⁊ illū qui de
trahit· Pſal· Gladius eorū intret
in corda eorꝫ Gladius iſte figura
tur p gladiū Joab quē occulte ha
buit ſub pallio ſuo ⁊ accedens ad
amaſan ſalutauit eū dicēs Salue
mi frater ⁊ manu vna tenens men
tum eius quaſi oſculando eū· alia
manu extrahens gladiū illo non
aduertente interfecit ſiue pfodit
eum· Nō hiſtoriam· ij· Regum· xx·
Sic detractores arrident hominez
i pñcia ⁊ quādo minime aduertit
pungūt eum gladio lingue ſue de
trahendo Gladius ille multo noci
uior eſt ferreo gladio· qꝛ gladius
ille tm̄ ledit preſētem· iſte abſētez
aliquū p quadraginta vel centū mi
liaria ⁊ nō ſolū malos ſed etiā bo
nos ledit· pſal· Gladiū euaginaue
pctōres vt trucidant rectos corde
ſcꝫ iuſtos ⁊ ſāctos ⁊ non immerito
Criſto em̄ detraxerūt qū vixit· Jo·
vij· Quidam enī dixerunt de ihesu
quoniā bonꝰ eſt· alij autē dixerūt
non ſed ſeducit turbas· Mat· xij·
In beelſebub pncipe demoniorū
eicit demonia· vñ Joh· xv· Si me
pſecuti ſūt ⁊ vos pſequētur Mat·
v· Beati eſtis ſi maledixerint vobis
homines ⁊ dixerint omne malum
aduerſum vos mentientes ꝓpt me
gaudete ⁊ exultate· ecce enim mer
ces veſtra multa eſt in celis· Vitu
pabile eſt mendaciū dyabolicuꝫ
eſt peccatū· homo mendax ſimilis ē
dyabolo imitacōne Joh· viij· Vos
ex prē dyabolo eſtis ⁊ deſideria pa
tris veſtri vultis facere ſcꝫ mentiri
quia qui loquit mendaciū ex dia
bolo eſt qꝛ mendax eſt ⁊ pat eius
Jtez ꝓpter immundiciā qꝛ coinquinat
illud in quo indecēs eſt immundi
cia Si quis os ſuū aptuꝫ haberet
muſcis ⁊ alijs immundicijs vt que
cunqꝫ vellent intrare pmitterꝫ ibi
nidificare· os eius abominabile
eſſet hominibus· Sic os mendax ē
abominabile deo· cū immundicia
mēdacij· multo magis diſplicet deo
q̄ immundicia muſcarum vel alia
cū rerꝫ immundarū Prouerb· xij·
Abominacō eſt domino labia mē
dacia· qui aūt fideliter agūt placent
ei Jtē quia reddit hoiez falſum q̄n
tū enim pualet denarius verus dena
rio falſo· tanto homo verus homini
falſo ⁊ mendaci· Vnde nota mone
ta falſa non debꝫ recipi ſed ꝯburi
ſic mendaces in celo non recipient
ſed in inferno cū demonibus ꝯburē
Jtem q̄a interficit Mendaciū em̄
eſt venenū tante efficacie qꝛ in ore
animam hoīs inficit· Jdeo linguā
noſtram refrenare debeꝰ a menda
cijs· qꝛ dicit ſap· p· Os qd mentit
necat animam ꝟ occidit Auguſt·
diſtinguit octo genera mendacij
⁊ licꝫ aliqua mendacia ſint q̄ deꝰ
odiat in tantuꝫ qꝛ igne purgatorij
pro eis hominem grauat· tamen
quandoqꝫ pro mendacijs eterna
liter damnat· Primo videlicet cuꝫ
quis in hijs mentit que ſunt fidei
vt hereticus· quociens loqtur cō

tra fidē aſſerendo peccat mortaliter
Scdo mortale mēdaciū ē qn̄ nulli
ꝓdeſt ⁊ alicui obeſt. Tercio qd ali
cui obeſt ⁊ alicui ꝓdeſt Quarto ꝙ
fit ſolū mēciendi fallēdiqꝫ libidis
cā qi ſine cā ⁊ vtilitate ⁊ vocat ab
auguſtino pctm̄ mortale. i. menda
ciū qd fit ex lōga ɔſuetudie ⁊ tāta
libidine ꝙ nō dimittitur. Quinto
qd fit ex cupiditate placēdi ē men
daciū adulatoris in malo Alia ta
mendacia ducūt ad pūrgatoriuꝫ
videlicꝫ cū quis taliter mentit ꝙ nl'
li obeſt ⁊ alicui ꝓdeſt, ad euitādū
periculū perſone vel anime cum ta
mē diſtinctōne negociorū. Eſt tn̄
ſingulare mēdaciū qd dn̄s ſingu
lariter inter mortalia deteſtat Se
cūdo eſt mendaciū qn̄ quis ſcient
iurando ɔfirmat ꝙ ſit verū cum ſit
falſum. quanto igitur mendacium
eſt grauiꝰ. tanto grauiꝰ ē iuramē
tum qd illud mendaciū ɔfirmat eſ
ſeverum Ita illud ɔtrariū eſt deo
ꝙ non ſolū punit illud eternaliter
in homine ſed etiam qn̄qꝫ corpora
liter in preſēti vita. imo vbi nimis
abundant piuria punit deus ipa
loca. Ezech. xviij. Viuo ego dicit
dn̄s Item de mendacō require dn̄i
ca tercia poſt octās ephie Tercio
linguam noſtrā refrenare debemꝰ
a periurijs De iſta materia requre
poſt trinitatem in ſermone Abra
he date ſunt ꝓmiſſiōes. ſcilꝫ domi
ca. xiij. poſt penthecoſtes.

De eodem. f. xxxvij.

AMen dico vo
bis ſi quid pecieritis prē
meū in nomine meo dabit vobis
Jo. xvi. In iſtis verb dn̄s fac tria
Primo hortatur nos ad petenduꝫ
Secundo docet petendi modū Ter
cio ꝓmittit ɔſequi peticōis effectū
Primum ibi. Amen amē dico vob
ſi qd pecieritis prēm meū. Secūdū
ibi. In nomine meo. Tercium ibi
dabit vobis. Ad oīa iſta tria ſcien
dū ꝙ quatuor modis ſolent hoīes
impetrare qd petūt ⁊ eiſdē modis
debemꝰ nos ſpūaliter a deo petere ⁊
impetrare Quidam impetrāt ꝑ in
firmitatis ⁊ pauptatis ſue oſtenſi
onem ſicut videmꝰ in mendicis Exē
plum Actu. iij. vbi dicitur de quo
dam claudo q̄ quotidie portabat
an̄ portaꝫ ſpecōſā templi oſtendēs
pauptatē ⁊ debilitateꝫ ſuam. vt in
trātes ſui miſererēt. Cū aūt petrꝰ
⁊ iohēs intrarēt ille rogabat eos
vt elemoſinā ſibi darēt. Cui petrꝰ
Auꝝ ⁊ argentū nō eſt mihi qd au
tē habeo hoc tibi do. In noīe dn̄i
ſurge ⁊ ambula ⁊ ſanatꝰ eſt hō il
le. Hoc mō debemꝰ etiā a dn̄o impe
trare ⁊ petere. ſcꝫ infirmitatē debili
tatē ⁊ pauptatē noſtrā cognoſcen
do. ſic impetrauit dauid dicens. Mi
ſerere mei dn̄e qm̄ infirmꝰ ſū ſana
me dn̄e. qm̄ ɔturbata ſūt oīa oſſa
mea Nō hiſtoriā. ij. Re. xij. qm̄ per
huīlitatē poſt lapſū cuꝫ berſabee
dauid ipetrauit veniā ⁊ remiſſionē
pctōꝝ. Hoc mō impetrauit Salo
mon ſapientiā allegando inſipien
ciā ſuā huīliter Cui cuꝫ dn̄s diceret
Pete a me qd vis vt deꝫ tibi. Ait ſa
lomō. dn̄e deꝰ Ego ſū puer puulus
ignorās ⁊ egrare me feciſti. da m̄

ergo cor docile vt poſſim iudicare
populum tuū ⁊ diſcernere inter bo
num ⁊ malū Et placuit ſermo iſte
coram dn̄o ⁊ dedit ei ſapientiā eo
ꝙ ſuam inſipientiā humiliter al
legauerat. Econtra ſuperbi ponunt
pulchritudinē exteriꝰ. gloriando ꝓpter
oſtenſionem. ⁊ ideo non īpetrant
Potentes enī qui ſe diuites oſten
dūt nō ſolū n̄ impetrant. ſed etiā
aliquando habitis ſpoliant̄. Exem
plū habeꝰ i phariſeo ⁊ publicano
Luc. xviij. Secūdo quidā īpetrant
per donorū largicōem. ſic fit in cu
rijs principum qui habet dare ha
bet īpetrare Sic impetrauit regina
ſaba a ſalomone quicqd pecijt. iij.
Regum decimo Regina ſaba dedit
regi ſalomoni cētum viginti talen
ta auri ⁊ aromata multa nimis et
gemmas p̄cioſas. Rex autē Salo
mō dedit regine quicqd voluit ⁊ q̄
pecijt. Eodē mō debemꝰ impetrare
a domino p elemoſinarū largicio
nem. Vnde Luce ſexto. Date et da
bitur vobis. Gloſa date pauperibꝰ
bona tēpalia ⁊ dabuntur vobis
bona ſpiritualia et celeſtia. Econtra
qui non dant non impetrant Exē
plum in epulone cui petenti nega
ta eſt gutta vna aq̄. quia pauperi
lazaro vnam micā panis negaue
rat vt pz luc. xvi Exemplum Qui
dam homo pauper ſepe orās deū
vt ſue pauptati ſubueniret quadā
autem die cum oraret aſtitit ei mē
dicus dicens Miſerere mei dādo ele
moſinā vt etiam dn̄s tui dignetur
in omnibꝰ neceſſitatibus miſereri
Cumq3 ille non haberet niſi ſolum

denariū eundē ſibi dedit. Cumq3 do
mum rediret ⁊ ad menſā ſederet ve
nit quidam ignotꝰ quē nunq̄ pri
us viderat dicēs Accipe viginti ſo
lidos quos miſit tibi dominꝰ meꝰ
cui dediſti priꝰ denariū. Cui ille ⁊
quis eſt dn̄s tuꝰ Et ille. dominꝰ me
us eſt ihs criſtꝰ ⁊ hoc dcō euanuit
⁊ creditur fuiſſe angelꝰ dei. Tercio
ſolēt quidā impetrare p adulacō
nem ⁊ graciarū actōem. ſicut hiſtri
ones qui ſolent dicere diuitibꝰ ad
ulando Dn̄s retribuet pri veſtro ꝙ
ſepe mihi benefecit ⁊ vos ſimiliter
bn̄fecistis mihi ⁊ adhuc facitis Sic
impetrauit heſter peticōnem a re
ge aſſuero que adulando dicebat
ſibi valde admirabilis es domine
⁊ facies tua plena graciarū ꝓpter
hoc meruit audiri a rege. Si dimi
diū regni mei petieris impetrabis
ſic ⁊ nos debemus domino deo gra
cias agere de beneficijs ⁊ quaſi ad
ulando ad memoriā reuocare. pſ
Reminiſcere miſeracōnum tuarum
antiquarū dn̄e. ad phil. iiij. In om
oracōe cū grāꝝ actōe peticōes ve
ſtre innoteſcant apud deum. Exem
plum Quidam ſacdꝰ temptabatur
multum a ſpiritu fornicacōis ⁊ cū
amplius reſiſtere non poſſet. pro
ſternens ſe in oracionē dixit. Do
mine ihesu criſte gracias tibi refe
ro de omnibus beneficijs tuis mi
hi collatis ⁊ recognoſco me habere
nihil niſi de tua gracia ⁊ miſericor
dia Et ſcio ꝙ a me ipſo amplius
non poſſum huic temptacioni re
ſiſtere. Vnde rogo te vt mihi tua
gracia ſubueniat ⁊ ſtatim exaudi

tus eſt ⁊ temptacō ceſſauit. Quan
to ſolēt aliqui impetrare ꝑ peticō
nis iportunitatē ſiue pſeuerancīā
ſic impetrauit thobias iunior peti
cōem ſuam a raguele q̄n dicebat.
nō comedā nec bibā donec priꝰ ꝑe
ticōez meā ɔfirmes Thob. vij. ſic
impetrauit mater beati auguſtini
petitione ſua cōuerſionem filij ſui
Vnde dicebat btūs Amb. Impoſ
ſibile eſt ꝙ filiꝰ tot lacrimaꝝ pere
at. vnde dicit Luc. xi. in quadaꝫ pa
bola Si aliquiſ iret ad amicū ſuum
nocte ⁊ peteret ab eo accōmoda ꝫ
panes ⁊ ille nollꝫ ſurgere de como
do ſuo eo ꝙ amicus eius eſſet. ſi ta
men ille pſeueraret in pulſando ⁊
petēdo. ad vltimum ille tedio victꝰ
ꝓpter iportunitatē ⁊ pſeuerancīā
eius. ſurgeret ⁊ daret ſibi. ſic deuſ
vult nob̄ dare ſi pſeuerāt peticeri
mus. Exemplū Legitur in legēda
beate Elizabeth. cū vir quidam ma
nu ɔtractus ſepulchrū beate eliſa
beth viſitaſſet bis ⁊ n̄ eſſet curatꝰ
⁊ tercō cum vxore ſua pcexiſſꝫ illic
occurrit eis venerandus ſenex di
cēs Cuꝫ illic peruenerís manū tuam
ꝓ fundo ſb̄ lapide ſepulchri mitte
⁊ pſeuerāter ora ⁊ recipies ſanita
tem Stulti enim ſunt qui abiectis
oblacōibꝰ ſtatī recedūt. cū ſāctis
placeat ꝙ cum pſeuerantia patro
cinia eorū iplorētur. Moxq̄ ſenex
diſparuit ⁊ reuelatū eſt ei ꝙ ſāctꝰ
nicolaꝰ fuiſſet. Cumq̄ ille illic re
miſſet ⁊ in orōne pſeueraſſet ſtatī
ſanitatē recepit. quā ſanitatē ani
me nobis cōcedat qui ſine fine vi
uit ⁊ regnat. Amen.

Onfitemini al
terutrꝫ pctā veſtra Jaco. v
In verbis iſtis ꝓuocat noſ apoſto
luſ iacobus ad confeſſionem ſine
qua nemo poteſt ſaluꝰ fieri dūmō
habeat copiam ɔfitendi Prouerb
xxviij. Qui abſcōdit ſcelera ſua nō
diriget in terra. qui autē ɔfeſſꝰ fue
rit ⁊ reliquerit ea miſericordiam ɔ
ſequet Sciēduꝫ ꝙ multa ſunt que
nos poſſunt ꝓuocare ad peniten
ciam ſiue cōfeſſionem. Primuꝫ eſt
cōſideracō piculi in quo ſumꝰ q̄diu
inconfeſſi manemꝰ Eſt enim pctōr
in poteſtate diaboli ⁊ poſſet eū dia
boluſ ducere in pfundū inferni ſi n̄
diuina miſericordia euꝫ conſerua
ret Tren. iij. Miſericordie domini
ꝙ nō ſumꝰ cōſūpti. ꝙ nō defe cerūt
miſeracōes eiuſ Ber. Miſera cō tua
domie ſup me que nō poterit expli
cari ſermone q̄ benigna q̄ liberal
q̄ gratuita fuerit. ego peccaui ⁊
tu diſſimulabas. ꝓlōgabā mltō
tempe iniq̄tatem meā. ⁊ tu domie
ꝓlongaſti pietatē tuam. nō cōtine
baꝫ ego a ſcelerib ⁊ tu cōtinebas
a flagellacōibꝰ. Secūdū eſt quia
ꝑ ɔfeſſionē ab oībꝫ pctīs et culpis
liberāmr̄ ꝑ. Jo. ſi ɔfiteamur pctā no
ſtra fidel ⁊ iuſtꝰ ē deuſ vt remittat
nobis ea ⁊ nos mundet ab oī iniq̄
tate O q̄ ſtultꝰ eſſet leproſus q̄ ſe
ꝓprijſ verbis curarē poſſꝫ ⁊ nō face
ret. Et recte pctōr leproſꝰ ē corā deo
et angelꝭ eiꝰ q̄ ꝑ ꝓpriā ɔfeſſionem
mūdat ⁊ q̄nq̄ ſola volūtate cōfitē
di vult Lu. xvij. Leproſi āteq̄ veniret

ad ſacerdotem mundati ſunt. Ter
cium eſt ꝙ ꝑ confeſſionez ab eter
na pena liberamur Pſal. Ne tra
das dñe beſtijs aïas ꝯfitẽciuz tibi
Si non vis tradi beſtijs infernali
bus ⁊ dyabolis. pctã tua confitea
ris Aug. Pctã ſiue pua ſiue mag
ſint. impunita eſſe non poſſunt. vł
enĩ homine penitẽte vł deo iudicã
te pleciuntur. Ceſſat autẽ diuina
vindcã ſi ꝯfeſſio pcurrat huãna.
Quartuz eſt ꝙ ꝑ ꝯfeſſionez a tẽp
tacõne dyaboli liberamur. Augꝰ.
Neqꝫ enĩz facilꝰ ab inimico ſcꝫ dia
bolo deijcimur. ꝙ cuz eũ ſupbe imi
tamur. nec vehemẽciꝰ ꝓſternĩꝰ ꝙ
cum in humilitate dñm ſequimur
Nec acriores ei dolores infligimꝰ
ꝙ cũ plagas pctõrum noſtrorum
ꝯfitendo ⁊ penitendo ſanamꝰ. Ex
emplũ de quodam viro ſancto no
mine vuilhelmꝰ in oratione pno
ctante cui occurrit dyabolꝰ in ſpe
cie hoĩs quẽz vir dei in ſpiritu cog
noſcẽs ait Adiuro te ꝑ deũ vt dicas
mihi quid tibi ſit maiꝰ impedimẽ
tũ in aïabꝫ Reſpondit ille licꝫ dicaz
inuite non poſſum tibi celare. noui
enĩ ꝙ ſãctꝰ hõ ſis Frequẽs inquit
⁊ pura ꝯfeſſio. Naz talis ꝯfeſſio
me ⁊ omnes ſocios meos debili
tat ꝙ non poſſumꝰ ꝯtra hominem
in temptacione ꝓualere vulnerat
⁊ ſupat nos. quẽ amittiꝰ in breui
ĩ ꝯfeſſioĩs hora quẽ habuiꝰ ĩ nrã
poteſtate multis annis. Quitũ eſt
ꝙ a pena corpali liberamur et ſa
namur mediãte ꝯfeſſione. ſepe ei
immittit dominꝰ homini infirmita
tes ⁊ plagas corporales ꝓpter pec

cata ſua donec iniquitatem ſuam
confiteatur Leuitici xxvi Propter
peccata ſua ⁊ ſuoꝝ patruz affligẽt
donec confiteantur iniqtates ſuas
vnde legitur cum dominꝰ ſanaſſet
infirmum dixit ei Vade ⁊ ampliꝰ
noli peccare ne deterius tibi aliqd
contingat. vnde conſulendum eſt
infirmis ante omnem medicinaz
vt confiteantur pctã ſua Exemplũ
quedam domina muta ad confeſſi
onem venit ⁊ cum confitei non poſ
ſet. dixit ei ſacerdos quare non lo
queris At illa innuebat ei mãibꝫ
ꝙ loqui non poſſet. Et ait ille. Exq̃
loqui non potes ore ſaltem corde
loquaris intra teipſum ⁊ dolens
de peccatis tuis. quod cum feciſſꝫ
vna rana maxima ex ore eiꝰ ſalijt
⁊ vltra non comparuit ⁊ tunc illa
cepit loqui ⁊ ꝯfiteri. Sextuz eſt ꝙ
ꝑ ꝯfeſſionem regnũ celorum intro
imus pſ. Introite portas eius in
confeſſione. Eccĩ. iiij. Non ꝯfunda
ris ꝓ anima tua dicere veruz ⁊ dice
re verum in confeſſione ⁊ confiteri
Eſt enĩz ꝯfeſſio adducẽs gloriaz
id eſt vitam eternam. Exemplum
Quidam latro vidit quoſdã viros
religioſos pretereũtes ſiluã in q̃ la
titabat ⁊ ꝯtritꝰ cucurrit poſt eos
clamans ⁊ rogans vt ꝯfeſſionem
eiꝰ audirent. Et illi timentes ꝙ eos
occidere vellꝫ fugerũt. ⁊ ipe ſequẽs
eos fortiꝰ cecidit ſ rupe ⁊ fracto col
lo expirauit. Tũc demões venerũt
⁊ voluerũt aïam eius rape. ſꝫ btã
vgo veniens eũ liberauit dicẽs. hec
eſt ſentẽcia filij mei. Talez te iudi
co qualez te inuenio Inuoluntate ei

cõſiſtebi fuit ⁊ ideo veſter nõ erit a
ſic ad celũ cũ ꝑduxit Ad quã ⁊c.

De eodem. lxxxix.

Petite et dabi
tur vobis Mat. vij. In ver
bis ꝓpoſitis ꝓuocat nos dñs ad pe
tendum ⁊ promittit peticionis no
ſtre effectum. Sed circa peticõnez
tria ſũt attendẽda ſcilicet Noſtra
neceſſitas. Peticõnis cõgruitas.
et diuina largitas. Circa primum
nota ꝙ neceſſe habem⁹ orare ꝓpter
duo Primo ꝓpter noſtrorũ hoſtiũ
impugnacõnem ⁊ demonũ impu
gnacõnem q̃ nos omni tpe impu
gnant. vñ patet Judith. ix. vbi le
gitur ꝙ cum holofernes qui impu
gnabat filios iſrł obſediſſet betuli
am. ꝑ totam noctẽ in eccliam dei in
ierũt ⁊ orauerũt petẽtes auxiliuȝ a
dño Tot eniȝ ſũt inimici ⁊ tot mo
dis impugnant ꝙ ſine adiutorio
dei eis reſiſtere nõ poſſum⁹ Jdo ne
ceſſe eſt vt eis ꝑ oracionẽ rñſtem⁹
vñ dĩ Exod. xvij. Cũq3 eleuabat
moyſes manus vincebat iſrł. qñ
remiſit vincebat amelech. Nõ. hi
ſto. vñ Judith. iiij. Memores eſto
te ſerui dei moyſi q̃ amelech nõ fer
ro pugnãdo ſꝫ precibus deuicit. Se
cũdo ꝓpter iudicis ſeuiſſimã vł gra
uiſſimã offenſionez Vñ ſicut iam
aliq̃s ſuſpendẽdus ſtans corã iudi
ce cũ mag̃ cõſtãcia ⁊ iſtãcia veniã
petit Jta tu cuȝ mag̃ iſtãcia veniam
anime petere debes Ps. Vitam pe
ciit a te ⁊ tribuiſti ei longitudinez
dierũ in ſeculum ſeculi. vitaȝ vtiq3
ſpiritualem et eternãlem Sed aliꝫ
de quod ait gregori⁹. Eternã vitaȝ
ſi ore petim⁹ nec corde deſideram⁹
clamãtes tacemus Math. vij. Nõ
omnis qui dicit michi domine do
mine intrabit in regnum celoruȝ.
ſed qui facit voluntatẽ patris mei
qui eſt in celis. Secundo debem⁹ cir
ca peticõnem. cõgruitatẽ ſiue qua
litatem aduertere. ſ. qualis debeat
eſſe qui petit ⁊ qualia petere dꝫbeat
et qualiter petere. Circa primũ nõ
ꝙ qui vult petere debet eſſe ſine pec
cato. ꝑ. Johan. iij. Cariſſimi ſi cor
noſtrum non reprehenderit nos.
fiduciam habemus ad deũ. ꝙ quic
quid pecierimus recipiem⁹ ab eo
Quem autem cõprehendit de aliq̃
peccato. hunc autem non exaudit
dominus. ps̃. Iniquitatem ſi aſpe
xi in corde meo non exaudiet deus
Greg̃. cum is qui diſplicet ad inter
cedendum mittitur. irati anim⁹ ad
deteriora prouocatur. Et maxime
qui odiuȝ habent in corde. quia cõ
tra ſeipſum petit talis qñ dicit. di
mitte nobis debita noſtra. ſicut ⁊c.
Scdõ videndum eſt qualia debem⁹
petere. ſ. bona ſpũalia vel bona poſſi
bilia ⁊ vtilia ꝑ. Joh. v. Quodcũq3
pecieritis ſcdm voluntatez eius ex
audiet vos Salutem anime tue ⁊
ea que ad ſalutẽ ſũt petere debes.
talia ſcdm voluntatẽ dei ſunt. vnde
prima Theſſ. iiij. Hec eſt volũtas
dei ſanctificacio veſtra ⁊ ſaluacio
veſtra Qui aliter petit nõ exaudie
tur Beda Qui diuicias ⁊ honores
ſeculi petit aut vindictam certã de
inimico Jpſe in infimis iacens. vi

les ad deum̄ preces mittit. vn̄ ait
dominus ſolomoni. iij. Reguȝ. iij.
quia poſtulaſti tibi ſapienciā ⁊ n̄
petiſti dies multos aut diuicias ā
animas inimicorū tuorum ⁊c̄. no
ta hiſtoriam. Tercio videnduȝ eſt
qualiter debemus petere. quia inte
te et deuote. pſ. Delectare in domi
no et dabit tibi peticiones cordis
tui. Yſidorus verba deprecantis de
us nō attendit ſed cor orantis aſpi
cit. Tercio circa peticōnem attēde
re debemus diuinam largitatē. Ip
ſe enī dat abundanter. ⁊ inceſſan
ter. largiter. De primo dicitur Ia
cobi. p̄. Poſtulet homo a deo qui
dat omnibus affluenter ⁊ nō im
propat ⁊ dabitur ei Bn̄ dicit afflu
enter plus enī dat ꝙ petere poſſu
mus Eph. iij. Potens eſt omnia
facere abūdanter ⁊ abūdācius ꝙ
petimꝰ. Hoc patet in filio prodigo
Luc. xv. Maiora enī accepit ꝙ pe
tiuit. quoniaȝ petiuit ꝙ faceret eū
ſicut vnum ex mercenarijs ſuis. et
plus dedit ei quoniam in filiuȝ eū
recepit. Et in zacharia cui oranti ꝓ
ſalute populi dictum eſt ab ange
lo Ne timeas zacharia exaudita ē
oratio tua. Inſup elyſabeth vxor
tua pariet tibi filium. pro filio nō
rogabat. et tamen ſibi datus eſt
Luc. p̄. Secdō dat inceſſanter. eccl.
xvij. Numerum dierum et tempꝰ
dedit illi. Quis dat tibi diem in q̄
hodie viuis ⁊ omnes dies quos vi
xiſti. imo deus. Quot ergo diebꝰ
ſiue horis vixeris. tot data dei tem
pis. Quid dicam de donis que ꝑ om
nes dies ⁊ horas vite dantur et de

tempalibus ⁊ ſpiritualibus Quo
tidie enim dat pro te corpus ſuuȝ
offerendum Iohannis. vi. Domi
ne da nobis ſemper panem hunc
O quanta putas dabit in celo qui
tanta dat in mundo. Auguſtinus
qui peccatori donauit mortem filij
ſui. quid ſeruat ſaluato per mor
tem filij ſui. Dominus ergo non
ceſſat dare ſi non ceſſas petere Ma
th. vij. Petite ⁊ dabitur vobis. Ite
non ceſſat dare ſi tu non ceſſas pe
tere. Luc. vi. Date ⁊ dabitur vobis
Auguſtinꝰ. Erubeſcat humana pi
gricia plus vult ille dare ꝙ nos ac
cipe. Dedit eniȝ nobis in preſenti
naturam vt eſſemus. animaȝ vt vi
ueremus. mentē vt intelligeremꝰ
Dabit etiaȝ in futuro quicquid de
ſideramus Amb. In futuro appare
bit donum dei in remuneracōne cre
dencium quod oculus nō vidit.
nec auris audiuit. nec cor hominis
cogitare potuit quod nobis donet
qui ſine fine viuit ⁊ regnat. Amē.

De aſcēſione dn̄i F. xc.

Ecce aſcendit q̄
ſi aquila et expādit alas
ſuas ſup boſra Iere. xlix. In verb
iſtis tanguntur duo Primū ē aſcē
ſio domini qn̄ dicitur Aſcendit q̄ſi
aquila. Secdm ē ſpūſſancti miſſio.
cuȝ ſubiungit. ⁊ expādit alas ſuas
ſup boſra. Boſra enī interpretatur
anguſtia ⁊ ſignat diſcipulos xp̄i q̄
erant in anguſtia ⁊ turbati de ab
ſencia ipſius Sup illos expandit

alas ſuas qñ ſpũſanctũ eis miſit
Circa primum ſciendũ ꝙ xp̃s cõ
patur aquile ꝓpter multas ꝓprieta
tes aq̃le. Prima ẽ liberalitas Adeo
enĩ liberalis eſt aquila ꝙ ſuum ci
bum cum omnibꝰ auibus diuidit
et eas paſcit. Sic facit iſta nobilis
aquila .i. xp̃us qui ſua liberalitate
paſcit totum mundum Videmus
enĩ ꝙ deus omnia ad noſtrum vi
ctum ⁊ ad noſtrã vtilitatẽ ⁊ volun
tatẽ creauit. Volucres celi ⁊ piſces
maris et beſtias terre. diuerſa ge
nera fructuũ ⁊ ſeminum qui fructꝰ
terre ſingulis annis procedunt.
⁊ in hoc non ſufficit ſibi: quin ꝓpri
um corpus dedit nobis in cibum.
et ſanguinem ſuum in potuꝫ. Vn
de accepit panem fregit benedixit
et dedit diſcipulis ſuis dicens. Ac
cipite ⁊ comedite hoc eſt corpꝰ me
um. Similiter ⁊ calicem poſtꝙ̃ cena
uit dicens. ⁊c̃ Sicut tunc cibauit
eos ſuo corpore. ſic adhuc cibat q̃
tidie omnes qui digni ſunt. Secũ
do inuenimus in aquila ꝙ alcius
volat ꝙ̃ alie aues ⁊ alciꝰ nidificat
Sic chriſtus hodie alcius volauit
in humanitate ꝙ̃ aliquis homo vn
ꝙ̃ fecit. quia ſuper omnes choros
angelorum aſcendit. De iſto vola
dicitᷣ Job triceſimo nono. Ad pre
ceptum tuum eleuabitur aquila ⁊
in abditis et arduis ponet nidum
ſuum. ¶ Aquila iſta chriſtus eſt.
qui ad preceptum patris ſui cele
ſtis de celo ad terram deſcendit. Et
hodie ſuper omnes choros angelo
rum reaſcendit. et ibi poſuit niduꝫ
ſuum et habitacõnem ſuam in ar

duis ſcilicet ad dexteraꝫ dei patris
ſui cui regnat coequalis. Et quare
ita alte nidũ ſuum poſuit. certe hoc
fecit ideo. vt noſtrum poſt ſe trahe
ret affectum et deſideriuꝫ. Deutro.
triceſimoſecundo. Sicut aquila ad
volandum prouocat pullos ſuos
et ſuper eos volitans Sic chriſtꝰ
ante nos aſcendit ⁊ alas ſuas ſup
nos expandit vt nos qui ſumꝰ pul
li eius poſt eum volemus. Due enĩ
ale quibꝰ nos volare debemꝰ poſt
ipſum ſunt duplex caritas ſcilicet
dei et proximi. ſine quibus ad euꝫ
nullus venire poteſt. De iſtis alis
Apocalipſis duodecimo vbi dicitᷣ
Q; inter cetera mirabilia oſtenſa
eſt iohanni mulier parturiens ⁊
draco magnus habens ſepteꝫ ca
pita. expectauit fructum mulieris
vt poſtꝙ̃ pepiſſet deuoraret. Tũc
mulieri date ſunt due ale aquile ⁊
euolauit. Mulier iſta parturiens
ſignificat quamlibet fidelẽ animã
ſanctam que ꝑturit. cum fructum
boni opis facit. Sed draco cum ſep
tem capitibꝰ .i. dyabolus cum ſep
teꝫ capitalibꝰ peccatis nititᷣ fructũ
boni operis impedire ⁊ annihilare
Si aũt vult anima eius euadere iſi
dias eiuſ ſõnes. debet aſſumere du
as alas aquile .i. duplicem carita
tem dei ⁊ proximi. tunc non poteſt
dyabolus fructum eius ſuffocare
et hijs duabus aliſ poteſt anima
volarẽ ad chriſtum in celũ. Augꝰ.
Quiſquis dilexerit deum ⁊ ꝓximũ
habet animam pennatam liberis a
lis. ſancto amore volantẽ in celuꝫ.
Quicũꝗ aũt ſeculi amorẽ implicatᷣ

defectū haƀet in pennis. quacūq;
hac alarū caruerīs ad celū nō vo
labis. Tercio inuenim⁹ in aquila
q̄ pcellit alias aues in viſu q̄ lim
pidius videt ſolē q̄ alie aues Vn̄
de ea legitur q̄ ſolet pullos ſuos p
bare ꝯtra ſolē. ſi ſolem clare intuē
tur cognoſcit eſſe ſuos ⁊ nutrit eos
Pullū vero q̄ ſolem clare nō intue
tur deicit de nido tāq̄ alienū Iſtd
inuenimus in aquila iſta ſcilicet i
chriſto qui valde acutum viſū ha
bet Heb. iiij. Omnia apta ⁊ nuda
ſunt oculis eius. Nichil enī eſt in
mundo adeo occultum quin ipē to
tum videat. nihil enī ita acutū vt
oculi eius non totum factū homi
nis videāt ⁊ non ſolū facta. ſed eti
am minimas cogitacōnes et deſide
ria cordiū intuet. Et ſi aliq̄s vidit
aliū male agere clamat ve tibi q̄d
agis. Sic aquila iſta .ſ. xp̄s qui cū
cta videt clamat peccatorib⁹ Quid
facitis ⁊ hoc p vocem predicatoris
vel p ꝯſcientiam interi⁹ mordentē
De iſta aquila dicit Apo. viij. Vi
di et audiui vocem vnius aquile vo
lantis p mediū celi clamantē ⁊ di
centem voce magna. Ve ve ve ha
bitantib⁹ in terra ⁊ illis qui habēt
corda inclinata ad terrena et non
ad celeſtia. Illis dicit trib⁹ vicib⁹
ve ve ve. primo ve p peccato cordis.
ſecūdo ve pro peccato oris. tertio ve
p pccō opis. Pccā cordis ſūt cogi
tacōes male deſidia mala. ſupbia
inuidia. ira. odiū. auaricia. vana
gloria et ſimilia. Peccata oris ſūt
verba turpia ⁊ mala. mēdacia de
tractōes. piuria et ſimilia. Pecca
ta operis ſunt furta. homicidia. ra
pia. vſura. luxuria. gula ⁊ ſimilia.
Omīa iſta ſunt nuda et apta ocu
lis eius q̄ntūcūq; occulte ꝯtingūt
Exēplū in thayda meretrice. Tha
ys meretrix erat tante pulchritu
dinis q̄ multi ppter eā vendit is ſb
ſtancijs: ad vltimū ad paupertatē
deuenerūt finalē. ⁊ multi ſe mutuo
occiderunt et ſic multas aīas dya
bolo offerebāt. Qd audiēs quidā
ſanctus abbas. Sumpto habitu
ſeculari venit ad eā dās ei ſolidū.
quē putans eum velle peccare cū
ea introduxit eum in ſecretum cu
biculum At ille. Eſt ne aliud ſecre
cius cubiculum vbi nullus videre
poſſit Cui illa Null⁹ hominū hic vi
dere poterit. Si aūt deum times nō
eſt locus ita occult⁹ q̄ ei abſcōda
tur Cui ſanct⁹. Credis eſſe deū qui
omnia videat q̄ in mūdo ꝯtingūt.
At illa credo. Cui ſanct⁹. Cur ergo
aīā tuā ⁊ tantas aīas dānaſti q̄
nō ſolū p te ſ; p omnib⁹ illis reddi
tura es rationē. Qd audiēs illa cō
trita ad pedes ei⁹ cecidit ⁊ cū lacri
mis veniā poſtulauit. Et acceptis
bonis omnib⁹ detulit in mediā ciui
tatē ⁊ corā omnib⁹ cōbuſſit dicēs
Venite ⁊ videte quō ea que peccā
do lucrat⁹ ſum exurām ⁊ hoc facto
perexit ad abbatē ⁊ petiuit veniam
qui incluſit eam in quadā cella tri
bus annis. Poſtea reuelatū ē q̄
domin⁹ penitenciā eius acceptaſſ;
et ei ōnia pccā dimiſiſſet ⁊ tūc eā
eduxit ⁊ poſt. xv. dies ad dominū
migrauit. Attēde ergo o homo q̄
dn̄s omnia videt tanq̄ ſibi pn̄cia.

Aſcendit deus
in iubilacione ⁊ dñs in vo
ce tube glo. reuertet. Ps. In vbis
ꝓpoſitis duo notant. Primum io
cunda in celum xpi aſcenſio. Secun
dum tremebunda xpi ad iudiciū
reuerſio. Primum ibi Aſcendit de
us in iubilacōne. Secūdū ibi ⁊ do
minus in voce tube. Circa primū
notādū ꝙ aſcēſio xpi fuit trib⁹ iocū
da. ſcilicet ſibiipſi. ſanctis angelis
et antiquis patribus. Gaudebat
enī ipſe propter opis ſui cōſūmati
onem. Homines enī ſolent multū
letari quando magnalia opeā lau
dabili fine pegerūt ſic xps opus
ſuum a patre celeſti traditū ſibi.
laudabiliter expleuerat. vnde dic
Johānis xvij. Opus cōſummaui
quod dediſti michi vt facerem Et
moriens dixit Joh. xix. Conſūma
tum eſt. quicqd mihi cōmiſſū eſt
a patre meo. nam mundū vicerat
p pauptatē Joh. xvi. Cōfidite qr
ego vici mundū. dyabolū vicit p
humilitatē Jo. xvi Princeps hui⁹
mūdi iā iudicat⁹ ē Hominē pditū
repauerat p penalitatē. Et ideo le
tanter aſcendit Luc. xv. dicens ad
angelos Cōgratulamini mihi qr
inueni ouē meam quā pdideram
Nota parabolam require dominica
tercia poſt feſtū trinitatis in euā
gelio. Scdo fuit xpi aſcēſio iocunda
angelis. Gaudebāt enī primo an
geli ꝓpter noui hominis viſionem.
quia ipē eſt in quē deſiderant āge
li pſpicere. ſicut dicit p. Pe. p. In
p illo verbo dicit glo. Tanta ē illi⁹
hominis qui p nobis paſſus eſt glo
ria. vt etiā angelice in celo vtutes
cum ſint eterne felicitatis pfecte. nō
ſolū immortalis diuinitatis mag
nificenciā. ſꝫ etiā aſſumpte huma
nitatis claritatē ſemp aſpicē gau
deāt In aſcenſione xpi cū viderent
angeli nouū hominē venientē quē
nūq̄ in celo viderāt ab inicio ⁊ cū
intuerent eius faciem v ipſi⁹ facici
pulchritudinē. repleti ſūt immēſo
gaudio ita ꝙ ſemp in eū pſpicere
deſiderant cuius faciē nunq̄ cernē
ceſſant Tā iocūda ē facies illa ſic
dicit fulgenci⁹. Qꝫ ſi anima eſſet i
omnibus penis inferni ⁊ videre poſ
ſet faciē illam nullo mō ſētiret pe
nā inferni. Hāc faciē ſancti patres
exiſtētes i limbo cū magno deſide
rio deſiderauerūt dicētes cum pſ.
Oſtēde nob faciē tuā ⁊ ſalui erim⁹
et etiā exiſtentes in ſeculo deſideā
bāt faciē illā videre. iij. Re. x. Vni
uerſa terra deſiderābat videre vultū
ſalomōis regis v xpi Cū ergo iſtā
iocundā faciē dei angeli viderent
multū letati ſunt. Scdo gaudebant
angeli ꝓpter ruinē eorū reſtaurati
onem. Videbāt enī eum venientē
cū multitudine magnā ſaluādorū
qui replere debebant locū ex q̄ lu
cifer cū ſuis ceciderat Luc. xv Gau
diū eſt angel dei ſup vno peccato
re penitenciā agente. Quid putas
quale gaudiū tunc erāt eis. cū vide
rant tot milia ſaluatorū cū xpo ve
nire. Tercio xpi aſcenſio fuit iocū
da patribus in limbo inferni. Gau

bant enī ꝓpter tria. ꝓpter carcēris
ereptionē. ꝓpter regni celeſtis ad
eptionē. ꝓpter angeloꝝ delectabi
lem aſſociationē. De hijs tribꝫ dī
Yſa. lri. Leuauerunt vocē ꝓpꝫ carce
ris euaſionē qn̄ dicebant. aduenī
ſti deſiderabilis quē expectabamꝰ
in tenebris. Sꝫ laudantes ꝓpꝫ cele
ſtis regni manſionez. q2 oculo ad
oculū videbūt dei faciē ⁊ ſocietatē
angeloꝝ delectabilez. Secūdo gau
debant ꝓpter humane nature ſub
limacionem. Nam humana natu
ra ſublimata fuit ſup naturaz an
gelorum in chriſto Unde angeli
dignitatem humane nature ꝯſide
rantes deinceps ꝓhibuerūt ſe ab
hominibꝰ adorari. ſic dicitꝛ Apoc.
xix. Cecidit iohannes ante pedes
angeli vt adoraret eū. Et dixit ei an
gelus. vide ne feceris. ꝯſeruꝰ eniz
tuus ſum ⁊ frater Ibi dicit gloſa
In veteri lege nō ꝓhibuit ſe adorā
ri angelus. ſed poſt aſcenſionē vi
dens ſupra ſe exaltari humanam
naturā ab homine timuit adorari
Leo papa. Naturā noſtre humani
tatis hodie vltra cunctoꝝ altitudi
nē ad dei patris poteſtatē eſt ꝓue
cta Conceſſum eſt vt mirabilior fie
ret dei grā cū remota ſit ab aſpectu
hominū ac. ſic patet primū. ſ. q2 io
cunda ſit dei aſcēſio. Scd̄o notatur
tremebunda xp̄i reuerſio. q2 in vo
ce tube reuertetur. que nō occulta
erit ſed manifeſta ⁊ omnibꝰ pctō
ribus tremebūda. Nam virtutes
celoruz mouebuntꝛ. ⁊ ad modū tre
mentiū ſe habebūt ſicut dicitꝛ Lu.
xxi. Quid ergo erit de miſeris pctō
ribus Sciendū aūt q2 audietur tri
plex vox in aduentu xp̄i ad iudici
um. ſ. citacōis. diſceptationis. ⁊ dif
finicōnis Prima vox eſt citacōnis
qn̄ mortui citantꝛ ad iudiciuz Ma
th. xxiiij. Mittet angelos cū tuba
et voce magn̄a ꝯgregabūt electos
cum reprobis a quatuor vētis celi
⁊ a quatuor finibꝫ terre. oriēte. occi
dente. aquilone ⁊ auſtro. Criſo. O
q̄ꝫ magna erit vox illa ⁊ terribilis
cui obediūt ōnia elemēta q̄ petras
ſcindit. inferos frangit monumē
ta apit. vincula mortis diſſoluit.
et vniuerſos mortuos reſurgere fa
cit. ⁊ ad iudiciū venire ꝯpellit. Adeo
terribilis erit reprobis. ſicut dicit
Auguſtinꝰ Qz mallent omnia in
ferni tormenta ſuſtinere q̄ꝫ ipſam
audire. Non enī ſoluz homines bo
nos ſed etiam malos ⁊ omnia de
monia ſiue velint nolint an̄ ipſuz
ſicut ante creatorem ſuum regem
deum ⁊ iudicē omniū ꝯgregabū
tur nec a conſpectu ſemoueri poſ
ſūt. nec licēciari nec ꝯdēnari n̄ ab
eo Ecce mirabilis ⁊ ſtupenda maie
ſtas ⁊ dignitas ſaluatoris noſtri.
quia ſola virtute ſue voluntatis ꝯ
gregabuntur ante euz omnes ha
bitantes in celo et in terra ⁊ ſb̄ ter
ra et in inferno ne ſit qui ſe abſcō
data caloris ſui virtute. Iſtud ita
terribile erit q2 damnati tūc dicēt
montibus. Cadite ſuper nos ⁊ col
libus cooperite nos. De iſta voce
dicit beatus Iheronimus. Siue co
medam ſiue bibam ſiue aliquid
aliud faciam ſemꝑ videtur michi i
ſonare i auribꝰ meis illa vox tubi

tis ſ Surgite mortui ⁊ venite ad iudi
cium Hec vox citacōis ē terribilis·
ſ; vox diſceptacōis erit terribilior.
de qua dicit̄ Iohel·iij·Congregabo
omnes gentes ⁊ ducam eas in val
lem ioſaphat et ibi diſceptabo cū
eis·Diſceptabit autē a maximis i
cipiens et vſqꝫ ad nouiſſima deue
niens·Primo obiciet malis bñfi
cium paſſionis ſue propter hoc cy
catrices reſeruauit Auguſt. Domi
nus ideo cicatrices reſeruauit vt in
iudicio hoſtibus ſuis exprobret: ⁊
cōuincens eos dicet·Ecce hominē
quem crucifixiſtis Ecce deum ⁊ ho
minem quem credere noluiſtis·vi
dete vulnerā que infixiſtis·agnoſci
te latus quod pupugiſtis·ꝓpter
vos apertum eſt ⁊ intrare noluiſtis
Criſoſtom9 Exprobrabit in iudicio
cū peccatoribus malis dicēs Ego
ꝓpter vos factus ſum homo ꝓpter
vos alligatus ſū·illuſus ceſus·cru
cifixus·vbi eſt tantarū iniuriarū
fruct9·Ecce preciū ſanguinis mei
quod dedi in redempcōnē anima
rum veſtrarū·vbi ſeruitus veſtra
quem ꝓ precio ſanguinis mei red
didiſtis michi·Ego ſup vos glori
am meam habui cum eſſem deus
apparens homo·viliorem omnib;
rebus me feciſtis·cum rem terre vi
liſſimam plus me dilexiſtis·Tunc
incipient deflere tantum bñficiū
neglectum Iob·xix·Aſpicient in
quem tranſfixerunt Plangent ſup
ſe iudei videntes viuentem ⁊ viuifi
cātem quem quaſi hominē mortu
um eſtimabāt ⁊ videntes eū corpo
re vulneratū·ſcelus ſuū denegare ñ
potuerūt·Plangent ⁊ gentiles·q̄ vā
riis diſputacōnibus phoꝝ decep
ti·irrationabilē iuſticiā eſſe deū
ſcelere crucifixū·Plangent ſe xpia
ni peccatores q̄ magis dilexerūt mū
dū q̄ deū xp̄m·Plangent ſe heretici
q̄ purū hominē crucifixū dixerūt
cū videāt ipm iudicē quē iudei cruci
fixerunt·Plangent ſup ſe omnes
tribus terre·q̄ nec reſiſtēdi virt9
eſt cōtra eum nec fugiendi facul
tas eſt a facie eius·nec penitencie
locus·nec ſatiſfaciēdi tempus ex
anguſtia omniū rerū·nihil eis re
manꝫ niſi luct9 Deinde diſceptabit
de omnib9 locucōnibus·cogitacō
nib9·opibus·greſſib9·vita·tpe·
de bonis collatis racōem requiren
do Reqre in ſermōe p9 trinitatē vi
delicet Redde rationē Ad vltimū ſe
quit̄ tercia vox.ſ.diffinicōis que ter
ribiliſſima erit·⁊ eſt q̄n vltima ſē
tencia dat̄ dānatis·De qua zach·
ix·Dominus in tuba canꝫ ⁊ exibit
vt fulgur gladius ei9.ſ.vltima ſe
tencia q̄n dicet·Ite maledicti in ig
nē eternū ⁊c·Illa vox adeo terribi
lis erit dānatis q̄ vellēt ſi fieri poſ
ſet q̄ nūq̄ fuiſſent nati·reqre i ad
uentu in ſermone·Videbūt filiū
hominis·Rogemus·

Dominica p̄·p9 aſcenſionē· f·xciij·

Eſtote prudē
tes ⁊ vigilate in oracōnib;
veſtris p̄·Pe·iiij·In vobis iſtis inuita
mur ad duo.ſ.ad prudēciam ⁊ ad
oracōnis ꝯſtāciā·Primū ibi Eſtote
prudētes·Scdꝫ ibi·⁊ vigilate i ora

cōibus veſtris. Circa primū nota
ꝙ duplex ē prudēcia.ſ.bona et ma
la. Mala phibetur ꝛ bona pſuade
tur. Prudēcia mala eſt qua homo
fraudat ꝛ decipit ꝓximū ſuū Ecci.
xix. Nō eſt ſapiēcia diſciplina ne
quicie ꝛ nō eſt bonꝰ cogitatus pru
dencia pctōꝝ.q.d.q̄ doctus eſt ne
quiter agere ꝛ doloſe ꝯtra ꝓximū
ſuum. non pōt dici prudēs ſ; malꝰ
et doloſus ꝛ hoc nō poteſt dici pru
dencia ſ; malicia. Talis eſt prudē
cia vulpis q̄ inſidiat̄ alijs anima
libus vt decipiat. illa prudēcia di
citur dyabolica. dyabolus eñ ſem
per intendit facere malum ꝛ alios
decipere Jacobi.iij. Non eſt ſapiē
cia iſta deſurſum deſcēdens ſed ter
rena animalis ꝛ dyabolica. De ta
libus Iheremie quarto Sapiētes
ſunt vt faciāt mala. bene autē face
re neſcierunt. Tales imitantur dy
abolū qui bene facere neſcit ſ; ma
le. Prudencia iſta mala eſt. nō ſo
lū quia nocet proximo. ſed quia
nocz ꝓprio domino. quia tales ma
iorem curam habent de corpore ꝙ
de anima ſua. Similes illi q̄ ventrē
ſuum paſcit et ſe ipſum in aīa inte
ficit. Iſta prudēcia vocatur carnis.
ad Rō.viij. Prudēcia carnis mors
eſt. prudencia vero ſpiritus vita ꝛ
pax. Et vere prudencia carnis mors
eſt. quia ducit ad mortem eternā.
Sicut videmꝰ ꝙ equus effrenatus
et nimis laſciuus aliquando preci
pitat dominū ſuū Sic caro nimis
delicate nutrita aliquando precipi
tat animam in gehennā. Hec pru
dencia carnis ſimilis eſt aſtucie in

firmorum qui cogitant quomodo
ignorantibus cuſtodibus ꝛ medi
cis comedant prohibitum. De ta
libus dicitur Prouerbiorum pri
mo. Vſquequo paruuli diligitis
infanciam ꝛ ſtulti que ſibi noxia
ſunt cupiunt ea. Prudencia autē
ſpiritus eſt vita ꝛ pax quia qn̄do
ſcd̄m ſpiritum regitur caro. multo
amplius viuit tā vita ſpirituali ꝙ
carnali. Eſt eñ prudēcia hec tanꝙ
vite medicina cōſeruatiua Ecc.xxx
viij Altiſſimus de terra creauit me
dicinam ꝛ diſciplinam. et vir pru
dens non abhorrebit eam. Prudē
cia etiam ſpiritus acquirit pacē
inter carnem et animā Equus eñ
mediocriter pigritatus vl' impin
guatus. ſeſſorem ſuum non preci
pitat Sic patet de prudēcia mala
que nocet ꝓximo ꝛ ipſi dño ꝛ cor
pori. Eſt eñ alia prudencia q̄ dr bo
na quā ſuadet nobꝭ dn̄s math.x.
Eſtote prudētes ſicut ſerpētes Pru
dencia ſerpētis eſt. qn̄ cutis ſua in
durata eſt abſtiet ſe p aliq̄s dies.
et tūc querit artū foramē ꝛ trāſit
p illud ꝛ deponit ibi antiquā pellē
et recipit nouā. Sic debēt ſerui dei
facere ꝛ deponere antiqua pctā per
artam pniam. Dicit̄ Mat.vij. Ar
ta eſt via q̄ ducit ad eternā vitam
et anguſta ē porta celi ꝛ ideo nullꝰ
poteſt itrare niſi deponat antiquā
pellem ꝛ antiquam cōſuetudinem
peccandi Sed quidam ſimiles ſūt
mauro ſiue ethyopi qui cutem ſu
am mutare non poteſt. de quibus
dicitur Iheremie decimotercio. Si
mutare pōt ethiops pellem ſuā et

pardus ſuā varietatez ⁊ vos pote
ritis bñfacere cū didiceritis malū.
vel cū didiciſtis malū. Itē pruden
cia ſerpentis eſt ꝙ exponit totum
corpus ꝑ capite ſuo. Sic ſeruuſ dei
debet facere. debet ſe morti exponere
ꝑ capite ſuo .i. xpō. xp̄s enī caput
nr̄m eſt ⁊ nos mēbra ei⁹. Vñ a xpō
dicimur xp̄iani. Sic ergo ipſe ſe ꝑ
nob̄ morti expoſuit. ita ⁊ nos econ
uerſo ⁊ hoc ē ſignū dilectōnis. Jo.
xv. Maiorē hac caritatez nemo ha
bet ⁊c. vñ cū dñs dixiſſet petro. pe
tre amas. r̄ndit. Tu ſcis domine ꝙ
amo te. et animā meā ⁊ vitam po
no ꝑ te ⁊ paratus ſum ponere pro te
Joh. xxi. Exemplū .ij. Mach. vij.
In muliere cū ſeptem filijs qui ſe
morti expoſuerūt potius ꝙ̄ cōtra le
gez carnes porcinas comediſſent.
Itez ſerpens diligit ſolez ⁊ delecta
tur eſſe in ſole. ꝙ cum frigiduſ ſit
ꝑ naturam. ꝑ calorem ſolis cōfor
tatur. Sic ſerui dei diligere verū deū
et verū ſolez .i. xp̄m et in eo delecta
ri ⁊ in nulla alia creaturā. pſal. De
lectare in dño ⁊c. Eccl. xi. Dulce lu
mē ⁊ delectabile oculis videre ſolē
Sed multi ſunt ſicut noctua q̄ ma
gis delectat̄ in tenebris hui⁹ mun
di ꝙ̄ in ſole. ſicut illi qui delectant̄
in tenebris huiuſ mundi videlicet
in peccatis ⁊ in reb⁹ tēpalib⁹. Con
tra quos dicit̄ Prouerb. iij. Habe
to fiduciam in domino ex toto cor
de tuo et ne innitaris tue prudēcie
.ſ. mundane et carnis que pruden
cia conſiſtit in appetitu carnaliū
voluptatū et rerū temporaliū. vñ ꝑ.
Paral. xxij. Det tibi de⁹ prudentiā
vt ſciaſ deū diligere ⁊ cognoſcere.
Itez ſerpens ꝓuidus ē ⁊ ꝓuigil cō
tra picula. ſic ſeru⁹ dei debet eſſe ꝓ
uidus in p̄cauendo futura picula.
Iſtā prudēciā habuerunt quinqȝ
prudentes virgines que cū lāpadi
bus ardētib⁹ expectabāt dñm ad
uenientē Mat. xxv. Media āt nocte
clamor fact⁹ eſt. ecce ſponſus venit
et que parate erāt intrauerūt cū eo
ad nupcias. Ad q̄s nos ꝑdu. ⁊c.

De eodem. F. xciij.

Quz venerit pa

raclitus quem ego mittā
vobis a patre ſpiritū veritatis q̄ a
patre procedit ille teſtimoniū per
hibebit de me Jo. xv. In verbis ꝑ
poſitis duo tanguntur Primū eſt
ſpiritusſancti ꝑmiſſio. Secūdū ipſi
us miſſi opatio. p̄mū ibi Cū vene
rit paclit⁹. ſcd̄m ibi. ille teſtimoni
um phibebit de me Sciendū āt ꝙ
ſpūſſanct⁹ miſſus fuit ⁊ mittit̄ ml
tis modis Vno mō mittit̄ vt accē
dat acidioſoſ ad amorez ⁊ ideo ap
paruit in ſpē ignis Luc. xij. Ignez
veni mittere in terrā quid volo niſi
ꝙ ardeat. Bern. In igne apparuit
ſpiritusſanctus. quia ab omni cor
de quod replet torporem frigoris
excutit ⁊ deſiderium hominis aſcen
dere facit. Vnde certiſſimuz ſignū
eſt qui habet caritatem habet ſpi
ritumſanctum. Item ignis ſemper
tendit ſurſum. Sic boni tendunt
ſemp ad celeſtia nō curantes iſta
terrena et tranſitoria. quia cōuer
ſacō eorum cum apoſtolo ſemper

q iij

in celis eſt q ideo cupiuit diſſolui q
eſſe cū xpō Vnde pſal. Heu mihi
quia incolatus me⁹ plongatus ē
Ignis iſte ſemp nutriendus ē ne
extinguatur Leuit. vi. Ignis in al
tari meo ſp ardebit quez nutriet
ſacerdos ſimul ſubiiciens ligna
mane p ſingulos dies Gregori⁹.
Altare dei eſt cor noſtrū in quo de
bet ardere ignis caritatis quē ma
ne q veſpere nutrimus dum xp̄um
mane iudicatuz q veſpere crucifixū
recolimus. Secūdo intelligitur ſpi
ritusſanctus miſſus eſſe q mittitur
vt nos ↄſolet i tribulacōnibꝰ. q er
go dicitur paraclitus .i. cōſolator.
ij. Corinth. p̄. Benedictus deus et
pater dn̄i nr̄i iheſu xp̄i pat
miſericordiarum q deus toti⁹ cōſo
lacionis qui cōſolatur nos in om
ni tribulacione noſtrā Bern. Quā
tumcūq; ſeuiat tribulacō: non pu
tes te derelictum a deo ſed memine
ris eſſe ſcriptum. cum ipō ſū in tri
bulacione. q Michee. iiij. Quē affli
xeram ↄſolabor Si ergo affligit te
deus paupertate. cōſolatur eternas
diuicias pmittendo Mat. quinto.
Beati paupēs ſpiritu quoniā ipo
rum eſt regnum celorū. Yſa. xlix.
Conſolatus ē domin⁹ populū ſuū
qꝛ ipſemet fuit paup in hoc mun
do. pſal. Paup ſum q in laboribꝰ
a iuuētute mea Paup in ingreſſu
in pgreſſu et egreſſu. Et ideo qui
imitantur eum cū voluntaria pau
ptate de eius familia ſunt q hos cō
ſolatur in futuro. Exemplū in laſa
ro q diuite epulone Cui dixit abrā
ham Fili recepiſti bona in vita tua

et Laſarus ſimiliter mala. Nūc ve
ro hic cōſolatur. tu aūt cruciaris.
Si autē affligit te dominus in infir
mitate cōſolatur in futuro parcendo.
quia p afflictionē corporis in pſen
ti euadit homo futurā rc. Naū p.
afflixi te non affligam vltra. Et hec
afflictio debet nob eſſe cōſolacio.
vnde Job. vi. Hec mihi ſit cōſola
cio vt affligens me dolore non par
cat. Gregorius Ideo quibuſdam
dominus hic parcit vt eos in ppe
tuuz feriat Ideo hic ferit nō parcē
do vt in eternuz parcat Auguſtin⁹
Hic vre hic ſeca vt in eternuz par
cas Gregorius Electi quandoq; tu
ment ne vlcio que ſuſpenditur in
fine grauior ſeruetur. paternam
correctōnem deſiderant. q dolorem
vulnerum medicinam ſalutis pu
tant. exemplum Quidā vir ſāct⁹
ſingulis annis cōſueuit infirmari
rc. require ſupra in ſermone Cuz
venerit ille arguet mundū Tercio
mittitur ſpiritusſanct⁹ qꝛ arguat pec
catores Joh. xvi. Cum aūt venerit
ille arguet mundū de pctō .i. mun
danos p inſpiracionem ſcz quādo
mittit in cor tuum tue conſciencie
qꝛ dicat tibi qꝛ malū eſt qꝛ peccas
Iheremie. ij. Arguet te malicia tu
a q auerſio tua increpabit te. Et ſe
quitur. Et vide qꝛ malum et amarū
eſt te dereliquiſſe dominū deum tu
um Notandū qꝛ nulla pena grauī
or eſt mala cōſciencia. ſi autē vis
nūqꝛ eſſe triſtis bene viue. Qui au
tem male viuit ſemp habet turba
tam cōſcienciam. Cum autem ſen
tis aliquā cogitacionē talem q ar

guít te dē pctō ſcias eē a ſpūſācto
Tu aūt obedias ei audiēdo eius i
crepaciones Alioquin ſiue velis ſi
ue nolis in futuro horrendā incre
pacionez ſuſtinebꝪ Prouerb. xxix.
Qui corripiente dūra ceruice ɔtem
nit repēte ei ſupueniet interitus ⁊
eum ſanitas nō ſequetꝛ qn̄ dicet do
minus Eſuriui et nō dediſtis mihi
mādūcare ⁊c. Et ſeq̄tur ite maledi
cti in ignē eternū O q̄ꝫ grauis erit
illa increpacio quā timuit dauid
dicēs. Dn̄e ne i furo. tuo argu. me.
Et Abac. ij. Qui dicebat ſup cuſt o
diam meam ſtabo vt videam q̄d re
ſpondeaz ad arguentē me. Qui mō
ſeip̄m arguit tunc non arguetur.
Job. xiij. Vias meas arguā in cō
ſpectu eius et ipſe erit ſaluator me
us. Quomodo aūt diſceptabit i iu
dicio cum malis. req̄re in die aſcē
ſionis in ſermone Aſcēndit deꝰ in
iubilacione et inuenies ⁊c. Roge
mus igitur ſpiritumſanctuz.

Itē de ſpūſancto. F. xciiij.

Factus eſt repē

te de celo ſonus tanq̄ꝫ ad
uenientis ſpūs vehementis et re
pleuit tōtam domū vbi erant ſedē
tes Actuū. ij. Notandū eſt q̄d mul
tiplici ſpecie ſpūſanctꝰ eſt miſſus
Primo in ſpecie vēti vt in p̄nti euā
gelio vbi dicitꝛ q̄ꝫ ſpūſanctꝰ venit
in ſimilitudine vēti vehemētis Hoc
aūt factū eſt ad innuendūz q̄ꝫ ſpūſ
ſanctꝰ agiles facit ad opandū q̄s
replet. glō. Neſcit eniz tarda moli
mina ſpūſancti gracia. Vnde cer

tum ſignū ē q̄ꝫ quicūq̄ꝫ agilis ē ad
bene opandū ⁊ ad dei ſeruiciū q̄ꝫ
habꝫ ſpm̄ſanctū. Rō. viij. quicūq̄ꝫ
ſpiritu dei aguntꝛ hij filij dei ſūt Sꝫ
quidā hn̄t ſpm̄ſanctuz ⁊ expellūt
euz a ſe p immūdas et inutiles co
gitaciones ⁊ operaciones Sap. p̄.
ſpūſanctꝰ aufert ſe a cogitacōibꝰ
que ſūt ſine intellectu et expellitꝛ a
ſupueniēte iniq̄tate. ⁊ tales meren
tur eternā mortē Heb. x. Irritā q̄s
faciēs legē moyſi moriet. quanto
putatis magis deteriora p̄mereri
ſupplicia q̄ filiū dei occultauerunt
et ſpritui gracie ɔtumeliā fecerūt.
Exemplū in iuda q̄ ſpm̄ſanctuz ac
cepat ⁊ peccādo euz expulit ⁊ ideo
eterna morte interijt. Scdo fuit da
tus in igne ad innuendū q̄ꝫ corda
eorꝫ quos replet ad caritatem ac
cendit Lu. xij. Ignem veni mittere
in terram et quid volo niſi q̄ꝫ arde
at. Bern̄. In igne apparuit ſpiritꝰ
ſanctus. q̄ꝛ ab omni corde quod re
plet torporem frigoris excutit. ⁊
deſiderium hominis accendit: et aſ
cēdere facit. Vnde certiſſimū ſignū
eſt q̄ꝫ qui habet caritatē habet ſpi
ritumſanctum. Item ignis redigit
in cinerem ea que in eo imponun
tur Sic ſpiritusſanctꝰ quos replet
humiles facit ⁊ viles reputacōne
ſui. Vnde abraham dixit ad domi
num Gen̄. xviij. Loquar ad domi
num meuz cū ſim cinis ⁊ puluis.
vnd̄ quicūq̄ꝫ vult ſpiritūſanctum
accipe debet eſſe humilis ⁊ nō ſup
bus. Nam dicitur. p̄. Pet. v. ⁊ Ja
co. iiij. Supbis reſiſtit deus humi
libus aūt dat grām. Sicut eni aq̄

deſerunt mõtes ⁊ fluũt ad valles.
ſic gracia ſpũſſancti deſeit ſupbos
et fluit ad corda humiliũ. Augꝰ.
Quanto humilius ſedebat maria
magdalena ad pedes dñi tãto am
plius flebat. Confluit enĩ aqua
ad humilitatẽ de ſupcilio montis
Ecci. iij. Quanto maior es humilia
te in omnibꝰ ⁊ coram deo inuenies
graciã. Exemplũ in maria matre
dei. quia humilis erat. ideo ãgelꝰ
ei dicebat. Spiritusſanctꝰ ſupue
niet in te ⁊c. Bern. Bene de humili
tate male audeo dicere. nec virgini
tas deo placuiſſet. ſi humilis nõ
fuiſſet. nec filium dei concepiſſet.
Item ignis ſemp tendit ſurſũ. ſic
qui habet ſpiritumſanctum ſem
per tendit ad celeſtia Omnia enĩ
terrena ſcd̃m apoſtolũ reputant
vt ſtercora quia conuerſacio eo
rum in celis eſt licet corporaliter
ſint in terra Cupiunt enĩ diſſolui
et eſſe cũ xp̃o. vnde apoſtolus ad
Rõ. vij. Infelix ego homo quis me
liberabit de corpore huius mortis
⁊c. Vnde verũ ſignum eſt ꝙ habꝫ
ſpiritumſanctũ qui non curat iſtã
terrena nec timet exponere vitam
ſuam ꝓpter deum. Tercio apparuit
in ſpecie lingue ad innuendum ꝙ
quos ſpiritusſanctꝰ replet. affabi
les ad ꝓximos reddit ⁊ de diuinis
loqui facit Gloſa. Sicut olim ſig
num erat vt omniũ linguis loque
rentur qui ſpm̃ſanctũ habebant.
ſic nunc ſignũ eſt ꝙ q̃ ſpm̃ſanctũ
habent pacẽ cum ꝓximo loquunt
et tenẽt ſimul. ꝙ q̃ dei ſũt loquun
tur ⁊ tractãt. ꝙ ſpũſſanctꝰ venit in
linguis igneis vt linguis oim gẽ
cium verba ignea loquerent et le
gẽ igneã linguis igneis p̄dicarẽt
Qui ergo habuerit linguã detra
hentẽ ⁊ mendacẽ ⁊ c̃ deo nõ loqui
tur nõ habet ſpm̃ſanctũ. De iſta
materia require ſermone Sit aũt
omnis homo velox ad audiẽdũ.
Quarto datus eſt ſpũſſanctus in
ſpecie flatus Joh. xx. Inſufflauit ⁊
dixit eis. accipite ſpm̃ſanctũ. Vo
luit p flatũ ſignificari ſiue p ſpm̃
qui attrahitur ad cor vt oſtendere
tur eius neceſſitas. ſicut enĩ corpꝰ
non poteſt viuere ſine vllo ſpũ. ſic
anima non poteſt viuere ſine ſpiri
tuſancto. pſ. Auferes ſpm̃ eorũ et
deficient ⁊c. ⁊ ſequit Emitte ſpm̃
tuum ⁊ creabuntur. Joh. vi. Spiri
tus eſt qui viuificat ⁊ quia ſic eſt
neceſſarius. debemꝰ cum omni dili
gencia precauere ne ſpũs impedi
atur a corde noſtro Prouerb. iiij.
Omni cuſtodia ſerua cor tuũ q̃m
ab ipſo mors ⁊ vita ꝓcedũt Freqñ
ter debemꝰ apire os p cordis deſide
rium ⁊ orãdo attrahere ſpm̃ſanctũ
ad refrigerandũ ab ardore viciorũ.
vñ pſ. Os meum aperui ⁊ attraxi
ſpm̃. Quinto apparuit in ſpecie co
lumbe ſup ihm baptiſatum Luc.
iij. Ad innuendũ ꝙ q̃ volunt acci
pe ſpiritumſanctũ dñt eſſe in vita
ſua vt columba. columba ẽ ſine felle.
ſic tales dñt eſſe ſine felle ire. odij.
et inuidie. que dicũtur fel ꝓpt ama
ritudinem ꝙ ſunt amara vt fel. Et
ideo dixit petrus ſymoni mago q̃
volebat emẽ ſpiritũſanctũ in felle
amaritudinis video te eẽ ⁊c. Actu.

Johannes Cranebürger

viij. Ipſe enī erat plen⁹ felle inui
die q̄ ipē inuidebat apoſtol' q̄ ta
lia ſigna faciebāt p ſpm̄ſanctū et
volebat ab eis emē talem ſpm̄ mi
racula faciēdi. q̄ eī habebat fel i
nidie. ideo nō recepit ab eis. Sic ꝛ
nos ſi volum⁹ ſpm̄ſanctū accipere
debem⁹ cordis amaritudines depo
nere Eph. iiij. Oīs amaritudo ira
et idignacō clamor ꝛ blaſphemia
tollat a vob̄ cū oīni malicia Eſtote
aūt inuicē benigni ꝛ miſericordes
donātes iuicē ſic et de⁹ in xp̄o dona
uit vob̄ et tūc poteritis ſp accipere
ſpiritūſanctū Itē colūba gemitū
p cātu habet. ſic nos p peccatis no
ſtris gemere debem⁹ yſaie. lix. Ru
giem⁹ q̄ſi vrſi ōnes ꝛ quaſi colūbe
meditātes gemem⁹ Iſido. Geme
re ꝛ flere debem⁹ reminiſcētes q̄ gra
uia ſunt q̄ cōmiſim⁹. q̄ delectabilia
celi gaudia q̄ amiſim⁹. q̄ horribi
lia iferni tormēta q̄ meruim⁹ Criſ.
Cogitare debemus q̄ta ſit felicitas
ſemp eſſe cū deo. q̄ta miſeria viue
re in hoc ſeculo. q̄ta calamitas ſp
cruciari in inferno. Inde generātur
luctus qui meret ſpūſſancti ꝯſola
cionē. Mathei. v. Beati q̄ lugent
quoniā ipi ꝯſolabuntur Itē colū
ba ſolet libenter nidificare in fora
minib⁹ petre. Per petrā ſignifica
tur xp̄s. foramina petre ſūt vulne
ra xp̄i q̄ in cruce ſuſtinuit in quib⁹
aia ſancta habitare debet p iugē
memoriā paſſionis xp̄i. vnd̄ dicit
ſpōſa aīe Cāt. ij. Veni ſpōſa mea
colūba mea in foraminib⁹ petre.
quaſi diceret. pone cor tuū ꝛ cogi
tacōnes tuas in vulnerib⁹ meis co
gitando quāta p te ſit ppeſſus Ori
genes. O aīa mea ſi q̄etē deſideras.
ſi ſecuritatem affectas. aſſume pē
nas ſicut columba ꝛ volans nidifi
ca in vulneribus xp̄i. Nuſq̄ quies
gracior nuſq̄ ſecuritas tucior. quia
ibi diſces que predices ſupbis. q̄
xp̄s non habuit ſup quod vel vbi
caput ſuum reclinaret. Quid iracū
dis q̄ tanq̄ ouis ad occiſionē du
ctus eſt et ſicut agnus coram ton
dente ſe obmutuit dum male tra
ctaretur ꝛ nō aperuit os ſuū Quid
inuidis q̄a pro crucifixoribus ſuis
patrem exorauit dicēs Pat ignoſ
ce illis q̄a neſciūt ꝛc. Quid accidi
oſis q̄a accelerauit ad mortē. Vn
de ait ad iudam Quod facis fac ci
ciūs. Quid auaris quia nudus pē
debat in cruce. Quid guloſis quia
potatus eſt felle ꝛ aceto. Quia igi
tur omnia mēbr̄ domini affluunt
miſericordia. nec deſunt foramina
per que fluit ipa. quia foderūt ma
nus meas ꝛ pedes meos ꝛ lat⁹ me
ū. Ad que membra et foramina
recurſum habeas eius paſſionē
meditando et graciam inuenies.
Rogemus.

De eodem. ſ. xcv.

Si quis diligit me ſermonem meum ſer
uabit et pater meus diliget eū ꝛ
ad eum veniemus et manſionem
apud eum faciemus Johan. xiiij.
In verbis ꝓpoſitis dominus duo fa
cit. Primo hortatur nos ad ſuam
caritatē. Scd̄o ponit caritatis vtili

tatem. primuȝ tangiť ibi Si quis
diligit me. scd̄m ibi. Et pať meuſ
diliget eū. Nōdū ꝙ dn̄s ſpēaliť
ad q̄tuoꝛ genera hominū venit ſed
nō manet niſi in vno genere homi
nū. Nā aliq̄ ſunt ad quos venit do
min⁹ ⁊ pulſat vt intromittať ⁊ vt
ibi maneat. ⁊ illi nō audiunt vocē
eius nec vidēt ei nec intromittūt
et cū illis nō manet dn̄s Alij ſunt
qui vocē eiuſ audiūt ⁊ vidēt non
tn̄ intromittūt nec cuȝ illis manet
domin⁹ Tercij ſunt q̄ audiūt vocē
dn̄i et intromittūt. ꝫ poſt paululū
eiciunt nec ibi manet dn̄s. Quar
ti vocēȝ domini audiunt ⁊ intromit
tunt eum ⁊ bene tractāt ⁊ volunta
tem eius faciunt ⁊ cū talibus ma
net domin⁹. Primi q̄ nec vocē eiuſ
audire volūt. nec videre. nec intro
mittere volūt. ſūt pctōreſ deſperati
qui ita indurati ſūt ꝙ ꝑ nullū mo
dum cōuerti poſſunt ad deū de pec
catis. ad quoꝝ hoſpiciū venit dn̄ſ
et pulſat multis modis Aliquan
do ꝑ predicatorēs. aliqn̄ ꝑ tribula
tiones. aliquādo ꝑ infirmitates. ꝑ
pauptates. aliqn̄ ꝑ inſpiracōes ⁊
remoꝛſum cōſciencie Per p̄dicato
res pulſat dn̄s. qn̄ p̄dicatoꝛ nun
ciat eis penā eterne damnatiōis ſi
nō fuerint ꝯuerſi. ꝓmittit eis gau
dia eterna diuine viſionis. ꝓponit
eis incertitudinem ſue moꝛtis. Ip
ſi autem ſunt ita indurati ꝙ nō ti
ment penas eternas. nec curant ꝓ
miſſa eterne vite nec ꝑpendunt de
moꝛtis incertitudine. De iſtis dici
tur Job. xli. Indurabiť coꝛ eius ſi
cut lapis ⁊ ſtrigeť q̄ſi malleatoꝛis

incus. Cōpat aūt eos lapidi. et ve
re lapidi ſunt ſimiles ꝙ quicq̄d ſe
minať ſup lapidē nō facit fructuȝ.
Sic etiā verbuȝ dei q̄d predicatur
ipſis nō facit fructum in coꝛdib⁹
eoꝝ. vn̄. Luc. viij. Semē eſt verbū
dei. q̄d aūt cecidit ſup̄ petrā natuȝ
aruit. ꝙ nō habebat humoꝛē. Itēȝ
lapis grauis eſt ⁊ ſemꝑ tendit de
oꝛſum et non ſurſum ad celeſtia ꝫ
ſemꝑ ad infima donec ad vltimuȝ
dimergatur in infernum. vnde di
citur Exodi. xv. Deſcenderunt in ꝓ
fūdum quaſi lapis Compaнť eti
am incudi. ꝙ incus quāto magis
cuditur ⁊ ꝑcutiť. tanto magis idu
ratur. ſic tales q̄to magis arguū
tur ꝑ p̄dicatores tanto deteriores
ſūt Iſti ſimiles ſūt pharaoni quē
quanto magis domin⁹ flagellauit
tanto magis indurabatur. vn̄ do
minus ipm̄ tandem in mari rubro
ſubmerſit cum omnib⁹ ſuis. ſic ta
les indurati tandē mergentur in ꝓ
fundū inferni. Scd̄o venit domin⁹
ad quoſdā ⁊ pulſat. Illi audiunt
vocem eius et reſpondēt nec tamē
intromittūt. Hij ſunt q̄ peccatorēs
ſe recognoſcūt nec peccata dſerere
volūt. voluntatē cōuertēdi cupiūt.
ſed illam ad effectuȝ nō ꝑducūt. ꝫ
ſemꝑ de die in diē d anno in annū
ꝓtrahunt. eccl̄ias frequētant. ele
moſinas dant oꝛant et ieiunant.
vſuram ⁊ iniuſta bona amodo re
cipe nolūt. ꝫ que habent rēſtituere
nō volūt. Iſti volūt duob⁹ dn̄is ſer
uire. ſ. deo ⁊ dyabolo. cuȝ tamen do
min⁹ dicit Mat. vi. Nemo p̄t duo
buſ dominiſ ſeruirē Iſti ſūt ſimiles

ſamaritanis q̃ adorabāt deū iſrł
et cum hoc etiā coluerūt deos ſuos.
ſic iſti volūt ſeruire deo ⁊ mamone
⁊ bonis iniuſtis que tenēt ⁊ redde
re nolūt. cum tamen dominꝰ dicat
Non poteſtis deo ſeruire ⁊ mamo
ne Math. vi. Hij ſunt qui vocē dei
audiunt nec tamē intromittūt ꝗ
peccatores ſe recognoſcit ⁊ ꝓpoſi
tū hn̄t ſe ↄuertendi ſʒ nō ad effe
ctum ꝑducūt ⁊ cum tali bꝰ nō ma
net dominꝰ. Tercio venit dominus
ad quoſdam ⁊ pulſat. illi vocē eiꝰ
audiunt reſpondēt ⁊ intromittunt
et nō longe poſt male tractant et
viliter eiciunt. Hij ſūt qui in qua
drageſima peccata ſua confitentur
vel in infirmitate ⁊ corpus chriſti
accipiunt ⁊ ſtatim poſt paſcha vł
qñ de infirmitate ↄualuerunt. ite
rum peccāt ⁊ dominū de domo ſua
reijciunt Iſti ſunt ſimiles iudeis q̃
dominum cū magno honore tan
ꝙ regē ſuſceperūt. ⁊ poſtea in pa
ſceue cū magna ignominia tanꝙ
latronē ⁊ furem eiecerūt et occide
rūt. Sic faciūt illi q̃ recidiuant: do
minum crucifigūt. ſicut dicit apo
ſtolus ad Heb. vi. Rurſum crucifi
gentes filiū dei. ꝗ quociēſ pecca
tor pctm̄ reiterat vł recidiuat pro
quo xp̄s paſſus ē. totiēſ paſſionē
ſuā quātū in ſe ē renouat Tales q̃
intendūt dn̄m reicere melius face
rent vt nō reciperent eū. quia tur
pius eicitur ꝙ nō ſuſcipitꝰ hoſpes
Quarto venit dominuſ ad quoſdā
et pulſat Illi audiunt vocē eius
et intromittunt et totis viribꝰ ſtu
dēt quomō domū ſuā preparent.

vt dominꝰ nihil in ea inueniat qđ
oculis ſuis diſplicere poſſit ⁊ cum
talibus manet dn̄s Hij ſunt q̃ ex
toto corde deum diligūt ⁊ eiuſ mā
data cuſtodiunt Iſti figurati ſunt
ꝑ laſarū ⁊ ſorores eius ad quos
ſepe venit dominus ⁊ cum eis liben
ter manebat. Quia eū diligebant
et mādata eius cuſtodiebāt Per
laſarum intelligitur q̃libet fidelis
qui habet duas ſorores. id eſt cor
pus ⁊ animam Per mariā ſignifi
catur anima. Per marthā corpꝰ.
marie officiū fuit cōtemplari. q̃a
ſedebat ſecus pedeſ domini audiēs
verba dn̄i ⁊ tractans illa in corde
ſuo ↄtemplando celeſtia. Martha
autē rexit familiā ⁊ miniſtrabat
neceſſaria mēſe. cibaria prepabat
et hoſpites recipiebat. ⁊ circa hu
iuſmodi exteriora officia ſollicita
erat. Quicūqʒ ergo vult dn̄m ſuſti
nere i hoſpicio cordis ſui. debet ſtu
dere ꝙ iſte due ſorores. ſ. corpuſ ⁊
aīa exerceāt hm̄oi officia. Maria
⁊ anima debet vacare ↄteplacōi.
celeſtia eťna. ⁊ diuina cogitare. ſa
crā ſcripturā legere. verbū dei au
dire. deū ſup omnia diligere ⁊ pxi
mū ſuū ſic ſeipm̄. mandata dei ſer
uare ſenſus ſuos ⁊ vireſ aīe cuſto
dire. Debet enī cuſtodire deſideriū
aīe ſue: ne deſideret que mala ſunt.
Debʒ cuſtodire memoriā ne cogi
tet que contra deū ſūt. Debet cuſto
dire amorem ſuū ne amet que il
licita ſunt. debet ↄdolere pximis in
aduerſis ⁊ cōgaudere in pſperis ⁊
ſimilia. Martha autē ⁊ corpus dēt
exterioribus operibus occupari

vigilare·ieiunare·carnez ſuã d iſci
plinare·eccĩas frequentare·genu
flexiões facere·deuote orare ꝓ pecca
tis flere·opa miſericordie i primis
exercere·eſurientes cibare·ſitiẽtes
potare·nudos veſtire hoſpites reci
pe·infirmos viſitare captiuos redi
mere ⁊ ꝯſolari·mortuos ſepelire ⁊
ſimilia.ſ.indoctos docere·errãtes
dirigere·delinquẽtes corripere me
ſtos ꝯſolari·indigentibꝰ ꝯſilio cõ
ſilium dare·egentibꝰ gratis dare·
cum talibus libenter manet domi
nus De talibꝰ dicit dñs Jo·xiiij·
Si qs diligit me ſermonẽ meũ ſer
uabit ⁊c̃·Jſta quatuor genera ho
nũ figuãta ſũt·iij·Re·xix·vbi dici
tur ꝙ cũ helyas ꝑplexta eſſet in mõ
te oreb ⁊ in ſpelũca lateret venit ad
eum vox dicẽs Egredere ⁊ tranſibit
corã te dñs q̃ ſurgẽs ſtetit i hoſtio
ſpelunce Et ꝑmiſit dñs q̃tuor mirã
bilia ſigna priũs añꝙ ipẽ veniret·
Primo venit ventus grãdis ⁊ fortis
ſbuertẽs mõtes ⁊ ꝯterens petras·
ꝫ nõ venit cũ illo dñs Scdõ venit cõ
mocio tre ⁊ magnꝰ tre motꝰ factꝰ
eſt ⁊ horribilis ꝫ nõ venit cũ illo do
minꝰ Tercõ venit ignis magnꝰ et
nõ venit cũ illo dñs Quarto venit ſi
bulus aurẽ tenuis ⁊ cũ illo venit do
minꝰ Per illa quatuor ſigna ſigni
ficãt quatuor genera hominũ ſupi
us poſita·Per ventũ grandẽ q̃ ſub
uertit montes ⁊ cõterens petras·
ſignificat deſperacio que ſbuertit
hominẽ et repellit ab eo omnẽ gra
ciam et exiccat fontem pietatis di
uine·qr vbi deſperacõ ẽ in corde ibi
fons diuine grẽ ⁊ miſericordie nõ

põt influere ⁊ ꝑ nullũ pctm̃ offen
dit ita deꝰ ſic ꝑ deſperationẽ qd eſt
pctm̃ in ſpm̃ ſanctuz qd nec remit
titur hic nec in futuro·ſicut dicit
Mat·xij·⁊ cũ talibꝰ nõ manet do
minꝰ·Per cõmocionẽ terre ſignifi
cantur illi q̃ cõcipiunt bonũ ꝓpoſi
tum ꝫ nõ ꝓducunt ad effectũ Ter
ra licet moueat aliqualiter nõ tñ
cadit totaliter Sic iſti mouent ad
bonũ faciendũ ⁊ cõcipiunt volũta
tem ſe velle emendare ꝫ iſtaz volũ
tatem non ꝓducunt·ad effectuz ⁊
cum talibus non manet dominus
Per ignem ſignificat inflamans
delectacio quã ꝯcipit homo qñ re
colit pctã ꝑterita cõplacencia·ex
hoc accendit ignis male ꝯcupiſcen
cie q̃ facit eaz recidiuare poſtꝙ cõ
uerſus ẽ ⁊ eicit dñm de hoſpicio et
cũ talibꝰ ñ manet dñs·Ad vltimũ
venit ſibulus aure tenuis ⁊ cũ illo
dñs venit·ꝑ quẽ ſignificat deuotũ
deſideriũ anime diligentis deũ·q̃ di
ligit deũ ex totis viribꝰ ſuis ⁊ deſi
derat euz Jn tali deſiderãti ⁊ diligẽti
anima manet dñs Prouerb·viij·
Ego diligentes me diligo ⁊ q̃ ma
ne vigilauerit ad me inueniet me
De talibꝰ dic dñs in vbo ꝓpoſito Si
quis diligit me ſermonem meum
ſeruabit·Rogemꝰ·

De eodem. F·xcvi·

Q̃M bonꝰ ⁊ ſua
uis ẽ dñe ſpũs tuꝰ in nob
Sap·xij·Nõ duplex eſt ſpũs ſcili
cet bonus ⁊ malus·Spiritus bonꝰ

eſt deꝰ · malꝰ eſt diabolꝰ ſpūs ma
lus impugnat hominē ꝑ ſeptē pec
cata mortalia · cōtra illa ꝯfert bonꝰ
ſpūs ſeptem dona contra q̄dlibet
pctm̄ ſpeciale donum ad repugnā
dum · Primū pctm̄ mortale eſt ſu
ꝑbia · Augꝰ · Supbia eſt amor ꝓ
prie excellencie · vel ſic · Supbia eſt
quedaꝫ p̄ſumpcio cuꝫ qua p̄ſumit
vel audet homo abſqꝫ timore dei fa
cere ea que ſcit eſſe cōtra deū crea
torem ſuum videlicet · peccare · ⁊ ideo
dicitur ſupbia iniciū omniſ peccati
Iſidorꝰ Supbia eſt origo omniū
criminū · qꝛ omne crimen vel pecca
tum oritur ⁊ iniciū habet ex hoc ꝙ
homo p̄ſumit ⁊ audet facere q̄ ſūt
ꝯtra deum Iſtud eſt pctm̄ dyabo
li ꝓpē q̄d eiectꝰ fuit de celo eo ꝙ p̄
ſumpſit ſe opponē deo ſuo ⁊ qꝛ ip
ſe i illo cecidit · ergo ipſe in illo ma
gis hoies temptat · ſed qn̄ hō preſu
mit ⁊ audet facere ea q̄ ſunt ꝯtra de
um tunc ꝓnus eſt ad omne malū
faciēdū · Cōtra hoc malū .ſ. ſupbiā
dat ſpūſ bonꝰ donum ſuū videlicet
timorē Hꝰ domi virtꝰ eſt ꝙ fac ho
minē ita timoratū ⁊ tm̄ timere deū
ꝙ ꝓ toto mūdo ⁊ ꝓ vita ſua n̄ vellet
aliq̄d facere q̄d ſciret eſſe ꝯtra deū
⁊ oia opa ſua facit cū timore ⁊ oia
verba ſua loquitur cū timore Iob ·
ix · verebar oia opa mea · Si ergo
habes illaꝫ grām ꝙ omnia verba
tua ꝓferas cū timore · ſēper timens
ꝙ deo poſſit diſplicere ⁊ ꝓximo tuo
nocere · ſignū eſt ꝙ habes p̄mū do
nū ſpūſſancti ſcꝫ timoreꝫ Item ſi fa
cis oia opa tua quantūcūqꝫ bona
ſunt ſemꝑ cū timore timens ꝙ deo

non ſint accepta · ꝙ non ſint adeo
ꝑfecta ſic deberent · nec cū tanta dili
gentia facta ſicut expediret · nec cuꝫ
tanta caritate facta ſicut deꝰ bene ē
dignꝰ · ſignū ē hꝰ domi ſcꝫ timoris ·
Item ſi tm̄ times offendere deū tuū
ꝙ nolles omnes diuicias accipere
ſꝫ potiꝰ velles omnē penā ſuſtinere
q̄ ꝯtra deū tuuꝫ ex ꝓpoſito ⁊ indu
ſtria peccare · certū ē ꝙ habes hoc
donū ſpūſſancti ſcꝫ timorem Iſtō
donū eſt homini maxime neceſſariuꝫ
quia dicitur Eccī · p̄mo qui ſine tio
re dei eſt ꝓnus eſt ad omne malū
faciendum Item Inicium ſapien
cie timor domini Item timor domi
ni expellit peccatū · Item qui ſine ti
more dei eſt nō poterit iuſtificari
⁊ ſaluꝰ fieri Scdm pctm̄ mortale ē
inuidia Auguſtinus · Inuidia eſt
dolor aliene felicitatis Multa ma
la facit homini inuidia · Indurat
cor ꝙ non poteſt compati afflictō
nibus proximorum Claudit ocu
los ꝙ non poteſt videre felicitateꝫ
aliorum Obturat aures ꝙ non po
teſt audire loqui de alio bonum ·
Claudit manuꝫ ꝙ non poteſt da
re indigētibꝰ elemoſinam · Reſtrin
git pedes ꝙ n̄ poteſt ire ad ꝓximo
rū vtilitatē · Claudit os ꝙ non p̄t lo
qui de alio bonum · hec oia facit in
uidia · Contra hoc peccatum datur
ſcdm donū ſpirituſſancti .ſ. pietas
Pietas ſcdm Greḡ · ideꝫ eſt q̄d mi
ſericordia · Virtꝰ huius domi eſt
ꝙ facit hominem miſericordem ⁊
ꝯpaſſiuuꝫ in neceſſitatibꝰ ꝓximorum
vn̄ Miſericordia ē triſticia i alieis
maꝉ Augꝰ · Quid eſt miſericordia

niſi aliene miſerie in corde quedã
cõpaſſio. Si ergo habes talez gra
ciã ꝙ qñ vides ꝓximũ tuũ afflictuz
vel tribulatũ ꝙ cor tuũ eſt ꝑatum
ad gemendum ⁊ cõpaciendũ. ocu
li ꝑati ſunt ad flendum manus ad
largiendum. os tuum ꝑatũ ad con
ſulendum ⁊ cõſilium danduz vel do
cendum. pedes parati ad viſitãdũ
aures ꝑate ad audiendũ vocez ei⁹.
oculi apti ad vidẽdum dolorez ei⁹
brachia tua ꝑata ad ſubleuandũ
vel portandũ infirmum. certuz eſt
ꝙ habes donum ſpũſſancti ſcz pie
tatem. ꝙ iſta oĩa nullus põt habe
re ſine ſpeciali grã ſpũſſcĩ. Si autez
quando vides ꝓximum tuuz tribu
latum cor tuum eſt adeo duruz ꝙ
non poteſt cõgemere ⁊ compati et
oculi non poſſunt flere. ⁊ ſic de ſin
gulis ⁊ lingua tua neſcit ꝓximum
tuũ poſt terguz ſuum excuſare ſed
potius quod audiſti aliis reuelarẽ
⁊ aliquando nõ minuere ſꝫ magis
augmẽtare Si olfactus tuus non
põt paupem ſuſtinere. ſꝫ auertis
te ab eo quaſi videatur tibi fetere.
oculi tui non poſſunt plagas eius
videre ⁊ ñ poſſunt man⁹ infirmuz
tangere. ⁊ brachia nõ poſſunt eũ
leuare vel portarẽ. ſic legitur de btã
elizabeth Si oĩa iſta non potes fa
cere. ſignũ eſt ꝙ non habes ſecun
dũ donuz ſpũſſancti ſcz pietatez Et
ſi ſine hoc bono ſcz miſericordia
mortuus fueris nequaꝙ̃ ſaluus
eris. ꝙ miſericordibus dicet Veni
te benedicti pris mei ⁊c. Tercium
mortale pctm̃ eſt ira. Ira oculum
mentis excecat Ira eſt deſiderium

vindicte Multa mala facit ira homi
excecat oculum mentis. aufert ho
mini ſenſus ⁊ racõem. facit eũ inſa
nũ ſicut dicit Aug⁹. Linguaz ꝓuo
cat ad contendẽduz ad maledicen
dum os exaſperat ad improperan
dũ ⁊ ſbſannãdum. man⁹ ꝓuocat
ad percuciẽduz ⁊ iactanduz nec pri
nec matri parcit nec deo ſuo nec pro
prie ſaluti ⁊ honori Auguſti. Ho
mo iracundus ad omne malũ ẽ ꝓ
n⁹ ⁊ inclinatus. hec oĩa mala facit
iracundia. Cõtra hui⁹ pctĩ malum
datur tercium donum ſpũſſancti
ſcz ſciã Virtus hui⁹ doni eſt ꝙ do
cet hoiem recte cõuerſari i medio
nacõis praue ⁊ pucrſe Aug⁹. Scie
cia eſt diuinarum ⁊ humanarum
rerꝫ agnicõ Ex his colligitur ꝙ do
nũ ſcie ſtat in hoc ꝙ homo ſciat in
hoc ſeclo qualiter cũ hoib⁹ debeat ꝯ
uerſari ꝙ vita ſua deo placeat ⁊ ta
men cũ hoc hoibus irreprehẽſibi
lem exhibere. Ita ꝙ omnes qui vidẽt
eũ vel audiũt de eius cõuerſacione
emendentur. Vnde dñs in euãge
lio Mat. v. Sic luceat lux veſtra ⁊c̃
⁊ apl's ait Rõ. xij. Prouidentes bõ
nõ tm̃ coram deo ſed etiaz homini
bus omnib⁹ Nõ ſatis eſt i hoc ꝙ
tm̃ deo ſeruiat ſed etiaz aliis bonũ
exemplũ ⁊ bonam ꝯuerſacõez oñ
dat Sed quidaz ſunt qui hñt illã
grãz ꝙ bene ſciunt ꝯuerſari in mũ
do cũ hoib⁹ ⁊ tñ cũ hoc hñt illd i
fortuniũ ꝙ neſciũt ſe cuſtodiẽ ⁊ ca
uẽ n̉ commiſceãt pccĩs ⁊c. Vita eo
rum deo diſplicet licet tamen cuz
hoib⁹ gracõſe conuerſentur. Sunt
alii q̃ ſanctam ⁊ bonaz vitã ducũt

⁊ deo placent ⁊ habent illud infor
tunium ꝙ non ſunt affabiles vel
tractabiles ⁊ ita indignati ita tedi
oſi in factis ſuis ⁊ ita diſtorti in mo
ribus ⁊ ita inepti in omnibus . ꝙ
nullus pōt cū eis ↄuerſari bene . ꝙ
nullus de eorū cōuerſacione edifi
catur . ꝙ omnis qui eos audiūt vł vi
dent vel cū eis cōuerſantur habēt
tediū de eis . ⁊ tn̄ ſunt boni ⁊ ſancti
corā deo Sunt etiam aliqui qui bo
nam ⁊ ſanctā vitam ducūt et cum
hoc habent illud fortuniū ꝙ hoīes
eos diligunt ⁊ cū eis libent̄ ↄuerſā
tur et eos libenter vident . libent̄ au
diunt ⁊ quicq̄d loquūtur docēt vł
p̄dicāt vł faciunt . hominibꝰ ⁊ ccep
tū eſt . ⁊ placet . et omnes de ↄuer
ſacōne eorū emēdantur Iſtud pro
uenit ex dono iſto tercio ſcꝫ ſciētia
Iſtd ergo donū ſcīe qd docet bene
ↄuerſari eſt neceſſariū ↄtra iraꝫ q̄
fac hominē male ↄuerſari . Quartū
mortale pctm̄ eſt acidia q̄ facit ho
mini multa mala . Acidioſus enim
nō pōt dura ſine murmuracōne ſu
ſtinere . vnū verbum nō poteſt ꝓpt
deū ſuſtinere vł ſupportare . nō pōt
ieiunare vł orare . neqꝫ diſciplinas
recipe . neqꝫ eccl̄ias frequētare . neqꝫ
verbum dei audire . nullū damnuꝫ
nullam flagellacōneꝫ . infirmitatē
doloreꝫ pōt cū paciētia ſuſtinē . ꝓ
modico damno cōtra deū murmu
rat . tediū vite habet . ſibiipſi male
dicit . mortem ſibi optat ⁊ ad oīa
mala eſt patꝰ . ad oīa bona tardꝰ
omnia iſta mala facit acidia . Con
tra hoc quartū viciū datr̄ q̄rtuꝫ do
nū ſpūſſancti ſcꝫ fortitudo Virtꝰ

hmōi doni eſt ꝙ reddit hoieꝫ for
tem ad omnia aduerſa tolerāda .
agilem ad omnia bō facienda ⁊ dat
pacientiaꝫ in omnibꝰ aduerſ tēp
tacōibꝰ flagellis ⁊ infirmitatibus .
Augꝰ . Fortitudo ē amor facile oīa
tolerans ꝓpt illud qd amat . Tullꝰ
Fortitudo eſt racōnabilis aggreſ
ſio terribiliū cū cōſtanti eorū ꝑpeſ
ſione . Hoc donuꝫ ē nobis maxime
ncārium qꝛ niſi fuerimꝰ fortes ad
bene operandū ⁊ ad ſuſtinenduꝫ nō
habebimꝰ in celo meritū . Quintuꝫ
pctm̄ mortale eſt auaricia Augꝰ .
Auaricia eſt multa cōgregare nec
ſupflua paupibus erogare Auari
cia facit hominē omnia deſiderare
omniaqꝫ congregare . nūq̄ abun
dare . ſemper de defectu formidare
proximum fraudare indigentibus
pce ⁊ nihil ſubuenire . oēꝫ ſpem in
iſtis tranſitorijs ponē . plus de bo
nis ſuis q̄ de deo cogitare Imo deū
ſepiꝰ obliuiſci . In ſapientia mun
dana quō opes acq̄rat nimis ſtude
re aut ſepiꝰ animam eterne dāna
cōni dare . omnia iſta mala fac aua
ricia . Contra hoc datur q̄ntū donū
ſpiritusſancti ſcilicet conſiliuꝫ Vir
tus huius doni eſt ꝙ docet homi
nem quomodo inter multa cōſilia
prudētius ⁊ vtilius conſilium ſciat
eligere . Diuerſa inuenimꝰ in hac
vita conſilia . q̄uiqꝫ de illis omnibꝰ
meliꝰ ⁊ prudentiꝰ eligere ſcit hoc
eſt ex iſto dono . verbi grā Mundꝰ
conſulit vt q̄ras diuicias potētias
honores dignitates ⁊ platuras . Ca
ro ↄſulit vt delicōſe viuas . bene cōe
das bn̄ bibas . diu dormias ſuauit̄

iaceas⁊ ſedeas vt nūq̄ pedes tuos
ſemel dure calcare ꝑmittas. vt nl'
lū incōmodū ſuſtineas. vt nullo cō
modo careas. vt molles veſtes in
duas. ⁊ ſepe carnē tuam balnees
nūq̄ te ſitire vel eſurire facias. ⁊ oī
tpe libidinem tuā expleas ⁊ nun
q̄ abſtineas. Dyabolꝰ ꝯſulit vt ſis
ſuꝑbus. inuidꝰ iracundus. ⁊ vt ca
das de pctō in pctm̄. Ipſe eniꝫ ceci
dit ꝑ peccatū de celo ⁊ ideo ſepe rcō
ſulit pctm̄ ⁊ caſuꝫ Ideo dixit ad cri
ſtū. hec omnia tibi dabo ſi ꝓcidens
adoraueris me Mali hoīes ꝯſulunt
tibi mala. fur furtū. raptor rapinā
vſurarij vſuram. ſic quilibet malꝰ
ſcḋm ſuā maliciam. Deꝰ aūt ꝯſulit ti
bi vt des bona tranſitoria ⁊ accipi
as eterna ⁊ vt des hic ſimplūa ac
cipias ibi centuplum. vt libenter
ſis hic pauper vt ſemper maneas
diues in celo vt ſuſtineas hic bre
uē tbulacōeꝫ ⁊ rcipias ibi leticiā
ſempiternaꝫ. vt ſuſtineas hic bre
uē ꝑ pctīs penitentiā vt euadas pe
nā infernaleꝫ vel purgatoriū. Iteꝫ
Mat. xix. Vēde omnia que habes
⁊ da paupibꝰ ⁊ ſeq̄re me et habebis
theſauꝝ in celo Mat. eod. Omnis
qui reliquerit domum aut fratres
⁊ c. ꝓpter nomen meum cētuplum
accipiet ⁊ vitā eternam poſſidebit
Item Luce. xvi. Facite vobis amicos
de mām̄ona iniquitatis vt cū defe
ceritis recipiāt vos in eterna taber
nacula. Ecce audiſti multa ꝯſilia ſi
ex iſtis ſcis melius ⁊ prudentiꝰ eli
gere ⁊ ſequi. hoc ē ex dono ſpiritus
ſancti quinto ſcꝫ cōſilio Audi Tho
biā iiij. ca. Omni tempe ꝯſilia tua

in ipō ⁊ in deo permaneāt Eccī. vi.
Cōſiliarius ſit tibi vnꝰ ex mille. q.
d. de mille ꝯſiliarijs elige tibi vnū
ſcꝫ deum. Sextū mortale pctm̄ ē gu
la. Gula facit hebetes ſenſus Iero
Pinguis venť tenuē ſenſuꝫ non gi
gnit. vñ Ecce. ij. Cogitaui vt a vi
no carnē meam abſtinerem vt ſic
transferrem animaꝫ meā ad ſapiē
tiaꝫ Guloſꝰ nihil aliud cogitat ni
chil aliud ſtudet. niſi quō ventreꝫ
repleat. vnde apoſtolus Phil. iij
Ipſi ſūt quoꝝ deus venter eſt ⁊ q̄
vētreꝫ ꝓ deo elegerūt ⁊ colunt. ita
ſēſus eorū hebetant. q̄ deum parū
cogitant vel intelligūt Contra hoc
datur ſextū donū ſpūſſancti ſcꝫ in
tellectus. Virtus huius doni eſt
q̄ acuit hominis ſenſꝰ vt ꝑ creatu
ras quas videt ſciat agnoſcere cre
atoreꝫ ſuuꝫ quem nō videt vt ꝑ ter
na ſciat comprehendere celeſtia
vñ Sap. xiij. A magnitudine ſpeci
ei ⁊ creature cognoſcibiliter poteſt
creator eoꝝ videri Rō. p. Inuiſibi
lia dei a creatura mundi ꝑ ea que
facta ſunt intellecta conſpiciuntur
verbi gracia. Videmus magnitu
dinem in firmamento ⁊ in mundo
per hoc poſſumꝰ intelligere q̄ cre
ator eorum ſit magnus ⁊ incōpre
henſibilis Si videmus claritatem
in ſole luna et ſtellis. Per hoc poſ
ſumus intelligere q̄ creator eoruꝫ
ſit multo clarior Si videmus pul
chritudineꝫ i roſa. flore. lilio ⁊ vio
la per hoc poſſumus intelligere q̄
creator eorum ſit multo pulchrior
Si videmus ſapientiam in aliqua
creatuā ſicut i ſpente. gallo ⁊ colū

ba. poſſumꝰ intelligere q̃ creator
eoꝝ ſit mł'to ſapiētior Job. xij. In
terroga iumēta ⁊ docebunt te vola
tilia celi ⁊ indicabunt tibi loquere
terre ⁊ reſpōdebit tibi. ⁊ narrabūt
tibi piſces. In omnibus iſtis crea
turis poſſumus aliquid de deo ⁊ de
celeſti gaudio cognoſcē. Si aliq̃s
homo audiat aliquā volucrē canē
tem dulciter vt philomenā vl' aliā
multū delectat' in hoc ſono. ꝑ hoc
pōt intelligere q' in celo vbi cantāt
tot chori angeloruꝫ ⁊ tot ſancti q'
ibi eſt maximū gaudiū et delecta
cō. Exemplū. Accidit in argentina
Quidā ſedebat in pomerio fratruꝫ
ſub arbore ⁊ habēs bonā vocem in
cepit cātare. hoc audiens quedaꝫ
phylomena aduolauit ⁊ poſuit ſe
ſup arboreꝫ et incepit naturalit' cō
tra eū fortiſſime cātare. Qđ audiēs
frater incepit vocem eleuare ⁊ illa
etiam vocem eius exaltabat ⁊ i tā
tum clamabat q' ſuffocata cecidit
de arbore i ſinuꝫ fratris. Ecce ſi vna
auicula irracōnal' creatura tantū
delectabat' in cantu hominis q̃lis
erit delectacō in celis vbi tot cātāt
angeli v'gines ⁊ ſancti. In omnibꝰ
iſtis et ſimilibꝰ que videꝰ ⁊ audiꝰ
poſſumꝰ ſuperna intelligere et cele
ſtia. Sed quidā ſunt ita rudes q' ni
hil ꝑ hmōi intelligunt ſed ſicut bru
ta animalia circa iſta terrena oc
cupantur. quibus dicit pſ. Noli
te fieri ſicut equus ⁊ mulus quibꝰ
non eſt intellectus. ¶ Septimum
peccatum mortale eſt luxuria ſiue
carnalis delectacō que facit homi
ni multa mala. mentem excecat. de
lectationem dei minuit. deum ſuuꝫ
cognoſcē n̄ ꝑmittit ⁊ creatoreꝫ ſu
um obliuiſci facit Gre. Cū luxuria
mētem inuaſerit nullum bonuꝫ co
gitare ꝑmittit Innocētius papa.
Luxurie vicium omnem etateꝫ cor
rūpit. omnē ſenſū cōfundit. omneꝫ
ordinem ſoluit. omnē gradū ꝑuer
tit. Inuadit enim iuuenes ⁊ ſenes
mares ⁊ feīas. prudentes ⁊ ſimpli
ces. ſupiores ⁊ iferiores. Ber. Lux
uria corpꝰ eneruat aīaꝫ maculat. fa
mā ꝑdit. ꝓximū offēdit deū omit
tit ſēſus hebetat. hoīeꝫ i pecudē mu
tat. ymo homo ꝑ euꝫ infra pecudē
degenerat. cum pecus ſeruet con
cupiſcendi tempora. luxurioſus cō
cupiſcit omni hora. Oīa iſta mala
facit luxuria ſiue carnalis delecta
cio. Contra hoc datur ſeptimum
donum ſpiritus ſancti ſcilicet ſapi
entia. Sapientia eſt ſapida ſciētia
et eſt quidaꝫ ſpiritualis ſapor dul
cedinis quem ſentit deuotus homo
in cōtemplacōne celeſtium. Iſido
rus. Sapientia ſolūmodo eterna con
templatur ⁊ illis iocundatur. Iſtđ
donum habuit btūs augꝰ. quādo
dixit. Introducis me domine aliqñ
in affectum multum inuſitatum in
trorſus neſcio in quaꝫ dulcedineꝫ
que ſi perficiatur in me. neſcio q̃d
aliud ſit vita eterna ſi illa non eſt
Donuꝫ iſtud datur contra luxuri
am ſiue carnalem delectacōeꝫ Gre
Guſtato ſpiritu deſipit omnis caro
quia qui ſemel de illa ſapientia id
eſt ſapida ſcientia guſtauerit illi
omnis carnalis delectacō inſipida
eſt. ſicut qui mel comedit poſtea

ei alius cibus nō recte ſapit Sap.
xxiiij. Spūs meꝰ ſup mel dulcis ꝛ
hereditas mea ꝛ cōtēplacio heredi
tatis mee ſup mel ꝛ fauū. De iſta
materia require in die epħe in ſer
mone Factum eſt autem.

Feria ſecunda poſt feſtum penthe coſtes. S·xcvij

Adhuc loquē
te petro cecidit ſpūſſanctꝰ
ſup omnes qui audierant verbuz
Actuum. x. Poſt aſcēſionez domi
ꝛ miſſionem ſpūſſancti cū apl'i p̄
dicarent in iudea verbum domini.
oſtendit dominꝰ petro per quādaz
viſionem. ꝙ etiā gentilibus verbuz
dei eſſet p̄dicādū. Et ſic beatus pe
trus venit ad quādam ciuitatem
gentilium nomine Ceſaria et ince
pit predicare verbuz dei. Et factum
eſt duz p̄dicaret cecidit ꝛ deſcendit
ſpūſſanctꝰ ſup oēs qui audierant
verbū dei. licet gentiles eſſent ꝛ ce
perūt loqui varijs linguis. Vtrū
autē in linguis igneis vel alia ſpe
cie viſibili ſpūſſanctꝰ deſcenderit in
certuz eſt. Sed certuz eſt ꝙ varijs
linguis ceperunt loqui et magnifi
cabant deuz ꝛ mirabātur fideles q̄
de iudeis conuerſi fuerant. ꝙ ſpūſ
ſāctꝰ datus fuerat gentilibꝰ et tūc
beatꝰ petrꝰ baptiſabat eos. ꝛ hoc
eſt ꝙ tangitur in epiſtola hodier
na In qua ſpecialiter attendēduz
eſt ꝙ ſpūſſanctꝰ datus eſt illis q̄
audierūt verbū dei. Multis eniz ge
neribꝰ hominuz datus eſt ſpūſſan
ctus. Primo datur ſpiritusſanctꝰ
verbuz dei deuote audientibꝰ et il
lud ope implentibꝰ. Luc. xi. Beati
qui audiunt verbū dei ꝛ cuſtodiūt
illud Quia dic̄ beatus Jacobus in
ſua canonica. ij. ꝙ non auditores
legis ſed factores legis iuſtifica
buntur. Quātū autem valet verbū
dei audire deuote patet in quodam
miraculo pauli. Require ifra octauā
epiphanie in ſmone p̄letis. Secun
do datur ſpūſſanctꝰ p̄miam ꝑ pec
catis agētibus. Actu. ij. Penitenti
am agite ꝛ ē ꝛ accipietis donum
ſpūſſcī. p̄niam autē dēt ſeq̄ pura ↄ
feſſio p quā adquirit̄ donuz ſpūſ
ſācti. Pſal. Os meū aperui ſcilicet
p ↄfeſſionem ꝛ attraxi ſpm̄ ſcilicz
ſāctū Jſtud figuratū eſt in hoc ꝙ
per manuuz impoſicionem dabat̄
ſpiritusſanctus. Actuum. viij. vn̄
cum audiſſent apoſtoli qui erant
iheroſolimis ꝙ recepit Samaria
verbum dei miſerunt ad illos pe
trum ꝛ iohannem qui cū veniſſet
orauerunt ꝑ eis vt acciperent ſpi
ritumſanctum. nondum enim in
quēꝙ̄ illorum venerat. ſed tamē
baptiſati erāt in nomine ieſu xp̄i
Eodē modo datur ſpiritusſanctus
q̄n poſt abſolucōnez ſacerdos in
cōfeſſione manū imponit Exēpluz
quidaz vidit nigros hoīes accedē
ad ſacerdotem ad confitendū qui
immūdi erant ꝛ claros ꝛ mundos
recedē Tercio dat̄ ſpūſſanctꝰ iſtis
q̄ ſe ex toto corde humiliant Jſtud
figuratū eſt in hoc ꝙ ſpūſſanctus
datꝰ eſt diſcipulis ſedētibꝰ Gloſa
Seſſio indiciū eſt humilitatis. vn̄
q̄cūq; vult recipe ſpm̄ ſcm̄ debz eſſe
huilis n̄ ſupbꝰ. vn̄ dī p̄. De q̄nto

Suꝑbis reſiſtit deꝯ humilibꝯ autē
dat graciā Bern̄. ſolet ſp̄ diuine
gracie familiaris eſſe humilitas.
ſic eniȝ aqua deſerit montes ⁊ flu
it ad valles. ſic gracia ſpiritusſan
cti deſerit corda ſupborū ⁊ deſcēdit
ad corda humiliuȝ Vnde q̄a ma
ria humil' erat ideo ſpiritusſanctꝯ
in eam deſcendebat Jdeo dixit an
gelus Luc. p̄. Spiritusſanctꝯ ſupue
niet in te ⁊ virtꝯ altiſſimi obūbra
bit tibi Exemplū in quadā nobili
domina que i monaſteriū itrauit
et omnia vilia officia accipiebat.
Require dn̄ica tercia poſt trinitatis
in ſmone Humiliamini. Quarto ſpi
ritusſanctꝯ datur cōcordibꝯ ⁊ vni
tatem ſeruātibꝯ Eccl. xxv. Jn tribꝯ
beneplacituȝ eſt ſpiritui meo que
ſunt ꝓbata coram deo Concordia
fratrum. amor ꝓximoruȝ. vir ⁊ mu
lier bene ꝯſencientes Jſtud figura
tū eſt Actuū. ij. vbi dicit. Cū cum
diſcipuli eſſent pariter. datus eſt
eis ſpūſſanctꝯ ⁊ erat illis omnibꝯ
cor vnum ⁊ anima vna in domino
Quicūq ergo volunt accipe ſpūm
ſctm̄ ꝯcordiā ⁊ vnitateȝ habere de
bent. Bern̄. Niſi in humilitate opꝯ
tuū feceris. deo qui vnꝯ eſt acceptū
nō erit. ⁊ dominus ꝓmiſit in euā
gelio Mat. xviij. Vbi duo vel tres
cōgregati fuerit in nomine meo
ſcȝ p cōcordiā ⁊ vnitatē in medio
illorū ſum. Exemplū in duobꝯ diſci
pulis euntibꝯ in emaus Luc. vlt.
Ecce q̄ bene valet ꝯcordia ⁊ vnitas
ps. Ecce q̄ bonuȝ ⁊ q̄ iocūdū habi
tare fratres in vnum Quinto ſpiri
tusſanctꝯ datur in oracione perſe

ueranti bꝯ Luc. xi Si ergo vos cum
ſitis mali noſtis bona data dare fi
lijs veſtris. quāto magis pater ve
ſter celeſtis dabit ſpm̄ bonū peten
tibus ſe. i. ſpiritūſanctum Actuuȝ
p̄. cū diſcipuli poſt aſcēſionem dn̄i
erant pſeuerantes in oracōne cum
mulieribꝯ ⁊ maria matre domini
acceperāt ſpiritūſanctū Et Luc. iij.
dicitur ꝙ baptiſato ihū ⁊ orante
deſcēdit ſpiritusſanctꝯ corpali ſpe
cie ſicut colūba ſup ipſuȝ. Quicūq
ergo voluerit ſpiritum ſanctū reci
pere debet in oracionibꝯ pſeuerare
Sexto datur ſpiritusſanctꝯ ipſū deſi
derātibꝯ ⁊ ſibi p cōtemplacionem
appropinquātibꝯ Eccl. xxiiij. Trā
ſite ad me omnes qui cōcupiſcitis
me ⁊ a generacōnibꝯ meis adimple
mini. ſpiritus enim meus ſuper
mel dulcis Jac. iiij. Appropinqua
te deo. glō. Per cōtēplacōnem ⁊
appropinq̄bit vobis. p ſpiritusſan
cti cōmunicacōm. Jſtd figuratum
eſt in hoc ꝙ diſcipuli acceperunt
ſpm̄ſanctū cū eſſent in ſupiori pte
domꝯ Gloſa. Qui ſpm̄ſanctuȝ deſi
derat. carnis domiciliū. mentis cō
tēplacōne calcet. Jn homine enim
due ſunt manſiones ſupior ⁊ inferi
or Jn inferiori habitat qui ea que
ſūt carnis cogitat ⁊ deſiderat Jn ſu
piori vero habitat qui corporalia
⁊ hmōi ꝯtemnēs ſoli deo vacat et
ſoli ei placere deſiderāt Septimo dat
ſpūſſctūs deū diligētibꝯ ⁊ mādata
eiꝯ ſeruātibus Jo. xiiij. Si diligitis
me mandata mea ſeruate et ego
rogabo patreȝ ⁊ aliū paraclitū dabit
vobis ſpiritū veritatis qui a patre

ꝑcedit. Qui ergo vult ſpm̄ ſanctū
recipe debꝫ eius mandata ſeruaē
De mandatis eius Requre dn̄ica. xi
ij poſt trinitatem in ſmone Abra
he Rogemus dominum ēc.

Ꝯ De eodem. ſ. xcviij

NOn eni miſit
dn̄s filiū ſuum vt iudicet
mundū ſed vt mūdus ſaluetur per
ipſuꝫ Joh. iij. Vnde in preſen̄ti euā
gelio poſſumꝰ notare duo. p̄mum
eſt dilectō ad nos. ſecūdū eſt exhi
bicio dilectōnis. Primū ibi Sic de
us dilexit mūduꝫ vt filium ſuū vni
genitū daret. Secūdū ibi. nō enim
miſit deꝰ filiū ſuum. Sciēdū autem
ꝙ deꝰ miſit ꝛ adhuc mittit nobis
diuerſa exempla in quibus oſten
dit nobꝭ dilectionis ſue ſigna. Pri
mo mittit. tēporalia ad ſuſtentan
dū Scd̄o doctores ad inſtruenduꝫ
Tertio angelos ad cuſtodiendū
Quarto filiū ſuū ad redimēdū Quī
to ſpiritū ſāctum ad ꝯſolandū. De
p̄mo dicit̄ Joel. ij. Ecce mitto vobꝭ
frumentū vinum ꝛ oleum ꝛ reple
mini in eis. p frumētū intelligit̄ pa
nis. p vinū potꝰ ꝛ p oleum oīa alia
alimēta q̄ oīa habemꝰ de dono dei
q̄ nobis ſingulis annis mittit ad
ſuſtentanduꝫ corpꝰ. vn̄ pſal. Om
nia ſubiecī. ſub. pe. eius hec oīa mi
ſit deus gn̄alit̄ omnibꝰ hominibꝰ
Qui ergo vltra neccītatē abſcondit
ꝛ indigentibus nō ptitur fur eſt et
a dn̄o maledictꝰ Prou. xi. Qui ab
ſcōdit frumētuꝫ in tēpore neccītatis
maledicet̄ a deo. benedictio autem
ſup caput vendentium Item Amb
Paſce fame morientē ſi nō paueris
occidiſti. ꝛ nō ſolū n̄ abſcōditū eē
debet frumētuꝫ ſꝫ nec pecunia qua
emit̄ frumentū Eccl. xxix. p de pecu
niam ꝑpter amicū tuū ꝛ non abſcon
das illam ſub lapide in pdicōneꝫ
Amb. Nō minꝰ eſt crimen habenti
tollere q̄ cū poſſit ꝛ abundās ſit in
digentibꝰ denegaē Eſurientis pa
nis eſt quē tu detines. viduarū in
dumentū qđ tu retines. miſeroruꝫ
redēpcio pecunia quā abſcōdis in tra
Tot ergo ſcias reddē bona quot
poſſis pſtaē. ꝛ nō ſolū ſit frumētū
abſcōditū ſꝫ nec pecunia q̄ frumētuꝫ
tū emitur. ſic ergo patet ꝙ deꝰ mit
tit nobꝭ tempalia quibꝰ paſcimur
que nō ſunt abſcōdēda ſed paupi
bus ꝛ indigentibꝰ impertienda. q̄a
q̄cq̄d homo vltra neccītatē reſeruat
contra animam ſuam r̄ſeruat. Ja
cobi. v. Diuicie veſtre putrefacte
ſunt ꝛ veſtimenta veſtra a tinea co
meſta ſunt. Auꝝ vel rū ꝛ argētum
erugmauit ꝛ erugo eoruꝫ erit vobꝭ
i teſtimoniū ꝛ mādūcabit carnes
vrās q̄ſi ignis ꝛ nō ſolū mittit no
bis deꝰ cibū tempalēꝫ. ſꝫ etiā mittit
nobis cibū ſpūalem ꝛ celeſtē in ci
bū anime Joel. ij. Ecce ego mitto
frumētū. p frumētū poſſuꝰ accipe
corpꝰ ſcꝫ ſacramentū qđ de frumē
to cōficitur. vn̄ dn̄s cōpauit ſe fru
mento Joh. xi. Niſi granū frumen
ti cadēs in t̄ram mortuū fuerit nul
lum fructuꝫ affert. qđ de morte ſua
dixit Et p vinuꝫ intelligit̄ ſanguis
xp̄i qui de vino conficitur. p oleum
gracia ſua ſiue miſericordia ſigni
ficat̄ Ꝯ Iſta tria mittit nobis quo

tibi e᷑ in cibum anime. Secūdo no
bis mittit ſuos nuncios .ſ. doctores
⁊ predicatores ad erudiendum.
Lu.xiiij. Hō quidā fecit cenā ma.
⁊ mi.ſer.ſu.ho.ce.di.in.⁊c. Iſte hō
xp̄s eſt qui prepauit per humili
tatē vitam eternā: ⁊ miſit ſeruum
ſuum.i.ordinē predicātium verbū
dei ſeminantiū ſm greg̃. Dicite in
uitatis. Et quicūq; audit illos au
dit ⁊ illū qui miſit eos. Unde cū
dn̄s mitteret diſcipulos ad predi
candū: ait. Qui vos audit: me au
dit: ⁊ qui vos ſpernit me ſpnit. ⁊
qui vos recipit me recipit Sȝ mul
ti obturant aures ſuas ad vocem
predicantium: ſicut ſerpens ad vo
cem incantantiū. Quis ſurd⁹: niſi
ad quos ſeruos meos miſi. Talib⁹
ↄtingit ſicut illis de quib⁹ dicitur
ꝓuer.xxi. Qui obturat aurem ſu
am ad clamorē pauperꝝ: ipſe cla
mabit ⁊ nō exaudiet̃ hic neq; in
futuro qn̄ dicēt. Dn̄e domine aperi
ſed rn̄debitur eis. Amen dico vobꝫ
neſcio vos. Math.xxv. Amen di
co vobis. nemo illoꝝ viroꝝ qui vo
cati ſunt ꝑ nuncios meos ⁊ eos au
dire noluerūt: guſtabunt cenam
meā. qui aūt audiunt intrabunt
in vitam eternā. Lu.xiiij. ⁊ Lu.xi.
Beati q̄ audiunt verbum dei: ⁊ cu
ſtodiunt illud. Greg̃. Certiſſimū
ſignum eſt eterne predeſtinacōis
libenter audire verbū dei. Tercio
mittit nobis angelos ad cuſtodi
endū. Hebre.i. Omnes ſunt mini
ſtratorij ſpūs ⁊c. Mittuntur enim
ad cuſtodiam nrām. Ps. Angelis
ſuis mandauit de te ⁊c. Grego. di

cit q̄ vnuſquiſq; habet angelum
ſuum.ſ.bonum ⁊ malū. bonum ad
cuſtodiendū: malum ad exercitā
dum. Hac cuſtodia bene indige⁹
q̄ multi ⁊ infiniti ſunt inimici no
ſtri qui odioſe nobis inſidiantur
in omni loco. Ps. Reſpice inimi
cos noſtros: qm̄ multiplicati ſūt
⁊ odio iniquo oderunt nos. Et ſic
aliquib⁹ ſanctis monſtratuȝ eſt
frequenter circa nos volitant: ſic
muſce i aere ⁊ innumerabiles. ſic
dic̃ haymo Et ſi radius ſolis mi
nutiſſimis puluerib⁹ plenus eſt:
ſic aer malignis ſpiritibus Unde
gre. Si boni ſpūs a nobis ſe elon
garent: impetus maloꝝ ſpirituū
null⁹ ſuſtinere poſſet. Itero. Non
poſſet eſſe tuta omnis caro niſi cu
ſtodia ſcōrum muniretur Quarto
miſit nobis filium ſuum ad ſaluā
dum. non enī miſit deus filiū ſuuȝ
vt iudicet mundū: ſed vt mund⁹
ſaluet̃ per ipſum qđ fuit maximū
ſignū amoris.i. Io.iiij. In hoc eſt
caritas dei: non q̄ſi nos dilexerim⁹
eum: ſed qm̄ prior ipſe dilexit nos
et miſit filiū ſuum ꝓpiciatorem ꝓ
pccīs noſtris. Gre. O ineſtimabi
lis dilcō caritatis vt ſeruū redime
res filiū tradidiſti. Hic ē ille verus
ioſeph de quo dī geñ.xlv Pro ſa
lute vrā miſit me dn̄s an̄ vos. Hic
ē ille verus moyſes de quo dī exo.
iij. Veni mittā te ad pharaonē:
vt educas ꝑplm meum de egipto
Quinto miſit nobis ſpm̄ ſcm̄ ad
ↄſolandū. vnde vocat̃ paraclitus.i.
ↄſolator. Ber. Adeo dulcis ē ſpūs
ſcūs ⁊ intm̄ ↄſolatur nos q̄ eius

dulcedini preualere non pōt ipſa
amariſſima mortis amaritudo. Ex
emplū in beato ſtephano q̄ cū re
pletus eēt ſpūſcō: lapides torren
tes illi dulces fuerūt. Aug. Qui de
torrente voluptatis ſel' qn̄tum poſ
ſibile ē pfecte guſtauerit: c⁹ vna
gutta maior eſt oceano teſtat vt
in eo oīs ſitis ſecularis extinguat
Rogemus.

Feria tercia.

Sermo. xcix.

Orauerunt p
ipſis vt acciperent ſpm̄ſan
ctū. Actu. viij. Sicut iſti duo apl'i
petrus ꝛ iohēs orauerunt p ſama
ritanis vt acciperent ſpm̄ſanctum:
ita ꝛ nos exēplo eoꝝ debemus orare:
vt mereamur accipe ſpm̄ſcm̄. ꝛ
hoc ꝓpter multas vtilitates q̄s ope
rat ſpūſſcūs in nobis. Eſt eī ſpūs
ſcūs vtilis ꝛ neccārius pctōribus in
pctīs iacentib⁹. Eſt vtilis ꝯūſis ꝛ
penitentib⁹. eſt vtilis iuſtis ꝛ pfe
ctis. Primo vtilis pctōrib⁹ eſt in
hoc ꝙ eos p grām ad pnīaꝫ addu
cit. Ro. ij. An ignoras qm̄ benigni
tas dei .i. ſpiritusſcī cui attribuitur
mīa ad pnīam te adducit ꝛ hoc fa
cit aliqn̄ p internā increpatoēm.
Jo. xvi. Cū venerit ille ſpūſſcūs ar
guet mundū .i. mundanos pctōres
de pctō qd fecerūt. de iuſticia quā
neglexerūt ꝛ de iudicō qd nō timu
erūt. hmōi argutio fit: qn̄. ſ. ſ. in cor
dis dat cogitatōes pctōꝝ q̄ fec. ꝛ
obmiſſionem eoꝝ q̄ non fecit. ſ. bo
noꝝ. ꝛ ꝙ i iudicō extremo reddituꝝ
rus eſt rōem de oībus cōmiſſis: ꝛ
omiſſis ꝛ ſm̄ hoc ꝯcipit pctōr con
tricōm ꝛ flet ꝓ pctīs. Ps. Flabit
ſpi. ei⁹ ꝛ flu. a. lacrimaꝝ. Sicut pꝫ
in maria magdalena: ſtatim cum
ſpūſſcūs tetigiſſet cor eius fluxerūt
aq̄ ita largiſſime ꝙ pedes dn̄i lacri
mis lauit. Et de dd qui grauit pec
cauit dī eccī. xlvij. Xp̄s purgauit
pctā ipſius. ſ. qn̄ ei grām penitēdi
tribuit Ecce exemplū hn̄t pctōres
in maximo pctōre dauid. ꝛ in ma
xima peccatrice maria magda. vn
de null⁹ de benignitate dei deſperet
Gre. Qui multos ſanatos videm⁹
q̄d aliud ꝙ mīe pignus tenemus.
Item ſpūſſcūs aīam pctōris viuifi
cat. hō enī peccando aīam ſuā occi
dit. Aug⁹. Sicut vita corpis eſt aī
ma: ita vita aīe eſt deus. qm̄ ſi aīa
deſerit corp⁹ corpus morit: ſic mo
ritur aīa ſi deſerit eā deus qd fit p
pctm̄. Yſa. lix. Pctā vrā diuiſerūt
inter vos ꝛ deuꝫ vrm̄: ſed ſpūſſcūs
adueniens viuificat aīam. Jo. vi.
Sp̄s eſt qui viuificat Ephe. ij. Dn̄s
qui diues ē in ſua mīa ꝓpter nimi
am caritatē qua dilexit nos. ſic be
ne figuratū eſt Eze. xxxvij. vbi dī
ꝙ ꝓpheta ezechiel duct⁹ fuit in ſpi
ritu in campū plenū oſſib⁹ mortu
oꝝ: ꝛ dixit ei dn̄s. Putas ne viuēt
oſſa iſta. Qui rn̄dit. dn̄e tu noſti.
Et dn̄s ad euꝫ. Dic ad oſſa iſta. Oſ
ſa arida audite verbū dei. hec dicit
dn̄s. Ego introduco in vos ſpm̄:
ꝛ viuetis. Cūq; ſic diceret ꝓpheta:
facta eſt ꝯmotio ꝛ acceſſerūt oſſa
ad oſſa ꝛ vnumq̄dq; membꝝ ad
iuncturā ſuā: ꝛ nerui ꝛ carnes ꝛ cu
tis extenderunt ſup ea Tunc dixit

dñs ad ꝓphetam/ A quatuor ventis
veni ſpūs ⁊ inſuffla ſup interfectos
iſtos ⁊ reuiuiſcant. Et ꝓphetaui ſic
preceperat m̄. Et ingreſſus ē in ea
ſpūs ⁊ vixerunt ⁊ ſteterunt ſup pe
des ſuos exercitus grandis nimis/ Ad
lrām nihil fuit niſi viſio quedā p
quam p̄t intelligi ꝙ ſpūſſcāis mor
tuam aīam viuificat. Ideirco vnꝰ
quiſq; dicat cum pš. Dñe viuifica
me ſm verbū tuum. Itē ſpūſſcāis
vtilis eſt pctōribus pn̄iam agen
tibꝰ in hoc ꝙ ipſos adiuuat in ſa
tiſfcōe. Ro. viij. Spūſſanctus adiu
uat infirmitatem nrām. Ephes. ij.
Det vobis deus ſm diuitias glie
ſue virtutē per ſpm̄ eius corrobora
ri. Ideo dicat dñs illis q̄ aggrediū
tur ſatiſfcōꝫ arduā p peccatis ſuis
Aggei. ij. Spūs meꝰ erit in medio
veſtri nolite timē Sine adiutorio
non poſſumꝰ facere quicq̄. Jo. xv
Sine me nihil poteſtis facere ⁊ ſiē
grā mea. Item ſpiritusſanctꝰ a ſer
uitute dyaboli liberat ⁊ filios dei fa
cit. Pctōr enīꝫ q̄ facit pctm̄ ſeruꝰ
eſt pcc̄i ſiue dyaboli. Jo. viij. Criſ
Anteq̄ peccamꝰ liberi ſumus ſed ſi
ſemel nos dyaboli operibꝰ obliga
uerimus iam nrā virtute euadere
non valemꝰ: ⁊ hoc eſt qđ dñs dic̄
oſee. xiij. Perditio tua ex te. ex me
aūt auxiliū. Ideo nobis nc̄arius ē
ſpiritusſcāis qui nos liberos faciat
a ſeruicio dyaboli: tunc filij dei eri
mus. Ro. viij. Ipſe ſpūs teſtimo
niū phibet ⁊ reddet ſpiritui nrō
ꝙ filij ſumꝰ dei. ꝙ ſi filij ⁊ heredes.
Item ſpūſſanctus vtilis eſt ꝓfici
entibꝰ. eſt enī ductor eoꝝ ⁊ fortifi
cator. Ductor eoꝝ eſt. qꝛ ꝓficiētes
debent ire de virtute in virtutē. Pš
Ibunt de virtute in virtutē. ⁊ ideo
ſpiritusſcāis eis eſt nc̄ariꝰ ne deui
ent a via recta in bona vita: ſꝫ vt va
dant de virtute in virtutē. Ideo dī
Eze. xxxvi. Spūm meū ponam in
medio veſtri: ⁊ faciā vt in precep
tis meis ambuletis Sic petebat ꝓ
pheta. Sp̄s tuus bo. dedu. me in t.
Sed qꝛ ꝓficientes in bona vita mlˀ
tas hn̄t aduerſitates: ideo nc̄ariꝰ
eſt eis ſpiritusſcāis qui eos fortes
ad pugnandū efficiat. Pš. Spū
oris eius omnis virtus eoꝝ. q. d.
Oīs fortitudo eoꝝ qui pugnāt cō
tra dyabolū eſt a ſpiritusſancto. ⁊
quos replet: ad pugnā fortes mu
nit. ⁊ qui ſine ſpū hoc ad pugnaꝫ
vadunt: cito cadunt. Illud figuā
tum eſt. i. Rex. xi. vbi dī ꝙ naas pug
nauit ꝯtra filios iſrahel ⁊ obſedit
iabes galaad ⁊ noluit cum eis fa
cere pactū niſi eruerent omēs ocu
los dextros. ℞ cum nunciatum
eſſet ſauli: inſilijt in eum ſpūs do
mini ⁊ deuicit eū. Naas interpreta
tur ſerpens ⁊ ſignificat dyabolū
q̄ per ſerpentē primuꝫ hoīem vicit
Iſte adhuc filios iſrahel ⁊ deuotos
hoīes impugnat ⁊ nitit̄ eis eruere
oculos dextros .i. auferre cognīti
oneꝫ dei: ſed ſi ſpiritusſcāis inſilue
rit in eos ſicut in ſaul. ipſi deuince
rent eū .ſ. ſerpenteꝫ cum adiutorio
ſpūſſancti: ⁊ dicant cum pš. Spū
principali ꝯfirma me. Itē ſpiritꝰ
ſanctꝰ vtilis eſt perfectis hoībus
qꝛ talibꝰ ſepe ſecreta celeſtia reue
lat. Vnde .i. Choꝝ. ij. ℞ oculꝰ nō

vidit: nec auris audiuit nec in cor
ho. aſ. que pre. ac. nobis reuelauit
p ſpm̄ſanctum. ſicut p3 in iohan
ne qui vidit ſecreta celeſtia. ſ. dei cū
eſſet in inſula pathmos. Et paulꝰ
q̄ raptus eſt ad tertiū celū ⁊ vidit
ibi ea q̄ non licent homī loqui. Et
ſtephanꝰ vidit celos aptos. qua
re q2 fuerunt repleti ſpūſancto. Itē
ſpiritusſcūs vtilis eſt pfectis ⁊ ↄtē
platiuis. q2 eterna dulcedine refi
cit eos. Sap. xij. O q̄ ſuauis es do
mine ⁊c. Eccl. xxiiij. Sps meus ſup
mel dulcis. ⁊ talis dulcedo ſpiritꝰ
ſancti cordis iubilū generat. Eph.
v. Impleamini ſpūſancto. ⁊ ſeqt̄
Loquentes vobiſmetipſis in pſal
mis. ymnis ⁊ canticis ſpūalibus
cātantes ⁊ pſallentes in cordibꝰ
veſtris. Tale iubilū ſentiri pt̄ ⁊ ex
plicari verbis nō pt. Augꝰ. Intro
ducis me aliqn̄ dn̄e in affectū mł
tum inuſitatū introrſus neſcio q̄d
aliud erit vita eterna ſi iſta nō erit
Hugo de ſcō victore dicit in pſona
aīe. Quid illud dulce in recordacōe
dei qd aliqn̄ me tangere ſolet ⁊ tā
vehementer ⁊ ſuauiter afficere: vt
iam tota a me alienari incipiā. ſb
ito enī innouor: ⁊ bene m̄ eſſe inci
pit vltra q̄ loqui ſufficiā. exultat
animꝰ. cor illuiatur. deſideria iocū
dant. in obliuionē venit oīm pre
teritoꝝ doloꝝ ppeſſio: ⁊ neſcō vbi
ſum. Ber. Si vna gutta eterne dł
cedīs ita inebriat: q2 vbi hō ſit to
taliter neſciat: q̄d erit in regno ce
loꝝ: vbi bibeꝰ de fonte totiꝰ dulce
dinis fluenti ſine fine. Rogemꝰ

Feria tercia
Sermo. c.

Fur nō venit
niſi vt furetur. Jo. x. Mora
liter poſſunt iſta verba tripliciter
exponi. q2 ſunt tria genera furū. ſ.
dyabolus. mors ⁊ homo malus.
Primus fur inſidiatur anime: et
nitit̄ ei auferre virtutes ⁊ bona q̄
bus aīa in pñti reficit̄ ſeu ornatur
⁊ ſic ablatis eis nitit̄ eam macta
re ſiue mortificare: ⁊ ideo non ſolū
eſt fur: ſed etiam latro. Oſee. vij.
Fur ingreſſus eſt ſpolians latrū
culus foris. q. d. Dyabolus ingre
dit̄ occulte domū aīe tanq̄ fur. ⁊
ſpoliat eam bonis operibꝰ. ⁊ tunc
quaſi latrunculus manifeſte occi
dit animā ſicut latro corpꝰ. Vnde
iob. xxiiij. Mane primo ↄſurgit ho
micida ⁊ interficit egenū ⁊ pau
perem ⁊ p nocte erit quaſi fur. Qz
enim aliqn̄ homo corpaliter inte
ficitur: videmus q2 aīam miſeraꝫ
ſpoliat ⁊ nudā deſerit non aduer
timꝰ. Propter hoc dī apoca. iij. Ec
ce venit q̄ſi fur. beatus qui vigilat
⁊ cuſtodit veſtimenta ſua ne nudꝰ
ambulet. Veſtimenta anime ſūt
virtutes ⁊ bona opa que nitit̄ dy
abolus non furari ſolū ſed occidē
Vnde beatus petrꝰ ⁊. Pe. v monꝫ
nos dicens. Fres ſobrij eſtote ⁊ vi
gilate. q2 aduerſarius veſter dya
bolus circuit vos tanq̄ leo rugiēs:
querens quē deuoret. cui reſiſtite
fortes in fide. ⁊ q2 dormientes in
pctō deuorat. Vnde dicit Jheremi.
in pſona pctōris damnati. Come

dit me. deuorauit me. abſorbuit
me ſicut draco. Ihere. li. Scds fur
.ſ. mors ille inſidiatꝛ vite Fur enim
venit cū minime putatꝛ: ſic ⁊ mors
Apoca. iij. Si non vigilaueris veni
am tibi tanq̄ fur ⁊c. Theſſal. v. Di
es dn̄i ⁊c. hoā mortis ſicut fur ita ve
niet in nocte. Greg̃. Conditor nr̄
diem mortis nr̄e incertū nobis eē
voluit: vt qn̄ ſp ignoratur: ſp ꝓxi
mus eſſe credatur ⁊ tanto quiſq̄
ſit feruentior in operacōe: quanto
incertior eſt de vocacōe. Jō monet
nos dn̄s ꝯtra incertitudinē mortis
Mat. xxv. Vigilate: q̄ neſcitis di
em neq̄ horā Hoc aūt ſcitote qm̄
ſi ſciret pr̄familias qua hora fur ve
niret vigilaret ⁊c̄. Ber. Certum eſt
q̄ morieris: ſed incertū eſt qn̄ vel
vbi. Sen̄. Mors tibi inſidiatꝛ in oi
loco. tu q̄ſ ſi ſapiens fueris: vbiq̄
eam expectabis. Vnde legitꝛ q̄ io
hannes patriarcha ꝯſtituerat ſi
bi quendā famulū qui frequēter
venit ad eum cū eſſet in loco hōris
dicens. Dn̄e impfectum eſt ſepul
chꝛum tuum: iube ergo perfici. q̄ ci
to morieris. Terci⁹ fur eſt hō ma
lus. ⁊ ſunt quatuor genera hoim
qui fures vocantꝛ. Primi ſunt ma
li prelati: qui prece: vel precio: vel
ſuaſione vel alio q̄cunq̄ ſtō mō: ⁊
non ſm deum vel iuſticiā veniunt
ad prelaturas q̄ non querunt lau
dem dei ⁊ ſalutē ꝓximi: ſed tm̄ ſuaꝫ
⁊ ſuoꝝ vtilitatē. De quib⁹ dicit do
minus in euangelio hodierno Jo
han. x. Qui non intrat p hoſtium
in ouile ouium ⁊c̄. Scd̄o dicitꝛ fur
qui rem alteri⁹ furtiue accipit con
tra preceptum dn̄i Exo. xx. ⁊ Deu.
v. Non furtū facias. vbi ſm glo.
ꝓhibuit omnime vſurpacōm ali
ene rei. Non em̄ rapinā. non frau
dem. non vſuram ꝯceſſit: qui furtū
ꝓhibuit. De illo fure qui aliena
rapit dicitur Zacā. v. Super furem
eſt ꝯfuſio quando fur ꝯprehendi
tur ⁊ punitꝛ. ⁊ penitentia ſero: qn̄
.ſ. ſuſpenditꝛ. Propter hoc dicebat
ſalomon puer. xxx. Mendicitateꝫ
⁊ diuitias ne dederis michi ne forte
ſatiatus allicior ad te negandum
Tercio dicitꝛ fur homo detractor:
qui poſt tergum hoīs furatꝛ ſibi
honorem p detractionē. De quo am
broſ. Tolerabiliores ſunt fures q̄
veſtes ⁊ alia nr̄a bona diripiūt: q̄
fures q̄ famam noſtram lacerant
Cuius rō pōt eſſe. q̄ dicitꝛ puerb.
xxij. Melius eſt nomen bonum q̄
diuitie multe. ſup argentum eniꝫ
⁊ auꝝ bona gratia. nomen bonuꝫ
eſt fama bona. Qui ergo ꝓximo
ſuo p mendaciū ⁊ detractionē au
fert bonā famam: plus ei nocet q̄
ſi multa bona ei furaretꝛ. Naꝫ bona
tpalia amiſſa pn̄t recuperari. bo
na fama amiſſa nunq̄ vel raro in
vita iſta recuperatꝛ. Vnde debet hō
multum timere ſapi ⁊c. Cuſtodite
vos a detractione parcite lingue Ca
tho. Virtutem primā puto ꝯpeſce
re linguā. Vnde pſ. Domine liberā
animā meam a labijs iniquis ⁊ a
lingua doloſa Quarto dicitur fur
qui rem alienaꝫ inuito domino do
loſe ꝯtractat. Vnde ait lex. Furtū
ē ꝯtractatio rei aliene frauduloſa
inuito domino. Vnde ſi q̄s accipit

equum vel rem alterius: ⁊ vtit̄ ea
ad vſus ſuos inuito domino: fur
tum ꝯmittit etiamſi ad alios vſus
ꝙ̄ conceſſa ſit. Item ſi quis accipit
equum vel rem accommodatā ad
certum locum. ⁊ ipſe vltra proce
dit cum illa re inuito domino: fur
tum ꝯmittit Item qui rem ſibi ad
vtendum accōmodatam alijs ac
commodauerit. Item qui rem ꝓ
pignere ſibi obligatam vtitur in
uito domino ſuo. Item qui vtitur
re aliena: et preſumit firmit̄ ꝙ do
minus ſibi bene fauet. Etſi ſciret ſi
bi non placere: nullatenus re ſua
vti vellet: furtum non cōmittit. Et
breuiter vbicunqꝫ inuenies cōtra
ctacōnem rei aliene factam contra
voluntatem domini intelligit̄ fur
tum ꝯmiſſum. Cum autē furtum
ꝯmiſſum fuerit in vſu rei: tm̄ tenet̄
fur ad reſtitucōem illius vſus. Si
autem aliquis vtitur re aliena ne
ſciente domino: ⁊ putat dominuꝫ
nolle: ⁊ ſic eſt furtum quod ꝯmit
tit quantum ad intentioneꝫ ⁊ pec
cat mortaliter: ſed non tenetur ad
reſtitucōem: ⁊ dominus poteſt pe
tere: obſtante ſibi ſua voluntate.
Rogemus ⁊c̄.

Feria quarta.
Sermo. ci.

Amen dico vo
bis. qui credit i me habꝫ
vitam eternam. Iohā. vi. In iſtis
verbis dominꝰ duo facit. Primo
hortatur nos ad fidei xp̄iane obſ
uantiā cum dicitur. Amen dico vo
bis. Secundo oſtendit ipſius fidei
remunerationem cum dicitur. ha
bet ſcilicet vitam eternam. Circa
primum notandū ꝙ fides multū
neceſſaria eſt: ⁊ hoc ꝓpter multa.
Primo: ꝙ fides eſt fundamentuꝫ
omnium bonoruꝫ operum. ⁊ ſicut
ſine fundamento nullum opꝰ ſta
bile eſſe poteſt ⁊ permanens: ſic ſi
ne fide nulla bona opera perſiſtere
poterunt ⁊ ꝑmanere. Yſa. vij. Si
non creditis: non ꝑmanebitis.
Vnde auguſtinus. Ruinam videt̄
querere: qui ſine fide vult edificare
Idem. Et ſicut rami ſine virtute ra
dicum areſcunt: ita quelibet opa
licet bona videantur: nulla ſunt ſi
a ſoliditate fidei diſtinguūtur. Et
ſicut in radice arboris nulla proꝛ
ſus apparet ſpecies pulchritudinis
⁊ tamen quicq̄d eſt in arbore pul
chritudinis ⁊ decoris de ipſa ꝓce
dit. ſic ex fidei humilitate quicq̄d
eſt meriti. quicq̄d vere beatitudis
ex fide ꝓcedit. Secundo. ꝙ fides ho
mines filios dei efficit. Iohannis
primo. Dedit eis poteſtateꝫ filios
dei fieri. Galat. iij. Omnes filij dei
eſtis per fidem. Si autem ſumus fi
lij: ſumus ⁊ heredes. Omnes auteꝫ
infideles ſicut iudei ⁊ pagani ⁊ ma
li xp̄iani ſunt filij dyaboli ⁊ heredi
tatem ſuam ſcilicet infernuꝫ poſſi
debunt. Ioh. iij. Qui autē non cre
dit: iam iudicatꝰ eſt ſupple ad eter
nam damnationē. Marci vltimo.
Qui non crediderit ꝯdemnabitur.
Tercio ꝙ ſine fide deo nō poſſumꝰ
placere. Hebre. xi. Sine fide impoſ

ſibile eſt deo placere. Eccī. i. Bene
placitū eſt deo fides. Vnde ꝓpter fi
dem maria placuit deo. Luce. i. Be
ata es que credidiſti: qm̄ pficient̄
oīa in te. Auguſ. Beatior fuit ma
ria pcipiendo xpi fidem: q̄ ↄcipiē
do xpi carnem. Materna enim ꝓpi
q̄tas nihil marie ꝓfuiſſet: niſi cri
ſtum felici9 corde q̄ carne geſtaſſz
Ephe. iij. Per fidem enī xps hītat
in cordib9 veſtris. Quarto p fidez
oēs inimicos nr̄os vincere poſſu9
Hoſtis nr̄ eſt mund9. hunc vinci
mus p fidē. i. Jo. v. Hec eſt victoria
q̄ vincit mundū fides nr̄ā. Heb. xi
Scī p fidem vicerunt regna. Gloſ.
Qui in intimo cordis amore fidem
recipit: quicq̄d ingruit extra faci
le vincit. Secund9 hoſtis eſt dya
bolus. Iſtum etiā vincere poſſum9
p fidem. i. Pe. v. Aduerſarius vr̄
dyabolus ꝛc̄. cui reſiſtite fortes in
fide. ij. Paral. xx. Confidenter ſta
te. videbitis auxiliū domini ſuper
vos. Et ideo ſtatutū eſt. q̄ nocte ꝛ
die dyabolus nobis inſidiat̄. Qꝫ
in inicio noctis i. ↄpletorio ꝛ in ini
cio diei. i. in prima ſp ſimboluz di
cim9 vt p hoc dyabolū a nobis re
pellamus. Non enī p̄t eſſe pn̄s v
bi ſimbolū legere audit. Ideo reli
gioſi ſolent legere ſimboluz ſuper
fratrem agoniſantē ad fugonduz
demonez qui maxime hoīem in fi
ne p infidelitatē temptat. Sciens
aūt q̄ ſimbolum. i. credo in deuz in
quo ↄtinentur. xij. articuli fidei cō
poſuerunt. xij. apoſtoli anteq̄ di
uiderent̄. Legit̄ enim in euangelio
marci vltimo. ꝛ in actibus aplo
rum ꝛ in ſcolaſtica hiſto. q̄ in die
aſcenſionis apparuit dn̄s vndecim
apoſtolis: ꝛ dixit eis. Jte in mun
dum vniuerſum ꝛ predicate euan
geliū. Qui crediderit ꝛ baptiſatus
fuerit ſaluus erit. Et poſtea iuſſit
eos ire ad montē oliueti ꝛ ibi ipſis
videntib9 aſcendit in celū: ꝛ redeū
tibus iherusalem expectantibꝰ ſpi
ritum ſanctum vel expectantes. ſ. ſ.
elegerunt beatum mathiā in apo
ſtolū: ꝛ ſic facti ſunt duodecim. Cū
aūt accipiſſent ſpiritū ſanctū: pri
uſq̄ diuiderent̄ in vniuerſuz mun
dum ↄpoſuerunt ſimbolū. Petrus
dixit. Credo in deum patrem om
nipotentē creatorem celi ꝛ terre. ꝛ
notabiliter dicit. credo in deū. Nā
aliud eſt credere in deuz. aliud cre
dere deo. aliud credere deum. Beda
Credere deū eſt credere q̄ ipſe de9
eſt. qđ etiam ipſi mali credūt. Ja
co. ij. Tu credis q̄ vnus deus eſt:
ꝛ bene facis. demones credunt ꝛ ↄ
tremiſcunt. Deo credit: q̄ credit eē
vera que locutus eſt. vel q̄ credit
eſſe vera q̄ de deo dicuntur. Hoc ſi
militer faciunt mali homines ꝛ di
aboli. Aug9. Credere in deū eſt cre
dēdo deum amare. credēdo in eū ire.
credēdo ei inherere ꝛ membro eius
incorpari. Ex his pꝫ q̄ qui peccādo
ſe deo opponit ꝛ a deo recedit: menti
tur cū dicit. Credo in deum. Seq̄tur
patrem oīpotentem. Magnuz eſt
nobis ſolaciū q̄ deus pater nr̄ ē:
ꝛ ideo nequaq̄ nos derelinq̄t: ſed
oīa neceſſaria: ſicut pater filio ꝓ
uidebit nobis. vnde fidē veram nō
hn̄t illi qui ſe fame putant morit

ros. Sequit᷑. creatorem celi ⁊ terre
ſup̄. cum oībus que in eis cōtenta
ſunt. qđ eſt cōtra hereticos qui di
xerunt ꝙ inuiſibilia creaſſet deus.
dyabolus vero viſibilia. Ideo cāta
tur dn̄icis diebus viſibiliū omni
um ⁊ inuiſibiliū. huc uſqꝫ dixit pe
trus. Deinde dixit andreas. Nā be
atus paulus qui iuxta petꝝ ſolet
poni adhuc non erat electꝰ in apo
ſtolū: ⁊ nō hꝫ articulū in hoc ſim
bolo. Dixit andreas. Credo in iħm
xp̄m filium eius vnicū dn̄m nr̄m.
⁊ eſt ſenſus ꝙ xp̄s eſt filiꝰ dei vni
cus ⁊ eſt dn̄s noſter ⁊ hoc duplici
rōe. primo ꝗ nos fecit. ſcḋo ꝗ nos
ſanguine ſuo redemit. ⁊ ideo nos ei
merito ſeruire dēmus ⁊ eius prece
ptis magis obedire q̄ꝫ hominibꝰ
Actu. iiij. Obedire deo oportet ma
gis q̄ꝫ hoībus. Jacobus maior di
xit. Qui ꝯceptus eſt de ſpūſancto.
natus ex maria virgine. Xp̄s ꝯce
ptus fuit de ſpūſancto ſpūſſancti
opatione. ꝗ ſpūſſanctus ſepauit
a beata maria virgine qđ puriſſi
mū erat in ea. ⁊ formauit inde cor
pus xp̄i in inſtanti pfectū: ⁊ ſtatī
aīam infudit. ⁊ non fuit aīa infu
ſa circa. xliiij. diem a ꝯceptione: ſic
dicitur ꝙ in alijs ſolet fieri homi
nibꝰ. ⁊ natus fuit ex maria virgi
ne pmanente ante ptum. in ptu ⁊
poſt partū. Johannes dixit. Paſ
ſus ſub pontio pilato. crucifixus.
mortuꝰ. ⁊ ſepultus. Vnde iohan
nes dixit de paſſione qui iuxta cri
ſtum fuit in domo anne. ⁊ ſeq̄ba
tur vſqꝫ ad crucē. Credendum eſt ꝙ
mortuꝰ fuit ſm humanitatē ⁊ nō

ſm diuinitatē. Thomas dixit. De
ſcendit ad inferna: ⁊ hoc ſm ani
mam ⁊ liberauit ſuos electos de lim
bo Tercia die reſurrexit a mortuis
Si xp̄s ſua virtute reſurrexit: pote
rit ⁊ nos a morte ſuſcitare. Jacobꝰ
minor dixit. Aſcendit ad celos. ſe
det ad dexterā dei patris oīpotētis
regnat coeq̄lis. Philippus dixit.
Inde venturus eſt iudicare viuos ⁊
mortuos vꝫ bonos ⁊ malos. vel illi
qui in aduentu ſuo viui inuenien
tur. q̄ in momento morientur ⁊ poſt
reſurgent cū illis qui priꝰ mortui
erant. Bartholomeus dixit. Credo
in ſpūmſanctum. dēmus credere ꝙ
ſpūſſanctus pcedit a patre ⁊ etiā
a filio In hoc errant greci ⁊ ruceni
q̄ dicūt ꝙ ſpūſſanctus ſolū pcedit
a patre ⁊ non a filio. qđ falſū eſt.
Matheꝰ dixit. Scām eccl'iam catho
licā. Debemꝰ credere ꝙ oīa ſunt ve
ra: ⁊ a ſpūſancto ordinata q̄ tenet
eccl'ia. Simon. ſcōrum cōīonem De
bemꝰ credere ꝙ quilibꝫ eſt pticeps
oīm bonoꝝ opeꝝ que facta ſunt a
ſanctis q̄ fuerunt ab inicio mūdi
Ps. Particeps ego ſum omniū ti
mentium ⁊ cuſtodientiū manda
ta tua. Excōicati: ⁊ in mortali pctō
exn̄tes non ſunt pticipes. Item cū
quilibet iuſtus venerit ad vitā et
nā: erit particeps oīm gaudioꝝ
⁊ premioꝝ q̄ omnes ſancti ab ini
cio mundi ⁊ vſqꝫ in finē meruerīt.
Seq̄tur. Remiſſionem pctōꝝ. Cre
dere dēmus ꝙ in hac vita p bapti
ſmū ⁊ alia ſacrā obtinere poſſumꝰ
remiſſionem oīm pctōꝝ. ꝗ ꝑt hō
in hac vita talē facere penitentiā:

ꝙ ſine purgatorio intrabit in reg
num celoꝝ. quod eſt ꝯtra quoſdã
infideles hoīes: qui dicunt ꝙ opor
tet quemlibet hoīem ꝗ̃tumcunqꝫ
ſcūm ptranſire purgatorium: qḋ
falſum eſt. Iudas q̃ alio nomine
thadeꝰ dixit. Carnis reſurrectionē
Credere debemus ꝙ eadem caro que
putruit vel ꝯbuſta eſt: tunc reſur
get: ⁊ tunc ad iudiciū omnes veni
emꝰ reddituri de oībus factis ⁊ ob
miſſis de omni tpe. de oī verbo. de
oī cogitacōe r̄oem. Mathias dixit
Et vitam eternā. Amen. Credere de
mus ꝙ qui inuenti fuerint ſine pec
cato vitam eternā poſſidebunt. et
mali ibunt in ignez eternū: qn̄ di
cet iudex iſte Ite maledicti in ignē
eternū qui patus eſt ⁊c̄. Et ad bo
nos dicet. Venite benedicti patris
mei ⁊c̄. Anaſtaſius. Hec eſt fides
catholica quã niſi quiſqꝫ fideliter.
firmiterqꝫ ⁊c̄. Bene dicit fideliter.
Hō enim qui hꝫ fidem xp̄ianam: de
bet fideliter operari opa xp̄iana.
Iaco. ij. Fides ſine operibꝰ mortua
eſt. Vn̄ de peccatoribus dicit̄. Cō
fitentur ſe noſſe deum. operibꝰ au
tem negant. ad Titū. i. Auguſtiꝰ.
Nolite aūt de fide ſecuri eſſe. adiun
gite fidei recte: rectã viam vt xp̄m
ꝯfiteamini verbis dicēdo. ⁊ factis
bene viuendo. Nam ꝯfiteri verbis
⁊ non factis eſt fides demonū. Ia
co. ij. Tu credis ꝙ vnus deus eſt:
⁊ demones credunt ⁊c̄. Auguſtiꝰ
Vtinã quomō demones iudicem.
ſic hoīes agnoſcerent ſaluatorem
Ecce demones viderūt ⁊ tremuerūt
homines viderunt ⁊ occiderunt. Fi

des ſine operibus eſt ſicut cadauē
mortuum. Iacobi. ij Sicut corpus
ſine ſpiritu mortuuz eſt: ita ⁊ fides
ſine operibus. Bernhardꝰ. Quid
eſt fides que non operatur ex dile
ctione niſi cadauer exanime. Vn̄
deū honoras munere fetido. Fides
autem que operatur ex caritate: ē
viua ⁊ magna apud deuz. Primū
ꝙ quicq̃d vult impetrat. Mathei
xxi. Quecunqꝫ petieritis in oratiōe
credētes accipietis. Glo. Si vtilia ⁊
poſſibilia ſunt. Math. xvij. Et luce
eodem. Amen dico vobis. ſi habu
eritis fidez ſicut granum ſinapis:
dicetis huic monti. tranſi hinc: ⁊
tranſibit. Granuz ſinapis eſt par
uum ⁊ calidum: ſic fides noſtra de
bet eſſe parua ⁊ humilis ⁊ feruēs
in caritate Tunc pōt montibꝰ pre
cipere vt tranſeant de loco ad locū
Sicut legitur de ſācto gregorio ci
ſterciēſ. ꝙ ad preces eius mons
magnus reſtrictus eſt vt eccleſia
eius dilataret̄. Et ad preces bū be
nedicti magnꝰ lapis tranſlatus ē
qui impediebat eius ortū. Secūdo
fides obtinet homini ſanitatē cor
poris: vt patet in centurione. cui
dictum eſt a domino. vade: ⁊ ſicut
credidiſti fiat tibi: ⁊ ſanatus ē pu
er eius in illa hora. Mathei. viij.
Et in muliere ſanguinaria: que te
tigit fimbriam veſtimenti chriſti
cui dixit xp̄s. Fides tua te ſaluam
fecit. Mat. ix. ⁊ Luce. viij. Tercio
fides ſaluat hominē in anima per
pctōrum omniū remiſſionez. ſicut
patꝫ in maria magdalena q̃ pedes
domini lacrimis lauit: et capillis

terſit. Jdō ei dictū fuerat. remit
tuntur tibi pctā tua. vade fides tu
a te ſaluā fecit. Et in paralitico q̄ per
tegulas dimiſſus fuit ante ihesū.
Cui dixit ihesus. Fili remittunt̄ ti
bi pctā tua. Lu. v. Tertio fides hoīez
ad vitam eternā ducit. Jo. vi. Qui
credit in me: hz vitam eternā. Et
mat. vlti. Qui crediderit ⁊ bap. fu.
ſaluus erit. Rogemus.

De eodem.
Sermo. cij.

SUper ſeruos
meos ⁊ ancillas meas in
diebꝰ illis effundā de ſpū meo. Jo
hel. ij. Verba ꝓpoſita dixit beatus
petrus in die penth. ↄtra iudeos q̄
credebant diſcipulos xp̄i eē ebri
os cū loq̄rentur varijs linguis vt
pꝫ Actu. ij. in quibꝰ duo tangit. p̄
mū eſt dantis incōprehenſibilis li
beralitas. Hoc patuit in diſcipul
in quos ita liberaliter effudit ſpm̄
ſanctū q̄ ipſi ↄtinere non poterāt
ſed ſtatim in alios effuderūt. Sicut
videmꝰ in dolio pleno muſto. q̄d
feruore ⁊ ſupabundanti replecōe
excreſcit ⁊ effundit de ſua pleītudi
ne: ⁊ terram circūiacentē madefa
cit. Sic fecerunt apl̄i. Jdeo cantat
de eis eccā. Muſto madere deputāt
quos ſpiritus repleuerat. Jn tan
tum effuderunt q̄ totā terrā doctri
na ſua repleuerūt ſap. i. Sp̄s dn̄i q̄
datꝰ eſt apl̄is repleuit orbē terra
rum. Ps. Jn oēm ter. ex. ſo. eo. Se
cundū eſt dn̄i precioſitas. q̄d nota
tur cū dī. de ſpū meo. Magna dei

miſericordia q̄ donū dat eq̄le ſibi
Quid enī melius. q̄d iocundius.
q̄d precioſius dare potuiſſet q̄ ſu
um ſpm̄. Vnde dī. effundā de ſpū
meo. Sciendū aūt q̄ duplex ē ſpi
ritus. ſ. bonꝰ ⁊ malus. Sp̄s malus
eſt dyabolus. ſpūs bonus eſt ſpi
ritusſcūs. Sp̄s malus impugnat
hoīem multis modis. Quqꝫ enim
p acidiā. ⁊ facit ipſum ita debilē
⁊ infirmū: q̄ non p̄t ſurſum in ce
lum reſpicere. Hoc bene figuratū
eſt p mulierem q̄ habuit ſpm̄ in
firmitatis. xviij. annis. ⁊ inclinata
erat q̄ non potuit ſurſū reſpicere.
Luce. xiij. Sic dyabolus immittit
hoī ſpm̄ infirmitatis ſiue acidie q̄
non pmittit hoīem celū reſpicere.
nec bona opa facere. Contra hoc
dat ſpiritusſcūs tanq̄ roborator.
Vnde apl̄s roma. viij. Sp̄ſſanctꝰ
aduemiens in aīam infirmitatem
nrām adiuuat. ⁊ ideo orat p eo in
alio loco. Ephes. iij. Det vobis ſm
diuitias glorie ſue virtutē corrobo
rari p ſpiritum eius. ⁊ merito ora
re dēmus p eo. q̄ ſine adiutorio
eius inſufficientes ſumꝰ ad oīa bo
na facienda. Joh. xv. Sine me ni
hil poteſtis facere: nec etiā cogita
re: nec loq̄. Mat. x. Non enim vos
eſtis q̄ loquimini: ſed ſpūs patꝰs
veſtri q̄ loq̄tur in vobis. Et q̄ ita
imbecilles ſumꝰ ⁊ infirmi: ideo nēc
dēmus orare p. ſ. ſ. deū. q̄ nos cōfor
tat. Ps. Et ſpū oris eius oīs virtꝰ
eorū ⁊ hoīm. q. d. Oīs fortitudo p
uenit ex grā. ſ. ſ. Quqꝫ ſpūs malꝰ
impugnat hominem p inuidiam
ita q̄ non pmittit hominē pſperi

tatem ꝓximi ſui videre ſine dolore.
de quo dr̄ iac̄.iiij. Ad inuidiā ↄcu
piſcit ſpūs qui hītat i vobis. Iſtḋ
pȝ in ſaul qñ eū vexauit ſpūs ma
lus inuidie ⁊ nō potuit videre ꝓſpe
ritatē dd̄.i.Re.xvi. Spūs bonus receſ
ſit a ſaul: ⁊ exagitabat eum ſpūs
malus. Contra hunc ſpm̄ inuidie
datur ſpūs bonꝰ tanq̄ inflāmator
qui remouet a corde inuidiā ⁊ in
flāmat illud ꝑ caritatē: ideo datus
eſt diſcipulis in ſpē ignis. ſicut dr̄
Actu.ij. vbi dicit glo. in ſpē ignis
ſpūſſanctus apparuit ꝙ repletoſ
ardere ꝑ caritatē facit. ⁊ ideo vocat̄
ſpūs ardens. Quñq; malignꝰ ſpūs
impugnat ⁊ vexat hoīem per indiſ
cretam triſticiā ſiue anguſtiā ꝙ
tediū vite hȝ ⁊ nullam p̄t recipere
ↄſolacōem. ſicut pȝ Exo.vi. vbi dr̄
ꝙ non adq̄euerunt filij iſrl̄ moy
ſi. ſ. cū ↄſolaret̄ eos. ⁊ ſequit̄ cā. ꝙ
ſpūs anguſtie ⁊ opus duriſſimuȝ
quo oppreſſi erāt a pharaone Sū
mum remediū eſt vt tales clamēt
ad deū qui appoīt medicamentuȝ
ↄſolacōis. Baruch.iij. Dñe deus iſ
rahel aīa in anguſtijs: ⁊ ſpūs an
xius clamat ad te. ⁊ tunc dat̄ ſpi
rituſſcūs tanq̄ ↄſolator. qñq; ſpi
ritus malꝰ vexat hoīem ꝑ immun
diciā ſiue luxuriā. In luxurioſis ei
libenter hītat Lu.xi. Cū immundꝰ
ſpūs exierit ab hoīe: ambulat per
loca inaquoſa q̄rens requiē ⁊ nō
inueniens dicit. Reuertar in domū
meā vnde exiui. Immundus enī lu
xurie ſpūs exit ab hoīe in q̄drage
ſima vel als qñ ↄfitet̄ ⁊ poſtea qñ
hō recidiuat in pcīn tunc ſpūs lu

xurie redit in domū ſuā vnde exicāt
Cōtra hoc datur ſpūſſanctus tan
q̄ ſcīficator ſiue purgator. ideo dr̄
ſpūſſcūs .i. mundus. ſpūs enī ſan
ctꝰ veniens in aīam purgat ⁊ mū
dat eā. ſicut pȝ in dauid qui cū ce
ciderat in immundiciā magnā .ſ.
in adulteriū: tunc clamauit ad deū
dicens. Cor mundū crea in me ⁊c̄
Ne ꝓijcias me a facie tua ⁊c̄ Et mi
ſertus eſt eius dñs: ⁊ dedit ei ſpiri
tum ſanctū qui purgauit eū ab oī
pctō. Quñq; ſpūs malus impugnāt
hoīem ꝑ mendaciū ſuggerens hoi
vt aſſueſcat mentiri ⁊ neq̄ter loq̄.
ſicut pȝ.iij.Re.xxij. vbi dicit̄ ꝙ cū
rex vellet ire ad expugnandū quā
dam ciuitatē ramoth: ↄſuluit mi
cheā ꝓphetam. Qui ait. Vidi dñm
ſedentē ſup ſoliū excelſum: ⁊ oēm
exercitū celi aſſiſtentē ei a dextris
bonos. ⁊ a ſiniſtris malos ⁊ ait do
minus. Quis decipiat achaba de
ſcēdat ⁊ cadat in ramoth. Et dixit
vnꝰ verba huiuſcemodi: ⁊ alius
alteri Egreſſus eſt aūt ſpūs malꝰ
a ſiniſtris ⁊ ſtetit coram dño ⁊ ait
Ego decipiam achab. Cui dñs In
quo. Et ait. Egrediar ⁊ ero ſpiritꝰ
mendax in ore oīm ꝓphetaꝝ eius
⁊ ſic factū eſt. Spūs malus ingreſ
ſus eſt in os ꝓphetarum eius: ⁊ lo
quebat̄ mendaciū per eos: ⁊ ↄſu
luerunt ei vt iret ad pugnādum
ciuitatē ⁊ ſagittatus eſt ibi ⁊ mor
tuus eſt Sic patet quomō dyabo
lus docet homines mētiri. ꝙ ſicut
dicitur Job.viij. cum loquit̄ mē
dacium: ex ꝓprijs loq̄tur. ꝙ men
dax eſt ⁊ pat̄ eius .i. mendacij pa

ter. qꝛ ipſe excogitauit primū mē
daciū. qꝛ per mendaciū decepit p̄
mum hoīem in padiſo dicēs geñ.
iij. Quacunq hora comederitis a
perient̄ oculi veſtri: ⁊ eritis ſicut dij
Contra hoc datur ſpūſſanct⁹ tan
q̄ doctor veritatis. Jo. xvi. Cum ve
nerit ille ſpūs veritatis docebit vos
omnem veritatē. Cūq ſpūs mal⁹
facit hoīem mutū ad laudē dei. qꝛ
q̄ diu hō eſt in pctō mortali: non
p̄t dicere laudē deo acceptam. Ecci.
xv. Nō eſt ſpecioſa laus in ore pec
catoris: ⁊ non eſt deo accepta. qꝛ
de talibus dicit dn̄s yſa. xxix. Po
pulus hic labijs me honorat. cor
aūt eorꝫ longe eſt a me. ſine cā co
lunt me. Jtē facit eum mutū quā
tum ad ↄfeſſionē. qꝛ non pmittit
eum ↄfiteri pctā ſua dyabolus fac̄
ſicut lup⁹ qui capit ouē p guttur
ne emittat vocē: ⁊ non p pedē. Sic
dyabolus tenet pctōrem ne cōfite
atur pctā ſua ⁊ non p pedeꝫ. qꝛ per
mittit eū frequentare eccās dare
elias ⁊ ieiunare. ſed impedit quā
tum p̄t q̄ mutus veniat quo ad ↄ
feſſionem. Sp̄s aūt malus etiam
hoīes excecat p pctā. ſap. ij. Excreca
uit eni̅ eos malicia eorꝫ. Dyabol⁹
ei fac̄ ſic coru⁹ q̄ inuenit cadauer
primo eruit ſibi oculos ne ↄgno
ſcat deuꝫ creatorem ſuū. Jdeo bene
figuratus eſt p naas q̄ pugnauit
ↄtra filios iſrl̄ ⁊ omnes quos cepit
oculos dextros eruit. ſicut dr̄ in hi
ſto. ſcolaſtica. Et ideo naas interp̄
tat̄ ſerpens ⁊ ſignificat dyabolū q̄
p ſerpentē decepit primū hoīnem
Hic ſp nititur hoī eruere oculū dex
trū quo cognoſcere deberet deū crea
torem ſuū: ⁊ dimittit ei ſiniſtrum
quo videat iſta terrena ⁊ vana. ſic
pꝫ duplex malicia dyaboli. qꝛ hoī
nem facit mutum ⁊ cecū. Jſtud oñ
ſum eſt in demoniaco q̄ ſm lucaꝫ
erat mutus ⁊ ſm math. cec⁹ ⁊ mu
tus. Et cū eieciſſet demoniū: mut⁹
loq̄batur. cecus lumen recepit Cō
tra iſtas duas malicias mali ſpi
ritus dat̄ ſpūſſcūs dupliciter. Cō
tra mutitatē dat̄ tanq̄ prelocutor
qꝛ ſic dicit gre. in ome. Quos ſpūs
ſcūs repleuerat: ardētes pariter ⁊
loq̄ntes facit. Actu. ij. Repleti ſūt
om. ſpū ſancto. ⁊ loq. ver. dei cum
fiducia. ij. Pe. i. Spū ſancto inſpi
rati locuti ſunt ſcī. Vnde beatus pe
trus q̄ non audebat fateri coram
ancilla q̄ eſſꝫ diſcipulus iheſu p⁹
recepcōem ſpūſſancti audacter co
ram oībus predicauit xp̄m. ſimi
liter omnes diſcipuli q̄ ante clau
ſi ſedebant ꝓpter metum iu deorꝫ
⁊ erant tanq̄ muti non audentes
loq: poſt recepcōem ſpūſſancti lo
quebant̄ cum fiducia verbum dei
non ſoluꝫ in ſuo idiomate: ſꝫ ling
uis oīm gentiū docuit eos ſpiritus
ſanctus loq. Sic pꝫ donū ſpūſſcī ↄ
tra mutitatē ſpūs mali. Sed cōtra
cecitatē mali ſpūs dat̄ ſpūſſanct⁹
tanq̄ illuīator q̄ illuīat corda hoī
num ad cognoſcendū deū ſuum.
Ep̄le. v. De⁹ dn̄i nr̄i iheſu xp̄i pr̄ det
vobis ſpm̄ ſapie ⁊ reuelacōnis in
agnicōm ei⁹ illuīatos oculos cord
veſtri. Sap. ix. ſenſū tuū q̄s ſciet:
niſi tu deus ſapiam dederis ⁊ miſe
ris ſpiritū tuum de altiſſimis ac.

Exempluꝫ in beato paulo q̄n ante
recepꝯem ſpirituſſcī ita excecat⁹
erat ꝙ pſeq̄retur oēs qui xp̄m p̄
dicabant: ſed poſt q̄ illuīatus fuit
a ſpūſancto: oēs ſcripturas intel
ligebat. Et de daniele dī danie. vi.
Daniel ſupabat omnes pn̄cipes
⁊ ſatrapas ꝙ ſpiritus dei amplioꝛ
in eo erat. Rogemus.

Feria ſexta.
Sermo. ciij.

Omne peccatū

⁊ blaſphemia remittetur
hoī. ſpūs vero blaſphemie non re
mittet̄. Et quicūq; dixerit verbuꝫ
ↄtra filiū hoīs remittet̄ ei. qui aūt
ↄtra ſpm̄ſanctum non remittet̄ ei
neq; hic neq; in futuro. Math. xij.
Notandū ꝙ hoīes peccāt tripliciē
ſicut dicit yſi. Primi p infirmitatē
illi peccant in prēm. quidam p ig
norantiā: ⁊ hoc eſt in filiū. quidā
p induſtriā: ⁊ hoc eſt in ſpm̄ſcm̄.
Primi peccāt per infirmitatē. Iſti
ſunt guloſi ⁊ luxurioſi. q̄ ex fragi
litate carnis in pc̄m̄ cadunt. Mat.
xxvi. Sp̄s quidē prompt⁹ eſt caro
aūt infirma. Taliter peccauit dd̄:
q̄ ex fragilitate carnis ſue: cecidit
in pc̄m̄ luxurie cū vxore vrie. Sed
mox vt correptus fuit a propheta
nathā: cognouit pc̄m̄ ſuum ⁊ pe
nituit. d. Peccaui ⁊ ſtatī ↄſecutus
eſt indulgentiā ⁊ dei grām ⁊ glori
am. Ibi dicit glo. Qui humiliter
pc̄m̄ ſuum ↄfitet̄: mox veniā ↄſe
quet̄. Taliter etiā peccauit filius
ꝓdigus qui diſſipauit ſbām ſuaꝫ

viuendo luxurioſe ⁊ p⁹ ad ſe reuer
ſus penituit ⁊ humiliauit ſe. d. va
dam ad prēm meū ⁊ dicā ei. pater
peccaui in celū ⁊ corā te: iam nō ſū
dign⁹ ⁊c̄. vt in euangelio. Lu. xv.
Sic adhuc facit pater nr̄ celeſtis
ex infirmitate peccātibꝫ: ⁊ veniam
humiliter petentibꝫ. Ps. Quō mi
ſeret̄ pater filioꝝ: mi. eſt do. ſu. ti.
ſe ⁊ illis qui poſt lapſū timent do
minū ⁊ veniam poſtulant Quare.
qm̄ ipſe cognouit figmentū nr̄m
⁊ nrām fragilitatē. Adeo enim ſu
m⁹ fragiles ⁊ inclinati ad pc̄m̄ ꝙ
non poſſum⁹ ſine grā dei noſmet
ipſos a pcc̄is abſtinere vel cauere
Sap. viij. Scio ꝙ aliter nō poſſuꝫ
eſſe ↄtinens niſi de⁹ det. Ideo dicit
ps̄. Miſerere mei do. qm̄ infir. ſum
⁊c̄. Secūdo aliq̄ peccāt p ignorantiā
⁊ hi in filiū peccāt. ſicut btūs pau
lus q̄ pſeq̄batur xp̄ianos putans
ſe benefacere: ⁊ ignorans ſe in hoc
peccare. i. Thimo. i. Fui blaſphe⁹
⁊ pſecutor ⁊ ↄtumelioſus: ſed mi
ſericordiā dei ↄſecutus ſum. ꝙ ig
norans feci. Et dicit yſidorus ꝙ pec
care ex infirmitate grauius ſit: q̄
peccare ex ignorantia ſed ignoran
tia periculoſior eſt. ꝙ cuꝫ homo ig
norat: ſatiſfacere negligit. ⁊ hoc
tangit gloſ. ſup hoc ꝙ dicit igno
rans Conſequunt̄ ergo miam dei
qui ſcienter peccāt: ſed ex infirmi
tate: vt dauid. ⁊ qui ex ignorātia
peccant. quod facilius ignoſcitur
vt paulus Sed iuxta hoc ſciendū
ꝙ triplex eſt ignorantia: vt dicit̄
libro ſecundo ſententiarum Prima
eſt eorum qui ſcire nolūt cum poſ

ſint: que nõ excuſat pctm̃: nec pec
cantẽ. De qua dĩ .i. choꝝ. xiiij. Qui
ignorat ignorabit. Iſta quippe vo
cat ignorantia affectata: ⁊ ẽ mul
tum periculoſa. Scd̾a eſt eoꝝ qui
volunt ſcire ⁊ non põt: ⁊ hoc ẽ pec
cati pena ⁊ non peccant. Tercia ẽ
eoꝝ qui quaſi ſimpliciter neſciũt
non renuentes vel ſcire ꝓponentes
q̃ neminem plene excuſat. qꝛ excu
ſat nõ a toto: ſed a tanto vt fortaſ
ſe minus puniat. Et ſi hõ per igno
rantiã delinq̃t dicat cum pſ. Deli
cta iuuentutis mee ⁊ ignorantias
meas ne memineris dñe .i. pctã q̃
per ignorantiam omiſi. De iſta tri
plici ignorantia dicit aug⁹. Licet
grauius ſit peccare ſcienter q̃ neſci
enter: non ideo tñ fugiendũ eſt ad
ignorantie tenebras vt in eis quiſ
q̃ excuſacõm requirat. Aliud enĩ
eſt ſcire ⁊ noluiſſe ſcire. qꝛ in eis q̃
intelligere noluerunt: ipſa ignorã
tia eſt peccatuꝫ. Et in eis qui volue
runt ⁊ non potuerũt pena peccati.
Ignorantia vero que non eſt eoꝝ
qui ſcire nolunt: ſed eorum q̃ tan
q̃ ſimpliciter neſciunt: nulluꝫ ſic
excuſat vt eterno igne nõ ardeat:
ſed fortaſſe vt min⁹ ardeat. Tercio
peccant hoĩes ex induſtria ſiue ex
mera malicia. De hoc dĩ in verbo
ꝓpoſito qd̾ eſt pctm̃ in ſpiritũ ſan
ctum: ⁊ nõ remittet̃ hic neqꝫ in fu
turo. Quod exponens magiſter ſẽ
tentiaꝝ in .ij. libro in fine dicit ſic
Pctm̃ in ſpiritum ſanctum dĩ irre
miſſibile: non qꝛ aliqñ nõ remitta
tur: ſed qꝛ vix aut raro vel difficul
ter remittet̃. Eſt aũt pctm̃ in ſpm̃
ſanctũ quadruplex. Primũ eſt ni
mia deſperatio de venia: ⁊ in illo pec
cauit cayn. q̃ ait. Maior eſt iniqui
tas mea q̃ vt veniam merear. Yſi
dorus. Peccata peccatis addit de
ſperans vbi credit ſe veniam non
adipiſci. qd̾ eſt peccare in ſpiritũ
ſanctum. qꝛ putat deum aut nol
le: aut non poſſe dimittere. Scd̾m
eſt nimia preſumptio de dei mia.
⁊ in illo peccauit origenes q̃ dixit:
nullum ꝓpter peccatũ damnari. qꝛ
ſicut dicit iheronimus ſuper illud
Mathei. xij. Non remittet̃ ei: neqꝫ
hic: neqꝫ in futuro Origenes dixit
omnes pctõres veniam conſecutu
ros poſt vniuerſale iudiciũ trãſa
ctũ: licet multa pctã ꝑpetraſſent.
Tercium eſt finalis impenitẽtia.
⁊ in hoc peccauit ſaul q̃ correptus
de inobediencia ↄtempſit penitere.
licet enĩ diceret Peccaui: nõ tñ in
tendit: ſed impenitens fuit vſqꝫ in
finẽ vite ſue Quartũ eſt impugna
tio grẽ: ⁊ taliter peccant oẽs gra
tiam dei ꝑcipientes ⁊ ab ea recedẽ
tes ⁊ eã impugnantes Et de talib⁹
dĩ .ij. Pe. ij. Si enĩ refugientes co
inq̃nationes mundi in cognicõne
dñi nr̃i ⁊ ſaluatoris iheſu xpi. his
rurſũ implicati ſuparent̃: facta ſunt
eis poſteriora priorib⁹ peiora. Me
lius enĩ erat illis viã iuſticie non
cognoſcere q̃ p⁹ cognitã retrorſuꝫ
ↄuerti ab eo qd̾ traditũ eſt eis ſã
cto mãdato. Hoc mõ peccauit iu
das q̃ relicto ſeculo ſecut⁹ ẽ dñm:
⁊ poſtmodũ in pctm̃ eſt lapſus.
Sciendum tñ qꝛ quantũcunqꝫ hõ
peccauerit ſiue in patrem: ſiue in

filiū: ſiue in ſpm̄ſanctū. ſi añ mor
tem penituerit veniā impetrabit.
Sed q̄ per finalem impn̄iam pecca
uerit in ſpm̄ſanctū: illi nō remitte
tur hic neq3 in futuro ſeculo. Vn̄
nō ꝯ non pt̄ ſciri de aliq̄ vtr3 in ſpi
ritum ſanctū peccauerit: niſi cū ab
hac vita deceſſerit. niſi forte alicui
p ſpm̄ſanctū mirabiliter fuerit re
uelatum. Rogemus.

Item de eodem
Sermo. ciij.

Filius hois h3
ptātem in terra dimitten
di pctā. Lu. v. Duplicē ptātem oñ
dit dn̄s in iſto paliticō. ſ. qꝛ ei pctā
dimiſit ⁊ eū ab infirmitate ſanauit
Vnde nōndum ꝙ dn̄s oñt ptātē3
ſuā mundū ingrediens in mundo
viuens. de mūdo exiēs ⁊ oñdet ad
iudiciū veniens. Primo oñt potē
tia3 ſuā mundū ingrediens in hoc
ꝙ ꝯtra curſum nāe virginē ſine vi
ri ꝯſortio fecūdauit. De hac ptāte
dixit beata v̄go qn̄ filiū dei ꝯcepit
Magnificat aīa mea dn̄m. ⁊ ſequi
tur. qꝛ fe. m̄ ma. q̄ po. eſt. Lu. i. q. d
Tam magna qn̄ta mihi facta ſūt
null9 potuit facere m̄: niſi ops̄ de9
qui ſuper oīa potens eſt. Glo. Nil
meis meritis attribuo ſ3 meā ma
gnitudinē ad illū refero qui eēnti
aliter poten9 eſt. qui de puis mag
nos. de infirmis fortes facere pōt.
Aug9. Mag̃ tibi fecit virgo bene
dcā vt tu creatura ederes creatorē
famula dn̄m generaēs. vt p te de
us mundū redimer3. p te mundū

illuīaret. ⁊ p te hoīem ad vitam re
uocaret. Vere magna dei potētia
qui p infirmā virginē potēter mū
dum de dyabolica ptāte liberauit
Hanc ptātem ꝓpheta in pſona ge
neris humani multo tpe poſtula
ueāt nobis mitti. d. Excita dn̄e po
tentiā tuā3 ⁊ veni vt ſaluos nos faci
as. Hanc potentiā h9 pueri ꝯgno
uerūt angeli. ⁊ ideo in ortu ſuo Glo
ria in excelſis deo decātabant Silr
irrōnabilia aīalia: vt bos ⁊ aſin9
flexis genib9 ante preſepe adorāue
runt. iuxta illud Ysa. i. Cognouit
bos poſſeſſorē ſuum: ⁊ aſin9 preſe
pe dn̄i ſui. Item vinee engaddi q̄
illa nocte floruerunt: ⁊ fructum ꝓ
tulerunt. Ite3 magi ⁊ reges q̄ eius
ſtellam videntes: ⁊ de longinquis
ptibus venientes ipſum tanq̄ de
um adorauerunt: ⁊ tanq̄ regi mu
nera obtulerunt. Poteſtas etia3
hui9 pueri oñſa eſt in vaticinio ſi
bille. ſicut atteſtatr̄ innocētius pa
pa tercius Octauian9 dum vniuer
ſum mundū romane ditioni ſbiu
gaſſet: in tantū ſenatui placuit vt
eum p deo colere vellent Tunc ille
ſibillam ꝓphetiſſam aduocans q̄
ſiuit ſi aliq̄s potentior: ⁊ maior eo
naſciturus eēt. Cum aūt dies nati
uitatis aduenisſet. ſ. xp̄i in media
die circulus aureu9 apparuit circa
ſolem ⁊ in medio circuli virgo pl
cherrima puer3 geſtans in gremio
Tunc ſibilla hec videns: ceſari ait
Hic puer maior ⁊ potentior te eſt:
ideo ipſum adora Tunc p̄cepit rex
ne aliq̄s eum deū noīaret ⁊ vt nul
lus adoraret̄ niſi puer iſte. Sic p3

potentia dm̄.ſ. mundum ingredi
ens. Scd̄o oñt potentiã ſuam om
nib⁹ diebus ſuis in mundo viuēs
p hoc ꝙ multa mirabilia fecit: q̄
null⁹ alius facere potuit. Vñ ait
ei nicodem⁹ Jo.iij. Mgr̄ ſcimus ꝙ
a deo veniſti. nemo eñ pōt hec ſig
na facere ⁊c̄. Signa ⁊ mirabilia q̄
p diuinã potentiã in terra opaba
tur longũ ⁊ tedioſũ eſſet enarrarē
ſed vnum q̄d in euangelio hodiē
no tangit̄ ad ↄſolacōem oīm pec
catoꝝ diligēter dēmus notare ꝙ
.ſ. hꝫ ptãtem in terra dimittendi
pctã: ⁊ hoc oñt per manifeſtũ ſig
num qñ ait palitico Tibi dico ſur
ge tolle lectũ tuũ ⁊ ambula. Item
qñ ſanauit idropicũ in corpe quē
pri⁹ ſanauerat intus in aīa. Iſtud
eſt manifeſtũ ſignũ. vñ ait de pa
litico. Vt aũt ſciatis ꝙ filius hoīs
habꝫ ptãtem in terra dimittendi
pctã ſupple. ꝓpterea iſtũ maīfeſte
coraꝫ oībus vobis ſanabo. Tunc
ait palitico. tibi dico ſurge tolle le
ctũ tuũ ⁊ vade in domũ tuã. ⁊ ſtatī
ſan⁹ ſurrexit. Et nobiliter dicit in
terra poſſe dimittere pctã. ꝙ nec
in celo nec in inferno dimitti pctã
pñt. In celo nō dimittit̄ pctm̄. ꝙ
ibi nō cōmittit̄. qui aũt ibi pctm̄
ↄmiſerunt.ſ. lucifer ⁊ ſocij eius re
miſſionē ↄſecuti non fuerũt ſed tã
ꝙ̄ fulgur de celo ī infernũ ceciderũt.
.ſ. in pfundũ inferni. Eze. xxviij. Re
pleta ſunt interiora tua iniq̄tate ⁊
peccaſti: ⁊ eieci te de monte dei. et
pdidi te o cherub. Hoc multum ti
menduꝫ eſt pctōribus. Si eñ an
gelis non pepcit peccantibꝰ: non

pcet hoībus peccantibus niſi peni
tentiã egerint ſed eieciet eos ſicut
eiecit dyabolũ. Vnde dicit dñs ter
ribile verbũ pctōrib⁹. Eze. xi. Gla
diũ meruiſti: ⁊ illum educam ſup
vos ⁊ eījciam vos de medio eius ⁊
dabo vos in manus hoſtium. Per
gladiũ ſignificat̄ vltima ſnīa: q̄n
dicetur Ite maledcī in ignē eternũ
qui paratus eſt dyabolo: ⁊ oīb⁹ an
gelis eius. Item gladiũ iſtum vi
brabat angelus ↄtra primos pen
tes qñ expulit eos de celo ꝓpter in
obiam. Sic pꝫ ꝙ in celo pctã non
dimittunt̄. Nec in inferno. ꝙ in in
ferno nulla eſt redēptio. Sicut pꝫ
in diuite epulone: q̄ cum eēt in in
ferno: clamabat ad abrahã vt ſui
miſereret̄ ⁊ miam nō inuenit. Lu.
xvi. Pꝫ etiam in hoc ꝙ cũ dñs ad
infernum dñdebat: nullus q̄ cum
mortali pctō deſcēderat inde libera
tus fuit: ⁊ etiã non liberauit eos q̄
fuerunt in inferno: ſed illos q̄ fue
runt in limbo inferni. vnde nec ī ce
lo: nec in inferno pctã dimittunt̄:
ſed ꝙ̄diu ſum⁹ in terra ⁊ in hoc ſe
culo remiſſionem pctōꝝ inuenire
poſſum⁹. ⁊ hoc puenit ex potentia
dei qui hꝫ ptãtem in terra dimittē
di pctã. Mat. xvi. Q̄d cunq̄ ligaue
ris ſup terram ⁊c̄. Pctm̄ eñ tantũ
ligat hoīem vt ſua ptãte ſolui non
poſſit: niſi adiuuat euꝫ diuina po
teſtas. Ozee. xiij. Perditio tua iſrl̄
ex te tm̄modo: ex me aũt auxiliuꝫ
tuum. Tercio oñt dñs potentiaꝫ
ſuã de mundo egrediens. ꝙ ptãtē
habuit emittendi aīam qñ vole
bat ⁊ recipiendi qñ volebat ⁊ mit

tendi quo volebat. Joh. x. Nemo
tollet aīam meā a me: ſꝫ ego ponā
eā a meipſo. ꝙ ptātem habeo po
nendi aīam meam: ⁊ iterū ſumēdi
eam. Gloſ. qñ volo: ⁊ ptātem habeo
iterū ſumendi eam Glo. tercia die
Yſa. liij. Oblat⁹ eſt ꝙ ipſe voluit
ꝙ in ſua ptāte fuit qñ mori voluit
⁊ hoc pꝫ in hoc ꝙ inimicis ſuis ob
uiā iuit. ⁊ vno verbo ad terrā pro
ſtrauit eos. Pꝫ etiā ex hoc. ꝙ pe
tro dixit. cōuerte gladiū tuū in va
ginā. an putas ꝙ non poſſum ro
gare pr̄em meum: ⁊ exhibebit m̄
plusꝙ̄. xij. legiones angelorū Ma
th. xxvi. Itē in hoc ꝙ cū aīam ſuā
tradere vellet: voce magna clama
uit. d. Pr̄ in ma. tu. com. ſpi. meū.
qđ nullus hō facere pt̄. Non enim
eſt in poteſtate hoīs ꝓhibere ſpm̄
nec hꝫ ptātem in die mortis emit
tendi ſpm̄. Tandē etiā aīam poten
ter ad infernum miſit ⁊ omnes ſu
os inde potenter liberauit Vnde di
xerūt dyaboli. Quis eſt iſte rex glo
rie. Et reſpōderunt angeli qui cū ipō
erant. Dn̄s fortis ⁊ potens Aug⁹
Mox vt xp̄us ſpm̄ tradidit vnita
ſue deitati anima ad infernorū ꝓ
funda deſcendit. Cūqꝫ tenebrarū
terminū quaſi quidam prediato:
ſplendidus ac terribilis attigiſſet
aſpicientes eum impij ac tartari
legiones: territi inquirere ceperūt di
centes. Vnde eſt iſte tam terribil
tam ſplendidus. tam predarus.
q. d. Mundus ille qui nobis ſbdi
tus fuit: nunꝙ̄ nobis talem mor
tuū miſit Quis eſt ergo iſte qui ſic in
trepid⁹ noſtros fines ingreditur

⁊ non ſolū noſtra ſupplicia non ve
retur: verumetiā alios de noſtris
vinculis abſoluit. Grego. nazan
zenus. Confeſtim eterna lux infe
rorū xp̄o deſcendente reſplenduit:
mox ferruginei ianitores talia in
tra ſe vmbroſa ſilentia metu recū
bente ſubmurmurabāt. Quis eſt
iſte terribilis ⁊ nimio ſplendore cho
ruſcans. Nunꝙ̄ talem nr̄ accepit
tartarus. nunꝙ̄ in nr̄ām cauernā
talem euomuit mund⁹. Inuaſor
eſt iſte non debitor. non petitor: ſed
predator. iudicē videmus: non
ſupplicē. venit pugnare non ſuccū
bere. eripe nō manere. Poſtꝙ̄ au
tem ibi ſuam ptātem exhibuit.
tercia die aīam ſuam reſumpſit ⁊
potenter a mortuis reſurrexit. ſ. ꝓ
pria virtute. Jo. x. Ptātem habeo
ponendi aīam meam ⁊ iterū ſumē
di eam Hanc poteſtatem predixe
rat iudeis dicens Soluite templū
hoc: ⁊ in triduo excitabo illud Jo.
ij. Hoc aūt dixit de templo corpis
ſui. Hec poteſtas etiā apparuit in
hoc ꝙ in hora reſurrectionis terre
motus fact⁹ eſt magnus ⁊ cuſto
des ſepulchri facti ſunt velut mor
tui. Sic pꝫ ptās xp̄i quā oſ̄n̄t mo
riens. Quarto oſ̄ndet poteſtatē ſu
am ad iudiciū rediens. Jo. v. Po
teſtatē dedit ei iudiciū facere. ꝙ fi
lius hoīs eſt. Aug⁹. in glo. Pote
ſtatē quam hꝫ filius cū pr̄e in oc
culto dedit pr̄ ei. ꝙ filius hoīs eſt.
In qua forma iudicās bonis ⁊ ma
lis videbit. Lu. xxi. Videbunt fili
um hoīs venientē in nube cū pote
ſtate magna ⁊ maieſtate. In ſig

nuim̃ potentie ſue veniet cū tuba ſic
principes qui potenter ingrediun
tur terras inimicoꝝ ſuoꝝ. Mat. x
xiiij. Mittet angelos cū tuba ⁊ vo
ce magna: ⁊ ꝯgregabūt electos.
glo. cū reprobis. A quatuor vẽtis
celi .i. a quatuor fimbꝰ terre oriẽte
occidente. aquilone ⁊ auſtro. Cri
ſoſt. O ꝙ magna erit illa vox ⁊ ter
ribilis cui obediunt oīa elementa
que petras ſcindit. inferos frãgit
monumenta aperit. vincula mor
tis diſſoluit ⁊ vniuerſos mortuos
reſurgere facit: ⁊ ad iudiciū venirẽ
ꝯpellit. Adeo terribilis erit vox illa
reprobis. ſicut dicit beatus augꝰ.
ꝙ mallent oīa tormenta inferni
ſuſtinere ꝙ illam vocē tunc audi
re. Tunc dicẽt montibꝰ. cadite ſup
nos ⁊c̃. De illa voce dulce dicit beatꝰ
ihero. Siue comedā. ſiue bibā ſiue
aliq̃d aliud faciā: ſp videt̃ auribꝰ
meis inſonare illa vox terribilis.
ſurgite mortui ⁊ venite ad iudiciū
Cum aūt ita potẽter venerit: potẽ
ter malos ꝯdemnabit. d. Jte male
dicti ⁊c̃. De hac ptãte dī Luce. xij.
Nolite timere eos qui corpus occi
dunt: timete eū qui poſtq̃ occiderit
corpus: hʒ ptãtem aīam mittẽdi
in gehennã ⁊ hʒ ptãtem bonos mit
tendi in vitam eternã. Legit̃. ij. ma
chab. vij. cū rex antiochus. vij. frẽs
puniret: quintꝰ eorū dixit ei. Ptã
tem inter hoies hẽs cū ſis corrupti
bilis: fac quid vis. Noli aūt puta
re genus nr̃m ita eſſe derelictū. tu
aūt patiẽter ſuſtinebis: ⁊ videbis
magnã ptãtem ipſius q̃liter te ⁊
ſemen tuū torquebit. Dicit enim
nunc ſicut dī ſap. vi. Potẽtes po
tenter tormenta patient̃. A potẽte
.i. a iudice qui hʒ ptãtem eos mit
tere in gehennã. Unde ioh. xvij.
Pr̃ dediſti filio tuo ptãtē oīs car
nis .ſ. ſup oē genus humanū: vt
omne qđ dediſti ei det eis vitã eter
nam. Hoc erit qñ dicet venite bene
dicti p̄ris mei pci. reg. qđ vo. pa. ē
ab origine mundi. Ad qđ nos p
ducat: q̃ ſine fine viuit ⁊ regnat.

De ſancta trinitate.
Sermo. cv.

Gratia dnī no
ſtri iheſu xp̄i ⁊ caritas dei
patris ⁊ coīcatio ſpiritus ſancti ſit
ſemp cum oībus nobis. ij. Chor
vltimo. Jn verbis iſtis ꝓponit no
bis apl's beneficia ſancte trinita
tis .ſ. p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpiritus ſcī nobis
exhibita vt ea in memoria habea
mus ⁊ nō obliuiſcamur. Prepoit
aūt nobis apl's filiū in iſtis verb
non ſine cã. Facit enim ꝓpter erro
rem quorundam hereticoꝝ qui di
xerunt filiū minorē eſſe patre: qđ
falſum eſt. Vt aūt oñdat filium
patri equalem: ideo aliqñ poſtpo
nit. aliqñ preponit. Jdeo nos ad
honorem ſancte trinitatis aliquid
dicere cupientes. Primo de patre
Scđo de filio. Tercio de ſpiritu ſan
cto ꝓſequamur. Ordinemus g̃ ſic
cõſtructionem. Caritas dei patris
quã nobis exhibuit ſit ſp cum oī
bus nobis .ſ. p iugẽ memoriã in
corde. p grãꝝ actionẽ in ore. factis
bona opacõe. ⁊ gratia dnī noſtri

ihesu xp̄i quam nobis exhibuit·
et coicatio spiritusſcī ſit ſemp cum
oībus nobis·Circa primū notan
dū q caritas dei pr̄is cōſiſtit in tri
bus·Primo in hoc q ꝓpter nimiā
preuaricacōem primi pentes ita
elongati fuerunt a deo q etiā nos
ſumus elongati a deo et expulſi a
padiſo et a gloria celeſti:ad quaȝ
nos creauerat·Ipſe tn̄ miſert⁹ no
ſtri cum p nulluȝ reduci poſſem⁹
caritatē ppetuam quā ad nos ha
buit nobis oſndit:et nos ad ſe tra
xit·Vn̄ ait ihere·xxxi·In caritate
perpetua dilexi te:et ideo attraxi te
miſerans:et nonſolū retraxit nos
ſed adhuc cū ab eo recedim⁹ p ca
ritateȝ nos retrahit·ſicut pater di
lectum filiū·Hoc eſt qd xp̄s dixit
Jo·vi·Nemo pōt venire ad me:ni
ſi pater qui miſit me traxerit illū
etc̄·Quomō autem pater nos tra
hat:oſndit ꝓpheta oſee·xi·In funi
culis adam traham eos·vinculis
caritatis·Funiculi adam ſunt fla
gella·tribulatio·fames·ſitis·etc̄·
Iſti dicunt̄ funiculi adam·q per
illa flagellatus fuit adam ꝓpter
peccata ſua:et tractus per pnīam
ad deum·Talia dicunt̄ vincula ca
ritatis·q talia immittit pater ce
leſtis filijs ſuis ex caritate·ſicut di
citur Heb·xij·Quem diligit deus
caſtigat·flagellat enim omneȝ fi
lium quem recipit·Exemplum in
filio pdigo qui receſſit a patre:ſed
vrgēte neceſſitate famis:rediit ad
patrem Iſtam caritateȝ patris in
memoria habere debemus:et ſic gra
tias referre·Iuxta illud ephe·vi·

Gratias agentes ſemp p omnib⁹
Glo·nonſolū pro pſperis:ſed eti
am p aduerſis gratias agere de
bemus Sicut beatus iob:qui poſt
q pdiderat omnia dixit·Domin⁹
dedit·dn̄s abſtulit·Job·i·ſit nomē
dn̄i benedictū·Secundo oſndit no
bis ſuam caritatē in hoc q p redi
mendis nobis filium ſuum dedit·
JoH·iij·Sic deus dilexit mundū:
vt filiū ſuum etc̄·Gregoꝛ·O ineſti
mabilis dilectō caritatis vt ſeruū
redimeres filiuȝ tradidiſti·Vere
magna eſſet principis caritas:
ad ſeruū:ſi traderet filium ſuuȝ in
captiuitatē vt ſeruum liberaret:ſꝫ
maioꝛ ſi traderet in mortem qd fe
cit pater celeſtis·i·JoH·iiij·In hoc
apparuit caritas dei in nobis:qm̄
vnigenitū ſuum miſit in mundū:
vt viuam⁹ per ipſum·i·p mortem
eius·Iſtam etiā caritateȝ debemus
habere in corde noſtro vt eū verſa
vice diligamus·ex quo ipſe prioꝛ
dilexit nos·nihil reqrit a nobis de
us:niſi q euȝ ex toto corde diliga
mus·Ipſe enim ſm pſ̄ bonoꝝ no
ſtroꝝ operacōne non indiget:ſed
tm̄ coꝛ nr̄m deſiderat·Prou·xxiij·
Fili prebe mihi coꝛ tuum·Et illud
mat·xxij·Diliges dn̄m deum tuuȝ
etc̄·Quantū ad intellectuȝ:ex tota
anima tua·quantū ad effectuȝ·ex
tota mente tua quantū ad cōtinu
am ipſi⁹ memoriā·ſp ponit totū vt
nihil remaneat qd ad amoreȝ dei
pr̄is nō cōuertat·Tercio de⁹ pr̄ ex
hibuit nobis ſuā caritateȝ in hoc
q nonſolū nob̄ filiū ſuū tradidit
ſed etiā q nos in filios adoptauit·

⁊ Jo. iij. Videte qualem caritatem
dedit nobis pater nr̄ vt filij dei no
minemur ⁊ ſumus. Gal. iij. Oēs
vos filij dei eſtis ꝑ fidem in iheſu
xp̄o. Si aūt ſumus filij dei: et hered erimꝰ ⁊
heredes regni celeſtis. ſicut dī. i. jo
han. iij. Cariſſimi nunc filij dei ſu
mus ⁊ nondū apparuit nobis q̄d
erimꝰ. ſcimus qm̄ cū apparuerit ſi
miles ei erimꝰ: qm̄ videmus eū ſi
cuti eſt. Iſtaꝫ etiā caritatē dēmus
hr̄e in memoria ꝙ filij dei ſumuſ ⁊
ꝙ ꝑimitatem non amittamꝰ ⁊ tan
q̄ꝙ adulteri filij ab hereditate non
amoueamur. ꝑ. Jo. ij. Filioli mā e
te in eo: vt cū apparuerit hēamus
fiduciā ⁊ non ꝯfundamur ab eo i
aduentu eius. ⁊ ſic pꝫ caritas dei
pr̄is. Scd̄o debemus hr̄e in memo
ria grāꝫ filij quā nobis exhibuit
q̄ triplex eſt. Primo ꝙ ꝓ nob̄ hu
manā aſſumere voluit naturā. De
hac dī: Lu. i. Aue grā plena ⁊c̄. Ve
re magna fuit grā ꝙ voluit filius
altiſſimi tantū ſe humiliare: ꝙ hō
fieri voluit. ⁊ ſe exhibuit nob̄. Cū
enī pr̄ ⁊ filius ⁊ ſpiritusſctūs ꝯſili
um hr̄ent quis eoꝝ humanitateꝫ
accipe deberet: ſicut dī yſa. vi. Dixit
deus pr̄ ad filium ⁊ ſpūm ſanctūꝫ.
Quē mittā: ⁊ quis ibit nobis. Rn̄
dit filiꝰ. Ecce ego: ſupple preſto ſū.
mitte me. Illā grām dēmus habe
re in corde: ⁊ ei ſedulas grās refer
re. Scd̄o oñt grām in hoc ꝙ paup
fieri voluit in tpe: vt nos ditaret in
eternitate. ſicut dī. ij. Cho. viij.
Scitis grām dn̄i noſtri iheſu xp̄i:
qm̄ cū diues eſſet ꝓ nobis egenꝰ
factꝰ eſt: vt illiꝰ inopia diuites ee

mus ⁊ hec fuit grā magna ꝙ dn̄s
celi ⁊ terre pauperrimus hoim factꝰ
eſt vt nos ditaret: ⁊ ad celeſtia reg
na reuocaret. ꝙ in hoc ꝙ frat̄ no
ſter factꝰ eſt: nos heredes eius facti
ſumꝰ. Vnde apl's ad titū. iij. Ap
paruit humanitas ⁊ benignitas ſal
uatoris vt iuſtificati grā ipſiꝰ: he
redes ſumus ſm̄ ſpem vite eterne.
Iſtam gratiā: ꝙ .ſ. nos ditaret fa
ctus eſt paup: ſꝑ debet hō habere
in memoria. ſicut monet Treno.
iij. Recordare paupertatis mee quā
.ſ. ꝓ te ſuſtinui vt ⁊ nos verſa vice
libēter ſuſtineamꝰ ꝓpter eum pau
pertatem. Ber. Magna abuſio ⁊ ni
mis magna ꝙ diues vult fieri mi
ſer vermiculus ꝓ quo deꝰ maieſta
tis miſer factꝰ eſt. Si vis loqui de
paupertate xp̄i requi. in ſermone de
natiuitate eius .ſ. Paruulus natꝰ
eſt nobis. Tercio oñt nobis gra
tiam ſuam in hoc ꝙ ꝓpter pctā nr̄a
mori voluit: vt nos ſaluos faceret.
Ro. iij. Omnes enim peccauerunt
⁊ egent gratia dei. iuſtificati g̃tis
ꝑ gratiā ipſius. ꝑ redēptionem q̄
eſt in xp̄o iheſu. Ephe. pri. In quo
habemꝰ redemptionem ꝑ ſangui
nem ipſius ⁊ remiſſionem pctōꝝ
ſm̄ diuitias gratie eius ⁊ ſm̄ diui
tias gratie eius q̄ ſuperabūdauit
in nobis. Et bene dicit ſupabūda
uit gratia eius in nobis. abūdās
enim gratia in nobis eſt qn̄ aīcus
moritur ꝓ amico. Supabundans
autē fuit gratia xp̄i in nobis. qui
non ſolū ꝓ amicis: ſed etiam ꝓ ini
micis mortē ſuſtinuit. Vnde apl's
Ro. v. Cū inimici eſſemus ⁊c. ⁊c̄.

Iſtam gratiã debemus ſꝑ in me
moria hr̃e. ſicut dr̃ Eccĩ. xxix. Grati
am fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris
dedit aĩam ſuam ⁊ vitam ꝓ te. Fi
deiuſſor iſte eſt xp̄s. totus mũd⁹
per pc̄m̃ primi hoĩs damnat⁹ fu
it: ⁊ ptãte dyaboli ſubiectus ⁊ per
nullum hoĩem q̃ñtu mcũqꝫ ſcm̃
redimi potuit vel abſolui: ⁊ ꝯpati
ens fili⁹ dei venit in mundũ: ⁊ fide
iuſſor hoĩs fact⁹ eſt. Poteſt tñ ali
quis ꝓ tam magna cã fideiubere:
ꝙ oꝫ eum aliq̃ñ domum relinq̃re.
⁊ q̃ñqꝫ hereditatem: ⁊ q̃ñqꝫ vitam.
Sic fecit xp̄s fideiuſſor nr̃. Ideo dr̃
Iere. xij. Reliq̃ domum meã ⁊ ce
lum. dimiſi hereditatẽ meam ⁊ ſi
nagogã. dedi dilectam aĩam meã
⁊ vitã meam in manus inimico
rum meoꝝ. Sic ergo ptꝫ gratia fi
lij. Tercio ꝓponit nobis ꝯicatio
nem ſpiritus ſcĩ quam ſemꝑ habe
re deemus in memoria. Coĩcat em̃
nobis ſpũſſanctus ſeptẽ dona con
tra ſeptem pc̄ã mortalia. require
in ſermone. O ꝙ ſuauis es domi.
in die penthecoſtes. Rogem⁹.

In die corporis xp̄i.
Sermo. cvi.

Cenantib⁹ illis

accepit iheſus panẽ. bene
dixit ac fregit. deditqꝫ diſcipulis
ſuis ⁊ ait Accipite ⁊ comedite. hoc
eſt corp⁹ meũ. math. xxvi. In luc.
xxij. addit. qđ ꝓ vobis tradetur.
Mar. xiiij. Et accepto calice grãs
egit: ⁊ dedit illis dicens. Accipite
⁊ bibite ex hoc omnes. hic eſt em̃
calix ſanguinis mei noui teſtamẽ
ti q̃ ꝓ multis effundet. Glo. ꝓ mul
tis effundet ſanguis xp̄i quo ad
ſufficientiã. ij. Chor. v. Pro oĩbus
mortu⁹ eſt xp̄s Verba ꝓpoſita ſũt
xp̄i ad diſcipulos ſuos q̃ñ in cena
corp⁹ ſuum ⁊ ſanguinem ſuũ mini
ſtrauit. In q̃bus verbis poſſum⁹
duo ſigna caritatis notare q̃ nos
dilexit. Primũ ẽ ꝙ ꝓ nobis xp̄us
corp⁹ ſuũ tradidit cũ dicit. Accipi
te ⁊ comedite. Scđum ſignũ eſt ꝙ
ꝓ nobis ſanguinẽ ſuũ fudit cũ dt
Hic ẽ calix ⁊c̃. Sciendũ aũt p̃mo
ꝙ xp̄s ꝓ nobis duobꝫ modis cor
pus ſuũ tradidit. Primo ĩ cibo ad
edendũ. de quo dr̃ in verbo ꝓpoſito
Cenãtib⁹ illis. hoc em̃ ſacrm̃ inſti
tuit cũ a diſcipulis ſuis carnaliter
recederet in ſignũ caritatis q̃ dile
xit nos. Vere magnũ ſignũ cari
tatis eẽt: ſi hõ in nc̃itate oĩa bõ ſua
amico ſuo impartiret. Sicut legit̃ de
thobia: q̃ cum in captiuitatem du
ctus fuiſſet: oĩa que habere pote
rat: captiuis fratrib⁹ impertitus ẽ.
Maius eſſet ſi hõ in nc̃itate filium
ſuum ad edendũ alteri impartiret.
Illud legit̃. iiij. Re. vi. ꝙ cũ ſama
ria obſeſſa fuiſſꝫ: mulier filiũ ſuũ
coxit: ⁊ cũ alia muliere comedit.
Maximũ vero ſignum eſſet ſi hõ
corp⁹ ſuum ꝓprium amico ſuo in
cibũ daret. Hoc facit xp̄us quoti
die nobis in ſacro altari. Ideo dic̃
ter. Diſce xp̄iane quantum debes
xp̄m diligere: qui dedit nobis car
nem ſuã in cibum: ⁊ ſanguinẽ ſu
um in potũ. aĩam in preciũ. ⁊ vitã
in redẽpcõm. aquã lateris in laua

cium·i·regeneracōnem baptiſmi
Dat aūt xp̄s carnem ſuam vel cor
pus ſuū nobis in viaticum velatū
accidentibus.ſ.ſub panis ſpecie ꝓ
pter quatuor rationes· Primo ꝓp
ter meritum quantū ad beatos.
qꝛ ſm grego. fides non habet me
ritū cui humana racō prebet expe
rimentū· Secundo ꝓpter indigni
tatem quantū ad malos· Exēplū
in bethſamitib⁹ qui percuſſi fūt eo
qꝛ archam domini nudam viderūt
qꝛ indigni erant· Tercio ꝓpter im
becillitatē quantum ad homines·
Non enim poſſemus videre clarita
tem corporis glorificati· ſicut patꝫ
Math.vi.in beato petro·iacobo ꝛ
iohanne qui in transfiguratione
ꝓpter eius claritatē in terram ceci
derunt· Patet etiam exo.xxxiiij.in
moyſe quem filij iſrł cōſpicere nō
poterant niſi velatū· Quarto ꝓpter
horrorem crude carnis quē habere
mus:ſi dentibus carnē chriſti tra
ctaremus. Vnde licet ſint ſpecies
panis:tn̄ ibi eſt verū corpus xp̄i
ſicut fuit in cruce ꝛ nūc eſt in celo.
Qui aliter ſentiret:indignus eſſꝫ
ad manducandū·Exo.xij.Alieni
gena non comedet ex eo ꝛ aliā ha
bens fidem· Ex quo nobis corp⁹ ſu
um dedit· ſtatuit etiā vt quilibet
fidelis ad min⁹ ſemel in anno ſe p̄
paret ad hoc vt corp⁹ ſuum digne
recipet· Quicunqꝫ enī ſine cauſa
pretermitteret ꝛ ſine licentia ſui p̄
lati ab ingreſſu ecclie ꝓhiberi debꝫ
et moriens non deberet ſepeliri in
cimiterio·qꝛ tanq̄ membꝝ putri
dum ꝛ aridū de vnitate ecclie abſcī
dendus eſſet· Quicunqꝫ autem di
gne ſumit:membrū eſt corporis
xp̄i·ſicut dicitur Eph.v.Membra
xp̄i ſumus·membra aūt ſuſtenta
ri debent alimento corp̄is chriſti.
Alioquin efficeretur putridū:ſic
corporeū membꝝ·ad qđ nō ꝑmit
titur cibus in alimentū· Sic ergo
patet primū· Secundo dedit ꝓ no
bis corp⁹ ſuum in morte ad pati
endum· Yſa.l.Corp⁹ meum dedi
in man⁹ percutientiū ꝛc̄· Itē mag
num ſignū dilectionis eſſet:ſi hō
vnū membrū daret ꝓ amico:ſed
xp̄s ſingula membra ꝛ totum cor
pus ꝓ nobis dedit puniendū in
caritate· qꝛ permiſit caput ſuū ſpi
nis ꝯpungi·oculos velari·faciem
conſpui·maxillas cedi·collum per
cuti·os felle potari·man⁹ perforari
pedes cruci affigi·totum corp⁹ ad
columnā ligari·qꝛ a planta pedis
vſqꝫ ad verticem capitis non erat
in eo ſanitas· Bernhard⁹ Si chri
ſtus tot membra habuiſſet quot
ſunt ſtelle in celo:omnia morti tr̄
didiſſet:anteq̄ vnam animā in in
ferno reliquiſſet· Et vere magna di
lectio eſſꝫ:ſi pater tantum dilige
ret filium qꝛ ꝓ eo mori vellet· ſicut
dauid:qui ait Abſalon fili mi:q̄s
mihi det vt ego moriar ꝓ te.ij.Re.
xviij· Sed maius eſſet ſi ſeru⁹ tan
tum diligeret dn̄m ſuum:qꝛ ꝓpter
eum morti ſe traderet· Sicut armi
ger ionathe.i.Re.xiiij Cū aūt iona
thas exiuiſſet cū ſolo armigero ꝛ
vidiſſet exercitum maximū phili
ſteoꝝ:dixit· Tranſeamus ad eos
ſic forte pugnat dn̄s·qꝛ non diffi

cile eſt ei ſaluare in paucis: vel in
multis. Reſpondit armiger. Fac
omnia que tibi placet animo tuo
Perge quo vis: ego tecū ero: ⁊ ag
greſſi ſunt illi duo tantum exerci
tum. ⁊ pcuſſerunt viginti viros: ⁊
totus exercitus fugā miſit. Et vi
dentes filij iſrahel pſecuti ſunt eos
⁊ pcutiebant eos magna plaga
Erant autem in exercitu philiſteo
rum triginta milia curruū. ſex mi
lia equitum ⁊ vulgus innumerabi
le. Sic pbatur fidelitas armigeri.
ꝙ tali periculo poſuit ſe pro domi
no ſuo Sed maximum ſignū dilcō
nis eſſꝫ. ſi rex daret vitam ſuam ꝓ
ſeruo ſuo. ⁊ hoc fecit rex codrus cu
ius ciuitas. ſ. atheñas fuit obſeſſa
reſponſum accepit ab apolline ꝙ
ciuitas non poſſꝫ liberari: niſi per
mortem ſuam. At ille tantum dile
xit ciuitatem ꝙ ꝓpter eam mortꝫ
ſuſtinuit. Sed ſup omnia ſignum
dilectionis eſſet ſi homo moreret
ꝓ inimicis. ⁊ hoc fecit xp̄s. Apl's
Ro. v. Cū inimici eſſemus ⁊c. Et ſi
corpꝰ ſuū adhuc mortale eſſꝫ ꝓ hoi
ne: adhuc exponeret vt ſcribit be
atus dyoniſiꝰ ꝙ poſt aſcenſionꝫ
ſuam cuidam ſancto viro noīe car
po dixit. Paratus ſū rurſus ꝓ hoi
bꝰ ſaluandis pati. ⁊ ſic pꝫ primū.
Circa ſecundū nota ꝙ xp̄us fudit
ſanguinē ſuum duobꝰ modis. pri
mo vt pacē inter deum ⁊ hoiem re
formaret. ſicut dicit apl's Colo. i.
Pacificans p ſanguinē crucis eꝰ
ſiue q̄ in celis ſunt ſiue q̄ in terris
Conſuetudo fuit quondā quorun
dam gentiliū ꝙ in reformacōe pa
cis fundebant aquā vel ſanguinē
alicuius animalis. p qd ſignifica
batur ꝙ quicunqꝫ illud pactum
frangeret: ita ſanguis ſuus fundē
dus eſſet. Vnde legitur in ſcolaſti
ca hiſtoria ꝙ cum moyſes mori de
beret ꝯuocato oī populo fecit fedꝰ
inter ioſue ⁊ filios iſrahel ꝙ ab eo
poſtea non recederent. Et in ſignū
huiꝰ fudit ioſue aquam de vaſe.
Alie gentes ꝯſueuerunt effundere
ſanguinem. Sed filij iſrl' effuderūt
aquam. ꝗ cum aqua effunditur
nihil remanet in vaſe. ſed cū ſan
guis effundit: remanet aliq̄s ad
minus color quaſi diceret. Pax il
la totaliter ⁊ inuiolabil'r debet ob
ſeruari. ⁊ quicūqꝫ fregerit omino
⁊ totaliter delebit Cum ergo chri
ſtus reformare vellet pacem inter
deum ⁊ hominē: non fudit ſangui
nem aīalis ſed ꝓprium ſanguinꝫ
⁊ cū hoc aquā. Vnde Jo. xix. Vnꝰ
militū lancea latus eius aperuit: ⁊
continuo exiuit ſanguis ⁊ aqua.
Vnde quicūqꝫ hanc pacē frāgere
preſumeret: ſi ita moreretur totali
ter periret. Et ꝙ adeo fragiles ſuꝰ ꝙ
q̄tidie pacē illā frangiꝰ. Dedit no
bis xp̄s ſacrm̄ ſanguinis ſui: vt ꝓ
nobis quotidie offerat deo patri
⁊ non peccamus. Augꝰ. Quia quoti
die labimur: xp̄us quotidie ꝓ no
bis immolat. Ihero. Nihil adeo re
miſſiuū ⁊ extinctiuū peccati: ſicut
oblatio ⁊ ſacrificiū illud ſi digne
offerat. Secundo effudit xp̄s ſan
guinē ſuum ꝓ nobis vt nos de cap
tiuitate dyaboli liberaret. Zach.
ix. Tu qꝫ in ſanguine teſtamenti

eduxiſti vinctos de lacu miſerie. glo.
⁊ inferni in quo non eſt aqua mi
ſericordie refrigerans: quam ille
diues petiuit: qn̄ dixit ad abrahā.
Mitte laſarū vt intingat extremū
digiti ſui in aquā: vt refrigerꝫ lin
guam meā: ⁊ habere non potuit v
nam guttam. Quere ergo miſeri
cordiā nō in inferno vbi inueniri
non pt̄: ſed dum viuis in mundo.
in inferno gutta negat̄. hic ſang
uis largiter dat̄. Ibi vnam guttā
abrahā diuiti negauit. hic pluri
mas guttas: imo fluuios ſangui
nis emanauit. Be thar. Sufficiſ
ſet ad redemptionem generis hūa
ni vna minutiſſima gutta precio
ſiſſimi ſanguinis iheſu xp̄i: ſed da
ta eſt copia vt ex beneficij redūda
tione virtus dareſceret diligētis.
Ps. Apud dominū miſericordia:
⁊ copioſa apud eum redemptio. ꝙ
nō vna gutta: ſed vnda ſanguis
pꝰ quinqꝫ ptes corporis emanauit
Per hunc ergo ſanguinem nos qui
eramꝰ vincti in lacu inferni: ſumꝰ
liberati. Legitur enim in ſcolaſti
ca hiſtoria ꝙ ſalomon incluſerat
pullum ſtrutionis in vaſe vitreo.
quem cū ſtrutio videret incluſum:
tulit vermiculum quendā ⁊ ſang
uinem illiꝰ liniuit ſuper vitrum: et
eſt pullus liberatus. Sic chriſtꝰ
fregit infernum: in quo eramꝰ in
cluſi per ſanguinē vermiculi ꝯ cor
poris ſui. Ipſe eī in paſſione ſimi
lis erat vermiculo. De quo pſal.
Ego ſum vermis ⁊ non homo. glo.
Ego ſum viliter conculcatus ſicut ver
mis ⁊ non ho. Ita viliter ⁊ nimis:
acſi eſſem vermis ⁊ non homo. In
fernus aūt infirmus fuit quaſi vi
trum cōtra ſanguinem huiꝰ vermi
culi: ſed ꝯtra damnatos non eſt vi
treus: ſed ferreꝰ magis videt̄ eſſe.
ꝙ nunꝙ̄ amodo inde liberabunt̄.
Xp̄s enim liniuit infernū: ⁊ ſuos
liberauit. Vnde augꝰ. O aīa precō
ſa non auro redempta vel opibus ſꝫ
ſanguine agni immaculati. Atti
de quātū valeas ⁊ quantū ꝓ te da
tum ſit. cogita ne tradas te iterū
in pditionem ꝓ qua xp̄s fudit ſā
guinē ſuum. ſatis carū te habuit
q̄ tam caro precio te redemit. Ber.
O ꝙ̄ vehemēti amplexu amplexa
tus es me o bone iheſu in cruce vbi
ſanguis de corde. aqua de latere. a
nima de corpore exiuit. Quid ego in
felix faciam. quo me vertam. ſi tā
tum theſaurū tam precioſe depoſi
tum: imo quem xp̄s ꝓprio ſangui
ne indicauit: ꝯtigerit negligentiꝰ
cuſtodirē. Si ſtillantem in cruce ſā
guinē dnī collegiſſem: eſſetqꝫ re
poſitus apud me in vaſe vitreo ⁊
ꝙ ptari ſepius oporteret: quid fa
cturus eſſem in tanto diſcrimine ⁊
illud obſeruandū accepi: ꝓ quo
mercator inſipiēs ipſa vtiqꝫ ſapi
entia dei ſanguinem ſuū dedit. Sꝫ
habeo theſaurum iſtum in vaſe fi
guli ⁊ fictili: vbi multa pericula et
plurima imminent. Hugo in per
ſona chriſti. O xp̄iane ſerua ani
mam tuam. ego pro illa mortuꝰ
ſum. ſi eam amiſeris: ego pro illa
mori non poſſum. Rogemus.

Dñica .p. p⁹ penth.
Sermo .cvij.

Diligam⁹ deuz
qm̄ ipſe prior dilexit nos
.p. Jo. iiij. In verb iſtis hortat̄ nos
apl's ad dilectōez dei. Caritas em̄
ignis eſt ⁊ ignis non p̄t meli⁹ ac
cendi q̄ in igne. ideo ꝓponit nobis
caritatē xp̄i: vt nos accēdamur vi
ceverſa ad deū diligendū. Oñdit
autē nobis xp̄s ſuam dilectōnem
multis mōis. Primo: qꝛ de nihilo
nos facere dignat⁹ eſt ⁊ ad yma
ginē ſuam reformaē. Quo potuiſ
ſet de⁹ hoīem magis honoraſſe q̄
p hoc qꝛ eū ad ymaginē ſuam for
mauit. Bern̄. O homo cogita qua
lem te fecit dn̄s: qꝛ ſm corp⁹ egre
giam formā. ſm animā ymaginē
creatoris inſignez. Sȝ tu auare tu
ſupbe tu luxurioſe. deū q̄ te genuit
dereliq̄ſti: ⁊ oblit⁹ es creatoris tui
ac̄. Tamē ipſe dicit Reuertere ad
me ⁊ ego te ſuſcipiaȝ. Exemplū in
filio ꝓdigo Luc. xv. Secūdo oñdit
ſuaȝ caritatē in hoc qꝛ nobis bona
diuerſa cōtulit. ſ. naturalia ⁊ tem
palia ⁊ ſpūalia. De bono naturali
dicitur Eccī. xvij. Dedit domin⁹ homi
ni conſiliū ad deliberandū ne p̄ci
pitāter ageret ſicut bruta anima
lia. Dedit aures ad audiendū q̄c
quid ꝓfuturū ſibi eſſet. Dedit lin
guaȝ ad interrogandū ſi forſitan
ignoraret. Dedit cor ad cogitand̄
q̄d vtile q̄d honeſtū quid neċiū.
q̄d fugiendū quid tenenduȝ. q̄d
deteſtandū ⁊ quid ſit diligendū.
Secūdo dedit donū tempale. Eccī. x
vij. Dedit illi poteſtatē omniuȝ q̄
ſunt ſup terrā. Yſidor⁹. Omnia ꝓp
ter hominē fecit de⁹. Damaſcenus
De⁹ creaturas cōdidit vt haberēt
quib⁹ homini bn̄facerent. vn̄ ad
mirans pſal'. ait. Dn̄e quid eſt ho
mo q̄ memor es eius. Omnia em̄
ſubieciſti ſub pedib⁹ ei⁹ ac̄. Hugo
O homo reſpice vniuerſū mundū
⁊ cōſidera ſi aliquid ſit qđ tibi nō
ſeruiat. Omnis natura oīs creatu
ra ad hūc curſum finem ſuuȝ diri
git vt vtilitati tue deſeruiat. hoc ce
lū. hec terra. hic aer. hec maria q̄
in eis ſūt ſol ⁊ luna. ſtelle ⁊ plane
te omnia tibi famulant̄. Vide o ho
mo q̄tum te amauit q̄ tantū tibi
dedit. celū vt miniſtret tibi lumen
in die: vt vigiles. tenebras in no
cte vt pauſes. Ego oblectacōȝ tuā
p tempoꝝ viciſſitudīes tibi pario
tpe veris ⁊ eſtatis feruorē. autūni
plenitudines: ⁊ hyemis algoreȝ.
Aer dicit. Ego vitalē tibi p̄beo fla
tum ⁊ omē gen⁹ auiū ad tuuȝ mit
to obſequiū. Aqua dicit. ego potū
tibi p̄beo. diuerſorū genera piſci
um tibi ad tuū eſuȝ miniſtro. Ter
ra dicit te porto. ego te nutrio. pa
ne cōforto. vino letifico. ⁊ ōmis ge
neris fructu oblecto. diuerſis ani
malib⁹ menſam tuā repleo. Mun
dus dicit tibi. vide homo q̄tuȝ te
amauit q̄ me ꝓpter te fecit. ſeruio
tibi: qꝛ ꝓpter te fact⁹ ſuȝ vt tu ſerui
as illi q̄ te fecit ⁊ me. me ꝓpter te.
⁊ te ꝓpter ſe. ſi ſentis bn̄ficiū redde
debituȝ. accipis benignitatē. redde
caritateȝ. hec tribuit ⁊ exigit deus
Infernus dicit tibi. a me glutteis

Jgnis dicit a me ↄſumeris ſi nō de
2. tantis bñficijs grat⁹ eris. Tertio
dedit ſpūale donū ſiue eternale in
quo ſiliter trāſcendit oīs creatu
ras ter reſtres. Aug⁹ O anima mi
rabilis creatura q̊ te deijcis. & traꝫ
diligis ⁊ melioꝛ es. celū cōtempla
ris ⁊ altioꝛ es. ſolo creatoꝛe tuo in
ferioꝛ. Jdeo fecit de⁹ hoīem de terra
nō tñ ad terrā: ſꝫ ꝓpter celū. Quar
to oñdit ſuam caritatē qꝛ ꝓ nobis
paup fact⁹ eſt. ij. Coꝛ. iiij. Qui cū
diues eſſet in gloria patris ꝓ no
bis fact⁹ eſt egen⁹. De illo req̄. in
ſ. de natiuitate eius. ſ. Paruulus.
Quīto oñdit ſuaꝫ caritatē in hoc qꝛ
ꝓ nobis aīam ſuā poſuit. p̄. Jo. iij
Jn hoc ↄgnouim⁹ caritatē dei qm̄
ipſe aīam ſuā poſuit ꝓ nob̄ Bern̄.
O qꝫ gratuita dilectio ⁊ inaudita
caritas. gloīe regē ꝓ deſpectiſſimo
vermiculo crucifigi. quis vnqꝫ au
diuit talia. aut q̄s vidit huic ſile.
vix emī ꝓ iuſto q̄s moritur. ipſe ve
ro ꝓ iniuſtis. De hoc Req̄. in ſ. Ce
nantib⁹ Aug⁹ Vide o homo quo
amoꝛe te dilexit domi⁹ de⁹ tuus vt
eius veſtigia ſeq̄ris ꝓpter te paup
fact⁹ eſt in mūdo vt te ditet in celo
ꝓpter te captus eſt vt te a captiui
tate liberaret. ꝓpter te flagellatus
eſt vt te a flagellis eternis eruēt.
ꝓpter te iudicat⁹ eſt vt te a iudicō
extreme vlcōnis libeārēt. ꝓpter te
coronat⁹ eſt ſpinis vt te coronaēt
in celis. ꝓpter te moꝛtu⁹ eſt vt te a
moꝛtuis ſuſcitaēt. Hugo. O homo
cogita qꝫtum te de⁹ dilexit q̄ tanta
ꝓ te fecit. tanta tibi ↄtulit. tāta ꝓ
te ſuſtinuit. Olim cuꝫ non eſſes te

dilexit vt te cōderet. poſtea cū pie
tas hūiliauit ſe et fact⁹ eſt homo
vt oñderet qꝫtuꝫ te dilexit Nō niſi
moꝛiēdo a moꝛte liberare voluit vt
non ſolū pietatis officiū veꝝ etiā
caritatis miſtraret affectum. Nūc
aūt ſincera caritate te diligit ac ſi
ſemp cum eo pſtitiſſes nec expro
brat tibi reatū nec impꝛopat tibi
bñficiū: ⁊ ſi deinceps cuꝫ eo pſeue
raueris ipm vt te decet amādo ⁊ il
li tuū amoꝛē incōtaminatū ſeruā
do. maioꝛa prioꝛib⁹ ſe datuꝝ pro
mittit. Rogem⁹.

De eodem ſ. cviij

Moꝛtu⁹ ē diues
⁊ ſepultus eſt in inferno
Lu. xvi. Jn verbis ꝓpoſitis apparꝫ
qꝫ piculoſe ſūt diuitie. Et iō ↄtem
nēde ſūt diuitie ꝓpter multa. Prio
qꝛ affligūt hoīem ꝓpter ↄtinuā cu
rā in cuſtodiēdo Greḡ. Nihil labo
rioſi⁹ qꝫ terrenis affectib⁹ inhiare
ſeu eſtuare. Nihil q̄eti⁹ in hoc mū
do qꝫ nihil appetere. Multa ei toꝛ
mēta patiē diues auarus: qꝛ ſp ti
met amittē bonū Job. xv. Cū pax
ſit ⁊ ſecuritas inſidias ſuſpicatur
Seneca Auar⁹ ſi vidit regē ſuſpica
tur p̄ donē vidit paupem ⁊ eſtiat
furē. Ecc̄. v. Securitas diuitis nō
facit eū doꝛmire Aug⁹ Diuitias in
ueniſti. requiē pdidiſti. die ſolici
tus. nocte pauid⁹. ſemp egenus.
Eccīs. ij. Cūcti dies ei⁹ pleni ſūt do
loꝛib⁹ ⁊ erūnis nec mēte p nocteꝫ
reqeſcit. Exēplū pꝫs q̄daꝫ moꝛtu
is pentib⁹ totū mrīmoniū redegit

hīt vnā maſſam auri. Quam vidēs
fur nocte conabat̄ auferre. Pbr
autē ad caput ſuū ponēs p̄ ſolici
tudine dormire nō poterat. Fur ve
ro q̄n̄o aurū ſubtraherꝫ vigilabat
Cum pbr diſſimularet. fur aurū
trahere cepit ⁊ pbr eo viſo fortit̄
clamauit. Trahe viriliter tūc ego
⁊ tu dormiemꝰ. fur autē abſtulit
⁊ pbr quieuit. Itē alius pbr. Cū
vidiſſet quēdam paupem bibere
cū manu ad fontē ait. Neſciebaꝫ
naturā mihi dediſſe cyphū ⁊ ſtatī
paruulū vas quo bibere ſolebat: ↄ
fregit ad lapidē ⁊ manu bibit. Ec
ce q̄n̄o gentiles ꝓpter ſolicitudīeꝫ
diuitias ↄtēnebant ⁊ ꝓpter intran
quillitateꝫ. Scd̄o ſunt ↄtēnende di
uitie: qꝛ multis ſūt occaſio eterne
dānacōnis p̄. Thi. vi. Qui volunt
diuites fieri incidūt in temptacōꝫ
⁊ in laqueū dyaboli ⁊ deſideria ma
la ⁊ nociua q̄ mergūt hoīem in in
teritum. Eccī. viij. Multos pdidit
aurū ⁊ argentū. Baruch. iij. Vbi
ſunt qui aurū ⁊ argentuꝫ theſauri
ſant in quo cōfidūt homines. Ecce
ad inferos deſcenderūt. Job. xxi. Du
cūt in bonis dies ſuos ⁊c̄. Exēpluꝫ
in diuite qui dixit. O anima mea
multa bona habes ⁊c̄. Itē exēpluꝫ
Galfridus prior clareuallis cū eſ
ſet electꝰ in epm omnino renuit.
Cum autē laboraret in extremis.
rogauit eum quidaꝫ monachꝰ qꝛ
ſi obtinere poſſet a deo qꝛ ad eum
rediret ⁊ ſtatū ſuum ſibi referret.
Cui orāti apparuit Galfridus di
cens. Ecce aſſuꝫ Cui ille. Care q̄n̄o
eſt tibi, qui ait bene. Sꝫ reuelatū
eſt mihi a deo qꝛ ſi ꝓmotꝰ fuiſſem
in epm de numero fuiſſeꝫ damna
torū. Ecce ꝙ piculoſe ſunt diuitie
Tercio ſūt cōtemnende: qꝛ amato
res ſuos nō ſinūt intrare celuꝫ. p̄.
Cor. vi. neqꝫ auari regnū dei poſſi
debūt. Eph. v. Hoc ſcitote: qꝛ om
nis auarus non habet hereditatē
in regno xp̄i. Exempluꝫ. Mat. xix.
Qui omnia mādata dei ſeruabat:
ſꝫ ſola dilectio ad diuitias retraxit
euꝫ. Nota parabolā de adoleſcente
Ideo dicit̄ ibidem. Facilius eſt ca
melū p foramen acus tranſire ꝙ
diuitem auarū intrare in regnū ce
lorū. Exemplū de duobꝰ militibus
qui intrabāt domū diuitis vt mu
tuarent pecunias. Reqūre ſupra in
ſermone Libēter gloriabor. Quar
to ſunt ↄtēmnende diuitie ⁊ digni
tates: qꝛ de omnibꝰ oportet reddē
racōꝫ pꝰ hanc vitam q̄n̄o ſunt ad
quiſita poſſeſſa ⁊ expenſa. Eccūs. xi
In bonis ſit cor tuū ⁊ ſcito qꝛ pro
ōmibꝰ hijs adducet dn̄s ad iudi
ciū dicens tibi ⁊c̄. Lu. xvi. Redde
racōem villicacōis tue. Exemplū.
Eps quidaꝫ p̄mo fuit prior deinde
abbas: ⁊ poſtea effectꝰ eſt epus.
Cui infirmāti apparuit dyabolꝰ di
cēs. Sūmꝰ papa citat te vt reddas
de officijs racōem. Cūqꝫ veniſſꝫ co
ram ſūmo papa vt ſibi videbatur
dixit ꝙ nō bene cogitaſſꝫ ſup hoc
⁊ petebat inducias ⁊ aſſignabat̄
ei alia dies. Cūqꝫ hec viſa pluribꝰ
reuelaſſet nec ſtatū emendaſſet.
aſſignato die idem dyabolꝰ venit
vrgēs ad reddēdum racōnem. At
ille clamauit ſe nō eſſe paratum: ⁊

surgēs cū impetu volebat fugere
ꝛ impegit in quādam colūnam ꝛ
colliso capite cecidit ꝛ expirauit.
Quīto sūt cōtēnende diuitie qꝛ false
sunt. Naꝫ hoīem in maiori nc̄itate
ꝟ in morte derelinquūt Job. xxvij
diues cū dormierit nihil secuꝫ af
feret. apiet oculos suos ꝛ nihil in
ueniet. apprehēdat euꝫ q̄̄i aqua in
opia. Ps̄. diues cū dormierit non
sumit ōia secū neqꝫ descendet cuꝫ
eo gloria dom⁹ eius. Exemplū. q̄
dā rex quēdaꝫ paupem sublima
uit famulū. q̄ cum potēs fact⁹ in
micos dn̄i sui in domū suā recepit
quo audito p̄cepit eum dom⁹ sus
pendi. Cūqꝫ ad morteꝫ duceret̄ oc
currit sibi q̄dam amic⁹ ait. Amice
recole qūo te dilexi. succurre mihi
Cui ille. hēs bene alios amicos. p⁹
morte tuam tn̄ misert⁹ tui tibi da
bo lineū pannū quo p⁹ mortem te
garis. Postea obuiauit sibi ali⁹
amicus quē rogauit sicut priorē.
Cui ille. Vsqꝫ ad portaꝫ te dedu
cam Postea occurrit ei ali⁹ amic⁹
cui paꝫ bonuꝫ fecerat in vita sua.
tn̄ rogauit eum vt priores dicēs.
Amice carissime omēs amici mei
quos multū dilexeraꝫ ꝛ quib⁹ mł
ta bona feceram derelinquūt me ꝛ
q̄uis modicaꝫ tibi fecerim. de tua
tn̄ bonitate cōfido. ego succurre mi
hi ꝛ ille liberauit eū. Rex iste deus
est. paup. vnusquisqꝫ homo q̄b⁹
de⁹ multa bona ꝯtulit. Ipē recepit
in domū suā inimicos dei q̄n̄ p pec
catuꝫ demones intromisit. Et ꝓpte
rea meret̄ eternaliter dānari. Sed
prim⁹ amicus qui ꝓmisit lineum
pannū est diuitie de quib⁹ recipit
homo in fine vite sue nō plus nisi
vix pannū in quo voluit̄. Per ali
um amicuꝫ significātur amici car
nales qui corp⁹ vsqꝫ ad sepulcrū
deducūt: ꝛ postea obliuiscūt̄. Ter
cius amic⁹ est xp̄s qui nullis no
stris meritis exigentib⁹ p multas
tribulacōnes nos de eterna morte
liberauit. Iste est ver⁹ amicus no
ster q̄ alijs deserentib⁹: hoīem nō
deserit. Hyonisi⁹. Benign⁹ ihesus
vltim⁹ est i recessu p rim⁹ in aduē
tu. Sexto cōtemnēde sunt diuitie:
qꝛ ꝺm gloriā quā nunc hꝫ diues.
erit tūc eius pena. Apoc̄. xviij. Quā
tuꝫ glorificauit se ꝛ in delicijs fuit
tantū illi date tormēta ꝛ luctū. Ex
emplū de monacho q̄ vidit in spū
animaꝫ diuitis puniri. Req̄. in ad
uentu dn̄i in ꝺmone. Gaudete in
domino. Rogem⁹

Dn̄ica. ij. F. cix.

In hoc cognouim⁹

caritatē dei qm̄ ille p nobis aīam
suā posuit ꝛ nos debem⁹ aīam pro
fratrib⁹ ponere p̄. Jo. iij. In ep̄la
p̄cedentis dn̄ice hortabat̄ nos s io
hānes ad dilectōꝫ dei. In ep̄la ho
dierna hortat̄ nos ad dilectōꝫ ꝓxi
mi docēs nos ita diligere ꝓximuꝫ
sicut nos xp̄s dilexit. Sciend aūt
qꝫ debem⁹ diligere ꝓximū tripliciter̄
Prio integr̄aliter ꝟ ex toto corde ꝛ
ex tota aīa sicut xp̄s magister nr̄
dilexit nos. Jo. xiij. Ego magister
ꝛ dn̄s exemplū dedi vobis vt quē

admod ego feci· ita ⁊ vos faciatis
mutuo ⁊ ſic ego dominꝰ dilexi vos
ex toto corde ⁊ ex tota anima: ita ⁊
vos debetis facere· Jo· xv· Hoc eſt
p̄ceptum meum vt diligatis inuí
cem ſicut dilexi vos· Diligere debe
mus ita integralr̄ ꝙ ōnia que ha
bemꝰ corpus ⁊ res ꝑ ipſo exponē
debemus· ſicut deꝰ dilexit nos vt vi
tam ſuaꝫ pro nobis poneret· ſic ⁊
nos facere debemꝰ· ſicut dicitur in
ep̄la hodierna In hoc ꝯgnouimꝰ
caritatē dei: quoniaꝫ ipſe ꝑ nobis
animā ſuam poſuit· ita ⁊ nos debe
mus animas pro fratribꝰ ponere
Et etiā res temporales exponere de
bemus ꝓpter dilectōem ꝓximi· exē
plo xp̄i qui dicit ꝑ ꝓphetaꝫ Jhere·
xij· Reliqui domū meam dimiſi he
reditatē meam dedi dilectā animā
meam in manibꝰ inimicorū meo
rū· ij· Corinť· viij· Pro nobis factꝰ
eſt egenꝰ cum diues eſſet: vt nos
diuites faceret· ſic ⁊ nos debemus
pro fratribꝰ exponere omnia que
habemꝰ in nc̄itate· p̄· Jo· iij· Qui vi
derit fratrē ſuum nc̄itatem paciē
tem ⁊ clauſerit viſcera miſericordie
ab ipō: quomō caritas dei manet
in illo· ſ·q·d· nō manet in illo· Gre
gorij· Qui tempe tranquillitatis
non dat tunicā ꝓximo ſuo quō in
ꝑſecucōe daturus eſt animā ſuā·
Item diligere debemus ꝓximum
ex toto corde integraliter Ita ꝙ de
bono eius gaudeamus ⁊ de malo
eius doleamus Augꝰ Quātum q̄ſ
ꝙ aliuꝫ diligit tantū de bono eius
gaudet· Sic nos dilexit chriſtus
⁊ tota curia celeſtis quia gaudiū
eſt angelis dei ſup vno peccatore
penitētiam agente· Luc· xv· Item
de damno ꝓximi debemꝰ dolere· ſi
cut xp̄s ſupra iheruſalē fleuit· Lu
ce· xix· Ap̄ls p̄ri· petri· iij· Eſtote cō
paciētes fraternitatis amatores·
Gregꝰ Tanto quiſqꝫ magis ꝑfici
tur quāto ꝑfectius ſentit dolores
alienos· ſic cōpaciebatur Job· xx
x· dicens· Flebam quōdam ſuper
eo qui erat afflictus· Secūdo debe
mus diligere ꝓximū ſapienter·
Ita ꝙ omēs diligamꝰ ⁊ tamen vi
cia eorū odiamus· ſ· quēamqꝫ di
ligamus eius vicia odiamꝰ nec in
vicijs eius cōſentiamꝰ· Nunq̄ de
bet aliquis diligere aliū intantuꝫ
ꝙ ꝓpter eum peccatū cōmittat· Sꝫ
taliter dilexit adā euam vxoreꝫ ſu
am Augꝰ· Ne eam cōtriſtaret· pec
cato cōſenſit· Sic herodes· ne filiā
herodiadis cōtriſtaret Johānem
decollari fecit· Tales ſūt qui ꝓpter
amicos ꝑiurāt vel alia peccata cō
mittūt· potiꝰ deberet homo omnes
amicos ſuos patrē ⁊ matrem ⁊ fi
lios ſeip̄m ⁊ omnia que haberet
amittere ⁊ morti exponere q̄ pecca
re· Exemplum habemꝰ· ij· Mach·
vij· de muliere cuꝫ ſeptē filijs qui
volebāt omnia tormēta ſuſtinere
potius q̄ porcinas carnes comede
rent ꝯtra legē· Tercio debemꝰ dili
gere ꝓximū ꝑſeuerāter ꝓuer· xvij
Omni tēpe diligit q̄ amicus eſt· ſ·
ꝓſperitatis ⁊ aduſitatis· Sꝫ q̄daꝫ
ſunt qui tm̄ diligūt ꝓximos in tē
pore ꝓſperitatis qū homo habet
dare aliq̄d hos vōt Salomon ami
cos mēſe· Ecci· vi· Eſt aūt amicus

ſoci⁹ menſe ⁊ non p̄manet in tpe
ncītatis Tales nō diligūt ꝓxios:
ſ; bona eorū ⁊ ſūt ſiles canib⁹ qui
diligūt oſſa ꝓpt̄ carnes: ⁊ qn̄ oſſa
ſūt ſine carne os ꝛ̄linquūt vn̄ Gre
g⁹. Cum q̄s in ꝓſꝑitate poſit⁹ di
ligit̄. incertū eſt valde vtrū ꝓſperi
tas vel poſſeſſio diligat̄. Amiſſio
ei felicitatis mentē ꝓbat diligētis
Qui eni in aduerſitate ꝓximuȝ de
ſerit. apte ꝯgnoſcit̄ ꝙ huc in ꝓſpe
ritate nō amauerat: ſ; bona ſua Ta
les ſiles ſunt pullis vulpiū q̄ dili
gūt matrē ꝙdiu h; ꝫ lac: ſ; qn̄ non
inueniūt lac: lacerāt vbera ei⁹ den
tibus ⁊ quaſi alienā reputāt. Nō
ſic filij dei diligere debēt. nam xp̄s
xp̄s nō diligit ſic. ipſe eni diligit
paupem ſicut diuitē. nobilē ſicut
ignobilē: q2 nō eſt pſonaꝝ accē
ptor ꝛ de⁹ Ipſe eni diligit pctōrē; pe
nitentē ⁊ pn̄iam agentē ſicut illū
qui nūq̄ peccauit. Exēplū in filio
ꝓdigo Lu. xij. Ro ge⁹.

De eodem. S. cx.

Homo quidaz

fecit cenā magna ꝫ ⁊ voca
uit multos Luc. xiiij. Iſte hō de⁹ eſt q̄
ꝓ nobis fact⁹ eſt hō. Homo q̄dā
⁊ xp̄s qui dicit̄ homo ex hoīb⁹ ge
neratus. p̄s. Hō natus eſt in ea ⁊
ip. fun. eā al. Cū hoībus ꝯūſatus
Baruch. ij. p⁹ hoc in tris viſus ē ꝑ
hoībꝰ ⁊ cuȝ hoīb⁹ ꝯuerſatus ⁊ imo
latus Jo. xij. Expedit vobis vt vn⁹
moriat̄ homo ꝓ ꝓplo ⁊ c̄. q̄ fecit ce
nā magnā ⁊ eternaz iocūditatē ⁊
pauci veniūt Sciendū aūt ꝙ dn̄s
vocat nos ad regnū celoꝝ multis

modis. Prio p bn̄ficiōꝝ largicōz
yſa. xlix. Dn̄s ab vtero vocauit me
q. d. Ab illa hora q̄ ꝯcept⁹ fui i vte
ro mr̄is mee incepit mihi dn̄s bn̄
ficia ſua impendere vt ſic me ad ſe
vocaret. Nā prio qn̄ homo ꝯcept⁹
eſt de⁹ dat ei animā rōnalem ⁊ for
mā humanā ſup oīs creaturas
pulcherrimā. Bern̄. O homo cogi
ta q̄liter te fecit de⁹. nempe ſm̄ cor
pus egregiā formam. ſm̄ animā
ymaginē creatoris inſignem. S;
heu tu ſtulte tu auare tu luxurioſe
deū qui te genuit dereliq̄ſti ⁊ obli
tus es dn̄i creatoris tui. tamē dicit
dn̄s reuertere ⁊ ego ſuſcipiā te. Ite
dedit tibi dona naturalia tpalia ⁊
ſpūalia vt te alliciat ⁊ vocet ad et̄
nā vitam. Que autem iſta tpalia
naturalia ⁊ ſpūalia ſunt. Req̄. dn̄i
ca p̄ma p⁹ trinitatē in ſ. Diliga⁹
deū. Iſti vocacōni ridendū eſt per
gratiaꝝ actōnes. p̄s. Cātabo dn̄o
in vita mea q̄ bona retribuit mihi
S; aliqui ſunt q̄ iſta bn̄ficia non
attendūt nec regratiātur. De q̄b⁹
cōqueriť domin⁹. prouer. p̄. Exten
di manū meam. ſ. p donorū largi
tiōem nec fuit q̄ aſpiceret in eam
p gratiaꝝ actiōem. Exemplū in fi
lijs iſrl̄ quib⁹ multa beneficia cō
tulit vt eū colerent ⁊ poſt deos alie
nos nō irent. Secūdo vocat domi⁹
p nūcios ſuos. ſ. p̄dicatores. yſa.
xiij. Ego mādaui ſanctificatis me
is. id eſt ſanctis p̄dicatorib⁹ ⁊ vo
caui fortes meos. ſcȝ illos qui cōfi
dūt in ſua fortitudine ſcilicȝ ad of
ficium p̄dicatōnis in ira mea. ſcȝ
vt p̄dicent iram meā mundo. vn̄

Marci vlt. Euntes in mūduꝫ vniuer
ſum p̄dicate euāgeliū omni crea
ture .i. omni hoī. ꝓpter queꝫ homo
fact⁹ eſt a ōis creatura facta eſt a
quē dn̄m omniū creaturarū cōſti
tuit. Qui crediderit et baptiſat⁹ fue
rit ſalu⁹ erit. qui vero nō crediderit
cōdemnabit. Et ſicut tūc miſit apo
ſtolos. ſic nūc mittit p̄dicatores.
Qui ergo recipit p̄dicatoreꝫ et ver
bū dei .i. verbū p̄dicatoris: deuꝫ re
cipit. Luc. x. Qui vos audit me au
dit. ꝓpter iſtud officiū .ſ. vt p̄dica
ret venit iheſus in mūdū et p̄dican
do pc̄ōres ad regnū celoꝝ vocaret
Lu. v. Cūq̧ vocaſſet matheuꝫ de te
loneo comedit cuꝫ eo et murmura
bāt de hoc phariſei ꝙ cum pc̄ōri
bus comederet. Et rn̄dit illis. Non
veni vocaē iuſtos: ſed pc̄ōres ad
pn̄iaꝫ. Vn̄ dixit martha ad mariā
Magiſter adeſt et vocat te. Jo. xi. Et
qd̄ tunc fecit p ſe. nūc facē p p̄dica
tores et q̄ eos ſpnit deū ſpnit. Lu.
x. Qui vos ſpnit me ſpnit et vos re
cipit me recipit. Sꝫ quidā ſūt qui
hāc vocacōem non audiūt qui ſe
ſurdos faciūt ad vocē p̄dicatoris.
ſicut ſerpēs ad vocē incātatoris q̄
obturat aureꝫ vnā ad terrā. aliā
cauda. Per terraꝫ ſignificaē terre
na ſba. Per caudā ſpes longioris
vite. Iſta duo multos faciūt ſur
dos ad vocem p̄dicatoꝝ. talib⁹ di
cit ꝓuer. p̄. Vocaui et renuiſtis .ſ.
vocaui p p̄dicatores meos et renui
ſtis venire. Ps̄. Laboraui .ſ. in cruce
pendēs vbi caro cruētata tanq̄ in
clamatorio vſq̧ ad emiſſiōem ſpi
ritus pepēdit. Rauce facte ſunt fau
ces mee inutiliter clamādo. Talib⁹
etiam cōminatur. yſa. lxv. Omēs
in ſede corruetis ꝓ eo qd̄ vocaui et
nō reſpōdiſtis mihi. Tercio vocat
p internaꝫ inſpiracōnem. Oſee. ij.
Loquor ad cor eius. id eſt dū ali
cui aliquas bonas cogitacōnes in
fundit .ſ. quando incipit cogitare
preſentis vite inſtabilitatē mortis
incertitudinē. mūdi falſitateꝫ. pec
catoris damnoſitatē. inferni acer
bitatē. diuine glorie immenſitatē
et diuinā benignitatē. Illa eſt vox
domini loquētis ad cor homis et
aduocātis eum. quam debem⁹ li
benter audire. Pſal. Audiam q̄d
loquatur in me domin⁹ deus me⁹
qui ſtat ad hoſtiū cordis et pulſat
Apoc. iij. Ego ſto ad hoſtiū tuum
et pulſo. Sed multi ſūt qui hāc vo
catiōem audire nolūt. Talib⁹ dici
tur ꝓuerb. p̄mo. Deſpexiſtis omē
cōſilium meū et increpacōnes me
as neglexiſtis. ego quoq̧ in inte
ritu veſtro ridebo. Quarto vocatur p
tribulatiōem et flagellacōem tan
q̄ p nūcios que ſūt ſigna ſalutis
Sap. xvi. Ad correpcōeꝫ in breui
turbati ſūt habētes ſigna ſalutis
Heb. xij. Flagellat oēm filiū quē
diligit. Ps̄. Multiplicate ſūt infir
mitates eoꝝ poſtea accelerauerūt
Greg⁹. Mala que nos hic premūt
ad deum ire cōpellūt. Exemplū in
filio ꝓdigo. Luc. xv. Iſti figurati
ſunt p Joab cui miſit abſolon nū
cios rogās eū venire ad ſe et nō ve
nit. tandē miſit fortes nuncios ſu
os et ſuccendit ſegetes eius: et tūc
venit dicēs: quare hec feciſſet qui

ait. Aliter te habere nō potui. ſic q̄
dā vocati p nūcios ⁊ p p̄dicatores
noluīt venire. Tandē ſuccendit dn̄s
ſegetes eꝰ ⁊ immittit eis tot tribu
lacōes ⁊ infirmitates ꝙ eos venīe
oportet. Exemplū q̄dā3 miles roga
bat quēdam dn̄ egrotaret vt deū
ꝓ ſe oraret vt ſanitatē reciperet. Et
q̄ſiuit ab eo vir ſanctꝰ vtrū melior
⁊ deuotior eſſet in infirmitate: vel
in ſanitate: ⁊ dixit miles. In īfirmi
tate deū3 frequētiꝰ inuoco q̄ꝫ in ſa
nitate. In ſanitate obliuiſcor mē
totiēs. Audit vir ſanctꝰ. Oro ergo
deū vt ſeruet te in eo ſtatu in quo
melior es: ⁊ ſic ille infirmꝰ manēs
pn̄iam egit ⁊ vitam ſuā in bono fi
niuit. Rogemꝰ

Dn̄ica. iij. F. cxi.

Humiliamini

ſb potētia manu dei vt vos
exaltet in tempe viſitationis ⁊ in
die iudicij. p̄. petri. vlt. In verbis
ꝓpoſitis facit btūs petrꝰ duo. Pri
mo hortatur nos ad humilitatē.
Secūdo oſtēdit hūilitatis vtilitatē
Primū ibi. Humiliamini ſub ⁊c.
Secūdum ibi. vt vos exaltet in tē
pe viſitatōnis. Sciendū autē ꝙ
multiplex eſt hūilitatis vtilitas.
Prima eſt ꝙ facit hominē deo di
lectū ⁊ acceptū3. Iherōꝰ. Nihil eſt
autem qd nos deo ⁊ hominibꝰ ita
gratos facit q̄ꝫ ꝙ p vita3 magne
humilitatis ſimꝰ infimi. Bern̄. In
alto non altū ſapere: ſꝫ humilibꝰ
cōſentire. nihil deo carꝰ. nil apud
hoīes rarius: nō eſt magnū humi
lem eſſe i abiectōe. Magna ꝓrſus
hūilitas eſt ⁊ rara virtꝰ. adeo pla
cet deo hūilitas ꝙ ſine illa nulla
opa bona ſibi placent. Bern̄. Sine
hūilitate audeo dicere nec virgini
tas marie deo placuiſſet. Exēplū3
in ſaul. p̄. Re. xv. Nōne cum puulꝰ
eſſes i oculis tuis caput in tribu
bus iſrl̄ factus es. ſ. rex. Sꝫ poſtea
cū ſupbire incepit p inobedientiā
abiectꝰ eſt. Itē in dauid q̄ minimꝰ
fuit inter frēs ſuos ⁊ dn̄s eum in
regem elegit. Nota hyſtoriā. p̄. Re
xvi. Quo dominꝰ dixit ad ſamuelē
Inueni virū ſm cor meum ⁊ miſit
eū ad domū Ieſſe vt vngeret vnū
de filijs ſuis in rege3. Cumq̄ꝫ veniſ
ſet ad domū eius. erat dauid i pa
ſcuis cu3 gregibꝰ. Et ſtatuit ſamu
el alios filios ſuos ſepte3 ante al
tare ⁊ vidit ſamuel heliā pulchꝝ
⁊ pcerū eſtimabat eum futurū re
gem. Et ait dominꝰ. Ne reſpicias
vultū eius neq̄ꝫ altitudine3 ſtatu
re eius. Ego nō corpis pulchritu
dinē eligo: ſꝫ animi virtutē ⁊ voca
uit ſamuel aliū filium. ⁊ dixit do
minus. nec hūc eligo ⁊ ſic ſtatuit
oēs. Et ait ſamuel. Nullū ex hijs
elegit dominꝰ. nūquid cōpleti ſūt
filij tui. Qui reſpōdit. Adhuc eſt
reliquꝰ puulus ⁊ paſcit oues. qui
cum adductꝰ fuiſſet vnctꝰ eſt in re
gem. Ecce quomō dauid placuit
deo p humilitatē ꝙ dixit. Inueni
virū ſm cor meum ⁊ fecit eū regē
Secūdo humilitas ſententia3 dei iā
latā mutat. Exēplū in rege achab
iij. Re. xxi. Cum achab occidi feciſ
ſet naboth ꝓpter vineā ſua3 occuꝫ

rit ei helias dicens. hec dicit domi
nus. In loco hoc i quo linxerũt ca
nes ſanguinẽ naboth. lambent ⁊
lingent ⁊ tuũ. Cum autẽ audiſſet
achab verba hec. ſcidit veſtimẽta
ſua ⁊ cooꝑuit cilicio carnẽ ſuam.
ieiunauit. dormiuitq; in ſacco et
ambulauit demiſſo capite. Et ait
dominꝰ ad heliam. Nonne vidiſti
achab humiliatũ corã me: q2 hu
miliatꝰ eſt mihi. ideo nõ inducam
in diebꝰ ſuis malũ. Dominꝰ enim
facit ſicut leo. Leo enĩ ſibi anima
lia repugnãtia lacerat. ſbiecta ve
ro abire permittit. Sic deꝰ humi
pcit. ſupbũ pſequit̃. Ipſe eſt leo
de quo Apoca. v. Ecce vicit leo. ⁊c̃.
Tercio humilitas gratiã pmeret̃
in vita pñti. p̃. Petri. v. Supbis
reſiſtit deus: humilibꝰ autem dat
gratiã. Sicut enĩ aque deſerũt mõ
tes ⁊ fluũt ad valles. ſic deꝰ deſerit
ſupbos ⁊ gratiã eius non infũdit
ſ; venit ad hũiles. Augꝰ. Alta ſic
cãtur ima replentur. Humilitas
enĩ eſt aqueductꝰ per quã gratia
venit ad hominez. Bern; Ideo flu
enta gratie tanto tempe defuerũt
q2 nõdum interuenit aqueductꝰ.
Per aqueductuz intelligas beate
marie virginis humilitatẽ p quã
venit nobis gratia d̃ celo ⁊ nemo
poteſt accipe gratiaz niſi p humi
litatẽ. Augꝰ. Quanto maria mag
dalena humiliꝰ ad pedes domini
ſedebat tãto magis de grã eius ca
piebat. Exemplũ. Legit̃ in vitas
patrũ. Q2 q̃dam frater ieiunabat
lxx. ebdomadas. petẽs a deo vt re
uelaret ſibi quedã ſermonẽ ſcri
pturarũ quẽ ignorabat. ꝯtenens
ab aliis fratribꝰ interrogare ⁊ cũ
nõ fuiſſet ſibi reuelatũ. Exiuit ad
quẽdam frẽm vt inq̃reret ab eo.
Et occurrit ei ãgelꝰ dicens. ſeptu
aginta ebdomadas q̃s ieiunaſti
non fecerũt te dignum reuelacõe
d̃mã ⁊ gratia. Nũc autẽ: q2 humi
liaſti te vt ad frẽm pgeres ⁊ req̃re
res miſſus ſũ a deo tibi reuelare: ⁊
ſic fuit ſmo reuelatꝰ. Quarto hũ
militas meretur gloriã in futuro.
Job. xxij. Qui humiliatꝰ fuerit erit
in gloria ⁊ q̃ inclĩauerit oculos ſu
os ipſe ſaluabit̃. Mat. xix. ⁊ Luc. x
viij. ſinite puulos venire ad me ta
lium enim eſt regnũ celoꝝ. Math.
xviij. Niſi ꝯuerſi fueritis ⁊ efficia
mini ſicut puuli non intrabitis in
regnũ celoꝝ. Bern. Aſcende p hũi
litatẽ ad ſublimitatẽ ⁊ hec eſt via
⁊ nõ alia p̃ter ipſam. q̃ aliter va
dit potiꝰ cadit q̃ aſcẽdit. Lu. xiiij. ⁊
xviij. Qui ſe hũiliat exaltabitur ⁊
qui ſe exaltat hũiliabit̃. Exẽplum
dña quedã nobilis mortuo mari
to relictis oĩbꝰ clauſtꝝ intrat mo
naſtiũ ⁊ intantũ ſe hũiliauit vt co
quine ſe dedit ⁊ oĩa vilia officia
hũiliter faciebat. Accidit q2 abb̃
ad viſitãdas eas adueniret. Cũq;
oẽs vocate eſſent. Illa tanq̃ vilis
⁊ deſpecta nõ eſt vocata. Cũq; abb̃
queſiuiſſet vtrũ omnes eſſent voca
te ⁊ ibi eſſent. dixerunt q2 ſic p̃ter
q̃ vna que coquinam cuſtodiret.
Tandẽ illa vocata licet inuite venit
indumẽto maculato ſicut i coqui
na vtẽſilia ſcutellas ⁊ ollas mun
dauerãt deformis: aliis deridẽtibꝰ

Et ecce abbas ille vidit eā corona
aurea coronatā ⁊ duo āgeli comi
tabātur eā. Et cum abb̄ illis retu
liſſet egerūt pniam qꝛ eā vilipēde
bāt ⁊ multā reuerentiā ei exhibu
erūt. que honorē illa ferre non va
lens eremū īrauit ⁊ vitā auſterā
duxit. a dn̄o eſt vocata in celos et
coronata. Quito humilitas irā
dn̄i placat ⁊ miām pctōꝝ īpetrat
Sap. vi. Exiguo cōcedit̄ miſericor
dia. Dd humiliter ꝯfitēs pc̄m ſuū
audiuit a ꝓpheta. trāſtulit dn̄s
pc̄m tuum. ij. Rō. hyſtoriā. ij. Re. xij
pˀ. Cor ꝯtritū ⁊ humiliatū nō deſ
picies deus. Rogem⁹.

De eodē. f. crij.

Gaudiū eſt an
gelis ī celo ſup vno pctōre pniā
agēte. Lu. xv. Jn verbis iſtis ꝯmē
datur pnia ex eo qꝛ angelos leti
ficat. Sūt autē plura que homiem
ad pniam ꝓuocant. Primum eſt
gaudiū angeloꝝ ſicut patꝫ in pa
rabola de oue pdita. Secūduꝫ eſt op
tunitas temporis: qꝛ mō eſt tps pe
nitētie. Aplꝰs. ij. Cor. vi. Ecce nunc
tēpꝰ acceptabile. q. d. q̄diu ſumꝰ
in hac vita poſſumꝰ pctā p pniam
delere. Sꝫ pꝰ hanc vitam nequaq̄
⁊ hoc eſt qd̄ inuīt angelꝰ p viuē
tem deum qꝛ poſt tempꝰ illud nō
erit tempꝰ aliud penitētiam agen
di. Apoc. x. Bernh. Nequaq̄ tunc
veniā inueniēt: qꝛ modo aptuꝫ tē
pus pdūt. Jdcirco debemꝰ modo
penitere: qꝛ neſcimus an hodie vel
cras veniet q̄ nos de penitētia neg
lecta arguet. Apoc. ij. Age pniam

ſi quo minꝰ cito veniā tibi. Bern.
penitēti veniā ſpopōdit: v̄ũ diẽ an
te craſtinū diē non ꝓmiſit. Ex pluri
de tarde penitentibꝰ ſcribit. Beda.
Q tēpibꝰ adriani regis erat in cu
ria eiuſdē regis miles q̄dam robu
ſtus ⁊ nobilis ⁊ totꝰ ſeculo deditꝰ
q̄ nūq̄ vel raro ꝯfiteri ꝯſueuit. hic
cū infirmaretur āmonitꝰ a rege vt
ꝯfiteret̄. Qui ait. Si mō ꝯfiterer ⁊
tunc ꝯualuero de infirmitate deri
derent me ſocij mei dicentes. qꝛ ex
timore dei ꝯfeſſus ſum. Similr̄ die
altera āmonuit eum ⁊ renuit. Ter
cia vice cū iam laboraret in agone
venit rex ⁊ āmonuit eū vt ꝯfiteret̄
Qui ait mō nimis tarde eſt: qꝛ iaꝫ
iudicatꝰ ſum ⁊ ꝯdemnatꝰ. Nā dicā
ante introitū veſtꝝ introierūt hic
duo iuuenes pulcherrimi ⁊ ſpecio
ſiſſimi ⁊ hn̄tes libꝝ pulcherrimū
aureis lr̄is ſcriptū. in quo legi om
nia opa mea bona licet pauca. poſt
hoc venerūt duo ethiopes niger
rimi portātes maximū libruꝫ in q̄
ſcripte erant oēs cogitacōes mee
verba ⁊ opa ⁊ intelligētie: ⁊ dixe
rūt demōes angelis qꝛ recederent:
qꝛ nihil iuris ibi hērent. Tunc turbati
angeli receſſerūt ⁊ nūc demo
nes ſtant ſup me. vnꝰ ad caput ⁊
aliꝰ ad pedes hn̄tes gladiū ſuper
me ⁊ iam attigerūt vſq̄ ad cor. ⁊
hoc dicto crepuit mediꝰ ⁊ expira
uit. Attendāt igitur penitētes in
hac vita ꝓſenti. Terciū eſt ꝯſidera
tio diuine miſericordie q̄ ſemper eſt
para peccatores recipe ad pniam
⁊ ad miſericordiā. ad Ro. ij. An ig
noras quoniā benignitas dei ad

penitētiaʒ te adducit. tanta eſt dei
miſericordia ꝙ pctā non pñt tam
multa eē nec tā vilia nec enormia
quin deꝰ per pñiam verā dimittit.
de multitudine pctōꝝ dicit Ezech.
xviii. Si impiꝰ egerit penitētiaʒ de
peccatis ſuis omnibꝰ omniū iniq̄
tatū ſuaꝝ quas opatus eſt nō re
cordabor. Exemplū in maria mag
dalena cui dimiſſa ſunt pctā mul
ta. Gregꝰ. Pctōrem cōuerſuʒ deꝰ
non deſpicit q̄ peccatores redimere
venit. De vilitate peccati exemplū
de muliere in adulterio deꝓhenſa
cui dixit dominꝰ. Nec ego te cōdem
nabo vade amplīꝰ noli peccaē. Jo.
viii. Itē in dauid qui pꝰ peccatuʒ
adulterii p penitētiaʒ miſericordi
am dei inuenit ⁊ meruit. ii. Re. xii.
Similiter ſi iudas penitētiā egiſſ;
miſericordiā apud deū inueniſſet
Exemplū habemꝰ in beato petro q̄
ter dominū negauit ⁊ tamen p pe
nitētiā miſericordiā dei meruit: et
ſicut dicit Jeronimꝰ. Plus offendit
iudas deuʒ in hoc ꝙ deſperauit q̄
ꝙ ipm tradidit. de enormitate pec
cati exemplū habemꝰ. Cum q̄daʒ
mulier in adulterio ſuo eſſet dere
licta. cōſuluit vetulas quō virū ſu
um p incātationes ad amorē ſuū
retraheret ⁊ cōſultū eſt ei ꝙ accep
to corpe xp̄i in ore deberet eū oſcu
lari. Cūq; illa accepiſſet corpꝰ xp̄i
⁊ in ore ſuo retinuiſſet ⁊ oſculata
fuiſſet illum. ipſo non aduertēte
Ille autē videns ipſam eſſe illam
quā odiebat. leuato pugno percuſ
ſit eam ad dētes. ꝓpter qd illa ira
ta corpus xp̄i ad terram ꝓiecit ⁊
pedibus cōculcauit. Et ecce vox mi
ſericordie dei audita ē. O filia me
mento q̄ta p te paſſus ſum ⁊ noli
me rurſū crucifigere. Age penitēti
am de pctō tuo ⁊ ego dimittā tibi
quicq̄d peccaſti. Quod illa audiens
lacrimabiliter flere cepit ⁊ clama
uit. Miſerere mei pie ⁊ miſericors
deus ſcḋm tuā magnā miſericordiā
⁊ occurrentibꝰ populis pctm̄ ſuū
cōfeſſa eſt. Et veniēs ſacerdos leua
uit corpꝰ dñicum. Ecce q̄ magna
ē dei mīa. hec merito deberent pctō
rem ad pñiam ꝓuocare. Rogeꝰ.

Dñica. iiii. F. xiii.

Non ſūt condi
gne paſſiones hꝰ tempis
ad futurā gloriā que reuelabitur
in vobis Rō. viii. In verbis iſtis fa
cit apl's duo. Prio hortatur nos
ad tribulacōnis ꝑpeſſiōeʒ. Scḋo
ꝓmittit ꝑpeſſionis retribucōem.
Primū ibi Nō ſūt cōdigne paſſio.
hu. tem. Secūdum ibi. ad futurā
gloriā que reuelabit̄ in vobis Cir
ca primū ſciendū ꝙ libēter debeꝰ
tribulacōes ſuſtinē ⁊ hoc ꝓpter ea
rū vtilitates. Prima eſt ꝙ pctōreʒ
excecatū in pctīs illūināt ⁊ ad ſui
ipſiꝰ cognicōem inducūt Tren. iii.
Ego vir vidēs paupertatē meam in
virga indignacōis eiꝰ. q. d. Cum
dominꝰ tangeret virgā indignati
onis eiꝰ .i. tribulacōes ⁊ āguſtias
tūc vidi .i. cognoui paupertates me
as .i. pauperem ⁊ miſerabilē ſtatuʒ
in quo fui et q̄diu in pctīs iacui.
Gregꝰ Oculos quos culpa clauſe
rit pena aperit. Hec illuminacō ſi

gūrata fuit Thob. xi. q̄ illūinatus
fuerāt fellis amaritudīe Thobias
interptatur duct⁹ ad luctū ꝛ signi
ficat pctōrem q̄ ad ppetuū luctū
duceret ſi non fuerit ꝯuerſus ꝛ illūi
nat⁹. hic excecat⁹ fuit ſtercore irū
dinū per que ſignificātur fetida ꝛ
turpia pctā que excecāt hoīem in
aīa. Sap. ij. Excecauit enī eos mali
cia eoꝝ. hic pctōr illūinabit amā
ritudine fellis ꝛ tribulacōib⁹ infir
mitatib⁹ ꝛ anguſtijs ꝛ caſtigatio
nib⁹. Exemplū in rege nabuchodo
noſor: q̄ non ꝯgnouit ſuper ſe eſſe
deū regē. nec cognouit ſeipm eſſe
hoīem moritur. Illū voluit dom⁹
ad ꝯgnicōe; dei ſui ꝛ ſuipſi⁹ redu
cere in hūc modū. ſ. p tribulacōe;
Nota hiſtoriā daniel. iiij. Ipſe ei
iacens in ſtratu vidit quādam ar
bore; cui⁹ altitudo vſq; ad celos ꝛ
latitudo p totū mūdu; extēdebat
ſub ea beſtie ꝛ volucres celi habi
tabāt ꝛ in ramis ei⁹ volucres ꝛ ex
eo veſcebat oīs caro: ꝛ venit āge
lus ꝛ dixit. Succidite arborē illam
ꝛ ramos ei⁹: ſ; radices pmittetis
in terra. forte veniet ros ꝛ viuificat
ꝛ fugiāt ab ea beſtie ꝛ volucres ꝛ
cum feris erit hītatio eius. cor e⁹
ab hūano corde cōmutet ꝛ cor fe
re datur ei ꝛ ſeptē tempa mutabū
tur ſup eum: ꝛ daniel expoſuit ei
ſomniū dicens. Tu rex es arbor il
la ꝛ potētia tua extēdit ſe p totum
mūdū: ꝛ q̄ nō egiſti deo tuo grās
de hoc ab hoīibus deijcietis ꝛ cum
feris erit hītatio tua. fenu; vt bos
comedes ſeptem ānis. donec ſcias
q̄ de⁹ regnet ſup te. Quare audi cō

ſiliū meum. Pctā tua elemoſinis
redime forſitan ignoſcat tibi de⁹.
Cūq; non emēdaret ſtatū ſuū. p⁹
annū cum quadā die ambularet
i aula ſua loquebat in ſpiritu ela
tionis ꝛ gloriabat de potētia ſua
dicēs. None hec eſt babilon quā
edificaui in potētia regni mei ꝛ in
gloria decoris mei. Et ſtatim venit
vox de celo dicens. Nabuchodono
ſor regnū tuum de⁹ tranſtulit a te
ꝛ cum feris hītabis ſeptē ānis do
nec ſcias q̄ de⁹ regnat ſup te. Eadē
hora inſan⁹ fact⁹ eſt ꝛ cucurrit ad
eremū ꝛ cum feris habitabat ꝛ fe
nū vt bos comedit: et ablat⁹ eſt ſi
bi vſus lingue ꝛ videbatur ſibi q̄
bos eſſet in anteriorib⁹ ꝛ leo in po
ſteriorib⁹. Multi egrediebātur ad
eum ꝛ videbāt eum in tali miſeria
Solus daniel orabat p eo ꝛ ad p̄
ces eius ſeptē anni mutati ſunt in
ſeptē menſes. In quib⁹ quadragi
ta dieb⁹ inſaniam paciebat et p
alios q̄dragīta reuerſus ad cor
flebat ꝛ ſupplicabat deu; intantū
cu; lacrimis q̄ oculi eius quaſi ca
ro facti fuerūt: ꝛ ſic cōpleuit ſeptē
mēſes lacrimando. P⁹ea reuerſus
ad regnu;: non tamē regnauit: ſ;
iudices p ſe ꝯſtituit ꝛ vſq; ad ſep
timū annū penitentiam egit. legu
mina ꝛ herbas tantū comedit. Ec
ce patet q̄ p tribulacōnes homo
adducit ad cognicōem dei ꝛ ſuip
ſius. Secūdo tribulatio peccatorē
errantē ad requirendū deu; addu
cit. pſal. xxvi. Domīe in ſua angu
ſtia requiſierūt te. Greg⁹. Mala q̄
nos hic premūt citius ad deū ire

cõpellũt Iſtud figuratũ ē in Joab
q̃ noluit venire ad abſolon niſi p̄
us ſuccẽderet ſegetes eius ꝛ tũc ve
nit .ij. Re. xiiij. Abſalon pulcheri⁹
ſignificat xp̄m de cui⁹ pulchritudi
ne dicit Ps̃. Speciofus forma p̄ fi
lijs hoim. Hic mittit nũcios ſuos
ad Ioab .i. ad inimicos ꝛ ſignificat
pctõrem q̃ eſt inimicus dei Iacobi
iiij. Amicicia h⁹ mũdi inimica dei
cõſtituet. Iſtis mittit domi⁹ nũcios
.i. p̄dicatores pmittẽs bona tẽpa
lia naturalia ꝛ ſpũalia vt ſic eum
reuocẽt. vt dicit̃ dnica .ij. p⁹ feſtuꝫ
trinitatis in E. Homo q̃dam. Sed
qñdo p illos nũcios renuit venire
mittit nũcios ſuos ꝛ ſuccẽdit ſege
tes eius .i. immittit tribulacõeꝫ ꝛ
īfirmitatẽ in ſeipõ. in filijs. amicis
ꝛ bonis vnanimitẽ vt ſic cogat ho
minẽ vt coact⁹ veniat q̃ rogat⁹ ve
nire cõtẽpſit. Exemplũ in filijs iſrl̃
quibus immiſit dñs tribulacões
multas anguſtias ꝛ captiuitates
qñ receſſerũt ab eo ydola adoran
do: vt ſic eos reuocaret. pſ̃. Clama
uerũt ad dñm cum tribularentur
Itẽ multiplicate ſũt infirmitates
eoꝝ poſtea accelerauerũt. Exẽplũ
Iudicũ .iij. Legit̃ q̧ filij iſrl̃ fecerũt
malũ coram domio ꝛ tradidit eos
ſub ptãte eglon regis moab q̃ af
flixit eos .xviij. annis ad dñm cla
mauerunt ꝛ miſit eis liberatorem
Aoth q̃ liberauit eos Iudicuꝫ .iij.
poſt hec peccauerũt adorãtes baal
ꝛ tradidit eos in man⁹ madyan
ſeptẽ annis ꝛ clamauerunt ad do
minũ ꝛ miſit eis librãtorẽ gedeon
Iudicum .vi. Poſtea adorauerũt
baalym ꝛ tradidit eos domin⁹ in
man⁹ philiſtijm .xl. ãnis ꝛ clama
uerũt ad dñm ꝛ miſit eis liberato
rem ſamſon Iudicũ .xiij. Poſt hec
peccauerũt in domio ꝛ tradidit eos
in trãſmigracõem babilonis ſep
tem ãnos ꝛ clamauerũt ad dñm
ꝛ liberauit eos ſub duce zorobabel
ſicut legitur p̄. Eſdre .ij. Exemplũ
in filio p̄digo q̃ fame cogẽte reuer
ſus eſt ad p̄reꝫ. Lu. xv. Tercia vti
litas tribulacõis eſt q̧ p tribula
tionẽ adquirit homo coronã eter
nam .ij. Thimo .ij. Nemo corona
bitur niſi q̃ legitime certauerit cõ
tra tribulacões ꝛ temptacões Ihe
ro⁹. Quis ſanctoꝝ ſine tribulacõ
ne coronat⁹ eſt Iacobi .p̄. Beatus
vir q̃ ſuffert temptacõem qm̃ cũ
pbatus fuerit accipiet coronã vi
te. Exemplũ legitur in vitas patꝝ
q̧ q̃dam iuuenis ad quẽdam ere
mitã venit. vouit q̧ õmib⁹ diebus
vite ſue vellet ſecuꝫ ſeruire deo. Cũ
q̧ ille ſenex quadã vice in die dor
miebat illo iuuene vigilante tẽp
tauit euꝫ demon vt ad ſeculũ redi
ret. Ille autẽ intelligẽs ſuggeſtio
neꝫ eſſe dyaboli ei reſtitit: ꝛ tẽpta
uit euꝫ ſecũdo ꝛ tercio ꝛ ſic vſq; ad
ſeptẽ temptacões. Cũq; euigilaſ
ſet ſenex vidit in capite iuuenis ſe
ptẽ coronas aureas q̃rens q̃s ſibi
dediſſet. Cui cũ dixiſſet ſe nullã ha
bere q̃ſiuit ab eo q̃d ei accidiſſet.
Audit q̧ ſeptem vicib⁹ temptat⁹
fuiſſet grauit̃ vt ad ſeculũ rediret
ꝛ ipſe cũ magno certamie reſtitiſ
ſet. Cui ille propter hoc ſeptẽ coro
nas aureas meruiſti. Ecce vtilitatẽ

tribulatiõis q̄ ꝓpter eã homo me
reatur coronã eternã. Quã nobis
ꝓſtare dignetur ꝛc̄

¶ De eodem. F. cxiiij.

Estote miſeri

cordes ſicut ⁊ pr̄ veſter cele
ſtis miſericors eſt. Lu. vi. In v̄bis
iſtis facit dñs duo. Primo hortat̄
nos ad miſericordiã. Scḋo dat mi
ſerendi modũ ⁊ formã. Primũ ibi
Eſtote miſericordes. Secũdũ ibi. ſi
cut pat̄ veſter miſericors eſt. Cir
ca primũ eſt notandũ q̄ nos debe
mus eſſe miſericordes ꝓpt̄ multas
vtilitates miſericordie. Prima: q̄
miſericordia facit hoiem filiũ dei.
Ipſe enĩ eſt pater miſericordiarũ
ſicut dicit̄. ij. Cor. i. Et iõ filij eius
debent eſſe miſericordes. Eccĩ. iiij.
Eſtote pupillis miſericordes ſicut
pat̄ ⁊ mater eorũ ⁊ eritis filij altiſ
ſimi. Exemplũ de quodã pagano
q̄ ꝓpter miſericordiã factꝰ eſt filiꝰ
dei. Cũq̄ fames maxia eſſet in egi
pto. q̄dã gentilis valde pius ⁊ mi
ſericors cõpatiebat̄ afflictõi pau
perũ Cumq̄ euacuaſſet õnia orrea
ſua ⁊ diſtribuiſſet paupibꝰ. que
dam honeſtiſſima venit dña baiu
lans puerũ pulcherrimũ in bra
chijs. Rogauit eum ꝓ elemoſina
Cumq̄ ille diceret õnia orrea ſua eſ
ſe vacua. dixit illa. Obſecro te per
virginẽ illam que ſaluatorẽ mũ
di cõcepit ⁊ peperit ⁊ virgo ꝑman
ſit vt tranſeas ad orrea tua ⁊ videas
ſi aliq̄d ſit in eis. Cumq̄ ille miſe
ricordia motꝰ cucurriſſet ad orrea
ſua inuenit õnia plena. Et reuerſus
q̄ſiuit illam dñam ⁊ nõ inuenit: ⁊
reuelatũ eſt ei in nocte ab angelo
dicente ſibi: q̄ ad paupes fuiſti
miſericors. xp̄s ihesus ⁊ maria ma
ter eius: hodie ad domũ tuã vene
rũt ⁊ te in filiũ elegerũt. vade ⁊ fac
te baptiſari ⁊ ſaluꝰ eris ⁊ ſic factũ
eſt. Secunda eſt q̄ miſericordia ſi
ue elemoſina delet pctã. Sicut enĩ
aqua extinguit ignẽ: ita elemoſi
na extinguit pctm̃. ꝓuerb. xiij. Re
demptio anime viri diuitie ſue. q. d.
Homo pt̄ ꝑ diuitias ſuas animã
ſuã redimere a pctĩs. vnde dicitur
Daniel. iiij. Daniel dixit ad regẽ
nabuchodonoſor q̄ñdo peccauit.
Pctã tua elemoſinis redime. Itẽ
Danielis. iiij. ⁊ Thob. iiij. Elemoſi
na ab õni pctõ ⁊ a morte animã li
berat ⁊ non patitur eã ire ad tene
bras. Exemplũ in dyalogo vbi di
cit̄. q̄ miles q̄dam eductꝰ de corpe
videbat quedã pontẽ ſub quo cur
rebat fluuius niger ⁊ fetidus ⁊ ex
alia pte erat locꝰ amenĩſſimꝰ vbi
beatorũ anime letabãtur. Ille põs
ſic diſpoſitꝰ erat q̄ nullꝰ malus ꝑ
trãſire poſſet niſi haberet̄ in flumi
ne. Et vidit quẽdam noĩe petrꝰ
deorſũ poſitũ cui graue põdus fer
ri erat ſuppoſitũ ⁊ ſic maxime cru
ciabat̄. Cumq̄ ſui cruciatꝰ cauſã
quereret dixit ei angelꝰ qui duce
bat eũ. Ecce iſte fuit inmiſericors
in ſeculo q̄ñdo debuit ex iuſſu dñi
ſui maleficos punire hoc fecit ſine
miſericordia ⁊ ideo punit̄ eterna
liter ſine mĩa. Poſt hec vidit q̄ ve
nit q̄dã ꝑegrinꝰ Ille ſine aliquo

impedimēto trāſiuit: ⁊ dixit ange
lus. Ecce iſte fuit miſericors i ſecu
lo ⁊ ideo miſericordiā dei eſt ↄſecu
tus Tercio venit q̄dam nomie ſte
phan⁹ hic dū veniſſet ad mediuꝫ
pōtis lapſus eſt ⁊ medio corpe ia
cuit ſupra ponte ⁊ alia ps corpis
de pōte dependit ⁊ demōes de flumi
ne exeūtes ipm p coxas traxerūt
deorſū ⁊ angeli p brachia traxerūt
ſurſū. tandeꝫ angeli p̄ualuerūt. Et
dixit angelus Ille fuit pctōr vicio
carnis pfecte nō reſiſtēs ⁊ tn̄ miſe
ricors ad paupes: ⁊ licet pctā car
nis vellēt eum trahere ad infernū
miſericordia tn̄ non pmiſit. Ter
cia vtilitas miſericordie eſt q̄ bo
na tempalia augmētat ⁊ multipli
cat. puer. xi. Alij diuidūt ꝓpria ⁊
ditiores fiūt. alii rapiūt non ſua ⁊
ſemp ſūt in egeſtate. Greg⁹. Ter
rene ſubſtātie p hoc q̄ paupib⁹
diſtribuūtur multiplicanẽ ⁊ licet
homies non ſemp aperte videant.
tn̄ certum eſt q̄ domin⁹ miſericor
diā facientib⁹ ſubſtantiā augmē
tat tam in orreis q̄ in cellarijs. p
uerb. iij. Honora dn̄m de tua ſub
ſtātia ⁊ de primicijs frugū tuaruꝫ
da paupibus ⁊ implebūtur orrea
tua ⁊ torcularia tua vino redūda
būt. qđ patꝫ in multis exemplis
Exemplū. eps quidaꝫ valde ſitiēs
vinū ſibi afferri iuſſit. Cumq̄ pin
cerna totū qđ in vaſculo erat hau
ſiſſet ⁊ epō detuliſſet. Ecce paup q̄
dam importunis p̄cibus ⁊ clamori
buſq̄ vinū illud ſibi dari popoſcit
⁊ p̄cepit eps ſibi dari illud. Cum
q̄ ampli⁹ ſitiret epus q̄ ante. Iuſ
ſit igitur in vas iterū inſpici ſiſo ẜ
te in eo aliq̄d māſiſſet ⁊ inuētum
eſt vaſculū plenum. Itē quidam
miles habens vineā ex qua ſingu
lis annis cōſueuit dare decem car
racas vini ꝓpter deum. quodā an
no vno carraca vini tn̄ in vinea e
rat. Et ait miles qđ mecuꝫ fuit ab
ſtulit mihi domin⁹. ego autē por
tiōem ſuam nō auferaꝫ illi ⁊ dedit
eam ꝓpter deum. Eodē tempore fra
ter eiuſdē militis tranſiens iuxta
p̄dictam vineā inuenit eaꝫ pleniſ
ſimā botris q̄ antea vnq̄ fuit. qđ
qđ cum retuliſſet militi benedixit
deuꝫ Quarta vtilitas miſericordie
eſt q̄ homini locū in celo prepat.
Eccī. xvi. Omnis miſericordia faci
et vnicuiq̄ locū ſm intellectuꝫ pe
grinacōnis illi⁹ ⁊ ſm meritū ope
rū eius Iheronī⁹. Non ſūt bona ho
minis que ſecū ferre non pōt ſola
miſericordia eſt comes defunctoꝝ
Yſidor⁹. Omnia terrena ſeruādo
amittim⁹. largiendo ſeruam⁹. diu
cum reb⁹ noſtris durarẽ nō poſſu
mus: q̄ nos illas aut moriēdo de
ſerim⁹. aut ille nos viuētes deſerūt
Vnde. Luc. xvi. Facite vobis ami
cos de mām̄ona iniquitatis vt cū
defeceritis recipiant vos in eterna
tabernacula. ſ. paupes. Vnde in fi
ne ſeculi dicet domin⁹ miſericordiā
facientib⁹. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi
māducarẽ. ſitiui ⁊ dediſtis mihi bi
bere: ⁊ ſeq̄tur Venite bn̄dicti pr̄is
mei pcipite regnū qđ vobis parātū
eſt ab origine mūdi. Roge⁹

OMnes vnani
mes eſtote in oracōne .p̄.
pe͞t. iiij. In verbis iſtis hortat̄ nos
beat⁹ petrus ad orādum. Sūt aūt
multa que debēt nos ad orādum
ꝓuocarē. Primū eſt exemplū xp̄i
⁊ ſanctoꝝ qui non ſolū nos orarē
docuerūt verbis: ſ; etiā exemplis.
Exemplo docuit nos xp̄us orare:
ꝙ legitur Math. xiiij. Dimiſſa tur
ba aſcendit in montē ſolus orare
⁊ Luc. vi. dicitur ꝙ pnoctabat in
oracōnib⁹ Ibi dicit gloſa. Xp̄us
orabat nō ꝙ oracōnib⁹ indigerz
ſ; vt nobis exemplū orandi p̄berz
Docuit etiam verbis qn̄ oñdita di
xit ap̄lis quid eſſet orāduz. Mat.
vi. Sic orabitis. pr̄ noſter qui es
in celis ⁊c̄. Exempla etiā ſanctoruz
patrū poſſunt nos ad orādum ꝓ
uocare. Legit̄ de ſancto iacobo al
phei qui in vtero matris ſue ſācti
ficatus fuit q̄d ex aſſiduitate ora
tionis cōtraxerat in genibus ſuis
duriciē cameloꝝ. Sic de beato bar
tholomeo dicit̄ ꝙ centies in die ⁊
centies in nocte genua flectebat.
Secundo debet nos ꝓuocare facili
tas oracōnis: ꝙ orare eſt officiuz
facile valde. Si enī diceretur alicui
ꝙ ieiunare debēt. poteſt ſe excuſa
re p debilitatē corpis ꝙ nō poſſet
ieiunarē vel ꝙ nō habeat ſibi cibū
ↄpetentē. Si diceretur alicui ꝙ pe
grinari deberet poteſt ſe excuſare
p debilitatē vel defectū pecunie vel
periculū aliud q̄d cūqȝ. Si dicitur
alicui ꝙ debeat elemoſinas dare.
pōt ſe excuſarē p paupratem: ſ; ab
oracōne null⁹ ſe excuſare pōt. Ho
mo enī poteſt orare in ōni loco in
ōni hora. Et ſi homo nō poſſet ex de
bilitate os mouere: vel genua fle
ctere ad oranduz. poteſt tn̄ facere
mētalem oracōem. vn̄ ps̄. Apud
te oratio mea ſemp. q. d. vbicūqȝ
fuero ⁊ q̄cq̄d egero tamē poſſum
orare mētaliter. Quicq̄d iuſtus fe
cerit ſi non eſt cōtra deum totū eſt
oratio vn̄ non ceſſat orare qui nō
ceſſat bn̄facere. Tercio debet nos
ad orandum ꝓuocare multiplex
effect⁹ ⁊ virtus oratiōis. Prīa vir
tus oracōnis eſt ꝙ tēptationib⁹ ⁊
impugnacōnib⁹ dyaboli reſiſtit.
Ysid. hoc eſt remediū eoꝝ qui vi
cioꝝ temptamētis eſtuāt vt quoti
ens q̄libet tangit̄ vicio. totiens ſe
oracōni ſubdat: ꝙ freq̄ns oratio
vicioꝝ impugnacōem extinguit.
vn̄ legitur in vitas patꝝ ꝙ q̄dam
multū temptabat̄ a ſpū fornicati
onis ⁊ rogauit quēdā ſenem frēz
vt orarēt p eo. qui ſenex vidēs illū
monachū in ſomnis ſedentē ⁊ ſpi
rituz fornicationis in diuerſis for
mis mulieꝝ ante ip̄m ludentē ⁊ ip
ſum cuz eis delectari ⁊ angel⁹ aſta
bat ⁊ grauit̄ indignabat̄ ei ꝙ nō
ſurgeret ad orōes: ſ; magis delecta
bat̄ in ſuis cogitacōnib⁹ Euigilās
autē ſenex dixit mōacho. Impoſſi
bile eſt a te diſcedere ſpirituz forni
cacōnis: alijs ꝓ te orantib⁹ niſi aſ
ſumas tibi orōes ⁊ ieiunia. Secun
do oratio in bello corpali ſepe triū
phat. Sepe enim plus facit vnus
ſanct⁹ homo orando q̄m mille pec
catores p̄liando. vnde legit̄. Exo. x̄

vij. Cum filij iſrahel pugnarent
ꝯtra amalech. moyſes aſcendit
in monte ⁊ orauit. Cũqꝫ leuaſſet
manꝰ ad deum vincebat iſrl'. Cum
qꝫ paululum remitteret vincebat
amalech. Quo ꝯpto aaron ⁊ hur
qui cum eo erãt ſuppoſuerũt ei la
pidem: ⁊ ex vtraqꝫ parte manꝰ ſu
ſtentabãt: quoniã grãdeuꝰ erat ⁊
ſic ꝑ orõnes eius vicerũt filij iſrl'.
vnde Judith. ix. Cũ holofernes pu
gnaret ꝯtra ciuitatẽ betulia exhor
tabatur ciues ad orõnes dicens.
Memores eſtote ſerui dei moyſi.
qui amalech non ferro pugnãdo:
ſꝫ precibus ſuis deuicit ⁊ hoc dicto
ipſa ꝯmiſit cũ ciuibꝰ vt dñm exo
rarent: ⁊ exiens ciuitatẽ cum vna
ancilla tm̃ ad holofernẽ venit ⁊ ca
ptus eſt holofernes in amorẽ eiꝰ:
qꝛ pulchra erat valde. Et q̃rto die
cũ peteret ab ea ꝑ nũcium vt ſecũ
dormiret. ipſa ꝯſenſit ⁊ letatꝰ holo
fernes bibit de vino ſuo pluſq̃ vn
q̃ bibebat i vita ſua. Et ſero facto
ibãt ſerui ad hoſpitia ⁊ ipſa man
ſit cũ eo in tentorio ſuo: ⁊ ipſe per
m̃gnã ebrietatẽ obdormiuit ⁊ ip
ſa iudith dedit ſe orõibꝰ. Cumqꝫ
oraſſet accepit gladiũ holofernis
⁊ amputauit ſibi caput ⁊ ẽuerſa
eſt cum ancilla ſua ad ciuitatẽ. Et
mane facto irruũt ciues de ciuita
te ⁊ inimici inuenĩetes holofernẽ
principẽ ſuum mortuũ inierũt fu
gã ⁊ multi ceciderũt ⁊ ciuitas libe
rata eſt. Nota hyſtoriã Judith. xi
ij. Tercio oratio vitam hoĩs ꝓlon
gat. Jacob. vlt. Infirmatur quis
ex vobis inducat pſbiteros eccl'e
⁊ orẽt ſup eũ vngẽtes eum oleo
ſancto in nomĩe domini ⁊ oracõ fi
dei ſaluabit infirmũ ⁊ alleuiabit
eum dñs. ⁊c. Exemplũ in rege eze
chia cui infirmãti miſit dñs ꝓphe
tam yſaiã. qui ait. Hec dicit dñs
deus. diſpone domui tue: qꝛ morie
ris tu ⁊ non viues ⁊ ꝯuerſus ad
pietem orauit cũ fletu: ⁊ ecce priꝰ
q̃ veniret yſaias ad mediũ atrij
dixit ei dominꝰ. Vade ⁊ dic ezechie
hec dicit dominꝰ Audiui oracõem
tuã ⁊ vidi lacrimas tuas. ecce adij
ciam ſup dies tuos q̃ndecim ãnos
Nota hyſtoriã yſa. xxxviij. ⁊ iiij.
Reg̃. xx. Quarto oratio ire dei reſi
ſtit ⁊ tenet deũ vt ꝯtra peccatorẽ
ſe vindicare non poſſit. vnde domi
nus ad Jheremiã. vij. Noli orare
ꝓ populo hoc. neqꝫ aſſumas lau
dem ⁊ orõem ⁊ non obſiſtas mihi
Exemplũ. Exod. xxxij. Cum peccaſ
ſent filij iſrl' adorando vitulũ vo
luit dñs oĩs deleuiſſe: ſꝫ moyſes
reſtitit ire ſue orõibꝰ ſuis dicens.
Dimitte dñe populo huic noxam
hãc. aut dele me de libro vite ⁊ in
fice me: ⁊ dixit dominꝰ. Dimitte me
vt iraſcatur furor meꝰ ꝯtra popu
lũ iſtum vt deleã eum faciãqꝫ te in
gentẽ magnã. Moyſes autẽ reſti
tit ei oracõibꝰ ſuis: ⁊ non ꝑmiſit
eum vt deleret totũ populũ. Verũ
tamẽ moyſes deleuit ex eis. xxxiij.
milia. Gregꝰ. Ire dei reſiſtit moy
ſes. qui ſupne ꝑcuſſionis impetũ
oracõnis ſue oblacõne reſtrinxit
Q̃nto oratio ſententiã dei ꝯtra pec
catorẽ latã mitigat. Exemplũ. p̃.
Paralip̃. xxi. Cum dauid ſuple nu

merauerat populū ſuum q̄ſi aſcri
bens populi ſui victoriā multitudi
ni a nō deo. Iratus eſt cōtra eū do
minꝰ a miſit cōtra eum gad ꝓphe
tam: qui ait Quia in ſupbia elatꝰ
es iratus eſt contra te deus. Elige
tibi vnum de tribꝰ plagis Aut ſep
tem ānis veniet tibi fames in reg
no tuo Aut tribꝰ menſibus vaſta
būt inimici tui terrā tuaꝫ. Aut tri
bus diebꝰ erit peſtilentia v ſubita
nea mors in tota terra tua. Et cogi
tauit dauid intra ſe dicens. Si eli
go famē tantū: illa plaga tangit
paupes. Si inuaſiōem inimicorū
iſta plaga tangit ſbditos meos
a non me: qꝛ habeo municōnes a
armatos. Sed eligam peſtilentiā
que equalit̄ tangit diuites a pau
peres ſubditū a regem. Et miſit do
minꝰ peſtilentiaꝫ a mortui ſunt de
iſrl̄ ſeptuaginta milia virorū. Et
tūc vidit dauid angelū qui pcutie
bat populuꝫ ſup ihrl̄m vt diſpde
ret eū. Et orauit ad dominū dicēs
Dn̄e ego ſuꝫ q̄ peccaui. ego inique
egi. Iſti qui ſunt oues q̄d fecerūt.
vertat̄ obſecro manꝰ tua ɔtra me
a ſtatim miſertꝰ eſt dn̄s a plaga
ceſſauit. Ecce quō oratio dauid ſē
tentiā dei mitigauit. debuiſſet em̄
plaga illa tribꝰ diebus a tribus
noctibꝰ duraſſe: ſꝫ p orōnem eꝰ du
rauit tantūmō mane vſqꝫ ad ho
ram veſptinā. Sexto oratio vindi
ctā dei a iram ɔtra pctōres placat
a mitigat. Exemplū Nūi. xvi. vbi
legit̄ qꝛ dathan a abiron oppoſu
erūt ſe moyſi a aaron a viui abſor
pti ſunt a terra cū ōmibꝰ ſuis a cho
re qui oppoſuerat ſe etiaꝫ eis cum
omnibꝰ ſuis extinctꝰ eſt p ignem.
Tūc populꝰ iratus voluit lapida
re moyſen a aaron a ipſi fugerūt
ad tabnaculū a nubes opuit eos
a venit ignis de celo a extīxit de po
pulo. xiiij. milia a ſeptingentos.
Quod videns aaron: accepto thuribu
lo cucurrit ſtās inter viuos a mor
tuos orās deum vt plaga ceſſaret
a ſic factū eſt. Rogeꝰ

De eodem. F. cxvi.

Relictis oībꝰ ſe
cuti ſūt eū x. xp̄ꝫ Lu. v. In
verbis iſtis exēplo apoſtolorū do
cemur qꝛ ſi xp̄m ſequi volumꝰ om
nia impedimēta relinq̄re debemꝰ
Sunt autē duo que relinquere de
bemus. ſcilicet amorē tempalium
bonoꝝ: a feruorem carnaliū deſide
riorū. Circa primū ſciendū eſt qꝛ
amorē temporaliū relinquere debe
mus ꝓpter multa. Primo: qꝛ ama
re pecuniā peſſimū vicium eſt a in
ſacra ſcriptura ꝓhibet̄. Eccū. x. Ni
hil eſt iniquiꝰ q̄ꝫ amare pecuniaꝫ
Ibideꝫ. auaro nihil eſt ſceleſtius
Iniquitas patꝫ ex hoc qꝛ illa que
deꝰ in cōmuni omnibꝰ creauit ſibi
ſoli ꝓpria facit nec cōmunicat indi
gentibꝰ. Ambroſiꝰ Nemo dicat ꝓ
prium qd̄ cōmune eſt nam plus
q̄ꝫ ſufficiat ad ſumptū: violenter
obtentū eſt. Quis taꝫ iniuſtꝰ a tā
auarus q̄ꝫ qui multoꝝ alimenta
nō tam ad vſum ſumit q̄ꝫ ad abū
dantiaꝫ a delicias. nō enim mino

ris criminis eſt cu; poſſis ⁊ habes:
indigentibus denegare ꝙ̄ homini
ſua tollē. Eſurientiū panis eſt quē;
tu detines. Nudorū veſtimentū eſt
eſt qđ tu recludis. Miſeroꝝ redem
ptio eſt pecunia quā tu in terram
fodis ⁊ abſcondis. tantoꝝ bonorū
ſcias te inuaſorē; ꝙ̄tum potes p̄
ſtare ⁊ non facis. Aug⁹. Non ſolū
ille auarus eſt q̄ rapit aliena: ſed
ille auar⁹ eſt q̄ cupide ſeruat ſua.
Exēplū; in diuite epulone q̄ dam
natus eſt non ꝙ rapuit aliena: ſ;
ꝙ cupide ſeruauerat ſua. vn̄ conti
gerat ꝙ poſtea guttā aque pecijt
q̄ micā panis lazaro negauit. Lu.
xvi. Secūdo relinquē debem⁹ amo
rem rerū temporalium: q꞉ excecant
hoiem. Exo. xxiij. Nō accipias mu
nera que etiā excecant prudētes ⁊
ſubuertūt corda iuſtorū. Iſtud fi
guratū eſt Thob. ij. vbi dicitur ꝙ
ſtercora irūdinū ceciderunt in ocu
los eius ⁊ excecat⁹ eſt. Thobias i
terp̄tatur duct⁹ ad luctū in p̄ſenti
et ſignificat auarū qui ſuſtinet lu
ctum in p̄nti ⁊ in futuro. In p̄nti p
cōtinuam curam. Eccles. ij. Cuncti
dies ei⁹ pleni ſunt dolorib⁹ et eru
mnis nec p nocte requieſcet mente.
Job. xv. Cū pax ſit ⁊ ſecuritas inſi
dias ſuſpicat. Seneca. Auarus vi
ditū obilē eſtimat p̄donem vidit
paupem eſtimat furē. ⁊ ſic ſemp
eſt in ↄtinua cura i p̄nti. ⁊ i futuro
ppetuū luctum ſuſtinebit. Greg⁹
Nihil p̄t grauius implicari inimi
co. ꝙ̄ auarus q꞉ in p̄ſenti cor eius
vexatur ⁊ i futuro eterna ſupplicia
promeret. Vnde ſcribit Gregori⁹
in dyalogo exemplū. Q; quidam
vſurari⁹ ſepultus i clauſtro nocte
exibat de ſepulchro ⁊ domū; dete
gebat fratres cu; baculis percutie
bat ⁊ mane extra ſepulchrū inuē
tus eſt: ſ; in ſepulchro reponitur.
Cūq; pluries hoc feciſſ; adiurat⁹
eſt a quodā viro ſancto dixit. Etſi
alij quietē; in inferno habere poſ
ſunt. ego tamen nunꝙ̄ quieſcere
poſſum: q꞉ exercui peccatū vſure in
ſeculo a quo nūꝙ̄ quieui nocte et
die ⁊ vos ſi quieſcere vultis de clau
ſtro me proicite ⁊ deponite ⁊ ſic fa
ctum eſt. Ecce quomō auarus lu
ctū habebit in vita ⁊ in morte. Iterū
auarus figuratur p thobiam qui
interpretatur duct⁹ ad luctum: q꞉
habet luctū in vita ⁊ in morte. hic
excecatur ſtercorib⁹. per ſtercora
ſignificātur bona temporalia Iux
ta illđ phili. iij. Omnia arbitror
vt ſtercora. Ita excecantur auari
oculis interiorib⁹ et exterioribus
ꝙ deum creatorem ſuum non cog
noſcūt. Vnde legitur exemplū. Q;
quidā vſurari⁹ habuit ymaginē
crucifixi auream pro vadio poſitā
in ciſta ſua. Cūq; infirmaretur por
tabāt ſibi ymaginē crucifixi de ec
cleſia vt moris eſt in fine vite ſue.
⁊ dixerūt. Agnoſcis ymaginē ſal
uatoris domini noſtri iheſu xpi cru
cifixi p te. Reſpōdit non agnoſco
aliū deum preterꝙ̄ illum deu; au
reum quē habeo in ciſta mea ⁊ ſic
miſerabiliter in tali cecitate mortu
us eſt. Tercio relinquendus eſt
amor rerū temporalium: q꞉ hominē
ad multa mala trahit. p̄. Thi. vi

Radix omīū maloꝝ eſt cupiditas Ex auaricia enī naſcit̄ ſupbia: qꝛ vt frequēter diuitie faciūt hoīem ſupbire. Exemplū in ſaul cū eſſet paup fuit hūilis: ſ3 cū factus fuit rex cepit ſupbiē ⁊ damnatꝰ eſt. p̄ Re. xv. Ecci. xxi. Domꝰ q̄ nimis eſt locuples ānullat̄ ſupbia. Item de auaricia venit ira ⁊ rixa. Gen̄. xiij Facta eſt rixa int̄ paſtores abrā ⁊ paſtores loth. Erat enī ſubſtantia eoꝝ multa ⁊ nequibāt hitare ſimul. Quādiu paupes erāt hitabant ſil' ⁊ bene ↄcordauerūt Item ex auaricia venit inuidia. puer. xxviij. q̄ feſtinat ditari inuidet alijs Vn̄ Gregꝰ de viro iuſto ꝓpter hoc qꝛ in terris nichil appetit. alienis fratribꝰ inuidere neſcit Itē de auaricia venit accidia: qꝛ auarꝰ ſic intēdit lucris ſuis qꝛ raro orat: ⁊ ſi aliqn̄ ore orat. corde tn̄ de bonis ſuis cogitat Quia dicit dominꝰ in euāgelio. Mat. vi. Vbi eſt theſaurꝰ tuꝰ ibi ⁊ cor tuū erit Itē de auaricia venit gula. qꝛ diuites vt frequētiꝰ peccāt i gula Exēplū i diuite epulone Lu. xvi. Itē de auaricia venit luxuria Quia ꝓpter lucꝝ multe muliēs fornicātur ſicut patꝫ p experientiā. Quarto debemꝰ relinq̄re amorē rerū tempaliū: qꝛ hoīem eternaliter dānant p̄. Thi. vi. Qui volūt diuites fieri incidūt in temptatiōes ⁊ in laqueū dyaboli ⁊ i deſideria mlta ⁊ nociua que mergūt hoīem in interitū ⁊ in pdicōem. Lu. xij. Exēplū in diuite q̄ dixit. O anima hēs multa bona repoſita in ānos plurimos requieſce comede ⁊ bibe. Dixit aūt deus. ſtulte egiſti. Hac nocte repetēt a te diaboli animā tuam ⁊ que congregaſti cuius erūt. ⁊ ſic eternaliter dānatus eſt ⁊ nō ſolū dānantur auari ⁊ vſurarij: ſ3 etiā eoꝝ heredes q̄ iniuſta adquiſita ſciēter poſſident. Exemplū. Quidā vir ſanctꝰ in viſione raptꝰ ductus eſt ad infernū vbi vidit vnū in pfundo pſtratū de cuius ventre arbor procedebat In cuius ramis multi erant ſuſpenſi ⁊ arbor illa ſtabat in medio flāma ⁊ cūcta ille qui in profūdo iacebat plus q̄ alij cruciabatur ⁊ q̄ſiuit ab angelo q̄ ducebat eum q̄d hoc ſignificaret Qui dixit Homo ille i imo iacēs principiū erat huiꝰ generis ⁊ p vſuras ditatus eſt. alij vero homīes omēs ab eo pceſſerūt ⁊ damnati ſūt cū eo: qꝛ iniuſta bona poſſederūt: ⁊ ſic omnes de genere ſuo damnabūtur ⁊ omnes qui ſciūt bona eſſe iniuſta que poſſident. Rogemus.

Dn̄ica. vi. F. cxvij.

Scientes frēs cariſſimi. id eſt ſcire debetis qꝛ xp̄s reſurgens ex mortuis iam non moritur amplius. mors illi vltra nō dominabit̄ qui enī mortuus eſt peccato mortuꝰ eſt ſemel quaſi diceret. qꝛ ſemel mortuꝰ eſt hoc eſt ꝓpter peccata noſtra. Rō. vi. In v̄bis iſtis proponit nobis apoſtolꝰ paſſiōem xp̄i quā ꝓpter peccata noſtra ſuſtinuit: volēs vt eā cōtinue in memoria habeamꝰ Debemꝰ autē paſſiōem xp̄i in me

moꝛia frequēter habere ꝓpter tria
Primo vt fortes ſimus ⁊ efficiamur
ad pugnādū ↄtra inimicos nr̄os
Habemꝰ enī tres inimicos .ſ. carnē
mūduꝫ ⁊ dyabolū qui ſemꝑ impu
gnāt nos Caro impugnat nos ꝑ
malas cogitatiōes ſiue ↄcupiſcēti
as Gal. v. Caro ↄcupiſcit aduſus
ſpūm. Mūdus impugnat nos ꝑ
temꝑaliū ↄgregacōeꝫ. Eſt enī mū
dus ſicut Judas. Qui dixit quē oſ
culatꝰ fuero ꝑ temꝑaliū ꝓſperita
te ipſe eſt quē trado vobis tenete
eum tanq̄ veſtrū ⁊ ducite eū caute
⁊ permittite eū ſcḋm ſuā voluntatē
viuere. Greḡ. Continuꝰ ſucceſſus
rerū temꝑaliū certū eſt future cala
mitatis indiciū. Dyabolꝰ impugn̄t
nos ꝑ diuerſas tēptacōes ⁊ diuer
ſa peccata qn̄ non p̄t ꝑ vnū pcm̄
vincere tūc temptat ꝑ aliud ⁊ nō
ſolū vnꝰ dyabolus ſꝫ infiniti impu
gnāt nos. Ps. Reſpice dn̄e inimi
cos meos qm̄ multiplicati ſunt ⁊
odio iniquo oderūt me. Nā temp
tant ꝑ ſuꝑbiaꝫ. inuidiā. iram. ac
cidiā ⁊ vanā gloriā ⁊c̄. ⁊ qm̄ tanti ⁊
tot ſūt inimici q̄ impugnant Jdeo
debemꝰ frequenter hr̄e memoriā
paſſionis xp̄i vt eo fortiꝰ reſiſtere
valeamꝰ. Heb. xij. Recogitate cuꝫ
q̄ talem aduerſus ſemetip̄m ſuſti
nuit a peccatoribꝰ cōtradictiōem
vt non fatigemini animis veſtriſ
deficiētes. nondū enī reſtitiſtis vſ
q3 ad ſanguinē aduerſus pcm̄ re
pugnātes ⁊ non reſtitiſtis q̄ tum
reſtitiſſetis. ſi fūdēdus eſſꝫ veſter
ſanguis. Multi dicūt q̄ non poſſūt
eſſe ↄtinētes ⁊ a pctīs cauē. certe

ſi ſcirent q̄ q̄ cito peccarēt mutila
rentur vel occiderentꝰ bene cauerēt
ſibi. ergo nullꝰ poteſt ſe excuſare
dicēs. Ego non poſſuꝫ eſſe cōtinēs
Jlle nō poteſt: q2 non vult reſiſte
re temptacōibꝰ quicq̄d libet ſta
tim vult explere. Sic nō eſt facien
dum: ſꝫ viriliter pugnāduꝫ. q̄diu
enī in hac vita ſumꝰ. ſine pugna
eſſe non poſſumꝰ. Bernh. Jn mū
do iſto tanq̄ in ſtadio certaminiſ
poſiti ſumꝰ vbi xp̄s mortuus eſt.
Si quis tumores vel plagas non ſu
ſceperit. in futuro iudicio inglorio
ſus miles apparebit. Si igitur viri
liter volumꝰ cōtra hoſtes noſtroſ
pugnare. tūc debemus frequēter
mortem xp̄i ⁊ paſſiōeꝫ xp̄i cogita
re. Orige. Tanta eſt virtus paſſi
onis chriſti q̄ ſi in mēte fidelium
habeatur nulla libido nulla pote
rit p̄ualere inuidia. Jdeo cōtinue
curre ad memoriā paſſionis xp̄i
⁊ totius peccati ⁊ mortis fugiet ex
ercitus Bernh. Vult benignꝰ dux
deuoti militis vultum ⁊ oculos in
ſua ſuſtolli vulnera: vt illiꝰ exem
plo ex hoc animuꝫ erigat ad tole
randū ⁊ pugnandū reddat forti
orem. Jſtud figuratum eſt ꝑ. Ma
chabeorū ſexto vbi dicit̄. Oſtē
derūt elephanti ſanguineꝫ vue ⁊ mo
ri ad acuēdos eos ad p̄liuꝫ. Nota
hyſtoriā. Elephantis natura eſt
q̄ nunq̄ iacet: ſꝫ a tempe natiuita
tis ſue ſtat vſq3 ad mortē ſuam et
ambulat. ſi aliquādo cadit per ſe
reſurgere nō poteſt: q2 genua non
habet: ſꝫ vnicornis natura ē q̄ ele
phantē leuare ſolet Jſte elephas

domatũr a principib⁹ et ducitur
ad pugnãdum habens in dorſo
turrim ligneã: ſꝫ qñ ꝓcedere debet
ad pugnãdum oſtendunt ei ſan
guinẽ vue rube. ex aſpectu illius au
daciã capit ⁊ fortificatur ad pug
nam. Moraliter p elephantẽ qui
nunꝗ̃ iacet: ſꝫ ſtat ⁊ ambulat ſig
nificatᷣ quilibet iuſtus q̃ nunꝗ̃ ia
cere debꝫ in pctīs ⁊ in acidia: ſꝫ viri
liter temptacõnib⁹ reſiſtẽdo ⁊ am
bulare de virtute in virtutē. Eccĩ.
ij. Fili accedẽs ad ſeruitutẽ dei ſta
in iuſticia ⁊ timore ⁊ prepa aīam
tuã ad temptacõnem. Etſi aliquã
do p humanã fragilitatẽ ceciderit
ſtatim debet habere ſpeꝫ ad vnicor
num. ſ. ad xp̃m. Xp̃us cõparatur
vnicorno qui ſolꝫ capi p virginẽ
ſic xp̃s eſt captus per mariã. Iſte
vnicorn⁹. id eſt xp̃us poteſt eum
iuuare vt reſurgat. p ſe enĩꝫ pecca
tor nullo modo poteſt reſurgere.
Oſee. xiij. Perdicio tua iſrahel ex
te eſt. tantũmõ ex me auxiliũ tuũ
Sed cũꝫ elephas iſte. id eſt iuſt⁹
temptatur ⁊ impugnatᷣ ab hoſti
bus ſuis. ſanguinẽ vue rube debet
inſpicere vi iheſu xp̃i qui vue ⁊ viti
cõparatur in euãgelio Iohã. xv.
Ego ſum vitis vera: ⁊ ſtatim ſequi
tur. Sine me nihil poteſtis facere.
id eſt ſine meo adiutorio: non po
teſtis hoſtib⁹ reſiſtere. Hãc vitem
id eſt veꝝ vnicornũ. verus agrico
la. id eſt pater celeſtis plantauit
quãdo eam incarnari inſtituit: et
in vtero marie a ſpũſancto fuerat
cõceptus. Hec vitis etiam circũfoſ
ſa fuit qñdo manus ⁊ pedes eius
clauis ferreis: ⁊ lat⁹ lancea. caput
ſpinis fuit pfoſſum. Hec vitis eti
am eſt ſtercorata qñdo facies ei⁹
bñdicta fuit ſputis iudeoꝝ macu
lata. Putata quãdo veſtibus fuit
denudat⁹ ⁊ a diſcipulis derelictus
Paxillata quãdo in flagellacõne
ad columnã fuit ligatus ⁊ virgis
et flagellis adeo ceſus ꝙ a planta
pedis vſqꝫ ad verticem capitis nõ
erãt in eo ſanitas. Hec vitis ꝓpagi
nes miſit quãdo in cruce man⁹ ex
tendit. vinum de ſe dedit quãdo in
torculari crucis p̃ſſus ſanguineꝫ
affluẽter effudit. Iſtum ſanguinẽ
quilibet iuſtus inſpicere debet qui
cõtra inimicos ſuos triũphare vo
luerit. Heb. xij. Curramus ad pro
poſitum nobis certamẽ aſpicien
tes in auctoreꝫ fidei ⁊ cõſummatorẽ
iheſuꝫ qui ꝓpoſito ſibi gaudio cru
cem ſuſtinuit. Secũdo debem⁹ paſ
ſiõem xp̃i frequẽter habere in me
moria vt audaciã petendi iheſum
ex hoc capiam⁹ qui ſeipſuꝫ pro no
bis morti expoſuit. Quid ẽ q̃d no
bis negare poteit ſi vtilitᷣ ⁊ iuſte
petierim⁹. vere nihil. qui enĩꝫ ma
iora dedit. ſcilicet ſeipm̃. vtiqꝫ mi
nora preſtabit. Bernh. In quo in
quit clarius ꝙ̃ in vulneribus tuis
ihũ xp̃e illuxit ꝙ tu domine ſuauis
⁊ mitis es ⁊ multũ miſericors. Io
hã. xv. Maiorẽ enim dilectõem ne
mo habet vt animã ſuaꝫ quis po
nat ꝓ amicis ſuis. Sed tu bone ihe
ſu xp̃e minorẽ non habuiſti. Quia
ꝓ inimicis tuis animã tuam poſu
iſti. vnde apoſtol⁹ ad Romanos.
v. Cum inimici eſſemus recõcilia

uit nos deo patri in ſanguine ſuo
Quapropter nullꝰ deſpare debet q̄ntū
cūq; etiam peccauerit: ſ; ſperet in vul
neribꝰ ieſu xp̄i. Bern̄. Securū ac
ceſſum habes ad deū o homo. Ha
bes filiū ante p̄rem. ante filiū; ha
bes m̄rem. Filius oſ̄dit patri cica
trices ⁊ vulnera. mater oſ̄dit filio
pectus ⁊ vbera. Nec ꝑ tvlla ibi eſſe
repulſa vbi tot ꝯcurrūt caritatis
inſignia. Tercio debemus habere
paſſiōem xp̄i in memoria vt forti
ores efficiamur ad tolerandū ad
uerſa. Bern̄. Nihil dulciꝰ in tribu
lacōne q̄ paſſiōem xp̄i cogitare.
Quā enī aſperitatē formidabit ſer
uus ſi menti eiꝰ occurrat q̄ filij dei
paſſiōe ſit redēptus. De iſto mem
bro. Req̄. dn̄ica. ij. in aduentu dn̄i
in f. Quecūq; ſcripta ſūt. Rogemꝰ

¶ De eodem F. cxviij

OMnis q̄ iraſci
tur fratri ſuo reꝰ erit iudi
cio Mat. v. In verbis ꝓpoſitis ꝓhi
bet dn̄s iram. Sciendū autē q̄ du
plex eſt ira. ſ. bona ⁊ mala. Malā
ꝓhibet. bonā vero non. Bona ira
eſt qn̄ quis iraſcit̄ vicijs vt corri
gātur. De quo Eccī. vij. Melior eſt
ira riſu. Glō. ꝯtra vicia. q. d. Meli
us eſt q̄ homo iraſcatur qn̄ do vi
det male agere aliquē q̄ q̄ rideat
⁊ ſubdit cauſam quia ꝑ triſticiā vul
tus. corrigitur animꝰ delinquētis
Criſ. Si ira nō fuerit nec doctrina
ꝓficit nec iudicia ſtant. nec crimi
na cō̄peſcuntur. Itaq; qui vicijs nō
iraſcit̄ peccat. paciētia autē irraci

onabilis vicia ſeminat. negligētiā
nutrit: ⁊ nō ſolum malos: ſ; etiā
bonos mutat ⁊ inuitat ad malū.
Bern̄. Non iraſci vbi iraſcendum
eſt. eſt pctm̄ peccato addere. Con̄
hoc peccatū peccauit hely qui nō
iraſcebat̄ pctis filiorū ſicut debuit
ſ; tepide arguit eos. ideo plagauit
eum dominꝰ. Ita q̄ filij eiꝰ ofyn ⁊
phinees in ꝓlio pierūt. Et ipſe ce
cidit de ſede ⁊ cōfractis ceruicibꝰ ex
pirauit. p̄. Re. ij. ⁊. iiij. ca. Adonias
filiꝰ aggith eleuabat̄ dicens. Ego
regnabo ⁊ nō corripuit eū pat̄ ali
qn̄ ⁊ cepit regnare ⁊ occiſus ē. iij.
Re. p̄. Exēplū. Legit̄ q̄ qdam hūit
dilectū filiū quē ꝑ dilectōe in iuuē
tute corripe noluit Tandē adultꝰ
incepit ceſſerare ⁊ furari ⁊ captꝰ eſt
⁊ ſuſpendio adiudicatꝰ ⁊ cū ſuſpē
di deberet redemit eū pater ſuꝰ Itē
ſecūdo fecit ⁊ iterū redemit eum pa
ter ſuus Tercia vice furabat̄ ⁊ ad
mortē adiudicatur ⁊ pater eū am
pliꝰ redimē ꝓhibetur cūq; ſub pa
tibulo ſtaret rogauit patrē vt da
ret ſibi oſculū. cūq; debuit eū oſcu
lari amputauit patri naſū morſu
dentiū ⁊ ait vtinam te ꝑimere poſ
ſem Tu es cauſa mee damnacōis
ſi me i iuuētute correxiſſes nequa
q̄ ad iſtam miſeriam deueniſſem
Iraſcendū eſt igitur pctis vt cor
rigātur. Hac eni; ira iraſcitur de
us cōtra pctōrem ꝓpter hanc irā
ſiue zelū phynees placuit domio
ſicut legitur Nume. xxv. Qā inter
fecit virum zamber ⁊ corbi mulie
rem eo q̄ peccaſſent cōtra deum.
Nota hyſtoriam. Mala ira eſt du

plex· que di ſubita ꝛ ſine delibera
tione racōis a ſine appetitu vindi
cte· de qua qua Criſ· Caro non p̄t
impedire vt non aliqñ turbet ſiue
iraſcatur· Quādo ergo iraſcitur ꝛ
non vult facere q̄d ira cōpellit· tūc
caro ꝓuocata eſt ad iraꝫ· anima
vero non irata eſt· Talis ira eſt ve
niale pctm̄ ſicut alij praui motus
Ihero⁹ Qui nulla animi ꝑturbati
one mouet̄ ac̄· pſ̄ Iraſcimini ꝛ no
lite peccare Apl's ad Eph̄· iiij· Sol
non occidat ſup iracūdiaꝫ veſtrā
Alia eſt ira que fit cum cōſenſu ꝛ
deliberacōe racōnis ꝛ cuꝫ appetitu
vindicte· de qua· Aug⁹· Ira eſt vl
ciſcendi vindicta vel libido· Dama
ſce· Ira eſt deſideriuꝫ vindicte ꝛ hec
eſt mortalis ꝛ ſi inueteraſcer̄it dici
tur odiū· Odiū eniꝫ eſt ira inuete
rata· hanc iram ꝓhibet dominus
Mat· xviij· Qui cumqꝫ iraſcitur fra
tri ſuo re⁹ erit iudicio· hanc vitare
debem⁹ ꝓpter tria· Primo: q2 ſacra
ſcriptura ꝓhibet in multis locis·
Leuit̄· xix· Nō queras vlcōem nec
memor eris iniurie ciuiū tuorum
Job· xxxvi· Ne te ſuperet ira vt ali
quē opprimas· Geñ· xlv· Joſeph
dixit ad fratres ſuos qñ debebāt
redire ad patrē ſuū fratres ne ira
ſcamini in via· Nos enī fratres om
nes ſum⁹ vnius patris· Et nos ſu
mus in via ad pꝛīꝫ noſtꝝ celeſtē
ꝛ ideo debem⁹ vitare iram: q2 deo
multū diſplicet Ideo opꝫt nos vi
tare iram ſi volum⁹ ad deū venire·
Secūdo debem⁹ vitare iram: q2 deo
multum diſplicet ꝛ hoc ꝓpter tria
Primo q2 ira templū dei turbat ꝛ

ſuccūbit vt in eo h̄itare non poſſit·
id eſt anima hōis que eſt tēpluꝫ
dei ſcd̄m q2 dicit Apl's· p̄· Coꝛ· iij·
Neſcitis: q2 templū dei eſtis vos ꝛ
ſpūſſanct⁹ habitat in vobis· Hem
B· Si quis autē templū domini vi
olauerit ꝑ iram malā diſperdet il
lum domin⁹ ꝑ iram eternā· Tales
ſunt iracūdi qui accēdūtur ira vin
dicte· in talib⁹ non p̄t h̄itare ſpūſ
ſanct⁹ Greḡ· Dum ira animū pul
ſat ſpiritui ſancto h̄itatiōem ſuaꝫ
turbat· Et de talib⁹ dicit· Pſ̄· Ince
derūt igni ſanctuariū tuum in t̄ra
Tales eijciūt deum ꝛ intromittūt
dyabolum: q2 ſicut in pace fact⁹ eſt
locus dei ſic in ira et diſcoꝛdia eſt
locus dyaboli· Secūdo diſplicꝫ ira
deo: q2 ymaginē ſancte trinitatis
aīe infuſam diſſipat ꝛ deformat·
Greg⁹· Māſuetudo in nobis yma
ginē ſeruat dei qui ſemp trāquill⁹
eſt: ſꝫ ira diſſipat· Cūm igitur ira
cundia ſit culpe ꝑenſem⁹ per quā
duꝫ māſuetudo dimittit̄ ſeu amit
titur· ſupne ymaginis ſimilitudo
viciat̄· De talib⁹ qui ſic ymaginē
dei ꝑ iram diſſipāt dicit· Pſ̄· Dn̄e
in ciuitate tua ꝛ in celo: vel in iten
tione tua ymagiem ipſoꝝ ad ni
hilū rediges Aug⁹· Merito ad ni
hilū ymagiem ipōꝝ in ciuitate ce
leſti dn̄s redigit: q2 ipſi in ſua ter
reſtri ciuitate ymagiem eius ad
nihilū redegerūt Tercio diſplicet
ira deo: q2 homo iracūd⁹ intromit
tit ſe de ꝑtāte dei· ſ· q2 vult ſe ipſuꝫ
vindicare Nā vindicare ꝑtinet ad
ſolū deū· Rō· xij· Mihi vidicta ꝛ
ego retribuam ꝛ vindicabo dicit

dñs deu·xxxij·Mea ē vltio: ⁊ ego
retribuā· Vnde legit̄ exemplū in
vi·pa·ꝙ venit quidā frater ad ab
batē philoſofū·cūq̄ꝫ q̄reret ab eo
quare veniſſet: ait·quidā frater di
xit m̄ ɔtumeliā: ⁊ ego venio me vi
dicare·Et ſtatim abbas cecidit ſu
per genua ſua·d·Dñe de⁹ iam non
es nobis neccārius. ꝙ dicit frater
iſte ꝙ nos poſſum⁹ noſmetipſos
vindicare·Qd audiens ille ɔfuſus
eſt ⁊ penituit abbati·Aliq̄ ſunt ita
diſpoſiti ꝙ qn̄ non pn̄t ſe vindica
re: rogant deū vt ipſe vindicet: cuꝫ
potius deberent petere vt dimitteret
exemplo xp̄i qui dixit·pr̄ dimitte
il·ꝙ ne·q̄d fa·De iſtis dicit aug̃·
Ait malus in oīb⁹ tribulacōībꝫ
ſuis·Dñe de⁹ occide inimicū meuꝫ
malū·Rn̄t ſibi dñs Quem vis moc
cidā·ambo eſtis mali·ille malus ē
iniuriando·tu malus es ei vindicāꝫ
petendo·ſic pꝫ quō ira diſplicet deo
⁊ ideo vitanda·¶Tercio debemus vi
tare irā·ꝙ hoī nocꝫ multū·oculos
cordis excecādo ⁊ obſcurādo Gre·
Per irā lux veritatis amittit̄ ſicut
ſcriptū eſt Ephe·iiij·Sol non occi
dat ſup iracundiā veſtram·ꝙ cui
menti iracūdia tenebras ɔfuſio
nis incutit: huic de⁹ radiū ſue cog
nicōis abſcondit·Dyabolus facit
ſicut coru⁹ qui inueniens cadauer
primo eruit ſibi oculos·ſic dyabo
lus primo excecat hoiem p iracū
diam: ſciens ꝙ poſtea poterit faci
liter precipitari in foueam peccati
Vnde di puer·xxix·Qui ad indig
nandū facilis eſt: erit pclivior ad
oia pctā·Aug⁹·Janua oīm vitio

rum eſt iracundia·q̄ clauſa virtuti
bus interi⁹ dabit̄ requies·qua ap
ta ad oē facinus armabit̄ irati aī
mus. Multū per iram dyabol⁹ do
minatur in hoie ꝙ hō iratus nulli
parcit·nec patri·nec mr̄i·nec vxori·
nec filio·⁊ ſic de alijs Ideo dyabo
lus facit ſic̄ piſcator qui ɔturbat
aquā ne piſces hamū videntes nō
intrent·Sic dyabolus ɔturbat ho
minē per iram vt pctm̄ nō cogno
ſcat ⁊ ſine timore impleat·Vn̄ di
ſoph ⁊·Tribulabo hoies ⁊ ibunt
vt ceci Quarto nocet hoī ira·ꝙ au
fert ſibi oia bona ſua·Prou·xix·
Qui impatiens eſt ſuſtinebit dā
na. ſ. bonoꝝ ſpūalium: ⁊ aliqn̄ eti
am tpalium·Hō iracundus eſt ſi
cut aliq̄s hn̄s ligneam domū: cui
aliqn̄ ɔtingit ꝙ de veſpere pulcraꝫ
hꝫ domū cū multis bonis: ⁊ de no
cte venit ignis ⁊ totū ɔſumit: ⁊ ni
hil hꝫ·Ita iracūdus ad modicuꝫ
verbū q̄nq̄ꝫ iraſcitur ⁊ perdit gra
tiā dei: ⁊ bona opa ſua que per oē
tps vite ſue ɔgregauit·De quo ec
cl·ij·Ve illis qui pdiderunt ſubam
ſuā·Glo·i·bō opa ſua p iracūdiā·
hō iracūd⁹ ē ſic olla ſtās ꝓpe ignē
ebulliendo emittit oia q̄ in ea ſūt·
Prou·xv·Os ſtultorum ebullit
ſtulticiā·ꝙ quicq̄d ſentit in corde
hoc pfert ore Quinto nocet hoī ira
ꝙ aufert hoī ſenſus: ⁊ facit eū fa
tuū ⁊ inſanū·Aug⁹ Inſan⁹ videt̄
eſſe iracūdus volens vindicare ſe
ꝙ p cor ſuum mittit gladiū ſuum
vt tunicā inimici ſui ledat·Prius
enī ira ledit ꝓpriū hoinem ſeu do
mū ſuā q̄ alium cui iraſcit̄·ꝓpt̄ea

impoſſibile eſt vt iniquitas prius
ledat hoīem iuſtū in quē tendit ꝙ̄
iniuſtū a quo ꝓcedit. Nam ſi intē
dit hoīem alium ledere in corpore:
priꝰ ſe occidit in aīa. Augꝰ. Nemo
malus eſt q̄ ſibiipſi priꝰ nō noce
at. Sic malicia eſt ſicut ignis. ſi vis
aliq̄d accendere p faculam: oꝫ ꝙ
facula priꝰ ardeat ꝙ̄ aliq̄d incēdat
Itero. Malicia ꝓcedit ex te: ⁊ q̄d
ardet prius ꝙ̄ te malicia tua. Vt
altri non noceat fieri pōt: ſed ꝙ ti
bi nō noceat fieri non pōt. Sic er
go patet quō ira nocet hoī: ideo eſt
fugienda pre oībus. Rogemꝰ.

Dominica. viij.
Sermo. cxix.

Stipēdia pec
cati mors. Ro. vi. q. d. qui
ſeruit pc̄tō habebit pro ſtipendio
⁊ premio vel ſeruicio mortem eter
nam. In verbis ꝓpoſitis ꝓponit no
bis apl's dāmnū ⁊ periculū pecca
ti vt nos trahat a peccatis. Sciend
aūt ꝙ hō multiplex dāmnū incur
rit per pc̄m̄. Primuꝫ eſt ꝙ p vnū
pc̄m̄ mortale perdit hō oīa bona
ſua que in vita ſua vnq̄ꝫ congrega
uit ⁊ fecit Ecle. ix. Qui vni o peccato
abſteret: multa bona perdit. Pc̄tōr
eſt ſicut iſte q̄ ludit ad ſcacos qui
vno tractu male fc̄ō vel neglecto:
totum ludū perdit. Sic pc̄tōr vno
malo ope facto: vel opere bono ne
glecto: totum ludū perdit ⁊ fructū
vite ſue amittit. Eze. xviij. Si auer
terit ſe iuſtus a iuſticia ſua: ⁊ fece
rit iniquitatem: omnes iuſticias
q̄s fecerit nō recordabor. Exemplū
legit in vitaſpā. de hoc. de quodā
eremita q̄ multis annis duxit au
ſterā vitam. ad quē venit quidam
latro penitens rogans eū vt ipſuꝫ
in ſociū acciperet. Qui cū tenueret
abiit latro ⁊ preſcidit arboreꝫ: vo
lens ꝯſtruere cellā: ⁊ preſciſa arbo
re: arbor cecidit ſup eum ⁊ mor tu
us eſt. ⁊ vidit ille eremita ꝙ ange
li venerunt ⁊ deduxerunt aīam eiꝰ
ſine purgatorio ad celuꝫ: ⁊ indig
nans ait. Amodo vitam auſteram
nō agam: ſed latrocinū etiā exer
cebo. ⁊ exiēs in latrocinio deprehē
ditur ⁊ damnat̄ ⁊ oīa bona ope
ra ſua vno pc̄tō perdiderat. Secun
dū eſt ꝙ oīa bona opa que hō fac̄
q̄mdiu eſt in mortali pc̄tō mortua
ſunt ⁊ ſibi non ꝓficiunt ad vitam
eternā. Gre. Qui in caritate nō eſt
omne bonū qd̄ facit amittit ⁊ ſi in
oī tpe in pane ⁊ aq̄ ieiunaret ⁊ cō
ſtrueret mille clauſtra. ⁊ ſi in om
nibus diebus diſciplinas vſq; ad
ſanguinis effuſioneꝫ acciperet: ꝙ̄
diu in pc̄tō mortali eſſet ſcienter:
nihil ſibi ꝓdeſſet Exemplū legitur
ꝙ quedā puella multū ieiunabat
⁊ alia bona exercebat Quadā vice
iacuit coram altari ⁊ multis lacri
mis ⁊ genuflexionibꝰ. orōnibus ⁊
tunſionibꝰ pectoris ſe affligebat.
Sacerdos quidā in eadē ecc̄a orās
vidit ſup caput eius dyaboluꝫ tri
pudiantē ⁊ ridentē. ⁊ adiurauit de
monē vt diceret ſibi cāꝫ tanti gau
dii. Rn̄t demon. Gaudeo ꝙ iſta cū
tanta afflic̄ōe ſuiipſiꝰ vadit ad in
fernū. Et dixit ſacerdos. Quō hoc.

Rn̄t demon. In pc̄ō mortali eſt:⁊
non audet ꝯfiteri ⁊ putat ſic ſatiſ
facere:⁊ nō proſunt ſibi oīa bona
ſua opera ꝙ̄diu eſt in pc̄ō mo͛tli.
Tunc ammonuit eā ſacerdos ⁊ ꝯ
feſſa eſt ⁊ demon triſtis receſſit.
Terciū eſt ꝙ oīa ſuffragia q̄ facit
aliquis in pc̄ō mortali exn̄s non
ꝓſunt defūctis. etiamſi mille mar
cas daret ꝓ vna anima:nihil pro
deſſet ei ꝙ̄diu ille q̄ dat eſſet in pec
cato mo͛tli. Hoc eſt intelligenduꝫ
ſi ille dat de ſuo. ſi aūt defunctꝰ ali
cui ꝯmiſiſſet in pc̄ō mo͛tli exiſtēti
elemoſinā diſtribuendā. vel ſi ali
quis amicus defuncti ꝯmiſiſſet ei:
tunc illiꝰ diſtribuentis crimen nō
impediret. Si aūt de ſuo dat:nihil
ꝓdeſt ꝙ̄diu eſt in pc̄ō mo͛tli: nec
etiam orōnes. Gre. ponit exemplū
in dyal. dicens ꝙ quidā miles de
functꝰ apparuit alteri ſuo cōmiliti
rogans vt faceret ꝓ ſe orare Rn̄t il
le. libenter hoc faciā vis vt talis hō
oret ꝓ te noīando eum ſuo noīe. il
le tacuit:⁊ more renuentis caput
hicinde mouere cepit. deinde dixit
Vis vt talis eremita ꝓ te oret. Rn̄t
ille. Optinā ſi talis ꝓ me orare vel
let:tunc cito liberarer. Per hoc ꝙ
primū tenuit:pꝫ ꝙ eius orō nō ꝓ
fuit. ꝙ in pc̄ō mortali fuit. Omia
autē ſuffragia que pn̄t fieri ꝓ aīa
bus non ꝓſunt in mortali pc̄ō fa
cta:excepta ſola miſſa que tm̄ va
let dicta a malo ſacerdote quantū
a bono. X. Vim ſacm̄enti non mu
tat vita miniſtri. Sicut deteriꝰ non
fit de deteriori. Sic nō fit melius de
pſb͛ro meliori. Quis enim ſacra

tandem virtutē hn̄t a bono ⁊ ma
lo:tn̄ orōes que fiunt in miſſa ꝓ de
functis nō exaudit deꝰ a malo ſac
dote ſicut a bono. ꝙ dicit gre. Cuꝫ
ille qui diſplicet ad intercedenduꝫ
mittit̄:irati animus ad deteriora ꝓ
uocat̄ vt puta ſacerdos ꝑuatꝰ qui
ſi oret ꝓ defunctis non mitigat pe
nam in purgatorio. ꝙ dicit augꝰ
Pctō non eſt dignꝰ pane quo veſ
citur. Exemplū. erant duo milites
frēs carnales in hybernia q̄ de tor
neamentis ⁊ ſtipendijs viuebant
Hi hēbant quendā famuluꝫ peſſi
mum:q̄ in vita ſua nihil boni fece
rat:nec vnq̄ꝫ fuerat ꝯfeſſus:ſed oī
a mala q̄ facere poterat exercebat
Hic quodā tp̄e debebat cū dn̄is
ſuis ire verſus angliaꝫ ad tornea
mentū:⁊ ſtabat quodā ſero ante
menſā dn̄orum ſuoꝝ ⁊ turpia ⁊ ꝑ
niciosā verba ꝓferebat. ⁊ ſubito
inuaſit eū dolor:⁊ cadens in terrā
mortuꝰ eſt. de quo multū dolentes
dn̄i ſui:timebant ꝙ damnatꝰ eēt
Altera die cū eſſent in via:vnꝰ mi
litū obdormiuit:ſedens in equo:⁊
equꝰ deuiauit. Cūqꝫ euigilaſſet:in
uenit ſe extra viam:ſolū in ſilua.
⁊ circūſpiciens vidit vmbrā quā
dam dicentē. O dn̄e ne paueatis.
ego ſum aīa ſerui veſtri. Et cū quē
ret de ſtatu ſuo:dixit ſe eē ī purga
torio. Cūqꝫ miraret̄ ꝙ talis q̄ nun
q̄ꝫ aliq̄d boni feciſſet:non dāнatꝰ
eſſet:rn̄it ille Magna eſt dei mia ⁊
maior q̄ꝫ nr̄a pc̄tā. ⁊ addit. Statī
cū ſentirem dolorem cepi cogitare
de dei mia:⁊ dolui me peccaſſe ⁊ ſic
mortuꝰ ductus ſū ad iudiciū. Cūqꝫ

me accuſarent dyaboli: ait dñs.
Talem te iudico q̄lem te inuenio
⁊ data eſt ſnīa ſup me. q̃ meam
pn̄iam diſtuli vſq̧ in finē vite. de
leo vſq̧ ad finē mundi in purga
torio manere Scio tn̄ tantam eſſe
mīam dei: ſi aliq̄s ſcūs bo.ſ. ſacer
dos ꝑ me miſſas aliq̄s celebraret:
deus penā meā breuiaret. Ait mi
les. Nonne vꝫ eq̄liter om̄is miſſa
Ait ille. oīs miſſa in ſe eq̄liter eſt
bona: ſed deꝰ exaudit orōem deuo
ti ⁊ ſcī viri citiꝰ: q̄ꝫ pueri ⁊ mali ſa
cerdotis. Eſt in ciuitate iſta ſanctꝰ
ep̄s noīe thomas ad quā venitis.
qui ſi ꝑ me oraret: credo q̃ eū dñs
exaudiret ⁊ ſic euanuit. Cumq̧ mi
les ad ciuitatē illam veniret: adijt
ep̄m ⁊ ſibi oīa enarrauit rogans
eum vt ꝓ eo miſſam celebraret Qd
cū faceret: infra accōnē apparuit
ei aīa illius in altari grās agens
q̃ per orōnes eius ab oī pena pur
gatorij eſſet liberata. Quarto pec
catum hoīem eternaliter damnat
Vnde apl's in ep'la hodierna. Sti
pendia peccati mors eſt eterna. a
qua nos cuſtodiat ihesus xp̄s.

De eodē. Sermo. cxx.

Quot panes hē
tis. Dicunt ei ſeptē. Marci
viij. Legitˀ in euangelio hodierno
q̃ diſcipuli q̄ dn̄m ſequebantˀ ha
buerunt. vij. panes. Per hos ſep
tem panes ſignificantˀ ſeptē opa ̄
mīe q̄ debent hr̄e omnes qui diſci
puli xp̄i eſſe volunt: ⁊ eū ſeq̄ui ad

regnū celoꝝ ꝓponunt. ⁊ ideo ne ſe
q̄ntes ſe turbe deficerent in via his
vij. panibꝰ ſatiauit. Primū ē eſu
rientē cibare Thob. iiij. Cū eſuriē
tibꝰ panē tuū comede. ⁊ cū egenis
ac̄. Lu. iij. Qui hꝫ eſcas det nō hn̄
ti. Eze. xviij. Si hō panē ſuum eſu
ienti dederit: vita viuet. ſ. eterna Lu
ce. xiiij. Cū facis conuiuiū voca pau
peres. debiles. cecos ⁊ claudos. ⁊ e
ris beatus q̃ non hn̄t vnde retribu
ant tibi. retribuetˀ autē tibi in re
ſurrectōe iuſtoꝝ q̄n dicetur ad bo
nos. Eſuriui ⁊ dediſtis mī mandu
care. venite benedcī patris mei ac̄
Qd eī vni ex minimis meis feciſ.
mihi fe. Dn̄s enim reputat ſibi fie
ri qd ſit pauperibꝰ. Exemplū. qui
dā abbas iuſſit ſibi fieri cibū deli
cioſuꝫ valde de lampreda. Ecce qui
dā paup aſtabat rogans ſibi lac
mabiliter dari ꝓpter deum. Abbas
mīa motuſ iuſſit ſibi dari lampre
dā ꝓpter deū. ⁊ accepto vaſe cū pi
ſce cunctis videntibꝰ celū aſcendit
Nocte ſeq̄nti eſt reuelatuꝫ abbati
q̃ xp̄s fuerat qui in ſpecie paupis
apparuit. Scd'um eſt potare ſitien
tem. Mat. iiij. Qui dederit vni ex mi
nimis calicē aque frigide tm̄ in no
mine diſcipuli. amen dico vob nō
perdet mercedē ſuam. Multo magis
ſi dederit vinū vel aliū potum meli
orem. Quantū illud mīe opus pla
ceat deo: patet p exemplum. Quidā
epiſcopus valde ſitiens vinū ſibi
afferri precepit. Cumq̧ pincerna
totū quod erat in lagena effudiſ
ſet. ecce pauper quidam importu
nis precibus ⁊ clamoribus illud

ſibi popoſcat dicens: niſi ſtatim bi
beret expiraret. Miſertus ei epūs
dedit ei vinum. Cumqꝫ epūs iteruꝫ
bibere vellet: precepit pincerne vt
reſpiceret ſi aliquid in vaſe remā
ſiſſet. Cumqꝫ reſpiceret: inuenit la
genā plenam ⁊ querens pauperē
minime inuenit: ⁊ credit in ſpecie
pauperis xp̄m extitiſſe. Tercium ē
veſtire nudos. Yſa. lviij. Cū videris
ris nudū operi eū: ⁊ carnem tuaꝫ
ne deſpexeris. Eze. xviij. Si hō nud
veſtimento cooperuerit vita viuet
.ſ. eterna. Iſtud aūt dn̄s ſibi repu
tat fieri. Mat. xxv. Nudꝰ fui ⁊ coo
peruiſtis me. Exemplū in btō mar
tino: qui dedit pauperi dimidiam
veſtem ſuā cum adhuc eſſꝫ cathe
cuminus ⁊ nocte ſeq̄nti vidit xp̄m
indutum illa parte veſtis ⁊ ad ange
los dicens. Martinꝰ adhuc cathe
cuminꝰ hac me veſte contexit. Quar
tum eſt recipe pauperes hoſpites
De quo apl's Ro. xij. Hoſpitalita
tem ſectantes. hoc etiā reputat do
minꝰ ſibi fieri Math. xxv. Hoſpes
eram ⁊ collegiſtis me. Et cū mitte
ret diſcipulos ſuos ad predicādū:
dixit math. x. Qui vos recipit: me
recipit. qui vos non recipit nec au
dierit ſermones veſtros. amen di
co vobis: ꝙ tolerabilius erit terre
ſodomoꝝ ⁊ gomorre in die iudicij
ꝙ̄ illi ciuitati. Quantū iſtud opꝰ
mie placet deo: pꝫ in multis exem
plis Quedā dn̄a .ſ. beata elizabeth
plena pietate recepit hoſpitē quē
dam leproſum ⁊ poſt cenā poſuit
eum in lectum ſuum viro abſente
vir aūt rediens ſtatim intrauit ca
merā ⁊ ſuauiſſimū ſentiens odorē
q̄ſiuit q̄dnam eſſet qđ ſic redolēt
in lecto. tacente illa iratus eſt vir:
⁊ tandē cōpulſa dixit ⁊ fuit cōfeſſa.
⁊ accedentes ad lectū: inuenerunt
imaginem crucifixi. ipſū aūt non
inuenerūt. Item. quidā hō multū
hoſpitalis cuꝫ quadā die multos
pegrinos recepiſſet ⁊ pſonaliter ⁊
quā eis ſup manꝰ ex deuocōe fūde
ret vidit vnum inter eos habētem
manus perforatas ⁊ ſanguineas
ad modū crucifixi: ⁊ ecce defecit ſi
bi aqua ⁊ cū iuiſſet p aqua ⁊ reū
ſus fuiſſet: non eſt inuentꝰ ille. ſu
per quo dum multuꝫ miraret̄: no
cte apparuit ei dn̄s dicēs. Alijs di
ebꝰ i mēbris meis recepiſti me ho
die autē meipſum in hoſpicio tuo
recepiſti. Quintū eſt viſitare infir
mos. Ecci. vij. Non pigeat quoſqꝫ
infirmos viſitare. Ex hoc enī in dile
ctione dei firmabitur hō. Iac. i. Re
ligio munda ⁊ immaculata apud
deum ⁊ prēm hec eſt: viſitare infir
mos. pupillos. ⁊ viduas in tribu
lationibꝰ ſuis. Legit̄ in vi. pa. ꝙ q̄
dā interrogauit q̄ndā ſcūm ſenē. d.
Duo ſunt fratres quoꝝ vnuſ ieiu
nat ſex diebꝰ in ſeptimana ⁊ labo
rat multū. alius egrotantibꝰ libē
ter ſeruit. cuius opꝰ eſt deo magiſ
acceptum. R̄ñt ſenex. ſi frater ille
q̄ ſex diebꝰ ieiunat laborans ſe ſu
ſpenderet p nares: non eq̄ri poſſit
illi q̄ infirmis libenter ſeruit. Hoc
opus etiā reputat ſibi deus fieri.
Mat. xxv. Infirmꝰ erā ⁊ viſitaſtiſ
me Q̄ntum deo placet: pꝫ. Exemplū
Legit̄ in vita ſpa. de ſcō martino q̄

libenter ↄſueuit infirmos viſitare
⁊ tractare ꝙ quadã die dũ iret de
eremo ad clauſtꝝ: xp̄s ei in ſpecie
leproſi ⁊ multũ infirmi iacentis in
terra apparuit: rogans vt eũ ꝓpter
deũ ad clauſtꝝ portaret. quē mar
tinus libenter portauit. Cum autē
clauſtro appropiaſſet: monachi in
ſpũ hoc videntes clamare ceperunt.
Occurrite martino q̄ xp̄m portat.
Interim ipſe diſparens ait. q̄ me
nõ erubuiſti ci vilis apparere: nõ
erubeſcã te corã pr̄e meo in celis.
Sextũ eſt viſitare ⁊ liberare capti
uos. Heb. xiij. Mementote inquit
vinctoꝝ. q. d. neccãria eis miniſtra
te: ⁊ non ſolũ dñt eis neccãria mini
ſtrari: ſed etiã dñt liberari. Eccĩ. iiij
Libera eũ qui iniuriã patit̃ a ſup
bo. Exemplũ de ſcõ nicolao: q̄ tres
iuuenes innocentes adiudicatos
morti liberauit. illud autē reputat
dñs ſibi fieri. Mat. xxv. In carcere
erã ⁊ veniſtis ad me. venite b̄ñ
dicti patris mei ⁊c̃. Iſta ſex opera
mie ponunt̃ in nouo teſtamēto in
euangelio vt ſ̄. Septimũ eſt ſepe
lire mortuos. qḋ ponit̃ in veteri te
ſtamento. Thob. de quo eccĩ. vij.
Mortuo n̄ ꝓhibeas grãꝫ. glo. ad
eſt iam pa uperũ ꝑtinet ſepultura
mortuoꝝ. De iſto ope cõmendat̃
thobias q̄ libenter mortuos ſepeli
uit. Exemplũ. quadã die dũ thobi
as ſederet in prandio: nunciatũ ē
ei ꝙ quidã occiſus iaceret ĩ platea
ſtatim ſurrexit ⁊ attulit corpus ⁊
poſuit in domũ ſuã: ⁊ ſepeliuit no
cte: ꝙ̃uis rex ꝓhibuiſſet Hoc opꝰ
nobis ↄmendat̃ exẽplo brutoꝝ

aĩalium. Legit̃ in naturis aĩaliũ
de delphino ꝙ eo mortuo tractant
alij delphini ne piſces comedant
mortuũ ⁊ deferunt in ꝓfundũ ⁊ ſe
peliunt Hoc opꝰ multũ humiliat
hoiem ⁊ trahit eũ a pctõ. Vnde ec
cle. vij. Melius eſt ire ad domũ lu
ctus q̄ ad domũ ↄuiuij In illa em̃
fi. cun. ammo. ho. ⁊ vi. ho. co. quid
fu. ſit. Vnde legit̃ de quodã eremi
ta qui capita mortuoꝝ ⁊ oſſa in
cella ſua poſuit vt ſp̄ mortē cogita
ret. Sic pꝫ de ſeptem operibꝰ mie ſi
gnificatis p ſeptem panes quos
oꝫ nos habere ſi nolumus deficere
in via q̄ ducit ad pr̄iam ad quam
nos ꝑducere dignet̃ ihẽſus xp̄us.
Sed ſicut exhibuiſtis membra ve
ſtra ſeruire immundicie ⁊ iniq̃ta
ti ad iniquitatē: ita nunc exhibite
mēbra vr̃a ſeruire iuſticie in ſãcti
ficacõem ꝟ ſicut voluntarie. ſeruē
ter ⁊ vniũſaliter oibus mēbris ſ
uijſtis pctõ: ita nũc voluntarie ſer
uēter ⁊ vniuerſaliter exhibete ſer
uicio dei. Rogemus.

Dñica. viij. F. cxxi.

SI ſcḋm carnē vi
xeritis moriemini. Ro. viij
In verbis iſtis hortat̃ nos apl̄us
fugere carnis deſideria vt nõ mori
amur morte eterna. Sciendũ autē
ꝙ q̄drupl ex eſt mors. ſ. nature. cul
pe. grẽe ⁊ gehēne. Morte nãe morit̃
hõ qñ aĩa ſepatur a corpe. hac
morte oꝫ nos omnes mori. non em̃
eſt homo in mundo qui hanc mor

tem poſſit euitare. ſed beati ſunt il
li qui ſic viuunt ꝙ in dño moriun
tur. Apoca. xiiij. Quicunqꝫ in dño
viuit ꝑ caritatem: ille etiã moriť
in dño. Nullũ enim membꝝ pt mo
ri in corpe: niſi qd prius vixerit.
ſic nullus pōt mori in dño: niſi vi
uat in dño ⁊ ſit membꝝ xp̄i. mul
ti tñ ſunt q̄ bene volunt mori in do
mino. ꝙ ſm ariſto. pri. de eth. oīs
hō nãliter bonũ appetit: ſed nolũt
ꝓ eo laborare. i. nolunt viuere in
dño ſed volũt viuere in dyabolo ſi
cut pctōres qui pctm̄ relinq̄re no
lunt. Sic fecit balaã qui vitã peſſi
mã habuit. ⁊ tñ deſiderabat mor
te mori iuſtoꝝ. Nume. xxiiij. qñ di
xit. moriať aĩa mea morte iuſtoꝝ
O ꝙ diſſimilis eſt mors iuſtorũ ⁊
maloꝝ. ſ. illoꝝ qui in dño moriun
tur: ⁊ illoꝝ qui in dyabolo moriun
tur. ſicut pꝫ Lu. xvi. Factum eſt vt
moreret mendicus: ⁊ duceret in ſi
nũ abrahe ab angelis. Mortuus
eſt ⁊ diues ⁊ ſepultꝰ in infernũ De
vtraqꝫ morte dič ber. Bō eſt mors
iuſti ꝓpter requiẽ. melior ꝓpter io
cunditatẽ: ⁊ optima ꝓpter ſecurita
tem. Econtra mors pctōꝝ peſſima
Mala ſiquidẽ eſt in amiſſione mũ
di. peior in ſeꝑatione carnis: ſꝫ peſ
ſima in eterni ignis ɔcrematione
Iſtam mortem nãe demus timere
ꝓpter incertitudinẽ. ꝙ dicit bern.
Nihil certiꝰ morte: nihil incertius
hora mortis. Ideo monet nos dñs
Mať. xxiiij. Vigilate. ꝙ neſcitis q̄
hora dñs venturus ſit. Illud autẽ
ſcitote: qm̄ ſi ſciret paťfamilias q̄
hora fur veniret: vigilaret vtiqꝫ. ⁊
non ſineret pfodi domũ ſuã. Glo.
Gre. Vltimã ſententiam. i. horã ig
norari dñs voluit: vt ſit ſꝑ ſuſpcã
⁊ vt ſic ſꝑ ad eã preꝑemur. Et ideo
bene ɔpatur furi qui venit qñ nō
ſperať: ſic ⁊ mors venit qñ non pu
tať. Ideo dicit ſene. Mors tibi inſi
diať in omni loco ⁊ in oī tpe: tu qꝫ
ſi ſapiens es vbiqꝫ eam expectab
Exemplũ in quodã rege qui nũq̄
ridere ɔſueuit. req̄ .I. in ſer. vt quid
cogitatis. Scda mors dī mors cul
pe. hoc eſt qñ aliquis moriť in aĩa
ꝑ pctm̄ mōrle. Vnde eze. xviij. Ani
ma que peccauerit: ipſa morietur
De iſta morte dicit augꝰ. Sicut vi
ta corpis eſt anima: ita vita aĩe
eſt deus. qm̄ ſi aĩa deſerit corpus
corpꝰ moriť. ſic aĩa moriť ſi deſerit
eã deꝰ. qd fit ꝑ pctm̄ mōrle ꝙ deus
deſerit animã. Yſa. lix. Pctã veſtrã
diuiſerunt inter vos ⁊ deũ veſtrum
Iſta mors ſignificať per tres mor
tuos quos legimꝰ a dño ſuſcitatos
.ſ. puellam mortuã quã in domo
ſuſcitauit Ma. ix. Et adoleſcentem
extra portam. Lu. vii. Et lazaꝝ in
ſepulchro Ioh. xi. Pctm̄ mōrle ali
qñ eſt in voluntate. ⁊ tunc mortuꝰ
eſt hō in domo. ꝙ adhuc latꝫ pec
catum interius. Qñqꝫ eſt in opere
⁊ tunc hō mortuus eſt extra portã
Et qñqꝫ eſt in ɔſuetudine. ⁊ tunc
mortuus eſt hō in ſepulchro. Pri
mum eſt graue. ſecundũ grauiꝰ.
tercium grauiſſimũ. Q꞉ grauiſſi
ma ſit iſta tercia mors qñ hō duxe
rit in ɔſuetudinẽ peccare: pꝫ in hoc
ꝙ dñs primos duos. ſ. puellã ⁊ ado
leſcentẽ faciliter. ſ. ſimplici verbo

ſuſcitauit: ſed terciū. ſ. laſaꝝ ſepul
tum cū fletu ⁊ clamore ſuſcitauit.
Jo. xi. Infremuit ſpū: ⁊ turbauit
ſeipſum ⁊ lacrimatꝰ eſt ⁊ voce ma
gna clamauit. Laſare veni foras.
In hoc oñt quid faciendū ſit eis q̄
in ſepulchro male ꝯſuetudinis la
pide obduracōnis ſunt preſſi. Fre
mitu enim ꝯtritionis. lacrimis cō
punctionis. clamore orōnis ⁊ con
feſſionis ſunt ſuſcitandi. Et bene
mortui dicunt̄ tales. q꞉ in mortali
pctō ſunt. q꞉ opera viua facere nō
pñt. Qñ enim mortale pctm̄ hō ꝯmit
tit mortificat oīa bona opera q̄ an
tea fecerat: ⁊ inſup omīa q̄ in mor
tali facit mortua ſūt. Ecci. xxi. Qua
ſi rompħea bis acuta omnis iniq̄
tas. ⁊ dr̄ bis acuta q꞉ vtraq꞉ bona
mortificat. ſ. preterita pñtia ⁊ futurā
verūtn̄ p ꝯfeſſionē reuiuiſcūt illa
bō opa que fecit hō ante pctm̄: cū
adhuc homo fuit in grā: ſed que i
peccatis facta ſūt nunq̄ reuiuiſcūt
ꝟ. Illa reuiuiſcunt que quondaꝫ
viua fuerunt. Nunq̄ viua fiunt: q̄
nunq̄ viua fuerunt. Tercia mors
eſt mors gratie. ſ. qñ homo priua
tur vita carnali. qñ deſinit viuere
ſm ꝯcupiſcentias carnis ⁊ incipit
viuere ſm ſpm̄: qñ omnia deſideri
a carnis ſunt extincta in homine ⁊
deſideria anime ſunt erecta ad deū
De talibus dicit aplꝰs Coloſ. iij
Mortui eſtis: ⁊ vita veſtra abſcon
dita eſt cum xpō in deo ꝟ mortui eſ
tis a terrenis ⁊ carnalibus deſide
rijs tanq̄ mortui ſepati ⁊ vita ve
ſtra abſcondita eſt in deo ⁊ hoc cū
xpō ꝟ ſicut xp̄s abſconditus eſt in
deo. vel ſicut xp̄s mortuus fuit car
ne: ⁊ vixit deitate. ſic nos debēꝰ mo
ri in his que ꝯcupiſcit caro: ſed vi
uere debemꝰ in his que ad deum p
tinent. p̄. Pe. ij. Pctā noſtra ipē p
tulit in corp e ſuo ſup lignum: vt
peccatis mortui iuſte viuamꝰ deo ⁊
ei ſeruiamus Iſtud figuratuꝫ eſt
geñ. xxij. vbi aries morit̄: ⁊ yſaac
immolat̄. Aries enī carnem ⁊ yſa
ac ſpm̄ ſignificat. ſed multi p arie
te yſaac interficiunt dum per car
nis voluptatē ſpiritū extinguunt.
Hec mors ꝑuenit ex caritate ad de
um. Canti. viij. Fortis eſt vt mors
dilectio. Pſi. Sicut mors violent̄
ſepat animā a corpore: ita dilectō
violenter ſeparat hoīem a mūdo.
Quarta mors eſt gehenne. i. infer
ni qua damnati eternaliter mori
unt̄: ⁊ tñ non ꝯſumuntur. Bernh.
Quis det eis ſemel mori: ne in eter
num moriant̄. Apoca. ix. Deſiderā
bunt mori: ⁊ mors fugiet ab eis.
Et aſſignat auguſt. cauſā dicens
Quibꝰ hic in ſeculo vita offertur ⁊
nolunt accipere gratiā: in inferno
querunt mortem ⁊ non poterūt in
uenire. Grego. Fit miſeris mors ſi
ne morte. finis ſine fine. defectus ſi
ne defectu. q꞉ mors ſemp viuit. ⁊ fi
nis ſemp incipit. ⁊ defectꝰ deficere
neſcit. ⁊ mors nunq̄ peribit. ⁊ ſic
ſp moriunt̄ ⁊ nunq̄ cōſumuntur.
A qua morte nos eripiat ihs xp̄s
marie filius. Amen.

De eodem. F. cxxij.

NOn pt arboꝛ
bona fructꝰ malos facere.
neqꝫ arboꝛ mala fructus bonos fa
cere. Math. vij. ⁊ Luce. vi. In ver
bis iſtis duo tanguntur. ſ. bonoꝝ
fructuoſitas cum dicitur. Non po
teſt arboꝛ bona fructꝰ malos facē.
⁊ bonuſ homo non poteſt opa ma
la facere: ſed quicq̄d faciunt ē me
ritoꝛiū ſiue comedant. ſiue bibāt
ſiue doꝛmiūt: totū cedit eis ad me
ritum. Bern. Habe caritateꝫ ⁊ age
quid vis. Secundo tangitur pecca
toꝝ damnoſitas cum dicitur. neqꝫ
arboꝛ mala ⁊ homo malus poteſt
bonos fructus facere q̄ꝺiu eſt ma
lus. omne bonum qꝺ agit amittit
. ſ. quantū ad vitam eternam. Sci
endum autē ꝙ peccatum vitare de
bemus ꝓpter multiplex malū ſiue
damnum quod ꝓuenit ex eo. Pri
mum damnuꝫ tangitur in verbis
ꝓpoſitis. ſ. q̄ꝺiu eſt homo in pctō
moꝛtli nō pt facere opa meritoꝛia
Gre. Qui in caritate nō eſt: omne
bonum qꝺ facit amittit. ſ. q̄ntū ad
vitam eternā. Aug. Bona q̄ facit
hō in pctīs moꝛtlibus non dimittit
dn̄s nr̄ irremunerata. remunerat
enī in hoc ſeculo. Sunt autē tria q̄
bus remunerant̄ bona facta i pec
cato moꝛtli. v. Que cū moꝛtli fiunt:
dant hō terre. Coꝛ reddunt habile
minuunt toꝛmenta gehenne. Pri
mo dat deuſ aliq̄n bona tpalia ꝓ
ter bona opa facta in pctō moꝛtli.
Lu. xvi. cū diues in inferno diceret
Pr̄ abrahā miſerere mei: rn̄dit. fi
li recoꝛdare. ꝙ recepiſti bona in vi
ta tua. Glo. Quicq̄d feciſti boni in
vita tua ꝑ eo recepiſti bona tpalia
nec mō habebis eterna Et fuit ita
ante incarnacōm xp̄i. Yſa. ⁊ Si vo
lueritis ⁊ audieritis me: bona terre
comedetis. Itēꝫ ꝑ bono fcō in moꝛ
li aliq̄n deus dat pctōri ꝯtricōem:
⁊ ꝯuertit eum a vita ſua mala: vt
habilis fit ⁊ fiat ad ſuſcipiendaꝫ
gratiam. Sicut pꝫ in paulo: qui li
cet eſſet pſecutoꝛ xp̄i ⁊ ſuoꝝ tamē
caſtitatē ſeruauit ⁊ iuſticiā dilexit
ideo dn̄s reſpexit eum ⁊ ipſum con
uertit. Item bonum factū in moꝛ
tali minuit penā in inferno hoc nō
eſt ita intelligendū ꝙ pena quam
debeat ſuſtinere minuat̄: pro qua
damnatꝰ eſt. ſed ſic intelligenduꝫ
eſt. ſi in illo tpe male feciſſet quan
do bona opeā fecit: tunc maioꝛ fuiſ
ſet ſua pena q̄ꝫ nunc ſit. Ideo facta
bona in moꝛtli pctō non ꝓſunt hōi
q̄ntum ad vitam eternā Si etiā ali
q̄s ꝯſtrueret mille clauſtra ⁊ poſt
ea ꝯuerteret̄ ⁊ ſcīſſimus fieret: ni
hilominꝰ mercedē n̄ reciperet ꝑ fcīs
in moꝛtali pctō. Exemplū in ſaul q̄
multa bella pugnauit ꝑ ꝑplo dei:
ſed ꝙ in pctō moꝛtli fuit deo nō pla
cuit Legit̄ etiā ꝙ rex q̄dā ꝓpter va
nā glām ꝯſtruxit pulcherrimū te
plū precipiēs vt nullꝰ ad hoc aliq̄ꝫ
etiam daret: ſꝫ ipſe de ſūptibꝰ ſuis
oīa ꝯparare voluit. Erat āt q̄dā pau
percula vidua ſꝫ deuota: q̄ libent̄ ali
quā etiam ad ſtructurā edificij de
diſſet ſꝫ nō audebat. veruntn̄ q̄n a
fini q̄ lateſ ⁊ aquam poꝛtabāt ad
ſtructurā q̄n domū eꝰ ptīſibāt ex
deuocōe debit eis pabulū ⁊ fenū. ꝯ

ſumpto templo ſcripſit rex titulū
ſup hoſtiū templi talem. Iſtud tē
plū edificauit rex ſolus ⁊ nō ali⁹.
Nocte vero illa venit angelus dn̄i:
⁊ deleuit illū titulū ⁊ ſcripſit aliū
ſic. Templū illud edificauit paup
cula vidua q̄ pauit aſinos ⁊ non
rex. Ecce in hoc p₃ q̄ nō placuit deo
templū edificatū in ſupbia: ⁊ ꝓpt
vanam glīam. Scdm malū q̄d ꝓ
uenit ex pctō eſt q̄ vnū pctm̄ tra
hit ad aliud. Gre. Pctm̄ q̄d mox
per pniam nō diluit̄: ſuo pondere
ad aliud trahit. ſicut p₃ in male
factorib⁹ qui poſtq̄ male fecerunt
negant. mentiunt̄ ⁊ piurant. Exē
plū in cayn q̄ poſt fratricidiū mē
tiebat̄ cū dn̄s q̄reret ab eo dicēs.
vbi eſt abel frater tuus. Rn̄t. Ne
ſcio dn̄e ⁊c̄. Gen̄. iiij. Item exēplū
in dauid q̄ primo peccauit i ocio.
q̄ alijs euntib⁹ ad preliū: ipſe do
mi vacauit ocio. De ocio peccauit
in viſu. q̄ incaute inſpexit mulierē
ſ. berſabeā. de incauto viſu cecidit
in ↄcupiſcentiā malam ⁊ poſt ↄcu
piam malam ↄmiſit adulteriū. de
inde cecidit in fraudē volens palli
are pctm̄: mittēs ꝓ vria ⁊ precepit
ei vt dormiret cum vxore ſua vt ſic
part⁹ ſibi aſcriberet̄. deīn cecidit i
homicidiū. deinde in placentiā pctī.
q̄ placuit ſibi q̄ vrias fidel̄ miles
occiſus erat cū ſibi nunciatū erat.
nota hiſt ij. Re. xi. Q₃ vnum pctm̄
naſcat̄ ex alio p₃ ſic. Supbia ē ini
cium oīm alioꝝ pctōrum. q̄ hō ſu
pbus dolet q̄ ſit alius hō ſibi ſimi
lis vel ſupra ſe. ⁊ ſic ex ſupbia na
ſcit̄ inuidia. Inuid⁹ de facili iraſci

tur illi cui inuidet: ⁊ ſic ex inuidia
naſcit̄ ira. Iracundus aūt cū non
p̄t ſe vindicare: turbat̄ ⁊ triſtat̄. ⁊
tardus fit ad ſeruiciū dei. ⁊ ſic aci
dia orit̄ ab ira. Acidioſus aūt cū
non occupat ſe diuinis rebus: o₃
vt occupet ſe terrenis tpalibus ⁊
mundanis. q̄ aīa humana ocio
ſa eſſe non poteſt: ⁊ ſic incipit cō
cupiſcentia .ſ. ↄcupiſcere tpalia. ⁊
tunc oritur auaricia ex acidia. A
uarus aūt ⁊ diues: q̄ magis abū
dat in diuitijs magis vult ꝑcura
re in cibo ⁊ delectaē i potu. ⁊ ſic naſ
citur deīde gula. Guloſus qui bene
nutrit carnē: de facili accēditur ad
luxuriā. Ideo dī Ephe. v. Nolite in
ebriari vino in quo eſt luxuria. ⁊
ſic patet quō vnum pctm̄ trahit
ad ſe aliud. Terciu₃ malū ſiue dā
num q̄d ꝓuenit exn̄ti in mortli pec
cato eſt q̄ p ſe reſurgere non p̄ōt
Exemplu₃ in piſce q̄ hamū intrat
p ſe: ſed ſine adiutorio exire non
p̄t. Sic pctōr p ſe in pctm̄ cadit: ſ₃
ſine adiutorio dei per ſe reſurgere
neſcit. Ideo dī oſee. xiij. pditio tua
ex te iſrl̄: tantummō ex me auxi
lium tuū. q̄ ſine dei adiutorio ⁊ g̃
tia nullus ē ſurgere valet. q̄ null⁹
p̄ōt pctā dimittere: niſi ſolus de⁹.
vt p₃ in primo hoīe adam: qui cū
in pctm̄ cecidiſſ₃: in quinq₃ milibꝫ
annorū non potuit reſurgere: niſi
mediante grā diuina. Quartum
malum q̄d ꝓuenit hoī exiſtenti in
peccato eſt q̄ ſaluandos retardat
a gloria. Quis enim homo pecca
tum ↄfitetur ⁊ in gratia recedit tn̄
peccatum q̄d fecerat retardat ⁊ in

ꝑdit eum q̃ non pt̄ ſtatim ad cō
ſpectum dei puenire. Sed oꝫ vt hō
ſuppleat in purgatorio qꝛ nec inq̄
natū intrabit in regnū celoꝝ. ſap
vij. Nihil inq̄natum in eā incurrit
in eā .ſ. dei ſapiam. ⁊ hoc ē qd dicit
aug⁹. Purgand⁹ eſt igne purga
tionis q̄ in aliud ſeculū diſtulit fi
eri ↄuerſionē. Huius figurā hēmus
in abſalon q̄ poſtq̄ reconciliatus
eſt pr̄i ſuo: manſit tn̄ duob⁹ annis
in ihr̄lm q̄ nō licuit ei faciē pat̄s
ſui videre. ij. Re. xiiij. Nā legit̄ de ſcō
quodā q̄ corpus eius in feretro ia
cens miraculis claruit: tn̄ aīa eius
in purgatorio exiſtit. Rogemus

Dn̄ica .ix. ſer. cxxiij.

NOn ſum⁹ con
cupiſcētes maloꝝ .i. Co .i.
x. In verbis ꝓpoſitis hortatur nos
apl̄s vitare malam ↄcupiam que
duplex eſt .ſ. ↄcupia carnis .i. luxu
ria ⁊ ↄcupia oculoꝝ .i. auaricia .i.
Jo. ij. Oē qd eſt in mundo aut eſt
ↄcupia carnis vel ↄcupia oculoꝝ.
Prima ↄcupia ē carnis q̄ eſt luxu
ria. hanc vitare debemus ꝓpter mul
ta. Primo qꝛ inq̄nat hoīem ſiue aī
mam q̄ eſt templū ſpūſcī ⁊ eijcit
a ſe deū. ſm illud .i. Co .i. iij Neſcitis
qꝛ templū dei eſtis vos ⁊ ſpūſcūs
hitat in vobis. ſeq̄tur aūt. Si quis
templū dn̄i violauerit diſpdet illū
dn̄s ⁊ hoc fac̄ luxurioſus q̄ eijcit de
um de aīa ⁊ facit de templo dei .i. aī
ma ſtabulū brutoꝝ .i. demonum.
Hu⁹ figurā hēmus p ieſabel q̄ de vi
nea nabaoth fecit ortū oleꝝ nota
hiſto. iij. Re. xxi. Rex achab dixit
ad nabaoth. Da m̄ vineā tuam vt
faciā mihi ortū oleꝝ: ⁊ ille noluit
hereditatem pr̄is ſui vendere ⁊ tur
batus ex ꝓiecit ſe in lectū ⁊ noluit
comedere. tunc ſcripſit vxor ſua Je
ſabel lr̄as ad iudices terre vt ↄue
nirent ad iudiciū ⁊ iudicarent na
baoth ad mortē eo q̄ offendiſſet
regē. ⁊ illi timentes iudicauerunt
nabaoth ad mortē vt lapidarent
eū. ⁊ ſic facta eſt vinea in ortū ole
rum. Per ieſabel moraliter intelli
git̄ ſterq̄liniū .i. lutū ⁊ ſignat luxu
riā q̄ immundior ē q̄ aliqd aliud
lutū. Ber. Nō ſic fetet putrid⁹ ca
nis in ↄſpectu hoim: ſic pctōr in cō
ſpectu dei ⁊ angeloꝝ. Per vineā ſig
nat̄ aīa quā plantauit deus ad hi
tandū in ea i q̄ vult eē ſic vitis i vi
nea. Jo. xv. Ego ſū vitis vera ⁊ vos
palmites. q̄ manet in me ⁊ ego in
eo: hic fert fructū multū. Quicūqꝫ
hanc vitē .i. xp̄m in ſua vinea nō
habuerit: non pt̄ ferre fructū. vn
de ſequit̄. qꝛ ſine me nihil poteſtis
facere. ſup. qd meritoriū eſt. ⁊ ſic
vinea qn̄ vitis floꝝ non pn̄t in ea
eſſe ſerpentes ⁊ vermes. ſic in aīa
q̄diu floret iſta vitis .i. xp̄s: ſerpē
tes .i. demones in ea manere non
poſſunt. Dicitur em̄ cant. ij. vinee
florentes odorem dederūt. Gen̄. xl.
Videbam coram me vitem in qua
erant tres ꝓpagines paulatim cre
ſcere gēmas: ⁊ poſt flores ⁊ vuas
matureſcere. Tales vuas expreſſi
in calicem: ⁊ poculum dedi phara
oni. Scdm criſoſtomū. flores prece

dunt gemmas ⁊ ſequunť tandem
vue: ſic bone voluntates de bōis co
gitationib᷒. poſtea ſequunť vue ⁊
bone opacōnes. Eccī. xxiiij. Flores
mei fructus hōris ⁊ honeſtatis. ſič
dī in pš. Exterminauit eã aper de
ſiluis ⁊ ſingularis fera depaſt᷒ eſt
eã. Aper eſt aīal luxurioſū qui exť
minauit vineam .i. aīam. Ideo ſeq
tur de ieſabel .i. luxuria: q̄ mutat vi
neam in ortū oleꝝ ⁊ incipiūt in ea
hitare vermes .i. demones ⁊ expelli
tur de᷒ de immundicia h᷒ peccati
ponit exemplū in vi. pa. ꝙ quidā
eremita ex̄ns adoleſcens ambula
bat ꝑ eremum: ⁊ venerūt duo an
geli in ſpecie hoīm ⁊ ambulabāt
cū eo. ⁊ inuenerunt cadauer hoīs
mortui fetidū. Eremita nō valens
ſentire odorem: obſtruxit naſum.
⁊ illi non. deinde occurrit quidam
adoleſcens: tunc angeli obſtruxe
runt nares ſuas. Cūq; eremita q̄re
ret cām illius: dixerunt angeli. tu
cū ſis caro ſentis fetorem carnis.
nos cū ſumus ſpūs: ſentim᷒ fetorē
anime. Adoleſcens ille luxurioſus
eſt ⁊ plus fetet in ɔſpectu dei ⁊ an
geloꝝ q̄ aliqđ cadauer in ɔſpectu
hoīm: ⁊ ideo illud vitiū maxime ē
fugiendū. Scđo luxuria fugienda
eſt. q2 ꝑ eam dñs maxime ad ira
cundiā ꝓuocatur. ſicut ꝑ3 nume.
xxv. vbi dī ꝙ cū rex balaath non
poſſet expugnare filios iſrahel q2
dñs erat cū eis, nec potuit eos ma
ledicere balaā. Tunc ꝓpheta bala
am dedit ɔſilium balaath regi ꝙ
mitteret mulieres ⁊ virgines ſpeci
oſas cū venalib᷒ ſuis ad tentoria
filioꝝ iſrł: vt ille allicerent ad ſe
iuuenes ⁊ facerent eos ſecū peccare
⁊ tunc deus eoꝝ deſereret eos ⁊ tūc
poſſet eos expugnare: ⁊ ſic factū
eſt. miſſe ſunt virgines pulcherri
me principis ⁊ peccauerūt cū eis
filij iſrł. Irat᷒ itaq; dñs precepit
moyſi vt ſuſpenderet omnes prin
cipes ꝓpłi in patibulis. q2 permiſe
runt peccare filios iſrł cū illis. Zā
bri aūt princeps vnus duxerat co
phī in filiā cuiuſdam gentilis ⁊ co
ram oī turba faſſus eſt eam hīe.
⁊ intrauit tabernaculū ſuum cū il
la. ⁊ coram oī multitudine peccās
cum illa. Et ſurgens phinees arre
pto gladio intrauit poſt eos ⁊ in
terfecit ābos ⁊ plaga ceſſauit quā
immiſerat dñs in populum. Et fue
runt occiſi. xxiiij. milia hoīm. Ecce
patet quō dominus ꝑ hoc vitiū ad
iracundiam ꝓuocať imo fere totū
genus humanū deleuerat ꝑ dilu
uium ꝓpter luxuriā. Geñ. vij. ideo
monet nos apł's Ephe. v. d. Forni
catio aūt ⁊ immūdicia nō inueni
etur in vobis. ¶ Tercio fugienda ē
luxuria. q2 hoīem ſpecial'r excecat
Vñ greg. De luxuria carnis gñať
cecitas mentis. Adeo excecat hoīe3
ꝙ nō cognoſcat creatorē ſuū Oſe.
v. Sp̄s fornicationū in medio ipō
rum ⁊ deū non cognouerūt Iſtud
figuratū eſt ꝑ ſamſonē q̄ ꝓpter lu
xuriā excecat᷒ eſt. nota hiſto. iudi
cū. xvi. vbi dī ꝙ daliba fecit eum
dormire ſup genua ſua ⁊ abraſit ſi
bi crines ſuos: ⁊ ita ꝑdidit fortitu
dinē ſuā. ⁊ tūc venerūt inimici ſui ⁊
excecauerūt eū. Per dalibā ſignifi

catur luxuria que facit hoiem dor
mire per delectationē malam ꝛ ſic
excecat hoīem. Sap. ij. Excecauit
eos malicia eoꝝ. hoc mō fuerūt ex
cecati duo ſeniores ꝑ ɔcupiam ſu
ſanne. De quibus dī dan. xiij. De
clinauerūt oculos ſuos ne viderent
celū: nec recordarent̄ iudiciorū iu
ſtoꝝ. Gre. in mora. Sic ɔditi ſumꝰ
mirabiliter vt rō aīam ꝛ aīa poſſi
deat corpꝰ vite. rō aīe a corꝑis paſ
ſione repellit̄: ſi nō prius aīa a rō
ne poſſidet̄. Quid eſt paſſio corpo
ris ꝙ̄ temptatio carnis q̄ rōem ex
tinguit ne refrenetur. Quarto fu
gienda eſt luxuria qꝛ aufert hoī ſē
ſus ꝛ facit eū fatuū. Eccl. xix. Vinū
ꝛ mulieres apoſtatare faciūt ſapi
entes. Jhero. Quis ſalomone ſapi
entior ꝛ tñ a muliere infatuatus ē
iij. Re. xi. dī. Auerterunt mulieres
cor eius cū iam eēt ſenex vt ſeqret̄
deos alienos. Exēplū i ſapiētiſſimo
pħo ariſtotiles. q̄ ita fatuꝰ fuit ꝑ
mulieres: vt vna mlr eq̄tauit eū.
hoc tñ moraliter eſt intelligendū
vt ariſto. dicat̄ eq̄tatus fuiſſe per
mulierem. Nam mlr iſta dī eſſe
pħia que eq̄tauit mentē ꝛ animū
eius: ita vt plenus amore eius oīa
eque ꝛ ſapienter ſcriberet: nāliter
ſaltē. Sed ſi dicat̄ de pħo: ille fuit
dictus noīe ariſtominꝰ ſic ſilr mlr
ti diligūt mulieres qꝛ fatue agūt in
ſeculo ſic qꝛ plus diligūt mulieres
ꝙ̄ deū. q̄ ꝓpter eternalit̄ dānabunt̄
Exemplū. Quidā miles turpit̄ ad
amauit vxorē alteriꝰ militis. ɔti
git aūt ipſū mare tranſire. cumq;
ibi infirmaret̄ ꝛ morti appropinq̄
ret: ita fatuꝰ erat ꝛ ita excecatus a
more mulieris qꝛ nec ɔicare. nec
ɔfiteri voluit. Precepit aūt ſeruo
ſuo vt eo mortuo: cor ſuum amice
ſue in pixide portaret. qđ cū feciſſet
ꝛ reuerſus vellet intrare caſtꝝ illi
us dñi: occurrit ei vxor eius ꝛ q̄ſiuit
ab eo q̄d de tranſmarinis ptibus
portaret. ꝛ cū nihil hēret coegit
eū vt diceret ꝛ accipiens cor iſtud
ɔditū in pixide ꝛ bene coctū dedit
vxori ſue vt comederet. Cūq; ɔediſ
ſet: q̄ſiuit de dña. d. Dilexiſti etiā il
lum militē q̄ mare trāſiuit. At illa
rubedine ꝑfuſa loq̄ non audebat.
ꝛ dixit miles. Sciatis dña qꝛ cor di
lecti vr̄i vobis de tranſmarinis pti
bꝰ miſſum ɔediſtis. Et illa ait. Et
certe ego poſt illū cibū nunq̄ aliū
cibū comedā ꝛ interfecit ſeipſā. Ecce
quō luxuria iſtos duos fatuos fec̄
ꝛ excecauit. Quinto luxuria fugiē
da eſt. qꝛ nō ꝑmittit hoīem facere
opa meritoria: ſed ɔpellit hoīem
carnalr̄ cogitare. loq̄ ꝛ ɔcupiſcere
Gre. Cū luxuria mentē inuaſerit:
nullū bonū cogitare ꝑmittit ꝛ toti
ens pctm̄ mortale ɔmittit q̄tiens ɔ
cupiſcit mulierem eā inſpiciendo
Mat. v. Qui viderit mlrem ad ɔ
cu. eā: iam me. ē eam ac. ꝛ ſic luxu
rioſus pt ɔmittere vno die centū
vel mille pctā mortalia Et qꝛ plꝰ ē do
ctores volūt qꝛ moroſa delcātio ſit
pctm̄ mortale: etiāſi non velit facere
qđ cogitat tñ qꝛ cū ɔſenſu in cogita
tionibꝰ carnalibꝰ morat̄ ꝛ delcāt̄ mor
tit̄ peccat. Exemplū. Legit̄ qꝛ q̄dā
virgo qꝛ audierat vnā cantilenam
carnalem cātare cū delectacōne ſicut

ↄfeſſa fuerat ante mortē tñ.xv.di
ebꝫ ꝓpter hoc in purgatorio fuit:ſi
cut ipſa retulit cuidaꝫ ſcō viro cui
apparuit. Si hoc factū fuit ꝓpter de
lectationē tm̄:quid erit ꝓpter opa
cōem.¶ Sexto luxuria fugienda eſt
qꝛ corpꝰ hoīs ↄſumit hic in pn̄ti ⁊
aīam eternaliter dānat in futuro.
De pmo hēmus exemplū in amō
filio dauid q̄ ꝓpter amorē carnalē
quē habuit ad thamar ſororem
abſalon egrotauit:⁊ tandē eā vio
lauit. ꝓpter qđ etiam vitā amiſit.
nā abſalon ipſū interfecit.ij.Re.
xiij. Exemplū.in elſacia mlr que
dā adulterio vtebat ⁊ quendā ma
xime diligebat.qđ cū viro eius in
notuiſſet:inſidiabat illi:et ille fu
gam cepit. Pꝰ aliquos dies ille oc
culte rediijt ⁊ ſedit in domo cuiuſdā
amici ſui.qđ cum illa intelligeret:
ſurrexit cum magno deſiderio cur
rens ad eū ⁊ cū tanto deſiderio ſup
collū eius cecidit ⁊ amplexans eū
mortua fuit ⁊ ille vix ſoluens bra
chia eius de collo aufugit. Qꝫ āt
aīam damnat in futuro:pꝫ .i. Cor.
vi.vbi dī. Neqꝫ fornicarij neqꝫ ad
ulteri regnū dei poſſidebunt. Vbi
augꝰ.ſi pie ⁊ caſte vixeritis ſine fi
ne in celo gaudebitis:ſi impie ⁊ lu
xurioſe vixeritis in eternis incēdijs
ſubiacebitis. Vnde dixit ſuſanna
qn̄ ſenes temptabāt eā de luxuria
Si enim malū hoc egero:mors mi
hi eſt.ſ.eterna. Dan.xiij. De qua
nos cuſtodiat:qui ſine fine viuit
⁊ regnat. Amen. .:.:.

¶ De eodem.
Sermo.cxxiiij.

REdde rōm vil
licacōis tue Luc.xvi. Iſta
pn̄t eē v̄ba dei ad quēlibet hoīem
Oēs em̄ reddituri ſumꝰ rōem de tō
vita in futuro. Sunt ei multa de q̄
bus dēmus reddere rōem. Primo
de cogitationibꝫ.ſap.vi. Ipſe.ſ. de
us cogitacōes v̄ras ſcrutabit. Lu.
xij. Capilli capitis ve.om.nu.ſūt.
Caput eſt intellcūs.capilli ſūt co
gitacōes q̄ deo patent.q̄s etiā ōs
nūabit Gre. Oia diſtricte nō ſolū
facta:ſed etiā cogitacōes penſant
a dn̄o. Quid ḡ faciemus de inceſſu
corpis:ſi ſic ſubtilit cogitacōes cor
dis iudicat.¶ Legit in vi.pa.qꝙ qui
dā frater venit ad abbatē ſuū mo
nendo.d. Pr̄ dic m̄ aliqđ verbum
edificatoriū. Cui ille Vade ⁊ fac co
gitacōes tuas ſicut ille q̄ eſt in carcē.
ille em̄ cogitat freq̄nter vbi eſt iu
dex.⁊ qn̄ veniet.⁊ quid reſpōdebit ei.⁊
ſic freq̄nter occupat. Ita dꝫ quili
bet hō cogitare:interim qꝙ ē in car
cere corporis qꝙ oportebit eū ſtare
an̄ tribunal iuſti iudicis.ſ.xpi.⁊
reddere rōem de oībus cogitacōni
bꝫ.verbis ⁊ operibꝰ. ſi hoc ſepe co
gitaueris ſaluꝰ eris. Certe ſi hō ſp
cogitaret quō oportebit eū redde
re rōm de cogitationibꝫ:ſepe cor ſu
um ab inutilibꝫ ⁊ malis cogitatio
nibꝰ abſtraheret. Scđo dēmꝰ rōm
reddere de locucōe Math.xij. Dico
aūt vobis qꝙ de oī verbo oci.qđ lo.
fuerint hoīes ſup terram reddēt rō
nē in die iudi. Gre. Si de v̄bo ocio

ſo reddenda eſt rō in nouiſſimo
die. Penſandū eſt q̄nta mala mł
tiloquum ſequunť. Ber. Si futuraꝫ
cogitas de verbis ocioſis diſcuſſi
onē: non valde diſplicet tibi ſilen
tiū. ſi aūt pctm̄ eſt inutilia loqui:
multomagis in eccā fabulari. Le
giť de ſcō martino qui dum ſemel
miſſaꝫ celebraret: btūs brici⁹ ſu⁹
dyacon⁹ diabolū vidit retro altaē
ſedentē ⁊ ſcribentē ⁊ cū deficēt pga
menū voluit illud dentib⁹ extēdere
⁊ rupto pgameno: colliſit caput
ad muꝝ. qđ videns btūs brici⁹ ce
pit ridere. Cūqꝫ q̄reret beat⁹ marti
nus vt diceret ſibi qđ riſiſſet: dixit
illi. At ille interrogans dyabolū q̄d
ſcripſiſſet: rn̄dit. verba ocioſa q̄
loquunť hoīes in eccā ſcribo. Item
legiť de ſcō ſiro epō ianueñ. q̄ ſimi
lem viſionē vidit in eccā. Tercio ſi
cut reddenda eſt rō de indiſcreta lo
cucōne: ita eſt reddenda rō de indiſ
creta taciturnitate. Sicut eñ pctm̄
eſt indiſcreta locutio: ſic etiā indiſ
creta taciturnitas Ideo dř eccle. iij.
Tps loq̄ndi ⁊ tps tacendi. Eze. x
xxiij. Si ſpeculator viderit gladiūꝫ
venientē ⁊ non ſonuerit bucina ⁊
ppłs ſe non cuſtodierit. veneritqꝫ
gladius ⁊ tulerit ab eis aīam ſan
guinē eius de manu. ſ. ſpeculatoris
requirā. per ſpeculatorē intelligū
tur prelati eccē q̄ ſunt ab hoc poſiti
vt delinq̄ntes corrigant. errantes
dirigāt. Si viderint ſubditos pecca
re ⁊ tacuerint ſiue pp̄ter timoreꝫ: ſi
ue pp̄ter amorē ſiue negligentiā ⁊
illi in pctīs mortui fuerint: dn̄s re
quiret aīas illas ab eis in die iudi
cij. Iſa. lviij. Clama ne ceſſes q̄ſi
tuba exalta vocē tuam ⁊ annūcia
ppło meo ſcelera eoꝝ: ⁊ domui ia
cob pctā eoꝝ. Illud figuratū fuit
exod. xxxix. vbi dř qȝ dn̄s precepit
qȝ in fimbria pontificis fieri tintin
nabula aurea vt poſſet audiri a ſub
ditis ſuis q̄n precederet. ſic prelati
dn̄t ſonare vt poſſint audiri a ſub
ditis. non dn̄t tacere neqꝫ diſſimu
lare correctōnem. Vn̄ dn̄s eze. iij.
Fili hoīs dedi te ſpeculatorē domui
iſrł audiens ex ore meo ſermonē
annūciabis eis. Si ḡ me dicente ſer
monē ad impiū nō fueris locut⁹
morieris vt ſe cuſtodiat a via ſua
⁊ iniq̄tate ſua morieť ſanguinē e⁹
de manu tua req̄ram. Exemplum.
Duo clerici erāt ſe mutuo diligen
tes: quoꝝ cū vn⁹ morti appropinq̄
reť adiurat⁹ eſt ab alio vt rediret
⁊ ſtatū ſuū ſibi reuelaret. Mortu⁹
ḡ rediijt ⁊ ſeipſū dānatuꝫ aſſeruit.
⁊ q̄ſiuit ille de ſtatu prelatoꝝ ⁊ nu
mero damnatoꝝ. Et ille porrexit ſi
bi lrām vt legeret. ⁊ erat ſcriptuꝫ
in ea ſic. Oēs principes inferni et
rectores tenebraꝝ vniuſis eccīaꝝ p̄
latis tartaream ſalutacōem ⁊c. qꝛ
optime que nrā ſunt facitis: ⁊ no
bis tot aīas p negligentiā tuā ſmit
titis qȝ vix lata ⁊ ſpacioſa via eas
capit. ſciatis vos digniorē habituros
retribucōem in tpe oportuno Tū
ille hec legēs ſtupens ⁊ dolens ait
Nec ego curam aīarum teneo ⁊ di
miſſo beneficio ordinē intrauit et
religionē. Quarto tenemus reddere
rōnem de tempe. Ber. Omne tps
tibi impenſum requiretur a te qua

liter fuerit expenſum. Anſelmus.
O lignū aridū ⁊ inutile quid in il
la die rñdebis cū exiget a te vſq;
ad ictū oculi omne tps tibi viuen
di impenſū. Bern. Nihil precioſi⁹
tpe: ſꝫ heu hodie nihil vilius repu
tatur. Gre. Non parū eſtimes tps
quod in factis vel dictis expendit
ociofum. Volat enim verbū irrō
nabile vltra tps irreuocabile. nec
aduertit hō quid amittit cū mag
num pctm̄ cōmittit: tunc cōſumit
inutiliter tp̄us. vnde de hoc etiam
maxime ↄfitendum eſt. Exemplū
in beato auguſtino qui inter alia
ↄfeſſus fuit ꝙ ſtans in agro vidit
canē leporem agitantē: ⁊ ſtans in
domo vidit araneam capientem
muſcas cū reti ſuo quod texuerat
Hoc ideo ↄfitebatur. qꝛ in eo tem
pore ſuum tps inutiliter cōſūpſit:
qū talia aſpexit. et non tm̄ de aſpe
ctu verumetiā de greſſu vel de alijs
etiā motibus vel ſenſib⁹ corporis
exiget de⁹ rōem a nobis. Job. iij.
Nonne ipſe ↄſiderat vias meas ⁊
cunctos greſſus meos dinumerat
vt nec minutiſſime cogitacōes nec
verba tenuiſſima que apud me
vſu viluerunt: eius iudicio indiſ
cuſſa remanent. Quinto debemus
reddere rationem de operib⁹ nr̄is.
ij. Cor. v. Omnes nos manifeſta
ri oportet ante tribunal chriſti vt
referat vnuſquiſq; ꝓpria ſic̄ geſſe
rit in corpe ſiue bonum ſiue malū
⁊ non ſolū mala opera vult domi
nus iudicare: verumetiā bona. pſ.
Cum accepero tempus. ſ. iudicādi
ego iuſticias iudicabo. i. opera bo
na iudicabo quali intencōne facta
ſint. Yſido. Ad diſtricti examen
iudicis: nec iuſticia iuſti ſecura ē
niſi pietate diuina. vt ⁊ ipſa iuſti
cia qua quiſq; iuſtus eſt: deo iuſti
ficante iuſtificetur. ⁊ tunc iuſtus
vix ſaluabit. Impij ergo quid fa
cient. Vnde apl'us. i. Cor. iiij. Ni
hil mihi ↄſcius ſū. i. i nullo remor
det me ↄſcientia: nec in hoc iuſtifi
catus ſum. i. non me iuſtum puto
q. d. qꝛ forte habeo occultū quod
ego ignoro ⁊ deus ſcit. Pſ. Ab oc
cultis meis munda me domine: et
ab alienis parce ſeruo tuo. Sexto
reddere debēmus rationem de greſſi
bus noſtris. Job. xxxi. Nonne ip
ſe ↄſiderauit vias meas ⁊ cunctos
greſſus meos dinumerauit. Gre.
Sic deus vniuſcuiuſq; vias cōſide
rat. requirere in ſer. Videte manus
⁊c. Septimo reddenda eſt ratio de
bonis nobis a deo collatis ſiue tpa
libus ſiue naturalibus ⁊ de bonis
neglectis. Eccis. xi. In bonis ſit cor
tuū: ⁊ ſcito ꝙ ꝓ omnib⁹ his ducet
te deus ad iudiciū. Nam bona tem
poralia ſunt diuitie ⁊ honores ⁊ di
gnitates ꝓ quib⁹ reddenda eſt ra
tio. Bona naturalia ſunt ſanitas.
fortitudo. pulchritudo. ſciētia. elo
quentia. ſapientia. vox cantandi
⁊ alie gratie ⁊ ſubtilitates que ad
laudem dei ⁊ ad iuuamen ꝓximi de
bent expendi. Qui autem hec neg
lexerit: ↄtinget illi ſicut ſeruo neq̄
qui abſcondit pecuniā domini ſui
Math. xxv. vbi dicit de ſeruis qui
bus dn̄s talenta cōmiſit vt lucra
rentur ⁊ reuerſo dn̄o rōem exegit

ab eis vt habetur in euãgelio. qđ
exponens greg̃. ait. Quis itaq; hõ
iſte eſt: niſi noſter redemptor ihe
ſus chriſtus. Rogem⁹.

Dominica. x.
Sermo. cxxv.

NEmo põt dice
re dñs iheſus niſi in ſpiri
tuſcõ. i. Cor. xij. Multi ſunt hoĩes
qui dicunt q̃ ſint ſerui iheſu xpi:
ſed non ſunt. quia dñs non reputat
eos ſuos. Oſtendit aũt apl's in ver
bis ꝓpoſitis qui ſunt illi q̃ poſſint
dicere q̃ ſint ſerui iheſu xpi. ⁊ dicit
q̃ nullus põt dicere iheſum xp̃um
eſſe dñm ſuum ⁊ ſe ſeruũ eius: niſi
ſit in caritate. Unde dicit gloſ. Ne
mo põt dicere. iheſus eſt dominus
meus: ⁊ ego ſum ſeruus eius: niſi
in ſpũſancto. ⁊ niſi ſit caritate qđ
eſt maius donum ſpũſſancti. Sci
endũ aũt q̃ multa ſunt q̃ faciunt
hoĩem ſeruum iheſu xpi. Primum
eſt obediencia que ſup omnia deo
placet. i. Re. xv. Melior eſt obedien
tia q̃ victime. Videmus q̃ terreni
principes nolunt hĩe ſeruos inobe
dientes: multomagis rex celeſtis
cui obediũt omnes creature. Actu
um. v. Magis oportet obedire deo
q̃ hoibus. Hec aũt obediencia de
bet ꝓcedere ex caritate. Johan. xiiij
Si diligitis me: mandata mea ſer
uate. ſ. ex caritate ⁊ dilectione: nõ
ex tiore ſeruili ſiue coacti. Coacta
enim ſeruicia nõ placent deo. Qui
dam enĩ obediunt deo ⁊ faciunt bo
na opa. quia timent penam inferni.
alij plagam in corpe vel in rebus
vel infamationib⁹. ⁊ ideo fugiunt
peccata ex timore magis q̃ ex cari
tate. ſi enĩ ſcirent non eẽ infernum
⁊ ſi poſſent abſq; periculo corpis
facere: multa mala committerent: q̃
non audent modo facere. Iſti obe
diunt deo tanq̃ aſin⁹ domino ſuo
Aſinus nihil opatur niſi flagelle
tur. ſic ⁊ illi nolunt obedire deo: ni
ſi flagellantur a deo per infirmita
tes vel tribulacões: tunc incipiũt
inuocare deum. ſicut figuratũ eſt
ij. Re. xiiij. in ioab qui noluit veniẽ
ad abſalonem ⁊ obedire ei: niſi p̃
us ſuccenderet ſegetes eius: tunc
obediuit ⁊ quaſi coactus venit. Ex
emplũ in paulo qui ſtatim ſe obe
dire ꝓmiſit: qñ a domino flagella
tus fuit dicens. Domine quid me
vis facere. Sed nunc tales cũ pau
lo ſi in obediencia pſeuerarent me
lius haberẽt. Sed plures ſunt qui
qñ infirmantur obedire ⁊ meliora
re ſe ꝓmittunt: ſed qñ conualuerũt
manent ſicut prius. ꝟ Demon lã
guebat: bonus monach⁹ eſſe vo
lebat. Sed dum conualuit manſit
vt ante fuit. Tales ſunt ſimiles
pharaoni qui quotiens flagella
batur a domino totiens ꝓmiſit ſe
obedire deo. Sed ceſſante plaga: o
bedire recuſabat ⁊ ſic decem vicib⁹
plagatus obedire noluit. ⁊ iõ eũ
in mari rubro cũ omnib⁹ ſuis ſub
merſit. Exo. xiiij. Sic etiã timendũ
eſt de illis qui ĩ infirmitate vel ne
ceſſitate deo ⁊ ſcĩs ꝓmittunt ⁊ non
reddunt cum euadunt. Exemplũ

Brito quidam noie debebat q uā
dam vaccam cū vitulo ad forū duce
re ⁊ cū eēt in maria tempeſtas ma
xima eſſet: vouit beato michaeli
vitulū offerendum ſi euaderet. ſed
cū euaſiſſet: dixit Michael cū eēm
in mari ꝓ miſi tibi vitulum. ſed ꝙ
mō ſum in terra ⁊ ſecurꝰ nihil tibi
dabo. ⁊ ſubito venit fluxꝰ maris: ⁊
inuoluit eū cū vacca ⁊ vitulo ⁊ ſub
merſus eſt. Ideo dicit pš. Vouete
⁊ reddite deo vīo. Quidā vero obe
diunt: nō ex caritate: ſed ꝓpter bō
tpalia. ꝙ tamdiu obediunt deo ꝙ̄
diu beneficiū eius ſentiunt. ⁊ in re
bus tpalibus ꝓſperant. Tales ſūt
ſicut accipiter q̄ obedit dño ſuo ꝓ
pter eſcā. Tales em̄ fuerunt iudei
ꝙ̄diu ꝑluit illis deꝰ māna de celo ī
deſerto: voluerunt eū ⁊ ſeruierunt
ei: ſed poſtꝙ̄ ceſſauit. ſeruire cepe
runt dijs alienis. Sed ſic multi ad
huc ſunt q̄ ſeruiunt deo ⁊ dant ele
moſinas cū ſentiunt ꝓſperitatē in
tpalibus. ſed qn̄ immittit eis dñs
aliq̄s tribulacōnes vel infirmita
tes: ſtatī murmurant ꝯtra deū ⁊
impatienter loquunt̄ dicētes. Nō
poſſum dare elemoſinas. ꝙ domi
nus oblitꝰ eſt mei. immittit mihi
multas tribulacōes. plura dāna:
ꝙ̄ alteri. q̄d feci ſibi ꝙ ita mihi im
ponit dāna. ꝙ me ſic flagellat. ⁊c. Ec
ce apparet ꝙ tales ſeruiunt deo ꝓp
ter bona tpalia non ex caritate: ꝙ
ceſſante ꝓſperitate: ceſſant a ſerui
cio dei. Tales q̄ deo ſeruiunt tm̄ ꝓ
tpalibus illos remunerat cū tpa
libus. Exemplū. erat quidam hō
diues ⁊ auarus ⁊ nunꝙ̄ elīnas de

dit: ſed tn̄ habuit ſeruū vnū q̄ eo
neſciente elemoſinas dedit. Qd cū
innotuiſſet dño: iratus eſt ⁊ poſu
it cū ſeruo rōem: ⁊ cū ꝯputaſſet in
uenit oīa bona ſua duplicata. Tūc
ait dñs ſeruo. Video ꝙ ꝑ elemoſi
nam fecit mihi dñs augmentum
bonoꝝ meoꝝ. ſubtrahe m̄ iſto an
no duplicā ⁊ da elemoſinā plꝰ pau
peribꝰ ꝙ̄ feciſti me neſciente vt do
minꝰ duplicet bona mea. Quo fcō
anno futuro inuenit bō ſua q̄druplicata: ⁊ ſic recepit mercedē tpa
lem ꝓ eterna. ⁊ ideo tale ſeruiciū
non eſt meritoriū: ſed imꝑfectum
Qui dā vero obediant ex caritate ſi
cut filij: q̄ licet aliqn̄ ꝑcutiantur a
patre: attamen diligunt ipſū. Ta
les fuerunt ſcī martires: q̄ nullis
aduerſitatibꝰ potuerunt a xp̄o ſe
pari. Ro. viij. Quis nos ſepabit a
caritate xp̄i. tribulatio. an anguſ
tia. an ꝑſecucō. an fames. an nudi
tas. an gladius. ⁊c. q. d. Nihil eſt ꝙ
poſſit nos a caritate xp̄i ſeparare: ne
ꝗ etiā mors. Canti. viij. Fortis vt
mors dilcō: imo multo fortior. q̄a
oēm mortē ſuperat. Talis fuit iob
cui abſtulit dñs oēm ſbām ſuā. li
beros ⁊ corꝑis ſanitatem. ita ꝙ in
ſterq̄linio iacens: teſta ſaniē rade
bat: ⁊ tn̄ dicebat. Etiāſi occiderit
me: tn̄ ſperabo in eū. Hanc igitur
obiam hīc demus ſi ſerui dei eē vo
lumus. Debemꝰ etiā hīe humilita
tem qd eſt ſcūdū principale. nā
nō decet dñm humilem hīe ſeruū
ſuperbū. Mat. xij. Diſcite a me. ꝙ
mi. ſū ⁊ hu. cor. Lu. xvij. Cū oīa bn̄
feceritis dicetis. ſerui inutiles ſu.

Vnde legitur Jo. xiij. qn̄ dn̄s lauit
pedes diſcipuloꝝ ſuoruꝫ dixit. Sci
tis quid fecerim vobis ego domiꝰ
⁊ mgr̄ veſter. vos vocatis me mgr̄
⁊ dn̄e ⁊ bene dicitis. ſum etenī. Si
ego laui veſtros pedes ⁊ vos alter
alteriꝰ debetis lauaꝛe pedes. Copuſ
humilitatis vobis exhibui: ita et
vos faciatis. Bern̄. Intolerabilis
prudētie eſt vt vbi ſe dn̄s maieſta
tis exinaniuit: infletur vermiculꝰ
ſupbia ⁊ ꝯtumeſcat. Idem in epi
ſtola. Fortitudo vite fundamentū
humilitatis: ⁊ puemens ad faſti
gium caritatis. vis celſitudineꝫ ca
pere dei: cape priꝰ humilitatis exē
plū xp̄i. In ſignum hꝰ dicitur . i. Re.
xvi. ꝙ yſai adduxit filios ſuos. de
quibꝰ dixit ſamuel. Non elegit do
minꝰ ex his. Cui yſai. Adhuc reli
quus paruulus eſt q̄ paſcit oues
Ille fuit dauid. Quo vocato: dixit
dn̄s ad ſamuelem. Surge: ⁊ vnge
ipſum in regē. Ecce ꝙ humiles ele
git ſibi ad ſeruiendū. Dicit̄ auteꝫ
ibi ꝙ tres fratres noīati fuerunt
reprobati. viꝫ. eliab. aminadab.
⁊ ſamaa. Quidaꝫ ſupbiunt pc̄m
ſuum non curantes: dicentes. De
us eſt pr̄ meus ⁊ ego filius ſuus.
quomō poſſet me damnare. Iſti
ſignificātur p eliab: qui interpre
tatur pr̄ meus ⁊ deus meus. ⁊ tali
ſupbia peccauit adā qui putauit
ſe tanti precij eſſe apud deum ſm
ſententiā beati auguſtini ſuper ge
ne. ꝙ ꝓpter comeſtionē vniꝰ pomi
non intraret aliquaꝫ penam. ⁊ ꝙ
de facili poſſet ꝯſequi veniā. Sup
biunt quidā nolentes deo obediē

De quibꝰ dicit̄ iob. Iſti ſunt rebel
les ⁊c̄. Iſti ſignificant̄ per amina
dab qui interpretat̄ populꝰ ſpon
taneꝰ qui ſimiliter a deo reprobā
tur. Quidaꝫ ſupbiunt nullum pa
trem habere putantes nec volentes
qui ſignificātur p ſamaa qui int̄
pretatur idem. Qd̄ certiſſime patet
in pſonali creatura que ſup deum
ſe extollere volebat. ſed dr̄ ei p ꝓ
phetam. Verumtn̄ ad infernū de
traheris. Hugo. Sup lunā in celo
nata eſt: ſed immemor quaſi via
vīi ceciderit: illuc redire poſtea nō
potuit. Tercium eſt ꝙ qui vult eē
ſeruus xp̄i debet eſſe mūdus ⁊ ca
ſtus. In cuius ſignum dr̄ danie.
i. ꝙ nabugodonoſor rex precepit
eligi pueros de filijs iſrahel q̄ eēnt
ſine macula ⁊ decoris forme: q̄ ſta
rent in palacio ſuo ⁊ ſibi miniſtra
rent. In quibꝫ verbis deſcribitur
qualis debeat eē caſtitas ſerui dei.
Primo debet eſſe munda per inte
gritatē ⁊ ſine macula corpis ⁊ ani
me. q2 ſm ibero. nihil ꝓdeſt virgi
neam hr̄e carnem: ſi quis cū men
te nupſerit. Sic debet eſſe decora ⁊
ornata virtutibus. q2 ſm gre. Nec
bonum opus valet ſine caſtitate.
nec caſtitas ſine bono opere. ⁊ ſpe
cialiter debet eſſe ornata verecūdia
Et verecundia debet eſſe comes ca
ſtitatis. q2 p eam ꝯſeruat̄. Vnde ec
cī. xxvi Grā ſup grām: mulier pu
dica, caſta ⁊ ſcā. Quarto debet eſſe
ornata vt p amore dei ſeruet̄. qd̄ ſi
gnificat̄ p pueros iſtos. Dꝫ eſſe
puer caſtus ⁊ purus in intencōe.
nā ſicut fatue virgines q̄ q̄ſierunt

humanā laudē in ſua caſtitate. de
quib⁹ gre. Dum gl'iam foris appe
tunt: in vaſis ſuis oleū h're nolue
runt. de quoꝝ nūo fuit filia iepte:
q̄ dolens in virginitate vitam fini
re in duob⁹ menſib⁹: per montes
cū ſororibus ambulans virginita
tem ſuam defleuit. Ideo ſm ber. in
ep'la differūt hō pudicus ⁊ ange
lus non virtute: ſed felicitate: ſed
ſit illi⁹ caſtitas felicior: hui⁹ tñ for
tior eē cognoſcit. Itez. Caſtitas ſi
ne caritate ē lampas ſine oleo. ſb
trahe oleū ⁊ lampas non lucet. tol
le caritatem ⁊ caſtitas nō placet.
Rogemus.

De eodem.

Sermo. cxxvi.

Videns ihesus

ciuitatē fleuit ſup illā. Lu.
xix. Gre. Omis xp̄i actio nrā eſt in
ſtructio. In hoc eñ legit xp̄m ſepi
us fleuiſſe ⁊ nunq̄ vel raro riſiſſe.
ſicut dicit auguſtin⁹. docens nos in
hoc mundo poti⁹ debere flere q̄ ride
re vel gaudere. Debem⁹ aūt libēter
flere ꝓpter multiplicē lacrimarū v
tilitatē. Prima vtilitas eſt q lacri
ma aīam lauit: qñ per pc̄m̄ eſt de
nigrata facies eius. Treñ. iiij. De
nigrata eſt ſuper carbones facies
eoꝝ ꝟ ꝯſcīa peccatoꝝ. qñ carbo eſt
igne⁹ tunc eſt candēs: qñ extingui
tur: tunc niger efficit. Sic anima
amore dei ignita: pulchra eſt ⁊ lu
cida. ſm q dī Cant. vi. Tota pul
chra es amica m̄ē. Sed qñ ignis ca
ritatis p pc̄m̄ extinguit: tunc ni
gra efficit. Si aūt fuerit lota aqua
lacrimaꝝ ſup niuem dealbat. Ps
Lauabis me ⁊ ſup niuem dealba
bor. Iſta aq̄ lauit maria magda.
maculas aīe ſue: qñ lacrīmis pedes
dn̄i rigauit. Cum aqua iſta laua
bat ſe petrus: qñ poſt trinā nega
tōem recordabat: egreſſus foras
fleuit amare. Gre. Maculas cordis
ſui aſperit: lauando ad fontē mie
cucurrit. ſ. xp̄m. Amb. O petre q̄d
tibi pfuerunt lacrime vite tue. do
ce me. Sed docuiſti ilico. nam q̄a
lapſus es anteq̄ fleres: poſtq̄ fle
uiſti: elect⁹ es vt alios regeres Gre
go. O petre ap'le. lacrime tue que
abluunt lacrimas: gradū reſtitu
unt ⁊ maximaꝫ iram premunt: et
maiora ꝓmittūt. De iſtis lacrīmis
dicit beat⁹ aug⁹ Penitens quicq̄d
ſordis p⁹ baptiſmi purificatōem
ꝯtraxerit: oportet vt abluat ſaltē
lacrimis mentis. Iſta aq̄ lacrima
rum figurata eſt p mare eneū: in
quo ingreſſuri in templū ⁊ taber
naculū: lauabant man⁹ ⁊ pedes.
Sic q̄ volūt intrare tēplū celeſte de
bent lauare illa aq̄ lacrime man⁹
ꝟ opa. ⁊ pedes ꝟ affectiones. Ber.
Exite lacrime: exite. aperiant cata
racte miſeri capitis mei: ⁊ non erū
pent gutte lacrimaꝝ: ſed flumina: ſi
forte ſufficiāt abluere pc̄ā q̄bus
irā dei merui Aug⁹. Si tot⁹ vertar
in fletū: non vt ſint gutte lacrima
rum: ſed abundantia fluis: digne
tñ nō potero flere cū tanta ſint ma
la mea vt oēm dolorē ſua mutant
magnitudine. Secō lacrime impe
trant a deo quicq̄d volunt. Ihero.

Orõ deum lenit. lacrima cogit. ter-
git a imperat a ſupplicat. Unde cũ
ezechias deum ꝓ vita ſua oraſſet:
dictũ eſt ei. Ecce vidi lacrimas tu-
as a ſanaui te a adijciã diebꝰ tuis
xv. annos. Yſa. xxxviij. a. iiij. Re.
xx. cũ anna oraret a fleret: exaudi-
ta eſt orõ eius a dño. a dedit ei filiũ
noĩe ſamuel. i. Re. i. Thobias a ſa-
ra orauerunt cũ lacrimis: a exau-
dite ſunt preces eoꝝ. Tho. iij. Ter-
cio lacrime dyabolũ a eius tem-
tacões fugãt. Gre. Flammas ma-
laꝝ ſuggeſtionũ citiꝰ extinguit vn-
da lacrimaꝝ. Qñcũqꝫ vidit hõ accẽ-
di domũ ſuã igne male ↄcupiſcen-
tie: debet recurrẽ ad aquã lacrimaꝝ
a extinguere. Aqua lacrimaꝝ eſt
ſic aq̃ benedcã. Sicut eñi aq̃ bene-
dcã fugat dyabolũ de templo ma-
teriali: ſic aq̃ lacrimaꝝ de templo
ſpũali. i. aĩa. Hoc figuratũ eſt exo.
xiiij. vbi dĩ ꝙ pharao a exercitus
eius q̃ pſeq̃bãtur filios iſrahel ſub-
merſi ſunt in mari rubro. p pha-
raonẽ a exercitum eius ſignificatur
dyabolus cũ oĩbus ſuis ſuggeſtio-
nibus. qui pſeq̃tur iſrahel. i. ſcõs
hoĩes deũ ↄtemplantes. ille ſubm̃-
gitᷓ in mari rubro. i. vincitᷓ p aquã
lacrimaꝝ a ↄtricõis ſp. Quarto la-
crima letificat angelos Ber. Deli-
cie angeloꝝ ſunt lacrime peniten-
tiũ. Dicitᷓ etiam lu. xv. ꝙ gaudiũ
eſt angelis dei ſup vno pctõre pei-
tentiã agente. Exemplũ in filio p-
digo ad cuius pñiam incepit pa-
ter cũ ſeruis ſuis epulari a gaude-
re. Lu. xv. Quinto lacrime mentẽ
humiliant. Prouẽ. xij. Meror i cor-
de iuſti humiliabit eũ: a humili-
tas eſt aqueductꝰ per quẽ lacrime
defluunt. a illũ conatᷓ dyabolꝰ ob-
ſtruere Judit. vij. precepit holofer-
nes incidi aqueductũ. Ipſa ẽ val-
lis ad quã deſcẽdunt aque lacᷓma-
rum. Job. xij. ſi ↄtinuerit aq̃s: oĩa
ſiccabuntᷓ. Sexto aqua lacrimaꝝ
regnũ celoꝝ quaſi quadã vi obti-
net. Mat. xi. Regnũ celoꝝ vim pa-
titᷓ: a violenti rapiũt illud. Glo. re-
gnũ celoꝝ vim patitᷓ: cũ pctõr ad
illud tanq̃ ad locũ alienũ intrat
p pñiam Greg. Regnũ celoꝝ vult
capi noſtris fletibꝫ: qđ nr̃is meri-
tis non debetᷓ. Ber. O humilis lacᷓ-
ma: tuũ eſt regnũ ante faciẽ iudi-
cis intrare nõ vereris. ſola ſi intra-
ueris quicq̃d petieris impetrabis
Inimicis accuſantibus ſilentiũ im-
ponis a qñqꝫ ab ore iudicis ſentẽ-
tiã rapis. quid plura? Vincis in-
uincabilẽ a ligas oĩpotentem. Se-
ptimo lacrime orões deo accepta-
biles faciũt. Tho. b. xij. dixit ange-
lus ad thobiã. qñ orabas cũ lacri-
mis ego qꝫ obtuli orõem tuã dño
Illud figuratũ eſt leui. v. a. xij. Of-
ferebat vnuſquiſqꝫ duos turtures
aut duos pullos columbarũ dño.
Columba gemitũ p cantu hꝫ. Co-
lumbas ḡ dño offert q̃ cum lacri-
mis a gemitu cordis aĩam deo ſer-
uire facit. Has vero lacrimas ſi nõ
hẽmus dẽmus petere a deo. In cꝰ
figura dĩ nume. xx. ꝙ cũ filij iſrl̃
tranſirent p deſertũ: a non hñt
aquã: dixit moyſes ad dñm. Dñe
exaudi clamorẽ pp̃li hꝰ a aperi eis
fontẽ aque viue. a pduxit eis aq̃ꝫ

de petra vt ⁊ ipſi biberent ⁊ iumen
ta. Per filios iſrł intelligunt̄ fide
les q̄ dn̄t clamare ad dn̄m vt aperi
at eis fontē lacrimaꝝ de petra .i. de
xp̄o ⁊ de dulcia cordis ſui velut mit
tat eis aquā grē vt bibant ⁊ ipſi ⁊
iumenta. Legit̄ gen̄. xxv ij. ꝙ eſau
audiēs ꝙ amiſit benedcōem fleuit
eiulatu magno. ⁊ yſaac mīa mo
tus dixit ad eū. In pinguedine ter
re ⁊ in rore celi erit benedcō tua. p
yſaac intelligit̄ deus q̄ videns flen
tem eſau .i. pctōrem ꝓpter pctōm
grē: mīa motus dixit. In pingue
dine terre .i. in diuitijs eternis ⁊ in
rorē celi .i. ſpūſſancti grā erit tua be
nedictio. Rogemus.

Dn̄ica .xi. f. cxxvij.

V nus mortuꝰ
est ꝓ peccatis nr̄is .ij. Cor.
xv. In verbis iſtis reducit nos bea
tus paulꝰ ad memoriā paſſionis
dn̄i nr̄i iheſu xp̄i ne eam obliuiſca
mur: ſed in cōtinua memoria hēa
mus. Sciendū ū aūt ꝙ tria ſūt que
dn̄t nos incitare ad recolendū xp̄i
paſſionē. Primū eſt ſi ꝯſideremꝰ
cām ipſiꝰ paſſionis. q̄ aūt ſit cā tā
git̄ in verbis ꝓpoſitis .ſ. ꝓ pctīs no
ſtris paſſus eſt. Yſa. liij. Ipſe em̄
vulneratꝰ eſt ꝓpter iniq̄tates no
ſtras. Ber. O amātiſſime iuuenis
q̄d ꝯmiſiſti ꝙ talia pateris. qd̄ ſce
lus tuū. q̄ culpa tua. q̄ cā tue mor
tis. Ego ſum cā tue mortis ego oc
caſio tue occiſionis. me ꝯcupia il
licita traxit ad arborem. te ꝑfecta
caritas traxit ad mortē. Fidelis eſ
ſet dn̄s ⁊ merito diligendꝰ: qui ſe
ipſū in mortē daret ꝓ ſeruo ſuo: q̄
furtū ꝯmiſiſſet. hoc fecit xp̄s. nos
peccaueramus ⁊ morti adiudicati
eramꝰ ⁊ xp̄s ſe ꝓ nobis ſuſpendi per
miſit. Ps. Que nō rapui tūc exol
uebā. Merito talē fidelitatē ꝯtinue
recordari debemus. Eccli. xxix. Grām
fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris .ſ. x
dedit enī aīam ſuā ꝓ te Aug. Lau
demꝰ. amemꝰ. adoremꝰ dn̄m nr̄m
iheſū xp̄m. q̄m ꝑ mortē ipſiꝰ de te
nebris ad lucē. de morte ad vitam
vocati ſumꝰ. ⁊ de luctu ad gaudiū
⁊ ſic pꝫ cā ſue paſſionis .ſ. pctā no
ſtra. Scd̄o debemꝰ recordari xp̄i paſ
ſionē ꝓpter eiꝰ paupertatem. Ad qd̄
nos monet ſacra ſcriptura in mul
tis locis. Treñ. iij. Recordare pau
ꝑ. mee. quā .ſ. ꝓ te ſuſtinui o hō: ⁊
non ſolū in paſſione: ſed in oībus
diebꝰ vite mee. Ps. Paup ſū ego
⁊ in la. a iu. mea. Paup fuit in na
tiuitate: ꝙ hoſpicio caruit. in diuē
ſorio natꝰ. in preſepio reclinatus
vilibꝰ pannis circuīuolutus. Itē
paup fuit oībꝰ diebꝰ vite ſue adeo
ꝙ non hēet vnde cenſū ſoluere po
tuiſſet. Itē in morte adeo paup fu
it ꝙ non habuit vbi caput ſuū re
clinare poſſet. Lu. ix. Vulpes foue
as hn̄t ⁊ vo. ce. ni. fi. au. ho. nō ha.
vbi ca. ſu. recli. Item adeo pauper
fuit ꝙ nudꝰ in cruce pependit Iob
pri. Nudus egreſſus ſū de vte. ma
mee: nu. re. illuc. Itē adeo paup fu
it in amicis: ꝙ omnes amici eiꝰ de
reliq̄runt eū. Iob. xix. Frēs mei ſe
elongauerūt a me: ⁊ noti mei q̄ſi

alieni receſſerūt a me ⁊ derelinquūt
me ꝓpinquí mei ℟ſa.lxxiij. Circum
ſpexi: ⁊ nō erat auxiliator. ⁊ q̄uis
aliq̄ adeſſent. ſ. maria. iohēs ⁊ alij
tñ in nullo auxiliū ei prebere potu
erunt ℟ſa.lxiij. Queſiui ⁊ nō erat
q̄ adiuuaret me. Tercio debemus re
cordare paſſionē xp̄i ꝓpter mltas
vtilitates ſiue effectꝰ. Prima vtili
tas eſt ꝙ p mortē ſuam ſanati ſu
mus. ℟ſa.liij. Liuore eiꝰ ſanati ſu
mus in ſanguinis effuſione Ber.
Mittit̄ filius virginis. filius altiſſi
mi iubet̄ occidi vt vulneā nr̄a pre
cioſo ſanguinis ſui balſamo me
dicent̄. Augꝰ. Magnꝰ ad nos venit
medicꝰ ꝙ vbiq̄ mūdꝰ iacebat eg̃
tus. Omnes eni vulnerati fuimus
vulnere mortifero ex pctō ⁊ delcāti
one primi hoīs ſed xp̄us nos ſana
uit ſua morte ⁊ dolore ⁊ hoc ↄtinue
in memoria hēamus. Nū. xxi. dr̄ ꝙ
moyſes erexit ſerpentē eneum: ex
cuius intuitu ſanabātur filij iſrl̄
a morſibꝰ ſerpentū Sic hō per xp̄i
paſſionis intuitū ſaluabit̄ a mor
ſibꝰ demonum. Jdō dicitur eccl̄i. xx
xviij. Altiſſimꝰ de terra. ſ. corporis
ſui fecit medicinam. vnde monet
nos beatꝰ augꝰ O hō cogita quan
tum te dilexit deꝰ tuus vt veſtigia
eius ſequaris. ꝓ te vulneratꝰ eſt:
vt te ſanaret. ꝓ te mortuꝰ eſt vt te
a morte ſuſcitaret. Secūda vtilitas
xp̄i paſſiōis eſt pacis reformatio
Nam p ſanguinem ſuū reformata
eſt pax inter deū p̄rem ⁊ pctōrem
q̄ nunq̄ reformari potuit in. v. mi
libus annoꝝ. Aplꝰs ad roma. v.
Cū inimici eēmus: reconciliati ſu

mus deo patri p mortē filij eius.
Jn cuius ſignū poſt reſurrectionē
eius cū appareret diſcipulis ſuis
annunciauit eis pacē dicens. pax
vobis. nolite timere ⁊ oſidit eis pe
des ⁊ manꝰ ⁊ latus de quibꝰ ſang
uinē fuderat in pacis reformatio
nem. Conſuetudo erat quondam
apud antiquos ꝙ in ſignū pacis
fuderunt ſanguinē animalis ad de
ſignandū ꝙ qui illam pacē frāge
ret ꝙ illiꝰ ſanguis eēt effundēdus
Sed xp̄s ꝓ reformacōe pacis non
effudit ſanguinē animalis: ſed ꝓ
prium ſanguinē. ſm ꝙ dicit aplꝰs
Heb. ix. ꝙ p ꝓpriū ſanguinē intro
iuit ſemel in ſcā ſcōrum vt nos deo
patri reconciliaret. Fiebat etiam
pacis reformatio percuſſione ma
nuum apud antiquos. Jdeo xp̄us
poſt reſurrectōnem apparuit diſci
pulis manꝰ ⁊ latus oſtendēdo Ter
cia vtilitas paſſionis xp̄i eſt ꝙ p
mortē eius liberati ſumꝰ a poteſta
te dyaboli: ⁊ reducti in hereditatē
filij dei. Colꝰ. i. Eripuit nos de ptāte
demonū: ⁊ trāſtulit nos ad regnū
filij dei. Exemplū. puella quedā p
violentiā a quodam rege eiecta
fuit de hereditate patris ſui. q̄ cū
nullū adiutorem inueniret in ter
ra ſua: que fuit in terra aliena Ve
nit aūt quidā adoleſcens aduena
iniens bellū ꝓ ea tali pacto ꝙ ſi in
bello moreretur ipſiꝰ arma tenere
deberet in camera ſua vt illis viſis
ſp haberet memoriā ipſius: ⁊ nul
lum aliū duceret ⁊ ſi inſtarent alij
ↄſanguinei ꝙ deberet ducere aliū:
nūdere deberet: ꝙ ſup hoc vellet ſe

deliberate: ⁊ tunc intrare cubiculū
⁊ reſpicere arma eiꝰ cruentata ⁊ re
cordare fuit ut alienū non reciperz
vir. ⁊ ſic factū eſt. Per puellā to
tū genꝰ humanū ſignificať. qd̄ p
ſuggeſtionē dyaboli hereditatē ſu
am dimiſerat ⁊ in toto mūdo non
inuenit adiutorē. Ecc. li. Aſpiciēs
in adiutoriū hoīm ⁊ nō erat. Tūc
venit qdam adoleſcēs de alienis p
tibꝰ .i. xp̄s de celis dñdens ⁊ formā
ſerui accipiens pugnauit p nobis ⁊
vicit. Apoc. v. Eccevi. leo de tri. iu.
Ita ut p mortē ſuā hereditatē quā
pdideramus recuperauit. ſcḋm qḋ di
deu. iiij. Moyſes ſepauit tres ciui
tates refugij. quaꝝ vna talꝭ erat.
Si qs aliquē occideret: refugiebat
ad aliquā illaꝝ. ⁊ ibi cū ꝯſangui
neis occiſi ſecurꝰ fuit ⁊ nō audebat
exire ciuitatē illā ⁊ redire in domū
ſuā niſi pꝰ mortē ſummi pontificis
Moraliter homicide eramus: qñ p
prias aīas p pc̄m occideramus.
Ideo expulſi fuimꝰ de domo ⁊ here
ditate nrā. ſ. de padiſo ⁊ eiecti i exi
liū hꝰ mundi ⁊ redire non poteraꝰ
niſi mortuo ſūmo ſacerdote .i. xp̄o.
In hꝰ ſignū dixit latroni. ho. me
cū eris in pa. Nos g̃ mēbra eius cruē
tata arma. ſ. crucē. lanceā. clauos ⁊
flagella in cubiculo cordꝭ nr̄i repo
nere debemꝰ. ⁊ fidelitatis ipſiꝰ nunq̄
obliuiſci: nec aliū ſponſū aīe nr̄e ſi
bi preponere debemus. Rogemus.

De eodem ſ. cxxviij.

Qui ſe exaltat

humiliabiť. Lu. xiiij. ⁊. x
viij. In hoc euangelio pȝ q̄ dāna
bilis ſit ſupbia: ideo fugiēda. Sci
endū aūt q̄ duplex eſt ſupbia. ſ. i
terior ⁊ exterior. Interior eſt q̄dru
plex. Prima eſt qñ hō credit ſe ha
bere bō ſua a ſeipō ⁊ nō a deo. ſicut
ille qui gloriať in bonis ſuis. in po
tentia vel ſapīa ſua. Cōtra quos dic
apl's .i. cor. iiij. Quid hēs qd̄ nō ac
cepiſtis a deo? Si g̃ accepiſti: q̄d
gloriaris q̄ſi non acceperis? Quā
tū deo diſplicet iſta ſupbia: pȝ in
dauid q̄ poſt q̄ multa bella pugnā
uerat ⁊ ſp triūphauerāt: putabat
q̄ de multitudine ppl'i hunc triūm
phū haberet ⁊ nō de adiutorio dei: et
elapſus eſt in ſupbiam ⁊ fecit po
pulū ſuum nūari. qd̄ in tantū diſ
plicuit deo: q̄ occidit vno die a ma
ne vſq3 ad veſperam. lxx. milia viro
rum. nota hiſto .i. pal'. xxi. Iſtam
ſupbiam hñt omnes ingrati: qui
non referunt deo grās de bonis col
latis. Talibus ſepe ſubtrahit dñs
grām quā dederat. Ber. Ingratitu
do eſt ventꝰ vrens. exiccans fontē
pietatis diuine. rorem mīe. fluorē
grē. Gre. Non eſt dignꝰ dandis q̄
non refert grās de datis ⁊ q̄ grās
de receptis fecerit: maiorē grām re
quirit. Exemplū. quidam vir ſcis
multū temptabať a ſpū fornicati
onis ⁊ cū ampliꝰ reſiſtē nō poſſet
in orōem ſe pſternens dixit. Dñe
iheſu xp̄e grās tibi refero de oībus
beneficijs mihi collatis ⁊ recogno
ſco me nihil habere niſi de tua grā
⁊ miſericordia: ⁊ ſcio q̄ a memet
ipſo non poſſum amplius reſiſtē
huic temptacōi. vñ rogo vt mihi

tua gratia ſbueniat ⁊ ſtatim om
nis tēptatio ceſſauit Ecce ꝙ humi
lis fuit ⁊ a deo ſe ōnia habere ↄg
nouit: ideo dei gratiā meruit. Se
cūda ſupbia interior eſt qñ homo
recognoſcit ſe ōnia hēre a deo que
habet ⁊ tñ ſibi videt̄ ꝙ habeat de
meritis ſuis ⁊ ꝙ bene dign⁹ ſit ha
bere talia ⁊ hoc eſt mḡna ſtulticia
ꝙ q̄cquid boni facere poſſum⁹ ni
hil eſt reſpectu illius qđ dñs ꝓ no
bis fecit. Bern̄. ꝙ feciſti me qñ de
pieram debeo iterū me tibi totum
in primo me fecit ⁊ refecit. debeo ſi
bi bis. q̄d ergo retribuā ei ꝙ ſeip
ſum mihi dedit. Nam ſi milleſies
me impēdere poſſem adhuc nihil
eſſet. q̄d ergo ſum ad deū. Patet
ēgo ꝙ oīa nr̄ā opa bona nihil ſūt
reſpectu bñficij qđ deus nobis ↄtu
lit in hoc ꝙ creauit nos ⁊ redemit
Itē nihil ſunt reſpectu p̄mij qđ no
bis ꝓmittit. Bern̄. Non ſunt talia
bona noſtra vt ꝓpter ea vita etna
nobis ex iure debeat̄. Quid enī ſūt
merita noſtra ad tantā gloriā. ⁊c.
Greg⁹. Sepe etiā noſtra iuſticia
ad examē diuine iuſticie deducta
iniuſticia eſt: ⁊ ſordet in cōſpectu
iudicis ⁊ fulget in eſtimacōe ope
rantis Bern̄. Vapulaē ſane cum
male opatis vt verbera ↄputētur
in merita. forte deus miſerebit̄ fla
gellato q̄ in me non inuenit meri
tum qđ remuneret̄. Exemplū h⁹
habem⁹ in natura Veſica eſt pelli
cula tenuis q̄ ad modicū ventū in
flatur: ⁊ ſi due vel tres imponētur
fabe horribilē faciunt ſonū. Si au
tē acu pūgatur ad nihilū redigit̄.

Sic q̄dam ꝙtumcūq; ꝓuo mune
re ditant̄ a deo. tñ inde maxime
inflātur. ſi a deo modica cōpuncti
one v infirmitate pūgūtur tūc ad
nihilū redigūtur. Tercia ſupbia
iterior eſt cum q̄s iactat ſe habere
qđ non habet. de quib⁹ dicit̄ yſa.
v. Ve qui ſapiētes eſtis in oculis
veſtris ⁊ corā vobiſmetipſis pru
dentes. ꝓuer. xxvi. Vidiſti hoiem
ſapientē ſibi videri magis illo ſpē
habebit inſipiēs Iſti peiores ſunt
cecis. Ceci cognoſcūt cecitatē ꝓpri
am licet alia non cognoſcāt ſ; iſti
ꝓpriā cecitatē ⁊ ignorantiā non co
gnoſcūt. videt̄ enī eis ꝙ ſint ſapi
entes cū ſint fatui: ⁊ putant ſe ali
q̄d eſſe cum tñ corā deo nihil ſūt.
Iſtđ viciū habuit phariſe⁹ dicēs
Grās tibi ago ꝙ non ſū ſicut cete
ri hoim ⁊c̄. Nō pab. Lu. xviij. puta
bat ſe iuſtū cum tñ non eſſet. Sic
adhuc multi ſūt nimis p̄ſumētes
de grā eis data. Exemplū hui⁹ le
gitur in Leuit. p̄. Q ꝓ̄ ceptū erat
offerri veſicā ꝓpe altare ad plagā
orientalē in oblacōe ouiū ⁊ alioꝝ
animaliū Cui⁹ racio eſt ſm Aug.
ꝙ p veſicam intelligitur ſupbia q̄
etiam bonis operib⁹ inſidiatur vt
pcant ⁊ maxīe in ↄtemplantibus
⁊ ideo ꝙto maiora ſūt opa tanto
magis cauēdū eſt de vana gloria
Quarta ſupbia interior eſt quan
do aliquis reputat ſe ſanctiorē vel
ſcientiorē alijs. Bernh. Noli te cō
parāe maiorib⁹. noli minoribus.
noli equalibus. noli te vlli vel
nemini. nō reputes te dicio: ſ; nec
cōparare preſumas. Quare ⁊ quia

neſcis qualis ſit ille futur⁹ et qua
lis tu. licet enim proxim⁹ tuus ſit
homicida, peccator. ſaracenus et iu
deus in pſenti. forte iam in dei pui
dentia poteſt eſſe de numero ſaluā
doꝝ. Unde licet etiam modo tu es
bonus. neſcis tamē vtrū in preſci
entia dei ſis de numero damnādo
rum. Eccēs. ix. Sunt iuſti atq3 ſapi
entes et opera eorum in manu dei.
et tamē neſcit homo vtrum amore
an odio ſit dignus. Multi enī ſūt
qui viuūt in magna caſtitate vite
ſue: et tamen non ſunt de numero
ſaluādorum et ecōtra. Legitur in vi
tas patrū. Qz quidam latro venit
ad quēdam eremitam. Require in
ſermōe. Stipendia peccati mors.
etc. Supbia exterior cōſiſtit in mł
tis. Primo in ſupbo et ſuperfluo or
natu veſtimentorum. in edificijs
pompoſis et in mḡna potentia. Di
citur. iiij. Reguz. ix. Qd iehu venit
ad iezabel quo audito iezabel de
pīnxit ſe ſtibio et ornauit ſe veſtib⁹
precioſis et caput ſuuz et aſcendēs
turrim pſpiciebat p feneſtram.
quā cum vidiſſet iehu iuſſit eam
precipitari qd et factū eſt et ſic con
culcata equorū vnguibus interijt
Per iezabel anima ſupba intelli
gitur que ornat ſe veſtibus vt ab
hominib⁹ plus ametur et honoret
et aſcendit turrim ſuperbie alios
cōtemnendo et reſpicit p feneſtrā
ſe oſtendēdo. quam cum viderit ie
hu .i. de⁹ mādat eaz precipitari de
turri. id eſt de ſupbia: vel de ſuper
ba vita. per ſeruos ſuos .i. angelos
ſanctos que cadens in terram .i. in

infernū conculcatur. p equos .i. de
mones et ſic interijt. Cōtra hanc
ſupbiam .ſ. ſupfluū ornatuz poſſu
mus accipe exempla. primo in p̄
mis parentib⁹ quib⁹ fecit domin⁹
tunicas de pellib⁹ animaliuz mor
tuorū vt ſemper cogitarent ſe eſſe
morituros. potuiſſet eis feciſſe ve
ſtes de ſcharlaco: vel alias valde
nobiles .ſ. ſerico: ſed noluit. Exem
plum in iohāne baptiſta qui ha
buit veſtimentū de pilis cameloꝝ
Item de beata virgine que vt dicit
Criſ. ſuper Math. Vix habuit vni
cam tunicā non ad ornatū corpis
ſꝫ ad tegumentū nuditatis. Mag
na fatuitas eſt q̄ homo ſtudet or
nare corp⁹ a vermib⁹ corrodendū
et non animā eternaliter victuraz
et nunq̄ morituram. Sed heu multi
ſtudēt plus ornare exteriora q̄m
interiora .ſ. domus ſuas q̄ animaz
ſuam. Exemplū legitur de quodaz
rege qui fecit magnuz cōuiuium
cunctis principib⁹ ſuis et non erat
in domo ſua angul⁹ quin eēt pur
pura coopertus et fuit quidaz phs
inuitat⁹ qui cuz vellet expuere cir
cuiſpexit vndiq3 et vidit omnes pa
rietes ornatos ſerico et pauimen
tum tapetis et non habēs locū vbi
expueret expuit in faciem regis
iuxta quē ſedit. Cum ſerui vellent
irruere in eum nō pmiſit rex: ſed
queſiuit: quare hoc feciſſet. Qui
ait. Vidi omnia loca purpura et
auro ornata et non inueni locum
immūdiorem q̄ faciem tuam. Qd
audiens ipſe rex cōpunctus eſt et
humiliauit ſe. Item ſuperbia exte

tio: ſit in magnis ⁊ ſupfluis edifi
cijs i quibꝰ breui tempe morabū
tur ⁊ non cogitant vbi ꝑpetue ſūt
moraturi· vñ apl'ſ Heb. xiij. Non
habemꝰ hic manētem ciuitatē: ſꝫ
futurā inquiramꝰ. Legitur eñi de
alexādro magno. Cūqꝫ totū mun
dū cū magna ſupbia circuiret ve
nit in quādā inſulam in qua inco
le illiꝰ non vtebantur veſte: ſꝫ pelli
bus mortuoꝝ animaliū· nec ha
bebāt domos: ſꝫ in cauernis terre
hitabant. Cuiꝰ cām cum q̄ſiuiſſet
rn̄derūt· Scimꝰ qꝛ morituri ſumꝰ et
neſcimꝰ vtꝝ hodie vel cras. q̄re er
go corpꝰ qđ cibus eſt vermiū mł
tum ornare deberemꝰ ⁊ cur mḡna
edificia faceremꝰ cum hic diu ma
nere nō poſſumꝰ Qđ cum audiſſet
rex dixit. verū dicitis. vos pruden
tes ⁊ ꝓuidētes homies eſtis. petite
a me q̄cquid vultis ⁊ dabo vobis.
Qui dixerūt. da nobis hoc vt non
opteat nos mori. Qui rn̄dit. Quo
dabo vobis hoc. cū ſum met mori
turꝰ At illi dixerūt. Miramur ſtul
ticiā tuam ſcis te moriturū ⁊ cum
tanta ſupbia viuis ⁊ carneꝫ tuam
taliter veſtis vermibꝰ tradendam.
Rogemꝰ.

Dñica. xij. F. cxxix.

Fiduciā habeꝰ

per xp̄m ad deū. ij. Coꝛ. iij
In verbis iſtis oñdit nobis apl's
in quo fiduciā ⁊ ſpem nrām habē
debemꝰ. ſ. in deū patrem ōipotēn
tē. dicit ergo fiduciā ⁊ ſpem hēmꝰ
vl hēre demus ad deū pꝛēꝫ ꝑ xp̄m

q̄ aduocatꝰ noſter eſt apđ pꝛēm
ſuū: qꝛ ipſe interpellat ꝓ nobis p̄.
Jo. ij. Aduocatū habemꝰ apđ pa
trem xp̄m iħm iuſtū. Bern. ſecuꝝ
acceſſuꝫ hēs ad deū o hō. mr̄eꝫ ha
bes ante filiū. filiū ante pꝛēm. Mr̄
oñdit filio pectꝰ ⁊ vbera. Filiꝰ oſtē
dit patri latus ⁊ vulnera. non p̄t
ibi eſſe aliq̄ repulſa vbi tot amo
ris ↄcurrūt inſignia. Ideo fiduciā
noſtrā debemꝰ ponere in dño. ⁊ nō
in aliqua alia creatura Quidā ſūt
qui ponūt fiduciā ſuam ⁊ ſpem in
bonis temꝑalibꝰ. ꝓuer. xi. Qui cō
fidūt in diuicijs corruent. iuſti aūt
quaſi virens folium germinabūt
Job. viij. Sicut tela araneaꝝ fidu
cia eiꝰ. ſic q̄ ↄfidūt in diuicijs ſuis
Greḡ. Erras ſi putas iſta tēpalia
duratura q̄ ꝑ tot manus trāſierūt
Quid ↄtigit illi diuiti qui fiduciā
ſuā poſuit in bonis ſuis ⁊ diuicijs
Luc. xij. Dixit ihēſus diſcipulis ſu
is Cauete ab ōi auaricia: qꝛ non
in abūdantia cuiuſquaꝫ vita eius
ex hijs que poſſidet quaſi diceret
Nullꝰ poteſt vitam ſuaꝫ ꝓlongare
ex hijs que poſſidet. ſ. bonis tēpo
ralibꝰ. Et dixit ſimilitudinē homi
nis cuiuſdā diuitis. cuiꝰ ager vbe
res fructꝰ attulit ⁊ cogitabat intrā
ſe dicens. q̄d faciā: qꝛ nō habeo
vbi cōgregem fructꝰ meos ⁊ dixit
hoc faciaꝫ. deſtruā orrea mea ⁊ ma
iora faciaꝫ vt cōgregem ōia que
nata ſunt mihi. ſcꝫ bona mea ⁊ di
cam anime mee. Anima mea ha
bes multa bona poſita in ānos plu
rimos requieſce bibe ⁊ comede ⁊ ait
illi deus. Stulte regiſti hac nocte

repetent a te dyaboli animā tuam
que ꝯgregaſti cuius erūt. ⁊ ſic il
le qui ſpem ſuā poſuit in diuicijs
ſuis. nocte illa reb9 ⁊ anima eſt ꝑ
uatus vn̄ dicūt damnati. Sap. v.
q̄d nobis ꝓfuit ſuꝑbia quid diui
tiarū iactantia. quid ꝯtulit nobis
mūdus. ⁊ oīa tranſierūt velut vm
bra ⁊ nihil ſeq̄tur hominē ex om
nib9 bonis ſuis niſi vilis pannus
in quo vix voluitur. Jō monet nos
xp̄s Lu. xvi. Facite vobis amicos
de mām̄ona iniquitatis. In cuius
figura dicitur Gen̄. xli. Q2 ioſeph
ſciēs imminere cariſmatū tempa.
tempe felicitatis ꝯgregauit mul
ta bona. ſ. annonam in orrea ſua: ꝑ
quā poſtmodū totam terram egi
pti ſuſtētauit. Per ioſeph intelli
gitur hō ſapiens qui tempe felici
tatis vꝙ̄ diu vixerit in hac vita re
plet orreu; v manꝰ pauperum: q2
q̄cquid illic reponit tempe famis
inueniet. vn̄ beatꝰ laurentiꝰ dixit.
Nā facultates quas req̄ris in cele
ſtes theſauros manꝰ pauperū; de
portauerūt. Quidā vero ꝯfidunt
plus amicis ſuis q̄ꝫ domino iheſu
xp̄o. Cōtra quos dicit Jhere. xvij.
Maledictꝰ homo q̄ ꝯfidit in hoīe ⁊
ponit carnē brachiū ſuū ⁊ a do mi
no recedit cor eius. Ps. Bonū eſt
ꝯfidere in domino. Legit̄ Daniel.
xiij. Q2 ſuſāna fuit derelicta ab oī
bus amicis ſuis ⁊ fuit iniuſte iudi
cata ad mortē: ſ3 q2 ſpem ſuam po
ſuit in domīo. Jdeo miſit dn̄s ꝓphe
tam q̄ liberauit eā de piculo mor
tis ⁊ infamia. Per ſuſannā q̄libet
ꝯfidens in domīo intelligitur qui

exaudiet̄ ⁊ liberābitur ab oībus
tribulacōib9. Spes inquam xp̄i
non ꝯfundit ſm apoſtolū ad Rō.
v. Jdeo q̄libet poteſt dicere cū ꝓphe
ta. In te domie ſperaui non ꝯfun
dar in eternū. Exemplū in britan
nia maiori erat quidā rex nomie
leuir habēs tres filias ⁊ dixit pri
me filie. diligis me. Que reſpōdit
pater ſuper oīa diligo te ⁊ illam
nobiliter deſpōſauit. Similiter q̄
ſiuit a ſecūda. que cū ſicut prima
rn̄diſſet. fecit ei ſicut prime fecerāt
Cūq3 quereret de tcia filia diligis
me. ⁊ Rn̄dit pater q̄ꝫ tu3 habes tan
tū vales ⁊ tantū te diligo. Indig̃tꝰ
pater ⁊ minꝰ dilexit eā ⁊ iurauit
ꝙ nō daret ei aliq̄d de regno ſuo.
Quidā autē rex francie ꝓpter pul
chritudiem ſuā duxit eā. Cū autē
pr̄ diuiſiſſet ſtatum ſuū ⁊ regnū du
ab9 filiab9 tali ꝯdicōe ꝙ eū q̄ꝫdiu
viuēt ſuſtētarent. Aliq̄ꝫto tpe mo
ratꝰ eſt cum vna q̄ cepit hīe tediū
ſui. dixit ꝙ etiā ꝑgeret ad ſororē;
ſuā. q̄ cum eū aliq̄t dies tenuiſſet
eū tranſmiſit eū ad terciā quā mi
nus dilexit ⁊ cui minꝰ dederāt ⁊ illa
eū caritatiue ꝑtractauit. Moralit̄
ꝑ primā ſororem ſignificat̄ amor
que3 q̄s h3 ad diuitias. ꝑ ſcd̄am
amor ad amicos carnales. Jſte ho
minē cito deſert. Per terciā ſig̃tur
mia que eſt comes defunctoꝝ. Qui
dā ꝯfidūt in viribꝰ corpis ſui pluſ
q̄ꝫ in deū ſiue in iuuentutē ſuā ⁊ ili
co corruēt. Cōtra quos dicit̄ Job
xxxij. Neſcio q̄ꝫdiu ſubſiſtā. etiam
neſcit hō finem ſuum. Bern̄. nihil
certius morte nihil incertius hora

mortis. Exemplũ in goliad .p̃. Re. x
vij. Qui fuit de genere gygantum.
longitudine sex cubitoꝝ ⁊ palme
⁊ tamen fuit deuict⁹ per dauid q̃
uis cõfidebat in fortitudine corpo
ris sui ⁊ exprobrauit filijs israhel
q̃ essent serui philistinorũ ⁊ ꝓpo
suit eis nomathiã: ita q̃ ipse pu
gnaret ꝓ philisteis ⁊ filij israhel
eligerent vnũ qui pugnaret ꝓ eis
⁊ quorũ athleta vinceretur essent
aliorũ serui: ⁊ ꝓmisit rex saul da
tiuũ filiam suam quicũq; ꝑcuteret
eum. Tandẽ venit dauid habens
fundam lapidis ⁊ baculũ in ma
nu ⁊ ꝓcessit cõtra goliam ⁊ ꝯtem
psit eum golias ⁊ dixit. Nũquid
canis ego sũ. venis ad me cũ ba
culo. Cui dauid tu venis ad me in
armis ⁊ ego in nomine dñi venio
ad te. habebat golias galeã ereã
⁊ clipeũ ereũ ⁊ hastam ⁊ gladiũ.
Et ait dauid. Dabit te domin⁹ ho
die in manu mea ⁊ ꝑcutiã te ⁊ au
feram caput tuũ ⁊ dabo carnes tu
as volatilib⁹ celi ⁊ bestijs vt sciat
omnis terra: q̃ non in gladio vel
hasta saluat domin⁹: ⁊ ꝓiecit lapi
dem de funda ⁊ ꝑcussit eũ in fron
tem. primo secũdo ⁊ tertiõ. Lapide
ꝑcussit eum in eodẽ loco ⁊ deiecit
eũ ⁊ abscidit caput eius gladio
suo. ꝑ golyã intelligitur quilibet
homo qui cõfidit ꝓprijs viribus ⁊
cum vincit̃ a dauid qui interp̃ta
tur manu fortis ⁊ ꝑ deum occidit
eum quñ inuenit eum cõfidentẽ
in virib⁹ corporis vel in iuuentute
nam eque moriũtur iuuenes et se
nes. Exemplũ. Quidã vnũ iuuenẽ

militẽ habuit. q̃ cũ iret ad torne
amentũ transiuit ꝑ claram vallẽ
ad claustrũ sancti bernhardi vidẽs
ibi milites deo seruiẽtes. Cepit co
gitare q̃s esset finis vtriusq; mili
cie q̃ mors. depositis itaq; vestib⁹
militarib⁹ intrauit ordinẽ patre
nesciente. Cum pater intelligeret
⁊ minaretur destruẽ claustrũ: nisi
exiret ⁊ filio suo magna ꝓmisit di
cens. Reuertere fili dilecte ad secu
lũ donec ꝑueneris ad decrepitam
etatẽ. tunc te reddere poteris reli gi
oni. Respondit fili⁹ redibo ad te si
promittis mihi q̃ vnam cõsuetu
dinẽ que est in terra tua deponere
velis. pater annuit. Rñdit filius.
Cõsuetudo ẽst in terra tua q̃ eq̃li
ter omnes moriũt̃ iuuenes ⁊ senes
depone illam ⁊ tũc redibo. Tũc pa
ter ad se reuersus dimisit illum in
claustro non est ergo sperãdum:
vel ꝯfidendũ de longa vita. Quidã
confidũt in scientia ⁊ prudẽtia sua
plusq̃ in deo. Cõtra quos dicitur
ꝓuer. iij. Habe fiduciã in domino
⁊ ne innitaris prudẽtie tue. Tales
assimilantur vento ⁊ ventose sciẽ
tie que cor inflat. sicut dicit̃ .p̃. Co
rint. viij. Sicut etiam legim⁹ de sy
mone mago qui cum cõfideret in
scientia sua ⁊ volare vellet. Orante
beato paulo ⁊ imperante beato pe
tro corruit ⁊ crepuit medi⁹. Ihere.
xvij. Bñdictus vir qui confidit in
domino ⁊ erit domin⁹ fiducia eius
sed q̃ magis ꝑsumit cõtinget illi
sicut legitur de syzara q̃ cum ꝓcede
ret ad pugnam cõtra populũ cũ
magno exercitu. perterruit eũ dñs

⁊ nocte fugere cepit cuꝫ oīm popu
lo ſuo ⁊ ecce mulier iahel ſtans in
hoſtio domꝰ ſue vocauit ipm̄ in do
mū ſuam. At ille peciȷt ab ea bibe
re aquā que dedit ei potū lacteum
⁊ cooperuit eum pallio. qui cuꝫ ia
ceret apud eam ſecurus. Illa acce
pto clauo ⁊ malleo ꝑcuſſit euꝫ ꝑ
tempa ⁊ mortuꝰ eſt. Per ſyzaram
intelligit̄ homo fugiens peccatuꝫ
⁊ intrās in domū falſe ſecuritatis
putans ſe iam eſſe ſecurū ⁊ nunꝗ̄
īfeſtetur ab eis. venit iahel .i. tem
ptatio carnis vel dyaboli ⁊ pūgit
ei clauū .i. mortale pcm̄ in caput
eius .i. in cōſcientiā ſuam ⁊ ita mo
ritur eternaliter. Rogeꝰ

De eodem. ſ. cxxx.

SOlutū eſt vin
culū lingue eius ⁊ loque
batur recte. Mar. vij. Per ſurduꝫ
iſtum ⁊ mutuꝫ intelligit̄ peccator
exiſtēs in pcō mortali. qui eſt ſur
dus ad audiendū verbū dei ⁊ mu
tus ad loquēdum laudē dei. nam
ſi laudare vellet deū non eſſet deo
acceptum. Eccī. xv. Non eſt ſpecio
ſa laus in ore pctōris .i. non eſt deo
accepta. Et quia ſurdꝰ eſt nolens
audire p̄cepta dei. deꝰ non exaudit
oracōnem ſuam. Prouer. xxi. Qui
obturat aurem ſuaꝫ ne audiat le
gem dei oratio eiꝰ erit execrabi
lis. Job. ix. Scimus ꝙ peccatores
non exaudit deus: ſed quādo pec
cator humiliter cōfitetur peccatū
ſuum. tūc ſoluitur vinculū lingue
eius. ita ꝙ laus ⁊ oratio ſua ſunt
deo accepta. vnde dixit dauid poſt
ꝙ̄ cōfeſſus fuit ⁊ egiſſet peniten
ciam. Dirupiſti domie vincula mea
tibi ſacrificabo hoſtiā laudis. In
hoc ꝙ dediſti mihi gratiā cōfiten
di peccatū meuꝫ: mō tibi ſacrifica
bo hoſtiam laudis: ꝙ modo laus
mea ⁊ ſacrificia mea tibi ſūt acce
pta: ⁊ nomen domini inuocabo in
orōibꝰ meis ꝙ mō exaudis. Cum
autē mutus incipet loqui loq̄ba
tur recte ſic pctōr qui vult confite
ri peccatū ſuum debet recte cōfiteri.
Sciendū autem ꝙ ad hoc ꝙ cōfeſ
ſio ſit recta ſūt multa neċaria. Pri
muꝫ eſt ꝙ ſit integra ita ꝙ pctōr
nullū pcm̄ ſcient̄ in corde ꝛtineat.
Tren. ij. Effunde ſicut aquā cor tu
um in ꝯfeſſione .i. q̄cquid eſt i cor
de tuo effunde totaliter ſicut aqua
effunditur de vaſe. Et nota non di
cit ſicut oleum: ꝙ oleuꝫ nō poteſt
effundi niſi maneat aliq̄d de pin
guedine in vaſe vaſi annexū. Sic
faciūt illi qui ꝑtem ꝯfitetur ⁊ ꝑtē
reſeruant. nec dicit ſicut mel ꝙ in
vaſe relinquit̄ dulcedo qū effuſuꝫ
eſt mel. Tales ſunt qui cogitant
ꝑ delectacōem p̄teritoꝝ peccatoꝝ.
Nec dixit ſicut vinū qđ relinq̄t in
vaſe odorem. Tales ſunt qui poſt
cōfeſſiōeꝫ libenter audiūt loqui ⁊
loquūtur de pctīs. Nec dixit ſicut
lac. ꝙ relinq̄tur color lactis in va
ſe: et tales ſunt illi q̄ retinēt geſtꝰ
⁊ mores ⁊ verba pctōꝝ. Dicit autē
ſicut aqua q̄ ſic effundit̄ ꝙ nō re
manꝫ in vaſe ſapor vel odor vel co
lor nec aliq̄d. Sic debet homo con

fiteri totaliter ⁊ ſe totū ad deum ꝯ
uertere ꝙ poſtea nec cogitare nec
audire nec loqui de peccatis velit
nec aliqđ ſignum ſiue in geſtu ſi
ue in inceſſu in ludis ſiue ī diſſolu
tionib⁹ velit exercere: ſꝫ ſe totū deo
dare. Tales qui ſuam cōfeſſiōem
dimidiarē ſolent. ſunt figurati per
nūcios dauid. ij. Re. x. Quib⁹ anon
rex āmonitarū preſcidit mediam
partē veſtium vſqꝫ ad nates. ⁊ ra
ſit dimidiā partem barbe ⁊ illis
ſic turpiter deformatis non licuit
venire ad pſentiam dauid. Sic il
li qui mediā partem peccatorū cō
fitētur deformes ſunt in conſpectu
dei ⁊ non poſſunt venire ad pſenti
am veri dauid regis eterni. Pona
tur ei ꝙ homo omnia peccata ſua
cōfiteatur. ſolūmodo tamē vno re
tento nō ꝓdeſt ſibi cōfeſſio. Exem
plū. mulier quedā audiens ꝙ la
crima lauat animā. verecūdabat̄
cōfiteri vnum grande pctm̄: ſꝫ ꝓ eo
multū flebat ⁊ ieiunabat ⁊ mace
rabat corpus. Ter in ſeptimana
ieiunabat. ciliciū portabat. ⁊ ele
moſinas dabat. ſepius cōfiteba
tur excepto illo peccato ſolo. Quā
quidā ſacerdos vidit orantē in ec
cleſia ⁊ ſup caput eius ſtabat dy
abolus tripudiās ⁊ gaudēs ⁊ am
mirat⁹ eſt ſacerdos ⁊ adiurauit de
mōem: vt ſibi cauſam illi⁹ leticie
manifeſtaret. qui ait. gaudeo ꝓpt̄
mortale peccatū qđ illa mulier in
ſe quindecim ānis occultauit ⁊ nō
audet cōfiteri. Tunc ſacerdos mo
nuit eam vt ꝯfiteretur. qđ cum fe
ciſſet vidit dyabolū ab ea receden
tem flentē ⁊ eiulantē. Secūdo con
feſſio debet eſſe feſtina. Eccī. xvij.
Viuus ⁊ ſanus cōfiteberis. Quare
feſtina ne tardaueris cōfiteri: ſꝫ q̄
dam ſunt qui nolūt cōfiteri niſi in
extremo ſicut fures qui cōfitentur
ſub patibulo. iſti ſepe decipiūtur.
Exemplū de quodā milite qui nū
ꝙ voluit cōfiteri quādo ſanus fuit.
cum autē iaceret in agone ⁊ roga
retur a religioſis vt cōfiteret̄. diu
tacuit: ⁊ poſtea clamauit voce ma
gna ⁊ lamentabili. fugite fugite
non poſſum cōfiteri: qꝛ tam mag
nus draco deglutiuit os meum in
os ſuum ⁊ ꝓpter pſītiam veſtram
nō poteſt me deglutire ⁊ nimis me
ledit ⁊ cum iterū exhortarent̄ eum
vt cōfiteretur. Rn̄dit nimis tarde
eſt ⁊ poſt paululū clamauit. Owe
data eſt ſentētia ſup me ⁊ ego va
do viuus ad infernū: ⁊ tunc omni
bus aſpicientib⁹ cum corpe ⁊ ani
ma eſt ablatus. Tercio cōfeſſio de
bet eſſe ꝓpria et nō alterius: ſed ꝓ
pria tua peccata cōfitearis. ꝓuer.
xviij. Iuſt⁹ prior accuſator eſt ſui
nō ꝙ alteri⁹ peccata cōfiteatur. pš
Dixi cōfitebor aduerſū me iniuſti
ciam meā. non alteri⁹ non alieno
imponas peccatū: ſꝫ tibiipſi. Noli
cōfiteri ſicut adam qui dixit Muli
er quā dediſti mihi decepit me: ⁊
ſic cōfeſſus fuit pctm̄ eue. Et eua
ſup ſerpētem poſuit pctm̄. Hic in
iūgitur cōfeſſio ꝓpria ⁊ vera. Quia
ſi adam pctm̄ confeſſus fuiſſꝫ me
lius habuiſſet. Sed adhuc multi
ſunt qui dicūt in ꝯfeſſione. Talis
induxit me. alias nō feciſſem. qui

dam dicūt. diabolus dedit mihi cō-
ſiliū ꝙ tale peccatū cōmiſi. Quibꝰ
dicit Augꝰ. Dimitte ſathanā ⁊ ac-
cuſa te vt accuſatiōe tua veniā me-
rearis. expectans illū accuſare qui
nō habet veniā. teipm̄ accuſa ⁊ in-
uenies indulgētiam. Dicitur enī
Exo. xiiij. Quod pharao ꝑſequens fili-
os iſrł ſubmerſus eſt in mari ru-
bro cū exercitu ſuo. p pharaonē in-
intelligit̄ dyabolꝰ qui cū vniuerſis
vicijs ſubmergit̄ in amaritudine
ruboris ꝯfeſſionis. Exēplū ꝗdam
puella libēter coreas viſitare ꝯſue-
uit. ꝗdam die cū iret ad coreā oc-
currit ei dyabolꝰ in ſpecie hūana
dicēs. puella. vide quo vadas.
ꝙ in poſteꝝ nō peniteas. Illa in-
dignanter r̄ndit. ꝗd ad te quo
vadā. ſimiliter fecit ſcđo ⁊ terciō: ⁊ tā-
dē fuit impgnata ⁊ ab ōibꝰ ami-
cis ſuis deſpecta. Cū accuſaret eā
oēs dixit dyabolꝰ ꝯſuluit mihi ꝙ
hec facerē. ſtatim affuit diabolꝰ di-
cēs. Tu mentiris. ego ꝓhibui ⁊ p-
monui tribꝰ vicibus te: ⁊ non au-
diſti me. Quarto ꝯfeſſio debet eē nu-
da ⁊ nō palliata. puer. xxviij. Qui
abſcōdit ſcelera ſua nō dirigetur. ſ.
ad vitā eternā. qui autē ꝯfeſſus fu-
erit ⁊ reliquerit ea miam ꝯſequetur.
Noli ergo pctīs tuis facere palliū
ſicut ſaul q accuſatꝰ a ſamuele de
inobediētia ⁊ auaricia eo ꝙ pepe-
cit melioribꝰ pecoribꝰ et amalech
regi quem dn̄s iuſſerat occidi. qn̄
tūc debuit cōfiteri inobediētiam ⁊
auariciā excuſauit ſe dicēs. Pep-
ci melioribꝰ pecoribꝰ: vt immolarē
dn̄o deo ⁊ ideo ꝙ pctm̄ ſuum palli-
auit a dn̄o eſt abiectus. p. Re. xv.
Nō ſic faciendū eſt: ſꝫ homo debet
cōfiteri peccatū ſuum ſicut cōmiſit
ꝙ ſacerdos ita bene itelligat ſicut
cōfitens. pſ. Delictū meū ꝯgnitū
tibi feci ⁊ iniuſticiā meam nō ab-
ſcondi. Glo. qn̄ homo detegit. deꝰ
tegit. qn̄ homo tegit ⁊ abſcondit
deꝰ non ignoſcit. Augꝰ. Cum hō
tegit deꝰ denudat. Exemplū. Cum
ꝗdam mulier multū caſta filium
quē male genuerat occidiſſꝫ ⁊ nul-
lus hoc ſciret. dyabolꝰ volens eā
īfamare in ſpē cuiuſdā magni ma-
giſtri poſuit ſe in ſeruitio epi ⁊ cū
multa p dixiſſet ⁊ oīa ꝯtigiſſent.
Accuſabat dn̄am ſuā de facto illo.
Illa citata ē ad curiā epi. ⁊ pmo
cōfeſſa eſt peccatū ſuum ⁊ cum cō-
paruiſſꝫ corā epō queſiuit ab illo
ꝗd de illa dn̄a ſciret. r̄ndit nichil
de iſta ſcio: ſꝫ de illa que morat̄ in
tali loco ⁊ ait epſ ⁊ hec eſt illa. At
ille de iſta nihil ſcio. Si de ea aliqđ
dixi penitꝰ ignoro. Cui epſ ergo
mētitus es. Et ſtatī corā omnibꝰ
hoibus cū ſtrepitu mgnō receſſit
⁊ ita peccatū ſuum qđ ipſa nuda-
uerat in cōfeſſione deꝰ texit. Quīto
cōfeſſio debet eſſe pia vt cū ſpe ve-
nie ꝯfitearis. Cōfeſſio enī obtinet
remiſſiōem oīm̄ peccatoꝝ. p. Io.
p. Si cōfiteamur pcā noſtra deꝰ fi-
delis ⁊ iuſtꝰ eſt vt nobis remittat
ea. Noli ergo cōfiteri cum deſpera-
tiōe. ſicut iudas qui penitētia du-
ctus retulit. xxx. argenteos dicēs.
Peccaui tradēs ſanguinē iuſtum
vera fuit cōfeſſio hec: ſꝫ impia ꝓpt
deſperatiōem ꝓpter quā laqueo ſe

ſuſpẽdit. Iheronimꝰ dicit q plus of-
fendit iudas deũ p deſperatõnem
q̃ p traditõnem. Nullꝰ ergo debet
deſperare q̃ntumcũq3 etiam pecca-
uit. Exemplũ quidã magnꝰ latro
vidit quoſdã religioſos p̃tereun-
tes ſiluã in qua latitabat ⁊ mul-
tũ cõpunctꝰ cucurrit poſt eos vo-
lens cõfiteri. At illi fugerũt timen-
tes: ⁊ ipſe ſequẽs poſt eos cecidit
de rupe ⁊ fracto collo expirauit.
Tũc demones volebãt accipe ani-
mã ipſius: ſ3 beata virgo liberauit
eũ dicẽs. hec eſt ſentẽtia filij mei.
Talẽ te iudico qualem te inuenio
Sexto cõfeſſio debet eſſe pura: vt
intẽdas amplius pctã dimittere
p̃. Eſdre. x. Vos trãſgreſſi eſtis ⁊
nũc confeſſiõem date deo veſtro ⁊
facite placitũ eius. Si enĩ in infir-
mitate vel neceſſitate vel in q̃dragesimã
cõfiteris ⁊ intẽdis iterũ peccare tũc
cõfeſſio tua non eſt pura. Noli er-
go cõfiteri ſicut pharao qui cũ fla-
gellatꝰ eſſet a domino dixit. Pecca-
ui: vere dominꝰ iuſtꝰ eſt ⁊ ego ⁊ po-
pulus meꝰ impij ſumꝰ. hoc dixit
⁊ tñ domino obedire nõ intendit.
quotiẽs flagellabat totiẽs pmit-
tebat ſe velle dimittere pplm ⁊ po-
puli dei: ſ3 ceſſante plaga nõ dimi-
ſit ⁊ ideo cum ſuis eſt ſubmerſus.
Rogemꝰ

Dñica. xiij. F. cxxxi.

Abrahe dicte

ſunt pmiſſiões ⁊ ſemi eiꝰ.
Gal. iij. Nota q dñs pmittebat ſi-
ue pmiſit abrahe terrã lacte ⁊ mel-
le fluentẽ ⁊ bñdictõem: qz fuit obe-
diens mãdatis ſuis. Precepit enĩ
ei dominꝰ vt egrederet de terra ſua ⁊
de cognacõne ſua ⁊ q circũcideret
ſe cum õni domo ſua ⁊ q filiũ ſuũ
ei immolaret. Omnia quecũq3 ei p̃-
cepit fideliter adimpleuit ⁊ ideo p-
miſit ſibi terrã lacte ⁊ melle fluen-
tem. p quã ſignificat vita eterna
que pmittitur abrahe ⁊ ſemini eiꝰ
⁊ õnibꝰ imitatoribꝰ ſuis. ſ. dei man-
data ſeruãtibus. vñ dixit dominꝰ
iudeis Io. viij. Si filij abrahe eſtis
opa eiꝰ facite. q. d. Mandata mea
ſeruate ſicut abraham fecit ⁊ ha-
bebitis terrã pmiſſionis ⁊ vitam
eternã: ⁊ hoc idem dicit dominꝰ Ma-
t. xix. Si vis vitã ingredi ſerua mã-
data dei. Sũt autẽ decem mãdata
dñi. Primũ eſt nõ habebis deos
alienos. Iſtud dupliciter exponit.
Primo ſic nõ adores deos alienos
⁊ non debes credere in aliquã cre-
aturã aliam q̃ in deũ. Cõtra hoc
faciũt incantatores. paganus. iu-
deꝰ. hereticus. ⁊ omẽs qui credũt
in fantaſmata que de nocte ſolent
ambulare. Legit de ſancto Germa-
no. Qui dũ quadã nocte eſſet hoſ-
pitatus in quodã hoſpicio. de ſero
vidit pparari vnã menſam. Cũ
q̃reret cauſam dixit hoſpita q bo-
nis mulieribꝰ que de nocte incede-
bant p domũ illam pararetur men-
ſa. vnde vir ſãctꝰ de nocte vigilãs
demones in forma humana vidit
aduenisse. Surrexit adiurans de-
mões ne recederent. Excitauit omẽs
de domo ⁊ queſiuit ſi illas pſonas
agnoſcerent. qui reſpõderũt q ſic
addentes q vicini eorum eſſent.

Tūc miſit ad domos vicinoꝝ ⁊ in
uenti ſunt in locis eoꝝ: ⁊ tūc ꝯfeſ
ſi ſunt demones deceptiōes ſuas ⁊
euanuerūt. Scḋo exponit̄ ſic. Non
habebis deos alienos .i. nullā rē
diligas pluſq̄ deum: q: ſicut dicit
Aug. Quicq̄d homo diligit ſupra
deū hoc eſt eius deus Cōtra hoc fa
cit auarus qui plꝰ diligit bona tē
poralia q̄ deum. qui .ſ. cōtra deum
bona tēpalia adquirit. Exemplū
in ciuitate pariſieñ quidā diues
mortuꝰ debebat condiri .v. ſepeliri ⁊
extractis viſceribꝰ non inuenerūt
cor eius ⁊ ſtupefacti queſierūt a q̄
dam mgr̄o. Si homo poſſꝫ vincere
ſine corde. Rñdit q͂ non. Sꝫ q: ſcri
ptū eſt in euāgelio. vbi theſaurꝰ
tuꝰ ibi ⁊ cor tuum erit. Sic cor aua
ri querat̄ ſupra pecuniā ſuā ⁊ ibi
forte inuenit̄. qḋ ſepius factū eſt
ſicut etiam in iſto. Item cōtra hoc
p̄ceptum faciūt iſti om̄es qui plꝰ
diligūt vxores ⁊ filios q̄ deū. qui
potiꝰ bona ſua contra deum adqui
runt q̄ q͂ eos egere videāt. Legit̄
q͂ cum quidā milites a quodam
vſurario pecuniā mutuarent: ⁊ vi
diſſent gloriā eius quam habuit
in diuicijs. ⁊ liberis vxore ⁊ in om̄i
bus. cōmendabāt eū ⁊ om̄ia que
habuit: ⁊ rñdit vſurariꝰ militibꝰ
Si deꝰ dicēt mihi dimitte illa que
hēs in hoc ſeculo ⁊ intra in regnū
celoꝝ ego hoc nō facerē. Cūq̄ mi
lites ad hoſpicia ſua reuerſi fuerīt
mane audiūt pulſare campanas
pro illo: q: illa nocte ſubitanea mor
te pieāt. Et dixerūt. Ecce diues ille
q̄ui celū ſpreuit om̄ia ſua bona vſ

q̄ ad obulū pdidit. Sic om̄s pti
bunt qui bona tpalia vxores ⁊ fili
os pluſq̄ deum diligūt. Exemplū
Legit̄ q͂ cum q̄dam vulpes fameli
cus intraſſet p feneſtrā vnū cella
riū in quo porci mactati fuerūt ⁊
vulpes tantū comedit q͂ nō pote
rat exire feneſtrā p quā intrauit.
⁊ trāſeūte aſino quodā peciīt vul
pes ab eo cōſiliū p quē modū ab
illa captiuitate poſſet liberari. Rñ
dit aſinꝰ. dñe vulpes p quē mod
intraſtis. Qui expoſuit ordinē rei
geſte. Et aſinꝰ dixit ei. reddite que
tuliſtis ⁊ egredie mini. Cui vulpes
ſi rēd dere voluiſſē nequaq̄ huc in
traſſem. Per vulpem q̄ intelligit̄
raptor vel fur vel vſurariꝰ qui ꝯſu
lit aſinū .v. religioſū ⁊ pbū ⁊ cetrā
patent. Secūdū p̄ceptū eſt. Non
aſſumes nomē dei tui inuanū. hoc
exponit̄ dupliciter. Prio nō aſſu
mes nomen dei tui inuanū .v. deo ⁊
ſāctis eiꝰ vouere qḋ non velis red
dere: q: ſcribit̄. Vouete ⁊ reddite.
Exemplū ḋ britone q̄ debebat vac
cām cum vitulo ad forū ducere Cū
q̄ eſſet in mari ⁊ tēpeſtas mḡna
inſurgeret. ait. O ſancte michael
adiuua me ⁊ ego dabo tibi vitulū
Cūq̄ euaſiſſet dixit. Sācte micha
el ego euaſi mō nihil tibi dabo: ⁊
ſtatim venit fluctꝰ maris et inuol
uit eū cū vacca ⁊ vitulo ⁊ ſubmer
ſus eſt. Et q̄ piculoſum ſit frange
re votū pꝫ: q͂ non p̄t abſolui p ſa
cerdotē ſimplicem: ſꝫ p ep̄m. Secū
do exponitur ſic. Nō aſſumes no
men dei inuanū .v. nō piurabis in
nomine meo. Valde piculoſū eſt

ꝙ homo aſſueſcit iurare p deū vel
ſanctā crucem vel p ſanctā mariā
vel p ſanctos dei. Eccī. xxiij. Jurati
oni nō aſſueſcat os tuū. Multi enī
caſus in illis. Exēplū. Quidā miles
habuit ꝯſuetudinē iurare per ocu
los dei. q̄dam die dū in alea ludē͡et
ꝛ ſic iuraret ceciderūt oculi ei⁹ ſup
aſſerē ꝛ cecus fact⁹ eſt. Et marie
piculoſū eſt iurādo manū ponere
ſup reliq̄as ſanctoꝝ. In hoc enī ꝙ
dexteraꝫ leuat manū. ſignificat̄ ꝙ
ipē in die iudicij a dextrā dei remo
uebit̄ ꝛ ad ſiniſtram collocabit̄.
Per duos digitos q̄s erigit. ſigni
ficat̄ ꝙ corp⁹ ꝛ animā dyabolo ꝯ
mittit. Per tres digitos depēdētes
ſignificat̄ ꝙ negat ſanctā trinita
tē. ſ. p̄rem ꝛ filiū ꝛ ſpm̄ſanctū. Exē
plū due puelle ſorores cuiuſdā pn̄
cipis francoꝝ ꝯqueſte ſūt regi ka
rolo de fratre ſuo ꝙ hēditatē eaꝝ
iniuſte poſſideret. Cūq3 iuraret p
corp⁹ ſublime dei ꝙ nihil q̄d eaꝝ
eſſꝫ poſſideret. crepuit medi⁹ ꝛ mi
ſerabilit̄ mortu⁹ eſt. Et illi nō ſolū
peccant q̄ iuramētū faciūt: ſꝫ etiaꝫ
illi q̄ iuramētum falſuꝫ ſcient̄ reci
piūt. Exemplū. Legit̄ ꝙ q̄dam ne
gauit alteri debita ſua ꝛ ille p ſen
tentiā iuris ꝓuocauit eū ad iurā
dū. Nocte illa ille ad iudiciū duci
tur ſūmi iudicis ꝛ dixit dn̄s: qua
re p̄miſiſti eū iurare quē ſciebas
falſum iurare. Rn̄dit: ꝙ negauit
mihi rem meā. Cui dn̄s. Meli⁹ eēt
ꝙ tu reꝫ tuā pdidiſſes q̄ȝ ille aiaꝫ
ſuam pdidit ꝛ iuſſit eū horribilit̄
flagellari ꝛ ille clamauit ꝙ omēs
euigilabant ꝛ inuenerūt in dorſo
ſuo veſtigia plagaꝝ ip̄ſi⁹ cū euigi
laret. Jō dicit Aug⁹. qui ꝓuocaue
rit hoīeꝫ ad iuracōem ꝛ ſcit eū fal
ſū iurare vel iuratuꝝ homicida ē.
q2 homicida corp⁹ occidit. ille aūt
animā. imo duas aīas. ſ. illi⁹ quā
iurare ꝓuocauerit ꝛ ſuā ip̄ſi⁹. Ter
ciū eſt. Sabbata ſanctifices. hoc ex
ponit̄ dupliciter. Prīo ſic. feſtiuis
dieb⁹ nullū pctm̄ ꝯmittas mōrle:
q2 tūc maius eſt pctm̄ vt fornica
tio ebrietas chorea q̄ȝ in alia die.
Aug̃. Melius eſt in dieb⁹ feſtiuis
arare q̄ȝ choriſare. Quid ḡ de ebri
etate erit vel fornicatiōe. Gregori⁹
dicit in dyalogo. Q2 quedam legi
tima a viro ſuo cognita in die dn̄i
co a dyabolo arripiebat̄ ꝛ multū
vexabat̄. Jtē de chorea exēplū. Pu
ella q̄daꝫ nulli feſtiuitati pterire vo
lebat qn̄ choreas freq̄ntaret. quo
dā die feſto cū laſſa de chorea redi
ret. ꝓiecit ſe in lecto ꝛ obdormiuit
ꝛ videbat̄ ei ꝙ eq̄tes nigri venirēt
ꝛ ad iudiciū in vallē tenebroſā de
portarent eā. Et dixit iudex. Hō cho
riſatrix eſt illa. purgate collū ei⁹
ꝙ poſſet cātilenas cātare. Et vnus
arripuit tedam ardentē ꝛ infixit p
os in guttur ei⁹ ꝛ exclamās ꝛ eui
gilauit ꝛ inuenit ſe totaꝫ exuſtā ꝛ
caro fruſtatī decidit de corpe ſuo ꝛ
pn̄tes nō valentes ſuſtinē fetorē
eius. tulerūt eaꝫ ad hoſpitale vbi
vouit deo ꝛ b̄te marie caſtitatē ſuā
ſeruarē ꝛ oēs delicias ſeculi fugere
ꝛ ſanata ē. Scdō exponit̄ ſic. Sab
bata ſcīfices .i. nō debes dieb⁹ feſti
uis opari opa q̄ ꝓhibita ſūt in iu
re nec p te nec p familiā tuam niſi

in nēcītate ⁊ de licētia ſacerdotis. Ex
emplū. Ruſticus q̄dam coegit pu
erū ſuū in die beate marie magda
lene arare. Et cū puer inuite hoc
faceret venit fulgur de celo ⁊ extin
xit boues ⁊ flāma cōbuſſit ruſticū
in pede. Cum autē ad eccām beate
marie magdalene veniſſ. fecit vo
tū ꝙ in dieb⁹ feſtiuis amodo neq̄
q̄ꝫ laborarē velle ⁊ ſanat⁹ ē. Wilhel
mus dicit in gloſa ꝙ mūitores ⁊
viatores ⁊ ſufferratores equoꝝ ſi
talia faciūt non ꝓpter queſtū ꝓpri
um: ſ; ꝓpter nēcītatē alioꝝ excuſan
tur a pctō alias non. Quartū eſt.
Honora p̄rem ⁊ matrē. Exponit
aūt dupliciter vno modo de patre
ſpūali. ſ. de ſacerdote vel ꝯfeſſore e⁹
p̄ceptis obediēdo: qꝛ dicitur Deut.
xvij. Qui ſuperbierit ⁊ nolens obe
dire imperio ſacerdotis morte mori
atur. ſ. eterna. Euſebi⁹ ceſarieñ di
cit in omel. Q̄d vobis a ſupioꝛib⁹
p̄cipit ita accipite ac ſi dei ore eēt
prolatū. Scdo exponitur de patre
⁊ matre carnalib⁹ quos debemus
honorarē ꝓpter remuneracōz. Exo.
xx. ⁊ Deut. v. Honora p̄rem ⁊ ma
trem tuā vt ſis longeu⁹ in vita tua
vñ ſequit̄ ibidem. Qui maledixerit
patri vel matri morte moriat̄. De
bem⁹ enī; honorare ſubueniēdo in
nēcītate. in ſenectute ⁊ in morte. Et
de hijs trib⁹ ponit valeri⁹ tria exē
pla. Primū eſt ꝙ q̄dā mulier no
bil̄ ob quoddā flagiciū fuit mor
ti adiudicata: ſ; iudex noluit eam
punirē morte ꝓpter honorē parentū
ſ; incluſit eā in carcere vt fame pi
reret: ⁊ filia ei⁹ que erat nupta de li
cētia iudicis q̄tidie viſitauit eam
Pri⁹ tñ diligenter pſcrutabat̄ ne
aliq̄d comeſtibile ſibi donaret. Sz
filia ſingul̄ dieb⁹ cum lacte v̄berū
ſuoꝝ mrēm alebat. Secundū exē
plū de Ciconia. q̄ qū ſeneſcit. filij
ponūt pntes in nidū ⁊ velut infan
tes iuxta ſe ponūt. fouēt ⁊ nutriūt
Terciū exemplū ponit dicēs. quī
dari⁹ rex fines ſcithaꝝ inuaſiſſ; ⁊
ſepulchra pntū ſuorū inuadē vel
let. miſerūt ſcithe ei lrām ꝙ dāna
vineaꝝ eq̄nimiter ferrent. Sz ſi ſe
pulchra pntū ꝯtingeret tūc vires
eoꝝ ſentiret. Itē de hoc req̄. fe. iiij.
añ leta. in F. Honora p̄rem ⁊ ma.
Q̄ntum p̄ceptū ei⁹ eſt. Nō occides
hoc exponit̄ multiplicit̄. Primo nō
occides facto ſicut cayn frēm ſuū;
abel occidit Geñ. iiij. Scdo nō occi
des volūtate. p̄. Jo. iij. Oīs q̄ odit
frēm ſuū homicida eſt. Qui hēr vo
lūtatē occidēdi fratrē ſuum ⁊ pri
mū ſi poſſet. homicida eſt: qꝛ dñs
accipit volūtatē p facto. Sicut pꝫ
in q̄dam exemplo. Quidā ſagitta
rius cū amiſiſſet pecuniā ſuam in
alea. irat⁹ ꝯtra deum ait. vtinā ſi
poſſem deū inficere vtiq; facerem
q̄ ita infortunatū me fecit ⁊ accep
to arcu direxit ſagittā in celū ⁊ ſa
gitta nō eſt reuerſa in terrā Alterā
die cū iterū luderet in alea. redijt ſa
gitta ⁊ cecidit ſup aleā ſanguine
cruētata In hoc apparet ꝙ dñs vo
luntatē illi⁹ p facto recepit Tercō
nō occides p negligētiā ſicut ma
li p̄lati ſuis ſubditis faciūt quos
non corrigūt: ſ; in aīa mori pmit
tunt ⁊ ſic eos occidūt Iſti ſunt ho

micide corā deo. ezech. xxxiij. Si ſpe
culator viderit gladiū ꝛ non inſo
nuerit bucina ꝛ popul⁹ ſe non cu
ſtodierit: venitq; gladius ꝛ tule
rit de eis animā. ſanguinē eius de
ſpeculatore requiraz. Per ſpecula
tores ſignificātur p̄lati qui debent
corrigere delinquētes. ſi pmiſerint
eos in aīa perire. dominꝰ requiret
a p̄latis ī die iudicij. Legit de Gal
frido clerico valenti. Cū eſſet ele
ctus eps recuſauit. poſt mortē ap
paruit cuidā ſancto viro oranti.
Cūq; quereret de ſtatu ſuo. rn̄dit
bene. Sz reuelatū eſt mihi a ſācta
trinitate q̄ ſi pmotus fuiſſem in
epm ego d̄ numero eſſez damnā
torꝝ. Re. in b. Redde racōem. Item
pr̄es ꝛ matres qui non corrigunt
pueros ſuos ꝛ pmittūt eos perire
homicide ſūt. Refert gregoriꝰ q̄ cui
quidā filium ſuū q̄nq; annorꝝ val
de diligeret docuit eū praue loqui
Re. dō. p. pꝰ octa. epħie in b. Nup
tie facte ſūt. Sextū eſt nō mecha
beris In hoc ſm Augꝰ. ꝓhibet om
nem ꝯcubitū illicitū ꝛ illorꝝ mem
brorꝝ illicitū vſum: ꝛ oēm illicitaꝫ
ꝯcupiſcentiam: ꝛ oēm carnis im
mūditiam. Et hoc p̄ceptū exponit̄
tripliciē. Primo ſic. Nō mechabe
ris excepto federe m̄rimoniali: vt
dicit gloſa. Secūdo ſic. Nō mecha
beris turpia cogitādo ꝛ in laſciuis
cogitacōnibꝰ delectando. ſeu etiaꝫ
ſenſibꝰ exterioribꝰ abutēdo Et con
tra hoc faciūt multi qui aliq̄n deo
ſeruiē in caſtitate decreuerūt ꝛ ad
huc in carnalibꝰ delectationibꝰ et
cogitationibꝰ ꝛ in ſpurcicijs dele

ctātur. In quo caſu ſemꝑ mortale
pctm̄ incurrūt. Si enī aliquis mo
roſe in cogitacōe carnali delectet̄.
etiā ſi nunq̄ eſſet volūtatis talem
turpitudinē faciēdi ī ope. adhuc
ſm Augꝰ. peccatū mortale icurrit
Tercio. Non mechaberis ope. co
gitacōe. volūtate. Qui viderit mu
lierē ad ꝯcupiſcendū eam iā me
chatꝰ eſt eam in corde ſuo Mat. v.
Exemplū. Iuuenis q̄dam hūit vo
luntatē peccandi luxurioſe ꝛ cum
eſſet in via nocte q̄daz puenit ad
pontē quendā fractū ꝛ nō potuit
eū ptrāſire. Statī affuit dyabolꝰ in
ſpē hūana in equo pallido dicēs.
Aſcēde retro me in equū. ego ducā
te ſm voluntatē tuā: ꝛ cū aſcendiſ
ſet p̄cipitauit eū in aquam ꝛ ſub
merſus eſt ꝛ ꝓpter malā volūtatē
dānatꝰ eſt. Septimū eſt. Non fur
tū facies. nec volūtate nec ope nec
ꝯſilio nec cōſenſu nec auxilio nec
fures ſuſtētando vel ſuſcipiēdo nec
male mēſurādo. Noīe furti intelli
gitur oīs vſurpatio illicita rei ali
ene, nec rapinā nec fraudez necv
ſurā conceſſit qui furtuz ꝓhibuit
Nam ſm Tuliū Furtū vel rapina
eſt ex auide mētis impetu violēta
aliarꝝ rerꝝ detractō. Et alienū vſur
pare q̄ nociuū ſit pꝫ p exemplū.
Comes q̄dam abſtulerāt ecclē me
tenſi quādaz poſſeſſiōem. decimo
āno pꝰ mortē ſuā vidit q̄daz religio
ſus raptꝰ eſt in ſpū ꝛ ductꝰ eſt ad
infernū ꝛ vidit in pfundo inferni i
ter flāmas ſcalam erectam ꝛ vidit
comitē illū deſcendentē p eā in pfū
dū ꝛ filios eius ꝛ nepotes eiꝰ deſun

ctos·eũ ſequentes p ordĩnẽ deſcen
dẽdo·Cunq̃ quereret ab ãgelo q̃ du
cebat euz·q̃re comes ille q̃ iuſtus
hõ videbat̃ in vita ſua·ſic puniret̃
Rñdit ꝓpter poſſeſſiõem quãdaz
quã abſtulerat ecclẽe meteſſi dãna
tus eſt ⁊ oĩs ſucceſſores ſui q̃ poſ
ſidẽt eaz ſequũtur donec reſtituãt
Jdẽo dicit̃ yſa·v·Ve q̃ ɔiũgitis do
mũ ad domũ ⁊ agrũ agro copula
tis·ſ·per furtũ ⁊ rapinã Ve inquã
erit vobis in inferno vbi ardebitis
in eternũ·Octauũ eſt·Nõ falſũ te
ſtimoniũ dices·Jn hoc ꝓhibet̃ oẽ
mendaciũ Quidã dicũt ꝙ curiali
ter mẽtiri non ſit pcm̃·Cõtra q̃s
dicit Aug⁹·Qui credit aliq̃d men
daciũ non eſt pcm̃ turpiter ſe de
cipit·Leuit̃·xix·Nõ mẽtiemini ne
q̃ decipiat vnuſquiſq̃ ꝓximũ ſuũ
Col·iij·Nolite mẽtiri inuicem·de
mẽdacio inuenies dõ·iij·p⁹ octa·
ep̃hie·Nõ falſũ teſtimoniũ dices
Exo·xx·⁊ deut̃·v·Quã dñs diceret
ad caym Vbi eſt frater tu⁹ abel·
Rñdit·Neſcio dñe ⁊c̃ ꝓpter hoc p⁹
modũ interfect⁹ fuit ab abimelech
p ſagittam: q̃ dicit Pſ·Perdes
oẽs qui loquũtur mendaciũ·No
nũ eſt·Non ɔcupiſces rem ꝓximi
tui·⁊ oẽm rem immobilẽ ⁊ mobi
lem Jta ſi poſſes tibi aptarẽ ꝙ nol
les facere nec p vidũ nec p fraudẽ
ſibi ſibi abſtrahẽdo·Caſſio·li·iiij·
Meli⁹ eſt eniz p̃ſentia bona ɔtẽne
re q̃ꝓ exiguo q̃ſitu ꝑpetua ɔmoda
non h̃ere·Quã piculoſũ ſit alienaz
rem appetere pꝫ·Exo·xiiij·vbi dici
tur ꝙ filijs iſrl̃ eductis de egypto
⁊ iam trãſeuntib⁹ mare rubꝝ ſicco

pede·Egipcij auaricia inductĩ·ſecu
ti ſunt: eos volentes ſpoliare ⁊ ad
terrã ſuaz reducere·Qui cũq̃ intra
rũt mare reduxit ſup eos dominus
aq̃s maris ⁊ ſubmerſi ſũt·Egipcij
ſignificãt auaros q̃bus nõ ſuffici
unt bona ſua: ſꝫ ſp volũt h̃ere pluã
Jſti ſbmergũtur in mari rubro·⁊
in amaritudie penaꝝ·Decimũ eſt
nõ deſiderabis vxorẽ ꝓximi tui·nõ
ouẽ non bouẽ·nec ſeruũ nec ancil
lam·⁊ oẽm rem mobilez Jſta duo
fere ɔcordãt·Vñ ſequit̃·Nec oĩa
que ei⁹ ſunt

De eodẽ. F·cxxxij·

Diliges dñm de

um tuũ·Deut̃·vi·vel·x·⁊
Mat̃·xxij·Diligere debem⁹ deum q̃
tuor mõis·Sicut viuẽs vitaz·ſicut
amic⁹ amicũ·ſicut fili⁹ p̃rez ⁊ ſicut
ſpõſa ſponſũ·Primo debem⁹ euz dili
gere ſic viuens vitã·De q̃ dicitur
Deut̃·xxx·Diliges dñm deũ tuũ at
q̃ obedies voci ei⁹ ⁊ illi adhereb̃·
Jpſe eñ eſt vita tua·Jo·xiiij·Ego
ſum via veritas ⁊ vita·Jpſe eñ de
dit hãc vitaz trãſitoriã: ⁊ ſi mãſeri
mus in eius dilectõe dabit nobis
eternã vitaz·Hugo·O homo cogi
ta ꝙ aliqñ non fueras ⁊ vt eſſe in
cipes hoc de dono dei accepiſti qui
vtiq̃ es Etſi nihil ampli⁹ dediſſet
pro eo tñ ſemp laudandus ⁊ dili
gẽdus eſſet Nũc ãt pl⁹ dedit q̃ nõ
dedit ſolũ ſimplex eſſe: ſꝫ pulchꝝ
⁊ ꝑpetuũ eſſe Jn quo homo excel
lit oẽm aliam creaturã terreſtrez·
Mãgno igit̃ debito obligatus es

a nihil habes qd ei retribuas niſi
tantū vt ipſum diligas. merito di
ligeret aliq̄s aliquē a quo habe
ret ſanitatē vni⁹ membri. Exēplū
habem⁹ in brutis animalib⁹ qui
dā naute cū applicuiſſent ad inſu
lam q̄ndam viderūt leonē trahi a
dracone violenter. Req̄. dō. ij. poſt
paſcha in f. Xp̄s paſſus eſt. Eru
beſcat ergo homo nō diligere deū
a quo habʒ corpus ⁊ animā ſi leo
dilexit eos qui eū iuuabāt ad vitā
multomagis eſt iſte diligēdus a
quo habem⁹ totā vitam nrām: q2
ſm apl'm Col. iij. vita noſtra ab
ſcōdita eſt cum xp̄o in deo. Scd'o de
bem⁹ diligere deū ſicut amic⁹ ami
cū. nā ipſe eſt fideliſſim⁹ amic⁹ no
ſter. Ipſe eñ exhibuit nobis ma
iorē amiciciā q̄ vnq̄ aliq̄s amic⁹
alteri. Jō dicitur Leuit. xix. diliges
amicū tuū .i. xp̄m qui tibi ſūmam
amiciciā tribuit ⁊ exhibuit ⁊ bñ
fideliſſim⁹ amicus dicit p̄t qui ſe p
amico ſuo ſuſpendi facit vt eum a
morte liberz: ſʒ mai⁹ eſſet ſi ſe p ini
mico ſuſpēdi pmitteret: ⁊ hoc fecit
xp̄s p nobis Joh. xv. Maiorē cari
tatē nemo habet vt animā ſuā po
nat quis p amicis ſuis. Bern. Sed
tu bone iheſu maiorē habuiſti di
lectōem: q2 tu animā tuā p inimi
cis poſuiſti. Rō. v. Cū inimici eſſe
mus recon. ſu. deo p mor. filij eius
Figurā hui⁹ habemus p̄. Re. xviij
vbi dicit Jonathas expoliauit
ſe tunica ſua qua indut⁹ erat ⁊ de
dit dauid ⁊ cētiqua veſtimēta vſq3
ad balteū. Per ionathā intelligi
tur homo qui ꝓpter dilectōē quā

habuit ad dauid .i. xp̄m. ſe denū
dauit xp̄s ⁊ mortuus eſt: q2 dicit
Tulius. Idē velle ⁊ idem nolle in re
bus honeſtis demū amicicia eſt.
Exemplū. Cum q̄dam ſublimaret
famulū ſuū ad tantam dignitatē
vt cuiuſdā regni curam cōmittēt
Qui cū fact⁹ eſſet potēs. inimicos
dñi ſui ɔtra phibicōē domini ſui
in domū ſuā ſuſcepit. Qd audiēs
rex iuſſit vt ſuſpēderetur. Cūq3 ad
patibulū duceret obuiā habuit
amicū cui ſepe benefecit. Et ait illi
Amice recole q̄uo te dilexerim ⁊ ſuc
curre mihi. Qui ait Ego habui ami
cos antēq̄ te viderem ⁊ habebo p⁹
mortē tuam nō poſſum tibi ſubue
nire. verūtamē dabo tibi lineū pā
nū quo tegaris. Poſtea hūit ob
uiam aliū amicū cui dixit ſiliter.
Qui rñdit. ſequor te ad portā. Tan
dem cum venirē te extra portā cum
iſto. obuiā habuit aliū amicū. q̄
ſepe ſibi bñfecerat ⁊ ipſe nihil ſibi
retribuerat. Et ait amice dilecte ſe
pe bñfeceras mihi ⁊ ego nihil rētri
bui tibi. tñ exquo oms amici mei
dereliquerūt me. iterū imploro au
xiliū tuū. Cui ille. Amice nullo iu
re teneor tibi ſuccurrere. verūtamē
q2 video q̄ null⁹ vult tibi p̄bere au
xiliū te liberabo ⁊ ſuſpendiū p te ſu
ſtinebo: ⁊ ſic factū eſt. Rex ille de⁹
eſt famulus vn⁹quiſq3 hō eſt. cui
deus multa bñficia contulit. ſ. ani
mā ⁊ corp⁹. bona naturalia. bona
tempalia ⁊ ptātem ſup oms crea
turas. hic ſuſcipit inimicos domi
ni ſui qñ peccata ɔmittit ⁊ demones
in domū anime ſue intromittit: et

ꝓpter hoc meretur homo eternaꝫ
damnacõem. Prim⁹ amicus ſunt
diuitie de quib⁹ homo nihil habꝫ
niſi lineum pannũ. Secũdus ami
cus ſunt vxores ⁊ liberi q̄ ſequũtur
vſq̧ ad ſepulchꝛũ ⁊ cito tũc obli
uiſcuntur. Terci⁹ amicus eſt domi⁹
noſter iheſus xp̄us qui fecit ſe ſuſ
pēdi ꝓ nobis ⁊ ꝓ peccatis noſtris
ille nõ deſerit nos. Tercio debem⁹
diligere deũ ſicut fili⁹ patrem. Ipſe
enim eſt omniũ noſtrũ pater. eti
am oñdit nobis maioꝛeꝫ paterni
tatē ſiue paternã dilectõem q̄ vn
q̄ aliquis pater. Ipſe eñi eſt pat̄
noſter q̄ nos creauit ⁊ nos ad fili
tudinē ſui fecit ⁊ ideo debem⁹ eum
multũ plus diligere q̄ patreꝫ car
nalem. Et ideo oñdit nobis maio
rem paternalē dilectõem. Quis eñi
pater filijs necãria tam laute ꝓui
deret. Luce. xij. Nolite ſoliciti eſſe
q̄d manducetis ⁊c̄. pſ̄. Quo miſe
retur pater filioꝝ. quare hoc. q̄m
ipſe cognouit noſtruꝫ figmentũ
⁊ noſtrã fragilitateꝫ. Ideo merito
diligēdus eſt tanq̄ pater intim⁹
q̄ꝛ intime nos diligit. Bern̄. Si na
turaliter filius amat p̄rem a quo
habet partem corpis. q̄to magis
p̄rem celeſtē qui corpus ⁊ animã
ex nihilo creauit. Si oculo vel ma
nu aliquis careret multũ euꝫ dili
geret qui ſibi ea redderet. q̄to ma
gis debem⁹ diligere patreꝫ celeſtē
qui dedit nobis õia membra ani
mã ⁊ vitam. Bern̄. O homo cogita
qualem te fecit de⁹. ſ̄m corp⁹ egre
giam formã. ſ̄m animã imaginē
ꝓpriam inſignē ac racionis ꝑtici
pem beatitudinis cõparem. Sꝫ tu
miſer deuꝫ qui te genuit dereliq̄ſti
mediante ſupbia. auaricia ⁊ luxu
ria quib⁹ ſepiſſime oblitus es dei
creatoris tui. Attamē ipē dicit. Re
uertere ⁊ ego ſuſcipiã te. Exemplũ
in filio ꝓdigo. Luc̄. xv. O qualis ⁊
q̄ta eſt miſericoꝛdia dei que pccõ
rem cõuerſum non min⁹ diligit q̄
eum qui nunq̄ peccauit ſeu peccã
do alteri⁹ ꝯtraxit maculã. ideo me
rito eſt diligēdus. Hugo. O homo
cogita q̄tuꝫ te dilexit q̄ tanta pro
te fecit. tanta tibi cõtulit. tanta ſu
ſtinuit. Olim cuꝫ non eſſes te dile
xit: vt te cõderet. poſt cũ peccaſſes
humiliauit ſe hõ fact⁹ eſt vt refoꝛ
maret te ⁊ vt oñderet q̄tuꝫ te dile
xerit non niſi moriēdo te liberarē vo
luit nũc autē ſincera caritate te di
ligit ac ſi ſemp cum eo ꝑſtitiſſes.
Exemplũ. Adoleſcens q̄dam intra
uit ſiluã in qua morabãtur mere
trices. Req̄. in die paſche in ſ. Ecce
locus. Quarto debem⁹ eum dilige
re ſicut ſpõſus ſponſã. Nam queli
bet fidelis anima q̄ eſt vnita deo ꝑ
veraꝫ caritatē eſt ſponſa iheſu xp̄i
⁊ illa nunq̄ quieſcere p̄ōt nec gau
dere niſi veniat ad ſpõſum ſuum in
celũ: vel niſi ipſe veniat ad eam in
contēplatione. Quãdiu eſt in hac
vita ex amore quē habet ad ſpon
ſum ſuũ ſemp languet. vñ dicitur
Cant. v. Filie ihrl'm adiuro vos
vt ſi inueneritis dilectũ meum vt
annũcietis ei q̄ꝛ amoꝛe langueo.
Filie ihrl'm ſunt anime beate vel
ſancti angeli in illa ſancta ihrl'm
ſupna. qui annũciant ſponſo deſi

deriuȝ ſponſe ꝟ anime diligētis. q̄
ex dilectiōe dei languet in hoc mū
do. Et bene dicit̄ languere anima
diligens: ꝗ ſicut homi languenti
nullꝰ cibus ſapit niſi cōualeſcat.
ſic anime diligenti nichil ſapit in
hoc mūdo n̄ ſolū illa dulcedo quaȝ
ꝑcipit ex aduētu ſponſi ſui. Felix
aīa que languet de abſentia ſpon
ſi ſui: ꝗ non dimittit eaȝ diu ſine
cōſolatione. Augꝰ. Deſideremꝰ da
memꝰ. plangamꝰ. amemꝰ. ſi ſpō
ſa ſumꝰ. ſi ſpōſus abſens eſt ſuſti
neamus. veniet quē deſideramus
De illo ſponſo loq̇t̄ Hugo. ad aī
mā ⁊ allicit eam ad amorem ſuuȝ
dicēs. O anima ſponſū hates. pul
cherrimꝰ eſt. faciem eius nō vidi
ſti. ille te videt: quia niſi te vidiſſet
nō te dilexiſſet. noluit adhuc ſeip
ſum tibi ꝑſētare: ſȝ munera miſit.
Arram dedit pignꝰ amoris. ſignū
dilectōis. Ignoras forte q̄d dede
rit ſponſus tuꝰ dicaȝ tibi. Reſpice
vniuerſū mūdum ⁊ cōſidera ſi ali
quid in eo ſit qđ tibi non ſeruiat
Omnis natura ad hūc finē curſū
ſuū dirigit ⁊ habet: vt obſequijs
tuis famulet̄ ⁊ vtilitati tue deſerui
at. hoc celū. hec terra. hic aer. hoc
mare ⁊ aque cuȝ ōibꝰ que in eis
ſūt vniuerſa explere nō ceſſant. vi
de o anima mea illud eſt donū qđ
tibi dedit ⁊ tū ipm non agnoſcis.
racio tū non ſinit te dubitare hoc
tuū non eſſe debitū: ſȝ beneficium
alienū. Et illū certe diligere debes
merito. qui te tantū dilexit q̄ tibi
tanta munera miſit: ⁊ ipm debes
amare: ⁊ ſi tuū illi amorē incōtami
natū ſeruaueritis vobis maiora pꝛi
oribꝰ ſe daturū ꝓmittit ſm Augꝰ.
Qđ oculus nō vidit nec auris ⁊c̄.
Quo nos ꝑducat ⁊c̄.

Dn̄ica. xiiij. F. cxxxiij

Spiritu ambu
late ⁊ deſideria carnis non
ꝑficietis Gal'. v. Sicut dicit Aug.
Vita noſtra nihil aliud eſt q̄ quī
dam curſus ad mortē: ꝗ ſiue volu
mus ſiue nolumꝰ q̄libet die dietā
ad mortē facimꝰ Iob. ix. Dies mei
velo. ſūt cur. ⁊ apl's. Heb. xiij. Nō
habemꝰ hic ma. ciui. Iō docet nos
⁊ monet quō debemꝰ ambulaē in
hac vita vt ad vitā eternā ꝑuenire
poſſimꝰ. Et dicit ꝙ non ſm carneȝ
vel deſideria carnis: ſȝ ſm ſpirituȝ
ambulare debemꝰ. Sciendū autē
ꝙ hōi volenti bene ambulare ſunt
multa necāria. Primum eſt vt eli
gat bonam ſocietatē. ij. Theſſa. iij
Denūciamus vobis fratres in no
mine dn̄i noſtri ihū xp̄i vt abſti
neatis vos ab ōi fratre ambulā
te inordiate. ⁊ puer. p̄. Fili mi ſi te
lactauerūt pctōres nō acquieſcas
illis. pedes enī illoꝝ in malū currūt
Ideo dicit. Seneca. Cū illis cōuer
ſare q̄ te meliorem ſunt facturi vel
q̄s meliores efficere poſſis. Ps. Cū
ſancto ſanctꝰ eris: ⁊ cuȝ ꝑuerſo ꝑ
uerteris. Ecci. xiii. Qui tangit picē
inq̇nabitur ab ea. Societas enim
mala ꝑiculoſa eſt. in celo. in mun
do ⁊ in inferno. In celo pȝ in lucife
ro: ꝗ omēs ſocij eius qui adhere

bant ei ceciderũt cum eo ⁊ eternali
ter ſunt dampnati cum eo. In mũdo
paret p chore ⁊ ſocios eius. Nũi.
xvi. Legit̃ q̃ chore oppoſuit ſe mo
yſi ⁊ aaron in deſerto ⁊ aſſumpſit
ducentos ⁊. l. ſocios ⁊ dathan et
abiron. Chore ſtabat cum ſocijs
ſuis habens thuribulũ in manu
ſua ⁊ egreſſus eſt ignis de thuri
bulo chore ⁊ deuorauit eũ ⁊ omẽs
ſocios eius. Dathan ⁊ abyron vi
ui abſorpti ſunt de terra. In infer
no patz etiã q̃ piculoſa eſt mala
ſocietas q̃ȝ in inferno ex ſocietate
⁊ multiplicacõne peccatoꝝ multi
plicãtur genera tormentoꝝ. vnde
diues exiſtens in inferno dixit ad
abrahã. Luce. xvi. Rogo te vt mit
tas lazarũ in domum patris mei.
habeo enĩ quinq; fratres vt teſte
tur illis ne ⁊ ipſi veniãt in hũc lo
cum tormentorũ. Timuit enĩ q̃ in
aduentu eoruȝ maior fieret ſua pe
na. Idcirco mala ſocietas eſt fugi
enda in hac vita ſi ad vitam eter
nam volum⁹ ambulare. Nam per
malaȝ ſocietatẽ incurrit aliqñ ho
mo in malaȝ mortẽ. Exẽplũ. Duo
ſocij ambulauerũt p villam audi
entes in taberna iuuenes cantan
tes ⁊ ſaltantes qui eos inuitabãt
Tũc vnus dixit alteri. pb̃s dicit.
non eſt tranſeundũ p ſedẽ gentis
inique nõ ibo ad eos ⁊ hijs dictis
receſſit. alius auteȝ declinauit ad
eos. Venit autem iudex illi⁹ ville
in qua tales homicidiũ fecerunt ⁊
cepit omẽs qui erant in tali ſocie
tate. Et cuȝ videret ſcholaris ille ſe
morituruȝ. ait. Modo expimento

video ⁊ ſcio ⁊ nimis tarde doleo. q̃
fatu⁹ eſt qui iũgit ſe ſocietati ma
le. Criſ. ſup Matheũ. Rerũ natura
ſic eſt vt quotiẽs bonum malo cõ
iũgitur. non ex bono malus meli
or eſt: ſ; ex malo bon⁹ contaminat̃
Diuerſitas enim rerũ nunq̃ bene
põt habere ɔcordiã ⁊ multa ſollici
tat ſocietas nephãdo. Criſoſto⁹.
Quẽ cõuerti velle nõ videris. vita
ſi poſſis. Secũdum neceſſariũ am
bulanti eſt vt ſepe pedes reſpiciat
ne cadat. puer. iiij. Palpebre tue
p̃cedant greſſus tuos. pedes auteȝ
homis ſunt due extremitates. ſ. cõ
ſideracõ ingreſſus i mũdũ ⁊ egreſ
ſus de mũdo. de ɔſideracõne ingreſ
ſus debet homo hũiliari. Bern. Vi
de o homo vñ veneris ⁊ erubeſce. ſi
attendis vñ habuiſti ortũ. inueni
es q̃ de putredine. Job. xvij. Pu
tredini dixi pater me⁹ es et mater
mea ⁊ ſoror mea vermibus. Si ho
mo illud frequẽter videret multũ
ſe in hac vita humiliaret. Greg⁹.
Quãtum quis ſeipſum min⁹ videt.
tanto ſibi min⁹ diſplicet: ⁊ quãto
maioris gratie lumẽ recipit. tãto
amplius q̃ de ſe plangere debeat.
agnoſcit. Alter pes eſt cõſideracõ
finis .i. mortis. hic puocat hoiem
ad timoreȝ. Bernh̃. Vide o homo
quo tendis ⁊ cõtremiſce. Job. xxx
iiij. Omnis caro deficiet ſimul ⁊ hõ
in cincreȝ reuertetur. Et ideo ſacer
dos imponẽs homini cinereȝ dicit
Memẽto homo q̃ cinis es ⁊ in cine
rem reuerteris. Legit̃ de ſancto io
hãne pĩiarcha q̃ fecerat ſibi ſepl̃
chrũ imperfectũ: ⁊ in magnis feſti

uitatib⁹ cum eēt in loco honoris cō
ſtituerat quendā famuluꝫ q̄ vene
rat ad eū dicens. Dn̄e imꝑfectum
eſt ſepulchꝝ tuū iube illud ꝑfici
qꝛ neſcis q̄ hora morieris. Hoc ideo
fecit ꝙ ſemꝑ cogitaret ſe moriturꝝ
Ecci. vij. In ōib⁹ operib⁹ tuis me
morare nouiſſima tua ⁊ in eternū
non peccabis. Nouiſſima autē ho
minis ſūt cinis ⁊ vermis Tercio q̄
vult ad vitam eternā ꝑuenire de
bet ambulare feſtināter. Heb. iiij
Feſtinem⁹ ingredi in illam requi
em. cauſam hui⁹ tangit bernh. di
cens Vita breuis via longa. ſi vis
ꝑuenire incipe trāſire. Ad hoc aūt
vt feſtināter ambulem⁹ ſunt duo
neceſſaria. ſcilicꝫ ꝙ ſimus vacui inte
rius ⁊ exteri⁹ monerati. Qui enim
interi⁹ eſſet repletus nimis: ⁊ exte
ri⁹ nimis oneratus nō poſſet fe
ſtināter ambulare. Sic qui eſt re
pletus interi⁹ peccatoꝝ ſordib⁹ in
anima. abijciat ea ꝑ cognicōem
⁊ ɔfeſſiōem: qꝛ nimis grauāt ani
mā. pſ. Iniq̄tates mee ſicut onus
graue grauate ſunt ſuꝑ me. Adeo
graue eſt pctm̄ qđ mergit hoīem
in ꝓfundū inferni. qđ non poſſent
facere lapides toti⁹ mūdi. vnde ce
lū non potuit ſuſtinere pctm̄. Lu.
x. Videbā ſathanā quaſi fulgur
cadētem de celo. Nec terra pctm̄ ſu
ſtinere voluit vt ptꝫ Numeri. xvi.
In dathan ⁊ abiron q̄ viui abſor
pti ſunt a terra ꝓpter peccatū. ⁊ ra
cio eſt: qꝛ omē graue naturaliter
tendit deorſū. De grauedie peccati
dicit. Greg⁹. Peccatū qđ ꝑ pn̄iaꝫ
nō diluitur mox ſuo ꝓdere ad ali

ud trahit. Exemplū in dauid. Re
quire in d. poſt trini. Nō poteſt ar
bor bona ⁊c̄. Itē qui onerat⁹ eſt ex
teri⁹ bonis temꝑalib⁹ ⁊ rebus. de
bet deponē vt feſtināter poſſit ad
deū ambulare. vnde ait petrus. Ec
ce nos relinquim⁹ omnia ⁊ ſecuti
ſumus te Math. xix. Bernh. Bene
petre ⁊ nō ad inſipientiaꝫ tibi. nō
enīꝫ ſequi poteras oneratus. On⁹
enim reꝝ temporaliū multos im
pedit in via ad vitam eternaꝫ am
bulando. Exemplū in adoleſcente
qui venit ad ihesum dicens. Quid
faciendo vitam eternā poſſidebo.
Cui dnˢ. vade ⁊ vende ōia que
habes ⁊ nudus ſequere me. Req̄re
dn̄ica poſt feſtuꝫ trinitatis in ſer.
Mortu⁹ eſt diues. Quarto debem⁹
ambulare ꝑſeuerāter ⁊ non ceſſa
re donec ꝑueniam⁹ ad vitam eter
nam. vnde aplˢ p̄. Corinth. ix. Sic
currite vt cōprehēdatis. Ideo explo
ratores dan dixerūt Iudicū. xviij
Surgite aſcendam⁹. vidim⁹ terrā
valde opulentā ⁊ vberem. nolite no
lite negligere. nolite ceſſare: qꝛ di
citur. Mat. x. ⁊ xxiiij. Qui ꝑſeuera
uerit vſqꝫ in finē hic ſalu⁹ erit Ihe
ro⁹ Nō enī incepiſſe: ſꝫ ꝑfeciſſe vir
tutis eſt. vez nec inchoantib⁹: ſed
ꝑſeuerantib⁹ premiuꝫ tribuitꝫ. Si
enī homo ōib⁹ diebꝫ vite ſue am
bulaſſet in via dei ⁊ in fine nō ꝑſe
ueraret. in regnū dei non ꝑueniet
Greg⁹. Stultus viator eſt qui in
itinere amena prata ɔſpicies ob
liuiſcitꝫ quo tendebat Greg⁹. Iter
electis ſuis deus aſperum facit, ne
dum delectātur in via obliuiſcan

dix eoꝝ que ſũt in patria. Jdē gre
gori⁹. Continu⁹ ſucceſſus reꝝ tem
palium certũ eſt future calamita
tis indiciũ. Exemplũ in eremita q̃
in fine vite ſue fact⁹ eſt latro ⁊ ſic
dãnat⁹ eſt. Ro. vi. c. Stipēdia pctī
mors. Jtē aliud exemplũ. Tres fra
tres de ordĩe crucifferorũ capti fu
erũt a paganis ⁊ cuꝫ duo eoꝝ du
cerent de carcere ad mortē. tercius
adiurauit eos: vt ad ſe rediret ⁊ ſi
bi de ſtatu ſuo reuelarēt. Quorum
vn⁹ apparuit cuꝫ magna claritate
dicēs ſe eſſe ſaluatũ. Alter apparu
it cuꝫ magno eiulatu dicēs ſe eſſe
damnatũ: ſꝫ cum ille cãm dãnatio
nis q̃reret. Rñdit ille. q2 nō pſeue
raui. Cũ enim mortē imminē vide
rem penituit me q2 ordineꝫ intra
uerã ⁊ magnã potentiã ⁊ ſeculi di
gnitatē reliq̃raꝫ ⁊ in talib⁹ cogita
tionib⁹ vitã finiui ⁊ dãnat⁹ ſum.
q2 in bono pposito non pſeueraui.
Jdeo dicit Apoc. ij. Eſto fidelis vſq3
ad mortē: ⁊ dabo tibi coronã vite.
Jn veteri enĩ teſtamẽto fuit pceptũ
q2 caput cũ cauda in ſacrificio of
feratur. Omnis fidelis q̃ vult offerre
deo ſacrificiũ. i. bonã vitaꝫ debet ca
put. i. principiũ ⁊ caudã. i. finē vite
ſue offerre. vñ dic. Greg⁹. Jncaſſuꝫ
q̃ppe currit cum inceptũ iter ante
finē deſeratur. Roger⁹.

De eodem ſ. cxxxij.

Oſtēdite vos
ſacerdotib⁹. Lu. xvij. Licet
verba iſta ſint xpi ad leproſos.
tñ pñt dici ad quēlibet fidelē. Sci
endũ autē q2 tria ſũt que hõ debet
oñdere. ſ. pctm̃ in ↄfeſſiōe. bonũ ex
emplũ in ↄuerſatiōe. imaginem dei
in expiratiōe. de quo dr̃ hic Jte oñ
dite vos ſacerdotib⁹. Jta dictũ eſt
decē leproſ. Per decē leproſos ſig
nant pctōres decē pcepta trãſgre
dientes ⁊ nõ tenentes. q̃ ↄpant lepro
ſis ꝓpt multa. Primo: q2 ſicut lepro
ſi q̃to magis īfirmitatē eoꝝ occul
tãt ⁊ nõ adhibent medicinã in prīo.
tanto magis augmĩtat ⁊ eo ãpli⁹
in poſteꝝ manifeſtabit: q2 īfirmi
tas illa non pt diu abſcōdi qñ ſp
ad vltimuꝫ manifeſtat. Sic pctōr
q̃to magis occultat pctm̃ ſuũ inõ
in tpe gratie. in q̃ iam ſum⁹ ⁊ nõ
manifeſtat medicis. i. ſacerdotib⁹
tanto mai⁹ erit ⁊ grauí⁹ in futuro
manifeſtabit. Qui ei mõ non vult
oñdere pctm̃ ſuuꝫ vni ſacerdoti. ſi
ue velit ſiue nolit i futuro toti mũ
do manifeſtabit. Criſ. Venit dies
illa in qua oia pctã nr̃a velut in ta
bula raſa videntur ⁊ hoc eſt qđ dici
tur Luc. xij. Nihil opertũ qđ non re
uelabit. Eccl. xvij. Ante mortē ↄfite
re poſt mortē nihil valet ↄfeſſio:
q2 tunc ↄfeſſio erit ſua ↄfuſio. Hebr.
iiij. Oia nuda ⁊ apta ſunt corã
oculis dei: non ẽgo pudeat mani
feſtare ei qui õmia videt: vt poſtea
tegant. qñ enim homo tegit pctm̃
ſuũ. de⁹ detegit. Qn enim hõ p ↄfeſſi
onē tegat pctm̃ ſuũ ptz. Exemplũ
quedã demoniaca cũ vidiſſet q̃n
daꝫ in mortali pctō dixit ei. Ego te
bñ ↄgnoſco ⁊ pctm̃ tuũ bene ſcio.
Cui ille. Et quomō hoc poſſuꝫ emē

dare vt me non ꝯgnoſcas. Rn̄dit
bene potes ſi habes medicinā; ꝯi
ꝯ cōfeſſionem. Qd audiens ille cō
feſſus eſt ⁊ rediens ad illam dixit
Nunquid ꝯgnoſcis me. Rn̄dit. ne
ſcio quis ſis. Figuram habem⁹ yſa.
vi. Qui quaſi ꝯfitēdo dixit. Ve mi
hi quia vir pollutus labijs ego ſū
⁊ volauit ad eum angel⁹ dn̄i por
tans calculū ignitū quem forcipe
tulerat de altari ⁊ tetigit labia ⁊ ſta
tim mūdata fuerūt. p yſaiā intel
ligit̄ homo ꝯfitens pctā ſua. Vale
rius. Maxima ſpes eſt recuperāde
ſalutis fontē agnoſcere languoris
Scd̄o pctōr ꝯpatur leproſo per ſe
paracōez; q2 ſicut leproſus ſepatur
a cōſortio hoim. ita pctōres ſepa
rant̄ a ꝯſortio dei ⁊ angeloꝝ. Mat.
xiij. Exibūt angeli ⁊ ſepabunt ma
los de medio iuſtorū ⁊ mittēt eos
in caminū ignis. vn̄ ſm Canones
qlibet pctōr manifeſt⁹ a corpe ec
cleſie eſt diuiſ⁹ ⁊ ſic diuidit̄ a ꝯ
ſorcō iuſtoꝝ ſic diuidit̄ a gaudio
btōꝝ qd ꝯſiſtit in fruitione dei. Jō
dicit̄ yſa. lix. pctā veſtra diuiſerūt
inter vos ⁊ deū veſtꝝ. Caſſiod. hinc
dicim⁹ q2 tantū vnuſquiſq3 a diui
tate repellit̄ ⁊ diuidit̄ q̄ntum eius
pctā cumulant̄. q̄titas eīm delicti
mēſura eſt tripudij. Tercio pctōr
ꝯpatur leproſo: q2 ſepe inficit eos
q̄ coicant cum eo. ſic eīm vn⁹ pctōr
ſepe ducit multos ad peccādum.
ps. Cū peruerſo peruerteris. Jdeo ta
les ſunt fugiēdi tanq̄ leproſi. Nū.
xvi. Recedite a tabernacul' impio
rū hoim ⁊ nolite tangere q̄ ad eos
ptinēt ne inuoluamini pctīs eoꝝ

Exo. xxiij. Nō inibis fedus cū eis ⁊
non habitent in terra tua ne forte fa
ciant te peccare. Figurā habemus
Nū. xxvi. vbi dicit̄ q2 mulieres ⁊
virgīes madianite ꝯmunicauerūt
filijs iſrl̄ ⁊ induxerūt eos ad hoc
q2 adorauerūt beelphegor. ꝓpter h°
occiſi ſunt. xxiiij. milia hoim. Nota
hiſtoriā. ſic ergo p3 quō peccator
ꝯpatur leproſo. Si g̊ vult mūda
ri a lepra aīe debet ſe oſīdere ſacer
doti p ꝯfeſſiōem. Bernh. Vbi fre
quēs ꝯfeſſio ibi decora pulchritu
do. Tāta eſt virtus ꝯfeſſionis q2 ſo
la volūtas ꝯfitendi liberat hoiem
a pctīs. ſicut figuratū eſt in iſtis
decē leproſis q̄ mūdati ſunt ante
q̄ venirent ad ſacerdotē. Ps. Dixi
ꝯfitebor aduerſū me iniuſticiam
meā dn̄o ⁊ firmiter ꝓpoſui: ⁊ ſeq̄t̄
Et tu remiſiſti impietatē pctī mei.
Exemplū. miles q̄dam omnibus
diebus vite ſue criminoſus erat ⁊
latrocinia exercuerat. tandē capit̄
⁊ ad decollādū ducitur ⁊ p via du
ctus iuſſit ſibi dari cōfeſſorē. Cū
q3 inimici ſui nollēt tam diu expe
ctare. ait. Domine qui noſcis corda
hominū tu ſcis q2 libēter ꝯfiterer ſi
haberem ꝯfeſſorē. accipe voluntatē p
facto. Et addidit. Jn man⁹ tua cō
mendo ſpūm meū ⁊ ſic decollatus
eſt. Erat autē in vicino q̄dam ob
ſeſſa demonio q̄ dabat rn̄ſa ad in
terrogata. Cui dictū eſt modo ha
bebitis magnū gaudiū in inferno
de morte iſti⁹ latronis. Qui rn̄dit
nequaq̄ vnū verbū in fine ptulit
ꝓpter qd ſaluat⁹ eſt. Scd̄o debz ho
mo oſtēdere bonum exemplū ⁊ bo

nam opacōem in ↄuerſacōe Jaco
bi.iij. Qui ſapiēs ꝛ diſciplinatus
inter vos ꝛ oſtēdat ex bona ↄuerſa
tione opacōem ſuā in māſuetudi
ne ſapientie. ad qđ hortatur dñs
Mat.v. Sic luceat lux veſtra corā
hominibꝰ vt videāt opa veſtra bo
na ꝛ glorificēt patrem veſtrū q̄ in
celis eſt. Ex bono enī exemplo iu
ſtorū glorificat᷑ deus. qñ alij hoc
imitātur. Et ex malo exēplo ꝓuo
catur deꝰ quando alii ex hoc ſcāda
liſant. vnde dñs Math.xviij. Qui
autē ſcandaliſauerit vnū ex mini
mis qui in me credūt ꝛ occaſionē
ruine malo exemplo dederit. expe
dit ei vt ſuſpēdatur mola aſinaria
ꝛ lapis molaris in collo eius ꝛ de
mergatur in ꝓfūdū maris. quia
meliꝰ eſt ei ꝓ culpa breuem recipe
re penam q̄ eternis cruciatibꝰ ſer
uari vel vtiliꝰ eſſet hoī mortē ſubi
re q̄ malo exēplo alios ſcandaliſa
re. Exemplū habemus.ij. Macha
b.vij. q cū antiochꝰ ↄpelleret iu
deos trāſgredi legem dei coegit ele
a ſarū ſuillas carnes comedere ali
oquin occideret eū. Quidā amici
eiꝰ licitas ſibi carnes offerētes ro
gauerūt eum ſecrete vt ſimularet
ſe ſuillas carnes comedere. q̄ renu
ens dixit. Adoleſcentibꝰ forte relin
quā puerſū exemplū ꝛ elegit poti
us mori q̄ malū exemplū alijs
dare. Mat.xviij. Ve mūdo ab ſcā
dalis ꝛ ve ōnibꝰ illis q̄ in hoc mū
do alios malo exēplo ſcādaliſant
Debemꝰ ergo bona opa ꝛ exēpla
dare alijs ad edificacōem vt inde
exemplū ſumant. vñ p̄. Thi.iiij.

exemplū eſto fideliū. Sꝫ heu q̄dā
oſtēdunt bona ſua nō ad edificacō
nem primorū ſꝫ ꝓpter vanā gloriā
de quibꝰ Mat.xxiij. Omnia opa
ſua faciūt vt videātur ab hoībus.
Amē dico vobis: q receperūt merce
dē ſuā. yſa.xxxix. dicit᷑ q ezechias
oſtēdit babilonijs oīa ſecreta tem
pli. theſauros ꝛ cellā aromatū ꝓ
pter vanā gloriā ꝛ arguit eum dñs
ꝑ ꝓphetam dicēs Quia oſtēdiſti eis
iſta. venient babilonij ꝛ auferent
ōnia hec ꝛ poſtea factū eſt. Sic cō
tinget illis q̄ oſtendūt bona opa
ſua ꝓpter vanā gloriam. Exemplū
in rege q̄ edificauit templū de ſup
tibus ſuis Reḡ. in f. Videte manꝰ
meas. Criſoꝰ. ſup illud mat. noli
tuba canere Tuba eſt actꝰ vel ſer
mo p quē ipſa opis iactātia ſignificat᷑
Tubā enī canere eſt pompā vane
laudis appetere. Tercio dꝫ homo
oſtēdere imaginē dei in anima ſua
ꝛ hoc in expiracōe Mat.xxij. pha
riſei dixerūt ad magiſtrū. Licet cē
ſum dare ceſari an nō. Reſpōdit.
Oſtendite mihi numiſma cenſus
ꝛ numū qui ſolet dari ꝓ cenſu. Ad
literam. Numꝰ ille habuit imagi
nem regis impſſam. Spūaliter p
numū iſtū intelligitur anima ad
imaginē dei facta. Augꝰ. De cōfeſ
ſione anime Anima eſt ſubſtātia
creata inuiſibilis incorporea imor
talis habēs imaginem creatoris
ſui. Iſtum numū fabricauit deus
q̄n hominē ad ſimilitudinē ſuā
creauit ꝓ iſto numo ſeruiuit xps
pluſq̄.xxx.annis in iſto mundo. io
diligenter in morte hoīs exami

nabit dicēs Cuius eſt ymago ⁊ ſu
pſcriptio. Reqret deus ymaginē
.ſ. animā ita oñdendā ab homīe
ſicut ſibi pñtauit. Exēplū. Homo
qdam abijt in regionem longīn
quā accipe ſibi regnū ⁊ reuerti: ⁊
habuit vnicā filiam dilectā ⁊ illā
cōmiſit ſuo diſpenſatori dicēs Cō
mitto tibi hanc dilectā filiā meā
vt eam diligēter cuſtodias ⁊ mini
ſtres ſibi neccãria ⁊ ita ſanā mūdā
⁊ pulchrā reſtituas. ſi hoc feceris
maximis honoribꝰ te ſublimabo.
ſin autē in ppetuū te cruciabo. Iſte
homo eſt xp̄s qui abijt in regiōē
longinquā .ſ. celū: ⁊ cōmiſit ſeruo
ſuo .ſ. cuilibet fideli ſuū dilectam fi
liam .ſ. animā hoīs quā tantū dile
xit ꝙ p ea mortē ſuſtinuit: ⁊ redi
bit in morte cuiuſlibet hoīs repe
tens animā ita pulchrā mūdā ⁊
ſanā ſicut in baptiſmo eſt homi
pſentata. qui ſic eam pñtauerit il
lū eternaliter ſublimabit. Qui au
tē pollutam pñtauerit: eternaliter
in carcerē inferni illū includet. Iđo
dicitur Eccī. x. In māſuetudine ſer
ua aīam tuā. Rogemus.

Dnica. xv. F. cxxxv.

Dum tēpus ha

bemꝰ operemur bonum. ad
Gal. vlt. In verbis iſtis facit apo
ſtolꝰ tria. Primo hortatur nos ad
opandū ibi. operemur. Secūdo qđ
ſit operandū ibi. bonum. Tercio
qñ ſit operādum ibi. dum tempꝰ
habemꝰ. Circa primū ſciendū ꝙ
libēter opari debemus: ꝙ ocium

multa mala facit. Bernħ. Multa
mala docuit ocioſitas. eſt enī ma
giſtra nugarū ⁊ nouerca virtutū.
Exemplū habemꝰ in dauid ⁊ ſalo
mone. qñ enim occupatꝰ fuit da
uid in bellādo cōtra inimicos dei ⁊
ſalomō in edificando tēplum dnī
boni fuerūt: ſꝫ qñ ocio vacabāt in
peccata ceciderunt. Req. in F. Quid
ſtatis hic tota die ocioſi. Dicit ei
Ieronīꝰ. Semp aliqđ boni facito
vt te dyabolꝰ non inueniat ocioſū
Qui ſi inuenit hominē ocioſū im
mittit ei cogitacōēs inutiles. Bern
ħ. Omniū cogitationū ⁊ temptati
onum malarū ſentina eſt ocium
Qui ergo vult temptacōēs ⁊ inuti
les cogitacōēs vitare: ſemp debet
aliqđ boni opari. Augꝰ. Nō facile
capit a temptacōne qui vacat bo
no exercitio. Exemplū btūs antho
niꝰ temptatꝰ a ſpū accidie reſidēs
in eremo: dicebat. Domīe ſaluari
deſidero: ſꝫ male ⁊ vane cogitatio
nes non pmittunt me. quō debeā
ſaluari michi dignare oñdere. Et
reſpiciēs vidit quēdam aſtātem.
torquētem vermiculū q̄ ſibi ſimi
lis erat. deinde vidit eum orantē ⁊
iterū ſedentē ⁊ operantē ⁊ inde rur
ſus ad orōem ſurgentē. Cumqꝫ ſic
pluries feciſſet: dixit ei Ita ⁊ tu fa
cias anthoni ⁊ ſaluꝰ eris. Ego ſum
angelꝰ tuus miſſus a deo vt docerē
te orare. Circa ſecūdum notandū
eſt ꝙ operandū eſt bonum ⁊ non
malum. vnde dicit apoſtolꝰ. ope
mur bonū. Sūt autē duo q̄ debent
nos inuitare ad opandū bonum
.ſ. timor ⁊ amor. Timor ſupplicij ⁊

amor p̄mij. Aliter enĩ opatur ſu⁹
alie filij⁹. Seruũ monet timor exẽci
tacõis: ſ filiũ amor p̄mia tiõis ſui
ſunt ipſe ſcĩa incipiẽtes bona vitã
Iſtos dz monẽ ad opandũ timor
ſupplicij. Eccle. ix. Quodcunqȝ poteſt
man⁹ tua inſtanter opare: q nec
op⁹ nec ratio nec ſciẽtia nec ſapi
entia eſt apud inferos quo tu ꝑpe
ras. Et in Mat. xxv. minat̃ domi⁹
tatib⁹ dicens. Inutilẽ ſeruũ piĳci
te in tenebras exteriores ibi erit
fletus ⁊ ſtridor dentiũ. Item Mat.
iij. Omnis arbor bona que non fa
cit fructũ bonũ excidetur ⁊ in ignẽ
mittetur. Certe iſtas cõminacões
debet homo acidioſus attendere ⁊
erit agilis ad bñ opandũ. Exem
plũ legitur in vitas patrũ q cum
quidaz vellet intrare religiõem ro
gauit eũ mater ſua ne hoc faceret
⁊ nõ adquieuit ei. Sed dixit volo
ſeruire deo ⁊ volo ſeruare animaz
meã ⁊ ſaluare eam. Fact⁹ autẽ mo
nachus negligẽter egit ⁊ acidio
ſus fuit. Mortua autẽ matre ⁊ ipo
egrotãte in extaſi poſit⁹ raptus ẽ
ad iudiciũ vbi vidit matrem ſuaz
que increpãs eum de acidia ſua di
cens. O fili mi vbi ſunt verba que
dicebas. ſeruire volo deo ⁊ ſaluare
animã meã. Ecce modo iudicãdus
es de acidia tua. qui cõfuſus neſci
uit quid rñderet. Et ecce venit vox
dicens. Reuertere ad vitã ⁊ emen
da ſtatũ tuum. qui poſtq̃ cõualu
it nunq̃ ocioſus eſſe voluit ⁊ tota
die deflebat ãnos quos negligẽ
ter expẽderat ⁊ cũ multi ei diſſua
derẽt fletum ⁊ laborem ne leſiõem

incurreret. Reſpõdit. Si impropri
um mẽs mee ferre nõ potui. quo
modo in iudicio ferã improperiũ
chriſti. quãdo me de negligentia
arguet ⁊ requiret racõnem de tem
pore mihi impẽſo. Filios. id ẽ pfe
ctos debet inuitarẽ ad laborẽ amor
p̄mij eterni. Math. xx. Voca oprã
rios ⁊ redde illis mercedẽ ſuaz. red
det enim vniuiqȝ ſm opa ſua. Rõ
ij. Gloria ⁊ dignitas pax ⁊ honor
omni operanti bonum. Hoc debẽt
attendere filij dei q vniuiqȝ ẽ dẽt
mercedẽ ſuam ſm laborem ſuum.
Qui plus laborauerunt plus mer
cedis accipiẽt. Exemplũ legitur in
vitas patrũ. Quidam ſenex habi
tauit in nemore cui⁹ cella ſtabat a
fõte certa miliaria. ita q cũ aquã
vellet habere totam diem expẽdit
afferendo ⁊ cum vellet labori ſuo
parcere ⁊ cellam iuxta fontẽ tranſ
ferre. vidit angelũ dei ſequẽtez ſe
et q̃rens q̃d ageret. ⁊ dixit. Ego ſuz
angelus domini ⁊ veni numerare
om̃es greſſus tuos vt domin⁹ ſm
laborem tuũ poſſit reddere p̄miuz.
Quo audito elongauit ſuã cellaz
a fonte remoti⁹ vt plures labores
haberet ⁊ plures mercedes accipe
ret. Tercio oñdit apoſtolus qñ ſit
opandũ cum dicit. cũ temp⁹ ha
bem⁹. v in hac vita. ij. Cor. vi. Ecce
nũc tempus acceptabile ecce nũc
dies ſalutis. In hĳs ergo diebus
exhibeam⁹ nos ſicut dei miniſtros.
q̃ſi diceret In iſto tempore poſſum⁹
opari ſalutẽ animaꝝ noſtrarum
q̃diu viuim⁹ in hac vita ⁊ non p⁹
hanc vitam: ⁊ hoc eſt q̃d iuramit

angelus ꝑ viuentẽ deum· ꝙ poſt
illud tẽpus nõ erit amplius tem
pus penitendi nec miſericordiã in
uenĩedi Apoc̃.x. Secũ.iiij. Fili con
ſerua tempus· ꝙ ſcḿ Bern̄. Nihil
precioſius tẽpe· ꝙ ſi dyabolus habe
ret temp⁹ poſſet veniã ↄſequi a deo
·Ideo dicit Criſo⁹· Omni rei oꝫ pl⁹
parce ꝙ̃ tempi· ꝙ ſi auꝝ ꝑdideris
bene poteris recupare vel ĩuueni
re· tps ſi ꝑdideris nũꝙ̃ poteris recu
perare. Exemplũ de anima que de
plaxit ꝑdicões tẽporis. Reqre in
ſmone Prepara te in occurſuꝫ dei
in quarto membro. Rogemus

De eodem· ſer·cxxxvi·

PRimũ querite

regnuꝫ dei ⁊ iuſticiam ei⁹
⁊ oĩa hec adicient̃ vobis Mat·vi.
In verbis iſtis oſtendit dñs tria
Primo hortatur ad querendũ reg
num celorũ· Scḋo docꝫ modũ q̃rẽ
di congruũ· Tercĩo manifeſtat reg
ni fructũ optimuꝫ· Primũ ibi· q̃ri
te Scḋm ibi· iuſticiam eius· Terci
um ibi ⁊ omnia adijcientur vob.
Circa pͥmum ſciẽduꝫ ꝙ regnum
dei querere debem⁹ ꝙ nihil melius
Nam regnuꝫ dei deus eſt qui ergo
regnuꝫ dei habet· deum ⁊ quecũꝙ
deſiderare põt habet· ꝙ de⁹ eſt oĩa
in omnib⁹. Anſelmus. Quid ergo
poſt multa vagaris o hõ querẽdo
bona anime tue ⁊ corpis tui Ama
vnũ bonũ ĩ quo ſunt oĩa bona ⁊ ſuf
ficit Quid enĩ amas caro mea· q̃d
deſideras anima mea ⁊ totum ibi
erit quicq̃d amatis· q̃cq̃d deſidera
tis ſi diuicias queritis· ibi ſunt di

uicie Deus enĩ fideles ſuos ↄſtituit
et ſup multa· ſi longam ⁊ ſalubrẽ
vitam ibi ſana eternitas ⁊ eterna
ſanitas ꝙ iuſti in ꝑpetuũ viuent·
ſi delectant pulchritudĩes· ibi ful
gebunt iuſti ſicut ſol ſi ſapientiaꝫ
ſapientia dei oſtendit ſe nobis in
qua cognoſcitis omnia· ſi voluptã
tem· de torrente voluptatis ſue de⁹
ſuos ĩfrigerabit· Sciendũ autẽ ꝙ
multa ſunt que ſolent ab hoĩbus
appeti ⁊ deſiderari que omnia ple
niſſime inuenies in regno celorum
Primuꝫ eſt diuiciaꝝ affluentia Si
ergo diuicias deſideras ibi inueni
es veras ⁊ ꝑpetuas· pſ̃ Gloia ⁊ di
uicie in domo eius. Prouerb·viij·
Mecũ ſunt diuicie ⁊ glorie. Greg.
Si vere diuites fieri cupitis· veras
diuicias amate. Omnes diuicie p̃
ſẽtis vite falſe ſunt ⁊ periture· deci
piunt enim hominẽꝫ ⁊ ꝑducũt ad
eternaꝫ danmacionẽ· ſicut dicitur
p̃· Thimot·vlt̃. q̃ volunt diuites
fieri incidunt in temptacões ⁊ in la
queum diaboli ⁊ in deſideria mala
⁊ nociua que mergunt hominẽꝫ
in interitũ ⁊ dãnacõem Exempluꝫ
in diuite epulone qui ſepultus eſt
in inferno Luc̃·xvi· Quid ꝓfuerũt
creſo oẽs diuicie ſue qui legit̃ ditiſ
ſim⁹ fuiſſe ⁊ multos aureos mon
tes habuiſſe ⁊ tamen dãnat⁹ eſt.
Iteꝫ legit̃ de quodam rege ſarace
noꝝ q̃ dũ morte ſibi imminẽ ↄſpi
cẽt pãnũ lineũ d quo ſibi ſudariũ
fieri debuit erexit in ſignuꝫ ⁊ fecit
circũferri ꝑ ciuitatẽ et a p̃cone cla
mari· videte· hec dicit dñs. Cũ eſſẽ
princeps quindecĩ regionũ hec ſo

lū de omni gloria ⁊ de omnib⁹ diui
cijs meis mecum auferam. Ecce q̄ fal
ſe q̄ periture ſunt diuicie mundi. ſ
in regno dei ſunt vere diuicie ⁊ per
petue que nunq̄ ab homine auferū
tur nec perduntur. Bern̄. O veritas
celeſtis manſio ſecura. eterna pa
tria. totum ꝯtinens quod delectat
populus ſine murmure. In celo q̄e
ti homines nullam habentes indi
gētiam. Pſal. O q̄ glorioſa dicta
ſunt de te ciuitas dei. Secundo ſolēt
homines deſiderare longā vitā et
ſanam. Si ergo longam ⁊ ſanam
vitam deſideras illam ibi inuenies
nullus ibi moritur quia iuſti in p
petuum viuēt. ibi nullus dolor et
nulla īfirmitas. Apoc̄. xxi. Et mors
vltra nō erit neq̄ luct⁹ neq̄ clamor
ſed nec vllus dolor ſed ibi diutur
nitas. Matuzalem qui antiquiſſi⁹
fuit ſcilicet annorum nongentorum
⁊ ſexagintanouem annorum. Ge
neſ. v. quod ſemium vix eſſet pun
ct⁹ vni⁹ hore. quia dicit Pſal. Quo
niam mille anni ante oculos tuos
tanq̄ dies heſterna que preterijt
⁊ dies vna eſt ibi iocundior ⁊ ma
ior q̄ hic infinita milia annorum.
Pſal. Melior eſt dies vna in atrijs
tuis ſuper milia. Vnde Auguſtin⁹
de ciui. dei de incōparabilitate ſuper
na dic̄. Ciuitas clara eſt vbi victo
ria veritas. vbi dignitas ſanctitas
vbi vita eternitas. Exemplum Qui
dam ſanctus cogitare cepit de illo
verſiculo Quoniam mille anni an
oculos tuos tanq̄ dies ⁊c̄. Roga
dominum vt oſtenderet ſibi mini
mum gaudium regni celorum et
ſtatim vnā auicula cepit cantare co
ram eo in cuius cantu multum ce
pit delectari ⁊ ſequebatur eum ex
tra clauſtrum in quandam ſiluam
⁊ auſcultando ſtetit ibi vt ſibi vide
batur ab hora p̄ma vſq̄ ad horam
terciam. Cumq̄ audiret campanā
reuerſus eſt ad clauſtrū. Cumq̄ ap
propinquaret vidit totum clauſtrum
quod reliquerat mutatū ſcilicet qd
p̄us erat ligneū totū erat lapideū
et pulchre edificatū ⁊ ibi inuenit
pomeria et vineas q̄s ibi pri⁹ non
viderat. Et cū videret eū portenari⁹
queſiuit eū quis eſſet et vnde veni
ret. Qui rn̄dit ſe parum exiuiſſe cir
ca horā p̄mam et nunc miraculoſe
eſſent oīa mutata. Cūq̄ oēs mira
rent̄ de verbis ſuis q̄ſitū eſt i chro
nicis. et inuentū eſt q̄ ſteterat ibi
ccc. et ſeptuaginta q̄nq̄ annis. Ec
ce tot anni videbant̄ ſibi vna hora
quid ergo in regno celorū. Aug⁹
Amatoribus mundi nō eſt requies
ſed querite ergo beatam vitam i reg
no celorum. Putatis eſſe vitam in reg
no vmbre mortis. nō eſt hic. quo
niā hic nō eſt vita beata niſi in verā
vita. q̄ ſi amatis iſtam miſeram
et fluidam vitam vbi cū tanto labo
re viuitur et tandem moritur. quā
to magis amare debetis illā btām
vitā vbi nullū dolorē ſuſtinebitis
et nulli⁹ rei idigētiā hēbitis et ſine
fine cū deo viuetis. Terciū qd ſolēt
hoīes deſiderare i hoc mūdo ē pul
chritudo corporis Si ergo pulchritu
dinem deſideras. ibi erat pfecta pul
chritudo in regno celorum ſic dr̄
Math. xiij. Fulgebūt iuſti ſic ſol

in cõſpectu dei. Et ſcḋm qḋ dicit Iſa.
xxx. Erit lux lunem ſic lux ſolis. et
lux ſolis erit ſeptuplicit᷑ ſicut lux
ſeptem dierũ in die qua alligaue
rit dñs vuln⁹ populi ſui. Et erit ſic
lux ſeptem dierũ quãdo creat⁹ fuit
mund⁹. Tunc enim ſicut dicit glo
ſa. Lux ſolis multo clarior fuit ꝙ̃
nũc que ꝓpter lapſuȝ hoīs minora
ta eſt. Quanta ergo erit ibi pulchri
tudo ⁊ claritas vbi tot ſoles fulge
bunt Exemplũ Demõ quidã erat
in obſeſſo quodã qui reſpõdebat
ad īterrogata. a quo quidã inter
rogauit de celeſti gaudio. ⁊ reſpon
dit. Inexplicabile eſt gaudium il
lud et tamen de ipſo modicũ tibi
dicã Exemplum ponat᷑ ꝙ ſit mõs
valde alt⁹ ⁊ circũquaqꝫ ī circuitu
mõtis ſit cãpus planus ad centũ
mille miliaria ⁊ ſit ſeminatus ple
nus tritico ⁊ quelibet ſpica tritici
habeat ſplendorẽ ſolis. ⁊ ſtet ho
mo in mont⁹ cacumine vbi omnẽ
illũ ſplendorẽ intueat᷑ ex eo tantũ
non conciperet gaudiũ quantum
eſt minimũ gaudiuȝ celi ⁊ oīs illa
claritas non poſſet claritati illi cõ
parari. ꝙ iuſti fulgebũt in celo Illã
pulchritudinem debȝ homo q̃rere
nõ illã mundanã que modicũ du
rat ſicut pulchritudo floris ꝟ ſaie.
xl. Omnis caro fenuȝ ⁊ oīs gloria
eius ⁊ pulchritudo in qua gloriat᷑
quaſi flos agri ꝟ feni Aruit fenum
⁊ cecidit flos. Quid ꝓfuit abſalo
ni pulchritudo ſua qui pulcherri⁹
fuit in toto iſrahel. a planta pedis
vſqꝫ ad verticẽ nõ erat in eo macu
la vlla. ceſaries eius longiſſima
fuit ⁊ pulcherrima ⁊ ſemel in ãnõ
tondebat᷑. que ſcḋm ioſephuȝ tanta
erat ꝙ vix ī nouẽ dieb⁹ tonderi po
tuit. Et ſuꝑflua ceſaries vendebat᷑
ducẽtis ciclis. hãc emebãt mulíẽs
vt crines ſuos ſubornarent. Et q̃d
ꝓfuit ſibi tãta pulchritudo. mala
tamẽ morte interijt. ſicut dicitur. ij
Regũ decio octa. Noli ergo hõ appete
re iſtã pulchritudieȝ periturã. ſed
illaȝ ſẽpiternã. Quarto ſolent ho
mines appetere ſapientiã quam in
regno celorũ ꝑfectiſſime inueniũt
Ibi ſapientia mũdi eſt q̃daȝ fatui
tas. Anſelmus. Ibi ſapiẽtia ſalo
monis eſt quedã ſtulticia. qui ta
mẽ legit᷑ fuiſſe ſapientiſſi⁹. Quid
ꝓfuit ſibi ſapientia ſua. qui tñ ī ſi
ne vite ſue a mulierib⁹ vict⁹ fuit ⁊
illudebat᷑ ⁊ idola adorabat. de cui⁹
ſalute dubitat᷑ Itẽ q̃d ꝓfuit Achi
thofel ſapienti ꝯſilium ſuum. cui⁹
ꝯſilium erat in iſrl̃ quaſi qui ꝯſule
ret deũ. ſic dicit᷑. ij. Regũ. xvij. tam
mala morte interijt. ꝙ ſemetipſuȝ
laq̃o ſuſpendit In regno aũt celo
rũ ibi erit vera ſapiẽtia ⁊ cognicõ
dei ⁊ omniũ rerũ Ber. Tũc cognoſ
cemus patris potentiam. filij ſapi
enciã ſpũſſancti benigniſſimaȝ cle
mẽtiam ⁊ ita habebi⁹ illi⁹ ſũme tri
nitatis noticiã Criſo⁹ Quid eſt qḋ
nõ ſciat qui ſcientem omnia videt
quaſi dicat. nihil ẽ ꝙ homo ignorã
re poteſt. ibi enim videbim⁹ illam
faciem dei in qua omnia cognoſci
m⁹ ⁊ in illa viſione illius faciei cõ
ſiſtit tota vita eterna. vñ dicit dñs
Jo. xvij. Hec ẽ vita eterna vt cognoſ
cãt te ſolũ verũ deũ ⁊ quẽ miſiſti ie

ſum xp̄m Bern̄. Eterna omniū bea
toꝝ ſolemnitas. eſt. deū facie ad
faciem intueri. O ꝙ̄ deſiderabilis ⁊
delectabilis eſt facies illa bn̄dicta
De qua dicit Fulgēti⁹. ꝙ ſi homo eſ
ſet in omnib⁹ penis inferni ⁊ vidē
poſſ; illā bn̄dcā faciem nullū ſē
tiret dolorē. Exemplū. quidā ſcūs
vir in extaſi poſit⁹ duct⁹ eſt in pur
gatoriū vbi vidit inumerabiles pe
nas quarū minima tanta erat ꝙ
non poſſet oīb⁹ penis hui⁹ mundi
ꝯpari. in quib⁹ vidit aīas diuerſi
mode cruciari Int̄ quas vidit vnā
aīam hilari vultu gaudētē ⁊ riden
tē. Cūq; quereret quō in tanta pena
ridere poſſet. R̄ndit nūciatū eſt mi
hi ꝙ hodie puer natus eſt qui fu
turus erit ſacerdos ⁊ cū ille miſſā
celebrauerit. ego faciem ſaluato
ris videbo ⁊ ſaluabor. Q̄nto appetūt
homines delicias ⁊ gaudia. Si er
go delicias queras ⁊ deſideras ibi
īuenies. Oēs enī delicie que fuerūt
⁊ erūt ab inicio mūdi vſq; in diē
iudicij ſunt reſpectu illi⁹ ſuauitatis
ſicut eſt vna gutta aque ī reſpectu to
tius maris. Quid ꝓfuerūt ſalomo
ni delicie eius. nullus legit̄ tantas
huiſſe delicias in mūdo ſicut ipſe.
Nā in iuuentute cepit exercere deli
cias ⁊ ſic vixit vſq; ad finē vite. De
cimo aūt anno fact⁹ eſt rex. ⁊ in vn
decimo duxit vxorem. ditiſſi⁹ ⁊ po
tentiſſi⁹ fuit in dieb⁹ ſuis. tantū ha
buit de auro ⁊ argēto in ihr̄lm. ꝙ
argentū quaſi lapides reputabat
multā familiā habuit. pulcherri
ma edificia. pulcherrimas vxores
ſeptuaginta reginas et octoginta

concubinas ⁊ adoleſcētularū nō erat
numerus. multos equos. quadra
ginta milia preſepia equoꝝ curria
liū duodecī milia equeſtriū. Cibus
ei⁹ erat ſingul̄ dieb⁹. xxx. chori ſili
gis ⁊ lxx. chori farine. x. boues pin
gues. viginti boues paſcuales cen
tū arietes excepta venacōe inume
rabiliū ceruoꝝ. capreaꝝ. bubalo
rū ⁊ auiū altiliū et piſciū qui quo
tidie ab omnib⁹ finibus ei⁹ appor
tabant̄. Nō longe a ihr̄lz erāt ort⁹
deliciaꝝ ad illū ſolit⁹ erat ire in cur
ru ⁊ ꝑcedebant eū adoleſcentes
pulcherrimi. ccc. habentes. ccc. pel
tas ⁊ clipeos aureos Cuſtodes q̄
excubabant āte forēs dom⁹ ſue. l.
habentes. l. ſcuta aurea ⁊ tot lan
ceas ereas. Multa alia ſunt que de
licijs ſuis aſcribūtur ſed quid ꝓfu
erūt oīa iſta trāſierūt velut vmbrē
Attamē oēs delicie hui⁹ mūdi nō
poſſent minimo gaudio celoꝝ ꝯpari
Exemplū. Virgo quedam obſeſſa a
demonio q̄ dabat reſpōſa ad inter
rogata ad quam dixit vir ſcūs. Nū
q̄d tu ex illis es qui de celo ſunt eie
cti. R̄ndit heu ſū de illis. Cui vir ſāct⁹
dic nobis quātū eſt gaudiū celi.
qui r̄ndit. quō potero tibi dicē. ta
le eſt gaudiū qd nec ocul⁹ vidit
nec auris audiuit nec in cor hoīs
aſcēdit vel cōp̄hendere pt. Cui vir ſā
ct⁹ velles ne libēter ibi eſſe. At ille i
gemuit dicēs. ſi poſſibile eēt me
gr̄ciam inuenirē ⁊ ſi homo eſſem ꝑ
eo vellē oēm penā mūdi ſuſtinē. Et
ſi eēt vna colūna erea a ꝓfundo in
ferni vſq; ad ſummum celi erecta et
nouaculis acutis ⁊ gladijs circū

fabricata. illam aſcēdere vellem vſ
q3 ad diem iudicij et deſcendere
pro minimo gaudio celi. Querite
ergo primum regnū dei vbi inue
nietis oia q̄ deſideratis Sola p̄gu
ſtacō illi⁹ gaudij pl⁹ valet q̄ totū
gaudiū toti⁹ mundi Quod guſta
uerat Aug⁹. qn̄ dixit Introducis
me dn̄e aliqn̄ in affcm̄ multuz inu
ſitatū itrorſus a neſcio in quā dul
cedinez q̄ ſi pficiatur in me neſcio
quid aliud ſit vita etna ſi illa nō
eſt Bernhard. ſi vna gutta illius
gaudij tantuz inebriat. multo ma
gis totus fluct⁹. ſi dei veſtigia tātā
habēt ſuauitatem. q̄d h3 de⁹ qui ē
fons toti⁹ gaudij. vn̄ petr⁹ Cuz gu
ſtaſſet vnā guttā illius gaudij op
tabat ſemp hic manere dicēs. Bo
nuz eſt nos hic eſſe faciamus hic
tria tabernacula Rogemus.

Dn̄ica. xvi. Fe. xxxvij.

Obſecro vos ne

deficiatis in tribulacōib⁹
Eph. iij. Qm̄ p multas tribulacōes
oz nos intrare i regnū celorū. ſic dr̄
Actu. xiiij. Jō monemur in verb p
poſitis vt tribulacōes ſuſtinea⁹ li
benter ꝓpt multa. Primo q2 tribu
lacō eſt adiutoriū homi a deo miſ
ſum q̄cūq3 iniret belluz cū inimico
ſuo qui eſſet fortior eo gratū habe
ret ſi ei adiutoriuz mitteret q2 ini
micū ſuū poſſet vincē Sic eſt d hoie
q̄diu eſt in hac vita oport3 eū ha
bere pugnā cū carne ꝓpria tanq̄ cū
hoſte q2 caro cōcupiſcit aduerſus
ſpiritum et ſpiritus aduerſus car
nem. ſicut dicitur ad Gal. v. Caro
enī3 concupiſcit aduerſus ſpm̄. ſc3
carnalia que ſunt ꝯtra ſalutez aie
Vn̄ qui vult vincere cōcupiſcēcias
carnis gratū debet ei eſſe quando
mittit domin⁹ ei aliquas tbulacio
es vel infirmitates. Multociens ei
cōtingeret q2 homo faceret multa
mala ſi domin⁹ p īfirmitatez vel tri
bulacōem non impediret. Exēplū
habe⁹ Gen̄. xx. In rege abimelech
qui abrahe abſtulit vxorem ſuaz.
q2 pulchra erat. ſtatiz flagellauit
eū dn̄s vt non cognoſceret eā a rue
latum eſt ei in nocte in ſomnis q2
ꝓpt vxorem abrahe tales ſuſtinerz
infirmitates a ſtatim dimiſit eam
vn̄. legit in vitaſpatz Cū q̄daz pe
teret a ſcō iohāne eremita vt oraz
p eo vt liberaret a triſticia ſua ſ.
a terciana. Reſpondit rem tibi ne
ceſſariā non deſideras a te auferri.
Legit etc in legēda btī Thome cātu
arienſ martiris. Cū īfirm⁹ quidā
ſanitatē ad ſepulchrū ei⁹ īpetraſſ3
cogitare cepit. forte ſanitas īpedit
aiaz. a rogauit vt ſi non expediret
ſibi ſanitas. infirmitas rediret qđ
factū eſt Jō dr̄ d btō paulo Q2 cū
īfirmaret in corpe. tūc fortior fuit
in anima Scdo tbulacō excitat pi
gros ad oracōes a ad inuocandūz
deū Aug⁹. Jdeo p̄muntur iuſtive
p̄ſſi clamēt ad dn̄m a clamātes ex
audiātur et exauditi glorificēt deū
Jſtd figuratū eſt Math. viij. cum
diſcipuli eēnt cū dn̄o ihū in naui
fcūs ē mot⁹ magn⁹ i mari ita vt na
uicula opiret fluctib⁹ ieſ⁹ aūt dor
miebat a acceſſerūt ad ih3 diſcipu
li. dixerūt. dn̄e ſalua nos. pim⁹. ſic

ſepe toꝛmit dñs ⁊ immittit hoĩes ꝑicli
tari infirmari vt eius auxiliũ iplo
rent. Ps. Multiplicate ſunt infirmi
tates eoꝝ poſtea accelerauerũt. Et
iterũ clamauerũt ad dñm cũ tribu
larẽt de nĉitatibꝰ eorũ eripuit eos
Exemplũ Miles quidã egrotãs ro
gauit ſãctũ virũ vt deũ ꝓ ſanitate
ſua oraret. ⁊ queſiuit ab eo ſãctꝰ
vir vtrũ deuocioꝛ eſſet in infirmita
te ꝙ in ſanitate. Rñdit miles. q̃ñ in
firmoꝛ auxiliũ dei tũc ſepe inuoco.
ſed in ſanitate ſepe obliuiſcoꝛ. Jdeo
dic̃ Gre. Aurẽ cordis tribulacõ ape
rit quem ſepe ꝓſperitas huiꝰ mũdi
claudit Tercio tribulacõ liberat ho
minẽ ab eterna pena inferni ſiue a
penis purgatorij que ꝓ pctĩs no
ſtris debet Gregori. Jdcirco dñs q̃
buſdã hic parcit vt in eternũ feriat
Jdeo hic ferit nõ parcendo vt i eternũ
parcat Jſtud patz in diuite ⁊ lazaro.
diuiti pepcit hic ⁊ in eternũ modo
eũ punit. Laſarũ hic caſtigauit ⁊
mõ eternalit̃ cõſolat̃ Luce decimo
ſexto vnde abrahã dixit ad diuitẽ
Recordare fili ꝙ recepiſti bõ in vita
tua ⁊ laſarus ſimiliter mala. Nũc au
tẽ hic ꝯſolat̃ tu vero cruciaris. Cer
te ſi vellet homo cogitare penã quã
euadit ꝑ flagellacões preſẽtis vite
libẽter ſuſtineret eas. Exemplũ. q̃
dã pctõr correptꝰ fuit a deo graui
infirmitate ⁊ rogauit deũ vt tollẽt
eũ de hoc mũdo vel auferret ab eo in
firmitatẽ Cũq; ſepiꝰ oraret aſtitit
ei angelus dicẽs. Miſſus ſuz a deo
indicare tibi cãz tue infirmitatis. Jd
circo punit te deꝰ in hac vita vt i fu
turo parcat. Verũtamẽ elige tibi
vnũ e duobꝰ aut duos dies eſſe
i purgatorio aut duos annos ſu
ſtinere hãc infirmitatem. Gauiſꝰ
ille elegit duos dies eſſe in purga
torio ⁊ mortuꝰ eſt ⁊ deductus eſt in
purgatoriũ Poſt vnã horã venit
ad eũ angelꝰ querens quõ ſe ha
beret. Cui ille quis es tu. Ego ſum
ãgelꝰ q̃ te adduxi huc. At ille Ab
ſit. tu nõ es angelus. angeli ei nõ
mẽciũt̃. tu ei mẽtitꝰ es ꝙ ꝑmiſiſti
mĩ ꝙ tm̃ duos dies deberẽ eẽ i pur
gatorio. Et ego fui hic multis annis
Ecce q̃nta eſt futura pena quã hõ
euadit ꝑ tribulacõem tpalẽ. Certe
ſi homo hãc diligẽt̃ ꝯſideraret pa
tienter aduerſa toleraret ꝙ dicit
apl's ad Rõ. viij. Nõ ſunt ꝯdigne
paſſiões huiꝰ tempis ad futuram
gloriam que reuelabitur in nobis
Jheroꝰ in epl'a ad Ciprianũ. Quã
to i hoc ſeculo paſſionibꝰ pauper
tate. inimicoꝝ potẽcia. vel morboꝝ
crudelitate. fuerĩꝰ afflicti tãto pꝰ
reſurrectõnem in futuro p̃mia con
ſequamur Quarto tribulacõ pec
catorẽ ad cognicõẽ dei ⁊ ſui ipſius
adducit Greg. Oculos cordis q̃s
culpa claudit pena apit. Jſtud ptz
in anthiocho rege qui videbatur ſi
bi fluctibꝰ maris imperare nõ cog
noſcẽs deum ſup ſe eẽ. Jurauit ꝙ
ihrl'z funditꝰ vellet euertere ⁊ face
re paliãdꝝ ⁊ cimiteriũ funeris de
ea ⁊ reuſus in furorẽ iuſſit agitari
currũ in quo ſedebat ⁊ ſtatĩ appre
hẽdebat eũ amarꝰ dolor. ⁊ cadẽs de
curru colliſus eſt ⁊ ebullierunt ver
mes de carnibus eius ⁊ de fetore
eius grauabatur exercitꝰ eius. Cũ

q̄ fetorem eius pſonaliter ferre nō
poſſet duct⁹ eſt ad cognicōem ſui
ipſius ⁊ dixit ait. Juſtum eſt hoīem
mortalē ſubditū eſſe deo Gre. Cum
recognoſco iob ī ſterq̄linio Johā
nem eſurientē in eremo. petrū ex
tenſū in patibulo. cogito qualiter
de⁹ cruciabit in futuro quos repro
bat q̄ ita dure flagellat ⁊ affligit
quos amat ⁊ ſic reducit̄ homo ad
cognicōem ſue fragilitatis. Exem
plū Quedā ducilla erāt ſuperbiſſi
ma ita vt nec ſeipām morituram
cognoſceret. tam delicata q̄ ī aq̄s
omnib⁹ balniare noluit. ſ3 de rore
celi colligere fecit in qua cū aroma
tibus ⁊ vino balniabatur. Cubicu
lū ⁊ lectū ſuum florib⁹ ⁊ ſpeciebus
odoriferis redolere fecit ⁊ omnes
delicias quas poterāt exercebat
Tandē de⁹ lepra eā pcuſſit ita q̄
tota caro putreſceret ⁊ fruſtatī de
flueret ⁊ tantū fetebat q̄ nullus fe
torē ſuſtinere poſſet. vn̄ ducta ad
cognicōem ſui ipſi⁹ Ait Merito hec
patior q̄ fragilitatē ꝓpriā nō cog
noui ⁊ ſic mortua eſt. Quinto tribu
lacō modica ī preſēti opat̄ nobis
gloriā magnā in futuro. ⁊ p modi
ca tribulacōne magnā mercedē re
cipies .ij. Cori. iiij Jd enī qd in pre
ſenti eſt momentaneū ⁊ leue tribu
lacōis nrē ſupra modū in ſublimi
tate eternū glīe pondus opabit̄ in no
bis. Vere modicū eſt quicq̄d pati
mur reſpectū pmij qd pmittit deus
yſa. liiij. Ad punctū in modico de
reliqui te ⁊ in miſeracōib⁹ magnis
ꝯgregabo te. ⁊ ſequit̄ Jn momēto
indignacōis abſcōdi faciē meam

paululū a te ⁊ in mīa ſempiterna miſ
tus ſum tui Jdeo dicit Greg. Nō ergo
queras de verbere dū noſcis que ti
bi debeat̄ pmia et̄na retribucōne
Labor eſt cū fine. ſ3 merces eſt ſine
fine. Hoc ꝯſiderās diabolus voluit
ſcādere celū p columnā circūfabrica
tam gladijs vſq3 ad diem iudicij.
Re in pcedenti ſer. ſc3 pmum querite
reg. dei in .v. membro Rogemus.

De eodem. ſer. cxxxviij.

DEfunctus effe
rebat̄ fili⁹ vnicus matris
ſue Luc. vij. Jn verbis iſtis duo ſūt
ꝯſiderāda. Primo quid p iſtū de
functū ſignificet̄ Scdo qd p porti
tores q̄ eū ad xp̄m efferebāt Cir
ca pmū eſt ſciēdū q̄ p iſtū defunctū
intelligit̄ homo exn̄s ī mortali pec
cato. Quēadmodū eī mors occidit
hoiem ita pctm̄ occidit aiā3 Sap.
xvi. Hō p maliciā ſuā occidit aīā
māſu ām Aug⁹. Sicvita corpis ē
anima ita vita anime eſt ipſe deus
ſicut ergo morit̄ corp⁹ qn̄ ſeparat̄
ab eo anima. ita morit̄ anima qn̄
ſepatur ab ea de⁹ que ſepacō fit p
pctm̄ Jſa lix. Pctā vrā diuiſerunt
inter vos ⁊ deum vrm ⁊ pctā veſtra
abſcōderunt faciē eius a vobis. Cir
ca ſecundum nota q̄ p portitores
ſignificantur quatuor que tenent
hominem ſc3 pctōrem in pctis ne
ꝯuertatur ad deum Primū eſt pu
dor confeſſionis quando homo ve
recundat̄ cōfiteri pctā ſua Contra
hoc dī Eccī. iiij Non confundaris p
anima tua dicere verū id eſt ꝯfite
ri eſt enim ꝯfeſſio adducens glā3

ꝛ vitam eternā. Bern̄. Magna eſt
infamia ꝙ homo ablui pudet qui
inquinari non pudet Aug⁹. pecca
re non erubuiſti. nec erubeſcas cō
fiteri in hac vita vt requiem habe
as in alia vita ſcꝫ btā. Melius eſt
hic pudorem ſuſtinere coram vno
ſacerdote ꝙ̄ i futuro corā toto mū
do. vnde dn̄s Naum. iiij. Reuelabo
pudēda tua in facie tua ꝛ pudibun
da tua pctā ꝛ oſn̄dam omnib⁹ gēti
bus nuditatem tuā ꝛ omnibus ho
minibꝫ. quaſi diceret Oſtēdaꝫ ita
nude pctā tua ſic egiſti Non ergo
verecūderis hic nudare peccatū tuū
vni ſacerdoti. Aug⁹. Quicunqꝫ hic
erubeſcit de pctīs que fecit corā ſa
cerdote dignus non ſit venia Exem
plum Quedam mulier omiſit vnū
grande pctm̄ ꝛ pre verecundia mā
ſit ſeptem annis in cōfeſſa ꝛc̄. Req̄
re in ſmone Stipēdia pctī mors.
Scdm quod ſolꝫ hominē tenere in
pctō eſt timor penitencie ſcꝫ qn̄ hō
timet ꝙ penitentia ſibi nimis gra
uis ſit ad agendū qꝛ non pōt ieiu
nare nec orare nec vult elemoſinaꝫ
dare nec pegrinacōem facere ꝛ oīa
videntur ſibi ḡuia. Contra hoc va
lent duo. Primū eſt ꝙ cogitem⁹ di
adiutoriū qd̄ ꝓmiſit nobis ſi peni
tentiā egrim⁹ Prouer. ꝓ. Conuerti
mini ad correpcōeꝫ meā ꝛ peniten
tiam En ꝓfero vobis ſpm̄ meuꝫ ꝛ
ſpūſſā ḡciaꝫ q̄ vos iuuabit. Conuer
ſis eīꝛ penitentib⁹ dat dn̄s ſpiritū
amoris qꝛ omnia facit leuia Itero
diligenter amem⁹ et nos dn̄m de
um ꝛ facile erit omne qd̄ videt̄ dif
ficile. qꝛ dn̄s iuuat penitentes. Pa

ter exemplum apud lugdonium
Erat quidam clericus cogitans in
tra ſe religionem intrare vt emen
daret ſtatum. ſed timuit ꝙ auſte
ritatem ordinis ſuſtinere non poſſꝫ
Nocte quadam raptus de corpore
ducit̄ ad quādam vallem ſub quo
dam monte i quo erat ciuitas pul
cherrima edificata de auro et de lapi
dibus precioſis cuius aſpectus ni
miuꝫ eū delectabat. Et cū vellꝫ ap
pinquare ciuitati venit ad flumen
quoddam qd̄ ptranſire neſciebat
ꝛ vidit ibi pauperes ſtātes ꝛ lauā
tes tunicas ſuas in flumine. inter
quos erat quidam candidiſſima
veſte indutus qui iuuabat alios
lauare. qui poſtꝙ̄ iuuaret vnum
ibat ad reliquum ꝛ ſinglos iuua
bat Et dixit ei clericus Que gens
eſtis vos Qui ait Iſti paupes ſūt
penitētes. ꝛ ego ſum xp̄s fili⁹ dei
iuuans eos vt pniam ꝑagēdaꝫ
ꝯpleant. ciuitas eſt padiſus Et qn̄
lauerit tunicā ſuā ꝛ pegerit in illā
intrabit Euigilans clericus religi
onem intrauit ꝛ omnia ſilenter ſu
ſtinuit Aug⁹. multos ſolet decipe
ſerotina penitentia. In vitaſpātruꝫ
dicitur de quodam ſene. Quotiēs
ſuaſit ei cogitacio ſua. dimitte ho
die cras penitcas. Ipſe reſpondit
Non ita eſt hodie penitere debe⁹ ꝛ
cras eius voluntas fiet in nobis.
Gregorius Nemo indulta penitē
tie tempora paruipendat. nemo
curam ſuam dum valet agere neg
ligat quia redemptor noſter tunc
diſtrictior in iudiciū veniet qn̄ no
bis ante iudiciū magnam peniten

ciam ꝓrogat. Aug⁹. Si vis pniam
agere dū nō potes peccare. pctā te
dimiſerūt non tu illa. Age pniam
dum ſan⁹ es. q̄ꝛ pniam egiſti quā
do peccare potuiſti. Exemplū recq̄re
in ſermone Gaudium eſt angelis
dei ſup vno pctōre ⁊c̄. Secūdo debꝫ
homo cogitare cō̄tra timorē pnie
eternā penā quaꝫ euadet. Bern̄. Mi
ſera ſane demencia eſt. humanuꝫ
declinare laborem ⁊ paruum dyabo
lo ardorem eligere ſempiternum.
Certe ſi homo cogitaret q̄ꝛ omnes
pene hui⁹ mūdi nō poſſent cōpari
minime pene purgatorij. ſicut dic̄
Aug⁹. Quid tūc de pena inferni q̄
milleſies maior erit. ſi homo talia
cogitaret certe leuis eſſet ſibi peni
tencia que ꝑ peccatis iniungit̄. Ex
emplū. Quidā princeps timēs pe
nitentiā noluit cō̄fiteri quē cū vxor
hortaret̄ ad cō̄feſſionē dixit nō poſ
ſum cō̄fiteri q̄ꝛ timeo q̄ꝛ grauis pe
nitencia mihi iniūgat̄. Cui vxor et
quō poteris ſuſtinere penas infer
ni que multo grauiores ſunt q̄̄ꝛ pe
ne toti⁹ mundi. At ille. putas inq̄t
q̄ꝛ infern⁹ ſit. Predicatores omnia
iſta cogitant vt homines i timoreꝫ
inducāt ⁊ munera recipiāt. videns
autē mulier q̄ꝛ nihil ꝓficeret ceſſa
uit. Nocte quadam demones veni
entes rapuerunt eum de lecto ⁊ ad
infernum duxerūt. Mulier eius
hec vidēs cū eſſet ſancta orauit ad
dn̄m vt reuelaret ei ſtatum ſuum.
Mane facto inuenit corpus eius. ſ.
viri totum exuſtū ⁊ in manu eius
litteram in qua erat ſcriptuꝫ. Nō
certus ſum q̄ꝛ infernus eſt ⁊ timor

quē habui ad agendā pniaꝫ illuc
me ꝑduxit. Terciū qd̄ tenꝫ hoiem
in pctō ē peccati cō̄ſuetudo. Cū eniꝫ
pctōr venit ad cō̄ſuetudinē reſurge
re cō̄tēnit. Vn̄ ſi ꝑt ethiops varia
re ſuā nigredinē pellis ⁊ pdus ſuā
varietatē. ſic ⁊ vos poteritis beneſa
cere cū malū didiceritis. Et inde ve
nit deſperacō de qua dicit Yſidor⁹.
Non deſperes de venia ꝟ de ſalute ſi
ad meliora cō̄uerteris. Qui enī de ve
nia deſperat plus ꝯ deſperacōne q̄̄ꝛ
ꝑpetrato ſcelere ſe damnat. Ihero.
dicit. Qꝛ iudas plus offendit dn̄m
deſperādo q̄̄ꝛ eū tradēdo. Et ideo nul
lus debet deſperare q̄ntūmcūq̄ꝫ pec
cauerit ⁊ q̄ntūcūq̄ꝫ magna ſint pec
cata ſua. q̄ꝛ ſola ꝯſperacō ē crimen
qd̄ mederi nō pōt. Ihero⁹. Soluꝫ de
ſperacō termin⁹ eſt q̄ mederi neq̄t.
Yſid. Sepe dyabol⁹ eos q̄s cō̄uerti
ad pniaꝫ cō̄ſpicit ⁊ in multitudine
ſcelerꝫ ꝑculſos ad deſperationeꝫ de
ducit vt ſubtracta ſpe venie trahat i
diffidēciā q̄s n̄ potuit retinē ꝑſeue
rāter in culpa. Sꝫ penitēs dꝫ ꝓuide
re cō̄tra ſe callidas hoſtis inſidias ſic
q̄ꝛ iuſticiā dei metuat. ⁊ tn̄ q̄̄ꝛuis in
magnis ſceleribus ſit tn̄ de dei mia
cō̄fidat. Greg̃. In cō̄ſpectu diuinita
tis nemo miſericordiam inuenire
dubitet. q̄ꝛ nullū pctōrem cō̄uerſū
deſpicit qui pctōres redimēt venit.
Bernhard⁹. O homo ne deſperes
te mutare in melius. Si enī tantum
potuit dyabolus vt te de excelſis ꝟ
tutū faſtigijs i profūdū ꝯducēt vi
ciorū. q̄̄ꝛto magis poterit te de⁹ ad
ſūmū honorē ꝑducere. ⁊ n̄ ſolū ad id
quod fuiſti reſtituere. ſꝫ beaciorem

multo magis ꝙ̄ videbaris efficere et nō minꝰ te diligit ꝙ̄ illū q̄ nūꝙ̄ peccati maculaꝫ ꝯtraxit Ber. O homo que qualis et ꝙ̄ta ē miſericordia dei q̄ ꝯuerſuꝫ nō minꝰ diligit. ꝙ̄ eū q̄ nullā maculaꝫ alicuius peccati ꝯtraxit. Exemplū habemꝰ in dauid. i maria magdalena. petro. paulo. matheo telonario ꝛ in pluribꝰ alijs. Quartū qd̄ tenꝫ hominē in pctō eſt fiducia longioris vite. Cōtra q̄s dicit Job. xiiij. breues dies hominis ſūt. pſ. Dūꝫ adhuc ordirer ſuccidit me. ſup quo v̄bo dicit Greg. Cū culpa animuꝫ tēptat neceſſe ē vt breuitatē ſue delectacōnis aſpiciat ne ad mortē eternam iniq̄tas rapiat. cū ꝯſtet ꝙ ad finē nū cicꝰ mortalis vita ꝑcurrat. Vn̄ nemo ꝑſumat de longa vita. q̄ nemo ſcit vtꝝ cras viuat. vt dicitur Eccſ. ix. Sicut auis laq̄o ꝛ piſcis hamo. Exēplū habemꝰ in diuite Luc. xij. Qui ꝓmiſit aīe ſue longā vitaꝫ dicens. Anima habes multa bona poſita in annos plurimos req̄eſce comede bibe ꝛc̄. et dixit ei deꝰ Stulte hac nocte repetēt a te demones animā tuā ꝛ ſic factū ē. plures annos aīe ſue ꝓmiſerat ꝛ diē craſtinū dare nō potuit Prouerb. xxvij Ne glorieris ī craſtinū ignorās qd̄ ſuꝑuentura pariat dies Exemplum Quidā ſanctꝰ eremita ſportas ꝛ vaſa facere ꝯſueuerat ꝛ ad ciuitatē deferens vēdebat. q̄dam die dū intraret ciuitatē vt vaſa venderet et ſederet ante domū cuiuſdā diuitis q̄ in agone laborauit. vidit eq̄s igneos et ſimiles aſſeſſores venientes ante domꝰ hoſtiū ꝛ intrauerūt q̄s cum videret diues infirmus ꝯclamauit. Adiuua me dn̄e deꝰ meus volo me libēter emēdare. At illi occurrētes ſtridebāt dentibꝰ in eū ꝛ dicentes. Nimis tarde loq̄ris. modo vis eſſe memor dei qn̄ ſol obſcuratus eſt q̄ ſole lucēte eiꝰ oblitus fuiſti. nunc aūt nō eſt tps ſatiſfactionis ꝛ hec dicētes rapuerūt eū ad infernum. Operemur ergo bonū in tpe q̄ neſcimꝰ diē neq̄ horā Itē tres ſūt portitores. ſecū adducētes hominē ad infernum. tenētes euꝫ in pctō. Primꝰ portitor q̄ tenet hominē in pctō eſt peccati leuiacio Cōtra qd̄ valꝫ ſcire ꝙ adā ꝓ vno pctō cuꝫ poſteritate ſua plus ꝙ̄ quatuor milibus annorū in inferno fuit. ꝛ nō potuit illud pctm̄ deleri niſi ꝑ mortem xp̄i. Vn̄ Ber Agnoſce o hō ꝙ̄ grauia ſunt aīe tue vulnera ꝓ q̄bus neceſſe fuit xp̄m crucifigi ꝛ vulnerari. Si nō eēnt hec ad mortē ſempiternā nūꝙ̄ ꝓ eoꝝ remedio dn̄s morētur Scd̄s portitor eſt aliene vite ꝛ culpe ꝯſideracō qn̄ bona cogitat intra ſe de ſe. et cogitat talis ꝯmiſit plura pctā ꝙ̄ tu. adhuc n̄ ꝯuertitē tu potes a deo expectare tuā ꝯuerſionē ſicipē Eccē. xxxij. Pctōr hō deuitabit correpcōem ꝛ ꝑm voluntatem ſuā inuenit correctōeꝫ. Et ſic nō ē faciendū ſꝫ q̄libet dꝫ ſemetipm ꝯſiderare ꝛ ſe maiorē pctōrē ſp eſtiare. Tertiꝰ portitor ē ꝯſuetudo peccādi ſiue deſperacō veniet v̄. Cum em̄ peccator in conſuetudinem pctōꝝ venit difficulter vł nunꝙ̄ poteſt reſurgere vel reſilire Rogemꝰ.

OBsecro vos e
go vinct⁹ in dño vt digne
ambuletis vocacõne q̄ vocati estis
cū omni humilitate cū mãsuetudie
et paciẽtia. Eph. iiij. Apl's existẽs
rome i carcere vinctus scripsit hãc
epistolaʒ nouiter ↄuersis docens
eos ambulare in hac vita vt ad vi
tam eternã ad quã erãt vocati per
uenirent. Et q2 nos omnes ad eã
deʒ vitã sum⁹ vocati. debem⁹ ⁊ nos
similiter sic apl's docet ambulare
vocatiõe qua vocati sum⁹ a dño q̄
libʒ in suo statu. vgo in vginitate.
vidua in viduitate. monach⁹ ⁊c. q̄
libet in q̄cūqʒ sit statu dʒ ambula
re. scʒ omni humilitate mãsuetu
dine ⁊ paciẽa. Istas tres vias doceʒ
etiã dñs nos. De p̄ma via. s. humi
litate. Mat. xviij. Nisi efficiamini si
cut puuli ⁊ hũiles nõ intrabitis in
regnũ celoꝝ. Bern. p humilitatem
ascẽde ad sublimitatẽ. q2 hec ẽ via
et nõ ẽ alia p̄ter ipam. q̄ aliter va
dit poci⁹ cadit q̄ ascẽdit. tot sũt pi
cula. tot insidie dyaboli sũt in mũ
do i hac vita q2 sine hũilitate trãsi
re nõ possum⁹. vñ legit̃ q2 sãct⁹ an
thoni⁹ vidit laq̄os inimici extẽsos
p totã terrã ⁊ ingemiscẽs ait. O do
mine de⁹ q̄s putas transiet ista. Et
audiuit vocẽ dicentem sibi. humili
tas. Istud figuãtum ẽ. iiij. Re. vlt.
vbi dr̃ q2 nabuchodonosor rex ba
bilonis trahens rete captiuitatis
p terrã in decorum magnos cepit ⁊
duxit captiuos in babilonẽ. pau
pes dereliq̄t. Sic dyabol⁹ rex babi
lonis sup õnes filios supbie mag
nos sui reputacõe ⁊ supbos trahit
in suã captiuitatẽ. ⁊ paupes ⁊ hu
miles sui reputacõe capere nõ põt.
Dyabolus ꝓpt̃ suam supbiã d celo
eiectus ẽ ⁊ nõ vincit̃ nisi p humili
tatẽ. Exemplũ demõ quidam occur
rit beato machario cũ falce messo
ria volens eũ pcutere ⁊ nõ potuit.
sed dixit machari multã violenci
am pacior a te. q2 nõ possum p̄ua
lere aduersũ te. Ecce q̄cq̄d tu facis
ego facio. tu ieiunas ⁊ ego penit⁹
nihil comedo. tu vigilas ⁊ ego nũ
q̄ dormio. ſʒ vnũ ẽ i quo me supas.
At ille q̄d ẽ hoc. Qui dixit humili
tas tua ꝓpter quã nõ possum p̄ua
lere aduersum te. Notandũ q2 tri
plex ẽ hũilitas. dolosa. assiduosa
⁊ virtuosa. Prima humilitas dolo
sa ẽ qñ aliq̄s fingit se humilem et
interius supbit. hec humilitas p̄t
dici vulpina. dicit̃ eni fabulose q2
vulpes simulauit se esse mortuum
iacẽs in x via vt poneret̃ sup currũ
pisciũ ſʒ cũ potuit comedere pisces
ondit se viuũ. Sic multi faciũt qui
simulãt se humiles ⁊ bonos vt eli
gant̃ ad aliquã p̄laturam ⁊ dign̄i
tatẽ. ſʒ post q̄ fuerit exaltati appa
rent quales sint. Et dicit̃ Eccl. xix.
Est qui neq̄ter se humiliat ⁊ interi
ora eius sunt plena dolo Ezechiel.
xiij. Quasi vulpes in deserto ꝓphete
tui isrl'. Exemplũʒ in absalone q̄ se
humilem simulauit ⁊ beneficiũ vt
eligeret̃ in regẽ. sicut dicit̃. ij. Reg.
xv. Mane surgẽs ⁊ stetit ante por
tam et blandiebatur populis qui

veniebāt ad regē ꝛ cepit eos om
nes benigne. ꝛ ſalutauit. vnūquē
q; amplexās ꝛ deoſculans dicēs.
vn̄ venis qđ eſt negociū tuū. de q̄
parentela es. Cūq; audiſſet negoci
um ab illo dixit Recte dixiſti et re
ctū eſt negociū tuū ꝛ iuſta ē cau
ſa tua ſ; non eſt aliq̄ꝰ qui iuſte iu
dicet cauſas hominū ꝛ qui termi
net negocia populoꝝ ꝛ tunc adie
cit O quis me cōſtituet vt iuſte iu
dicē; quaſi diceret. ſi ego eſſē rex
ego vellē iuſte iudicare et ꝑ talia
verba blanda ꝛ doloſa inclinauit
corda hominū ad ſe vt eū eligerēt
in regem. qđ et factū eſt. Elegerūt
enī eū in regē patre ſuo dauid ne
ſciente. q̄ tūc peſſime egit. q2 expu
lit patrē a regno ſuo. Sic adhuc
multi ſunt q̄ ſimulant ſe humiles
vt exaltent̄ ſed poſtq̄ exaltati ſūt
apparent quales ſūt. Cōtra quos
dicit Bern̄. Omnis dignitas digni
tatis nomine indigna eſt. ſi humi
lis eſſe dedignatur. Secūda humi
litas eſt afflictuoſa quam infligit
deꝰ homini ꝓpter pctā ſua. De qua
Mala. ij. Vos receſſiſtis de via ꝛ plu
res ſcādaliſaſtis in lege dicit dn̄s.
ꝓpter hoc dedi vos cōtemptibiles.
et humiles in omnibus populis.
Et hec humilitas pt̄ dici aſinina.
quia aſinus ſiue velit ſiue nolit om
nia ſibi impoſita portabit Sic quē
dn̄s humiliat ꝓpter pctā ſua. ſiue
velit ſiue nolit humiliatus ē. Sic
humiliauit deus filios iſrł qn̄ dedit
eos in captiuitatē ꝓpter pctā ſua.
vnde dicit Daniel. iij. Dn̄e inimici
ſumꝰ plus q̄ omnes gentes. q2 hu
miles facti ſumꝰ in vniuerſa terra ꝓp
ter pctā noſtra. Sic humiliauit de
us nabuchodonoſor ꝓpter pctā ſua
qn̄ fecit eū ſimilē pecudi vt ſ;. Req.
dn̄. iiij. pꝰ feſtū penth. in ſer. Non
ſūt cōdigne. Cōtra hāc humilitatē
debet homo paciencia armari Gre.
xiij moraliū. tāto quiſq; aduerſita
te minꝰ vincit̄. quāto cōtra illū pre
ſciēdo paratus inuenit̄. Augꝰ. ſuper
Johan. Qz de bn̄s affligit corrigen
tis eſt nō pena dānantis. ad here
ditatē eternā erudimur ꝛ affligi de
dignamur. Tercia humilitas ē v
tuoſa. ſ. quādo homo ſe humiliat
et voluntarie appetit vilis reputa
ri cognoſcendo ſuam vilitatē Ber.
Humilitas eſt virtus qua homo
veriſſima ſui cognicōe ſibimetip
ſi vileſcit Hec humilitas poteſt di
ci columbina qn̄ homo nō ficte ſ; ex
ſimplicitate cordis ē humilis. De
qua dn̄s in euāgelio Mat. x. Eſto
te ſimplices ſic columbe ꝛ humiles.
Sciendū aūt q2 tres ſūt gdus hu
militatis Primꝰ dicit̄ ſubiciens qn̄
homo ſubicit ſe maiori ꝛ n̄ pfert ſe
equali ꝛ ille gdus ſufficit homini
ad ſalutem. Ad quā hortatur apo
ſtolus dicēs. Subiecti eſtote inui
cem in timore dei Criſoꝰ. ſup Mat.
Velle eſſe ſuper omnes vituperabi
le eſt. ſuſtinere aūt alterū ſup ſe ni
mis glorioſum Secūdus gradus
eſt cum homo ſubicit ſe equali et
nō pfert ſe minori ille ē gradꝰ pfe
ctus Gre. viij. lib. mora. Omne perit
qđ agit̄ ſi nō in humilitate cuſto
dit̄ Terciꝰ gradꝰ ē abundāſ quan
do homo ſe ſubicit inferiori. Exēplū

habem⁹ in xp̄o qui ſe humiliauit
ad lauandū pedes diſcipuloꝝ Au
g⁹. ſup iohem. Tāta eſt humane
vtilitas humilitatis vt eā xp̄s ſuo
exemplo cōmendaret. Jdē bern̄. ſu
pmiſſus eſt. dicit non magnū eſt
nos eſſe humiles in abiectōe. ma
gna prorſus ⁊ rara eſt virtus hu
militas honorata. Hec eſt via dn̄i
quā ꝑuit nobis in verbo ope ⁊ ex
emplo vt dictū eſt. Ambulemus
ergo in ea. q2 ei multū placet. vn̄
dicitur heſter. ij. ꝙ rex aſſuerus
dimiſſa vaſthi heſter duxit in vxo
rem. Aſſuerus ſignificat xp̄m qui
ſprevit vaſthi .i. ſupbiam. ⁊ elegit
heſter que interpretat̄ humilis ſi
ue abſcōdita. Scd̄o debem⁹ ambu
lare in via māſuetudinis ſi volum⁹
ad vitam eternā puenire. Pſ. Mā
ſueti aūt hereditabunt terrā ⁊ dele
ctabunt̄ in multitudine pacis. q2
hic pacifice ⁊ māſuete ſine cōtenci
one ſine ira vixerūt. Jſtud figura
tū ē Gen̄. xlv. vbi dicit̄ ꝙ ioſeph
dixit fratribus ſuis cū redire vellet
ad patreȝ ſuū. ne iraſcimini in via
nos ſum⁹ oēs fratres filij vni⁹ pa
tris. ſ. dei ⁊ ābulem⁹ ad eū in via.
q2 hic nō habem⁹ manentē ciuita
tē. ſm ap̄lm Heb. xiij. ⁊ ideo non
debem⁹ hic iraſci. Veruntamē ſi re
cta ira veſtra ſit meritoria ē. ſ. qua
ꝗs turbat̄ ⁊ iraſcit̄ ɔtra pc̄ā et vi
cia. pſ. zelaui ſup iniq̄s pacē pc̄o
rum videns. Greḡ. in mora Alia ē
ira quam impaciētia excitat. alia
quā zelus format. illa ex vicio hec a
virtute gn̄at̄. illa ꝓhibita hec p̄ce
pta. p. Joh. iij. Qui odit fratreȝ ſu

um homicida eſt Aug⁹. ſuper pſ.
Si ira fratris fuerit inueterata iaȝ
odium ē. ira turbat oculū. odium
generat. ira feſtuca ē. odiuȝ trabs
eſt. Tercia ira ē pmiſſa. ſ. ſubitus
mot⁹ animi. q2 ſm Jhero. Qui nul
la animi pturbacione mouet̄ aut
de⁹ aut lapis eſt Jdeo dicit apoſto
lus ad Rō. xij. date locum ire Eph.
iiij. Sol nō occidat ſup iracūdiam
veſtram. pſal. Jraſcimini ⁊ nolite
peccare Yſidorus ſoliloquioꝝ dic
Si irā non potes vitare tempera. ſi
non potes furorem cauere: cohibe.
tene ſilencium paciencie. tacendo
tici⁹ vinces. Sȝ q2 ſm Greḡ. in mo
ra. Per irā iuſticia relinquit̄ Jdeo
debemus ambulare in paciencia ⁊
trāquillitate. ne ɔtingat nobis ſic
Joran d̄ quo. iiij. Re. ix. Qȝ cū iorā
pcepiſſet iehu ad ſe venturū. miſit
in occurſum eius nunciuȝ vt nūci
aret ſibi vtrū ingreſſus eius eſſet
pacificus. q̄ cū nō fuiſſet reuerſus
miſit alium ⁊ ſurgēs iorā occurrit
iehu qui tetendit arcū ſuū ⁊ ſagit
tabat eum inter ſcapulas. ⁊ ingreſ
ſa eſt ſagitta in cor eius. quē ſerui
ꝓprij piecerūt in agrū circa viā vt
a feris et a beſtijs deuoraret̄ Per
iorā itelligit̄ q̄libet iracūdus queȝ
ira p̄ualens educit extra domū .i.
extra rationē. cui occurrens iehu
.i. de⁹. interficit eū ſagitta .i. morte
eterna. quē ſerui ſui .i. d̄mones qui
eū ad iracūdiā ɔcitauerūt ꝓiciūt in
cāpū .i. in infernuȝ extra viam mie
vbi a feris ⁊ a beſtijs id ē auibus
infernalib⁹ deuorabit̄ Tercō debe
m⁹ ambulaē p viā paciencie ſiue

ſumus ad regnuꝫ celoruꝫ ꝑuenire
Actu. xiiij. ꝑ multas tribulacōes
oportet nos intrare regnū celoruꝫ
Mat. v. Bti q̄ pſecutionē paciun
tur ꝓpt̄ iu. Hac viaꝫ ābulauit xp̄s
tanq̄ caput vt nos tanq̄ mēbra ſe
queremur. p̄. Pe. ij. Xp̄s paſſus ē
ꝓ nobis vob̄ relinqn̄s exemplum
Lu. vlt. Oportebat xp̄m pati ⁊ ita
intra. i glo. ſuā. multo magis opor
tebit nos ꝑ paſſiones itrare in re
gnū celoꝝ. Quid pacīa cōferat no
bis in tribulatione Re. in ſermo.
obſecro vos ne deficiatis i tribula
cione Rogemꝰ.

¶ De eodem. ¶ F. cxl.

Omnis qui ſe
exaltat humiliabit̄ Luc.
xiiij. ⁊ xviij. In verbis ꝓpoſitis ⁊ in
euāgelio pn̄ti diſſuadet dn̄s ſuper
biaꝫ oſtēdens q̄tuꝫ ſit homi nociua
ideo merito ē fugienda. Scienduꝫ
aūt q̄ ſupbia nocet homini in mlt̄
tis Primū eſt q̄ aufert homini grā
ciā dei Jacobi. iiij. Supbis reſiſtit
deus: humilibꝰ aūt dat grām. Sic
enī aqua deſerit mōtes ⁊ fluit ad
valles. ſic gracia dei deſeit ſupbos
et fluit ad valles ⁊ ad humiles ⁊
ad corda humiliū Alta ſiccant̄ et
ima replent̄. Vn̄ quidā ſapiēs di
xit alexādro ſupbo. Deus ꝑſto eſt
largiri ſuā graciā tibi. ſed non ha
bes vbi recipias eaꝫ Qꝫ ſupbia ā
preſumpcō auferat graciā dei pa
tet in petro qui cuꝫ ꝑferret ſe cete
ris dicēs Et ſi omēs ſcandaliſati fu
erint in te ego n. ac. Jdeo ſubtra
xit ſibi dominꝰ graciam ſuam q̄
pre ceteris vilius cecidit cuꝫ ad vo
cem ancille dominū negauit Per
miſit aūt dominꝰ eū cadere vt alijs
peccatoribꝰ ſciret ꝯpati Exēplū. q̄
daꝫ frater impugnabat̄ ſpū forni
cacionis. ꝯfeſſus ē alteri at ille cō
tempſit Req. dō. iiij. poſt octa. pa
ſche. Scdō ſupbia aufert hoī omīa
bō opa ſua ⁊ v̄tutes ānihilat Gre.
ſicut humilitas oīa vicia enervat
et virtutes colligit ⁊ roborat. ſic ſu
perbia oēs v̄tutes deſtruit ⁊ anni
hilat. Oia enī bona opa q̄ ꝓpter ſu
pbiā ⁊ vanaꝫ gloriā facta fuerint
nō hn̄t meritum Gre. Cum in tuo
ope laus tranſitoia queritur. res
eterna retribucōne digna ꝑvili p̄
cio venundat̄ Valde male ergo bō
opa dei iudicat qui ad mercedē eo
rum fauorem humanum ſufficere
putat. Exemplū habemꝰ in phari
ſeo q̄ ꝑ ſupbiaꝫ oīa bona opa ſua
amiſit Luc. xviij. in euāgelio duo
homines aſcēde. Itē exempluꝫ in re
ge q̄ ꝓpter vanaꝫ gloriā edificauit
templuꝫ Req. re dnīca poſt paſcha
in fer. Videte manꝰ me. vn̄ Augꝰ.
in regula Alia queciꝗ iniq̄tas in
malis opibus exercet̄ vt fiat ſup
bia vero bonis opibus inſidiatur
vt pereant Tercō ſupbia facit hō
minem ſeruū dyaboli Job. xli. ipē
eſt rex ſup omnes filios ſuperbie.
Gregoriꝰ. Euidentiſſimū eſt ſignū
reproborū ſupbia humilitas autē
electoꝝ. quā cum q̄s hr̄e dinoſcit̄
ſub q̄ rege militat inuenit̄. Exēpluꝫ
Duo clerici ſocij tractauerūt itra ſe
de religioibꝰ ⁊ p̄laturis Req. in fer

mone Abijt ihs trãſ mare .i. q̃rto
mẽbro. Quarto ſupbia facit homi
nẽ eſſe fatuũ Ro. p̄. Dicẽtes ſe eſſe
ſapientes ſtulti facti ſũt Bern̄ Om
nis ſuperbiá ſtulticia ē qd patꝫ in
hoc ꝙ homo ſeipm non cognoſcit
et p̄ſumit qd ſup vires ſuas ē Ite
rũ. Supbia plꝰ audet ꝙ̃ poſſit Ex
emplũ in alexãdro. Cũq3 alexãder
magnꝰ omnes regiões t̃re ⁊ iſulas
maris pagraſſet ⁊ ſibi ſubiugaſſ3
preſũpſit ire ad padiſum ⁊ p̄miſit
nuncios ſuos. quibꝰ occurrit q̃dã
ſenex dicẽs. Dicite dño veſtro ꝙ n̄
poteſt huc venirẽ niſi per humilita
tem. ⁊ dedit eis lapidem ad ſimilitu
dinẽ oculi vt portarent eũ dño ſuo
Quẽ cũ accepiſſet alexander oſt̃
quidã viro ſapiẽti vt dicẽt ſibi v̄tu
tem eius. qui ponderauit eum. Cũ
q3 lapis nudus poſitus erat in lan
ce vna. adeo grauis erat ꝙ pondeã
uit plꝰ ꝙ̃ omnia quecũq3 poni po
tuiſſent in alia lance. Deĩnd coope
ruit lapidẽ terra ⁊ tunc adeo leuis
erat ꝙ vna pua pẽna ea plꝰ põdera
bat Et dixit ſapiens: ꝑ iſtũ lapidẽ
tu es deſignatus. ꝙ̃ diu viuis maior
es omnibꝰ ⁊ omnia tibi ſbiugas
Sed poſtq̃ opertus fueris terra. id ē
p mortem tuã vilior es ⁊ eris vna
feſtucã. quia ſupbi q̃ mõ apparẽt
magni poſt mortem nichil erũt et
poſſunt cõqueri illd. Sap. v. Quid
ꝓfuit nobis ſupbia. quid diuicia
rũ ac̃. ſupbia nihil prodeſt. vnde
poeta. Vnde ſupbimus cum nil ſi
mus niſi limus Limus cum ſimus
ad terram q̃n redimus Quinto ſu
pbia hominem eternaliter dãnat

Sap. vi. Exiguo ⁊ humili conceditur
miſericordia. potentes aũt ⁊ ſupbi
potenter tormenta patient Bern̄.
Cauſa totiꝰ damnacõis eſt ſuper
bia. ſupbia ſemp caſũ petit ⁊ odi
bilis eſt deo ⁊ hominibꝰ Ideo dici
tur Heſter .ij. Q̃ rex aſſuerꝰ dimiſ
ſa vaſthi duxit heſter in vxorem.
Aſſuerus interp̄tatur beatitudo et
ſignificat deum qui ſpernit vaſti .i.
ſupbiã ⁊ eligit heſter que interp̄
tatur humilis ſiue abſcõdita. Qui
igit̃ in ſupbia pdurat eternaliter
damnabit̃. vnd ſcriptũ eſt. q̃ ſe ex
altat. hũi. Lu. xiiij. Exemplũ q̃dã
monachꝰ erat ſupbꝰ et valde aſpi
rãs exaltari ad p̄laturã. Cui appa
ruit dyabolus in ſpẽ angeli dicẽs.
Exi cito ⁊ feſtina in terrã ſaxonie.
halberſtaden̄ ep̄ſiã morit̃ Ille au
tẽ gauiſus eſt. ⁊ ſtatĩ exiuit ⁊ abſ
ceſſit. et hoſpitatus eſt in quadã
villa cum plebano cogitans quõ
honeſte veniret illuc. Et ſurgẽs no
cte accepit veſtes plebani ⁊ equũ
et inſecuti ſunt eum ⁊ dep̄henſum
ſuſpenderunt. Ecce quõ ſupbia dece
pit eum. potuit dicere vt habetur ſa
p̄. v. quid ꝓfuit nob ſuperbia aut
diuiciarũ iactancia q̃d contulit nob.
Etiam ſcriptum eſt de ſupbia dñ.
xi. poſt feſtũ trinit̃. in ſer. Dixit ihe
ſus ad quoſdam Rogemus.

Dñica. xviii. F. cxli.

GRãs ago deo
meo ſemp ꝓ vob i grã dei
que data ē vobis in criſto ihesu q̃a
in omnibus diuites facti eſtis in il

lo p̄·Coꝛ̄·4·q·di·Grãcias ago deo
de hoc qꝫ dedit vobis graciã illã qꝫ
cõũsi ad fidẽ estis ⁊ credidit9 i xp̄m
et ꝯgratuloꝛ vob̄ qꝫ in illo diuites
facti estis oẽs· In verb̄ istis ãmo
net nos apl's suo exẽplo·p̄mo cõ
de bñficijs collatis graciari·scd̄o
ꝓ primo de beneficijs acceptis a deo
cõgratulari·Circa p̄mũ sciẽduȝ qꝫ
gracias agere debem9 deo de q̃tuoꝛ
Primo qꝫ ad talẽ statũ nos võuit
videlicet ad ecc̃iam vbi possumus
regnũ celoꝝ ꝓmereri qd̄ nõ posse
mus si gẽtiles vel iudei nati eẽm9·
De hoc apl'us dicit Col̄·p̄·Grãs
agẽtes deo patri q̃ nos dignos fec̄
in p̄tem sortis sanctoꝝ in lumine
qui eripuit nos de p̄tãte tenebraꝝ
·v·gẽtilitatis vel infidelitatis ⁊ trã
stulit in regnũ filij dilectionis sue
·v· ad ecclesiam vbi possumus pro
mereri regnum celoꝝ ⁊ hoc ꝓpter
dilectum filium suuȝ qui nos voca
uit·⁊ venit in hunc mundum fili9
dei vt peccatores vocaret ad p̄nitẽ
ciam·sicut dicitur Math·ix·Ideo
debemus deo gracias agere vt no
bis maioreȝ graciã largiri digne
tur· Sicut eniȝ hõ hõi ingrato sub
trahit beneficia ⁊ grato augmen
tat·sic deus suam graciam subtra
hit ingratis ⁊ augmentat graci
am gracias agentib9 Aug9·Sola
amissio gracie est ingratitudis cã
Greḡ·Non est dignus dandis qui
non agit gracias deo de datis·Et
qñ homini ꝑ ingr̃titudinẽ s̄btrahi
tur gracia dei tunc facilit̃ labit̃ in
pct̃m Rõ·p̄·Cognouerũt deũ·non
sicut deuȝ glorificauerũt aut grãs

egerũt·ȝ euanuerunt in cogitacio
nib9 suis·Exemplũ hui9 habemus
in seruo·Qui talentis sibi traditis
male vsus fuit Cui a dñō dictuȝ ē·
Auferte ab illo munera ⁊c̃·q̃a ho
mini habenti grãm aut virtutem
dabitur gracia Item exemplũ in
seruo cui fecit domin9 magnã gra
ciaȝ dimittẽs ei omnia debita sua
et ipẽ ingratus noluit cõ seruo suo
modicuȝ dimittere·⁊ iratus domi
nus tradidit eũ tortorib9 quovsq̧
redderet vniuersũ debituȝ qꝫ nõ co
gnouit in ꝑrimo bñficiuȝ sibi col
latuȝ a deo·Math·xviij·Gracias
agentibus de bonis collatis de9 dat
graciaȝ Item exempluȝ Quidã ho
mo secularis dissolutus vald̄·grã
dei sibi data religionẽ intrauit·in
quã dũ diu stetisset·quodam tp̄e
temptabat̃ a spũ fornicacõnis ve
hemẽter Cũq̧ nõ posset amplius
resistere ꝓsternebat se i oracionẽ
et dixit·Dñe de9 grãs refero tibi qꝫ
me ad istum ordinẽ de seculo reuo
casti ⁊ ñ mihi tua grã s̄buenīat tẽ
ptacõni ampli9 resistere nõ valeo
et statĩ oĩs temptacõ recessit·Ber·
Ingratitudo inimica est anime·ex
terminacio meritoꝝ·dispsio virtu
tuȝ·beneficioꝝ ꝑdicõ·ventus vrẽs·
fontem siccans pietatis· Secundo
debemus deo gracias agere de pas
sione quã ꝓ nobis sustinuit Ecc̃·
xxix·graciaȝ fideiussoris tui ne ob
liuiscaris·dedit eñ ꝓ te animaȝ su
am·⁊ sequit̃ Ingratus sensu dere
liq̃t liberantẽ se·Nõ sic faciendũ ē
sed illud qd̄ docemur Apoc·xi Gra
cias tibi agim9 omnipotens deus

quí accepiſti virtutem magnā ad
liberandū nos· hoc eſt ɔtra illos q̄
nō regraciant̄ deo de ſua paſſione
dicit em̄ bern̄· in pſona xp̄i Vide o
homo q̄d ꝓ te pacior ſi eſt dolor ſic
quo crucior· Ad te clamo q̄ ꝓ te mo
rior· vide penas quibus affi cior· vi
de clauos quibus cōfodior· Cuȝ ſic
tant⁹ dolor interior ⁊ exterior plan
ctus ſit grauior cum te ingratum
experior· Talib⁹ ingratis exprobrē
bit dn̄s in iudicio ſicut dicit Criſ·
et dicet ꝓpter vos homo fact⁹ ſum·
ꝓpter vos flagellatus ſum· illuſus
ſum· crucifixus ſum· vbi eſt tanta
rū iniuriarū meaꝝ fruct⁹· Ecce em̄
preciū ſanguinis mei quod dedi in
redempcionē animaꝝ veſtraꝝ· vbi
eſt ſeruitus mea quā michi ꝓ p̄cio
reddidiſtis· Ego ſup gloriā meā
vos habui· Cūq; eſſem deus appa
rui homo ⁊ viliorēȝ omnib⁹ rebus
veſtris me feciſtis· cum omnē rem
terre viliſſimam plus q̄ me dilexi
ſtis· Tunc incipient deflere tantū
beneficium neglectū q̄ nō ꝓdeſt
eis Q̄ gratum ſit deo memoriam
ſue paſſionis habere· patet p exē
plū Quidā heremita deprecabat̄ deū
i cella ſua vt ſibi reuelaret cuiuſmo
di beneficium vl' ſeruiciū eſſet ſibi
magis gratuȝ ⁊ acceptabile· Et ec
ce audiuit vocēȝ gemebundā extra
cellā quaſi hominis anxie laboran
tis ⁊ admirans quid hoc eſſet· exi
uit ⁊ vidit hominem nudum ⁊ to
to corpe vulneratū ⁊ cruentatum
et coronā ſpineam in capite habē
tem· portantem magnā crucem in
humeris quā ꝓpter grauitatē vix

poſt ſe per terram trahebat· Et ait
Quis es tu hō· Cui ille· Ego ſū xp̄s
qui ꝓpter te morteȝ ſuſtinui Tūc il
le ꝓcidens in terrā ait· O dn̄e vt q̄d
ſic huc veniſti· Cui ille dixit· Quia tu
me rogaſti vt oſtendereȝ tibi qua
le ſeruicium michi magis eēt gra
tum: veni vt oſtēdereȝ tibi· Scias q̄
nō eſt michi magis gratuȝ ſerui
cium q̄ vt iuuas me portare cruceȝ
meam· Cui ille· O domine quō por
tabo illam· Reſpondit domin⁹· in
corde tuo p cōtinuam memoriaȝ ⁊
graciarum actioneȝ ⁊ ſic euanuit·
Tercīo debemus agere deo gracias
de omnib⁹ bn̄ficijs collatis Eccl'e·
ix· Letare iuuenis in adoleſcencia
tua· in bono ſit cor tuum· ſ· p graci
aruȝ actionē Et ſcito q̄ ꝓ hijs om
nibus adducet te domin⁹ ad iudici
um· ſ· vt rationeȝ reddas quō deo
de bonis tibi collatis ſeruieris ⁊ g̃
cias egeris Dico aūt ꝓ omnib⁹ bo
nis naturalib⁹· tpalib⁹· ſpūalib⁹
Bona naturalia ſunt ſanitas· forti
tudo· pulchritudo eloq̄ncia· prudē
cia· ſciencia ⁊ hmōdi· Bona ſpūa
lia ſūt ſacramēta ſancte eccl'e· Bo
na tēpalia ſunt diuicie· honores·
dignitates et filia· ꝓ hijs oīb⁹ de
betis dō grās agē ⁊ ſibi ſuire Ali
oqn̄ dicet vob' in die iudicij Mat·
xxv· Inutilē ſeruū pıcite i te· exte
ri· ibi erit fle· ⁊ ſtri· dencīu· Q̄ntuȝ
ſit dō gratū vt ſibi de bonis tpalib⁹
nob' a dō collatis grates referam⁹
pȝ p exemplū· miles q̄daȝ valde di
ues ſp deo grās de diuicijs ſibi col
latis referēs· dedit ſingul' annis deci
mas oīm bonoꝝ ſuoꝝ ⁊ hu⁹ vineā

dedit de ea ſingul' ānis decē carras
vini paupib⁹ in grām actionē.
quodaꝫ anno creuit tm̄ vna carra
in vinea ſua. tūc ait. Dn̄s dat domi
nus abſtulit. ergo porcionē ſuam
nō auferam ⁊ dedit hāc carraꝫ ꝓp
ter deuꝫ. Qd cum factū eſſet frater
iſti⁹ militis tranſiēs iuxta vineam
vidit eā plenam vuis. Qd cuꝫ retu
liſſet militi. gracias deo egit de ḡ
titudie. Legit' i fabulis ꝙ ruſticus
quidam terrā arabat bobus ſuis.
cōtigit ꝙ pōdus auri mirā' videat'.
vn̄ gauiſus reliq̄t boues a iugo vt
peterent meliora paſcua ⁊ ꝯſtruxit
altare dee terre que ſibi tātas diui
cias ſponte ꝯtuliſſet. Qd vidēs dea
fortune dedignata ruſtico ꝙ talē
honorem nō dediſſet ſibi. dixit Cū
priuatas fueris hijs rurſuꝫ me ro
gabis ꝑ alia ſorte ⁊ nihil tibi red
dam. Per ruſticum intelligit' aua
rus ſiue peccator cui de⁹ ōnia opa
bona ſua dedit qꝫ largitor omniuꝫ
bonoꝝ eſt ſcd'm illud Iaco. p̄. Omne
datum optimum ⁊ omne donum
pfectum a domino deo eſt. ſed cuꝫ
homo nō refert gracias deo. venit
tempus ⁊ hora mortis ⁊ tūc aufe
rent ab eo oīa predicta ꝙ nec rēdde
re pōt etiā ſi vellet. Quarto debem⁹
deo ḡcias agere de tribulacionib⁹
nob' immiſſis ab eo Exo. v. Graci
as referentes ſemp ꝓ ōnibus. glo
ſa. nō tm̄ ꝓ ꝓſperis ſꝫ etiā ꝓ aduer
ſis. Tribulacio eni' ē ſignū dilecti
onis diuine quē eni' deus diligit ca
ſtigat. vt dicit' Heb. xij. Apoc. iij.
Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo. qꝛ
ſicut dicit Greg. Continu⁹ ſucceſſ⁹

rerum tpalium eſt future calamita
tis indiciuꝫ. Gracias ergo agere
debemus de aduerſis quib⁹ libera
mur a pena eterna. vn̄ Aug⁹. hic
vre hic ſeca dn̄e vt in eternū parcas
Exemplū accipiam⁹ in beato iob.
qui poſtq̄ caſtigatus eſſet graui
ter: egit gracias deo dicēs Dn̄s de
dit dominus abſtulit ſicut domino
placuit ita factū eſt ſit nomen dn̄i
benedictum Exempluꝫ quidā prin
ceps ſaracenorum nouiter conuer
ſus ⁊ baptiſatus. ꝯtra ſaracenos
pugnans grauiter vulneratus ē.
chriſtiani autem timentes ne ꝓpter
hoc vacillaret cōfortabant euꝫ di
centes. ꝙ gracias ageret deo ꝓ cu
ius honore talia vulnera ſuſtinēt.
Qui r̄ndit ymmo deo ad plenum
non ſufficio regraciari. ſed doleo
ꝙ ꝓpter euꝫ nō recepi niſi quatuor
vulnera q̄ꝫ ꝓ me recepit quinqꝫ mi
lia ⁊ pluā. vn̄ v⁹ L. x. bis duo. c. ſu
peradde milia q̄nqꝫ Tot fert' chri
ſtus pro nobis vulnera. paſſus.

De eodem. F. cxlij.

Diliges dn̄m de

um tuum Mat. xxij. Circa
dilectōem dei duo ſunt notāda. ſ.
quō ſit diligēdus. ⁊ q̄re ſit diligen
dus. Et ſciendū ꝙ de⁹ ē diligēdus
trib⁹ mōis. Prio ex toto corde ⁊ inte
gralit'. ſcd'o ex tō aīa ⁊ fidelit'. terciō
ex tō mēte ⁊ pſeuerāter. Prio debē
mus diligere deū ex toto corde in
tegliter ita ꝙ hō in nulla alia crea
turā delectetur vel q̄rat dilectōeꝫ n̄ in
ꝯo nō in auro ⁊ argēto. non in ami
cis. nō in liberis. nō in vxore. non

in mundi delicijs·neq̃ carnis volu
ptatibꝰ ſi in aliq̃ iſtoꝝ amor fuerit
cordis·nō ex toto cord̄ deū amas·
q̄ꝛ q̄ꝫto magis inferiores rami arbo
ris multiplicant̄·tanto minꝰ ſupi
us creſcit ī altū·ſic amor q̄ñto ma
gis creſcit ī iſtis terrenis·tanto mi
nus eleuat̄ in amorē dei Augꝰ·mi
nꝰ te dn̄e amat q̃ aliq̄d tecū amat
qd nō ꝓpt̄ te amat Jō tal̄ amor in
ferior ē circūcidēdus ſicut rami inferi
ores ab arbore Deut·iij·Circūcidꝫ
dn̄s deꝰ tuus cor tuū ⁊ cor ſe·tui vt
dili·do·deū tu·ex to·cor·tuo ⁊ ī to·
ai·t·vt poſſis viuē·Dn̄s ē eñ qua
ſi auis nobilis q̃ de p̄da deſiderāt cor
tāq̄ꝫ meliꝰ·ſic dn̄s deſiderat cor tu
um vt eū diligas puerb·xxiij·pre
be cor tuū fili mihi Aug·Totū exi
git a te qui totū fecit te Bern̄·Ecce
dn̄e·q̄ꝛ feciſti me do me amori tuo
totū ⁊ tanto debeo plus q̄ꝫ meipm̄
q̄ñto tu maior es me ꝑ quo dediſti
teipm̄ Scd̄o debemꝰ diligere deū ex
tota aīa ⁊ fideliter ſicut ipē dilexit
nos q̄ꝛ maluit aīam ſuaꝫ ſepari a
corpe ſuo q̄ꝫ ab eo ſeperent aīe nrē
Can̄·viij·Fortis ē vt mors dilectō·
q̄ꝛ ꝓpter dei dilectionē nō ꝯtēnit ho
mo mortē Augꝰ·Nihil fortiꝰ homi
ne hn̄te dilectōem ſiue caritatem·
Qui eñ deum diligit fideliter: nihil
p̄ōt eum a caritate xp̄i ſepare Rō·
viij·q̃s nos ſepabit a caritate xp̄i·
tribulatio ⁊ afflictō corpis·an an
guſtia ⁊ tbulacō mētis·an fames·
an piculū ⁊ pauptas·an gladiꝰ ⁊
ipſa mors·q·d·neq̃ꝫ pn̄t nos iſta
ſepare a caitate xp̄i Criſ ſi nautis
picula maris·agricolis glacies ⁊
frigora·militibꝰ vulnera leuia·por
tabilia ſunt ꝓpter ſpem lucri·q̄ñto
magis q̃ amat deū nullum debet ti
mere piculū·Et ſic iacob videbant̄
xiiij·āni pauci quibꝰ grauit̄ ſeruī
uit ꝓ rachel p̄ amoris magnitudīe
Gen̄·xxix·q̄ñto magis debet hō ſu
ſtinere ꝓ amore dei ⁊ regno celorū
Tercīo debemꝰ diligere dn̄m ex to
ta mēte ⁊ pſeuerāter pu̇·xvij Omi
tpe diligit q̃ amicus ē ⁊ frī in āgu
ſtijs ꝓbatur·Ita hō dꝫ diligere
deū in aduerſitate ſicut in ꝓſperitate
Sꝫ quidā diligūt tm̄ in ꝓſperitate
ſ·qñ dat eis bō tpalia ⁊ pſpeitatē
et ſanitatē corpis·ſed qñ immittit
eis tribulationes·infirmitates et
pauptates·ſtatī murmurāt ꝯtra
deum ⁊ dicūt·dn̄s oblitus ē mei q̄ꝛ
plus caſtigat me q̄ꝫ aliū Iſti hn̄t
amorem meretricis ſiue amaſie·q̄
tm̄ diligūt viros qñ dāt eis mune
ra·ſed qñ nō hn̄t dare diligūt ali
os·vñ Hugo·vide o anima ne me
retrix ⁊ nō ſponſa xp̄i dicaris De tali
bus dī puer·xxvi·cū defecerint lig
na extinguit̄ ignis·ſ·caritatis Iſti
nō attendūt q̄ꝛ flagella ⁊ tribula
tiōes ſūt ſigna diuini amoris Apo
c·iij Ego q̃s amo arguo ⁊ caſtigo
Scd̄o videndū ē q̄re diligendus ſit
deꝰ Nota q̄tuor de cauſis ſolet aliq̄
res diligi·Primo q̄ꝛ bn̄ficijs ꝓmeru
it ⁊ certe ideo diligēdus ē deꝰ Ber·
Multū nobis meruit deꝰ qui ſeip
ſum nobis dedit in p̄cium·Non eſt
lignū ita frigidū ſi ponat̄ in igneꝫ
ardentis clibani qui ardeat Sic nec
cor aliquod ita frigidū ſi ponatur
in ignem diuini amoris·ſi ſtatim
A ·iij·

tur qn̄tum nos amauerit. qm̄n ac
cendat ad amandū Hugo. O hō
cogita quātū te dilexit q̄ tm̄ digna
tus eſt facere ꝑ te. Obſtupeſce tan
ta bn̄ficia tibi exhibita. pulchra
facta fueras eius munere. feda fc̄a
fueras tua iniq̄tate. ſꝫ iterū munda
ta ꝛ pulchra facta es eius pietate
opāte tn̄ vtrobiqꝫ caritate. Olim cū
nō eſſes dilexit te vt crearet. poſtea
cū facta eſſes feda dilexit te vt pul
chrā faceret te ꝛ vt oñderet q̄ntū te
diligeret. nō ñ moriēdo te a morte
liberare voluit. nūc aūt ſincera cari
tate te diligit ac ſi ſemꝑ ſecū ꝑſti
tiſſes Scdō ſolet aliq̄s diligi qn̄ be
neficia ab eo ſperant̄ Jdcirco dili
gēdus eſt de⁹ q2 inter oīa alia bn̄fi
cia maximū ē q2 nobis tantā ma
gnā gloriā ꝑmiſit ꝛ preparauit. ꝑ.
Coꝛ. ij. Qd nec oculus vi. nec au.
audi. nec in coꝛ homini. aſ cen. Jdō ē
ſūme diligēdus Bern. q̄ tāta bn̄fi
cia michi ꝑmittis debeo me amori
tuo totū. Tercō ſolꝫ diligi aliqua
res q2 delicie inueniunt̄ in ea. ideo
etiā diligēdus eſt de⁹ pš. Guſtate
ꝛ videte. qm̄ ſua. ē dn̄s. btūs vir qui
ſpe. in eo ꝛ q̄ totā ſpē ꝛ dilectionē
ponit in eo. talis pōt ſentire ſuaui
tatē dei. Amoꝛ em̄ dei ſuauiſſim⁹ ē
qd patꝫ q2 oēm aliū amorē ſepat
et ſupat. Exemplū in melle cuius
dulcedo oēm dulcedinē ſupat vn̄
Eccle. xxiiij. Trāſite ad me oēs qui
cōcupiſcitis me ꝛc. ſequitur. ſpūs
em̄ me⁹ ſup mel dulcis. q̄ mel gu
ſtauerit illi poſtea nullus cib⁹ ſā
pit. ſic q̄ guſtauerit dulcedinē cari
tatis diuine poſtea ñ ſapit ei amoꝛ

terrenoꝝ Aug⁹. q̄ biberit d fluuio
paradiſi cui⁹ gutta maioꝛ ē oceano. re
ſtat vt in eo ſitis h⁹ mūdi extincta
ſit. illis em̄ ſcdm̄ Grego. dulce ē in
humanis rebus qui adhuc nulla
gaudia d celeſtibus guſtauerunt
Quarto ſolet aliquis diligi ratiōe
cōſanguinitatis. ꝛ idō diligēdus
eſt deus quia maiorē cōſanguinita
tem habet nobiſcū q̄ cū angelis
ex eo q2 humanā naturā nobiſcū
aſſumpſit Heb. ij. nuſq̄ em̄ ange
los ſed ſemen abrahe apprehēdit.
neqꝫ em̄ angelos appellāt fratres
ſicut homines. vn̄ pš Narrabo no
men tuum fratrib⁹ meis. Legitur
gen̄. xliij. Q2 ioſeph maiorem ptē
honoꝝ dedit beniamin qui erat fra
ter ſu⁹ ex vtroqꝫ parente q̄ ceteris
fratribus qui erant ex altera pte.
Sic deus duplicem refectōnem ho
mini dedit ꝛ dabit in ſua diuinita
te ꝛ humanitate. Angelos aūt in
ſua diuinitate reficit. ymmo non
tm̄ frater ſꝫ etiam pr̄ Math. xxiij.
Vn⁹ eſt pater veſt qui in celis ē Ber.
ſi fili⁹ naturaliter amat patrē a q̄
habet ptem coꝛpis. quāto magis
debet amare deum a quo habet coꝛ
pus ꝛ animam Deut. xxxij. Nūqd
nō ipē eſt pater tuus qui fecit. poſ
ſedit et creauit te. Ipſe eſt pat no
ſter qui nos creauit et cum pieram
mūs recreauit. Jdeo debemus eum
diligere et non ad iracundiam pec
cando ꝓuocare. Exemplum Adole
ſcens quidā intrauit ſiluā in qua
moābantur meretrices. cui occurrit
dyabolus in ſpecie mulieris dicēs
Jntra ſiluam ego ſequar te. cui in

trauit ſiluam occurrit ei xp̄s in ſpē monachi capa indutus dicens. Quo tendis fili mi mala eſt via reuertē dilecte fili mi Cui ille. cur me appellatis filiū cū nō ſitis pr̄ meus. ꝛc. Re. in die paſ. i ſer. Ecce lo. Aug⁹. Amādus eſt genitor et prepo nendus eſt creator Rogem⁹.

Dn̄ica. xx. Ser. cxliiij.

Loquimini ve

ritatem vn⁹quiſq; cū proximo ſuo Ephe. iiij. In verbis. iſtis hortat̄ nos apl's diligere veritatē Sciendū aūt ꝙ q̄druplex ē veritas. ſ. oris. cordis opis ꝛ pſeuerancie Veritas oris ꝯſiſtit in trib⁹ in locucione. in ꝯfeſſione. ꝛ in ꝓmiſſione De veritate locucionis dr̄ hic in verbo ꝓpoſito. ſ. loquimini veritatē. pſ̄ Veritatē diligit de⁹ Q̄ntū diſplicet ſi ꝯtrariū fecerim⁹ patet i Anania et ſaphira q̄ cū negarent veritatē petro. ceciderūt ꝛ expirauerūt. Actu. v. Re. in ſer. Non falſū teſti. dices. Aug⁹. ſup pſal'. Aliud ē mētiri et aliud ē verū occultare. ſic aliud eſt falſum dicere ꝛ aliud ē verū tacere. vt ſi q̄s non velit hominē ad mortē pdere. paratus debet eſſe verū occultare. nō dicere falſū vt nec̄ ꝓdat nec̄ menciat̄ nec̄ occidat aīam ſuā ꝓ corpe alteri⁹. q2 dr̄ in pſal'. Perdes omēs q̄ loquūtur mendacium Itē debe⁹ hr̄e veritatē oris i ꝯfeſſione Eccl̄i. iiij Nō ꝯfūdaris ꝓ aīa tua dicere verū ꝓ veritatē in ꝯfeſſione Cōtra hoc peccauit Cayn. Qui cū debuit ꝯfiteri ꝛ dicere veritatē ſ. n̄

dit Neſcio dn̄e. Nunq̄d cuſtos fratris mei ſū ego. ꝛc. Gen̄. iiij. Ambroſi⁹ ſup pſ̄. Bti immaculati. Ceſſat eni vindicta diuina ſi ꝯfeſſio ꝓcurrat humana. Itē debem⁹ hr̄e veritatē oris in ꝓmiſſione. ita ꝙ q̄cq̄d ꝓmittim⁹ teneam⁹ Ecc̄. viij. nō ſpōdeas ſup v̄tutē tuā. ꝙ ſi ſpoponderis quaſi reſtituēs cogita. Ecc̄s. v. Si quid vouiſti ne moreris r̄ddere. diſplicz eni ei infidel' ꝛ ſtulta ꝓmiſſio. ſed quecū; voueris redde. Multo ē meli⁹ ē nō vouere votū q̄ p⁹ votum ꝓmiſſum non r̄ddere. Q̄ntum iſtud diſplicet dō. ſ. ſtulta ꝓmiſſio patet in ſaul q̄ fregit ꝓmiſſum q̄d ioſue ꝓmiſerat gabaonitis Legitē ioſue. ix. ꝙ cū filij iſrl' intrarent terraz ꝓmiſſionis: ceperūt iherichō et hay ꝛ mltas alias ciuitates Hec audientes gabaonite timuerūt ne eis facerent ſimile ꝛ cogitātes callidū ꝯſiliū miſerūt ad ioſue ꝛ ad filios iſrl' nūcios q̄ argumētū longoꝝ itinerū tulerūt. ſaccos veteres in q̄bus ferebant panes muſcidos ꝛ in fruſta comminutos ꝛ vtres vinarios antiq̄s ſciſſos ꝛ ſotulares veteres habuerūt in pedib⁹ ꝛ induti veterib⁹ veſtimētis ꝛ venientes ad filios iſrl' dixerūt. de t̄ra longinq̄ veni m⁹ q̄ eſt ex̄ t̄ram q̄ vobis debet̄ et q̄rim⁹ vobiſcū facere pacē Qui r̄ndērūt videte ne forte hitetis in terra q̄ nob' debet̄ ꝛ non poterim⁹ vobiſcū pacē facere Qui omīno negauerūt dicētes Adeo remota ē terra nrā ꝙ panes iſti calidi erāt q̄n exiuim⁹. qui modo ſunt muſcidi ꝛ vtres noui qui modo ſunt rupti. et veſtimē

ta et calciamenta noua quē modo
ſunt cōſumpta. Crediderūt eis filij
iſrl̄ ⁊ fecerūt pacē cū eis. poſt dies
vero tres cognouerūt ſe deceptos
ꝗ i vicino habitabāt ⁊ mouētes
caſtra voluerūt euertere ciuitates
eoꝝ .ſ. Gabaon Cophira. Beroth
Cariathyari. ⁊ egreſſi ſunt eis ob
uiā gabaonite. ⁊ dixit ioſue Qua
re decepiſtis nos dicētes ꝙ in terra
aliena habitaretis. Qui dixerunt.
nunciatū ē nobis ſeruis tuis ꝙ do
minꝰ deus veſter ꝓmiſiſſet vobꝭ ter
ram hāc ⁊ ꝓcepiſſet diſperdere oēs
inhabitātes. ergo timuimꝰ vald̄
et de cōſilio prouidimꝰ aīabus no
ſtris neceſſitate compulſi. nūc aūt
in manu tua ſumꝰ qđ tibi bonū ac
rectū videt̄ fac de nobꝭ. tūc clamauit
pp̄ls non ē ſtandū iuramēto et ꝓ
miſſo qđ ꝑ ſurreptionē factū eſſet
Seniores aūt qui iurauerūt ⁊ ꝓmi
ſerūt nō audebāt frangere fedꝰ ſꝫ
ordinauerunt ſic ꝙ hitarent inter
eos ⁊ eſſent eorū ſerui lignarij et
aquarij Iſtud fedus ſtetit multis
annis ⁊ nullus audebat frangere
Tandē cū r̄gnaret ſaul iſte fregit
et multos ex eis occidit qđ tantū
diſplicuit dn̄o ꝙ vindicabat in eū
et in filios ſuos in hunc modum.
Ipſe enī cecidit in prelio. quo mor
tuo cū regnaret dauid facta ē ma
gna fames in iſrl̄ tribus annis ij.
Re. xxi. Et cōſuluit dd oraculū dn̄i
et dixit ei dominꝰ. Qꝫ iſta fames eſ
ſet ꝓpter ſaul ⁊ domū eiꝰ eo ꝙ fre
giſſet fedus ⁊ ꝑcuſſiſſet gabaoni
tas Dixit ergo dauid ad gabaoni
tas. quid faciam vobis ꝓ emēdaꝭ

Qui r̄nderunt non eſt nobis ſuper
auro ⁊ argento. ſed ſuper ſaul ⁊ do
mum eius. Dentur nobis ſeptem
viri de filijs eius vt crucifigamus
eos Quod et factum eſt et plaga
ceſſauit ⁊ dedit dominus pluuiam
terre. In hoc patet ꝙ dominꝰ vult
promiſſa ſeruari etiam infidelibꝰ.
ſic de veritate oris patet. Secūdo de
bemus habere veritatē in corde ita
vt q̄cquid loq̄mur ore intēdamꝰ
et corde Contra hoc faciūt multi q̄
blāde loquūtur proximis ⁊ tamē
corde non intendūt Prouer. xxiiij.
Nō lactes quemq̄ labijs tuis Ta
les ſimiles ſunt iude qui ꝑ oſculū
tradidit dominū ſuum. vnde recte ſi
gnificāt̄ ꝑ ioab qui dixit ad ama
ſon. ſalue mi frat̄ ⁊ tenuit vna ma
nu mētū eius quaſi oſculans alia
manu extraxit gladiū ſub pallio
et ꝑcuſſit eum in latere ⁊ mortuus
eſt. Nota hiſtoriam. ij. Re. xx. pro
uerbꝭ. xi. Simulator decipit ore ami
cum ſuū. vn̄ iudas nō māſit impu
nitus. nā ſeipm̄ ſuſpēdit ⁊ dānatꝰ
eſt. Ioab etiā nō māſit ipunitus.
nam occiſus fuit iuxta altare. iij.
Re. ij. ſic ꝯtinget oībꝰ talibꝰ Ter
tio debemꝰ hr̄e veritatē in opacōe.
ita ꝙ q̄cq̄d ore ꝓmittimꝰ ⁊ cord̄ fa
cere intēdamꝰ etiā ſine ꝓtractione
ope impleamꝰ ꝑ. Io. iij. Nō diliga
mꝰ verbo neq̄ lingua tm̄ ſꝫ ope et
veritate Hāc veritatē habuit eze
chias ⁊ ideo placuit deo. iiij. Re. xx.
Memēto dn̄e quō ambulauerim
coram te in veritate ⁊ adiecit deꝰ vi
te ſue. xv. annos. Contrā hoc pecca
uit pharao qui multa ꝓmittebat

ſed ope nõ implebat. ꝓpter qd̕ in
mari rubro tandez ſubmerſus eſt
Exod. xiiij. Aug9. i libro de agone
Errat quiſqꝫ ſi ſe veritatẽ cognoſcere
putat qui adhuc neq̃ter viuit. Quare
to debe9 habere veritatẽ in bone vite
perſeuerãcia Nõ enĩ qui bonam vi
taz inceperũt ſꝫ pſeuerauerunt vſqꝫ
ad finẽ hi ſalui erũt Hãc veritatez
optabat xp̃s diſcipul̕ ſuis qñ diſ
ceſſit ab eis orãs prẽm ſuuz dicẽs
Pater ſãctifica eos in veritate. glõ
Quaſi diceret. Sic ex tua gr̃cia ince
pta ẽ ſanctificacõ. ead̕ gr̃cia pſeue
ret vſqꝫ in finem ſcz in veritate Ecc.
xxxvij. Depcare altiſſimũ vt in veri
tate dirigat viã tuam. Cõtra hanc
veritatẽ pſeuerancie peccauit ſalo
mõ qui i fine vite ſue deos colebat
a mulieres alienigenas adamaue
rat. iij. Re. xi. vñ pſal̕. Seruite dño
in timore. glõ. vt in ſeruicõ eius p
ſeueretis Contra hoc peccauit ille
eremita qui in fine vite ſue factus ẽ
latro a ɔdemnatus Rogemus.

De eodem. Ser. cxliij.

Ut quid cogita

tis mala i cordib9 veſtris
Mat. ix. Hoc verbũ põt eſſe dei ad
nos oẽs in quo rephendit nos de
malis cogitacõnib9 Sciendũ autẽ
ꝙ cogitacõ hois debꝫ verſari circa
quatuor. Primo circa paſſionem
dñi Tren. iij Recordaẽ trãſgreſſio
nis mee a paupꝑtatis mee abſinthij
a fellis Eccĩ. xxix. Grãm fideiuſſoris
tui ne obliuiſcaris. dedit ei ꝓ te ani
mã ſuã Fideiuſſor ille eſt xp̃s. tot9
mũd9 p ſentẽtiã di pris dãnatus
erãt. Compatiens autem filius di
fideiuſſit ꝓ nobis. poteſt autem ho
mo pro tam magna cauſa fideiubẽ
re. ꝙ oportet euz aliquando domũ
relinquere a hereditatẽ ſuaz a qñqꝫ
vitaz a ſic fec̃ de9 Jero. xij Reliqui
domũ meam. dedi dilectã aiaz meã
in manibus inimicorum meorum
Hugo. O homo cogita quantum
dilexit te qui tanta tibi contulit q̃
tanta ꝓ te ſuſtinuit a tantum te di
lexit. Aug9. O homo cogita quan
tũ te dilexit deus tuus vt veſtigia
eius imiteris. ꝓpter te pauper fact9
eſt in mũdo vt te ditaret in celo. ꝓp
ter te capt9 eſt vt te ab eterna cap
tiuitate liberaret. ꝓpter te ligatus
eſt vt te a vincul̕ pctõꝝ abſolueret
ꝓpt̕ te flagellat9 eſt vt te a flagell̕
eterne ire erueret. ꝓpter te coronatus
ẽ ſpinis vt te coronarez in celis. ꝓpt̕
te vulneratus eſt medicus vt te ſã
naret egrotum ꝓpter te crucifixus
eſt vt tuas ɔcupiſcentias crucifigẽ
res. ꝓpter vt mortu9 ẽ vt te a mortu
is ſuſcitarz. hec cogitacõ deo mul̕tuz
placet Exemplũ in eremita q̃ roga
uit dñm vt oſtẽderet ſibi quale ſer
uiciũ ſibi mãgis acceptũ fuiſſz. Re
quire in ſer. Grãs ago deo meo. q̃n
tum eciã pſit nobis hec cogitacio
oſtendit Joſue. v. vbi dicit̕ ꝙ filij
iſrl̕ expugnata ciuitate iericho a
inhitatorib9 eius occiſ. ſola man
ſit raab meretrix. hec ẽ aia que eſt
ſecura manens in domo ſue cõſciẽ
tie. ſi ſuſpẽderit funiculũ coccineũ
i. paſſionem xp̃i p iugẽ memoriã
ãte fores ſue ɔſcĩe. Scdo debet hõ
v̄ſari circa p̄cepta dei a ſacrã ſcrip

turãſcȝ cogitare Eccľi·iiij·q̄ precepit
dñs iſta cogita ſp̄ vt ſcȝ illa imple
as ⁊ cuſtodias·pš·In lege eiꝰ me
di·die ac nõ·Deut·vi·hec medita
beris ſedens in domo tua ãbulans
in itinere dormiens atq̧ ↄſurgens
Jdõ hõ dȝ libẽter audire p̄dicacões
legere pſalteriũ ⁊ ſacrã ſcripturaȝ
vt ſuũ cor occupet bonis cogitacõ
nibꝰ ⁊ licȝ hõ non totũ intelligat
qđ legit·Exemplũȝ legitur in vitaſ
patrũ·ꝙ quidaȝ frat̃ dixit beato
arſenio Ecce pat̃·meditari feſtino
de ſacris ſcripturis ⁊ non ſencõ cõ
punctõeȝ in corde meo·q2 nõ intel
ligo virtutem verboꝝ ſacre ſcriptu
re vnde valde contriſtor·rñdit btũs
arſeniꝰ·oȝ te fili inceſſant̃ meditari
eloquia dei·licet incãtatores q̄ ſpen
tes incãtare ſolent nõ intelligũt il
la v̓ba que loquunt̃·tamẽ ſpentes
audiẽtes verba illa acq̇eſcũt eis ⁊
ſbdunt̃ eis·ita ⁊ nos faciaꝰ filiꝛ Li
cet non valemꝰ intelligere v̓tuteȝ di
uinarũ ſcripturaꝝ·tamẽ ſmones
audiẽtes eã terent̃ ⁊ effugati diſce
dũt·Tercĩo debet cogitacõ hoĩs ver
ſari circa peccata que ↄmiſit·Pš·
Cogitabo ꝓ pctõ meo·i·penã quã
merui ⁊ bõ que ꝑ pcm̃ amiſi·pſa·
xxxviij·Recogitabo tibi dñe oms
annos meos in amaritudĩe anime
mee·Jſiđ·Nullũ inueniẽ pctõrũ re
mediũ tale ſicĩ eoꝝ cũ recorbacõne
⁊ dolorẽ ↄtĩua memoria Reminiſcẽ
ci debeꝰ q̄ꝫ q̄uia fuit q̄ cõmiſiꝰ·q̄ꝫ dã
noſa q̄ obmiſiꝰ·q̄ꝫ dura iferni ſup
plicia que meruimꝰ Exeplũ quidã
frat̃ venit ad abbatẽ ammonens
dicẽs pat̃·dic mihi aliqđ v̓bũ edi
ficatoriũ·dic ei abbas·vade fac ta
leȝ cogitacõeȝ tuã ſicĩ illi qui ſunt i
carcere·Jlli enim interrogant vbi ẽ
iudex ⁊ qñ veit ⁊ ipſarũ penaruȝ ex
ſpectacõem q̄s meruerũt deplorãt
Jta ⁊ homo debȝ eẽ ſuſpẽſus ⁊ ani
mã ſuã obiurgaẽ dicẽdo ⁊ cogitã
do·Ve mihi·quõ audeo ſtare ante
tribunal xp̄i ⁊ quõ debeo actuũ me
oruȝ reddẽ rõeȝ·ſi enĩ hec ſp medi
tatus fueris ſaluꝰ eris Quarto dȝ
cogitacõ hoĩs verſari circa morteȝ
ſuam Eccĩ·vij·Memorare nouiſſi
ma tua ⁊c̃·vñ dicit ſacerdos impo
nẽs cineres·Memẽto hõ q̄ꝫ cinis es
⁊ in cineȝ reuerteris·Augꝰ·nĩl ſic
reuocat a pctõ ſicĩ mortis continua
meditacõ·Exemplũ quidã rex erãt
in grecia qui nũq̄ꝫ ridẽ ↄſueuit·q̄
dã die dũ q̄reret ab eo frat̃ eiꝰ car
nalis cãȝ tãte triſticie·rñdit·Cras
idicabo tibi vade in domũ tuã·cũq̧
ille abiſſȝ miſit rex milites cũ cornu
qđ ſolebat ſufflare ſuper occidẽdos
⁊ fecit ſufflari ante domũ friſ ſui ⁊
iuſſit eum ligari ⁊ duci ad mortẽ
Et fecĩ eũ nudũ ſtare inter q̄tuor mi
lites armatos euagiatis gladijs
Deinde fecĩ venire diuſa genera mu
ſicaliũ ante eũ ⁊ dixit ei rex·Frater
cur nõ rides·qui rñdit·quõ poſſuȝ
ridere quocunq̧ me vertero video
mortem ante me ⁊ ait rex·Ecce illa
eſt cauſa quare ego ridere nõ poſ
ſũ·q2 ego video ꝙ me oȝ mori·ſȝ ne
ſcio vbi vl̃ quõ vl̃ qñ ⁊ tc̃ eũ libeꝝ
dimiſit·Jn cuiꝰ ſignuȝ legiẽ ꝙ xp̄s
bñ fleuit i vita ſua ⁊ nũq̄ꝫ riſit·vt
teſtat̃ Ber·Sepiꝰ legi xp̄m fleuiſſe
nũq̄ꝫ aũt legi ipſũ riſiſſe·Rogẽmꝰ

Nolite fieri im
prudētes ſ; intelligētes q̄
ſit volūtas dei Eph. v. Vidēs apl's
mltos ābulātes iprudent̄ i h° ſe
culo ⁊ iō cū fatuis v̄ginibꝰ excludēt̄
a regno dei · vt ſcribitur Mat. xxv
Iō monet nos i verb̄ p̄miſſis vt ſi
mꝰ prudētes · Sciendū ꝙ q̄tuor cre
aturē reperiūtur prudentes a q̄bꝰ de
beꝰ prudentiā addiſcē Job. xij Inē
roga iumēta ⁊ docebūt te ⁊ volatilia
celi ⁊ īdicabūt tibi .ſ. prudētiā Prīa
eſt Leo cuiꝰ prudētia ē vt veſtigia
delz cū cauda ſua ne a venatoribꝰ i
ueniāt. ſic nos ꝑ ꝯfeſſionez debeꝰ de
lere veſtigia · i · vitā ꝑteritā ⁊ pctā
nrā ne venatores · i · diaboli aliqḋ
veſtigiū pctōꝝ nrōꝝ īueniant in
q̄ nos cape poſſint pš. Bti quorū
re · ſūt iniq̄ · ⁊ quorū te · ſūt pctā · vn̄
orauit dauid dic̄ Miſerē mei deus
ſm · mag · miſe · ⁊c̄. Dyabolꝰ enī ſcri
bit oīa pctā nrā ⁊ q̄ntūcūq ꝑua ⁊
negligētias. Exēplū legit̄ de btō
auguſtio · cū eſſet in orōe vidit de
monē eūtē ⁊ magnū librū portan
tē ⁊ adiurauit eū vt dicerz ſibi qḋ ī
eo ſcriptū eſſz Qui rn̄t · pctā hoim
⁊ negligētias eoꝝ Cui Auguſtin.
oñde m̄ librū ſi in eo ſuz notatuſ ⁊
apto libro iuenit in eo ſcriptū ꝙ q̄
daz die oblitꝰ fuerāt dicē ꝯpletori
um ſuū ⁊ ſtati ꝯtritus repetiuit cō
pletoriū ⁊ apto iterū libro iuenit
hoc totū deletū. Scḋa creatura ē ſer
pēs q̄ nos debz docē prudentiā Ma
x. Eſtote prudentes ſic ſpētes. Pru
dentia ſerpētiſ eſt ꝙ ad vocē incāta
toris obſtruit aures ſuas .ſ. vnā
terra aliam cauda · pš. Sicut aſpi
dis ſurde ⁊ obturantis aures ſuas
que non exaudiet vocem incātato
ris. Incantator eſt dyabolus qui
ſua incantacione multos decipit ꝓ
mittendo longam vitam vel bona
tēporalia Mat. iiij. Hec omnia tibi
dabo ſi cadēs adoraueris me. Ber.
Demonuz ē ſuggeſtione s malaſ
ingerere noſtrum eſt illis non cō
ſentire. ⁊ quociens reſiſtiꝰ dyabo
luz ſupamus. angelos letificamꝰ
deū honoramus. De ſuggeſtione
dyaboli habemꝰ exemplum in bea
to hilario qui cum iret ꝯtra hereti
cos ꝓ defenſione fidei. dyabolus aſ
ſociauit ſe ei in ſpecie hominis ſer
uiens ſibi ⁊ portans ſacculū eius
⁊ mlta alia ſeruicia ſibi exhibuit
Et quaſi compaciendo ei Rogauit
eum · vt modicum de vino biberet
⁊ guſtaret vt fortior fieret ad cubiū
in quo ſibi ꝯſenſit Deinde cōſuluit
vt carnes comederet ⁊ ſic fecit. Cū
autē veniſſet in ciuitatez quandaz
duxit eum in domum cuiuſdā reli
gioſe feīe ⁊ ꝓcurauit vt mutuo ſibi
ꝯfabularent̄ ⁊ ſepius ad peccādū
inſtigauit. Sz volente deo btūs mar
tinꝰ in ſpū cognouit qui occurrenſ
demonem cito fugauit ⁊ illū liberā
uit alias lapſꝰ fuiſſz Ecce deceptio
diaboli Quociēſcūq̄ g̃ diabolꝰ ſug
gerit nob̄ mala debeꝰ ad modū aſpi
dis obſtruē aureſ · vnā tra cogitā
ꝙ terra ſuꝰ ⁊ in terram reuētemur
Eccī · vij. Memorare nouiſſima tua
⁊ in eternū nō peccabis. ⁊ alteraz
cauda · cogitando finē qui ſeq̄tur

poſt gaudia preſẽtis vite Gre. Cõ
tinu9 ſucceſſus rez tẽpalium certũ
eſt etne dãnacõis indiciũ Tercia
creatura a qua prudentiaz addiſce
re debe9 eſt formica que docet nos
ꝓuidere de futuro Prouerb. vi. Va
de ad formicã o piger homo ⁊ con
ſideravia eius ⁊ opacões ⁊ diſce ſa
pientiam que cũ nõ habeat ducez q̃
eaz doceat aut preceptorẽ q̃ eã co
gat. pat tñ in eſtate ſibi cibũ ⁊ cõ
gregat i eſtate qd comedat in hi
eme. ſic debet hõ in pñti vita congre
gare fruct9 bonoꝝ operũ vñ viuat
in futurã vita. vñ apl's ad Gal'. vi
Duz tps habemus operemur bonum
ꝓpter qd laudauit dñs villicuz ini
quitatis q̃ fecerat prudẽter ⁊ in fu
tuꝝ ſibi ꝓuiderat Nõ parabolaz dñ.
ix. poſt feſtũ trini. i fer. Redde racõ
nem. Amb. in q̃daz epl'a. Nullus
fruct9 ociĩ ymo diſpẽdiũ generat
ocĩoſus ſiue tard9 vñ debe9 facere ſic
ille rex qui cũ ſciret p9 annũ ſe in ex
iliũm ittendũ p̃miſit ſibi multa bo
na. Regũ. in. f. Prepa te in oc. i. pñ
ti. Sen. ſi prudẽs eẽ cupis. in futuro
ꝓſpectũ intende. Quarta creatura
que nos docere debz eſſe q̃dam pi
ſcis qui vocatur echin9. De quo le
git ꝙ in naturis aĩalium cũ ſẽtit
tẽpeſtates maris adiũgit ſe lapi
di ore adherendo ne a pcellis hinc
iactet. Mare eſt ſpũs ſeculũ ꝙ ſic
in mari ſunt multa picula. ita in
hoc mundo ſũt m'lta picula Bern.
Pericula huius mundi ꝓbat trãſ
eũciuz raritas. pernciũ multitudo
ꝙ inter multos vix trãſit vnus hõ
qui non peat in periculo huius

mundi quia multi ſunt vocati pau
ci vero electi. Jdem bern. Heu mihi
quia vndiq3 mihi pericula. vndiq3
mihi bella. vndiq3 mihi tela volãt
vndiq3 mihi tẽptamenta. quocũ
q3 me vertã nulla ſecuritas. ⁊ que
mulcẽt. ⁊ que moleſtant. timeo.
⁊ eſuries ⁊ refectio ſõnus ⁊ vigi
lie. labor ⁊ requies ſẽper militant
aduerſum me. Non min9 ſuſpectus
eſt mihi ioc9 ira. Cuz igit̃ tot picu
la ſũt in hoc mari. pauciſſimi trãſ
eunt quin pidiſentur. Exemplũz
Quidã cleric9 amonitus ab amico
ſuo epõ vt alijs bñficijs ſuis reſig
natis vnũ tm̃ reſuaret. q̃ rñdit tẽp
tabo vtꝝ pluribꝫ meis bñficijs poſ
ſim ſaluari. Tũc epũs adiurãs euz
⁊ precepit ei vt poſt mortẽ ad euz
rediret ⁊ de ſtatu ſuo ſibi reuelaret
mortuus ergo ipſe apparuit dicẽs
ſe eternaliter eſſe damnatum ꝓpt̃
auariciam. Et poſt multa q̃ſiuit
ab epõ dicens. viuit ne adhuc ali
quis ſuper terram. Qui reſpondit
quõ ſic queris. certe poſtquã mor
tuus ſui tã magna multitudo deſcẽ
dit ad infernuz ꝙ non credebaz tot
hoies eẽ in mũdo. Debe9 ergo pru
dẽtes eſſe ſic piſcis iſte ad herere la
pidi idez xp̃o qñ inſurgũt tẽpeſta
tes tẽptacõnũ ⁊ tribulacõnũ reco
lendo paſſionẽ ⁊ tribulacões quas
ipſe in hoc mundo ſuſtinuit. tunc
nulla p̃t p̃ualẽ tẽptacõ. Origenes
Tãta ẽ virt9 paſſiõis xp̃i. ꝙ ſi in ſi
deliũ mẽtib9 habeat. nulla iuidia
poteſt p̃ualere. nulla libido. ſꝫ cõti
nue ad memoriã ei9 paſſiõis toci9
pcti ⁊ mortis fugiet exercit9. Jtez

nulla aduerſitas vel tribulacō pōt
hoiem vincere Grego. Si paſſio cri
ſti ad memoriam reducat nihil ē
qđ non equo animo toleraṫ. bern̄.
nihil dulci⁹ in ťbulacōe q̄ꝫ paſſio
nem xp̄i meditari. Exemplū. Iuue
nis quidam religioſus fcūs eſt re
q̄re in ſmōe q̄cunq̄ꝫ ſcripta ſūt. in
principio huius libri.

De eodem. Smo. Clxvi.

Intrauit autē

rex vt videret diſcumbētes
Math. xxij. Rex iſte de⁹ eſt qui eſt
rex regum ⁊ dn̄s dn̄anciū qui vidꝫ
omnes homines in p̄ſenti vita qua
druplicit̄. vidit bonos ⁊ malos
generalit̄. ſed electos videt miſe
ricordiť i futuro. vidꝫ malos horri
bilit̄ ⁊ bonos delectabiliť. Primo
dico videt bonos ⁊ malos generali
ter Ps. de celo reſpexit dn̄s videt
omnes filios hoīm ſiue bonos ſiue
malos ⁊ oia facta eorum tā in te
nebris q̄ꝫ in luce Heb. iiij. Oia nu
da ⁊ apta ſunt oculis eius Ecci. ii
ij. Oculi eius lucidiores ſunt ſole ꝯ
ſ̄plantes om̄s vias hoim. ⁊ pfun
dū abyſſi ⁊ hoim corda intuētes in
abſcōditas ptes Iob. xxxi. nonne
ipſe omnes vias meas ⁊ cunctos
greſſus meos dinumerat. Gre. ſic
de⁹ vniuſcuiuſq̄ꝫ vias ꝯſideāt vt nec
minutiſſime cogitacōes nec minu
tiſſima verba q̄ apud nos vſu vilu
erunt. eius iudicio indiſcuſſa non
remanebunt. Multi ⁊ multe ſunt
qui credunt cogitaciōes ſuas ⁊ oc
culta latere de quib⁹ ps̄. dixerunt
non videbit dn̄s nec intelligꝫ deus

iacob qui plantauit aurem nō au
diet ⁊c. Attēdant occulte peccātes
q̄ꝫ de⁹ oia audit ⁊ videt Aug. Qꝫ ſi
lateat ⁊ a nemine hoīm videaṫ q̄d
faciet de illo deſup inſpectore quez
nihil latere pōt. Vnde legiť in vi
taſpa. q̄ꝫ pafnuci⁹ abbas audiēs
q̄ꝫ thays mētrix ꝓpter pulchritu
dinē ſuā multas aīas dānauit. Re
q̄re i feſto aſcen. i ſer. Ecce aſcendꝫ
q̄i aq̄la. Scdo videt dn̄s p̄deſtina
tos pctōres grāꝫ infundēdo miſeri
cordiť Sap. iiij. Grā dei ⁊ mia ei⁹
in ſcōs ſuos ſcꝫ i p̄deſtinatos pec
catōēs ⁊ reſpcūs i electōs illi⁹ Hoc
mō reſpexit dn̄s petꝝ poſt trinam
negacōem. q̄ egreſſ⁹ foras fleuit
amare Luce. xxij. Amb. dn̄s inter
flagella petꝝ lacrimāteꝫ oculꝰ mie
r̄ſpexit. q. d. pl⁹ doleo d̄ tuo pctō q̄ꝫ
de meo flagello. h° modo vidit ma
theū in teloneo Glō. non tm̄ viſu
corpis ſꝫ intuitu miſerātiꝰ ⁊ traxiť
eū ad ſe Sicut vide⁹ in lapidib⁹ vel
in alijs creaturis q̄ꝫ quadam virtu
te eius ferrū ad ſe trahunt Si hoc
poſſibile eſt creature quāto magis
creatori. Exēplū habe⁹ in filio ꝓdi
go Lu. xv. Qui cū longe eſſet vidit
eū pr̄ eius ⁊ mia mot⁹ eſt ⁊ occur
rit ei ⁊c̄ ⁊ paulo ante ſup illo verbo
Surgā diť Aug⁹. ꝓpoſitū ille non
hūiſſꝫ niſi oculꝰ diuin⁹ ⁊ dīne mi
ſericordie inſpexiſſet eū. Primo er
go reſpexit eū miſericordiť bonum
ꝓpoſitū immittendo. poſtea reſpex
it eum aīcabiliť recipiēdo. Nō pa
bolaꝫ breuiť. Hō q̄daꝫ hēbat duos
filios ⁊ iunior dereliquit patrē ⁊
abijt in regionē lōginquam ⁊ ibi

male ꝯſumpſit bona ſua ⁊ tandem
venit ad talez miſeriam ⁊ inopiaꝫ
ꝙ deſiderabat cū porcis comedere
tūc ad ſe reuerſus cognouit ſtatū ſu
um ⁊ ait. Surgā ⁊ ibo ad patrem
meū et querā grāꝫ ⁊ cū eſſꝫ in via
ante ꝙ̄ appinquarꝫ ad prēm vidit
eum pr̄ venientē ⁊ mia mot⁹ occur
rit ei ⁊ amplexatus ⁊ oſculat⁹ eſt
eū ⁊ dedit ei nouā veſtem ⁊ calcia
mēta ⁊ annuluꝫ in manu ⁊ fecit ei
cōuiuiū ⁊ letat⁹ eſt cū oī familia.
Hō iſte de⁹ pr̄ celeſtis eſt q̄ hēt du
os filios bonos ⁊ malos. Mal⁹ ſe
patur ab eo qn̄ pctm̄ ꝯmittit yſa.
lix. Pctā veſtra diuiſerūt inter vos
⁊ deū vīm Venit ī regionē longin
quā .i. poteſtatē diaboli. tūc longe
eſt a dō ſm̄ pš. Longe a pctōrib⁹
ſalus Et ꝯſumit bona ſua male a
deo ſibi collata. hoc fit qn̄ bona na
turalia ſcꝫ ſēſus auditū facūdiaꝫ ⁊
fortitudinem in alias grās ꝯſumit
.f. in ſeruicio dyaboli. tunc incipit
egere .i. diuina grā carere. ꝙ priua
tur omnibus bonis que in eccl'ia
fiunt. Et tunc in ſe reuerſ⁹ .i. de⁹ ho
minē aliqn̄ reſpicit p diuinā grām
immittendo ei aliquam tbulacōeꝫ
que ducit eū ad cognicōem. vnde
dicit̄ fame facta reuerſ⁹ dicit. ſurgā
⁊ agit penitētiam ꝗ̄ Greḡ. Mala
que nos h̄ p̄munt cicius ad deū ire
ꝯpellunt. Et qn̄ incipit redire tunc
deus incipit eū oculis ſue miſericor
die inſpicere ⁊ occurrit ei grām in
fundendo ⁊ cadit ſup collum eius
eū oſculando ⁊ patri reformādo di
cēs Cito pferte ſtolā p̄mā. Quid ē
ſtola p̄ma niſi. ſtatus innocencie

quā illi reſtituitur Et quid eſt ānu
lū in manu eius dare niſi eū amore
diuino deſpōſare. ⁊ tūc facit cōuiui
um magnū. ꝙ gaudiuꝫ eſt angel'
dei ſup vno pctōre penitentiaꝫ agē
te. Exemplū quedā meretrix pub
lica q̄ multis annis diabolo ſeruie
bat. quadā die vidit deportaē cor
pus xp̄i p plateas a ſacerdote. ⁊
genuflexo more ſolito eum adora
bat ⁊ reſpexit eam dn̄s oculis diui
ne miſericordie et mittens ei ꝯtri
cōem ⁊ cognicōem ſui ſtatus que
dixit in corde ſuo. Heu miſera pec
catrix q̄uo audeo ſtare in ꝯſpectu
dei ꝙ oia pctā mea cognoſcit. ⁊ oc
currens cecidit ante ſacerdotem in
lutū cū lacrimis dicēs Domine ihe
ſu chriſte ſi tu es qui natus es ex
maria virgine qui paſſus eſt pro
me miſerere mihi peccatrici ſecun
dum tuaꝫ magnam miſericordiā
Et Ecce vox de pixide dixit. Vade fi
lia mea dimiſſa ſūt tibi omnia pec
cata tua ⁊ noli amplius peccare.
Circa ſecundum nota ꝙ in futuro
videbit dominus malos horribili
ter ⁊ hoc in iudicio extremo. d quo
dicitur in ppoſito. Qꝫ rex intrauit
vt videret diſcumbentes ⁊ vt vidit
ibi hoīeꝫ nō veſtitum veſte nupcia
li .i. caritate Eccl'ſ. ix. Omi tp̄e veſti
mēta tua ſint candida .i. opera tua
ſint munda Jlle viſus valde ē horri
bilis Apoc̄. p̄. Oculi eius q̄i flāma
ignis. De q̄ Aug⁹. Mallent repro
bi ōnes penas inferni ſuſtinere ꝙ̄
facieꝫ irati iudicis vidē Malachie
iij. Quis ſtabit ad videndum eum
ipſe eni ē quaſi ignis ꝯflās Apo

ca. vi. Tūc dicēt montib⁹ ⁊ petris
cadite sup nos ⁊ abscōdite nos a fa
cie sedētis in throno ⁊ ab ira agni
⁊ iudicis. q̄ nūc māsuetus ē sic ag
nus Tūc erit fremēs sic leo Amos
tercō. Quasi leo rugi. quis nō time
bit. Istud figuātū ē Apoc. p. vbi
iohēs vidit xp̄m sedentem ⁊ ex ore
eius pcedebat gladius ex vtraq̄ p
te acutus. p istū gladiū figurat vlti
ma sn̄ia que scindit corp⁹ ⁊ aīam
qn̄ dicit. Ite maledc̄ti ⁊c̄. q̄ tūc ppe
tue ardebit aīa cū corpe vn̄ dixit de
illo q̄ inuētus ē sine veste nupciali
Ligēt ille manib⁹ ⁊ pedib⁹ ⁊ picite
eum in tenebras exteriores ibi erit
fletus ⁊ stridor dencīū hāc visionē
horribilem faciūt pcc̄ā hoīm Gen̄.
vi. Vidēs dn̄s q̄ malicia hoīm es
set in terra ⁊c̄. Delebo inq̄t hominē
quē creaui. glō. q̄ a malicia cessaē
nō ppoīt Jero⁹. Nihil ita impug
nat q̄ cor impenitēs. oīs impenitēs
puocat iudicantē. solū crimen est
qd̄ veniā ↄseq̄ n̄ pt. ſʒ si illū horribi
lem visū volum⁹ pcauere debemus
facere sm̄ q̄ legit̄ in vita spm̄. q̄ q̄
dam frē venit ad āmonē abbatem
d. pī dic m̄ verbū edificatoriū Req̄
re dō. xix. in f. vt qd̄ cogitatis ma
⁊c̄. Jtē vid3 dn̄s elcōs suos delecta
biliter Jo. xvi. dixit ihs̄ discipul
suis recedēs ab eis. vos quidē3 nūc
tristiciā habebitis. iteru3 aūt vide
bo vos ⁊ gaudebit cor vr̄m ⁊ gaudi
um vr̄m nemo tollet a vob̄ Ber. O
bone ihesu si in hoc exilio dulce est
flere doce q̄d erit in sūma pria gau
dere. o q̄ iocunda erit visio illa qn̄
electos suos videbit ⁊ nihil in eis

inueniē qd̄ ocul̄ ei⁹ displicere pote
rit Eccā. xxxiiij. Oculi dei intelligen
tes se. q̄to ergo nūc plus deu3 dili
gim⁹ tāto oculi dei in nos ⁊ oculi no
stri in deū infigūtur Aug⁹. nihil su
aui⁹ nihil amore dei dulci⁹ q̄ quāto
hic fuerit feruēcior tanto visio eius
erit ibi suauior ⁊ q̄to nūc desidera
m⁹ feruenci⁹ tanto intuebimur ip
sum clari⁹ Cui⁹ figurā habe⁹m Re
gū vbi dr̄ q̄ Jonathas veniens su
p vnū p̄tū sup qd̄ multū ceciderat
de melle ⁊ accipiens virgā quā in
manu tenebat itinxit in fauo mel
lis ⁊ comedit ⁊ apti sūt oculi eius.
p ionathā3 intelligiē q̄libet fidel̄ q̄
veniēs ad illud celeste p̄tū gusta
bit de melle dīuitatis. tunc primo
apienē oculi ei⁹ qn̄ cog̅scit deū ple
naria cogniōe nō p speculu3 i eni
gmate sic nūc est. ſʒ facie ad facie3
⁊ salua facta erit tunc anima cuiu
slibet Rogem⁹.

Dn̄ica. xxi. Ser. cxlvij.

Induite vos ar
maturā dei vt possitis staē
adūsus insidias dyaboli. Eph. vi.
Apl̄s vidēs esse diuersas insidias
siue tēptacōes dyaboli docet nos q̄
liter eis rēsistere debeam⁹. Sciendū
autē q̄ dyabolus multis modis tē
ptat hominē siue insidiat̄. Primo
dyabolus tēptat hominē illo pctō
ad qd̄ vidit homine3 esse magis in
clinatū. sic rex volens impugnare
castrū iuadit i parte debiliori Gre
rius. dyabolus mores vniuscuiusq̄
respicit cui vicio sit ppinquior. et il
la ponit an̄ faciem suā ad q̄ viderit

facilius inclinare mentē. ſicut venā
tor ponit laqueū ſuum vbi beſtie
ſolent magis ambulare. qḋ ↄque
ritur pſ̄. Jn via hac q̄ ambulabā
poſuerūt laqueū michi. Et ideo volēs
dyabolus t̄eptare dn̄m cū videret
eum eſurientē: t̄eptauit eū de gula
Mat. iiij. Si filius dei es dic vt lapi
des iſti panes fiant. Et duos ſenes
quos cum viderat cū frequētarent
domū ioachim ⁊ ↄtemplabant̄ ſu
ſannā que valḋ pulchra erat. tem
ptauit eos p luxuriā Daniel. xiij.
Species decepit te ⁊ ↄcupiſcētia cō
uertit cor tuum Nō hiſtoriā. Simi
li mō t̄eptauit regē dauid p luxuri
am qn̄ vidit eum ocio vacantē. et
berſabee qn̄ ſe lauātem intuebat̄.
ij. Re. xvi. Greg̃. in morali. Jbi ini
micus ſtipulam ponit vbi ſemitā
mentis eſſe ↄſpicit. q illic piculū
deceptionis infert. vbi viā ꝓpinq̄
orē eſſe inuenerit cogitacōis. Exē
plū Quidā frater multū t̄eptaba
tur a ſpū fornicationis. Re. in ſer.
Qui ſe exal. humili. in p̄mo mem
bro. Secūdus modꝰ dyaboli temp
tandi ē. q qn̄ nō p̄t p vnum pcīm
vincere temptat p aliud. ſicut me
dicus q̄ inuitat hominem ad diuer
ſa fercula vt ſaltem vnū comedat
Greg̃. Cōtinua temptacōe pulſat
dyabolꝰ vt ſaltē tedio vincat Ber.
habet antiquus hoſtis mille nocē
di artes. vn̄ ſignificat̄ p turriz da
uid de qua mille clipei ſuſpen debāt.
et ideo mille artifex nuncupat̄. Dy
abolus ei facit ſicut ille rex q̄ volēs
caſtrū cape. qn̄ n̄ poteſt expugna
re ab vna pte ab alia pte temptat.
qn̄ enī non poteſt vincere p vnam
machinā. facit aliam vel terciā. ali
quando ꝓicit lapides. aliqn̄ ignez
vt tandē vincat. Exemplum in xp̄o
quem cum dyabolus vincere non
potuit p gulaz. temptauit p vanā
gloriam. ⁊ cum ſic vincere non po
tuit temptauit per auariciam Sic
adhuc dyabolus ſolet fideles im
pugnare. Jſtud figuratum eſt p̄.
Reguz. xvij. vbi dicitur q golias
occurrit dauid cuz clipeo haſta ⁊
gladio ⁊c̄. Per goliam ſignificat̄
dyabolus qui occurrit dauid ⁊ cu
ilibet fideli cum clipeo haſta ⁊ gla
dio ⁊ cum diuerſis temptacionibꝰ
vt quez vincere nō poteſt pſuaſio
nibus ſaltem vincat terroribꝰ Hu
go. in li. ij. Dyabolus decipe quem
q̄ temptat. priꝰ naturam vniꝰ cuiꝰ
qꝫ ſcrutat̄ ⁊ inde ſe applicat vbi ap
tum hominem ad peccanduz repit
etiam viros religioſos quos non
poteſt vincere p luxuriam. aut aua
riciam temptat eos p vanam glo
riam vel iram vel inuidiam. Exēplū
Quidam monachꝰ deuotus cuz eſ
ſet in oratione vidit dyabolum ve
nientem ⁊ ſaccum magnum portā
tem ⁊ adiurauit eū vt diceret ſibi
quid in ſacco portaret. Qui reſpon
dit. diuerſas pixides in quibꝰ ſunt
diūſa electuaria. at ille Ad q̄d por
tas illas. Qui reſpondit. vt decipi
am monachos iſtos quicūqꝫ non
vult de vna. dabo ſibi de ſecūda de
tercia de quarta et per conſequēs
omnia vt ſaltem ſibi vnum place
at quo cum alliciam et decipiam
et ſic euanuit Tercius modꝰ dy

aboli temptandi eſt q̃ magis ipu
gnat bonos q̃ malos Ecci. ij. Fili
accedens ad ſeruitutē dei ſta in iu
ſticia et timore dei ⁊ prepara aiam
tuā ad temptacōez. q2 tūc magis
homines impugnat qñ ſibi ↄtrari
antur. Greg. Hoſtis noſter quan
to magis nos ↄtrabellare ſibi con
ſpicit. tanto magis impugnare in
tēdit Illos eñ pulſare nō negligit
quos quieto iure poſſidere ſe nō ſē
tit Iſtud figuratū ē in holoferne q̃
impugnauit filios iſrl' ſibi reſiſtē
tes. vñ dixit ad iudith. Ego nunq̃
nocui viro q̃ ſeruire voluit regi ba
bilonis. ſ. nabuchodonoſor Popu
lus aūt tu9 ſi ñ ↄtempſiſſet me nū
q̃ leuaſſez haſtā ↄtra eū Judith.
xi Vñ qñto magis ſanctiores ſunt
homines tanto magis eos impug
nat dyabolus Exemplū quidā ſan
dus tranſiuit p eremū ⁊ vidit ſup
domuz cuiuſdā eremite multos de
mones ſedere. ſed cū veniſſet ad p
ximā ciuitatē. vnum tm̄ vidit. que
ſiuit ab eo quare illic tanti eſſent
et h tantū vnus. Rñdit demon. Ere
mita ille eſt bonus homo ⁊ ideo ibi
multi ſunt demones querentes eū
ſeducere. hic aūt omnes qui ſūt in
ciuitate mali ſunt ⁊ ideo nō indigēt
niſi tm̄ vno cuſtode. Quartus mo
dus temptandi dyaboli ē q2 qñ nō
p̄t hominē ſeducere ⁊ vincere tūc
ceſſat ad temp9. ⁊ qñ homo mini
me ſe cuſtodit ⁊ ſecurus ē tunc inſi
diatur ei ⁊ decipit eum Ecc̄i. ix Bo
na in mala cōuertens inſidiat et i
electis imponit maculaz Exemplū
Lu. xi. vbi dñs dixit Cū immūdus
ſpūs exierit ab homine .i. a tēptaci
one hominis ceſſauerit. ambulat
p loca inaquoſā querens requiez
et nō inuenit ſcdm gregoriuz. Lo
ca inaquoſa ſunt corda iuſtoꝝ q̄
p diſcipline fortitudinez ab omni
carnalis cōcupiſcencie humore ſic
cantur. Tunc dicit Reuertar in do
mum meam vñ exiui ⁊ veniens in
uenit eam vacātem p negligēciaz
ſcobis mundatam ⁊ ornatam. ſ. ſo
lum p exteriorez apparenciā Tūc
vadit ⁊ aſſumit alios ſeptē ſpirit9
nequiores ſe. ⁊ ingreſſi inhabitāt
ibi p cōtinuam ipſi9 temptatonē
⁊ fiunt tunc nouiſſima hominis il
lius peiora priorib9. ij. Pe. p. meli
us eñ eſt non agnoſcere viā iuſti
cie q̃ poſt agnitam retrorſus con
uerti. dicit Greg. in moralib9 Ho
ſtis nr̄ ſua malicia tāta arte ſe pal
liat vt plurimū añ mētis oculos v̄
tutes fingat. vt eā q̄ q̄ſq3 expectat
p̄mia inde etn̄a dign9 eē tmuenire
tormēta Ideo monet nos apl's Rō.
xiij. vt induamur arma lucis .i. opi
bus v̄tuoſis ſibi reſiſtēdo Ier. Sp
aliq̄d boni facito vt te dyabol9 iue
niat occupatū. q2 tūc non audet te
tēptare. Hui9 figurā habem9 in iu
da machabeo. q̄ cū vidit lyſiaz cō
tra ſe venientē cū mlto exercitu iuſ
ſit ſuos armari Cū aūt vidiſſet ly
ſias armatos viros. p territ9. fugit
cū exercitu ſuo. Per lyſiā intelligi
tur dyabolus qui cū viderit iudā .i.
fidelem armatū ⁊ indutū armis v̄
tutum. fugit nec audet appropinq̄
re. q2 dicit' Iaco. iiij. Reſiſtite dya
bolo ⁊ fugiet a vobis. Rogem9.

Domine deſcen
de vt ſanes filiū meū prius
ꝙ moriat̃. Jo. iiij. In hoc euāgelio
legit̃ ꝙ dn̄s ſanauit filiū reguli fe
bricitantē. Et poſſum⁹ notare duo.
Primo ipſā febrem. Scd̄o dn̄m ſanā
tē. Sciendū aūt ꝙ p febrē ſignifica
tur pctm̄ mo̾tale ꝓpt̃ multa. Primo
ſic febris facit hominē debilem ad
opandū. ſic hō ꝙdiu ē in pctō mo̾
li nō p̄t facere opus meritoriū qd
deo placeat. Greg̃. Qui in caritate n̄
eſt omne bonum qd opatur amit
tit. ſup̄. quantū ad premiū eternū
Hoc patet in ſaul qui multa bella
pugnauit p ꝑplo dei. ſed ꝙ i pecca
tis fuit, deo nō placuit. Scd̄o naȝ ſi
cut febris affligit corp⁹ ſic pctm̄ af
fligit animaȝ. pſa. xlviij. Nō ē pax
impijs. Jheremie. xij. Non eſt pax
vniuerſe carni. i. hominiv iueti car
naliter ꝙ ſemp hȝ remorſū cōſcīe.
Scōtra boni hn̄t pacē interi⁹ ⁊ leti
ciā ſpūalē Prou̾. xv. Secura mēs
quaſi iuge cōuiuiū. Yſidor⁹ Nulla
pena grauior ꝙ mala cōſcientia. Vis
aūt nūꝙ fieri triſtis. bene viue. Ri
chardus. Bona cōſcīa nihil ē iocū
dius. nihil ſecuri⁹. p̄mat corpus.
trahat mūdus. terreat dyabolus.
et illa ſecura erit cū corp⁹ morięt̃.
ſecura cū aīa deo p̄ntabit̃. cū vtrū
ꝗ an̄ tribunal iuſti iudicis ſtatu
etur. Tercīo febricitanti cibus eſt
nociuus ꝙ ſano ē ſalutiferus. Sic
cib⁹ corpis dn̄i nr̄i ihū xp̄i qui in
iuſtis eſt cib⁹ ſalutis. fit pctōribus
cibus eterne dānacionis. p̄. Coꝛ.
xi. Qui manducat ⁊ bibit indigne
iudicium ſibi manducat ⁊ bibit.
Aug⁹. De vno pāe accepit iudas
et petrus. ſ; petrus ad vitaȝ iudas
ad mortē. Bern̄. ponit exemplū in
flore. mel fit de flore in apibus. et
venenū in araneis. ſic corpus xp̄i
iuſtis ad ſalutem malis ad eternā
damnacionem. Aug⁹. Magis pec
cant qui tradunt xp̄m crucifixum
peccantibus membris ꝙ iudas ꝗ
tradidit illum crucifixoribus iude
is. De tali materia requiē in ſermo
ne Paſcha noſtrū. Scd̄o notandū
ꝙ domin⁹ ſanauit iſtum infirmuȝ
et ſic ſanat pctōrem trib⁹ modis.
Primo p afflictōnem corpis. Job.
v. Ipē vulnerat ⁊ medet̃. pcutit et
man⁹ eius ſanabit. vel vulnerat ⁊
pcutit corpus ⁊ medet̃ animaȝ. ij.
Coꝛ. xij. Cum infirmor potēs ſuȝ ⁊
fortis in anima. Illud figuratū eſt
in adoleſcēte quem dn̄s ſuſcitauit.
de quo dicit̃. Luc. vij. Cū appropin
quarēt porte ciuitatis ecce efferreba
tur fili⁹ vnicus matris ſue ⁊ tetigit
ihs feretrū ⁊ ſurrexit adoleſcēs. Per
mortuū iſtum ſignificatur anima
mortua in pctīs. Sap̄. xvi. Per ma
liciam occidit homo animā ſuam
Aug. Sicut vita corpis eſt anima.
ita vita anime ē ipſe deus. yſa. lix.
Pctā veſtra diuiſerūt inter vos et
deum veſtrū. Per feretꝝ ſignificat̃
corpus in quo fertur anima. Hoc
tangit de⁹ quando flagellat homi
nem p aliquā infirmitatē. tūc ado
leſcēs mortu⁹ ⁊ anima mortua rſur
git ⁊ ſaluatur. vn̄ legitur in vitas

patū. Qz cū quidā peteret a iohā
ne eremita vt euz a terciana ſana
ret. rñdit Rem tibi neccāriaz cupis
tibi auferri. ſicut enī corpa medica
mentis. ita anime languoib⁹ curā
tur. Exemplum Quidā vſurari⁹ no
luit ab vſurā ceſſare ⁊ cōfiteri. licet
euz vxor ſua multū moneret p mor
tem ⁊ extremuz iudiciū. Cūqz nō p
ficeret rogauit deū vt eum caſtiga
ret ⁊ ſtatim cecus fact⁹ eſt. ⁊ cū mi
nime ſe emēdaret tūc deus fecit eū
infirmari. cūqz cōſuleret medicos.
dixerunt q nō poſſet mortem eua
dere. ⁊ tunc dixit vxori. quid faciaz
modo. que rñdit. voca te mediciz
anime. vocauit ergo ſacerdotez p
mittēs omnia reddere. Cūqz ſacer
dos corpus xpi portaſſet ſurrexit il
le nudus coraz omni populo ⁊ ac
cepit vnum marſubiū ſup dorſum
⁊ aliud ante faciem ⁊ venit ante ſa
cerdotez clamans iudiciū ſup ipm
dixit. O domine de⁹ predo ſui ⁊ ſum
omnibus diebus vite mee miſere
re michi peccatori et fecit ſe virga
cedi a ſacerdote. Cūqz ille ad lectuz
peruenit orauit deum dicens. O do
mine de⁹ ſi miſertus es mihi in ali
quo ſigno peto michi oñdere dig
neris ⁊ ſtati viſum recepit. Iterū di
xit. Oñde mihi ſi digne poſſum cor
pus xpi. ſ. tuuz recipere Et ecce ma
nus de pixide exiens corp⁹ xpi ſibi
obtulit ⁊ ſic fideliter mortu⁹ eſt. Ec
ce patet q dñs ſanat animaz p in
firmitatē. q dicit Ps. Multiplicate
ſunt infirmitates eoꝝ poſtea acce
leraueruñt. Secūdo ſanat dominus
verbo pdicacōis. ps. Miſit verbū ſuū

et ſanauit eos. ſicut figuratū ē Ma
th. viij. vbi dicit q centurio venit
ad ihm dicēs. Domine puer me⁹
iacet in domo paliticus. Sz dic tm
verbo ⁊ ſanabit puer meus. Per
ſeruuz iſtum ſignificatur peccator
qui eſt ſeru⁹ dyaboli Iohan. viij.
Qui facit peccatum ſeru⁹ eſt pecca
ti. Criſo⁹. Anteq peccauerim⁹ liberi
facti ſum⁹. ſi ſemel opibus dyabo
li nos obligauerim⁹ iā noſtra vir
tute euadere non poſſumus niſi di
uina miſericordia adiuuante. ij.
Pet. ij. A quo quis victus eſt eius
et ſeru⁹ eſt. Qui ergo vincitur a dy
abolo p peccatum ſeruus eſt dya
boli ⁊ talis infirm⁹ eſt in anima. q
ſicut infirmus nō poteſt opari. ita
talis non pōt facere opus meritori
um ⁊ talis aliqn ſaluabit p verbū
predicacōis. q ſepe contingit q
peccator in eccīa vnū verbū audit
in predicacōne p qd cōtricionē cō
cipit ⁊ liberatur ab omnib⁹ pecca
tis ſuis. Exemplū Paulus eremita
vidēs homines intrātes eccīam et
inter alios vidit vnū magnū ⁊ tene
broſuz ſic carbonē ⁊ demones duce
bāt eum catenatū ⁊ victū gauden
tes ⁊ pſallētes ⁊ angeli ſequeban
tur triſtes et flentes alonge. Cūqz
verteret ad orationez ⁊ fletū p eo
q viderat. ſurgens ab oratione vi
dit eum clarum pulchrūqz de eccle
ſia exeuntē ⁊ angelos circa eū letā
tes ⁊ demones remotos cōfuſos ⁊
flentes. Et reuelatum eſt ei ab an
gelo. q ille peccator audito vbo dei
in eccleſia contritus eſt ⁊ munda
tus eſt ab omni peccato Sap. xvi.

neqꝫ

Etenī neqꝫ herba malagma ſana
uit eos. ſꝫ ſermo tuus domine q̄ ſa
nat omnia. Tercio ſanat ho p hu
milem oratione. pſal. Dn̄e deꝰ me
us clamaui ad te ⁊ ſanaſti me. Jllud
figuratum ē in muliere chananea
Math. xv. q̄ clamabat ad dn̄m di
cens. Miſerere mei fili dauid. filia
mea male a demonio vexatur. Cui
rn̄dit dn̄s. Non eſt bonum ſumere
panē filiorū ⁊ mittere canibꝰ. qua
ſi diceret. tu es canis ⁊ nō es digna
vt detur tibi gracia mea q̄ ſolꝫ da
ri filijs dei. At illa humilians ſe di
xit. Etiaꝫ dn̄e. nam ⁊ catelli edūt de
micis ⁊c̄. q̄ſi diceret. verū ē qd tu di
cis. Ego nō ſum digna ad pcipien
dam tuā grām ita plenarie vt filij
dei. fac mihi ſaltē vt ſit catulis. da
mihi micas gracie tue ⁊ modicum
quid. ⁊ reſpexit dn̄s humilitatem
orōnis ſue ⁊ ſanauit filiā eiꝰ. Per
mulierē iſtā quā dn̄s canē appel
lauit ſignat pctōr caninā ⁊ beſtia
lem vitā ducēs. De quo Apoc. vlt.
Foris autē canes ⁊ venefici ⁊ pctō
res q̄ ſunt foris vel ex cōionem ſan
cte ecce. Huiꝰ filia ⁊ aīa vexat a de
monio. q̄ quot pctā mortalia ppetrā
uit. tot demonia habet ⁊ obſeſſa ē
tot demonijs vn̄ maria magdale
na dicit fuiſſe obſeſſa ſeptē demo
nibꝰ. q̄ ſeptē peccatis mortalibꝰ i
uoluta fuit. ſm Criſo. Sꝫ ſi volumꝰ
ſanari in aīa debemus orare cū Eze
chia. Cui cū vita eſſet negata a dn̄o
p pphetam ad parietem conuerſus
fleuit amare ⁊ orauit ad dn̄m. et
die tercia fuit ſanatus ita vt intra
ret tēplū. Nō hiſtoriā. iiij. Reg. xx.

q̄ Caſſiod dicit ſup pſal. Oracio
abſtrahit cor a terrenis. mūdat a
vicijs. ſubleuat ad celeſtia et red
dit capaciꝰ ⁊ dignꝰ accipiēda bo
ſpūalia. Exemplū monialis quedā
temptata exiens ordinem apoſtata
uit ſeducta a iuuene. p proceſſuꝫ
tpis cū eaꝫ iuuenis deſereret facta
eſt publica meretrix. q̄dam tpe co
gitare cepit de ſtatu ſuo in q̄ fuerāt
an̄ illū miſeꝝ ſtatū in quo tūc fuit
Cūqꝫ cogitaret de diſtricto iudicio
dei q̄ redditura eēt rōnem de ōni
tpe vite ſue. de ōnibꝰ bo. de ōni cogi
tacōe. de omiſſis ⁊ omiſſis deſpera
uit dicēs. Pctā mea ſūt ſup nume
rū arene maris. quō ḡ rationē red
dā corā tam diſtricto iudice. Qua
dā aūt die natiuitatis incidit ſibi q̄
deꝰ tm̄ humiliaſſet ſe q̄ ppt homi
neꝫ factꝰ eſt puer. cepit cogitare in
tra ſe. O ſi poſſeꝫ ego miſera nunc
corā iſto puero grām inuenire. Et
omnibꝰ egreſſis pꝰ miſſaꝫ p̄mam
ipa ſola remāſit an̄ altare rogans
deū cū lacrimis di. Dn̄e ihe ſu xpe q̄
ppt pctōres factꝰ es bo miſerere mi
hi peccatrici. ⁊ ecce vox de altari di
xit. O filia mea dilecta dimiſſa ſūt
tibi omnia pctā tua. vade in pace
et ampliꝰ noli peccare. Rogemꝰ.

Dn̄i. xxij. ſer. cxlix.

Hoc oro vt ca
ritas dei magis ac magis
abūdat in vobis. Phil. p. Sciens
apoſtolus q̄ ſine caritate nemo po
teſt ſaluus fieri: hortatur nos ad
caritatem habendā. ⁊ q̄ in mortuꝫ
eſt qui habeant caritatē ⁊ qui nō

Sciendū eſt ꝙ octo ſunt ſigna ca
ritatis p que pbari pt vtrū homo
diligat deū an non Primū ſignū
eſt ꝙ qui diligit deū libent cogitat
de deo Nam dr Math. vi. Vbi eſt
theſaurꝰ tuuſ ibi ⁊ cor tuū erit. Na
turale eſt ei ꝙ quicqd diligit homo
corde intendit. ſic qui diligit deum
non aliud cogitat ꝙ d deo. vñ Gre
goriꝰ omel. xv ſup illud. Dñe ſi ſu
ſtuliſti illū dicito mihi Dic em ba
ſiliꝰ in exameron. Theſaurꝰ indeſi
ciens eſt amor diuinꝰ. quē qui ha
bz diues eſt. quicūq caret pauper
eſt. vis amoris hoc facē ſolet i ani
mo vt quem amat ſemp ipſum co
gitat nullū credat ignorare. Iſte
enim amor ſemp debz vigere. ſm
ꝙ dr. Diliges dnm deū tuum ex to
to corde tuo ⁊ ex tota aia ⁊ c Math
xxii. In cuiuſ figura dicit Leuit. vi
Ignis in altari meo ſemp ardebit
quem nutriet ſacerdos .i. fidelis ſb
iciens ligna .i. recogitans beneficia
.ſ. ipſiꝰ dei. Secūdū ſignū eſt ꝙ ho
mo diligens deum libēter loquitur
de deo. Nam dicitur Luc vi. ex ab
undancia enim cordis os loquit
qui ergo deū habet in corde libent
de eo pfert ore. dic enim Criſ. Hic
mos eſt amantiū vt amorem ſuū
ſilencio tegere nequeant. ſꝫ caris
ſuis offerunt ⁊ flammas ſuas ifra
pectꝰ ſuum cohibere non poſſunt.
vñ legitur de ſancto Ignacio qui
ſemper hoc nomen ihesus xps in
ore habebat. cumqꝫ duceretur ad
martirium queſiuit ab eo tyrānꝰ
cur hoc nomen tam crebro noia
ret. rñdit. qr ipſū in corde meo ha

beo ſcriptū At ille poſtꝙ decollatꝰ
fuiſſet fecit corpus eius diuidi ⁊ i
uenit i corde eius ſcriptum aureis
lris Iheſus criſtꝰ Tercium ſignū
eſt ꝙ diligens deum libēter audit
loqui de deo Jo. viij. Qui ex deo ē
verba dei audit. Lu. x. Quia maria
magdalena deum dilexit ideo ſedēs
ſecus pedes domini audiuit verbū
illius. Luce. xi. Beati qui audiunt
verbū dei ⁊c. Sed de multiſ poteſt
dici illud Johann. viij. propterea
vos non auditis quia ex deo non
eſtis Legitur in vita beati amandi
epi ꝙ cū predicaret apud naciōes
quidā ioculator eum deriſit ⁊ im
pediuit ſibi ſubſannando. quia ar
reptus a dyabolo clamauit Ve m
quia verbum dei ↄtempſi et pdica
tori detraxi. et ſe lacerans ⁊ diſcer
pens dentibus ⁊ vnguibus ſuis ex
pirauit. Quartum ſignū eſt ꝙ dili
gens deū libenter opatur bō ope
ra Greg. Nūꝙ eſt amor dei ocioſꝰ
opat em magna ſi eſt. ſi aūt opa
ri renuit amor non eſt. Illd figuā
tum eſt in Jacob qui ſeruiuit pro
rachel i graui ⁊ magno labore. xiiij
annis ⁊ videbantur ſibi dies pauci
pre amoris magnitudine quē ha
bebat ad rachel ¶ Sic qui diligit
deum libenter operatur opa dei et
videtur ſibi leue ⁊ breue ⁊ modicū
quicqd facere pt p amoris magni
tudine Gre. probacio dilectionis
exhibicio eſt opis Exemplū q dā
matrona nobilis ⁊ diues in dei amo
re multum accēſa erat oia que ha
buit paupibꝰ diſtribuit ⁊ in clau
ſtro moialiū coquine ſuiebat ⁊ c Re.

ſex· Humiliami ſub potenti· Quītū
ſignū eſt ꝙ homo diligens deū di
ligit et ꝓximum·p̄·Jo·iiij·ſi quis
dixerit diligo deum ⁊ frēz ſuū odit
mendax eſt ⁊ paulo pꝰ ſubdit·hoc
mandatū habeꝰ a deo vt q̄ diligit
deū diligat ⁊ ꝓximū·q̄ ergo n̄ ſub
ueīt ꝓxio in nc̄itatibꝫ certū ſignū ē
ꝙ deū n̄ diligit·v·Jo·iij· Qui habū
erit ſubſtātiam huiꝰ mūdi ⁊ viderit
fratrez ſuū nc̄itatē pacientē ⁊ clau
ſerit viſcera ſua ab eo·quō caritas
dei manet i illo? Qui āt libēt ſubue
nit ꝓximo ſuo indigenti certuz eſt
ſignū dilectōis dei· Nam dic̄ dn̄s
Mat·xxv· Qd vni ex minimis meis
feciſtis mihi feciſtis Eſuriui ⁊ dedi
ſtis mihi manducare· Exemplū q̄
dam vir ⁊ vxor ſua erant in dilecti
one dei multum feruentes ⁊ hoc in
paupibꝰ oſtendebāt quos valde
beniuole tractabant.ſ.hoſpitantes
miniſtrātes pedes lauantes ⁊ nūq̄
comedere volebant quin haberent
vnū pauperē i menſa loco xp̄i· Cō
tigit in die natal̄ dn̄i ꝙ de ſero vir
exiuit ⁊ queſiuit vndiqꝫ ſi aliquem
paupez inueniret· Et inuenit quē
dam nudū ⁊ introduxit in domuz
ſuā ⁊ cū magno gaudio eū recepit
Cumqꝫ poſt cenā vellet lauaē pedes
eius inuenit ꝙ fuerūt pforati max
imis foraminibus ⁊ clamauit cum
magna voce ꝯpaſſionis cordis ſui
O quātum dolorē hꝫ iſte miſer hō
in pedibꝰ·hꝫ ei pedes pforatos ſic
xp̄s in cruce habuit· Et ille ait· Ego
ſū xp̄s quez tu in ſpē pauperis ſepiꝰ
recepiſti ⁊ ſic euanuit· Ecce ptꝫ qui
diligit deū diligit ⁊ ꝓximū· Sextuz
ſignū dilectōis eſt ꝙ hō diligens
deū libēter ſuſtinet aduerſa ꝓpt deū
Cant·viij· Fortis ē vt mors dilectō
⁊ mlto fortior·q2 ꝓpter di dilectōez
ꝯtemnit hō mortez Augꝰ· Nichil
fortius hoīe habēti caritatez Amā
tem ei nulla pena pt̄ ſepare a cari
tate xp̄i Vn̄ apl̄s Quis me ſepara
bit a caritate xp̄i an tribulacō an
anguſtia ⁊c̄·q·d·nullo modo poſ
ſunt nos iſta ſepare a caritate xp̄i
Ber· Oīa grauia fac̄ amor di leuia Ex
emplū cū quidam ſanctus ducere
tur ad martirium gaudēs ibat Re
q̄re dominica·ij·poſt·octa·paſche·
in ſermone· Cognoſco oues meas
Septimum ſignum dilectionis eſt
ꝙ homo diligens deū libenter eiꝰ
mandata cuſtodit Johannis·xiiij
Si diligitis me mandata mea ſer
uate Gregorius vnuſquiſqꝫ vel eſt
ſi requiratur an diligat deum tota
fiducia ⁊ tota mente·reſpondit·dili
go Sed audite quid veritas dicit·
Si quis diligit me ſermonem me
um ſeruabit id eſt mandata mea
cuſtodit Gregorius· Probacio di
lectionis exhibicio eſt operis p̄·
Joh·ij· Qui dicit diligo deuz ⁊ mā
data eius non cuſtodit mendax ē
Math·xix·⁊ Luce·xviij·adoleſcēs
quidam venit ad ihesum dicens·
Magiſter quid faciam vt vitam et
nam habeam? Reſpondit· Si vis vi
tam ingredi ſerua mandata dei·
Ille dixit·que ſunt? Cui dominus
enarrauit p ordinez oīa mandata
⁊ ille Hec oīa ſeruaui a iuuentute
mea Jheſus autez intuitus dilexit
euz ⁊ illud promittit dn̄s cuilibet

homini deū diligenti Prouer·viii·
Ego diligētes me diligo Octauū
ſignū dilectōis eſt ꝙ homo diligēſ
deū dolet d offenſā dei q̄ dic̄ Anſel
mus· Quantū quiſq; alium diligit
tantū de bono eius gaudet ⁊ de ma
lo eius turbatur Qui ergo deū dili
git gaudet de honore deo exhibito
⁊ dolet de ↄtumelijs deo illatis qd
fit p pc̄m pſ̄· Qui diligitis deum
odite malū· Hanc caritatē habuit
fineęs qui vnū ex filijs iſrl̄ occidit
ꝓpter offenſam ⁊ ↄtumeliā quas
deo exhibuit· Numeri·xxv· Re·in·
dō·ix·poſt feſtū trinit·in ſer· Non
ſumus ↄcupiſcentes malorum Iſtē
hūc zelū habuit mathathias p̄·
Macha·ij·de quo dr̄·cūq; anthio
chus faceret cogi iudeos vt ydola
adorarent·ille cū ſuis ſocijs ēcuſa
uit·tunc quidā iudeus imolabat
ydolis ſup altare corā omnib⁹·ma
thathias aūt zelo dei accēſus non
potuit videre talem cōtumeliā deo
fieri ⁊ ſurrexit ⁊ interfecit eū ſuper
altare Iſti duo ſunt multū cōmen
dati in ſacra ſcriptura pro tali zelo
Qui ergo ſic odit malū·ſignū eſt
ꝙ diligit deum Exemplū· Renold⁹
de britania vir nobil' ⁊ potens erāt
⁊ ita zelabat iuſticiā dei ⁊ pc̄tā odi
ebat ꝙ nulli dlinquenti parcebat
nec ꝓpter amiciciā·nec ꝓpter diui
cias·nec ꝓpt ↄſanguinitatem·ſed
oms equalit iudicabat·q̄ cū q̄dā
die infirmaretur venit q̄rela ad eū
ꝙ fili⁹ ſororis ſue voluiſſ; quandā
v̄ginē violent opprimē· Et ſtatim
ipſe p̄cepit ſuis ſuis vt eū ſuſpende
rent· Serui aūt ſimulantes dixerūt
ꝙ ſic feciſſent Iuuenis autē ſe ab
ſcōdens p aliquot ānos·eſtimans
āt auūculū ſuū placatū·venit viſi
tare eū· At ille viſo illo ſtatī cū cul
tello·trāſfixit eū· Inualeſcēte infir
mitate vocauit ſacerdotē vt ſibi da
ret corp⁹ dn̄icū Cūq; ſacerdos veiſ
ſet ⁊ audiuiſſ; ei⁹ ↄfeſſionē q̄ſiuit q̄
re nō ↄfiteret ꝙ nepotē ſuū occidiſ
ſet· Qui reſpōdit ꝙ nūq̄ vellet hoc
ↄfiteri·q̄ hoc feciſſet zelo iuſticie
⁊ noluit eū ſacerdos ↄmuicare·ſed
receſſit· At ille ait preſbitero·ſi vos
ꝓpt iuſticiā negatis mihi corpus
dn̄i·dn̄s iuſt⁹ iudex diligēſ iuſticiā
⁊ odiēſ iniq̄tatē nō m̄ negabit· Et
cū ſacerdos exiuiſſet domū tūc cla
mabat poſt eū iudex dicēs videte ſi
hētis in pixide corp⁹ dn̄i qd cū feciſ
ſet nl̄ inuenit·tunc ait iudex· Ecce·
quem mihi negaſtis ipſe ſe m̄ nō
negauit ⁊ aperto ore oſtendit ei
hoſtiam ⁊ ſic deglutiuit Rogemus

De eodem· ‖ ſer·d·

Procidens aūt
ſu⁹ ille rogabat eū dicēs·
pacientiam habe in me ⁊ oīa reddā
tibi·miſertus autem dn̄s ſerui ⁊c̄
Mat·xviij· In verbis iſtis deſcribū
tur duo ſcʒ pc̄tōrū ↄuerſio Et dīa
miſeracō· Primū tangit ibi· Proci
dēs autem ſu⁹ Secūdū ibi·miſtus
autē domin⁹ ſui Sciēdum ꝙ qua
tuor ſunt ꝓpter que pc̄tōres ſolent
deſperare·ꝓpter hoc inuenimus q̄
druplicem dei miſericordiam Pri
mo ſolent aliqui deſperare propt
multitudinem peccatorū Prouerb
xviij· Impius cum in ꝓfundum p

uenerit ↄtēnit. ſupple veniā ꝟ deſpe
rat. Contra hoc debꝫ pctōr cogita
re multiplicē dī miſericordiā Amb
ſup luc. Nemo diffidat. nemo ↄſciꝰ
veterꝫ pctōꝝ p̄mia diuina pdat.
nouit dn̄s mutare ſententiam ſi tu
no ueis mutaē delictū. Vnde ſi ho
mo ↄmiſiſſet omnia pctā totiꝰ mū
di tamen debet veniam poſtulare a
ſi veniam petit dominꝰ dimittit to
tū ꝯ non negabit̄ ei. Exemplū in ſ
uo de quo in iſto euāgelio habet̄.
quī cū tm̄ peteret dilaciōem obti
nuit omniū debitoꝝ ſuoꝝ remiſſi
onē Anſelmꝰ. Certꝰ ſum dn̄e ꝙ ꝓp
ter pctā mea merui eternam dam
nacionem. certiō ꝙ penitentia nō
ſufficit ad ſatiſfcōēꝫ Certiſſimꝰ ꝙ
miſericordia tua oēꝫ ſupat offenſi
onē. Exēplū in maria magdalena
Luc. vij. Dimiſſa ſunt ei pctā mlta
qm̄ dilexit multū. Exemplū in da
uid. ꝯ ē. Grego Nulluꝫ pctōreꝫ q̄n
tumcūqꝫ peccauerit deꝰ deſpicit qui
pctōres redimēre venit. In cuiꝰ figu
ra dicitur Gen̄. xlv. Qꝫ fratres io
ſeph qui eum p̄mo vendiderūt po
ſtea placauerunt videntes eū. Ipe
miſertuſ eorum oſculatus eſt eos
Per ioſeph intelligit̄ xp̄ſtꝰ pater
noſter quē vendimꝰ q̄n peccatū cō
mittimꝰ. ſi ipſum econtra placamꝰ
quādo ante ipſuꝫ ꝓſternimur orā
do. tūc autem nos oſculatur q̄n red
dit nobis ḡciam pditam. exēpluꝫ
Meretrix quedā q̄ multis annis ↄ
munis erat ꝯ infinita pctā cōmiſe
rat ꝯ multas animas ſecū damna
uerat. Require dn̄ica. xx. in ſer. In
trauit autē rex. Secundo ſolent de

ſperare aliq̄ ꝓpt̄ magnitudīeꝫ pctō
rū. ſic deſperauit Cayn Gen̄. iiij di
cēs Maior ē iniq̄tas mea q̄ vt veni
am merear. Cōn hoc dꝫ hō cogitaē
magnā dei miāꝫ q̄ maior eſt q̄ pec
cata totiꝰ mūdi Augꝰ. Nemo diffi
dat de pietate dei. q̄ maior ē eiꝰ mi
ſericordia q̄ totiꝰ mūdi iniq̄tas et
q̄ſquis ad euꝫ toto corde declmaue
rit exaudiet eū dn̄s q̄ miſericors
ē Plus ei patꝰ eſt pctōri veniaꝫ da
re q̄ ipe pctōr accipe Sic feſtinat
pctōrem abſolui a tormēto ↄſcie q̄
ſi plꝰ cruciet eū cōpaſſio q̄ ipm mi
ſeꝝ paſſio ſui Qꝫ ꝓpt̄ magnitudīeꝫ
pctōrum nullꝰ debet deſperare ptꝫ i
beato petro qui poſt trinaꝫ negacō
nem veniam meruit Criſoſto. Eter
ne ciuitatis ianuas nobis deſpera
cio claudit. ſpes apit. fiducia locuꝫ
p̄bet ꝯ igreſſum. Exemplū de muli
ere adultera que cōſuluit vetulas
Reqre in ſmone. Gaudiū eſt āgel
dī. Tercīo ſolent aliq̄ deſperare ꝓpt̄
longitudineꝫ pctōꝝ. ſcꝫ ꝙ nimis
lōgo tempe iacuerūt i pctīs ꝓpter
malaꝫ ↄſuetudīeꝫ. Iſti figurati ſūt
p laſarū qui iacuit i ſepulchro feti
dꝰ. ꝯ lapis erat ſuperpoſitꝰ. Greḡ.
Difficile ei ſurgit qui mola male ↄ
ſuetudinis p̄mitur. Contra hoc de
bet homo cogitare miſericordiam
dei quam exhibuit latroni i cruce
ſero penitenti. q̄ cū fuiſſꝫ pctōr vſqꝫ
ad horam mortis ſue dixit tantū
vnuꝫ verbum. Memento mei dn̄e
dum veneris in regnum tuū Statiꝫ
fuit ſibi reſponſum. hodie mecum
eriſ in paradiſo Augꝰ. Quemcūqꝫ
pctōrem neceſſitas cogit ad pēi

tentiam· nec peccati quantitas· nec
tēpis breuitas· nec vite enormitas
nec hore extremitas· excludit a ve
nia ſi pfcā fuerit voluntatis permu
tacio· Exemplum duo milites fra
tres carnales in hibernia habue
rūt famulū· Require in ſmone· Sti
pēdia pcti mors· Quarto ſolent ali
qui deſperare ꝓpter frequentem ite
racōem ſcꝫ ꝙ frequēt cadūt in pec
catū poſt ↄfeſſionē· ⁊ iterū ſurgūt
⁊ iterū cadūt· ſic homo īcipit deſpe
rare ⁊ dicere· q̄d mihi ꝓdeſt ↄfeſſio
cum frequenter cado· Contra hoc
debet homo cogitare miam dei ſem
per eſſe paratam ad accipiendū pe
nitētiaꝫ quociēſcunqꝫ homo cadit·
vñ dicitur Mat· xviij· Cum petrus
quereret ſi ſepties deberet dimittē
frī ſuo· Rñt dominꝰ Non dico tibi
ſepties ſed ſeptuagies ſepties id ē
quocienſcūqꝫ peccauerit tociens di
mitte ei Prou· xxiiij· ſepties in die
cadit iuſtꝰ ⁊ reſurget· Si cadit quō
iuſtꝰ· ſi iuſtꝰ· quō cadit· ſed iuſtꝰ
vocabulū non amittit ſi mox ꝑ pe
nitentiā reſurgit Exemplū quidaꝫ
frater venit ad abbatē ſiſeniū q̄ fuit
ſcūs pat ⁊ dixit ei quid faciā pater
ꝙ cecidi· At ille reſurge inquit· et
ſic venit multociens Tandeꝫ dixit
frequēt cado Ille rñdit· nī deſiſtas
ſurgere Cui frat· vſqꝫquo poſſum
ſurgē· At ille Sicut ſemꝑ cadis ſic
opꝫt ſemꝑ ⁊ ſurgere· quouſqꝫ aut
in bono pſeuereſ aut in malo occū
bas ⁊ in quo fine deꝓhenſus fueris
in eo iudicaberis· Iſidorus in libro
ſcdo de ſūmo bono Nullꝰ deſperare
debꝫ de venia ſi circa finē vite ad pe
nitentiā ↄuertit· vnūquēqꝫ ei deꝰ de
ſuo fine nō de vita ꝓterita iudicat
Rogemus dominū noſtrum·

Dominicā· xxiiij· F· di·

SAluatorez ex
pectaꝰ dn̄m noſtꝝ iheſum
xp̄m· ad Philip· iij· Legit Ioh· xi
iij· Qꝫ cū dominꝰ aſcēdere vellet de
hoc mūdo ad patreꝫ dixit diſcipul
ſuis Iterū veniā ad vos ⁊ recipiam
vos ad meipſum Illud intelligen
dum eſt de aduentu domini in mor
tē qñ venit ⁊ accipit nos de hac vi
ta Iſtum aduentū omnes expecta
mus beati qui bene expectant· Sci
endum autem ꝙ aduentū domini
in mortem debeꝰ expectare tribus
modis· ſcꝫ vigilando· operando· co
gitando· Primo vigilando ⁊ hoc iō
quia incertus Theſſ· v· Dies domi
ni ſicut fur in nocte ita veniet· Fur
autem in nocte venit cum minime
ſperatur· ſic dies mortis Bernar·
Nihil cercius morte nihil incertiꝰ
hora mortis Seneca mors inſidiat
in omni loco· tu quoqꝫ ſi ſapiens
fueris vbiqꝫ eam expectabis· Vñ
monet dominꝰ Mat· xxiiij· Vigila
te quia neſcitis qua hora dn̄s veniet
Illud autem ſcitote quoniam ſi ſci
ret paterfamilias qua hora fur ve
niret ⁊ cē· Ideo ⁊ vos eſtote parati quia
qua hora non putatis filius hoīs
veniet ſcilicꝫ mortē mittendo· Glō·
vltimaꝫ horam dn̄s ignorare volu
it vt ſit ſemper ſuſpecta ⁊ ad eā ſē
per ꝓparemur· Augꝰ· Vigilare de
bet omnis xp̄ianꝰ ne euꝫ impatū
inueniat ſue vite vltimus dies Ex

emplū in quodā rege q̄ nūq̄ videē
cōſueuit ꝓpter incertitudinem mor
tis. Req̄re dn̄ica. xix. in ſermone Vt
quid cogitatis mala in cordibus
veſtris Scd̄o debem⁹ expectare do
minū operando. Pſ. Expecta dn̄m
viriliter age et ɔfortetur cor tuū. nā te
examinabit opa ſingulorū ⁊ red
det vnicuiq₃ iuxta opera ſua Illud
figuratū eſt Luc. xix. vbi dr̄ Hō q̄
dam nobilis abijt in regionē lon
ginquā accipe ſibi regnū ⁊ reuer
ti Et vocatis ſeruis ſuis dedit illis
decē mnas ⁊ ait. negociamini vſq₃ dū
venio. Poſt mltū vero tempus dū
rediret. vocauit ſeruos ſuos vt vi
deret quantū quiſq₃ negociatus eſ
ſet Et vn⁹ lucrat⁹ fuit cū vna mna
decē mnas ⁊ illū cōſtituit dominū
ſuper decem ciuitates Et ali⁹ fuit lu
cratus quinq₃ mnas ⁊ illū cōſtitu
it dn̄m ſuper quinq₃ ciuitates. ter
ci⁹ nihil lucratus fuit ⁊ illi nihil de
dit. ſed arguēs eū accepit eandem
mnā quā ſibi dederat. Hō iſte cri
ſt⁹ ē qui abijt i die aſcēſionis i regi
onem longinquā. ſ. in celū accipere
ſibi regnū ſuū ſm q̄ homo et reuer
ti. q̄ redibit in nouiſſimo die ⁊. in
morte cuiuſlibet hominis cuius no
uiſſimus dies eſt qn̄ moritur Et tūc
videbit quantūcūq₃ operatus eſt
⁊ reddet vnicuiq₃ ſm ſuū laborem
Inutilem aūt ſeruū proiecit in te
nebras exteriores. Gre. Ve aūtē
ſeruis illis quos cum venerit dn̄s
⁊ inuenerit mlt̄ opatos fuiſſe. quia
tūc amplius nihil pn̄t opari. Ecci
xiiij. Ante mortem bene fac ⁊ c̄. ⁊
ne defrauderis a die. bō et pericula
diei nō te pretereat. Et ſubdit ſta
tim ante obitum tuum operare iu
ſticiam. quoniam non eſt apud i
feros inuenire cibum. Exemplū q̄
dam ſcūs eremita ſportas ⁊ huiuſ
modi vaſa facere ɔſueuit Re. dn̄ica.
xvi. i ſermo. Defunct⁹ efferebatur
iiij. mēbro Operemur ergo bonū ⁊
fruct⁹ dignos pn̄e in tpe ſanitatis
⁊ iuuentutis q̄ neſcim⁹ qn̄ dn̄s ve
niet nūcios mortis mittēdo Aug⁹
Nolite negligere q̄ vos pius dn̄s
peccantes ſuſtinet. quia quanto
diuci⁹ expectat. tanto graui⁹ iudi
cabit. ſi neglexeritis. Tercio debem⁹
expectarē aduentū dn̄i ſemper mor
tem cogitando. Ecci. xxxviij. Meor
eſto iudicij mei ſic enim erit ⁊ tuū
Mihi heri et tibi hodie. Seneca
Quotidie morimur. quotidie dimi
nuitur aliqua ps vite noſtre Aug⁹.
Nihil eſt aliud preſens vita q̄ qui
dam curſus ad mortem. Iſta cogi
tacō vtilis eſt ad mlta. Primo ad
fugam peccatorum Eccleſiaſt. vij.
Memorare nouiſſima tua ⁊ in eter
num non peccabis. Auguſtin⁹. Ni
hil ſic reuocat a peccato vt freques
cogitacio mortis Exemplū de quo
dam eremita qui poſuit fetidas car
nes mortue mulieris i cella ſua an
te oculos eius vt ſemper mortem
cogitaret et temptacio carnis eū
non ſuperaret Greg. Nihil ſic valz
ad domandum carnalia deſideria
ſicut cogitacio qualis ſit ipſa caro
futura Scd̄o meoria mortis ꝓuo
cat ad humilitatē vn̄ āntiq̄ pres humili
ātes ſe poſuerūt cinēs ſup capita
ſua i memoria mortis Vn̄ ſacdos i

ponens cineres hoi dicit. Memen
to hõ ꝙ cinis es ⁊c. Ecci. x. Quid ſu
ꝑbis terra ⁊ cinis. Pauo viſis pen
nis ſupbit ⁊ erigit caudã: ſed viſ
pedib⁹ triſtat ⁊ depõit caudã. ſic
hõ viſo fine vite ſue humiliabit.
Exemplũ in iobe patriarcha cuꝫ
ẽẽt in loco honoris ↄſtituit ſibi q̄n
dam q̃ dicebat ſibi. Dñe impfectũ
eſt ſepulchꝝ tuũ. iube illud pfici
ꝙ neſcis qñ morieris. hoc ideo fec̃
vt ſp mortẽ cogitaret ⁊ non ſupbi
ret. Tercio memoria mortis ꝓuo
cat ad elemoſinaꝝ largicõꝫ. v. Ma
ch. v. Ut cognouit alexãder ꝙ mo
reret̃ diuiſit regnũ ſuũ pueris ſuis
qui ſecũ nutriti erant: ⁊ hoc cũ ad
huc viueret. Timor enĩ mortis fac̃
ↄdere teſtamenta. Jhero. Nõ ſunt
bona hõis que ſecuꝫ ferre non põt
ſola mia eſt comes defunctoꝝ. Jdẽ
Facile ↄtemnit oĩa: qui ſe ſp cogi
tat moriturꝫ. Exemplũ de quodam
rege q̃ ſciens ſe miſſuꝝ in exilium
premiſit oĩa neccãria. reꝗ̃. in ſer. pre
para te in occurſuꝫ ⁊c. Ad qđ mo
net etiã dñs Lu. xvi. Facite vobis
amicos de mammona iniq̃tatis.
Jſto mõ debem⁹ expectare dñm vt
cũ venerit in fine vite nr̃e: adducat
nos cũ gaudio ad eterna hitacu
la. Jo. xiiij. Iteꝝ veniã ad vos v. hõ
ra mortis. ⁊ accipiã vos ad meip
ſum. Yſa. lv. Cũ leticia egrediemi
ni ⁊ in pace deducemini. naꝫ ⁊ mõ
tes ⁊ colles v. angeli maiores ⁊ mi
nores cantabũt corã vobis laudes
⁊ oĩa ligna ſiluarum v. omnes ſcĩ
plaudent manu. O aĩa ſcã gaude
⁊ letare ꝙ deus cũ oĩbus angelis
⁊ ſcĩs occurret tibi in horã mortis
ſi digna inuenta fueris ⁊ etiã bea
ta virgo. Jhero⁹. O qualis illa di
es cuꝫ tibi mr̃ maria occurrerit cũ
comitatu virginum. Johẽs bapti
ſta cũ patriarchis ⁊ ꝓphetis ſtepha
nus cũ martirib⁹. petrus cuꝫ apo
ſtolis ⁊ euãgeliſtis. ⁊ chorus om
nium ſcõrum te ſuſcipiet. Aug⁹.
Credimus ꝙ cũ anima ſcã a vincu
lis carnis abſoluta fuerit: ſi iuſte
⁊ recte vixerit: mox ad obitũ nr̃m
angeloꝝ chorus occurrat. ⁊ in no
ſtros ruant amplexus ⁊ ad laudã
dum ⁊ adorandũ verũ iudicẽ pdu
cent. Hunc amplexuꝫ deſiderabat
amb. di. Ueniet hora ⁊ tps quod
nunc credo ⁊ reuelatis oculis aſpi
ciam. qđ nunc ſpero vt vlnis amẽ
mee te amplectar ⁊ deoſculer: ⁊ in
amoris tui abiſſo: totus abſorbe
ar. O ihesu ſaluator ⁊ deus meus.
Exemplũ. quidã ſcĩs pr̃ iacebat i
extremis v. hora mortis: ⁊ frẽs cir
cumſtãtes flebant. ipſe alti⁹ ride
re cepit. Cũq; q̄rerent cãm riſus:
dixit video ihesum xp̄m ſaluatorẽ
venientẽ quẽ diu expectaui. q̃ cuꝫ
multitudine ſcõrum angeloꝝ ⁊ ſã
ctaꝝ virginũ venit aĩam meã ſuſ
cipe ⁊ ad vitam eternã pducere.
Et exclamauit dicens. paratus ſum
dñe ihesu. Jn man⁹ tuas ↄmendo
ſpm̃ meũ. ⁊ ſic expirauit. Roge⁹.

De eodẽ. F. dij.

Magiſter ſcim⁹.

ꝙ verax es ⁊ viã dei in veri
tate doces Mat. xxij v. doces viã ve

C.

rā:q̄ hoīem ad vitam eternā ducit
q̄ dicit ariſto·i·prioꝝ·q̄ ex vero
nil ſeq̄tur niſi veꝝ·Cū igitur xp̄us
ſit verus vt etiā phariſei dicunt de
eo·mgr̄ ſcimus q̄ verax es ac imo
non ſolū verax eſt ſed ipſemet eſt
veritas·iuxta illud·Ego ſū via·ve
ritas ⁊ vita·Jo·xiiij·ergo ex eo nō
ſeq̄tur niſi veꝝ·Merito igit̄ recipi
enda eſt ei⁹ doctrina q̄ eſt pr̄is ce
leſtis·vnde dicit·mea doctrina nō
eſt mea:ſꝫ eius q̄ miſit me patris
Sciendum aūt q̄ xp̄s mgr̄ noſter
docet nos quadruplicē viam ducē
tem ad deū Prima eſt via manda
toꝝ dei de qua dī Mat·xix·Adoleſ
cens quidā venit ad iheſum dicēs·
mgr̄ bone quid faciam vt hēam vi
tam eternā?Qui rn̄dit·Si vis vitā
ingredi:ſerua mādata dei·Et dixit
ei Que ſunt?Tūc enarrauit ei xp̄s
p ordinem·reꝗ·in ſcr·Abrahe dcē
ſunt·Deu·xvij·Scitis q̄ docuerim
vos precepta atq̄ iuſticias·ſicut
mandauit dn̄s ſic facietis·bene cō
iungit precepta ⁊ iuſticias·q̄ tnn̄ſ
greſſores legis p iuſticiā dei puni
ent̄·Scd̄o docet viam pacīe·Vnde
hugo de clauſtro aīe dicit q̄ paci
entia eſt virtus q̄ oīa vincit·adū
ſa nō colluctādo ſed ſufferendo·nō
murmurādo:ſed grās agendo·ip
ſaq̄ fetorem toti⁹ voluptatis ab
ſtergit·ipſa eſt q̄ limpidas aīas
deo reddit·Tercio docet nos viam
paſſionis q̄ ducit ad regnū celoꝝ
Ma·v·Videns iheſus turbas aſcē
dit in montē:⁊ aperiens os ſuum
docebat eos dicens·Beati qui pſe
cutionē patiunt̄ ꝓpter iuſticiā qm̄

ip ſoꝝ eſt regnū celoꝝ·hec ē via q̄
ducit ad regnū celoꝝ·Actuū·xiiij
Per multas tribulacōes oꝫ intra
re regnum celoꝝ Hanc viā ambu
lauit xp̄s oībus diebus vite ſue.
Ps̄·Paup ſum ego ⁊ in laborib⁹
a iuuentute mea·Luc·xxiiij·Opor
tebat xp̄m pati ⁊ ita intrare in gl'i
am ſuā·i·Pe·ij·Xp̄s paſſus eſt p
no·vo·relin·ex·vt ſe·ve·ei⁹·Ita
oportet ⁊ nos pati· Exemplū legit̄
Mat·xx·q̄ mr̄ iohannis ⁊ iacobi
dixit ad iheſum·Dn̄e dic vt ſedeāt
hi duo filij mei vnus ad dexteraꝫ·
⁊ alius ad ſiniſtram tuā in regno
tuo·Rn̄t·Neſcitis quid petatis·po
teſtis bibere calicē quem ego bibi
turus ſum?q·d·Non poteſtis me
cum regnaē in celis:niſi etiā pati
amini tribulacōes mecū in terris
Exemplū·Jouinianus rex habuit
in palacio ſuo duo dolia vini·In
vno fuit dulce vinū·in alio fuit vi
num amaꝝ·quicunq̄ voluit bibē
de dulci vino oportebat eūm pri⁹
guſtare de amaro ⁊ poſtea potrāt
bibere de bono quantū volebat·et
q̄ diu voluit·Sic eſt de regno celo
rum·Quicūq̄ ibi vult bibere de vi
no eterne iocunditatis:oportꝫ eū
guſtare modicū hic de amaritudi
ne tribulacōis ⁊ penitentie· Nam
xp̄s ſic pſonaliter puenit ad reg
num celoꝝ qui grauem pn̄iam fe
cit oībus dieb⁹ vite ſue:non p ſu
is:ſed ꝓ peccatis noſtris Ber·Age
pn̄iam:hoc tibi predicat ſtabulū·
hoc tibi preſepe clamat·hoc mem
bra infantilia loquunt̄·hoc lacri
me ⁊ vagitus euangelizant· Ter

cio docet nos ſaluator noſter viaꝫ
timoris Vnde pſ. Venite filij audi
te me: timorē dn̄i docebo vos. Et bn̄
dicit timorē q̄ dī eccī. v. Qui ſine ti
more eſt non poterit iuſtificari.
Sciendū aūt q̄ timor dn̄i eſt vtilis
ad multa. Primo q̄ purgat hoi
nem a pctō. ſicut pꝫ lu. xviij. in pu
blicano q̄ pre timore ſtans alon
ge ꝛ nō audebat appropinq̄re. nec
oculos ad celū leuare: ſed percuſſit
pectus ſuū. di. Deus ꝓpici⁹ eſto mi
hi pctōri. ꝛ ſic de⁹ dimiſit ſibi oīa
pctā ſua ꝛ dn̄debat iuſtificatus ꝛ
iuſt⁹ factus in domū ſuam. Bern.
In veritate didici nihil ita efficax
eſſe ad grām ꝓmerendā. retinen
dam ꝛ recuperandam q̄ ſi oī tpe co
ram deo inueniaris. non alta ſape
re: ſed timere dn̄m. ¶ Secdō timor in
nuit penā pro pccīs debitam Job
xli. Territi purgabunt. Vnde gre
go. in dyal. dicit q̄ aliqn̄ ſcī deuꝫ
timent. q̄ ille timor purgat in eis
quicq̄d purgandū eſt. Et ponit ex
emplū de quodā qui ante morteꝫ
multū timuit dei offenſas. ꝛ poſt
mortē ſplenduit ꝛ apparuit in can
dida ſtola ꝛ dixit q̄ ille timor oīo
ipſum purgauerat. Tercio timor
vꝫ ad fugā pcti. Eccī. v. Timor dn̄i
expellit pctm̄. qui ḡ ſine timore ē:
non pt̄ ſaluus fieri. Greḡ. Praua
mens ſi p timorē non ↄuertiť ꝛ ab
aſſuetis vitijs non emendať. Qui
ḡ ſine timore ē: non pōt ſalu⁹ fieri
Exemplū quidā princeps eāt ma
lam vitam ducens: nec deū timēs
nec dyabolū. re. dō. xvi. poſt feſtū
trini. in ſer. Defunct⁹ eſſe. in ſeculo

mēbro. Quarto docet ſaluator vi
am mie. Lu. vi. docebat xp̄s diſci
pulos ſuos dicens. Eſtote miſeicor
des ſi. ꝛ pa. ve. miſe. eſt. Aug⁹. Ni
hil eſt qd̄ nos ita amabiles facit
deo ſicut pietas. Oſe. vi. Miam vo
lo ꝛ non ſacrificiū. q. d. Nullū ſac
ficiū placet m̄ ſine mia. Quantuꝫ
placet deo mia: pꝫ math. xxv. vbi
dī Qd̄ vni ex minimis me. feci. mi.
feciſtis ꝛ c̄. Exemplū. Hō quidam
valde miſericors ſingulis diebus
aliquos paupes inuitabat ꝛ eis p
ſonaliter aquā miniſtrabat. re. in
ſer. Hoc docet caritas dei ꝛ c̄. Ma.
v. Videns ihūs turbas docebat
eos d. Bti miſericordes qm̄ ipſi mi
ſericordiā ↄſeq̄ntur. Aug⁹. Beati
illi q̄ ſubueniunt miſeris: qm̄ eis
impendetur mia: vt de miſeria libe
rent. Ecōtra maledicti immiſericor
des q̄ miam non inuenient. Sicut
dī math. xviij. Serue neq̄ omne
debitū dimiſi tibi nonne oportuit
ꝛ te miſereri ↄſerui tui. Et tradit⁹
eſt ille ſeruus iuſſu dn̄i ſui tortori
bꝫ: donec redderet vniuerſū debitū
Oriḡ. Mia eſt nature humane or
namentuꝫ precioſum: cuius q̄s ex
pers fuerit hoiem ſe eſſe diffitetur
Nolle enī miſereri eſt cū feris hēre
ↄmerciū. Q̄ȝ nociuum eſt hoi eſſe
immiſericordē: pꝫ in diuite epulo
ne: q̄ laſaro micā panis negauit.
poſtea guttā aq̄ in inferno petijt:
nec obtinuit. Aliud exemplū Eāt
quidā diues multas epulas diui
tibꝫ ꝓpter pompā ſeculi faciens ſed
pauperibꝫ valde immiſericors fuit
Quadā die cū magnum ↄuiuiuꝫ

feciſſet ⁊ omnes gauderent: vene
runt tres in equis nigris ſedētes ⁊
quartū cū eis vacuū ducētes. ⁊ ꝯ
horribiliter ad portam pulſauerīt
ꝙ oēs terrerent Tūc ait ille diues
Audio ꝙ vo cor. epulamini dn̄ vē
nio. Et vadens ad portam cū ſuis
ſuis. rapit ab eis ⁊ ſup equū vacu
um ponit ⁊ deducit ad infernū. qđ
audiens filiꝰ multū turbatꝰ eſt ⁊
volens ſcire quo pr̄ eius deueniſſ;
venit ad quendā nigromanticū ꝓ
mittēs ei plurima dona: ſi ſibi pa
trem ſuū oſnderet. Qui aduocās de
mones: didicit ab eis ꝙ in ptāte
eoꝝ eſſet. Et ait ad filiū vis pr̄em
tuū videre ego ꝯmittā te demonib
vt te deducant ad eū ⁊ ſanū; redu
cant. ⁊ ille annuit. ⁊ in momento
eū ad pr̄em adducit. q̄ inuenit eū
in glorioſo palacō ſedere ⁊ ſibi vi
debat glīoſe veſtitū: vt domi ſole
bat ſedere. Cūq; q̄reret cur illuc de
ductꝰ fuiſſet: rn̄it. Hic ꝑpetue cruci
ator. ꝙ immiſericors ad pauperes
fui. Cui filius. Tn̄ in te nullū dolo
rem video. At ille. Totus inq̄t ar
deo: ⁊ eleuans mantellū: totū inte
riꝰ ardebat ſicut fornax accenſa. ⁊
addidit. monile qđ ante pectꝰ ha
beo eſt ſerpens peſſimus q̄ me ma
xime cruciat. Cui filiꝰ. Pōtne ali
q̄s tibi ſubuenire. Qui rn̄it Neq̄q̄
Sed q̄diu deꝰ eſt in celo ego cruci
abor in inferno. Filiꝰ ait. Da mihi
ſaltē ſignum vt oſndam caris me
is vt m̄ credant ꝙ te vidi. At ille ra
puit monile de pectore ⁊ proiecit i pa
uimentū. d. Hoc tibi ſit ꝓ ſigno.
qđ cū tollere vellet exuſtꝰ grauiter
clamauit. O pr̄ quante ſunt pene
tue: ⁊ reductꝰ vnde venerat: oībus
rei euentū nunciauit: ⁊ oīa bō ſua
dedit pauperibꝰ. vitam emenda
uit. in bono q; fine terminauit. Ro
gemus ⁊c.

Dn̄ica. xxiiij. ſer. diij

AMbuletis dig
ne: deo ꝑ oīa placētes Co
lo. i. Videns apl̄s ꝙ iſta pn̄s vita
nihil aliud eſt: niſi quidā curſus
ad mortē quem nos omnes oꝫ cur
rere. ꝙ non hēmus hic manentē;
ciuitatē: ſed futuram inq̄rimꝰ. Id
eo cet nos hic quō dēmus ambula
re in vita iſta vt ad illam vitam ce
leſtē ꝑuenire valeamꝰ dicens. am
buletis digne. q. d. Ambuletis ſic
in hac vita vt deo placeatis ⁊ ſic eſ
tis digni: vt ad vitam eternā ꝑue
niatis Sciendū aūt ꝙ volentibus
ambulare ad vitam eternā plura
ſunt ncāria. Primū eſt ꝙ diligen
ter teneant deuiacōem ⁊ errorem:
q̄ deuiatio cōtingit ex duobꝰ. Pri
mo ex multiplicitate viaꝝ. ſ. q̄n̄do
multe vie occurrunt viator incau
tus ſepe deuiat In hac pn̄ti vita di
uerſi diuerſas vias ambulant. ḡ
ncē ⁊ vtile eſt hoī volenti venire ad
vitam vt eligat viam meliorē Qui
dam enī ambulant in excelſo. ſ. ꝑ
ſupbiam ⁊ iſti ſepe cadunt. Lu. xi
iij. ⁊ xviij. Qui ſe exaltat humilia
bit. Iſtam viā ambulauit ſenna
cherib q̄ in ſupbia obſedit ihrl̄m
⁊ dixit ꝙ deus eoꝝ non poſſet eos

liberare de manu ſua. ⁊ dixit ei de⁹ p pſa. xxxvij. Cū fureres aduerſū me ſupbia tua: aſcendit in aures meas Ponā ẜ circulū in naribus tuis ⁊ frenū in labijs tuis ⁊ reducā te in viā per quā venisti. Et ſubdit ibidē de eius ſubiectōne. qꝛ in illa nocte percuſſit dn̄s de exercitu ſuo centum. lxxxv. milia hoīm. ⁊ ipſe euaſit dn̄o volente vt ſe emendaret Cūqꝫ non emendaret ſtatū ſuum nec recederet a via ſupbie ⁊ adoraret in templo ſuo neſtaroth: filij ſui ſaraſar ⁊ adramalech interfecerunt eū ibidē gladio. Ecce viā malam ambulabat ⁊ ideo ad vitam malā puenit ⁊ nō ad vitaꝫ eternā qꝛ dicit hugo. Supbia in celo nata ē: ſed tene in memoria q̄ via inde cecidit: iō illuc poſtea redire nō potuit Quidā vero ambulant p viam auaricie ⁊ illa eſt via multum laborioſa. qꝛ nocte ac die auarus nunq̄ quieſcit. Ecci. ij. Cuncti dies eius pleni ſunt laborib⁹ ⁊ erūnis nec p morteꝫ mente requieſcit. Gre. Nihil laborioſi⁹: q̄ terrenis deſiderijs eſtuare. nihil quietius in hoc mundo q̄ nihil appetere. Aug. diuitias inueniſti. requiē perdidiſti die ſollicitus. nocte pauidus. ſep egen⁹. vnde dicunt dānati auari. ſap. v. Ambulauim⁹ vias difficiles. viā aūt dn̄i ignorauī⁹ Quid p fuit nobis ſupbia nrā. quid diuitiaꝝ iactantia. oīa tranſierūt velut vmbra. De auaris audi q̄d dicit dn̄s Ma. xix. Facili⁹ eſt camelū p fo. a. tranſ. q̄ di. aua. in. re. ce. Hāc viā non debemus ambulare: ſi cupi

m⁹ ad vitam eternā puenire ¶ Exēplū. quidā erat diues vſurarius: ⁊ hēbat duos filios: quoꝝ vnus ſe quebatē dn̄m intrans eremū ⁊ ibi vitā ducens auſteraꝫ. Alius vero ſeq̄batur prēm diuitias cōgregādo. Factū eſt aūt vt moreretur prī ⁊ poſſedit fili⁹ hereditatem prīs. ⁊ nō longe poſt etiaꝫ mortuus ē. Qd cū audiſſet fili⁹ in eremo: rogauit deū vt reuelaret ſibi ſtatū eoꝝ. Rapitur ẜ ⁊ deducitē ad infernū ⁊ aperto quodā puteo: prī ⁊ fili⁹ exibāt cū flamma ⁊ fumo mordētes ſe inuicem ⁊ dicentes. Maledcūs tu prī ait filius qꝛ illa bō que ꝯgregaſti ꝓpter hec dānatus ſū. Rn̄t prī. imo tu ſis maledcūs. qꝛ ꝓpter te illā pecuniā ꝯgregaui ⁊ ſic ſe inuicē mordentes ⁊ maledicētes ſibi: retru ſi ſunt in puteū. Ipē vero ad ſe reuerſus vitam in bono finiuit ⁊ oīa h⁹ mundi tranſitoria dimiſit. Nā diuitie p magnū laborem adq̄runtē ⁊ per maiorē timorem poſſidentē ⁊ per maximū dimittuntē Quidā ambulant p viā carnaliū voluptatū. ⁊ iſti nō puenjunt ad vitā eternā ꝓ Coī. vi. Neqꝫ fornicarij ne. adl. reg. dei poſſ. Aug. Si pie ⁊ caſte vixeritis: ſine fine gaudebitis. Si impie ⁊ luxurioſe vixeritis: eternis incendijs ſubiacebitis Iſtā viā fere totus mund⁹ ante diluuiū ambulauit: ideo ōs perierunt: pretē noe cū ſuis. Exemplū. iuuenis q̄dā nocte q̄dam volebat ire ad amaſiā ſuā ⁊ cū veniret ad quendaꝫ pontē: inuenit eū fractū ⁊ ſtatim affuit vn⁹ in equo pallido. di. Aſcende p⁹ me

ſup equum ⁊ traducã te. Cũq; ille
aſcendiſſet: precipitauit illum in
aquã ⁊ ſubmerſus eſt. erat aũt di
abolus. Iſte ſunt tres vie q̃s fere
maior ps hoim ambulat. qꝛ dĩ. p̃.
Jo. ij. Oẽ qd eſt in mundo aut eſt
ↄcupia carnis .i. luxuria aut eſt cõ
cupia oculoꝝ .i. auaricia: aut ſup
bia vite. Eſt autẽ vna tñ via q̃ du
cit ad vitam eternã. De qua dicit̃
ephe. v. Ambulate in dilcõe: ſicut
⁊ xp̃s dilexit vos. Aug⁹. Caritas ẽ
via dei ad hoies ⁊ via hoim ad deũ
Per caritatẽ namq; venit deus ad
hoies. ⁊ hoies currunt ad deũ. Nã
dĩ .i. Jo. iiij. De⁹ caritas eſt ⁊c̃. Hac
viam ſcĩ martires ambulauerũt
qui ꝑ dilcõe dei diuerſa tormenta
ſuſtinuerũt. q̃dam decollati. q̃daꝫ
excoriati. quidã lapidati. q̃daꝫ ro
tati. quidã crucifixi q̃dam ſubmer
ſi. Ro. viij. Quis nos ſepabit a cari
tate dei. ſi vis reꝗ. dñica. xxij. in ſer.
Hoc oro. Iſtã viam pauci ambu
lant: ſꝫ alias vias multi ambulãt
Vnde dñs mat. vij. Spacioſa eſt
via q̃ ducit ad perdicõem ⁊ multi
ſunt q̃ intrant ꝑ eam. Et arta ẽ via
q̃ ducit ad vitam: ⁊ pauci ſunt q̃
inueniunt eã. Exemplũ. Decanus
q̃dam totis virib⁹ ad epãtum an
helans quicq̃d habuit in honorando
canonicis expẽdit. Et mortuo epõ
nutu dei alius eligit̃. Decanus au
tem cõfuſus penituit qꝛ ſic ad epa
tum anhelauerat ⁊ ꝑ iſto pctõ ſa
tiſfacere volens ad eremũ intrauit
⁊ ibi. xxxv. annis ſolus hĩtabat.
ↄtentus in aqua ⁊ erremite vitam
duxit. Accidit aũt qꝛ predcũs epũs
tranſiens eremũ: a ſocijs errauit
⁊ caſu deuenit ad vallem ꝓfundaꝫ.
⁊ videns decanũ alonge beſtiamq;
eſtimans: tñ formaꝫ ↄſiderans ac
ceſſit ad eum q̃rens q̃s eſſet. ⁊ cuꝫ
dixiſſꝫ ei ⁊ ſe mutuo cognouiſſent
ꝓcidens epũs ad pedes eius cũ la
crimis ⁊ ↄmendauit ſe oronib⁹ ſu
is. poſt paucos dies decan⁹ morit̃:
⁊ epõ cũ magna glĩa apparuit. Cũ
q; queſiuiſſet epũs ab eo quot aĩe
in hora mortis ſue ſecũ deceſſiſſent
a corpe. Rñt. tria milia fuim⁹. int̃
quos etiã fuit bernard⁹. Ille beat⁹
bernard⁹ ⁊ ego euolaui⁹ ſine pur
gatorio. ⁊ alij deſcẽderunt ad pur
gatoriũ. omnes reliq̃ aĩe deſcende
runt ad infernuꝫ. Ecce qꝛ lata ẽ via
ad infernũ: ⁊ eã multi ambulant
⁊ pauci ambulant viam q̃ ducit
ad vitam eternam. Secundũ qd fa
cit ambulantẽ deuiare eſt carenti
a lucis. Jo. ij. Qui ambulat in tene
bris neſcit quo vadit. Qui ḡ non
voluerit deuiare: debet libent̃ in lu
ne ambulare. Iſtud lumen eſt ver
bum dei. Pſ. Lucerna pedib⁹ tuis
verbũ tuum. ⁊ lumen ſemitis me
is. Qui ḡ voluerit ambulare viam
ad vitam eternã: libenter dꝫ audirẽ
verbũ dei predicare. qꝛ ibi docetur
via vite. ⁊ multi ꝑ predicacõem re
ducunt̃ a via inferni ad viã regni
celoꝝ. Exemplũ. mgr̃ iordanus or
dinis ſcĩ auguſtini in lombardia
quendã demoniacũ allocutus eſt
Int̃ cetera interrogauit eũ quare ſic
hoies vexaret. Rñt. fac fratres tuos
a predicacõe ceſſare. ⁊ ego a vexa
cõe ceſſabo. Nã per predicacionem

auferetis nobis multas aīas que
vias nr̃as ſeq̄rentur: ſi vos non eē
tis. Scd̃o neceſſarium eſt ambulanti:
vt bonā ſocietatē eligat. Tercio q̄
pedes reſpiciat. Quarto q̄ non pi
gre ambulet. Quinto q̄ ambulā
do pſeueret. De his oībus req̄. dn̄i
ca. xiiij. poſt feſtū trinitatis in ſer.
Spū ambulate. Rogemus.

De eodem. F. diiij.

Loquētē ihesu
ad turbas. Ecce princeps
vnus .ſ. Jairus acceſſit ad eum di
cens dn̄e filia mea mō defuncta ē
.ſ. mortua eſt: ſed veni ⁊ impōe ma
num tuā ſup eā ⁊ viuet. ⁊ ſurgēs
ihesus ſeq̄batur eū. Ma. ix. Per fi
liā illam mortuā intelligit̄ aīa in
pctō mortali exn̄s. Nam quotienſcū
q̄ hō pctm̄ mortale ↄmittit: aīam
ſuā occidit. Sap. xvi. Hō per ma
liciā occidit aīam ſuam. Notand̄
q̄ hō tribus modis occidit aīam
ſuam p maliciā. viȝ mala locucōe
cogitacōe ⁊ opatione. Iſtud figu
ratū eſt p tres mortuos quos legit̄
dn̄s ſuſcitaſſe. Primo ſuſcitauit
mortuū in domo. de quo in pn̄ti eu
angelio. Scd̄m ſuſcitauit añ por
tam ciuitatis .ſ. adoleſcētē Lu. vij.
Terciū ſuſcitauit in ſepulcro .ſ. la
ȝarū. Jo. xi. Mortuꝰ in domo eſt co
gitatio mala in corde. mortuꝰ extē
portam eſt verbū mortale platum d
ore. mortuꝰ in ſepulcro eſt opatio
mortalis ducta in ↄſuetudinē. Circa
primū ſciendū eſt q̄ cogitatio ve

nit hoī tribꝰ modis. Aliqn̄ ↄtra vo
luntatē ⁊ ↄſenſum rōnis: ita q̄ hō
ex toto corde dolet q̄ talis vilis: ⁊
turpis cogitatio vexat euȝ. ⁊ tunc
nullū eſt pctm̄. Auguſ. Cogitatio
q̄ntumcūq̄ eſt immunda: mentē
non polluit: ſi humana rō non cō
ſentit. imo p pugnā quam hȝ hō
ↄtra tales cogitacōnes meret̄ coro
nam eternā. Hmōi em̄ cogitacōes
ſunt temptacōes nr̃oꝝ inimicoꝝ .ſ.
carnis. mūdi ⁊ dyaboli. Ber. Quo
tiens aliq̄ cogitatio carnalis men
tem meā importune pulſat .ſ. de ci
bo. potu. ſomno ⁊ ſilibus ad curā
carnis ptinentibꝰ: caro mihi loq̄t̄
de ambicōe ſeculi. de iactantia. de
arrogantia cogitatio vana in cor
de verſat̄ de mundo eſt. qn̄ ad ira
cundiā aut impacientiam. aut odiū.
aut inuidiā: puocor a dyabolica
ſuggeſtione ē. Augꝰ. Temptatio
aūt cui ſi non ↄſentitur: pctm̄ non
eſt: ſed excercende virtutis. Nemo āt
coronabit̄: niſi q̄ vicerit. nec vince
re niſi certauerit. nec certare niſi ↄ
tra temptacōes ⁊ dyaboliū. Bern.
Nēcē eſt vt veniant temptacōes. ne
mo aūt pōt coronari niſi q̄ legitime
certauerit. ⁊ quō certabimꝰ: ſi de
ſit q̄ impugnat. Eccl. ij. Tu autem
accedēs ad ſeruitutem dei: ſta in ti
more: ⁊ prepa aīam tuā ad temp
tacōem. Certū eſt q̄ q̄ volunt viue
re cū xpō: oȝ eos temptacōnes pati
Exemplū Juuenis q̄dam venit ad
quendā eremitam vouens q̄ ſecū
ibi deo ſeruiret. Quadā die dū vir
ſcūs dormiret illo iuuene vigilāte:
temptauit eū demō vt ſecū ad ſclm

redderet Ille aūt intelligens ſugge
ſtionē dyaboli reſiſtebat ei. ⁊ tem
ptauit eum ſcđo ⁊ tercio vſq3 ad ſe
ptē temptacōes. Cūq3 euigilaſſet
ſenex vidit in capite iuuenis ſep
tem coronas aureas. q̄ſiuit ab eo
q̄s ei dediſſet Rn̄t ſe nullā hēre. q̄ſi
uit q̄d ei accidiſſet. Rn̄t q2 ſeptem
vicib9 grauiter temptatus fuiſſet
vt ad ſeculū rediret ⁊ ipſe cū mag
no certamine reſtitiſſ3. Cui ille. ꝓp
ter hoc ſeptē coronas miſit tibi de
us. Ecce magn9 fructus temptacō
nis ⁊ tribulacōis q2 hō meretur vi
tam ⁊ coronā eternā. Bern. Demo
nū eſt malas ſuggeſtiones ingere
re. nr̄m eſt non ɔſentire. nā quoti
ens reſiſtimus totiens dyabolū ſu
pamus. angelos letificam9 deum
hōramus. Ipſe enī hortat̃ nos vt
pugnem9. adiuuat vt vincamus.
certantes ſpectat. deficientes ſuble
uat. vincētes coronat In h9 ſignū
dicit apl's. ij. Thimo. iiij. Bonum
certamē certaui. curſū ɔſummaui
fidē ſeruaui. Ideoq3 repoſita eſt mı̄
corona iuſticie. Scđo venit mala co
gitatio in cor hoīs ⁊ hō ɔſentit ⁊ de
lectat̃ in ea. nec tn̄ h3 ꝓpoſitum fa
ciendi illud qđ cogitat. illa cogita
tio moroſa ⁊ delectatio: licet nō in
tendat facere qđ cogitat. tn̄ ex eo
q2 ɔſentit ⁊ delectat̃ in ea mortaliter
peccat vt dicit Thomas in ſcđa ſe
cunde. Et alij doctores. De tali moro
ſa cogitacōe arguit dn̄s animā di
cens Ihere. iiij. Vſq3quo morabū
tur in te cogitacōes noxie. Nobili
ter dicit morabunt̃. non dicit veni
unt ⁊ recedunt q2 tunc non eēt pec

catum mortale. Ber. Si carnalibus
diſtrahar deſiderijs. ⁊ illis qđ ab
ſit ɔſenſio mortuus vtiq3 ſum ⁊ ſepe
liend9 in infernū. quotiens enī cor
meum p prauas cogitacōes deflu
it: totiens deū a ſe repellit. Aug. Si
cut vita corpis eſt ipſa aīa: ita vi
ta aīe eſt ipſe deus. Sicut ḡ morit̃
corpus qn̄ ſepatur ab eo anima
ita moritur aīa qn̄ ſepatur ab ea
deus ⁊ hoc fit p malas ⁊ moroſas
cogitacōnes Vnde ſap. i. Sp̄s ſcūs
aufert ſe a cogitationibus q̄ ſunt
ſine intellectu ⁊ corripiet̃ a ſupue
niente iniquitate ⁊ mala cogitati
one ⁊ delectacōe. ⁊ tunc aīa morit̃
ſpūaliter ¶Tercio venit cogitatio
mala in cor hoīs ⁊ hō ɔſentit cum
ꝓpoſito faciendi ſi pōt. ⁊ hoc ē ma
ius mortale pctm̄ q̄ꝫ antecedens ⁊ re
putat dn̄s talem cogitacōem ꝓ fa
cto. Ihero. In illa cogitacōe pecca
tum eſt q̄ ſuggeſtione mentis ɔſē
tit. huiuſmōdi etiam cogitatio ſi ꝓpter
aliq̄ impedimen̄ caſu non repleat
voluntas: nihilominus actione cri
minis ɔdemnatur a dn̄o. Vn dn̄s
math. v. Qui viderit mulierem ad
ɔcupiſcendū eam: iam mechatus
eſt eam in corde ſuo. ⁊ per tlem cō
cupiam ⁊ cogitationem interficit
hō animam ſuam ⁊ licet ſit mortale
tn̄ minus eſt q̄ꝫ ſi opere ɔpleuiſſet
⁊ tn̄ deus recipit illam ꝓ facto. Exē
plum. Quidā ſagittarius cū ami
ſiſſet pecuniā ſuam in alea: iratus
cōtra deum ait. Vtinam ſi poſſem
deum interficere vtiq3 facerem qui
ita infortunatū me fecit ⁊ accepto
arcu: direxit ſagittam in celum. ⁊

ſagitta non eſt reuerſa in terram
Altera die cū iterū luderet in alea
redijt ſagitta et cecidit ſup aleam.
ſanḡne cruentata. In hoc apparet
ꝙ dn̄s voluntatē illius ꝓ facto re
cepitatē. Cum aūt ſic mortificata ē
anima p malas cogitacōnes: debe
mus ↄſilium querere a ihesu xp̄o.
ſicut princeps iſte cōfitendo pc̄ta
noſtra et dicere. Dn̄e filia mea .i. ai
ma mea mō mortua eſt in malis
cogitationibꝫ: iniquus ego pc̄tōr
in eis delectatus ſum: ſed veni et po
ne manum tuā ſup eam .i. viuet et
ſtatim deꝯpatus eſt per miam ſuā
eam ſanare. Vnde dī ꝙ ſeq̄batur
eum et venit in domū eius. et ſuſcita
uit eam. Scd̄o occidit hō aiam ſu
am p prauas locucōnes .ſ. p men
dacia. detractōes. p iuramēta. ma
ledcōes. iactantiā. turpiloquia. et
p praua ↄſilia. De mendacio ſcri
bitur ſapi .i. Os qđ mentit̄ necat
animā. Apoca. xxi. Oībus menda
cibus ps illoꝝ erit in ſtagno ar
denti igne et ſulphure. De detracti
one dicitur pš Lingua eoꝝ gladi
us acutus .i. lingua detractorum.
Ber. Gladius triceps lingua detr̄
ctoris. Tres em̄ interficit vno ictu
.ſ. illum cui detrahit̄. et illum q̄ au
dit detractiones. et maxime aiam
illius qui detrahit. Pš. Gladius
ipſorum intrat in corda ipſorum
.ſ. detractorum. Quicunq ergo ho
mo loquitur mendaciū: vel detra
ctionem de pximo ſuo: occidit ani
mam ſuam: et tunc mortuus eſt ex
tra portā et portatores portāt eum

et illud eſt magis periculoſū. Om
nes enim qui audiunt mendaciū
vel detractionem: de porta oris tui
portant ad aures aliorum. illi defe
runt. et tu es reus omniū illoꝝ pec
catorum que ipſi mentiendo ↄmit
tunt. de quibus niſi penitentiā ege
ris: eterna morte morieris. Math.
xviij. Quicunq ſcandalizauerit
vnum ex hijs minimis qui in me
credunt .i. occaſionem ruine exem
plo. vel verbo vel opere dederit Expe
dit ei id eſt multum vtile eſſet ei
vt ſuſpendatur mola aſinaria in
collo eius. id eſt lapis molaris et
demergatur in pfundum maris.
Iheronimus. Quia multū melius
eſſet pro culpa leuem recipere pe
nam: q̄ eternis ſeruari cruciatibꝯ
Berna. Detractor et libens auditor
vterq portāt dyabolū in lingua.
Dicit etiā yſidorus. Non ſolum il
le reus eſt q̄ de altero falſū pfert.
ſed et is qui cito aurem criminibꝯ
prebet. Tercio occidit homo aīaꝫ
ſuam .ſ. per malas opationes. et il
lud ſignificat̄ per laſaꝝ iacentem
in ſepulchro et fetētem. Peccator
enim fetet in ↄſpectu dei. Johel. ij.
Aſcendit fetor eius et aſcendit pu
tredo eius qꝛ ſuꝑbe egit. Bernarđ.
Nunq̄ fetet tantū putridus canis
in ↄſpectu hominū: ſicut peccator
in conſpectu dei et angelorum. Po
nit rationem quare nos non ſenti
mus eius fetorem in ſimilitudine
oui putridi quod non fetet quan
do eſt integrū: ſed quando fractū
fuerit: tunc ſentitur ab extra eius

fetoꝛ. ſic pctõꝛ ꝙ diu eſt in hoc coꝛ
pe: viuens non ſentit fetorem aīe
eius: ſ; qñ fractū fuerit p mortē: ſē
tituꝛ eius fetoꝛ in iferno ab hiis ꝗ
ibi ſunt. Exemplū. Eremita quidam
exñs adoleſcēs ambulabat p here
mū ⁊ venerūt duo angeli in ſpecie
hoim ⁊ ambulabant cū eo ⁊ inue
nerūt cadauer hoīs mortui fetidū.
eremita nō valens ſētire odorē ob
ſtruxit naſū ⁊ illi non. deīnde occur
rit quidam adoleſcens: tunc angeli
obſtruxerūt nares ſuas. Cūq; ere
mita q̄reret cām illiꝰ dixerūt ange
li. Tu cū ſis caro ſentis fetorē; car
nis. nos cū ſimus ſpūs ſētimus fe
torem aīe. Adoleſcēs ille luxurioſꝰ
eſt ⁊ plus fetet in ꝯſpectu dei ⁊ an
geloꝝ ꝙ aliqͦd cadauer in ꝯſpectu
hoim. Et illa moꝛs operacōis gra
uioꝛ eſt ꝙ cogitacōis vel locucōis.
ſicut p; ex eo ꝙ laſarus cū difficul
tate ſuſcitatus fuit. Jhs enī lacri
matꝰ fuit ſup eū. Attñ nullꝰ debet
deſperarē q̄ntumcūq; pctõꝛ ſi miaꝫ
dei inuocauerit: miam ꝯſeq̄tur. Au
gꝰ. Nemo de pietate dei diffidat. ꝗꝛ
maioꝛ eſt eius mia ꝙ nrā miſeria.
Sed moꝛs cogitacōis ſignificat̄ per
puellā quam dñs faciliter ſuſcita
uit. Rogemus dñm.

Dnīca. xxv. ſer. cv.

Ecce dies veni

ent dicit dñs Jhere. xxiij.
Videns dñs ꝙ ōs pniores ſumuſ
ad malū ꝙ ad bonū. ⁊ volens nob̄
incutere timorē vt a pccīs ceſſemꝰ
intimat nobis p ihere. aduentum
duaꝝ dieꝝ terribiliū. ſ. diē mortis
⁊ diē iudicij vt ſaltē p timorē moꝛ
tis ⁊ extremi iudicij a pccīs deſiſta
mus. Vñ dicit ihere. O hō. dñs di
cit tibi. Ecce dies ve. i. dies mortis.
⁊ dies iudicij. vide ḡ qͦd agas. Cir
ca primū diē. ſ. mortis ſciendū; ꝙ
eū debemus timē ꝓpter tria. Primo
ꝓpter moriendi neccitatem. ꝗꝛ nos
oēs oꝫ mori. Ecc. viij. Non ē in hoi
nis voluntate ꝓhibere ſpm̄: nec hꝫ
ptātem in die mortis. Bern. Moꝛs
non miſeret̄ inopie. nō diuitias ē
ueret̄. Ecc. ij. Et morit̄ doctus ſil̄ ⁊
indoctus. Augꝰ. Clamat moꝛtuꝰ
de ſepulcro quadā voce. attende ⁊
cognoſce me. ꝯſidera oſſa mea: vt
ſic exhorreſcat tibi luxuria. ſupbia
⁊ auaricia. qͦd tu es ego fui. quod
ego ſū tu eris. vide puluerem meū
⁊ relinq̄ deſideriū prauū. Sen. Qui
libet curat vt diu viuat. nemo āt
vt bene: cū tñ cuilibet poſſit ꝯtige
re bñ viuere. nulli aūt diu viuere
Pone aūt terminū. ꝗꝛ iuuenes ci
to mori poſſibile ē. ſenes āt diu vi
uere ē impoſſibile. Exēplū. rex quidā
hūit filiū nouū militē ꝗ cū iret ad
toꝛneamentū: cepit cogitare quiſ
eēt finis milicie ſue. ⁊ cū veniſſet
ad claram vallē vidēs ibi mōchos
deo ⁊ btē marie militantes: cogita
uit ꝙ finis vtriuſq; milicie ſp eēt
moꝛs ⁊ depoſitis veſtimentis mili
taribꝰ oꝛdinē intrauit. Cū; aūt pr̄
ꝓpter hoc minaret̄ deſtruere clau
ſtrum: ait filiꝰ patri ꝙ redire vellꝫ
ad eum ſi vnā ꝯſuetudinem terre
deponere poſſet. Annuit pr̄. Filiꝰ
ait. depone illam conſuetudinem

ꝙ in terra tua omnes eque nō mo
riant̄ diuites ⁊ paupes. iuuenes
⁊ ſenes. ⁊ tūc redibo ad t̄ra reuer
ſus p̄i dimiſit eū. Scđo timenda ē
mors ꝓpter incertitudinē tpis. loci
modi ⁊ ſtatus. Incertū eſt ei tps
mortis. q2 hō neſcit vtrū hodie vel
cras moriat̄. Mat. xxiiij. Vigilate
q2 neſcitis diē neq3 horā. hoc autē
ſcitote: q2 ſi ſci. pa. ⁊c. Sic ergo eſto
te parati q2 q̄ hora non putatis fili9
hois veniet. s. i diē mortis. q̄ veniet
qñ minime putat̄ ſicut fur. i. theſ
ſa. v Dies dñi ſicut fur in nocte ita
veniet. Gre. Conditor n̄r diē mor
tis nr̄e incognitū nobis eē voluit:
vt dum ſp̄ ignorat̄: ſemp ꝓxim9
eſſe credat̄. Et tanto quiſq3 ſit fer
uentior in operacōe: quāto incertior
eſt expectacōe vel deuocōe. Itē in
certus eſt locus mortis. neſcit em̄
hō in quo loco debeat mori. Ber. Cer
tum ē ꝙ morieris. incertū qñ. vel v
bi. vbiq3 te expectat mors. tu ergo ſi
ſapiens es vbiq3 eum expectabis
Legit̄ ꝙ ſanctus iohes p̄iarcha
conſtituerat ſibi quendā fa multū q̄
freq̄nter veniret ad eū cum eēt in lo
co honoris ⁊ dixit. dn̄e ſepulchrū
tuū non eſt pfectū. iube illud perfi
ci. h° fecit vt etiā in loco honoris mor
tem timeret Itē mod9 moriendi in
certus eſt. q2 neſcit hō finē ſuum.
s. qual' eſſe debeat Aman fecit mar
docheo patibulū: neſciens ꝙ in eo
pſonaliter ſuſpendendus eēt Item
ſtatus hois incert9 eſt in quo mo
ri debeat. neſcit em̄ hō vtrū in bono
ſtatu vel malo moriturus ſit. Eccl.
ix. Neſcit hō vtrū odio vel amore di

gn9 ſit: ſed oia in futurū ſeruantur
Merito ergo hō ꝓpter incertitudi
nem tpis. loci. modi ⁊ ſtat9 debet
mortem ſp̄ timere ⁊ ſp̄ paratus eē
Tercio debemus timere mortē ꝓpter
maloꝝ occurſionē. Pctā em̄ nr̄a ⁊
demones occurrent nobis morien
tibus. Deut. xxxi. Occurrent vobis ma
la in extremo tpe. Bern. Cū mag
no metu. magniſq3 doloribus ſepa
tur aīa a corpe. venient em̄ dyabo
li aſſumere eā vt ducāt eam ante
tribunal iudicis metuendi. ⁊ tūc
illa memorans opera ſua mala ⁊
peſſima q̄ die noctuq3 geſſit cōtre
miſcet ⁊ q̄ret illa fugere dicēs. Da
te m̄ inducias vni9 hore ſpacium.
Tūc q̄ mō loq̄ntur opa ei9 ſic̄ di
cunt Tu nos egiſti. tua nos opa ſu
mus. non te deſeremus: ſed ſp̄ eri
mus tecū. ⁊ ad iudiciū tecum pge
mus. Exemplū de quodā milite q̄
in fine vite ſue vidit demones veni
entes ⁊ librū magnū portantes in
quo oīa pctā ſua ſcripta erāt. Itē
aliud exēplū. Cū quidā ſcūs dn̄m
rogaret: vt oſtēderet ei quō aīa pec
catoris egrederet̄ de corpe adeſt tu
pus trahēs eum p veſtes ad ciui
tatem vbi vidit ceteros pari ⁊ om
nes hoīes plorare mortē cuiuſdā
diuitis. Aſſunt demones. ⁊ ecce vox
dicēs eis. Extrahite aīam eius. qd
⁊ fecerunt: ⁊ ſecū deportauerūt. ꝓp
terea hmōi mala q̄ occurrent pec
catoribus in morte merito debemus
pctā vitare. Eccl. vij. Memorare no
uiſſima tua: ⁊ in etern non pecca.
Aug9 Nihil ſic reuocat a pctō: ſicut
freq̄ns mortis cogitatio. Ideo ꝓ

ꝓmit nobis dñs aduentũ hui⁹ q꞉
iã in momento eſt: ꝛ accelerat q̃n
tum pt. Eccĩ. xiiij. Fili ſi hẽs tps be
nefac tecũ ꝛ deo dignas oblacões
offer. memor eſto qm̃ mors nõ tar
dabit. Aug⁹. Nihil aliud eſt pñs
vita ꝙ quidã curſus ad morte̾. vo
lu⁹ nolumus: q̃libet die vnã dietã
facim⁹ Job. ix. Dies mei velociores
ſunt curſore. Scda dies quã time̾
demus q̃ etiã ventura eſt ẽ dies iu
dicij. De illo die neõ ſcit neq꞉ ange
lus in celo. neq꞉ fili⁹ ſm humanita
tem niſi pr̃. Q̃ꝫ terribilis ſit illa di
es dĩ ſophõ. i. Vox dei dm̃ amara
tribulabit̾ ibi fortis q̃ nunc appa
ret fortis. Jhero. ſiue bibã ſiue co
medã. ſiue aliq̃d aliud faciã ſp̃ in
ſonare videt̾ aurib⁹ meis terribil̾
tuba. ſurgite mortui venite ad iudi
ciũ. Ber. Ve m̃ miſero cũ venerit il
la dies iudicij: ꝛ aꝑti erũt libri in
q̃bus oẽs mei conatus ꝛ cogitacõ
nes pñte dño recitabunt̾. tunc di
miſſo capite pre cõfuſione ꝯſcĩe in
iudicio corã dño ſtabo trepid⁹: ꝛ
anxius vtpote ꝯmemorans ſcelerꝫ
cõmiſſa meoꝝ. cũ dicet̾ de me. ecce
h. ꝛ opa eius. Job. xxxi. Quid faci
am cũ ſurrexerit ad iudicandũ de⁹
ꝛ cũ q̃ſierit q̃d ridebo ei. Ecce quõ
timebat q̃dã miles: cui in ſomnis
videbat̾ ꝙ duceret̾ ad iudiciũ: ꝛ
ſtaret añ ꝯſpectũ iudicis: ꝛ pre ni
mio timore mane inuentus eſt ca
nus: cũ tñ iuuenis eſſet. ꝗ poſtea
nũꝗ potuit in hac vita letari. Qua
re aũt hec dies ſit timenda: multe
ſunt cãe. re, dõ. ij. in aduentu dñi i
ꝑ. Videbunt filiũ hoĩs. Rogem⁹

Accepit ihesus
panes ꝛ cũ grãs egiſſet di
ſtribuit diſcũbentib⁹. Joh. vi. In
hoc euang̃ agit̾ ꝙ dñs ſatiauit in
deſerto v. milia hoĩm de. v. panib⁹
ꝛ duob⁹ piſcibus. Per hos. v. pa
nes ſignificant̾. v. panes ſp̃uales
quib⁹ cibatur aĩa in deſerto h⁹
mundi ne in via deficiat: ſꝫ ad vitã
eternã ꝑueniat. Prim⁹ panis eſt
pñie ꝛ ꝯtricõis. Hunc panẽ petijt
ſibi dari dd. d. Cibabis nos domine
pane lacrimaꝝ. q. d. O dñe da no
bis panẽ ꝯtricõis ꝛ lacrimaꝝ pro
pccĩs nr̃is ne deficiam⁹ in via: ſed
ꝑueniam⁹ ad vitã eternaꝫ ad quã
null⁹ ſine ꝯtricõe pt̃ ꝑuenire. Au
g⁹. O dñe da m̃ in hoc exilio panẽ
doloris ꝛ lacrimaꝝ quẽ diligo ſup
oẽm copiã diuitiaꝝ. Iſte panis dꝫ
eẽ ordeaceus. i. pnĩa debet eẽ aſpeã
nõ delicioſa. Ꝟ ſid. Gemere ꝛ flere
debemus reminiſcẽtes ſcelera nr̃a: ꝙ
grauia ſunt q̃ ꝯmiſimus. ꝙ dãno
ſa ſunt q̃ obmiſim⁹. ꝙ dura infer
ni ſupplicia q̃ meruimus. ꝙ delicõ
ſa celeſtia gaudia q̃ amiſim⁹. nul
lum enĩ inuenit̾ pctõruꝫ tale reme
diũ: ſicut eoꝝ cũ dolore ꝯtinua me
moria. Iſte panis figuratus ẽ per
ſubcinericiũ panẽ quẽ comedebat
helias. dĩ ei. iij. Re. xix. ꝙ cũ helias
dormiret ſb arbore excitauit eũ an
gelus. d. Surge cõede. grandis ei
reſtat tibi via. ꝛ cũ ſurrexiſſet: iue
nit ad caput ſuũ ſubcinericiuꝫ pa
nem ꝛ vas aq̃ ꝛ comedit ꝛ bibit. ꝛ

ambulabat in fortitudine cibi il
lius .xl. dieb⁹ ⁊ .xl. noctibus vſqꝫ
ad monte̅ dei oreb ⁊ apparuit dn̄s
ei. Per heliā dormiente̅ significat̄
pc̄tor· qꝛ ſicut dormiens nō p̄t ope
rari. ſic hō in mortali pc̄ō exn̄s non
p̄t facere opa meritoria. Ecci. xxxi
iiij. Dona iniquoꝝ non approbat
dn̄s: nec reſpicit in oblacōꝫ pc̄ō
rum. Gre. Qui in caritate non ē oē
bonuꝫ amittit. Huic pc̄tori mittit
dn̄s angelū ad excitandū: qn̄ ſua
conſcīa redarguit eū de exceſſibus
ſuis ⁊ iubet eum ſurgere a ſomno
pcc̄ī ⁊ comedere panē ſubcinerici
um pnīe ⁊ ↄtricōis vt ſic in fortitu
dine cibi illius peruenire poſſit ad
monte̅ dei .i. ad celuꝫ. ad quē mon
tem null⁹ venit niſi mundatus fu
erit ab oibus peccatis ſuis p peni
tentiā. Vnde pſ. Quis aſcendit in
monte̅ dn̄i. Innocens ma. ⁊ mū
do corde. q̄ mundus eſt a pc̄ō operis
⁊ cogitacōis. Qꝫ null⁹ hic peruenire
poſſit niſi totaliter p pnīam mun
datus fuerit. pꝫ p exemplū. Cum
quidā enormiſſimū pc̄m̄ ppetraſ
ſet ita qꝙ deſperaret: q̄dam amicus
eius cum ſepius ammonebat vt
pnīam ageret. ⁊ tandē induxit eū
vt penitere vellet ⁊ ſibi pmiſit q̄te
nus pnīam ſuā ſecū portare vellet
Iniuncta eſt ſibi pnīa publica .ſ.
qꝙ tribus annis tria regna pambu
laret non faciens morā in aliquo
loco niſi p vnā noctē. Et ↄfortauit
eū amic⁹ ſuus vadens cum eo. Qui
cuꝫ inchoaſſet pnīam: egrotare ce
pit vſqꝫ ad morte̅. ⁊ cum nimiū fle
ret ⁊ timeret eo qꝙ pnīam iniūctaꝫ
non egiſſet: ↄfortauit eū ſocius p
mittens ei qꝙ ipſe p eo ſatiſfacere vel
let: rogans euꝫ vt ſi fieri poſſet: qꝙ
poſt morte̅ ei appareret. Mortu⁹ eſt
ille. ⁊ iſte incepit pnīam implere.
In fine ḡ primi anni apparuit ei ⁊
vna ps corporis ſui candida erat ſi
cut nix. due vero ptes nigre. dicēs
qꝙ terciaꝫ ptem pnīe ſue egiſſet. ⁊
tercia ps pene ſue mutata fuiſſet
In fine ſc̄di anni iteꝝ apparuit ei ⁊
tunc due ptes illi⁹ erant candide ⁊
tercia nigra. dicens qꝙ due ptes eſ
ſent diminute. In fine tercij anni
apparuit tot⁹ cādid⁹. d. Grās ago
tibi amice. qꝛ liberauit me dn̄s ab
oī pena: ⁊ ego mō vado ad regnū
celoꝝ. Scd̄s panis quo reficit aīa
in pn̄ti vita ē panis doctrine .ſ. ver
bo dei. De quo dn̄s mat. iiij. Non
in ſolo pane vi. hō ſed in oi ver. qd̄
p. de ore dei. De iſto pane dicit ihe
re. tren̄. iiij. Paruuli petierūt panē
nec erat q̄ frangeret eis. mō aut̄e
frangit magnis ⁊ paruis. ſed heu
q̄d ā nō curant. ⁊ talib⁹ improbat
dn̄s Lu. x. Dico vobis qꝙ multi re.
⁊ ꝓphete vo. vi. que vos vi. ⁊ audi.
que audi. ⁊ nō audi. Et talibus q̄
huc panem mō ↄtemnunt: mina
tur domin⁹ dicens Amos. viij. Mit
tam eis famē: non famē panis: ſꝫ
audiendi verbū dei. hoc eſt in futu
ro qn̄ penitebunt qꝙ verbū dei mō
cōtempſerūt. Audi q̄d talibꝰ dn̄s
dicit Jo. viij. Qui ex deo eſt verba
dei audit. ꝓpterea vos nō auditis.
qꝛ ex deo nō eſtis. vos ex patre dya
bolo eſtis ⁊ deſideria ei⁹ vultis facē
q̄ deſiderat vt in pcc̄is maneatis ⁊

verbū dei non audiatis. Exemplū
Quidā ſcūs vidit dyabolū euntē ⁊
ſaccū portantē: ⁊ adiurauit eū vt
diceret ſibi q̄d portaret. Qui ait. pi
xides porto in quibꝰ diuerſa medi
camenta ſunt. quibꝰ decipio hoīes
⁊ oñt ei vnā dicens Ecce in illa eſt
vngentū quo vngo oculos hoīm
in predicacōe vt obdormiāt ⁊ ver
bū dei non audiant. Nā per predi
cacōem multas aīas perdo q̄s tri
ginta vel. xl. ānis poſſedi: has pre
dicator vna die mihi aufert. Ter
cius panis quo cibat nos dn̄s eſt
ſacroſcūm corpus ſuū. Nā ipſe de
ſeipſo dicit Jo. vi. Ego ſū panis vi
uus q̄ de celo deſcendi. ſi q̄s mādu
cauerit ex hoc pane viuet ī eternū
Et panis quē ego dabo vobis caro
mea eſt ꝓ mundi vita. De iſto pa
ne dicit apl̄s. i. Cor. xi. Probet au
tem ſeipſum hō: ⁊ ſic de pane illo
edat. qui enī manducat indigne:
iudiciū ſibi manducat. Panis il
le figuratus eſt ꝑ manna q̄d de ce
lo pluit iudeis. Oꝫ cū tota mundi
cia ſumendꝰ eſt pꝫ in hoc ꝙ oſa q̄
manu tetigit archā in q̄ erāt man
na: ſtatim cecidit ⁊ expirauit: eo
ꝙ nocte illa cum ꝯiuge ſua dormi
erat vt legitur. ij. Re. vi. ⁊ ex eo da
uid non audebat archaꝫ introdu
cere in domū ſuam Gre. Intuendū
eſt quantū delinquat: q̄ ad corpꝰ
domini reus accedat ſi ille morte ple
ctatur q̄ archam dominici corpis
figurā geſtantē: minori q̄ꝫ debuit
reuerentia tetigit. Si dauid tunc ti
muit figuram dn̄ici corpis indu
cere in domū ſuam q̄ adeo ꝑfectus

⁊ ſanctus erat ꝙ dominꝰ de eo dixe
rat. inueni virū ſm̄ cor meū: quan
tum debꝫ xp̄ianus quilibet timere
in pccīs exn̄s ne indigne accedat
Item ſicut centurio dixit. Dn̄e nō
ſum dignus vt intres ſub tectū me
um: quomō in peccatis exn̄s preſu
mis eum ſumere in corpꝰ tuum.
Item iohannes baptiſta ſanctiſſi
mus inter natos mulierū cōtremu
it ⁊ non audebat tangere deū quo
mō tu miſer peccator ſciens audes
eum ſumere in corpus tuum. Sed
audi q̄d aug. dicit. Magis peccat
q̄ tradit xp̄m membris peccatrici
bus: q̄ꝫ iudas q̄ tradidit xp̄m cru
cifixoribꝰ iudeis. De iuda dicit do
minus. Ve illi ꝑ quē tradet filius
hoīs in ſeipſū. Ve illi q̄ ad menſā
dn̄i accedit indignus. Judas tra
didit xp̄m iudeis. ille tradit eū de
monibꝰ qn̄ eū ponit in loco demo
num. Jlle vendidit eū pro precio.
iſte vendit eum ꝓ viliſſimo pc̄ō.
De iuda dicit dn̄s. Qui intīgit me
cum manū in papſide: hic me tra
det. Manum aūt in papſide cū do
mino mittit ⁊ cū tradit: qui cū pec
cato ſcienter ad menſaꝫ eius acce
dit. Malis eſt venenū ad morteꝫ.
bonis eſt cibꝰ ad vitam eternam.
Augꝰ De vno pane accepit petrꝰ
⁊ iudas. petrus ad vitam. iudas
ad mortē. Ber. ponit exemplum in
flore. Jdē flos fit mel in apibꝰ. ve
nenū in aranea. Quidā ſcūs epūs
ſtabat in die paſche ⁊ videbat hoi
nes intrantes eccām: ⁊ rogauit do
minū: vt oſtēderet ei q̄ digne cōica
rent. ⁊ cum ſinguli venirent ad ec

deſiam vidit quoſdam habentes
nigras facies. quoſdā rubicūdas
quoſdā lucidas. Poſt hoc venerunt
multe mulieres que etiam habu
erunt diuerſas facies inq̄natas vi
dit duas meretrices publicas nig
rimas facies hn̄tes. que poſt miſ
ſam ita ſplendide apparuerunt ꝙ
nullā maculam habuerunt. Sup
quo cū eps̄ nimis multū miraret̄:
venit ad eū angelus dei dicens. Il
le que ſplendidas facies hn̄t ſunt
qui ſcē ⁊ iuſte in caritate viuunt.
Qui rubicundas hn̄t ſunt q̄ detra
ctiones. riſus. vanitates. ⁊ vanilo
quia amant. qui vero nigras hn̄t
ſunt luxurioſi. homicide. vſurarij.
q̄ mortalibus ſunt inuoluti. Due au
tē meretrices q̄ ingreſſe ſūt eccle
ſiā ꝯtrite ſunt: ⁊ ꝓmiſerūt ſe caſte
viuere: ⁊ dn̄s dimiſit eis oīa pctā
ſua. Tunc eps̄ ꝯuocauit oēs ⁊ rē
eis p ordinē enarrauit ⁊ aperuit.
Ac illi ꝯtriti ⁊ ꝯfeſſi: omnes lucidi
facti ſunt. ⁊ tunc acceſſerūt ad mē
ſam dn̄i. Quartus panis eſt quo
cibari debem⁹ in hac vita a deo: ſi ad
regnum celoꝝ ꝑuenire volumus ē
panis tribulacōis. Iſte eſt panis
quo cibauit achab rex iſrl' miche
am ꝓphetam in carcere qn̄ dixit. iij
Re. xxij. Mittite virū iſtū in carcerē:
⁊ ſuſtentate eū pane tribulacōis.
⁊ aqua anguſtie. Iſto pane ciba
bat dn̄s dilectiſſimos ſuos amicos
Apoc. iij. Ego quos amo arguo et
caſtigo. Prou. xiij. Qui parcit virge
odit filiū. qui aūt diligit inſtāter
erudit. Aug. Si exceptus es a paſſi
one flagelloꝝ: exceptus eris a nu
mero filioꝝ. Noli ergo iniquo ſe
ſu eſſe ⁊ puerili ⁊ dicas plus amat
pr̄ meus fratrem: ⁊ ꝑmittit facere
quidvult. ꝙ ſi monuero me cōtra
ipſi⁹ iuſſionē ſtatim flagella inue
nio. Ieron. Gaude ſub flagellis ꝙ
tibi ſeruat̄ hereditas Illis ad tps
parcit: quos in eternū dānabit. non
timeas ꝗ flagellaris: ſed exheredita
ri. Aug⁹. O dn̄e deus hic vre. hic
ſeca vt in eternū parcas. Cū ergo
mittit tibi deus tribulacōes. pau
ꝑtatem. infirmitatē: ſcias ex dilcō
ne a deo ꝑ peccatis tuis: vt in futu
rum tibi parcere poſſit. Exemplū de
illo q̄ elegit poti⁹ tribus horis eſſe
in purgatorio ꝗ̄ trib⁹ annis infir
mari. re. dn̄ica xvi. poſt feſtum tri
nitatis in ſermone Obſecro vos.
Quintus panis eſt panis diuine
cōſolationis ſiue eterne dulcedis
quem ꝯteplatiui aliqn̄ ſentiunt:
qn̄ ſunt in ꝯtemplatione. Ps̄ Gu
ſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dn̄s.
Dicit aūt guſtate. ꝙ illa dulcedo ē
quedam preguſtatio eterne iocū
ditatis. Dn̄s facit ſicut auceps: q̄
facit accipitrem paruū guſtare de
carne auis: vt eum allicere poſſit
vt ad ſe auidius volet Et ſicut ven
ditores vini faciūt preguſtare: vt
eū alliciant. ſic de⁹ dat amicis ſuis
qui libenter ſe dāt deuotioni ⁊ ora
tioni quandā preguſtationē eter
ni gaudij: vt magis ⁊ magis alli
ciat. Hoc guſtauerat auguſtin⁹
qn̄ dicebat. Introducis me domi
ne aliqn̄ in affectū mentis intror
ſum: neſcio in quā dulcedinem: q̄
ſi ꝑficiatur in me: neſcio q̄d aliud

ſit vita eterna: ſi illa non eſt. De
hoc pane guſtauerūt ille bagutte
due q̄ ſedebant in quadā caſa in
carniſpriuio ꝛ aſſabant pullū in
cipientes loqui de deo tam dulcit̄
ꝙ neqꝫ eſurierunt: neqꝫ ſitierūt ne
qꝫ aliquid ſenſerunt: ſed in quodā
iubilo ſederunt ſic ꝑ totam q̄dra
geſimam vſqꝫ ad feſtum paſche.
Tunc venit quidā: ꝛ intrabat ca
ſam earuꝫ dicens. vt quid ſedetis
hic incluſe. Reſponderunt. ꝙ car
niſpriuium eſt. fugere voluimꝰ ſe
culi vanitates: que precipue iſto
tempore fiunt. Qui reſpondit. Er
ratis. exite ꝙ feſtum paſche eſt.
Rogemus dominum ꝛc̄.

Paratus conti nens ſermones de

tempore anni totius opus ꝑutile.
ꝑ me Conradum de Homburch
Colonie ciuem elaboratiſſime im
preſſum explicit feliciter.

Paratus continens ſermones
de ſanctis· incipit feliciter·
De ſancto Andrea.
Sermo primus·

PAratꝰ ſū
et non ſū
turbatus · vt cu
ſtodiam manda
ta tua·ps· Iſta verba poſſunt eſſe
beati andree in quibus rn̄det voca
tioni ſaluatoris q̄ vocauit eum de
mari cū fratre ſuo petro·di· Veni
te pꝰ me faciaȝ vos fieri piſcatores
hoim · Cui rn̄dit beatus andreas
di· Paratꝰ ſum· Notandū ꝙ btūs
Andreas patus fuerat dn̄o in tri
bus in quibꝫ ⁊ nos etiā debemꝰ eē
pati ſi poſt xp̄m ad regnū celorū
voluerimꝰ puenire· Nā ſicut dicit
math·xxv· Virgines q̄ pate erāt
intrauerūt cū ſponſo i·xp̄o ad nu
ptias: ⁊ q̄ non erant pate ſunt ex
cluſe· Primo pati eſſe debemus obe
diendo preceptis dn̄i· Ps̄ Paratꝰ
ſum ⁊ non ſū tur·vt cu·man·tua·
q·d· dn̄e deus patus ſū preceptis
tuis letanter ⁊ libenter ſine tribu
lacōe obedire ex dilcōe· Quidā enī
obediunt deo ſed coacte· ⁊ ſunt illi
q̄ ex timore obediunt ⁊ nō ex cari
tate· Sic obediuit pharao· Quoti
ens eū dn̄s flagellauit: totiens ei
obedire ꝓmiſit: ſed qn̄ plaga ceſſa
uit: obedire recuſauit vt dicitur ex
odi·vij·viij· ⁊·nono · ⁊ decimo· Sic
adhuc multi inueniunt qui ꝓmit
tunt ſe emendare qn̄ ſunt infirmi
vel in anguſtia poſiti: ſed qn̄ eua

dunt: tunc minime obediunt· Vn
de metriſta Demon languebat bo
nus monachus eſſe volebat Sed dū
conualuit manſit vt ante fuit· Nō ſic
debemꝰ obedire: ſed ex caritate debe
mus obedire· ſicut filij patri· non
ſicut ſerui dn̄o· Hec aūt obia dici
tur eſſe pata ſine ꝓtractione· Au
gꝰ· Verus obediens mandatū nō
ꝓcraſtinat: ſed parat aures audi
tui· linguā voci· oculos viſui · ma
nus operi· pedes itineri ⁊ ſe totum
intra ſe colligit vt mandatum pa
gat impantis· Sic obediuit beatꝰ
andreas vt legit̄ in euangelio ho
dierno Math·iiij· Ambulans ihe
ſus iuxta mare galilee vidit duos
fratres petꝝ ⁊ andreā retia mitte
tes in mare: ⁊ ait illis· Venite pꝰ
me faciā vos fieri piſcatores homi
num · Ac illi continuo relictis reti
bus ⁊ naui ſecuti ſunt eū· Miſtice
p mare mundꝰ intelligit̄· ꝙ ſicut
in mari ſunt multa pericula corpo
rum: ſic in mundo ſunt multa peri
la animaꝝ· De hoc mari vocat nos
dn̄s duplici vocacōe.ſ. exteriori p
predicacōem ⁊ voce interiori per in
ſpiracōem: qn̄ predicator ꝓnunci
at nobis verbū dei: tunc deꝰ loquit̄
p os eius· Vnde ait dn̄s math·x·
Non vos eſtis qui loqm̄ini ſed ſpi
ritus prīs veſtri qui loqtur in vob̄
i· ſpūſſanctus· Luc·xi· Beati q̄ au
diunt verbum dei: ⁊ cuſtodiunt il
lud· i· qui obediunt ei: ſed quidaꝫ
obturāt aures ad vocē predicato
ris: ſic aſpis ad vocē incantatoris
q̄ obturat vnam aureꝫ terra· reli
quā vero cauda obſtruit· p terrā

ſignificatur terrena ſubſtantia·ꝑ
caudã ſpes longioris vite. Hec duo
multos ſurdos faciunt ad vocem
predicatoris ſiue dei Talibꝰ mina
tur dñs yſa. lxv. Omnes in cede cor
ruetis ⁊ eterna morte moriemini:
ꝓ eo ꝙ vocaui vos ⁊ non obediſtis
mihi. Sc̄do vocat nos dñs ꝑ interi
orem inſpiracõem. Oſee. ij. Loqui
mini ad cor eius. Hoc ꝯtingit: qñ
immittit dominꝰ in cor hoïs aliq̃s
bonas cogitacões vꝫ ꝙ incipit co
gitare p̄ntis vite inſtabilitatẽ mũ
di falſitatem. mortis incertitudinẽ
peccatoꝝ ſuoꝝ ſpinoſitatẽ. inferni
acerbitatẽ. glorie immenſitatem
Hec eſt enim vox dñi inſpirantis
quã libenter audire debemꝰ. Ps.
Audiã quid loquat̃ in me dñiꝰ
deus Ipſe enim ſtat ad hoſtiũ por
te ⁊ pulſat. Apocal. iij. Ego ſto ad
hoſtiũ ⁊ pulſo: ſed multi ſunt qui
hanc vocẽ non audiũt. Prouer. i.
Vocaui vos ⁊ rẽuiſtis. deſpexiſtis
omne ꝯſiliũ. ego ꝙ̃ in interitu vr̃o
ridebo ⁊ gaudebo de damnacõne ve
ſtra. hoc eſt in die iudicij. tunc enĩ
gaudebit xp̄s ⁊ omnes ſancti eiꝰ
de damnacõe maloꝝ. Ps. Letabi
tur iuſtꝰ cum viderit vindictã. Nõ
ſic fecit beatꝰ andreas: ſed patus
ſemp dño obediuit. Unde legitur
poſt aſcenſionem dñi: diuiſis apo
ſtolis beatꝰ andreas apud ſiriaꝫ
Mathꝰ apud greciã predicauit.
Viri autẽ illi predicacõnem beati
mathei penitus reſpuentes oculos
eius eruerunt: ⁊ ipſũ incarcerãue
runt: poſt dies paucos eũ occidẽ
diſponẽtes. Interim miſit dñs an
gelum ſuũ ad beatũ andreã preci
piens vt ad beatũ matheuꝫ in gre
ciam iret. qui rñdit ſe patum eſſe
ſed viã neſcire. ⁊ iuſſit eũ angelus
ad mare ire ⁊ primã nauem quaꝫ
inueniret intrare. qui velocꝰ iſta
ꝯplens: ad predictaꝫ vrbem ange
lo duce ꝑuenit. ⁊ inuento carcere
apto ⁊ viſo matheo: fleuerunt am
bo ⁊ orauerunt: vt matheꝰ lumen
recipe mereret̃. Et audiuit dominꝰ
oröem eoꝝ ⁊ matheus illuĩatus
eſt. Tunc matheus inde receſſit an
drea ibi ꝑmanente. iudei aũt irati
de euaſione mathei: andream ap
prehenderunt. ⁊ ligatis pꝰ terguꝫ
manibꝰ ꝑ plateas crudeliter ꝑtra
xerunt. ⁊ cũ ſanguis eius efflueret
ꝓ eis dñm rogauit vt ſuis precibꝫ
ꝑplm ad fidem ꝯuerteret. ⁊ ſic p̄tꝫ
quõ beatꝰ andreas patus fuit do
mino obedire. Secundo debemꝰ eẽ
parati dño ſoli ſeruire pri. Re. vij
Preparate corda vr̃a deo: ⁊ ſeruite il
li ſoli. Mali autẽ volunt plus dñis
terrenis ſeruire: cum tñ dñs dicat
Math. vi. Nemo p̄t duobꝰ dñis
ſeruire. Seruiunt enĩ quidã dyabo
lo: vt ſunt ſupbi. qr ipſe eſt rex ſu
per omnes ſupbos. ſicut dic̄ Job
xli. Euidentiſſimũ ſignum reprobo
rum eſt ſupbia. Econtra hũilitas
electoꝝ. Quantũ quiſqꝫ hẽat in ſe:
aperte cognoſcit̃ ſub quo rege mi
litet. ⁊ iſti eijciuntur ꝓpter eoꝝ ſu
perbiam. ⁊ ſit eorum dñs lucifer.
Quidã enĩ ſeruiunt corpori ſuo ꝑ
gulam. Ro. xvi. Dño non ſeruiũt:
ſed ſuo ventri. ⁊ ipſi ſunt quoꝝ de
us venter eoꝝ ẽ. ſicut dr̃. Phil. iij

Sicut ſeruiunt diues epulo q̄ epu
labat quotidie ſplendide: ⁊ poſt
ea ad tantā famā ⁊ ſitim puenit
vt vnā guttam aque non h̄ret vt
di Lu. xvi. Quidā ſeruiunt volup
tati ſue. ſicut ſunt luxurioſi. Ro. vi
Exhibuiſtis membra vr̄a ſeruire
immundicie ⁊ luxurie Quidā ſer
uiunt diuitijs. ſicut auari de q̄b⁹
dicit domin⁹ math. vi. Nemo pōt
deo ⁊ mamone ſeruire. Mamon ē
dyabolus q̄ preeſt diuitijs. nō ꝙ
ipſe poſſet dare diuitias: ſed qn̄ ſi
bi dn̄s pmittit. ſed ꝙ ipē multos
hoīes p diuitias capit. Seruit aūt
diuitijs q̄ plus ſtudet quō diuiti
as ↄgreget: q̄ꝙ deo ſeruiat. Job.
viij. Qui facit pctm̄ ſeru⁹ eſt pcc̄i.
Criſo. Si non peccam⁹ liberi ſum⁹
ſed ſi ſemel operibꝰ dyaboli nos al
ligauerimus: ſerui eius ſumus. ij
Pe. ij. A quo q̄s ſuperat⁹ eſt: eius
ſuus eſt. Quibus his ſeruire nō de
bem⁹. ꝙ mala ſtipendia reddunt
Ro. vi. Stipendia peccati mors eſt
q. d. Qui ſeruit pctō: hēbit p ſtipē
dio eternā mortem. Debem⁹ ergo
nos ad hoc preparare: vt ſoli deo ſer
uiam⁹. Sic fecit beat⁹ andreas q̄
noluit adorare deos alienos: ſ; vnū
deum coluit ⁊ ipſum alijs predica
uit. Vnde legit cum eſſet in antio
chia predicauit xp̄m verū deū eſſe:
⁊ omnes alios deos eſſe demonia ⁊
illa eſſe ↄtemnenda ⁊ ſoli xp̄o eſſe
ſeruiendū ⁊ p predicacōem ſuam
multos ad fidem ↄuertit: ⁊ totam
terrā illam eccleſijs impleuit. Cū;
g̊ veniſſet ad ciuitatem patras: ⁊
audiſſet ꝙ egeas iudex criſtianos
ad ydola adorare cōpelleret: auda
cter ad eum dixit Quia tu iudex es
⁊ alios iudicas: iudicē; tuum q̄ in
celis eſt merito cognoſcere debes.
⁊ ydola ↄtemnere. ⁊ ſolū deum co
lere. Cui egeas inq̄t. Tu es andre
as q̄ falſā legem predicas. quam
romani principes exterminari iuſ
ſerūt. Cui andreas. xp̄s p noſtris
pccīs: non p ſuis ſponte ſuſtinuit
morte; crucis. Cui egeas. Iſta va
na tolle ⁊ tibi ↄſule meli⁹. fac qd
iubeo ⁊ ſacrifica dijs nr̄is. Cui an
dreas. Non adorabo deos ſed vnū;
deum colo ⁊ illi ſoli ſuio. ⁊ illi offe
ro oī die agnū immaculatū. q̄ cū;
ab oī pplo comeſtus fuerit: tn̄ in
teger ⁊ vnus pſeuerat. Ait egeas
Quō pōt hoc fieri? Andreas rn̄dit
Si diſcipul⁹ xp̄i eſſe volueris tunc
ſcire poteris. Et ait egeas. Ego per
tormenta exigā a te vt dicas mihi
⁊ iuſſit eum incarcerari. ⁊ ſic pat;
quō ipſe ſoli deo patus fuit obedi
re ⁊ ſeruire. Tercio debemus eſſe pa
ti p amore eius ſupplicia ⁊ morte;
ſuſtinere. De hoc dr̄. ij. macha. vij
Cum antioch⁹ cogeret iudeos con
tra legē facere: rn̄dit mater cum ſe
ptem filijs. pati ſum⁹ pti⁹ mori q̄
leges pr̄nas preuaricari Et paul⁹
actu. xxi. Non ſolū alligari: ſ; etia;
mori ſum patus p amore ihū xp̄i
Et petrus Lu. xxij. Dn̄e patus ſum
tecū in carcerem ⁊ in mortē ire. imo
xp̄s patus fuit p nobis mori. qn̄
iuit obuiam inimicis ſuis dicens
Quem q̄ritis? Rn̄derunt. Ihesū na
zarenū. Dixit eis. Ego ſum. ſi ergo
me queritis: ſinite hos abire. q. d.

Ego ſum patus mori. Sic ⁊ nos de
bemus eſſe pati. Hoc mō pat̄us
fuit beat⁹ andreas. Vnde legitur.
cum eū iudex eduxiſſet de carcere ⁊
ei mortē minaret̄ ſi non adoraret
ydola: viriliter ei ṙńt. Quicq̄d vide
tur tibi in ſupplicijs maius excogi
ta. tanto em̄ acceptabilior ero regi
quanto ꝓ noīe eius in tormentis
ſum ↄſtantior. Tunc fecit eū nudū
ad columnā ligari ⁊ a. xij. viris fla
gellari: ⁊ poſtea iuſſit eū ad crucē
duci. Cumq̄ȝ duceret̄ ad crucem: fa
ctus eſt ↄcurſus populoꝝ claman
tium ⁊ dicentiū. Innocens iſte hō
ſine cā damnatur: ⁊ rogauit eos
andreas ne paſſionē eius impedi
rent. Videns aūt andreas crucem
a longe ſalutauit eā dicens Salue
crux ſpecioſa que p ſanguinē iħu
xp̄i qui de corpe ſuo in te fluxit de
dicata es. ſecurus ⁊ gaudens ad te
venio vt ⁊ tu exultanter accipias
me diſcipulū eius qui in te pepen
dit. ſ. mgr̄ meus iheſus xp̄s. hec ⁊
ſimilia dicēs dedit ſe crucifixorib⁹
ſuis: tradens eis veſtimenta ſua.
Tunc ſuſpenderūt eum funibus in
cruce: in qua biduo viuēs predica
uit: ⁊ viginti milia hoīm ad fidem
ↄuertit. ⁊ minabat̄ populus q̄ iu
dicē occidere vellent: niſi eū depone
ret. Et cū vellet eū egeas deponere
rn̄dit andreas. Vt q̄d veniſti ege
a. Si ꝓpter pniam: ipſam ↄſeque
ris. ſi autem vt me deponas: ſcias
q̄ viu⁹ non deſcendam Jam enī vi
deo regem meū iheſum xp̄um. Cū
q̄ȝ vellent eū deponere: brachia eo
rum ſtupida reddebantur. Tunc
orauit andreas dicēns Non pmit
te me de cruce dn̄e viuum deſcēdere
ſed ↄmenda terre corp⁹ meū ⁊ ani
mam meā recipe ad te fontē viuū
indeficiētis gaudij Et ſtatim circū
fulſit eū ſplendor de celo p dimidi
am horā vt nullus eū videret ⁊ abſ
cedente luce tradidit ſpūm. Maxi
milla vero vxor egee corp⁹ eius ſe
peliuit: ⁊ ipſe egeas rapt⁹ a demo
nio coram oībus expirauit.

De eodem. F. ij.

Relictis retib⁹
ſecuti ſunt eū. ſ. xp̄m. Ma.
iiij. In p̄nti euāgelio docemur ex
beatoꝝ apl'orum petri ⁊ andree ex
emplo quō ad vitam eternā debe
amus puenire ⁊ xp̄m ſequi. ſic ipſi
ſecuti ſunt eundē. Sciendū autē q̄
xp̄m ſequi debemus in trib⁹ ſi ad vi
tam eternā voluerimus puenire. ſ.
in voluntaria pauptate. in effectu
oſa pietate. ⁊ in perfecta caritate.
Primo dico debem⁹ eum ſeq̄ in vo
luntaria pauptate. Xp̄s enī pau
per fuit oībus dieb⁹ vite ſue. ſicut
ipſe teſtatur per ꝓphetam dicens
Paup ſum ego: ⁊ in laborib⁹ a iu
uentute mea. paup fuit in ingreſ
ſu. in ꝓgreſſu. ⁊ in egreſſu. In in
greſſu in mundū adeo paup fuit:
q̄ non hēbat domū in qua naſce
retur: ſed natus eſt in diuerſorio
vbi ↄmunis via ptrāſibat. Beda
Naſcitur xp̄s non in impatoris do
mo: ſȝ in diuerſorio ⁊ in communi
via q̄ p incarnacōm ſuā facta eſt

ñobis via qua nos ad celeſtem pa
triam reduceret. Item adeo paup
fuit ꝙ lectulũ non habuit: ſed in
preſepio eſt reclinatus. Lu. ij. Re
clinauerunt eũ in preſepio. qꝛ nõ
erat ei locus in diuerſorio. Beda.
Diuerſis a viliſſimis anguſtijs cõ
tinetur cui celũ ſedes eſt vt nos ad
regni gaudia duceret. Item adeo
pauper fuit ꝙ vilibꝫ pannis inuo
lutus eſt. Beda. Qui totũ mundũ
varijs veſtit veſtibꝰ ornatis. pan
nis vilibꝫ inuoluit: vt nos ſtolam
primã. ſ. innocentiã perditam reci
pere valeamus Itẽ paup fuit in ꝓ
greſſu. Nã in oi vita ſua adeo pau
per fuit: ꝙ nunq̃ ꝓpriam domum:
aut redditus vel aliq̃ bona tempo
ralia legit̃ habuiſſe Cum enim de
buit ſolu ere cenſũ ſuũ ceſari: non
habuit denarium: ſed miſſo petro
ad mare: p̃cepit ei vt de ore piſcis
denariũ reciperet ⁊ cenſũ ceſari da
ret vt legit̃ math. xvij. Noluit em̃
diues eſſe ſed paup. nam quodã
tpe volebant eum facere regẽ: no
luit ſed fugit ab eis. vt di Jo. vi.
Criſo. Xp̃us fugit cum eũ regem
facere vellent erudiens nos huma
nas creaturas fugere dignitates.
⁊ in ſeculo humiliari: vt in futuro
poſſimus exaltari. Itez in egreſſu
de mundo adeo paup fuit: ꝙ non
habebat vbi caput ſuum reclina
ret Math. viij. Vulpes foueãs ha
bent: ⁊ volucres celi nidos. filiꝰ aũt
hoĩs ⁊c̃. Item adeo pauper fuit: ꝙ
nõ habuit quo ſe tegeret. Job. i.
Nudꝰ egreſſus ſum de vtero matꝛs
mee: ⁊ nudus reuertar illuc. Iſto

modo p voluntariã paupertatem
ſecutꝰ eſt andreas xp̃um. qꝛ ſtatĩ
cum eũ vocaret de mari: relictis oĩ
bus ſecutꝰ eſt eum Et licet pauca
fuerunt q̃ reliquerat tñ voluntatẽ
hñdi reliquit. q̃ſi omnia bona hꝰ
mundi habuiſſet: ſine dubio q̃ſi
ſtercora ꝯtempſiſſet. Iſta eſt via
quã docuit veniendi ad vitaꝫ eter
nam Vnde legit̃ math. xix. Adole
ſcens quidã dixit ad iheſum Magr̃
quid faciã vt vitam eternã poſſide
am. Rñt iheſus. Si vis ad vitam
ingredi: ſerua mãdata Ac ille. hec
oĩa cuſtodiui a iuuentute mea q̃d
adhuc m̃ deeſt. Ait illi iheſus. Si
vis ꝑfectus eſſe vade ⁊ vende oĩa q̃
habes ⁊ da pauperibꝰ: ⁊ hebis lo
cum in celo ⁊ veni ⁊ ſequere me. ſ. in
voluntaria pauptate. Secdo debes
ſequi xp̃m in cordis pietate ſiue ĩ
mia. Sciendũ aũt ꝙ duo ſunt ope
ra mĩe que deo multũ placent que
xp̃s in ſe habuit. ſ. cordis ꝯpaſſio
⁊ iniuriaꝝ remiſſio. De cordis cõ
paſſione dicit̃ Job. xxx. Flebam
quondã ſup eo q̃ afflictus erat: et
cõpatiebat̃ anima mea pauperi.
Gre. Exteriora largit̃ do rem extra
ſe prebet. qui aũt fletũ tribuit ꝓxi
mo ſuo: aliq̃d de ſeipſo dat Hanc
cõpaſſionem xp̃us habuit: q̃n vi
dit mariam magdalenã flentem:
fleuit cũ ea ex ꝯpaſſione. vt dicit̃
Joh. xi Item preuidens deſtructio
nem ciuitatis iheruſalem: ꝯpatie
bat̃ ei flens ſup eam vt di Lu. xix.
In his ergo ſeq̃batur ſanctus an
dreas iheſum. Legit̃ enim de eo ꝙ
quidã venit ad eũ dicens Dñe. lxx

annis peccator luxurioſus fui: ⁊ q̄
tienſcūq; me abſtinere ꝓpoſui: ſp
pter malam cogitationem victus:
redeo ad opus ſolitum. nunc aūt
rogo vt ores deum ꝑ me. Quod au
diens btūs Andreas: amariſſime
flere cepit. ⁊ orauit deū a tercia ho
ra vſq; ad horam nonā cum lacri
mis ꝑ eo. ⁊ ſurgens dixit. Non co
medā neq; bibam: donec ſciam ꝙ
dominꝰ miſerebitur iſtius. Cumq;
dies quinq; ieiunaſſet: ⁊ orādo fle
uiſſet venit vox ad eum dicens. ex
auditus es ꝑ ſene: ſed ſicut tu pro
ſene te ieiunijs afflixiſti: ſic ⁊ ipſe
ſe affligat. ⁊ ſic fecit ⁊ ſaluatꝰ eſt.
Item ptꝫ eius ꝯpaſſio in hoc ꝙ cū
egeas diuerſas penas ſibi minarē
tur ſi non ſacrificaret dijs. Ridit
Omnes cruciatꝰ non timeo ⁊ non
ꝯturbor de mea paſſione: ſed ꝯtri
ſtor de tua dānatione. Item cuꝫ de
ciuitate quadā ſeptem demones
fugaſſet: q̄ in ſpecie canum c m mi
bus videntibꝰ recedebant. Et cum
ipſe ad ꝓximam ciuitatem veniꝛ
inuenit ibi pueꝝ ab eiſdē canib
occiſum. ⁊ parentes eius plange
bant eum ⁊ plorabāt. ſtatim ipē
compatiebatꝛ. ⁊ plorans cum eis
dixit Quid dabitis mihi: ſi ſuſcita
uero filium veſtrum. Pater ait.
Nihil cariꝰ poſſideo preter ipſum.
⁊ ergo ipſum tibi do. Et orante eo
puer ſurrexit ⁊ adheſit ei. Eſt etiā
aliud opꝰ miſericordie in quo cri
ſtum ſequi debemus. ſ. in iniuriaruꝫ
dimiſſione. Hoc habuit xp̄s. Nā
ipſe ꝑ ſuis crucifixoribꝰ orauit pa
trem ſuū dicens. Pater dimitte il
lis. qꝛ neſciunt quid faciunt Hoc
etiam docuit xp̄us: qn̄ dixit illud
Lu. vi. Dimittite ⁊ dimittetꝛ vobis.
Augꝰ Multa ſunt genera elemoſi
naꝝ que facimus vt nobis pecca
ta dimittantꝛ. Sed inter oīa nihil
eſt maius ꝙ cum ex corde dimitti
mus qd in nos quiſq; peccauit. In
illo etiā beatus andreas ſecutus ē
xp̄m. Vnde de eo legitꝛ. cum in anti
ochia predicaret: apprehēderunt
eum iudei. ⁊ ligatis poſt tergum
manibꝰ pertraxerunt eum crudeli
ter tanꝙ latronē per plateas ciui
tatis: ita vt ſanguis eius de corpe
flueret. Ipſe autē orauit dominuꝫ
ꝑ eis: ⁊ cū oronibus ſuis eos ad fi
dem ꝯuertit. Itē cum egeas eū fla
gellari feciſſet ⁊ cruci appendiſſet
⁊ ibidem viuꝰ biduo predicaſſet:
⁊ cum turba minaretꝛ egee mortē
ni ſi eum deponeret: ⁊ cum veniret:
⁊ euꝫ deponere vellet: ait. Egea. ad
quid veniſti? Si veniſti ꝑ penitētia
ipſam ꝯſequeris. Ecce ꝙ paratus
fuit dimittere illi q̄ eum crucifixit.
Tercio debemꝰ ſequi xp̄m in perfe
cta caritate. magnā enim caritatē
xp̄us habuit: q̄ pro noſtra ſalute
homo factus eſt: vt ad vitam voca
ret. Lu. xix. Venit filius hominis
querere ⁊ ſaluū facere qd perierat
ſ. genꝰ humanuꝫ. Vnde circuiuit
caſtella. ciuitates. et villas predi
cans viam ſalutis. In hoc ſecutus
eſt beatus andreas. qꝛ ipſe q̄rens
ſalutē hoim ex caritate: circuibat
diuerſas ꝓuincias ⁊ ciuitates: ꝑ
dicans viam ſalutis ⁊ multos ad
fidem ꝯuertit. nam tante doctrine

erat ꝙ multi ex longinquis ꝑtibꝰ
ꝗſiuerunt eū. Quodā tpe quadra
gintaviri nauigio ad eum ꝑrexe
runt vt eius doctrinā audirēt ⁊ in
formarent̄ quō ad eternam vitam
ꝑuenirent. Dyabolus eīn qui ſalu
ti hoīm multū īſidiat̄: tempeſta
tem in mari ↄmouit ⁊ omnes ſūt
ſubmerſi. Cum aūt corpa eoꝝ ad
litus ad beatū andream delata fu
iſſent: ipſe eos omnes reſuſcitauit
Multi etiā ad eius predicacōnem
relictis omnibꝰ bonis ⁊ amicis ſe
cuti ſunt eū. Legit̄ eīn ꝙ quidam
adoleſcens ꝓpter eius ſanctam do
ctrinam relictis oībus bonis ſuis
⁊ pntibus ſibi adheſit. Parentes
autem pueri volentes incendere do
mum in q̄ beatus andreas erat cū
puero. Cumq̄ iam flāma in altū
tenderet puer accepta ampulla cū
aqua ſup ignem ſparſit ⁊ ignem
extinxit. Cūq̄ erigerent ſcalas vt
ad eū aſcenderent: ſtatim ceci facti
ſunt vt ſcalas penitꝰ non viderent.
Tunc quidā clamauit. in vanū la
boratis. dn̄s pugnat ꝓ eis. Multi
hec videntes dn̄o crediderūt: ⁊ ba
ptiſati ſunt. In hoc apparuit cari
tas quā habuit ad ꝓximum pro
cuius ſalute tam fidelit̄ laborauit
Caritas aūt quā habuit ad deū:
patuit in hoc ꝙ ſe mori ꝓ eo expo
nebat. Jo. xv. Maiorē caritatē ne
mo hꝫ: vt aīmam ſuam q̄s ponat
ꝓ amicis ſuis. ſicut btūs andreas
ꝓ amico ſuo xp̄o vitam ſuā poſuit
req̄. in precedenti ſer. de eius paſſi
one. Scūm iſtum libenter debemꝰ
venerari. ꝙ pōt nos a temptacōni

bus liberare: ⁊ in nc̄itatibus ſbue
nire. Unde legit̄ de quodam ep̄o q̄
beatum andreā in ſpeciali reueren
tia habuit: cui apparuit dyabolus
in ſpecie humana ad eum decipiē
dū. tota calliditate ſe ↄtulit ſeq̄ in
formā mulieris pulcherrime trāſ
formauit. Venit ergo ad palaci
um ep̄i aſſerens ſe velle confiteri ei
dem: mandat ep̄s vt ſuo penitētia
rio ↄfiteat̄: cui plenitudinē tradi
derat poteſtatis. Renūciat illa di
cens ꝙ nulli hoīm niſi ep̄o ſecreta
ſue ↄſcientie reuelaret. Sicq̄ victꝰ
ep̄s eam ad ſe venire precepit Cui
illa. Obſecro mi dn̄e miſerere mei
Ego eīn in annis puellaribꝰ ↄſti
tuta ⁊ a puericia delicate nutrita.
necnon ⁊ regia ſtirpe ꝓgenita huc
in ꝑegrino habitu ſola veni. Nā
pr̄ meus vtiq̄ rex valde potens cui
dam magno principi me volebat
in coniugium ſociare. Cui reſpondi
ꝙ omnem thoꝝ abominarer ma
terialem. ꝙ virginitatem meā cri
ſto in perpetuo dedicaui ⁊ ideo nū
ꝗ̄ poſſum in carnalē copulam cō
ſentire. Demq̄ ſic turbata: oporte
bat me aut eius voto obedire. aut
certe diuerſa ſubire ſupplicia late
ter fugam inij: magis eligens ex
ulare ꝗ̄ ſponſo meo fidem confrin
gere. Audiens mire ſanctitatis ve
ſtre preconium: ſub alas veſtre ꝓ
tectionis confugi ſperans me apd̄
vos locū reperire quietis vbi poſ
ſum contemplacōnis capere ſecre
ta ſilentia. preſentiſq̄ vite vitare
naufragia ⁊ ꝑturbationes mun
di fugere. Admirans in ea epiſco

pus nobilitatem generis. pulcħ
tudinem coꝛpís. tam immenſū fere
uoꝛē. ⁊ tante eloquentie venuſtatē
placida ac benigna voce ait. Iſto
ſecura filia: ne formides. qꝛ ille ob
cuius amoꝛē nubere ꝯtempſiſti: ti
bi in pñti cumulū gratie: ⁊ in futu
ro plenitudinē glorie largiet᷑. ſed
⁊ ego ſeruꝰ eius me ⁊ mea tibi of
fero. eligas ꝫ vbi tibi placuerit mā
ſionē. volo aūt vt hodie mecū prā
dere debeas. Cui illa. Noli inq̄t pa
ter de hac re me rogare ne foꝛte ex
hoc aliq̄ mali ſuſpicio ꝓueniret ⁊
nitoꝛ fame tue denigracōnem ali
quā pateretur. Ad quā ep̄s dixit
Plures enī erimus ⁊ non ſoli ⁊ iō
nullū male ſuſpitionis ſcrupuluꝫ
in aliquo poſſe generari. Veniē
tes itaqꝫ ad menſam: ep̄s ⁊ illa ex
oppoſito ꝯſederunt: ceteris reſiden
tibus hincinde. Intenditqꝫ in eaꝫ
crebro ep̄s. eiuſqꝫ faciē non deſiſt
intueri ⁊ pulchritudinē ammirat᷑
Sicqꝫ dum oculus figitur: animꝰ
ſauciatur. ⁊ dum eius faciem non
deſiſt intueri: antiquus hoſtis gra
ui iaculo coꝛ eius vulnerauit. ⁊ ip
ſe dyabolus pulchritudinem ſuā
cepit magis ac magis augere. iā
qꝫ epiſcopus ꝓximꝰ erat aſſenſui:
vt eam de illicito opere attempta
ret: quando poſſibilitas ſe offerreꝫ
Tunc ſubito peregrinus quidam
venit ad hoſtiū crebris ictibus ⁊
magnis clamoꝛibꝰ ſibi poſtulanſ
aperiri. Cumqꝫ ſibi aperire nollent
⁊ ille clamoꝛibus ⁊ ictibus nimis
fieret eis impoꝛtunus. Interroga
bat epiſcopus mulierem ſi ingreſ
ſum illius hominis peregrini acce
ptaret. Cui illa dixit. Proponatur
ſibi aliqua queſtio ſatis grauis:
quam ſi enodare ſciuerit: intromit
tatur. ſi autem neſcierit: tanq̄ꝫ in
ſciuſ ⁊ indignus ab epiſcopi pre
ſentia repellatur. Fauent oēs ſe
tentie eius ⁊ quis ſufficiens eſſet
ꝓponere queſtionem ſciſcitantur
Cumqꝫ nullꝰ ſufficiens inueniret᷑
ep̄s dixit. Quis enī noſtrū tam ſuf
ficiens eſt q̄ꝫ tu o domina: que cete
ros nos in eloquentia precedis. et
ſapientia nobis oībus amplius
rutilas. Tu igit᷑ hanc ꝓpone que
ſtionē. Tunc illa dixit. Interroge
tur quod eſt maius miraculū qđ
deus vnq̄ꝫ in parua re fecerit Inter
rogatus de hoc peregrinus ꝑ nun
cium dixit. Diuerſitas ⁊ excellētia
facieruꝫ. inter tot enim hoīes qui
fuerunt ab inicio mundi vſqꝫ in fi
nem futuri ſeculi: duo reperiri nō
poſſent quoꝝ facies ꝑ oīa ſimiles
eſſent. In ipſa qꝫ tā minima facie
deus oēs ſenſus coꝛpis colloca
uit. Audientes omnes eius ſ̄ſio
nem admirantes dixerunt. vera ⁊
optima ſolutio eſt q̄ſtionis. Tūc
mulier ait. Proponat᷑ ſibi alia q̄
ſtio grauioꝛ in q̄ meliꝰ eius ſapiē
tiā poſſimꝰ experiri. Querat᷑ ab eo
vbi terra ſit altioꝛ oī celo. percuncta
tus de hoc ꝑegrinꝰ ait. in celo em
pirreo vbi eſt coꝛpus xp̄i. Coꝛpꝰ
enī xp̄i qđ eſt altius oī celo eſt de
noſtra carne formatū. Porro coꝛ
pus noſtrum quedā terrena ſub
ſtantia eſt. Cum ģ coꝛpus xp̄i ſu
ꝑ omēs celos ſit ⁊ de nrā carne oī

gine̅ duxerit caro au̅t nr̄a de terra
ſit ꝯdita· co̅ſtat ꝙ vbi corp⁹ xp̄i re
ſidet ibi ꝑculdubio t̄ra altior celo
manet· Refert nu̅ci⁹ que vi̅dit pe
grin⁹ ⁊ ecce om̄s viſione̅ ei⁹ mira
biliter ꝓbant ⁊ mag̃fice e⁹ ſapiā
laudāt· Tunc iterū illa dixit fiat ei
tercio q̄ſtio g̃uiſſiā ⁊ occulta ⁊ ad
ſoluendū difficil̄ ⁊ obſcura vt ſic
eius ſapia tercio ꝯprobet̄ ⁊ dign⁹
ſit vt ad menſā epi admittat̄· Que
ratur ḡ ab eo q̄ntū ſpaciū ſit a ter
ra vſqꝫ in celū. Req̄ſitus de hoc pe
grin⁹ nu̅cio dixit· vade ad eum q̄
te miſit ad me ⁊ de hoc inq̄re eū di
ligēti⁹· ipſe meli⁹ hoc me nouit ⁊
ideo de hoc tibi meli⁹ r̄n̄debit. Nā
ipē iſtud ſpaciū menſurauit cū de
celo in abiſſuʒ cecidit· ego au̅t nū
q̄ꝫ de celo cecidi ⁊ ideo nunq̄ꝫ iſtud
ſpaciuʒ taliter me̅ſuraui· non em̄
eſt mulier: ſꝫ dyabolus q̄ ſe poſuit
in ſimilitudine̅ mulieris· Audiens
hec nu̅cius vehementer expauit ⁊ ea
q̄ audierat corā om̄ibus recitauit
Mirantib⁹ itaqꝫ oīb⁹ ⁊ ſtupentib⁹
antiqu⁹ hoſtis de medio eorū euā
nuit· Ep̄s autēʒ ad ſe rediēs· ama
re redarguit ſeipſuʒ ⁊ de ꝑpetrata
culpa lamētabilit̄ dep̄cabat̄ miſit
qꝫ nu̅ciū vt pegrin⁹ introduceret̄:
ſꝫ neq̄q̄ꝫ ampli⁹ inueniet̄ tunc ep̄s
ꝑpl'm ꝯuocauit ⁊ eis euidēter expo
ſuit ordinem geſte rei· p̄cepitqꝫ vt
om̄s ieiunijs ⁊ orōnib⁹ inſiſterēt
ſi forte dn̄s reuelare alicui dig̃ret̄
q̄ſnam pegrin⁹ ille fuerit q̄ euʒ a
tanto piculo liberauit· Reuelatuʒ
eſt illa nocte epō q̄ btūs andreas
fuerat qui ꝑ liberatōne ipſi⁹ ſe po

ſuit in h̄itu peregrini· Cepit ergo
ep̄s in deuocōne beati andree ma
gis creſcere ac eū in reuerētia pl⁹
h̄ere· Aliud exēplū. Cumqꝫ p̄poſit⁹
cuiuſdā ciuitatis agrū ſācti ādree
abſtuliſſet ⁊ ob hoc g̃uiſſimis fe
brib⁹ orante epō corrupt⁹ fuiſſet
Ille ep̄m rogauit vt ꝑ ſe oraret ⁊
agrū ſibi redderet Sꝫ cū orante epō
ſanitatē recepiſſet agrū iterū vſur
pauit· tunc ep̄s orōi ſe dedit ⁊ oēs
lampades eccē fregit dicens· Hic
lumen nō accēdetur donec dn̄s de
ſuo inimico vindicetur ⁊ eccā q̄d ami
ſit recuperet: ⁊ ecce p̄poſitus grauiſ
ſimis febrib⁹ iterū laborauit· miſitqꝫ
ꝑ nu̅cios epō vt ꝑ ſe oraret ⁊ agrū
ſuū ⁊ alium ſibi ſimilem redderet·
Cui cum ep̄us r̄nderet Jam ſemel
oraui ⁊ exaudiuit me de⁹: ſꝫ alterā
vice non faciā: q̄r te ſcio non velle
reſtituere agrū Tunc p̄poſit⁹ ſe ad
ep̄m portare fecit ⁊ vt eccām intra
ret ad orādum coegit· Ep̄s dum
eccām ingredit̄ ille p̄poſit⁹ ſubito
morit̄ ⁊ ager eccleſie reſtituit̄.

De ſancto nicolao F·iij

Ecce ſacerdos
magn⁹ qui in diebus ſuis
placuit deo ⁊ inuentus eſt iuſtus.
Sic canit eccleſia ⁊ origialiter tra
hit̄ ex verbis ſalomonis· Ecc̄i· xlii
ij· In verbis ꝓpoſitis ꝯmēdat̄ beatus
nicola⁹ ꝑ ſpūſcūm a ſāctitate vite
q̄r in vita ſe ſoluʒ h̄uit vt placeret
deo ⁊ iō cū deo meruit eternā vitaʒ
poſſidere· Ipſum ergo imitari debe

mus ſi ad eandē vitam puenire vo
luerim⁹ in quā nullus pt puenire
niſi ſol⁹ ille qui facit volūtatē patris
qui in celis eſt. Sciendū autem q
multa ſunt que deo placēt ſiue di
uine volūtati que habere debemus
in nobis: vt ad regnū celorum p
ueniam⁹. Primū eſt mūdicia ſiue
caſtitas vn̄ p. Theſſ. iiij. Hec eſt
voluntas dei ſanctificatio veſtra et
mūdicia. ſanct⁹ enī mūdus dicit
Bern̄. ad quādam virginem ait.
Audi cui placeas. ama vnde place
as. de⁹ eſt cui placeas. mūdicia ē
vn̄ placeas. ama ergo mundiciā
ob q amaberis. ama cōfeſſiōem
ob quā mūdaberis. De illo dicit
puer. xxij. Qui diligit cordis mun
diciā habebit regem amicū. ſ. cele
ſtem. Math. v. Beati mūdo corde
qm̄ ipſi deū videbūt. vnde apoſto
lus Hebr. ij. Sequimini ſanctimoniā
et mūdiciam ſine qua nemo vide
bit deum. Ergo legitur iohes euā
geliſta ſup oms aplos placuiſſe
deo. Hāc virtutē. ſ. mūdiciam ha
buit btūs nicolaus et ideo placuit
deo et amicus dei ē appellatus. Q
tum autē mūdiciam et caſtitatē di
lexit. patet de virginibus quas a
ſtupro liberauit. Legitur enī q q
dam conciuis ſu⁹ tres filias ſuas
pter inopiam ſuā lupanari tra
dere voluit. qd intelligens beatus
nicolaus quādā maſſam auri pā
no inuolutam in domū eius nocte
p feneſtram clam piecit et receſſit.
quā ille mane inueniēs gratias
egit deo et vnam filiam deſpōſauit.
et ſimiliter factum eſt cum ſecūda

Cumq; beatus nicola⁹ tertio aurū
piecit et effugeret. ille cucurrit p⁹
eum volens ſcire quis eſſet. Cumq;
eum cognoſceret ad pedes eius ſe
proiecit volens eum oſculari. qd
ille non pmittens. rogauit eū q
qdiu viueret nulli reuelaret: et ſic
illas puellas impollutas deſpōſa
ri curauit. In hoc patz q caſtitatē
et mūdiciam dilexit: et ideo deo pla
cuit. Secūdum qd placet deo et ho
minib⁹ eſt humilitas Judith. ix.
Domine humiliū et manſuetorū
tibi placuit depcatio. Item nihil
eſt qd nos deo tā caros faciat q
ſi vita ſum⁹ magni. humilitate ſi
mus infi mi. Bern. In alto non
altum ſape: ſ; humilib⁹ conſenti
re nichil deo carius. nihil homini
bus rarius eſt qm̄ magnū humi
lem eſſe in abiectōne magnorum
magna prorſus et rara virtus eſt
humilitas honorata. Adeo placet
deo humilitas q ſine ea deo nulla
virtus placebit. Bern̄. Sine hūili
tate certe nobis bona nō ſunt nec
deo placēt. tanta ei eſt virtus hūi
litatis vt ſine eius obtētu non ſit
virtus. pter hanc virtutē legitur
maria ſuper omnia deo placuiſſe.
Bern̄. Sine hūilitate audeo dicere
nec virgitas deo placuiſſet. vn̄ ip
ſa gloriat de hoc Luce. p. Reſpexit
humili. ancil. ſue. pter hoc etiā
ſaul deo placuit q ipm regē facie
bat. p. Re. xv. Nōne cū puul⁹ eſſes
in oculis tuis. fact⁹ es caput in tri
bubus iſrahel. Iſtam virtutē eti
am habuit beatus nicola⁹. et ideo
placuit deo vt ipſum epm faceret.

Hũilitas ſua patuit in hoc: q cũ
eſſet de nobili ꝓſapia ortus mor
tuis pentib⁹ omnes diuitias pau
perib⁹ diſtribuit cogitãs quõ tan
tarũ diuitiarũ copiam ad laudem
dei non ad humanã diſpenſaret.
a eleẽoſinas quas faciebat occul
te faciebat ne ab hoibus laudaẽ
tur. pagebat elemoſinas. ſicut in
auro legitur q̃d de nocte ꝓiecit in
feneſtrã a illũ rogauit q̃ dũ viue
ret nõ reuelaret Itẽ in hoc q in no
ctibus ecc̃as frequentabat: vt va
nam gloriã vitaret. ꝓpter hanc igi
tur humilitatẽ ita deo placuit q
ipſum in epm̃ exaltauit. Defũcto
enim epõ mirree ciuitatis. cõuene
rũt multi epi. illi eccleſie de epõ ꝓ
uiſuri. Inter quos vn⁹ erat mg̃ne
autoritatis qui alijs conſuluit vt
orõibus a ieiunijs inſiſterent vt
domin⁹ eis epm̃ ꝓuideret Nocte il
la venit ad eum vox de celo dicens
q hora matutinali ante fores ecc̃
iret a quẽ primo inueniret cuius
nomẽ nicola⁹ eſſet in epm̃ ↄſecra
ret. Cũq; hoc alijs epis narraſſet
a omẽs orõnib⁹ inſiſterent a ipſe
pre forib⁹ eccĩe excubaret. ecce ſic
ſolitus erãt hora matutinali ante
om̃s nicola⁹ veniebat. quem eps
apprehẽdens quo nomine vocarẽ
interrogabat. Cũq; diceret ſe vocari
nicolaũ ipm̃ in eccãm ducentes li
cet plurimũ renitentẽ in cathedra
collocauerũt Ipſe autẽ eandẽ hu
militatẽ quã pri⁹ habuit ſeruãs
in orõib⁹ elemoſinis a ieiunijs aſ
ſidu⁹ erat. ſic patet q̃ tũ hũilitas
placet deo Tertiũ q̃d in homie deo
placet eſt pfecta fides vnde Lcã. p̃.
Bñplacitũ eſt deo fides. ad Heb.
xi. ſine fide impoſſibile eſt deo pla
cere. Attendãt illi qui credũt incã
tationibus auium a alijs truffis.
Iſti adorãt deos alienos a hoc eſt
cõtra primũ a maximũ mandatũ
inter õnia mãdata que deus ꝓhi
buit. nõ adorabis deos alienos. q
nõ debes ponere in creatura ſpem
tuam: ſ; in ſolũ deum. om̃s qui ta
libus credũt non habẽt pfectam
fidem a eorũ opa deo non placẽt.
Aug⁹ Sine fide õnis labor homis
vacu⁹ eſt. tale quippe eſt vt ſine fi
de vera quiſq; deo velit placẽ. qua
le ſi quis tendẽs ad patriã in qua
ſcit ſe bene victur; relinquit itine
ris rectitudinem a improuidus ſe
ctetur errorẽ quo non ad beatam
vitam perueniat: ſed in p̃ſentiu; ca
dit. vbi non gaudiu; peruẽti de
tur: ſ; pena cadenti interi⁹ refertur
Greg⁹. Sicut rami ſine virtute ra
dicum areſcũt. Ita quelibet opera
videntur nulla eſſe ſi a fidei ſolitu
dine diſiungãtur. Fidem verã in
deum habuit beatus nicolaus q̃d
pat; in hoc: q ydola a templa de
orũ deſtruxit. Quoddã enim tem
plum erãt in honore dyane cõſtru
ctum quã gentiles deam maris eſ
ſe putabãt a in mari inuocare ſole
bant hoc deſtruxit beatus nicola⁹
Inuidens ei dyabol⁹ apparuit qui
buſdã nautis in mari volentibus
nauigare ad ſanctũ nicolaũ ſub
formã mulieris ſedens in pua na
ui a dixit ad eos. libẽter vellẽ vobi
ſcũ ad ſcm̃ nicolaũ: ſ; nequeo ſo

go ēgo voſ vt hoc vas olei illuc de
ducatis: ⁊ parietes domꝰ eius cuꝫ
hoc oleo liniatis ⁊ ſic euanuit. Et
ſtatim cernūt aliam nauiculaꝫ cū
multis honeſtis pſonis int̄ quas
fuit vnus ſimilis beato nicolao ⁊
dixit. Heu quid locuta eſt vobis
mulier illa ⁊ quid dederat vobis.
Illi autem cūcta p ordineꝫ narra
uerūt. Quibꝰ ille. hec eſt impudi
ca dyana ⁊ vt me verum dicere cō
probetis oleum iſtud in mare pij
cite. Quibus proijcientibꝰ ingens
ignis in mari accendit ⁊ cōtra na
turā diucius in mari ardere cōſpi
citur. Venientes igitur ad beatū ni
colaū aiebant. Vere tu es ille qui
nobis in mari apparuiſti ⁊ a dya
boli inſidijs liberaſti. Et qꝛ ipē ydo
lū illud ad honoreꝫ dei deſtruxit
qd gentiles in mari pro dea inuo
cābant. ideo deꝰ in hoc euꝫ honora
uit vt omnibꝰ qui eum in mari in
uocarent ſubuenire poſſet. Nam
quadā die cum quidam naute pe
riclitarētur ita cuꝫ lacrimis oraue
rūt. Nicolae famule dei ſi vera ſunt
que de te audiuimꝰ nūc ea expia
mur. Mox quidā in eius ſpecie af
fuit dicens ecce aſſuꝫ vocaſtis enī
me: ⁊ cepit eos in antennis alijſ
qꝫ inſtrumētis nauis adiuuare ⁊
ſtatim ceſſauit tempeſtas. Cū au
tem ad eiꝰ eccleſiā veniſſent queꝫ
nunꝙ viderant ſine indice cogno
uerunt. tūc deo ⁊ ſibi de ſua libera
tione gratias egerūt. qd ille diuine
miſericordie ⁊ eoruꝫ fidei non ſibi
attribuere docuit. Quartū qd pla
cet deo in homīe eſt miſericordia.

ꝓuer. xxi. Facere miſericordiā ma
gis placet deo ꝙ̄ victima. Augꝰ. Ni
hil eſt qd facit deo hoīes tam ama
biles ſicut pietas ⁊ mia. Racio: qꝛ
deꝰ eſt miſericors ⁊ miſericordes ei
maxīe aſſimilant. Johel. ij. Beni
gnus ⁊ miſericors paciēs ⁊ multe
miſericordie ⁊ pſtabilis ſup mali
cia. Lu. vi. Eſtote miſericordes ſic
pater veſter miſericors eſt. hanc
virtutē habuit btūs nicolaꝰ. Cū
enī in ꝓuincia ſua eſſet magna fa
mes. ipſe de ſuis ſubuenit qn̄tum
potuit. Accidit autē quādam na
uim cum tritico illic appropinqre
qd audiens vir ſcūs miſertus in
opie pauperū. illuc perexit rogans
nautas vt ſubuenirent illi terre ⁊
venderent ei centū modios de qlibꝫ
naui. q̄ rn̄derūt qꝛ non poſſent: qꝛ
oporteret eos plenā reddere mēſurā
i curia regis alexādrie. tūc dixit be
atus nicolaꝰ. Facite nunc q̄ dico ⁊
ego ꝓmitto vob qꝛ nullū defectuꝫ
hebitis in curia regis. Qd cuꝫ feciſ
ſent ⁊ eādē mēſurā quā alexādrie
acceperant reddidiſſent miniſtris
impatoris. miraculum retulerūt ⁊
deuꝫ in ſuo famulo magnifica laude
extollūt. Btūs aūt nicolaꝰ frumē
tū ſm̄ vniꝰcuiuſqꝫ indigētiā diſtri
buit: ita vt miraculoſe duobꝰ an
nis toti terre nō tm̄ ad victū ſuffi
ceret: ſꝫ etiā ad vſuꝫ ſeīs abūdaret.
Quītuꝫ qd in hoīe deo placet eſt fi
delitas ⁊ veritas ꝓu. xij. Aboīatio
eſt dn̄o labia mēdacia. q̄ aūt fide
lit̄ agit placet deo. Pſ. Fidel dn̄s i
oībꝫ ver. ſu. Jō placent deo viri ve
races ⁊ fideles. Zach. viij. Verita

tem diligite ait dominꝰ exercituū
Hanc virtutē habuit in ſe ſanctꝰ
nicolaꝰ qui alios dilexit falſitatē
autē ⁊ mendaciū perſequebatur
Nam cum quedā gens romano
imperio rebellabat. miſit īperator
tres milites illuc .ſ. nepocianū. vr
ſum. ⁊ apilionē qui cum veniſſent
ad vrbem beati nicolai inuitabat
eos. Accidit autē tunc tempis ꝙ
quidam iudex pecunia corruptus
tres innocētes milites iuberet de
collari. qḋ audiens beatus nicola
us cū illis principibꝰ illuc prope
rauit ⁊ ſic inueniebat eos iam ve
latos facie genuflexos: ⁊ ſpicula
torem gladiū ſup eos vibrare. Et
beatus nicolaꝰ zelo accēſus gladi
um de manu eꝰ arripuit ⁊ illos in
columes ſecū abduxit ⁊ ad domū
iudicis properans fores clauſas
vi reſerabat. mox iudex ſurgēs ip
ſum ſalutauit. nicolaꝰ hoc ſpernēs
ait. Inimice dei ⁊ legis ꝑuaricator
qua temeritate ꝓſumpſiſti iſtud.
qui ſtatim conſcius ſcelerū vultū
eius inſpicere noluit: ſʒ ad preces
illoꝝ ducum penitentem benigne
ſuſcepit. Dicti ergo principes rece
pta benedictōne a beato nicolao.
qḋ eis cōmiſſum fuerat fidelit̄ im
pleuerūt ⁊ reuerſi magnifice ſunt
recepti. Quidā autem eis inuiden
tes eis apud ceſarem tam grauit̄
detraxerūt: vt eos iuberet incarce
rari ⁊ in craſtinū decollari iuſſit. Il
li autē ſtatim ceperūt inuocare ſā
ctū nicolaū. Eadē nocte apparuit
beatus nicolaꝰ ceſari dicēs. Cur il
los principes tam innocēter app̄

hēdere ꝓſumpſiſti. ſurge velociter
⁊ iube eos dimitti. alioquin orabo
deum vt ſuſcitet cōtra te bellum in
quo tu corrues ⁊ eris cibus beſtia
rū. Ceſar reſpōdit quis es tu q̄ hac
nocte palaciū meū ingredi audes
⁊ talia loqui. Cui nicolaꝰ ego ſuʒ
mirree ciuitatis ep̄s ⁊ vocor nico
laus. Similiter frēm impatoris q̄
rū ad hoc ꝯſiliatꝰ fuerat p minas
terruit minās ei morteʒ niſi eos li
beraret ⁊ euigilātes ambo miſerūt
ad eos ſi nicolaū ep̄m ꝯgnoſcerēt
Et illi audito nicolai nomīe expā
derūt manꝰ ſuas ad deum orātes
vt meritis beati nicolai eos libera
ret. Cūq; regi totam vitaʒ ⁊ ſancti
tatē ſācti nicolai recitaſſent ⁊ q̄uo
illos milites q̄ p innocētiam mor
ti adiudicati erāt liberaſſʒ dimiſit
eos liberos remittēs eos cum mu
neribꝰ ⁊ rogās eos vt p eo ⁊ p reg
no ſuo deū exoraret. Sextū qḋ deo
placet in homīe eſt ꝙ ſibi in metu
⁊ reuerentia ſeruiat. De hoc dicit̄
ad heb. xij. Habemus grām p quaʒ
deo ſeruiamꝰ placentē deo cū metu
⁊ reuerentia. pſ. Seruite dn̄o in ti
more .ſ. filiali. Certe ideo debemꝰ deo
libēter ſeruire: qꝛ bn̄ remuneāt ſu
os ſeruos. Jo. xvi. Si q̄s mihi mi
niſtrat honorificabit eū pater me
us qui in celis eſt. Sic beatꝰ nicola
us dn̄o fideliter ſeruiuit. nā cum
adhuc vbera ſue matris ſugeret:
quarta ⁊ ſexta feria ſelꝫ ſugebat
tantū. Factꝰ autem iuuenis fugie
bat laſciuiā ⁊ eccās frequētabat
⁊ q̄cq̄d ibi de ſacra ſcp̄tura intelli
gere poterāt memoriē retinebat

Parētibꝰ ſuís defunctis cogitauít
qualiter tantaꝝ diuitiaꝝ copiam
nō ad laudē humanā: ſꝫ ad dei ſer
uitiū diſpenſaret. Cum autē factꝰ
fuiſſet epūs nihilominꝰ deo ſerui
uit ꝙdiu vixit. Idcirco dñs mul
tipliciter euꝫ honorauit. ſ. p mira
cula que eo viuēte ꝓpter eum fecit
de quibꝰ nunc dictum eſt. Item in
morte eū honorauit eo ꝙ angelos
ſuos in hora mortis ſue ad euꝫ mi
ſit. Cuꝫ em̄ ſciret ſibi mortē immi
nere rogauít dominū vt āgelos ſu
os ſibi mitteret: ⁊ ecce vidit ange
los ad ſe venientes cepit dicere pſal
mū. In te dñe ſperaui. vſqꝫ ad illū
verſum In manꝰ tuas ⁊c. ⁊ ſic tra
didit ſpiritū Anno domini. ccc. ſex
ageſimo tercio ⁊ audita eſt ibi ce
leſtis melodia. Cūqꝫ ſepultus eſ
ſet in tumba marmorea A capite
fons olei ⁊ a pedibꝰ fons aque ꝓ
fluxit ⁊ vſqꝫ hodie ex eius mēbris
ſacrꝭ redundat oleū ad ſalutē mltoꝝ.
Succeſſit autē ei quidaꝫ epūs
qui cuꝫ iudeis a ſede ſua fuiſſet re
pulſus. quo eiecto oleū fluere de
ſijt: ſꝫ eo reuocato protinꝰ emana
uit. Poſt multū vero tempis ſpa
cium gētiles mirreā ciuitatem de
ſtruxerūt. Quadraginta vero mili
tes barenſes ꝓfecti illuc quatuor
monachos antecedētes tumbaꝫ bea
ti nicolai aperuerūt ⁊ oſſa eius in
oleo natancia in vrbem berream re
uerenter detulerūt. Honorauit eū
dñs etiaꝫ pꝰ mortem in multis mi
raculis de quibꝰ ſupſedeo Iudeus
quidā collocauit i domo ſua ima
ginem ſancti nicolai cōmittens ei

omnia bona ſua. hec vel ſimilia ver
ba dicens. Ecce ōnia bona mea vo
bis cuſtodienda cōmitto ⁊ niſi om
nia bene cuſtodieritis vlcōem ex
petam de vobꝭ verberibꝰ ⁊ flagellis
Quadā igitur vice duꝫ ille abeſſet
fures aduenīūt cuncta rapiūt ſo
lam imaginē reliquerūt. Iudeus
autē rediens ⁊ ſe ſpoliatuꝫ videns
imagineꝫ alloquitꝰ talibus: vel ſi
milibꝰ verbis. Domīe nicolae nō
ne in domo mea vos poſueram vt
res meas a latronibꝰ ſeruaretis.
Cur hoc facere noluiſtis ⁊ latrones
quare nō ꝓhibuiſtis igitur dura
tormēta recipies ⁊ pro latronibꝰ pe
nam lues. ſicqꝫ damnū meum in
tuis recōpenſabo tormentis ⁊ furo
rem meū in tuis refrigerabo verbe
ribus ⁊ flagellis. Arripiens ergo
iudeus imaginē dure eam verberat
dureqꝫ eam flagellat Mira res ꝓ
ſus ⁊ ſtupenda. Diuidentibꝰ furibꝰ
que rapuerūt ſanctus dei tanꝙ in
ſe verbera accepiſſet apparuit eis
beatus nicolaꝰ dicens. Cur taꝫ du
re pro vobis flagellatus ſum. Cur
tam crudeliter verberatꝰ ſum. Cur
tot tormenta paſſus ſū. Ecce quo
modo corpꝰ meuꝫ ſanguine rubet
pgite citius ⁊ cuncta reddite que
tuliſtis. Alioquin dei omnipoten
tis in vos ira deſeuiet. ita vt ſcelus
veſtrum publicetur: ⁊ quilibet ve
ſtrū ſuſpendiū patiatur. Ad quē
illi. quis es tu qui talia nobis loq
ris. Et ille. Ego ſuꝫ nicolaꝰ ſeruus
ihesu xpi quem iudeꝰ ille pro rebꝫ
ſuis quas tuliſtis tam crudeliter fla
gellauit. Territi ergo illi ōnia bo

na ꝯportauerit. Sicqꝫ latrones ad
viam redeūt rectitudinis ⁊ iudeꝰ fi
dem amplectit̄ ſaluatoris. Itē vir
quidā diues rogauit ſanctū nico
laū vt ſibi filium a deo impetraret
vouēs cū eum ad eccām ſuaꝫ duce
re vellet ⁊ ciphū aureuꝫ ſibi offer
re. Filiꝰ naſcit̄ ⁊ ad etatem ꝑducit̄
⁊ ciphus parat̄ qui duꝫ valde pa
tri placeret aliū parari fecit ⁊ illū
p̄imū ad vſum ſuum reſeruauit
Cū autē nauigaret ad ſanctū nico
laū p̄r iuſſit vt p̄mo ſibi aquā cuꝫ
cipho afferret puer autēꝫ cū hau
rire vellet aquā cū cipho ſubmergi
tur. pater turbatꝰ ad eccām ſāncti
nicolai peruenit ⁊ cū ad altare aliū
ciphū obtuliſſꝫ de altari reſiliuit
qꝺ ⁊ ſecūdo ⁊ tercio factuꝫ eſt cun
ctis mirātibꝰ q̄ aderant Ecce puer
puer venit cū primo cipho referēs
q̄uo btūs nicolaꝰ eū iuuiſſꝫ ⁊ tūc
ābos ciphos obtulerūt. Itē q̄dam
vir meritis beati nicolai filiū hñs
btō nicolao capellā in domo ſua ꝯ
ſtruxit ⁊ ſingulis ānis feſtū eiꝰ ſo
lēniter celebrauit. Accidit autē p̄
dictū pueꝝ a ſaracenis capi ⁊ in ſ̄
uitutē regis eoꝝ deputari. ſequēti
āno dū feſtū ſancti nicolai eſſꝫ p̄r
eiꝰ feſtū deuote celebraret ⁊ puer ei
ciphū p̄ciosuꝫ tenēs regi aſſiſteret
recolit ſuā captōeꝫ ꝑentū doloreꝫ ⁊
gaudiū qꝺ ea die in domo ſua fie
bat cepitqꝫ altiꝰ ſuſpirare. quorū
ſuſpiriorū cām dum rex nimis ex
torſiſſet. ait rex Quicq̄d tuꝰ nicola
us agat tu hic nobiſcū manebis
Et ecce ſubito ventꝰ vehemēs domū
ꝯcuſſit ⁊ puer raptꝰ ad eccāꝫ vbi
ꝑentes feſtū habuerūt collocat̄ ⁊
gaudiū oībus generatur Item q̄daꝫ
vir ab vno iudeo quādam ſūmā
pecunie mutuo accepit iurās ſup
altare ſancti nico. cū aliū fideiuſſo
rem hr̄e nequiret qꝺ q̄ citiꝰ poſſet
ſibi redderet tenēre autē illo diu pe
cuniā iudeꝰ eaꝫ expoſtulat: ſꝫ vir de
bitor eā reddidiſſe affirmat. trahit
eū iudeꝰ ad iudiciuꝫ ⁊ iuramentū
indicit̄ debitori. ille baculuꝫ caua
tū quē auro impleuerat ſecū detu
lerat: ac ſi eius indigeret Volens
igit̄ ſatiſfacere iuramēto. iudeo tra
didit baculū reſeruāduꝫ Iurauit
ille qꝺ plus dederat ſibi q̄ deberet.
Facto iuramēto baculū ſuuꝫ repe
ciit ⁊ iudeꝰ ignarus aſtucie: euꝫ ſi
bi reddidit. Rediēs qui fraudeꝫ fe
cerat in quodaꝫ biuio ꝯpſſus cor
ruit ſomno Curruſqꝫ cū impetu ve
niēs eum necauit ⁊ baculū plenū
auro fregit ⁊ auꝝ effudit. Audiēs
hoc iudeꝰ ꝯcitus illuc venit. Cumqꝫ
do luꝫ vidiſſet ⁊ a multis ei ſugge
reret vt auꝝ reciperet. omino renuit
niſi qui defunctꝰ fuerat ad vitam
beati nicolai meritis redderet̄ aſſe
rens ſe ſi hoc fieret baptiſmū ſuſce
pturū ⁊ xp̄ianum futuꝝ. Cōtinuo
igit̄ qui defunctꝰ fuerat reſuſcitat̄
⁊ iudeꝰ in xp̄i noīe baptiſat̄ Item
ſanctꝰ nicolaꝰ ex diuitibꝰ ⁊ ſāctis
ꝑentibꝰ originē duxit p̄r eius Epi
phaniꝰ. mater vero eius Iohāna
dicta eſt Quē cum in p̄mevo iuuē
tutis ſue flore ꝑentes genuiſſent de
inceps ꝯtinēter viuētes celibem vi
tam duxerūt

BEatam me di
cent oīs generatiões:ꝙ
fecit mihi magna cuiꝰ nomē ſan
ctum. Luc. pri. Hodie ſancta maꝛ
ecclā recolit qualiꝛ maria virgo v
ginū in vtero matris ſue ſit ꝯcep
ta. Circa verba ꝓpoſita q̄tuoꝛ reue
ra magnalia a deo ſibi facta ſāctita
tem eiꝰ tam ſacrā reſtāt ꝯſiderāda
Primo ꝙ deꝰ ꝯcepcōem ſuā ange
lica voce nūciauit. Scdo ꝙ ipſā tā
in vtero q̄ꝫ extra vterū matris ſue
pre oībꝰ creaturis mūdi mirabili
ter ſāctificauit. Tercio: ꝙ ipſa me
diante verbo dīno deū ⁊ hoīem ꝯce
pit ⁊ mater ⁊ vgo ꝓcreauit eū. Qr
to ꝙ ipſaꝫ in terris tribus ſertis
laureauit q̄bus mediantibꝰ ipſā
ſup oēs choros angeloꝝ exalta
uit. De q̄bus verbis ꝓpoſitis diceꝰ
auxiliāte gratia dīna. vn̄ mariam
āgelica ſalutatōe oīe p̄cantes q̄ ti
nus ad laudeꝫ xp̄i mihi dicere vo
biſqꝫ ad vtilitateꝫ. viteqꝫ meliora
tiōem cedat: hūili corde dicentes
Aue maria ⁊c. Hodie celebrat ſā
cta maꝛ eccā qualiter exorta ſit ⁊
ſurrexit aurora q̄ eſt finis noctis
⁊ iniciuꝫ diei. q̄ huiꝰ eſt nature ꝙ
depellit tenebras ⁊ diē claꝝ ⁊ ſoliꝫ
ardorē inducit. Hec eſt q̄ infirmis
⁊ debilibꝰ dat alleuiacōꝫ. Hec eſt
q̄ latrones cogit intrare tenebras
⁊ nemꝰ ne populꝰ ambulans i lu
ce diei ab eis occidaꝛ. p hāc auro
ram intellige ꝯcepcōem bte virgi
nis marie. hec eſt finis noctis ⁊ te
nebraꝝ ꝑ fidei lumē ⁊ iniciū diei ⁊
fidei. Hec tenebras noctis ⁊ ꝑfi
die depellit ⁊ inducit dieꝫ. ſ. natiui
tatis xp̄i. dieꝫ miſericordie ⁊ iuſti
cie. diem ꝯſolatiōis ⁊ gratie. Ad
ducit ſolis ardorem ⁊ caritatē xp̄i
que eū traxit ad terras cuiꝰ ſplen
doꝛ illūminat mūdū. hec eſt auro
ra que infirmis dat alleuiacōeꝫ ⁊
conſolacōem exulibꝰ peccatoribꝰ
Hec ē que ꝯpellit latrones ⁊ demo
nes ad nemꝰ inferni. ne occidant
filios ambulātes in luce diei ⁊ fidei
in corpore ⁊ in aīa: ⁊ ꝙ hec aurora
tante eſt virtutis ipſa melo dicit
hoc verbū. beatam me dicent oēs
generacōes. Vnde notandū ꝙ deꝰ
ſpāliter q̄tuoꝛ genera magnitudi
nis ſibi fecit: ⁊ ꝓpter hoc beatā eā
dicent oīs generacōnes. Primo
ꝙ deus ꝯcepcōem ſuam angelica
voce nūciauit ⁊ hoc ſic. In veteri le
ge fuerūt duo homīes. ſ. Joachim
⁊ anna ꝯiuges recte deum timen
tes ⁊ ſteriles: ita ꝙ ꝓpter ſuam ſte
rilitatē ab ōibꝰ erant ſpreti. Qui
cū multis ānis in ſterilitate man
ſiſſent deū ieiunijs ⁊ oracōibꝰ in
uocabant ꝓ fructu dicentes. O do
mine tu qui es ꝯditoꝛ omniū cre
aturarū. conſolatio triſtiū. te ſup
plices exoramꝰ vt fructuꝫ ventris
nobis ꝯcedere digneris quē tibi
ad ſeruiciū offerre ꝓmittimꝰ: vt
tibi ſeruiat i caſtitate corpis ⁊ ani
me. Miſſus ad annā āgelꝰ gabri
el dicēs. Jocūdare tua em̄ oratio
exaudita ē. Ecce de ꝯſilio altiſſimi
ꝯcipies filiā cui nomē erit maria
hec erit dīnitatis ſpeculū ⁊ eoꝝ om
niū miraculū q̄ ſunt in celo ⁊ in ter

ra. hoc mõ beatiſſima v̾go maria
eſt ↄcepta ⁊ nata. ac ſpeculuȝ dim̃i
tatis ⁊ miraculū oīm effecta ē me
rito eā beatā dicent om̄s gn̄atiões
Secūdo fecit ei dn̄s magna ex hoc ꝙ
eā tam in vtero ꝙ̄ extra vterū ſācti
ficauit qđ ſic oſ̄ditur. Cū beatiſſi
ma v̾go maria ↄcepta fuit hō cur
ſu nature corp⁹ ſuū erat ad recipi
endū aīam habilitatū: ⁊ ſtatī im
miſit ei de⁹ aīam cum flāma ſpūs
ſancti mediāte q̄ fuit purgata ab
ōni macula ⁊ rubigīe pctōꝝ origi
naliū. Exēplo iſto mitte auꝝ puꝝ
⁊ mitte in teſtā purā ⁊ pone ī ignē
ignis ardet p teſtā ⁊ purgat auꝝ
Sic glo̾ſiſſimū corp⁹ btīſſime dei
genitricis virginis marie poſitū erat
in teſta .i. corpe bte Anne matris
marie. qđ penſiuit ignis ſpūſſan
cti ⁊ purificauit a rubigine .i. ab ō
ni macula omniū origĩaliū pctō
rū. ſic ꝙ in vtero m̄ris ſue fuit ſine
peccato. ſine pctō vixit ⁊ ſine pecca
to deceſſit. De hac ſanctificacōe di
cit beatus Bern̄. O maria ſi om̄es
ſancti celi ⁊ terre ↄuenirent ⁊ eoꝝ
ſanctitas vna eſſ&. nūquid ſctitas
tua maior eēt? Imo milleſies ma
ior. quare? ꝙ oēs ſancti in pctīs ↄ
cepti. nati. ⁊ nutriti fūt: ⁊ peccaue
rūt. Tu em̄ fuiſti ſcala per quā ad
celū aſcenderūt: ꝙ tu nunꝙ̄ pctm̄
cōmiſiſti. Ergo de te dic̄ deuota ani
ma Cant. ij. Sicut lilium inter ſpi
nas ſic amica mea inter filias. Itē
Canti. iiij. Tota pulchr̄ es amica
mea ⁊ macula nō eſt in te. Et ꝙ de
us ſic te ſanctificauit ergo beatam
te dicent om̄es generacōes. Tercio
de⁹ fecit ſibi magna: ꝙ ipſe medi
ante verbo dei deum ⁊ hominē ↄce
pit. Qđ ſic pbatur. Cum enīȝ bea
tiſſima virgo maria adhuc eſſet
puula ⁊ placeret altiſſimo. deſpō
ſata fuit viro ioſeph p miraculū
florentis virgule. Qui cū ſolicitus
eſſet qualiter ſe diſponeret de con
uiuio nuptiali a die deſponſacōis
longe poſtea nō vidit mariā. Acci
dit enī vt maria exiſtēs nazareth
in thalamo ſuo ↄcluſo miſſus eſt
in ciuitateȝ illam angel⁹ gabriel
inueniēs illam orantē. repleuit ta
bernaculū eius miro ſplendore. In
quiēs ad eam. Aue gratia plena
domin⁹ tecum. Que ↄfuſa timore ex
pauit ⁊ turbata eſt in ſermōe an
geli ⁊ cogitabat qualis eſſet iſta
ſalutatio. Qui rn̄dens. Ne timeas
maria inueniſti enī gratiaȝ apud
dn̄m. Ecce ↄcipies ⁊ paries filiū ⁊ c̄
vſqȝ fiat mihi ſcḋm verbū tuuȝ. De
hoc verbo ↄcepit in vtero veruȝ dei
filiuȝ. Hec eſt iſta virgo caſtiſſiā
que vnicornuȝ cepit ⁊ domauit q̄
fuit vagus p ōnia. Vn̄ de ipſa ca
nit ſancta mater eccā. Quia quē ce
li cape non poterāt tuo gremio ↄ
tuliſti. Et ꝙ hoc mō deum ↄcepiſti
ergo merito beatā te dicent om̄s
generacōes. Itē quereret aliquis
⁊ diceret. Quo de⁹ natus eſt de ma
ria ſine viri cōmixtiōe ⁊ virginita
tis violacōe. Rn̄deo. Reſpice roſaȝ
vel florem que in ſe habēt odorem
Quē odoreȝ de ſe dant ſine ſubſtā
tie leſione ⁊ ſine ſue eſſentie corru
pcōne. ſic beatiſſima virgo maria
fuit pulcherrima roſa ↄtinens in

ſe odorem õnis ſuauitatis ihesum
xp̄m quẽ in ptu ꝺ ſe dedit ſineuio
lacõe eſſencie ſue. Itẽ ſicut ſol ra
dios ſuos mittit p vitruz. nec ſol
cuz penetrat vitri eſſentiã mutat
aut corrũpit. ſic xp̄s ſol iuſticie re
ſplenduit p clariſſimã criſtallum
puriſſime corpis marie virgis il
lud non corrũpens. Quo enĩ corrũ
pe aut maculare poſſet qꝺ eſt pu
riſſimũ ⁊ omni macula deſtitutũ.
vtputa ihesus xp̄s dei filius. Certo
dico ꝙ deꝰ creauit ſolem clariorez
cũctis planetis. dedit enĩ ſibi ſub
ſtantiã igneam in quo ↄclũſit vir
tutẽ ſplendoris quẽ emittit in ter
ram ſineviolacõe. vulneratione.
minoracõe. ⁊ deſtructiõe ſubſtan
tie ſue. Sic pre õmbꝰ creaturis be
atiſſimã virginem mariã forma
uit pulcherrimã: qꝛ ſinẽ õni pctõ.
Huic dedit igneã eſſentiaz ⁊ ſtabi
litatẽ flãme ſpũſſancti in qua con
cluſit ſplendorem ꝺini verbi qꝺ de
ſe dedit in terra ſineviolacõe. vul
neracõe. minoracõe ⁊ corrupcõe.
ſue eſſencie. Qz autẽ ipſa ſoli ꝑt ↄ
pari patz Cantꝭ. vi. vbi dicitꝭ de p
ſona marie. Pulchra vt luna. ele
cta vt ſol. Nõ ſol tripliceꝫ ſplendo
rẽ recipit a deo generat ei median
te deo hominẽ ex hoie. Vñ Ariſtoti
les libro. ij. phiſ. Sol ⁊ homo ge
nerant hominẽ. Scđo ſol eſt recte
mediãs inter planetas. ſic glorio
ſiſſiã virgo maria recipit ſplendo
rem a deo. Tercio generat hominẽ
⁊ mortuũ in peccatis viuificat p grã
tiam. Itẽ eſt mediatrix inter deum
hoiem pctõrem. Bernĥ. O maria
mũdi medicina mediatrix dei ⁊ ho
minis. ãgelorꝫ leticia. laus ſancte
trinitatis. honor ⁊ gloria mũdi es
medicina peccatorꝫ: qꝛ p luit de te
oleum mie ⁊ gratie. vñ Eccĩ. xxiiij.
Quaſi oliua ſpecioſã i campis. di
co in campis: quia campꝰ non eſt
circũſeptus nec circũfoſſus: ⁊ ideo
patet õmibꝰ aditus. ſic patet õni
bus via ad beatã mariã. Ad hãc
oliuã currite. corda veſtra eiꝰ oleo
linite ⁊ ab omni dolore vos curate
Mediatrix dei ⁊ hoīs dico: qꝛ vtriꝰ
qꝫ mater eſt: ⁊ ideo filios ſuos nõ
ſinit litigare. Itẽ ipſa eſt leticia an
gelorꝫ: qꝛ angeli gaudent ꝙ p bea
tam mariã implebitꝭ chorus eorũ
Eſt ſãcte trinitatis laus honor glo
ria ⁊ potẽtia quã potentiã pr̄ dedit
matri marie p ſuaz bonitatẽ. nam
ipſa eſt pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti ſẽ
piternũ habitaculũ. Hinc eſt qꝺ
ſancta matꝭ eccã canit. Gaude ma
ria virgo cunctas hereſes ſola in
teremiſti. ac. vꝰſus dicit. Erubeſcat
iudeꝰ infelix ac. q. di. Erubeſce tu iu
dee infelix qui nõ oculis intelligen
tie videre vis qualiter beatiſſima
virgo maria deuz genuerit. Erube
ſces enĩ in die iudicij cũ virgo ma
ria oſtẽdet tibi qualiter ſol radiũ
ſuum emiſerit. ſimili mõ virgo de
um genuerit. tũc tu erubeſces. ocu
los tuos ꝓprijs manibꝰ colliꝺens
dices montibus vt cadant ſup te.
collibꝰ vt te abſorbeãt. ne videas
qualiter beata maria deũ genuerit
virgo. Gaude felix ⁊ deuota aĩa
que oculis intelligẽtie vidiſti. cor
de credidiſti q̃liter beatiſſima vgo

maria deū ɔcipet. v̄go peret a vir
go p⁹ptum pmanēt. tibi ei dicit
eo q mr̄em virginez credidiſti. ḡ
intra regnū filij mei: q ergo deus
tāta fecit matri ſue p̄dilecte. caſtiſ
ſime a pulcherrime. merito eā dicēt
btām om̄s gn̄ationes. Certo de⁹ fe
cit ſibi mag̃ eo q trib⁹ ſertis eam
invita coronauit q̄bus mediātibꝫ
eā ſup om̄s choros angelorꝝ exal
tauit. Prīa corona fuit ex lilijs p
quā notat caſtitas. hac corona
coronauit eā dn̄s qn̄ dixit maria.
Quo fiet iſtud qm̄ virū non ɔgno
ſco. Scd̄a fuit ex violis p quā no
tat hūilitas. hac corona corona
uit eā qn̄ dixit maria. Ecce ancilla
dn̄i ꝛc. Tercia fuit ex roſis. p quā
notat caitas. hac corona corona
uit eā dei fili⁹ tpe paſſionis ſue qn̄
pre nimio amore ſtetit ſub cruce a
noluit recedē: ſꝫ cū xp̄s moriebat
naturalit. ipſa ſecū ſpūaliter mor
tua eſt. cū hijs coronis ipſa exal
tata eſt ſup oēs choros angelorꝝ.
Bern. O maria ſi ſup om̄s creatu
ras nō fuiſſes caſtior. humilior a
amore feruidior nūq̄ fuiſſes exal
tata ſup oēs choros āgelorꝝ. Cū ḡ
ipſa ſic exaltata ſit: ipa iuuat nos
manu mie dicens. Trāſite ad me
om̄s q̄ ɔcupiſcitis me a diligitis.
ego vos coroābo hijs trib⁹ coronis
in hac vita: a fili⁹ meus p⁹ hāc vi
tam vos trahat ad coronā eterne
vite a leticie. Qd nob ɔcedat ꝛc.

De ſancta lucia. f.v

Reſpōdi ei vos

vni viro v̄gine caſtā exhibere xp̄o.
ij. Cor. xi. Iſtd verbū apoſtoli pōt
dirigi ad virgines que vouerūt do
ſuam caſtitatē. In quo hortat eas
q voluntarie dn̄t ſe exhibē caſtas
ſunt eni aliq̄ virgiēs que p̄ter
voluntatem ſeruāt caſtitatē q̄ licet
carne ſūt caſte. mente tn̄ ſūt corru
pte. Sciendū autē q triplices ſūt
virgies. q̄dam ſunt virgies carne
a non mente. q̄dam mente: ſꝫ non
carne. q̄dam mente a carne ſimul
Prime que ſunt virgines carne: ſꝫ
non mente ſūt ille que cōtra volū
tatem ſūt virgines que habēt volū
tatē viros ducēdi ſi poſſent. Tales
non pdūt inſignia virginitatis: ſꝫ
aureolam amittūt in celis. Yſido.
Virgo carne a nō mente nullū p̄
miū meret in celo in repromiſſiōe
Jhero⁹. Nihil pficit carne hēre vir
ginitatē. ſi mente quiſq̄ nupſerit
Sicut eni non dat aureola niſi il
lis martirib⁹ qui voluntarie ꝓpter
xp̄m mortē ſuſtinēt. ſic nō datur
aureola niſi ſolū illis virginib⁹ q̄
ꝓpter xp̄m voluntarie ꝓponūt pma
nere. Talis fuit btā lucia d qua le
git q cū veniſſet ad ſepulcrū bea
te agate cū mr̄e ſua thicia a mat
ei⁹ ibidē ſanata fuiſſet ab ifirmi
tate ſua dixit mr̄i ſue. Ecce ſanata
es p ipſā rogo ḡ te p ipſā q̄ te ſu
is pcib⁹ ſanauit vt mihi nunq̄ de
cetero ſponſū noies: ſed q̄ mihi da
tuā eras p dote paupib⁹ elargiē.
Cui mr̄. Tege pri⁹ oculos meos a
q̄cq̄d de bonis volueris facito. Ad
quā lucia. Qꝛ moriēs das id das:
q tecū ferre nō potes. Da igit dū

viuis a mercedē habebis. Cum er
go venissent domū ceperūt vendere
omnia que habebāt a pauperib⁹
occulte distribuere. Et cum intel
lexiſſ; ſponſus cui lucia promiſſa
erat. q̄ſiuit a matre vbi res deueniſ
ſent. Ac illa aſtute reſpōdit q̄ vtili
ora bona ꝯpare vellent. Ille autē
putabat q̄ bona terrena ꝯpare vel
lent a ſic ꝑmiſit omnia vendi. Illa
autem ōmino vendidit a omne p̄ci
um paupib⁹ diſtribuit. Et cū il
la dixiſſet duxit eam ad paſcaſiū
iudicem accuſans eam q̄ xp̄iana
facta eſſet. Qui cū cogeret eam ſa
crificare dijs reſpōdit. Sacrificiū
deo placens eſt viſitare paupes a
ipſis in tribulacōnib⁹ ſubuenire:
a q̄ ampli⁹ non habeo q̄ offerā;
me ipſam offero. Cui paſchaſi⁹
patrimoniū tuū; cū fornicatoribus
tuis ꝯſūpſiſti. Illa rn̄dit corrupto
res mētis a corpis nūq̄ vidi. q. d.
nunq̄ corrupta fui nec mēte nec
corpe: q̄ nunq̄ volūtatem nuben
di habui. In hoc patet q̄ beata lu
cia non ſolū fuit virgo carne ſicut
quedā tm̄ ſunt virgines corpe a
nō mente q̄ aureolam ſuā; ꝑ volū
tatē nubendi amiſerūt. Sciendū;
autem q̄ aureolā ſic amiſſā; pōt
ꝑ penitētiam recupare ſi ꝯceperūt
finale ꝓpoſitū ſeruādi virginitatē
Secunde virgines q̄ tm̄ ſunt vir
gines mente a nō carne ſūt ille que
ꝯtra volūtatem ſuā violantur a il
le non amittūt aureolam in celo.
Legitur enī; q̄ paſchaſi⁹ dixit ad
luciā q̄ vellet eā duci ad lupanar
a violenter eā; opprimi. Illa reſpō
dit. Si me inuitā violaueris caſti
tas michi duplicatur ad coronā
cum meam volūtatem nunq̄ pote
ris ad cōſenſum ꝓuocare. hoc tn̄
nō eſt intelligendū de duplicata
aureola: ſ; q̄ duplex p̄miū; habe
bit. vnū; ꝓ virginitate cuſtodita
Aliud ꝓ iniuria paſſa. q̄uis tales
non ꝑdant aureolam in celo tamē
ꝑdūt inſignia virginitatis in hoc
mūdo. Vnde leo pp̄. famule dei que
oppreſſiōe barbarica integritatē;
virginitatis ꝑdiderūt ſiue pudoris
laudabiliores erunt ſi ſe incōtami
natas nō audeāt ꝯpare virginib;
Rō vero eſt: q̄ in militanti ecclā cō
pantur ſm iudiciū; humanū qd
eſt ſm q̄ apparet. q̄ iuit ſit corru
pta non defert inſignia virginea.
Tercie ſūt virgies q̄ mēte a corpe
ſunt virgines q. ſ. nunq̄ viros ag
nouerūt in re nec vnq̄ habuerūt
volūtatē nubendi: ſ; ſolū ſuo ſpon
ſo xp̄o ſuā virginitatē ſeruauerūt
Talis fuit btā lucia ideo eam dn̄s
cuſtodiuit ne pollueretur. Cū eā pa
ſcaſi⁹ duci iubēt ad lupanar vt vi
olaretur. Ibi ſpūſſcūs eā ita immo
bilē fecit q̄ mille viri nō potuerūt
eā mouere. tunc fecit milia paria
boū adduci tn̄ immobilis ꝑmanſit
vocauit aūt magos vt ſuis incātati
onib⁹ eā mouerent: ſ; oino imobi
lis ꝑmāſit. Tūc paſchaſi⁹ dixit. q̄
ſūt iſta maleficia tua. lucia dixit.
Non ſunt iſta maleficia: ſ; bn̄ficia
xp̄i. Porro ſi adhuc decē milia eq
rū adhibueris vt pri⁹ immobilē
me videbis. Putans vero paſcha
ſi⁹ ſm quoſdā figmēta q̄ loco

fugarent̄ maleficia iuſſit eā locio
pfundi. Cūq3 nec ſic moueri poſſ3
anguſtiat⁹ nimis iuſſit copioſu3
ignem circa eam accendi picēq3 a
feruēs oleu3 ſup eam fundi. Dixit
q3 lucia Inducias impetraui mēti
tij mei: vt credētib⁹ timorē auferā
paſſionis a nō credentib⁹ audaci
am inſultacōis. Videtes autē ami
ci paſchaſij cū anguſtiari. gladi
um in gutture lucie immiſerēt. quē
nequaq̄ amittens loquelam ait.
Annūcio vobis q maximus ceſar
mortu⁹ eſt a ſocius ſuus diocleci a
nus expulſus eſt a regno ſuo qui
xpianos pſequebātur. Et ſicut ci
uitati cathanēſi ſoror mea agata
eſt data. ſic a ego ciuitati ſiracuſa
ne cōceſſa ſum interuētrix. Hec ea
loquēte miniſtri romanoru3 vene
rūt a paſchaſiu3 apprehenderūt a
vinctū ad ceſarem ſecū duxerunt
Audierat eni ceſar q vniuerſam
prouinciā fuerat depdatus. veni
ens autē romā a ſenatui accuſat⁹
p cetera cuict⁹ capitali ſentētia eſt
punitus. Virgo vero lucia de loco
i quo paſſa eſt. nec eſt mota nec
ſpm̄ tradidit quouſq3 ſacerdotes
venirent a corp⁹ dm̄i ei traderent a
oēs aſtātes amen dn̄o rn̄derunt.
In eodē autē loco ē ſepulta a ecclā
fabricata. paſſa ē āt tpe cōſtātini
a maxēcij. Circa ānos. ccc. x.

De ſancto thoma aplo.
Sermo. vi.

Reſpondit tho
mas a dixit dn̄s meus a de⁹ meus
.ſ. es tu. Jo. pen̄lt. In verbis ꝓpoſitis
fatet̄ ſanct⁹ thomas ſe eſſe ſeruū
xpi: a xpm̄ dn̄m a deū ſuū. Sciend
aūt q ſunt quatuor q̄ debet homo
in ſe hēre vt mereat̄ ſeru⁹ dei eſſe q̄
in btō thoma iuenim⁹. Primū eſt
obediētia. videm⁹ ei q terreni dm̄i
nō volunt hēre inobediētes ſeruos
multo magis rex celeſtis cui obedi
unt oēs creature. Actu. v. obedire
oportet deo magis q̄ hoib⁹. Jo. xij.
Qui mihi miniſtrat me ſequatur p
obediam: q vt dicit̄. Jo. v. Ego de
ſcendi de celo nō vt faciā volūtatē
meā: ſ3 eius q̄ me miſit. Ipſe eni3
obediēs fuit patri ſuo vſ3 ad mor
tē. ſicut dicit̄ phil. ij. vn̄ Mat. xvi.
Si q̄s vult venire p⁹ me abneget
ſemetipm̄ .i. ꝓpriā volūtatē: a ſeq̄t̄
me .i. volūtatē meā. Aug⁹. Optim⁹
miniſter tu⁹ dn̄e eſt ille qui nō in
tuitur hoc a te audire q̄d ipſe volue
rit: ſ3 magis hoc q̄d a te audierit.
Quātum diſplicet deo q ſibi nō obe
ditur. p3 in Ada3 quē ꝓiecit de pa
diſo: a in ſaul quē ꝓiecit de regno
Btūs aūt thomas fuit ver⁹ obedi
ens ſicut p3 in legēda ſua. Cū eni
eſſet apud ceſareā. apparuit ei do
min⁹ dicēs. Rex indie Gundoforus
miſit nūciū ſuū abbanē q̄rere ma
giſtrū q̄ edificet ſibi palaciu3 ſm
morē romanorū. veni ego a mittā
te ad illū. Cui thomas. dn̄e. q̄ vis
mitte me p̄ter ad indos. Cui domi
n⁹. vade ſecure: q ego ero cuſtos
tui. Cūq3 indos cōuerteris ad me
cū palma martirij venies. Cui tho
mas dominus meus es: a ego ſeru⁹

tuus· fiat voluntas tua· Cumqꝫ nūci
cius abbanes nomīe ſoꝝ pambu
laret· apparuit ei dominus dicens
Quid cōparare vis iuuenis· Cui ille
dominꝰ meꝰ miſit me vt cōducam
ſeruos in architectoria arte erudi
tos vt romano ope ſibi palaciuꝫ
cōſtruatur· Tūc dominꝰ tradidit ei
thomā aſſerens eū in tali arte plu
rimū perituꝫ: ⁊ ſic obediens fuit ⁊
nauigauit verſus indiam· Scđm
qđ debet habere ſeruꝰ xp̄i eſt mun
dicia· principes em̄ terreni nolūt
habere immundos famulos· q̄to
magis rex celeſtis vult habē mū
dos ſeruos: q̄ ipſe dicit per pſal·
Ambulans in via īmaculata hic
mihi miniſtrabit· zacharias ait
Luc· p̄· Seruiamus illi in ſanctita
te ⁊ mūdicia· ſanctꝰ em̄ ideꝫ eſt q̄
mūdus· mūdicia em̄ facit hoīem
amicuꝫ dei· prouer· xxij· Qui diligit
cordis mūdiciā amicū hēbit regē
·ſ· celeſtem Quātum autē btūs tho·
mūdiciā dilexit patꝫ in hoc q̄ eam
etiā alijs ꝯmēdauit· vnde legitur
Cumqꝫ nauigaſſet verſus indiā ve
nit in quādam ciuitatem in q̄ rex
filie ſue nupcias celebrauit ⁊ fecit
p̄comiſari vt oīs intereſſe deberent
nupcijs alias regē offenderent· cō
tigit illuc abbanē ⁊ aplm̄ introiē
thomas autē ſedēs ad menſam ci
bos gētilium tangere nolebat· ve
nit autē puella q̄daꝫ hebrea fiſtu
lam manu gerēs vnūquēqꝫ laude
aliq̄ ꝯmēdabat· vidensqꝫ aplm̄ in
tellexit hūc eſſe hebreū eo q̄ non
manducarēt: ſꝫ oculos ad celum fi
xos haberet· Cūqꝫ puella corā eo

cantaret dicēs Vnꝰ eſt deus hebre
oꝝ qui creauit omnia ⁊ fundauit
maria· Apl's hec eadē verba eam
repetere ſatagebat vidēs pincerna
q̄ non mādūcaret neqꝫ biberet: ſꝫ
tm̄ oculos ad celum fixos haberꝫ
aplm̄ dei in maxillaꝫ percuſſit· Cui
apl's· nō hinc ſurgā donec manꝰ
que me percuſſit huc a canibꝰ affe
ratur· Hic igitur ad hauriendaꝫ
aquaꝫ abijt ⁊ leo ipſum occidit ⁊
ſanguinē eius bibit· lacerantibꝰ
autem canibꝰ eius corpus· vnus
niger canis manū eius dexteram
in mediū ꝯuiuiū apportauit· quo
viſo oīs turba obſtupuit ⁊ puel
la dicta verba referēs proiecta fiſtu
la ad pedes apl'i ſe proiecit ⁊ ipſum
adorauit· Hmōi autē vlcōeꝫ factā
reprobat Augꝰ in libro cōtra fau
ſtū ⁊ aſſerit aliūde hoc fuiſſe inſer
tū· vnde ⁊ legēda hec quo ad plu
ra ſuſpecta hētur· poſſet tñ dici q̄
hoc nō animo impandi nec vindi
candi: ſꝫ modo p̄dicendi dictū eſt·
tunc apoſtolꝰ ad peticōēm regis
ſponſum ⁊ ſpōſam bñdixit· Da in
quiēs dn̄e adoleſcentulis hijs be
nedictōēm tue dextre ⁊ in eorū mē
tibꝰ ſemina ſemen vite· Abeūte au
tē apoſtolo in manibꝰ eoꝝ ramꝰ
palme plenꝰ fructibꝰ eſt inuentꝰ·
Comedentibꝰ ſponſo ⁊ ſpōſa de fru
ctu eius ambo obdormiunt ⁊ ſom
niū ſimile ambo cernūt· Videbatē
em̄ eis q̄ rex gēmatus eos ample
cteretur ⁊ diceret· apoſtolꝰ meus
bñdixit vos vt vite eterne p̄ticipes
ſitis· Euigilantibꝰ ipſis ⁊ mutuo
ſibi ſomnia reuelantibꝰ apoſtolꝰ

ad eos ingredie͂t clauſis ianuis di
cens eis. Dn̄s meus ⁊ de⁹ me⁹ cui
ego ſeruio vob̄ mō apparuit ⁊ me
clauſis ianuis introduxit vt ſuper
vos bn̄dictio mea fructificet. vos
habetis adhuc virginitate͂ ⁊ mun
diciā que eſt regina omniū virtu
tum ⁊ fruct⁹ ꝑpetue ſalutis. ſoror
omniū angeloꝝ. poſſeſſio omniū
bonoꝝ. victoria libidinū. fidei tri
umph⁹. expugn̄tio demonū ⁊ eter
noꝝ ſecuritas gaudiorū. De libi
dine aut̄e corruptio gignit̄. de cor
ruptōe pollutio naſcit̄. de pollucō
ne reat⁹ oritur. de reatu cōfuſio ge
nerat̄. hec illo referēte duo angeli
apparuerūt dicētes ill̄. nos ſumus
angeli ad cuſtodiā vobis deputa
ti ſi apl̄i monita bn̄ ſeruaueritis
offeremu⁹ deo ōnia vota veſtra. tūc
apl̄s eos baptiſāuit: ⁊ in fide fide
li͂t inſtruxit: ⁊ ipſi ābo in caſtitate
ꝑmāſerūt. Spōſa dicta eſt pelagia
⁊ ſacro velamine eſt ↄſecrata Spō
ſus nomīe dyoniſi⁹ illi ciuitati in
ep̄m ordinatur In hoc p₃ ꝙ btūs
thomas mundiciā dilexit in eo ꝙ
eam tantū ↄmendauit Terciū qđ
debet in ſe h͂re ſeru⁹ xp̄i eſt intelli
gēcia vt ſit intelligēs. Aug̃. ad in
telligentiā ſpectat. ſpūaliū ⁊ d̄ma
tū ↄprehēſiones ⁊ ↄtēplacōnes in
telligere vel intelligentia ꝓprie eſt
ꝙ hō ꝑ iſta terrena que vidit ⁊ au
dit intelligat celeſtia q̄ non vidit
neq₃ audiuit. vn̄ paul⁹ ad Rō. p̄. In
uiſibilia dei a creatura mūdi ꝑ ea
q̄ facta ſunt ↄſpiciūtur. verbi grā
ſi hō videt claritate͂ aliquā in aliq̄
creatura ſicut in ſole ⁊ in ſtellis. ꝑ
hoc p̄t intelligere ꝙ creator q̄ hec
creauit multo clarior ſit Item ſi vi
det pulchritudinē in aliq̄ creatu
ra. ꝑ hoc pōt intelligere ꝙ creator
illaꝝ multo pulchrior ſit. ſi videt
ſapiam in ſerpente vel in formica
vel in gallo q̄ li₃ ſciam diſtinguē
di horas noctis. ꝑ hoc p̄t intellige
re ꝙ creator eorū multo ſapiētior
ſit. vn̄ dicit̄ ſap̄. xiij. A magnitudie
ſpeciei ⁊ creature̅ cognoſcibilit̄ p̄t
eorū creator videri. Job. xij. Interro
ga iumēta ⁊ docebūt te ⁊ volatilia
celi ⁊ indicabūt tibi. loq̄re terre et
rn̄debit tibi: ⁊ narrabunt tibi piſ
ces maris. S₃ q̄dā ſunt adeo groſ
ſi ⁊ hebetes in ſenſu ꝙ nūq̄ ſemel
de talib⁹ meditantur nec ↄtēplan
tur celeſtia: ſ₃ ſicut bruta aīalia
circa iſta terrena verſant̄. Hos re
p̄hendit dn̄s in pſal̄. dicit. Nolite
fieri ſicut equ⁹ ⁊ mulus in quib⁹
non eſt intellectus Bern̄. Quo lux
obſcure circumdat oculos ceci vel
clauſos oculos. ita aīalis hō nō
ꝑcipit ea q̄ dei ſūt Certe intelligen
tiā celeſtiū habuit btūs thomas
qui audiebat a dn̄o In domo p̄ris
mei multe māſiones ſunt. Intelle
xit hoc de celeſti manſione vn̄ regi
petēti palacium in hoc exilio. con
ſtruxit ei eternū palacium in celo
Cum eni₃ ad regem indie veniſſet
dicens ſe velle magnū palacium
conſtruere ⁊ cum rex ꝑ quodā ne
gocio exiret terrā Thomas dedit
omne͂ pecuniā pauperib⁹ ⁊ innu
merabile͂ populū ad fide͂ ↄuertit.
P⁹ bienniū cum rediret rex ⁊ audi
ret hec. ſanctū thomā cū abbane

in ima detruſit carceris vt poſtmo
dū viuos excoriatos vltricib⁹ da
ret flāmis Interea frat̄ regis Gad
morit̄ ⁊ ei ſepulchrū magnifice p̄
patur· quarto die qui mortu⁹ fue
rat reſurrexit ⁊ dixit· O frat̄ ille ho
mo quē tu excoriare diſponebas
amicus eſt dei ⁊ angeli ei⁹ famulā
tur ei· qui me in padiſum ducētes
qddam mihi oſtenderūt palaciū
ex auro ⁊ argēto ⁊ lapidibus p̄ci
oſis mirabiliter fabricatū· ⁊ cum
eius pulchritudinē admirarer di
xerūt mihi· hoc eſt palaciū qd fra
tri tuo thomas ↄſtruxerat· Et cū
dicerem· vtinā ianitor eius eſſem
Dixerūt michi· frat̄ tu⁹ illo fecit ſe
indignū· ſi vis in illo manere roge
mus dn̄m vt te ſuſcitare dignetur
vt iſtud a fratre tuo poſſis emere
reddens ei pecuniā quā ſe eſtimat
ꝑdidiſſe. Et cū reſurrexiſſet cucur
rit ad carcerem fratri ſuo poſtula
uit veniā· abiectiſq; vinculis apl̄m
rogaē cepit vt veſtē p̄cioſam acci
pet· Cui apl̄s· Ignoras q̄ nichil
carnale nihil terrenū geſtiūt qui
cupiūt hīc in celeſtib⁹ ptātē Egre
diente autē aplo de carcere occur
rit ei rex aduolut⁹ pedib⁹ eius; ve
niam poſtulabat· Tunc apl̄s ait
Multū vobis deus p̄ſtitit vt ſecre
ta ſua vobis oſtenderet· Credite in
xp̄m ⁊ baptiſabimini vt etni regni
pticipes ſitis· Dixit ei frater regis
vidi palaciū qd fratri meo feciſti
qd ↄparare vellem· Cui apl̄s hoc in
voluntate fratris tui eſt· cui rex il
lud erit meū ⁊ apl̄s fabricet tibi
aliud· qd ſi nequerit michi ⁊ tibi

hoc vnū cōmune eſt· Audit apl̄s
innumerabilia in celo ſūt palacia
ab inicio ſeculi p̄parata q̄ fide ⁊ pre
cio ⁊ elemoſinis cōpant̄. Diuitie
āt veſtre ad illa vos an̄cedere pn̄t
ſequi vero oīno non pn̄t· poſt vnū
menſē fecit apl̄s oēs hoīes illius
ꝓuincie ↄgregari· q̄bꝰ ↄgregatis
debiles ⁊ infirmos ſeorſū ſtare iuſ
ſit ⁊ ſup eos orauit· Cūq; qui dcī
fuerant rn̄diſſent· Amen coruſca
tio de celo veniēs tam apl̄m q̄ cete
ros fere p horā mediā ſic ꝓſtrauit
vt oms ſe putarent ictu fulguris
interijſſe· Erigēs autē ſe apl̄s di
xit· ſurgite q̄r dn̄s me⁹ ſicut fulgur
venit voſq; ſanauit· Erigētes autē
ſe oēs ſc̄ificati ſunt ⁊ deum ⁊ apl̄m
glorificauerunt ⁊ ſic multa milia
hoīm ad fidē ↄuertit ⁊ tūc ad ſupi
orē indiā eſt ꝓfect⁹. Quartū qd in
ſeruo dei debz eſſe eſt fidelitas Ma
th· xxiiij· Fidelis ſeru⁹ quē ↄſtituit
dn̄s ſup familiā ſuā. ꝓuer· xij· q̄
fideliter agūt placēt deo· fidelitas
autē iſta cōſiſtit in hoc q̄ ſibi ſoli
ſeruiat̄ ⁊ nō dijs alienis Luc· iiij·
⁊ Mat̄· iiij· Dn̄m deum tuū adorab
⁊ illi ſoli ſeruies· ꝑ· Re· vij· Prepa
te corda veſtra dn̄o deo ⁊ ſeruite il
li ſoli· nā dicit̄ Mat̄· vi· Nemo pt
duob⁹ dn̄is ſeruire. ſ. deo ⁊ dyabo
lo· Sz btūs thomas ſoli deo ſerui
uit· illū ſolum adorauit· illū alijs
ſolū verū deum eſſe p̄dicauit· Naz
cū in india inferiori p̄dicaſſet ⁊ mł
tos ↄuertiſſet ſicut dictū eſt· pre
xit ad ſupiorē ⁊ ibi vnū eſſe ſolū
deū adorandū p̄dicauit ⁊ quādā
mulierē cecam illūinauit ⁊ ad fidē

cõuertit ⁊ macedoniã vxorē cariſij
cognati regis baptiſauit ⁊ illa poſt
ea dñm̄ cariſio noluit. q̄ irat⁹
impetrauit a rege vt aplm̄ in carce
rare ⁊ rogauit regē vt mitteret re
ginā ad vxorē ſuam ꝯuertendā. Miſ
ſa autē regina cum eadē fidē rece
pit. Tūc ait rex ad cariſium. Vxor
mea debuit cõuertere tuā ⁊ tua p
uertit meā: ⁊ irat⁹ rex dixit ad tho
mā. vt quid puertis vxores a viris
ſuis. Cui thõs cum tu ſis rex non
vis habere inquinata ſeruitia. q̄nto
magis deus vult vt ſibi in caſtita
te ſeruiat. Tunc iuſſit rex afferri
laminas ardētes ⁊ fecit eū rex nu
dis pedibus ſup eas ſtare. ꝓtin⁹
nutu dei fons emanauit ⁊ eas exti
xit. Tūc iuſſit eū mitti in fornacē
ardentē p noctē integram ⁊ die al
tera illeſus exiuit. Dixitq̄ cariſius
ad regē. Fac eum ſacrificare dijs
noſtris vt ſic incurrat iram dei ſui. q̄
nūc eum iuuat tūc eum derelinq̄t.
Sup hoc thomas reſpōdit. Si ado
rauero deū tuum. de⁹ me⁹ iraſcetꝰ
deo tuo ⁊ nō mihi. Si autē me ado
rante deū tuum de⁹ meus nō auer
tit eum ſacrificabo illi. Sin autē tu
credis in eum. Rñdit rex adhuc d
pari loq̄ris. tunc aplus p̄cepit de
moni hebrayce q̄ q̄cito corā ydo
lo genua flecteret: cōminueret ydolū
Flectens ergo apoſtol⁹ genua di
xit. Ecce adoro: ſꝫ non ydolū iſtud.
adoro autē dñm meū ihesum xp̄m
in cuius nomie p̄cipio tibi demō.
vt ydolū cōminuas ⁊ ſtatim qua
ſi cera liquefacta eſt. Tūc ſacerdo
tes ydoli clamare ceperūt ⁊ pōti
fex populi eleuans gladiū tranſi
xit aplm̄. xp̄iani autē corp⁹ eius
ſepelierūt. poſtea autē impator aſ
ſirioꝝ noie alexāder tranſtulit cor
pus apli in ediſſam ciuitatē ⁊ in il
la ciuitate. neq̄ iude⁹ neq̄ paga⁹
neq̄ hereticus pōt viuē. nec aliq̄s
tyrānus vincere p̄t.

In natiuitate dñi f. vij.

Puer nat⁹ ē
nobis ⁊ fili⁹ dat⁹ eſt
nob. yſa. ix. Hodie
dicitur nob boni ru
mores ⁊ oībus hijs qui xp̄m expe
ctauerūt in iſto aduētu ⁊ deſidera
uerūt ipſum videre ⁊ qui ſe prepa
uerūt ad ipſum recipiendū. Ecce
enī in prima dñica aduent⁹ pete
bāt fideles aduentū eius dicētes.
Veni dñe ⁊ noli tardare ⁊ rñſum
eſt eis Ecce dñs veniet de longinq̄
⁊ claritas ei⁹ replet orbem terrarū
In ſeq̄nti dñica lectū eſt eis q̄uo
ventur⁹ ſit ad iudiciū ⁊ ſigna p̄ce
dētia. In tcia dñica btūs paul⁹ vi
dēs eū appropinq̄re dicit. Gaude
te: q̄ dñs ꝓpe eſt. heri āt certiores
rumores dicti ſūt. Craſtina die erit
vob ſal⁹: ſꝫ hodie certiſſimi rumo
res portant p nūciū celeſtē dicēte
Ecce euāgeliſo vob gaudiū mgnū
qd erit oīm pplo q̄ nat⁹ eſt nobis
ſaluator mūdi. Illud aūt fuit gau
diū magnū ſm q̄druplicē diuiſio
nē. Pmo q̄tum ad altitudinē: q̄
vſq̄ ad celū aſcendit ⁊ deū ⁊ ange
los letificauit vn̄ āgeli tāto rumo

re ⁊ gaudio fuerūt repleti ꝙ de celo
deſcenderūt ⁊ ſuum gaudiū retule
rūt paſtoribꝰ. Sicut homo plenꝰ
gaudio nō pt̄ ſe ſuſtinere: ſ3 aliꝭs
nūciat ⁊ reuelat. ſic angeli in xp̄i
natiuitate ſuū gaudiū non ſolū por
tare potuerūt: ſ3 hoībꝰ nūciabant.
Scd̄o fuit magnu3 gaudiū ꝙ̄tum
ad ꝓfundū: q2 in infernū penetra
uit ⁊ ſcōs q̄ in limbo erāt menarra
bili gaudio impleuit. vn̄ Yſai. ix.
Habitantibus in regione vmbre
mortis lux orta eſt eis. Tercio fuit
magnū gaudiū ꝙ̄tu3 ad longitu
dinē: q2 ſe extēdebat vſq3 ad orien
tem vn̄ magi q̄ erant in oriēte tan
to fuerūt gaudio repleti ꝙ ſua reg
na reliquerūt ⁊ ad pueꝝ ihe̅ſū cu
currerūt. Extendebat̄ etia3 vſq3 ad
occidentē. vnde rome viſa eſt ima
go virgis circa ſolem ⁊ tanto gau
dio ceſar auguſtꝰ eſt ꝑfuſus ꝙ ei
thura obtulit: ⁊ dn̄iꝰ vocari recu
ſauit. Quarto fuit magnū ꝙ̄tum
ad latitudinē: q2 ꝑfudit totu3 mū
dum: ⁊ ideo natiuitas huiꝰ pueri
fuit mg̅ne iocūditatis ⁊ vtilitatiſ
Et ideo eccā hodie in principio miſ
ſe exultās cantauit. Puer na. eſt
no. ſ3 q̄lis puer. certe mirabil̄. ho
norabilis. ⁊ amabil̄. Mirabil̄ fu
it in ſeipō. mirabil̄ in matre. mira
bilis in celo. mirabil̄ in t̄ra. mira
bil̄ inter animalia. mirabil̄ int̄ de
mones. mirabil̄ in ſole ⁊ ōni crea
tura. Prīo mirabil̄ in ſeipō: q2 ho
die ↄuenit mirabilit̄ deus ⁊ hō. Cō
uenit altꝰ ⁊ imus. antiquꝰ ⁊ iuue
nis. ꝑuus ⁊ magnꝰ. diues ⁊ paup.
Hodie dico ꝙ ↄuenit altus ⁊ imꝰ

Ille eni3 dn̄iꝰ altiſſimꝰ cuius alti
tudinē nullꝰ hoīm nullꝰ angelorū
nulla creatura attingere pōt. Ille
hodie factꝰ eſt ita infimꝰ ⁊ ita hūi
lis ꝙ ſe ꝑmiſit locari in imo loco
ſ. in p̄ſepio. Ceſar auguſtꝰ preſi
dens vniuerſo orbi. ſcire voluit q̄t
ꝓuincie. quot ciuitates. quot ca
ſtella. quot hoīes i vniuerſo orbi
eſſent ⁊ vnde trahebāt originem.
Statuit vt q̄libet ad ſuam ꝑgeret
ciuitatē ⁊ preſidi ꝓuincie denariū
argenteū traderet ⁊ ſe ſubditu3 im
perio romano ꝓfiteretur. Ioſeph
autē cum de genere dauid eſſet a
nazareth ꝓfectꝰ eſt volens cenſum
pro ſe: ⁊ beata virgine ſoluere. ꝓ
ceſſit in bethleem ⁊ oportebat bea
tam virginem exire de hoſpicio ſuo
⁊ ire ad terrā alienā exiſtens gra
uida. ⁊ hoc fuit magnū ſignū hu
militatis. Tunc enim oīs creatu
re querūt ↄmodu3 in partu. auis
ſ. nidum. beſtia cauernā. queçq3
mulier paup quērit cōmodum in
partu. S3 beata virgo nullum po
tuit hic hoſpicium neq3 cōmodū
in ꝑtu filij ſui. Cum autē veniſſent
bethleem: ⁊ q2 paupes erāt. ꝓpter
diuites qui ꝓpter eandē cauſa3 ibi
dem venerāt nullū hoſpicium hic
poterāt. diuerterūt ergo in domu3
que erat in ↄmuni tr̄ſitu inter du
as domus opimentu3 habens qd
diuerſoriū dicebat̄. ſb quo ciues
ad loquendū diebꝰ ocij ſolebant
conuenire. vbi forte ioſeph preſe
pe boui ⁊ aſino fecerat. Vel ſcd̄m
opinionem alioꝝ ibi p̄ſepe erat vt
ruſtici de rure venientes pecora ſua

illic locārent. In ipſa nocte media
die dñica. btā virgo maria pepit
filiū ſuū ⁊ in pſepio ſb̄ feno collo
cauit: q2 frigꝰ erat. Hodie ꝯuenit
antiquꝰ ⁊ iuuenis. Certe antiquꝰ
q2 in tempe formacōis ade vſq3 ad
natiuitatē xp̄i fluxerūt anni q̄nq3
milia nonaginti. ita antiquꝰ fuit
⁊ adhuc antiq̄oꝛ: q2 ante formati
onē ade deꝰ ab eterno ⁊ ſine pn̄ci
pio fuit. Iſte puer antiq̄oꝛ matre
q̄ in. xiiij. āno ꝯcepit eum ⁊. xv. pe
pit eū. Ecce ille qui ita antiquꝰ fu
it factꝰ eſt hodie puer iuuenis vni
us diei: ⁊ poſitꝰ eſt in pſepio ⁊ fle
bat in ſinu matris ⁊ ridebat corā
angelis in cel. Hodie etiā ꝯuenit
magnꝰ ⁊ puꝰ. vn̄ bene dicit. Celū
⁊ terrā ego impleo. qui ita mag
nus eſt q2 eſt ſub tra. in terra. cir
ca terram. ⁊ totū mūdum ſeruat
ſua manu quē totꝰ mūdus cape
non p̄t. ſicut cantat ecclā. Ita puꝰ
factus eſt hodie ⁊ collocatꝰ eſt in
duobꝰ paruis locis. ſ. in ſinu ma
tris ⁊ in pſepio. O quale gaudiū
habuit maria q̄n xp̄m pepit. tūc
eū alloq̄batur eū verbis dulciſſi
mis ſm̄ Amb. Tu deꝰ meus. tu cre
atoꝛ meꝰ. tu ſaluatoꝛ meꝰ: ⁊ iō q2
es deꝰ meꝰ te adoro tanq̄ deū meū
⁊ ponēs eū in pſepio. ipm quē ge
nuit adorauit ꝓcidēs ſup terram ⁊
reiterās verba accipiēs eū de pſe
pio ponēs eū i ſinū deoſculabat eū
dicēs. Tu dulcis meꝰ filiꝰ. tu prin
ceps meꝰ ⁊ ſicut mr̄es ſolent facē
⁊ dicere dilectis filijs ſuis. Hodie
etiā ꝯuenit diues ⁊ paup fil. vnde
apls. ij. Corin. viij. Qui cū diues
eēt ꝓ nob egenus factus eſt vt ꝑ
eiꝰ inopiā diuites eēmꝰ: q2 in ma
nu eꝰ ſunt oēs theſauri. Et hoc ꝓ3
q2 dat eis cui vult. q̄ñ vult: ⁊ q̄n
vult. Pauptas eꝰ hodie apparuit
q̄n eū pepit: q2 cuſſinū hīe nō po
tuit q8 capiti ſuo ſuppone potuit
nec etiā hūit de q̄ hoſpiciū ꝯueniret
Ip̄m puerū etiā inuitibꝰ pānis in
uoluit: ⁊ hoc fecit vt paupertas a
nob plꝰ diligeret ⁊ ſua pauptate
nos diuites faceret ⁊ vt ꝯſolatorē
pauperū ſe eſſe mōſtraret

De ſancto ſtephano. f. viij.

Intendēs in celū vi
dit glām dei. Act. vij. Pꝰ aſcēſiō ē3
dn̄i apoſtolis p̄dicātibꝰ fide auge
batur nūs xp̄ianoꝝ. multi ei vēn
ditis oībꝰ que habebāt ponebāt
p̄ciū āte pedes aploꝝ ⁊ de cōi om
nes viuebāt ⁊ viduis ꝯuerſis pre
erant cibarijs ⁊ miniſtrabāt eis
i mēſa. Factū eſt murmur int eos
q2 q̄dam eaꝝ ꝯuerſe ex gentibꝫ ⁊
q̄dam ex iudeis nō poterant bn̄ ꝯ
cordare. q8 audiētes apli ꝯuoca
ta multitudine dixerunt. Non eſt
equū nos relinq̄re verbū dei ⁊ mi
niſtrare mēſis. Cōſiderate ḡ viros
frēs ex vobis boni teſtionij ſeptē
plenos ſpū ſcō q̄s ꝯſtituamꝰ ſup
hoc opꝰ. nos vero p̄dicacōni vaca
bimꝰ. placuit hoc oībus ⁊ ꝯſtitue
rūt ſeptē dyaconos q̄ꝝ btūs ſte
phanꝰ ſanctioꝛ ⁊ maioꝛ extitit. ſte
phanꝰ autē plenꝰ grā ⁊ fortitudi
ne faciebat ſigā ⁊ ꝓdigia multa in

populo. Cū audientes iudei fuere/
xerūt cōtra eum ⁊ disputabāt cū
eo ⁊ non poterāt resistere spiritui
oris eius qui loquebat̄ p os eius
Cumq₃ disputacōe vincere eū non
poterāt. duxerūt eum ante cōsiliū
adducentes ꝯtra eū falsos testes
qui accusauerūt eum in quatuor
.s. ꝙ locutus fuisset blasphemia₃
contra deum. cōtra moysen. cōtra
legem ⁊ cōtra templū. De ōnibus
hijs excusauit se: ⁊ de primo dixit
ꝙ non esset locut⁹ blasphemiam
nec ꝯtra deum: q₂ domi⁹ eorū esset
rex glorie ⁊ glo[r]iosus dn̄s ⁊ digne
glorificādus. De scd̄o dixit ꝙ non
esset locut⁹ ꝯtra moysen. na₃ mo/
yses fuit vir diligēs deu₃ ⁊ famili/
aris erat deo ⁊ cum ipso loquēs ⁊
vir potens in miraculis faciēdis
in deserto. De tercō dixit ꝙ non es/
set locutus cōtra legem: q₂ deus p/
sonaliter dedit illa₃. De quarto di/
xit ꝙ nō vituparet templū: quia
hoc deus psonaliter fieri p̄cepat.
Cūq₃ hec loqueret̄ apparuit facies
e⁹ pulchra ⁊ clara tanq̄ facies an/
geli. Tūc increpauit eos dicens.
Dure ceruicis estis vos ⁊ spūi san/
cto semp restitistis. sicut ⁊ patres
vestri sic ⁊ vos. Quem enī pphetaꝝ
nō sunt psecuti patres vestri. ⁊ oēs
illos occiderūt qui pphetabant de
aduentu xp̄i: ⁊ vos ideo pditores
estis ⁊ homicide. legem enī dei acci/
pitis ⁊ nō custoditis. Audientib⁹
aute₃ hoc dissecabāt̄ cordib⁹ suis
⁊ stridebāt dentibus in eum. Ste/
phan⁹ aute₃ plenus spū sancto in/
tendēs in celu₃ vidit gloriā dei ocu/
lis spūalibus ⁊ non carnalib⁹: ⁊
ihesum stantē a dextris dei ⁊ dixit
Ecce video celos apertos ⁊ filiū ho/
minis stantē a dextris virtutis dei
Exclamabāt autem oms̄ voce ma/
gna. ꝯtinuerūt aures suas ⁊ eici/
entes eū extra ciuitatē lapidabāt
eum. Et testes qui eū lapidabant
posuerūt vestimēta sua secus pedes
adolescētis q̄ vocabat̄ saulus ⁊ la/
pidabant stephanū inuocantē ⁊
dicentē. Dn̄e ihesu accipe spiritum
meū. Positis autem genib⁹ excla/
mauit voce magna. Dn̄e ihesu xp̄e
ne statuas illis hoc pc̄m: q₂ nesci/
unt q̄d faciūt. Et cum hec dixisset
obdormiuit in dn̄o. Intendens er/
go in celū ⁊c̄. Notandū autē ꝙ be/
atus stephan⁹ intendebat in celū
tripliciť. sic ⁊ nos etiā eius exem/
pla sequi debem⁹. Primo intende/
bat in celū tanq̄ in locum vbi the/
sauꝝ suu₃ posuerat. Scd̄o intende/
bat in celū tanq̄ in regnū in quo
adiutoriū expectabat. Tercio in/
tendebat in celū tanq̄ in ciuitate₃
qua₃ ppetue inhabitare debebat.
Primo dico ꝙ btūs stephan⁹ in/
tendebat in celū tanq̄ in locū vbi
thesauꝝ suū deposuerat. Ipse enī
thesauꝝ suū nō collocauit in hoc
seculo trāsitorio: ſ₃ in celo ppetuo
s̄m cōsilium xp̄i qui dicit Math.
vi. Nolite thesaurisare vobis the/
sauros in terra vbi erugo ⁊ tinea
demolitur ⁊ vbi fures effodiunt ⁊
furātur. Thesaurisate autē vobis
thesauꝝ in celo vbi nec erugo nec
tinea demolitur ⁊ vbi nec fures ef/
fodiunt nec furantur. Istum the/

ſaurũ in celũ mittimus qñ theſau/
rum ⁊ elemoſinã paupibꝰ eroga/
mus. vnde Mat. xix. Venit ad ihe/
ſum adoleſcens q̃dã dicẽs ei. ma/
giſter bone q̃d faciã vt beatam vitã
eternã. Cui dñs. Si vis eſſe pfectꝰ
vade ⁊ vende õia que habes ⁊ da
paupibus ⁊ habebis theſaurũ in
celo. Exemplũ. epus quidam p̄di/
cauit hoc euãgeliũ ſemel. Quicũ/
q̃ ppter nomẽ meũ. ⁊c. centuplũ
accipiet ⁊ vitam eternã poſſidebit
Qd audiens quidam ſaracenꝰ di/
xit ad epm. ſi ad ſupra dictũ tuũ
cautõem feceris fidelem õia mea
paupibꝰ diſtribuam ⁊ fidem reci/
piam. Eps autem cõſtituit ſibi fi/
deiuſſorẽ ⁊ ſaracenꝰ baptiſatur ⁊
oĩa bona ſua paupibꝰ diſtribuit
Tandẽ ſaracenus morit̃ ⁊ vocauit
epũ ⁊ ait ei. Recordare pacti qd
promiſiſti mihi: ⁊ ſi pecunia mea
poſt mortem nõ centuplicetur tan/
tam pecuniã filijs meis reſtitues.
Reſpondit eps. Dominꝰ ihesus xp̃s
implere dignet̃ quod pmiſi. alio/
quin faciam qd dixi. Mortuo pa/
tre ceperũt pecuniam recupare filij
Et eps ſe in oracõnem ponẽs mo/
nitus a deo fecit ſepulchrũ aperiri
pſentibꝰ filijs ⁊ inuenit in manu
defuncti litterã ſcriptã aureis lit/
teris cõtinẽtem. Jam recepi centu/
plum qd epiſcopꝰ mihi pmiſerat
⁊ vitam eternã poſſideo. Sic ergo
exemplo huiꝰ viri ⁊ beati ſtepha/
ni debemꝰ theſaurũ noſtrũ ponere
in celum hoc eſt in tutũ locũ. vnde
dixit beata lucia ad paſchaſium
q̃ñ ꝯ queſiuit de patrimonio ſuo

qd dedit pauperibꝰ. patrimoniũ
meum in tuto loco cõſtitui. Et etiã
beatus laurenciꝰ dixit ad decium.
Theſauros quos requiris manꝰ
pauperũ deportauerũt in celeſtes
theſauros. vnde dicit̃. Math. vi.
Vbi theſaurus tuꝰ eſt ibi ⁊ cor tu/
um erit. Sed heu plures ſunt qui
ſibi ſtudẽt theſauriſare theſaurũ
in terra. De quo dicit̃ puerb. xxv/
iij. Qui feſtinat ditari non erit in/
nocẽs ⁊ ſine peccato. Sicut enĩ ſpi/
ne vix tanguntur ſine leſione ma/
nus: ⁊ lutũ tangitur vix ſine inq̃/
natiõe. ſic theſaurꝰ vix colligitur
ſine leſione cõſcientie. Dominꝰ au/
tem vocat diuitias ſpinas apoſto/
lus autẽ ſtercora. Qui autẽ theſau/
riſant in terra ⁊ nõ in celo magis
habẽt cor inquinatũ ad terrena ſi/
cut dictũ eſt. vbi eſt theſaurꝰ ⁊c.
Sicut patet in vno diuite. Lu. xij.
Qui dixit anima mea habes mul/
ta bona ꝯſtituta in ãnos plurimos
requieſce. epulare. comede. bibe. ⁊
dixit ei dominꝰ. Stulte hac nocte
recipient a te demones animã tu/
am ⁊ cuius tunc erunt que cõgre/
gaſti. vnde baruch. iij. Vbi ſunt
qui argentũ ⁊ aurũ theſauriſant
q̃in quo omnes homines cõfidunt
qui ad inferos deſcenderunt. Exem/
plum quidã vſurariꝰ habebat du/
os filios quorũ vnꝰ relicto patre
⁊ fratre ⁊ õibꝰ que hẽbat eremũ
intrauit volens autẽ theſaurũ ſuũ
in celũ collocare. Aliꝰ autẽ manens
cũ patre volens in t̃ra theſauriſarẽ
Accidit autẽ pcedente tẽpe vt am/
bo morerentur. Qd audiẽs eremi/

ta· rogauit deū vt ſibi de eorū ſta
tu vellet reuelare· Rapit igit̄ ⁊ ab
angelo in infernū ducit̄ ⁊ ibi eos
minime inuenit· Et vltimo aperto
quodam puteo exierūt cum flāma
pr̄ ⁊ filiꝰ ad inuicem tanꝙ canes in
ſani mordētes ⁊ mutuo ſibi male
dicētes· Et pr̄ dixit filio maledictꝰ
ſis tu fili: q̄ ꝓpter te vſuras cōgre
gaui· Et filius ecōtra dixit patri·
Maledictꝰ ſis tu pater: q̄ ꝓpter tu
am vſurā ſum dānatus: ⁊ ſic inui
cem mordētes ⁊ maledicētes econ
tra in puteū ſunt reuerſi· Heremita
āt ad ſe reuerſus vitam ſuā in bo
no finiuit. Scđo btūs ſtephanus
intēdebat in celū tanꝙ in locū vel
in regnum in quo adiutoriū expe
ctaret vel auxiliū in tribulacōe· q̄
in ōm̄ tribulatiōe noſtra debemꝰ
auxiliū a deo petere. Ps̄. Auxiliū
meū a domino qui fecit celū ⁊ terrā
Bern̄. Qnūcunq̄ ſeuiat tribula
tio nō putes te derelictū a deo: ſed
memineris eſſe ſcriptū· Cū ipō ſū
in tribulatiōe· vnde dixit rex ioſa
phat in ꝑabolis Tpe tribulacōis
⁊ cū in nobis virtꝰ non ſit ⁊ igno
ramꝰ q̄d agere debeamꝰ· hoc ſolū
reſiduo habeꝰ vt oculos noſtros
ad deū dirigamꝰ· ps̄· Iuxta eſt do
minꝰ hijs qui tribulato ſūt corde
qđ patet Daniel· iij· vbi vidit na
buchodonoſor in fornace cū tribꝰ
pueris q̄rtum ſimilē filio dei· ps̄
Nolite ergo ſperare in principibꝰ
neq̄ in filijs hominū in quibꝰ non
eſt ſalus· Sed ſperate in domino et
petite auxiliū ab eo· Exemplū legi
tur de quodā milite qui multo tē

pe ſeruierāt cuidā principi· cum
grauit̄ infirmaret̄ ⁊ aſtaret ei pri
ceps ⁊ diceret q̄ multū ꝯdoleret ei
⁊ q̄ peteret ab eo qđcunq̄ vellet·
Rn̄dit eger· q̄ ꝓ ōm̄ ſuo ſeruicō ip
ſū ab illa infirmitate liberaret: vel
ſaltē ei inducias ad aliqđ tempꝰ
impetraret· Ille autē princeps di
xit q̄ hoc nullꝰ facere poſſet niſi ſo
lus deꝰ· Et dixit eger· Et ego illi ſo
li q̄ ſolus p̄t iuuare ꝓmitto ſi me
liberauerit ei in ꝑpetuū ſeruiā ⁊ ſic
factū eſt Tercio btūs ſtephanus
intēdebat in celū· tanꝙ in ciuitatē
quā ꝑpetue inhabitare deſiderat:
vnde apl's Heb· xiij· Non enī hic
habemꝰ manentē ciuitatē ſiue lo
cū: ſꝫ illam inq̄ramꝰ· Ad quā ꝑdu
cat nos dn̄s noſter

¶ De eodem. F. ix.

Stephanꝰ ple
nus grā ⁊ fortitudīe facie
bat ſigna populo Act· vi· Hodie
ſancta ecc̄a recolit pugnā militis
ſui btī ſtephani Iſte enī eſt ſigni
fer omniū martirū: q̄ pꝰ aſcenſio
nem dn̄i primꝰ ꝑ violentiā marti
rij celū intrauit qđ erat in eo mł
tū glorioſū· Cum enī caſtrū aliqđ
impugnat̄ non eſt multū lauda
bilis q̄ intrat poſtꝙ maior ps ex
ercitꝰ intrauit· Sꝫ ille valde glorio
ſus habet̄ qui primꝰ: vel ſecūdus
intrat ⁊ ſic fecit btūs ſtephanꝰ: ⁊
ideo merito ꝯmēdatur hodie dicē
do· plenꝰ gratia ⁊ fortitudine In q̄
bꝰ verbis notare poſſumꝰ occaſio

nem beati ſtephani. Circa paſſio; eius notandū eſt. q dyabolus tri plici modo conat ſanctos ſupare. Aliqñ in pſperis vt alliciat ſicut in diuicijs ⁊ honoribus Aliquādo in aduerſis vt frangat ſicut fecit be ato iob. Aliqñdo in aſtucijs vt de cipiat. ſicut decipit euam ⁊ ideo di citur. mille artifex: q mille artib decepit hominē. Iſto triplici modo dyabolꝰ beatum ſtephanū decipe voluit: ſ non potuit: quia animꝰ eius aliquibꝰ proſperis allici non potuit: quia nec honoribus nec di uicijs. Fuit quidem in magno ho nore quia dyaconꝰ ordinatus fuit ab aplis. fuit etiā tempaliū āmi niſtrator: q prefectus erat. tamē in tantis pſperis non potuit ſedu ci ad pctm̄ vel ad ſtatum malum Secūdo dyabolus non potuit eum decipe p aſtuciā: vel p falſa; ſapi entiā hominū. Surrexerūt qdam de ſynagoga diſputantes cum ſte phano inuidētes eīi ei q apoſto li cum pſecerāt iudeis ⁊ eum ouin cere cupientes triplici modo ipſu; aggreſſi ſunt. ſ. diſputacōe. teſtiū productōe: ⁊ illacōe tormentorū. S; tū ipſe ſupauit diſputacōnes ⁊ cōuicit teſtes ⁊ de ſuis tortoribꝰ triūphauit. In qualibet autē pu gna adiutorium ſibi a deo de celo datum eſt. In prima datus eſt ei ſpū ſanctus. ſ. qui facūdiam mini ſtrauit. In ſecūda datus eſt ei an gelicus vultus qui falſos teſtes terreret. In tercia viſus eſt xp̄us ei iuuarē vnde dicitur. Nō poterāt ēiſtere ſapie ⁊ ſpiritui qui loque

batur p beatū ſtephanū. Math. x. Nō enim vos eſtis qui loqmini ſed ſpūs patris veſtri qui loqtur in vobis. Tercio conatus eſt dya bolus eum vincere p aduerſa ⁊ p ſupplicia ⁊ tormēta inducens iude os ad hoc vt ipm occiderēt ⁊ lapi darent. vñ cum beatꝰ ſtephanꝰ de ōmbꝰ ſe que ſibi teſtes falſi obie cerūt excuſaſſet ⁊ eos oms argue ret. ſtridebāt dentibꝰ in eu; ⁊ eīci entes eū extr̄ ciuitatē lapidabāt eū: ſ eum vincere non potuerūt q habuit in certamine ſuo qnq; ad iutores a deo. Qn autē miles vinci non pōt facit hoc q aliquando h; grandē exercitum: q vidit regem ante ſe dimicante; fortiter. Aliqñ grāde ſpectaculū: quia forte ſcit to tam ciuitatē ipſum ſpectantē ⁊ cō ſiderantē. Aut quādo habet gran de pmiu;: q ſcit ſe coronari ſi vice rit ⁊ decapitari ſi ſuccubuerit. Aliqñ grande auxiliū: q ſcit iuxta ſe pu gilem fortiſſimū in ſuu; adiutori um pparatū. Aut aliquādo forte caſtrum habet ad qd qñ vult pt refugere ⁊ ab hoſtibus tutus eſſe Iſta quinq; beatus ſtephanꝰ ha buit. Primo igitur habuit mag num exercitu; quādo ipſum xp̄m rege; a dextris vidit qui tam forti ter dimicauit vbi dicit Glō. Ne ho mo lapidatꝰ dubitet in terra. deꝰ homo apparet crucifixus in celo ſi ue in gloria. De hoc exēplo petrus ait. p. petri. ij. Chriſtꝰ paſſus eſt pro nobis vobis relinquēs exem plum vt ſequamini veſtigia eius. Secundo habuit grande ſpectacu

lum qđ notatur p hoc qđ dicit᷑: ꝙ
vidit celos aptos . aperte namq̃
vidit ꝙ rex glorie ⁊ tota curia cele
ſtis ſtetit videre milit̄ dimicātem
Illud ſpectaculū nos attendere de
bemus: ꝙ nos aſpicit xp̄s . ange
li ⁊ om̄es ſancti ei⁹ . ſicut dicit apo
ſtol⁹ . p̄ . Coꝛ . iiij . Spectaculuȝ facti
ſum⁹ mūdo angelis ⁊ hominibus
Tercio habuit corā ſe regē oppo
ſitū . grande p̄mium pmittēdo . qđ
notat᷑ cum dicitur . Gloriā dei . Nā
ſicut gregori⁹ dicit . Cōſideratio p̄
mij minuit flagella . Nos etiam in
tribulacōne poſiti cōſiderare debe
mus ꝙ nobis celeſte p̄miuȝ appo
nitur qđ debetur vincentibus ⁊ in
fernale ſuppliciū debetur ſuccūben
tibus: ⁊ ꝙ apposui tibi aquā ⁊ ig
nē ad qđ volueris appone manū
tuā . Quarto habuit grande auxili
um . ſ . xp̄um adiuuare paratū . qđ
notat᷑ cum dicitur . Et ihesū ſtantē
a dextris v̄tutis dei . vbi dicit glō .
ꝙ ſtare pugnātis eſt cauſa adiu
uandi . Recte ſtare a dextris vidit
queȝ inter pſecutores habuit ad
iutorē . Nos etiā in tribulatiōe po
ſiti conſiderare debem⁹ ꝙ non ſoli
pugnam⁹: ſȝ deus p nobis . vnde
Ps̄ . Cum ipſo ſum in tribulacōe
Hoc etiā figuratū habem⁹ Exo . x .
iiij . vbi legit᷑ ꝙ cū filij iſrl̄ egreſſi
eēnt de terra egypti ⁊ veniſſent ad
mare rubrū ⁊ vidiſſent egyptios
p⁹ ſe inſequētes . clamauerunt ad
moyſen dicētes . Nūquid nō erāt
nobis ſepulchra in egipto ꝙ nos
eduxiſti vt hic interficiamur gla
dio . Quib⁹ rn̄dit moyſes . nolite
timere dn̄s ei pugnabit p nobis
⁊ vos tacebitis ⁊ ſtatī pcuſſit ma
re virga ⁊ diuiſum eſt ⁊ ſicco pede
trāſierūt . quos cū inſequerentur .
egipcij ſubmerſi ſūt . Glō . p filios
iſrahel nos xp̄iani ſignificamur .
cum volum⁹ fugere de egipto . i . de
malo ſtatu vite vel đ tenebris pec
catorū . tūc inſequit᷑ nos pharao
. i . dyabolus cuȝ ſuo exercitu . Sed
cuȝ iam videtur nobis ꝙ nō poſſu
mus ei reſiſtere . tūc moyſes . i . pre
dicatoꝛ dicit nobis . Nolite timē:
ꝙ deus p nobis pugnabit hoſtes
in mari . i . in inferno ſubmergēdo:
⁊ nos in terraȝ pmiſſionis . ſ . in re
gnū celoruȝ introducimur . Tota
etiam curia celeſtis nos adiuuat
pugnādo p nobis vnde Ps̄ . Leua
ui oculos meos in mōtes vnde ve
niat᷑ . Hoc etiaȝ figuratū habem⁹
iiij . Re . vi . vbi legitur ꝙ cum q̄dā
rex obſediſſet vnaȝ ciuitatem in q̄
heliſeus pпheta erat qui habebat
vnuȝ puerū qui ſibi ſeruiebat . q̄
cum vidiſſet exercitū magnū ante
cedentē . dixit . ve nobis domīe . Cui
reſpondit pпheta . Noli timere . plu
res enīȝ nobiſcū ſunt ꝙ cum illis .
Et apuit domin⁹ oculos pueri ⁊ vi
dit montē plenū exercitu celeſtis
curie qui ſedebāt ſup igneos eq̄s
⁊ currus quos miſeāt domin⁹ in ad
iutoriū populo ſuo . Quīto habuit
forte ⁊ grande refugiū . ſ . ipſum ce
lum qđ vidit aptum ⁊ ad qđ debe
bat refugere: ⁊ ab hoſtib⁹ eſſe tu
tus ⁊c̄ . ⁊ ſic patet primū . Secūdo
btūs lucas deſcribit paſſionis ſue
occaſiōem que quideȝ fuit ex eo ꝙ

veritatem p̄dicauit: ⁊ qꝛ vicia reꝑ
hendebat ⁊ qꝛ multa miracula facie
bat. non tm̄ ſigna fecit in vita: ſed
etiā multa fecit poſt mortē. Quoꝝ
quedā oſtendebāt q̄n̄te fuit miſe
ricordie. q̄daȝ q̄nte fuit potentie: ⁊
quedam q̄nte fuit reuerentie. Fecit
enim quedā miracula que oſtēde
bant ſuā miſericordiaȝ. qꝛ in mul
tis tribulationibꝯ ſubuenit miſei
corditer. ſicut pȝ in patre ⁊ ſorore
qui ꝓpter peccatū q̄d ↄmiſerant in
matre tremorē membroꝝ incurre
runt. de quo refert. Augꝯ. Oꝛ erat
quedā nobilis dn̄a que habebat
decem filios quoꝝ ſeptē erāt ma
res ⁊ tres femelle. quadā vice cum
mater ab eis offenderetur maledi
ctōem p̄catur. ſubito oīs tremo
re mēbroꝝ ſunt percuſſi. qui ciuiū
ſuoꝝ oculos non ferentes p totū
mūdum vagari ceperūt. quorum
duo. ſ. frater ⁊ ſoror dū ꝓpe in ec
clēiā bti ſtephani intrarent. mul
tis p̄cibꝯ ambo ↄſecuti ſunt ſanita
tem. Pietas ſua in hoc apparuit qꝛ
etiā p ſuis lapidatoribꝯ flexis ge
nibꝯ orauit: ſ p ſe orauit ſtando.
Secūdo fecit quedam miracula que
oſt̄debant ſuam potētiaȝ. Ipſe eīn
habuit poſſe ſup īſenſibilia ſicut
ſup celuȝ q̄d ſuis meritis apertū eſt
in ſua paſſiōe. Item ſup terrā q̄n
in inuentōe ſui corpis fecit eaȝ tre
mere. Itē ſup aerem: qꝛ cū ſiccitas
magna eſſet tūc multa pluuia de
ſcendit de aere ſuis meritis. Itē ſu
p aquā: qꝛ ſicut legit̄ in tranſlacō
ne ſui corpis. Alexāder ſenator cū
vxore ſua adijt iheroſolimā ⁊ btō

ſtephano oratoriuȝ cōſtruxit. ac
pꝯ obitū ſuum iuxta eius corpꝯ ſe
fecit ſepeliri. Euolutis ſepteȝ ānis
Iuliana vxor ſua in patriā ſuaȝ vo
lens redire corpus viri ſui volens ſe
cum ferre q̄d cum ab epō multis
p̄cibus poſtulaſſet. Ipſe loculos
argēteos ꝓtulit dicens Neſcio q̄s
ex iſtis loculis ſit viri tui. Et ipſa
ait. Ego ſcio ⁊ impetū fecit. ample
xata eſt corpꝯ beati ſtephani. Sic
ergo cū putauit accipe corpus vi
ri ſui recepit ex caſu corpꝯ beati ſte
phani. Cum autē nauim intraſſ ȝ
cum corpe. ymni ſuſcitant̄ angeli
ci: ⁊ clamabāt demones: ⁊ ſuſcita
uerūt tempeſtatē dicentes Ve no
bis: qꝛ ſtephanꝯ nos diro vulnere
verberat Cum autē naute naufra
gium timerent inuocabāt beatuȝ
ſtephanū ⁊ cōtinuo apparuit eis
dicens. Ego ſū nolite timere: ⁊ ſta
tim trāquillitas facta eſt. Iteȝ ha
buit poteſtatē ſuper corpa langui
da: qꝛ in inuentiōe ſui ſanctiſſimi
corpis. lx. homines a ſuis languo
ribꝯ ſanati ſunt. Itē poteſtatē ha
buit ſup demones. ſicut patȝ in fi
lia Theodoſij obſeſſa de qua eiecit
demonē. nec mirū ſi reliquie eius
ſunt tante ꝑtātis cum etiaȝ res in
ſenſibiles in eiꝯ nomine inueniāt̄
fuiſſe magne virtutis. ſic panni ⁊
flores. Nam ſicut dicit. Augꝯ. Cuȝ
quedā mulier eſſet defuncta: tuni
cam beati ſtephani ſuper corpꝯ de
functe poſuerunt, ꝓtinꝯ ſana ſurre
xit. Flores etiā que ſup altarē bea
ti ſtephani erāt poſiti ⁊ inde abla
ti ⁊ ſup oculos cuiuſdaȝ mulieris

ceće impoſiti ſtatim que fuerat ce
caviſum recepit. Tercio fecit que
dam miracula que oſtendebāt ꝙ̃
de fuit reuerentie. Eius namq̄ cor
pus in reuerentia ipſe de⁹ habuit
angeli. apl'i ꝛ etiā ſpiritus malig
ni ꝛ etiā mortui. De⁹ quidem in re
uerentia habuit eius corp⁹: qꝛ cū
in vili loco iacuit. de⁹ ipſum mani
feſtauit ꝛ in mōte ſyon ſepeliri fe
cit. Itē angeli ipſum in reuerentia
habuerūt. Nam cum eius corp⁹ ꝑ
mare ꝯſtantinopolim duceret̄. an
geli celeſtē melodiā ſup ip̄m can
tare auditi ſunt. Poſtmodū vero
cum de ꝯſtātinopoli romam eſſet
trāſlatū. vox angelica audita eſt.
O felix roma q̄ corp⁹ laurencij hiſ
pani. ꝛ ſtephani iheroſolimitani
in vno claudis mauſeolo. Itē ip̄m
in reuerentia habuerunt apl'i. De
mon enī clamauit per filiam theo
doſij dicēs. niſi ſtephan⁹ romā ve
niat non exibo. qꝛ ſic eſt voluntas
aploꝝ. Itē in reuerentia eu; habu
erūt ſpūs maligni. Nam enī ſan
ctitatē ꝯfitebātur cum corp⁹ eius
conſtātinopolim deferebat̄ demo
nes clamabāt. ſeru⁹ dei quē lapi
dabāt iudei venit. Cū etiam corp⁹
ei⁹ primo romā veniſſet in ecc̄ā be
ati petri ipſū reponere vellent. de
mon q̄ de filia theodoſij exiuit cla
mauit dicēs. fruſtra laborātis hic
qꝛ apd frēm ſuum laurentiū ſibi
ſedē elegit. Ip̄m etiā in reuerentia
habuerūt mortui. Nā cū ſepulcrū
bt̄i laurencij fuiſſet aptū mox lau
renti⁹ in latus ſe ꝯuertit ꝛ me diū
ſepulchꝝ beato ſtephano reliq̄t.

Et ideo nos ip̄m honorare debem⁹
qꝛ nos iuuare p̄t in omnib⁹ neċita
tibus. p̄ſtante domino noſtro.

De ſancto iohāne euāgeliſta.
Sermo. x.

Qui timet deū
faciet bō. Eccī. xv. ſ. timore
filiali. q. d. Qui vult facere bona de
bet ea facere in amore filiali ꝛ tūc
erūt domino accepta. Sciendū au
tem eſt ꝙ multiplex eſt timor. ſcꝫ
naturalis. hūanus. mūdan⁹. ſer
uilis. inicialis ꝛ filialis. Horū au
tem timorū alius bonus. alius ma
lus. Ali⁹ nec bonus nec mal⁹. Ali
us quo ad aliq̄d bonus ꝛ quo ad
aliq̄d malus. Timor naturalis eſt
quādo aliquis naturaliter timet
mortem vel aliq̄d nociuū nature.
Hūc timorē habet quilibet homo
ſiue bon⁹ ſiue malus: qꝛ naturale
eſt hominē timere mortē. Et talis
timor non eſt bonus neq̄ malus:
qꝛ ꝑ talem timorē neq̄ homo me
retur gloriā neq̄ penā. Hūc timo
rē habuit xp̄s ſcd̄m eius humani
tatē. dicitur enī Mat. xxvi. Appro
pinquāte aūt hora paſſionis exi
uit iheſus extrā ciuitatē ꝛ venit ad
montē oliueti ꝛ dixit diſcipulis ſu
is. Sedete hic donec vadam ꝛ orē;
ꝛ iuit ab eis quātus eſt iactus la
pidis ꝛ cepit pauere ꝛ tedere ꝛ con
triſtari ꝛ meſt⁹ eſſe. Et poſitis ge
nib⁹ orauit dicens. Pater ſi poſſi
bile eſt tāſeat a me calix iſte. Glō
vt verus homo timebat mortē: ꝛ

factꝰ eſt ſudoꝛ eius tanq̄ gutte ſā
guinis decurrētis in terram. Huc
timoꝛē etiam habuit beatꝰ iohan
nes euāgeliſta. dicitur enī Mar. xi
iij. Cumq3 xp̄s captus eſſet ⁊ liga
tus ⁊ duceret̄ ad iudicē. Adoleſcēs
quidam .ſ. iohānes ſequebat̄ eu3
amictꝰ ſyndone ſup nudo coꝛpe: ⁊
cum vellent eu3 iudei tenere relicta
ſyndone in manus trahentiū eum
nudus pfugit ⁊ ſic naturalit̄ moꝛ
tem timuit ⁊ in hoc non peccauit:
q2 licet caro eius naturaliter moꝛ
tem timet tamē ſpiritus eius pm
ptus fuit cum xp̄o moꝛtē ſuſtinere
dixit enim paru3 antea paratus
ſum tecū moꝛi. Et hoc eſt qđ dominꝰ
dixit. Spiritꝰ quidem pmptus eſt
caro autē infirma. Timoꝛ huma
nus eſt cum quis de coꝛpoꝛe ſuo ti
met ita q2 potiꝰ peccaret q̄ moꝛte3
vel penam coꝛpis ſuſtineret. Iſte
timoꝛ ſemp malus eſt: q2 peccatū
aliquādo eſt veniale ⁊ aliquando
moꝛtale Veniale eſt quādo homo
potius vellet peccare venialiter q̄
ſuſtinere moꝛtē vel penam coꝛpis.
Sed moꝛtale eſt quādo homo poti
us vellet peccaē moꝛtaliter q̄ moꝛ
tem vel penā coꝛpis ſuſtinere Iſtū
timoꝛem habuit petrus quādo pp
ter terroꝛe3 vel timoꝛē moꝛtis moꝛ
taliter peccauit dominū negando.
Et ſi in tali timoꝛe moꝛtuus fuiſſet
eternaliter damnatꝰ fuiſſet. Sed
dominꝰ eum miſericoꝛditer reſpexit
⁊ ad penitentiam reduxit. Contra
hūc timoꝛem dicit dominꝰ Math.
x. Nolite timere eos qui occidunt
coꝛpus. animā autem nō poſſunt
occidere. timete autē eum qui pōt
occidere ⁊ coꝛpus ⁊ animā mittere
in gehennam ignis. Exemplū in ſe
ptem fratribꝰ. ij. Mach. vij. Huc
timoꝛē non habuit beatus iohan
nes. pro domino enim pati ⁊ moꝛi
paratus fuit: q2 nullū tyrannum
vel pena3 timuit. Legitur enim in
ſua legenda q̄ domicianus impe
ratoꝛ miſit eum in doliu3 feruētis
olei ⁊ dn̄s eum illeſum cuſtodiuit
deinde in pathmos inſula3 relega
gauit vt ibi fame moꝛeret̄ ibi eu3
dominꝰ fouit ⁊ multa miācula oſ̄
dit. Nam eodem āno impeātoꝛ oc
ciditur ⁊ iohānes cū honoꝛe reuo
catur. Cum autē per totam aſiam
p̄dicaſſet ⁊ multa miracula feciſſ3
ſacerdotes ydoloꝝ ſedicōem in po
pulo cōtra eum ɔcitabant. Tunc
trahebāt eum ad templu3 dyane
volentes eū cogere ad ſacrifican
dū. Orāte autē beato iohāne tem
plū penitus coꝛruit ⁊ ydolū eſt cō
minutū. Ariſtodemꝰ aute3 pōtifex
ſedicōem ɔcitauit. Cui Iohēs ait.
q̄d vis vt faciam tibi. vt placaris
Cui ille. Si vis vt credam in deum
tuum dabo tibi venenū bibere: ⁊ ſi
nullā leſiōem ſenſeris deus tuꝰ ve
rus eſt. Priꝰ autem videbis alios
moꝛi ex illo veneno. Cui apl's fac
ſicut locutus es. Adducuntur ergo
duo viri damnati q̄ cu3 bibiſſent
venenū cito moꝛiūtur. Tunc apo
ſtolꝰ ſignu3 crucis ſupra ſignatū
calicem fecit: ⁊ nullā leſionem ſen
ſit. Et ait ariſtodemus Si iſtos du
os ſuſcitaueris ſine dubio credā.
Tunc apl's tunicā ſuam p̄buit di

cens q̄ poneret eā ſup corpa mor
tuoꝝ ⁊ diceret In nomie ihesu xp̄i
ſurgite: ⁊ ſic factum eſt. ⁊ pontifex
cum omnib⁹ ſuis baptiſatus eſt.
Et ſic pȝ quomō beatus iohānes
euāgeliſta nō habuit timorē hu
manū. Timor mūdanus eſt quā
do homo nimis timet pdicōem re
rū temporaliū. Ita q̄ potius vellet
peccare q̄ pdere bona ſua. Et ille ti
mor etiam ſemp eſt malus: q̄ ali
quādo eſt peccatū veniale. ⁊ aliqñ
do peccatū mortale. Veniale qñdo
hō poti⁹ vellȝ peccarē veial'r q̄ pde
re bona ſua. mortale eſt qñ homo
potius vellet peccare mortaliter q̄
pdere bona ſua. Hūc timorē habu
it herodes: qñ timuit amittere reg
num: ⁊ occidit omēs pueros que
rens ſimul occidere xp̄um regem.
Iſtum timorē etiam habēt omēs
homiēs qui timēt pdere bona ſua
temporalia qui potius piurant: vel
mentiūtur ⁊ ſimilia cōtra deum cō
mittūt q̄ bona ſua pdant. Iſtum
timorē etiā adoleſcens ille habu
it de quo dicitur Math. xix. qui tri
ſtis abijt qñ dominꝰ ei dixit. Vade
⁊ vende ōnia que habes ⁊ da pau
perib⁹ Talem timorē non habuit
beatus iohānes qui reliquit ōnia
⁊ ſecutus eſt xp̄m. Nota euāgeli
um Math. iiij. Ambulans ihesus
iuxta mare galilee ⁊ vidit iacobū
zebedei ⁊ iohānem fratrē eius in
mari cū naui ⁊ cū patre ſuo: ⁊ vo
cauit eos qui relictis ōmib⁹ ſecuti
ſūt eum. Licet iohānes pauca re
liqt temporalia. tñ multū reliquit
qñ voluntatē habendi reliqt. Ti
mor ſeruilis eſt qñ aliqs otinet ſe
a peccato. ꝓpter timorē pene infer
nalis vel tpalis ⁊ non ꝓpter deum
Aug⁹. Irreuerenter ſe putat vi
ctorē peccati q timore nō peccat ſi
ue tēpalis pene ſiue future. In eo
enī viuit volūtas peccandi ⁊ ſeque
retur op⁹ ſi ſepararetur impunitas
Talem timorē habuit pharao q̄
tpe afflictōis fiebat deū ⁊ ꝓmiſit
ſe deo velle obedire: ſȝ ceſſante pla
ga dixit. neſcio dñm nec dimittā
iſrl'. Timor ille bon⁹ eſt quo ad hº
q̄ hoiem trahit a pctō. Sȝ malus
eſt q̄ ad hoc: q̄ nō inducit hoiem
in vitam eternā. Timor inicialis ē
qñ hō ex vna pte timet penā gehē
ne: ſȝ ex alia pte deū timet. timor
ille bon⁹ eſt: ſȝ non pfectus. habet
autē duos oculos. ſ. dexterā quo
deū reſpicit: ⁊ ſiniſtrum q̄ infernū
reſpicit. Sȝ dyabol⁹ conatur eruē
oculū dexterū. Et ideo figurat⁹ eſt.
p̄. Re. xi. p Naas qui eruē volebat
ōmū oculos dextros quos capie
bat. Cupit enī dyabol⁹ q̄ peccata
dimittam⁹ tñ ꝓpter penā inferni:
ſȝ non ꝓpter deum Timor filialis ē
qñ homo facit bona ⁊ vitat mala:
non ꝓpter timorē inferni: ſȝ ex cari
tate dei tñ. Si enim ſciret ſe nunq̄
ſenſiturū aliquam penā neq̄ tem
palem neq̄ eternā tñ ꝓpter reuerē
tiam ⁊ caritatē dei quā habet ad
deū. vellet ſibi cauere a pctō ſicut
fili⁹ qui habet dulcē patrem. q̄ ſi
ſciret ſe nullā offenſiōem recipe.
tñ ex caritate timeret prēm ſuum
offendere. Et ille timor pfect⁹ eſt ⁊
de illo dicit ps̄ Timete dñm oms

ſancti eius. Timor ei ille manebit
p⁹ hanc vitam. vñ pſ. Timor dñi
ſcũs pmanẽs in ſeculũ ſeculi. Hũc
timorẽ. ſ. filialem hũit. b. iohãnes
euãgeliſta q̃ deũ ex toto corde ſuo
dilexit. qđ pʒ in hoc: qꝛ pꝛẽm ſuũ ⁊
oia q̃ habuit vel hr̃e potuit ꝓpter
deũ dereliq̃t. ſpõſam ſuã dimiſit ⁊
ſibi adheſit ⁊ ꝓpter eũ mori paratꝰ
fuit Jo. xv. Maiorẽ caritatẽ nemo
habʒ vt animã ſuã quis ponat ꝑ
amicis ſuis: ⁊ qꝛ xp̃m ex toto cor
de dilexit. Ipſe enĩʒ diligẽtes eum
diligit. ꝓuer. viij. Ego diligentes
me diligo. Quã dilectiõem xp̃s in
multis oñdebat. b. iohãni. Primo
qꝛ eũ in ſua trãſfiguracõe ſpecialiť
aſſumpſit ⁊ gloriã ſuã ſibi demon
ſtrauit. Scđo in hoc qꝛ eũ finaliť ſu
pra pectꝰ ſuũ recũbere fecit: ⁊ ibi fõ
te diuine ſapie eũʒ potabat ⁊ tan
tũ de eo hauſit qꝛ ſup oĩs ſcõs de
trinitate ⁊ diuinitate altiꝰ diſputauit
qñ dixit. In pn̄cipio erat verbum
⁊c̃. Tercio: qꝛ ſibi ſecrete ꝓditorẽ
ſuũ oſtendit. Q̃rto: qꝛ eũ in frẽm
elegit. qñ ſibi mrẽm ſuã tribuit di
cens. Ecce mať tua. Ad mrẽm aũt
dixit. Ecce filiꝰ tuus Jo. xix. Q̃nto ex
eo qꝛ non cõi morte: ſʒ ſpeciali ipſũ
mori voluit. Cũ eñi. xcix. eſſet ãno
rũ apparuit ei dñs cũ diſcipulis ſu
is dicẽs Veni dilecte mi ad me: qꝛ
tempꝰ eſt vt in mẽſa mea cum fra
tribꝰ tuis epuleris. Surgẽs autem
iohãnes cepit ire. Cui ait dominꝰ.
dñica die venies ad me Veniente
autẽ die dñica õis ꝑpl's ꝯuenit in
ecctã que erat in nomie eꝰ fabrica
ta q̃ a pullorũ cantu ꝑ̃dicauit eis
fidẽ. hortans eos vt in fide ẽent ſta
biles ⁊ in mãdatis dñi feruentes.
Poſtea foueã q̃dratã iuxta alta
re iuſſit fieri ⁊ terrã extra ecclãm ꝓ
ijci. deſcendẽſqʒ in foueã expãſſis
ad deũ manibꝰ dixit. Inuitatꝰ ad
cõuiuiũ tuũ ecce venio grãs agẽs
qꝛ dignatꝰ es me ad tuas epulas
inuitare. ſciẽs qꝛ ex toto corde meo
deſidero te. Cũqʒ orõem feciſſʒ tan
ta lux ſup eum emicuit qꝛ nullꝰ in
eũ reſpicere potuit. Recedẽte autẽ
lumine fouea plena mãna inueni
tur: ⁊ quid de corpe eius ſit deꝰ no
uit. Rogemꝰ.

De eodem. F. xi.

Dilectꝰ meꝰ mi
hi ⁊ ego illi Cañ. ij. Iſta v̓ba pñt
eſſe xp̃i loq̃ntis de ſcõ ioħ. euãge.
dicit ego mihi ⁊ ego illi. ſ. ſu ſpecia
li amore ꝯiũctus Ipſe eñi ioħ. ſpe
cialiter dicit diſcipulꝰ quẽ dilige
bat xp̃s. Circa iſtã dilectõem xp̃i
ad ioħem ð duobꝰ querere poſſu
mus Primo q̃ fuit cã qꝛ xp̃s iohã
nem intantũ dilexit. Scđo que fue
runt ſigna dilectõis. Circa primũ
ſciendũ eſt q̃ tres fuerũt cauſe di
lectõis xp̃i ad ioħeʒ. Pria fuit pu
ritas ipſiꝰ Cũ autẽ xp̃s ſit candor
eťne lucis ⁊ ſpeculũ ſine macula
vt diciť Sap. vij. Ergo diligit pu
ritatẽ ⁊ mũditiã. ꝓuer. xxij. qui di
ligit cordis mũditiã habebit ami
cũ regẽ: qꝛ iohãnes hũit puritatẽ
idꝰ a xp̃o ſpecialiter diligi meruit
Secũda cauſa qꝛ xp̃s eum dilexit
fuit eius accelerata cõuerſio. Ipe

enim in sua iuuētute ad xp̄m fuit
ꝯuersus q̄d domino est valde gra-
tum. Nusq̄ legit̄ ꝙ xp̄s alicui seni
ostēderet talia signa amoris q̄ ostē-
dit beato iohāni. Vn̄ legitur xp̄s
vocauit iohānem volentē nubere
de nupcijs volens eū in virginita-
te ꝯseruare. Vnde ꝙ tunc dimisit
delectacōem carnalē ⁊ secutꝰ erat
xp̄m. ideo plus ipsū alijs aposto-
lis dilexit. Tercia causa est ipsius
feruēs dilectio. Ipse enim xp̄m fer-
uēter dilexit. Vnde a dilectōne xp̄i
ipsum nullꝰ auertere potuit. Vnde
legitur ꝙ post pētecosten diuisis
apostolis iohānes in asyā est ꝓ-
fectus vbi ecclās m̄ltas fundauit
Domicianꝰ igitur imperator intelli-
gens eius famā volens eum a dile-
ctōne xp̄i auertere in doliū ferue-
tis olei ante portam latinā mitte-
re iussit. Ille autē illesus inde exi-
uit: q̄r dilectio quā habuit ad cri-
stum feruorē olei extinxit. Videns
imperator ꝙ nec sic a predicacōne
nominis xp̄i ihesu cessaret nec ip-
sum a dilectōne ihesu christi auer-
tere posset eū in pathmos insulā
misit in exiliūm vbi solus degens
apocalipsim scripsit. mortuo autē
domiciano ephesū redijt. Cū autē
vrbē ingrederet̄ drusiana eius di-
lecta mortua ferebat̄. Parētes eiꝰ
dixerūt. Iohānes ecce drusianā
efferimꝰ mortuā. multū enim tuū
desiderabat aduentū dicens. O si
viderē apostolū dei anteq̄ moriar
Ecce tu venisti ⁊ te videre nō potuit
Tūc iohānes iussit feretrū poni ⁊
corpus solui dicens. Dominꝰ deus
meus resuscitet te drusiana ⁊ vade
in domū tuam ⁊ para mihi refecti-
onem. Statim illa surrexit ⁊ cepit
ire solicita de iussione apostoli: ⁊
sic patet primū. Secūdo videndum
est que fuerūt signa dilectōis xp̄i
que iohāni ostēdebat que multa
fuerūt. Primū signum amoris ꝯ-
sistit in reuelacōne secretoꝝ suorū
⁊ illud signum christus ostēdit
iohanni cui sua secreta reuelauit.
Ipse enim existens adhuc in car-
ne ⁊ super altitudinē celi penetra-
uit. chorosq̄ angelorum transijt
⁊ ideo aquile ꝯparatur que altiꝰ
omnibꝰ auibus volat. Sic iohan-
nes euāgelista. ipse enī interfuit
secretis actibꝰ xp̄i. Secūdū signū
ꝯsistit in exhibicōe honoris. So-
lent enī amici se inuicē honorare
vel honorem impendere. Maximū
enī honorē sibi reputauit ysaias
qn̄do xp̄s fecit eum ꝓphetam suū
Lucas quādo fecit eum euangeli-
stam suū. Laurentiꝰ qn̄ fecit eum
martirem suū. Augustinꝰ qn̄ fecit
eum ꝯfessorē suum. Agatha qn̄do
fecit eam virginē suā. In beato io-
hāne hec ōnia inueniūtur. Terciū
signū ꝯsistit in ostēsione familia-
ritatis ⁊ illud ostēdit xp̄us iohāni
qn̄ sup pectꝰ suū recubuit in cena
O dilectō ammiranda. iohānes ma-
ior inter natos mulierū ⁊ baptista
non audebat eum tangere ipō in-
tēte: sꝫ iohānes euāgelista ꝯfisus
de dilectōne eius in pectore ipsiꝰ he-
sit. Quartū signum est in largitio-
ne donorū. Solent enī amici sibi
inuicē seruire ⁊ grata dona tribuē

Illud etiā ſignū xp̄s iohanni oñ-
dit qñ maiorem theſaurū quē ha-
buit .ſ. matrē ſuā ſibi ɔmendauit
dicens. Ecce mater tua. Tunc eñ
oblitus erat ſuis vulneribꝰ quan-
do matriꝫ dilecti ſui iohānis recor-
dabat̄. Vnde non dixit ſeruꝰ vel cō-
ſanguineꝰ tuus. nec dixit. ecce do-
mina tua qđ q̄dē magnū fuiſſet
ſꝫ dixit. ecce mr̄ tua. Quītum ſignū
amoris cōſiſtit in diligenti cura ꝛ
ab omni leſiōe cōſeruare. Solent
eñ amici ſe inuicē defendere ꝛ mu-
tuo cuſtodire. Illud ei ſignū chri-
ſtus iohāni oñdit: qꝛ ipſū cuſto-
diuit ab ōni labe mortal̄ pcī. Etiā
a corrupcōe carnis cuſtodiuit in-
ſup a dolore mortis. Sextū ſignuꝫ
amoris fuit in ſolicita viſitacōne.
ſolent eñ amici ſe inuicē in nc̄ita-
te viſitare. Illud ſignū xp̄us iohā-
ni oſtendit: qꝛ in maiori nc̄itate .ſ.
in morte ipſū viſitauit. Magnum
ſignū amoris eſſet ſi alicui ange-
lū mitteret deus. maius ſi omnes
angelos mitteret. maximū ſi ipſe-
met veniret ſicut ad mrēꝫ ꝛ dilectū
ſuū iohānem. apparuit nāqꝫ caro
ſuo iohāni cū angelis ſuis dicēs.
Veni dilecte mi ad me: qꝛ tempꝰ
eſt vt cum fratribꝰ tuis in menſa
mea epuleris. Surgēs autē iohēs
cepit ire. Cui dñs. die dominica ad
me venies. ꝛ cū hꝰ dñs dixiſſet in ce-
lū receptꝰ eſt deꝰ. Veniente dñica
die in eccliam venit ꝛ a pmo galli
cantu agēs miniſteria dei vſqꝫ ad
horā terciā. poſt hec iuſſit fodere
foueā q̄dratā. miſſa celebrata de-
ſcendit in eā dicens. Inuitatꝰ dñe
ad tuum cōuiuiū venio gratias ti-
bi agens: qꝛ me ad tuas epulas
dignatꝰ es inuitarē. Sciebas ꝙ ex
toto corde deſiderabā te. vidi faci-
em tuā: ꝛ quaſi de ſepulchro ſuſci-
tatus ſum. api mihi ianuā vite ꝛ
pduc me ad ɔuiuiū tuū. tu es eñ
xp̄s filiꝰ dei viui ꝛ cū hoc dixiſſet
lux immenſa circūfulſit eū ꝛ q̄uaſi
requieſcens in foueā intrauit. in q̄
pꝰ deceſſū luminis nihil aliud in-
uentū fuerat niſi māna q̄ hodier-
na die adhuc ibidē apparet. Septi-
mū ſignū amoris fuit ſibi chriſtꝰ
oñdit. erat potētia miraculorum
Ipſe nāqꝫ habuit ptātē ſup crea-
turas. ſup demōes. ſup mortē. ſup
elementa. Sup demones: qꝛ eos de
corpibꝰ hoīm eiiciebat. Legit̄ eñ
ꝙ p tactū veſtimēti ſui demōes ex-
pellebātur ꝛ infirmi ſanabāt̄. Ha-
buit etiā poteſtatē ſuper naturas
Vñ legit̄ ꝙ duo iuuenes diuites
venditis ōibꝰ que habebāt dede-
rūt paupibꝰ ꝛ ſecuti ſūt apl'm io-
hānem euāgeliſtā ɔtigit autē ꝙ
cū ciuitatē intrarent viderūt quoſ-
dā de ſuis ſeruis ſericis indutos ꝛ
cōtriſtati ſūt valde. qđ intelligēs
apl's ait. video vultꝰ veſtros ɔtri-
ſtatos. vñ vultis oīa veſtra reha-
bere. afferte m̄ virgas ꝛ lapidēs mi-
nutos de litore maris. q̄ cū obla-
ta eſſent inuocato noīe dñi virge
ɔuerſe ſūt in aurū: ꝛ lapides in gē-
mas ꝛ dedit eis dicēs. Modo ite ꝛ p-
bate ſi purū aurū ꝛ gēme fuerint.
qđ cū pbatū fuiſſet ait apoſtolꝰ
Ite ꝛ redimite q̄ vendidiſtis: qꝛ p̄-
mia celorū amiſiſtis: hec ꝛ hiis ſi-

milia dicēte aplo. offerebat̄ iuue
nis q̄dam q̄ triginta dies ꝯſedrāt
cū vxore ſua qui erāt mortu⁹ ⁊ erat
tantus luct⁹ ꝙ iohēs fleuit cū eis
⁊ fuſa longa orōe alta voce dixit.
Surge iuuenis nūcia iſtis ꝙ tam
gloriā amiſerunt ⁊ ꝙ tam penā ꝑ
meruerūt: ⁊ ſurgēs iuuenis grās
egit dn̄o ⁊ aplo ⁊ increpauit apo
ſtatas ⁊ ait. Vidi āgelos veſtros
flentes ⁊ angelos ſathane gaudē
tes. Rogate aplm: vt det vobis ve
niā. hoc dicto ipſi cū toto ꝓplo ꝓ
ſtrauerūt ſe in orōne ante aplm.
Apls vero ꝑ. xxx. dies eis pniam
inſtituit. aurū ⁊ gēmas in p̄ores
naturas ꝯuertit ⁊ in gratiam dei
eos recepit. Itē hūit ptātē ſup mor
tuos. vn̄ legit̄ de eo ꝙ cū ab exilio
reuocat⁹ fuiſſet ⁊ epheſū intraret
druſiana ei⁹ dilectrix mortua effe
rebat̄. vtō. Itē habuit ptātē ſup
elemēta. vn̄ legit̄ de eo ꝙ cū euan
gelia ſcriberet. rogauit deū vt nul
las aeris moleſtias pateret̄. qđ fa
ctū eſt: qꝛ in medio pluuie ſedit ⁊
ſcripſit ⁊ nihil ſibi pluuia nocuit
Vn̄ adhuc hodie eodem loco reue
rentiā ſeruāt elemēta: qꝛ nec pluit
nec ningit. nec vētus fūt ibi. neq̄
aliq̄ impedimēta aeris. Rogem⁹.

De innocentib⁹ ſ. xij.

Sine macula ſūt
ante tronū dei. ſ. iſti pueri quoꝝ
hodie memoriā agim⁹ Apoc. xiiij.
Quicunq̄ voluerit cū iſtis pueris
eſſe ante thronū dei. debet in mū

do viuere ſine macula. Debet autē
eſſe ſine triplici macula. ſ. cordis.
oris ⁊ opis. Macula cordis eſt ma
la delectatio i cordib⁹ immūdis q̄
maculat faciē anime coram deo.
Job. xi. ſi nō ꝑmāſerit in tabnacu
lo tuo iniuſticia .i. corde tuo mala
delectatio. tūc leuare poteris faciē
anīe tue ad deū ſine macula. Ma
cula iſta male cogitatōis ita defor
mat faciē anime. ꝙ ſpūſſanct⁹ nō
delectat̄ habitare in ea. Spūſſcūs
auferet ſe a cogitationibus. vt dici
tur. Sap. ꝑ. que ſūt ſine intellectu .i. ſiñ rañō
⁊ corripiet̄ .i. expellet̄ a ſupuenien
te iniq̄tate. Vn̄ Ihere. Vſquequo ꝗto
morabunt̄ in te cogitatōes noxie.
notāter dicitur morabūtur: qꝛ co
gitatōes que veniūt ꝯtra volūtatē
ꝯſenſus. non maculant animā: ſꝫ
que morā faciūt cum delectatōe ⁊
placentia Legit̄ eni de ſancto bern
hardo ꝙ cū ſemel in oratiōe mul
tū fleret. cogitatio vane glorie ce
pit labi in corde eius: qꝛ cepit co
gitare intra ſe. vtinam ſtarent fra
tres tui ⁊ viderent ꝙ tantū fleres.
dicerent te ꝑ ſancto viro. poſtea ad
ſe reuerſus ingemuit ⁊ dixit. Heu
oīa bona mea ꝑ vanā gloriā ami
ſi: ⁊ dixit ei angel⁹ Bern̄. Nō oīa
amiſiſti: ſꝫ hec eſt pugna beatorū.
qn̄ aliq̄s bona facit opa non ꝓpt
vanam gloriā. ſi tūc aliq̄s mot⁹
vane glorie ſurrepit. ꝯtra eū de
bet pugnare: ⁊ ꝑ illam nō ꝑdet bo
na ſua opa: ſꝫ augentur ꝓpter pu
gnam. Qui autē non p̄bet ꝯſenſū
malis cogitatōibus: non macu
lat animā ſuam: ſꝫ ꝯmendat eam

dominꝰ dicens. Tota pulchra es
amica mea ⁊ macula nõ eſt in te.
Cant. iiij. Secũdo debemꝰ eſſe ſine
macula oris. Macula oris eſt men/
daciũ ⁊ detractio. Unde legitur de
iſtis pueris. In ore eorũ non eſt
inuentuꝫ mendaciũ. ſine macula
ſunt ante thronũ dei. Detractor au/
tem oris maculat os ſuũ ad moduꝫ
porci. Si porcus videret flores ⁊ lu/
tum. citiꝰ ponit os ſuum in lutũ ꝙ
ad flores. Sic detractor ſi viderit de
ꝓximo ſuo bonũ ⁊ malum ſilet bo/
num ⁊ maluꝫ ſemꝑ recitat. Cõtra
hos dicitur Sap. p. A detractõne
parcite lingue. quaſi diceret. No/
lite maculare linguaꝫ ꝑ detractio/
nem. Cũ talibꝰ malis porcis non
habitat ſpũſſanctꝰ: ſꝫ dyabolus.
Unde dixit legio demonũ domĩe
ſi eijcis nos. mitte nos in porcos ⁊
ſic factum eſt. vt dicitur Mar. v. ⁊
Mat. viij. ⁊ tales maledicti ſunt a
domino. Ecci. xxviij. Suſurro ⁊ bi
linguis maledictꝰ eſt. multos em̃
turbauit paceꝫ habẽtes. Hoc figu
rat dominꝰ Nũi. xij. Quãdo mariã
que moyſi detraxerat lepra ꝑcuſ/
ſitaꝫ iuſſit eã ſeparari extra caſtra
Sic ſepabũtur detractores a coro/
ne bonorũ. Exemplũ. Senex qͣdaꝫ
vidit fratres ſimul ſtãtes ⁊ collo/
quẽtes. quãdo loquebantur de bo/
nis. vidit angelũ ſtantẽ in medio
eorum manibꝰ plaudẽtem. quãdo
vero de mal' loquebãtur. vidit im/
mũdos porcos inter eos ſtantes ⁊
eos maculantes. Et cum iterũ a de/
tractationibꝰ ceſſarent ⁊ de bonis
loquerentur: vidit porcos recedẽtes
⁊ venientes angelos ⁊ plaudentes
Tercio debemus eſſe ſine macula
operis. Macula operis eſt peccatum
operationis. p. Thimot. vlt. Preci
pio tibi vt ſerues mãdata dei ſine
macula Quia peccatũ maculat homi
nes dicit pſ. Corrupti ſũt ⁊ abomi/
nabiles facti ſũt in iniqtatibꝰ ſuis
Treñ. iiij. Denigrata eſt ſuper carbo
nes facies eorũ. i. facies omniũ pec
catorꝫ. Anima eſt imago dei. Qui
ergo animã ſuam maculat. tantũ
deum offendit ac ſi animã. i. faciẽ
ſuam in lutũ proijceret Job. xxxi. Si
manibꝰ meis. i. operibꝰ meis ad/
heſit macula. ſerã. ⁊ aliꝰ comedet.
qͣſi diceret. Si opera mea fuerint
maculata. i. criminoſa. non proſũt
mihi omnia bona que facio. ⁊ ele/
moſine quas ſemino: quia omnia q̃
facimus ꝙdiu ſumꝰ maculati pec/
catis amittimꝰ. Lauemꝰ ergo ma/
culas peccatorũ aqua lacrimaruꝫ
ſi ſtare velimꝰ cum pueris iſtis an/
te thronuꝫ dei. Sic fecit beata ma/
ria magdalena. Gregꝰ. Quia tur/
pitudinis ſue maculas aſpexit la/
uãda ad fontẽ miſericordie cucur/
rit. Si etiã hoc fecerimꝰ ſup niuem
albi erimꝰ Rogemꝰ.

De eiſdem F. xiij.

Uidi ſup mõtẽ
ſyon agnũ ſtanteꝫ ⁊ cũ eo
centũ q̃draginta quatuor milia Apoc.
xiiij. Cõſuetudo eſt ducum qñ viſi/
tant remotas ꝑtes ꝙ tunc ſecũ du/
cũt palatinũ ⁊ cancellariũ ꝓpter fa/
miliaritatẽ. pueros ad ſolaciũ. Eo dẽ
mõ dux celi volens remotas ꝑtes

viſitare.ſ.terrã q̃ a celo diſtat tan
tũ ſpacium q̃tum p.vij.milia an
norũ ire poſſet ꝛ quolibet die p.xl
miliaria dietam faceret.vix enim
tãto ſpacio illuc homo veniẽt ſm
phos.dux ei palatinuꝫ habuit.ſ.
beatũ ſtephanuꝫ.ꝛ cancellariũ ſu
um beatũ iohãnẽ:ꝛ pueros ſuos
.ſ.innocentes quoꝝ feſtum hodie
agim⁹ ad quoꝝ gloriã in iſta epi
ſtola tria notare poſſum⁹.ſ.ipoꝝ
innocẽtiam quã habuerũt.penã
quã ſuſtinuerũt.gloriã ad quam
puenerũt Ipſoꝝ gloria notat̃ ex
loco:q2 in monte ſyon in quo eſt
hereditas dei.De quo mõte dicit̃
Exo.xv.Introduces eos ꝛ planta
bis in mõte hereditatis tue firmiſ
ſimo habitaculo qui dicit̃ mons
ſyon.i.ſpeculũ.ibi ei ſpeculamur
dilectiſſimũ creatorem noſtrum:
q2 facie ad faciem eum videbim⁹
q̃d modo non videm⁹ niſi p fidem
Hic eſt enĩ mons de quo dicit pſ̃
Quis aſcendet in montem dñi.Et
q2 iſti pueri glorioſi ſunt in mõte
illo.ideo ſecuri ſunt ab hoſtib⁹ mẽ
tis ꝛ corpis in eternũ.Item eorum
gloria notatur ex cõſortio.ſ.agni
Vidi in quã agnuꝫ ſtantẽ in quo
xp̃i humanitas deſignat̃.in qua
hũanitate totũ eoꝝ gaudiũ conſi
ſtit.in quã ipſi ꝛ angeli deſiderãt
pſpicere.Iſtũ agnũ deſiderabãt
ſcĩ pres dicẽtes Emitte agnũ tuuꝫ
dñe dñatorem terre.Scdo notat̃ eo
rũ pena cũ dr̃.Hij empti ſũt de terra
ex hoib⁹.i.redẽpti ſũt a culpa in q̃
nati fuerãt ꝛ hoc p̃cioſo ſanguie
ſuo in quo baptiſati ſunt.quorũ

pena cõmẽdatur:q2 p̃mi fuerũt.Ip
ſi enim ſunt pthomartires ecclẽe:q2
omnes alios mr̃es p̃ceſſerũt.Vñ
Aug̃.vocat eos ſanctos martires
ecclẽe:q2 p̃mi martires ſũt.Itẽ cõmẽ
datur eoꝝ pena:q2 loco xp̃i paſſi
ſunt.xp̃s enim ad pdendũ quere
bat̃ ꝛ ipſi eius loco interficiebãt̃
Vnde legitur q̃ magis venientib⁹
ihr̃lm et de ortu noui regis ſciſci
tantib⁹.herodes hoc audiens tur
bat⁹ eſt ne aliq̃s natus eſſet q̃ eũ
tanq̃ inuaſoreꝫ regni repelleret a
regno.Rogabat igitur magos vt
eo inuẽto ſibi renũciarent.ſiĺans
ſe velle adorar̃ quẽ volebat occidẽ
vidẽs ḡ q2 illuſus eſſet a magis q2
ad eũ non ẽẽnt redĩi.de morte pu
eroꝝ q̃ erant in bethleẽ.cepit cogi
tare vt cũ eis quẽ ſiebat occideret̃
Ad admonicõꝫ ãt angeli ioſeph
cũ puero ꝛ mr̃e ei⁹ fugit in egiptũ
ibiq3.vij.ãnos pmãſit Interea he
rodes a filijs ſuis ad ceſareꝫ citat̃.
cũq3 pr̃ cũ filijs corã ceſare diſpu
tarent.diffinitũ eſt vt filij pr̃i i oi
bus obedirent.redięs ẽgo occidit
om̃s pueros q̃ erãt in bethleẽ ab
infantib⁹ duoꝝ ãnoꝝ vſq3 ad pu
eros vnı⁹ noctis.tũc ipletũ eſt q̃d
dictũ erat p pp̃ham Ihere.iij.Vox
in rama audita eſt ploratus ꝛ vlu
lat⁹ multus.rachel ãt plorãs fili
os ſuos.i.vox piaꝝ matrũ Tercio
notatur eoꝝ innocẽtia cũ ſubdit̃.
Hij ſũt qui cũ mulierib⁹ non ſũt
coinq̃nati virgines enĩ ſũt In quo
exprimit̃ eorũ mũdicia triplex.ſ.
carnis cordis ꝛ oris.Nõ enĩ in car
ne habuerũt immũdiciam:q2 cũ

mulieribꝰ nõ ſūt coinquinati. Nec
in ore fallaciam qꝛ in ore eoꝝ non
eſt inuentū mendaciū. Nec in cor
de maliciā habuerunt: qꝛ ſine ma
cula ſūt ante thronū dei. Sicut enī
macula eſt turpis in facie. ſic pec
catū in ↄſcientia. valde enim defor
mat hominē apud deū. Qui ergo
voluerit cū ſanctis innocētibꝰ habi
tare i celo debet hic maculas ſuas
lauare p pniam. vñ Exo. xxx. legit̃
qꝛ ante templū facta fuit piſcina
q̃ dicebat̃ eneum ꝛ erat circūdata mare
ſpeculis mulierū ꝛ ſacerdotes ſe la
uantes in mari eneo a maculis ꝛ
in ſpeculo ſe ↄſiderantes: vt ſic mū
dati templū intrarent. Nos q̃ intrā
turi ſumꝰ templū celeſte mūdemꝰ
noſtrā ↄſciētiā a maculis pctõꝝ
vt valeamꝰ cū ſanctis innocētibꝰ
intrare illud ꝑpetuū templū. Qd
nobis pr̃are dignet̃ ꝛc.

De ſancto Thoma cāthuarieñ. Sermo. xiiij

Uſqꝫ ad mor
tem certa pro iuſticia
et deus p te expugnabit inimi
cos tuos. Eccī. iiij. Verba pdicta
bene ↄueniūt beato thome martiri.
In quibꝰ notant̃ tria. Primo cer
taminis cauſa. Ibi p iuſticia. Secdo
certamis ↄſtātia. ibi vſqꝫ ad mor
tē. Tercio certamis victoria. ibi ꝛ
dñs p te expugnabit inimicos tuos
Circa primū nota qꝛ homo q̃tuor
habet inimicos cõtra quos debet
certarē. Primus eſt caro ꝓpria que
nos impugnat p malas ↄcupiſcē
tias. Gal. v. Caro enim ↄcupiſcit
aduerſus ſpm. Caro enī ↄcupiſcit
bene comedere. bene bibere. molli
bus veſtiri: ꝛ diu dormire ꝛ luxuri
ari. que õia ſunt ↄtra ſalutē ani
me. Cõtra hoc debet homo certare
p ↄtinentiā. p ieiuniū. p vigilias.
p oratões. p diſciplinas ꝛ aſperi
tatē veſtiū. Qñ enim delicias carni
noſtre damꝰ. gladiū hoſti noſtro
tradimꝰ. Et qñ delicias ei ſbtrahi
mus. hoſti noſtro gladiū auferi
mꝰ ꝛ eū ſupamꝰ. Cor. ix. Omnis q̃ in
agone ↄtendit ab õibꝰ noci
uis ſe abſtinet. Hoc modo certauit
iſte ſcūs thomas. vñ legit̃ de eo ſic.
cū in curia regis anglie ↄſiſtēt ꝛ
q̃dā fieri ↄtrā deū ꝛ iuſticiā diſponi
ↄſpiceret. curiā deſeruit ꝛ epõ cātu
arieñ adheſit. Sꝫ ad pces epi can
cellariꝰ regis factꝰ eſt ꝛ rex eū epm
lꝫ multū renitētē ſublimari procura
uit. Tūc ſubito in alterū virū muta
tur ꝛ carnē cilicio ꝛ ieiunio ꝛ caſti
gatõibꝰ macerabat. qd tñ occul
tabat ſub veſte decēti qꝛ hoĩbꝰ non
appareret. Beata virgo maria legi
tur ſuū ciliciū ↄſuiſſe. Cum enim
ſacerdotē quēdā ſuſpendiſſet ab
officio ſuo eo qꝛ non ſciret niſi tan
tū legere vnā miſſam de btā virgi
ne maria. btā virgo maria appa
ruit ſacerdoti dicēs qꝛ iret ad eū ꝛ
diceret qꝛ illa p cuiꝰ amore miſſā
celebrare ↄſueuerat ciliciū ſuū ↄ
ſuiſſet ſibi ꝛ in tali loco inueni
ret ꝛ ſe tam rubeā de q̃ illā ↄſueāt
illic reliq̃ſſet. Qd audiēs epus ꝛ ita
inueniēs ſacerdotē ſuo officiõ reſti

tuit ⁊ illud ſecrete habere p̄cepit.
Sic ergo pʒ ꝙ iſte ſanctꝰ thomas
primū hoſtem .ſ. carnem vicit ſua
caſtigatione. ſic ⁊ nos facere debe
mus. Secūdus hoſtis eſt mūdus
iſte enim impugnat per auariciā
Omnes enim mūdi amatores cu
piūt ditari aut exaltari ⁊ domina
ri: ⁊ iſta omnia ſunt cōtra ſalutē
anime. p̄. Thimot. vi. Qui volūt
diuites fieri incidūt in temptatio
nē ⁊ in laqueū dyaboli ⁊ in deſide
ria multa inutilia ⁊ nociua q̄ mer
gūt homines in interitum. Eccl̄i. viij.
Multos pdidit argentū ⁊ aurum
Cōtra hūc certandū eſt p cōtem
ptū rerū mundanarū ⁊ dignitatū
Heb. xij. Deponētes omne pondus
rerum .ſ. bonorū temporalium curra
mus ad ppoſitū nobis certamen
.ſ. cōtemnendo terrena, quorū con
cupiſcentia impugnat nos mun
dus. ſic fecit iſte ſanctꝰ thomas li
cet ep̄s eſſet ⁊ dominꝰ tamen non
ſibi: ſʒ paupibꝰ xp̄i diuitias cōſer
uauit. Nam legit̄ de eo ꝙ multas
elemoſinas faciebat quotidie: ꝙ
paupes inuitabat ⁊ pedes eoꝝ ab
luebat curuatis genibꝰ ⁊ neceſſa
ria menſe eis miniſtrauit ⁊ datis
cuilibet q̄tuor argēteis eos remit
tebat ⁊ ꝙ paupes ꝓpter xp̄m reci
piebat xp̄s eum econuerſo recipe
voluit vt pʒ. Legit̄ enim ſic. Iuue
nis q̄dam defunctꝰ miraculoſe reui
uiſcens dixit ꝙ vſqʒ ad ſupmū ſcōꝝ
ordīe deductꝰ eſſet. vbi inter apoſto
los ſedē vacuā vidit ⁊ dictū eſt ei.
ſedes hec eſt beati thome ep̄i. Sic
ergo pʒ ꝙ p ɔtemptū rerum mun

danarū contra mūdum certauit ⁊
ideo ſedē inter apoſtolos meruit.
Terciꝰ hoſtis eſt dyabolꝰ qui im
pugnat nos diuerſis tēptationibꝰ
cui reſiſtere debemꝰ p firmā fidem.
p̄. Jo. v. Hec eſt victoria q̄ vincit
mūdum fides noſtra. Itē. p̄. petri
v. Fr̄es ſobrij eſtote ⁊ vigilate in
orationibꝰ veſtris: ꝙ aduerſariꝰ
veſter dyabolus tanq̄ leo rugiēs
circuit querens quē deuoret. cui re
ſiſtite fortiter in fide. Itē reſiſtēdū
eſt dyabolo p ieiuniū, oratōnem
⁊ humilitatē. Req̄. dn̄ica p̄ma in
xl. In ē. Ductꝰ eſt ihesus in deſertū
⁊c̄. Quartus hoſtis eſt homo ma
lus qui impugnat bonos ⁊ perſe
quitur. ij. Thimothei. iij. Omnes
qui pie ⁊ glorioſe volūt viuere in
chriſto pſecucōnē paciūtur. Cau
ſa autem quare mali perſequūtur
bonos hec eſt. Quia boni deteſtan
tur ⁊ reprehendunt vitam ⁊ opera
maloꝝ. Amos. v. Odio habuerūt
corripientem in porta ⁊ loquentē
perfecte abominati ſunt. Johānis
vij. Dixit ihesus diſcipul' ſuis. me
autem odit mūdus. id eſt mūdi
amatores. ſcilicet mali. Quia teſti
moniū perhibeo de eis: quia opa
eorum mala ſunt. Cōtra iſtum ho
ſtem .ſ. malū hominē debet homo
certare p cōfidentiam in deum. ij.
Paralip. xx. Confidēter ſtate ⁊ vi
debitis auxiliū domini ſuper vos.
Joſue. p̄. Dixit angelus ioſue. Cō
fortare ⁊ eſto robuſtꝰ et noli time
re: ꝙ tecum eſt dominꝰ. Hoc mō cer
tauit beatꝰ thomas cōtra pſecuto
res ſuos. Naʒ de eo legit̄. Cum tun

cātuariā
milites armati venerunt ⁊ vbi ſit
ep̄s inquiſierūt. Quib⁹ ille occur
rens dixit. Ego ſum. q̄d vultis ? At
illi venim⁹ vt occidaris. Quib⁹ ille.
p deo meo ⁊ p iuſticia mori pat⁹
ſum. Si ergo me queritis ex pte dei
mei omnipotētis vobis phibeo ne
alicui alteri noceatis. deo autē ⁊ be
ate marie ac beato dyoniſio ⁊ om̄i
bus ſanctis cā ecclesie mee cōmit
to. hijs dictis caput e⁹ impetit gladijs ca
pitis corona pſcindit. cerebrū p pauimē
tum eccīe ſpargit ⁊ ſic martir deo
cōſecratur. Cū autē clerici Requiem
eternā incipent. Subito āgeli af
fuerūt ⁊ inceperūt Letabit iuſtus
⁊c. Multi autē infirmi. claudi. ceci
ſanati ſūt ⁊ mortui reſuſcitati. Sic
p; q̄uo beatus thomas cōſtāter vſ
q3 ad morte; p iuſticia certauit ⁊
coronā mrtirij pmeruit: ⁊ dn̄s ini
micos eius p eo expugnauit. Vn̄
legit q in pſecutores ei⁹ in tantu;
vltio diuina deſeuit. vt alij digitos
alij dentib⁹ fruſtatī diſcerpebant
Alij paliſi. diſſolutī alij amētes
effecti. miſerabilit interierūt. Roge⁹

De ſancto ſilueſtro.
Sermo. xv.

DVz placuerit
dn̄o vie hoīs inimicos ei⁹
vertit ad pacē. puer. xvi. In hijs
verbis duo notant ad cōmēdacōz
beati ſilueſtri. Primū eſt vite eius
ſanctitas ibi. Cu; placuerint dn̄o
vie ei⁹. Secūdū eſt ſctitatis ei⁹ vtili
tas. Ibi inimicos ei⁹ vertit ad pa
cem. Verba iſta bene cōueniūt bea
to ſilueſtro cui⁹ vie vite placuerūt
dn̄o ⁊ inimicū ſuū cōſtantinū cōuer
tit ad pacem eccē. Sciendū autē;
q multa ſūt p que poſſum⁹ place
re deo. Primū eſt hoſpitalitas. He
b. xiij. Hoſpitalitatē nolite obliui
ſci. p hāc autem multi placuerūt
dn̄o. Abrahā q hoſpital fuit me
ruit deū recipere in domū ſuā. vnde
Mat. x. Qui vos recipit me recipit.
Greg⁹. Peſate frēs cariſſimi q̄ta
ſit virt⁹ hoſpitalitatis ad mēſam
veſtram xp̄m recipe vt vos ab eo
ad eterna cōuiuia recipi valeatis
q̄n̄ do dicet. hoſpes fui ⁊ collegiſtis
me. venite bn̄dicti patris mei pci
pite regnū. Iſtā virtutē hūit beat⁹
Silueſt. vn̄ legit de eo. Cū eſſet in
fantul⁹. a iuſtia matre ei⁹. cirino
pſbitero lr̄is imbuend⁹ tradit. fa
ctus aūt iuuenis hoſpitalitatē to
ta diligētia exercuit. vn̄ ſcīm thi
motheū xp̄m p̄dicantē hoſpitē re
cepit q̄d tn̄ alij pp̄ter pſecucōnem
non audebāt. q̄ cum fide; xp̄i p̄di
cauit p⁹ annū mrtirij palmā ade
ptus eſt. Putans autē; tarquin⁹
pfect⁹. thimotheū mltis diuicijs
abūdaſſe a beato ſilueſtro eas ex
petit inferēs ei minas mortis: ſed
cū vere cōperiſſet thimotheū diuici
as non habuiſſe. ſilueſtro p̄cepit
ydolis imolari aut craſtina die eū
tormītis interiē. Cui ſilueſter Stul
te hac nocte morieis ⁊ et̄na torm̄
ta ſuſtiebis. Silueſter g̃ carceri trā
ditur ⁊ tarquin⁹ ad cōuiuiū inuita
tur. Cū g̃ comederet o ſpiſcis i e⁹
guttur verſat ⁊ ſic ſuffocat. Silue

ſter igit̃ de carcere liberatur ⁊ mor
tuo papa licet ẽniteret nutu dei in
ſũmum põtificem eſt elect⁹. ſic pa
tet quõ p̱ hoſpitalitatẽ deo placu
it. Secũdũ p̱ qđ homo deo placet
eſt miſericordia. puer. xxi. Facere
miſericordiã magis deo placet q̃
victima. Aug⁹. Nihil eſt qđ nos
deo ita caros ⁊ amabiles reddit ſi
cut pietas ⁊ miſericordia. Hanc
etiã cum õni diligentia ſtudebat
beat⁹ ſilueſter. vñ legitur. Beatus
ſilueſter pontifex fact⁹ pauper⁊ cu
ram maxime habuit nam omniũ
orphanor⁊. viduar⁊ ⁊ pauper⁊ no
mina ſcripta habebat ⁊ õnib⁹ eis
neceſſaria miniſtrabat. Terciũ per qđ
homo deo placet eſt fides. Ecci. p̃.
fides eſt deo bñplacita: q̃ ſine fide
deo placere eſt impoſſibile. Aug⁹
ſine fide õnis labor vacu⁹ eſt. hãc
fidem beat⁹ ſilueſter ꝯſtantiſſime
defendit. vñ legitur cum cõſtanti
nus xp̃ianos pſequẽtur ⁊ ydolis
ſacrificare cõpelleret beatus ſilue
ſter cũ ſuis clericis exijt ⁊ in q̃daꝫ
monte mãſit. Conſtantin⁹ ergo le
pra pcuſſus a multis medicis cu
rari nõ potuit. tandẽ ad ꝯſilia ydo
lor⁊ adducta ſũt tria milia puero
rũ vt in eorum recẽti ſanguine bal
nearet ⁊ ſanaret. Cum autẽ impa
tor ad locũ balnei iret occurrit ei
multitudo mulierũ que reſolutis
crinib⁹ ⁊ ſciſſis veſtib⁹ vlulabãt.
Cum ergo imperator intellexiſſet
matres puerorũ eſſe miſericordia
motus ad palaciũ redijt. Juſſit er
go mulierib⁹ pueros reddi ⁊ dona
⁊ vehicula infinita dari. Quãtum

autẽ iſta miſericordia deo placuit
patet p̱ ea que ſequũtur. Sequẽti
autẽ nocte apparuerũt ei petrus ⁊
paulus apoſtoli dicẽtes. Cuꝫ ſan
guineꝫ innocẽtem innocẽter effun
dere horruiſti miſſi ſum⁹ a domino
deo noſtro ihũ xp̃o tibi dare reme
diũ ſanitatis. Silueſter monſtra
bit tibi piſcinam in qua duꝫ mer
ſus fueris ſanus eris. Hãc ergo
mercedem deo reddas. vt xp̃ianus
fias. Euigilans autẽ fecit beatũ ſil
ueſtrũ adduci cum gloria ⁊ benig
ne eum recipiẽs queſiuit qui fuiſ
ſent dij qui apparuerũt ei. Rñdit
ſilueſter nõ eos eſſe deos: ſed apo
ſtolos dei. Et cũ ei ymaginem eorũ expo
ſuiſſet oñdit eis imagines eorum
quas ꝯſtantin⁹ optime recogno
ſcens credidit ⁊ baptiſma ſuſcepit
⁊ mundatus eſt: ⁊ xp̃m ſe vidiſſe
aſſeruit ⁊ maxima ps populi fidẽ
recepit. Qđ audiẽs mater ei⁹ litte
ras de iudea ei miſit. laudãs eum
q̃ ydola reliquiſſet: ſed vitup̱ans
q̃ hominẽ crucifixũ p̱ deo coleret.
Tũc reſcripſit ei ꝯſtãtin⁹ q̃ magi
ſtros iudeor⁊ adduceret q̃ cuꝫ xp̃i
anis in fide diſputarẽt. At illa ad
duxit. C. xl. doctiſſimos iudeos q̃s
oĩs beatus ſilueſter vicit. Tunc
vnus doctorũ arte magica thaur⁊
fortiſſimũ iterfecit. Et ſilueſter cũ
in nomine domini reſuſcitauit. Et
tũc helena mater cõſtantini credi
dit: ⁊ pluſq̃ tria milia hominũ iu
deorũ. Et poſt hec beatus ſilueſter
obdormiuit in domino. Rogem⁹.

De eodem.
Sermo.xvj.

HOnora medi
cũ propter nc̃itatē; Ecci.x
xviij. Cum multas nc̃itates Con
ſtãtinus impator incidiſſet ⁊ nul
lum remediũ ſalutis inueniſſet. ce
leſtis medicus ſilueſter affuit qui
nc̃itates ſuas curaret ⁊ ſanitatem
donauit. vnde cõſtantinꝰ honora
uit eum magnifice. In verbis iſtis
duo notãtur. Primũ eſt cõſtanti
ni neceſſitas. Secũdũ eſt honoris
ſublimitas qua ſilueſtrũ honora
uit. Notãdum eſt ꝙ conſtantinꝰ
lepram patiebatur quã curari vo
luit p innocẽtem ſanguinẽ puero
rũ quem effundere volebat. ydola
triam autẽ non volebat diminuẽ
ſ augmẽtare p xp̃iane religionis
extirpacõez. Sz affuit celeſtis me
dicus qui hũc morbuz curauit. ſ.
ſilueſter. qui curauit leprã p bap
tiſmũ. Perſequẽs enim conſtanti
nus xp̃ianos expulit ſilueſtrũ de
vrbe qui in quodã monte cum ſu
is clericis mãſit. Interea ↄſtantinꝰ
cecidit in plagã lepre. tandem ad
cõſilium pontificũ ydolorũ. tria mi
lia puerorũ adducti ſunt vt eos ne
caret ⁊ in ſanguine eorũ balnearẽt
Egredientẽ autẽ eo ad locũ vbi bal
neũ parari debebat. Mres puerorũ
eidẽ obuiã cum lacrimis ſteterũt.
Impator dixit militibus. audite
oms hic ſtantes. Dignitas roma
ni imperij vnanimitẽ indixit. ne ali
qs infantẽ in bello occideret. Viciũ
eſſz ꝓpriũ mãdatũ tranſgredi. Iuſ
ſit matribus pueros reddi ⁊ dona
pluria dari. Impator ad pallaciũ
reuerſus eſt. Sequẽti vero nocte pe
trus ⁊ paulꝰ apl'i ei apparuerũt di
cẽtes: qr horruiſti effundere ſãgui
nẽ innocentē; miſit nos dñs ihs
xp̃s dare tibi ↄſiliuz ſanitatis. Sil
ueſtrũ igit̃ ep̃m qui apud montẽ
ſitapim latitat accerſiri facias. Is
tibi piſcinã oñdet in qua dũ mer
ſus fueris tũc curaberis a lep̃. Eui
gilans igit̃ ↄſtantinꝰ ſtatim mili
tes ad ſilueſtrũ miſit. q. ſ. ſilueſter
ſe ad palmã martirij vocari credi
dit deo ſe ↄmendãs ⁊ ſociũ ſecum
adhortãs ↄſtantino pñtat̃. Cui ↄ
ſtãtinꝰ aſſurgẽs ſilueſtrũ ſalutãs
⁊ ei ſomnij viſiõz narrãs ⁊ q̃rens
ↄſtantinꝰ ſilueſtrũ dicens q̃ fuerũt
illi dij q̃ ſibi apparuerũt. Silueſter
rñdens dixit illos fuiſſe apl'os dei
⁊ nõ deos. Tũc ad p̃ces impatoris
imagines apl'orũ iuſſit ei afferri.
q̃s impator aſpexit tales ei fuerũt
q̃ ſibi apparuerũt acclamauit. Sil
ueſter igit̃ cathecumenũ eũ fecit
⁊ ieiuniũ p ebdõm ſibi indixit. Cũ
qz baptiſatꝰ fuiſſet mũdꝰ factꝰ eſt
⁊ xp̃m vidiſſe affirmauit. Prima
vero die baptiſmi hãc legẽ dedit.
ꝙ xp̃us ab õibꝰ in vrbe romana
coleret̃. Scd̃a die ſi quis xp̃m bla
ſphemaret puniret̃. Tercia die vt
oms baptiſarent̃ in vrbe romana
⁊ q̃cũqz xp̃iano iniuriã facerz pte
dimidia bonorũ ſuorũ priuaretur.
Qrta die vt ſicut impator rome in
honore pñcipali hẽetur. Sic apl'i
cus ab vniuſis in p̃cipuis hẽetur

honoribꝰ. Quīta quicūqꝫ ad eccās fugeret ab ōibꝰ inimicis ſeruaē tur illeſus. Sexta vt nullꝰ niſi de licencia antiſtitis ſui eccām edificaret infra muros alicuiꝰ ciuitatis. Septima vt decime poſſeſſionū regaliū tribuāntur ad edificacōnem eccāꝝ. Octaua die impator ad eccleſiā ſancti petri venit ⁊ ſe de ſuis culpis lacrimabilit̄ accuſauit. pꝰ modū arrepto bidēte ad fundamē tū baſilice ꝯſtruēdum terrā prius acceſſit ⁊ duodeciꝫ cophinos in ſuis ſcapul̄ foras eiecit. Itē curauit ſilueſter iudaicā pfidiaꝫ p p̄dicationē. Unde legitur ꝙ helena mat̄ cōſtantini in bethania exiſtēs audiuit filium ydolis abrenūciaſſe. Sed dire increpās filium ꝙ hominem crucifixū p deo coleret. Veniens igit̄ helena cū. C.xl. doctoribꝰ iudeoꝝ diſputando ꝯtra ſilueſtrū ⁊ ꝯtra fidem xpianā quos ipē omnes vicit ⁊c̄. vt s̄. Itē ſilueſter curauit prauitatē hereticam diſputando. Cōſtantinꝰ fecit ꝯgregare ꝯſilium cui interfuerāt. cccc.xviij. Epi vbi ſymbolū qd p eccāꝫ cantatur editū fuit. vbi cum arriꝰ cuꝫ alijs epīs diſputaſſet ipē arriꝰ cecidit in faciē ſuaꝫ ⁊ medius crepuit. ac nephando ore cū quo xp̄m blaſphemauerat. viſcera ſua euomit: ⁊ error p̄uitatis heretice miraculoſe diſputando curatꝰ eſt. Itē curauit generalē morbū in gēte q̄ erat interfectio draconis. Poſtq̄ eni impator ꝯuerſus fuit pōtifices ad eum dixerūt. draco iſte eſt in fouea. Sꝫ poſtq̄ fidē accepiſti pluſq̄. ccc. homines infecit flatu ſuo. Cōſule ſup hoc ꝯſtantine. At ꝯſtantinꝰ ſilueſtro dicit p̄dicta q̄ habuit a pōtificibꝰ. Rn̄dit ſilueſter ego p virtutem dei eū ceſſare faciaꝫ a leſione. Orante aūt ſilueſtro petrꝰ ei apparuit dicēs. Securꝰ ad draconeꝫ accede. Cuꝫ ad eum veneris dices ei. dn̄s noſter iheſus xp̄s de virgine natus crucifixꝰ mortuꝰ ⁊ ſepultus ⁊ tercia die r̄ſurrexit ⁊ ſedet ad dexterā patris hic venturꝰ eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. Tu ēgo ſathana in hoc loco eū expecta. Os aūt eius ligabis filo ⁊ ſignabis ſigno ſancte crucis. Deſcēdit itaqꝫ ſilueſter ad draconē ⁊ ōia fecit ſicut ei impatū fuit ⁊ ſic plaga ceſſauit ⁊ totus populꝰ romanꝰ ad fidem xpianā ꝯuerſus fuit ⁊ ſic iſte medicus eos curauit a triplici morbo. Secūdo notat̄ honoris ſublimitas quo ꝯſtantinꝰ ſilueſtrum honorauit. Cū dicit̄ honora medicuꝫ. Honorauit eū in hoc ꝙ prima die ſui baptiſmi hāc legeꝫ dedit vt s̄: ⁊ ſic ab eo multos honores accepit. a xp̄o autē maiores. ſ. vitam eternā quā nobis preſtare ⁊c̄.

In die circūciſionis
Sermo. xvij.

Vocabitur nomen eiꝰ emanuel. yſa. vij ⁊ Math. p̄. Circūciſio ſcd̄m Bernhardū ptinet ad veritateꝫ humanitatis. Circūciſus eſt xp̄s hodie a parentibꝰ in parte corpis. Sꝫ poſtmodū a iudeis in oībꝰ ſenſibꝰ. Ha

buít autem críſtus quatuoꝛ noía
propría · ⁊ quatuor cognomína ·
Propría nomína ſunt Jheſꝰ críſtꝰ
filius · deí · ⁊ emanuel · Primum no
men eſt Jheſus · quod ínterpreta
tur ſalꝰ · Jpſe ſaluauít noſ a pecca
to orígínalí · moꝛtalí · ⁊ veníalí Jd̄
dícitur Mathei · í · Jpſe enim ſaluū̄
faciet populum ſuum a peccatis
eorum · Ab iſta tría peccata ſaluā̄
da iheſus tríplex vulnus accepit ·
ſcilicet vulnus lateris vt ſanaret
orígínale · quía eua d̄ latere virí foꝛ
mata eſt · de qua orígínale íncepit
Vulnuſ manuum vt ſanaret actu
ale id eſt moꝛtale quía ī manibus
operacio deſignatur · Vulnus pe
dum vt ſanaret veníale · Secunduꝫ
nomen eſt críſtus quod ínterpre
tatur vnctus Jpſe enim vnctus fu
ít a patre vnctione chríſmatis Pſ̄
Vnxit te deus deuſ tuus · A matre
vnctione lacrímacionís ſcilicet ín
moꝛte Thob · x · flebat ergo mater
eius irremediabilibus lacrímís ·
A magdalena vnctōe deuocōís Jo
xíȷ · Maria accepit librā̄ vnguentí ·
A iudeis vnctione ſanguínís · Geñ
xxxvíȷ Tunicā̄ eius tulerunt et ſā̄
guíne edí quem occiderunt tinxe
runt · Terciū̄ nomen eſt filius deí ·
Et ꝙ hoc nomen ſibi cōueníat oñ
ditur multíſ modís vt dícit Hilarí
us ín ſermone de trínítate Luc̄ prí
mo · Filius altiſſimí vocabitur · vt
gabriel teſtabatur ín ipſius annū̄
ciacōne ⁊ natiuitate Pſal · Ex vtero
ante luciferuꝫ genuí te · Natura qꝫ
eā̄dem cum patre habuít naturaꝫ
Joh · x Ego et pater vnum ſumus

Pdcāte Joh · v · Queciiqꝫ pater fece
rit hoc ⁊ filius faciet Profeſſione
quía pfeſſio facta eſt a patre de ce
lo Mat · iíȷ · Hic eſt filius meus di
lectus Ab apl̄is ín mundo Mat · x
v · Tu es filius deí viuí · Ab angelo
de padiſo Luce · p̄ · Hic erit magnꝰ
⁊ filius altiſſimí vocabitur · A de
monib3 de ínferno Mat · viíȷ · Quid
nobis ⁊ tibi iheſu filí dī · Quartum
nomen eſt emanuel quod ínterp̄
tatur nobiſcum deus Jpſe enim
nobiſcum eſt generalit̄ per potē̄
ciam Heb · p̄ · Poꝛtans omnia ver
bo virtutis ſue · Specialiter per grā̄
ciam Mat · xviíȷ · Vbi duo vel tres
congregati ſunt ín nomíne meo ·
ꝛc̄ · Singulariter per nature vnio
nem Johannís · p̄ · Verbum caro
factum eſt · Sacramentaliter p ſuí
coꝛpoꝛis dímiſſioneꝫ Math · vl · Ec
ce ego vobiſcum ſum · Secundo ha
buít quatuor cognomína quoꝛuꝫ
prímum traxít a patría · ⁊ ſic dictꝰ
eſt iheſus nazarenꝰ qđ ínterpreta
tur floridus Fuít enim floridus ⁊
odoriferꝰ Juxta illud Geñ · xxvíȷ ·
Ecce odoꝛ filíȷ · meí ſicut odoꝛ agrí
pleni Jpſe eniꝫ tanꝙ̄ ín agro fuít
lilium cā̄denſ ín natiuitate Cañ · íȷ
Ego flos campí ⁊ liliū̄ cōuallium
Fuít viola liuida ín flagellacōne
Jſaíe quíquageſimo t̄cio · Liuoꝛe
eiꝰ ſanati ſumus Fuít roſa rubenſ
ín paſſione · Eccleſiaſticí viceſimo
quarto · Quaſi plantacio roſe ín ie
richo · Secundum cognomen trax
ít a puericia et dictus eſt galileꝰ
Galilea ínterpretatur tranſmígra
cío chríſtus aſſumpſit moꝛtalita

tem quo ad corp⁹· paſſibilitatem
quo ad animã· multiplicē miſeriã
quo ad vtrūq3 Sed in reſurrectōne
tranſmigrauit de mortalitate ad
immortalitatē quo ad corpus· de
paſſibilitate ad ipaſſibilitatē quo
ad animã· de miſeria ad glãz quo
ad vtrūq3· Leo papa poſt paſſiōez
īfirmitas in virtutem· mortalitas i
immortalitatē· contumelia tranſit
ad glãz Terciū cognomen traxit
a pentela et ꝓgenie ſuaq ſic dict⁹ ē
filius dauid· Inter ceteras virtutes
dauid habuit hūilitatem pietatē
q gr̄cie plenitudīez· Fuit ergo fili⁹
dauid nō tm̄ carne· ſ͡; morum ſimi
litudīe· Habuit ei hūilitatē Mat
xi· Diſcite a me quia mitis ſum q hu
mil̄ corde· Pietatem Luce· xix· Vi
dens ciuitatē fleuit q c̄· Grē abun
dantiaz pſ· Vnxit te de⁹ q c̄· Quar
tū cognomē traxit ab euētu et ſic
dictus eſt ihes⁹ crucifix⁹· Mar· xvi·
Iheſū queritis nazarenū crucifix
um ſurrexit non eſt hic· Pulchrū
cognomen qd oſtendit eius victo
riã q triūphūz· q̄ per paſſionez de
monibꝰ triūphauit· Col· xij· Eſt ca
put oīs principatus q poteſtatis
Oſtendit eius meritū quia meritū
paſſionis gloriaz reſurrectōis me
ruit· Phil· ij· Hūiliauit ſemetipſū
factus obediēs Quod nobis pſtet
exemplum vt ſi volum⁹ cum eo reg
nare in celo ſtudeam⁹ ꝓ eo pati in
mundo· i· petri· ij· Xp̄s paſſus eſt
pro nobis vobis relinquēs exēplū

In Epiphania domini
Sermo. xviij

ET intrantes
domū inuenerūt puer cū
maria matre ſua Mat· ij· Iſti beati
magi quatuor feciſſe legūt· Ipi em̄
xp̄m inuenerunt· iuentum adoraue
rūt· adoratum· honorauerunt· ho
noratū cuſtodierunt· Inuenerūt
ideo dicit Intrantes domum· Id
āt inuenerunt q̄ ipm quēſierunt
eo ſtudio· eo modo· eo ordīe· eo
fine quo debuerunt Studiūz autē
eoꝝ fuit i ꝑſcrutando quia ſcriptu
ras balaam qui d hac ſtella ꝓphe
tauerat diligent ꝑſcrutati ſunt Io
v· Scrutamini ſcripturas In vigi
lando q̄ ſup montē victorialē vi
gilabant ꝑuer· viij· Qui mane vi
gilauerit ad me inueniet me In orã
do q̄ ꝓ ipſi⁹ ſtelle apparicōe ſemp
deū orabant· Mat· xi· Quecūq3 orã
tes petitis· Secūdo queſierunt eū
ordine quo debuerūt ſc3 fortiter vt
nec labore itineris nec turbacōe re
gis nec amiſſione fidei frangeren
tur Sapient vt aſtucia herodis n̄
deciperent· Dulcit vt eis ꝓmiſſioni
bus blandis non allicerent· Ter
cō queſierūt eū ꝑ rem ſenſibilem
q̄ per ſtellam· deinde ꝑ rem rōna
lem q̄ ꝓphetiam tandē ꝑ rē intellcu
alē ſc3 reuelacōem diuinam· Si igit
nos ipſum querere volumus inci
piam⁹ ab īfimo hūilitatis· deinde
ꝑgamus ad medium v̄tutis vl̄io
ꝑuenia⁹ ad ſummū cōtēplacōis vt
poſſim⁹ dicē· ij· Corinth· iij· Nos āt
reuelata facie glãz dn̄i ſpeculātes·
Quarto queſierūt eū eo fine quo
debuerūt vt ſc3 ipſum honorarent·

pſtracõne corporis. adorarent de
uocõe mentis. dotarent largicõne
muneris. Et ſic patet q̇d ſibi obtu
lerũt quicq̇d habuerũt. ſcꝫ corpus
cũ dr̃. ꝓcidẽtes. Aiam qꝛ ipſũ ado
rauerũt Bona tpalia cũ dr̃ Et aper
tis theſauris. Scḋo inuentũ adora
uerũt. q̇d notat̃ cũ dr̃. Et ꝓcidentes
adorauerũt. Adorauerunt ipſum
adoracõe latrie q̄ eſt cult⁹ ſoli deo
debitus que habet fieri q̄nq3 mõis
ſcilicet mentalit̃ q̄ ſm auguſtinũ
ↄſiſtit in dei cognicõe ⁊ dilectõe ⁊
debita ſubiectõne Et iſti beati ma
gi ipſũ deũ cognouerũt et dulciter
amauerũt ⁊ ſibi ſe humiliter ſubiece
rũt. Secũdo habet fieri vocaliter. ſ.
laudando ⁊ adorando ⁊ grãs agẽ
do Et iſto mõ magi adoraſſe credẽ
di ſunt. Tercio habet fieri realiter
in nrãꝝ rerũ oblacõe ⁊ iſti theſau
ros obtulerunt Quarto hꝫ fieri ꝑ
ſonaliter ſic in genuflexiõe et pro
ſtracõe ⁊ iſti in terrã ꝓſtrauerũt
ſe Quinto hꝫ fieri ſacramentaliter
vt in ſacrificij imolacõne. ⁊ iſti ſi
bi miſtica munera obtulerũt Ter
cio adoratũ honorauerũt ⁊ hoc per
muñra q̄ ſibi obtulerunt. Nã q̄drũ
plex mun⁹ ſibi obtulerunt. ſcꝫ mu
n⁹ a corde. qꝛ in eum fideliť crediderunt
Mun⁹ ab ore. qꝛ ipſum verum
deũ ⁊ hominem ↄfeſſi ſunt. Munus
a manu qꝛ ſibi munera obtulerũt
Mun⁹ ab obſeq̄o. qꝛ ante eum ſe ꝓ
ſtrauerũt Iſtd quadruplex mun⁹
⁊ nos debe⁹ deo offerre. Munus a
corde q̇d eſt mun⁹ orõis. ij. Regũ.
vij. Inuenit ſeru⁹ tuus cor ſuũ vt
oraret te oracõe hac. Mun⁹ ab ore
q̇d eſt mun⁹ laudĩ a dñis. pſ̃ Sacrifi
cũ laudis honorĩ ⁊c̃. Munus a manu
quod eſt mun⁹ bene opacõis Eccle
ix. Quecũq3 põt man⁹ tua inſtant̃
operare Munus ab obſequio q̇d
eſt exhibicõ ſeruicij pſonalis. Ec
cle. xlvi. Bonum eſt obſeq̄ ſancto
deo Iſtud enim q̄druplex munũs
etiam debe⁹ offerre primo. ſ. mun⁹
a corde p ↄpaſſionẽ. yſa. lviij. Cũ
effuderis eſurienti animã tuã Mu
ñus ab ore p correctõnem Math
xviij Si peccauerit in te frater tu⁹
Mun⁹ a manu p ſubminiſtracõem
Eccli vij. Paupi porrige manũ tuã
Mun⁹ ab obſeq̄o p carnalis obſe
quij. exhibicõẽ Gal. vi. Alter al
teri⁹ onera portate. Quarto honoã
tũ cuſtodierũt. qꝛ herodi ipſũ non
ꝓdiderunt. herodes quidẽ hũit tur
bacõem in corde. vñ dr̃ qꝛ iratus ẽ
valde qꝛ egit aſtuciã i opere. quia
a iudeis locũ. a magis didicit tpſ
Et ſimulatã religionem in ore. vñ dix
it. vt ⁊ ego veniens adorem eum
Magi autẽ iſta non cognouerunt
ꝓpter tres cãs vt dic̃ Criſ. ꝓpter
bonitatem ⁊ ſimplicitatẽ quã cetelis
ineẽ exiſtimabãt Propt̃ regiã di
gnitatem. qꝛ nõ potuerunt ſuſpica
ri qꝛ tant⁹ rex ↄtra vnũ puerꝫ talia
cogitare Propter pueri maieſta
tẽ qꝛ nõ poterãt opinari qꝛ tã ami
rabili puero inſidias moliri auderẽ
Cõtra ei⁹ maliciã ⁊ aſtuciã ⁊ religi
onẽ ſimulatã. triplex remediũ habue
rũt Primũ eſt ſuffragiũ orõis de
uote. vñ dr̃ Reſpõſo accepto in ſõnis
Glõ. Sic moiſes tacens clamabat ſi
ſic ⁊ iſti. Scḋm eſt bñficiũ inſpira

cõnis diuine · ꝗ deus maliciam he
rodis eis intimauit ⁊ quid facere de
berent reuelauit. ſ. ne redirent ad he
rodem · Terciũ eſt ꝓmptitudo obe
diencie ꝗ mox diuine inſpiracõni
obedierunt · ꝗ per aliã viam reuer
ſi ſunt in regionem ſuam ·

De ſancto ſebaſtiano · ſ · xix ·

Beati qui perſe
cucõeꝫ paciunt̃ ꝓpter iuſti
ciam · qm̃ ipſorũ eſt regnum celo
rũ Mat · v · In verbis iſtis oſtendi
tur qui ſũt illi qui ad regnũ celorũ
ſunt venturi Sciendum aũt ꝙ mul
ta ſunt genera hominum qui ad re
gnum celoꝝ ꝑuenĩũt · Primi ſunt
credẽtes · Jo · iij · Sic de⁹ dilexit mũ
dum vt omnis qui credit in illũ nõ
pereat ſed habeat vitam eternam
Jo · vi qui credit ĩ me habebit vitã
eternam · ita tamen ꝙ habeat opa
que ad fidem pertinent · Quia fides
ſine operib⁹ mortua ē Aug⁹ Credē
in deuꝫ eſt credendo deũ amare · cre
dendo in eum ire · credendo ei adhe
rere ⁊ eius membris incorporari ·
Hoc modo meruit vitam eternã be
at⁹ ſebaſtian⁹ · de quo ſic legitur ·
Sebaſtian⁹ miles erat militãs im
patoribus. ſ. dyocleciãno ⁊ maxi
miano · Hic fidẽ xp̃i habuit ſed oc
cultauit · vt xp̃ianos quos in tor
mentis videbat deficere · confortare
poſſet · Dum ãt duo viri nobiles. ſ.
Marcellian⁹ ⁊ mãcus decollari de
berent pro fide criſti · venerunt pat̃
⁊ mater vxores ⁊ liberi ⁊ oẽs ami
ci flentes ⁊ lamẽtantes miſerabi
liter · pater canos trahens ⁊ veſtes
ſcindens · mater ſciſſa veſte vbera
oſtendens vxores infantulos offe
rentes ⁊ omnia verba quibus eos
mollirẽ poſſent magno clamoꝛe cla
mabant · Cum igitur huiuſmodi
milites molleſcere inciperent acceſ
ſit ſebaſtianus dicens · O fortiſſi
mi milites chriſti nolite per falſa
blandimenta perdere coronam ſe
piternã · putant enim hij ꝙ nõ ſit
alia vita preter iſtam Si enĩꝫ ſcirẽt
aliam vitam mortis ignaraꝫ triſti
cie neſciam ad illam vtiqꝫ vobiſcũ
feſtinarent · Hec vita ab inicio in
ſe credentes non fefellit · dolor quẽ
hic patimur cras euaneſcit · dolor
autem eternus magis renouatur
Cum autem hec ⁊ ſimilia ſebaſtia
n⁹ loqueretur vxor nicoſtrati zoe ĩ
cuius domo fiebant hec cuꝫ loqui
non poſſꝫ quia ſex annis muta fue
rat · amare cepit viam iuſticie ⁊
proſtrata eſt ante pedes ſebaſtia
ni · Tunc ait beatus ſebaſtianus
Si ego verus criſti ſeruus ſum ⁊ ſi
vera ſũt que hec mulier ex ore meo
audiuit ⁊ credidit aperiat os eius
qui aperuit os zacharie · Tunc illa
clamauit dicens Beatus es ⁊ bea
tus ſmo oris tui ⁊ beati qui credũt
his que locutus es · Vidi enim an
gelum dĩ ante te librum tenentem
in quo ſcripta erãt que predicaſti
Tunc vir eius ⁊ amici illorum mili
tum qui eos a fide trahere volebãt
crediderũt ei ⁊ baptiſati ſunt ſexa
gintaſex · Sic patet quomodo per
fidem meruit vitam eternam Secũ
di vero qui ad regnum celorum p

uenīant· ſunt qui pſecutōez patiū
tur· Actu· xiiij Per multas tribula
tōes oportet nos intrare in regnū
celoꝝ· ij· Thimo· ij Si ſuſtinuerimꝰ
conregnabimꝰ· ſi negauerimꝰ ⁊ ille
negabit nos· vn̄ Luc· vlt̄ Oportuit
xp̄m pati ⁊ ita intrare in gloriā ſu
am· Jheronimꝰ· Quis ſāctoꝝ ſine
tribulacōe coronatꝰ eſt· Mat· vij·
Anguſta eſt porta ⁊ arta ē via que
ducit ad patriam ſiue ad vitā etē
nā ⁊ pauci ſūt q̄ inueniūt eā Glo·
Tribulacō ē porta dn̄i p quam ex
iuit de mūdo ⁊ iuſti imitantes xp̄m
intrabunt per eam ad vitam etnā
pſ· Hec porta dn̄i iuſti intrabunt
in eam· ꝰ vitam eternā Eccl̄a· ij· Su
ſtinere ſuſtentacōes dei cōiungere
deo ⁊ ſuſtine vt creſcat i nouiſſimo
vita tua Per hāc portam ſcʒ tribu
lacōis beatꝰ ſebaſtianꝰ intrauit in
vitam eternā· Unde legitur ꝙ dio
clecianus fecit ſebaſtianum ad ſe
duci ⁊ dixit ei Ego te inter p̄mos ſē
per habui ⁊ tu ↄtra ſalutem meā
⁊ deoꝝ meorum iniuriam egiſti·
Qui rn̄t p ſalute tua ſp xp̄ʒ colui ⁊
p ſtatu vrbis romane· conſiderās
ſtultū eſſe adorare lapides· Tunc
iratꝰ imperator iuſſit eum duci ad
medium cāpi ⁊ q̄ſi ſagittam ad ſa
gittandū ligari· Sagittarij aūt eū
ſagittis impleuerūt vt quaſi ericiꝰ
hirſutꝰ videretur ⁊ exiſtimātes eū
mortuum abierunt· poſt hec venit
mulier quedam xp̄iana volēs cor
pus eius ſepelire· inuenit eū viuere
⁊ duxit eū ad domum ſuā ⁊ infra
paucos dies ſanatꝰ eſt· Cumqʒ cri
ſtiani hortarentur eum abire: ille
nolens ſtetit ſupra gradum quē
dam ⁊ venientibus imperatoribus
dixit Adhuc me dn̄s ihs xp̄s reſu
ſcitare dignatus eſt vt vos cōueniā
in iuſto iudicio ⁊ redarguā vos de
veſtris malis que xp̄i famulis ir
rogatis· Tunc imperator iuſſit eū
tam diu ſagittari quouſqʒ ſpiritū
exhalaret· ⁊ ſic p tribulacōez pro
meruit vitam eternam Itē ſi vis
ampliare ſermonē· Require in fe
ſto omnium ſanctorum Rogemꝰ

De ſcā agnete. F· xx

Dilectus meus

michi ⁊ ego illi Cañ· ij· In
hijs verbis gloriat̄ btā agnes de
mutua dilectōne que erat inter ſpō
ſum ſuū xp̄m ⁊ inter eam· Sciendū
ꝙ multa ſunt ꝓpter que ſolet deus
hoīez diligere. Primum eſt caritas
Prouer· viij· Ego diligētes me di
ligo· Et qui mane vigilauerit ad
me inueniet me Hoc inuenimꝰ in be
ata agnete· que mane· i· in iuuentu
te ſua deū queſiuit ⁊ id eū inuenit·
vn̄ Amb· tercio decimo ſue etatis an
no· btā agnes mortem pdidit ⁊ vi
tam inuenit Dilexit autem dn̄m in
tantū ꝙ omnia bō mūdi ꝓpter eū
contempſit· Unde de ea ſic legitur
Beata agnes dum in ſcolis reuerti
tur a prefecti vrbis filio adamat̄
qui p̄buit ei p̄cioſiſſima munera
que omnia velut ſtercorā cōtemp
ſit ⁊ dixit ei· Recede a me pabulū
mortis quia iam ab alio amatore
preuenta ſum qui longe nobilior
te eſt ⁊ genere ⁊ dignitate· Cuius
mater virgo eſt Cuius pater femi

nã neſcit· Cui angeli ſeruiunt· Cu
ius pulcritudinem ſol et luna mi
rantur· longe etiam dicior· qꝛ diui
cie eius nūꝙ̄ deficiunt Longe etiã
potentior· qꝛ eius tactu infirmi ſa
nant. Cuiꝰ odore mortui reuiuiſcūt
Cuius amor caſtitas Tactꝰ ſancti
tas· Vnio virginitas· Iſte ãnulo
ſuo ſubarrauit me· dexteram meã
⁊ collū meū cinxit lapidibꝰ p̄cioſ
Induit me cyclade auro texta ⁊ im
menſis monilibꝰ ornauit me Po
ſuit ſignū in faciem meaꝫ vt nullū
preter ipſum amatorem aſſumaꝫ
⁊ ſãguis eiꝰ ornauit genas meas
Iã ãplexibꝰ eiꝰ caſtis aſtricta ſuꝫ·
Iã corpꝰ eiꝰ corpori meo aſſociatū
eſt· oſtendit mihi theſauros innu
merabiles quos mihi daturum ſe
promiſit ſi i eiꝰ amore perſeuerãue
ro· Audiens hec inſanus iuuenis
lecto proſternit ita ꝙ amore egro
taret Cunqꝫ pat iuuenis beate Ag
netis m̄lta promitteret vt filiū eiꝰ
coniugio duceret Reſpondit ſe po
ris ſponſi ſe [illegible] non poſſe violare
Tūc cepit pa[illegible] querere quis eſſꝫ
ille ſpōſus de quo ſe iactaret· Dictū
eſt ei ꝙ criſtum ſponſum ſuum di
ceret· Tunc aggreſſus eſt eaꝫ pri
mo blandis ſermonibꝰ ⁊ inde mi
nis cepit eaꝫ coartare· Ac ipſa ait
Quid vis age· quia quod queris
non poteris inuenire· Sic enim pa
tet quomodo agnes dilexit domi
num Sed propter quod deus dili
git hominem eſt fides id eſt credē
in deum Iohannis· xvi· Ipſe enim
pater amat vos quia vos me ama
tis ⁊ credidiſtis quia a deo exiui Si

ne fide enim impoſſibile eſt place
re deo Beata agnes firmam fidem
habuit· Vnde legitur· Cunqꝫ pre
fectus vim inferre non poſſet quia
nobilis erat· tituluꝫ criſtianitatis
ei appoſuit dicens· vnum ex duobꝰ
elige· Aut ſacrifica dijs noſtris cū
alijs virginibus· Aut cuꝫ meretri
cibus ſcortaberis in lupanari Ag
nes reſpondit· Minas tuas contē
no ⁊ neutrum illorum faciaꝫ Vni
genitus dei filius quem ignoras
defenſor meus eſt ⁊ angelus eius
cuſtos eſt corporis mei· Tunc p̄
fectus iuſſit eam expoliari ⁊ nudã
ad lupanar duci· Tantam eniꝫ dē
ſitatē in capillis eius dominus cō
tulit vt melius capillis quam veſti
bus tegeretur· Ingreſſa autꝫ tur
pitudinis locū· angelū domini pre
parataꝫ inuenit qui locum clarita
te nimia illuminauit· eiqꝫ ſtolaꝫ cã
didam induit· Sic patet fides bea
agnetis· que dum dijs ſacrificare
nollet· nuda ad lupanar ducta eſt
Tercium propter quod deus ho
mineꝫ diligit eſt caſtitas ſiue mū
dicia virginalis Prouerb· xxij· Qui
diligit cordis mūdiciam habebit
amicum regē ſcilicet celeſtem· Vn
de quibus laudibus commendã
da ſit virginitas neſcio narrarē nec
ſufficio Virginitas deum concepit
et peperit· virginitas matrem dei
virginem in commendacōnem ſu
ſcepit virginitas ſola quocunqꝫ ie
rit ſingulari gloria ⁊ honore comi
tatur in celis· Hanc habuit beata
agnes ⁊ ideo chriſtus ſponſus di
lexit eam ⁊ eam in lupanari imma

culatam conſeruauit Vnde legitur
prefecti aūt filius cum alijs iuueni
bus ad lupanar venit ⁊ eos prius
ante ſe immiſit. Qui videntes tātā
claritatem circa eam. territi ⁊ con
pūcti redierunt. Quos ille filius pre
fecti miſeros appellauit ⁊ ad eam
intrans. cum eam vellet tangere in
ipſum lumen irruit. qui cum deo
non dediſſet honorem. ſuffocatus
a dyabolo expirauit. Quod pfectus
audiens cum ingenti ploratu ad
eam venit ⁊ cauſam mortis diligē
cius ſcrutatur. Cui agnes. Ille cu
ius voluntatem voluit perficere. eū
occidit nam ſocij eius viſo miracu
lo conpuncti redierunt illeſi. Cui p
fectus in hoc apparebit ꝙ non ma
gicis artibus hoc egiſti ſi impetra
re poteris vt reſuſcitetur. Orāte au
tem Agnete iuuenis ſurrexit ⁊ cri
ſtum publice predicare cepit. Tūc
enim pontifices idolorum irati cla
mabant Tolle magam Tolle ma
leficam que mentes hominū mu
tat ⁊ animos alienat. Prefectus
autem viſo tanto miraculo eam li
berare voluit. ſed pſcripcionem metu
ens vicarium dereliquit. ⁊ quia eā li
berare non potuit. triſtis abſceſſit.
Tunc vicarius aſpaſius nominē
iuſſit eam in copioſum ignē iacta
re Sed flamma in duas partes di
uiſa populum circūſtantem exure
bat. ipſa autē non ledebatur. Tūc
aſpaſius gladium in gutture eius
immergi precepit. ⁊ ſic ſponſus can
didus ⁊ rubicundus ipſam ſibi ſpō
ſam conſecrauit ⁊ martirem. paſſa
autem eſt vt creditur tempore cōſtā

tini magni. Qui fuit circa ānos do
mini. ccc. ix. Cum autem parentes
eius circa ſepulchrum vigilarent
octaua die apparuerunt eis chori
virginum in veſtibus aureis. inter
quas viderunt beatā agnetem ſimi
li veſte radiantem ⁊ iuxta eam ag
num niue candidiorem ſtantem. Et
dixit agnes. videte ne me quaſi mor
tuam lugeatis ſed congaudete me
cum ⁊ congratulamini. quia cum
hijs omnibus lucidas manſiōes
accepi. Et propter hanc viſionem
celebratur feſtum agnetis. Cōſtan
tina autem virgo filia conſtantini
audiens hanc viſionem que lepra
grauiſſima laborabat tumulum eius
adijt ⁊ ibi dum in oracione perſiſte
ret obdormiuit. viditque beatam ag
netem ſibi dicentem Si in chriſtum
credideris continuo ſanaberis. Ad
hāc vocem euigilans pfectē ſe ſana
tam inuenit. Que baptiſmum reci
piens ſuper corpus beate agnetis
baſilicam fecit. ⁊ ibi in virginitate
degens multas virgines exemplo
ſuo aggregauit. Quidam vir noīe
Paulinus in eccleſia ſancte agne
tis ſacerdocij fungēs officio. mira
cepit carnis tēptacione vexari Sed
cum deum offendere nollet a ſum
mo pontifice licentiā pecijt contra
hendi Cuius bonitatem ⁊ ſimplicita
tem papa conſiderans annulum
ei cū ſmaragdo dedit ⁊ iuſſit vt ima
gini formoſe beate agnetis que in
ſua eccleſia picta erat ex parte ſui
preciperet vt ſe permitteret deſpōſa
ri. Cumque hec ſacerdos imagini im
paret. illa continuo digitum annu

larem porrigēs ⁊ annulo ſuſcepto
retrahens omnē temptacōez a ſa
cerdote fugauit. Predict⁹ aūt ānu
lus adhuc dicitur in digito ei⁹ ap
parere. Item Ambroſi⁹ Beata ag
nes generoſitatis oblectamēta de
ſpiciens celeſtem meruit dignita
tē. Societatis humane vota ꝯtem
nens. eterni regis ſociata eſt ꝯſor
cio precioſam mortem ꝓ criſti ꝯfeſ
ſione ſuſcipiens ſimilis eſt ei facta
Rogemus ⁊c.

De ſancto vincencio ſermo viceſi⁹
primus.

NEmo corona
bitur niſi qui legitime cer
tauerit. ꝟ fidelit. ij. Thi. ij. Verba
iſta bene conueniunt beato vincen
tio qui per longum certamē meru
it coronam eternam. Sciendū ꝙ
corona multis modis adquiritur
Primo per tolerantiam tribulacō
num iacobi. p̄. Beatus vir qui ſuf
fert temptacōem. qm̄ cū ꝓbatus
fuerit accipiet coronā vite. Exem
plum de quodam iuuene qui ſep
tem vicibus temptabatur ſuper cu
ius capite vidit quidam ſanctus
ſeptem coronas. Secūdo adquirit
corona vite ꝑ fidei ꝯſtantiā ſiue ꝑ
ſeuerantiam Apoc. ij. Eſto fidel' ꝟ
in fide conſtans vſqꝫ ad mortē ⁊
dabo tibi coronam vite. non datur
corona incipientibus. ſed in fine fi
naliter perſeuerantibus Ieron⁹. nō
enim incepiſſe ſed perfeciſſe virtu
tis eſt vn̄ paul⁹. ij. Thim. iiij. Cur
ſum ſerui te mee cōſummaui. fidē
ſeruaui ideo repoſita eſt michi co
rona iuſticie. ſic beatus vincētius
vitam conſūmauit ideo meruit vi
tam eternam Vn̄ legitur vincenti
us nobilis genere ſꝫ fide ac religi
one nobilior. beati valerij epi dya
conus fuit cui eps vicem ſuā com
miſerat ꝙ expedicionis lingue erāt
⁊ ipſe oracōni ⁊ cōtemplacōni va
cabat. Iuſſu ergo daciani p̄ſidis
valentiam trahuntur ⁊ diro carce
ri mancipantur. Cumqꝫ eos fame
pene defeciſſe crederet eos corā ſe
duci iuſſit Quos cum ſanos cerne
ret ⁊ gaudentes Iratus in hanc vo
cē prorupit. Quid dicis tu valeri q̄
ſub nomine religionis cōtra decre
ta principum facis predicando ihe
ſum crucifixum Cumqꝫ autē beat⁹
valerius leniter reſponderet. dixit
vincentius. Noli pater quaſi timi
dus mente ſubmurmurare. ſed libe
ra voce exclama. Si autem iubes
pater ſancte. reſponſis iudicē ag
gredior. Cui ille Iam dudum tib
fili cariſſime loquendi curā com
miſeram ⁊ nunc pro fide criſti pro
qua aſtamus reſponſa. committo
Tunc vincentius cōuerſus ad daci
anum actenus inquit. Sermo tu
us de neganda fide criſti fuit. ſed ſci
as nepharium eē apud criſtiano
norū ſapiā cultū diuinū abnegā
do blaſphēare Tūc irat⁹ dacian⁹
epiſcopū in exiliū mitti precepit.
vincentium vero tanq̄ ꝯtumacem
⁊ preſūptuoſum iuuenē ad terro
rem alioꝝ in eculeo diſtenſū mē
bris omnibus dilaniari. Cū āt to
to corpe diſſiparet̄ dixit dacianus
Dic vincēti vbi nunc tuum miſerū

corpus inſpicis. Ac ille ſubridens
ait. hoc eſt qđ ſemꝑ optaui Tunc
iratus iudex cepit ei oīa genera tor
mentoꝝ minari niſi fidē xp̄i abne
garet. Cui vincentius. Inſurge mi
ſera toto maligitatis ſpiritu deba
chare ⁊ videbis me dei virtute plus
poſſe q̄ torq̄or q̄ ipē poſſis q̄ me tor
ques. Tūc preſes cepit clamare ⁊
carnifices virgis ⁊ fuſtibꝰ verbera
re. Et ait vincencius Quid dicis dacia
ne. Ecce tu ipſe me vindicas de ap
paritoribꝰ meis. Tūc preſes factꝰ
amens dixit carnificibꝰ. Miſeri q̄
re nihil facitis. Cur deficiunt ma
nꝰ veſtre Adulteros ⁊ patricidas
vincere potuiſtis ⁊ nunc ſolus vin
cenciꝰ veſtra poteſt ſupare tormē
ta Tūc carnifices pectines ferreos
vſq; ad intima coſtaꝝ fixerūt Ita
vt ꝺ toto corpe eius ſanguis efflu
eret ⁊ ſolutis coſtarū compagini
bus viſcera intra paterent. Et ait
pſes. O vincenti miſerere tui vt poſ
ſis tam pulchrā recupare iuuentu
tem ⁊ fac que iubeo ne maiora inſe
ram tibi tormēta. Et ait vincenciꝰ
O venenoſa dyaboli lingua tormē
ta tua non timeo. ſed hoc ſolū val
de timeo q̄ te fingis mihi miſereri
Nam quo te magis iratū video eo
amplius exulto. Nolo autē vt ali
quid de ſupplicijs minuas vt victū
te in ōmibus fatearis Tunc iuſſit
eū de eculeo ſumi et ſup craticulā
aſſari. quam ipſe ſponte aſcendit.
Miniſtri autem vncis ferreis eum
cōpreſſerunt ⁊ corpus eius vndi
q; vulnerauerunt Sal inſuper ſpar
ſerunt. ⁊ viſcera de corpore eius la
tencia dependerunt. Ipſe autē ere
ctis in celum oculis dominum ado
rauit. ¶ Cumq; miniſtri hec daciа
no retuliſſet Ait dacianꝰ Heu vin
cimur. ⁊ iuſſit eum in tenebroſum
carcerē includi ⁊ pedes eius ligno
infigi ⁊ teſtas acutiſſimas ſub eo
poni ⁊ ſine omni humano ſolacio
ſup teſtas relinquere. quod factū
eſt. Sed ecce rex pro quo miles pa
titur penam mutat in gloriam. nā
tenebre carceris ab immenſa luce
expelluntur Teſtarum aſperitas in
omnium florum ſuauitatē muta
tur. pedes diſſoluuntur ⁊ angeloꝝ
ſalutacōne pfruit. Cumq; cum an
gelis pſallens ſuper flores incede
ret. modulacio dulcis ⁊ mira ſua
uitas foris procul diffunditur. per
territi cuſtodes. cū p rimas carce
ris quod intus erat vidiſſent. ad
fidem conuerſi ſunt. Hec audiens
dacianus amens factus ait Et q̄d
ei amplius faciemus. Ecce enī iā
victi ſumus transferatur ad lectū
et ſtramentis mollioribus repona
tur ne per tormenta magis glorio
ſus efficiatur. Cumq; in lecto poſi
tus eſſet ⁊ ibidem paululum quie
uiſſet ſtatim ſpiritum tradidit.
Circa annos domini cclxxxvij. ſb
dyocleciāo ⁊ maximiano. Quo au
dito dacianus vehementer ſic ſeui
ctum dolens ait. Si nō potui eū ſu
pare viuentem puniā eū defunctū
Iuſſu ergo daciani corpꝰ eius ad
campū ab auibꝰ ⁊ beſtijs ad deuo
randū exponit. Sꝫ ſtatī angeloruꝫ
cuſtodia premūit ⁊ intactum a be
ſtijs conſeruatur. Denique coruꝰ in

glūuici reditꝰ alias aues ſe maio
res impetu aliaꝝ abegit ⁊ lupum
occurrentē morſibꝰ ⁊ clamoribus
effugauit q̄ reflexo capite in aſpe
ctu corpis ſacri fixꝰ cernit̄ vt pote
qui ibidem angeloꝝ cuſtodia mu
niebatur. Qd audiens dacianꝰ ait
Puto ꝙ nec defunctū potero ſupa
re Juſſit ergo lapidē molarē ad
corpꝰ eius ligare ⁊ in mari proici.
Quod cum factū eēt. ſtatim cor
pus eius ad litꝰ redijt priꝰ ꝙ̄ illi
qui eum ſubmerſerant. quod que
dam domina inuenit ⁊ honorifice
ſepeliuit. De hoc martire ſic dic̄ Au
gꝰ. Beatꝰ vincenciꝰ vicit in verb.
vicit in penis. vicit in cōfeſſione.
vicit in tribulacōne. vicit exuſtꝰ.
vicit ſubmerſus. vicit ortus. vicit
mortuus. Ambroſiꝰ in prefatione
ſic ait de ipſo. Torquetur vincenci
us. tūditur. flagellatur. exurit̄. Sꝫ
inuictus pro ſācto nomine animꝰ
non concutitur. plus ardens igne
celi ꝙ̄ ferri. plꝰ necit̄ amore celi ꝙ̄
ſeculi. plus voluit placere deo ꝙ̄ fo
ro. plus dilexit mori mūdo ꝙ̄ dn̄o

In conuerſione ſancti pauli.
Sermo. xxij.

Vas electionis
eſt michi iſte vt portet no
men meum Actuum. ix. Poſt paſ
ſionē domini facta eſt pſecucō ma
gna in xpianos ⁊ iudei apprehendē
tes beatum ſtephanū lapidabāt
eum. ⁊ beatꝰ paulus qui tūc ſau
lus dicebatur lapidanciū veſtimē
ta cuſtodiebat. H pecijt epiſtolas
a principe ſacerdotum qui erat in
ihrl'm vt iret in damaſcū. ⁊ ſi ibi
aliquos chriſtianos inueniret vin
ctos perduceret in ihrl'm. Et cum
appropinquaret damaſcum. circū
fulſit eum lux de celo ⁊ cadēs in ter
ram audiuit vocem dicentem ſibi
Saule ſaule q̄d me pſequeris Qui
dixit. q̄s es domine? Et ille. ego ſuꝫ
iheſus nazarenus quē tu pſeque
ris. durum eſt tibi cōtra ſtimulum
recalcitrare Et tremens ac ſtupēs
dixit. Domine quid me vis facere?
q̄ſi diceret. indica michi volunta
tem tuā ⁊ paratus ſum tibi obedire.
Ad quē dominꝰ. Surge ⁊ ingrede
re ciuitatem ⁊ ibi dicetur tibi quid
te oporteat facere. viri autē q̄ comi
tabant̄ eū cum eo ſtabāt ſtupefa
cti. Audientes q̄dē vocem ſauli ſꝫ
neminē viderūt p manꝰ autē eū po
ſtea trahentes introduxerūt eum
in ciuitatem damaſcū. ⁊ erāt tribꝰ
diebus non mādutās neqꝫ bibēs
neqꝫ videns. In quo triduo credit̄
didiciſſe a ſpū ſancto euāgelium.
Erat autē damaſci diſcipulus xpi
anus noīe ananias ⁊ dixit ad eū
dn̄s in viſu. ⁊ in viſione. vade ⁊ q̄re
ſaulū. Cui ananias. dn̄e audiui a
viro hoc q̄nta mala fecerit hijs qui
credunt in noīe tuo. Ad quē dn̄s.
vade. q̄r vas electionis ē mihi iſte
⁊. vas electū vt portet nomē meū
corā gentibꝰ ⁊ regibꝰ ⁊ pp̄lis iſrl'.
Abijt ergo ananias ⁊ dixit. ſaule
frat̄ dn̄s ihc q̄ tibi apparuit in via
me miſit ad te vt videas ⁊ implearis
ſpū ſancto Et cum baptiſaret̄ ceci
derūt de oculis eius tanꝙ̄ ſquame

et viſum recepit et continuo intra
uit ſinagogam et predicauit ihm
quoniam ipē eſt xps. Et cū inſidi
arentur ei iudei et vellēt eū occidere
xpiani eum ſubmiſerūt p murū et
ſic euaſit et veniens ihrlm coniunct9
eſt aplis. Sciendum autē circa p̄
dicta q hoc nomen bn̄dictum ihe
ſus portandū eſt corde ore et ope.
Corde de ipō ſedule cogitando. Ore
de ipō libēter referendo. Ope omīa
opa nrā in nomine ipſius faciēdo
Debem9 aūt hoc nomen portare ꝓp
ter tria. Primo q preſtat dulcedi
nem meditantib9 in deuocione Se
cūdo q dat fortitudīnē inuocanti
bus in tribulacione. Tercio q ſa
nat egritudīnē infirmantibus in
inuocacōne Primo aūt hoc nomē
habendū eſt in corde q dat eternā
dulcedīnē omnib9 deuote meditā
tibus Bern. Ihesus eſt mel in ore
melos in aure. iubilus in corde. Ri
chardus de ſancto victore. Ihesus
eſt dulce nomen ſup omne delecta
bile Bern. Si ſcribis non ſapit mi
hi niſi legerem ibi ihesū. Si diſpu
tes vel conferas non ſapit michi
niſi ſonuerit ibi ihesus quaſi dice
ret. omne quod ſcribi poteſt vel le
gi non dat aliquā dulcedīnem mi
chi niſi audiero hoc nomē ihesus
Hui9 benedicti nois dulcedīnē ſen
ſerat beatus paulus. q frequēter
hoc benedictū nomen p̄dicauit et i
ſuis eplis ſcripſit. Legitur enī hoc
nomē ihesus quīgentis vicibus in
eplis ſuis noiaſſe Secūdo debe9 hoc
benedictū nomē portare in corde. q
dat fortitudīnē oibus inuocātib9
in tribulacōe. vnde Ber. Ihs eſt ci
bus confortās. nā totiēs confortaris q
ciens recordaris. q. d. vtique ihesus
hoc benedictū nomē ē cib9 ſpūalis
omnib9 inuocantibus illud. ita q
nulla tribulacōe homo ſeparari pt.
nullo mō ſancti martires et virgines
potuiſſent tantas penas ſuſtinuiſ
ſe niſi hoc nomen ihesus quod in ore
et corde portabāt eos confortaſſet. vnde
Legitur Actu. v. de apoſtolis. Cū
nomē ihesu xpi predicarent addu
cti ſunt ad conſilium et flagellati ſūt
et ꝓhibiti ne omino hoc nomen p̄
dicarent Ibāt aūt gaudētes a cō
ſpectu conſilij. qm̄ digni habiti ſunt
ꝓ noie ihesu cōtumeliā pati. Ber.
Multi iuuenes ſenes virgines et mu
lieres elegerunt magis mori mille
mortibus q̄p a confeſſione illi9 no
minis amoueri. Vnde ait paulus
Actuum xxi. Ego nō ſolum alliga
ri. ſed etiam mori paratus ſum ꝓp
ter nomē domini mei ihesu chriſti.
Quomodo enim beatus paulus po
tuiſſet tanta ſuſtinuiſſe niſi hoc no
mē ihesus eū confortaſſet. vnde ait
ad Philip. iiij. Omnia poſſum in
eo q me confortat. et num erat mul
ta que paſſus eſt dicens Ter vir
gis ceſus ſum. ſemel lapidatus ſū.
quinquies quadragenas vna mi
nus accepi naufragia ꝑtuli et mul
ta alia ſuſtinuit. Tandē cū nomen
xpi p iudeā p̄dicaſſet et p greciā. ve
nit romā et cum ibi predicaſſet no
mē xpi comprehenſus eſt a nerone et
iuſſus ē decollari Cūque caput eius
amputatū eſſet cadēs in terram cla
mauit. ihesus chriſtus tribus vici

bus ⁊ facti ſũt tres fontes. Ecce q̇d
ſibi tã dulce in vita extiterat ĩ mor
te obliuiſci non poterat ⁊ pſiliens
ſecũdo clamauit. Et pſiliens tertio
clamauit ihesus xp̃s. In quib9 lo
cis mox tres fontes ſaliebãt. Ter
tio debem9 hoc nomen ihesus porta
re corde. ore. et opere. Quia ſanat
egritudinẽ corporalem et ſpũalez.
Bern. Jhesus eſt medicina ĩfirmã
tibus taz in corpe q̃ in anima. De
primo dicit̃ Marci vltimo. Signa
eos q̇ in me crediderint hec ſequẽ
tur. In nomine meo demonia eijci
ent. ſup egros manus imponẽt et
bene habebũt. vnde legit̃ Actu. iij.
Qz claudus quidaz iacebat ante
portas templi. cuz peteret elemoſi
nã a petro ⁊ iohãne dixit ei petrus
In nomine ihu xp̃i ſurge ⁊ ambu
la et factũ eſt. Et cum petrus inter
rogaret̃ur a iudeis a qua poteſtate
hoc feciſſet. Rñdit q̇ in virtute no
minis ihesu xp̃i eũ ſanaſſet Bern.
hoc eſt nomẽ q̇d dedit cecis viſuz.
ſurdis auditum. claudis greſſum
mortuis vitã. ⁊ dyabolũ ab obſeſ
ſis corporib9 fugauit. Et non ſolũ
ſanat in corpe ſed etiam in anima
Vñ dicit petrus Actuũ. x. Omnes
pphẽ phibent remiſſionẽ peccato
rũ accipe p hoc nomẽ ihs. ſaluat
enĩ omnes q̇ credũt in eũ p̃. Joh.
ij. Filioli mei q̇ remittunt̃ vob̃ pec
cãta vrã p nomẽ ei9 Actu. iiij. non
eſt in aliq̇ alio ſalus nec ẽ aliud no
mẽ ſub celo hominib9 datũ in quo
oporteat ſaluos fieri niſi i hoc noĩe
ihesus Et ſũt v̓ba petri Ber. Quis i
crimẽ currit inſup ad laqueũ mor

tis deſperando. nonne ſi inuocet no
men vite. ſ. ihesu confeſtim reſpira
bit ad vitã Pś. ppter nomen tuuz
dñe ppitiaberis pctõ meo. multũ ẽ
enĩ. Exemplũ. In britania erãt que
dã monialis q̇ in cõſuetudine ha
bebat nomen ihesu xp̃i ſedule no
minare. que tandẽ p quẽdaz iuue
nem ſeducta erat q̇ cum ea deliq̇t
et facta eſt publica meretrix plus
q̃ duodecĩ ãnis. Et q̃uis publica
peccatrix eſſet tñ hoc ex cõſuetudi
ne habebat hoc nomen ſedule no
minare Inſup in ſabbis in honore
btẽ marie virginis abſtinebat In
quadã aũt vigilia purificacõis vo
lens ſe abſtinere dormiuit cuiuſdam
viri ſecrete intrauit ⁊ obdormiens
videbat̃ ſibi q̇ ducere ad iudiciũ
et vidit q̇ddam templũ bte virgi
nis quicũq3 ad hoc cõfugeret ſalua
bat. q̇ aũt non fuerat pmiſſus in
trare piciebat̃ in magnũ ignẽ Ac
ipa cõfugiens ad templũ ⁊ cuz in
trare vellet occurrit ei ihesus in ho
ſtio ⁊ retruſit eaz et pcepit eã pici
ad ignẽ. Et cuz piecta fuiſſet iterũ
clamauit ihesus xp̃s qñ ſic graui
ter torqueret̃ ⁊ fortiter inuocaret
ihesum. dixit beata virgo ad filiuz
O fili dilectiſſime miſerẽ huic pec
catrici. memorãs q̇ nomẽ tuũ ſe
dule inuocare cõſueuit ⁊ q̇ feſtiui
tates meas honorauit. Tunc fili9
mitigatus iuſſit eam detrahi ⁊ di
mitti. Mulier autem in ſomnis tã
tum fletum ⁊ clamorem fecerat q̇
omnem familiaz excitauerat. que
venientes inuenerũt eã combuſtaz
ita q̇ totuz corpus eius fuerat tã

q̄ꝫ carbo niger. ⁊ interrogata cur il
lic venisset. ipsis totam seriē enar
rauit et semꝑ in gracia ꝑmanens
vitam in bono finiuit.

In purifica. b. marie. F. xxiiij.

Ecce veīt ad tē
plum sanctū suū domina
tor dn̄s Malach. iij. Nō q̄ triplex
est templū. s. singulare materiale
et spirituale. Templū singulare ē
vterus beate virgīs marie Ad hoc
templū domin⁹ venit q̄n humanā
naturā assumpsit. De hoc templo
dicit ps̄. Sanctū est templū tuum
mirabile ī eq̄tate. q. d. O dn̄e h⁹ tē
plū q̄d elegisti tibi ī vtero v̄ginis.
valde mirabile est ⁊ sanctū dicit
idō mirabile q̄ꝛ illum in se inclusit
qui maior ea fuit. s. dominum celi
et terre quem totus mundus non
capit. vnde ipa dixit Ecclesiasti. xx
iiij. Qui creauit me requieuit in ta
bernaculo meo. Sanctū fuit quia
ꝑ spiritūsanctum cōsecratum fuit
Bern̄. O templum sanctissimū per
spm̄sanctum sanctificatum. ꝑ filiū
ornatum ꝑ patrem glorificatum.
plenum omnium graciarū. Tem
plum istud cōsecrauit spiritussan
ctus quādo archangelum gabrie
lem ad beatam virginē misit et cō
cepcōnem suā nunciauit. Cōsecra
uit autē eodem modo quo ep̄s tem
plū materiale solet cōsecrare quī
tribus vicib⁹ circuit. et ter pulsat
ad hostium dicens Tollite portas
principes vestras. quasi diceret. O
principes tenebrarū. deponite pote
states vestras ⁊ fugite ab hoc tem
plo vt fiat templum ⁊ habitaculū
spiritussancti sed nō aperitur ei ni
si in tercia pulsatione. hoc mō an
gelus primo pulsauit ad templū
beate virginis q̄n eam salutauit ⁊
dixit. Aue gracia plena ⁊c̄. Sed ip
sa in hac p̄ma pulsacione nō ape
ruit hostiū cordis sui ⁊ n̄ ꝯsensit. ꝫ
turbata in sermone eius ⁊ āmira
batur de tam insolita salutacione
angeli. quia sepius angelos vide
bat. sed nūq̄ꝫ talia loquē tes audi
erat. ⁊ ideo cogitabat qualis essꝫ
illa salutacō Tunc pulsauit ange
lus secūdo ad hostium cordis sui di
cēs. Ne timeas maria iuenisti eñ
graciā apud dominū. Ecce cōcipi
es ⁊ paries filiū ⁊ vocabis nomen
eius ih̄m. hic erit magn⁹ ⁊ fili⁹ al
tissimi vocabitur. Ipsa eñ ad illā
secundā pulsacionem adhuc nō
aperuit. sed dixit. quō fiet istud ⁊
ꝑ quē modū possum ego cōcipere
filiū. q̄m virū nō cognosco. Tunc
angelus tercō pulsauit dicēs spūs
sanct⁹ supueniet in te ⁊ v̄tus altissi
mi obumbr̄bit tibi ⁊ filius altissi
mi assumet corpus a te. in quo cor
pore obumbrabit ⁊ abscōdet. vn̄
ps̄a. xlv. Vere tu es deus abscondi
tus Ideo q̄ꝛ ⁊ q̄d nascet ex te sanctū
vocabit fili⁹ dei. Tunc ad terciam
pulsacionē ap̄uit hostium sui cor
dis ⁊ cōsensit dicēs. Ecce ancilla do
mini fiat mihi s̄m verbū tuum Et
statī fili⁹ dei in eius vtero cōcept⁹
est ꝑfectus deus ⁊ ꝑfectus homo.
Et in illa die tante potencie ⁊ sapiē
cie extitit quante in tricesimo āno

fuit. Poſtq̄ aūt eps aliqđ templū
conſecrauit. tunc ꝓhibet ſub pena
excōicacionis ipſi⁹ violacionē. fa
ciens pacē hominib⁹ inhabitanti
bus ita q̄ oēs maleficī q̄ ad ipꝫ
confugiunt a ſuis inimicis ſecuri
ſint. Eodē mō ſpūſſanctus hoc tem
plum cōſecrauit ⁊ pacificauit. ita
vt oēs pctōres quātumcūq; deū
offenderūt. ſi ad ipm cōfugerint ſi
ne dubio pacem inuenient ⁊ ab ho
ſtibus ſuis ⁊ dyabolis ſecuri erūt.
Vnde dominꝰ. pſalie. xvi. Apud te
habitabunt ꝓfugi mei ⁊ pctōres
qui fugerūt a me peccādo inuenient
graciam ad te cōfugiendo. Augꝰ.
O beatiſſima virgo maria. ſic om
nis auerſus nec̄ eſt vt pereat. ita
omnis ad te cōuerſus impoſſibile
eſt vt pereat. Anſelmꝰ O btā fidu
cia tu es refugiū tutū miſerorū pec
catoꝝ Bern̄. O beatiſſima v̄go ma
ria quis tuā miſericordiā ad ple
num enarrare pōt. ꝗ pctōrem q̄ñtū
libet fetidū ⁊ imundū ⁊ toti mūdo
deſpectū nō deſpicis nec deſeris. ſed
tremēdo iudici miſerū recōcilias
Exemplū apud ciliciā anno dn̄i.
lxxiiij. fuit vir quidā nomine theo
philus cuiuſdā epi vicedn̄s. q̄ tam
prudēter ſb̄ epō res eccleſiaſticas
diſpenſabat. q̄ mortuo epō eū di
gnū epiſcopatu omnis pplꝰus ac
clamabat. At ille vicedn̄iatu cōten
tus aliū in epm maluit ordinari.
Tandē ab offitio p epm ſuum eſt
depoſitus ⁊ in tantam deſperacōnē
delapſus vt ad ſuam dignitatem
recipiendā cuiuſdā iudei maleſi
ci cōſilium expeteret Ille ergo dy
abolum aduocauit. Aduocatus ē
etiam theophilus qui iuſſu demo
nis xpm ⁊ ſuam matrem ⁊ omnes
ſanctos dei abnegauit ⁊ xpiane re
ligioni renunciauit ⁊ ſup hoc chy
rographum ſcripſit ⁊ dedit demo
ni et ſigillauit In craſtinum ergo
procuracōne demonis theophilꝰ
in graciam epi recipitur et priſti
ne dignitati reſtituit Tandē ad ſe
cōuerſus de eo quod fecerat valde
ingemuit ⁊ ad virginē glorioſam
tota mētis deuocōne cōfugit. Qua
dam ergo vice ſibi in viſione appa
ruit beata virgo ⁊ de facto eum re
darguit ⁊ dyabolo renunciare pre
cepit ⁊ xpm dei filium ⁊ oē xpiaitatis
ꝓpoſitum cōfiteri fecit. ⁊ ſic ipſum
in filij ſui graciam recipauit ⁊ ad
iudicium venire eum pūtauit Ite
rū ſibi apparuit ⁊ chyrographū
quod dyabolo dederāt ſibi reddidit
et ſupra pectus ſuū poſuit. Quod
factum theophilus ad laudem be
ate marie virginis omnib⁹ mani
feſtauit ⁊ in ſeruicio eius pſeueā
uit Item aliud exemplū. Abbatiſ
ſa quedā beate virgini valde deuo
ta a ſpiritu fornicacōnis temptatē
et tandem vincitur ⁊ a iuuene quo
dam impregnatur. Illa vero cum
grauida eſſet ſup modum turba
tur neſciens quid faceret ⁊ quo ſe
diuerteret tandem beate virgini ſe
totam cōmiſit Cum autē ad epm
ꝑgeret eo q̄ ſibi eēt accuſata qđ
dā templū btē v̄ginis ptrāſiens in
trauit ⁊ an̄ ymaginē btē v̄ginis ſe
ꝓſternēs orās ⁊ miſerā peccatricē
ſe cōfeſſa eſt dicens. O beatiſſima

mater miſericordie nullum ſcio ad
iutorez ex quo grauiſſime offendi
meum creatorem confugio ad con
ſilium gratie tue. Quo ſecurius fu
giam niſi ad te. q̄ mater gratie et
miſericordie appellari meruiſti. Su
ſcipe ergo me miſeram ad te confu
gientem ꝓpter amorem filij qui te i
matrez p̄elegit. Cūq; hec et ſimilia
ꝓferret. vidit beatam virginē cum
multitudine angelorum aſſiſtētez
et dicentem. Surge filia iā ſecura.
nihil mali patiaris ⁊ amplius no
li peccare. Et hec dicens puerum đ
eius vtero accepit ⁊ vni angeloruz
tradidit dicens. Defer puez hunc
ad talem eremitam dicens ei. Hūc
puerum mittit tibi mater dei. ⁊ ſic
euigilans abbatiſſa inuenit ſe per
omnia liberatam ⁊ leta veniens ad
epiſcopuz. cum accuſaretur nega
uit ſe puerum geſtare. et fecit epſ
hoc diligenter per matronas per
ſcrutari. que dixerunt eam nulluz
puerum in vtero portare. Et iratus
epiſcopus voluit populū grauare
ꝙ ipſam diffamaſſent. Ipſa autē
hoc epiſcopo ad laudez beate virgi
nis marie ⁊ ſolacium peccatorum
omnibus narrauit ⁊ intrans epſ
miſit ad illum eremitam ⁊ inuenit
puez ⁊ beata virgo maria ore om
niū collaudabatur. Secūdo venit do
minus ad templum materiale qđ
erat in iheruſalem đ quo inuenies
in ſermone ſequenti. Tercio venit
ad templum ſpirituale ſcilicet ad
animam iuſti quā ſibi ſpiritusſan
ctus in baptiſmo cōſecrauit expel
lens ab eo dyabolum vt ipſe in eo

habitare poſſit quando dicit ſacer
dos Exi ab eo immunde ſpūs da lo
cum ſpūiſancto Et ſicut epūs cōſe
crans eccleſiaz ter pulſat ad hoſti
uz ſic ſacerdos ter pulſat anteꝙ pu
erum immergat Primo dicit. Abre
nūcio ſathane ⁊ pompis eius. Se
cundo dicit Credis in deuz patrem
omnipotētem in filiū ⁊ ſpm̄ſanctū
Tertio querit vis baptiſari. ⁊ re
ſpondent patrini. volo. tunc bapti
ſat eū immergendo In nomine pa
tris ⁊ fi. ⁊ ſ. ſ. Et tunc anima bapti
ſati ē facta templuz ſpūſſancti. vñ
apl's p̄. Cor. iij. Neſcitis ꝙ tēpluz
dei vos eſtis ⁊ ſpūſſanctꝰ habitat
in vobis. In iſto templo debent eē
multa ſpiritualiter que inuenimꝰ
in ipſo templo materiali In tēplo
iſto debet eſſe altare bene ornatum
ꝟ munda ⁊ ornata cōſciēcia De hoc
altari legitur Leuit. vi Ignis in al
tari meo ſemper ardebit quem nu
triet ſacerdos ſubiciens ligna ma
ne ⁊ veſpere p ſingulas orationes.
vnde Gregorius. Altare dei eſt cor
noſtrum in quo ardere debet ignis
caritatis quem veſpere et mane nu
trimus dum chriſtum mane iudi
catum ⁊ veſpere crucifixū recolimꝰ
Sacerdos iſte eſt memoria anime
Iſte ſacerdos auget ⁊ nutriet ignē
veſpere quando cogitat quanta de
us pro nobis ſuſtinuit qui veſpere
propter nos turbatꝰ fuit vſq; ad
mortez Iſte ignis ſcilicet caritatis
eſt qui ardere debet i altari cordis.
videat autē quilibet quomō nutri
at illum ignem in altari cordis ne
imponat aliū ignē ne cōtingat ſi

uit nabad ⁊ abner Qui cū offer
rent alienū igneȝ corā domino ex
tincti ſunt ab igne ⁊ mortui ſūt vt
dicitur Leuit·x·Igneȝ alienū offe
runt qui ignem rancoris ⁊ inuidie
in cordibꝰ ſuis hñt que nō vult do
minus offerri in altari ſuo Math·
v·Si offers munꝰ tuū ad altare et
recordatus fueris ꝙ frater tuꝰ ha
bet aliq̄d aduerſuȝ te·relinque ibi
munꝰ tuum et vade priꝰ recōciliari
fratri tuo ⁊ veniens offer munꝰ Ig
nis inuidie ſiue odij cōſumit illuȝ
qui ipm̄ offert Criſoꝰ·Inuidia eſt
ignis inextinguibilis·ꝙ ſic tinea
comedit veſtimēta ſic inuidia ꝯſu
mit illuȝ q̄ zelatur·De talibꝰ qui p
ignem inuidie accendūt templuȝ
dei·dicit pš·Incenderunt igne ſan
ctuarium tuū ⁊ in terra polluerūt
tabernaculum tuum ⁊ templuȝ no
minis tui·Vñ apoſtolꝰ ⁊ Corin·
iij·Si quis templū dñi violauerit
p maliciam·diſpdet illum dominꝰ
p mortem eternam Scdō debet eſſe
in templo amme crucifixus·p qd
ſignificat memoria dñice paſſiōis
Tercio debent in illo templo eſſe
ymagines·p quas ſignificantur·
ſanctoruȝ exempla.Exemplū hu
militatis habemꝰ in xpō q̄ dicit·Ex
emplū dedi vobis vt queadmodū
ego feci ⁊ vos ita faciatis·Exēpluȝ
caſtitatis habemꝰ in maria vgine
Exemplū ſanctitatis habemus in
iohanne baptiſta Exempluȝ orati
onis in beato iacobo·Exemplū pa
ciencie in beato vincēcio Exemplū
pnie in beata maia magd·Exēplū
cōfeſſionis in beato auguſtino et
ſic d ſimilibꝰ ſanctis q̄ diuerſis pol
lebant virtutibꝰ·Quarto debet eē
in templo aqua benedcā·p quā ſi
gnat aqua ꝯpunctionis lacrima
rū·Quinto incenſū deuote oratiōis
pš·Dirigat ad te dñe oratio mea
ſicut incenſū in cōſpectu tuo·Notā
dum ē circa purificationē ꝙ dñs
precepit Leuit·xij·Qȝ mulier q̄ ſu
ſcepto ſemine filiū pepiſſet·immū
da erat ſeptē diebꝰ a conſorcio ho
minū ⁊ ab ingreſſu templi·Sed cō
pletis diebꝰ ſeptē mūda erat quo
ad conſortia hominuȝ·ſed adhuc
ad triceſimū diē immunda mane
bat quo ad ingreſſuȝ templi·Tā
deȝ ꝯpletis·xl·diebꝰ pꝰ ptū die·xl·
templū intrabat ⁊ puerū cuȝ mu
neribꝰ offerebat Si autē feminaȝ
pepiſſet duplicabantur dies quo
ad conſorcium hominuȝ ⁊ quo ad
ingreſſum templi·Beata autē vgo
maria huic purificationi nō tene
batur·Quia nō pepercāt ſuſcepto
ſemine·ſed miſtico ſpiramine Vo
luit auteȝ ſe ſubdere legi vt nobꝭ ex
empluȝ humilitatis oſtenderet et
vt legem domini adimpleret·

¶De eodem· ſer·xxiiij·

Tota pulchra
es amica mea ⁊ macula nō
eſt i te·Cantico·iiij·Quoniā feſtū
iſtud vocatur feſtū purificationis
beate marie·vt oſtendat eam ſpi
ritus ſanctus totam eſſe mundam
⁊ nulla purificacōne indigere·ideo
cōmendat eaȝ in verbis propoſitis
de pulchritudine et puritate ſua·

non eñ ꝯmendat eam de pulchri
tudine exteriori. quia illa non eſt
neceſſaria ad ſalutem. Sed de pul
chritudine interiori que eſt in ani
ma Conſiſtit eñ pulchritudo ani
me in virtutibꝰ. Sciendū aūt ꝙ be
ata virgo habuit multas v̓tutes
que faciebāt eā pulchrā in aīa.
Prima fuit caritas. ſcḋa caſtitas.
Iſte due r̄ddūt deo aīaȝ pulchraȝ
et acceptaȝ ſap. iiij. o q̄ꝫ pulchra
eſt caſta generacō cū caritate. Ca
ritatē pfectā habuit beata virgo
ad deū ⁊ ad ꝓximū. Qȝ caritatē ad
deū habuit patet ex eo. ꝙ manda
ta dei a iuuētute ſeruauit. qḋ eſt ſi
gnū amoris diuini Io. xiiij. Si qs
diligit me ſermonē meum ſerua
bit ⁊ mādata. In hoc patet ꝙ deū
dilexit. ꝙ libenter ꝓ eo mortē ſuſti
nuiſſet ſi deo placuiſſet Bern. Tāta
vis amoris maīe mentem accende
rat. vt fugientibꝰ diſcipulis cū la
crimis affigit animā ſuam crucia
ſi minime potuit tamen expoſuit.
quia parata fuit mori. Qȝ aūt dilecti
onē ad ꝓximum habuit patet ex
hoc. ꝙ filium ſuum morti ꝓ ſalute
generis humani expoſuit. Bernh
Habuit beata virgo filium crucifi
gi q̄ꝫ genꝰ humanū perpetue ſi libe
rari Origenes. Quid de amore bea
te virginis dicam que filium ſuum
vnicum amabat tā ardenter ꝙ ne
ſcio eſtimare. hec tamen pia v̓go
ſuper afflictos pia geſtās viſcera.
amato priuari cupit. vt tali priua
cōne humano generi perdito ſub
ueniret. Hec caritas fecit eam pul
chram in anima. ideo bene figura
ta eſt ꝑ illam virginem ſunamitē
in cuiꝰ ſinu dauid rex dormiebat.
De qua dicitur. iij. Reg. p̄. Rex da
uid ſenuerat. Cūqȝ operiretur veſti
bus non calefiebat. Queſierūt er
go ſerui eius ei adoleſcētulam ſpe
cioſam in omnibꝰ finibus iſrl̄. et
inuenerūt abyſac ſunamitem ⁊ ad
duxerūt eam ad regem. erat autē
decora nimis et dormiebat cum re
ge ⁊ miniſtrabat ei. Rex aūt nō cog
nouit eam. Abyſac interp̄tatur i
cenſa ⁊ ſignificat mariā que incē
ſa fuit igne caritatis ad deū ⁊ ad
ꝓximū. hec placuit regi dauid i
xpō dauid eñ interp̄tatur manu
fortis ⁊ ſignificat regem celeſtem
qui fortis eſt ſup omnes gentes.
Ps. Quis iſte rex glorie dominus
fortis ⁊ potens ⁊c̄. Iſte rex requie
uit in ſinu abyſac .i. in vtero beate
virginis nouem menſibus ip̄a ta
men virginitate integra ꝑmanen
te. Sic patet quō beata maria pul
chra fuit ꝑ caritatē. Secūda virtꝰ
que facit animā pulchrā ⁊ deo grā
tā eſt v̓ginitas ſiue v̓ginalis caſti
tas Sap. iiij. Incorrupcio facit ꝓxi
mū eſſe deo Prouꝰ. xxij. Qui diligit
cordis mundiciam habebit regis
amiciciā .ſ. celeſtis. Hanc virtutē
habuit beata virgo ꝙ ipſa corpe
et mente virginalem caſtitatē ha
buit. ⁊ iō regi celeſti placuit. Vñ
ipſa bñ figurāta ē ꝑ illā pulchrā
v̓ginē heſter quā rex aſſuerꝰ ſup
omnes diligebat. Nota hiſtoriā
Heſter. ij. Rex aſſuerus fecit ꝯgre
gari omnes virgines regni ſui vt
ex illis eligeret ſibi vnam virginē

in reginam. Et inter ceteras vir
gines adducta eſt heſter pulchra
nimis ⁊ decorã facie ⁊ adamauit eã
rex plus q̃ omnes alias mulieres
et poſuit dyadema ſup caput eius ⁊
fecit eam ſibi cõregnare. Heſter i
terpretatur abſcõdita ⁊ ſignificat
beatam virginem que habuit the
ſaurũ abſconditũ i agro.ſ.theſaurũ
virginitatis in agro ſui corporis.
virgitas enĩ dicitur theſaurus ab
ſcõditus Mat.xiij. Siĺe eſt regnũ
celorũ ⁊ virginitas theſauro abſcõ
dito in agro. q̃ theſaurus bene eſt
cuſtodiendus qꝛ ſi ſemel amittit̃
nunq̃ recupat̃. ⁊ ideo virgines dñt
eſſe in abſcondito ⁊ nõ in publico
Dicit enĩ ſic beatus Amb. hec mõ
beata virgo theſaurũ abſcõdit qꝛ
ſemp incluſa ⁊ raro in publico fu
it. vñ angelus eã ſolam inuenit
Ber. Suſpicandũ nõ ẽ qꝛ angelus
inuenit hoſtiũ aptũ virgis. cui nõ
mirũ fuerat vt frequentiꝰ hoĩm vi
taret colloq̃a. vł orãtis impediret̃
ſilenciũ. vel ↄtinue caſtitas cõtur
baret̃ vel turparet̃. ꝓpter hãc pul
chritudinẽ caſtitatis ſiue v̑ginita
tis eã adamauerat rex aſſuerus ⁊
rex eterne btĩtudinis Aſſuerus enĩ
btĩtudo iterpretat̃. ſup oẽs mulie
res huiꝰ mũdi. impoſuit diadema
regni ſuper caput eiꝰ ⁊ fecit ſibi eã
cõregnare Tercia v̑tus q̃ facit ho
minẽ in aĩa pulchrũ eſt humilitas
Jeroꝰ. Nihil ẽ qꝛ nos deo tã g̃tos
efficit ſicut humilitas. ſic qꝛ ſi vite me
rito ſumꝰ magni. hũilitate ſimꝰ i
fimi. Signũ aũt pfecte hũilitatis
eſt qꝛ hõ ſeipm vilipendat Ber. ve

rus humilis vilis vult reputari ⁊
nõ hũilis pdicari Hanc virtutẽ pfe
cte habuit btã v̑go maria. q̃ ſeip
ſam vilipẽdit. cũ eẽt regina celi et
terre ancillã ſe dixit Lu.p. Ecce an
cilla dñi fiat mihi ſm verbũ tuum
Et iterũ Quia reſpexit hũili tatẽ an
cille ſue. ꝓpter hoc btã v̑go maria
bñ figurata ẽ p illã pulchrã virgi
nẽ rachel Geñ.xxix. Rachel erat v̑
go decora facie ⁊ venuſta aſpectu p
qua ſeruiuit iacob. xiiij ãnis ⁊ vide
bant̃ ſibi dies pauci p̄ amoris ma
gnitudine Rachel interp̃tat̃ ouis
et ſignificat btãm v̑ginem mariã
que fuerat humilis ⁊ ſimplex tan
q̃ ouis. Hanc adamauit iacob ⁊ fi
lius dei Jacob enĩ iterp̃tat̃ ſupplã
tator. qꝛ ſupplantauit eſau ⁊ dya
bolum. duabꝰ vicibus. Primo qñ
eũ de celo eiecit. Scdo qñ infernum
ſpoliauit. vñ dixit Juſte vocatum
eſt nomen eius iacob. ſupplanta
uit enĩ me altera vice Jſte iacob ⁊
chriſtꝰ adamauit rachel ꝓpter pl
chritudinem humilitatis in tantũ
qꝛ ꝓpter eã ſeruiciũ multorũ anno
rũ ſubijt nõ tm̃. xiiij. ſ. xxxiij. ãnis
ad hoc eũ traxit humilitas marie
Bern. Propter humilitatẽ marie
rex glorie v̑ginis pulchritudinẽ cõ
cupiuit ⁊ deſcendẽs de ſinu pris in
hũc mundũ. locũ ſibi nõ inuenit
aptiorẽ q̃ corpꝰ v̑gineũ in q̃ plꝰ ei
placuit hũilitas q̃ v̑gitas. Si enĩ
maria humilis nõ fuiſſet. filiũ dei
nõ cõcepiſſet Sic ptʒ qꝛ maria ꝓpt
eius humilitatẽ mat̃ dei effecta ẽ.
Et ipſa tam humilis eſt qꝛ nullũ
peccatorem quãtumcũq̃ immũdũ

ſiue fetiduꝫ deſpicit ſi eius auxiliū
humiliter implorat. Beū. O vgo
maria. quis tuam miſericordiam
ad plenum poſſit enarrare. q̄a tu
peccatorem quātumcūq; fetidū et
toti mūdo deſpectū nō deſpicis nec
deſeris. ſꝫ eū tremendo iudici recō
cilias Exemplū q̄dam monach9
valde deuotus tēptacione deuict9
lapſus eſt in pcm̄ carnis. q̄ ꝓpter
vercūdiam cōfiteri nō audēs. dubi
tare cepit quid faceret. ⁊ totum ſe
ad inuocacōnē btē marie virginis
ꝓſtrauit ⁊ multis precib9 eaꝫ fla
gitauit vt euꝫ a temptacōne eripe
ret ⁊ audaciam cōfitendi impetra
uit. Cuꝫ in nocte dormiret. beata v̄
go apparuit ei longi9 tamē īſiſtēs
in ſpē iuuēcule āgelis circūſepta.
Quā videns ille cū lacrimis ait. O
virgo virginū. regina angeloruꝫ.
ſpes deſolatoꝝ. ſolamē peccatorū.
mater miſericordie. mr̄ dei. miſerere
mei. Quia nullū pc̄tōrem ad te ꝯfu
gientēꝫ repellis. nunq̄d mihi miſe
ricordiam tuaꝫ ſoli denegare vis.
Cūq; hec ⁊ ſimilia dixiſſet. mr̄ miſe
ricordie quandā domum ingredi
tur quam ille ꝓſequēs ⁊ ad pedes
eius ſe ꝓiecit dicēs. O mat̄ dei ple
na omni grā miſerere mei. Ac illa
eleuans euꝫ brachijs amplexaba
tur eū ⁊ oſculuꝫ ei tribuit ⁊ euanu
it. Ille vero euigilans cuꝫ magna
hilaritate ad confeſſorem venit ⁊
peccatum ſuum cōfitens ⁊ in ſācta
vita pſeuērauit. Rogem9.

¶ De ſancta dorothea. F. xxv.

Gloioſa virgo
et martir dorothea ex prē
theodoro ⁊ matre theodora ꝓ geni
ta ex nobili ſanguine ſenatorum
Illis tpib9 viguit pſecucō xp̄ia
norum in terra romanoꝝ. Vn̄ be
atus theodorus ſpernens ydola. ro
mam relinquēs cum poſſeſſionib9.
agris. vineis caſtris. ⁊ domibus.
trāſfretauit cū vxore ſua beata the
odora ⁊ duab9 filiabus ſuis in reg
nū capadocie prexit. veitq; in ciui
tatē ceſareā ibiq; habitans genu
it filiam de qua nunc intendimus
loq̄. Et ipſa genita more xp̄iano
ſꝫ occulte baptiſata eſt a quodā
ſancto epō q̄ ei nomen impoſuit ex
patre ⁊ matre cōpoſituꝫ dorothea.
Illa autē puella inflata eſt ſpiritu
ſancto. virtutib9 ⁊ pacis diſcipli
nis imbuta formoſa valdē ſup oēs
filias regionis. Qd videns ſerpēs
inimicus caſtitatis dyabolus non
ſuſtinēs. Fabriciū pfectū tre p̄di
cte in amorē gl̄oſe virginis ſtimu
lans vt ipſaꝫ carnali cōcupiſcēcia
appeteret Qui mittēs ꝓ ea ſpōdens
theſauꝝ ſibi ⁊ res abſq; ꝯpoti dēt
minacōne ꝓ dote. ipam legiōo du
cendo thoro Audiēs hoc dulcis do
rothea quaſi lutū terre deſpiciens
terrenas diuicias ⁊ intrepide ſe xp̄i
ſponſā fatebat̄. Qd audiēs fabrici
us et vt verba nō traham9 furore
ſuccēſus in cathaſtā ⁊ doliū feruē
tis olei miſſa ē. Ipſaq; adiutorio
xp̄i illeſa manens. ac ſi balſamo
vngeretur. Multi autem pagano
rum videntes hoc miraculum inter

ſe ad xp̄m cõuertunt̄. Fabricius
vero credens magicis artib⁹ fieri.
ip̄am in carcere reduſit. ix. diebus
abſq̈ ciboꝝ alimētis que tñ nutri
ta eſt a ſanctis āgelis. Cū āt p̄du
ceretur ad tribunal pulchrioꝛ q̄
vnq̄ fuit apparuit. Cūctiq̈ mirabā
tur q̄ tot dieb⁹ abſq̈ cibo tam foꝛ
moſa videret̄. Fabrici⁹ dixit. niſi de
os adoraueris p̄ſentes penas ecu
lei non euades. Dorothea rn̄dit. de
um verum adorabo et non demonē.
Dij eīn tui demones ſunt. Et p̄ſtra
ta in terrā eleuatiſq̈ oculis ſuis in
celū orauit ad dn̄m vt oſtēderet po
tenciam ſuā q̄ ipſe eſſet ſolus de⁹
et non alius preter eum. Erexerat
autē fabricius colūnam et deſuper
ydoluꝫ vt ſancta dorothea illd ado
raret. Et ecce multitudo angeloruꝫ
cum impetu veniēs corrupit tēplū
ſic q̄ nec particula columne inueniē
tur et audiuit voces demonū p aera
volanciū et clamanciuꝫ Dorothea
cur nos infeſtas ſic et deuaſtas et
multa milia paganorū manifeſte
ad deum cōuertuntur q̄ etiam pal
mā martirij ingreſſi ſūt Ipſa aūt
in eculeo ſuſpenſa. pedib⁹ eleuatis
vncis corp⁹ laceratur virgis caſti
gatur et flagellis flagellatur. Deīnd
ad mamillas v̄ginales facule ardē
tes applicate ſūt et ipſa ſemimortua
in carcerem vſq̈ in craſtinuꝫ redu
ſa eſt. Mane vero p̄ducta nec vlla
leſio nec vlla macula apparuerat.
de quo ip̄e preſes admirabatur Et
dixit ei adhuc reuertere o amena
puella ſatis iam caſtigata es. Et
miſit eaꝫ ad duas ſorores ſuas ca

ſtam et calixtem que metu mortis
a xp̄o receſſerunt. vt ipſe dorotheā
ſororem ſuam ſi poſſet a xp̄o
euellerent. Dorothea autē leniter
alloquens predictas. ſ. ſorores ſu
as auferens ab eis cecitatē cordis
et eas ad xp̄m cōuertit Quod au
diens fabricius furore ſucceſus mi
ſit ambas ſorores dorſo ad dorſū
ligari. iuſſitq̈ eas in ignem p̄icia
cremari Et dixit dorothee. quouſq̈
maleficia nobis protrahis. aut ſa
crifica dijs noſtris vt viuas. aut
ſentēcia capitali plecteris. Illa le
to vultu rn̄dit Quicq̄d vis paſſura
ſum pro domino meo xp̄o et ſp̄oſo
meo in cuius orto deliciaruꝫ roſas
cum pomis colligam et letaboꝛ cuꝫ
ipſo in eternum. Audiens hoc ty
rānus in ſeipſo frenduit precepit
q̄ vt pulcherrima facies eius bacu
lis et fuſtibus cederetur. Cum aūt
in tantū percuſſa fuit vt tortores fa
tigarentur et q̄ nec veſtigia faciei ap
parerent reſeruata eſt in craſtinū
De mane vero p̄ducit̄ illeſa a ſalua
tore noſtro curata et capitali ſnīa iu
dicat̄. Et dū extra muꝝ ducit̄ vidēs
eaꝫ theophilus p̄tonotari⁹ regni
illius dixit ei illuſorie Quo duceris
modo dorothea. Rn̄dit ad viridā
rium ſponſi mei. Ac ille. nobis mit
te de roſis que creſcunt in viridario
illo. Quod illa promiſit. cum autē
ad locum decollacōnis veniſſet ro
gauit dominum pro omnib⁹ qui
ad honorem ſui nominis memori
am ſue paſſionis peragerēt ab om
nibus tribulacionib⁹ ſaluarent̄.
Et precipue a verecundia paupta

tis ⁊ a falſo crimine cuſtodirentur
⁊ in fine vite ſue cōtritionē remiſſi
onemq̃ omniū pctōꝝ obtinerent.
Mulieres pientes nomē ei⁹ inuo
cantes celerem in doloribus ſentirēt
effectū. Et ecce vox de celo audita ē
Veni electa mea. veni ſpōſa mea.
veni dilecta mea ōnia q̄ petiſti im
petraſti ⁊ p quib⁹ oras ſalui erunt
Inclinata aūt ad ictū ſpiculatoris
apparuit puer purpura indutus
diſcalciatus criſpo crine in manu
ſua ferens ſportam cū trib⁹ roſis ⁊
tot malis Cui dorothea dixit. Ob
ſecro mi dn̄e feras eas theofilo ſcri
be ⁊ decollata eſt. ⁊ perrexit ad xp̄m.
octauo ydus februarij Theophi
lus vero ſcribēs in palacio. Et ecce
puer vn⁹ apparuit ei pl'chrim⁹ por
tans ſportaꝫ cū roſis ⁊ pomis i ma
nibus ibidem dicens. Has roſas
cū pomis miſit tibi ſoror mea doro
thea de viridario ſponſi ſui. Puer
vero ſtatī diſparuit. Theophilus
hoc vidēs litterā quaꝫ ſcribebat ia
ctabat in terram ⁊ dimiſſis mani
bus velut amēs effect⁹. vnū deum
ihesum xp̄m filiuꝫ dei viui cōfeſſus
publice pclamauit. laudādo ⁊ glo
rificādo ſponſuꝫ dorothee q̄ mēſe fe
bruario cū magna frigora terram
cōgelant. nec aliq̄ virgūcule fron
dibus veſtiunt. roſas ⁊ poma qui
bus vult mittere pōt cui⁹ nomē in
eternuꝫ ſit benedictū. Ex ipſi⁹ affir
macōne ⁊ p̄dicacōne fere tota ter
ra ad fideꝫ cōuertit. Ex odore nāq̃
roſaꝝ multi debiles infirmia pati
ci ⁊ leproſi ſunt curati. Vidēs hoc
tyrann⁹ theophilū ſcribam pluri
mis tormētis ⁊ tormentoꝝ gnib⁹
affecit q̄b⁹ ⁊ beatā dorotheā crucia
uit. Vltio vero in minimas ptícu
las ſuccidi ipſūꝫ p̄cepit ⁊ volatilib⁹
ad manducandū pieciit Theophi
lus vero p̄mitus ſacro baptiſmate
miſticoq̃ corpe ⁊ ſāguine xp̄i cōi
cauit. ⁊ ſic perrexit ad xp̄m cui ho
nor ſit ⁊ gloria.

¶ In cathe dra ſancti petri.
Sermo. .xxvi.

EXaltent eū in
eccl̄ia plebis: ⁊ in cathedrā
ſenioꝝ laudēt eū pſal. cvi. Iſta v̄
ba p̄nt exponi de ſancto petro q̄ le
gitur in cathedra honorat⁹. Cū eniꝫ
beat⁹ petrus Anthiochie predica
ret. theophilus princeps illi⁹ ciui
tatis eū incarcerauit ⁊ ſine cibo et
potu pmiſit eū eē Cūq̃ pene defice
ret ait. Dn̄e ihū xp̄e miſeroꝝ adiu
tor adiuua me in iſtis tribulacōni
bus. Cui dn̄s. petre ne putes te de
relictū. p̄sto ſum tibi ſubuenire Au
diens aūt btūs paulus de incarce
racione beati petri. ad theophilū
venit dicēs ſe eſſe artificeꝫ in pictu
ris ⁊ tabulis ſculpēdis ⁊ in tectorijs
faciēdis Quia theophilo rogat vt
in eius curia ſecum maneret. Qua
daꝫ vero die paulus ad petꝝ ſecre
te ad carcereꝫ introiuit ⁊ inueniēs
eū pene mortuū amariſſime fleuit
et dixit. O petre frat mi. glia mea.
gaudiū meum. dimidiū aīe mee.
meo interuētu reſume vires. Tunc
petrus apiens oculos ⁊ eū cogno
ſcēs lacrimari cepit. ſꝫ loq̄ nō potu
it. Et currens paulus cibum affe

rens ⁊ os eius apiens ipm̄ refocilla
uit. Et cū ad ſe reuerſus fuiſſet petrꝰ
in oſcula mutuo corruerūt ⁊ ambo
plurimū fleuerūt. Paulꝰ aūt occul
te rediēs ad theophilū dixit. O the
phile magna ē gloria tua. ſꝫ vnū
dehoneſtat te. ſ. ꝙ illū pauperē in
carcere affligis q̄ tibi nō nocuit ſꝫ
multū vtilis tibi eſſe potuit. Nā hic
de illo hoīes q̄dam aiūt. Infirmos
ſanat. mortuos ſuſcitat. Cui ille.
Fabuloſa ſūt illa paule q̄ tu dicis
qꝛ ſi mortuos ſuſcitare poſſet ſeipſū
de carcere liberaret. Cui paulꝰ. ſicut
xp̄s magr̄ ſuꝰ de cruce deſcēdere nolu
it cū potuiſſet. ſic ipſe paſſus ē pro
eo mortē ſuſtinē. Cui ille. Fac er
go vt reſuſcitet filiū meū p. xiiij. an
nos mortuū ⁊ credā illi. Ingrediēs
ergo paulꝰ dixit quō ad reſuſcita
tōem filij īdiſſet. Cui petrus. Rē
grandē paule pmiſiſti ſꝫ diuīa vtute
facillimam. Eductus ē de carcere et
monumēto apto deū orauit ⁊ ille
reſurrexit. Tūc theophilꝰ ⁊ tota ciui
tas crediderūt ⁊ glorioſā eccl'iam
edificauerūt in cuiꝰ medio colloca
uerūt cathedrā ⁊ btm̄ petrū ſup eā
poſuerūt ⁊ exaltauerūt. Deinde pam
bulauit totā puinciā illam ⁊ p̄di
cauit verbū dei. Medio aūt tpe ve
nit ſymon magus anthiochie. et
pplm̄ ſubuertit ⁊ a fide xp̄i traxit.
Qd audiēs petrus reuerſus ē in āthi
ochiam. Qui audiētes eum redire.
omnes nudi pedibꝰ ⁊ cilicijs indu
ti ei occurrerūt penitentes ꝙ ſymo
ni mago crediderūt. Et obtulerunt
ei languidos ⁊ obſeſſos. Cūq̄ ſup
eos petrus nomen dn̄i inuocaſſet
immenſū lumē ibidē apparuit ⁊ om
nes ſanati ſunt ⁊ currentes oſcula
bant veſtigia pedū eius. tūc infra
ſeptē dies plus ꝙ decē milia bapti
ſati ſūt. Theophilus vero domum
ſuā in baſilicā ↄſecrari fecit ⁊ ibidē
petro excelſā cathedrā collocauit
et petrū ſup eā exaltauit vt ab om
nibꝰ videri ⁊ audiri poſſet. Et ſic be
atus petrus ſedit anthiochie ſe
ptē annis. ⁊ poſtea veniēs romā ſe
dit in cathedra rome. xxv. annis.
Notandū ꝙ btūs pe. fuit exaltatꝰ
in triplici cathedra. ſ. pontificali. re
gali. ⁊ iudiciali. In pontificali. exal
tauit eū dn̄s qn̄ eū ſummū pontifi
cē ↄſtituit ⁊ ligādi ⁊ ſoluēdi ptātē
tribuit. Sic legit̄ in euāgelio hodi
erno. Math. xvi. Tibi dabo claues
regni celorū. ⁊ qdcunq̄ ligaueris
ſup terrā erit ligatū ⁊ in celis. in
hac cathedra ſedit primo anthio
chie ſeptē ānis ⁊ poſtea rome. xx
v. annis. In q̄ cathedr̄ licet exalta
tus fuiſſet tn̄ multas ſuſtinuit tri
bulacōnes a nerone ⁊ ſymone ma
go. Ipſe tn̄ cū ſapiētia ſua deuicit
eos. vn̄ de eo pōt exponi qd legit̄.
ij. Re. xxiij. Dauid ſedēs in cathedr̄
erat ſapiētiſſimꝰ int̄ tres. Dauid ī
terptat̄ manu fortis ⁊ ſigt̄ petrū
qui fuit fortis in fide. Cū enī xp̄s q̄
reret ab apoſtolis. Quē dicūt homi
nes eſſe filiū hoīs. rn̄derūt. alij io
hannē baptiſtā alij helyam. alij
iheremiā ā vnū ex pphetis. Ait illis
vos āt quē me dicitis. Rn̄dit ſimō
petrus. Tu es xp̄s filiꝰ dei viui. Ecce
ꝙ fortis fuit in fide ideo meruit ex
altari in cathedra papali. vnde ſe

quitur Et videns ihs dixit. Et ego
dico tibi q tu es petrus .i. firmus in fi
de q̄ſi petra. et ſup hāc petraȝ edifi
cabo ecclīam meā .i. totaȝ xp̄ianita
tē q̄ſi diceret. caput ecclīe te conſti
tuo ꝓpter firmitatē fidei tue Sic patȝ
q btūs pe. cōpatur dauid ꝓpē eius
firmitatē Iſte ſedit in cathedra ro
mana et fuit ſapientiſſimus īnt̄ tres
Iſti tres p̄ūt eſſe nero ſymon ma
gus et btūs pe. Ipſe eñ ſapientiſſi
mus fuit īnt̄ eos q eos v̄tutibus ſupa
bat. Symonē p opacōem miracu
loꝝ et neronē p ſufficienciā pſecu
cionuȝ vīncebat. ſic patȝ in legēda ī
alio ſuo feſto Scdo exaltatus fuit ſā
ctus petrus in cathedra r̄gali ſiue
principali.ſ. qñ eū dñs principem
apl'oꝝ cōſtituit et p cōſeqñs prin
cipē totius mūdi fecit. Iſtud figura
tuȝ ē.iij. Re.x. vbi dī q rex ſalomō
fecit ſibi thronū .i. ſedē regaleȝ grā
dem de ebore et veſtiuit eā auro rc.
et.xij. leunculi ſtabāt hinc et inde.
Salomō interp̄tat̄ pacificus et ſig̃t
xp̄m q pacē fecit inter deuȝ et hoīeȝ
Eph.ij. Ipſe eñ eſt pax nrā q fecit
vtraq; vnū .i. deū et hoīeȝ ſolueñs īmi
cicias in carñe ſua .i. p carnē aſſum
ptā. vñ āgeli in natiuitate eius cā
tabant Glīa in excelſis deo et in ter
ra pax hominibus. Iſte verus ſalo
mon .i. xp̄s fecit cathedrā regalē.
p quā ſignificat̄ principalis dig
nitas quā beato petro impēdit. p
duodecim leunculos q ſtabāt hic
et inde. ſignificāt̄ alij .xij. apl'i. Nā
preter ip̄m fuerūt adhuc .xij. cū be
ato paulo ſup q̄s eum dñs exalta
uit qñ eū principē eoꝝ fecit Cathe
dra illa fuit eburnea grādis et au
ro veſtita Eburnea ī caſtitatis p̄di
cacōne Grādis in miraculoꝝ opa
cione. Auro veſtita in dei dilectiōe.
vñ dicit̄ fuiſſe de ebore ꝓpter caſti
tatē Elephas cuius os dī ebur caſtiſſi
mū animal ē. vt ait Yſidorus. Quia
moderate miſcet̄ femine et pus ↄcep
tionē cōtinet ſe ab ea et ea mortua
alia nō vtit̄. ſ; in caſtitate pſeuerāt
Sic btūs petrus fuit in mrimonio
ſuo. q vnā tm̄ vxorem legit̄ habu
iſſe et poſtea aliam nō duxiſſe ſ; in
caſtitate pſeueraſſe. Ebur natura
liter frigidū ē et puocat hominem
ad caſtitateȝ Sic btūs petrus ſua
p̄dicacōne hoīes ad caſtitatē puo
cabat. vñ dicit in canonica ſua p̄
ma ca.p̄. Succīcti eſtote lūbis mē
tis vrē ſobrij in opibus et pus paulu
luȝ ſeq̃tur. Animas vrās caſtificā
tes. Itē.ij. Pe.ij. Nouit dñs pios de
temptacōe eripē. iniq̄s vero in die
iudicij cruciādos r̄ſeruare. magis
aūt eos q pus carnē in cōcupiſcēcia
et in imm ūdicia ābulant Scdo ca
thedra illa fuit grādis et hoc ī opa
cione miraculoꝝ Ipſe eñ maiora
miracula legit̄ feciſſe q̄ aliq̄s ſan
ctorū. qd patet ex hoc q vmbra il
lius ſanauit infirmos. Actu .v. Po
nebāt autē infirmos in plateis vt
veniēte petro ſaltē vmbra illius ob
umbraret queq̄ illoꝝ et liberārent̄
ab infirmitatibus ſuis. Itē in hoc q
ſolo v̄bo reſuſcitauit mortuos. vñ
legit̄ d tabita et alibi etiā dicitur.
enea ſanet te dñs ihs xp̄s. Itē ba
culus eius ſuſcitauit quēdaȝ mor
tuū.ſ. ſanctū Maternū. nam cū qua

damvice duos diſcipulos ad pre
dicandū miſiſſet · ⁊ dum duas die
tas iuiſſent vnꝰ illoꝝ mortuꝰ ē et
alter ad euz redijt ⁊ ſibi nūciauit
hoc · Tunc petrus tradidit ſibi ba
culū ſuū vt ſuper eū poneret · qđ cū
ille feciſſet ſtatī ille qui ꝑ quatuoꝛ
dies mortuꝰ fuit reſurrexit · Tercio
cathedra illa fuerat auro veſtita ·
ꝑ auruz qđ ē precioſiꝰ inter alia
metalla ſignificat caritas que ma
ioꝛ eſt omnibꝰ virtutibꝰ · Sicut di
citur ꝑ̄ · Coꝛ · xiij · Maioꝛ horum cari
tas · vnđ Amb · Caritas mater om
nium virtutuz · que homines infoꝛ
mat ſine qua nulla eſt vera virtꝰ ·
Item carita s eſt veſtis nupcialis
qua ſi homo veſtitus nō fuerit nō
intrabit ad nupcias · vn̄ dictū eſt
illi q̄ hac veſte caruit Amice q̄mo
do huc intraſti nō hn̄s veſtem nu
pcialem · i · caritatez ⁊ miſſus eſt in
tenebras exteriores Hac veſte id ē
caritate veſtitus eſt ſanctus petrꝰ
quando deum ſuper omnia dilexit
Johannis vltimo · dominꝰ dicit ſy
moī petro · Diligis me plus hijs ·
ſcilicet tempalibus vel diſcipulis
dicit ei · Tu ſcis domine quia ego
amo te Gloſa Qui omnia occulta
coꝛdium ſcis · tu ſcis quia amo te
Signuz hꝰ amoris oſtendit ante
paſſionem ⁊ poſt paſſionē in hoc
ꝙ ſecum mori voluit quādo dixit ·
Paratus ſum tecū in carcerem ⁊ i
moꝛtem ire · non eniz volebat ante
xp̄m moꝛi · qꝛ ip̄m tantū diligebat
ꝙ eius preſēcia carere noluit · nec
volebat poſt eum moꝛi · quia tunc
ſimiliter eius p̄ncia caruiſſz · Sed

volebat ſecūz in carcerem ⁊ in moꝛ
tem ire vt ſemꝑ eius dulci p̄ncia
frueret̄ Vere magna fuit illa dile
ctio · qꝛ moꝛtē crucis ꝓ eo ſuſtinuit
Johānis · xv · Maiorem caritatem
nemo habet vt quis ponat animā
ſuam ꝓ amicis ſuis · Et qđ tunc pro
miſit · vtiqꝫ feciſſet ⁊ cōpleuiſſet ſi
dn̄o placuiſſz ⁊ tn̄ poſtea ꝯpleuit
cū ꝓ eo moꝛtē crucis ſuſtinuit Itez
hoc oſtendit paſſio xp̄i quantuz
eum dilexit quia ſemꝑ eiꝰ paſſio
nem cum fletibus ⁊ luctu recoꝛda
batur ſicut dicit clemens · Habuit
autem duplicē fletum · ſ · doloris ⁊
amoꝛis · Doloris qꝛ ſemꝑ cuz maxi
mo dolore recoꝛdabatur ꝙ amicū
ſuum in paſſione negauerat · Cuz
enī negaſſet xp̄m gallo cantante
recoꝛdabatur vꝰboꝝ ꝗ dominꝰ di
xerat ei · anteꝗ̄ gallꝰ cantet ter me
negabis Exiuit ergo ⁊ amariſſime
fleuit · Et dicit clemēs · ꝙ ꝑ totum
tꝑs vite ſue quociēſcūqꝫ galluz cā
tantē audiuit lacrimas emittebat
recolens cū dolore ꝙ gallo cantan
te xp̄m negauerat · Habuit etiaz
lacrimas amoꝛis ex eo ꝙ frequēt̄
recoꝛdabat̄ dulciſſime p̄ſēcie xp̄i
et melliſluorū verboꝛum eius · ita
ꝙ lacrimas cōtinere non potuit ſꝫ
ſemꝑ ſudarium poꝛtabat quo la
crimas tergebat · Et dicit clemēs
ꝙ ex nimio fletu ⁊ continuo facies
eius quaſi exuſta videbatur · Ter
cio exaltauit eum dominꝰ in cathe
dra iudiciali · Quia dominus ꝓmi
ſit ei ꝙ ipſe erit vnus eoꝝ in die
iudicij qui ſuper oēs iudicādos
preſidebit Math · xix · dixit ſimon

petrus ad iheſuȝ Ecce nos reliq̄mꝰ
omnia ⁊ ſecuti ſumꝰ te. quid ergo
erit nobis. Reſpōdit iheſꝰ. Amen
dico vobis ꝙ vos q̄ reliquiſtis oīa
⁊ ſecuti eſtis me in regeneracione
cum ſederit filius hoīs in maieſtate
ſua. ſedebitis ⁊ vos ſuper ſedes iu
dicantes duodecim tribus iſrł. id
eſt vniuerſos iudicādos. Per duo
decim ſedes itelliguntur viri pfecti
qui omnes cum criſto iudicabunt
Gregori. In iudicō erunt quatuor
ordines duo ex pte reproborum et
duo ex pte electoruȝ. Aliqui enim
iudicantur et peunt ſicut mali cri
ſtiani quibus dicetur Eſuriui ⁊ nō
dediſtis michi manducare ⁊c̄. Alij
nō iudicātur ⁊ peribunt. ſicut infi
deles de quibus dicitur Qui nō cre
dit iam iudicatus ē. Alij iudicātur
⁊ regnabunt ſic boni xpiani q̄bus
dicetur. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mā
ducare Alij iudicabūt ⁊ regnabūt
quorum vnus principaliter erit
beatus petrus cui dominus claues
regni celoȝ commiſit.

De eodem. ſer. xxvij.

Tibi dabo cla
ues regni celorum Math.
xvi. per claues iſtas poſſumꝰ itelli
gere illas vͥtutes que aperiūt nob
regnū celorum videlicet ſacramēta
Prima clauis eſt baptiſmꝰ ſine q̄
nemo pōt intrare in regnum celo
rum Joh. iij. Niſi quis renatꝰ fuerit
ex aqua et ſpiritu ſancto non pōt
intrare in regnum celorū. Eſt autē
triplex baptiſmꝰ. ſ. flumis flamis
⁊ ſanguinis. Qꝫ baptiſmus aperu
it rēgnū celorū figuratuȝ ē in hoc ꝙ
ibi baptiſato apti ſūt celi Mat. iij
Sc̄da clauis ē fides. qꝛ ſine fide ne
mo pōt intrare regnū celorū Mar.
xvi. qui crediderit ⁊ baptiſatꝰ fue
rit ſaluus erit. q̄ vero non credide
rit ꝯdemnabit̄ Ad heb. xi. Sine fide
impoſſibile eſt hoīem placere deo
Augꝰ ſup illo verbo Btā que credi
diſti dn̄o. Beatior fuit maria perci
piendo fidē criſti ꝙ̄ ꝯcipiēdo carnē
xpi. Materna ppinquitas nihil ma
rie pfuiſſȝ niſi felicius xpm corde ꝙ̄
carne geſtaſſet. Vn̄. Eccā. p. Bene
placitum eſt deo fides ⁊ manſuetu
do Tercia clauis eſt peītentia Mat
iij. Peītentiā agite ⁊ appinquabit
regnum celorum Mat. xi. Regnūȝ
celorū vim patit̄ ⁊ violenti rapiūt
illd Gl. Regnū celoȝ vi patit̄ cū pec
cator ad illud tanꝙ̄ ad locū alienū
per penitentiam intrat. grandis vi
olentia. in terra naſci ⁊ celum cape
re per virtutem quod nō poſſumꝰ
p naturaȝ. Hoc modo intrabat la
tro qui dicebat Luc. xxiij. Memen
to mei dn̄e ⁊c̄. Et reſpōdit ei Amē
dico tibi. ho. me. eris i para. Quar
ta clauis eſt tribulacō Actu. xiiij
Per multas tribulacōes oportet
nos intrare in regnum celorū Lu.
vltio Oportebat criſtū pati et ita
intrare in gloriam ſuaȝ Multo ma
gis oportȝ nos itrare in regnū alie
nū p tribulacōes. Hoc mō oēs ſcī
itrauerūt Jheroꝰ. Quis ſcōruȝ ſine
tribulacione coronatus eſt quaſi
diceret nullus. Vnde cū peteret mr̄
filioȝ zebedei xpm dicens Mathei

xxij. Domine dicvt ſedeant hi duo
ſūt neſcitis q̄d petatis poteſ. bibē
calicē quē ego bibiturus ſum. q. d
fatue petiſtis. Quia putatis ꝙ ſine
tribulacōnib⁹ ⁊ āguſtijs ⁊ paſſio
nibꝫ poſſitis venire ad regnū celorū
cū ego paſſionē ſuſtinē debeam. Et
hoc eſt qđ dicit Mat. v. Beati q̄ per
ſecucōem patiūt ꝓpt̄ iuſticiā qm̄
ip̄oꝝ ē regnū celorū. Quīta clauis
ē hūilitas math. xviij. n̄ efficiami
ſic puuli ⁊ hūiles n̄ itrabitis i reg.
celorū mat. xix. Sinite puulos veni
re ad me taliū ei eſt r̄egnū celorum
Job. xxij. qui hūiliauerit ſe erit in
gl'a ⁊ q̄ iclīauerit oclos ſuos ipſe
ſaluabit. Ber. p hūilitatem aſcēde
ad ſublimitatē q̄r hec ē via ⁊ nulla
alia p̄t eā qui aliter vadit poti⁹ ca
dit quam aſcēdit. ſic patꝫ de dyabo
lo q̄ ꝓpt̄ ſuā ſupbiā cecidit de celo.
ſupbia eniꝫ hoī claudit celū. hūili
tas vero aperit. Apoc. iiij. ecce dedi
corā te hoſtiū apertū. q̄r modicam
hēs v̄tutē ⁊ hūilitatē. Sex̄ clauis ē
paupꝰtas voluntaria mathe. v. beati
paupes ſpū ⁊c̄. Ber. O bona pauper
tas cui ꝓmittit regnuꝫ celoꝝ vñ le
git mat. xij. Dixit adoleſcēs q̄daꝫ
ad dn̄m mḡr bone quid faciam vt
habeā vitam etnā. Cui dn̄s vade ⁊
vēde oīa q̄ hēs ⁊ da paupib⁹ ⁊ ha
bebis theſauꝝ in celo. qđ audiēs tri
ſtis. Et ait domin⁹ quā difficile ē di
uitem intrare in r̄egnū celorū hoc ē
intelligēdū de amātib⁹ pecuniā ⁊ n̄
diſtribuentib⁹ ſic dic̄ Ber. diues eniꝫ
in r̄b⁹ p̄t pauper eſſe i ſpū. Ber. Nō
paupertas v̄tus r̄putabit. ſꝫ amor
paupertatis. deniq̄ꝫ beati pauperes

non rebus ſed ſpū iudicātur. Sep
tima clauis eſt mia ſiue elemoſina
que preparat homini locū in r̄egno
celorū. Eccl'aſt. decimoſexto. Oīs mia
faciet vnicuiq̄ꝫ locū ⁊c̄ vñ dn̄s. mathe
xvi. Facite vobis amicos de mam
mona iniq̄tatis vt cū vos defeceritis
recipiāt vos in eterna tabernacula
ſ. pauperes q̄bus miſericordiā fa
citis in hac vita. hoc modo quilibꝫ
pōt intrare in regnū celorū quātū
cūq̄ꝫ paup. Aug⁹. regnū celoꝝ tan
tū valet quantū habes Greg. Cor
namq̄ꝫ ⁊ non ſubſtantiā p̄ſat dn̄s
thob. iiij. Si mltū tibi fuerit tribue
abūdanter ⁊c̄.

De ſācto mathia ſmo. xxviij.

Beati quos ele
giſti ⁊ aſſumpſiſti dn̄e ha
bitabunt in atrijs tuis pſ. lxiiij. v
ba iſta dupliciē ſunt conſiderāda
p̄mo q̄ūo ꝯueniūt beato mathie.
ſcđo q̄ūo ꝯueniūt cuilibet xp̄iano
Et bene poſſunt exponi de iſto ſan
cto quem domin⁹ loco iude elegit
⁊ aſſumpſit in ſuā hereditatē. pſ.
Bti qui hitāt in domo tua domine
De cuius electōne legitur Actu. ij
Cū inter aſcēſionem ⁊ p̄thecoſten
ap'li ſimul eſſent. vidit beatus pe
trus ꝙ nūs apl'orū eſſet diminu
tus quos domin⁹ hoc nūo elegerāt
cū eēnt. xij. ſurrexit i medio fratrū
dicēs viri fratres oportꝫ vt aliquē
loco iude ſubſtituamus qui teſtet
nobiſcum reſurrectōneꝫ xp̄i Quia
dominus dixit nobis eritis michi
teſtes in iheruſalem ⁊ omni iudea
et ſamaria vſq̄ꝫ ad vltimum terre.

Et quia teſtis non debet teſtimoniũ
phibere niſi de hijs q̄ vidit ⁊ audi
uit. Idcirco eligēdus ē vn⁹ ex hijs
viris qui nobiſcũ fuerũt ⁊ mirabi
lia viderunt ⁊ eius doctrinã audie
rũt. Et ſtatuerunt duos de ſeptua
ginta duob⁹ diſcipulis ſcȝ ioſeph
q̄ cognominatus eſt iuſt⁹ ꝓpt ſan
ctitatem ſuaȝ ⁊ mathiã. ⁊ orantes
dixerũt Tu dñe q̄ noſti corda ho
minũ. oſtende. quē elegeris ex his
duob⁹ vnũ loco hui⁹ miſterij acci
pere ⁊ apl'atus locum. queȝ iudas
amiſit. Et datis illis ſortib⁹ cecidit
ſors ſup mathiã ⁊ ãnumerat⁹ eſt
cũ. xi. diſcipulis. ſic pȝ de ei⁹ electi
one Sciendũ autem ꝙ triplex eſt
electõ ſcȝ diuina. angelica. ⁊ dyaboli
ca. Primo elegit dñs ſuos de q̄b⁹
dic. pſ. Btã gēs cui⁹ eſt dñs deus
ei⁹ popul⁹ quē elegit in hereditatē
ſibi. ſȝ di Mat. xxij. Multi ſunt vo
cati pauci vero electi in hereditateȝ
eternam. Jõ ſciendũ ꝙ dñs elegit
q̄tuor genera hoim Primo elegit
huiles ⁊ hoc figuatũ eſt in electõe
mathie. mathias ei pu⁹ iterp̄tat̄
⁊ ſig̃t huileȝ ſpũ vñ dicit̄. p̄. Reguȝ
xvi. Q̄ȝ dñs elegit dauid i regem
qui fuit minim⁹ fratrũ ſuoꝝ Cum
ei miſiſſȝ dñs ſamueleȝ ad domuȝ
Jeſſe vt vngereȝ vnũ filioꝝ ſuoꝝ in
regē vidit ſamuel ſeiorē fratꝝ ⁊ vo
luit euȝ inungere Et dixit ei dñs.
nõ aſpicias vultũ ei⁹ neq3 altitudi
nē ſtature ei⁹ ꝙ nõ ſm intuitũ ho
minũ ego iudico Hõ enī videt ea q̄
patēt de⁹ aũt intuet̄ cor Tc adduxit
Jeſſe aliũ ⁊ dixit ſamuel. nec hũc
elegit dñs. Cũq3 ſm ordieȝ ſeptē

filios ſtatuiſſȝ ait ſamuel. Nõ ele
git dñs aliquē ex iſtis. nũq̄d ꝯple
ti ſunt filij. Dixit ieſſe adhuc reli
quus eſt q̄ paſcat oues. Et dixit ſa
muel Ille ē queȝ elegit dñs ⁊ voca
tus ē ⁊ vnxit eũ in regē. Itē beatam
v̄giēȝ elegit ꝓpt huilitateȝ. Lu. p̄.
Reſpexit huilitateȝ ãcille ſue Ber.
Quid eſt ꝙ dñs mariaȝ in mrēȝ ele
git cũ tameȝ nobiliores ⁊ pulchri
ores v̄gies ill' tempib⁹ in iſrl' erãt.
vtiq3 elegit eam ꝓpt eius huilita
teȝ. ſi enim humilis nõ fuiſſet deuȝ
nunq̄m genuiſſet Scdo elegit dñs
paupes. vñ elegit dñs piſcatores
in diſcipl'os ⁊ dixit eis Jo. xv. nõ
vos me eleg. ſȝ ego vos ele. Aug⁹
Dñs ihs volēs ſupborum frãgere
ceruices nõ elegit impatores. nec
oratores ſȝ paupes piſcatores de
ipſis faciēs impatores ⁊ oratores
Iteȝ elegit paupeȝ mrēȝ que adeo
paup fuit vt dic̄ Ibero⁹. ꝙ laborãt
de victũ ſibi adquiſiuit Et ſic dicit̄
Criſ. ꝙ vir ⁊ vnã tunicã huit q̄lē ha
bere potuit vxor carpentarij egeni
Greg. xp̄s ab ipſis p̄mordijs huã
nã voluit ꝯculcare ſupbiaȝ. ideo non
tm̃ hõ fuit ſȝ pauprim⁹ hõ et pau
pem mrēȝ elegit q̄ caruit tpalib⁹
curis. Tercio elegit dñs mũdos ⁊ ca
ſtos Numeri. xvi. Queciq3 elegit
dominus erit ſcũs ⁊ mund⁹. Eph. p̄.
Elegit nos vt eſſe⁹ ſãcti ⁊ mũdi et
immaculati. Deus eni qȝ ſit mũdus
nõ eligit niſi mundos Prouẽ. xxij.
Qui diligit cordis mundiciã habe
bit regis amiciciã. ſ. regis celeſtis. Ob
hoc legim⁹ ſpealit̄ xp̄m dilexiſſe ⁊
elegiſſe iohēm vt ſup pectus eius

eum faceret recūbere a ſpeciali mor
te ſine corrupcione carnis volebat
eum aſſumere. Quarto elegit do
minus ↄtemplaciones. pͦs. Elegit
dn̄s ſion in hereditatē ſibi Sion in
terp̄tatur ſpeculacō a ſig̃t ſpecula
cōem diuinam. vn̄ legit̄ q̄ dn̄s ele
git aaron i ſummū ſacerdotē Aarō
interp̄tatur mōtan⁹ a ſig̃t illos q̄
aſcēdunt montes dn̄i per ſpeculacō
nem. Mod⁹ autē electōis habetur
Numeri. xvij. Quem elegero germi
nabit virga eius a florebit a faciet
fructuꝫ amigdalū. per hoc ſignifi
catr̄ cōtemplacōes que debēt gr̄a
tea florere v̄tutib⁹ a portare fructū
amigdalum a fructuum dulcedieꝫ
diuinam ſiue diuine ↄtemplacōis
qui fructus eſt perpetuus Luce x.
Maria optimā p̄tem elegit que n̄
auferetur ab ea ↄtemplacōeꝫ di
uinā. De angelica electōe dr̄ Mat.
xiij. Simile ē regnū celoruꝫ ſagene
miſſe in mare Sagena eſt eccl̄ia pi
ſces hoīes. piſcatores ſunt doctoēs
qui capiūt piſces a hoīes a ad fidē
ↄuertunt. q̄diu ſagena eſt ſub aq̄
non diſcernūtur boni piſces a mal'
ſ; in die cū ſagena ad lit⁹ trahitur
a mūd⁹ ↄſummat̄. tūc angeli ſepa
būt bonos a malis a ecōtra. Et eli
gēt bonos in vaſa a mānſiones eter
nas a malos mittent in caminum
ignis eterni De electōne diabolica
dr̄ Abac. p̄. Incraſſata ē ps eius a
diabolica cib⁹ eius elect⁹ Sicut enī de
us a angeli ei⁹ eligūt mundos ſic di
abolus eligit immundos a luxurio
ſos q̄ ſunt cib⁹ eius. vn̄ ſignificatr̄
p porcos in quos dyabol⁹ elegit in

trare Mat. viij. Dn̄e mitte nos i por
cos et ingreſſi in porcos ſubmerſe
ſūt eos i mari. ſic dyabol⁹ dilectos
a electos ſuos dimergit in infernū
Exo. xv. Electi p̄ncipes ei⁹ dimerſi ſūt
in mari rubro. abiſſi operuerūt eos
deſcenderūt in pfundū q̄ſi lapis. Ex
emplū q̄daꝫ hō luxurioſ⁹ volens
ire de nocte ad ↄcubinam ſuaꝫ veit
ad pōtem a iuenit eū fractū. affuit
dyabol⁹ i ſpē hoīs ſedens ſup equū
dixit. Aſcende retro me ducā te quo
vis. Qui cū aſcēderet p̄cipitauit eū
in aq̄m a ſubmerſit eum Rogem⁹

De eodem. ſer. xxix

Diſcite a me q̄r
mitis ſum a humilis corde
Mat. xi. Notandū q̄ multa ſunt q̄
diſcere debem⁹ Primo diuini amo
ris diſciplinā Mat. xi. Diſcite a me
q̄ mi. ſum. a hu. corde Glō. Diſcite
v̄bo a exēplo vt ſitis huiles mētibꝰ
a mites morib⁹. huiles ei neminē
ↄtemnunt. mites nullū ledūt Cor
de vt q̄d ex operacōe ſit a ex corde ſi
at ne i corde lateat ſerpens in ſpē co
lube Aug⁹. Qui didicerūt a xp̄o ie
ſu mites a huiles eſſe corde. pl⁹ co
gitando a orādo pficiūt q̄ legendo
a audiendo Gloſa ſup matheū. Mi
tis ē queꝫ non afficit aſperitas vel
amaritudo mentis vel rācor vel ira
ſ; oia equimitr̄ ſuſtinet Ber. Sunt
aliqui mites q̄diu nichil agit̄ vel
dr̄ niſi p eorum arbitrio. ptꝫ q̄ lon
ge ſunt a v̄a manſuetudie ſi leuis
oritur occaſio Eccl̄i. xiiij. Beat⁹ vir
q̄ non eſt lapſus verbo ex ore ſuo a
qui non eſt ſtimulatus in triſticia

Glō. Qui verbū contēciōis nō hēt
in ore nec triſticiaȝ rācoris ī corde
hic mitis ē ⁊ poſſidebit vitā eternā
Mat. v. Btī mites qm̄ ipſi poſ. trā
ſ. viuēciū Tal' fuit btūs mathias
de quo legit̄ q̄ cū verbū dei p iudeā
p̄dicaret ⁊ m̄ltos ad fidē ɔuerteret
vn̄ iudei īdignati ī iudiciō eū ſtatuē
rūt ⁊ duo falſi teſtes eū accuſabāt
quod ipē cum omni manſuetudīe
ſuſtinebat. ⁊ poſtea eum lapida
bant. Et dum lapidaret̄ caput ei⁹
ſecuri pcutit̄ ⁊ ipſe patienter ſuſti
nuit ⁊ expaſſis ī celū manib⁹ ſpm̄
deo reddidit. Scdo debem⁹ ad diſcē
bn̄ viuēdi modū ⁊ ad deū veniendi
ſapiaȝ yſa. p̄. Quieſcite peruerſe a
gere ⁊ diſcite bn̄ facē Jo. vi. ē ſcrip
tū in pphetis. Omnes hoīes xp̄iane
fidei erunt docibiles dei. oīs qui au
dit a patre ⁊ didicerit ad me Glō
quia nemo venit ad me niſi pr̄ docu
erit euȝ. Quia ita teſtantur pphete.
Oēs homines xp̄iane fidei erunt do
cibiles di. Et q̄ ſi hoīes loquuntur
foris. int⁹ tamē ſolus de⁹ ſē ſuis ape
rit ⁊ inſtruit veritatis cognicōeȝ ⁊
amorem. ⁊ ita q̄cūqȝ audit ⁊ diſcit
a patre venit ad me. Pſal'. Da michi
intel. vt. diſ. man. tua. Iteȝ Audiā
quid loq̄tur ī me dn̄s de⁹. Sed q̄dā
ſunt qui ita didicerūt maliciā in cō
ſuetudineȝ deduxerunt q̄ bonuȝ di
ſcere non poſſunt. De q̄bus dicitur
Ihere. xiij. Si ē mutare pt ethiops
pellē ſuaȝ ⁊c̄. Tales fuerūt quibus
btūs mathias p̄dicauit. q̄ adeo in
durati fuerunt in malicia q̄ ab eo
nihil boni diſcē potuerūt. Cū enim
in macedonia verbū dei predicaret
dederunt ei bibere pocōeȝ intoxica
tam q̄ multos viſu p̄uauerat. quā
bibit ipſe In nomine ih̄u criſti ⁊
nullam leſionem incurrit. ⁊ tamen
p illaȝ pocioneȝ pl⁹ q̄ ducētī ⁊ q̄nq̄
gīnta excecati ſunt ⁊ ipē ſingulis
man⁹ imponens illuminauit eos
Diabol⁹ aūt in ſpē īfātis apparuit ⁊
ſuaſit illis. vt mathiā interficerēt
q̄ culturaȝ deoꝝ annichilaret Et cū
in medio eoꝝ ɔſiſteret trib⁹ dieb⁹
eum querentes eū minime inueni
re potuerūt. Tercia die maifeſtās
ſe eis dixit Ego ſum. quē poſt terguȝ
māib⁹ ligaſtis ⁊ fune collo īpoſito
crudelit̄ affixerūt ⁊ in carcereȝ eū in
cluſerūt vbi demones ei apparētes
dētib⁹ in eū fremuerūt ſȝ appropin
quare nō potuerūt. dn̄s aūt cū m̄lto
lumie veniens eū de t̄ra leuauit ⁊ vin
cula ſoluēs dulcit̄ ɔfortans euȝ ⁊
hoſtiuȝ aperuit. q̄ egreſſ⁹ verbū dei
p̄dicauit. Dū aūt q̄daȝ obſcurati n̄
credideruūt dixit eis Annuncio vob
q̄ in infernū deſcendetis Et mox ter
ra ſe apuit ⁊ oēs illos obſtinatos
deglutiuit. Reliq̄ vero ad deuȝ ſunt
ɔuerſi. Ex iſtis patȝ finis illoꝝ qui
malū diſcūt ⁊ nō bonū Tercio debe⁹
addiſcere futuroꝝ puidēciaȝ Prou.
vi. Vade ad formicā o piger ⁊ ɔſide
ra vias ei⁹ ⁊c̄. Glō ſi tātillū aīal p̄n
cipe carēs. racōis expers natura du
ce in poſteꝝ ſibi puidet Multo ma
gis tu hō ad ymagineȝ dei ɔditus
ad videndū eius gl'aȝ vocat⁹ docto
re tanto cū magiſterio adiut⁹ ipſū
ɔditorem hēs ducē. debes in preſen
ti fructus bonoruȝ operum congre
gare ex quibus in eternuȝ viues i

futuro· vñ Tulius Prouidētia eſt
virtus p quā q̄s ꝓuidet ea q̄ futu
ra ſunt Sen̄· ſi prudens fueis aim⁹
tu⁹· trib⁹ diſpenſet tpibus· p̄terita
recole· p̄ntia ordia· ⁊ futura ꝓuide
Talis fuit· b· mathias· Naȝ de eo
legitur ſic· Mathias de tribu iuda
⁊ de ciuitate bethleē de illuſtri ꝓſa
pia ortus· q̄ litteris tradit⁹ in breui
legis ⁊ ꝓphaꝝ ſētentiaȝ app̄hendit
laſciuiā abhorrens· pueriles ānos
morū hōeſtate ⁊ maturitate vince
bat Informat̄ q̄ȝ aim⁹ ei⁹ ad virtu
tem vt eſſet ad intelligētiaȝ habil
ad miaȝ facil· in ꝓſperis nō elatus
In aduerſis ꝯſtans ⁊ intrepid⁹· ſā
ta gebat vt q̄d ſenſu pcipet opere
ꝯpleret· ⁊ oris doctrinaȝ opacione
monſtraret· Hic cū p iudeā p̄dicaſ
ſet· corā pōtifice accuſabat̄· Et rn̄t
de obiectis· nō oportȝ me mlta di
cere qm̄ xp̄ianū eē nō ē criminis ſȝ
gl'e· Cui pōtifex Si tibi dat̄ iducie
vis penitere· Cui ille Abſit vt a veri
tate quā ſemel inueni p apoſtaſiā
regrediar·

¶De ſācto gregorio. F. xxx.

Ecce ſacerdos
magn⁹ q̄ in dieb⁹ ſuis pla
cuit deo· Eccī· xliiij· In iſtis v̄bis cō
mēdat̄ btūs gregori⁹ a magnitu
die ſc̄itatis ſue qꝛ placuit deo· Scien
dū āt qꝛ q̄tuor ſunt p que hō pōt
placē deo Primū ē vt deo reuerē
ter ſuiat· Scdm eſt vt primo ſuo
opa mie exhibeat· Tciū ē vt ſeipm
huilē reputet Q̄rtū vt volūtarīam
pauptateȝ amet· De p̄mo dī Hebr
xij· Habētes gr̄aā p quā deo ſuia⁹
placētes deo metu ⁊ reuerēcia· q̄ſi
diceret· Si vo bu⁹ deo placēē gr̄aā ei⁹
obtinere ſuia⁹ ei cū reuerentia ⁊ ti
more· Ps̄· Seruite dn̄o i timoē· Sā
ct⁹ āt gregori⁹ ab īfācia ſua deo ſ
uire ſtuduit iō deo placuit· vñ de
eo legitur Gregori⁹ de nobili ſtir
pe ſenatoꝝ ꝓgenit⁹ cui⁹ pat̄ gordia
n⁹ ⁊ mat̄ ſilina dicebat̄· cū diuicijs
plurimis abundaret· cogitare cepit
quō oīa deſereret ⁊ religionē intra
ret ⁊ ibi deo ſeruiret· Tandeȝ pre or
batus ſex monaſteria in ſicilia cō
ſtruxit ⁊ ſeptimum in vrbe romañ
in quo ſeipſum monachum fecit·
In quo tam r̄ligioſe vixit qꝛ omni
bus alijs exemplum bone vite pre
buit· In tantumq̄ȝ corpus ſuum
abſtinentia vigilijs ⁊ oracionib⁹
afflixit· vt vix ſubſiſtere potuit De
functo autem pelagio papa· tot⁹
populus eum licet plurimum reni
tentem in pontificē elegerunt· Cū
autem portas ciuitatis cuſtodirēt
ne effugeret· mutato habitu a q̄
buſdam mercatoribus obtinuit
vt in quodam dolio ſuper quadri
gam de vrbe duceretur Eductus er
go ſiluas pecijt ibiq̄ȝ tribus dieb⁹
latuit· Cum autem ab omni popu
lo ſolicite quereretur· columna nu
bis clara ⁊ lucida de celo dependens
ſuper locum i quo latebat appa
it In qua columna angelos deſcēdē
tes quidam reduſius aſpexit Moxq̄ȝ
ab vniuerſo populo capitur ⁊ tra
hitur ⁊ ſumm⁹ pontifex ordinatur
Tunc autem ſtudioſius q̄ ante

deo ſeruiuit· Secundum per quod
homo deo placet eſt· q primo ope
ra miſedie exhibeat Proue· xxi Fa
cere miſericordiā magis deo placꝫ
q̄ victie Mat· ix· ⁊ xij· Miam volo
et non ſacrificium et magis volo
miam q̄ ſacrificium aliqd Aug⁹·
Nihil ē qd nos deo tam amabiles
facit ſicut pietas· Hanc etiam ha
buit btūs gregori⁹· nam de eo legi
tur ſic Cū quadā die dum in mona
ſterio ſuo tranſiret āgel⁹ dn̄i i ſpe
cie naufragi affuit ſibiqꝫ miſereri
lacrimabilit̄ poſtulauit Cui cuꝫ be
atus gregorius ſex numos fecisſꝫ
dari · ⁊ ille abisſꝫ ⁊ alīa die redisſꝫ
ſeqꝫ multa perdidiſſe phibuit Qui
cum ab eodem iteruꝫ tot argēteos
recepisſꝫ· Iterum tercia die redijt
miſereri ſibi importunis clamoib
poſtulauit· Sed cum gregori⁹ a p
curatore didicisſꝫ· nihil aliud eſſe
dandum preterꝫ ſcutellam argente
am quam ſibi mater ſua cuꝫ legu
minibus mittere ſolebat in mona
ſterio remanſiſſe illam ſtatim pre
cepit dari quam ille letus accipiēſ
cum gaudio abſceſſit· poſt hoc ve
ro non multum tempis ſpaciuꝫ cū
papa eſſet ordinat⁹ q̄dam die pre
cepit camerario ſuo vt duodecim
pauperes ad prandium inuitaret·
qui cum veniſſent et in menſa ſede
rent· intuens eos papa· xiij· in men
ſa cōſpexit· dixit ergo cur plures vo
caſſet· Et ille eos nūerans tm̄· xij·
inueniens ait Crede mihi pater n̄
ſunt niſi· xij· Aiaduertit aūt papa
q vn⁹ eorū crebro vultu mutaret̄
ita q nunc iuuenis nunc ſenex ap
pareret· Quem duxit in cubiculum
ſuum querens quod eſſet nomen
eius qui ait· Quid queris de nomi
ne meo quod eſt mirabile· verum
tamen ſcias q ego ſum naufrag⁹
ille cui ſcutellam argenteam tradi
diſti· Et ſcias pro certo q d die illa
qua hoc feciſti deſtinauit te domi
nus fieri preſulꝫ eccleſie ⁊ domin⁹
me conſtituit in cuſtodem tuuꝫ ⁊
quid pecieris per me ab ipſo pote
ris impetrare ⁊ hijs dictis diſparu
it· Tāte eē pietatis erat vt nō ſolū
ꝓpinquis ſꝫ etiam longe poſitis ſcꝫ
in mōte ſinai ncāria miniſtrabat·
nā omniū indigētiuꝫ noīa ſcripta
habebat ⁊ eis liberaliter ſubuenie
bat Trib⁹ quoqꝫ milib⁹ ācillis dei
p quotidianis ſtipēdijs octingēta
libras auri ānuatī offerebat· Quo
tidie qꝫ ad menſā ſuā pegrios in
uitabat· inter quos vnus quadam
die acceſſit in cui⁹ manus dū ipſe
aquā effundere vellꝫ ex huilitate cō
uerſus vrnam accepit ⁊ ſtatim ille
diſparuit· Cūqꝫ hoc factū miraret̄·
ſeqūti nocte apparuit ei domin⁹ di
cēs Ceteris dieb⁹ in membris meis
heſterna autem die ī memet ipſo
ſuſcepiſti· ⁊ ſic patet eius miſericor
dia p quā deo placuit· Terciū per
qd homo deo placꝫ eſt huilitas Iu
dith· ix· Dn̄e humilium ⁊ manſue
torum tibi ſēper placuit deꝓcacio
Ihero⁹· Nihil eſt qd nos deo tam
caros efficit· q̄m ſi merito magni·
humilitate ſimus infimi· Bernar·
In alto non altū ſapere nichil deo
carius nichil hominibus rarius
Non enim magnum eſt in abiecti

one humilem eſſe. Magna pſ̄fus
et rara virtus. humilitas honorata
Talem huĩlitatem habuit beatus
gregori⁹ Qui cũ eſſet ſumm⁹ ponti
fex et dñs mũdi. huĩliorem ſe omni
bus reputauit. Nã ipe pmo ſuus
ſeruoruʒ ſcripſiſſe legitur. nũqꝫ ſe
laudari ab aliquo voluit. nam ſte
phanũ qui eũ in epl'is ſuis lauda
uerat de hoc reprehẽdit. Similiter
matronas ne ancillas ſuas ſe eſſe
dicerent Cũqꝫ quidam abbas ro
mam veniſſet et beatũ gregorium
p mediũ ciuitatis tranſire vidiſſʒ
voluit ei occurrere et vt decebat re
uerentiã exhibere Cernens ergo be
at⁹ gregori⁹ ꝙ in terram ſe vellʒ ꝓ
ſternere. pmo ſe corã ipo i trã ꝓ
ſtrauit. nec ſurrexit donec abbas
primo ſurgeret Pauperes ex humi
litate ad menſã ſuã inuitabat et p
ſonaliter ſuper manus eoꝝ aquaʒ
fundebat. Et ex tali huĩlitate pla
cuit deo Quartũ qd̄ in hoīe deo pla
cet eſt voluntaria pauptas. Quod
patet ex hoc. ꝙ criſt⁹ paup eſſe vo
luit. pauperem matrem habuit.
pauperes diſcipulos elegit. paup
tatẽ predicauit Mat. v. Btĩ paupe
res ſpiritu. i. volũtate. qm̃ ipſorũ ẽ
regnũ celoꝝ Ber. Non paupertas
v̄tus ẞ amor pauptatis v̄tus ẽpu
tat̃. Deniqꝫ. btĩ paupes non rebuſ
ſed ſpiritu iudicãtur. Talis fuit be
at⁹ gregori⁹. qd̄ bene dñs p exem
plũ patefec̃. Naʒ de eo legit̃ ꝙ illo
tempore erat quidaʒ eremita vir
magne ſanctitatis qui omnia ꝓpt̃
criſtũ relinquebat et nihil niſi vnũ
cattũ poſſidebat queʒ blande ſepe
in ſinũ ſuo refouebat Orauit autẽ
deũ vt ſibi oſtẽderet cũ quo futurã
remuneracõeʒ deberʒ accipe. ꝙ ob
eius amorẽ oĩa reliquiſſʒ. Quadaʒ
autẽ die ſibi reuelatur ꝙ cum gre
gorio romano põtifice remunera
cõeʒ ſperare deberʒ. Ac ille fortiter
ingemiſcens parum ſibi paupta
tem fuiſſe putabat ſi cuʒ eo remu
neracõem accipere deberet qui tan
tis diuicijs abũdaret. Ecce alia no
cte audiuit vocem dicentẽ ſibi. Poſ
ſeſſio diuiciarum nõ fac̃ diuitẽ ſed
cupido. Cur audis pauptateʒ tuã
gregorij diuicijs cõpac̃. q̃ magis
cattum tuũ quotidie blandiẽdo di
ligere cõprobaris. q̃ꝫ ille cũctis di
uicijs q̃s non amando. ẞ cõtemnẽ
do cũctis liberalit̃ diſpergit Sic pa
tet quõ ꝓpt̃ amoreʒ pauptatis pla
cuit deo. Tãdẽ cuʒ ſediſſet rome an
nis. xxiij. menſib⁹ ſex dieb⁹. xiij. in
pace quieuit. Rogem⁹ ergo. ac̃

De ſãcto benedicto. F. xxxi

Benedixit qꝫ dei et
erit benedict⁹. Geneſis. xx
vij. Verba iſta ſunt Iſaac quando
dederat filio ſuo Iacob benedctõeʒ
et poſſunt eſſe verba domini dicẽtiſ
ad beatum benedictum. Sciendũʒ
autem ꝙ benedictio domini datur
tribus generibus hominum. ſcili
cet mundiciam ſeruantibus. deum
timentibus. et miſericordiam faciẽ
tibus De primo dicit pſ̄. Innocẽs
manibus et mundo corde qui non
accepit in vano animam ſuaʒ nec
iurauit i dolo proximo ſuo. Hic ac
cipiet benedictõneʒ a domino. vbi

tangũtur quatuoꝛ in quibꝫ homo
debet mundiciã tenere. ſ. in opere.
Vnde dicit. Innocens manib⁹ ꝛ
mundus in operibꝫ. In cogitacõe
Vnde dicit. Mundo corde ꝛ cogita
tione munda. In deſiderio. vñ ſub
ditur. Qui non accepit in vano ani
mam ſuã ꝛ qui occupauit animã
ſuam vanis ꝛ immũdis deſiderijs
In locucõe. Vnde ſeq̃tur. nec iura
uit in dolo ꝓximo ſuo ꝛ qui non ẽ
doloſus in verbis ſuis ſed mund⁹.
hic ꝛ ille accipiet benedcõem a do
mino. Mundiciã illam dilexit ſcũs
benedictus. ꝛ ideo a domino benedi
ctionem accepit. vt enĩ mundiciã
ſeruaret: elegit ſobriã vitam. Vn
de de eo ſic legit̃. Beatus benedictus
cũ ſtudijs literalib⁹ a parentibus ſu
is traditus eſſet inſtruend⁹ in ſua
infantia: litteras deſeruit ꝛ deſertũ
petere decreuit. quem nutrix ſua q̃
eum tenerrime diligebat ſeq̃bat̃
Ipſe aũt vt mundiciã fortius ſer
uaret: occulte ab ea fugit in deſer
tum: ꝛ ibi trib⁹ annis incognitus
manſit. Solus aũt vnus mõchus
noĩe romanus ibidẽ eum eſſe ſci
uit: ꝛ neceſſaria ſibi miniſtrauit.
Accidit aũt ꝙ ſacerdos quidã ſi
bi ipſi cibos in die paſche prepaſſz
cui apparuit dñs dicens. Tu delici
as paras ꝛ ſeru⁹ meus benedict⁹
in deſerto fame cruciatur. Qui ſta
tim ſurgens: venit ad btũm bene
dictum ꝛ dixit ei. Sumam⁹ cibum
pariter. qꝛ hodie paſcha eſt. dñs
me miſit ad te. ipẽ aũt neſciebat
ꝙ paſcha eſſet. Dyabolus autem
eius mundicie inuidens mulierẽ
quandã quam olim viderat ante
mentis eius oculos reduxit: ꝛ ita
eum accendit vt pene eremũ relin
queret: ſed ſubito ex diuina grã
ad ſe reuerſus: ꝯtinuo ſe exuit: et
in ſpinis ſe adeo vulnerauit: vt to
to corpore vulnerato: ſanguis exi
ret ꝛ ſic temptacõnem deuicit. In
hoc patet ꝙ mundiciã amauit. ꝛ
ideo benedcõem meruit. Scđo be
nedcõ dei datur timentibus eũ. Ec
cle. pri. Timenti deum bene erit in
extremis ꝛ in die defunctionis ſue
benedicet̃. quõ aũt debemus time
re deũ docemur Eccl. xv. Qui timet
deum faciet bona. Talem timorẽ
habuit beatus bñdictus qui bonis
operib⁹ ita abundabat ꝙ eius fa
ma longe lateq̃ꝫ reſonabat. vnde
legit̃ ꝙ creſcente eius fama: multi
ceperunt exemplo eius mundũ re
linquere: et ad eius doctrinam fe
ſtinare. Cum autẽ cuiuſdã mona
ſterij abbas moreret̃: monachi
eum in abbatem petierunt: ꝛ ipſe
diu diſtulit dicẽs ſe non poſſe con
uenire moribus eoꝝ. tandẽ victus
aſſenſum prebuit. Cumq̃ꝫ eos ar
taret vt regulam ſtrictius ſuarẽt
venenũ ſibi bibẽdum ꝯtulerunt.
Sed cũ ipſe vas ſcẽ crucis ſignacu
lo ſignaret: ſtatim eſt ꝯfractum.
Tunc ipẽ dixit eis. deus miſereat̃
veſtri. qꝛ me interficere voluiſtis.
Nunq̃d enĩ predixi vobis. qꝛ vr̃is
moribꝫ non ꝯuenirem. Statimq̃ꝫ re
lictis illis ad deſertũ redijt: vbi cre
ſcentib⁹ ſignis: multi ad eũ ꝯueni
ebant. ꝛ ibidẽ. xij. monaſteria cõ
ſtruxit. Qđ antiqu⁹ hoſtis grauit̃

obiens: viſibiliter ei apparuit. et
ſtridens ſup eum dentibꝰ dicebat.
Benedcē. benedcē. ꝛ cum nihil ſibi
rñderet: dixit. Maledcē ꝛ non bñdi
cte cur me pſeq̄ris. Quadā die cū
panis ſibi deficeret ꝛ fratres mur
murarent: ait. nolite contriſtari.
cras hēbitis abundāter. Sequen
ti die ducenti modij farine ante fo
res clauſtri cū ſaccis inuenti ſunt
¶ Tercio datur bñdictio dei miam
facientibꝫ. Prouẽ. xxij. Qui pnus ē
ad miſericordiā a deo benedicet.
Ma. xxv. Venite benedcī pcipite
regnū dei. Eſuriui: ꝛ dediſtis mihi
manducare. Iſtam virtutem ſue
miam habuit beatus bñdictus.
Vnde legit de eo q quodā tpe cū
totam puinciam fames valida oc
cupaſſet: vir dei oīa que hīc pote
rat egentibꝰ erogauit: ita q nihil
in monaſterio remaneret niſi mo
dicū olei in vaſe vitreo: idipſū iuſ
ſit cuidā pauperi dari. Cellariꝰ ve
ro inobediens nihil dedit. Qd cū
vir dei pcepit vas cū oleo extra fe
neſtrā pijci iuſſit: ne aliq̄d in mo
naſterio p inobedientiā remanēt.
Proiectū itaqꝫ eſt vas ſupra lapi
dem ꝛ non eſt cōfractū: nec oleum
effuſum. Tunc iuſſit illud tolli et
pauperi dari. Et orante beato bene
dcō dolium plenū olei de illo vaſe
eſt effuſum. Poſtq̄ multis annis
claruit: eodē anno quo moriturꝰ
erat: mortem ſuā fratribꝰ ſuis pre
dixit. ꝛ ante ſex dies iuſſit ſibi fie
ri ſepulchꝝ. ꝛ ſexta die ante diem
obitus ſui fecit ſe portarē ad orato
rium ꝛ pcepta ſacra coione: eleua
tis in celū oculis ſpm̄ emiſit. Eode
die duo fratres viderunt viā palli
js ſtratam. ꝛ lampadibꝰ innume
ris coruſcantibus ab eius cella in
celū tendentibꝰ ꝛ ecce vir quidam
ſcūs ait. Hec eſt via q̄ dilectus dei
benedictus in celū aſcendit. Rogeꝰ

¶ In annunciacōe beate marie.
¶ Sermo. xxxij.

IN ſole poſuit ta
bernaculū ſuum altiſſimus ꝛ deꝰ.
Pſ. xviij. Deus tabernaculū ſuū
poſuit in ſole: qn̄ humanā natu
ram in vtero btē virginis marie aſ
ſumpſit. Notandū q beata virgo
maria cparat ſoli ppter duo. ſ. pp
ter luminis coitatem ꝛ ſplendoris
ſubtilitatē. Primo beata virgo cō
patur ſoli q ſol cōis eſt oibus ho
minibꝰ tam pauperibꝰ q̄ diuitibꝰ
tam infirmis q̄ ſanis: ꝛ oibus in
differenter. Sic btā virgo cōis eſt
omnibus tam pauperibꝫ q̄ diuiti
bus. tam infirmis q̄ ſanis. ſine p
ſonarū acceptcōne oibus eam inuo
cantibꝰ: lumen grē ſue miniſtran
do. Math. v. Solem ſuū oriri facit
ſup iuſtos ꝛ iniuſtos. ſup bonos
ꝛ malos ꝛ pluit ſup omnes equa
liter. Sic pluit ꝛ effundit lumen
grē ꝛ aquam mīe ſup oēs q̄ eam
inuocant. Ber. Ille ſolus a laudi
bus eꝰ taceat: quicunqꝫ eā inuoca
tam in ſuis nc̄itatibus meminerit
defuiſſe. q. d. hoc nunq̄ ↄtigit. Vn
de ipſa dicit eccī. xxiiij. Trāſite ad
me om. qui ↄcu. me. Ber. Peccōꝝ

quantumcunq̄ʒ ſceleribꝰ ⁊ toti mun
do deſpectū pia mr̄ non deſerit: nec
deſpicit . ſed pia manu tenet ⁊ fo
uet: donec tremendo iudici miſeꝝ
reconciliet. Exemplū. Fuit in quo
dam clauſtro virgo quedā caſtiſ
ſima ⁊ beate virgini multū deuota
beatrix noīe officiū cuſtodis ferēs
claues clauſtri ⁊ res ecclīe habuit
in cuſtodia. Huius ſctītate ſpiritꝰ
immundꝰ inuidit: et eam ſpū for
nicatōnis grauiter ſtimulauit In
ſup quendā adoleſcentē ad amorē
eius ꝓuocauit . q̄ aggreſſus eam:
ſalutare eam cepit. ⁊ illa dyabolo
inſtigante ꝯſentit. ⁊ depoſito hītu
cū recedere vellet ad altare btē ma
rie virginis acceſſit ⁊ vt ꝯſueuit ſa
lutauit. O beata virgo mater mīe
claues ecclīe tibi cōmitto. quia in hoc
clauſtro diutiꝰ manere nequeo. ⁊
poſitis clauis cū hītu ſup altare re
ceſſit cū iuuene . ⁊ non longe poſt
ꝙ ille cōpleuerat voluntatē ſuam
cū ipſa: ipſam ſeductor ille miſerā
reliquit. Quid nā faceret illa miſe
ra ignorabat. ⁊ ad quē ſe verterꝫ
⁊ facta eſt publica meretrix: ⁊ in
tali miſeria .xij. annis vixit. Qua
dā die ex caſu ꝑtranſibat clauſtꝝ
illud de quo apoſtatauerat ⁊ reco
gitans ſtatū ſuum in quo fuit . et
miſeram illam vitam in q̄ iam erāt
amariſſime flere cepit: ⁊ retrahēs
a ꝯſortibus ſuis acceſſit ad portā
clauſtri ⁊ dixit portenario Noviſti
etiā aliquam puellam in hoc clau
ſtro noīe beatricem. Cui ille. noſco
adhuc hodie. Ac illa. Cognoviſtine
illam beatricē q̄ fuit cuſtos ecclīe:
que ante .xv. annos apoſtatauit.
Cui ille. Eadē beatrix q̄ ante .xv. an
nos fuit cuſtos hꝰ ecclīe: adhuc vi
uit in eadē ſanctitate qua ſp vixit
⁊ nunꝙ de clauſtro exiuit. Illa nō
intelligēs putans ꝙ de alia diceꝛꝫ
⁊ ingemiſcens abſceſſit. Cunq̄ʒ ſic
iret circa muros clauſtri ſedule ſu
ſpirans ait. O mr̄ miſericordie ꝙ
tenerrime diligebā te quō me mi
ſeram ad tantam miſerā labi per
miſiſti. O mat̄ miſericordie. ſola
men miſeroꝝ: da mihi finē hꝰ mi
ſerie. Cūq̄ʒ hec ⁊ ſimilia diceret ⁊ a
mariſſime fleret: vidit in fine mu
ri ꝑuum hoſtium apertū: ⁊ quan
dam pulcherrimā dn̄am ꝓſpicien
tem: ⁊ dicētem ſibi. O beatrix quo
vadis. reuertē filia mea cariſſima
reuertere in locū tuum. Ac illa ſtu
pens ait. O dn̄a vnde me noſcis.
Cui illa Sū illa mater mīe cui velū
tuū ⁊ hītū ⁊ clauē cōmiſiſti: ⁊ vſq̄ʒ
nunc vices tuas habui in hoͦ clau
ſtro. ⁊ ita officiū tuum ꝯpleui: vt
nemo vnꝙ tuam abſentiā ꝯſidera
ret. Reſume ergo hītum tuū ⁊ cla
ues ⁊ reuertere ad officiū tuum quia
nemo accuſabit te de tua abſētia.
⁊ obtinui tibi apud filiū meūꝫ in
dulgentiā oīm peccatoꝝ tuorum.
⁊ hoc dicto induens ei hītuꝫ ⁊ red
dens ei claues euanuit. Illa autēꝫ
intrans clauſtꝝ: ſuum officiūꝫ fe
cit ſicut prius ⁊ nemo quicꝙ ſibi
dixit. Sic ergo pꝫ ꝙ beata virgo ꝯmu
niter grām ſuam impertitur omni
bus ⁊ nullū pctōrem quantūcun
q̄ʒ magnū ꝯtemnit. nullū etiā qū
tumcunq̄ʒ paupem deſpicit Exēplū

J iij

Erat quidam hō͞ qui pauperē vi
tam oībus dieb⁹ vite ſue duxerat
hoſtiatim panes rogans. ⁊ q̄uis
paup eēt: tn̄ beate virgini fuit val
de deuotus ⁊ quicq̄d victui neccārio
ſupfuerat: totū alijs pauperibus
ob reuerentiā beate virginis ero
gauit. ſed egritudinis moleſtia ta
ctus tremendū iudiciū expauit. ⁊
ingemiſcens ait. Quis mihi pau
peri ſubueniet corā tanto iudice:
q̄ nihil in eius hōre pauperib⁹ da
re potui: cum ab infantia pauper
⁊ mendic⁹ exiſterem. Statimq̄ af
fuit ei beata virgo cū choris ange
loꝝ ⁊ virginū dicens. O hō quid tre
pidas corā filio meo ⁊ patre: pu
tas me immemorē eſſe q̄d in meū
hōrem feciſti. Crede q̄ ꝓpter tuā in
opiā te non ꝯdemnabo. Mr̄ enī ſuꝫ
oīm tam diuitū q̄ pauperꝝ. diligo
eos q̄ meū implorant auxiliū ſecu
rus eſto. ego enī coram filio meo
aſtabo tibi ⁊ veniā oīm pctōꝝ tuo
rum tibi impetrabo. Tunc ille gau
dens vocato preſbro. ſumptoq̄ vi
atico ſpm̄ dn̄o ꝯmēdauit. Scd̄o bea
ta virgo ꝯpatur ſoli ꝓpter ſplendo
ris vtilitatē. Sicut enī ſol immittit
radiū ſuum per puum foramen: ⁊
illuminat ſplendore ſuo totam do
mū. ſic beata v̄go maria ꝓpter mo
dicū ſeruiciū ſibi exhibitū infūdit
pctōri radium grē ſue mīe. Ipſa
enī dicit. P̄. ij. Quicūq̄ hōrificaue
rit me: glorificabo eū. Exemplum.
Quidā miles in quadā via ꝯmuni
caſtꝝ habebat ⁊ oēs tranſeūtes ſpo
liabat. Attendens quantus pctōr
eſſet ⁊ predo: quotidie tn̄ beatam
virginē cū vno aue maria ſaluta
uit: ⁊ ꝓpter hoc idē ſeruiciū ſaluus
fiebat. Accidit aūt q̄ quidā religi
oſus illuc tranſiret ⁊ cū vellent eū
ſerui militis ſpoliare: rogauit vt
eū ducerent ad dn̄m ſuū. Adduct⁹
ḡ rogauit militē vt omnes ſeruos
ſuos ꝯuocaret: vt eis verbum dn̄i
predicaret. Quibꝫ ꝯgregatis ait. ne
quaq̄ eſtis hic oēs. ⁊ pquirētib⁹
oībus tn̄ camerari⁹ defuit. qui cū
duceretur ad virū dei: more obſeſſi
caput mouit ⁊ nō audebat accede
re. Cui vir ſcūs ait. Adiuro te vt di
cas nobis quis ſis ⁊ vnde veneris
huc. Ac ille. Heu cogor dicere. ego
ſum demon miſſus a lucifero. ⁊ xi
iij. annos ſic cū iſto milite manſi: vt
quacunq̄ die dn̄am ſuā non ſalu
taſſet: ego eū iugulare deberem. Ille
āt hoc nullo die pretermiſit. ⁊ ſta
tim demon euanuit. Miles aūt ceci
dit ad pedes eius veniā poſtulans
⁊ vitam ſuam emendauit

De eodem. F. xxxij.

Beatā me dicēt
omnes generacōes. q2 fe.
mi. ma. q̄ po. eſt Luc. Verba iſta
ſunt beate marie virginis poſt cō
cepcōem filij ſui. In quibꝫ verbis
facit duo. Primo hortat̄ nos ad
ſuam laudē ⁊ benedccōem. ibi. Bea
tam me dicent. Scd̄o inducit bene
dccōis rationem. ibi. q2 fecit mihi
magna q̄ potens eſt. q. d. q2 ipſe
de⁹ magna circa me fecit. ⁊ me in
matrem elegit. ⁊ ideo merito oēs

generationes hoim me benedicere
⁊ laudare debent. Dicitur enī heſt.
vi. Honore dignꝰ eſt quēcunqꝫ
rex voluit honorare. Ex quo igitur
rex celeſtis beatam virginē honoꝛ
rauit ⁊ benedixit: merito nos eā ho
norare ⁊ benedicere debemus. Debēt
aūt eam benedicere boni ⁊ mali ꝙ
ipſa pacē reformauit inter deū ⁊
hoiem. ⁊ ſnīam ꝯtra hoiem dataꝫ
mutauit. Ideo ipſa figurata eſt ꝑ
reginā heſter: ꝗ mutauit aſſueri
regis ſnīam datam ꝯtra filios iſrl.
Nota hiſto. Aman hoſtis erat iu
deoꝝ. cū aſſuerus eū honorauit: mar
docheꝰ noluit eū honorare. Qua ꝓp
ter volens delere iudeos: ꝓmiſit re
gi aſſuero. x. milia talentorum vt
eos deleri pmitteret. Et tradidit ei
rex anulū ſuum dicens. Argentuꝫ
tuū tibi ſit. fac de iudeis quod tibi
placet. Tunc ſcripſit aman lrās
anulo regis inſignitas. ⁊ miſit ꝑ
totum regnū. ⁊ iuſſit ꝙ omnes iu
dei ſuſpenderent. Quod audiens re
gina heſter: ad regem intrauit: ⁊
mutauit ſnīam illam quā aman
ꝓparauit. Et factum eſt ꝙ amā in
patibulo ſuſpēderetur: ⁊ iudei libe
rati ſunt. Nota totam hiſto. Per
regem aſſueꝝ qui interpretat̄ bea
titudo ſignificat̄ rex celeſtis cui ōs
ſancti ꝓclamant Sanctus. ſcūs. ſā
ctus dn̄s deꝰ ſabaoth ꝟ ops. Hic
dedit ſnīam mortis ꝯtra filios iſrl.
ꝟ cōtra genus humanū in tranſ
greſſione primi pn̄tis. Dixerat ei
eis dn̄s vt de omi ligno paradiſi co
mederent: preterꝙ de vno ligno de
quo precepit eiſ ne comederent di
cens gen̄. ij. Quacūqꝫ hora cōederi
tis de hoc ligno: morte morieīmi.
Cuꝫ aūt de ligno comediſſent: ſta
tim ſignati erant ad mortem: ita
ꝙ nullus hoim in quinqꝫ milibꝰ
annoꝝ ꝑuenire poterat ad regnū
celorum. Iſtud aūt factū fuit per
aman ꝗ interpretat̄ iniquus. ⁊ ſi
gnat dyabolū iniquiſſimuꝫ qui ꝑ
ſuaſit eis vt pomū comederent: di
cens ad euā. Cur precepit deuſ vt
comederetis de omni ligno paradiſi
preterꝙ de illo. Que dixit. ne for
te moriamur. Cui ille. Nequaꝙ: ſꝫ
quacunqꝫ hora comederitis ꝗſi dij
eritis. Hoc mō decepit eam ⁊ om
nibus nobis ſententiā mortiſ ꝓcu
rauit. Iſta ſententia ꝑ nullum
ꝯmutari potuit niſi per heſter que
interpretat̄ eleuata in populis: ⁊
ſignificat mariā quā rex celeſtis i
reginam elegit ꝓpter humilitatem
ſuā. nam cuꝫ rex aſſuerus multas
virgines de toto mundo cōgregaſ
ſet: adducta eſt heſter paupercula
⁊ humilis virgo ⁊ illa inuenit gra
tiam in cōſpectu eius. ⁊ fecit eāꝫ re
ginam. Sic rex celeſtis inter oīs
virgines ⁊ mulieres huiꝰ mūdi: ma
riam humilem ⁊ paupculam vir
ginē elegit. Unde ait angelus ꝗ
nunciꝰ fuit dicens. Benedcā tu in
mulieribꝰ ꝟ ſuꝑ omnes mulieres
inueniſti grām apud dn̄m. Ecce ꝯ
cipies in vtero. ⁊ pa. fi. ⁊ vo. no. eius
ihesus ꝟ ſaluator. Ipſe enī ſaluuꝫ
faciet ꝓplm ſuū a peccatis eorum.
Un̄ dicit aug. O felix maria ꝗ ſo
lu ⁊ tm̄ ꝑ nobis ꝓtuliſti ſaluato
rem. ex te natꝰ eſt ꝗ in ſe credentibꝰ

tribuit vitam eternam Et ſicut ille
iniquꝰ aman ſentētiā mortis quā
alijs ꝓcurauerat ſolū ſibiipſi in
tulit: ſic ſolus dyabolus eternalit̄
ↄdemnabit̄ ſine ſpe aliq̄ recuperā
di. nos vero liberati ſumꝰ de morte
eterna ſi volumꝰ de peccatis nr̄is ab
ſtinere Sedꝫ debent eā ſpecialiter
pc̄tōres laudare ⁊ bene dicere. q̄a
iraꝫ dei ↄtra nos mitigat ⁊ placat.
Ideo bene figurata eſt per abigail
q̄ iram regis dauid contra nabal
carmeli mitigabat. nota hiſto.
.i. Rex xv. Cū dauid lateret in quo
dā deſerto ⁊ egerꝫ: miſit ad nabal
diuitē qui ↄuiuiū fecerat: rogans
eum vt ſibi aliq̄d de ↄuiuio ſuo ad
comedēdum mitteret. q̄ nō̄ hēet.
Ille aūt noluit: ſed ſibi imprope
rauit q̄ eēt ſeruus fugiens: ⁊ ſub
ſannauit eū. Qd cū nuncij retuliſ
ſent iratus dauid: armauit ſe cuꝫ
tricētis viris ⁊ iurauit q̄ delere vel
let nabal cū omni regno ſuo: ⁊ cū
oī domo ſua. Qd intelligēs abiga
il vxor nabal occurrit cū pane ⁊ vi
no ⁊ carnibꝫ ⁊ cadens ad pedes eiꝰ
dixit. Ego ancilla tua: ⁊ non vidi
nuncios tuos quos miſiſti mi dn̄e
⁊ placatꝰ eſt dauid. Dauid enim
interpretat̄ manu fortis ⁊ ſignifi
cat regem celeſtē: q̄ fortior eſt om
nibꝰ regibus terre. Iſte mittit nū
cios ſuos .i. predicatores vel bonas
cogitacōes vel inſpiracōnes ad do
mū nabal ſtulti .i. pc̄tōris. q̄ ſtul
tus dr̄. q̄ ꝓ modica delectacōe: cu
pit ꝑdere eternā iuſticiā ⁊ leticiā.
Mittit aūt nuncios ſuos vt reuocēt
eū a peccatis ⁊ faciat deo fructū bo
norū operum: ſed ſtultus .i. pc̄tōr
remittit nūcios ſine fructu ⁊ cōtem
nit nuncios dei ꝓpter qd dn̄s iraſci
tur pc̄tōri vt ſtatim occideret eum
ſi non intercederet abigail q̄ inter
pretat̄ prudens: ⁊ ſignificat virgi
nem mariā: que ꝑ prudentiā ſuaꝫ
deū placat: quē nos ꝑ ſtulticiā irri
tauimus. Exemplū de theophilo.
req̄. in ſermo. de purificacōne. Ecce
venit ad templū ⁊c̄ Item aliud ex
emplū. Fuit quedā meretrix publi
ca: q̄ ſeptem annis inconfeſſa ma
nebat. Quadā die occurrit cuidā
ſacerdoti deuoto noīe zacharias:
eum inanibꝫ verbis ſalutando Ac
ille erubeſcens neſciuit q̄d rn̄deret
Dixit autē. o bona mulier ora deuꝫ
ꝓ me. Cui illa. doce me quō orare
debeā. Ac ille. vade ad hoſtiū eccl̄ie
talis in q̄ inuenies depictaꝫ imagi
nem beate marie virginis ⁊ dic ta
liter. Domine celi ⁊ terre q̄ ꝓ pecca
toribꝰ naſci dignatus es: miſerere
illi ſacerdoti q̄ me miſit ad te Qd ſi
feceris: ego te remunerabo Illa āt
ſperans aliq̄d conſequi ab eo: iuit
illuc. ⁊ flexis genibus ſic orauit.
Tunc imago pueri cū indignacō
ne vertit ſe ab ea ⁊ dixit matri ſue
Audi mr̄ amantiſſima miſerabilē
et mirabilem euentum. peccatrix
maior de mundo inuocat me ꝓ di
lectiſſimo amico meo. pro ſe autē
non orat. Cui mater. O dilectiſſime
fili mi ignoſce ei. q̄ te ex inſipiētia
ꝓuocauit: et in iuuentute orbata
fuit patre ⁊ matre q̄ debuiſſent eā
informaſſe. Da mihi dulciſſime fi
li mi peccatū illius. nam maior eſt

tua gratia ⁊ miſericordia q̄ꝫ pecca
toꝝ ſtulticia· ſi ergo ei ꝓpicius ꝓ
ter me ⁊ ꝓpter dilcūm tuū q̄ ipſaꝫ
huc miſit· Tunc puer dīdit· Non
eſt fas ꝙ tibi aliq̄d denegem· quic
q̄d volueris poteris impetrare· Di
miſſa ſunt ei oīa pctā ſua: ſtudeat
amplius cauere ea· Ac illa ꝯfeſtim
rediijt ⁊ dixit ei oīa que acciderant
⁊ audacter ⁊ humiliter ꝯfitēs pec
cata ſua vitam ſuā emendauit·
Tercio debent beatam virginē bn̄
dicere ⁊ laudaꝛ̄ ſpecialiter omnes
boni· q ipſa eſt adiutrix eoꝝ in tē
ptationibus· ⁊ impugnationibꝰ
dyaboli· Vnde bene figurata eſt p
iudith q̄ adiuuit filios iſrahel q̄s
holofernes īpugnauit ⁊ caput eiꝰ
abſtulit· Nota hiſto· iudith· xiij·
Cū holofernes totū mundū circui
ret ⁊ omnes terras ⁊ ciuitates im
pugnaſſet: tandem venit ad ter
ram filioꝝ iſrl̄· Qđ illi audientes
preparauerunt ſe ad reſiſtendū ſibi
Qđ audiens holofernes: acriꝰ pu
gnauit ꝯtra eos: ⁊ obſedit betuli
am ⁊ abſtulit ab eis aquā que in
fluebat ciuitatē · ⁊ cū nimis affli
gerent̄ in ciuitate: erat quedā vi
dua in ciuitate illa noīe iudith ca
ſta ⁊ pulcra q̄ ornauit ſe ⁊ exiuit
ciuitatē cum vna ancilla: ⁊ venit
ad holofernē qui captus eſt in pl
chritudine querens quaꝛ̄ illuc ve
niſſet· q̄ ait· Populus meꝰ graui
ter offendit deū ſuum· ⁊ miſit me
hic nunciare tibi vt tu capias ciui
tatē· Quarta die miſit ad eā holo
fernes vt dormiret cū eo· que ait·
Quicq̄d tibi placuerit: ego faciā·
Ille āt gauiſus bibit vinū plus q̄ꝫ
in vita ſua vnq̄ꝫ bibebat ⁊ nocte ia
cebat ſopitꝰ nimia ebrietate ⁊ dor
miebat· Illa autē accepto gladio
eius: amputabat ſibi caput ⁊ de
dit puelle ſue· ⁊ reuerſe ſunt ad ci
uitatē ⁊ de mane cū exercitus eius
inueniret eū ſine capite: territi ſūt
⁊ egreſſi de ciuitate ciues ꝓſtraue
runt illos· Holofernes interpreta
tur infirmitas ⁊ ſignificat dyabo
lum q̄ adeo infirmus ⁊ debilis fuit
ꝙ nullū vincere pōt niſi volentem·
Ber· Debilis eſt hoſtis q̄ nullū vi
cere pōt niſi volentē· Iſte impugnā
uit filios iſrael .i. viros ꝯtemplati
uos ⁊ bonos q̄ ſe magis opponūt q̄ꝫ
mali· Gre· Hoſtis nr̄ quanto ma
gis nos ſibi ꝯtrabellare conſpicit:
tanto magis impugnaꝛ̄ intendit
Illos vero temptare negligit: q̄s
quieto iure ſe poſſidere ſentit· Sed
per adiutoriū iudith liberant̄· Iu
dith interpretat̄ glorificans deū:
⁊ ſignificat beatam virginē mariā
q̄ glorificauit deū dicens· magni
ficat aīa mea dn̄m· Iſta amputa
uit holoferni caput .i. dyabolo ptā
tem ſuam· Ber· Non ſic timent ho
ſtes viſibiles quamlibet mltitudi
nem caſtroꝝ copioſā ſicut inferni
ptātes marie vocabulū· ⁊ fluūt ⁊
pereunt· ſicut cera a facie ignis vbi
cunq̄ꝫ inueniunt huiꝰ noīs crebram
inuocacōem· Exemplū de ſcā mo
niali que temptabat̄ a dyabolo·
req̄· in ſermo· precedenti· Item ali
ud exemplū· Duo ſcolares renūci
antes ſclo clauſtꝝ ingrediunt̄: ſꝫ
dyabolꝰ multū tēptauit vnū eoꝝ

vt ad ſeculū redirt. Cui temptati
oni reſiſtere non valens dixit ſocīo
ſuo. Rediē me oꝫ ad ſeculū. quem
cū ille retinere nullaten⁹ poſſet ait
veni ad altare btē marie virginis
ꝛ eā prius ſalutem⁹. Cūqꝫ oꝛōem
facerent. ille q̄ temptabat̄ q̄ſi oꝛa
re videbat̄: ſed coꝛ eius vt citi⁹ exi
ret cruciabat̄. Socius aūt eius vb
rime cū lacrimis beatam virgineꝫ
inuocabat. ꝛ cū fleret: ille q̄ temp
tabat̄ quaſi in extaſi raptus vidit
beatam virginē lacrimas ſocij ſui
recipientem pallio ſuo ꝛ filio ſuo
oſtēdentem ꝛ dicentē. O dulciſſime fi
li mi q̄ ſemp exaudis te ſupplicit̄
inuocantes: ſuſcipe has lacrimas
ſerui tui ꝛ affectū peticōis concede
Cui filius. O mr̄ non ē fas ꝙ tibi a
liq̄d denegē: fac cū eo ſic vis. Tūc
ille q̄ſi de ſomno euigilans ſociuꝫ
ſuū adhuc flentē eleuans: ꝛ ad pe
des eius ſe pſternens ait. Hodie p̄
cibus beate marie virginis ꝛ lacri
mis tuis ab oī temptacōne ſum li
beratus. Ad clauſtꝝ ḡ redeamus
ꝛ grates btē virgini referam⁹.

De ſancto georgio martire.
Sermo. xxxiiij.

Induite vos arma
tura dei vt poſſitis ſtare aduſus in
ſidias dyaboli. Ephe. vi. Militem
ſtrennuū oꝫ primo indutū eſſe ar
mis. deīde debet ire contra hoſtes
pugnando. Hoc ſciens apl's pri
mo milites xp̄i armat cū dt. indui
te vos ꝛc̄. deīde armatos mittit ad
pugnā cū dicit. vt poſſitis ſtare ꝛc̄.
Et beat⁹ georgius fuit miles xp̄i:
imo princeps ꝙ erat tribun⁹. Et
idō hec verba p̄nt ſibi cōuenire. in q̄
bꝫ cōmendat̄ primo ab inductiōe
armoꝝ. ſcdō ab expugnacōne ho
ſtiū. Circa primū nōndū ꝙ ipē ha
buit q̄druplex genus armoꝝ. ſ. cli
peū. galeā. loricā ꝛ gladiū. p q̄ ſig
nant̄ arma ſpūalia. ſ. ꝙ hūit fidē.
ſpem. caritatē ꝛ bonā opacōꝫ. Pri
mo ḡ habuit fidē tanq̄ clipeū. ſic
legit̄ de eo ꝙ cū videret ꝙ datian⁹
impator cōpelleret hoīes ad ſacrifi
cia ydoloꝝ: ipē in mediuꝫ pſiliens
clamauit. d. Oēs dij gen. de. do. au
tem ce. fe. in oībus ſumens clipeū
fidei. Scdō habuit ſpē bonā tanq̄
galeā. Vnde legit̄ de eo ꝙ cū mag
na pſecutio eēt ꝛ multi fidē xp̄i ne
garent: ipſe ſpem hn̄s in dn̄o oēs
xp̄ianos ſua doctrina ꝛ verbis cōfoꝛ
tabat. Tercio habuit caritatē dei
ꝛ pximi tanq̄ gladiū. Cū em̄ ſicut
legit̄ de eo tantā pſecucōem ꝛ tan
tum timoꝛē videret in xp̄ianis ꝓpt
nimiā ruinā ꝛ pdicōem ppl'i: gla
dio caritatis fuit vulnerat⁹. Quar
to habuit opationem bonā tanq̄
loricā. Vnde legit̄ de eo ꝙ cū eēt di
ues: oēs diuitias. oēs ſeruos. totuꝫ
ſtatū milicie ſue deſeruit ꝛ ſeruicō
dei ꝛ pximoruꝫ ſe totalit̄ mancipa
uit. Sicut em̄ loꝛica totū coꝛpus te
git ꝛ munit: ſic bona opacō oꝛnat
aīam ꝛ defendit. ꝛ ideo dixit apl's
Ro. xiij. Induamur arma lucis. bo
na em̄ opatio ſunt arma: inq̄ntuꝫ
aīam oꝛnant. Ex opacōe em̄ beati
georgij oꝛnati debemus. ꝙ per hec

arma demus obtinere regnū celo
rum. Hoc figuratū eſt iudith. xv
iij. Legit̄ eni ꝙ cū filij dan non ac
cepiſſent ſorte inter ceteras tribꝰ
accincti armis bellicis abꝗ̊ fierunt
terraȝ opulentam in q̄ nulla erat
penuria. gl. Per filios dan deſig
nantur pctōres. Dan interpretat̄
iudiciū. q̄ ſunt filij iudicij ⁊ non
mīe. Hij merito nō accipiūt ſortē
hereditatis ꝓpter pctā: ſed poſtea
recipiētes arma virtutū recuperāt
qd ꝑ pctm̄ amiſerant. ſ. terraȝ cele
ſtis regni in qua nullꝰ eſt defectꝰ.
Scdō ꝯmendatur ab expugnatio
ne hoſtiū cum dī. vt poſſitis ſtare
aduerſus inſidias dyaboli. Circa
hoc notat̄ ꝙ beatus georgius tres
hoſtes expugnauit. ſ. dyabolū mū
dum ⁊ carnē. Primo vicit dyabo
lum. Nam legit̄ de eo ꝙ quendam
draconē interfecit. de quo tria legū
tur. Primo ꝙ in aqua hītabat. et
flatu ſuo aerem infecerat. ⁊ ꝙ hoi
nes deuorabat. Sic dyabolus in a
quis hītat .i. in hoibus luxurioſis
Per aquā ſignificatur ſuggeſtio
ꝑ quā hoiem etiā ſubmergere vlt
in anima. Hoc figuratum fuit in
apoca. xij. Vnde legit̄ ꝙ iohānes
vidit ꝙ ſerpens ex ore ſuo poſt mu
lierem aquā miſit tanꝗ̄ fluuiū vt
eam faceret trahi ad flumen. glo.
Per iſtum ſerpentē intelligit̄ dia
bolus q̄ adam ⁊ euā ſeduxit qui ex
ore ſuo .i. ex ſua malicia mittit aq̄ȝ
.i. ſuggeſtionē malam poſt muli
erem .i. poſt aīam vt eaȝ ꝑtrahat
ad peccatuȝ. ⁊ ſic ſubmergatur in
inferno. Iſtum draconem vicit ge

orgius triplici lancea. Primo lan
cea orōnis. Vnde legitur de eo ꝙ ſe
ꝯmendabat lancee diē paſſionis
⁊ cruce ſe muniens ꝙ ꝓ ſalute pu
elle mori non timuit. Vnde legit̄
de eo ꝙ cū quadā die veniſſet in ꝓ
uinciā libie ad ciuitatē que dī Si
lena: iuxta quā ſtagnū erat inſtar
maris in quo draco peſtifer habi
tabat ſiue latitabat. q̄ ſepe ppl'm
in fugam ꝯuertit. flatu ſuo ad mu
rum ciuitatis aſcēdens hoies inter
ficiebat. Quapropter ꝯpulſi ciues
duas quotidie oues ſibi dabant
alioquin ſuper muros ciuitatis aſ
cendit: ⁊ populum ſuo flatu neca
bat. Cum ergo oues iam deficerēt
pene ⁊ ſubſtantia eorum: ini to cō
ſilio ꝙ filij ⁊ filie darentur draconi
ꝑ ſortem. ⁊ ſors neminē exciperet.
Et cū iam liberi eorum omnes fere
eſſent ꝯſumpti: quadā vice filia re
gis eſt ſorte ꝯprehenſa ⁊ draconi
ad deuorandū danda. Tunc rex cō
triſtatus ait. Tollite argentum ⁊
auruȝ ⁊ dimidiū regni mei filiā me
am dimittite mihi ne taliter mori
atur. Cui populus cū furore dixit
Tu rex hoc edictū dediſti ⁊ nūc om
nes pueri noſtri mortui ſunt: ⁊ tu
vis filiā tuaȝ ſaluari. Niſi in filia
tua cōpleueris qd in alijs ordina
ſti: ſuccendemus te ⁊ domum tuā.
Quod rex videns cepit flere filiam
ſuam dicens. Heu me filia mea di
lecta: quid te faciam. Quando vi
debo nuptias tuas. Et conuerſus
ad populum dixit. Oro: vt indu
cias tribuatis mihi octo dierum:
vt lugere poſſim filiam meaȝ dile

etiam. Qd cum populus ↄceſſiſſet
In fine octo dieꝝ reuerſus eſt po
pulus cū furore dicens. Quare per
dis populū tuum ꝓpter filiā tuam
Ecce omnes a flatu draconis peri
mus. Tunc rex videns ꝙ filiā ſuā
non poſſet liberare: induit eam re
galibꝰ veſtibus ⁊ amplexatus eſt
eam ⁊ dixit. Heu me filia cara. te
te filios in regali gremio nutrire cre
debam ⁊ nunc vadis vt a dracone
deuoreris. Heu dilectiſſima filia mea
ſperabam ad tuas nuptias prin
cipes inuitare. palaciū meū mar
garitis ornare. propter te tympa
na ⁊ organa audire ⁊ nunc vadis
vt a dracone deuoreris. Et deoſcu
lans eam dimiſit dicens. vtinā vt
ego ante te mortuus fuiſſem. ꝙ te
ſic non amiſiſſem. Tunc procidens
filia ante pedes patris ſui: petiuit
ab eo benedictionem ſuam. quam cū
pater cū lacrimis benedixiſſet: ad
lacum proceſſit. Que cum ibi ſederet
expectans draconem ⁊ fleret btūs
georgius ſuperuenit. ⁊ videns ipſā
flentem: qd haberet interrogauit.
Illa rndit. Bone iuuenis equum
velociter aſcende ⁊ fuge: ne mecū
moriaris. Cumqꝫ puella georgio
omnia facta enarraſſet: dixit geor
gius. noli timere filia. At illa. bone
iuuenis magnifici cordis es. tu cur
mecū mori deſideras. fuge dilecte
velociter. Hinc ego non diſcedam
donec draconē videam. noli timere
ego in nomine cristi te adiuuabo
Bone miles mecū ne pereas. ſuffi
cit enim ꝙ ego ſola peream. nam
me liberare non poteris: ſed mecū
peribis. Dum hec loqueretur: ecce
draco veniens caput ſuum de lacu
leuauit. Tunc puella tremebunda
dixit. Fuge bone domine fuge velo
citer. Tunc georgius equum aſcē
dens ⁊ cruci ſe muniens: draconē
contra ſe venientem audacter ag
greditur. ⁊ lancea fortiter vibrās
⁊ ſe domino ↄmendans: ipſū gra
uiter vulnerauit. ⁊ ad terram pro
iecit. Dixitqꝫ puelle. Proijce zonam
tuam in collum eius nil dubitans
filia. Quod cum feciſſet ſequebat
eam tanꝙ manſuetiſſimus canis.
Cum ergo eum in ciuitatē ducerēt
populi hoc videntes per mōtes fu
gerunt dicētes Ve nobis. nos om
nes peribimus. Tunc beatus geor
gius dixit eis. Nolite timē. Ad hoc
enim me miſit dominꝰ ad vos: vt
vos liberarem a plaga draconis.
tantūmodo in xp̄m credite. ⁊ vnuſqꝫ
qꝫ veſtrum baptiſetur. ⁊ draconē
occidam. Tunc omnis populꝰ ba
ptiſatus eſt. Tunc beatus georgi
us draconē: euaginato gladio oc
cidit. quem quatuor iuga boū vix
ad campū duxerūt. Baptiſati ſūt
aūt in illo die. xx. milia hoim: exce
ptis paruulis ⁊ mulieribꝰ. Populꝰ
autē ↄſtruxit eccleſiā mire magni
tudinis in honore beate marie vir
ginis ⁊ beati georgij militis. Rex
vero infinitam pecuniā beato geor
gio obtulit quā accipe noluit ſed
pauperibꝰ dari p̄cepit. Tūc rex fi
liā ſuā btō georgio copulare voluit
ſed ipſe recuſauit ꝓpter amorē ihe
ſu xp̄i. Tunc beatꝰ georgius regē
de quatuor inſtruxit. Primo ꝙ de

ecclesia dei curaꝫ haberet. Sacerdo
tes honoraret. diuinū officiū liben
ter audiret. ⁊ de pauperibus me
moresset. ⁊ sic osculando regeꝫ ab
eo recessit ⁊c̄. Scd̄o pug̃uit contra
mundū. Ipse enim ꝯtra ipsū mū
dum habuit pugnā per ꝓspera ⁊
ꝑ aduersa. Per ꝓspera: qn̄ datia
nus impator ꝑ blandimenta ver
boꝝ ⁊ per ꝓmissiones donoruꝫ que
multos decipiunt: tn̄ ipsum decipe
re non potuerūt. Et ꝑ aduersa con
tra mundū pugnā habuit. qꝛ nec
ꝑ passiones vinci potuit. cū tn̄ mul
ta ⁊ magna passus sit. Legit̄ enī
ꝗ datianus intantuꝫ xp̄ianos ꝑse
quebat̄ vt infra vnū mensē. xviij.
milia martiꝝ martirio coronarēn
tur. Qd videns btūs georgius tactꝰ
dolore cordis intrinsecus oia q̄ ha
buit dispsit deditꝗ pauperibus ⁊
militarem hitum abiecit. habitū
xp̄ianoꝝ induit. ⁊ in mediū ꝓsili
ens clamauit. Omnes dij gentiuꝫ
demonia. dn̄s aūt celos fecit. Cui ꝑ
ses iratus dixit. Qua presūptione
audes deos nostros demones appel
lare. Dic enī vnde tu es. aut quo
nōie vocaris. Cui ait. Georgius vo
cor. ex nobili gn̄e capadocum ꝓsa
pia oriundus. palestinā xp̄o fauē
te deuici. sed oia deseruiut liberius
possim seruire deo celi. Cū autē euꝫ
preses ad se inclinare non posset:
iussit euꝫ in eculeo suspendi: ⁊ mē
bratim corpꝰ eius vngulis ferreis
lacerari. Impositis aūt facibus ar
dentibꝰ ad latera: quousꝗ viscera
eꝰ paterent. Tūc plagas fecit sale
fricari ⁊ sic in carcē poni eū iussit.

Eadem hora dn̄s cū ingenti luce ei
apparuit ⁊ plagas sanauit: ⁊ dul
citer eū ꝯsolatus est. Videns datia
nus ꝗ penis eum superare non pos
set: ad quendā magū accessit. eiꝗ
dixit xp̄iani artibus suis magicis
ludificant tormenta ⁊ deoꝝ nr̄oꝝ
sacrificia puipendunt. Cui magꝰ.
si artibꝰ meis nequero eū superare
capitis truncacōne reus ero. Ipse
igit̄ maleficus infectus: inuocatis
noībus suoꝝ deoꝝ venenum vino
miscuit. ⁊ sancto georgio porrexit
ad sumendū. Contra qd vir scūs
signū crucis edidit ⁊ ebibit. nullā
ꝗ lesionē sensit. Quo viso: magꝰ
ad pedes eius cecidit lamentabili
ter veniā petijt. ⁊ se xp̄ianum fieri
postulauit. Seq̄nti vero die iussit
georgiū poni inter rotas acutas:
bis gladijs vndiꝗ circūseptis sed
statim rota frangit̄. ⁊ georgius il
lesus inuenit̄. Tunc iratus iussit
eum in sartaginē plenā plumbo
liquefcō ꝓijci. qui facto signo san
cte crucis: eam intrauit ⁊ quasi in
balneo refoueri cepit. Qd audiens
datianꝰ cogitauit eū precibꝰ emol
lire. atꝗ sic blādicijs magis ꝗ mi
nis superare vel tormentis. dixitꝗ il
li. vides fili georgi q̄nte dij nr̄i mā
suetudis sunt: q̄ te blasphemū tā
patient̄ sustinent. Consulere fili di
lecte ⁊ dijs nr̄is sacrifica. ⁊ magnos
hōres ab ipsis ⁊ a nobis ꝯsequeris.
Cui georgiꝰ subridens ait. Ecce pa
tus sum implere qd hortaris. hac
ꝓmissione datianꝰ delusus ⁊ letus
effectus: iussit sub voce preconis
vt omēs ad se venirent ⁊ georgiū

tam diu reluctantē: tandē viderent
credere ⁊ ſacrificare dijs nr̄is. orna
ta ē tota ciuitate pre gaudio. Cū
georgius templū ydoloꝝ ſacrifica
turus intraret. ⁊ oēs ibidē gauden
tes ſtarent: flexis genib' dn̄m exo
rauit vt templū cū ydolis deſtrue
ret: q̄tinus ad laudē ſui ⁊ ad ꝯuer
ſionē populi de eo nihil remanēt
Statimq; ignis de celo deſcēdit. tē
plum cum dijs ⁊ ſacerdotib' ꝯcre
mauit. ipſaq; terra aperiens ſe:
oēs reliquos deglutiuit. Hec au
diens datianꝰ: georgiū ad ſe duci
iuſſit. eiq; dixit. Que ſūt maleficia
tua o peſſime hoim: qꝛ tantū faci
nꝰ feciſti. Cui georgiꝰ. Nō credas
rex ſic eſſe. vade mecum ⁊ iterū me
immolare vide. Cui ille. Intellexi
fraudē. qꝛ vis me facere abſorberi
ſicut templū ⁊ deos meos Cui geor
gius. Dic m̄ miſ. dij tui q̄ ſe iuua
re non potuerunt: quō te adiuua
bunt. Iratus rex nimis dixit alex
andrie vxori ſue. deficiens moriar
qꝛ ab hoc hoīe me ſuperatū cerno.
Cui illa. Tiranne ⁊ crudelis carni
fex: nūquid ſepius dixi tibi ne cri
ſtianis moleſtꝰ eſſes. qꝛ deus eoꝝ
pugnat pro eis. Et nunc ſcias me
xp̄ianā fieri. Stupefactꝰ rex. Heu
ꝓch dolor: nūquid ſeducta es. Fe
citq; eā capillis ſuſpendi ⁊ flagel
lis diutiſſime cedi Que cū cederet:
dixit georgio. O georgi lumē veri
tatis q̄d putas: nūquid renaſcar
aq̄ baptiſmatis. Cui georgiꝰ. Ni
hil dubites filia. qꝛ effuſio tui ſā
guinis reputat̄ tibi ꝓ baptiſma
te Tunc illa orans ad dn̄m emiſit

ſpm̄. Seq̄nti die talē accepit ſentē
tiā vt ꝑ totam ciuitatē traheretur
Poſtmodū tirannus oīa mēbra
martiris abſcīdi ⁊ in puteū ꝓijci
fecit. mēbris ⁊ corpori aduoluens
magnū lapidē. ⁊ ſic ad palacium
rediens Tunc vehemens terremo
tus factꝰ eſt quo terrore hītacōes
totiꝰ ciuitatis ita ꝯcuſſe merore ſūt
vt nemo eēt q̄ non de ꝓxima mor
te cogitaret Infea dn̄s angelo mi
chaeli dixit. Deſcende i puteū ⁊ deduc
ſeruū meū georgiū. Quo fcō dixit
dn̄s illi. vade oſtende te carnifici dati
ano vt videat q̄nta deus tuꝰ facere
pt̄ Btūs georgius iuit ad ꝯſpectū
illiꝰ ⁊ ait. Ecce vbi ſunt tormenta
tua: ⁊ quō euanuerūt pene tue. ad
huc agnoſce q̄ȝ potens ſit deꝰ meꝰ
Datianus videns eū obſtupuit. ⁊
aſtantib' dixit. Nō eſt hō ille ſ; ſpi
ritꝰ eius eſt Alij dixerūt. filius eiꝰ
eſt Btūs aūt georgius ſtans ⁊ no
men xp̄i ꝯfirmabat conſtāter. d.
qꝛ ego ſum. ⁊ vidētes multi hoc mi
raculū crediderūt in ihm xp̄m. Ite
rum fecit eū in carcere includi ⁊ fa
me volens eū facere interire. Inſup
⁊ magnū lapidē ſup eiꝰ ventrē po
ni ⁊ ſupinū eū iacere vt ſic eū ꝯpri
meret ⁊ aīam exhalaret Quē deus
iterū ex ſua grā liberauit. Tunc da
tianꝰ iratus dixit ad eū iterū Peſſi
me hoim q̄ ſunt iſta maleficia qꝛ
ꝓ nihilo penaris. Cui georgius.
Nō ſunt maleficia ſed dei bn̄ficia.
Tūc iuſſit caput eius malleis tun
di vſq; ad cerebꝝ. ⁊ ꝑ pedes ſuſpē
di ⁊ fumū fecit fieri ſub capite eiꝰ
vt ſic ſuffocaretur quem depones

iuſſit eum in carcerem poni ⁊ ibidẽ
iterũ fame affligi. Tunc ſerui veniẽ
tes ad imꝑatorem mane dixerũt
qꝛ ſanus eſſet ⁊ in carcere cantans
deambularet. Tunc iratus ille di
xit. Heu deficiens moriar. qꝛ homi
nem iſtum ſuperare non poſſum.
Quem extrahens de carcere: arden
tes caligas ferreas fecit poni in pe
des eius ⁊ clauis ferreis affigi: qꝛ
ſanguis ꝑ riuulos de pedibus eius
effluxit. Poſtea fecit vas fieri q̄ſi
lagenã: ⁊ ꝑ totum clauis ferreis
interius circũdari ⁊ fecit eũ in illo
vaſe ꝑ totum caſtꝝ volutari. Qui
cũ eſſet ꝑ totum corpus ꝑfoſſus:
ipſũ extrahi fecit. deinde clauo per
tempora transfixo: incarcerari iuſ
ſit. Sequẽti die fune ĩ collo eius ſu
ſpenſo: ꝑ totam ciuitatẽ diſtrahi
fecit. ⁊ ſic eũ tunc extra ciuitatem
decollari iuſſit. Taliter pugnauit
iſte glorioſus ꝯtra mundũ. ideo cũ
eẽt in tantis periculis dicere potuit
qd̄ dicitur. ij. macha. vi. Tu domi
ne qui ſanctam ſciam habes: ma
nifeſte tu ſcis qꝛ cũ a morte poſſẽ
liberari: duros ſuſtineo corꝑis do
lores ⁊ penas. Scd̄m animã vero
ꝓpter timorẽ tuũ libenter hec pati
or. Item pena eius fuit multiplex
ſicut audiſtis. magna. multa ⁊ lõ
ga. qꝛ ſeptẽ annis durauit. dico qꝛ
fuit magna inter ceteros martirẽs
tres fuerunt q̄ maiora ſupplicia ſu
ſtinuerunt. viꝫ. laurentius. vincẽ
tius ⁊ katherina. multa maiora
beatus georgius paſſus eſt. ¶ Ter
cio vicit corpus ꝓprium. qd̄ corp9
appetit delicias. voluptates ⁊ mo
leſtantiũ rerum vitationẽ. Contra
delicias ſibi venenũ ꝓpinatũ fuit.
ꝯtra voluptatẽ caſtitatẽ ſeruauit.
et moleſtias diuerſas ſuſtinuit.
Ipſe enim georgius fuit futura ho
ſtia figurata. Nu. xix. vbi dixit do
min9 ad moyſen. Precipe filijs iſ
rahel vt adducant rufam vaccam
etatis integre: in qua nulla ſit ma
cula. nec portauerit iugum poſtea
ſubdit. que dño immolabit̃. Bea
tus georgius fuit rufus ꝑ ſangui
nis effuſionẽ. etatis integre per cõ
ſtantiã. nulla fuit ĩ eo macula im
mundicie nec portauit iugũ alic9
criminis. Tercio ipſe moleſtias
corꝑis ſuſtinuit ſic audiſtis. Et qꝛ
ita fortit̃ dimicauit: ⁊ vicit hoſtes
ſuos. ideo ipſũ dñs remunerauit:
tanq̄ militẽ ſtrennuũ ⁊ fidelem. ⁊
primo honorauit qꝛ ſup mortem ha
buit ꝑtãtem. Unde legit̃ de eo qꝛ
cũ cõductus eſſet extra ciuitatẽ in
locũ decollacõis. eratqꝫ ibidẽ mag
nus cumulus cadauerꝝ ⁊ oſſium
mortuorꝝ. vnus vero de ſeptuagin
ta regib9 qui vocati fuerant ad im
ꝑatorem q̄ ad ſpectaculum vene
rãt dixit. Nõ georgi volum9 experi
ri ꝑtãtem ei9 ꝑ q̄ tanta paſſus es:
vt reſuſcites iſtos mortuos. Qui tñ
dixit. licet non ſitis digni vt hoc bñ
ficium dei videatis tñ ad ꝯfirmati
onẽ credẽtium. vt vos agnoſcatis
ipſum verũ deum q̄ fecit celũ ⁊ terrã
hoc rogo vt eis dignet̃ vitam dar̃.
Statim illa cadauera oĩa ſurrexe
runt. quos ipſe baptiſauit. ⁊ mul
tos alios q̄ hoc miraculo viſo ĩ xp̄m
crediderunt. Item honorauit eũ dñs

ꝙ cū eſſet in carcere ⁊ tpa eius eſ
ſent transfixa clauo p ſe viſitauit
ipſū ⁊ tanꝙ medicus clauū extra
hens· Confortauit ipſuz in hoc ꝙ
ante mortē quicqd ab eo petijt im
petrauit. Vn̄ legit̄ de eo ꝙ cū iam
deƀet decollari: flexis genib⁹ orauit
d· Dn̄e ihesu xp̄e. oro vt aīam meā
nō ſepares a grā tua · ⁊ quicunqꝫ
paſſionē meā in memoria hūerit
vel circa ſe portauerit vel me in ne
ceſſitate inuocauerit: exaudire di
gneris· ⁊ venit vox de celo ad eum
dicēs ꝙ in oībus eſſet exauditus
⁊ ſic migrauit ad dn̄m· Rogem⁹.

De ſcō marco. f. xxxv.

EGo ſuz vitis

vera. ⁊ pr̄ me⁹ agricola ē
⁊ viniator. Jo. xv. Jn hoc euang̃.
vtit̄ dn̄s triplici ſilitudine. ſ. vitis
vinitoris ⁊ palmitū· Seipſū dicit
vitē. ibi. ego ſum vi. ve. Prēm dic
vinitorē. ibi. pr̄ meus agricola ē.
Diſcipulos ſuos ſeu oēm pplm xp̄i
anū dicit palmites. ibi. Oēm pal
mitē. Circa primū nota ꝙ ꝯpat ſe
viti ppter mlta q̄ in vite inuenim⁹
q̄ etiā in xp̄o inueniunt. Primo vi
tis ſolet plantari in terra. ſic vitis
iſta .i. xp̄us eſt plantata in terra:
qn̄ de ſinu pr̄is deſcendit in terrā:
et humanā naturam de caſto vgi
nis vtero ſibi aſſumpſit Hec vitis
in vinea bt̄e virginis non ex virili
ſeie: ſꝫ miſtico ſpiramine plātata
fuit ⁊ fecundata ⁊ ioſeph tantū cu
ſtos vinee extitit ſicut dr̄ math. i.
Cū eēt deſponſata mr̄ ihesu maria
ioſeph: antēq̄ ꝯuenirent inuenta
eſt in vtero hn̄s qd de ſpū ſcō eſt.
Et cū vellet occulte dimittere eam
ait ad eū angel⁹ Joſeph fili dauid
noli timere accipe mariā ꝯiugem
tuā. qd em̄ in ea natū eſt: de ſpū ſā
cto eſt Rn̄ aūt vitis ē plantata: co
ta vitis ſolet emittere palmites ⁊
frondes Sic vitis iſta .i. xp̄s palmi
tes emiſit ⁊ frondiuit: qn̄ diſcipulos
ſuos de diuerſis locis vocauit. petrū ⁊
andreā de mari Matheū de teloneo
Johēm de nuptijs volentē nubē ⁊
illos ad p̄dicandū miſit. dein ſolet
vitis purgari ⁊ circumcidi. vitis
iſta. ſ. xp̄s plātata fuit qn̄ horā paſ
ſionis ſue appropinq̄nte oēs diſci
puli ei⁹ reliq̄runt eū: ⁊ eū ſolū in̄t
anguſtias dimiſerūt Ma. xxvi. Tūc
diſcipuli ei⁹ relicto eo fugerūt. Job
xix. Noti mei q̄ſi ali. re. a me. Pſa.
lxiij. Circūſpexi ⁊ non erat adiutor
q̄ſiui ⁊ nō erat q̄ adiuuaret. q̄uis
aūt aliq̄ redierūt: in nullo tn̄ ſibi
auxiliū prebuerūt. Solet etiā vitis
ſtercorari. ſic vitis iſta ſtercorata
fuit: qn̄ facies ei⁹ pulcra ſputis iu
deoꝝ fuit turpit̄ maculata. ſic ipē
dt pſa. l. Faciē meā nō auti ab in
crepantib⁹ ⁊c̄. Ber. Facies illa pl
chrima in quā angeli deſiderāt p
ſpicere. ſputis maculat̄ iudeorum
Pſa. liij. Non ē ſpēs neqꝫ decor. re
putantes eū eſſe leproſū ⁊ nouiſſi
mū viroꝝ ⁊ viliſſimū Aug̃ Cogno
ſce o aīa mea. iſte formoſus pre fi
lijs hoīm q̄ deformis factus ē. ſo
let etiā vitis placillari ⁊ ad lignū
ligari. ſic vitis iſta fuit placillata
qn̄ chriſtus ad columnā fuit liga

tus ⁊ flagellis ⁊ virgis intantū; ce
ſus ꝙ a planta pedis vſq; ad verti
cem capitis non fuit in eo ſanitas
ſicut dī yſa·i·Ber·O amantiſſime
iuuenis quid eſt ꝙ talia patiaris·
qđ ſcelus tuū·q̄ culpa tua·que cā
tue mortis·c Concupīa te traxit ad
arborē·te pfecta caritas traxit ad
mortē·Solet etiā vitis circumfodi
ſic vitis iſta·ſ·xp̄s fuit qñ manus
⁊ pedes eiꝰ clauis ferreis pfoſſi ſūt
latus lancea·caput ſpica corona
Pſ·Foderunt manꝰ me·⁊ pe·me·
Jo·xix·Vnus militū lancea latus
eius aperuit·Ad vltimum ſolet vi
tis in torculari torq̄ri ⁊ exprimi vi
num·ſic xp̄us in torculari crucis
paſſus fuit ꝙ vinū; ſanguinis ſui
ex oībus membris eius efflupit·ſi
cut dī yſay·lxiij·Torcular calcaui
ſolus·Pſ·Apud dñm mīa ⁊ copi
oſa apud eū redemptio·Ber·Pro
fus copioſa·qꝛ non vna gutta ſā
guinis largit̄ ſed per quinq; ptes
corpis emanauit·ſic p; quō xp̄s
ꝯpatur viti·hꝰ vitis palmites ſūt
omnes xp̄iani·⁊ vinitor eſt pr̄ ce
leſtis Quidā aūt palmites ſunt in
vite q̄ non faciūt fructꝰ·ſicut ma
li xp̄iani q̄ non pficiunt in bonis
operibus qui tm̄ hn̄t nomen xp̄i
ani ⁊ non opa·Iſtos ſolet vinitor
tollere ⁊ mittere in ignē eternum
Quidā autē palmites faciunt fru
ctus·ſ·fideles pficientes in bonis
operibꝰ Iſtos purgat pr̄ celeſtis
agricola p tribulacōes ⁊ caſtiga
tiones vt fructū plus faciāt·Gre·
Mala q̄ nos hic puniunt: citiꝰ nos
ad deū ire ꝯpellunt·Aug·Ideo pu
niunt̄ iuſti: vt preſſi clament ad
dñm ⁊ clamantes exaudiant̄·⁊ ex
auditi glorificent deū;·Hmōi tri
bulatio ſcīs mittit̄ a deo in ſig
nū; caritatis·Heb·xij·Quē diligit
deus caſtigat·Gre·Ideo hic deus
quibuſdā pcit vt in eternū feriat·
Ideo aūt hic ferit nō pcendo vt in
eternū pcat·Augꝰ·Hic vre·hic ſe
ca vt in eternū pcas Actu·xiiij Per
multas tribulacōes oꝫ nos intrarē
in regnū celoꝝ·Luce·xxiiij·Oporte
bat xp̄m pati ⁊ ita intrare gl'am
ſuā·Ihero·Quis ſcōꝝ ſine tribula
cōe coronatꝰ eſt·c q·d·nullꝰ Iſtud
bene ſciuit btūs marcus: ideo mlt̄
ta patienter tolerauit·Legit̄ eīn
ipſū fuiſſe diſcipulū ſcī petri: ⁊ ex
ore eius euangeliū ſcripſiſſe Tāte
ei humilitatis fuit ꝙ ſibiipſi pol
licem amputauit: ne ad officiū ſa
cerdotij pmoueret̄·qꝛ reputabat
ſe ad hoc indignū: veruntn̄ diſpo
ſicōe dei autoritas btī petri preua
luit: ⁊ ipſū in ſacerdotē ꝯſecrauit·
⁊ eū in alexandriā deſtinauit: vbi
dū fidē; xp̄i predicaret: pontifices
ydoloꝝ ei inſidiabant̄·⁊ cū in paſ
cha miſſam celebraret: tunc funē
in collo eius circumdederūt p ciuita
tem trahentes ⁊ dicentes·Traha
mus bubalū ad locū bubali·car
nes aūt eius ⁊ ſanguis in terrā flu
ebāt ⁊ poſt hoc incarcerat̄ ⁊ ab an
gelo ꝯfortat̄·Sed ⁊ xp̄s veniebat
⁊ ꝯſolabat̄ eum dicens·Pax tibi
marce·qꝛ ego tecū ſum ⁊ eruam te
ab oibꝰ anguſtijs tuis·Mane au
tē facto eū huc illucq; p ciuitatem
trahunt·Ipſe āt deo grās egit: ⁊

dixit· In manus tuas do· com·ſpi.
meum· ⁊ hec dicens expirauit· Cū
ꝗ pagani corp⁹ eius vellent obu
rere: fulgura ⁊ tonitrua oriuntur
vt quilibet euadere niteret: corp⁹
eius relinquētes: ⁊ xp̄iani corpus
eius ſepelierūt. Rogemus

Hoc thema ⁊ ſermo iam dictus
de ſcō marco: pt dici de ſancto qui
rino vſq3 in illū locum· Iſtud bene
ſciuit ſanct⁹ ⁊c̄· Et ſequit̄ modo le
genda ſancti quirini

Quirinus

Unde legitur de eo
ꝙ erat miles ſtrennu⁹ ac mgr̄ mi
litum ſub traiano impatore· Qui
cū in ſuis vinculis hr̄et alexandꝝ
papā ⁊ hermetē· videretq3 multa
ſigna fieri a beato Alexandro pa
pa ⁊ predicacōm eius audiuit· q̄
dixit ad btūm papā· habeo enī fi
liā nobilē· pulchrā ſatis· ſ3 in pe
ctore h3 ſtrumā3· ſi tuis meritis et
ope ſanatur in xp̄m credā ⁊ bapti
ſmu3 ſuſcipiā· Rn̄t papa quirino
Adduc filiā tuam ⁊ collo ſuo ↄtun
dam catenā meam ⁊ beati petri: ⁊
ſanabit̄· Et cū hoc feciſſet: ſtatim
eſt ſanata puella · ⁊ beatus q̄rin⁹
gauiſus eſt ⁊ in fide ↄfirmatus ac
baptiſmū accepit· Nomen aute3
puelle fuit balbina: q̄ in virgini
tate pmāſit· Tūc venerūt q̄dā mali
hoīes ad comitē aurelianū: ⁊ indi
cauerunt ei oīa q̄ geſta fuerunt·
Quibꝫ auditis iratus aurelianꝰ
iuſſit ſibi adduci ſcūm quirinū· ⁊
diuerſis blandimentis ⁊ terroribꝫ
temptauit eū: ſ3 a fide xp̄iana eu3
reuocare nō potuit· Cūq3 immobi
lem eū videret: fecit eu3 multis tor
mentis affligi· tandē in eculeo diſ
tendi ⁊ ligno verberari ⁊ lacerari i
carne ſua· Deinde fecit man⁹ eius ⁊
pedes trūcari· linguā3 q3 abſcindi
⁊ tandē decollari· Et corp⁹ ſcī mar
tiris canibus tradi· Sicq3 in fide p
batus eſt ⁊ in paſſione cōſumma
tus aīam ſuā dedit deo· Quanti ip
ſe ſit meriti in celo: crebris miracu
lis ⁊ ſignis· freq̄ntibuſq3 benefici
is pbatur in mundo· Ipſe tn̄ quā
dā ſpecialem grām h3 ſanādi gra
uem infirmitate3· a q̄ multi ei⁹ au
xilio ſanant̄· Dicitur etiā qualiter
mēbratim ſit paſſus·

De ſcō philippo ⁊ iacobo F·xxxvi·

Stabunt iuſti
in magna cōſtantia adū
ſus eos q̄ ſe anguſtiauerūt· Sap·
v· In iſtis verbis oñt ſpūſſanct⁹
quid futurū ſit in die iudicij. ſ. ſcōꝝ
pugna contra reprobos ⁊ pugne cā·
Primū ibi· ſtabunt iuſti· ſecūdū
ibi· aduerſus eos· Notandū ꝙ q̄n
q3 ſtabunt adūſus reprobos · Pri
mo xp̄s eos accuſādo· ſcdo angeli·
tercio ſcī · quarto demones· q̄nto
omnes creature· Primo ſtabit cō
tra pctōres xp̄us eos accuſando ꝑ
ſuā paſſionē in eis annihilauerūt
Aug⁹· Ideo de⁹ in corpe ſuo cicatri
ces obſuauit vt in iudicio hoſtibꝫ
ſuis exprobraret· Criſo· Xp̄us in
iudicio exprobrabit pctōribꝫ· d·
Ego ꝓpter vos hō factus ſū· tunc in
cipient plangere· De iſta materia

requiẽ. dn̄ica. ij. aduentus dn̄i in
f. videbunt ſi. ho. in ſcd̓o membro
Scd̓o ſtabūt angeli aduerſus pec
catores eos accuſantes ꝙ eos non
honorauerunt ſic debuerūt: qn̄ circa
eos talia pctā ꝑpetrauerunt: q̄ co
ram vno hoīe non perpetraſſent.
Ber. In quouis angulo reuerenci
am exhibeas tuo angelo: nec au
deas agere tuo angelo pn̄te: qd̓
me pn̄te facere nō audes. Item ex
clamabunt ⁊ accuſabūt eos q̄ ab
ſtulerūt labores eorū: eo ꝙ eis de
putati fuerūt ad cuſtodiendū. et
vt eos a malo retraherent. ⁊ iſtuꝫ
laborem circa eos amiſerūt. O q̄
terribilis ē illa accuſatio angeloꝝ
vt dı̄ apoc̄. v. ⁊ vt dı̄ dan̄. viij. viſo
vno angelo q̄ſi mortui in terrā ce
ciderunt: cū tn̄ miſſi eſſent ad eoꝝ
ꝯſolacōm. Quid ḡ erit pctōribꝰ cū
videbūt tot angelos corā ſe ſtan
tes ⁊ eoꝝ pctā recitantes ad eoꝝ
ꝑpetuā ꝯdemnacōꝫ. Exemplū. Mō
chꝰ q̄dā deuotus cū eſſet in orōe a
ſe raptꝰ eſt. ⁊ viſus eſt ei ꝙ eēt an̄
diuinum iudiciū. ⁊ vidit angelos
ſtantes ⁊ accuſātes pctā duoꝝ vi
roꝝ. quoꝝ alter fuit cōis ſecularis
⁊ alter prelatꝰ ſpūalis. Affuerūt
etiā ſcī orantes ꝓ eis ad quoꝝ pre
ces dn̄s diſtulit ſniām precipiens
monacho vt diceret abbati ſuo vt
eos moneret vt eoꝝ vitā emenda
rent. Cūq3 abbas eos monuiſſet:
laycus ſtatū ſuū emēdauit: ſed p̄
latus vilipendit. et quadaꝫ nocte
dū minime ſperaret: morte preuen
tus eſt. Tercio ſtabunt ꝯtra reꝓ
bos omnes ſcī. ⁊ hoc ꝯtra eos q̄ ſe

anguſtiauerūt ⁊ tribulauerūt in
hoc ſeculo. Sap̄. v. Stabūt iuſti in
magna cōſtantia aduerſus eos q̄
ſe anguſtiauerunt. ⁊ q̄ abſtulerīt
labores eoꝝ. Nunc iacēt pauperes
ſub pedibꝰ potentū ⁊ potētes ſtant
Sicut ptꝫ in paupere laſaro q̄ iace
bat ante ianuā diuitis cupiēs ſa
turari de micis q̄ cadebant de men
ſa diuitis ⁊ nemo illi dabat nunc
iacet diues in inferno petens gut
tam aq̄ ⁊ nemo dat ei. Et hoc ē qd̓
dicit dn̄s yſa. pen̄. Serui mei come
dent: ⁊ vos eſurietis. ſui mei bibēt
⁊ vos ſitietis Iſtud figuratū eſt iu
di. i. in rege adonibeſeth. q̄ ceperat
lxx. reges amputatis manibus ⁊
pedibꝰ eoꝝ fecit eos iacere ſub mē
ſa ſua: ⁊ colligere fragmenta cadē
tia de menſa. Et poſtea ipſe captꝰ
eſt a filijs iſrl̓ ⁊ fecerunt ſibi ſimi
liter. tunc dixit. Merito hec patior
idipſū enī feci. lxx. regibꝰ q̄ college
runt ſub mēſa mea cibarioꝝ reli
q̄as. Sic ꝯtinget illis qui mō op
primunt pauperes ⁊ pſequunt̄ xp̄i
famulos: in futuro ꝯculcabuntur
ab eis. Mal̓. vlt̄. Calcabitis impi
os vt fiant cineres ſub planta pe
dū veſtroꝝ dicit dn̄s. Sic iſti duo
apl̓i philippꝰ ⁊ iacobꝰ ꝯculcabūt
illos q̄ ipſos martiriſauerūt. Nā
de eis legit̄ ſic. Cū philippus per ſi
thiā predicaret: ⁊ a paganis tene
retur: ⁊ ad immolandū ydolis vrge
ret: ſubito veniebat quidā draco
⁊ flatu ſuo interfecit duos milites
q̄ eum vinctū tenebant: ⁊ ſuffoca
bat filium pontificis. ⁊ ex fetore
draconis oēs qui aderāt morbidi

redderant. Et ait philippus. Ligno
lum confringite et in deū credite: et ſa
ni eritis. Tunc illi pmiſerūt ſe h°
facere. Receſſit ergo draco in deſertū
ad preceptū philippi. Tūc orauit
et eos omnes ſanauit et tres mortu
os ſuſcitauit: et omnes ad fidē ſunt
cōuerſi. Et poſt hoc venit in aſiam et
cū ibi fidem xp̄i predicaret tentus
ab infidelib⁹ cruci eſt affix⁹. et ita
migrauit ad dn̄m. ¶ De ſcō iacobo
legit̄ q̄ in vtero matris ſue fuit ſā
ctus. et ideo iuſt⁹ cognoiatus erat.
vinū et ſicerā non bibit. carnes nō
comedit. balneo nunq̄ vſus fuit.
nec linea veſte indutus pter ſebu
los genuflexiones talos ſic came
lus in genib⁹ hēbat. Prim⁹ inter
aplos miſſam celebrauit. prim⁹
ep̄s ihieroſolimis ordinatus fuit.
In. xxx. anno pōtificatus ſui pha
riſei ſtatuerunt eū ſupra pinnacu
lum templi: cogentes eū vt popu
lum ab errore reuocaret. ſic ne in illū
crucifixū crederent. Ipſe autē cla
mans voce magna dixit. Ihs eſt
fili⁹ dei: et ſedet ad dexterā pr̄is et eſt
ventur⁹ iudicare viuos et mortuos
Tunc illi indignati clamauerunt
O iuſt⁹ errauit et precipitauerunt
eū vt lapidib⁹ eum obruerent. ip
ſe aūt ſup genua pcumbēs dixit.
Rogo te dn̄e dimitte eis q̄ neſciūt
q̄d faciunt. Tūc vn⁹ illoꝝ pcu ſſit
caput ei⁹ fullone vſq̄ ad cerebꝝ et
expirauit. Contra iſtos ſtabūt iſti
duo apli in die iudicij: eos accuſā
tes. q̄ ſe anguſtiauerūt: et abſtu
lerūt labores eoꝝ eo q̄ ipſis predi
cantib⁹ credere noluerūt. ¶ Quarto

ſtabunt ↄtra reprobos dyaboli.
Gre. Malignus q̄ ſpūs cogitacō
ni. locutioni et opationi nr̄e ſp inſi
ſtit: ſi forte q̄d inueniat vnde in ex
aīne extremi iudicij accuſator exi
ſtat. Aug⁹. Accuſabunt oēs hoīes
an̄ tribunal xp̄i vt referat vnuſq̄ſ
q̄ q̄d geſſit in corpe ſiue bonū ſi
ue malū preſto erit. et tūc dyabol⁹
recitans v̄ba pfeſſionis nr̄e: et ob
ijciens nob̄ oīa quecūq̄ fecim⁹ in
qua hora. in quo loco peccauim⁹.
et q̄d boni tunc facere debuim⁹ hoc
dicturus eſt. Tunc ille aduſari⁹ nr̄
Iudica o equiſſime iudex. iudica
iſtū eſſe meū ob culpā: q̄ tu⁹ eſſe
noluit p grām. tu⁹ eſt p nāã. me
us eſt p miſeriā. tu⁹ per paſſiam.
meus p ſuaſionē. tibi inobediens
mī obediens. A me accepit hanc p̄
cioſā veſtē q̄ indutus ē. tuā dimi
ſit. cū mea huc venit. equiſſime iu
dex iudica illū eſſe meū et meū eſſe
damnatum. Heu heu poterit talis
aperire os ſuū q̄ talis inuenit̄ vt iu
ſte cū dyabolo deputabit̄. Deputa
bit̄ inq̄ iniqu⁹ gehēne ignis: vbi
erit fletus et ſtridor dentiū vt dī ma
th. viij. Stridebūt dentib⁹ ex ſilicu
dine frigoris ſibi incuſſi. vn̄ mittē
di ſunt in tenebras exteriores male
fici et pctōres q̄bus a ſtrennuo di
cet̄ iudice. Ite maledicti et c̄. Hic tn̄
ignis non ↄſumet id in q̄d agit. et
hoc ideo vt ſp cruciet maledictũ et
damnatū. Erit ibi fletus ſup etna
appetita amiſſione ſūmi boni. q̄d
bonū ↄſiſtit in viſione beatifica. et
fruitione deitatis in q̄ eſt tō delcā
tio ſcōꝝ in celis. Vn̄ ait aug⁹. Mal

lem eſſe in inferno ⁊ frui viſiõe be
atificatiõe ⁊ ſummi boni qđ ẽ xp̄s
deus q̃ in celo eſſe ⁊ non frui hac.
Judex vero iſte bñ agentib⁹ dicet.
Venite benedc̄i ⁊c̄. qđ nobis cõce
dat q̃ ſine fine viuit ⁊ regnat.

¶ De eodem. F. xxxviij.

Non turbetur

cor veſtrum neq; formidet Jo.
xiiij. Verba iſta pn̄tis euangelij
dñs in ſermõe abſẽte iuda ad xi.
apl̄os ꝯſolans eos dixit. Nõ tur.
cor ve. ſupp. ꝓ morte mea. Creditis
in deũ ⁊ in me credite. q. d. Credite
qꝛ ego ſum deus ⁊ non tm̄ hõ. ideo
poſſum me a mortuis ſuſcitarẽ. Itẽ
nõ turbet̃ cor veſtrum ꝓpter paſſionẽ
quã paſſuri eſtis: ⁊ pſecutões p⁹
mortẽ meam. qꝛ in domo pr̄is mei
multe manſiones ſunt ſingulis ꝓ
exigentia meritoꝝ. ſi quo minus
ꝯ ſi non eſſet ita. non celaſſem ;
imo dixiſſem. qꝛ ſũt ibi. qꝛ ego va
do parare vobis locũ. Dñs volens cor
paliter diſcedere a diſcipulis ſuis
ꝓhibuit ne admitterent tribula
tionẽ ⁊ pturbatõnẽ. Non aũt quã
libet pturbatõem ꝓhibuit: ſ; tm̄
malam. Eſt aũt duplex pturbatõ
.ſ. bona ⁊ mala. malam ꝓhibet. ⁊
eſt triplex. Prima ẽ accidie. ſecun
da inuidie. tercia impaciẽ. Pertur
batio accidie qñ hõ tepeſcit in cari
tate dei. ⁊ non cogitat q̃ dei ſunt. ex
hoc adeo cor eius infrigidat̃ qꝛ nũ
q̃ ſentit aliquã leticiã ſpũalem.
Et qñq; tedet eũ vite ſue quotiens
in aliquo moleſtat̃. qꝛ nõ hꝫ cari
tatẽ ⁊ ſuſtinere non pt̄. ⁊ optabit

ſibi qñq; mortẽ. Iſta triſticia val
de mala eſt. qꝛ inducit hoiem in de
ſperatõem: ita ꝙ aliqñ ſeipſũ occi
dit. Eccl̄i. xxx. Triſticiã longe expel
le a te. mltos em̄ occidit triſticia
tam in corpe q̃m in aĩa. Eccl̄i. xiiij. Fe
lix qui non hꝫ triſticiã cordis: ⁊ q̃
non excidit a ſpe ſua. Hanc triſtici
am habuit achitofel: q̃ ſeipſuꝫ la
queo ſuſpendit: vt legit̃. ij. Re. xvij.
Qđ ſilr fecit ⁊ iudas. Vñ dicit da
uid. Quare triſtis es aĩa mea: ⁊ q̃
re ꝯturbas me: ſpera in deo. De nl̃
la re ita gaudet dyabolus. ſicut de
triſticia. qꝛ tunc hõ inclinat̃ ad oẽ
malũ. Eccl̄i. xxv. Oĩs plaga triſtici
a cordis eſt. ⁊ de nulla re tantũ dy
abolus cõfunditur: ſicut de leticia
ſpirituali. ad quã nos monꝫ pſal
miſta dicẽs Seruite dño in leticia
Iſtam ꝰ triſticiã ꝓhibet dñs. d.
Non turbetur cor veſtrꝝ neq; formi
det. Secunda pturbatio ẽ inuidie
qñ inuidus triſtat̃ de ꝓſperitate ⁊
bono alteri⁹. Vnde quidã dicũt ꝙ
inuidia eſt triſticia de bono alteri
us. De hac inuidia di. puer. xxv.
Sicut tinea veſtimenta rodit ⁊ ver
mis ligna: ita triſticia nocet cordi.
Baſili⁹. Sicut rubigo ferꝝ: ita inui
dia aĩam in qua naſcit̃ corrũpit.
Socrates. Quanta ſunt feliciũ hoi
num gaudia: tanti ſunt infeliciũ inuidoꝝ
gemitus. Señ. Vtinã inuidi in oĩ
bus ciuitatib⁹ oculos vel aurẽs ha
berent vt de oĩbus ꝓfectib⁹ torque
rent. Hanc turbationẽ ſiue triſti
ciã habuit herodes qñ magi dixe
runt. vbi eſt q̃ natus eſt rex iude
orũ. vidim⁹ ſtellã eius in oriẽte: ⁊

venimus adorare eū. Q̄d audiens rex herodes turbatus eſt. Doluit eī de hoc ꝙ maior rex eo natus fuiſſ3.
Tercia turbatio eſt impacie: quā do hō turbatur: ⁊ dolet de flagellis dei: de quibꝰ deberet potiꝰ gaudere. ſ. pauptate. infirmitate. aduerſitate. q̄ ſunt ſigna diuini amoris. Hebre. xij. Quē3 diligit dñs caſtigat ⁊ flagellat. Apoca. iij. Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo. Auguſ. Noli turbari ſed potiꝰ gaude ſub flagellis. ꝗ tibi ſeruat̄ hereditas. Prouū. xij. Nō cōtriſtabit iuſtū quicq̄d ei acciderit. Gre. Electi ꝗꝫ timent: ne vltio que ſuſpendit̄: in fine grauior ſeruet̄. feriri paterna correctiōe deſiderant: ⁊ dolorem vulneꝝ medicinā ſalutis putant. Vnde legitur in vitaſpa. Dixit quidā ſanctus pr̄ cuidā diſcipulo infirmanti. ne contriſteris ꝙ infirmitate vel plaga corpis deficearis. Sicut enim ferrū vel es p ignem eruginē emittit. ⁊ auꝝ p ignem purgat̄. ſic p tribulatōes ⁊ plagaſ a magnis ad maiora pueheris. ⁊ a peccatis purgēris. Multo leuiꝰ eſt hic purgari: ꝙ̄ in purgatorio. Vnde legit̄ de btō gregorio: ꝙ potiꝰ omnibꝰ diebꝰ vite ſue infirmari voluit: ꝙ̄ duobuſ diebꝰ eſſe in purgatorio. Vñ nō debemus turbaſ de flagellis q̄ mittit dominꝰ. qm̄ ex amore facit. ⁊ ex bono ꝓpoſito p ſalute noſtra. Sic p3 de tercia pturbatōe mala quā ꝓhibet dñs in verbis ꝓpoſitis. nō turbet̄ cor veſtrū: ~~neqꝫ formi~~. Sed turbatō bona eſt etiā triplex. Prima p pctōrum perpetratōe. Scđa ex proximoꝝ ꝯpaſſione. Tercia ex iniquoꝝ perſecutione. Prima turbatō quā homo habet p peccatoꝝ ppetratione. bona eſt. ad quā monemur. Yſa. xxxij. Obſtupeſcite opulente. cōturbamini ꝯfidentes. ~~exuite vos p ꝯfeſſionem~~ ⁊ ꝯfundamini. obſtupeſcite. ſ. anime. cōturbamini de culpa. ꝯfidentes de mīa. exuite vos p ꝯfeſſionē ⁊ ꝯfundamini p erubeſcentiā. De illa etiam pturbatōe dr̄. ij. Choꝝ. vij. Que ſm deū triſticia [pniā in] ē: ſtabilē ſalutē opat̄. Yſido. Eſto pnus ad lamenta: ſic fuiſti ad pctā. Grauia enī peccata. grauia deſiderant lamenta. Idem. Nullum inuenitur delictoꝝ tale remediū. ſicut eoꝝ cum dolore ꝯtinua memoria. Ihero. Qui pctōr eſt. ſua pctā plangat: ⁊ ampliꝰ peccare caueat. Gre. Qui pctā ſua plangit: nec tamen deſerit: pene grauiori ſe ſubijcit. Ber. Luctꝰ eoꝝ qui pſeuerantiā non hn̄t: nō merentur conſolationem. Alios inq̄t lugentes vidi. ſed ſi de corde pcederent lacrime: non tam facile ilico ſoluēntur in riſum. Nunc autē cum abundantiꝰ ocioſa ⁊ ſcurrilia verba pfluant: ꝙ̄ priuſ lacrime. lacrimas hmōi de his eſſe nō arbitror: q̄bꝫ ꝯſolatō diuīa ꝓmittitur. qm̄ quidē poſt illas tam facile ꝯſolatio tam vilis admittit̄. Delicata eſt enī diuina cōſolatio. ideo non dabit̄ admittentibꝰ alienam. Secunda turbatio que fit ex pximoꝝ cōpaſſione eſt bona: quam docuit nos exēplo ſuo dñs noſter iheſus xp̄us: qn̄do vidit mariam magdalena3

flentem ꝑ morte fratris ſui: turba
uit ſeipſum: ꝛ plorauit cū eā vt dī
Jo. xi. Item. Appropinquāte hora
paſſionis eius: cepit triſtari ꝛ me
ſtꝰ eſſe. Jtero. Non turbabat timore
patiendi. q2 ꝓpter hoc venerat. ſed
ꝓpter infelicē iudā ꝛ ſcandalū apo
ſtoloꝝ. ꝛ de eiectione iudeoꝝ. ꝛ de
dſtructione iḣl'm. q2 cum vidiſſet
ciuitatē: fleuit ſup illā dicens. q2
ſi et cognouiſſes ꝛ tu ſubaudi fleres.
q2 venient dies in te: ꝛ circūdabūt
te inimici tui ꝛ non relinquēt in te
lapis ſup lapidē. Gre. Plus eſt cō
paſſio q̄ datū. Exteriora em̄ largi
ens: rem extra ſeipſū prebet. Qui
autem fletū ꝛ cōpaſſionē tribuit ꝓ
ximo ſuo: aliq̄d de ſeipſo dat. Ter
cia turbatio quā habet hō ꝓpter
deum ex iniquoꝝ ꝑſecutōe ſimili
ter bona eſt. Jo. xvi. Dixit dn̄s diſ
cipulis ſuis anteq̄ ad paſſionē
iret ꝑ cenam. Mundꝰ autē gaude
bit. vos aūt cōtriſtabimini: ſed tri
ſticia veſtra vertet in gaudiū. De
qua dī Mat. v. Btī q̄ ꝑſecutionem
patiunt ꝓpter iuſticiā: qm̄ ipſoꝝ
eſt regnum celoꝝ. Jſta triſticia
breuis eſt: ꝛ in magnū ꝛ eternum
gaudium cōuertit. ij. Choꝝ. iiij. Jd
qd in pn̄ti eſt momentaneū ꝛ leue
tribulatōis noſtre. ſupra modū
in ſblimitate eterne glorie pondꝰ
opabitur in nobis Vere momen
taneū ꝛ modicum eſt: quicq̄d hic
patimur reſpectu premij. Yſa. lii
ij. Ad punctū in modico dereliq̄
te: ꝛ in miſerationibꝰ magnis con
gregabo te. Jn momento indigna
tionis abſcondi faciem meā paruꝑ
a te. et in miſericordia eterna miſ
tus ſum tui. Jſtā turbationem. ſ.
iniquoꝝ perſecutōnē ſuſtinuerūt
letanter iſti duo apoſtoli ſicut pa
tuit in ſer. precedenti. Seq̄tur

De inuentione ſancte crucis. Sermo. xxxviij

Verbū crucis ꝑ
euntibꝰ ſtulticia eſt. hijs
aūt qui ſalui fiunt. i. nobis virtus
dei eſt. i. Choꝝ. i. Jn verbis iſtis de
ſcribit ap'lus duo genera hoim. ſ.
damnandoꝝ ꝛ ſaluandoꝝ. Omnes
enim q̄ crucem xp̄i reputant ſtul
ticiā peribunt. ꝛ oēs qui virtutē
eius cognoſcūt ſalui fiunt. Dicit
ergo verbū crucis. i. predicatio ꝛ
laus ſcē crucis ſtulticia eſt. i. dicit
eſſe ꝑeuntibꝰ. i. ꝑire volentibus.
Qui ſunt illi? Certe q̄ crucem xp̄i
ꝛ paſſionē eius ſtulticiā reputāt.
Sed q̄ faciunt hoc. vtiq3 cōtempto
res. i. pctōres. Jn cruce em̄ oſtēſa
eſt nobis pauptas. humilitas. ꝛ
penalitas. Oēs ḡ auari. delicioſi.
ꝛ ambicioſi xp̄o crucifixo cōtradi
cunt. mortē xp̄i in cruce ſtulticiā
reputantes: ꝛ ideo ꝑeunt. Nobis
aūt credētibꝰ ꝛ crucē xp̄i venerāti
bꝰ virtus dei ē. i. virtutē dat credēti
bus in eā. Sciendū aūt q2 crux xp̄i
credentibꝰ in eam multipliceꝫ dat
virtutē. Prima virtus ē q2 victori
am preſtat ꝛ triumphū ſperanti
bus in eius adiutorio. ſicut ptꝫ in
rege cōſtantino. Cum em̄ multitu
do maxima barbaroꝝ iuxta danu

biũm fluuium eſſet congregata:
volens fluuiũ tranſire ⁊ omnes re
giões vſqȝ ad orientẽ ſuo dominio
ſubiugare. Qd cum cõſtantinꝰ im
pator cõperit: caſtra ꝯtra eos mo
uit. ⁊ ꝯtra danubiũ ſe cũ ſuo exer
citu collocauit. ⁊ cũ multũ timerȝ
ꝓpter eoꝝ multitudinẽ: nocte ab
angelo ſuſcitatꝰ: ⁊ vt ſurſuȝ aſpice
ret admonetꝰ. Qui in celũ aſpiciẽs
vidit ſignum ſcē crucis ex clariſſi
mo lumine factũ: litteris aureis hunc
titulũ hñs ſcriptum. In hoc ſigno
vinces. q̄ celeſti viſione ꝯfortatus
ſignum ſcē crucis fecit. ⁊ ante exer̄ci
tum ſuũ ferri iuſſit. ⁊ irruens i ho
ſtes: ipſos in fugã ꝯuertit: ⁊ mul
titudinẽ maximã interfecit. Tunc
cõſtantinꝰ omnes temploꝝ ponti
fices ꝯuocauit. ⁊ cuiuſnam dei ſig
num hoc eſſet diligẽter req̄ſiuit. q̄
bus ſe neſciẽ dicentibꝰ q̄dam xp̄i
ani aduenerunt: ⁊ ei ſcē crucis mi
ſteriũ ⁊ fidem trinitatis plenꝰ nar
rauerunt. Ac ipſe fidem recepit: ⁊
ab euſebio papa ſacꝝ baptiſma
ſuſcepit. Ipſo autẽ mortuo: filiꝰ
eius memor victorie patris: quaȝ
virtute ſcē crucis habuerat: hele
nam matrem ſuã iheruſalẽ miſit
pro cruce inq̄renda. Cum autẽ ihe
ruſalem veniſſet: omnes ſapiẽtes
iudeoꝝ ꝯgregauit. ⁊ ꝯcitis timenti
bus: dixit vnus noĩe iudas. Scio
ꝙ vult inq̄rere de ligno ſcē crucis
xp̄i: videte ne aliq̄s manifeſtet. ꝙ
certiſſimum eſt ꝙ lex nr̄a periret.
Zacheꝰ enim auus meꝰ manife
ſtauit ſymoni patri meo: ⁊ pater
meꝰ moriens: manifeſtauit mihi

locũ crucis. ⁊ dixit mihi ꝙ xp̄s q̄
exprobrabat phariſeos: in eo ſuſ
penſus eſt. Et dixit mihi. vide fili
q̄ñ inq̄retur crux xp̄i: illam maife
ſta anteq̄̃ patiaris aliq̄ tormẽta
Nunq̄̃ enĩ extunc gens iudeoꝝ re
gnabit: ſed illi q̄ crucifixũ adorãt
ꝙ ipſe eſt filiꝰ dei. Cui ego dixi. Pi
mi. ſi vere p̄res ipſum dei filiũ cog
nouerunt: cur ipſuȝ crucis patibu
lo affixerunt. Et redit. Nouit dñs
ꝙ nunq̄̃ ꝯſilio eoꝝ extiti: ſȝ eis
ſepius ꝯtradixi. Quia vero ipſe po
puloꝝ vitia exprobrabat: ipſum
crucifigi fecerũt. Ipſe vero die terci
a ſurrexit ⁊ a diſcipulis ſuis videnti
bus celos penetrauit. In quẽ ſtẽ
phanꝰ frater tuꝰ credidit. queȝ iu
deoꝝ inſania lapidauit. vide ergo
fili mi: ne ipſũ vel diſcipulos eiꝰ
audeas blaſphemare. Dixerũt er
go iudei ad iudã. Nos nunq̄̃ talia
audiuimꝰ. verũtñ ſi de hoc regina
q̄ſierit: vide ne ſibi hoc aliq̄tenus
ꝯfitearis. Cum ḡ illi ante reginaȝ
ſtetiſſent ⁊ illa omnes interrogaſſ;
de loco vbi fuerat dñs crucifixus
⁊ ipſi locuȝ nullatenꝰ indicare vel
lent: iuſſit eos omẽs cremari igne
Ac illi timentes tradiderũt iudaȝ
dicentes. Hic dña iuſti ⁊ ꝓphete fi
liꝰ. optime nouit legem ⁊ tibi om
nia que ab illo q̄ſieris indicabit.
Tunc illa omnes dimittẽs tenuit
iudam ſolũ. Cui dixit. mors ⁊ vita
tibi ꝓpoſita eſt. qd̄ malueris elige
Oñde ergo mihi caluarie locum q̄
golghata dr̄: vbi fuit dñs crucifi
xus vt crucẽ eius inuenire poſſim
Rñt iudas. Quõ locũ ſcire valeã:

cum. ⁊c. iam anni fluxerūt. ⁊ nec qua
ꝗ illo tpe natus eſſem. Cui regina
Per crucifixū fame te perimā: niſi
mihi dixeris veritatē. Ipſuȝ ergo
in puteū ſiccum p̄ijci iuſſit ⁊ ibidē
moleſtia famis cruciari. Cū ergo
ibidē .vi. dieb9 manſiſſet: die ſep
timo extrahi ſe petit. ⁊ crucē indi
caturū pmittit. Cumqȝ ergo extra
ctus fuiſſet ⁊ ad locū veniſſet ⁊ ibi
dem oraſſet: locus ſubito cōmoue
tur: ⁊ fumus aromatum miri odo
ris ſentitur: ita vt miratus iudas
ambab9 manibus plauderet ⁊ di
ceret. In veritate xp̄e tu es ſaluator
mundi. Erat autē in illo loco ſicut
dī in eccl'aſticis hiſtorijs templū
veneris quod adrianus impator
ibidem cōſtituerat: vt ſi quis xp̄ia
norum in loco illo orare voluiſſet:
videret ſe venerem adorare. ⁊ ob hoc
infrequens ⁊ fere obliuioni datus
fuerat locus. Regina autē templū
funditus fecit deſtrui. Poſt hoc iu
das p̄cingēs ſe viriliter fodere ce
pit. ⁊ viginti paſſus fodiens: tres
cruces inuenit: ⁊ ad mediū ciuita
tis ſunt delate. ⁊ cum neſcirent diſ
cernere crucē xp̄i ab alijs. ecce cuȝ
circa horam nonam quidā mortu
us iuuenis deferretur. iudas fere
trū tenuit. ⁊ primā crucem ⁊ ſecun
dam ſup corpus defuncti appoſuit
Sed nequaꝗ ille motus eſt. Appo
nens aūt terciā ſtatim defunctus
redijt ad vitam. Dyabolus autē vo
ciferabat̄ p aera dicēs. O iuda ꝗd
feciſti. Iudea mihi cōtra operatus
es. Nā ille me ſuadente fecit pdicō
nem. ⁊ tu me renuente: ihesū inue
niſti crucē. p illū multoȝ lucrat9
ſum aīas. p te vero pdam iā illas.
p illum regnabā in pp̄lo. p te iam
expellor a regno. veruntn̄ tibi vicē
rependā. ⁊ cōtra te regē aliū ſuſcita
bo. q fidē deſerens crucifixi: cuȝ tor
mentis te negare faciet crucifixū
qd quidē p iulianū apoſtatam fa
ctū eſt vt poſtea videbit̄. Audiens
iudas vociferantē dyabolū: male
dixit ei dicēs. Xp̄us te dānet in a
biſſis ignis eterni. P9 hoc iudas
baptiſat̄. ⁊ quiriacus appellat̄. et
iheroſolimoȝ defuncto ep̄o in epi
ſcopū ordinat̄. Tunc rogauit euȝ
helena vt ad dictū locum pgeret
⁊ clauos ꝗreret. qui cū illuc veniſſȝ
inuenit clauos in terra quaſi auȝ
fulgētes. quos ille accipiens: regi
ne detulit. Ille autem genua ſua
figens in terra ⁊ caput inclinans:
eos cū multa reuerentia adorabat
Crucis ergo ptem helena detulit
filio ſuo. ⁊ alterā ptem ibi reliqt.
Clauos vero quib9 dn̄icum corp9
fuit crucifixū portat ad filiū. Sctm
aūt quiriacū ep̄m iulian9 apoſta
ta poſtmodū interfecit ex eo ꝙ ſā
ctam crucē inuenerat. Cū vbiqȝ ſi
gnū crucis deſtruere niteret̄ cōtra
pſas pgeret: cepit quiriacū inui
tare ad ſacrificia ydoloꝝ. Qd cū il
le renueret: dexterā ſibi abſcidi fec
dicēs. Hec manus multas ep̄l'as
ſcripſit. ꝗbus multos a deoꝝ ſac
ficijs reuocauit. Cui dixit ꝗriacus.
Multū m̄ canis inſenſate pfuiſti.
q̄ prius ꝗ in xp̄m crederem: ſepi9 ad
ſinagogas iudeoꝝ ſcribebā ep̄l'as
vt nullus in xp̄m crederet. ⁊ ecce nūc

ſcandalū corpis mei abſcidiſti.
Tunc iulianꝰ plumbū fecit liq̄ri ⁊
in os eius fundi. deinde lectū ferreū
afferri ⁊ in eo q̄riacū extendi ⁊ de
ſubter carbones ⁊ ſal ad ipſū ſpgi
ſed cū quiriacꝰ immobilis ꝑmane
ret dixit ad eū iulianꝰ Si nō vis ſa
crificare diis ſaltē dic te xp̄ianum
non eē. Qd cū recuſaret: iuſſit altā
foueā fieri. ⁊ ſerpentes venenatos
ibidē poni ⁊ quiriacū in eandem ia
ctari: ſed tn̄ ſerpentes ꝯtinuo mor
tui ſūt. Juſſitqꝫ iulianꝰ in caldare
oleo feruētiſſimo plenū quiriacū
mitti. Qui cū ſponte intrare vellet:
ſignauit ſe ſcā cruce: rogans dn̄m
vt eū iterū in lauacro martirii ba
ptiſaret. Iratus iulianꝰ iuſſit gla
dio pectus eius pforari: ⁊ ſic in do
mino ꝯſummari meruit. Et ſic p3
prima virtus ſcē crucis quō victo
riā preſtat ꝯtra hoſtes. Scd̄a vir
tus crucis ē q demones terret ⁊ fu
gat. Augꝰ. Vbi ſignū crucis cū
fide ⁊ timore preceſſerit: nihil ei no
cere poterit inimicus. Igit̄ ad oēm
actū ⁊ ad oēm acceſſum manꝰ tua
crucē pingat. Exemplū. Judeꝰ qui
dam romā ꝑgens cū iam diē decli
nare videret in quodā templo ydo
li apollinis ad manendū ſe ꝯtulit
q̄ licet fidē nō hēret: tn̄ ſigno ſācte
crucis muniuit. nocte media euigi
lans vidit malorū ſpūum turbā ⁊
luciferū in medio ſedentem. ⁊ ſingu
los venientes ⁊ neq̄cias ſuas recitā
tes. Cumqꝫ omnes dixiſſent: vidit
lucifer illū ⁊ dixit. Quis eſt iſte: q̄
preſumit in hoc templo dormire. ⁊
ille vehementer timuit ⁊ ſigno ſan
cte crucis ſe ſignauit. Cumqꝫ miſſi
eſſent ſpūs vt eū adducerent cepe
runt clamare. Ve ve ve vas ſigna
tum eſt. Et ad hanc vocē oīs diſ
paruerūt. iudeus aūt fidē xp̄i rece
pit. Tercia virtus crucis eſt q tibi
dirē peccandi ⁊ cogitacōnes expel
lit. Orig̃. Tanta eſt virtus crucis
xp̄i: vt ſi in mente fideliter habeatur
nulla libido. nulla inuidia preua
lere pt̄: ſed cōtinuo ad memoriā il
lius oīs peccati ⁊ mortis fugit exer
citus. Exemplū. Scolaris quidā re
ligionē intrans cupiens vitā emē
dare. Cūqꝫ auſteritatē ordinis ſenti
ret: recogitare cepit q̄ntis deliciis
in ſeculo abūdaſſet ⁊ vehementer
temptabat̄ a ꝯcupiſcentia carnis
cū amplꝰ reſiſtere non poſſet: cu
currit ad altare ſcē crucis. di. Dn̄e
ihū xp̄ē obſecro te ꝑ ſcām crucē tu
am in q̄ mortē ſuſtinuiſti ꝓ me mi
ſero ſuccurre mihi ne incidam in
pcām ⁊ temptacōē. ⁊ ſtatī oīs tem
ptatio ceſſauit. Quarta virtus cru
cis eſt: q ad humilitatē ꝓuocat.
crux ei fuit turpiſſimū genus mor
tis. hoc elegit xp̄s vt nobis exem
plū huilitatis daret. Phil' ii. xp̄s
factus eſt ꝓ no. obe. vſqꝫ ad mor.
mor. au. cru. Propter qd ⁊ deus ex
altauit illū. Ecce ꝓpter humilitatē
ſuā exaltatus eſt xp̄s. Augꝰ. Ecce
habemus exemplū humilitatis ſup
bie medicamentū. Quid ē intume
ſcis o hō. O pellis morticinia q̄d
intēderis. O ſanies fetida q̄d infla
ris. princeps tuꝰ huilis ⁊ tu ſupbs
caput huile ⁊ mēbrū ſupbū abſit.
Exemplū legit̄ q cum beata eliza

beth nupta eſſet ⁊ mg̃no comita
tu: ⁊ p̃cioſis veſtibꝰ induta ad ec
cleſiam veniſſet ⁊ ſtãs ante altare
amariſſıẽ flere cepit: ita ꝙ nullus
eaꝫ cõpeſcere poſſet. Et dixit ei ſpõ
ſus. Dña cur fles q̃d diſplicet tibi
in me. nõne ſum ſatis nobilis vel
ſatis diues vl̃ ſatis pulcher. Illa
rñdit. Satis nobilis eſtis ſatis di
ues eſtis ⁊ ſatis pulcher ꝓpter hoc
non fleo. Sꝫ defleo paupertatẽ ⁊ nu
ditatẽ dñi mei iheſu xp̃i q̇ in cruce
propter me ſuſtiuit. Ecce ego ſto
hic corã eo circũornata auro ⁊ ſeri
co ⁊ ipſe pẽdet hic nudus corã me
ſine coop̃imẽto: ⁊ ipẽ ſe hũiliauit
⁊ ego debeo dñari. Et ſic ſemp cru
cẽ in memoria habebat ⁊ idõ inter
oĩs ancillas hũillima erãt. ſicut
legiẽ in ſua legẽda. Quanta virtꝰ ſan
cte crucis eſt ꝙ in tribulationibꝰ
hoıem cõfortat Bern. Nihil dulciꝰ
in tribulacõe ꝙ̃ cogitare paſſiõꝫ
xp̃i quã enim aſperitatẽ formida
bit ſeruꝰ ſi menti eius occurrat ꝙ
dei filii paſſione ſit redemptus. Si
enim paſſionẽ xp̃i ſemp recorda
remur: ita ſagitta dilectõis vulne
raremur ꝙ ꝓpter euꝫ oẽm tribula
tiõem dulcius pateremur. Iſtud
figuratũ eſt Exo. xv. vbi diciẽ ꝙ ſi
lij iſrl̃ inuenerũt aquã in ramath
quã pre nimia amaritudine bibe
re non potuerũt: ⁊ oñdit dñs mo
yſi lignuꝫ qddam qđ naturaliter
fuit amarũ. qđ tñ cum miſiſſet in
aq̃s amaras. dulcorate ſũt. Per
amaras aq̃s ſignificaẽ tribulacõ
p̃ntis vite. p lignũ amaꝝ ſignaẽ
lignum ſancte crucis in quo xp̃s
amariſſimã mortẽ ſuſtinuit. ſi hoc
in memoria habuerimꝰ omẽ leue
⁊ dulce erit qđ patimur. Exemplũ
de iuuene tẽptato. Cũ quidã nobi
lis intraſſet ordiem ⁊ videreẽ ordo
ſibi nimis auſterus cogitaẽ cepit
de exitu. apparuit ei dyabolꝰ in ſpẽ
ſymee verberans eũ cum flagello
vſq ad mortẽ. Et cũ laboraret in
extremis viſũ eſt ei ꝙ beatꝰ bñdi
ctus duceret eũ de corpe ad locuꝫ
ſuppliciorꝫ vbi vidit deportare vnũ
magnũ principem ardentẽ ⁊ in ca
thedra ignea ſedẽtem ⁊ ante eũ for
moſe muliẽs ſtabant ⁊ fauces ig
nee p os eaꝝ ibãt ⁊ eũ torq̃bant
Et dixit beatus bñdictus. hic fuit
princeps potẽs ⁊ luxurioſus. poſt
hoc vidit aliũ quem demõẽs exco
riabãt ⁊ cuꝫ ſale aſpergebãt ⁊ vn
cis ferreis cum fricabãt. Et dixit
btũs bñdictus. Iſte fuit crudelis
dñator ⁊ exactor pauperuꝫ oppreſ
ſor. poſt hoc vidit aliũ in equo ig
neo eq̃tantẽ capa ignea indutũ ⁊
capram igneã ſup humeros por
tantẽ. Et ait beatꝰ bñdictꝰ. Iſte fu
it fur ⁊ raptor ⁊ cuidaꝫ vidue ab
ſtulit caprã ⁊ cuidaꝫ mõcho capã
Deinde vidit alios plures diuerſ
penis torqueri ſm exigentiã meri
torꝝ. vidit etiã rotaꝫ igneã in qua
iudas cũ traditoribꝰ torquebaẽ.
deinde euigilans oẽm auſteritatẽ
ordinis dulciẽ acceptabat. Itẽ cũ
quidã ſanctꝰ multa tormẽta a q̇
daꝫ tyrãno ſuſtinuiſſet. queſiuit
q̃uo xp̃ ani tot tormẽta tam dulci
ter ſuſtinẽ poſſent. Rñdit ſanctus
ꝙ ſignũ ſancte crucis in corde por

tamus. Ac ille. hoc in te temptabo ⁊
iuſſit cor eiꝰ extrahi ⁊ ſcindi ꝑ me
diū ⁊ inuenit in eo ſignum crucis
Q̄ꝺ vidēs baptiſatꝰ eſt.

¶ De ſancto iohe ante portā latinā
Sermo. xxxix.

Exaltauit illū

apud primos ſuos Eccī.
xv. Verba ꝓpoſita bn̄ ꝯueniūt be
ato iohi quē dn̄s exaltauit apud
ꝓximos ſuos. ſ. alios aplos: ⁊ hoc
in tribꝫ. ſ. in ſpeciali dilectōe. in mirā
culoꝝ opacōe. in corpis ⁊ aīe ſepa
racōe. Circa pmū nota ꝙ dn̄s beato
iohi multa ſigna dilectiōis oñdit
Primo in hoc ꝙ eū in diſcipulū ſuū
elegit Mat. iiij. Cū ābularet dn̄s
iuxta mare galilee vidit iohem in
naui cū zebedeo prē ſuo ⁊ vocauit
eū cum iacobo frē eius. ac illi reli
ctis retibꝰ ſecuti ſūt eū. Scḋo: ꝙ eū
in optīo ſtatu. ſ. virginitatis manē
voluit ⁊ iō virgo eſt electꝰ a dn̄o.
Hūit enī ꝓpoſitū nubendi: ſꝫ anteꝙ̄
ad nuptias pceſſiſſet euꝫ vocauit
⁊ iō in virginitate pmāſit qui eſt
optimꝰ ſtatus. Quia lꝫ bona ſit co
pula ꝯiugalis. melior tn̄ ꝯtinētia
vidualis: ſꝫ optima itegritas vir
ginalꝭ. Tercio in hoc ꝙ in cena cū
ſupra pectꝰ ſuū familiarit̄ recūbere
fecit vbi arcana diuinitatis collegit
⁊ fluēta diuini pectoris p̄ ceteris po
tauit. Nos autē ſi pectꝰ eius cū io
hāne nō poſſumꝰ ꝯtingere: ꝙ in
digni pctōres ſumꝰ. ꝓſternemus
tn̄ nos ad pedes eꝰ cū maria pecca
trice. Si non poſſumꝰ in pectore eꝰ
recūbere ꝑ ſuauitatē ꝯtemplacōis
incipiamꝰ ad pedes eius ꝓcūbere ꝑ
humilitatē ꝯtemplacōis. Quarto
ꝙ ſibi ſoli ꝓditorē ſuū reuelauit.
Cū ei dixiſſet ihs in cena diſcipu
lis ſuis. vnꝰ ex vobis me traditurus
eſt. innuit petrꝰ iohi recūbenti ad
pectus iheſu dicēs Quis eſt de quo
dicit. Iohes itaqꝫ dixit iheſu in ſi
lentio. Dn̄e q̄s eſt qui te tradet. ⁊
rn̄dit ei ihs in ſilentio. Ille eſt cui
intinctū panē porrexero ⁊ cui intin
xiſſet dedit iude Quinto: ꝙ in cuſtodē
ſue matris elegit eū. Criſ. Nō erāt
modicū eū honorari tali honore.
īpator celeſtis p̄cioſiorē theſau
rū non hūit ꝙ̄ illū quē ſibi ꝯmē
dauit Ioh. xix. Et ex illa hora acce
pit eā diſcipulꝰ in ſuā. ſ. cuſtodiā
ꝙ ioſeph cuſtos eꝰ iam mortuus
erat. Sexto: ꝙ eū ſpūalit̄ in frēm
elegit qn̄ dixit ei. Ecce mater tua ⁊
ad mrēm dixit. Ecce filiꝰ tuꝰ quē. ſ.
in frēm elegi ⁊ tibi in filium dedi ⁊
iō beata virgo eū tanꝙ̄ filiū ſuum
erudiuit referens ei verba filij ſui
q̄ i corde ſuo collegerat. vn̄ iohes
plus de verbis dn̄i ꝙ̄ aliq̄s euāge
liſtaꝝ ſcripſit: ꝙ eū beata virgo
inſtruxit. Scḋo exaltauit eū in mi
raculoꝝ opacōe. multa enī mira
cula ꝑ ipm̄ opatꝰ eſt. Nam cū eū
domicianꝰ in doliū feruētis olei mi
ſiſſet. diuina ſe ꝓtegēte grā illeſus
exiuit. In illo igitur loco. ſ. ā̄n por
taꝫ vrbis que latina dicitur a xpi
anis eccleſia fabricatur ⁊ dies illa
tanꝙ̄ dies ſui martirij ſolenniſat̄
Cum ergo nec ſic a p̄dicacōne ceſ
ſaret iuſſu domiciani in pathmos
inſulam relegatꝰ eſt ⁊ domiꝰ ei ibi

dem multa arcana reuelauit Occi
ſo impatoꝛe cū iohēs cū multo ho
noꝛe reuocat⁹ eſſet a ephesū reme
aret occurrit ei turba vniuerſa di
cens Bñdict⁹ qui venit in noīe dñi
Cū autē vrbē ingrederet̄ druſiana
amatrix e⁹ moꝛtua efferebat̄. Et di
xerūt ei pñtes ꝙ multū aduētum
ei⁹ deſiderauerat Tūc iuſſit feretꝝ
depoī dicēs. dñs me⁹ ihēſus xp̄s
ſuſcitet te druſiana. ſurge a vade i
domū tuā a para mihi refectiōe₃ a
ſic factū eſt Tercio exaltauit dñs
btūm iohē₃ in ſpēali coꝛpis diſſo
lucōe. Cū eñi nonagintanouē an
noꝝ eēt apparuit ei dñs. qđ legitur
in alio feſto in f. Qui timet. ᷓc.

De ſcō iohē bap. F. xl.

Inter natos mulie

rū non ſurrexit maioꝛ iohē bapti
ſta Mat. xi. In iſtis verb̄ ſaluatoꝛ
nr̄ beatū iohē₃ ꝯmēdat a honorat
Ex q̄ ergo dñs ip̄ſū met ꝯmēdat a
honorat. merito nos eū ꝯmēdare a
honorar̄e debe⁹ Cōmēdauit aūt eū
dñs a honorauit tripliciť. ſ. In in
greſſu. in pro greſſu. a in egreſſu.
Prio ex eo ꝙ p eundē angelū qui
natiuitatē ſuā nūciauit etia₃ nati
uitatē beati iohīs nūciarē voluit. ſ.
p gabrielē. Cū eñi zacharias p̄i
ſu⁹ ſacerdos eſſet in tēplo ſol⁹ in q̄
dā feſto vt ſacrificiū faceret ſ̄m ꝯ
ſuetudinē veteris legis a oīs pp̄ľs
foras templū expectaret. apparuit
ei angel⁹ gabriel ſtās ad dexterā
altaīs dicēs. Ne timeas zacharia
de hoc qđ vidiſti me. Ego ſū ange
l⁹ dei miſſus ad te a nūcio tibi ora
tionē tuā exauditā a deo quā feci
ſti p ppl̄o iudaico vt liberaret̄ a po
teſtate romanoꝝ non ei orauit p
filio: q꞉ ia₃ ſenes ambo erāt: ſꝫ ora
uit p populo iſrľitico q̄ fuit roma
nis tributari⁹ fact⁹ a addidit āge
lus. Inſup nuncio tibi ꝙ vxoꝛ tua
pariet tibi filiū q̄uis ſterilis ſit a
ſenex: a ſpū ſancto replebit̄ puer
ille a mľtos filioꝝ iſrahel ꝯuertet
ad dñm deum ſuū a ip̄e p̄cedet añ
eū a p̄curſoꝛ e⁹ erit a multi in nati
tate e⁹ gaudebūt Scđo honorauit
eū in noīs impoſicōe: q꞉ nō p ami
cos neqꝫ p pñtes: ſꝫ p angelū ſibi
nomē impoſuit. vñ ait angel⁹ ad
p̄rem eius. Et vocabis nomē eius
iohēs. Et q꞉ zacharias non credi
dit verbis angeli mutus fact⁹ eſt.
Cū autē puer natus eſſet a in die
octaua circūcidi deberet. volueūt
eū amici ſui vocare nomīe patris
zachariā: a dixit mater eius. neq̄
q̄: ſꝫ vocabit̄ iohēs a dixerunt ad
eā. nemo in cognacōe tua eſt qui
vocet̄ hoc nomīe. Innuēto autē p̄re
eius muto innuebāt ei quē vellet
vocari eū a ſcripſit i tabula Iohā
nes eſt nomē e⁹ Nō dico erit: ſꝫ eſt
iā impoſitū a deo p angelū Tercō
honorauit eū in ortu ſuo eo ꝙ ma
riam matrē ſuā adeſſe voluit. Vñ
cū gabriel nūciaſſet beate virgini
in nazareth ꝯcep cōem filij ſui ad
didit Et ecce eliſabeth ꝯgnata tua
a ipſa ꝯcepit filiū in ſenectute ſua
Statī ſurrexit maria a abijt cu₃ fe
ſtinacōne in iheruſalē in domū eli
ſabeth a manſit cum ea trib⁹ men

ſibus vſq₃ ad ꝑtuꝝ ⁊ miniſtrauit ei
⁊ primo leuauit iohãnẽ de terra.
Vere magnꝰ honor fuit ꝙ regina
celi ⁊ terre miniſtrabat ei. ſic ꝑꝫ
quõ dominꝰ iohãnem honorauit in
ingreſſu. Scḋo honorauit euꝫ in ꝓ
greſſu ⁊ hoc tribꝰ modis. Primo
ex eo ꝙ dominꝰ eum ante ſe ad p̄di
candũ miſit. Cũ eñi iohãnes fuiſ
ſet in deſerto a iuuentute ſua vſq₃
ad triceſimũ annuꝫ ⁊ vltra. Facta
eſt vox de celo dicẽs. ꝙ iret in oẽm
regionẽ p̄dicans remiſſioẽm om
niũ pctõꝝ ⁊ baptiſaret populos:
⁊ veniebãt ad eũ iuxta iordanem
ꝓpl'i multi ſciẽtes ipꝫ ſanctũ ꝓ he
ta m ⁊ baptiſati ſunt ab eo ⁊ dixit
Venit fortior pꝰ me cuius nõ ſum
dignus vt ſoluã corrigiã calciam
ti eius. Ego baptiſaui vos aquã. il
le vero baptiſabit vos ſpũ ſancto.
Secũdo ex eo ꝙ cum in baptiſtaꝫ
elegit. Mat. iij. Venit iheſus a ga
lilea ad iohãnẽ vt baptiſaretᷣ ab
eo. Johãnes autẽ ꝓhibebat eũ di
cens. Ego a te debeo baptiſari ⁊ tu
venis ad me. Et rñdit iheſus. Sine
modo ⁊ ꝑmitte implei ad qḋ veni
Sic eñi decet nos implere ꝑfectam
humilitatẽ. tunc baptiſauit eum
Magnꝰ honor fuit iohãni ꝙ ſpũa
lis pater iheſu factus eſt in bapti
ſmo. Tercio ex eo ꝙ eius vitam cõ
mendauit ſuꝑ omnes ſanctos q̃n
dixit. Inter natos mulierũ ⁊c̃. Cõ
mendauit autẽ vitaꝫ eius a tribꝰ
.ſ. de animi ſtabilitate. de veſtium
aſꝑitate. ⁊ de officij dignitate. Re
q̄re in aduentu dñi dñica. iij. in f.
Cuꝫ audiſſet iohãnes in vinculis

opa xp̄i. Tercio pn̄cipalitᷣ honorã
uit eum dominꝰ in egreſſu: ⁊ hoc tri
bus mõis. Primo ex eo ꝙ eũ an
te ſe mori voluit ⁊ ad inferos miſit
vt aduentũ ſuum patribꝰ nuncia
ret. Johãnes eñi ꝑ vnũ annũ paſ
ſus eſt ante xp̄m. Secũdo ex eo ꝙ
de inimicis iohãnis xp̄s ſe vindi
cauit. nam gaius herodẽ ⁊ herodi
adem qui eũ decollari fecerũt in exi
liũ miſit ⁊ ibi miſerabiliter vitam
ſuaꝫ finierũt ⁊ filia que caput eiꝰ
ꝑtierat viua de terra abſorpta ẽ
Tercio ex eo ꝙ dominꝰ poſt mortẽ
eius ꝑ eum miraculis coruſcauit
Cum eñi decapitatus fuiſſet hero
des caput eius occulte detulit ⁊ ſe
pelivit in iheruſalẽ iuxta palaciũ
herodis. Et quomõ hoc dominꝰ mi
raculoſe manifeſtauit inuenies in
ſermone de eius decollacõe. apud
Maurigenã vrbem galilee. Matro
na quedã nobilis beato iohanni
valde deuota deũ inſtantiꝰ orauit
vt ſibi de reliquijs beati iohãnis
aliq̄d daret. Cum autem orando
nihil ſe ꝓficere videret iuramento
ſe aſtrinxit ꝙ actenꝰ non comede
ret donec qḋ peteret accipet. Cum
autẽ ꝑ aliquos dies ieiunaſſꝫ pol
licem ſuꝑ altare miri candoris vi
dit ⁊ de dono dei lete ſuſcepit. Tres
autem epi illuc accedẽtes cum qui
libet de illo pollice parteꝫ vellet ac
cipe. tres guttas ſanguinis de ip
ſo ſtillantes i lineo pãno ſuſcepe
rũt ⁊ letanter ad ꝓpria redierunt.
Quidã rex longobardorum iuxta
eccãm ſancti iohannis ſepultꝰ fu
it. q̄daꝫ vero cupiditate allectꝰ no

de ſepulchꝝ apuit ꝛ abſtulit vni
uerſa. Cui .b. iohãnes apparuit ꝛ
dixit. Cur auſus fuiſti tangere mi
hi commiſſa in eccã mea: de cetero
ingredi non valebis. Quod vtiq; ſic
euenit. nam quãcunq; p̄dictam ec
cleſiã ingredi vellet q̄ſi a validiſſi
mo pugili guttur ei⁹ feriebatur ꝛ
ſic ſubito retroibat.

De eodem. F. xli.

Iohãnes ẽ nomen

eius Lu. p̄. Poſt nomẽ ihesu ꝛ no
mẽ marie. nomẽ iohãnis magni
ficat in ſcripturis ſacris. Sũt autẽ
plura nomia huic ſãcto impoſita
in ſacra ſcriptura. Primo vocatur
iohẽs qđ eſt gratia dei. Fuit autẽ
multiplex gratia in btõ iohẽ. Pri
mo grã celeſtis pr̃is qui eũ in vte
ro ſanctificauit ꝛ nomẽ impoſuit:
vt dicit dñs Iere. i. Priuſq̄ te for
marez in vtero noui te ꝛ p̄deſtiaui
te p̄ ceteris. hic ad grãm ꝛ in futu
ro ad gloriã: ꝛ anteq̄ exires de vul
ua ſanctificaui te. Et non ſolũ ſan
ctificauit: ſ; etiã nomen p angelũ
impoſuit. Vnde ait angelus ad za
chariã: ꝛ vocabis nomen eius io
hãnes. Vñ ait yſaie. xlix. Ab vte
ro vocauit me: ꝛ de ventre matris
mee recordat⁹ eſt nomis mei. Itẽ
habuit gratiã patris: q2 eũ ante
filiũ ſuum p̄curſorem miſit. Mala
chie. iij. Ecce ego mitto angelum
meum qui p̄parabit viaz ante fa
ciem meã. verba ſunt patris ad
filium. Ecce quomõ in gratia cele
ſtis pr̃is fuit qui vocauit eũ ange
lum ſuũ ꝛ in vtero ſanctificauit eũ.
ꝛ nomen ſibi impoſuit. Scđo fuit
iohannes in grã filij. qđ p3 ex eo
q2 ab eo baptiſari voluit. Mat. iij.
Venit ihs a galilea ꝛc. Secundo
q2 vitam eius ꝯmẽdauit dicẽs. In
ter natos mulierũ non ſur. ꝛc. ij.
Cor. x. Non eñ qui ſeipm ꝯmẽdat
ille pbat⁹ eſt: ſ; quẽ dñs ꝯmẽdat.
Tercio fuit in gr̃a ſpũſſancti. vñ
ait angel⁹. Spũſancto replebitur
ex vtero matris ſue. Qui ei⁹ magi
ſter fuit ꝛ docuit eum p̄dicare. vn
de yſa. xlix. dicit. Poſuit os me
um ſupple ſpũſſanct⁹ quaſi gladi
um acutũ. Predicatio oris eius ꝛ
ſpiritusſancti gr̃a que loqueba
tur p os eius fuit quaſi gladius
acut⁹. Quia fortiter pctõres argu
ebat ꝛ nulli pepcit. nec phariſeis
nec herodi. Nam phariſeos voca
bat geminina viperarũ. Herodem
audacter arguebat pter herodia
dem. Non licet inquit tibi fratris
tui habere vxorez. Et herodes metu
ebat iohãnem. ſciens ipſum virũ
iuſtum ꝛ ſanctũ. ſic patet quomõ
ſanct⁹ iohãnes habuit grãm pa
tris ꝛ filij ꝛ ſpũſſancti. Quarto ha
buit gratiaz apud mariam virgi
nem que ſibi in ortu ſeruiuit ꝛ euz
de terra primo leuauit. qđ ſcriptu
ra letanter exp̄mit qñ dicit q2 ma
ria abijt cum feſtinatiõe in iheru
ſalem in domũ eliſabeth ꝛ manſit
ibi trib⁹ menſibus: ꝛ miniſtrẽbat
ei. O qñ magna gratia q2 regina
celi ꝛ terre ſibi miniſtrare voluit.
Maria nullũ miniſtrantem habu

it:ſ ſola puer̄ peperit.ſola pānis
eum inuoluit.ſola in p̄ſepio eum
poſuit·tm̄ cuſtos eius ioſeph ⁊ an-
geli affuerunt·Sicut cantat ecc̄ia
Gaude dei genitrix quā circūſtant
obſtetricū vice cōtinentes angeli
gloriaz deo:ſ maria obſtetrix io-
hānis eſſe voluit·Quāto etiam ha-
buit gratiā apud om̄es homines.
nam cū nat⁹ eſſet·vicini ⁊ cogna-
ti eius cōgratulabātur·Et cum eſ-
ſet in deſerto p̄dicans·exibat ad
eū ōmis iheroſolima ⁊ ōmis iudea
⁊ ōmis regio circa iordanez ⁊ bap-
tiſabant ab eo in iordane·Etiam
phariſei ⁊ publicani ⁊ om̄es mili-
tes ad euz gratiā habebāt·Sicut
herodes de quo legitur ꝙ eū metu-
ebat·ſciens eum virū iuſtuz ⁊ ſan-
ctum ⁊ libēter eum audiebat ⁊ au-
dito eo mlta bona faciebat·ſicut
patet in p̄cedenti ſermone·ſic pa-
tet de p̄mo nomīe·Secūdo vocatur
amicus ſponſi .i. xp̄i Joh·iiij·Ami-
cus ſponſi q̄ ſtat ⁊ audit eum·gau-
dio gaudet ꝓpter vocē ſponſi .i. xp̄i
Eſt em̄ amicus ſponſi .i. xp̄i ⁊ xp̄s
amicus eius ꝓpter triplicem virtu-
tē qua pollebat·Primo ꝓpter mū-
diciam ſiue caſtitatē·puerb·xxij
Qui diligit cordis mūdiciaz.habe-
bit amicū regem.ſ.celeſtem·Non
ſoluz habuit mūdiciam cordis:ſ
etiam corpis ⁊ totius cōuerſatio-
nis:⁊ ideo vt caſtitatē ſuaz nō ma-
cularet.vinū ⁊ ſiceram nō bibit:ſ
tm̄ aquā·Eſca eius mel ſiluestre ⁊
locuſta erat ⁊ ſolitari⁹ in deſerto
habitabat·vn̄ cantat̄ de eo/Antr̄
deſerti teneris ſub ānis ciuiuz tur-

mas fugiēs petiſti·ne leui ſaltem
vitā maculare famine poſſes·Secūdo
fuit amicus eius ꝓpter ſuij pſi⁹ hu-
militatē·nulla enim amicicia pōt
eſſe inter hūilem ⁊ ſupbum·Si er-
go iohēs hūilis nō fuiſſet.amic⁹
ſponſi humilis nō extitiſſet·imo
nec maria ſine hūilitate deo placu-
iſſet·vnde Jheroni⁹·Nichil eſt qd
nos deo ⁊ homib⁹ ita caros efficit
ꝙ ſi vite merito magni·humilita-
te ſim⁹ infimi·Sic beatus iohānes
magnus fuit coram domīo.tamē
ſe infimū reputauit·Quādo enim iu-
dei ꝓpter vite ſue ſanctitatez ipſum
eſtimabant eſſe xp̄m ⁊ quererent
ab eo vtrū ipſe eſſet xp̄us·Rn̄dit
non ſum ego xp̄s.⁊ addidit·non
ſum dignus vt ſoluā corrigiaz cal-
ciamēti eius·Tercio fuit amicus
xp̄i ⁊ ecōtra ꝓpter voluntatis cōfor-
matōem Juxta illud Tullij·Idem
velle idez nolle ſūma amicicia eſt
Ad Rō·xij·Probetis que ſit volun-
tas dei·Inter diſcordes em̄ non po-
teſt eſſe amicicia·hoc ſciuit beat⁹
iohānes ⁊ voluītatē dei obſeruauit
p̄·Theſſa·iiij·Hec eſt voluītas dei
ſanctificatio veſtra·voluītatem dei
p̄dicauit quādo dixit·Penitentiā
agite.appropinquabit em̄ regnuz
celoꝝ voluītatem eius moriēs inue-
ſtigauit·Cū enim incarceratus eſſz
miſit diſcipulos ſuos ad ihēſū di-
cens·Tu es qui venturus es·an ali-
um expectamus/Math·xi·quaſi
diceret ſcd̄m Grego.Ex quo deſcen-
ſurus ſum ad inferos.vis vt aduē-
tum tuum nūciem aliis ſicut hic
nunciaui·Ecce quomodo vſq; ad

moꝛtē ſuam volūtatem dei ↄforma⸗
bat volūtati· ideo amicus ſpōſi xp̄i
erat. Tercio vocat̄ helias Mat· xi·
dixit ihēſus de iohanne. Si vultis
ſcire iohēs ipſe eſt helias qui ven⸗
tur⁹ eſt: ⁊ hoc dictū ſimilitudīarie
dicitur. Sicut enī helias p̄nuncia⸗
bit ſcḋm aduētum . ſic iohēs pre⸗
nunciauit primū. ſ. in carne. Heli⸗
as enī habuit auſterā vitam. du⸗
rū indumentū ⁊ hītabat in deſer⸗
to. Sic iohannes habuit auſterā
vitam· habitabat in deſerto, veſti⸗
mentū de pilis cameloꝝ habebat
Eſca eius locuſta et mel ſilueſtre:
potus eius aqua fuit· Jtē helias
acriter peccatoēs arguebat. ſ. regē
achab propter ſcelera ſua: ⁊ ideo
mortem ei minabatur· Johannes
arguebat herodem propter ſcele⸗
ra ſua ⁊ ideo mortem ei inferebat·
Quarto vocatur lucerna Johā· v·
Jlle erat lucerna ardens ⁊ lucens·
Ardens ꝓpter caritatem· lucens ꝓ⸗
ter doctrinaꝫ· Bern̄· Lucere ⁊ non
ardere vacuū eſt· ardere ⁊ non luce⸗
re parū eſt· lucere ⁊ ardere pfectuꝫ
eſt Johānes autē erat lucerna ar⸗
dens in caritate ad deum ⁊ ad pro⸗
ximū· caritatē ad deum: quia ꝑ eo
moꝛtē ſuſtinuit· Quia nulla tribu⸗
latio. nulla pena· nulla vincula eū
a caritate dei ſepare poterant· Vn⸗
de potuit dicere cū apoſtolo· Rō· v.
iij· Quis nos ſeparabit a caritate
dei· tribulatio· an anguſtia· an fa⸗
mes· an nuditas. an periculum· an
gladius ⁊ ipſa mors· q· d· nequa⸗
ꝙ Quāuis enim gladius herodis
ſeparauit caput a corpe· tn̄ nō ſe⸗
parauit animaꝫ a caritate dei· Huit
etiā caritatem ad ꝓximū· Quia ſa⸗
lutem eius ꝙ̄tum potuit p̄dicādo.
corripiendo· ſupplicando ꝓcurauit.
Erat autē lucerna non tm̄ ardens
ꝑ caritatē: ſꝫ etiam lucens ꝑ doctri⸗
nam· Luxit enī doctrina ſua omni⸗
bus hominibꝫ· dicebat enī turbis
venientibus ad ſe ad iordanem·
Facite vobis fructus dignos peni⸗
tentie ꝟ fructuoſam penitentiam·
Jam enī ſecuris ad radicem arbo⸗
ris poſita eſt· Omnis arboꝛ non fa⸗
ciens fructū excidetur ⁊ in ignem
mittetur· Et interrogauerūt eum
turbe dicentes. Quid faciem⁹ ⁊ ſal⸗
ui erimus. Reſpōdens ait· Qui ha⸗
bet duas tunicas det vnā non ha⸗
benti: ⁊ qui habet eſcas faciat ſimi⸗
liter· veniebāt enim publicani ꝟ
mercatores publica negocia tra⸗
ctantes ⁊ dixerūt ei· Quid faciem⁹
⁊ nos vt. ſ. ſalui fieri poſſim⁹. At
ille dixit eis. nihil ampli⁹ facietis
ꝙ̄ ſit cōſtitutum vobis. Gloſa ꝟ p̄⸗
ſumite illud qḋ ſcḋm deuꝫ ⁊ hūana
ſtatuta licite poteſtis accipere· Jn⸗
terrogabant ⁊ milites dicentes.
Quid faciem⁹ ⁊ nos. Ait illis · Ne⸗
mineꝫ cōcuciatis. ſ. in ꝑſona· neqꝫ
calumniā faciatis ꝟ iniuriaꝫ in re⸗
bus ſuis. ⁊ cōtenti eſtote ſtipēdijs
veſtris ꝟ iuſtis redditibus ⁊ in re⸗
bus veſtris· Jtem docuit cōmunit̄
omēs peccatores dicens· Penitēti⸗
am agite appropinquabit enī reg⸗
nuꝫ dei· Quinto vocatur ꝓpheta· Lu⸗
ce· p̄· Et tu puer ꝓpheta altiſſimi vo⸗
caberis: ⁊ non ſolum ꝓpheta ſicut
dicit domin⁹: ſed pluſꝙ̄ propheta

Mat. xi. q̃d exiſtis in deſertū videͤ ꝓpheͣm. Etiã dico vob̄ pluſq̃ ꝓphe tã Johẽs pluſq̃ ꝓpha fuit: q꜓ alij ꝓphete ꝓphetauerũt adulti Ipſe ꝓphauit ĩ vtero mr̄is ſue aduẽtuꝫ xp̄i. Lu. p̄. Cuꝫ maria ↄcepiſſet fi liũ ſuum. abijt cum feſtinacõe in ihr̄l'm ad domũ eliſabeth ⁊ ſaluta uit eaꝫ. Et iohẽs ſciens filij dei ad uentuꝫ. exultare cepit ĩ vtero ma tris ⁊ eliſabeth ĩpleta ſpũſancto dixit. Bñdicta tu ĩ mulierib⁹ ⁊ be nedict⁹ fruct⁹ ventris tui. Et vñ mi hi q꜓ mater dñi mei veniit ad me. Ecce enĩ vt facta eſt vox ſalutacõis tue ĩ auribus meis exultauit in fans ĩ vtero meo Amb. Qui lingua nõ poterat animo exultãte ſalutat ⁊ ſui precurſionis officiũ inchoat nondũ enĩ natus iam ꝓphetauit. Vñ pluſ q̃ ꝓpheta fuit Quia alij ꝓ phete ꝓphetauerũt de futuro hic au tem de pñti. Quẽ ei alij futuꝝ ꝓphe tabãt. Hic digito iam veniſſe mõ ſtrabat dicẽs. Ecce agn⁹ dei ecce q̃ tollit pctã mũdi. Digit⁹ ille cũ quo dñm mõſtrabat cũ ↄburerent gẽ tiles oſſa eius ↄburi non poterat Sꝫ a quibuſdã monachis inuẽt⁹ eſt quem btã thecla poſtea in nor manniã detulit de marinis ptib⁹. ⁊ in honorẽ beati iohãnis eccãꝫ fa bricauit Sexto vocatur baptiſta q꜓ ipẽ prim⁹ fuit qui baptiſma in cepit ⁊ ꝓplm baptiſauit ⁊ p̄dica uit ꝑ baptiſmũ recipe remiſſiõeꝫ omniũ pctõꝝ Inſuꝑ baptiſta ſal uatoris noſtri fuit. Septimo voca tur angel⁹ Malachie. iij. Ecce ego mitto angelũ meuꝫ ante. ⁊c̃. Dicit̃ enĩ angelus ꝓpter cõtinentiaꝫ vir ginitatis Jhe ro⁹. In carne enĩ pre ter carnẽ viuere non hũana: ſꝫ an gelica vita eſt Amb. Superedituꝛ virginitas ↄdicõem humane na ture ꝑ quã homĩes angelis aſſimi lantur. maior tamẽ eſt virginũ vi ctoria q̃ angeloꝝ Angeli enĩ ſine carne viuũt. virgines enĩ in carne triumphãt. Rogem⁹

De ſancto petro.
Sermo. xlij.

Dixit ihe'ſ⁹ ſimo ni petro. diligis me plus hijs: dicit ei petrus. tu ſcis domĩe q꜓ amo te. Jo. vlt. In verbis ꝓpoſi tis notant̃ duo. primũ eſt exami natio petri de dilectõe dei. ibi ſimõ pe. ſcd̃m ẽ eiuſdẽ dilectõis ꝓbatõ ibi Tu ſcis dñe. Sciendũ auteꝫ q꜓ multa ſũt ſigna caritatis ꝑ que ho mo ꝓbat̃ vtꝝ diligat deũ vel non Primũ ſignũ eſt. q꜓ qui diligit de um libẽter cogitat de deo. Mat. vi. Vbi eſt theſaur⁹ tu⁹: ibi eſt ⁊ cor tuuꝫ. vnde dicit̃ Deut. vi. Diliges dñm deum tuũ ex toto corde tuo. ſi cut enĩ qui turpiter amat ſemper cogitat de eo quẽ amat. Sic etiaꝫ q̃ deuꝫ amat non ſemꝑ aliud q̃ de eo cogitat ⁊ in nulla alia re delcãt̃ vnde Ps. Delectare in dño dõ tuo ⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. Iſtud ſignũ dilectõis habuit bea tus petr⁹. Nã de eo legitur q꜓ ſem ꝑ ſudariũ in manu portabat quo crebro fluẽtes lacrimas tergeret Quia qñ dulcis allocutõis ⁊ mel

liſlue preſentie domini memor erat
que ſemper ī corde ſuo erat. pre ni
mia amoris magnitudine lacrīas
continere nō poterat. et adeo flere ī
ↄſuetudinē duxerat. q̄ facies eius
ex fletu lacrimarum q̄ſi exuſta vide
batur. Et toto tempe vite ſue quoti
enſcūq̄ʒ audierat gallum cantare.
amariſſime fleuit. recolens q̄ gal
lo cantante dominū ter negauerat
Secūdū ſignum eſt q̄ qui deū dili
git patienter aduerſa ſuſtinet ꝓpt
deum vſq̄ʒ ad mortē. Cant. viij. For
tis ē vt mors dilectō. Aug⁹. Nichil
forti⁹ homine habēte caritatē. amā
tē ei deū nulla pena p̄t ſepare a ca
ritate dei. Ad Rō. viij. Quis nos ſe
parabit a caritate dei? tribulatō vel
afflictio corporis. anguſtia id eſt
tribulatio mentis. aut nuditas vel
paupertas. aut gladius id ē mors.
quaſi diceret. nullo modo iſta p̄nt
amantem deum ſeparare a carita
te dei. Hoc ſignum caritatis inueni
mus ī beato petro. Quia dixit domi
ne parat⁹ ſū tecū in mortē et in car
cerem ire. Non enim volebat ante
chriſtum mori. quia in tantum eū
dilexit. q̄ eius preſentia carere nō
potuit. nec volebat poſt eum mori.
quia tunc ſimiliter eius preſentia
caruiſſet. ſed volebat ſecum in car
cerem et in mortem ire. vt ſemp dul
ci eius preſentia frueretur. Vere
magna dilectio fuit q̄ cum eo mo
ri voluit. ſicut dicitur Johannis
xv. Maiorem caritatem nemo ha
bet vt ponat animam ſuaʒ quis ꝓ
amicis ſuis. Et quod promiſit vti
q̄ʒ compleuiſſet ſi domino placuiſ
ſet. Sed tamē poſtea adimpleuit
cum mortem ꝓ eo ſuſtineret. Terci
um ſignum eſt q̄ qui diligit deum
habet zelum dei. q̄a dolet et contri
ſtatur de contumelia deo illata. An
ſelmus. Quāto quis alium diligit
tanto de bono eius gaudet et de ma
lo eius dolet. Qui ergo diligit deuʒ
gaudet de honore deo exhibito. et
dolet de contumelia deo illata. Pſal
miſta. Qui diligitis deuʒ odite ma
lum. Sicut ſſinees qui zelo accēſ⁹
occidit zambri propter ↄtumeliā
quam exhibuit deo. Numeri. xxv.
Reqre hiſtoriam dominica nona
poſt trinitatis in ſermone Nō ſim⁹
concupiſcentes. Item mathatias
occidit iudeum immolanteʒ ydolo
Nota hiſtoriam p̄. Machabeo. ij.
Hoc ſignum dilectōnis inuenim⁹
in beato petro. qui doluit. q̄ ſymon
magus diuinos honores ſibi aſcri
pſit. Erat enim in iheruſalē quidā
nomine ſymon qui ſe filiū dei dixit
eſſe. qui p artem magicā fecit ſer
pentes eneos cātare. et gloriabat
ſe p aera volare. lapides in panes
mutare. et nouas arbores creare. Cō
tra hunc diſputabat beat⁹ petrus
et omnia maleficia ei⁹ detexit. Vi
dens autem magus q̄ ei reſiſtere
non poſſet omnes libros artis ſue
ne forte magus proderetur in ma
re piecit. et romaʒ p̄rexit et ibidē deū
ſe eſſe aſſeruit et arte ſua populum
ſeduxit. Quod audiēs petr⁹ romaʒ
p̄uēit et ibidē vigintiq̄nq̄ ānis populuʒ
rexit. ipſum ↄuertens ad fidem. Ne
ro āt ſimoneʒ magū p deo huit et
ambo ↄſiliū contra petrum inierūt

Apparuit autem dñs petro dicẽs.
Simon ⁊ nero cõtra te ↄſiliãt. ſed
ne timeas qm̄ ego tecū ſuz ⁊ eruaz
te ⁊ mittam tibi paulū in auxiliuz
qui craſtina die romã veniet. Veīt
ergo paulus ⁊ cum btõ petro pre-
dicare cepit Simõ ãt ecõtra p̄dica-
bat ⁊ ſua arte m̄lta mirabilia faci-
ebat Quadã die dū ãte neronē ſta-
ret ſubito effigies ſua mutabatur
modo ſenex. modo adoleſcens vide-
bat̄. dixitq3 neroni Vt ſcias me ve-
rum filium dei eſſe. fac me decollari
⁊ tercia die reſurgaz. Tunc prece-
pit carnifici vt eum decollaret Qui
cuz putaret ſe decollare Symonem
decollauit arietem. Symõ autē ar-
te ſua illeſus euaſit ⁊ arietis mem-
bra colligēs ea abſcõdit Sanguis
autem eiꝰ ibidem cõgelatus remã-
ſit Die autem tercia oſtendit ſe ne-
roni dicēs Fac ſanguinez meuz ex-
tergi. qꝛ ecce ego reuixi. Quod
nero videns. ipſum filium dei eſſe
putabat Et cū eſſet in conclaui cū
nerone demõ in eiꝰ ſpē foras popu-
lo loquebatur Vnde romani eius
ymaginem fecerūt ⁊ hunc tituluz
ſuperſcripſerunt. Imago ſimonis
dei viui ⁊ veri. petrꝰ autem ⁊ paulꝰ
ad neronem intrauerunt ⁊ eiꝰ ma-
leficia detexerūt. Et addidit petrꝰ
Sicut in criſto ſunt due ſubſtãtie
ſcz dei ⁊ hoīs. Sic in iſto mago eſt
diabolus ⁊ homo. Nero dixit Non
times ſimonem qui deitatem ſuaz
affirmat. Cui petrꝰ. Si deꝰ ē dicat
m̄ cogitacõez meã quã auribꝰ tuis
inſonuero. ⁊ accedens dixit neroni
occulte. Iube mihi panem ordeace-
um afferri ⁊ occulte dari. Qui cuz
oblatꝰ eſſet. accepit petrus occul-
te ſub manica ⁊ bñdixit ⁊ dixit. Di-
cat ſimon qui ſe deuz fecit quid co-
gitaui aut quid dixi aut quid feci
Reſpõdit Symon magus Petrꝰ
dicat quid ego cogitez. Dixit petrꝰ
Quid cogitet ſymon. me ſcire doce-
bo dū q̃d cogitauerit facē Tūc ſimon
indignꝰ clamauit. Procedēt canes
⁊ deuorent Petrū. ſubito apparue-
rūt canes maximi. Petrꝰ vero pa-
nem benedictum obtulit eis ⁊ ſtatī
in fugam conuerſi ſunt. Et dixit pe-
trus neroni. Ecce oſtendi me noſſe
quod contra me cogitauerat non
verbis ſed factis Dixit ſymõ petro
⁊ paulo. Si hic nihil poſſuz vobis
facere ⁊ veniemus vbi oportz me vos
iudicaē. Tunc iactauit ſe velle mor-
tuos ſuſcitare Accidit autem qꝛ q̃-
dam iuuenis moreret̄. Vocati ſūt
ergo ſymon magus ⁊ petrus. vt il-
le occideret̄ qui mortuum ſuſcitare
non poſſet. Cumq3 ſymon ſuper eū
incãtatões faceret. cepit caput mo-
uere. Tunc inceperunt omnes cla-
mare ⁊ petrum lapidare volebant
Et ait petrus Si viuit ſurgat ⁊ am-
bulet. Cum autem ſurgere nõ poſ-
ſet amoto ſimone. acceſſit petrꝰ ⁊
dixit adoleſcēti In noīe ieſu xp̄i na-
zareni crucifixi ſurge. ⁊ ſtatim ſur-
rexit. Cumq3 populꝰ ſimonē vellz la-
pidaē non p̄miſit petrꝰ Tunc liga-
uit ſimon canem ante oſtiū mar-
celli qui fuit diſcipulꝰ petri dicēs.
Nūc videbo ſi petrꝰ q̃ ad te ire cõſue-
uit. ingredi poterit Venit autē pe-
trus et ſigno ſãcte crucis facto ca-

nem ſoluit. qui ſtatim ſolū ſymo-
nem arripuit ⁊ ad terrā deiecit. Et
accurrens petrꝰ p̄cepit ei ne corpꝰ
eius lederet Sz veſtes eiꝰ ſic laceā-
uit vt nudus penitꝰ remanerz. Po-
pulꝰ autez ⁊ pueri cū cane poſt eū
cucurrerūt ⁊ eū q̄ſi lupū de ciuitate
eiecerūt. Poſt ānū ſymon reuerſꝰ
eſt ad neronez ⁊ dixit ſe velle celū
aſcēdere. Et conuocato populo die
ſtatuto capitolium aſcendit. ⁊ de-
monibus eū ducētibus volare per
aera videbatur. Tunc petrus ait.
Adiuro vos demones per dominuz
ihesum xp̄m vt euz amplius nō fe-
ratis ⁊ corruere faciatis. ⁊ ↄtinuo
corruit ⁊ fractis ceruicibus expiā-
uit Tunc ad iuſſum neronis petrꝰ
⁊ paulus miſſi ſunt in carcerem ⁊
p̄ceſſus ⁊ martinianus eoꝝ cuſto-
diebant. quos petrꝰ ad fidem con-
uertit. ac ipſi apto carcere eos ab-
ire p̄miſerunt. Quo p̄cepto capite
ſunt truncati. Rogauerunt autem
frēs petrū vt abiret et cuz recedere
nollet. tandem tamē victus p̄cibus
abſceſſit. Cūq3 veniſſet ad portam
ciuitatis. vidit ſibi xp̄m occurrere
⁊ ait dn̄e quo vadis. Qui rn̄t. venio
romā iteruz crucifigi. qd cū de ſuā
paſſione dictuz intelligeret. rediit.
capiť ergo a miniſtris neronis et
agrippe p̄fecto p̄ſtatur ⁊ crucifigi
iubeť. paulus autez qui ciuis erat
romanus iuſſus eſt decollari Cum-
q3 beatꝰ petrus ad crucē veniſſet ait
Qm̄ dominus meus de celo ad ťrā
deſcendit. recta cruce ſublimatus ē.
me āt de ťra ad celum reuocare di-
gnatꝰ ē crux mea caput meuz ī ťrā
debet extendere ⁊ pedes ad celū diri-
gere. Quia non ſuz dignꝰ ita in cru-
ce eſſe ſicut dominus meus. ergo
crucē meā girate Tunc illi crucem
verterūt pedes ſurſuz. manꝰ autē de-
orſuz fixerunt Tūc populꝰ iratus ⁊
furore repletus voluit neronē ⁊ p̄e-
fectū occidere ⁊ ap̄lm liberare Qui
rogauit eos ne paſſionē ſuā īpedi-
rēt Tunc multi xp̄iani q̄ aſtabāt
⁊ flebant. videbant angelos ſtan-
tes cū coronis de floribus roſarum
⁊ lilioꝝ circa crucē ⁊ viderūt petrū
librū quendā habētez ⁊ a christo
accipientē de quo legebat petrus
oīa v̄ba que xp̄s in cruce dicebat.
ad vltimū grās agēs deo dixit Gra-
tias tibi ago ſpū toto quo viuo q̄
te intelligo ⁊ ſic emiſit ſpm̄. Tunc
marcellus ⁊ apuleus frēs diſcipu-
li eiꝰ eū de cruce depoſuerūt ⁊ eū di-
uerſis cōdiētes aromatibꝰ cum de-
uotiōe ſepelierunt. Rogemus.

Pe ſancto paulo. f. xliiij

Ego non ſolū alligari ſz et mori patꝰ ſuz
ꝑpť nomē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i Actu. xxi.
Cum beatus paulus ābularet per
ciuitates ⁊ ťras p̄dicādo v̄bū di et
vellet ire in iherusalez. Die quadaz
cum eſſet in ceſarea venit agabus
propheta a iherusalē ad paulum
⁊ accepit zonam pauli et ligauit
pedes eius ⁊ manus eius. Et dixit.
Hec dicit ſpiritusſanctꝰ. Virū cuiꝰ
eſt zona hec ſic alligabunt iudei
in iherusalez ⁊ tradent eum in manꝰ

gentiū. Quod cū audiſſent fideles
qui erant ibi flebant et rogabant
eū ne iret ī ihr'l'm. Paulus reſpōdit
Quid facitis flentes et affligentes
cor meum. Ego enim non ſolum
alligari ſed etiā mori patus ſū ꝓpt
nomen iheſu xpi. Sciendū autē ꝙ
btūs paul9 pat9 fuit ad tria ad q̄
nos eē debem9 eſſe parati. ſ. ad obe-
diendū. ad ſuſtinēdū. et ad moriē-
dū. Dico nos debem9 eſſe parati ad
obediendum deo. ad ſuſtinendum
ꝓpter deū. et ad moriendum ꝓpt deū
Primo debemus eē parati ad obe-
diendū deo et p̄ceptis eius beniuo-
le et letanter et non coacte obedire.
Ps. Parat9 ſum et non ſum turba-
tuſ. ac̄ debem9 eē obedire beniuole
ſine ꝓtractōne. Aug9 Verus obe-
diens mandatū non ꝓcraſtinat ſꝫ
pat aures auditui. manus operi.
pedes itineri. linguam voci. oculos
viſui. et ſe totū ītra ſe colligit vt mā-
datum in paucis pagat. Hoc mō
parat9 fuit paulus qñ domin9 euꝫ
vocauit Actuū. ix. Cum accepiſſet
epiſtolas a principib9 ſacerdotū
ī ihr'l'ꝫ vt iret ī damaſcū et xpianos
vinctos duceret in ihr'l'm et c. vſqꝫ
ad vocacōeꝫ dñi. Cui reſpōdit. Do-
mine. quid me iubeſ facere. q. d. In-
dica mihi voluntatē tuā et pat9 ſuꝫ
tibi obediē. Et ab illa hora vſqꝫ ad
horā mortis ſemp parat9 fuit obe-
dire mādatis dei et ea adimplē. Se-
cūdo debem9 eſſe parati ad ſuſtinē-
dum ꝓ deo perſecucōes. tribulacō-
nes et flagella ps. Ecce ego ī flagel-
la paratus ſum. Oportet eniꝫ nos
paratos eſſe ad multas tribulacō-
nes ſi volumus intrare in regnum
celorum. Nā dicit̄ Actuū. xiiij. Per
multas t̄bulacōes oportet nos in-
trare ī regnū celorū. Hoc mō btūs
paulus paratus fuit. qui multas
tribulacōnes et flagella ſuſtinuit.
Naꝫ de eo legitur ꝙ ter virgis ceſ9
pl̄bice et quīquies flagellatus fuit
et in quadam flagellacōe tres ict9
cum corrigia accepit. Sicut ipſe te-
ſtatur dicens. Quinquies q̄drage-
nas vna minuſ accepi. ſemel lapi-
datus ſū. Cum eniꝫ in liſtra predi-
caret ſuperuenerunt iudei et cōcita-
uerunt populū cōtra paulum et la-
pidabant eum. et exiſtimātes euꝫ
mortuum. abierunt. criſtiani autē
circumſteterunt eum et reſpirauit et
neſcientibus iudeis reportauerūt
eum in ciuitatem et conualuit. Ter
naufragium ptulit. magnāqꝫ tri-
bulacōnem a multis ſuſtinuit. Et
ſic nos eius exēplo facere debem9
Ad quod etiam monet nos domi-
nus Math. v. Beati qui perſecucō-
nem patiuntur propter iuſticiam
quoniam ipſorum eſt regnum ce-
lorum. Tercio debemus eē parati
ad moriendum propter deum pri-
us q̄ aliquid contra euꝫ faciam9.
vnde dixerunt ſeptem fratres cum
matre ſua. ij. Mach. vij. Parati ſu-
mus mori pri9 q̄ leges paternas
preuaricari. ſic petruſ dixit Luc. xx-
ij. Domine paratus ſum tecum in
carcerem et in mortem ire. Imo cri-
ſtus paratuſ fuit pro nobis mori
quando iudeis obuiam iuit. dicēs
Quem queritis. Si ergo me queri-
tis. paratus ſum ſcilicet ad mortē

Sic beatus paulus paratus fuit pro
xpo mori quando dixit. Ego nō ſo-
lum alligari ſed etiam mori para-
tus ſum propter nomē domini ihe-
ſu chriſti. Cum enim iheroſolimā
veniſſet ceperunt eum iudei. ⁊ cū
vellēt eum occidere appellauit ad
ceſarem dicens ſe eſſe ciuem roma-
num Pater enim ſuus cōtraxerat
amiciciā cū romanis ⁊ cōpauerat
ciuilitatem cū eis. ⁊ paulus ſic iurē
hereditario habebāt conſortiuꝫ ro-
manorū ciuilitatis. Quod audien-
tes iudei nō audebāt eum interfice-
re. ſed miſerūt eum vinctum in ro-
mam ⁊ Nero dedit ei liberam pote-
ſtatem deambulandi ⁊ p̄dicandi
Conduxit autem hoſpitiuꝫ ⁊ ſuſci-
piebat om̄nes qui īgrediebātur
ad eum predicans eis fidem criſti.
⁊ de laboribus manuū ſuarꝫ victū
eis tribuit. Deinde predicationi va-
cabat. ita vt plerūqꝫ vſqꝫ ad noctē
ſermonem ꝓtraheret. reſiduuꝫ vero
temporis comeſtioni ⁊ ſōno ſatis
ꝯgruū erat. ꝑtes illas circa romā
circuiuit ⁊ p̄dicauit. Quarto decīo
anno imperij Neronis. cū eius ne-
quitia īualuiſſꝫ. inſidiabatᷓ paulo
Cōtigit autem quadā die dū pau-
lus p̄dicaret patroclus pincerna
neronis vt eū audiret cōmodius fe-
neſtrā aſcēdit ⁊ obdormiēs cecidit
ex feneſtra ⁊ expirauit. Qd audiēs
nero. primum de eius morte doluit
⁊ ſtatim alium in eius officiuꝫ or-
dinauit. Paulus vero ꝑ ſpm̄ hoc co-
gnoſcēs dixit aſtantibus vt illuc
irent ⁊ patrocluꝫ ceſaris cariſſimū
ad ſe defunctū afferrent. Quē alla-
tū paulus ſuſcitauit ⁊ ad ceſarem
cū ſuis ſocijs miſit Qui cum de eius
morte lamentaretur. ecce patroclus
iuuenis adeſſe pre foribus nunciatᷓ.
Audiens nero patroclū viuū queꝫ
pauloante nouerat mortuū plurī-
mū q̄dem expauit ⁊ eū ad ſe ingre-
di recuſauit. Sed tandem per ſuaſū
amicorū intrare permiſit. Cui nero
ait. Patrocle viuis? Et ille Ceſar vi-
uo. Et nero. Quis te fecit viuere? Et
ille dn̄s iheſus criſtus rex omniuꝫ ſe-
culoruꝫ. Iratus nero dixit Et ille reg-
nabit ī ſecula ⁊ reſoluet regna mū-
di? Cui patroclus. Etiam domine.
Tunc nero dedit ei alapam dicens
Ergo militas illi regi? Cui ille Vtiqꝫ
ſibi milito. qꝛ a mortuis me excita-
uit Tunc quinqꝫ milites neronis q̄
ei iugiter aſſiſtebant. dixerunt ei
Cur percutis iuuenem qui verū di-
cit? naꝫ ⁊ nos illi regi militamus Qd
audiens nero fecit eos in carcereꝫ
recludi. vt nimiuꝫ torquerentᷓ quos
nimiū ante dilexerat Tunc omnes
xpianos fecit inquiri ⁊ oēs ſine inter-
rogatōe ꝑ tormēta valida puniri.
Tūc paulus vinctus ante neroneꝫ inē
ceteros ductus eſt Cui nero. O homo
magni regis ſeruus. mihi autē vi-
ctus. cur milites meos mihi ſubtra-
his ⁊ tibi eos colligis? Cui paulus
Non ſolū de tua aula milites colle-
gi. ſed etiā de orbe vniuerſo. quibus
rex noſter dabit ſtipendia ꝑpetua
que nūq̄ deficient. ⁊ ſi ſubditus eius
eſſe vis. ſaluus eſſe poteris Ipſe enī
tante potentie extat vt iudex omni-
um veniat ⁊ mundi huius figuraꝫ
per ignem reſoluat. Tunc iratus

nero precepit milites igne crema-
ri ⁊ paulũ decollari. Et ait paulus
Modico tempe patiar et eternalit̃
viuã. Et ait nero. Auferte ei caput
vt me regẽ ſuo fortiorez intelligat.
⁊ videamus ſi ſẽper viuat. Cui pau-
lus. vt ſcias me eternaliter viuere.
cum michi caput abſciſum fuerit
viu⁹ tibi apparebo. Hijs dictis ad
locũ ſupplicij ducit̃. et tres milites
qui eum duxerunt ad fidem cõuer-
tit. Qui cũ rogaſſent ipſum vt libe-
re abiret quo vellet. ait. Abſit fr̃es
vt fugiã. non enim ſum pfugus ſʒ
miles criſti legitim⁹ Scio enim q̃ p
hanc vitaʒ tranſitoriã ad vitã trã-
ſibo eternaʒ. Mox ãt vt fuero decol-
latus viri fideles rapient corpus
meum. vos autem locum notate ⁊
illuc cras mane venite ⁊ inuenietis
iuxta ſepulchrũ meuʒ duos viros
ſcʒ Tytum ⁊ lucã orantes. ⁊ illi vos
baptiſabunt. Poſt hoc miſit nero
duos milites vt viderent ſi decolla-
tus eſſet. quos cũ vellet paul⁹ con-
uertere dixerunt. Cũ mortu⁹ fueris
⁊ reſurrexeris credem⁹ Cum auteʒ
ad portam veniſſʒ. occurrit ei diſci-
pula ſua Plantilla flens. ſuis ora-
tõib⁹ ſe cõmẽdare cepit. Cui pau-
lus Cõmoda michi velum quo ca-
put tuuʒ tegis ⁊ inde oculos meos
ligabo ⁊ poſtea illud tibi reſtituaʒ
Qd cũ illa faceret. carnifices deride-
bant eaʒ dicentes Quid iſti mago
tam precioſuʒ pannum tribuis vt
amittas. Cum ergo ad locũ paſſio-
nis veniſſet. extenſis in celũ maĩb⁹
cũ lacrimis orabat ⁊ grãs agens
deo muniens frontẽ ⁊ pect⁹ ſigno
ſcẽ crucis. vale fecit fratrib⁹. ⁊ ocu-
los ſuos ſudario plãtille ligauit
⁊ vtrũq; genu in t̃rã figens colluʒ
extendit dicẽs Dñe ieſu xp̃e In ma-
nus tuas cõmẽdo ſpm̃ meũ. ⁊ decol-
latus eſt. Lin⁹ papa dic̃ q̃ de cor-
pore eius lac emanauit ⁊ lux ĩmen-
ſa ſup eũ exhalauit Moxq; caput
ei⁹ a corpe ſaliens Jheſus xp̃s qd
ſibi in vita ſua tam dulce extiterat
clara voce tribus vicibus exclama-
bat. Statiʒ autem dũ decollatus eſ-
ſet apparuit plãtille dãs ei ſudari-
um ſãguine perfuſum. ⁊ cum mili-
tes q̃ eum decollauerunt ciuitateʒ
intrarent dixit eis plantilla. Vbi
dimiſiſtis magiſtrum meum pau-
lũ. Reſpõderũt extra ciuitateʒ iacʒ
decollatus ⁊ facies ſua ſudario tuo
eſt ligata. Que ait. Ecce iã venerũt
petrus ⁊ paulus coronis fulgenti-
bus ad me ⁊ paul⁹ pñtauit mihi
ſudariũ qd ei dederã ⁊ oſtẽdit eis
ſudarium cruẽtatuʒ. ⁊ ppt̃ hoc mira-
culũ plures fidẽ receperũt. Audiẽs
hoc nero qd cõtigerat. vehemẽt̃ ex-
timuit ⁊ cũ amicis ſuis loqui cepit
Cũq; inuicẽ loquerent̃. venit paul⁹
clauſis ianuis ãte neronem ſtãs ⁊
dixit. Ceſar ecce ego paulus miles inui-
cti regis crede nunc q̃ nõ ſum mor-
tu⁹ ſʒ viuus ⁊ tu miſer ẽterna morte
morieris. q̃ ſãctos dĩ iniuſte interfeci-
ſtis. Et his dictis diſparuit Tres ãt
milites ſic̃ iuſſit paulus ad ſepul-
chrũ eius venerunt ⁊ inuentis du-
ob⁹ diſcipul' baptiſati ſũt. Caput
ãt beati pauli in quãdam foueam
eſt piectũ Tandeʒ cum fouea mun-
daretur eiectum eſt cum alijs pur-

gamentis. Quod quidam paſtor
inueniẽs iuxta caulas ouiũ ſup q̃n-
dam virgam erexit. Vidit autẽ p
tres noctes cõtinuas cũ dño ſuo ſu-
per p̃dictum caput lucẽ ineffabilẽ
effulgere. qd cũ xp̃ianis nũciatuʒ
eſſet dixerũt. vtiq; caput pauli eſt
⁊ cũ poſuiſſent caput ãte pedes cor-
pus ſe vertit ⁊ i loco ſuo capiti
ſe iunxit ⁊ ſicut tunc inuenerũt. cog-
nouerunt verum caput eius eſſe.
Rogemus ⁊c.

De ſãctis petro ⁊ paulo. F. xliiij.

Fecit ſalomon

duas colũnas ⁊ poſuit eas
in porticu templi. vnam a dexteris
quã vocauit Jachim. ⁊ aliã a ſini-
ſtris quã vocauit boos. iij. Re. vij.
Salomõ interp̃tatur pacificus et ſi-
gnat xp̃m q̃ fecit pacẽ int̃ deũ ⁊ ho-
mines q̃ quinq; milib9 ãnoꝝ fracta
erat ⁊ p nullũ potuit reformari niſi
p ſãguinẽ ihu criſti. Ro. v. pacem
habeam9 ad deũ per dñm ieſum cri-
ſtum Et ſeq̃tur. Cũ inimici eſſem9
reconciliati ſumus deo per morteʒ
filij eius Sicut int̃ gẽtiles quoſdaʒ
pacis reformatõ fieri conſueuit p
effuſionem ſanguinis ouis vel bo-
uis vel alterius animalis. Sic pax
reformata eſt p ſanguinẽ ieſu cri-
ſti. Cum enim ihẽſ9 xp̃s vellet pa-
cẽ facere int̃ nos ⁊ patrem ſuũ. non
effudit ſanguineʒ animalis ſed p-
prium. vt pax eo fortioꝛ eſſet. Sic
ptꝫ quõ p ſalomonẽ itelligitur cri-
ſt9 Iſte ſalomon .i. xp̃s edificauit
tẽplũ .i. ſanctã eccliam. ⁊ fecit in ea
duas colũnas p quas ſignãtur iſti
duo apl'i. ſ. petr9 ⁊ pau. vnã. voca-
bat iachim .i. firm9 ⁊ ſignãt petrꝫ qui
firm9 fuit in fide ſic dñs teſtat̃ Ma-
th. xvi Cũ interrogaſſʒ dñs a diſ-
cipulis ſuis. quem me eſſe dicitis.
Rñt petr9 Tu es xp̃s filius dei viui
Rñt ei ihs Et ego dico t̃. tu es petr9
.i. firm9 in fide ⁊ ſup hãc petrã edifi-
cabo ecclĩaʒ meã. Hãc colũnam ſcʒ
petrꝫ ſtatuit a dextris in introitum
templi. Per dexteram ſignificatur
populus iudaic9 ad quẽ ↄuertẽdũ
miſſus ẽ petrus Scda columna vo-
cata eſt boos .i. fortis vel robuſt9
⁊ ſignãt paulũʒ qui fortis fuit ad ſu-
ſtinẽdũ aduerſa. vñ ait. oĩa poſſuʒ
in eo q̃ me ↄfortat .i. in xp̃o. ij. Coꝛ.
xij. Placeo michi in ĩfirmitatibus
meis. in cõtumelijs. in neceſſitatib9.
in perſecutõnib9. ⁊ in anguſtijs Cũ
enim infirmoꝛ. tunc fortioꝛ ⁊ poten-
tioꝛ ſum ego. Iſtam columnam
ſtatuit in templo ad ſiniſtrã. Per
ſiniſtram ſignificat̃ populus gen-
tilis ad quem conuertendum miſ-
ſus eſt paulus Sciendum autem
q iſte columne fuerunt ſublimes
ſ̃ciales. recte ⁊ fortes Sublimes p
celeſtium ⁊ diuinorum cõtempla-
tõnem Quia licet in terris fuerunt
corporaliter. tamen erant mẽtalit̃
in celis. Vnde paulus ad Philip.
iij. Nrã ↄuerſatõ i cel' eſt Vñ legit̃
de btõ petro q ſẽp cogitabat mel-
lifluaʒ xp̃i p̃ñtiam ⁊ lacrĩas ↄtinẽ-
ñ poterat. iõ ſudariũ ſemp ferebat
quo fluentes lacrĩas tergeret. Ita
q facies eius ex fletu lacriarũ q̃ſi
cruſta videbat̃ Sic fideles xp̃i delẽt

ↄtemplari celeſtia ex hoc ꝑueniūt
lacrime deuotōnis Aug⁹. Quanto
quis ſāctior ⁊ deſiderijs ſāctis ple-
nior. tanto eius in orando flet⁹ vbe-
rior. Impatiens eſt enī amor q̄ nec
lacrimis mot⁹ ſit niſi amore detur
qđ amatur. Pſ. Fuerunt michi la-
crime mee panes die ac nocte dum
dicit̄ mihi quotidie vbi eſt deus tu-
us. Aug⁹ Idcirco ego ploraui et
oculi mei deducūt aquā quia lōge
factus eſt a me conſolator meus.
fletus ille ſepe meretur cōſolatōez
ſcđi Regū. xij. Tranſacto luctu mi-
ſit dauid ⁊ introduxit betſabeaȝ in
domū ſuam ⁊ facta eſt ei vxor. ⁊ ani-
ma fit ſponſa criſti ex tali luctu et
fletu. Vnde Hugo ī pſona anime
cōtemplatīe. Dic michi quid ē hoc
dulce qđ in dei recordatōne me ali-
quando tangere ſolet ⁊ taȝ vehemē-
ter ⁊ ſuauit̄ afficere. vt iaȝ toto aīo
a meipſo alienari incipio ⁊ neſcio
quo abſtrahor. ſubito enim mihi
bene eſſe incipit. vltra q̄ꝫ dicere ſuf-
ficiā. exhilaratur ↄſciencia. obliuiſ-
cor omniū preteritorum dolorum.
ꝑ miſeriaȝ exultat animus. clareſcit
intellectus. cor illuminatur. deſide-
ria iocundantur Iamqꝫ neſcio vbi
me eſſe video. ⁊ amplexibus amo-
ris intus teneo. ⁊ neſcio quid illud
ſit. ⁊ tamen illud ſemper retinere ⁊
nunq̄ꝫ ꝑdere toto animo laboro.
nunqd eſt illud dilect⁹ meus. Hu-
go rn̄t. vere ille eſt dilectus tuus q̄
viſitauit te. venit ⁊ tangit te. non
vt videatur a te. venit non vt deſide-
rium tuum impleat. ſꝫ vt guſtādū
ſe prebeat ⁊ affectum poſt ſe attra-
hat. Talem cōtemplationeȝ ſepe
ſētiebāt btūs petrus ⁊ paulus Si-
militer ſublimis fuit in dei contem-
platione Qđ ptȝ ex hoc q̄ꝫ taȝ ſepe
nomen dn̄i noſtri ieſu criſti ꝑfere-
bat. quod cordi eius ſemper ineāt
Nā ex abundantia cordis os loq̄t
Legitur enīȝ in epiſtolis ſuis hoc
nomen ihesus criſt⁹ quingentis vi-
cibus nominaſſe Criſo⁹. Hic mos
amantium eſt vt amatores ſuos
ſilencio tegere nequeāt. ſꝫ neceſſa-
rijs ſuis ⁊ caris offerunt ⁊ flāmas
ſuas iuxta pect⁹ ſuum cohibere nō
pn̄t Sic beatus paulus nomen cri-
ſti qđ ſemper in corde portabat cō-
tinere ſilencio non potuit ſꝫ crebro
efferebat Et cum caput a corpore
eſſet hoc benedictum nomen ieſus
xp̄s qđ tam crebro ī vita ſua noīa-
ueāt tribus vicibus ꝑferebat Sic
ptȝ quō iſte colūne ſublimes fue-
runt per cōtemplatiōem diuinam
Fuerunt etiam ſublimes ex eo q̄ꝫ
btūs petrus tranſfiguratōni inter-
fuit ⁊ quandaȝ lucē diuine clarita-
tis vidit ⁊ intantuȝ delectatus fuit
q̄ꝫ ſemꝑ ibi manere deſiderabat di-
cēs Dn̄e bonum eſt nos hic eſſe. ſi
vis faciamus hic tria tabernacula.
tibi vnū. moyſi vnum ⁊ helie vnum
Et paulus etiaȝ ſublimis fuit quia
raptus fuit in tercium celuȝ vbi vi-
dit arcana dei que non licent homī
loqui. in qua viſione in tantum de-
lectatus fuit q̄ꝫ ignorabat vtruȝ in
ſpū̄ vł in corꝑe factū fuerat. vnde
ait Siue ī corpore ſiue extra corp⁹
neſcō de⁹ ſcit Tercō iſte colūne fu-
erūt ḡciles ꝑ pauꝑtatē. vn̄ ait pe-

trus ad iheſum Ecce reliquimꝰ om-
nia ⁊ ſecuti ſumus te. q̃d ergo erit
nobis? Rn̄dit iheſus. Amen amen
dico vobis quod vos q̃ reliquiſtis om-
nia ⁊ ſecuti eſtis me in regenerati-
one cum ſederit ⁊c̄. Iſti ergo ōnia
que habuerunt reliquerūt ⁊ domi-
num in paupertate ſecuti ſunt. vnde
paulus ait. Omnia arbitratus ſū
vt ſtercora vt xp̄m lucrifaciã. Bea-
tus petrus legit habuiſſe vxorem
quam reliquit propter xp̄m. Que cū
ad paſſionē duceretur clamauit.
O coniux memento domini dei tui.
Adeo paup fuit quod tantum vnã tu-
nicã cum vno pallio habuit Simi-
liter paulus paup ⁊ nudus fuit.
Ita ⁊ nos eorum exemplo libēter
debemus eſſe pauperes in mundo.
vt diuites ſimꝰ in celo. Mat. v. Be-
ati paupēs ſpiritu. quoniã ipſorum
eſt regnum celorū Mat. xix. dixit
iheſus adoleſcenti Si vis pfectꝰ eē
vade ⁊ vēde omnia que habes ⁊ da
pauperibus ⁊ habebis theſaurū
in celo ⁊ veni ſequere me Tercio co-
lumne iſte fuerūt recte p regulas
iuſticie nec ad dexterã nec ad ſini-
ſtrã declinãtes. Nō enī poterant fle-
cti neque per minas. neque per dona a
iuſticia. ſicut quidam iudices mo-
derni. De quibus dicitur p̄. Regū.
viij. Acceperunt munera ⁊ peruer-
terunt iudicia. Ecclī. xx. Exenia ⁊ do-
na excecant oculos iudicum. Con-
tra quos dicit pſ. Recte iudicate fi-
lij hominum Item recti fuerunt in
dilectōe dei. ita quod nulla tribulatio.
nulla aduerſitas poterat eos ſepa-
re a caritate dei. Canticorum i. Re-

cti diligunt te. vnī paulus ad Rō.
viij. Quis nos ſeparabit a caritate
dei? Tribulatō an ãguſtia. an gla-
dius. qua. d. nequaquam iſta poſſunt
nos ſeparare a caritate dei. Quarto
iſte columne fuerunt fortes. et hoc
in tormentorū perpeſſione. Nam
fortitudo ſcd̄m Tulliū. Eſt conſidera-
ta periculorum ſuſceptio ⁊ laborum
perpeſſio Macrobiꝰ. Fortitudinis
eſt nulla turpia metuere. proſperã
et aduerſa eque tolerare. Hoc mo-
do fortes fuerūt iſti duo ſancti apo-
ſtoli in ſua paſſione. De quibꝰ ſcri-
bit dyoniſius ad thimotheum. qui
ipſe viderat eorū paſſionem dicēs
O frater thimothee ſi vidiſſes ago-
nis cōſummatōnem. defeciſſes q̃-
dem pre triſticia ⁊ dolore Quis nō
fleret in illa horã quando preceptū
ſentencie eſt egreſſum in eos vt pe-
trus crucifigeretur ⁊ paulus decol-
laretur. vidiſſes tunc turbam gē-
tilium ⁊ iudeorū percutientes eos
et expuentes in facies eorum Ad-
ueniente autē terribili tempe con-
ſūmationis cū ſepararentur ab in-
uicem. ligauerūt eos ad colūnas
nudos. non vtique abſque fratrū ge-
mitu et ploratu Tunc inquit pau-
lus petro pax tecum fundamentū
eccleſiarum paſtor ouium ⁊ agno-
rum Petrus ad paulū. vade in pa-
ce predicator bonorū. mediator et
lux ſalutis iuſtorū. Cum aūt elon-
gaſſent eos ab inuicem ſecutus ſū
magīm meum paulū. Nō enī in eo-
dem vico occiderūt eos. hec dyoniſi-
us. Quō autē paſſi ſunt require in
ſermonibꝰ precedentibꝰ Rogemꝰ.

Benedicta tu in
mulieribꝰ ⁊ benedictꝰ fru
ctus vētris tui Lu. v. Iſta vba dixit
ſcā elizabet vxor zacharie ⁊ mr̄ ſcī
Iohis baptiſte ad beatiſſimā vgi
nē mariā cognatā ſuā qn̄ .ſ. beata
maria eā viſitauit. cꝰ feſtū viſitacō
nis hodie celebramꝰ In quibꝰ ver
bis tria nob̄ ꝑnotant̄ Prio q̄re be
atiſſima vgo maria beatam eliſa
beth viſitauit. Scdo eternalis inſti
tucio bn̄dictōis et electōis marie
Tercio p̄cioſiſſima vtilitas fructꝰ
marie q̄ appellat̄ ihs xp̄s. Circa p̄
mū cōſiderandū eſt. quare beatiſſi
ma vgo maria eliſabeth viſitauit
cognatam ſuā. nā hoc ideo factum
eſt vt iohes baptiſta ſanctificare
tur in vtero matris ſue. Et ideo hoc
feſtum dicit̄ viſitacō marie. cuius
inſtitucō ſeu origo ſic dicit̄ eueniſ
ſe vt dicit beatus lucas Legit̄ enī
ꝙ beatiſſima virgo maria a iuuē
tute ſua ſemp fuit in tēplo ⁊ in ſui
cō dei. ⁊ audiuit multociēs dici ꝙ
vna vgo eſſet nata que dēberet por
tare celoꝝ regē ⁊ dn̄m Et ipſa aſſi
due ⁊ diligenter deſiderabat a dn̄o
ꝙ poſſet famulari illi vgini Et tūc
breuiter miſſus eſt angelꝰ gabri
el a deo in ciuitatem galilee cui no
mē naſareth ad virginē deſponſa
tam viro cui nomē erat ioſeph de
domo dauid et nomen vginis ma
ria. ⁊ annūciauit eiꝙ ipſa eſſet q̄
deberet portare regem celoꝝ ⁊ dn̄m
Et ingreſſus angelus ad eā ſalu
tādo ait. Aue grā plena dn̄s tecū

⁊c̄. vt in euāgelio. et ſtatī cōcepit
verbo filiū dei. verū deū ⁊ hoiem in
anima ⁊ i carne ad ſalutē populo
rū. Tunc immediate poſt cōcepcō
nē exurgēs maria abijt in monta
na cū feſtinacōne ⁊c̄ ⁊ intrauit do
mū zacharie. Ecce quō humiliter
iuit ſupior ad minorem dn̄a ad fa
mulā. rgina celi ⁊ terre ad ācillā.
et ſic laudando laudibꝰ ſalutauit
eliſabeth. ⁊ factū eſt ⁊c̄. vt in euā
gelio. Hec fuit cā inſtitucōis huiꝰ
feſti. Circa ſecūdum nota ꝙ ex mł
tis cauſis iſta ſpecioſiſſima virgo
maria ab eterno nūcupata ē bene
dicta. Primo ꝓpter eius nimiā hu
militatē effecta ē mater eterni re
gis ⁊ ſublimata in celo ⁊ in terra.
nā ipſa dicit ſe benedictā ꝓpter eiꝰ
humilitatē Lu. p̄. Quia reſpexit hu
militatē ancille ſue. ecce enī ex hoc
beatam me dicēt ⁊c̄. Ipſa enī ex ni
mia humilitate nō dedignat̄ ſerui
re omnibꝰ peccatoribꝰ q̄ deberēt eā
diligēt̄ adorare ⁊ eidē deuote ſerui
re vt ipſa ꝓ eis intercederet ad filiū
eius dn̄m noſtrū ihesū xp̄m. Iſta
enī virgo ſeruit pc̄tōribꝰ tripliciť
Primo ꝙ ipſa mutat ſentenciam
iudicis ⁊ reū in veniā ꝯuertit ⁊ ad
ducit Iſtud figuratū eſt p̄. Re. xx
v. vbi dicit̄ ꝙ cū nabal offendiſſ͞
dauid rgem in eo ꝙ nuncios eius
cōtempſiſſet vxor eius Abigail ce
cidit an̄ pedes dauid regis mutās
ſniā regis ⁊ veniā nabal a viro ſuo
impetrauit. Per nabal intelligitur
peccator q̄ offendit deū in eo ꝙ nū
tios ſuos cōtempſit ꝑ inobediēci
am mandatoꝝ eccl̄iaſticorū. mo

taliter peccãdo. quē dñs de ſua ſtrē
nua iuſticia adiudicat dãmnacio
ni ppetue. qđ cernens abigail v
beatiſſima v̇go maria ex nimia hu
militate pcidit ad pedes xp̄i et pa
tris in diuinitate ſicqꝫ ſentenciam
reuocat ⁊ pctōrem deo recōciliat ac
veniā impetrāt. de q̄ ſibi nūquā ple
narie poſſumus regraciari. Secun
do ſeruijt iſta v̇go benedicta pecca
torib⁹ in hoc ꝙ frequent̄ eis parat
auditum ⁊ acceſſuʒ ad filiū ſuum
dominum noſtruʒ ihesū xp̄m. certe
magnū eſſet refugiuʒ ſi homo ha
beret cuʒ magno principe terreno
cauſam. ⁊ haberet tūc noticiaʒ ali
cuius curialis ſeu familiaris illius
principis q̄ euʒ duceret ante domi
num ⁊ domino ſuo propoſituʒ inti
maret. maius ſi cōſanguineū illi⁹
haberet amicū. maximum ſi fratrē
vel filiuʒ. Sed hic nō habes tantū
amicum familiarem regis neqꝫ cō
ſanguineū neqꝫ fratrem aut filiū
domini terreſtris. ſed habes tuam
ſororem beatiſſimā virginem ma
riam ⁊ matrem regis eterni que pre
parat tibi auditū ante cōſpectum
domini noſtri ihesu xp̄i filij eius be
nedicti. Et ſic ſecure potes ad euʒ ve
nire ⁊ tuum affectū p deuotaʒ ora
tionē intimare Ipſa nāqꝫ ſoror no
ſtra ē ⁊ mater. ſoror in quā noſtra
eſt. quia formā carnalem aſſumpſit.
mater nrā eſt quia ipſa genuit nob
plaſmatorem ⁊ ſaluatorē mūdi. ſ.
xp̄m q̄ ē pater ⁊ creator omniū cre
aturaꝝ. Et quō poteſt ibi eſſe aliq̄
repulſio vbi tot cōcurrūt caritatis
inſignia. Bern̄. magnam preſtat

nobis fiduciam vbi habemus ma
trem ante filium ⁊ filium ante pa
trem pro nobis deprecātes mater
enī oſtēdit filio ſuo benedicta vbe
ra ex quibus ipē recepit ſcđm hu
māitatem nutrimentū vt memoria
illius beneficij mutet ſentēciaʒ pa
tris ⁊ etiaʒ vt memoretur illius. qꝛ
ꝓpter hoc ab ea naſci dignat⁹ eſt.
vt. ſ. deo patri peccatorem reconci
liaret. ⁊ ſit filius ex pietate mitiga
tus Vides adhuc patreʒ erga pec
catorem cōmotum ipē filius oſten
dit patri manus ⁊ pedes ⁊ latus ⁊
alia vulnera dicens En pater mi dile
cte tu me miſiſti in mundum vt re
dimerem pctōres ⁊ tam patienter
ſuſtinui vt te ad eos reuocareʒ. er
go ex quo eos tam onuſte redemi
tuam deprecor paternitatē vt tuaʒ
iuſticiā nō ſequaris. ſed vt ſcđʒ tu
am miſericordiā pcedas ⁊ pctōres
ad tuā grām puenire cōcedas. q̄a
ex pia interceſſione matris mee be
nedicte talē diſcordiā inter te ⁊ pec
catores nō vales ſuſtinere. Ecce hō
iſta bn̄dicta v̇go tā diligenter au
ditū tuū an̄ dn̄m parat vt firmam
pacē inter te ⁊ creatoreʒ tuū cōſtituē
poſſit. Feſtū ergo viſitacōis ei⁹ ho
die dig̃ laude recolam⁹ ⁊ eā cuʒ ſū
ma diligēcia honorem⁹. vt nobis
remiſſionē omniū pctōꝝ noſtroꝝ
impetret Terciō fuit pctōrib⁹ quia
ipſa recōciliat pctōres dn̄o ihesu.
Bern̄. tu es mater miſericordie ⁊ ma
ter iudicis. tu es mater dei. tu es ma
ter regis. tu es mater rei. cū ſis ma
ter vtriuſqꝫ. quomō ſuſtinere pote
ris diſcordiam inter filios tuos. ſ.

deum a pctōres· niſi reconciliares
eos· taliť ipſa recōciliauit quēdaȝ
qui xp̄m negauit et beatā virginē
ac etiam fideȝ catholicam vt ſupra
patuit· Secūdo dicitur ipſa benedi
cta ꝓpter eius nimiam largitatem
quia ipſa ſupra modum remune
rat ſibi ſeruiētibus· patet ꝑ exem
plum· Erat quidam opilio qui au
diebat dici· qui beate marie virginī
fideliť ſeruiret ipſa ſibi abūdāter
remunerāret· Hic cum ſūma diligē
tia laborābat quomō gratanter ei
ſeruiciū impenderet vt.ſ. poſt anni
circulum duplex premiū reciperet·
vnum a domino ſuo cuius agnos
paſcebat· et aliud a beata virgine
maria cui ſeruierat· Quid plura nul
lum aliud obſequium impēdebat
pre nimia ſimplicitate ꝗ̄ ꝙ omni
mane ientaculuȝ qđ ſecum deferre
bat ante imaginē virginis marie
ponebat eā cū vnico aue maria ſa
lutabat et cū reuerteretˀ nihil inue
nit· de quo nimiū gauiſus ꝙ puta
bat beatā virginē mariā illud mā
ducaſſe· Anno igiť ṙuoluto ipſe p̄
miuȝ ſuū ab imagine virginis glo
rioſe poſtulauit· q̄ ei apparēs ſibi
ſit· Cui opilio· tu mō vides o maia
et nil mihi reddes bene video ꝙ me
adhuc vis habere tibi ſeruientem
qđ et faciam· ſȝ videas ꝙ mihi pri
ſtinū p̄miuȝ cū poſteriori tribuas
vel de cetero nō ſeruiam tibi et ſicut
ſupra ſeruiuit cum duobꝰ aue ma
ria Anno vero reuoluto fecit yma
go vt prius ad quam puer ait· in
veritate dico tibi· ex quo michil mi
chi das modo· ſeruiaȝ iā tercio an
no ſi nihil michi dederis dicā te fal
lacem· ſeruiebat hoc tercio anno
cum tribꝰ aue maria vt ſup̄· Anno
reuoluto fecit ymago vt priꝰ· q̄re
cōtriſtatus iuuenis a dn̄o licēciā
peciit· quē tn̄ dn̄s vt ꝯputū faciat
requiſita precū ſumat· Cui iuuenis
quō tu mihi p̄cium dares cuȝ ego
regine celi et t're tribꝰ ſeruiui ānis
nec q̄cquam tribuit mihi· et ſic de
ſolatus abijt iuuenis· Qui petens
elemoſinā a matrona increpatˀ ꝙ
mendicaret· poſſet enī victū et veſti
tū laboribꝰ requirere q̄ ait Cui ꝓ pre
cio ſeruiā cuȝ beata virgo celi regi
na de ſeruicio triū annorū ſibi in
penſo· nil donauerit michi· Cui rn̄
dens matrona· indubie remunera
bit te· ait iuuenis ſic loq̄mini om
nes cū tn̄ nihil inuenio· Vis in ho
nore v̄ginis marie ſaccū q̄ pluuia
li t'pe tegaris a pluuia et frigore·
vtiq3 ait iuuenis et datū recepit· et
abijt veniēs ꝑ iter ob repētinaȝ ſu
peruenientē pluuiā ſb arbore ꝯdēſa
ſacco ſe cooperuit· Ad quē ꝓgredit'
ſpecioſa quedā v'go geſtās in vlnis
puerū amabilē deprecans eū· q̄tenꝰ
ob honorē virginis marie eā cū pu
ero ſb ſacco tegeret· ad quaȝ ſe ne
quaq̄ facturū dixit qm̄ ꝓ eo ſacco
triēnio ſeruierat· voluit tn̄ puerum
amabilē ſuſcipe· Cui illa mī et v'go
ſū· cui ſeruiuiſti· ſȝ ꝓ remuneracōne
ſeruicij tui ſume has lrās q̄s regi
portabis et euanuit cum puero· Ju
uenis vero vt datā recepat litterā·
regi detulit· queȝ rex cum ſuis filijs
educandū et inſtruendū vſq3 ad or
dinem preſbiteratus cōmendauit

Tempe aūt primiciaꝝ iuuenis fe
cit reuocare ſuos. quib⁹ circūſtā
tib⁹ ⁊ iuuenime ̄ oriā viroꝝ agen
te. apparuit vgo beata ſacꝰū ſibi oſt̄
dens vt recordaret̄ ſeruicij ſibi im
pēſi. Quare hic iuuenis iam presbi
ter fact⁹ de ſeruicijs virginī marie
exhibitis remuneratus. honorib⁹
et diuicijs fruebatur. ac vitam ſu
am fideliter cōplens in vginis glo
rioſe ſeruicijs. Ecce quō illa larga
datrix ⁊ benedicta vgo ꝓ ſimplo
dat centuplū cui ſemp ſeruire debe
mus. Tercīo appellatur benedicta
ꝓpter eius ſpecioſitatē de qua ſalo
mon admirans ait in pſona xp̄i.
Tota pulchr̄ es amica mea ⁊ ma
cula nō eſt in te. C. pctōrum. qꝛ fuit
ſanctificata anteꝙ̄ nata. Et in cōce
pcōne ſui filij benedicti illa ſanctifi
cacio taliter in ea fuit ꝯfirmata qꝛ
venialē peccatē ñ potuit nec mōtlē.
Et ab omnib⁹ creaturis merito dice
tur ipſa benedicta de cui⁹ pulchri
tudine legit̄ qꝛ ipſa ē ſpeculū ſācte
trinitatis. Qrto ipſa dicit̄ benedi
cta ꝓpter eius nimiā cordis cōpun
ctōem ⁊ amariſſimū dolorem quē
habuit in paſſiōe dilecti filij ſui do
mini noſtri ihū xp̄i. qꝛ ſi nō fuiſſꝫ
bñdicta ⁊ celeſti dlectacōe ⁊ ſuaui
tate accenſa. impoſſibile fuiſſet qꝛ
ipſa tot ⁊ tanta ſuſtinere potuiſſꝫ.
quāta viſa ē ꝑpeſſa eſſe in ſuo dile
cto filio. cui⁹ animā gladi⁹ doloris
de quo locutus eſt ſymeon ptran
ſiuit. Hanc ergo virginē mariā ho
noremus in terris vt ipſa ꝓ nobis
intercedere dignetur in celis ad do
minum noſtrum ihesum xp̄m.

Tota pulchra
es amica mea ⁊ macula ñ
eſt in te. Canticorum quarto. In ver
bis iſtis ꝓpoſitis cōmendat dñs
ſponſam ſuā mārgaretā a pulchri
tudine. Fuit enī pulchra corpe ⁊
aīa. pulchritudo corpis tangit̄ ibi
Tō pulchra es amica mea. ſed pl
chritudo aīe tangit̄ ibi. ⁊ macula
nō ē in te. ꝓpter pulchritudinē cor
pis adamauit eā Olibri⁹. ꝓpt̄ pul
chritudinē aīe de⁹. De pulchritudi
ne corpis legit̄ ſic. Beata margarē
ta ex nobilibus parentibus ⁊ gēliti
bus orta fuit. ⁊ nutrici traditur et
ab ea ſtudioſe nutritur ⁊ ī fide xp̄i
ana informat̄. Cū autē ad annos
diſcrecōnis. ſ. xv. peruenīſſet baptiſ
mum ſuſcepit moritur interī mat̄
eius. ⁊ pater eius eā exoſaꝫ pluri
mū habebat eo qꝛ baptiſmū ſuſce
pat. ꝓpt̄ qd domū pris reliqt ⁊ ad
nutricē eius rdiēs oues paſcebat
Erat autē mire pulchritudinis ⁊ om
niū oculis gracioſa. Accidit autē
vt quadā vice Olibri⁹ prefect⁹ illic
iter facet̄ vbi oues paſcebat ⁊ ei⁹
pulchritudinem aſpiciēs ſtatiꝫ in
eius amore capitur dixitqꝫ ſeruis
ſuis ite et adducite illam. ſi libera
eſt ducam eam in vxorem. ſi autēꝫ
ancilla fuerit ſit mihi concubina
Sic patꝫ d eius pulchritudine ex
teriori ꝓpter quam adamauit eaꝫ
olibri⁹. Que pulchritudo non eſt
multuꝫ cōmēdanda nec ād ſalutē
hominī neccāria. quia fallax grācia ⁊

vana pulchritudo exiſtit ac̄. Sed
pulchritudo interior que cõſiſtit in
virtutibus illa eſt cõmendanda
Ideo ſequitur· mulier timens deū
ipſa laudabit. qm̄ qui timet deuz
amat virtutes ꝛ facit bō opa· Ecc̄i·
xv· Qui timet deū faciet bona. Sci
endum autē ꝙ pulchritudo interi
or maxime cõſiſtit in duobus. ſcꝫ
in caritate· ꝛ caſtitate· Sapiencie·
iiij· O q̄ꝫ pulchra eſt caſta genera
cio cū caritate· q̄ſi diceret· O q̄ꝫ pul
chra eſt anima illa que accenſa ē
caritate ꝛ cū hoc caſta eſt Iſta duo
habuit beata margareta· Q autē
habuit caritatē patet in hoc ꝙ ꝓp
ter deum mortem ſuſtinuit Iohā·
xv· Maiorem caritatem nemo ha
bet vt animā ſuam ponat quiſ pro
amicis ſuis· quod beata margare
ta fecit· que poſuit animā ſuam ꝓ
amico ſuo. ſ. xp̄o Can̄· viij· Fortis ē
vt mors dilectio Glō· imo fortior
eſt q̄ꝫ mors. quia ꝓpter dei dilectio
nem ſancti tranſierunt ad mortē.
Aug⁹. nihil forcius homine habē
te caritatem. Amantem enī nulla
pena ſuperare poteſt. Bern̄. Omnia
grauia facit amor leuia Cum enī
beata margareta caritatē haberet.
omnia tormenta ſibi leuia erant.
Vnde legitur de ea ſic· Cum autē
fuiſſet olibrio preſētata ꝛ d nomi
ne· genere ꝛ religione interrogaret
Ipſa reſpondit / Margareta vocor
genere ſum nobilis· et xp̄iana reli
gione. Cui olibrius· duo prima ti
bi cõueniencia ſunt. ſed vltimum
abſurdum eſt vt puella nobilis ꝛ
pulchra deum adoret crucifixum.
Cui margareta· pro noſtra redem
ptione ꝛ non ꝓpter ſcelera ſua ē cru
cifixus· Tunc iratus prefectus iuſ
ſit eam incarcerari· Sequēti die fe
cit eaꝫ adduci ꝛ dixit ei O bona pu
ella miſerere pulchritudinis tue ꝛ
adora deos meos vt bene tibi ſit.
Cui illa Deum illum adoro cui an
geli ſeruiunt ꝛ quē omnes creatu
re timent· Ad quam p̄fectus ait.
vnum ex hiis duobus elige· Aut
adora deos nr̄os vt digna ſis tha
lamiſ noſtris· quia accipiam te in
vxorem· aut diuerſis tormētis in
teries· Que rn̄dit xp̄s ſemetipſum
pro me morti tradidit· ꝛ ideo ꝓ xp̄o
mori non timeo Tunc iuſſit eam
in eculeo ſuſpendi ꝛ tam crudeliter
prio virgis deinde pectinibus ferre
is vſqꝫ ad nudacionem oſſiū lani
ari ꝙ ſanguis eius de corpe tanq̄ꝫ
de fonte puriſſimo emanauit· Fle
bant autem qui ibi aderant ꝛ dice
bant. O margareta vere de te dole
mus· quia corpus tuuꝫ tam crude
liter laniari conſpicim⁹. O qualeꝫ
amiſiſti pulchritudinem propter
tuam incredulitatem Iā nunc ſal
tem credas vt viuas· Quibus illa
O mali conſiliarij recedite· hec car
nis cruciatio ē anime ſaluacio di
xitqꝫ ad prefectum· Impudens ca
nis· inſaciabilis leo· in carne pote
ſtateꝫ habes· ſed animam chriſt⁹
cuſtodit· Prefectus aūt facieꝫ cla
mide operiebat· nec ſanguinis tan
tam poterat videre effuſionem· ¶
Tunc iuſſit eam deponi ꝛ in carcē
rē reduci· in quo lux immenſa di
uinitus eſt accenſa· Et ecce dra

boluꝰ in forma magni draconis ad
eam venit ⁊ ipſam deglutire voluit
Sed cū illa ſignum ſancte crucis
faceret draco mediꝰ crepuit ⁊ ipſa
illeſa exiuit Deinde venit ad ipām
in ſpecie humana et ipā eum p ca
put apprehendit et ſubtus ſe ſter
nens ſub pedibꝰ eū conculcauit di
cens. Dyabole ſuperbe ſterne te ſub
pedibꝰ femie. Tūc ille vlulans ait. p
mitte me recedere ⁊ amplꝰ tibi nō
appropinquabo. Ac illa ad q̄d venī
ſti ⁊ ait ille. vt ꝯſulerem tibi face
re voluntatē iudicis. Ac illa. cur p
ſequeris xp̄ianos. Cui ille naturā
le odiū eſt inter hominē ⁊ diabolū
eo ꝙ homo debet poſſidere locū de
quo cecidit. et adiecit. ſalomō cō
cluſerat multitudinem demonum
in vaſe vitreo ne hominibus noce
rent. Sȝ eo mortuo. hoīes ibi the
ſaurū putabant. fregerūt vas ⁊ de
mones exeūtes aerem impleuerūt
Hijs dictis virgo ſubleuauit pedē
dicens fuge miſer. ⁊ demon ſtatī
euanuit. Sequenti die adducit ⁊
ad ſacrificandū dijs cōpellit. Qd
cū cōtemneret. facies eius facibus
ardentibꝰ cōburitur Et ait. Nō ſūt
cōdigne paſſiones hꝰ tēpis ad fu
turam gl̄am q̄ reuelabit in nobis
Tunc fecit eam in dolium aque fri
gide plenū poni vt frigore punire
tur. ⁊ ſtatim vincula eius quibus
ligata fuerat rūpuntur ⁊ terra cō
cutitur ⁊ cunctis pauentibꝰ virgo
illeſa egredit. Tunc viſo miraculo
fere quinq3 milia hominū capita
lem ſentenciā acceperūt. Prefectꝰ
aūt timens ne alij ꝯuerterent. bea
tam margaretam decollari p̄cepit
Ac ipſa orationē faciens ad xp̄m
dixit. gr̄ias tibi ago dn̄e q2 certa
men meū ad victoriā pduxiſti. mi
ſerere queſo illoꝝ qui mei memo
riam egerint ⁊ qui me in ſuis neceſ
ſitatibꝰ inuocauerit. Et mulieribꝰ
me in partu inuocantibꝰ ſuccurre
clemens. Venitq3 vox de celo dicēs
peticōem ſuam eſſe exauditam Et
hoc facto genua flectens ⁊ collum
extendens Spiculator vno ictu ca
put eius amputauit et ſic migrauit
ad dn̄m. xiij. die menſis iulij. Ite
fuit filia theodoſij patriarche de ci
uitate anthiochia ⁊c. Rogemus.
Itē margareta dicta ē a quadam
precoſa gēma q̄ margarita vocat.
que gēma ē candida pua ⁊ virtuo
ſa. Sic beata margareta fuit candi
da p virginitatē. pua p humilita
tē. vtuoſa p miraculoꝝ opacōem.

De ſancta maria magd. f. xlvij.

Poſtq̄ conuer
tiſti me egi penitenciā Iher
e. xxxi. In vbis iſtis notant tria.
primū eſt ſtatus marie magdale
ne miſerabilis. ſ. ante cōuerſionē
cū dicit. poſtq̄. ſcdm eſt miſericor
dia dei incōprehenſibilis ibi. ꝯuer
tiſti me. tertiū eſt pnīa eius ꝯmen
dabilis ibi. egi pnīam. Primo di
co tangitur eius ſtatus miſerabi
lis ante cōuerſionē cum dicit. poſt
q̄ cōuertiſti me. p hoc innuit ꝙ an
te ꝯuerſionē fuit in ſtatu pūerſo
et etiam in ſtatu miſerabili Et vere
ſtatus pc̄toꝝ dicitur eſſe miſera

bilis ꝓpter duo. Primo qꝛ p peccã
tum ſepatur homo a deo et p cõſe
quẽs a cõmunione omniũ ſancto
rum yſa. lix. Peccata veſtra diuiſe
rũt inter vos ⁊ deũ veſtrum Scd̃o qꝛ
peccatum facit hominẽ ſeruũ dya
boli Jo. viij. Qui facit pctm̃ ſeruus
eſt pcti. ij. Pet. ij. A quo qs ſupa
tus eſt eius ⁊ ſeruꝰ ẽ. In tali ſtatu
fuit maria magdalena añ cõuerſi
onẽ. legit̃ eñ de ea qꝛ cum frat̃ eiꝰ
laſarus milicie vacaret ⁊ martha
ſoror eius domũ ⁊ familiam guber
naret. maria ſcd̃z delicias ſeculi to
taliter viuebat ⁊ tantum qꝛ omni
bus publica peccatrix dicebatur ⁊
quia dyabolo ſeruiebat eiꝰ ꝓpria
erat. Et quia ſeptem peccatis mor
talibus erat inuoluta. ideo dicitur
a ſeptem demonibus fuiſſe obſeſ
ſa Et in hoc paret ſtatus eius miſe
rabilis qꝛ ꝓpter pctã ſua a creatorẽ
ſuo fuerat ſepata. Cũ ergo homo
p pctm̃ ſeruꝰ et ꝓpriꝰ efficit̃ dyabo
li. ſine adiutorio diuino ab hac ſui
tute liberari non poteſt. Piſcis eñ
p ſe intrat hamum. p ſe autẽ ſine
adiutorio alterius exire nõ poteſt
Sic ⁊ peccator ſine adiutorio diui
no cõuerti non poteſt. Vnde domi
nus Oſee. xiij. pdicio tua ex te iſra
hel. tantũmodo ex me auxiliũ tuuz
Criſoꝰ. Anq̃ꝫ peccamꝰ liberi ſumꝰ.
ſꝫ ſi ſemel opꝛbus dyaboli nos alli
gauerimꝰ. iã virtute nrã euadere
nõ poſſumꝰ. ſicut videmꝰ in regnis.
nemo poteſt ſeipm̃ facere regez ſꝫ
populus creat ipm̃. Cum autẽ rex
fuerit factus. nemo de ciuitate ſua
iugũ repellere põt. Sic prima volũ
tas in neceſſitatem cõuertitur. poſtq̃ꝫ
poſuerũt homines thronuz dyabo
li in cordibꝰ ſuis nemo poteſt euz
eripere niſi ſolus deꝰ. hec Criſoꝰ. Cũ
ergo maria ad hunc ſtatũ miſera
bilem veniſſet qꝛ iam ꝓpria erat de
monũ p ſe cõuerti non potuit. ſꝫ in
cõprehenſibilis dei mĩa ipſã ꝯuer
tit Et hoc eſt qd̃ ipſa dicit. poſtq̃ꝫ
cõuertiſti me. q. d. peccatrix eraz ⁊
obſeſſa a ſeptẽ demonibꝰ. ſine tua
grã ꝯuerti nõ potui. ſꝫ tu dñe miſe
ricordiſſime. miſericordit̃ cõuerti
ſti me. In quo notat̃ ſcd̃m mẽbruz
.ſ. incõprehenſibilis dei mĩa circa
pctõres Itẽ ſi vis plongare ſermo
nem require in circũciſione dñi de
mĩa dei in ſmone. Appa ruit benig
nitas. Itẽ dñica. xxij. poſt trinit̃. in
ſer. Procidẽs aũt ſeruꝰ. Tertio nõ
tur eius pñia cõmendabilis. Cuz
dicit Egi pñiaz Penitencia marie
cõmẽdabilis fuit ꝓpter multa que
requirunt̃ ad pñiam Primo debet
pñia eſſe feſtina nõ dilata Ecci. v.
Ne tardes cõuerti ad dñm ⁊ ne dif
feras de die in diẽ. ſubito eñ venit
hora eius in tempe vindicte diſper
det te. Sic fecit maria magdalena
ſtatĩ eñ qñ ꝓpoſitum penitendi. et
cõuertendi cõcepit. non diſtulit. ſꝫ
vt cognouit qꝛ ihefus veniſſꝫ in be
thaniã ⁊ comederet in domo ſimo
nis leproſi ſtatim illuc venit non
differens vſqꝫ in craſtinum vt qui
dam faciũt Scd̃o debet eſſe cõgrua
et pfecta vt per que quis peccat p
hec ⁊ ſatiſfaciat. Sap. xi. Per que
quis peccat per hec torqueatur. ſic
fecit maria magdalena q̃a ſingu

lis mēbris quibus peccauerat pe
nitenciā agebat ſicut dicit apl'us
Rō·vi· Sicut exhibuiſtis membꝛ̄
veſtra ſeruire immundicie ⁊ iniq̄
tati ⁊ immundis pc̄tis· Ita exhibe
te in pn̄ia ſeruire eadē membra iu
ſticie in ſanctificacōem· vnde mala
oculis ſuis q̄bus ſepe peccauerat
ſatiſfecit qn̄ tot lacrimas effudit
ꝙ pedes dn̄i lacrimis ſuis lauit Ca
pillos ſepe ſuꝑbe ornauerat ⁊ cuꝫ il
lis pedes dn̄i terſit Ore ſuo ſepe ver
ba ociosā vana ⁊ turpia ꝓtulerat·
Et ideo cū illo veſtigia pedū domini
noſtri ih̄u xp̄i oſculabat· Auribꝰ
quibꝰ vana et ſecularia audierat i
ſeruicio dn̄i mācipabat· quia ſede
bat ſecus pedes domini ⁊ audiebat
verbuꝫ illiꝰ Pedibus ſepe poſt pec
cata ābulabat· ⁊ ideo pedibꝰ ſequē
batur dn̄m de loco ad locum vbi p̄
dicabat ⁊ ad paſſionē ⁊ ſepulchꝛ
ſepius currebat Tercio pn̄ia debꝫ
eſſe pſeuerās Ad heb· xij· In diſci
plina pſeuerate Mat· xxiiij· Qui p
ſeuerauerit vſqꝫ in finē· hic ſaluus
erit· Qd fecit beata maria magda
lena· vnde legitur d ea ꝙ poſt aſcē
ſionem domini aſperrimam eremū
pecijt ⁊ ibidem triginta annis peni
tenciaꝫ egit· in quo loco nec aqua
rum fluenta nec arborū nec herba
ruꝫ erant ſolacia· vn̄ ꝙ terrena ſo
lacia deſpexit· ideo celeſtia ſolacia
meruit Naꝫ q̄libet die ad ſeptē ho
ras canonicas ab angel' in etherā
eleuabatur ac celeſtiū agminum
glorioſos concētus corporalibus
auribus audiebat· Vnde diebus
ſingulis hijs ſuauiſſimis dapibꝰ

ſaciata et inde ꝑ eoſdem angelos
ad locum ꝓprium reuocata corpali
bus alimentis nullatenus indige
bat· Sacerdos autē quidaꝫ ſolita
riam vitam ducēs in eadeꝫ eremo
cellam edificabat vbi dum moāre
tur domino volente vidit quadam
die qualiter angeli deſcendebāt de
celo ⁊ leuabāt eā in etherā ⁊ ad ho
re ſpaciū ad eundem locū diuinis
laudibus reuocabāt Volens aūt
ſacerdos huius mirabilis viſiōis
veritatē agnoſcere· creatori ſuo pre
cibus ſe cōmendans ad predictū
locum ꝓperabat· Cumqꝫ ad iactum
lapidis illi loco appropinquaſſet·
horrendus timor inuaſit euꝫ· ita ꝙ
nec recedere nec retrocedere audebat
Inuocato autem nomine ih̄u xp̄i
exclamauit· Adiuro te ꝑ deuꝫ vt re
deas mihi ſi homo es qui habitas
in illa ſpelunca· Cumqꝫ hoc tercio re
petiſſet· reſpondit beata maria ei·
Accede ꝓpius ⁊ que ſum tibi enar
rabo Cumqꝫ ille tremens paululuꝫ
ꝓceſſiſſet· audiuit quandā vocem
neminem tamē vidit ⁊ dixit ei Me
miniſti ex euangelio de illa famo
ſa peccatricē maria magdalena q̄
pedes domini lacrimis lauit ⁊ capil
lis terſit ⁊ veniā inuenit· Ille rn̄dit
memini· et plus q̄ꝫ triginta anno
rum ſpaciū eſt qd hoc factum eſt·
Ac illa ait· Et ego illa peccatrix fui
et· xxx· annis hic ſola hominibꝰ in
cognita fui· ⁊ ſingulis diebꝰ ſicut he
ri vidiſti ſepcies ab angelis eleua
ta ⁊ cantum celeſtium agminū au
dire merui· Reuelatum eſt mihi a
deo ꝙ ex hoc migratura ſeculo· va

de ergo ad maximinum epm̄ ⁊ dic
ei q̄ prima die dn̄ica circa horam
matutinam me in ecclesia expectē
Quod cū epō dixisset gauisus est
valde. Et dn̄ica die ipam vidit ab
angelis in eccl̄ia adductā. spacio
duorū cubitorū a terra eleuatam ⁊
inter angelos stantē. Cum aūt be
atus maximinus accedere trepida
ret. cōuersa dixit ad eū. Accede pa
ter huc ⁊ ne timeas. Cumq̄ appinq̄
ret vidit faciē eius tanq̄ solis ra
dium splendentem. Conuocato igit̄
vniuerso clero ipsam communicauit
deind̄ ꝓstrauit se añ altare ⁊ spm̄
deo reddidit ⁊ statim suauissimꝰ
odor totam ecclīam repleuit ita vt
p septem dies sentiretur. Beatꝰ au
tē Maximinus corpus eius diuer
sis cōditum aromatibꝰ honorifice
sepeliuit. Exemplum. Miles quidā
qui singulis annis ad sepulchrū
beate marie magdalene ire consue
uerat in prelio occisus est. qui dū
in feretro a parentibꝰ ploraretur.
marie magdalene pijs q̄relis im
ponebāt. Cur deuotum seruū suū
sine pnīa mori pmisisset. Tūc subi
to q̄ defunctꝰ fuerāt stupentibꝰ cun
ctis reuixit ⁊ sacerdotē ad se vocari
precepit. Cūq̄ confessus fuisset ⁊
cōicasset stati spm̄ exhalauit. Itē
aliud exemplū. nauis quedā viris
et mulieribus onerata naufragi
um ptulit. vna aūt mulier cū esset
pregnans ⁊ se in mari pidicitari cō
spiceret mariam magdalenā duo
te inuocabat vouens q̄ si meritis
suis ab ipso naufragio euaderet
et filiū pareret ipm̄ eius monaste
rio cōdonaret. stati quedā feīa for
ma et habitu veneranda apparuit ei
que eā p mentū arripiēs alijs pi
clitantibus incolumē ad ripā pdu
xit. Ipsa aūt postmodū filiū pepe
rit ⁊ votū fideliē adimpleuit. Itē ali
ud exēplū. Quidā dū pctā sua in q̄
dam cedula scripsisset eā sub pal
lio altaris btē marie magdalene
posuit rogās eā vt sibi indulgētiā
impetraret ꝓ pctīs suis. q̄ postea ce
dulā recipiēs omnia peccata sua
deleta inuenit. Rogemus.

De eodem. F. xlviii.

Dimissa sunt ei

pctā mlta q̄m dilexit mul.
Lu. vij. In vbis ppositis notantur
duo. Primū ē saluatoris nr̄i erga
mariā magdalenā maxima mia.
ibi. dimissa sūt ei. Scd̄m ē ipsiꝰ ma
rie erga dn̄ū mltiplex dilectō. ibi.
q̄m dilexit multū. Pmo notat̄ in v
bis istis saluatoris nr̄i maxia mi
sericordia. q̄ ei oia et mlta pctā di
misit. Vbi sciendū q̄ dn̄s dimit
tit q̄tuor generibꝰ hoim peccata. s.
feruēter amātibꝰ. paciēter tolerā
tibꝰ diligēter rogantibꝰ. ⁊ clemen
ter cōdonantibꝰ. De pmo dicit̄ in
euāgelio p̄senti. Et dimissa sunt ei
pctā multa q̄m dilexit multū. Cui
aūt minꝰ dimittit̄ minus ⁊ qui mi
nus diligit minꝰ dimittit̄. Si ergo
multum peccasti multū dilige. vt
tibi cū maria magdalena multū
dimittat̄. p. petri. iiij. Caritas ope
rit multitudinē pctōrū. Glō. quā
tūcūq̄ magna ⁊ turpia sūt. Si eīn

vnus homo feciſſet tot peccata q̄t
totus mundus vnq̄ fecit. caritas
omnia deleret. Ambroꝰ. Pctm̄ do
natur p grām. delet̄ p ſanguinem
crucis. tegitur p caritatē. Secūdo di
mittuntur pctā pacīēter ſuſtinēti
bus. ſ. tribulacōnes Thob. iij. In
tempore tribulacionis peccata di
mittis hijs qui inuocant te Glō.
In tribulacōne ꝛ cōtricōne cordis
Aug. Flagella bonoꝝ aut vicia p
petrāta purgāt aut que potrant
ppetrari futura denūciāt Flagella
tribulacōnum dant̄ in preſenti ex
caritate. Quia queꝫ deꝰ diligit caſti
gat. Flagellat enī omnem filium
quem recipit. Sicut dicit̄ ad Heb.
xij. Gregori. ideo dominus quibuſ
dam hic parcit vt eos in ppetuū fe
riat Ideo autē dominꝰ hic ferit nō
parcēdo vt in eternum parcat. Au
gꝰ. hic vre hic ſeca vt in eternum
parcas. ſi ergo homo multum pec
caſti multum paciens ſuſtineas vt
tibi hic dimittat̄ ꝛ in eternuꝫ par
cat̄ Tercō dimittunt̄ pctā humili
ter rogantibꝰ ſic̄ patet Mat. xviij.
vbi dicit̄ ꝙ rex quidaꝫ voluit ponē
racōem cū ſeruis ſuis. ꝛ oblatꝰ eſt
ei vnꝰ qui debebat ei deceꝫ milia ta
lentoꝝ Cum autē nō haberet vnde
ſolueret vel redderet. iuſſit eū venū
dari ꝛ vxoreꝫ ꝛ filios ꝛ omnia que
habebat reddi. pcidens aūt ille ſer
uus rogabat eum dicēs. paciencīā
habe mecū ꝛ omnia reddā tibi. mi
ſertus aūt dn̄s ſerui illiꝰ dimiſit il
lum ꝛ omnia debita ſua dimiſit ei
Per regem illuꝫ ſignificat̄ rex cele
ſtis qui vult racōnem nobiſcū po

nere de omnibus illis queciīq̧ geſ
ſimus. ſ. cogitacionibus locucōni
bus ꝛ operibus. Per ſeruum qui
debebat domino decem milia talen
toꝝ̄ ſigtur pctōr quilibet q̄ decē p
cepta ſibi cōmiſſa nō cuſtodiuit ſi
cut debuit. qui cuꝫ non habuit vn̄
redderet. veniaꝫ humiliter pecijt.
Sic ꝛ nos cum ſatiſfacere nō poſſu
mꝰ deo de cōmiſſis veniam humili
ter petere debemus ꝛ dimittet nob
omnia debita noſtra. vnde ipē dic
p ezechieleꝫ. In quacūq̧ hora pec
cator ingemuerit omniuꝫ iniquita
tum ſuaꝝ quas opatus eſt non re
cordabor. Quarto dimittuntur pec
cata demēter cōdonantibꝰ alijs q̄
in ſe deliquerunt Lu. vi. Dimittite
et dimittemini Augꝰ. Vnuſquiſq̧
talem indulgenciam accepturꝰ ē
a deo qualem ipſe impenderit pro
ximo ſuo. Math. vi. Si non dimiſe
rit vnuſquiſq̧ pximo ſuo. nec pat
meus dimittet vobis Eccleſiaſtici.
xxviij. Qui vindicarē vult a domino
inueniet vindictā ſicut patet in ſer
uo nequam. qui cum nollet dimit
tere ſocio ſuo. iratus dominus eiꝰ
dixit ei. Serue nequam omne debi
tum dimiſi tibi quoniam rogaſti
me. nonne ergo ꝛ te oportuit miſe
rereri conſerui tui ſicut ꝛ ego miſer
tus ſum tui. Et iratus dominuſ tra
didit euꝫ tortoribus quouſq̧ red
deret vniuerſum debitum. vt dicit̄
Math. xviij. Require dominica. xx
ij. poſt feſtum trinitatis. Redde ra
tionem Si autē dimiſeriꝰ dimittet
nobis dominꝰ. Exempluꝫ de milite
qui dimiſit fr̄o ſuo q̄ occiderāt frēꝫ

ſiluz Requiꝛe d̃ mc̃a infra octauas
epħie· in ſermone· ꝯpletis · q̃ ſit vo
luntas dei Secundo notat in verbis
ꝯpoſitis beate marie magd· dilcõ
quam habuit ad xp̃m cuz dicitur
dilexit multum· Sunt autez tria ſi
gna p que probatur vtruz homo
diligat deum Primuz eſt verbi dei
audicio· Secundũ eſt bonarũ operũ
opacio· Tercium eſt dei cogitacõ·
Primum ſignuz dilectõis eſt au
dicio verbi dei · quia quicũq aliq̃ dili
git libẽter audit loqui de eo· ꝛ dili
git eos q̃ bona nunciãt de eo· Sic q̃
cũq diligit deũ· certuz ſignũ eſt ꝙ
libenter audit loqui et p̃dicare de
eo· ꝛ diligit eos q̃ de eo predicant·
Job· viij· Qui ex deo eſt verba dei
audit Et dñs mittẽs diſcipulos ad
predicanduz ait Lu·x· Qui vos au
dit me audit et qui vos ſp̃nit me
ſpernit· Et de talib9 dicitur Jo· viij·
ꝓpterea vos nõ auditis quia ex deo
non eſtis· Hoc ſignum dilectõis
inuenim9 in beata maria magda
lena· que ſedebat circa pedes domini
et audiebat verba oris eius ꝛ ſeq̃
batur dominum de loco ad locum
vbi p̃dicabat vt eũ ſemp audiret
Scdm ſignum dilectõis ẽ ꝙ q̃ di
ligit deũ freq̃nter cogitet de eo · nã
dicit Mat· vi· vbi ẽ theſaurus tu9
ibi eſt ꝛ cor tuum· Qui ergo ponit
theſauz ſuuz in deo freq̃nter cogi
tat de deo· Sicut enĩ q̃ turpit amat
ſemp cogitat de eo qđ amat· Sic q̃
amat deũ· ſemp cogitat de deo· Hoc
ſignum dilectionis inuenit in ma
ria magdalena que ſemp xp̃m in
corde ſuo portabat Vnde cum dñs
in ſepulchro eſſet crebro illuc cur
rebat· ꝛ cũ ſtaret ante ſepulchrũ
ꝛ introſpiceret ſtabat retro eã ihe
ſus in orto ꝛ dixit Mulier quid plo
ras· quem queris· Illa exiſtimãs
ꝙ ortulan9 eſſet r̃ndit· Si tu ſuſtu
liſti eum· dicito michi vbi poſuiſti
eum· Ecce nõ r̃ndit· iheſum quero·
ſʒ dixit· Si tu ſuſtuliſti eũ· putans
ꝙ ſicut iheſus erat in corde ſuo· ita
eſſet in corde omniũ hominum· In
hoc patet ꝙ ſemp cogitabat de eo
Et cum eſſet in deſerto· xxx· ãnis et
ſingulis dieb9 ſepcies in ethera le
uabatur· certũ ẽ ꝙ xp̃s a cord ſuo
nũq̃ abſens erat· Terciũ ſignum
dilectionis ẽ ꝙ q̃ diligit deũ prom
ptus eſt ad omnia bona opa faci
enda Grego· Nũq̃ eſt amor dei oci
oſus· opatur enĩz magna ſi eſt· ſʒ
ſi opari renuit amor non eſt· Nam
ꝓbacio dilectõis exhibicio ẽ ope
ris· Hoc ſignũ dilectionis inueni
m9 in btã maria magdalena que
p omẽ tps vite ſue poſt aſcẽſionẽ
dñi· ad bona opa facienda acceſſa
erat· Nam legit de ea ꝙ poſt aſcen
ſionẽ dñi cũ ſorore ꝛ frẽ ſuo ꝛ q̃buſ
dam alijs xp̃ianis· ab infidelib9
capitur· ꝛ in naui in mari ſine gu
bernacõne mittit vt ſic omẽs mer
gerentur Sed nutu dei marſiliam
puenerunt vbi cum nullus eos ad
hoſpiciũ recipe vellet· ante templũ
ydolouz ſub porticu morabantur
Cum autẽ videret maria populum
ydolis ſacrificare· Aſſurgens vul
tu placito· facie ſerena· lingua diſ
ta eos ab ydolorum cultura reuo
cabat ꝛ chriſtũ cõſtantiſſime pre

dicabat. ⁊ mirati ſunt vniuerſi pre
ſpecie pre facundia pre dulcedine
facundie illius. nec mirum ꝙ ſi os
tam pium ⁊ tam pulchꝛū qđ pedi
bus ſaluatoris infixerat oſcula ce
teris amplius verbi dei ſpiraret odo
rē; Poſt hoc aduenit princeps ꝓ
uincie cum vxore ſua vt ꝓ habēda
prole idolis immolaret. Cui maria
ſuaſit vt in xp̄m crederet. poſt aliquos
dies apparuit maria magdalena
vxori principis ꝑ ſomniū dicens.
Quare cum tot diuicijs abundetis
dimittitis ſanctos dei fame ⁊ frigo
re mori. dic viro tuo vt eis ſubueni
at. Cumqꝫ illa vigilaret ⁊ timeret di
cere viro ſuo. apparuit ei ſecūda no
cte terribiliter Cūqꝫ adhuc timēt
viro ſuo dicere. apparuit ei tercia
nocte irato animo ⁊ etiā viro dicēs
O tyranne ⁊ inimice dei ⁊ miniſter
ſathane quō iaces hic in pallacio
tuo ⁊ ſanctos dei ſine hoſpicio dimit
tis ⁊ minas ei imponēs abſceſſit.
Cūqꝫ ambo euigilaſſent ⁊ ſibi mu
tuo ſomnia retuliſſent receperūt il
los in hoſpicio. eis neccaria miniſtrā
tes. Cūqꝫ autē quadam die maria
magdalena p̄dicaret. p̄dicatꝰ prin
ceps dixit ei putas poſſis defende
re fidē quā p̄dicas Cui illa. Equidē
illaꝫ defēdere p̄ſto ſū. Cui princeps
cū cōiuge dixit. Ecce. dictis tuis ob
tēpare pati ſumꝰ Si a deo tuo quē
predicas nobis filiū impetraueris
Orauit aūt maria ⁊ vxor principis
filiū concepit. Princeps aūt ꝓficiſci
voluit romā ad ſanctū petrū vt vi
deret ſi vera eſſent que maria p̄dica
ret vxor autē eius noluit cū deſere
re licet maritus renueret dixit enim;
Te recedēte recedā. te veniente ve
niam. te quieſcente q̄eſcā. Cui ait
non ſic fiat dn̄a. quia tum ſis gra
uida in mari de facili periclitari poſ
ſes Econtra illa inſtabat ⁊ tum la
crimis pedibus eius ꝓuoluta. tan
dem quod petebat obtinuit. Ma
ria viro humeris eorum ſignū cru
cis impoſuit ne antiquꝰ hoſtis eos
in aliquo itinere impediret. Nauē
igitur omnibus neceſſarijs copio
ſiſſime onerantes. cetera que habe
bant in marie cuſtodia relinquen
tes proficiſci ceperunt. Iam vnius
diei curſu ⁊ noctis conſummato. ce
pit nimium mare intumeſcere ⁊ vē
tus flare ita vt omnes ⁊ matrona
grauida ⁊ debilis. tam ſeua inun
dacione fluctuum quaſſati grauiſ
ſimis anguſtijs vrgeretur in tan
tum ꝙ in eā ſubito dolor partus ir
ruit ⁊ inter anguſtias vētris ⁊ preſ
ſuras tempoꝛis. filium parturiens ex
pirauit. puer autē plorans ⁊ vbe
ra querens miſerabiliter palpita
bat Princeps autem ille multum
turbatus omnibus ſecū flentibꝰ
dixit. Heu miſer quid faciam filiū
deſiderāui ⁊ matrem cū filio ꝑdidi.
hec ⁊ ſimilia plura lamentabatur
Naute autē inſtabant vt corpus
eiceretur Ipſe enī econtra rogabat
⁊ nichil ꝓfecit. ſed videntes inſulā
quādam in mari ad preces princi
pis illuc applicantes corpꝰ deporta
uerunt. et ipſe puerū mamillis ma
tris appoſuit cum multis lacrimis
dicēs O maria magdalena cur mi
hi talem filium dediſti vt matrem

cū filio tam miſerabiliter ꝑderem̄
cum non ſit qui eum nutriat. ecce
tibi eū cōmendo cui oīa mea cō
miſi ⁊ ponens eū ſupra corp⁹ pal
lio eum cooperuit ⁊ abſceſſit Cumqꝫ
ad beatum petrū veniſſet ⁊ ſibi om
nia retuliſſet. Petrus dixit. Crede
in xp̄m ⁊ ne timeas vxor tua non
eſt mortua ſed dormit. Cūqꝫ de fide
a petro diligenter eſſet inſtructus.
bienij ſpacio iam elapſo navē cō
ſcendens repatriare curauit. Cumqꝫ
nauigarent domino diſponēte iux
ta collē in quo corpus vxoris ſue
cum puero poſitum fuerāt peruene
rūt. Qui prece ⁊ precio eos ad ibi
applicandū induxit. puer autē ibi
a beata maria magdalena incolu
mis conſeruatus frequenter ad li
tus procedebat. Et cum applicuiſſ;
vidit puerum more ſolito in litore
maris cū lapillis ludentem. ⁊ quid
nam eſſet ammirari non deſinens
de ſcapha exilijt. Quem cum vidēs
puerulus cum nunq̄ tale quid vi
diſſet expauit ⁊ ad ſolita recurrit
matris vbera ⁊ occulte ſub clamide
latitabat. Peregrin⁹ vero vt mani
feſtius videret factū illuc acceſſit
et puerum pulcherrimum matris
vbera ſugentem inuenit ⁊ accipi
ens puerū ait. O beata maria ma
gdalena q̄ felix eſſem ſi vxor mea
modo reſpiraret ⁊ mecum repatri
are vellet. Scio equidē ⁊ procul du
bio credo ꝙ tu que puerum iſtum
michi dediſti et in hac ripa per bi
ennium pauiſti. poteris matrem
prece tua priſtine ſanitati reſtitue
re. Ad hec verba mulier reſpirauit

et quaſi de ſōno euigilans ait. Ma
gni meriti es maria magdalena q̄
michi in ꝑtu affuiſti et meritis tu
is vitam mihi reuocaſti. Quod ille
audiens ait. viuis ne cōiunx mea
dilecta. Illa ait. viuo equidem et
nūc primo de ꝑegrinacōne de qua
⁊ tu veniſti venio ⁊ ſicut beatus pe
trus te iheroſolimā duxit ad om
nia loca in quibus xp̄us paſſus ē
ſepultus et mortuus et alia plura
loca oſtendit Sic ⁊ ego cum beata
maria magdalena duce et comite
fui ⁊ ſingula loca cōſpexi et conſpe
cta memorie cōmendaui. Et incipi
ens omnia loca in quibus domin⁹
paſſus eſt ⁊ mirābilia que ibi vide
rat adeo plane explicauit vt nec in
articulo deuiaret. Tunc peregrin⁹
recepta cōiuge et puero nauem le
tus conſcēdit marſilie partib⁹ ap
plicauerunt. Et egreſſi inuenerunt
beatam mariam magdalenam cū
ſuis diſcipulis predicantem. et pe
dibus eius prouoluti grāas ege
runt ⁊ oīa que eis acciderant nar
rauerunt ⁊ a beato maximino bap
tiſma ſuſceperunt. Tunc in ciuitate
marſilia omnia ydola dſtruxerūt
et xp̄i eccleſias conſtruxerūt ⁊ bea
tum lazarum in eiuſdem ciuitatis
epiſcopum vnanimiter elegerunt
Deinde venit maria magdalena cū
ceteris ad ciuitatem aquenſem et
ibidem populum predicacōne ad
fidē xp̄i cōuertit vbi ⁊ beatus ma
ximin⁹ in ep̄m ordinatus eſt Inte
rea beata mala magdalena ſuper
ne cōtemplacōnis auida aſperrimū
heremū pecijt ⁊ ibidem triginta an

nis hominibus incognita manſit
vt dictum eſt in preceděti ſermone
Exemplum Homo quidā in capti
tate poſitus ſepe mariaꝫ magdale
nam inuocabat et ecce quadā no
cte mulier ſpecioſa ei apparuit vin
cula frangens ⁊ ei ianuaꝫ reſerās
ipſuꝫ abire iuſſit qui ſe abſo lutū
videns protinus effugit ⁊ euaſit.
Aliud exemplum Clericus quidā
de flandria nomine ſtephanus in
tantam ſcelerum immanitatem ce
ciderāt ꝙ omnia exercens flagitia
ea que ſalutis erant non ſolum nō
facere. ſed nec audire volebat. In
beatam tamen mariam magdale
nam deuotioneꝫ habens eius vigi
liam ieiunabat ⁊ eius feſtum cole
bat Dum igitur tumulum eius vi
ſitaſſet. maria magdalena nec ex
toto dormienti nec ex toto vigilan
ti tanꝗ̄ mulier formoſa lugubres
oculos gerens ⁊ duorum angelo
rum dextera leuaqꝫ ſuſtentata pre
ſidio apparuit ei ⁊ dixit Cur queſo
o ſtephane indigna meritis meis
facta rependis. Cur labiorum me
orum inſtantia nulla penitus mo
ueris cōpunctōne. Ex quo eniꝫ de
uotōnem in me habere cepiſti pro
te dominū inſtāter exoraui. ſurge
ergo ⁊ penitere neqꝫ ego eniꝫ te de
ſeram donec domino fueris recon
ciliatus Ille igitur mox tantā gra
tiam in ſe ꝓmeruit ꝙ ſeculo abre
nuncians religionem introiuit et
pfectiſſime vite fuit In cuius mor
te maria magdalena animā eius
quaſi columbā cādidam cū laudi
bus in celum ſuſtulit Item maria

magdalēa a magdalo caſtro cog
nominata clariſſimis eſt orta nata
libus vtpote ex regia ſtirpe deſcen
dentibus. cuius pater ſirus. mater
vero eucharia nūncupata eſt. hec
cum fratre ſuo laſaro ⁊ ſorore ſua
martha magdalum caſtrū quod
ſecūdo miliario a geneſareth et be
thaniaꝫ q̄ eſt iuxta iheruſalem ⁊
magnā ptem iheroſolimoꝝ poſſi
debat Que tamen omnia taliter in
ter ſe diuiſerunt ꝙ maria magda
lum a quo et magdalena nūcupa
ta eſt ⁊ laſarus ptem vrbis ihrl'm
et martha bethaniam poſſederūt.
Cum auteꝫ maria magdalena to
tam ſe delicijs corporis exponeret
et laſarus milicie plus vacaret.
Martha prudens ptes ſororis et
fratris ⁊ ſuam ſtrennue guberna
bat ⁊ militibus ſuis ⁊ famulis ac
paupibus neccāria miſtrabat. Om
nia tū hec poſt aſcenſionē domini
vendiderūt ⁊ ad pedes apoſtolorū
poſuerunt. Cū igitur magdalena
diuitijs abundaret ⁊ ꝙ rerꝫ affluē
tiam voluptas carnis ſequit̄ quā
to diuicijs et pulchritudine ſplen
duit tanto corpus ſuum voluptati
ſubſtrauit. vnde iaꝫ nomine ꝓprio
pdito peccatrix conſueuerat appel
lari. ſicut habetur in principio pre
cedentis ſermonis ⁊c.

De ſācto iacobo. ſ. xxx.

Poteſtis bibere calicem quem ego bibitu
rus ſum Mat. xx. Nota ꝙ duplex ē
calix i ſac̄ ſcriptura. ſ. calix dei ⁊ dy

abolī· Deus ꝓpinat ſuis triplicē ca
licem· Primus eſt tribulacōnis ⁊
paſſionis quem xp̄us pſonaliter
bibit· de quo in p̄nti euangelio di
cit· Dixit dn̄s ad iohē ⁊ iacobū·
poteſtis bibere calicē ⁊ pati paſſio
nem ⁊ amarā mortem quā ego de
beo pati· tūc poteſtis ſedere ad dex
terā ⁊ ad ſiniſtram in regno meo
De iſto calice prīo bibit xp̄us me
dicus nī ne abhorreret egrotus·
Hunc calicē ꝓpinat dn̄s multis ſā
ctis in quib⁹ nō fuit egritudo mor
talis peccati· Sicꝫ btē virgini· iohā
ni bap· iohi euā· ⁊ multis alijs q̄
pctm̄ mortale nō habebāt ⁊ tamē
paciebant̄· Quid ergo d̄ peccatori
bus q̄ nolūt pati· Vnde obicit do
min⁹ peccatorib⁹ qui h nolunt pa
ti· Ihere· xlix· Ecce quib⁹ nō erāt iu
diciū vt biberent calicē bibētes bi
berūt et tu q̄i innocēs relinq̄ris· nō
eris innocēs ſꝫ bibēs bibes. hoc vere
buꝫ terribile ē omnib⁹ pctōribus·
Quō· b· iacob⁹ hunc calicē bibit·
ptꝫ in hoc ꝙ collū ſuum expoſuit·
req̄re in ſermōe ſeq̄nti· Scd̄s calix
quē ꝓpinat dn̄s ⁊ ꝓpinaturus ē ca
ris ſuis· eſt calix eterne iocūditatis
Illū ꝓpinabit in alia vita· ſed non
niſi illis qui guſtauerūt calicē tri
bulacōnis in iſta vita Legitur enī
ꝙ Iouinia⁹ habuit i pallacio ſuo
duo dolia· i vno fuit optimū vinū·
in alio valde amarū· Quicūq3 vole
bat bibere de bono opꝫtebat eū pri
mo guſtare de amaro· Sic quicun
q3 vult bibere de vino eterne iocūdi
tatis· opꝫtet eū h de calice tribula
cionis guſtare Et bene poteſt dici
guſtatio quedam· eſt enī vna gut
ta quicq̄d patit̄ hic r̄ſpectu eterne
iocunditatis q̄ ſine fine erit· vnde
apl's Rō· viij· nō ſūt cōdigne paſ
ſiones hui⁹ tpis ad futurā gloriā
que reuelabit̄ in nobis· De iſto di
cit dominus p pſ̄· Calix meus ine
brians ꝙ preclarus eſt· quia non
erūt ibi feces alicui⁹ doloris· Iſtū
calicem deſiderauit dauid dicēs· Si
cut ceruus deſiderat ad fontes aq̄
rū ita deſiderat anima mea ad te de
us· ſitiuit anima mea ⁊c̄· Item Sa
ciabor dū apparuerit gloia tua· Di
cemus ⁊ nos cum auguſtino q̄ ait·
Sicio domine· ſicio fons vite es tu·
ſacia me· Iſtum calicem bibit bea
tus iacobus mō in regno celorū
et qui eius patrociniū implorant
ſuis meritis ad fontem vite peruē
re poterunt Hugo de ſancto victoē
dicit· ꝙ quidam pegrinus ad ſan
ctum iacobū pgebat· dyabolus ei
in ſpecie beati iacobi apparuit ⁊ de
miſeria hui⁹ vite multū cōmemo
rās conſuluit vt ſeipm occideret·
mox ille gladiū accepit ⁊ ſeipū in
terfecī Et cū ille in cui⁹ domo hoſpi
tatus fuerat ſuſpectus haberet̄ ho
ſpes· continuo qui mortuus fuerat
ſurrexit· retulit vero ꝙ cum demon
qui eum decepat ad ſupplicia duxiſ
ſet· mox btūs iacobus occurrit et
arreptum ad domū iudicis reduxit
et vt vite reſtitueret̄ obtinuit Dya
bolus etiā ꝓpinat quibuſdā ſuis·
ſuos calices· Primus calix eſt car
nalis delectacō q̄ videt̄ valde d'cis
eſſe· ſed cum inebriati fuerint tūc
ꝓpinat calicē eterne damnacionis

de illo calice figuratū eſt Gen̄.xl.
vbi dicitˀ ꝙ pincerna regis egipciꝰ in
carcere vidit in ſomnis vitem vnā
in qua erant tres ꝓpagines creſcen
tes paulatī in gēmas. ⁊ poſt floēs
vuas marceſcere fecit q̄s exprime
bat ī calicē pharaonis Pincerna ī
carceratꝰ figt pctōrem qui tenetur
in carcere dyaboli Somnia q̄ vidit
ſunt diuerſe cogitacōnes ⁊ deſideria
mala ⁊ inutilia quibꝰ occupat cor
ſuum Et ſicut dormiensꝰ excitatꝰ ni
hil inuenit de omnibꝰ que ſomni
auit ſic pctōr poſtq̄ excitatꝰ fuerit
a morte nihil inueniet de omnibꝰ
que hic deſiderauit ⁊ congregauit
pſ̄. Dormierūt ſomnū ſuū ⁊ nichil
inuenerunt oēs viri diuiciarū ī ma
nibus ſuis ſcʒ auari. Per vitē quā
vidit figtur mundana concupiſcē
tia de qua exeunt tres ꝓpagines p
quas ſignificatur triplex ɔcupiſcē
tia De quibꝰ dicitur ⁊. Jo. ij. Omne
qđ in mundo eſt aut eſt ɔcupiſcen
tia oculorū i. auaricia. aut cōcupiſ
cētia carnis. i. luxuria. aut ſupbia
vite Iſte ꝓpagines creſcūt ⁊ faciūt
botros qn̄ pctā accumulant ⁊ quā
do mature ſunt. i. qn̄ peccare in ɔſue
tudinē duxerunt. tunc exprimūtur
in calicē pharaonis. i. dyaboli Pec
cāt em̄ ſine timore. intantū em̄ pec
cator inebriatˀ mundanis delectacō
nibus ꝙ nō curat nec deū nec dya
bolū. Et quādo ſic inebriatꝰ eſt tūc
ꝓpinat ſibi diabolꝰ aliū calicē ſcʒ ca
licē ɔfuſionis. nūq̄ ei ſeruit aliq̄s
diu dyabolo q̄n ɔfundet ipſū tandē
vel hic vel in futuro ſicut videmꝰ in
furibꝰ ⁊ in latronibꝰ ⁊ in adulteris

furantˀ enī hodie ⁊ cras vel p ānū
vel per duos tandē manifeſtū erit
et conprehenduntur ⁊ confundun
tur. Item luxuriatur aliquis p an
num vel per duos tandē manifeſtū
erit ⁊ confundetur Sic dyabolus p̄
mo inebriat peccatores per delecta
cionem peccati ⁊ poſtea confundit
eos Iſtud figuratum eſt. iiij. Re.
vl. vbi dicitur ꝙ nabuchodono
ſor rex babilonis cepit ſedechiam
⁊ omnes filios eius occidit ⁊ eru
it ſibi oculos ⁊ vinxit eum duabꝰ
catenis ⁊ duxit eum in babilonem
Et in quadam ſolennitate intantū
ei illuſit coram omnibus hoſpitibꝰ
ꝙ pre magna tribulacione ⁊ con
fuſione mortuus eſt. Nabuchodo
noſor ſignificat dyabolum qui ce
pit ſedechiā id eſt peccatorem p
conſenſum peccati ⁊ interfecit om
nes filios eius ⁊ omnia bona opā
ſua mortificauit. Et eruit ſibi am
bos oculos. Dexterum ne reſpici
at gaudium eternum Siniſtrum
ne reſpiciat penam inferni. Et ligt
eum catenis duabus vna eſt pro
nitas ad peccatum ſiue ad malū
Alia eſt difficultas ad bonum. Et
ducit eum in babilonem id eſt in
confuſionem. et inebriat eum ca
lice preſentis confuſionis peccatū
ſuū manifeſtando. vt iudas qui
ſeipſum ſuſpendit. et duo ſacerdo
tes qui iniuſte damnauerunt ſuſā
nam vt dicitur Danielis. iij. Si au
tem cōtingeret ꝙ non propinarē
illum calicem ī preſēti ita ꝙ pctm̄
maneat occultum. tamen ꝓpinat ſi
bi poſt mortem calice eterne dam

naciõis. De quo dicit ps̄. Ignis
ſulfur ſpirit⁹ pcellaꝝ. ps calicis
eorum Cupidi q̄ igne auaricie dele
ctantur potent calice ignis inferna
lis. luxurioſi qui i fetida luxuria de
lectantur potētu r calice ſulphuris
Supbi qui alios opprimūt p dn̄a
cõez. ſpūs pcellarū ps calicis eoꝝ

De eodem. F. I.

Procedens aūt
ieſus vidit alios duos fra
tres Iacobū zebedei z iohēm frēm
eius cū zebedeo prē eoꝝ reficiētes
recia ſua z vocauit eos Math. iiij.
Nõ q dn̄s vocauit btūm iacobū de
mari p q figurat mūdus z hoc ppt
multa. Qui enim nauigant ſemper
ſunt in periculo corporis eorum z
reꝝ donec exeant ad portū bonū et
alias nunq̄ ſūt ſecuri. ſic q̄ diu flu
ctuam⁹ in hoc mūdo huius miſere
vite nunq̄ erimus ſecuri. ſed ſemp
ſumus i periculo corporis z bono
rum In periculo vite ſumus. quia
nullus ſecurus eſt q viuat per iſtū
diem vel craſtinum Et qd magis ē
periculoſius nullus ſcit vtrum de
loco in quo nunc eſt viuus recedat
Bernh. Nihil certi⁹ morte z nihil i
certius hora mortis Iſidorus. ſoli
cite debet vnuſquiſq; viuere z termi
num vite ſue ꝯſiderare. Vt de ꝯtem
placõne illius. huius ſeculi blan
dicias fugiat. vn̄ ſcriptū eſt Eccl.
vij. In omnibus operib⁹ tuis me
morare nouiſſima tua z in eternū
non peccabis. Seneca Ingens mi
chi negocium in manibus eſt. vi
ta me fugit mors me ſequitur. q̄ti

die alique vite mee ps decurrit a
diem preſentem cū morte diuido.
Aug⁹. Clamat mortuus de ſepul
chro quadā voce. Attende me. cog
noſce te z conſiderā oſſa mea. vt ſic
exareſcat tibi luxuria tua et auari
cia tua. Quia qd tu es ego fui. qd
ego ſum tu eris. piculoſi⁹ eſt mare
mūdi q̄ mare verum. q ibi inter de
cē naues vix vna pimitur. hic inter
decē vix vn⁹ ſaluat Ber. picula hu
ius mundi pbat tranſeuntiū rari
tas z peūtiū multitudo Sic pt; q q̄
nauigant in mari hui⁹ mūdi nun
q̄ erunt ſecuri z ppt hoc valde picu
loſū eſt q q̄ diu hō fluctuat in ma
ri hui⁹ mundi q nūq̄ erit ſecurus
d anima. q ſicut dicit Eccle. ix. Ne
mo ſcit vtrū amore an odio dign⁹
ſit. vtrū ſit filius eterne vite vel et
ne dānacõis. Item q̄ nauigāt i ma
ri nunq̄ ſunt ſecuri de bonis. Sic q̄
diu ſum⁹ in hac vita nunq̄ ſum⁹
ſecuri de bonis. Si volumus intelli
gere de bonis temporalibus poſſu
mus. Videmus enim q qui modo
eſt diues per annum vel per menſē
eſt pauper. Et aliquādo contingit
q vna die hō bō habet ſufficientia
ſequēti die nihil. q ignis vel aqua
abſtulit ſibi totum. Si autem volu
mus intelligere de bonis ſpirituali
bus. iterum nullus ſecurus eſt. q
nullus ſcit vtrum in tota vita ſua
vnq̄ fecerit vnum bonum opus
quod erat deo acceptum q̄uis to
to tempore vite ſue deo ſeruiuit.
Item nullus eſt ſecurus de bonis
ſuis. q per vnū pctm̄ perdet omnia
bona ſua que in tota vita ſua ꝯgre

gauit. Exemplũ triginta viri ad ſã
ctum iacobũ ꝑperãtes ſibi mutuo
fidez ꝓmiſerunt excepto vno. Acci
dit autẽ ꝙ vnus eorum infirmaba
tur et ab omnibus relinquit̃. ſed
ab illo qui non ꝓmiſerat fidem cu
ſtodit̃. ad veſperam ille moritur. ⁊
cũ ille ſolus eſſet in campo cũ mor
tuo ⁊ timeret. venit beatus iacob⁹
in equo conſolans eum ⁊ accepit
mortuum ante ſe ⁊ viuum retro ſe
ſup equum ⁊ deduxit nocte illa il
los viginti quinq; dietas vſq; ad di
midiã leucã iuxta cõpoſtelle ⁊ depo
nens eos dixit Vade ⁊ dic canoni
cis meis vt pegrinũ meũ ſepeliãt.
et dic ſocijs eius ꝙ ꝓpt̃ infidelitatẽ
eorum omnem peregrinacõem ſuã
ꝑdiderũt. Item qui nauigant i ma
ri multas ſepe ſuſtinent inſidias a
piratis qui nitunt̃ eos capere. ſpo
liari. ⁊ ſũmergere. Sic ꝙdiu ſum⁹
⁊ fluctuamus in hoc mundo. mul
tas ſuſtinemus inſidias inimicoꝝ
noſtrorum. ſcilicet demonum qui
inſidiantur nobis in omni loco vt
in pſ. Inſidiat̃ vt rapiat paupe
rem Gregorius. Fratres in via ſu
mus qua ad patriam pgem⁹. ma
ligni autem ſpiritus quaſi latrun
culi iter noſtrum obſident. Item
grego. Malign⁹ ſpũs cogitacõni
locucõni ⁊ opi noſtro ſemper inſi
ſtit. ſi forte quid inueniat vñ apd
examen eterni iudicij accuſator ex
iſtat. Ber. Heu mihi vndiq; mihi
bella. vndiq; mihi temptamenta
vndiq; picula. quocunq; me vertã
nulla ſecuritas. ⁊ quãto homo ma
gis deo ſeruire ſtudet tanto magis
diabol⁹ ſibi repugnare cõtendit ⁊
inſidiat̃ vt eũ decipiat. Gre. hoſtis
nr̃ qñto magis nos ſibi ↄtrabellare
cõſpicit. tanto magis impugnare
tendit Exemplũ in quodã pegrino
volente ire ad ſãctũ iacobũ cui dia
bol⁹ i ſpẽ ſãcti Ja. appuit vt i ſmo
ne pcedenti hẽt̃ Itẽ in mari piſces
maiores deuorant minores. ita in
mari h⁹ mũdi. diuites ⁊ potẽtes op
primũt pauperes ⁊ deuorãt ⁊ deglu
tiunt eos qñ eos ſpoliant ⁊ bõ ſua
iniuſte auferunt ⁊ eos fame mori
ꝑmittũt. Jaco. ij. None diuites per
potẽtiaz opprimunt vos ⁊ trahunt
vos ad iudicia Sepe tñ ↄtingit ꝙ
ille qui ſeminauerũt fame moriun
tur. ⁊ alij qui non laborauerũt bñ
viuũt de labore eoꝝ Sepe etiã occaſi
onẽ falſaz querunt vt eis ſua aufe
rãt. culpã facientes vbi nõ eſt. ſic
ptz in illo qui poſuit ciphuz in ma
lã pegrini ⁊ ipſi furtũ imponens
oĩa bõ ſua abſtulit ꝓpt̃ hmõi falſi
tatẽ mũd⁹ ↄpat̃ mari Jhero. ſi apia
tur mũd⁹ cultello veritatis nihil in
uenit̃ in eo niſi falſitas. Itez q̃ na
uigãt in mari ſuſtinẽt multas tri
bulacões. tempeſtates ⁊ pluuias.
grandinẽ ⁊ niuez. frig⁹ ⁊ calorẽ. fa
men ſiti. durũ cibũ. duruz lectũ. et
duꝝ veſtimẽtũ. anteꝙ̃ pueniant ad
portũ ⁊ cũ puenerint ⁊ pſperati fue
rint oĩm obliuiſcunt̃ ⁊ libent̃ ſuſti
nuerunt ſic oportet ⁊ nos facere ꝙ̃
diu ſumus ⁊ fluctuam⁹ in mari h⁹
mũdi. ſi volum⁹ ad portum ſalutis
eterne puenire oꝫ nos multa ſuſti
nere famã. ſiti. frigus. calorem. la
borez ⁊ pſecucões quia ſic nauiga

uit criſtus in naui ſancte crucis ꝑ
mare hꝰ mundi. ſic ⁊ btūs iaco. vñ
ait dñs. poteſtis bibere calicē quē
ego bibiturus ſum.

Ad vincula petri. F. ii.

Feſtum bti pe
tri ad vincula quatuor de
cauſ. celebratur. Primo in memo
riā liberacōis ſcī petri Herodes rex
volēs placē iudeis. apprehēdit bea
tū petrū cum predicaret in iudea ⁊
miſit eū in carcerē in diebꝰ azimo
rum. Volens poſt paſcha eū pñ
tare ꝑplo ⁊ ꝯmiſit eū q̄tuor quat
nionibus militū ad cuſtodiendū ū
Quaternio enī dicit̄ miles qui q̄
tuor habet ſub ſe milites. ⁊ erant
milites ſedecim qui eum cuſtodie
bant. Et fideles turbati orauerunt
deum pro eo vt eum eriperet Cum
autem dies inſtaret vt eum produ
cere vellet ⁊ preſētarē populo ad oc
cidendum In ipſa nocte erāt petrꝰ
dormiens inter duos milites vin
ctus catenis duabus ⁊ cuſtodes
ante hoſtium cuſtodiebant carce
rem. Et ecce angelus domini aſtitit
⁊ lumen refulſit in habitaculo car
ceris. percuſſoq; latere petri excita
uit eum dicēs Surge velociť. Et ſta
tim ceciderunt catene de manibus
eius. Et dixit ei angelus. precinge
te ⁊ caliga te caligis tuis ⁊ fecit ſic.
depoſuerat enim petrus cingulum
propter moleſtiam carceris. In q̄
datur exemplum viris ſanctis ꝙ in
anguſtia licet aliquid relaxare de
rigore ordis. Et addidit angelus
Circunda tibi veſtimentum tuum
⁊ ſequere me ⁊ exiens ſequebatur
eum. neſciens quia verum eſt qđ fi
ebat per angelum. ⁊ non putabat
in rei veritate fieri ſed ymaginaria
viſione oſtendi Tranſeuntes aūt
per primam ⁊ ſecundam cuſtodiā
i. primum quaternionem cū ſuis
⁊ ſecundum cū ſuis. venerunt ad
portam ferream que ducit ad ciui
tatem que putatur fuiſſe in atrio
carceris. Carcer enī habebat atri
um ⁊ fuit extra ciuitatē. que vltro
⁊ ex ſe ipſa aperta eſt eis. Et exeū
tes ꝓceſſerunt in vicū vnum ⁊ con
feſtim receſſit angelus ab eo vt ſci
ret ſe in veritate de carcere eductū
Tūc petrꝰ ad ſe reuerſus. qui fuerat
in maximo ſtupore dixit. nunc ſcio
vere ꝙ miſit dominus angelū ſuū
⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de
oi expectacōne plebis iudeorū Ve
nit enī petrꝰ eadem nocte ad domū
quandam vbi erant multi xpiani
ꝯgregati vt orarent ꝓ petro. Et cū
pulſarē petrꝰ. venit puella q̄ vt co
gnouit vocē petri nō aperuit ianuā
ſz retro cucurrit ⁊ nunciauit petrū
ſtare ante ianuā Et dixerūt illā fā
taſiari. ſciētes petrū in carcere eſſe.
Quidā aūt dixerūt ꝙ eēt angelꝰ pe
tri. Cū aūt aperuiſſent ⁊ vidiſſent
eum obſtupuerūt ⁊ ammirati ſunt
Ipſe autem ānuit eis manu vt cū
ſilencio loquerentur ⁊ narrauit eis
omnia In memoriā huiꝰ liberatio
nis celebratur hoc feſtum. Et hec ē
pma cauſa. Scda cauſa eſt Cum
alexander papa ſextus poſt beatū
petrum a Quirino incarceratꝰ eēt ve

nit filia quirini· īfirma noīe balbi
na volens oſculaꝛi vincula pape vt
ſanitatē reciperet· Cui alexander dix
it· Noli filia mea has meas oſcula
ri catenas ſꝫ ligas ſācti petri apo
ſtoli diligēter inquire· q̄s deuote
oſculans ſanitatē reci pies Quiri
nus ergo in carcere vbi petrus de
tent⁹ erat diligen ter ligas inquiri
fecit eaſq̄ cū inueniſſet filie ſue oſ
culādas dedit· Illa mox vt oſcula
ta eſt vincula beneficiū ſanitatis ē
integre cōſecuta· Tūc quirin⁹ veni
am petens Alexandꝝ de carcere ex
traxit ⁊ ipſe cum familia ⁊ aliis q̄
plurib⁹ baptiſma ſuſcepit· Tunc
ſanct⁹ alexāder hoc feſtū i kl̄· au
guſti celebrandū inſtituit· Et i ho
nore ſācti petri apl̄i eccleſiā fabri
cauit· vbi vincula repoſuit ⁊ ad vin
cula nominauit vbi i hac die mlti
populi cōueniūt ⁊ vincula bti petri
oſculant̄ Tercia cā eſt· q̄ romani
ꝓpter quandā victoriā quam ha
buit ceſar auguſtus p̄ma die au
guſti· hāc diem ſolēniſabāt. Legi
eīm q̄ Octauian⁹ imꝑatoꝛ et anto
nius cū eſſent ſibi inuicē affinitate
ꝯiuncti· ſic inter ſe mundi toti⁹ im
perium diuiſerūt· vt octauian⁹ in
occidente ytaliā galliā hiſpaniā·
Antonius vero in oriente aziam pō
tum ⁊ frigiam poſſederunt· Antoni
us vero laſciu⁹ ⁊ lubric⁹ cū ſororē
octauiani in vxorem haberet ipſā
repudiauit ⁊ cleopatrā reginā egi
pti in vxorē accepit Ob hoc īdigna
tus octauian⁹ manu armata ꝯtra
antonium ꝓceſſit ⁊ ipſum in omni
bus ſuperauit· Tunc antonius et
cleopatra victi fugerūt· ac ſemet
ipſos pre dolore nimio occiderunt
Egipti vero regnum octauianus de
ſtruxit ⁊ romanā ꝓuinciam fec̄· In
de alexandriā perrexit ⁊ omnibus
eam diuicijs ſpolians· romam ip
ſas tranſuexit· vnde in tantum rē
publicā auxit vt pro vno denario
daretur quod ante quatuor vende
batur. Et quia ciuilia bella valde
vrbem deuaſtauerant ita eam īno
uauit vt diceret· Inueni latericiā
relinquo marmoream Qui ergo ī
tantum rem publicam auxerat· au
guſtus vocatus eſt· vnde ab eo
auguſti vocati ſūt qui ſibi in impe
rio ſucceſſerunt Sicut a iulio ceſarē
auunculo eius· ceſares appellabā
tur· Vnde ⁊ hunc menſē vocabāt
auguſtum qui prius ſextilis voca
batur· quia a marcio ſextus erat·
populus ſuo nomine ītitulauit eū
auguſtū ꝫ vocans In memoriā ita
q̄ et honorem illius victorie quā
prima die auguſti octauianus ha
buit omnes romani hac die ſolen-
niſabant vſq̄ ad tempus Theodo-
ſij imperatoris qui cepit regnare
anno domini· cccc· xv· Eudoxia igi-
tur predicti theodoſij imperatoris
filia vxor valētiniani iheroſolimam
perrexit· vbi quidam iudeus pro
magno munē duas ei catenas ob-
tulit cum quibus ſub herode petr⁹
apoſtolus vinctus fuit· Cum igit̄
romam rediſſꝫ ⁊ kalēdas auguſti
ex voto in honore imperatoris gen-
tilis romaīs ſolenniſare videns· do
lebat q̄ damnato homine tantus
honor exhiberetur· cogitanſq̄ q̄

non de facili eos a tali conſuetudine
reuocare poſſet cogitacione tractauit
vt obſeruancia quidem ſtaret ſed
in honorem ſancti petri ſic fieret. et il-
lum diem ad vincula. vniuerſus po-
pulus nominaret. Hec igitur habi-
ta collacione cum beato pelagio papa
populum blandis exhortacionibus
induxerunt vt obliuioni traderetur
memoria principis paganorum et
celebris fieret memoria principis
apoſtolorum. Quod dum cunctis placuiſſet. il-
la catenas quas de iheruſalem at-
tulerat protulit et populo oſtendit
Papa vero et illam catenam qua ſub
nerone idem apoſtolus vinctus fuerat
protulerat. hac igitur illis ſociata ita
miraculoſe vna catena facta eſt ac
ſi ſemper vna et eadem extitiſſet. Vnde
papa et regina ſtatuerunt. vt quod
hominum indiſcreta religio faciebat
gentili damnato. mutato in melius
faceret apoſtolorum principi petro Iſta
igitur vincula papa cum regina in
eccleſia ſancti petri ad vincula poſuit
et ipſam cum muneribus multis et priui-
legiis dotauit. ac predictam diem vbique
celebrandam inſtituit. Hec beda.
Tercia cauſa inſtitucionis huius fe-
ſti eſt. Quia dominus beatum petrum miſeri-
corditer abſoluit et eidem ligandi atque
ſoluendi poteſtatem dedit. Nos er-
go eius ſolennitatem celebrare debe-
mus. vt a vinculis noſtris eius precibus
et meritis liberemur Sciendum autem
quod ſeptem ſunt vincula quibus li-
gat dyabolus quemlibet peccato-
rem Require in ſequenti ſermone.

De eodem. Ser. liii.

Petrus ad ſe re-
uerſus dixit Act. xii In epiſtola
hodierna agitur quomodo herodes incar-
cerauit petrum. Per herodem ſignifica-
tur diabolus. herodes enim interpreta-
tur glorians in pellibus vel in pul-
chritudine. Dyabolus enim gloriabatur in
pulchritudine ſua et erexit ſe contra
deum et cecidit in abiſſum. Iſa. xiiii. Quomodo
de celo cecidiſti lucifer qui oriebaris mane
Et ſequitur perdidiſti ſapientiam in
decore tuo. Iſte incarcerauit petrum
id eſt malum xpianum. ſic enim petrus ne-
gauit criſtum. ſic mali xpiani abne-
gant criſtum quando peccant. vnde apoſtolus
ad Titum. i. Confitentur ſe verbis noſ-
ſe deum factis autem negant. Captum
autem peccatorem ligat ſeptem catenis
que ſignificantur per ſeptem funes quibus ſam-
ſon fuerat alligatus Iudic. xvi. per
quos etiam intelliguntur ſeptem pec-
cata mortalia. Primum vinculum eſt ſuper-
bia. hoc vinculo dyabolus ligat oculos
ſuperborum ita quod non poſſunt neque volunt
reſpicere terram de qua nati ſunt Ec-
cleſia. x. quid ſuperbis terra et cinis.
oculos habent eleuatos in altum et ideo ma-
ledicti ſunt a domino Prouer. xxx. Ma-
ledicta generacio cuius excelſi ſunt oculi
et palpebre eius in alta ſurrecta Iſtud vin-
culum homo debet rumpere tanquam for-
tis ſamſon per veram cordis humilita-
tem ſic dauid qui dicebat. Humiliatus ſum
et liberauit me. Dyabolus enim eum ex-
cecauerat vt ſuperbe numeraret popu-
lum ſuum et ideo dominus plagauit populum
ſuum. vt dicitur. ii. Re. xxiiii. Sed cum
humiliaret ſe dicens Ego ſum qui pec-
caui. Iſti oues quid fecerunt. ſtatim

liberatus eſt a vinculo dyaboli ſcꝫ
a ſuperbia Secundum vinculum eſt inui-
dia. Iſto vinculo ligat dyabolus
aures inuidi quia inuidus non pōt
audire aliqđ bonū de proximo ſuo
niſi doleat ſic iudei qui ꝯtinebant
aures ſuas qn̄ ſtephanus commē-
dauit xp̄m vt dicitur Actuū. vij.
Sen. vtinam inuidi in omnibus ci-
uitatibus aures haberent vt de pro-
fectibus oīm torquerent. Iſtud vi-
culū debet rumpi per veram caritatē
qꝛ caritas non gaudet de malo alte-
rius. ſed magis dolet tanꝙ̄ de ꝓprio
malo. p. Cor. xiij. Caritas benignā
eſt ⁊ ſemper cō gaudet veritati
Tercium vinculum eſt ira. Iſto vin-
culo ligat dyabolus cor hominis
qꝫ fit iracundus ⁊ neſcit aliquid co-
gitare de deo. ſꝫ quō ſe vindicare poſ-
ſet Damaſcenus Ira eſt deſideriū
vindicte. Quātū autem ira noceat ho-
mini dr̄ Prouū. xxix. Qui ad indig-
nandū facilis eſt. erit ad oīa pc̄ta
pronior Aug9. Janua oīm viciorum
eſt iracundia. quia clauſa virtutib9
interius dabitur requies qꝛ ad oē fa-
cin9 aui ſabit irati anim9 Iſtđ vinc-
lū debet rūpi per modeſtiam ⁊ pati-
entiam Prouū. xvi. melior eſt pati-
ens viro forti. Quartū vinculū eſt
accidia. Iſto vinculo ligat diabol9
pedes hoīs. ita qꝫ non pmittit eum
ire ad eccl̄iam. ad ſermonem. ad in-
dulgētias ⁊ ad qđlibet bō opa facīē-
da tardū fac. prouer. vi. O piger va-
de ad formicā ⁊ ꝯſidera vias ei9 ⁊
operacōnes. diſce ab ea ſapientiā
q̄ cum non habeat preceptorem ⁊ -
racōnem ſicut bō. tn̄ pparat cibū ſibi

⁊ ꝯgg̃at ī meſſe
ī eſtate qđ comedat in hyeme. In
hac enim vita eſt eſtas poſt hanc vi-
tā veniet hyems quo nemo pōt ope-
rari Iſtud vinculū debet rumpi per
bonā opacōem Jo. vi. Opamini dū
dies eſt. veniet enī nox qn̄ operari n̄
licet. Quintum vinculum eſt auari-
cia Iſto vinculo ligat dyabol9 ma-
nus auari ⁊ non permittit eum ele-
moſinas dare. Aug9. Maledictus
diſpenſator auar9 cuius larg9 eſt
dn̄s Iſtis dicetur in die iudicij. Ite
maledicti in ignem eternū. eſuriui
⁊ non dediſtis mihi manducare.
Iſtđ vinculum debet rumpi. per ele-
moſinarū largicōem. Eccī. iiij. Fili
non ſit manus tua porrecta ad ac-
cipiendū. et ad dandum collecta
Sextū vinculū eſt gula. Iſto vincu-
lo ligat dyabol9 totum corp9 hoīs
et facit eum impotentē ad reſiſtē-
dum carnalibus deſiderijs Iſtud
vinculum debet rumpi per ieiuniū
Jheronimus. Sumenda ſunt ali-
menta ſicut medicamēta que ſi ex-
tra mēſuram capiuntur non ſani-
tas ſed mors adquirit. Septimū
vinculum eſt luxuria Iſto vinculo
ligatur homo quando vix bonum
poteſt cogitarē. prima. Corinth. vi
qui fornicatur in corpus ſuum pec-
cat. Iſtud vinculum debet rumpi
per corporis mortificacionem. Ad
Colo. iij. Mortificate membra ve-
ſtra que ſunt ſuper terram. fornica-
cionem immundiciā. libidinem vi-
tate xp̄i q̄ venit ira dei in filios dif-
fidencie Si autem aliquo iſtorum
vinculorum ſumus ligati. debem9
inuocare auxiliū bt̄i petri cui dn̄s

poteſtatē ſoluendi atq ligādi tri
buit. Exemplū apud coloniā ciui
tatē in monaſterio ſancti petri erat
monachus quidam leuis lubricꝰ
⁊ laſciuus. hic dū ſubita morte fuiſ
ſet preuentus ad iudicem ducitur
⁊ pctā ꝓpria ipſū accuſabāt. Vnū
pctm̄ dixit. Ego ſū ſupbia q̄ te ſu
per alios extuliſti. Aliud dixit. Ego
ſum cupiditas tua qua ſemꝑ ꝯtra
deū ꝯcupiſti. Aliud dixit. Ego ſum
mendaciū tuū in quo mentiendo
peccaſti. Sanctꝰ autē petrus cuiꝰ
monachꝰ erat venit ⁊ ꝓ eo interceſ
ſit. Reſpondit iudex quō ſaluꝰ fieri
poteſt qui tanta ſcelera ꝯmiſit. ro
gante autē beato petro cū beata vir
gine maria. iuſſit iudex vt aīa eius
ad corpus rediret et penitentiam
ageret. Statī btūs Petrꝰ cū claue
quam in manu tenuit demones in
fugā ꝯuertit. Ipſoq de morte re
deunte narrauit omnia q̄ ſibi eue
nerāt ⁊ ſic euaſit ꝑiculū. Rogemꝰ.

De ſancto laurentio. F. liij

Igne me examina
ſti ⁊ non eſt inuenta ī me iniq̄tas
Pſalmiſta. In iſtis verbꝭ poſſumꝰ
tria notare ad commendatōē be
ati Laurētij. Primū eſt ꝓbata eiꝰ
ſanctitas. ibi. Examinaſti. Secūdū
eſt examinatōnis eius q̄litas. ibi.
igne. Terciū eſt eiꝰ innocentia. ibi
Et non eſt inuenta in me iniquitas
Circa primū notandū ꝙ examina
tō domini in preſenti. eſt ſignū di
lectōis. Ad hebꝛ. xij. Quē diligit deꝰ
caſtigat. Augꝰ. ſi exceptꝰ es a fla
gellorū paſſione exceptus es a nu
mero fideliū. Noli ergo in puerilia
iniquo ſenſu eſſe vt dicas. plꝰ amat
pater meus fratrē meū ꝙ me cui
ꝑmittit facere q̄d vult. Quia ſi me
moueo ꝯtra eius iuſſionem ſtatī
flagella inuenio. potius gaude ſb
flagellis. tibi enī ſeruatur heredi
tas. Illis ad tempus parcit quos
in eternū damnabit. non timeas
ergo flagella ſꝫ exhereditari. Gre.
Jō hic quibuſdam parcit vt in et
num feriat. ideo autem hic ferit n̄
parcēdo vt in eternū parcat. Augꝰ.
hic vre hic ſeca vt in eternū pcas.
Iſtud ſciuit btūs lau. ideo fuit ad
ſuſtinendū paratꝰ. vt legitur. Cū
enī deciꝰ ceſar beatū ſixtū papam
cepiſſet ⁊ ad carcerē duci iuberet.
beatus laurētiꝰ qui eius dyaconꝰ
erat cucurrit poſt eum clamans.
Quo progrederis pater ſine filio.
quo ſacerdos ſancte ſine miniſtro
propas. tu nunq̄ ſine miniſtro ſa
crificium offerre ꝯſueueras. Quid
ergo ī me diſplicuit paternitati tue.
nunq̄d degenerē me ꝓbaſti. expe
rire certe vtrum miniſtrum ydone
um elegeris cui ꝯmiſiſti dominici
corporis ⁊ ſāguinis diſpenſatōem.
Cui beatus ſixtus. Non ego te deſe
ro neq dereliquo fili mi. ſed maio
ra tibi debentur ꝓ fide chriſti certa
mina. Nos quaſi ſenes leuioris pu
gne curſum recipimus. te autem
quaſi iuuenem manet glorioſior
de tiranno triumphus. poſt tridu
um me ſequeris ſacerdotem leuita.
Deditq ei omnes theſauros preci
piēs vt pauperibꝰ ⁊ eccleſijs ero

garet. Beatus igitur laurenti9 die
ac nocte xp̄ianos queſiuit: ⁊ vni
cuiqꝫ put opus fuit miniſtrauit di
ligenter. venitqꝫ ad domum cuiuſ
dā vidue q̄ multos xp̄ianos in do
mo ſua abſconderat quā long9 dolor
capitis tenebat. Scūs aūt laurenti9
p impoſitōem manus eā a dolore
capitis liberauit. ⁊ pauperꝫ pedes
lauans oībus elemoſinam dedit.
Tandē eadeꝫ nocte in domo cuiuſ
dam xp̄iani veniens quendā cecū
ibidē reperiens . ⁊ facto ſigno cru
cis eum illuīauit. Cum aūt beat9
ſixtus decio nollet ꝯſentire: nec ydo
lis immolare: ipſū ad decollandū
duci precepit. Accurrens autē bea
tus laurenti9 poſt ipſū clamabat.
Noli me derelinqre pater ſancte.
qꝛ theſauros tuos iam expendi. Ec
ce in iſtis verbis pꝫ q̄ꝑatus fuit
btūs lau. ſuſtinere mortē ꝓpter de
um. Exemplo ipſius debemus liben
ter ſuſtinere tribulatōes ſcientes
qꝛ hoc totū facit de9 ad ꝓbatōꝫ no
ſtram ¶ Sciendū qꝛ deus ſolet ma
xime hoīes ꝓbare in tribus .ſ. in
reb9. amicis ⁊ in corpe. Exemplū
h9 hēmus in btō iob quē ꝓbauit
deus in amicis. reb9 ⁊ corpe Vnde
de eo legit̄ iob .i. qꝛ quadā die cuꝫ
aſtarēt filij ſui ante altare dei: af
fuit ⁊ ſathā. Cui dn̄s ait. Vnde ve
nis. Qui ait. Circuiui terrā ⁊ pam
bulaui eā. Dixitqꝫ dn̄s ad eū. Nun
quid ꝯſideraſti ſeruū meū iob. qꝛ
non ſit ſilis ei in terra. hō ſimplex
⁊ rectus. ac timens deū ⁊ recedēs a
malo. Rn̄t ſathā. Nunqd fruſtra
timet iob deū. ꝯ Tu vallaſti domuꝫ

eius. vniuerſamqꝫ ſbām ꝑ circui
tum. Extende paululū manū tuā ⁊
tange cuncta que poſſidet. Cui
dn̄s. Ecce vniuerſa que hꝫ in manu
tua ſunt. tm̄ in eum non extendas
manū. Egreſſuſqꝫ eſt ſathan a fa
cie dn̄i ⁊ cepit temptare iob. Qua
dam die cū ſederent filij iob .vij. ⁊
tres filie in domo fratris ſui p̄mo
geniti: venit nunci9 ad iob dicēs.
Boues arabant ⁊ aſine paſceban
tur iuxta eos. veneruntqꝫ ſabei ⁊ tu
lerunt. noſqꝫ ꝑcuſſerunt. ⁊ effugi
ego ſolus vt nunciarem tibi. Erāt
autē quin-genta iuga bouū ⁊ quin
gente aſine q̄s vna die perdiderat
Et adhuc illo loquente venit ali9
nunci9 dicens . Ignis cecidit de ce
lo. omnes oues ⁊ pueros ꝯbuſſit
q̄ cuſtodiebant eas: ⁊ effugi ego
ſolus vt nunciarem tibi. ſeptē mi
lia ouiū fuerunt. Adhuc illo loqn
te venit terci9 nunci9 nuncians cal
deos veniſſe ⁊ tria milia camelorū
abſtuliſſe ⁊ ſeruos occidiſſe. Et ad
iecit. ego ſolus ⁊c̄. Adhuc eo loqn
te venit quartus nunci9 dicens ſfi
lijs ⁊ filiab9 tuis veſcentibus in do
mo primogeniti tui vehemēs ven
tus irruit: et oppreſſit omnes cuꝫ
domo: ⁊ effugi ego ſolus vt nūci
arem tibi. Et ait iob. Dn̄s dedit. do
minus abſtulit. ſicut dn̄o placuit
ita factum eſt. ſit nomen dn̄i bene
dictum. Ecce quō ꝓbauit euꝫ dn̄s
in rebus. in pueris. ⁊ cū reuerſus
fuiſſet ſathan ad dn̄m dedit ei po
teſtatē vt ꝓbaret eū in corpe. ⁊ ꝑ
cuſſit eū ſathan vlcere peſſimo: a
plāta pedis vſqꝫ ad verticē capitis

ſꝑ

q̄ cū teſta radebat ſaniem ſedens
in ſterquilinio. Inſup et vxor eius ſb/
ſannās ei ait. Permanes adhuc
in ſimplicitate tua? Qui ait. quaſi
vna de ſtultis mulierib⁹ locuta es
Si bona ſuſcepimus de manu domi/
ni. mala aūt quare nō ſuſtineam⁹.
In oībus hijs non peccauit iob la/
bijs ſuis: neqꝫ ſtultū quid ꝯtra de/
um locutus eſt. Ecce quō habem⁹
exemplū patientie in beato iob.
Scd̄o modo ꝓbauit dn̄s beatū lau/
rentiū. Primo in rebus. Philipp⁹
imꝑator cum fidem xp̄i recepiſſet
miſit deciū militem ſuū cum exerci/
tu ſuo ad galliā: que ſibi rebella/
bat. Cumqꝫ ꝓſpere egiſſet et terrā
ſubiugaſſꝫ: rediīt. Quod audiens
philipp⁹: occurrit ei ad ciuitatē ve/
ronā. Decius aūt in ſuperbiam ela/
tus: cepit aſpirare ad impiū et no/
cte imꝑatore dormiente in ſtrato
ſuo ſub papilione: deci⁹ latēter in/
troiuit papilionē et dn̄m iugula/
uit. Exercitū autē qui cū imꝑatore
venerat: ad ſe prece et precio. mūe/
ribus et ꝓmiſſis attraxit et romam
ꝓperauit. Audiens hoc philippus
iuuenis occiſi imꝑatoris fili⁹: ve/
hementer extimuit: et totū theſau/
rum patris et ſuū beato ſixto et lau/
rentio cōmendauit. vt ſi ipſū a de/
cio interfici ꝯtingeret: theſaurum
ipſū eccleſijs et pauperibus eroga/
rēt. Poſt hoc philipp⁹ aufugit et ſe a
facie decij occultauit. Senatus igi/
tur obuiā decio ꝓceſſit. et in impe/
rium ipſū ꝯfirmauit. Ne vero ꝓdi/
torie: ſed zelo ydolatrie dn̄m ſuū
occidiſſe videret̄. xp̄ianos cepit cru/
deliſſime ꝑſequi: precipiens illos
ſine vlla miſericordia cruciari. In
hac ꝑſecutōne multa milia marti/
rum corruerunt. inter quos etiam
philipp⁹ iunior martirio coronat⁹
eſt. Poſt hoc decius inquiſitōnem the/
ſauri dn̄i ſui faciens: oblatus ē ei
papa ſixtus tanꝙ qui xp̄m coleret
et imꝑatoris theſaurū haberet. tūc
deci⁹ ipſū in carcere recipi iuſſit: do/
nec ꝑ illata tormenta et xp̄um ne/
garet et theſauros ꝓderet. Papa
autē ꝯmiſit beato laurentio totū
theſaurū. qui tota nocte quiſiuit vn/
dique pauperes: et theſaurū eis diſtri/
buit. In hoc btūs laurentius maxi/
me eſt ꝓbatus qꝛ habuit theſau/
rum in ſua poteſtate et potuiſſet ef/
fugiſſe et totū obtinuiſſe: ſꝫ noluit
Unde de eo cantat̄. Qui potuit trāſ/
gredi et non eſt tranſgreſſus. et fa/
cere malū et non fecit. Multi enim
dimittunt male agere ꝓpter hoc qꝛ
non pn̄t facere. ſic non fecit beat⁹
laurentius. Scd̄o ꝓbauit eum dn̄s
in ꝓprio corpore: q̄ multa martiria
ſuſtinuit et tn̄ in fide patienter ꝑſe/
uerauit. Cū enī papa duceretur ad
mortē: cucurrit poſt eum clamans
Noli me derelinquere pat̄ ſancte. qꝛ
theſauros tuos expendi quos tra/
didiſti mihi. Quod audiens decius:
tradidit eū valeriano prefecto vt
aut theſauros ꝓdat aut dijs ſacri/
ficet. Valerian⁹ tradidit eum ypo/
lito in cuſtodiā. Erat aūt in eadē
cuſtodia quidā gentilis nomīe lu/
cillus: q̄ plorando lumen oculoꝝ
amiſerat. Cui beatus laurentius
ꝓmiſit qꝛ eum illūiaret: ſi in xp̄m

crederet. ille credidit et baptiſatus
et illuiatur. Quod videns ypolitus di
xit ei. Oſtēde mihi theſauros. Cui
laurentius O ypolite. ſi in dominū
iheſum xp̄m credideris: theſauros
tibi oſtēdo et vitam eternā pmitto.
Cui ypolitus. Si dictis facta opēn
ſes. faciā qd hortaris. Ea hora cre
didit ypolitus: et ſacrū baptiſma
cū familia ſuſcepit. baptiſatus aūt
ait. Vidi aīas innocentium letas
gaudere. Poſt hec mādauit vale
rianus ypolito vt laurentiū pn̄ta
ret. Cui laurenti⁹ ait. Ambulem⁹
pariter ambo: et mihi et tibi gloria
preparatur. Ad tribunal igitur am
bo venerunt: et fit iterū inquiſitō de
theſauris. laurentius autem p tri
duū inducias petijt. quas valeria
nus eidē ſub ypoliti pollicitatōne
cōceſſit. In hoc triduo laurentius
claudos et paupes et cecos collegit
et eos in palacio ſaluſtiani coram
decio pn̄tauit dicens. Ecce iſti ſunt
theſauri eterni: q̄ nunq̄ minuent̄
Hor̄ autē manus theſauros in ce
lum deportauerūt. Valerian⁹ pn̄te
decio dixit. Quid variaris p multa?
ſacrifica dijs et magicam artē de
pone. Cui laurenti⁹ Quis debet ad
orari: aut qui fact⁹ eſt: aut q̄ fecit?
Cui ille. Niſi ſacrificaueris dijs. di
uerſis penis interibis. Cui lau. In
felix. has epulas ſp optaui. Gau
deo plane. q2 hoſtia chriſti effici
merui. Tunc iratus iuſſit eū ſcor
pionib⁹ cedi. et ardentes laminas
ad latus ei⁹ apponi. Dixitq3 laurē
tius. Dn̄e iheſu xp̄e deus de deo. mi
ſerē michi ſuo tuo. q2 accuſat⁹ nō

negaui nomen tuū. interrogatus
te chriſtum confeſſus ſum. Tunc
ait decius. Scio q2 per artem magi
cam deludis tormenta. me autē de
ludere non valebis. Teſtor deos et
deas. q2 niſi ſacrificaueris: diuer
ſis penis punieris. Tunc iuſſit eū
plūmbatis cedi. laurenti⁹ aūt ora
uit dicens. Domine iheſu xp̄e acci
pe ſpm̄ meum. Tunc audiente decio
vox de celo inſonuit dicens. Adhuc mul
ta tormenta tibi debētur. Tunc de
cius furore repletus dixit. Viri ro
mani audiſtis demones iſtum ſa
crilegū ɔſolantes. q̄ nec deos colit
nec tormenta metuit. nec iratos
principes expaueſcit. Juſſit eū ite
rum ſcorpionib⁹ cedi. et ſubridens
beatus laurenti⁹ grās egit deo et p
aſtantibus dn̄m exorauit. Tunc
ait quidā miles noīe romanus ad
beatū laurentiū video ante te iuue
nem pulcherrimū ſtantē et mēbra
tua cū lintheo tergentē. Adiuro ergo
te p deum ne me derelinq̄s: ſ3 feſti
nanter me baptiſare. Tunc ait de
ci⁹ valeriano Puto q2 iam p artē
magicā victi ſum⁹. et iuſſit eum de
catena ſolui. et in cuſtodia ypoliti
recludi. Romanus aūt afferens vr
ceū cum aqua: ad pedes laurentij
pcidit et ſacrum baptiſma ab eo
ſuſcepit. Quod audiens deci⁹: roma
nū fuſtib⁹ cedi iuſſit. q̄ cum libere
xp̄ianum ſe ɔfiteret̄. iuſſu decij de
collatus eſt. Eadē nocte laurenti⁹
ad deciū adducitur. Cū ypolit⁹ fle
ret et ſe xp̄ianum clamare vellz: di
xit ad eū laurenti⁹ In interiori hoi
ne xp̄m ɔfitere et abſconde. et dum

clamauero: audi ⁊ veni. Oīa igit̄
tormentoꝝ gn̄a ante deciū afferū-
tur. Dixit ḡ decius ceſar lau. Aut
dijs ſacrificabis: aut nox iſta in te
cū ſupplicijs expendet̄. Cui lauren.
Mea nox obſcurū non hꝫ: ſed oīa
ī luce clareſcūt. Dixit deci⁹. Afferat̄
lect⁹ ferre⁹ vt reqeſcat in eo ꝯtūax
lau. Miniſtri ḡ eū exuerunt: ⁊ ſu-
per cratem ferreā extenderūt. ⁊ pru-
nis ſuppoſitis eū cū furcis ferreis
cōpreſſerunt. Dixitqꝫ lau. decio. Vi-
de miſer qꝛ carbones tui mihi refri-
geriū preſtant. tibi autē ſuppliciū
eternū parant. ⁊ adiecit. Ecce mis
aſſaſti vnā ptem: gira aliā ⁊ man-
duca. ⁊ eleuatis in celuꝫ oculis di-
xit. Grās tibi ago dn̄e. qꝛ ianuas
tuas ingredi merui. ⁊ ſic ſpiritum
emiſit. Confuſus decius cū valeria-
no ambulauit in palacium tiberij.
relicto corpe ſup ignem. Qđ ypoli-
tus mane rapuit ⁊ cū iuſtino preſ-
bitero ſepeliuit. Exemplū. Cū hen-
ricus impator obijſſet: multitudo
maxima demonū ante cellā cuiuſ-
dā heremite tranſibat. Qui apta
feneſtra interrogauit vltimuꝫ ꝙ̄d
hoc eſſet. At ille. Legio demonum
ſumus q̄ ad mortē ceſaris ꝓpera⁹.
ſi forte in eo aliq̄d inueniam⁹ ꝓpri-
um. Adiurauit autē eum vt ad ip-
ſum rediret. Qui rediens dixit. Ni-
hil ꝓfecimus. qꝛ duꝫ bona ⁊ mala
eius ponderata fuiſſent appoſita.
adultus lau. ollā aureā attulit. ⁊
dū ſic ſupaſſe videbant̄: olla addi-
ta ps ſtatere plurimū ponderauit
Tunc ego iratus vnā aurem olle
corrupi. Reptum eſt igit̄ tunc im-
patorem obijſſe ⁊ vnā aurem cali-
cis quē idē impator in honore bea-
ti lau. ꝯpauerat eodē tpe fractam
fuiſſe. Rogemus.

De eodem. F. liiij.

IGne me examina-
ſti: ⁊ nō eſt inuenta in me iniqui-
tas. Ps. xvi. Notandū ꝙ dn̄s exa-
minauit ſcīm lau. in trib⁹. ſ. vtrū
haberet p̄ſectā fidem. integrā ſpē.
⁊ veram caritatē. Primo examina-
uit eū in fide. qꝛ ſine fide nullus p̄t
deo placere. Aug⁹. Sine fidē oīs la-
bor vacu⁹ eſt. Taliter quippe ē: vt
ſine fide vera q̄ſquis vellet deo pla-
cēēq̄ le ſi aliq̄s tendēs ad pr̄iam in q̄
ſcit ſe bene victurū relinq̄t itineris
rectitudinē ⁊ improuidus ſectetur
errorem: quo nō ad beatam vitaꝫ
ꝑueniat: ſed in precipitium cadat
Probauit aūt eum in fide dupli-
ter. ſ. vtrū hēet fidem interi⁹ in cor-
de ⁊ exteri⁹ in ore. Hijs duob⁹ mo-
dis eſt fides hn̄da. vt hō in corde fi-
dem hēat. ⁊ ꝯſtanter hoc in ore pre-
dicet. Ro. x. Corde credit̄ ad iuſtici-
am. ore aūt ꝯfeſſio fit ad ſalutem.
In his duob⁹ beatus lau. ꝑfectus
fuit. Qꝛ fidē interius habuit: pꝫ p
opera eius exteriora. Fides em̄ cor-
dis ab hoībus videri non p̄t. qꝛ ſo-
lus de⁹ intuetur cor: ſed per opa ho-
minis p̄t cognoſci fides eius. Iac.
ij. Oſtēdam tibi ex operibus meis fidē
meā. Nam ſi hō magna opatur ſi-
gnū eſt ꝙ fides eius magna ē: ſed
ſi ꝑua vel nulla hō opatur: nulla

fides eius reputatur. q̄ fides ſine
operib9 mortua eſt. Vnde pꝫ q̄ be-
atus lauꝛ. magnā fidē habuit. q̄
q̄nto plus tribulabat: tanto ma-
iora opabat. Cū enī beatus ſixt9
ad carcerem duceret: cucurrit p9
eū d. Noli me derelinq̄re pr̄ ſcē: vt
dictū eſt in prece. ſer. Habuit au-
tem fidē in ore. qd pꝫ in hoc. q̄ no-
men iheſu xp̄i publice predicauit
et nunq̄ negare voluit. Cū enī b.
lau. decio p̄ntatus fuiſſet. et de the-
ſauris q̄reretur: p triduū induci-
as petijt. et collegit vndiq3 paupe-
res cecos et claudos. et ſtatuēs eos
corā decio dixit Hoꝝ man9 theſau-
ros deportauerūt ac̄ vt ſupra. Se-
cundo pbauit dn̄s beatum lau. in
ſpe. vtꝝ haberet firmā ſpem in deū
Et hoc pōt pbari p tria. Primum
eſt magnanimitas in aggredien-
do terribilia ppter deū. Secundum
eſt acerbitas in ſuſtinendo. Terci-
um eſt immobilitas in pſeueran-
do. Hec tria fuerunt in beato lau.
Viriliter et audacter aggreſſus ē
penas. qd patꝫ in hoc. q̄ cucurrit
p9 beatū ſixtū cū duceret ad mortē
dicēs. Quo pgrederis ſine filio pr̄
ac̄. Ecce q̄ fortis fuit eius ſpes in
deū: qui tam patus fuit ſuſtinere
mortem. Gre. Tanto ſpes in deum
ſolidior ſurgit: quāto maiora q̄s
pillo ptulit. ſic patꝫ quō aggreſ-
ſus fuit audacter. Scd̄o ſuſtinuit
letanter. ſic enim eſt ſuſtinendū. ij
Cho. vij. Supabundo gaudio in
omni tribulatione mea. Job. vi.
Hec mihi cōſolatio vt affligēs me
dolore nō parcat. ne cōtradicā ſer-
monib9 eius. Ber. Cū ſentio te ira-
tum: te ſpero tunc ppiciū. q̄ cū ira-
tus fueris mīe recordaberis. Talē
ſpem habuit b. laurē. q̄ letanter
ſuſtinuit. qd pꝫ in hoc q̄ cū decius
diuerſa genera tormentoꝝ iuſſit
afferri: rn̄dit Infelix. has epulas
ſp optaui et gaudeo plane. q̄ hoſ-
tia xp̄i effici merui. Tercio pſeue-
ranter pdurauit in oībus penis ſu-
is. Vnde cum ſup cratē poſitus fu-
iſſet et furcis ferreis cōſtringeretur.
inſultauit carnificibus q̄ minis te-
pide punirent. Et dixit decio. Ecce
miſer carbones tui mihi refrigeri-
um preſtant. tibi autē ſuppliciū et-
num. et adiecit. Ecce miſer aſſaſti
vnam ptem: gira aliā et mādūca.
et grās agens deo dixit Grās ago
tibi dn̄e. q̄ ianuas tuas ingredi
merui. et ſic ſpm̄ emiſit Tercio p-
bauit dn̄s lau. vtꝝ pfect9 eſſet in
caritate quā habuit. qd pꝫ ex hoc
q̄ multa tormenta ſuſtinuit pro
deo. et p nulla a deo ſepari potuit.
Caritas enī eſt vinculum quo hō
vnitꝰ cum deo Gre. Amor eſt vincu-
lum vniens amantē cum amato et
econtra. Qn̄ enī duo vincula cōne-
xa ſunt: q̄nto magis trahunt tan-
to magis cōſtringunt. Hoc fit qn̄
amor hoīs cōnexus eſt cū deo et ecō-
tra. Iuxta illud pruer. viij. Ego di-
ligētes me diligo. Can. ij. Dilcūs
meus mī et ego illi. Ber. Quid inq̄t
tenaci9 vinculo caritatis qd nec a-
quis tribulationū diluit. nec ven-
to minaꝝ vel pmiſſionū diſſoluit.
nec gladio mortis diuidit. Vnde
can. viij. Fortis ē vt mors dilcō. Et

multo fortior. quia propter dei dilcōem
contemnit hō mortē. Aug9 Nihil for
tius hoīe hñte caritatē. Amantem
enī nulla pena pōt ſepare a carita
te xpi. Ro. viij. Quis nos ſepabit
a caritate xpi: tribulatio ⁊c̄. q. d.
nullo mō pñt iſta hoīem ſepare a
caritate dei. Ber. Oia grauia facit
amor dei leuia. Certe iſtud inueni
mus in beato laur̄. Vñ de eo dicit
amb. Fortiſſimū martirem ſeuiſſi
ma pſecutorꝝ flamma ſupare non
potuit. quia longe ardenti9 veritatis
radijs mens ei9 accenſa feruebat.
Rogem9 ergo.

In aſſumpcōe beate marie.
Sermo. lv.

INtrauit iheſus in
q̄dam caſtellū. Lu. x. Ad litterā
iſtud caſtellū fuit ciuitas quedaꝫ
noīe bethania Per ciuitatē iſtam
ſignificat̄ beata virgo. quā ciuita
tem ihs intrauit: quī humanā na
turā ex ea aſſumpſit. Sciendū au
tem quia tria ſunt q̄ reddunt aliquā
ciuitatē cōmendabilē. ſ. mundicia
platearum. abundātia aquaꝝ et
muroꝝ fortitudo. Iſta ēa copioſiſ
ſime inuenim9 in hac ciuitate. i. in
btā virgine. Beata enī virgo ma
ria cōmendat̄ primo a mundicia.
Fuit enī mundiſſima corpe ⁊ aīa.
ideo cōmendat eā ſpūſſanctus. d.
Can. iiij Tota pulcra es ami. me.
⁊ ma. non eſt in te quo ad animā
Hugo dicit. In corpe te pulchrā
fecit virginitas. in mēte te pulcrā
exhibuit humilitas. iocunde te in
tueor. quia nullā maculam in te inue
nio. Sꝫ multo ampli9 delectat me.
quia te totam plenā dulcedine inue
nio. Aug9. Virgo maria pulcher
rima. pudica virgo. corpe ⁊ aīa de
cora. Bern. Puto quod copioſior grā
ſcīficacōis in mariā deſcendit quā in
alios ſcōs: q̄ non ſolū ipſaꝫ ab ori
ginali pctō mūdauit: ſꝫ ab omni
pctō immunem cōſeruauit. Decuit
enī reginā celi. dei mrēꝫ quodā ſpe
ciali priuilegio vitā ab omi pctō
ducere immuneꝫ: q̄ paritura erat
hūani gñis redēptorē. Orig. Quid
pulchrius q̄d mundi9 hac vgine q̄
in vtero ſcīficatur. c9 corpus hita
culuꝫ deo prepat̄. cuius ſmo ſine
mag̃ vtilitate non pfertur. c9 op9
inter oēs nacōes humilimū cōpro
bat̄. ſuauis p paciam in tribulati
onib9. p deuocōem in meditationi
b9. p cōpaſſionē in alioꝝ afflictōni
bus. p dulcedinē in ſubueniēdo ip
ſam inuocantib9. Aug9 Si oēs ſcī ⁊
ſcē cōgregati eēnt ⁊ q̄reretur ab ei9
an pctm̄ hērent. quid rūderent niſi
qd iohes dicit in epi. i. ca. Si dixe
rim9 quia pctm̄ non hēmus nos ipōs
ſeducim9: ⁊ ve. in no. non eſt. exce
pta ſola virgine maria. de q̄ ꝓpter
honorem dñi cū de pccīs agit̄: nullaꝫ
proſus volo fieri mencōm. Ber. Re
gina virgo. gēmis ornata virtute
⁊ ſpē ſua ⁊ pulchritudie ſua. celeſti
bus cognita agminib9 in mētis ⁊
corpis decore prefulgida. celi ciuiū
in ſe puōuit aſpectū. ita vt celeſteꝫ
nunciū ab ſe deſup deduceret ⁊ dei
filiū in ſui cōcupia incarnaret. Ecce

q̄uō ſcī ꝯmenda uerūnt mundici
am hꝰ ciuitatis quā dn̄s inhitare
dignatꝰ eſt. Vn̄ pſ̄. Glorioſa dcā
ſunt de te ciuitas dei. Jd̄o bene figu
rata eſt p illam ciuitatē quam vi
dit ioħes deſcendentē de celo. cuiꝰ
platee ⁊ muri fuerunt ex auro pu
riſſimo. De cuius claritate ⁊ mun
dicia dr̄ Apoca. xxi. Ciuitas hec nō
eget ſole neqꝫ luna vt luceāt in ea
nā claritas dei illuīauit illam. Se
cundo ſolet ciuitas ꝯmendari ex
aquaꝝ abundātia. ſic maria ꝯmē
datur ex abundātia grāꝝrum. Vn
de ait angelus ad eā. Aue grā ple
na. Lu. i. Ber. Vas liquore plenū
ſi commoueaṫ de facili effundit li
quorem ſuū. ſic maria ſi cōtinue p̄
cibꝰ moueṫ: effundit in nos grām
ſuā. Vnde ipſa ait ecci. xxiiij. In me
oīs via virtutis ⁊ veritatis. Et ſeq̄
tur. Tranſite ad me omnes q̄ ꝯcu
piſcitis me ⁊ a generationibꝰ me
is ⁊ a gratiis adimplemini. Dicit
oēs. nullū excipit quantumcunqꝫ
paupem vel infirmū vel pctōrem.
Ber. Maria ſinū ſue mie oibꝰ ape
rit. Propter abundantiā ḡ grati
aꝝ ſuaꝝ ꝯpatur fonti. Pſa. lviij.
Erit q̄ſi fons aquaꝝ cuius non de
ficient aque. Ber. Maria ē fons in
deficiens ſp ſcaturiens. ſp fluens.
ſp aquas grārum oibus prebēs.
Et ideo clamat pſa. lv. dicēs Om̄s
ſitientes venite ad aquas. bibite
cū leticia. Ber. Hec eſt illa mr̄ mie
que dixit ad filiū deficiente vino in
nuptiis. vinū non hn̄t. Cōpaſſa
eſt em̄ corū verecundie. ſic miſeri
corde ⁊ benigniſſimā ſe exhibuit

Quid em̄ de fonte pietatis pcederꝫ
niſi pietas. Nonne q̄ pomū tenu
erit manu ſua dimidia die. reliq̄
diei pte ſeruabit odorem. Quātum
ergo virtus illa viſcerā pietatis af
fecit in quibꝰ filiꝰ dei nouem men
ſibus requieuit. Et qꝛ ſic plena ē ma
ria aq̄s mie ⁊ grāꝝ: de facili effun
dit grām ſuam ⁊ miam. qꝛ p mo
dico ſeruicio ſibi exhibito hōi ob
tinet vitam eternā. Exēplum. Qui
dam miles valde diues ad tornea
mentū vadens: dum p quandam
ciuitatē iret: quandā virginē pul
cherrimā vidit filiā viri pauperis
⁊ accenſus in eius amorē pn̄tibus
eius decē marcas argenti dedit: vt
vna nocte eam ſecuꝫ dormire face
rent. Cūqꝫ nocte lectū eius intraſſꝫ
q̄ſiuit de noie eius. Illa autē flens
r̄ndit. maria vocor. Rogo ergo te
ob honorē marie cuius noie vocor
vt mihi pcas. qꝛ ei voui caſtitateꝫ
meā. Statī ille ſurrexit. d. ob hono
rem eius tibi pcam. Inſup vt ei ſer
uire poſſis monaſterio te tradam
Duxitqꝫ virginē illam ad clauſtꝝ
q̄ddam pmittens qꝛ in reditu ſuo
vellet clauſtro ſatiſfacere. Cūqꝫ ad
torneamentū pceſſiſſet: puella il
la p dn̄o ſuo btē marie ſedule ſup
plicauit. Cū aūt alij milites de tor
neamento redirent: ille occiſus ⁊ i
campo ſepultus non rediit. Q̄d vi
dens abbatiſſa: ſe eē deceptam di
xit. puella aūt turbata: beatā vir
ginem mariā intime rogabat: vt
de ſtatu dn̄i ſui ſibi aliq̄d reuelarꝫ
Cui btā virgo apparens dixit. Sci
to qꝛ miles in torneamēto occubu

M. iiij.

it· ⁊ ibidē ſepultus eſt· ſed quia me
ruerat ſalutē meruit· Dic ergo abba
tiſſe: vt cito illuc pgat corp⁹ alla
tum in cimiterio ſepeliat· Que gau
dens abbatiſſe retulit· Cūqꝫ nō cre
deret abbatiſſa: puella flēs rediȷt
ad mariā· Cui btā virgo vt prius
mandauit: addens de occulto pctō
ſuo qd cū lacrimis ↄfiteri deret· ⁊
nudis pedibus cū ↄuentu ſuo illuc
iret· Qd illa audiens ⁊ ſignū reco
gnoſcēs: facta ↄfeſſione ad locū p
perauit ⁊ mō roſe corp⁹ militis in
ueniens: in ſuū cimiteriū transla
tum honorifice ſepeliuit· Tercō mō
ciuitas eſt ↄmendabilis ꝓpter mu
roꝝ fortitudinē· Nam de ea dr̄ Ju
dith· i· Rex arphaxat edificauit
ciuitatē potentiſſimā· Arphaxat
interpretat̄ ſaluās ⁊ ſignat ſalua
torem mūdi· Jlle edificauit ciuitatē
iſtā i· btām virginem mariā crea
uit· Fuit aūt potētiſſima ⁊ fortiſſi
ma ciuitas iſta· quia nullis tribulatio
nibus vel neceſſitatib⁹ potuit expugna
ri· Nam tpe paſſionis cū oēs apo
ſtoli ⁊ amici xp̄i fugerent: ipſa ſo
la fortis ⁊ immobilis perſiſtebat
Cui tūc fili⁹ dicē potuit illd Jhe· i·
Ecce dedi te hodie in ciuitatem muni
tam ⁊ muꝝ eneū· Jpſi bellabunt
aduerſum te ⁊ non preualebunt· quia
ego tecū ſum· Oēs q̄ ad iſtam ciuita
tem ↄfugerint ſalui erūt· Vnde pt
deſignari p illam ciuitatem ſegor ad
quā fugit loth ⁊ ſaluatus ē in ca·
Gen̄· xix· Aug⁹· O beatiſſima vgo
maria ſic a te oīs auerſus nec̄ ē vt
peat: ita impoſſibile ē vt oīs ad te
ↄuerſus peat· Exēplum· Vir qdā

⁊ vxor eius vnicā hn̄tes filiā: quā
cuidā iuueni nuptui tradiderūt· ⁊
generū ſuū ſecū in domo tenuerūt·
Mr̄ aūt filie generū diligebat ml̄
tum· ꝓpter hoc mali hoīes dixerūt:
quia non ꝓpter filiā faceret: ſꝫ vt eidē
ſe p filia ſua ↄiungeret· Cū enī mu
lieris animū tanta falſitas percuſ
ſiſſet: pre nimia triſticia neſciens
q̄d faceret: duos ruſticos ↄuenit ⁊
eos in cellario ſuo induc̄ēs ⁊ filiam
alias mittens: generū ad cellariū
mittens p vino· quē illi apprehen
dentes ſtrangulauerūt ⁊ ſup lectū
ſuū poſuerūt veſtibus eū coopertē
tes· Cūqꝫ ad menſā ↄuenerūt ma
ritus ⁊ filia: mr̄ iuſſit filiam vt ge
nerū excitaret· quem cū mortuū in
ueniſſet ↄcita rediȷt lamentabilit̄
plorans· Pr̄ ⁊ mat̄ ⁊ tota familia
flebat· Tandē mulier de ppetrato
ſcelere penituit ⁊ ↄfeſſa eſt ſacerdo
ti· Poſt aliqd tps inter ſacerdotē
⁊ mulierem orit̄ litigiū ⁊ ſacerdos
homicidiū generi ſui ſibi imprope
rauit· Qd cū ad noticiā hoim deue
niſſet: mr̄ ducit̄ ad iudiciū: ⁊ cre
manda igne damnatur· Cūqꝫ illa
nullū ſubſidiū inueniret: ad ſubſi
diū beate virginis ↄfugit ⁊ intrās
eccām ad imaginē btē virginis ſe
pſtrauit ⁊ ſe eius grē ↄmendauit
P⁹ modicū tps ire ↄpellit̄ ⁊ in ma
gnū ignem pıecta: illeſa oīo pmā
ſit· Ac illi magis ac magis ignem
augmentabāt· ⁊ illa ſp illeſa per
manſit· Tunc lanceis ⁊ haſtis eā
inuaſerūt: nec tn̄ eam ledere potu
erunt· Tūc iudex obſtupuit ⁊ ali
ꝗ cōpꝫ ſcēs: ipſam ꝓ illeſā abire p

miſit. Cūq̧ domū rediſſet: nolens
eā deus vltra hūana ſuſpicōne fe
dari: poſt triduū in laudez btē vir
ginis pſeuerātē ex hac vita vocauit

De eodem. F. lvi.

QVe ē iſta que
aſcēdit de deſerto. delicijs
affluens. innixa ſup dilcm̄ ſuum
Can. viij Hanc qōnem fecerūt an
geli in aſſumpcōe beate virginis
marie: ammirantes q̄ eſſet illa q̄
ab ipſo oīm creatore cū tanta leti
cia in celū deportabat. In quibus
verbis deſcribit̄ immenſitas gau
dioꝝ quib; btā virgo repleta fuit
cū eam fili⁹ dei in celū introduxit.
Sciendum autē ꝙ licet beata v̄go
maria multiplex gaudiū habuit
ex pte filij ſui in hoc mundo: tn̄ ſpe
cialiter habuit. vij. gaudia ſatis
magna. Primū fuit in filij ſui 9ce
pcōe ſiue annunciacōe: qn̄ ange
lus nūciauit ei ꝙ mr̄ filij dei eſſe de
buit Iſtud gaudiū nulla ligua ad
plenū explicari pt: tn̄ poſſum⁹ cō
pare gaudio qd h; aliqs pauper
qn̄ magnū theſaurū inuenit. Job
iij. Effodientes eū vt foderent the
ſauꝝ: gaudēt vehementer cū inue
nerint ſepulcꝝ theſauri. i. locū the
ſauri Per theſauꝝ ſignificatur fili⁹
dei Ma. xiij. Simile ē regnū celoꝝ. i.
fili⁹ dei the. abſcō. in agro. i. in celo
Quem q̄ inuenit hō. i. beata maria
pre gaudio illi⁹ vadit a vēdit oia
q̄ h; a emit agrū illū. i. voluntatē
bn̄di. Intantū eīn in inuencōe the
ſauri eſt gauiſa ꝙ ſi dn̄a toti⁹ mū
di fuiſſet omnia ꝓpter eū reliq̄ſſet
Hunc theſauꝝ inuenit qn̄ dixit ei
angelus. Ne timeas maria: q̄ſi di
ceret. Gaude a letare. inueniſti eīn
grām apud dn̄m. Ecce 9cipies et
paries filiū a vocabis nomen eius
ihēſus. Hic erit magnus a filius al
tiſſimi vocabit̄. Vere multū gau
dere potuit: qn̄ illum theſaurū in
uenit: quem multi cū magno deſi
derio in veteri teſtamento q̄ſierūt.
Vnde dicit̄ canti. v. Queſiui illū a
non inueni. Q; cum eum magno
deſiderio queſierūt: patet in hoc ꝙ
mulieres veteris teſtamēti multū
gaudebāt: qn̄ morientes filios p⁹
ſe relinq̄bant: ſperātes ꝙ forte cri
ſtus de earum ſtirpe naſceretur. a
ideo etiam ſteriles maledicte repu
tabantur. ꝙ ſine illa ſpe moriebā
tur. Hinc eſt ꝙ filia iepte duob⁹
menſibus deflebat virginitatem
ſuam. quia ſine prole mori debuit
Nota hiſtoriam iudicuꝝ xi. Hinc
eſt ꝙ thamar tanq̄m meretrix im
munda ſe debat. ꝙ prolem libēter
habuiſſet. a ſperauit ꝙ chriſtus
de eius genealogia naſceretur. c⁹
deſiderium xp̄s conſpexit. a duos
filios ſibi donauit. ſcilicet phares
a zara. a inde genealogiam ſuam
xp̄s aſſumpſit Math. i. Judas āt
genuit phares a zara de thamar
Nota hiſto. ſi placet gen̄. xxxviij.
Hinc etiā eſt ꝙ ruth moabita ad
pedes booz dormientis ſe pieceit. cu
ius deſiderium dominus reſpexit a
coram booz gratiam ei dedit ita ꝙ
eam in vxorē duceret inſuper dedit

ei filium noie obeth. ⁊ inde gene
alogiã ſuam aſſumpſit. Math. i.
Booz aũt genuit obeth ex ruth.
Nota Nota hiſto. ruth. iij. Ecce ſic pz q̄
to deſiderio antiq̄ p̄res non ſolũ iu
dei: ſed etiã gentiles q̄ fierunt hũc
theſaurũ. i. filiũ dei. ſed ſola maria
inuenire meruit ⁊ ideo gaudere po
tuit qñ angelus dixit ei Inueniſti
grãm apud dñm. ecce ↄcipies ⁊c.
Secundũ gaudiũ beate virginis
fuit in ſalutacõe beate eliſabeth.
De quo di. Luc. i. Exurgens maria
p⁹ ↄceptionē filij: abijt in monta
na. i. in ihr̄l'm cũ feſtinacõe ad do
mum zacharie. et ſalutauit eliſa
beth ⁊ exultauit. i. pre gaudio ſal
tauit infans. ſ. Jo. Bes baptiſta in
vtero eius. ⁊ repleta eſt ſpiritu ſcõ
⁊ exclamauit voce magna dicens
Benedcã tu inter mulieres ⁊ bene
dictus fructus ventris tui. Ecce enĩ
vt facta eſt vox ſalutacõnis tue in
auribus meis exultauit infans in
vtero meo Ecce ſi eliſabeth ⁊ iohã
nes ex preſentia filij dei tantũ fue
runt gauiſi: q̄nto putas repleta e
rat maria gaudio q̄ gaudiũ ange
lorũ ⁊ totius mundi in vtero porta
uit. Aug⁹. Gaudium in vtero por
tauit ⁊ gaudiũ mũdo genuit. Vñ
ait angel⁹ ad paſtores Annuncio
vobis gaudiũ magnũ qđ erit om
ni populo. q᷑ natus eſt nobis ho
die xp̄s ſaluator mundi ¶ Terciũ
gaudiũ fuit in filij ſui parturicõe
ſ. qñ gaudium toti mũdo genuit
Multũ enim gaudere potuit: qñ il
lam benedcãm ⁊ letam faciez ocu
lis ſuis cõſpexit in quã angeli deſi

derant ↄſpicere. quã etiaʒ ſcĩ p̄res
cũ tanto gaudio expectabãt. ⁊ cũ
deſiderio magno petebant ſibi oſ
tendi. Ps̄ Oñde nobis faciem tuã
⁊ ſalui erim⁹. Moyſes exo. xxxiij.
Domine ſi inueni gratiam in ↄſpe
ctu tuo: oñde mihi faciem tuã. He
ſter. xv. Valde amabilis es dñe: ⁊
facies tua plena grãtum. Legitur
46. geñ. ~~xlvj~~. q᷑ cũ iacob videret facieʒ
filij ſui: intãtũ gauiſus fuit q᷑ mo
ri non formidauit. vñ ait Nunc le
tus moriar. q᷑ vidi faciem tuã Mł
to magis maia gaudere potuit qñ
letiſſimam faciem creatoris ⁊ filij
ſui tam ſedule inſpiciebat. Legit̄
enĩ in cronicis q᷑ mulier quedam
habuit filium in bello cuius aduē
tum cuʒ magno deſiderio expecta
bat. Cũ eum ſanũ venientem vide
bat: intantum gauiſa fuit q᷑ ex ni
mia dilectõne cordis ſpm̃ exhala
uit. Certe multũ mirabile eſt q᷑ be
ata maria qñ illam letiſſimaʒ faci
em reſpiciebat: q᷑ pre nimio gau
dio non expirabat. Ambro. O be
atiſſima virgo maria q̄s putas pe
ctoris tui archana nobis reuelare
valeat: quibus modis tuũ cogita
tum ad vtrũq; flectebas: cũ vnũʒ
eũdemq; dei ⁊ hominis filium ma
nibus teneres. hunc adoras vt do
minũ. illũ oſcularis vt paruulũ.
O benedcã regina ⁊ virgo maria:
q̄m bene cordi tuo erat. quantũ ſpi
ritus tuus exultabat qñ illam ſan
ctiſſimam faciem inſpexiſti qñ illi
amabili puero vbera prebuiſti. ⁊
dulciſſimis amplexibus crebro cir
cumdediſti. Quartũ eius gaudiũ

fuit in filij ſui adoratione. qñ de fi
nibꝰ terre reges venerunt ⁊ filium
ſuum tanꝙ̄ deum celi ⁊ terre adora
uerunt. ⁊ tanꝙ̄ deū ⁊ regē munerī
bus honorauerunt. Magnum gau
dium eſſet patri ⁊ matri ſi ipſis ā
nunciaretur ꝙ filius eoꝝ eſſet ele
ctus in regem vel epm̄. Sicut legit̄
de iacob ꝙ cum nunciatum eſſ; ei
ꝙ filius eius ioſeph dominaretur
in tota egipto ipſe quaſi de graui
ſomno euigilans ait. Sufficit mi
hi vt videam filium meum anteꝙ̄
moriar. vt dicitur gene. xlvi. Mul
to magis maria gaudere potuit qñ
magi ⁊ reges filium ſuū regem et
deum celi ⁊ terre nunciabant. Ma
th. ij. Legitur ꝙ magi videtes ſtel
lam pueri: gauiſi ſunt gaudio ma
gno valde. Multo mag̃ maria gau
dere potuit: qñ illum manibus cō
tractauit. lactauit ⁊ pauit. quem
ſtella preſignauit. Jheronimꝰ dic̄
ꝙ maria ſe colo ⁊ acu nutriebat.
Sed credo firmiſſime ꝙ pre tener
rima filij ſui dilectiōe ⁊ amore hec
ſepe abijciebat. ⁊ ī melliflua oſcu
la filij ſui dilectū ruebat. Quintum
fuit in filij ſui oblacōne. ſ. quando
dilectum filiū ſuū celeſti patri ſuo
in templū obtulit ⁊ preſentauit.
Multum gaudere potuit ꝙ filius
eius tam nobilem. tam potentem
patrem habuit. ſ. deum omnipotē
tem. Legit̄ ꝙ anna ꝓphetiſſa eadē
hora ſuperuenit: quando maria fi
lium ſuū obtulit. ⁊ ex aſpectu illi
us benedicti pueri ſup modū ga
uiſa eſt. Et ille antiquꝰ ſimeō qui
reſponſum acceperāt a ſpiritu ſācto

ꝙ non eſſet moriturus: niſi prius
videret xp̄m etiam illo tempoē ve
nit in templū. Et cum accepiſſ; pu
erum in vlnas ſuas intantū gaui
ſus erat ꝙ amplīꝰ viuere non curā
uit: ſed dixit. Nunc dimittis ſeruū
tuum domine: ſm verbum tuum
in pace. Quia viderunt oculi mei:
ſalutare tuum: id eſt filium tuum
qui ſaluos nos faciet. Certe ſi illi
intantum gauiſi fuerunt: qui eū
viderunt: multo magis maria po
tuit gaudere: que eum ſemper pre
ſentē habuit ⁊ manibus contra
ctauit: Propter gaudiū quod be
ata maria tunc habuit: quando fi
lium ſuum in templo preſentauit
etiam cū magno gaudio accenſis
candelis illum diem celebrare con
ſueuit. Exemplū. Clericus quidā illo
die letum reſponſorium in honorē bea
te virginis ↄpoſuit. vnde lumen re
cepit iſto modo. Tpe bonifacij pa
pe fuerūt rome multi iudei: negan
tes mariā pepiſſe ⁊ virginē pmā
ſiſſe. pluresqꝫ alie hereticoꝝ ſecte.
Hec audiens quidā clericus clericꝰ do
ctus ⁊ cū eis diſputans corā oībus
eos vicit. iudei ↄfuſi ſibi impropa
bāt cecitatē ſuā ⁊ ꝙ dñs ſuꝰ: neqꝫ
maria poſſet ſibi reddere lumē ocu
loꝝ ſi tñ illuīarent eū ōes fidē xp̄i
anoꝝ ſuſciperent. Cūqꝫ hec clericꝰ pape
retuliſſet: indixit papa triduanū
ieiuniū ante feſtū purificacōnis ↄ
uenientibꝰ oībus ad matutinas.
Clericꝰ aūt añ altare pſtratus pꝰ no
nā lcōem lumē recepit ⁊ ſpūſcō re
pletꝰ decantauit pmo illud reſponſori
uū clara voce. Gaude ma. v. cū hē

ſes ſola intremiſti ꝛc. Hoc mira
culo viſo quingenti iudei baptiſma
receperūt cū mulieribꝰ ꝛ puulis. ꝛ
alie ſecte hereticoꝝ ad fidē xpi cōū
tunť ꝛ rñſorium illud cū verſu ſuo
illo die decantari a papa inſtituit.
Sextū gaudiuꝫ fuit in pueri ſui in
uencōe quē per triduū perdiderat
in templo ſedentē inuenit. Luce. ij.
Cū factus eſſet ihs annoꝝ duode
cim: aſcendebant in ihrlm ad diē
paſche maria ꝛ ioſeph. Peracto
aūt feſto cū redire vellent ad ꝑpri
a: ibat maria cū turba mulieꝝ. ꝛ
ioſeph cū turba viroꝝ ꝛ putabat
maria pueꝝ eſſe cū ioſeph ꝛ econ
tra ioſeph putabat pueꝝ eſſe cū
maria. Poſt iter vnius diei cognoue
runt pueruꝫ non eſſe cū eis. ꝛ tur
bati nimis cū magno dolorē queſi
erunt eū. ſecundaqꝫ die inter cog
natos. tercia die regreſſi ſūt in ihe
ruſalem ꝛ inuenerunt eū ſedenteꝫ
in templo in medio doctoꝝ audiē
tem ꝛ interrogantē ita prudenter:
qꝛ omēs ammirati ſunt ſup eius pru
dentia. Et dixit ei maria. Fili quid
feciſti nobis ſic: vt remaneres no
bis ignorantibꝰ. Ecce alloqtur eū
dulciter cū dicit. fili. Vnde pꝫ qꝛ in
ter eos nō erat increpatio: ſed pia
de eius amiſſione querulatio. Ecce
ego ꝛ pater tuꝰ. ſ. ioſeph dolentes
querebamus te. Ideo cum dolore
pueꝝ queſierunt. qꝛ timuerunt qꝛ
herodes qui eū in infantia ſua que
ſierat: mō inuentū occidiſſet. Igi
tur cū eum viuū inueniſſent: pia
mr̄ multum gauiſa eſt. Sicut ille
paterfamilias de quo dr̄ Lu. xv.
qui filiū ſuum ꝓdigum ꝑdiderat.
ꝛ in inuencōe ſua multū gauiſus:
alteri filio ſuo dixit. Epulari ꝛ gau
dere oportet. qꝛ frater tuꝰ mortuꝰ
fuerat ꝛ reuixit. perierat ꝛ inuentꝰ
eſt. Et etiā ſpecialiter gaudere pote
rat qꝛ in medio doctoꝝ eū inuenie
bat. Nam dr̄ ꝓuer. x. Filiꝰ ſapiēs
letificat patrem ꝛ matrem. Exem
plū. Ypocras recedēs a matre ſua
ꝛ veniens ad ſtudiū generale: ma
gnus doctor effectus eſt. Qd intelli
gens mater eius cū magno deſide
rio expectabat aduentū eius. Cuꝫ
ḡ rediret ad patriā ſciens matreꝫ
eius nimis aduentū ſuū deſiderarē
timuit aūt ne in aduentu ſuo ſpiri
tum exhalaret: premiſit nunciuꝫ
qui dixit eum aliquantulū infirmari
vt ſic gaudium dolor tparet. Ecce
ſi mater illa in tantuꝫ gauiſa fuit
de tali filio ꝛ magiſtro ſcientiaruꝫ
ſecularium. quale putas maria gau
dium habuit cum dilectum filiuꝫ
magrm omniū in medio doctoꝝ in
ueniret de celeſtibus ꝛ diuinis diſ
putantē. Septimū gaudiū marie
fuit in eius aſſumpcōe: qn̄ dilcūs
filiꝰ ſuus cū multitudine angeloꝝ
ad eā venit ꝛ cū corporea aia in ce
lum introduxit ꝛ ad dexterā ſuam
collocauit. qd fuit ei gaudiū ſup
oia gaudia. Iſtud figuratū eſt he
ſter. v. vbi heſter regina compla
cuit regi aſſuero. Cui rex ait. Que ē
petitio tua. Etiā ſi dimidiā ptem re
gni mei petieris dabit tibi. Et. iij.
Re. ij. Poſitus ē thronꝰ mr̄i regis ad
dexterā eius. ꝛ dixit ei rex qꝛ poſtu
laret quecunqꝫ vellet. qꝛ nihil ſibi

negare vellet. O quantū gaudere
potuit cui tantū donata fuit. De aſ
ſumpcōe iſta beē virginis dicit ber.
Quis cogitare ſufficit q̄ glorioſo
hōre regina mundi pceſſit ⁊ qū de
uotꝰ affectu tota in eius occurſuꝫ
celeſtiū legionū multitudo obuia
uerit cuꝫ quibꝰ ad thronū glorie
canticis ſit adducta. q̄ placito vl
tu. q̄ ſerena facie. q̄ diuis ample
xibꝰ a filio ſit ſuſcepta. ⁊ ſup oēm
creaturā exaltata cū oī honore ⁊ re
uerentiā cꝰ tanta regina digna fu
it Cū ea gloria q̄ tantū filiū decuit
Ihero. Credendū eſt oēm miliciā
celorū feſtine obuiā veniſſe dei ge
nitrici. ⁊ vſqꝫ ad thronū ſibi ante
cōſtitucōem mundi preparatum cū
laudibꝰ ⁊ canticis. ⁊ magna leti
cia pduxiſſe. De tanto gaudio an
geli ammirabant̄ dicentes Que ē
iſta q̄ aſcendit de deſerto ꝟ de mū
do. delicijs affluens. innixa ſup di
lectū ſuū Intm̄ enim delicijs ⁊ gau
dijs affluebat q̄ omnes angelos
⁊ ſcōs leticia repleb. Bern. Vir
go glōioſa celos hodie aſcendēs: ſu
pernoꝝ ciuiū gaudia copioſis cu
mulauit augmentis Hec em̄ cuiꝰ
vox exultacōis ⁊ ſalutacōis ipſos
exultare fecit: quos adhuc viſcera
mr̄na claudunt. ſ. pueri nondum
nati aīa liqfacta eſt vt eliſabeth
locuta eſt. Quid putamꝰ. Nō fuit
illa celeſtiū exultatio ciuiū. q̄ ibi
vocē audire ⁊ videre faciē eius bn̄
dcām ⁊ frui eius p̄ntia meruerīt.
Vnde ipſa dicit zach. ij. Gaude ⁊
letare filia ſyon ꝟ celeſtis curia. q̄
venio ⁊ hītabo in medio tui. Leta

bātur angeli. q̄ videbant dn̄am
ſuam ⁊ reginā cum gaudijs aſcen
dentē. Letabant̄ patriarche. q̄ vide
runt filiā ſuam de eoꝝ ſtirpe natā
Letabantur prophete. quia illaꝫ
corporaliter videbant: quaꝫ figu
ralit̄ predixerāt. Letabant̄ marti
res q̄ videbant ſociā ſuā. ipſa em̄
fuit martir in aīa qū gladiꝰ paſſi
onis ptranſiuit aīam eius. Leta
bant̄ virgines. q̄ viderunt primiti
uam eius. Ipſa em̄ eſt virginum
primitiua. q̄ votum virginitatis
primū adinuenit. Exemplū. Cleri
cus quidā beate virgini valde deuo
tus gaudia beate virginis ſpeciali
orōne ⁊ deuocōe honorab[at]: dicēs
hanc ſedule orōnem. Ga[ud]e dei ge
nitrix virgo immaculata. gaude q̄
gaudiū ab angelo ſuſcepiſti. gau
de q̄ genuiſti eterni luīs claritatē.
gaude mater. gaude dei genitrix v̄
go maria. tu ſola mater innupta
te laudat oīs creatura. genitrix lu
cis. ſis p nobis pia ⁊ perpetua in
terueutrix. Q̄ acceptum iſtud be
ate v̄gini pꝫ fuit ex hoc. q̄ quadā
vice in oratione ei apparuit grati
as referens de tali ſalutacōe. ⁊ ad
didit. q̄ mea gaudia recitādo me
letificas: ego in hōra mortis tue le
tificabo te. qd ⁊ fecit. Nā ⁊ eo ago
nizante: beata virgo cuꝫ chōris an
geloꝝ ⁊ virginum aduenit. quaꝫ
ille videns ait circumſtantibꝰ Ce
dite regina celi venit. Et dixit bea
ta virgo. Quia me letificaſti in eo
q̄ gaudia mea tam deuote ſepius
recitaſti ⁊ ita humilime reuelaſti:
ego te ſicut promiſi letificabo. r. cc

etiam dolorem tue mortis patialis
Et ego animã tuã cum gaudio et
leticia in celũ deducam.

De ſcõ bartholomeo.
Sermo.lviij.

PEllẽ pro pelle
et oia que hȝ hõ dabit pro
aia ſua. Job.ij. Iſta verba loq̄bã
tur dyabolus ad dñm: qñ ipẽ tem
ptauit beatũ iob. Et licet mendax
ſit dyabolus et raro verũ loquatur:
q𝔡 q̄libet experiri vȝ: tamen in hoc
veruȝ dixit. qꝛ vtilius eſt hoi dare
pellem et corp⁹ et oia que hȝ: q̄ꝑ per
dere animã. Et licet ponantur hic
duo ſm litterã tñ vn⁹ et idẽ eſt ſen
ſus ſm glo. Pellẽ .i. rem min⁹ carã
dabit hõ ꝑ pelle .i. ꝑ re magis ca
rã et ꝑ aia ſua dabit hõ oia que hȝ
tam corp⁹ q̄ꝑ res. Iſtud verificatuȝ
eſt in beato bartho. q̄ dedit pelleȝ
corpus et oia que hẽbat ꝑ anima
ſua ſaluãda. Notandũ qꝛ legimus
in ſacra ſcriptura de triplici pelle.
Prima pellis eſt res tpalis q̄ tegi
tur corp⁹. Scd̃a eſt cutis ſupficia
lis qua tegit̃ caro. Tercia eſt vita
tpalis qua tegit̃ aia Iſtã triplicẽ
cutem dedit beatus bar. ꝑ aia ſua
Prima pellis dico eſt res tpalis.
quã dñs pellẽ vocat ꝑ ꝓphetam mi
cheã ca.iij.d. Ve principib⁹ q̄ cõe
dunt carnẽ populi mei. et pellẽ eo
rum deſup excoriauerunt .i. ve p̄n
cipibus illis q̄ miniſte occidũt po
pulũ meum: et auferunt res eoꝝ.
In verbis iſtis innuitur qꝛ res tem
porãles dicũtur pelles. qꝛ ſicut ca
ro tegit̃ pelle: ita tegitur corpus re
bus tpalibus. Iſtam pellẽ .i. rem
tpalem debet homo dare ꝑ anima
ſua Nam dñs dicit Lu.ix. Quid ꝑ
deſt hoi ſi lucraretur vniuerſũ mũ
dum. animã autem ſuam perdat
Math.xix. Dixit adoleſcẽs ad ihe
ſum. Mgr̃ quid faciam vt habeaȝ
vitam eternam. Ille reſpondit. Si
vis ad vitam ingredi ſerua mãda
ta. Cui ille. Hec omĩa ſeruaui a iu
uentute mea: q̄d adhuc mihi deẽ.
Reſpondit ihs. Vnum tibi deeſt
Si vis perfectus eſſe: vade et vende
omnia q̄ habes et da pauperi b⁹.
et habebis theſaurum in celo. et ve
ni et ſequere me. Iuxta illud conſi
lium domini fecit beatus bartholo
meus. Nam ipſe omnia q̄ue ha
buit vel habere potuit contẽpſit et
dimiſit: et ſecut⁹ eſt ihẽſũ. Math.
xix. Ecce nos reliq̄mus omnia: et ſe
cuti ſum⁹ te. Nã ſicut xp̄s preceſſe
rat predicando. ſuſtinendo. circui
endo et docẽdo. ita ſecutus eſt eum
ſctũs bartholomeus Vnde legitur
Cũ enĩ beatus bar. predicando cir
cuiret: venit ad finem mundi.ſ. in
indiã: ad templuȝ in quo erat ydo
lum noĩe aſtaroth. intrauit tẽplũ
et quaſi ꝑegrinus ibi hĩtare cepit
In hoc ydolo quidã demõ habita
bat qui ſe languentes curarẽ dice
bat: ſȝ nõ ſanãdo ſubueniebat ſȝ a
leſiõe ceſſando Cũ aũt bar. tẽplũ in
traſſet demõ rñſum nõ dabat. ſed
cũ templũ plenũ languentibꝫ eẽt
et nullũ ab idolo rñſum hẽre poſſẽt
ad aliam ciuitateȝ ꝑrexerunt: vbi

aliud ydolū noīe berith colebāt.
querentes ab eo cur deus eoꝝ nō
daret eis rñſum. Rñt berith. Deꝰ
veſter igneis catenis ɔſtrictus eſt
nec reſpirare audet ex illa hora qua
bartholomeus apl's dei ingreſſꝰ
eſt. Dicūt ei. Et q̃s eſt iſte bartho
lomeꝰ. Ait demon. Amicus dei oī
potentis eſt. et ideo venit ad iſtam
ꝓuinciam vt omnes deos inde eua
cuaret. Et illi. Dic nobis ſigna eiꝰ:
vt eū inuenire poſſimus. Quibus
demon ait Capilli eius nigri et criſ
pi. caro cādida. oculi grandes. na
res equales et directe. barba ꝓlixa
habens paucos canos. ſtatura me
diocris vox eius vt tuba. collobio
albo veſtitur. et pallio quadrangu
lo. qui p ſingulos angulos habet
gemmas purpureas. viginti ſex
anni ſūt: ex quo veſtes et ſandalia
eius nec veteraſcūt: nec ſordidant.
centies flexis genibꝰ per diē orat et
centies p noctē. angeli cū eo am
bulant. q̃ nunq̃ eū fatigari. neq̃
eſurire ꝑmittunt. ſp eodē vultu et a
nimo letus et hilaris pſeuerat. oīa
preuidet. oīa nouit. oīm gentiū
linguā nouit et intelligit. et qd vo
biſcū loquor ipſe iam nouit. et qñ
queritis eū: ſi vult oñdet ſe vobis.
ſi aūt non vult non poteritis eum
inuenire. Rogo aūt vos vt cū eum
inueneritis rogate eū ne huc veni
at. ne angeli mihi hoc faciant qd
ſocio meo iā fecerunt. Cū igitur p
duos dies ſolicite eum quererent:
ac minime eum inuenirent: qua
dam die quidā demoniacus excla
mauit. d. Apl'e dei bartholomee i

cendunt me orōnes tue. Cui apl's.
obmuteſce et exi ab eo. et ſtatim li
beratus eſt. Qd audiens rex regio
nis illiꝰ polonius cū haberet filiā
lunaticā: miſit ad apl'm rogās vt
ad ſe veniret et filiā ſuam ſanaret.
Ad quam cū apoſtolus veniſſet et
eam catenis ligatā inueniret: iuſ
ſit eam ſolui. et cū miniſtri ad eā
accedere non audebant: dixit. Ego
demonium quod in ea erat ligatū
teneo et vos timetis. Et ſtatim cū
eſſet ſoluta: liberata eſt. Tunc rex
camelos auro et argento et lapidi
bus precioſis onerauit: et apoſto
lum inquiri faciens nullatenus in
uenire potuit. Mane igit' ſequenti
apparuit apl'us regi ſoli in cubili
ſuo dicens. Quid me auro et argen
to tota die q̃ſiuiſti. iſta muña ſūt
neceſſaria his q̃ terrena req̃runt. ego
nihil terrenū neq̃ carnale deſidero
In his pꝫ q̃ beatus bartholomeꝰ
primā pellem. ſ. res temporales con
tempſit. et dedit omnia ꝓ aīa ſua.
Vnde bene potuit dicere cū apl'o
Phil'. iij. Omnia arbitratus ſū vt
ſtercora: vt xp̄m lucrifaciā. Secun
da pellis quā beatus bar. dedit ꝓ
anima ſua eſt cutis: qua tegit' ca
ro q̃ ſibi ſubtracta legit' ꝓ fide xp̄i
quā predicauit. Nā cū bar. ſicut
dictū eſt regi ſoli apparuiſſet in cu
bili ſuo: predicauit ei dicens q̃ ſi
in xp̄um credere vellet et baptiſma
ſuſcipe. deū ſuū ſibi oñderet liga
tum igneis catenis. Seq̄nti igitur
die cū ſacerdotes ydoloꝝ ſacrifica
rent: cepit demō clamare et dicere.
Ceſſate miſeri ſacrificare nob' ne pe

ioꝛa me patiamini: qui catenis ig
neis ab angelis iheſu xp̄i quē iu
dei crucifixerūt religatus ſū: putā
tes eū a moꝛtuis detineri. Ille autē
illam moꝛtem que regina eſt nrā
captiuauit. ⁊ ipſum noſtruꝫ prin
cipem maritū moꝛtis vinculis igne
is vinxit. Statimq; omnes miſerūt
funes vt ſimulacꝛꝫ euerterent ſed
non potuerūt. Apl'us aūt demoni
precepit: vt inde exiens: ydoluꝫ ip
ſum cōminueret. Qui ſtatim exiēs
omnia ydola templi p ſeipſum cō
fregit. deinde apl'o oꝛante omnes
infirmi ſanati ſunt. Apl's autē il
lud templū deo dedicauit: ⁊ demo
nem in deſertū abire precepit. Tūc
angelus dn̄i ibidem apparuit ⁊ tē
plum circūuolans: in quatuoꝛ an
gulos digito ſuo ſignū ſcē crucis
ſculpſit dicens. Hec dicit dn̄s. ſic
vos omnes ab infirmitate vr̄a mū
dauit ita ⁊ templū hoc ab oī ſoꝛde
mundabit. ⁊ demone quē prius
colebatis quem apl's in deſertum
ire precepit prius tn̄ vobis oſten
dam. Quē videntes ne timeatis: ſꝫ
quale ſignū in hijs lapidib' ſcul
pſi tale in veſtris frontib' imp̄ma
tis. Tunc oñt eis ethiopem nigri
oꝛem fuligine. facie acuta. barba
ꝓlixa. crinib' vſq; ad pedes ꝓtenſ
oculis igneis. flāmas ſulphureas
ex oꝛe ⁊ oculis ſpirantē. catenis ig
neis vinctū. retro manib' ligatis.
Et dixit ei angelus. Qm̄ iuſſionē
apl'i audiſti. ⁊ de templo oīa ydo
la fregiſti: non te punā. ſed vade
in deſertū vbi nulli hoīm noceas vſ
q; ad diē iudicij. Tunc ille cū ma
gno vlulatu abſceſſit. ⁊ angel' cū
ctis videntibus in celū aſcendit.
Tunc rex cū vxoꝛe ſua ⁊ filijs. oīq;
populo baptiſat' eſt ⁊ relicto reg
no apoſtoli diſcipulus effectus ē.
Tunc omnes ydoloꝝ pontifices cō
gregati ad aſtragē regem fratrē
eius conuenerunt. ⁊ de deoꝝ ſuoꝛum
amiſſione ⁊ templi ſubuerſione ⁊
regis p artem magicā deceptione
cōtra apoſtolū ſunt cōqueſti. Aſtra
ges vero rex indignatus: mille vi
ros armatos ad capiendū apl'm
deſtinauit. Qui cū adduct' fuiſſet
coram eo: dixit ei rex. Tu ne es ille
qui euertiſti fratrem meum. Cui
ille. Ego non euerti eū: ſed cōuerti.
Cui rex. Sicut tu feciſti frēm meū
deū ſuum relinq̄re ⁊ credere in deū
tuum. ſic ego faciā te deum tuū re
linq̄re ⁊ meo ſacrificare. Cui apl's
Ego deū quē colebat frater tuus
ligaui ⁊ ligatū oñdi. ⁊ vt ſimula
crū frangeret coegi: ſi ſic potes fa
cere deo meo: poteris me ad ſimu
lacꝝ ꝓuocare. ſin aūt. ego deos tu
os cōminuā ⁊ tu crede deo meo. Hec
illo dicente: nūciat' regi: q2 deus
ſu' valdach cecidiſſet ⁊ cōminut'
fuiſſet. Qd audiens rex: purpurā
qua indut' erat ſcidit. ⁊ apl'um
fuſtib' cedi iuſſit. ⁊ ceſū viuū deco
riari mandauit. Sic p3 quō ſecun
dam pellem. ſ. cutem carnalem ex
poſuit. Tercia pellis quā expoſuit
beatus bartholomeus ꝓ anima ſua
eſt vita temporalis qua tegit' ani
ma. Et bene comparatur pelli. Si
cut enim abſtracta pelle moꝛitur
coꝛpus: ſic moꝛtuo coꝛpore: nō vi

uit anima in iſtā vita· Unde legit̃
geñ·iij· ꝙ dominꝰ fecit ade: ⁊ vxori
ſue tunicas pelliceas ⁊ de pellibus
mortuoꝝ animalium vt p hoc cōſi
derarent ſe mortales eſſe· Hanc.ſ.
pñtem vitam mortalem debet hō
exponere ꝓ anima ſua· Ma·x· Qui
ꝑdiderit animā ſuam ⁊ vitam pre
ſentem morti expoſuerit ꝓpter me
inueniet eam ſuple in vita eterna
Sic fecit beatus bar· qui vitam ſu
am expoſuit ꝓpter deū· nam cū fu
ſtibꝰ ceſus eſſet ⁊ viuus excoriatꝰ
tandē decollatus eſt: licet oīa pote
rant cōtigiſſe.ſ. ꝙ primo fuſtibꝰ ce
ſus· deinde cruci affixus · poſtea de
cruce depoſitus· excoriatꝰ, ⁊ ad vl
timū decollatus · Quo mortuo rex
aſtrages ⁊ pontifices temploꝝ a
demonibꝰ arrepti mortui ſūt· Cri
ſtiani aūt corpꝰ eius honorifice ſe
pelierunt· Rex aūt polomiꝰ in epm̄
ordinatur ⁊·ix·annis epatus offi
cium laudabiliter rexit· plenꝰ vir
tutibꝰ in pace quieuit· De genere
aūt paſſionis ſancti bartholo· di
uerſa opinio eſt· Nā beatus doro
theꝰ dicit ꝙ crucifixꝰ eſt· ait enim
ſic· Bartholomeꝰ indis predicauit
qui euangeliū ſm matheū in ꝓpri
a eoꝝ lingua tradidit· dormiuit ī
albana ciuitate magne armenie·
crucifixus deorſum habēs caput·
Beatꝰ autē theodorus dicit ꝙ fuit
excoriatus· in multis autē libris
legit̃ ꝙ tm̄ fuit decollatus· Hec aūt
contrarietas taliter ſolui pt vt di
catur ꝙ primo crucifixꝰ fuit deinde
anteꝙ̄ ibidē moreretur: de cruce fu
it depoſitus· ⁊ ad maiorem crucia
tum fuit excoriatus · poſtremo ca
pite truncatus· Cum autē viderēt
gentiles corpꝰ eius ꝓpter ſignoꝝ
frequentiā plurimū venerari: locu
lo plumbeo impoſitū in mari pre
cipitauerūt· qđ nutu diuino ad ce
ciliam ad inſulam quandā noīe
liparitaniā deuenit· Anno dñi· Ccc
xxxi· Saraceni predcām inſulam i
uaſerūt· ⁊ ſepulcꝝ eius ↄfringen
tes: oſſa apoſtoli diſperſerūt· Re
cedentibꝰ autē ſaracenis: apparuit
apoſtolus cuidā monacho dicēs·
Surge collige oſſa mea q̄ diſperſa
ſunt· Cui ille· Qua ratōne oſſa tua
colligere: aut aliquē honorem ex
hibere debemꝰ cum nos delere ꝑmi
ſeris: nec auxiliū nobis impende
ris· Cui ille· Per multū temporis
meis meritis dñs populo huic pe
ꝑcit: ſed eoꝝ peccatis nimis inua
leſcētibus ⁊ vſqꝫ ad celū clamanti
bꝰ iam ꝓ eis non potui veniā obti
nere· Sed cū monachus diceret·
Quō inter tot aliorum oſſa ſua in
uenire poſſet: ait· Nocte ad ea col
ligēda ibis ⁊ ea q̄ vt ignē ſplendē
tia videris leuabis Que oīa ſic in
ueniens: leuauit· ⁊ ſup quādā na
uem ↄſcendēs beneuentanā que ē
metropolis apulie trāſtulit· Exem
plū· Cū mulier q̄dam vas olei at
tuliſſet vt in lampadē ſancti bar·
poneret q̄ntumcūqꝫ vas inclinaret·
nihil ex eo ire volebat· cū tñ digi
tū in vas mitteret ⁊ oleū liquidū
palparet· Tūc quidā aſtās dixit
Puto ꝙ hoc oleū aplo non ē acce
ptū vt in ſuā lampadē fundatur·
Quapropter in aliā lāpadē infuderūt

ꝯ ꝑtinus oleū emanauit. Cū frideri
ricus beneuentū deſtrueret: ꝯ oēs
eccās que ibidē erant diruī man
daſſet: ciuitatē totam ad alium vo
lens locū transferre: intendēs vir
quidā quoſdā viros albatos ꝯ fu
gentes euntes q̄ ad inuicē loq̄ban
tur: ꝯ aliq̄ inter ſe tractare videbā
tur. Qui vehementer ammirās: q̄d
nā eſſet interrogauit. Vnus eorū
dit. Iſte eſt ſcūs bar. apl's cū cete
ris ſcīs quorū in hac vrbe eccīe ha
bebantur. qui conuenerunt ſimul vt
inter ſe ꝑquirerent ꝯ tractarent q̄
li pena eſſet ille plectendus qui eos
de habitaculis ſuis eiecit. ꝯ iam inter
eos inuiolabili ſnīa ſententiatū ē:
vt ille ſine mora ad iudiciū dei ac
cedat. de his omnibus rñſurus. Poſt
modicū vero tempus dictus impera
tor miſerabiliter vitam finiuit. Itē
legit̄ in quodā libro de miraculis
ſcōrū ꝙ quidā mgr̄ feſtum ſcī bar.
omni āno ſolemniter celebrabat
Cui predicanti demon in ſpē vnius
puelle admodū ſpecioſe apparuit
quā inſectis oculis ad prandiū in
uitauit. Qui dū in menſa ꝯſiſtēnt
ꝯ illa in amorē ſuum multū eum
allicere niteba̅t. beatus autē bar.
pre foribus in ſpecie pegrini affuit.
ꝯ vt amore ſcī barthol. introduce
retur obnixius flagitauit. Qua diſ
ſuadente: panis ei mittitur: ſed ille
hunc accipe recuſauit. rogauit tñ
mgr̄m ꝑ nunciū vt ſibi diceret q̄d
in hoīe ꝓprium eſſe putaret. Cui cū
ille riſibile diceret. Puella rñdit.
Imo peccatū quo hō ꝯcipitur. naſ
citur atq; viuit. Cui bar. rñdit ꝙ
ille bene intulit ſed mulier ꝓfundi
us indagauit. Secūdo dictus peregri
nus mgr̄o miſit vt ſibi diceret. q̄s
locus vnius pedis eſſet vbi deus in ter
ra multa miracula oñdiſſet. Cui
cū ille dicerꝫ. Locus crucis in quo
deus mirabilia opatus eſt. Illa rñt
Imo caput hoīs qui quaſi minor
mundus exiſtit. Vtramq; apl's ſen
tentiā approbauit. Tercio q̄ſiuit
quanta diſtantia eēt a ſummo ce
li vſq; ad ꝓfundum inferni Cui cū
mgr̄ ſe neſcire diceret. illa ait. mō
video ꝙ ꝑ recipitur: ſed ego hoc no
ui. ꝙ de altero ad alterū cecidi. ꝯ oꝫ
ꝙ hoc tibi oñdam Tunc dyabolus
cum magno eiulatu ſe in abiſſuꝫ
precipitauit.

In decollatione iohannis.
Sermo. lix.

Miſit herodes
rex manus ꝯ tenuit iohā
nē. Mar. vi. Legit̄ in hiſto. ſcolaſ.
ꝙ herodes antipa ꝯ philippus frēs
carnales erāt ꝯ ſe de gentilitate ad
iudaiſmū tranſtulerūt. Cū quodā
tpe herodes romā ꝑgeret ꝯ tranſi
tum faceret ꝑ domū fratis ſui phi
lippi ſecrete cū herodiade vxore fra
tris ſui pepegit ꝙ in reditu ſuo vx
orem ſuā repudiaret. ꝯ ipſā in cō
iugē duceret. Qd cū vxor herodis
intelligeret: nō expectato reditu eius
ad prem ſuum in damaſcū eſt re
uerſa. Audiens hec herodes hero
diadē fratri ſuo abſtulit. Iohes
āt eū de hoc arguebat ꝙ ſcḋm legē

quā acceperāt fratris ſui vxorē:ip
ſo viuente ſibi minime ducere lice
ret Vidēs herodes q̄ iohēs eū ſup
hoc tam durē redarguit:eū in carce
rem miſit in caſtello machetunta
Et hoc eſt qđ dī·miſit hero·rex ma
nus ac̄·Dicebat aūt iohēs·Nō lꝫ
tibi hēre ꝯiugem fratris tui ipō vi
uente·ipſo em̄ mortuo olim licuit
Herodiades autē inſidiabat̄ iohi
ꝗ volebat occidere eū:nec poterat·
ſed herodes metuebat iohēm·q̄
ſciebat eū virꝫ iuſtū ꝗ ſcūm ꝗ liben
ter eū audiebat·Et licet eū timēt·
ꝗ libenter audiret:tn̄ ꝯcupia ma
la ſubuītit cor eius ꝗ ꝯſilium iniit
quō eū occidere poſſꝫ·Cogitauerūt
autē ꝯſiliū q̄ ꝯuiuiū faceret cūctis
principibꝰ in die natalis ſui·ꝗ ibi
dem filia eius caput iohīs peteret
Vnde ſeq̄tur·Et cū dies oportun⁹
acceſſiſſet ꝗ dies natalis ſui adue
niſſet:herodes natalis ſui cenā ſi
ue ꝯuiuiū fecit principibꝰ ꝗ tribu
nis ꝗ primis ꝗ potētioribꝰ galilee·
ꝗ intrauit ibi filia ꝗ ludebat·Tūc
herodes iurauit illi·d·Quicq̄d peti
eris dabo tibi lꝫ dimidiū regni mei
Beda·Non excuſat̄ ab homicidio
Jdeo em̄ iurauit vt occaſionē inue
niret occidēdi·Si em̄ pīis ꝗ matris
interitū poſtulaſſet non vtiq3 hero
des ꝯſenſiſſet·Seq̄tur·Que cū exiſ
ſet:dixit mrī ſue·Quid petā·At il
la·Caput iohīs in diſco·Cumq3 in
troiſſet:ſtatī ad regē cū feſtinacō
ne acceſſit·d·Volo vt ꝓtinus m̄
caput Johīs baptiſte in diſco·Et
ꝯtriſtatus eſt rex ꝗ ſimulabat ſe
eſſe ꝯtriſtatū ꝓpter iuſiurandū·ꝗ

ꝓpter ſimul diſcūbentes noluit eā
contriſtari·ſꝫ miſſo ſpiculatore ca
put iohīs preſcidit·puelle datur
ꝗ a puella mrī adultere pn̄tatur·
Herodes autē ꝗ herodiades impu
niti non remāſerunt·Nā ꝓcedente
tp̄e a gaio ceſare in exiliū relegati
vitam miſerabilr̄ finierūt·Filiam
vero viuā terra deglutiuit·Et licet
mō agatur eius decollacō tn̄ circa
feſtū paſche facta ē·Sed q̄ caput
ſuū hac die repertum legit̄·ideo de
collatio eius hac die recolit̄·Legi
tur in ſcolaſtica hiſto·q̄ cū iohēs
eſſet decollatus in machetunta he
rodiades tulit caput eius in ihern
ſalem ꝗ occulte ſepeliuit iuxta pa
laciū herodis·timens ſi cū corpore
ſepeliret̄:q̄ ꝯplexa reſurgeret·Tpe
vero marciani principis:vt legitur
in ſcolaſtica hiſtoī·qui cepit reg
nare āno dn̄i·cccclij·iohēs caput
ſuū duobꝰ monachis q̄ venerunt
iheroſolimā reuelauit·q̄ ad pala
ciū qđ fuerat herodis ꝓperantes:
caput ipſiꝰ inuenerūt ſaccis cilici
nis inuolutū veſtibꝰ vt eſtimo qui
bꝰ in deſerto fuerat indutus·Qui
dū cū predcō capite ad ꝓpria reme
arent:q̄dā ex ciuitate emiſſene figulꝰ
paupꝑtatē fugiēs comitē ſe eiſdeꝫ
exhibuit·Cui illi peram cū capite
ad portand̄ ꝯmiſerūt q̄ ac monitꝰ
nocte a btō iohē vt fugerēt cū capi
te ab ipſ:ipſe fugiens cū ſcō capi
te:emiſſenā vrbē eſt ingreſſus·ibi
q3 q̄diu vixit in quodā ſpecu ſcūm
venerās caput ꝓſperitatē nō mo
dicā aſſecutus eſt·Moriens autēꝫ
illud ſorori ſue ſub fide reuelauit

⁊ ſcd̄m eundē modum ſibi inuicē
ſucceſſores. Poſt multū vero tpīs
ſcō marcello monacho in eodē ſpe
cu degenti: beatus iohēs caput ſu
um hoc mō reuelauit. Videbatur
enī ſibi dormienti ꝙ multe turbe
pſallentes incederent ⁊ dicerent.
Ecce ſcīs iohēs baptiſta venit. De
inde vidit beatū iohēm quem vnꝰ
a ſiniſtris. alter a dextris ducebat
omneſq̄ ad eū accedentes: ab eo
benedicebant̄. ad quē cū marcel
lus acceſſiſſet: eleuans eum ꝑ mē
tum apprehēdens: dedit ei oſculum
pacis. Tūc marcellus interrogauit
eū dicens. Dn̄e mi: vnde ad nos ve
niſti? Et ille De ciuitate ſebaſte ve
ni. Cum ergo excitatus fuiſſet ⁊ de
viſione plurimū miraret̄. Quadā
aūt nocte dū dormiret quidā ad
eum veniens excitauit. ⁊ ecce cū ex
citatus fuiſſet: vidit ſtellam quā
dam fulgentē in hoſtia cellule reſi
dere. quā ſurgens cū palpare vellz
ſubito in aliā ptem tranſtulit ſe.
Ille autē cepit ire poſt eam quouſ
q̄ ſtetit ſtella in loco: vbi erat ca
put iohannis. vbi fodiens reppe
rit vrnā ⁊ in ea ſcīm theſaurū. Qui
dā aūt cum non crederet: manum
ad ydriā miſit. ⁊ ſtatī manus exa
ruit ⁊ ydrie adheſit. Orantibꝰ au
tem ſocijs manū abſtraxit: ſed in
ualida remanſit. Apparuit autē ei
dem ſcīs iohēs dicens. Cū caput
meū in eccleſia deponet̄: ydriā con
tingens ſanitatē recipies. Qd ⁊ fe
cit ⁊ ſanitatē integrā recepit. Hec
aūt cū marcellus iuliano eiuſdē
vrbis epiſcopo indicaſſet: ab eis

eſt eleuatū. et in vrbem delatum.
Ex quo tempore cepit in eadem vr
be decollacō iohannis celebrari ip
ſa die vt arbitramur. ſicut dicitur
in hiſto. ſcolaſt. quo caput eſt in
uentū ſiue eleuatum. Qd poſtmo
dum ↄſtantinopolim eſt tranſla
tum. Nā cum valentinꝰ impator
iuſſiſſet ſcīm corpꝰ in vehiculo po
ni ⁊ ↄſtantinopolim transferri. cū
circa calcidoniā veniſſent vehiculū
trahi non poterat. quantūcunq̄
boues ſtimulis vrgerent̄. Ideoq̄ ip
ſum ibidē deponere coacti ſunt. Sz
cū poſtea theodoſius ipſū inde au
ferre vellet ⁊ matronā quandā vir
ginē cuſtodie capitis deputatā re
periſſet ibidē: rogauit eam ꝙ ſibi
auferri dimitteret ſcīm caput. Il
la aūt ↄſenſit: credens ꝙ ſicut tem
pore valentini: ita ⁊ nunc nō pmit
teret ſe auferri. Tunc deuotꝰ impe
rator purpura ſua caput ample
ctens ↄſtantinopolim tranſtulit.
⁊ ibidē eccām edificauit. Poſtmo
dū ad gallias inde eſt tranſlatum
apud pictauiā regnante pipino.
vbi eiꝰ meritis plurēs mortui ſunt
reſuſcitati. Itē iſtud feſtū etiā cele
bratur ꝓpter oſſiū eius ↄcrematio
nem ⁊ collectionē que ipa die ſcdm
quoſdā fuerunt ↄcremata ⁊ ſcd̄m
quoſdā collecta. Erant enī ↄcrema
ta ab infidelibꝰ ſed a xp̄ianis ꝑ p
te iterū collecā. Vnde q̄ſi ſecundum
martiriū patit̄: qn̄ in ſuis oſſibus
ↄcremat̄. Ideo eccā tanꝙ̄ eiꝰ ſecun
dum martiriū hoc feſtū celebrat.
Sic enī legit̄ ꝙ cū diſcipuli iohīs
corpꝰ eius ad ſebaſtem vrbē pale

ſtine inter heliſeū ⁊ abdiā ſepeliſ
ſent. ⁊ ad tumulū eius multa mi
racula fierent iubente iuliano apo
ſtata gentiles oſſa eius ſpſerunt.
⁊ cū miracula nō ceſſarent: poſtea
collecta ⁊ igne ꝯcremata in pulue
rem redegerūt ⁊ p agros ventilaue
runt. Dum aūt ad cremandū oſſa
colligerent̄ quidam monachi ab
iheroſolimis venientes: latēter ſe
colligentibus ꝯmiſcuerūt: ⁊ mag
nam eorū ptem tulerunt. ipſa q̄
oſſa ad philippū iheroſolimitanū
epm̄ detulerunt. Qui ea poſtmodū
anaſtaſio alexandrino epō miſit.
Poſtmodū vero theophilꝰ eiuſdē
vrbis eps ea in templo ſerapis a
ſordibꝰ purgata poſuit. ⁊ in hono
rem ſcī iohannis baſilicā ꝯſecra
uit. Item iſtud feſtū etiā celebra
tur ꝓpter digiti ipſius tranſlacōz.
⁊ eccl̄ie dedicacōem. Digitus em̄ fu
us quo dn̄m oſtēt vt fertur cōburi
non potuit. Vnde a predictis mo
nachis ipſe digitus reptus quē
poſtmodū vt legitur in hiſto. ſcola.
ſancta tecla inter alpes attulit. et
in eccā ſcī martini collocauit. Hec
etiā teſtat̄ mgr̄ iohes beleth. d. q
predcā tecla ipſū digitū qui ꝯbu
ri non potuit: de vltra marinis pti
bus in normandiā attulit. et ibi
in honore beati iohannis eccām fa
bricauit. Quam eccām vt ibidem
dicit quidā hac die dedicatā fuiſſe
aſſerunt Vn̄ a dn̄o papa ſtatutū
fuit vt hec dies p totū mundū ce
lebris haberetur. Sequit̄.

In natiuitate beate marie
Sermo. lx.

Orietur ſtella
ex iacob. Nu. xxiiij. idē
maria naſcet̄ de gn̄e ia
cob. Verba iſta loq̄batur ſpūs
ſanctꝰ per os ꝓphete balaā Et bene
ſignificat̄ maria per ſtellā. Maria
em̄ interpretat̄ ſtella maris. Com
patur aūt maria ſtelle maris ꝓpt̄
multas ꝓprietates. Primo ꝓpt̄ im
mobilitatē. Alie em̄ ſtelle oriūtur
⁊ occidunt. Sed ſtella maris non
mouet̄ de loco ſuo: ſed firmit̄ ſtat
Sic maria diſcipulis cadentibus. ⁊
a xpō fugientibꝰ in hora paſſiōis
ipſa ſola immobilis ante crucem
ſtetit ⁊ firma in fide manebat. Ber.
Tanta vis amoris mentem marie
accenderat: vt diſcipulis fugienti
bꝰ cum lacrimis cruci aſtās ⁊ mo
rienti ꝯdolens: mori parata fuit. De
hac ſtabilitate cōmendat eā filiꝰ
eius. Iere. v. Dedi te in ciuitatē mu
nitam ⁊ columnā ferreā ⁊ murū
ereū. Ipſi bellabunt aduſum te: et
non preualebunt. quia ego tecū ſū.
Et quia in illa die ⁊ ſabbato ſequēti
qn̄ oēs in fide dubitabāt. ipſa ſo
la in fide firmiter pſiſtebat. Ideo
illa dies. ſ. ſabbatū ei ſpecialiter ē
attributa vt in illa die ſpāliter ho
noret̄. Quicūq₃ em̄ mouet̄ aliqua
temptacōe aut dubitatione: debet
iſtā ſtellā reſpicere. quia ipſa pt̄ eū
in fide ⁊ bono ope ſolidare. Exem
plū. Scolaris quidā valde lubrica
mente ⁊ operibꝰ vixerat multis an
nis tn̄ ſabbatū in honore beate virgi

nis ieiunabat ⁊ ſp̄ illa die ſe a for
nicacōe abſtinebat. ⁊ tandē in mōa
ſterīū intrauit ⁊ mariā in ſpeciali
reuerentia ſp̄ h̄re cepit Quadā die
dū egrotaret: temptatꝰ a dyabolo
dubitare cepit in fide ⁊ deſpare. d.
Que m̄ miſero ſpes cū ſtabo añ tri
bunal tremendi iudicis. q̄s mihi
ſubueniet. quis ꝓ me r̄ndebit: cuꝫ
rōem non ſolū de ꝯmiſſis: ſed etiā
de omiſſis ſū redditurus. O maria
ꝯſolatrix deſperatoꝝ tibi ꝯmendo
animā meā. Et ecce eo talia dicēte
affuit maria: ⁊ blande eū ꝯſolans
dixit. Reſpice ſurſum. Et eleuatis
oculis vidit celū apertum ⁊ ſedē in
eo ex auro ⁊ argento preparatam.
Dixitq; illi Maria. Hec ſedes tibi
pata eſt ꝑ ſeruicio qd̄ impendiſti
mihi: ſꝫ noli vltra iam dubitare.
His dictis maria celū aſcendit: et
ipſe ex tali ꝯſolacōne ꝯfirmatus:
oēm dubitacōem depoſuit. // Scdō
maria ꝯꝑatur ſtelle maris ꝓpter
ſui humilitatē. Cum eñ ſtella illa
maior ſit tota terra: apparet tñ vix
vnius palme hñs quantitatē. ſic
maria cū maior eſſet oībus ſc̄is ⁊
angelis: tñ ſe humilem ancillā re
putauit. Luc. i. Ecce ancilla dñi ⁊c̄.
Bern. Non eſt magnū in abiectio
ne huilem eſſe: ſed rara virtus hu
militas honorata. Eccli. iij. Quanto
maior es humilia te in oībus ⁊ in
uenies grām. Sic maria inuenit
grām ꝓpter ſui humilitatē Luce. i.
Reſpexit humilitatem ancille ſue.
Angelus ꝓpter ſuā ſuperbiam eie
ctus eſt de celo ⁊ factꝰ eſt dyabolꝰ.
Maria vero ꝑ humilitateꝫ eleuata
eſt in celū ⁊ facta eſt regina celoꝝ
Omnes igit̄ ſuperbi ſunt imitato
res dyaboli ⁊ humiles marie ſecta
tores. Exemplū. Erat quidā frater
ordinis predicatoꝝ in ꝯuentu pi
ſanenſi: beate marie virgini valde
deuotus. q̄ ſcolas ⁊ ſtudiuꝫ preter
mittens oronibus ⁊ deuotionibꝰ
ſp̄ intentus erat. Cui dyabolus in
ſpecie virginis frequenter apparu
it. multa ei recitabat ⁊ reuelabat
Qd cū frater petro priori retuliſſet
dixit. Iniungo tibi hoc: ꝙ ſi decete
ro venerit: ſpues in facieꝫ eius. Si
eñ beata virgo ē. q̄ humillima ē:
ñ indigē Si ei dyabolꝰ ē q̄ ſupbꝰ ē
ꝯfuſus recedet Qd cū feciſſet frater
indignatꝰ dyabolus ait. maledcēs
⁊ tu ⁊ q̄ te hoc docuit. Et ꝯfuſus re
cedēs eum amplꝰ non temptauit
¶ Tercio ꝯꝑatur maria ſtelle ma
ris ꝓpter virtutē attractiuā. q̄ vir
tus ſiue natura illius ſtelle eſt ꝙ
ſe vertit ad ferrum. ſic maria vertit
ſe ad ferrea corda peccatoꝝ. Eccli. x
xiiij. Tranſite ad me oēs qui ꝯcu
piſcitis me. Omnes trahit ⁊ vocat
⁊ nulluꝫ excipit quantūcunq; pec
catis inuolutū Ber. Pctōrem quā
tumcūq; fetidū ⁊ immundū: ⁊ toti
mundo deſpectū pia mr̄ nō deſpicit
nec deſerit: ſed pia manu fouet et
retinet: donec tremendo iudici re
conciliet. Exēplum de milite adul
tero. req. in aſſumpcōe beate virgi
nis. Quarto ꝯꝑatur maria ſtelle
maris ꝓpter vie oñſionem. Sicut
eñ ſtella maris nauigantibꝰ viā
oñt ⁊ ad portū ꝑducit eos: ſic ma
ria nauigantibꝰ in mari hꝰ mūdi

viam veritatis oſtendit. ⁊ eos qui
eam aſpexerint: ad portū eterne ſa
lutis pducit. Ber. Ne auertas ocu
los a cōſpectu ſideris: ſi non vis ob
rui hꝰ mundi pcellis. Innocentiꝰ.
Quibꝰ putas auxilijs pſūt hoīes
inter tot pericula tranſire. Certe in
quit p duo. p nauem ⁊ p ſtellam
i. p adiutoriū beate virginis ma
rie. Exemplū. Impator quidā ro
manꝰ habuit vxorē gn̄e. moribꝰ ⁊
pulchritudine nobiliſſimā: quā
tenerrime diligebat. Cūqꝫ loca ſā
ctorū p orbem pegrinando viſitare
vellet: fratri ſuo vxorē. regnūqꝫ oī
a cōmiſit. ⁊ pfectus eſt. Adoleſcens
ille in amorem hꝰ probe dn̄e exar
ſit. Cumqꝫ ei pluries moleſtꝰ eſſet
⁊ illa oīno renitteretur: tandē neſci
ens quid faceret: ei ꝯtit. q turrim
firmam pare faceret. vbi ſecretꝰ
qd̄ deſideraret explere poſſet. Fa
cta autē turri cū ille intraret: ipſa
ſequens eū turrim poſt eū clauſit
eo in turri manente. Poſt quinqꝫ
annos reuertente impatore: gaui
ſa valde: iuſſit maiores ⁊ nobiles
ei occurrere ⁊ iuuenē inconſulte de
turri emiſit vt fratri obuius exiēt
Qui preueniens reginam male eā
defamauit. Cumqꝫ eſſet reqſitus a
fratre quomō ita pallidus eſſet:
reſpondit. Peſſima meretrix vxor
tua ſicut cū multis fornicari cōſue
uit ⁊ me etiā temptauit. ⁊ qꝛ ei cō
ſenſū n̄ p̄bui in turri: vſqꝫ nunc
me incluſit. Qd̄ audiens impator
pene exanimis factus eſt ⁊ ad ter
ram ex dolore corruit. In craſtino
ad eū impatrix cum multo comi
tatu venit. que cū illū amplecti vel
let ſicut cōſueuit: ab eo pcuſſa gra
uiter in terrā corruit. Quā etiā im
pator ad inſulam quandā ⁊ ad de
collandū miſit. vbi tn̄ antequā inter
ficeret: opprimere eā voluerūt ſerui.
ſed ipſa dei ⁊ beate virginis inuo
cauit auxiliū. Quidā autem prin
ceps cū multis tranſiens ⁊ clamo
rem audiēs: impudicos ſeruos oc
cidit. ⁊ illa reqſita q̄ eſſet: celauit.
rogauitqꝫ vt eam in ancillā ſuſci
peret. qd̄ ⁊ fecit. Cꝰ vxor illā bone
ſtiſſime ſuſcipiens: vnicū eiꝰ filiū
ei ad cuſtodiendū cōmiſit. ſed nec
ibi temptatio dyaboli defuit. Fra
ter predicti principis nobilis mul
tis pmiſſionibꝰ attemptauit eam
ſed illa oīno negauit. Vnde nocte
q̄dam ad lectū eius veniens: pue
rum in ſinu eius poſitū occidens ⁊
gladiū in manu mlieris relinqns
receſſit. Cumqꝫ ſāguis pueri lectū
⁊ latꝰ eius tangeret excitata expa
uit. ⁊ cū ſe miſerā exclamaſſet: pꝛi
⁊ mr̄ cum luce ſurgentes ⁊ vidētes
puerū occiſū ⁊ cultrū in manu mu
lieris: dolor eorū totꝰ familie vix
potuit explicari. Venit etiā homici
da ficte lacrimās ⁊ ait fratri vt ig
ni traderet. Sꝫ princeps ⁊ vxor eiꝰ
eā interfici phibentes: mandaue
runt nautis q̄ti nus in aliā terrā
eā deducerent. Cui in mari naute
dixerūt. Elige a nobis cōmiſceri. ꝗ̄
in mare precipitari. Que mādit ſe
potiꝰ in mare velle precipitari. ſed
mutata voluntate eorū in q̄dam a
lia rupe maris eam reliqrunt. ſicqꝫ
ibi pmanſit. Cui afflicte dormiēti:

beata virgo maria apparuit admi
rabili facie. d. qꝫ ꝓpter caſtitatem
multa ſuſtinuiſti: oīs amodo tem
ptatio a te expelletᷣ ⁊ iniurie quas
paſſa es manifeſtabunt. Collige
herbā q̄ ſub capite tuo ē ⁊ quibuſ
cunqꝫ leproſis dederis bibere in no
mine dn̄i ſanabunt. Excitata igitᷣ
de viſione letata herbam collegit.
Naute aūt quidam venientes ad
portū eam duxerunt . vbi inuenit
leproſum. cui dedit herbā: ⁊ ſana
tꝰ ē. Exijt ḡ fama eiꝰ longe lateqꝫ i
ciuitatē vbi erat leproſus fcūs fuit mi
les q̄ occiderat filiū fratris ſui in ſi
nu eiꝰ. Ad quē multis precibꝰ ad
ducta: nec ab illo cognita a fratre
eiꝰ rogatur: vt illi ſubueniat. Illa
vero ſubuenire ꝓmittit: ſi de oībꝰ
pc̄cis ſuis corā ſe ⁊ ſeptē alijs pſō
nis ↄfeſſus fuerit. Qui ↄfitens mꝉ
ta dixit: ſed celauit pc̄tm̄ qđ in ea
cōmiſerat. Cui illa inq̄t. Nihil pfi
cit medicina mea abſcondito ali
quo pc̄ō. Tunc dixit ei frater ſuꝰ
Aperi cor tuū: ⁊ quicq̄d in me egi
ſti totū tibi remitto. Itaqꝫ ſic mai
feſtauit. Qđ ille audiens expauit
dicens ſe de nobiliſſime mulieris
plus triſtari miſſione q̄ꝫ de filij ſui
ꝓdicōe. Cui illa. ego ſū illa q̄ malū
ꝓ malo nō reddā ſed bonū. illoqꝫ
ſanato rogatᷣ vt maneret. Sꝫ non
adq̄euit. manere eṁ noluit ſed re
ceſſit ⁊ ſanando leproſos romam
incognita puenit. Ibiqꝫ plures le
proſos ſanauit. ſed ⁊ frēm impera
toris lepra inuaſerat. ad quē indu
cta: ſed incognita ſilꝫ. Et hoc pc̄tm̄
qđ ↄmiſerat in ea coraꝫ papa ⁊ ſe
natu romano fecit ↄfiteri. Quo au
dito impatorꝭ ⁊ oēs qui aderāt fle
re ceperūt. Et illo ſanato dixit mu
lier. Ego ſū illa. Que leticia tunc ro
mā impleuit non ē facile dicere. ⁊
voluit ꝓpl̄s romanus eā in dn̄am
⁊ in impatoris vxorē recipe. Sed il
la pape dixit. Voui deo ⁊ btē virgi
ni caſtitateꝫ in moniali veſte in tri
bulationibꝰ meis. requiratur aīa
mea de manu tua: ſi times vel dili
gis hoīem plus q̄ꝫ deū. veſte ſacra
vela me. Tūc ille mox eā benedixit
⁊ induit eā veſte moniali. Rogeꝰ.

Alius ſermo de eodem.
Sermo. lxi.

Que ē iſta que
ꝓgreditur q̄ſi au. ↄſur. pꝉ
chra vt luna electa vt ſol. Can. vi
Salomon in ſpū preuidens ortum
btē virginis marie. ⁊ eā ↄmenda
re volens: pulchrioribꝰ creaturis ce
li eā ↄpauit. ſ. aurore. lūe ⁊ ſoli. In
die ei nihil pulchriꝰ ſole. in nocte
nihil pulchriꝰ luna. in ↄfinio diei
⁊ noctis nl̄ pulchriꝰ aurora. Ber.
O btā virgo maria. ſi te ſolem dix
erimꝰ ſplendidior es. ſi roſam: flo
ridior es. ſi cinamomū ⁊ balſamū
omnes ſpēs aromaticas excellis q̄
priuilegium oīm grāꝝ obtinui
ſti. Augꝰ. Quid dicā de te v̄go ma
ria. Minor eſt laus mea: q̄ꝫ digni
tas tua meretur. Si celum te vocē:
altior es. ſi formam dei te appellē:
digna exiſtis. Si quoqꝫ dominam
angelorum te vocem ſuper omnia

ꝓbaris eſſe Cōpatur maria. Pri
mo auroē: qꝛ ſicut aurora eſt me
dia inter diē ⁊ noctē. ſic maria eſt
mediatrix inter deū ⁊ hoiem. Per
diem ſignificat̄ deus. p noctē aūt
peccatores ſignificātur. Bern̄. Se
cur̄ acceſſum habes. O homo ad
deum. Habes filiū ante patrem ⁊
matrem ante filiū. Filius oſtēdit
patri latus ⁊ vulnera. Mater oſtē
dit filio pectus ⁊ vbera. nec vlla pt
eſſe repulſio: vbi tot caritatis cō
currūt indicia. Item ſicut aurora
eſt finis noctis ⁊ iniciuꝫ diei. Sic
maria eſt finis noſtre dānacōis
⁊ iniciū noſtre ſalutis. Bern̄. Sic
aurora valde rutilans ꝓgreſſa es
in mūdum. O maria: quoniā veri
ſolis ſplendorem tante ſanctitatis
iubare p̄ueniſti vt vere diem ſalu
tis. ꝓpiciacōis diem. quā fecit do
min⁹ a tua claritate dignū inicia
ri fuit. Secūdo maria poteſt ꝯpari
lune. ſicut em̄ luna recipit lumē a
ſole ⁊ trāſmittit ad terras. ſic ma
ria recipit a deo gratiaꝫ ⁊ trāſmit
tit mūdo. Vnde dixit ei angelus in
cōceptione. Inueniſti em̄ gratiaꝫ
apud dominū. Ecce ꝯcipies in vte
ro ⁊ paries filiuꝫ: ⁊ vocabis nomē
eius ⁊c. Eandem gratiam quā rece
pit a deo tranſmiſit mūdo quādo
filiū ſuum edidit huic mūdo vnde
ait angel⁹ nato domino ad paſto
res. Annūcio vobis gaudiū mag
num qđ erit ōni populo: qꝛ natus
eſt nobis hodie ſaluator mundi.
Tercio maria poteſt ꝯparari ſoli
propter multas ꝓprietates eius.
Sol enim eſt ordinat⁹ in curſu. ſb

limis in ſitu. pulcher in aſpectu. p
uus in apparentia. magn⁹ in ſb̄a.
Hec ōnia inuenim⁹ in maria. ipſa
ei ordinata fuit in curſu ⁊ in ꝯuer
ſacōne bone vite. Bern̄. volue ⁊ re
uolue totā ſerieꝫ ſacre ſcripture ſi
q̄d dux̄. ſi q̄d aſpex̄. ſi q̄d indecēs
inueneris in maria. deinceps vt ſu
ſpectā eā habeas ⁊ ad ipſā accede
re verearis. q. d. nihil inuenies de
ea ſcriptū niſi qꝛ honeſtū bonuꝫ ⁊
decēs eſt. Judith. viij. Nō em̄ erat
q̄ de ea malū loq̄ret. Epyphani⁹.
Mos fu⁹erat mūdus ⁊ modice lo
quele. expedite eloquētie. ſine au
dacia bn̄ ſalutās. ſalutabat ⁊ ho
norabat oēm hoiem ⁊ mirabant̄
oēs ſuā eloq̄ntiā ⁊ ſciam. pānos
ꝓprij coloris portabat: ⁊ amabat
ea q̄ erant tēpli. purgabat altaē
⁊ tēpliū cuſtodiebat. alijs puellis
ad ꝓpria redeūtib⁹. ipſa in orōib⁹
lectōib⁹ ieiunio ⁊ labore manuū p
ſeuerabat ⁊ ſacdotib⁹ miſtrabat
Et qꝛ ordinatā vitam hūit. ideo me
rito ſoli cōpatur q̄ ordinate in cir
culo ſuo currit ⁊ diſtincte ſig̃ ſua
ptrāſit. Sic beata virgo ſcḋm Jhero
nimū. p⁹ aſcenſionē filij ſui oīa lo
ca dnīce ꝯuerſacōnis ordiate ptrā
ſiuit ⁊ circuiuit ⁊ facta eius ſic ad
memoriā reduxit. Sūt em̄ duodecī
ſigna in quib⁹ ſol curſum ſuuꝫ cō
plet que etiam iſte ſol ⁊ maria p
ambulabat. Primū ſignum in q̄
ſol curſum ſuū habet eſt aquari⁹
⁊ vir quidā qui habet in manib⁹
ſuis vrnā cum aqua. ſic enim ſolet
depingi in libris laycorum. p qđ
ſignificat̄ ille locus ſiue cenaculū

in q̄ dn̄s aquā i pelui ſudit ⁊ lauit
pedes diſcipuloꝝ. hūc locū maria
ſepe viſitauit ⁊ redu xit ad memo
riā maximā filij ſui humilitatē. q̄
cum eſſet dn̄s oim̄. fieri voluit ſer
uus ſeruoꝝ. qn̄ ergo maria ad
hūc locū venit tunc ſol erat in aq̄
rio .i. in p̄mo ſigno. Secūdum ſig
nū eſt duo piſces. p quos ſignifi
cat̄ locus ille in deſerto vbi de q̄nq
panib⁹ et duob⁹ piſcib⁹ ſaciauit
dn̄s q̄nq milia hoim̄: ⁊ ali⁹ locus
vbi de .vij. panib⁹ ⁊ paucis piſci
culis ſaciauit q̄tuor milia hoim̄.
hec loca maria ſepe viſitauit ⁊ re
duxit ad mēoriā maximā filij ſui
miſericordiā quā ibi oſ̄dit: qn̄ di
xit miſereor ſup turbā: q2 iam tri
duo ſuſtinēt me nec hn̄t qd man
ducent: ⁊ ſi dimiſero eos ieiunos
deficiēt in via Marci .viij. Cū ma
ria ad iſta loca venit. tūc ſol erat
in piſcib⁹ Terciū ſignū eſt aries
ſeu ouis. p qd ſignificat̄ locus il
le ſiue ortus in quo dn̄s eſt capt⁹
⁊ ligatus. yſa. liij. Sicut ouis ad
occiſiōem duct⁹ eſt. que₃ locū ma
ria ſepe viſitauit et reduxit ad me
moriā maximā filij ſui paciam q̄
dū male tractaret̄ nō apuit os ſu
um ⁊c̄. Qn̄ ergo maria ad hūc lo
cū venit tūc ſol erāt in tercio ſigno
.ſ. ariete. Quartū ſignū eſt thau
rus. p qd ſignificatur locus ille in
bethleē in quo dn̄s iacebat in p̄ſe
pio corā boue ⁊ aſino. hūc locū ſe
pe viſitauit btā virgo maria: ⁊ re
duxit ad mēoria₃ maximā filij ſui
pauptatē: q2 non erat ei locus in
diuerſorio: ſ₃ reclinauit eū in p̄ſe

pio. Qn̄ maria ad hūc locū venit
tunc ſol erat in quarto ſigno .ſ. in
thauro. Quītum ſignū eſt gemini
.i. duo adoleſcētes. p qd ſignifica
tur loc⁹ ille in quo dn̄s tr̄ſfigura
tus eſt .ſ. mōs thabor. In quo appa
ruerūt ei duo colloquētes .ſ. moy
ſes ⁊ helias: ⁊ dn̄s ibidē cū tanta
claritate trāſfigurat⁹ eſt. q2 petr⁹
⁊ iacob⁹ ferre nō poterāt: ſ₃ in ter
ram cadebāt. Hūc locū ſepe viſita
uit maria: ⁊ tunc cepit cogitare ⁊
imaginari de celeſtib⁹ ⁊ ad talem
claritatē aſpirare dicēs cū p̄s. Heu
mihi: q2 incolat⁹ meus plongat⁹
eſt. Sextū ſignū eſt cancer q̄ ſolet
latere in cauernis terre. p qd ſigni
ficatur ſepulchꝝ dn̄i in quo latuit
trib⁹ diebus ⁊ trib⁹ noctib⁹. Et ſi
cut cancer deorſū gradit̄. ſic dn̄s
deorſū ad inferna deſcendit ⁊ ſuos
inde liberauit. Hūc locū ſepulchri
maria ſepe viſitauit. reducens ad
memoriā filij ſui ſepulturā ⁊ hūa
ni generis redempcōem. Septimū
ſignum eſt leo. p qd ſignificatur
vallis ioſaphat ad quem dn̄s vē
turus eſt ad iudiciū tanq̄ leo ru
giēs diſtrictiſſime iudicatur⁹ om
nes gentes Amos .iij. Quaſi leo ru
giet. quis nō timebit eum. Hunc
locū maria ſepe viſitauit reducēs
ad memoriā filij ſui aduētum ad
iudiciū. dans nobis exēplū vt di
em iudicij ſemp in memoria hēa
mus Ieron⁹. Siue comedā ſiue bi
bā ſiue aliq̄d aliud faciā ſemp vi
detur mihi illa tuba inſonare auri
b⁹ meis. ſurgite mortui venite ad iu
diciū. Octauū ſignū eſt virgo. p

qđ ſignificaṫ locus iſte in nazareth
vbi pura virgo āgelo ānūciante
filiū ſuum ↄcepit ⁊ virgo ꝑmāſit.
Hūc locū maria ſepe viſitauit ꝛ̄du
cens ad memoriā: illam letiſſimā
annūciatiōem quā ſibi nūciatū fu
it ꝙ mater omnipotētis dei eſſe de
buit. Nonū ſignū eſt libra ꝑ qđ
ſignificaṫ locus ille in quo dominꝰ
eſt crucifixꝰ. vbi dñs in cruce tan
ꝙ̄ in libra fuit ſuſpēſus ⁊ vbi dñs
librauit pctā noſtra ↄtra ſuaꝫ mi
ſericordiā. ponendo pctā noſtrē in
vno latere ⁊ ſuam miſericordiā in
alio latere: ſꝫ ſua miſericordia ma
ior fuit ꝙ̄ omnia pctā noſtra. Iſtā
librā optauit Iob. vi. dicens. Vti
nā pctā mea appēderent in ſtaterā
⁊ in libra. Hūc locū ſepe viſitauit
maria reducēs ad memoriaꝫ ama
riſſimā filij ſui paſſionē ⁊ hoīs re
demptionem. quā diu deſiderauerat
Decimū ſignū eſt ſcorpio ⁊ eſt q̄
dā vermiculꝰ qui ore ſuo blandiṫ
⁊ cauda ſua pūgit ⁊ occidit: quia ve
nenū in cauda ſua hꝫ. ꝑ qđ ſigni
ficaṫ locus ille in quo dñs traditꝰ
fuit a iuda. qui ore ſuo euꝫ ſaluta
bat ⁊ oſculabaṫ. veneno tñ tradi
tionis eū occidit quā dixit. quēcū
ꝙ oſculatꝰ fuero: ipē eſt tenete eū
ibi memorata eſt filij ſui traditiō
nem. Vndecimū ſignū eſt ſagitta
riꝰ. ꝑ qđ ſignificanṫ illa loca in q̄
bus dñs p̄dicauit vbi ꝑ p̄dicatio
nē tanꝙ̄ ꝑ ſagittā vulnerauit cor
da pctōꝝ ⁊ ad pñiam ꝓuocauit.
Hec ōnia loca viſitauit maria. re
ducēs ad memoriaꝫ illa dulciſſiā
v̄ba ⁊ documēta que filiꝰ ſuꝰ docu
erat. vñ Lu. ii. Maria autē ↄſerua
bat ōnia verba ↄferens ea i corde
ſuo. Duodecimū ſignum eſt capri
cornꝰ qui ſolet ad mōtes ⁊ ad ar
dua ſcādere. ꝑ qđ ſignificaṫ locus
ille in quo dñs aſcendit. ſ. mōs oli
ueti. ſup queꝫ aſcendit cū maria ⁊
diſcipulis ſuis ipōs bñdicēs ⁊ va
lefaciēs. coram eis celū aſcendit.
Hūc igitur locū ſepe viſitauit ma
ria reducēs ad memoriā filij ſui re
ceſſum: ⁊ ſuā melliflu aꝫ pñtiam.
qua pfuncta erāt ⁊ turbabaṫ ⁊ fle
bat ꝙ ea carere debebat. Cū igitur
maria ad hūc locū venit tunc ſol
erāt in duodecimo ſigno. ſ. in capri
corno. Omnia ḡ loca iſta ſcđm io
hānem pambulabat pꝰ aſcenſio
neꝫ dñi. ꝙ̄ diu potuit: quia in fine vi
te tam debil' facta fuit ſic idē dicit
ꝙ loca ↄſueta viſitare non potuit.
Et quia ipſa ita ordinatū curſum ha
buit. ideo merito ſoli cōpatur.

In exaltacōe ſancte crucis
Sermo. lxij.

Humiliaui lig
nū ſublime ⁊ exaltaui lig
nū hūile. Ezech. xvij. Duo ligꝫ ꝓpo
nit nob' ↄplexta. vnū ſblime ⁊ aliđ
hūile. Sublime eſt hūiliatū ⁊ hūi
le exaltatū. Lignū ſblime eſt filiꝰ
dei ihesus xp̄s de quo dicitur Gene.
ij. Lignū vite fuit in medio padiſi
⁊ filiꝰ dei fuit in ſinu patris ſibi co
eq̄lis ⁊ ſblimitate ſimilis. hoc lig
nū plantauit pater celeſtis quā fili
um ſuū incarnari inſtituit: ⁊ pau
peri hoī ſimilem fecit. Adeo paup

fuit ꝙ non habuit domū ꝓpriam
in qua naſceretur· nec locū in quo
poneretur· nec veſtē in qua volueretur:
ſʒ in diuerſorio naſcitur· in pre
ſepio ponitur· vilib⁹ pānis inuol
uitur· De ſublimitate hui⁹ ligni di
cit ſponſa Cant· ij· Sicut malus ꝛ
pomus inter ligna ſiluarū ſic dile
ctus me⁹ inter filios Gloſa· Sicut
malus viſu· odore· guſtu· antecedit
ꝛ precellit omnia ligna ſiluarū· Sic
xp̄s excellit omnes filios dei· i· ſan
ctos· Primo precellit in viſu· Quia
in eum angeli deſiderāt reſpicere·
adeo pulcher eſt aſpect⁹ eius ſicut
dicit Fulgētius· ꝙ ſi anima eſſet
in inferno ꝛ eum videre poſſet nul
lam penā ſentiret· Quā faciē cum
ſymeon in templo vidiſſet ampli
us viuere nō curauit· Sed dixit·
Nūc dimittis ſeruū tuum domine
ſcd̄m verbū tuum in pace ꝛc̄· Iſtā
faciem deſiderabant multi patres
antiqui· Ps· Oſtende nobis faciē
tuam ꝛ ſalui erim⁹· Item moyſes
dominē ſi inueni gratiā in oculis
tuis· oſtēde mihi faciem tuam: vt
dicitur Exod· iij· Item Heſter· xv·
domine valde amabilis eſt facies
tua ꝛ plena gratiarū· Facies iſta
pulcherrima ita maculata fuit in
paſſione ſputis iudeorum ꝛ paga
norū· ꝙ tanꝙ leproſa videbatur·
vt dicitur Math· xvi· Expuerunt
in faciem eius ꝛ velauerunt ꝛ pal
mas in faciem eius miſerūt ꝛ dixe
rūt· Propheti ſa nobis xp̄e quis
eſt qui te percuſſit· vnde yſa· l· Faci
em meam nō auerti ab increpan
tibus ꝛ expuētibus in me· Bern·

Facies illa pulcherrima in quam
deſiderant angeli ꝓſpicere ex mul
tis paſſionib⁹ ꝛ ſputis deformiſſi
ma fuit ita vt leproſo ſimilis vide
batur· Yſa· liij· Nos reputauim⁹
eum leproſum ꝛ vidim⁹ eum non
habentē ſpeciem neqꝫ decorē aſpe
ctus in eo non erat: ꝛ quaſi abſcō
ditus vultus eius· Gloſa· Abſcon
ditus erāt ſputis iudeorū ꝛ ſangui
ne ſuo de ſpinea corona fluente ſi
mul mixto· Omnia iſta ꝓpter nos
ſuſtinuit vnde āmonet nos pſal·
dicens· Reſpice in faciem xp̄i tui·
Bern· O homo reſpice in faciē xp̄i
tui· vide eum dorſo flagellatū· la
tere ſauciatū· capite veprib⁹ puni
tum· manibus ꝛ pedib⁹ ꝑfoſſum
clauis· Sic patet quō lignū iſtud
pulcherrimū inter cetera ligna ſil
uarū excellentiſſimū eſt macula
tū· Bern· O nouiſſimū ꝛ altiſſimū
o hūile ꝛ ſublime· o opprobriū ho
minū ꝛ gloria angelorū· nemo il
lo ſublimior· nemo illo hūilior· ſi
cut illa eſt excellētiſſima ſingula
ris· ſic hūilitas ſibi eſt cōpabilis
Scd̄m lignū humile qd̄ eſt exalta
tum· eſt lignū ſancte crucis· Iſtd̄
quōdam fuit hūillimū ꝛ deſpectiſ
ſimū: quia patibulum latronū ꝛ ma
ledictū dicebatur· vn̄ dicebant iu
dei de xp̄o illud· Sap· ij· Morte tur
piſſima cōdemnem⁹ eum· ſ· morte
crucis· Hoc lignū hūile ꝛ deſpectū
domin⁹ tripliciter exaltauit ſm̄ tria
feſta ſancte crucis· Primū eſt fe
ſtum dedicacōnis qd̄ fuit in para
ſceue· Tunc enim domin⁹ cōſecra
uit lignū iſtud p̄cioſo ſanguine

ſuo In hoc feſto exaltauit dñs lig
nū iſtd̄ tripliciter honorādo. Prio
ī hoc ꝙ ipm̄ ꝑſonalit̄ ad locū paſ
ſionis portare voluit Io. xix. Exiuit
baiulans ſibi crucē. Tūc impletū
eſt illud. yſa. ix. Factꝰ eſt pn̄cipa
tus eiꝰ ſup humerū eiꝰ. Ecce honor
crucis: q̄ vocat eā principatū. Se
cundo honorauit lignū ſancte cru
cis: q̄ ī eo mori voluit. Nō enī ele
git mollē lectū. non byſſum nec
purpurā ſup quā moreret̄: ſꝫ hui
le lignū ⁊ deſpectū vt cantat eccīa.
Sup oīa ligna ſiluarū tu ſola fu
iſti excelſior. in q̄ vita mūdi ī pepen
dit. in q̄ xp̄s triumphauit ⁊ mors
mortē ſupauit. Tercio honorauit
xp̄us lignū ſancte crucis: q̄ ꝑ ip
ſam hoiem ab eterno morte libera
uit ⁊ ꝓ peccatis ſatiſfecit ī ipō que
nos cōmiſimꝰ in ligno. p̄. petri. ij.
Qui pctā noſtra portauit ſup lig
nū. Et q̄ lignū iſtud deꝰ ſic honoā
uit ꝙ hoiem in iſto ligno redemit
ido merito oīs homo ipm̄ lignū
honorare debet: ⁊ ſic patet primū
feſtū ſācte crucis. Scd̄o exaltauit
ipm̄ lignum in feſto inuencōnis
quando ꝑ terremotū ⁊ ꝑ odoris fra
grātiam ⁊ miracula ipm̄ manife
ſtauit. Req̄. in feſto inuencōis eiꝰ
Tercio exaltauit dominꝰ lignū ſan
cte crucis in feſto exaltacōis eius
qd̄ hodie pagitur. De quo legitur
ſic. Coſdras pſarū cum oīa reg
na ſibi ſubiugaſſet. venit iheroſo
limā ⁊ tulit inde ptem crucis quā
helena ibidē reliquerat: ⁊ fecit tur
rim de argēto ⁊ auro ⁊ gēmis ⁊ in
ea imagines ſolis ⁊ lune ⁊ ſtellarū
collocauit. Et in ſūmo ibant equi
trahētes ⁊ quaſi tonitruū ſimula
larent ⁊ ꝑ occultū iter aquā addu
ci fecit: ⁊ aquā deſup infundebat
vt quaſi deꝰ pluere videret̄ ⁊ in illa
turri ſedebat quaſi deꝰ pater ⁊ col
locauit lignū ſancte crucis ad dex
terā quaſi filiū: ⁊ gallū a ſiniſtris
loco ſpūſſancti ⁊ tradens filio ſuo
regnū ⁊ ipſe tanꝙ̄ deus ibidem ſe
dit. Heraclíꝰ autē imꝑator cōtra
filiū eius cum magno exēcitu iux
ta danubiū fluuium dimicaturus
aduenit. Tandem vtriſq̄ principi
bus placuit vt ipſi ſoli ſup pontē
dimicarent ⁊ qui victor exiſteret ſi
ne vtriuſq̄ exercitus regnū vſur
paret ſiue impiū. Decretum etiā
exijt vt qui principē ſuū adiuua
re preſumeret. cruribus excíſis ⁊
brachijs ab eo cōtinuo in fluuio
mergeret. Heraclius autē inuoca
to auxilio ſancte crucis vicit: ⁊ ſic
totus exercitus Coſdre baptiſma
ſuſcepit Cumq̄ heraclíꝰ ad coſdrā
veniſſet dixit. Quia lignū ſancte
crucis modicum honoāſti. ſi bap
tiſma ſuſcepis regnum obtinebis
Cūq̄ ille non adquieſceret ipm̄ ꝓ
tinus decollauit. filio autē ſuo ba
ptiſato regnum reſtituit: ⁊ deſtru
cta turri aſſumpſit lignū ſancte
crucis iheroſolimā portauit. Cum
q̄ de monte oliueti deſcendens por
tam quā dominꝰ paſſurus intraue
rat. in equo regio ⁊ ornamētis im
perialibꝰ ingredi vellet. repente la
pides porte deſcenderūt ⁊ ſe inuicē
quaſi paries clauſerūt. Sup quo
cunctis ſtupētibus. angelꝰ domini

ſignū crucis in manib⁹ tenēs ſup portā apparuit dicens Cū rex celorū p hāc portam ad paſſionē intēret nō cultu regio:ſʒ aſello humili ingrediēs·hūilitatis exēpluʒ ſuis cultorib⁹ reliqt Et hijs dictis āgelus abſceſſit Tūc impator lacrimis fuſis ſeipm diſcalciauit a veſtimētā vſqʒ ad camiſiam exuit crucēqʒ dn̄i accipiēs ad portam hūilit baiulauit·Moxqʒ duricia lapidū celeſte ſenſit impiū·ſtatimqʒ porta ſubrigēs liber intrātib⁹ patefecit ingreſſuʒ·Odorqʒ ſuauiſſim⁹ omēs qui aderāt refecit·Rex autē deuotiſſim⁹ in laude ſācte crucis ꝓrūpēs ait·O crux ſplēdidior cūctis aſtris mūdo celebris·ōib⁹ multū amabilis ſanctior vniūſis·q̄ ſola fuiſti digna portaē p̄cium mūdi·dulce lignū dulces clauos dulcia ferēs pōdera·ſalua p̄ntem caterua in tuis laudib⁹ ɔgregatā a tuo vexillo ſignatā·Statiqʒ crux i ſuo loco reſtituit a antiq miracula renouāt mortui⁹ quidā vite r̄ſtituit·duodecim ceci illūināt·quatuor palitici curātur·decem leproſi mūdant·demones effugātur a varijs languorib⁹ plurimi liberantur·Exemplū Apud ɔſtātinopolim iude⁹ eccāʒ ſancte ſophie ingreſſus quādaʒ imaginē crucifixi ibidem ɔ̄ſpexit Qui ſe ibi ſolum ɔſiderās gladio ſuo ipʒ i guttuē pcuſſit ſtatiqʒ inde exiuit ſāguis a iudei faciē a caput aſpſit·Qui territ⁹ imaginē ad puteū p̄cipitauit a aufugit·Quidaʒ autē xp̄ian⁹ eideʒ obuiauit ſibiqʒ dixit·vn̄ venis iudee aliquē hoiem occidiſti·Et ille falſū eſt Cui rurſū ho ille dixit·vere vere homicidiū perpetraſti a io ſanguine aſpſus es. Ac iude⁹ ait·vere mgn⁹ eſt de⁹ xp̄i a noſtra fides veſtra firma a vera. Nequaq̄ em̄ occidi hoiem:ſʒ imaginē xp̄i pcuſſi:a ɔtinuo de gutture ei⁹ ſāguis emanauit·Duxit autem iude⁹ illū hoiem ad puteū a ſanctā imaginē extraxerūt a iude⁹ baptiſat·plaga autē vt fert adhuc hodie in gutture ei⁹ cernit·Roge⁹

De eodem.
Sermo·lxiij·

Ego ſi exaltat⁹ fuero a terra ōīa trahā ad meipm·Joh·xij·Hoc factum eſt in paſſiōe chriſti:vbi chriſt⁹ exaltatus fuit in cruce a quātum in eo fuit ōīa ad ſe traxit·id eſt ad hominē ꝓpter quem omnia facta ſunt a omniū hominū genera Sciendū autem q̄ domin⁹ trahit homines multis modis Primo p gratiam inſpiracōīs·Johā·vi· Nemo poteſt venire ad me niſi pater meus traxit eum Aug⁹·Ille venit ad dominū quem gratia dei p̄uenit·Sic traxit domin⁹ mariam magdalenā dando ei gratiam:vt ad ſui cogniciōnem veniret a compūcta veniam poſtularet·Greg⁹· Quid miramur fratres mariaʒ venienteʒ an chriſtum ſuſcipientē Nam ipſe per miſericordiam traxit eam intus·qui eam per manſuetudinem ſuſcepit foras·Sic eti

am dn̄s traxit petrum qn̄ eum ter
negauerat: q̄ꝛ reſpexit eū oculis mi
ſericordie ⁊ gratie ſue ⁊ tunc ꝯpū
ctus flere cepit. Et quare nō traxit
ſic iudam. Augꝰ. Magne gratie
cōmendatio. nemo venit niſi tra
ctus. Quē trahat ⁊ quē nō trahat
Quare iſtum trahit ⁊ q̄re illū non
trahat. noli velle iudicare ſi non
vis errare. Sꝫ poſſet aliq̄s dicere.
nemo venit niſi tractus ⁊ q̄uo poſ
ſum venire niſi gratia xp̄i traxerit
me. Audi q̄d dicat Augꝰ. Si non
traheris ora vt traharis. Ora ergo
dominū cum ſponſa dicens Cant.
p̄. Trahe me poſt te. quaſi diceret
O dn̄e trahe me gratiā ⁊ miſericor
diā tuam inſpirando. mihi veram
cōtricōem meorū delictorum ⁊ ꝑfe
ctam cognicōem meorū peccatoꝝ
tribuendo. Secūdo trahit ꝑ flagella
tribulacōnis. Oſee. xi. In funicul'
adaꝫ traham te ⁊ in vinculis carita
tis. Funiculi adā ſunt tribulacōes
⁊ afflictiōes. fames. ſitis. labor. do
lor. frigꝰ. eſtꝰ infirmitas ⁊ hmōi.
iſti dicuntur funiculi adam: quia ꝑ
iſta flagellatꝰ fuit adam propter
peccata ſua ⁊ tractꝰ ad penitētiam
Dicuntur etiaꝫ vincula caritatis: q̄ꝛ
talia immittit dominꝰ ſuis ex cari
tate. Apoca. iij. Ego quos amo ar
guo ⁊ caſtigo. Ad hebre. xij. Queꝫ
deus diligit caſtigat. flagellat au
tem omnem filium quem recipit.
Augꝰ. Si exceptus es a paſſione
flagellorū. exceptus eris a numero
filioꝝ. Hoc modo traxit dominꝰ
beatum paulū quem cum ꝑcuſſiſ
ſet: reſpōdit. Domine quid me vis

facere. Exemplum de filio ꝓdigo
qui redire noluit ad pr̄eꝫ: ſed orta
fame neceſſitate compulſus venit
Luce. xv. Sic factū eſt de ioab qui
noluit venire ad abſalon donec mit
teret ſeruos ſuos ⁊ ſuccenderet eiꝰ
ſegetes. ij. Reguꝫ. xiiij. Sic adhuc
multi ſunt qui non curant ire ad
deum niſi tribulationes ⁊ infirmi
tates cogent eos. Pſal'. Multipli
cate ſunt infirmitates eorum poſt
ea accelerauerūt. Iteꝫ aliud exem
plum. Miles quidam egrotus ro
gauit quēdam ſanctum virum vt
oraret ꝓ eo vt ſanus fieret. Et que
ſiuit vir ſanctus vtrū deuotior eēt
in infirmitate: vel in ſanitate. Reſ
pondit in infirmitate frequētius
deum inuoco q̄m in ſanitate. tūc eīm
ſepe obliuiſcor eius. Reſpōdit vir
ſanctꝰ. orabo deum vt ſeruet te in
illo ſtatu in quo melior es. ⁊c. Ille
in infirmitate manens. penitenti
am egit: ⁊ vitam in bono finiuit.
Tercio trahit nos dominꝰ ꝑ dona
caritatis. Ihere. xxxi. Caritate ꝑpe
tua dilexi te: ideo attraxi te. Deus
dilexit nos ꝑpetua caritate: ⁊ hoc
oſtēdit ꝑ plura ⁊ diuerſa dona q̄
contulit nobis. Eccū. xvij. Dedit de
us homini omniū poteſtatem que
ſunt ſup terram. Vnde deus crea
turas cōdidit vt haberet: vnde ho
mini benefaceret. Hugo. O homo
reſpice vniuerſum mūdum ⁊ cōſi
dera ſi aliquid eſt q̄d tibi non ſer
uiat. Omnis natura omnis creatu
ra ad hūc finem curſum ſuum di
rigit: vt vtilitati tue deſeruiat. hoc
celuꝫ. hec terra. hoc mare. hic aer.

⁊ ōia que in eis ſunt.ſ.ſol.luna.
ſtelle ⁊ planete. ōia tibi famulā
tur. vide q̄ tum te amauit q̄ tantū
tibi dedit. Hec dona dilectōis me
rito debent nos trahere ad deum.
Quarto trahit domin9 p beneficia
paſſionis Jo.xij. Ego ſi exaltatus
fuero de tra.ſ.in cruce. ōi atrahā
ad me ⁊ oēm hoiem: q2 pro omni
homie ſuſtinuit paſſioēm ⁊ oīs
patus eſt recipe ⁊ ad ſe trahere q̄
voluīt. ſiue ſit paup. ſiue diues. ſi
ue ſanus. ſiue infirm9. ſiue iude9.
ſiue pagan9. Jdeo non in ciuitate
ſ3 in comuni campo crucifigi voluit
vt ōib9 cōmunis eſſet tanq̄ flos
campi q̄ ab ōib9 cōmunit̄ haberi
pt. vnde dicitur Ecclī.xxiiij. Tranſite
ad me oēs qui cōcupiſcitis me.
Et dicit oēs ⁊ nullū excipit. Certe
iſtud beneficiū paſſionis merito
nos trahere debet ad deū. Bern. O
q̄ gratuita dilectio ⁊ inaudita ca
ritas. rex glorie p deſpectiſſimo ver
miculo crucifigi voluit. Quis audi
uit vnq̄ talia ⁊ quis vidit ſimile.
vix enī3 quis p iuſto moritur. Jp
ſe autē p iniuſtis ⁊ inimicis mor
tuus eſt. Aug9 Vide homo qua di
lectōne dilexit te deus vt eius veſti
gia imitaris. p te pauper fact9 eſt
in mundo vt te ditaret in celo. p te
capt9 eſt vt te de captiuitate liberā
ret dyaboli. pro te ligat9 eſt: vt te
de flagellis eterne ire eriperet. pro
te iudicat9 eſt: vt te a iudicio eter
ne damnacōis eripet. pro te coro
nat9 eſt vt te coronaret in celis. p
te vulnerat9 eſt medicus: vt ſane
ris egrotus. p te crucifix9 ē tuas

cōcupiſcētias p hoc delendo. pro
te mortu9 eſt: vt te a mortuis ſuſci
taret. Rogemus.

De ſancto Matheo aplo.
Sermo.lxiiij

Surgēs ſecut9
eſt eū. Mat.ix. Notand9 q2
btūs mathe9 ſecutus eſt dn̄m q̄tu
or modis. quib9 ⁊ nos eū ſequi de
bemus.ſ. celeriter. cōuenienter. le
tanter. ⁊ pſeuerāter. Primo ſecu
tus eſt eū celeriter. qd patz in h°
q2 ſtatim ſurrexit ⁊ ſecut9 eſt eu3.
Eccī.v. Ne tardaueris cōuerti ad
dominū ⁊ ne differas de die in diē.
Debem9 autē accelerare ꝓpter tria.
Primo ꝓpter mortis acceleracōem
Eccī.xiiij. Memor eſto q2 mors nō
tardat. Bern. Certum eſt q2 mori
eris: ſ3 incertum q̄n vel vbi. vbiq3
mors te expectat. tu q3 ſi ſapiēs
fueris vbiq3 ea3 expectabis. Scdo
ꝓpter ianitoris expectacōem. Lu.
xiij. Cōtendite intrare ne.ſ.cum fa
tuis virginibus excludamini Qui
enī venerit qn̄ oſtium clauſu3 fu
erit. illi dicet̄ ſicut fatuis virginib9
Mat.xxv. Amē amen dico vobis:
neſcio vos. Tercio accelerare debe
mus ꝓpter amicabilē dei vocacōe3
Quia dicit. Mat.xi. Venite ad me
oīs qui laboratis ⁊ onerati eſtis
⁊ ego reficiā vos. Eccī.xxiiij. Veni
te ad me oīs qui cōcupiſcitis me
Certe ſi rex clamaret q2 oīes qui
ad eu3 venire vellēt, de auro q̄tum
cuiq3 habere vellent daret. oīs fe

ſtinaret· Sʒ rex celeſtis ꝓmittit ſe
ipm ad ſe venientibꝰ datuꝝ·ideo
merito accelerare debemꝰ· Scḋo ſe
cutꝰ eſt eum·b·matheꝰ ꝯueniēter·
qꝛ relictis ōibꝰ rebus tempalibꝰ
ſecutꝰ eſt paupeꝛ xp̄m·ſecutꝰ eſt ⁊
eū paup:qꝛ ſciebat ꝙ tempalia
ſūt onera impedimēta ad ſequēdū
xp̄m·vn̄ dicebat petrus Mat·xix·
Ecce nos re·om·⁊ ſe·ſu·te· Exēplū
de adoleſcente q̄ noluit bonis tem
poralibꝰ reſiſtere· Req̄·in ꝯuerſiōe
ſancti pauli· Tercio ſecutꝰ eſt euʒ
letanter· qḋ patʒ in hoc:qꝛ fecit ei
ꝯuiuiū magnū in domo ſua· Jta
⁊ nos letanter ⁊ libēter ſequi debe
mus dominuʒ·non coacte:qꝛ coa
cta ſeruitia non placēt deo· Pſal·
Seruite domīo in leticia ⁊ exultati
one ⁊c̄· Quarto ſecutꝰ eſt eum pſe
uerāter vſqꝫ ad finem vite ſue Ma
th·x·⁊·xxiiij· Qui pſeuerauerit vſ
qꝫ in finem hic ſaluꝰ erit· Remigi
us· Non inchoantibꝰ:ſed perſeue
rantibꝰ premiū tribuit· Judas
ſecutꝰ fuit cum matheo:ſʒ non per
ſeuerauit:ideo ſaluꝰ factꝰ non eſt
Btūs autem matheꝰ perſeuerauit
vſqꝫ ad mortis ꝑpeſſiōem. Nam
de vita ⁊ morte eius legitur ſic· Cū
in ethiopia predicarēt in ciuitate
Nadaber inueīt ibi duos magos
·ſ· Zaroen ⁊ Arphaxat qui hoīes
magica arte deludebāt:vt quoſcū
qꝫ vellent membrorū ſanitate pri
uare videbātur:⁊ faciebāt ſe pro
dijs adorari· Matheꝰ autem apo
ſtolus pᷣdictam ciuitatem ingreſ
ſus·apud eunuchuʒ candacis re
gine quem philippꝰ baptiſauerat
diaconꝰ

hoſpitatus.ita magorū maleficia
detegebat ꝙ q̄cquid illi hominibꝫ
in pniciem faciebāt·hoc ipſe ver
tit in ſalutē· Eunuchꝰ autē ſanctū
matheuʒ interrogāte quomō tot
linguas loqueretur ⁊ intelligeret.
expoſuit ei matheꝰ quomō ſpiritu
ſcō deſcendēte oīm linguaꝝ ſciam
accepiſſent·vt ſicut illi qui ꝑ ſuper
biam turrim vſqꝫ in celū edificare
volebant·pre ꝯfuſione linguaꝝ
ab edificō ceſſauerūt·ſic ⁊ apoſto
li ꝑ omniū linguarū ſcientiā tur
rim non ḋ lapidibꝰ:ſed de virtuti
bus ꝯſtruerent ꝑ quaʒ omnes q̄
crediderint in celū aſcendant Tūc
venit quidā dicens:magos cum
duobus draconibꝰ aduenisse qui
ignem ſulfureum ex ore ⁊ naribꝰ
euomentes cunctos homines occi
debāt· Apoſtolꝰ autē ſigno crucis
ſe muniēs ad eos ſecurus exiuit.
quē mox vt dracones viderūt.an
te pedes eius protinꝰ dormierūt:⁊
dixit magis· Vbi eſt ars veſtra.
Excitate eos ſi poteſtis:⁊ niſi ego
pro vobis dn̄m exoraſſem.ipi vos
iaʒ occidiſſent· Et p̄cepit draconi
bus in nomie domini vt abirent:
⁊ neminē lederent· Poſt hoc cepit
apoſtolꝰ de gloria paradiſi pᷣdica
re· Et ſubito regis egipti filiꝰ eufron
noīe mortuꝰ nūciatur· Quem cum
magi ſuſcitare nō poſſent.dixerūt
regi·ꝙ in deorum ꝯſortium raptꝰ
eſſet:⁊ ideo ſimulachrū ⁊ templū
ei ꝯſtruere deberet· Et aduocatus
apoſtolꝰ·ſtatim oratōne fuſa euʒ
ſuſcitauit·ꝓpter qḋ rex miſit ꝑ vni
uerſas ꝓuincias ſuas dicens Ve

pv

nitē ꝗ videte deū ī effigie hoīs la-
tentē. Et venerūt cum coronis ꝗ au-
ro volentes ei ſacrificare. Et reſpon-
dit matheꝰ Ego non ſum deꝰ: ſꝫ ſer-
uus dn̄i noſtri iheſu xp̄i. Obtule-
rūt ergo ei aurū ꝗ argentū de quibꝰ
magnā eccl'iam fabricauit in q̄ tri-
ginta tribꝰ annis ſedit ꝗ totā ethi-
opiā ꝯuertit. Rex vero egippꝰ cum
vxore ſua ꝗ tota familia baptiſatuſ
eſt: ꝗ epigeniā filiam regis ſacro
velamine virgine conſecrauit ꝗ plꝰ
q̄ ducentis virginibꝰ p̄fecit. Mortuo
egippo rege hyrtacus ſibi ſucceſ-
ſit. Qui ꝯcupiſcens epygeniā. p-
miſit apoſtolo dimidiū regnū: vt
faceret eam in ꝯiugiū ſibi ꝯſenti-
re. Cui apl's ait qꝫ die dn̄ica ad ec-
cleſiā iret ꝗ p̄nte epygenia cū cete-
ris virginibꝰ q̄ bona ſint iuſta ꝯ-
iugia audiret. Gauiſus ergo ad
eccl'iam venit Tūc cepit apoſtolꝰ de
ꝯiugio predicare ꝗ ipm multum
ꝯmēdabat ꝗ hoc regi optime pla-
cebat credenti qꝫ epigenie vellet p̄ſuadere
ꝯiugium. Deinde impato ſilentio
ſermōem repetijt dicens. Cum bo-
num ſit matrimoniū ſi ſaluo fede-
re teneaē. bene ſentitis aſtātes qꝫ
ſi regis ſponſā aliqs ſeruorū vſur-
pare p̄ſumeret non ſolū regis of-
fenſam: ſꝫ mortē inſimul mereret.
non qꝫ vxorem duxiſſe pbaret: ſꝫ
qꝫ ſponſam domini ſui accipiens.
eius matrimoniū violaſſe ꝯuin-
ceretur Ita ꝗ tu rex. ſciens epygeniā
eterni regis ſpōſam effectā. quō
poteris ſponſam potētioris te tolle-
re ꝗ tuo mr̄imonio copulaē. Quo
audito rex pre ira inſanēs receſſit

Beatus autē matheus virginem
in domino ꝯfortauit. Poſt miſſa-
rū autē ſolennia rex ſpiculatorem
miſit q̄ iuxta altaē apoſtolū ſtan-
tē miſſo a tergo gladio interfecit
Rex vero cum p matronas ad eā
directas. neqꝫ per magos potuit
epygeniam aliquatinꝰ immutaē
totam domū eiꝰ igne copioſo val-
lauit vt ipſā cū ceteris virginibꝰ
ꝯcremaret. Apoſtolꝰ autē eis ap-
parens omnē ignem de domo eꝰ
excuſſit. qui erūpens palacium re-
gis inuaſit. Et ſolo rege cum filio
vix euadēte cuncta ꝯſumpſit. Sta-
timqꝫ filiꝰ eiuſ arreptꝰ a demonio
patris crimina ꝯfitens ad ſepul-
chrū apoſtoli ꝯperauit. Pater ve-
ro turpiſſimꝰ leprōſus effectꝰ cum
curari non poſſet ꝓprio gladio ſe
interfecit. Populꝰ autem frēm epy-
genie ab apoſtolo baptiſatum re-
gem ꝯſtituit. qui p ānos. lxx. re-
gnauit: ꝗ filiū ſuum ſibi ſubſtitu-
ens xp̄ianū cultū magnifice am-
pliauit ꝗ totā ethiopie ꝓuinciam
eccleſijs xp̄i repleuit Zaroes aūt
ꝗ arphaxat ab ea die qua apl's
regis filiū ſuſcitauit in pſidem ꝯ-
fugerūt. Sꝫ ſymon ꝗ iudas ibidē
eos vicerūt. Rogemꝰ

De ſācto Mauricio ꝗ ſocijs ſuis Sermo. lxv.

Beati qui pſe-
cucionem paciūtur ꝓpter
iuſticiam: quoniā ipſorum eſt re-
gnū celoꝝ. Mat. v. In verbis iſtis

facit dominꝰ ſuo. Primo hortatur
nos ad ſuſtinendū tribulacōnes
ibi. Beati qui pſecucōnem paciū
tur. Secūdo promittit ſuſtinētium
retribucōem ibi. Quoniā ipſorū
eſt regnū celorū. Circa primū no
ta ꝙ pſecucōnes ſuſtinere debemꝰ
ꝓpter multa. primo qꝛ p hoc a pe
na futura liberamur. Gregꝰ. Idcir
co dominꝰ q̄buſdā h parcit vt in
eternum feriat ideo hic ferit vt in
eternū parcat. Augꝰ. Hic vre hic
ſeca vt in eternū parcas. Exemplū
de diuite ⁊ laſaro. Luc. xvi. Secun
do per hoc peccatorem excecatū ad
ſui cognicōnem pducit. Gregoriꝰ
oculos quos culpa claudit pena
aperit. De iſtis duobꝰ require dn̄i
ca. vij. poſt trinitat. in ſermōe Ob
ſecro vos. Tercio p tribulacōem
⁊ pſecutiōem homo acquirit reg
num celorū Vnde in verbo ꝓpoſito
Beati qui pſecucōnem paciūtur.
⁊c. Actu. xiiij. Per multas tribula
tiones oportet nos intrare in regnū
celorū. Hoc modo beatus maurici
us ⁊ ſocij eius in regnū celorū in
trauerūt. vnde de eis ſic legitur. Dy
oclecianꝰ et maximianꝰ volentes
fidem penitus extirpare. miſerunt
nūcios ad omnes prouincias vt
ydolis immolarent xpiani autē
remiſerūt nūcios ſine honore Tūc
irati imperatores miſerunt litteras
vt omēs apti armis bellicis romā
venirent Tunc thebei cōgregati le
giōem miſerūt ad imperatores: vt
in bellis iuſtis imperatorem iuua
rent. cōtra xpianos autem nequa
ꝗ pugnarent. Mauriciꝰ autē erat

dux eorū. Cumqꝫ romam veniſſent
Dyoclecianꝰ aſſumpta legione cū
multis alijs cōtra gallias pceſſit.
Cum autē montes alpium tranſi
rent. precepit imperator vt omnes
ydolis immolarent Thebei hoc au
diētes octo miliaribꝰ ab exercitu
receſſerūt. Tūc imperator miſit eis
nuncios vt dijs immolarent aut
omēs decollarentur. Tunc omēs
vnus ante aliū feſtinauit ad mor
tem: ⁊ ſurgens mauriciꝰ ait. Con
gratulor vobis ꝙ omnes pro fide
mori parati eſtis. Si ergo vobis
placet tale reſpōſum remandemꝰ.
Milites ſumꝰ imperator tui ⁊ ad de
fenſionē reipublice arma ſuſcepi
mus: ſꝫ fidem xpi nullatenꝰ deſere
mus. Quo audito imperator iuſſit
mauriciū decollari Quo facto exu
periꝰ ſignifer vexillum arripiens
⁊ ſtans in medio ipſorum dixit.
Glorioſus dux noſter mauricius
de noſtro cū commilitonū gloria eſt
locutus. ne exuperius ſignifer no
ſter ideo hec arma arripuit: vt ta
libus reſiſtamus. proiciāt dexte
re vrē arma carnalia ⁊ armemur
virtutibꝰ. Et talia ſi placet remit
tamus ceſari. Milites imperator ſu
mus tui. ſerui autem xpi. tibi debe
mus miliciā. illi autem innocētiā
A te laboris ſtipēdium. ab ipo vi
te ſuſcepimꝰ exordiū. omnia pro
ſo tormēta ſuſcipe parati ſumꝰ: ⁊
ab eiꝰ fide nunꝗ diſcedemꝰ. Tunc
impius ceſar iuſſit ſuū exercitū. ſ.
totā legiōem circūdare. ita vt nō
vnꝰ euadere poſſet. Vallātur ergo
milites xpi a militibꝰ dyabolicis ne

phãdis manib⁹ trucidant. pedibꝫ
equoꝝ ↄculcãtur ⁊ xp̃o p̃cioſi mr̃
tires ↄſecrant. Dei tñ nutu plures
euaſerũt qui alibi fideꝫ xp̃i dilata
uerũt. Cum autẽ p̃dam diuiderent
⁊ inuicẽ epularent. ſenẽ quẽdam
Victorẽ noĩe ex caſu trãſeuntẽ ad
ↄuiuandũ inuitauit. Jlle autẽ req̃
rere cepit q̃uo int̃ tot occiſos epu
lari poſſent. audiuit a quodã ꝙ ꝓ
fide xp̃i occiſi eſſent. Tũc ille vehe
mẽter ſuſpirãs ait. Vtinã cũ il
lis occiſus fuiſſem. Cũ aũt percepiſ
ſent ꝙ xp̃ianꝰ eẽt mox eũ occiderẽt.
Paſſi ãt ſũt circa ãnos d. cc. lxxx.

De ſcõ michaele. F. lxvi.

OMnes ſũt ad
miniſtratorij ſp̃us i mini
ſteriũ miſſi ꝓpter eos q̃ capiũt he
reditatẽ ſalutis. Ad heb. p̃. Jn ver
bis ꝓpoſitis tangit ap̃ls miniſteri
um angeloꝝ q̃d nobis exhibent:
vt ſic ad eoꝝ laudem ꝓuocemur.
Sciendũ autẽ ꝙ angeli miniſtrãt
nobis multis mõis. Primo: ꝙ ab
inimicis nos cuſtodiũt ⁊ defendũt
.ſ. a demonib⁹ ꝙ tantũ nob̃ nocere
non pñt q̃tum vellẽt ſi pmitterẽt
vñ pſ̃. Angel̃ ſuis mãdauit de te
vt cuſtodiãt te in õmib⁹ vijs tuis
Bern. Cũ p̃ius ⁊ bon⁹ es dñe. qui
nõ es ↄtẽtus noſtrorũ fragilitate
muroꝝ: ſ; ipſis hoĩbus cuſtodijs
angeloꝝ cuſtodiã ſuppõis. Hac
cuſtodia angeloꝝ bñ indige⁹: ꝙ
multi ſũt inimici noſtri q̃ odioſe
inſidiant nobis in omni loco. Pſ̃
Reſpice inimicos meos: q̃m multi
plicati ſunt: ⁊ odio iniquo oderũt
me. Et ſicut aliquib⁹ ſanctis mon
ſtratũ eſt. freq̃nt̃ volãt circa nos
ſicut innumerabiles muſce ⁊ ſicut
radi⁹ ſolis minutiſſimis pulueri
bus plen⁹ eſt ſic aer malignis ſpi
ritib⁹ Bern. Si boni a nob̃ ſe elon
garẽt. imp̃ tũ malignoꝝ ſpirituũ
null⁹ ſuſtinẽ poſſet Jherom⁹. Non
eñ poſſet tuta eſſe õnis caro. niſi
cuſtodia angeloꝝ muniret. Jſtud
figuratũ eſt Thob. viij. vbi dicit̃
ꝙ angel⁹ ligauit demonẽ in deſer
to ne q̃d Thobie noceret. Hui⁹ eñ
religatio nihil eſt niſi p̃tãtis eius
refrenacõ. Et ꝙ angeli nos ab ini
micis noſtris cuſtodiũt. iõ meri
to nos eos honorare debem⁹ Scdõ
ꝙ angeli in peccãdo nos impediũt
ne homo tantũ peccet q̃tum deſide
rat. Hoc figuratũ eſt Numei. xxij
vbi dicit̃. Cum balaam iret: vt
malediceẽt populo iſrahelitico. ſte
tit angel⁹ contra eum euaginato
gladio dicens. Ego veni vt aduſa
rer tibi. Nã puerſa eſt via tua mi
hiq; ↄtraria ⁊ ſic impediuit illud
pctm̃ q̃d ↄceperat ⁊ non expleuit.
Si aũt pctõr adeo induratus fuerit
ꝙ peccare nõ deſiſtit. angeli dolẽt
⁊ ſe dolere oſtendunt. non ꝙ dolo
ris ſint capaces: ſ; vt miſeris oſtẽ
dant q̃tum pro peccatis dolere de
beant ⁊ q̃ta bona pro peccatis per
diderũt. vñ legitur cũ ſanct⁹ iohã
nes euãgeliſta quendam a morte
ſuſcitaſſet dixit ille quibuſdã qui
manifeſto beato iohãni ↄſentire
nolebãt. Ego vidi o miſeri ãgelos

veſtros flētes ⁊ demōes gaudētes
Et vere multū nobꝭ ↄpaciūtur qñ
peccamꝰ. vñ dicit̃ yſai. xxxiij. An
geli pacis amare flebūt ⁊ tantū
dolēt de pc̄tis noſtris ꝙ ſi poſſent
flere. vtiqꝫ flerent. ſic ſili̾ter qñ pec
cator ↄuertit̃ letant̃. Lu. xv. Dico
vobis gaudiū eſt angel̾ dei ſuper
vno peccatore pn̄iaꝫ agēte Tercio
angeli ad bñ opandū nos excitāt
Iſtud figuratū eſt. iij. Re. xix. de he
lia q̄ cū dormiret ſub iunipero. exci
tauit eū āgelꝰ dicēs. Surge come
de. grādis em̄ tibi reſtat via. q̄ ſur
gens reperit ad caput ſuū ſubcine
ricuū panē ⁊ vas aque. Et cū come
diſſet ⁊ bibiſſet. ābulabat in for
titudine cibi illiꝰ vſqꝫ ad monteꝫ
dei oreb. Helias interp̄tat̃ penitēs
⁊ ſignificat pc̄ōrem qui ad terrā
eſt iclinatꝰ ⁊ nō ad celeſtia. Oreb
interp̄tat̃ menſa ⁊ ſignificat cōui
uiū qđ eſt in monte celeſti vbi be
ati de mēſa delicijs ſempiternis p
fruūtur. Peccator autē volens ad
eū pficiſci. debet ſurgere a delectati
onibꝰ hꝰ mūdi in quibꝰ dormiuit.
qñ euꝫ angelꝰ excitauit. Hoc fit ꝙ
talis ↄgnitio mentē pulſat. O me
miſeꝝ. in pc̄tis multis ⁊ magnis
multis ānis iacui. q̄d erit auxiliū
anime mee. Ve m̄ q̄d rñdebo ſum
mo iudici. neſcio vtrum hodie vel
cras moriar. Qñ tal̾ cogitatio vel
ſimilis mentē hoīs pulſat. hoc eſt
excitatio angeli Tūc ſtatim hō dꝫ
ſurgere ⁊ comedere ſubcinericiuꝫ
panē. p quē ſignificat̃ pn̄ia p pec
catis faciēda. ſi autē durꝰ eſt iſte
panis ↄfortat nos angelꝰ dicens
ſurge comede ⁊ ↄfortare. grādis ei
tibi reſtat via. ſi viriliter pambula
ueris ad montē dei .i. ad regnū dei
trāſmeabis. Bern. Curramꝰ non
paſſibꝰ corpis: ſꝫ affectibꝰ ſuſpiri
is ⁊ deſiderijs: qꝛ non ſolū angeli.
ſꝫ angeloꝝ dominꝰ ⁊ oīs celeſtis
curia nos expectat. Sic pꝫ quō an
geli nos cuſtodiūt ab hoſtibꝰ no
ſtris. ſ. demonibꝰ ⁊ retrahūt nos
a pc̄tis Excitant nos in bonis opi
bus exercēdis hoc faciūt: vt ſaluī
fiamꝰ. ſi inſup peccare nō deſiſtimꝰ
apud ſūmū iudicem nos excuſāt
Bernhardꝰ Angelo tuo reuerenti
am exhibe. nec audeas illo pn̄te.
qđ me pn̄te nō auderes. Exemplū
in mōclo. Reqre in feſto ſcōꝝ phi
lippi ⁊ iacobi in f. Stabūt iuſti in
mag̃. Nota ꝙ nouem ſunt ordies
angeloꝝ. primꝰ vocat̃ ſeraphin ⁊
interp̄tat̃ ardens. Quia āgeli de il
lo choro in diuino amore magis in
caleſcūt. De hoc ordie erūt viri ↄtē
platiui q̄ diuino amori ſūt dediti vt
viri clauſtrales. Huic ordini oppo
ſitꝰ eſt ordo demonū inordinatus.
imo vt veriꝰ loquar exordo. q̄ huic
officio ſunt deputati vt hoīes arce
ant ab amore dei ⁊ primi ⁊ inuitēt
ad amorē mūdi. Iſte ↄuētus ficto
vocabulo p̄t dici pꝰſeraphin. De
iſto conuentu erūt illi qui ppoñūt
amorē mundi p amore dei. Precedit
auteꝫ ſcd̄m choꝝ: qꝛ pꝰ dilectōem
digniora ⁊ fructuoſior eſt ſciencia.
Secūdū locū obtinet ille ordo qui
pꝰſeraphin pleniorē ſciam de di
uinis hꝫ q̄ dicit̃ cherubin. Et āge
li de hoc ordie ſūt deputati ad hoc

officiū: vt hoīes moueāt ad mod
ū intelligentiā. Iſti autē ſūt q̄ ſa
cram paginā ſtudēt. intuitu dei in
hoc ordine erūt. Ille autē ↄuētus
demonū qui hoīes arcet a ſciētia
dei. cherubin eſt oppoſitꝰ. vn̄ anti
cherubin dici pt̄. De hoc ↄuētu erūt
mali q̄ potiꝰ ſtudent in prudētia ſe
culi q̄ꝫ in ſciētia dei. Sunt autē alij
ſpūs qui cū diſcernēdi habeāt ſci
entiā inter bonū ⁊ malū hij ſortiti
ſunt ſpeāle officiū vt hoīes ad diſ
cernend ⁊ iudicādū inter bonum
⁊ malū inuitēt. hij tercij ↄſtituūt
ordinē qui throni dicitur. non ſo
lū autē qꝛ iudicēt: ſꝫ a miſterio iu
dicādi throni dicitur. Iſti ordini
deꝰ iudicia ſua reuelat q̄ exercituꝰ
erūt in celo ⁊ in terra. Per eū etiā
hoīes ad iudicia ſua inuitat. vt iu
ſte iudicēt ⁊ a libra iudicij non de
clinēt. De hoc ordie erūt illi q̄ iuſte
ſniam ferūt. nec a tramite iuſticie
recedūt. Huic ordini oppoſitꝰ eſt il
le ordo demonū q̄ ad hoc deputati
ſūt vt hoīes ſeducāt ⁊ a libra iuſti
cie declinare faciūt. De eoꝝ ordine
erūt p̄lati ⁊ pn̄cipes qui nō obſer
uāt ordinē iuſticie. Nō qꝛ nō ideo
cherubin ⁊ ſeraphin preponūtur
thronis qꝛ digniores ſint: ſed qꝛ fru
ctuoſiores ſūt: qꝛ ea conſequūtur fru
ctū beatitudīs ⁊ idō primo loco ſera
phin ponit. Et qꝛ ex ſcientia ema
nat iudiciū. ideo pꝰ cherubin q̄ di
cit plenitudo ſcīe ponūtur throni
Sūt ⁊ alij ſpūs ſupioribꝰ ſpiritibꝰ
obediētes ⁊ inferioribꝰ impantes
qui ſicut hn̄t in munere vt inferio
ribus ordinibꝰ impent. ita hn̄t in
miniſterio vt hoīes moneāt vt ſu
is ſuperioribꝰ obediāt. Hij q̄rtum
ordinem ↄſtituūt qui dicitur dn̄a
tio: qꝛ etiā in inferioribꝰ ordinibꝰ
dominātur: et quomō diuinis ſit
obediendū ab eis docemur. De hꝰ
ordine erunt illi qui ſuis p̄latis re
gulariter obediūt ⁊ ſuis inferioribꝫ
racōnabiliter imperāt. Huic ordi
ni oppoſitꝰ eſt ille ordo demonū q̄
homīes ad inobediendū inuitant
De illo collegio erūt illi homines
qui ſuis ſuperioribꝰ ex cōtumacia
ſūt inobediētes ⁊ ſuis inferioribꝰ
irracōnabiliter impantes. Sunt
alij angeli qui poſt dn̄ationē infe
rioribꝰ impant ⁊ dn̄antur ⁊ huic
miniſterio ſūt deputati vt homīes
inuitant ad vſū pn̄cipādi. eoſqꝫ
vſum ⁊ formā principādi docent
⁊ ex hoc dicitur pn̄cipatꝰ De hoc
ordine erūt illi hoīes qui iuſte ſub
ditos ſuos regūt. Huic ordini op
poſitꝰ eſt quidā ordo demonū qui
hominibꝰ ſuggerūt vt nō regimē:
ſꝫ tyrānidem in ſuos ſubditos exē
ceant. De eoꝝ ↄſortio erūt illi qui
potiꝰ ſubditis ſuis p̄eſſe q̄ꝫ pdeſſe
volūt. Sunt ⁊ alij angeli qui hn̄t
ptātem ⁊ in̄ munere ſortiti ſūt: vt
demōes terreāt ne tantā maliciā
exerceāt in homīes q̄ꝫ tam exercere
vellēt: ⁊ ne temptēt hoīes vltra q̄ꝫ
ferre poſſent. hn̄t etiā in miniſte
rio: vt doceāt hoīes reſiſtere temp
tationibꝰ demonū. Et hij dicūtur
ptātes. De hoc ordine erūt illi qui
bonos cōtra malos defendūt ⁊ pr̄
uis ſuggeſtionibꝰ reſiſtūt ⁊ alios
ad reſiſtend inſtruūt Huic ordini

opp̄oſit⁹ eſt q̄dam ↄuentus demo
num q̄ iſtis m̄gr̄ tum p̄nt reſiſtūt.
De eoꝝ ↄuentu erūt illi hoīes qui
mala hoīb⁹ ſuggerūt. Sūt ⁊ alij q̄
hn̄t in munere vt eoꝝ miniſterio
fiāt miracula ⁊ eis mediantib⁹ fi
ant virtutes ab hoīb⁹. Hij adeſſe
credūtur in altari cū panis muta
tur in corp⁹ xp̄i. Hij ↄſtituūt ordi
nem q̄ dicitur virtutes. Jlli erūt de
hoc ordie quib⁹ ſpēaliter datū eſt
facere miracula ⁊ mirabilia. Huic
ordini oppoſitū eſt quoddā colle
giū demonū quorū miniſterio ho
mines illudūtur. De eorū ↄuentu
erūt illi qui eoꝝ p̄ſagijs ⁊ d̄inati
onib⁹ intendūt. Sūt ⁊ alij angeli
qui hoc acceperūt in munē ꝙ eis
maiora celeſtia arcana reuelātur
q̄ circa hoīes ſunt exhibēda. Et hij
miniſterio acceperūt vt ea hoībus
nūcient. Et hij ↄſtituunt ordinē q̄
dicit̄ archāgeli. De quoꝝ ordine
erūt illi qui bona intencōe alciorā
hoīb⁹ de deo p̄dicant. Huic ordini
eſt ↄtrari⁹ ille ordo demonū qui ho
minib⁹ abhoīabilem hereſim pſua
dent. De eoꝝ ↄuentu erūt illi here
tici q̄ abhoīabilia documēta de deo
fingūt. Sūt ⁊ alij angeli q̄ hoc ac
ceperūt in munere ꝙ eis a dn̄o mi
nora reuelant̄ ⁊ hec eadem hoīb⁹
nūciāt ⁊ ad exercēda officia circa
ſtatū hoīm mittūtur. Hij ↄſtituūt
ordinē qui dicit̄ angeli. Et hij cre
dūtur eſſe deputati hoībus ad cu
ſtodiā. De hoc ordine erūt illi qui
bn̄ ſubditos ſuos ↄſeruant. Huic
ordini oppoſit⁹ eſt ille ↄuentus de
monū qui nimis abhoīabilia ⁊ ſecu
laria de deo hominib⁹ ſuggerūt. De
hoc cōuentu erūt illi minores here
tici qui p maiores decipiūtur

¶ De eodem F. lxvij

Angeli eoꝝ ſp
vident faciē p̄ris mei q̄ in
celis eſt. Mat. xviij. Jn verb̄ iſtis
duplex vis angeloꝝ deſcribit̄. Pri
mo vis adminiſtratiua q̄ miniſtrāt
nobis ex caritate. Scd̄o vis cōtem
platiua q̄ fruimur diuina claritate.
Primū tangit̄ ibi Angeli eoꝝ. Jō
ei dicuntur angeli noſtri: q̄ꝛ nobis
miniſtrant. Secundū ibi. Semp vi
dent faciē p̄ris mei q̄ in celis eſt. Ex
hoc p̄z ꝙ vbicūq̄ ſūt angeli ſemp
vidēt faciem dei. Alioquin ſi in ter
ra eſſent ⁊ nō poſſent videre faciē
dei cum pena miniſtrarent nobis.
nūc autem miniſtrant cū magno
gaudio: q̄ꝛ noſtrā ſalutem procu
rant ⁊ viſione dei nō priuātur. No
ꝙ angeli ſunt nobis valde neceſſarij
⁊ hoc ꝓpter quīq̄. Primo: q̄ꝛ nos ſu
mus debiles. ipſi autē fortes. ideo
nos cuſtodiūt ne a dyabolo vīn
camur. Scd̄o: q̄ꝛ nos ſum⁹ inſipiē
tes. ipſi autē ſapiētes. ideo nos do
cent ne nos decipiamur. Tercio:
q̄ꝛ nos ſum⁹ mali. ipſi boni. ideo ꝓ
nobis orāt vt exaudiamur. Quar
to: q̄ꝛ nos ſumus turbati. ipſi leti
ideo de tribulacōe nos eripiūt vt
cōſolemur. Quinto: q̄ꝛ nos a deo
elongati ſum⁹. ipſi vero ꝓpinqui.
ideo nos ad celū ducūt vt deo eter
naliť pfruamur. Prio dico ꝙ nos

ſum⁹ debiles ipſi vero fortes . ideo
nos cuſtodiūt ne a dyabolo vīca
mur. Audi q̄ debilis fact⁹ eſt hō p
pctm̄ in pſona gn̄is hūani vt dici
tur Tren̄. p̄. Infirmata eſt virtus
mea dedit me domi⁹ in manu de q̄
non potero ſurgere. Ante pctm̄ hō
erat fortis: q̄ dyabolo ſi voluiſſet
ſine oī difficultate reſiſtē potuiſſ;
Poſt pctm̄ vero adeo debilitatus
ē q̄ cū mag̃ difficultate vix reſiſtē
re p̄t. ideo indiget magno adiuto
rio ꝓpter qd̄ de⁹ deputauit homīni
fortes angelos vt ipm̄ cuſtodiāt
Ps. Bn̄dicite dn̄o omnes angeli
eius potētes virtute . Audi de forti
tudīne angelorum ſcriptum eſt Yſa. xxxvij. Cū aſſyrij vallaſſent
iheruſalem . egreſſus angel⁹ dñi p
cuſſit de aſſyrijs centū octoginta
qnq̄ milia. Ergo o hō noli timere
ſi fragilis es ad reſiſtendū dyabo
lo . fortes habes angelos adiuto
res . illos honora . hos inuoca vt te
adiuuent . te cuſtodiāt ſicut p̄cep
tum eſt eis. Ps. Angelis ſuis mā
dauit de te vt cuſtodiāt i te ōmib⁹
vijs tuis. Cōſidera hic caritatē dei
qui celeſtes āgelos deputauit ad
hoc vt te cuſtodiāt: et p te ↄtra dy
abolū pugnāt. Apoc. xij. Factū eſt
p̄lium magnū in celo .i. in ecclia.
michael et angeli ei⁹ preliabātur
cū dracone: et draco pugnauit et
angeli eius et nō valuerūt neq̄ in
uent⁹ eſt locus eorum ampli⁹ in celo
Glō. Non valuerūt remouere au
xilia angelorum .i. non potuerunt ec
cleſiā dei deicere in pctm̄. Cogita o
homo q̄tum te de⁹ diligat q̄ ange
los in adiutoriū tibi deſtinat. Et
q̄uis vn⁹ ſit deputat⁹ qui te cuſto
diat oēs tn̄ ↄcorditer te adiuuāt .
ſiue deū p te orando . ſiue demōes
a te fugādo . Et ideo honora ange
los et noli deſperare. Si enī multi
ſūt demōes qui te impugnāt . plu
res ſūt angeli q̄ te adiuuāt . Sicut
p̄figuratū eſt . iiij . Re . vi . vbi legit̄
q̄ cū rex ſyrie cū magno exercitu
circūdediſſ; dothaim . miniſter he
lizei vidēs hoc timēs dixit . Heu do
mine q̄d faciemus. Ac ille rn̄dit
Noli timere plures enī nobiſcum
ſūt q̄ cum illis. Et ecce mōs plen⁹
equorum et curruū igneorū in circui
tu helizei. Rex ſyrie ſignificat dya
bolū qui eſt rex ſup oēs filios ſu
pbie. Syrie interp̄tat̄ ſublimitas
Rex iſte ſupb⁹ cū exercitu .ſ. demo
num circūdat dothaim .i. mūdum
in quo eſt defect⁹ multorū bonorū
Dothaim interp̄tatur ſufficiēs de
fectio. Heliſe⁹ qui interp̄tatur ſal
uator dei ſignificat xp̄m cuius mi
niſter eſt quilibet xp̄ian⁹ qui non
debet timere exercitū demonū: q̄
mōs .i. eccleſia preſens . plen⁹ eſt
equorum et curruū igneorum .i. angelo
rū adiuuātium hoīes. Et cōparan
tur angeli equis: q̄ fortes ſūt et ig
neis curribus: q̄ velociter mouent̄
ad adiuuādū homines. Scdō dico
q̄ nos ſum⁹ inſipiētes . ipſi autē
ſapientes et ideo docēt nos ne deci
piamur. Audi quid ꝓpheta dauid
dicit de inſipientia hominis. Ho
mo cum in honore eſſet non intel
lexit . cōparat⁹ eſt iumētis inſipiē
tibus et ſimilis fact⁹ eſt illis. Vnde

cōpatur homo iumētis inſipiēti
bus: qꝛ ad inſtar iumētoꝝ delecta
bilia querit. p̄ſētib⁹ inheret. de fu
turis nō cogitat. Inter bonū ⁊ ma
lū non diiudicat ⁊ idō de facili poſ
ſet decipi. ſi de⁹ ſapientes angelos
qui eū doceant nō deſtinaſſet ſibi
De quoꝝ ſapientia dicit̄. Eccī. p.
Prior omniū creata eſt ſapiētia ⁊
angelica natura. dicit Glō. ꝙ nō
prioritate tēpoꝝ ipſoꝝ p̄cedit: ſed
dignitate oēm creaturam p̄cedit.
In angelis magna eſt ſapiā. idō
nos docēt ne decipiamur Vñ cum
de piculis mūdi. ſ. de occulta impu
gnacōe dyabolica de apta pſecuti
one antixp̄i multa ſcripta eſſent
in apocalipſi. ne in hijs hoīes deci
piātur dictum eſt in fine. Ego ihe
ſus miſi angelū meū teſtificaē vo
bis hec i eccleſia ad hoc. ne ſupple
decipiamini Tota intētio demonū
verſatur circa hoc vt decipiāt hoī
nes Iere. xliiij. Perſeq̄mur eū ſi
quo mō decipiatur: ⁊ p̄ualeamus
aduerſus eū ⁊ cōſequamur vlcio
nem ex eo. Si vis eorum aſtucias
euadere honora āgelos vt doceāt
te qualiter valeas eis reſiſtere do
ſeruire ⁊ pctā vitare ⁊ in bono pſe
uerare Tercio dico ꝙ nos ſumus
mali. ipſi autē boni. ideo ꝓ nobis
orāt: vt exaudiamur. De malicia
hominis dicitur ad Rō. iij. Omēs
peccauerūt: ⁊ egent gratia dei. Om
nes pctm̄ originale in vtero cōtra
trahunt ⁊ heu multa pctā mortalia
poſt modū ſupaddunt ꝓpter que
indigni ſiūt vt exaudiātur Treñ.
iij. Nos inique egim⁹ ⁊ ad iracun
diam ꝓuocauim⁹ idcirco tu inexo
rabilis es. Sancti vero angeli boni
ſunt: qꝛ nunꝙ̄ peccauerūt. Thob.
v. dixit thobias ad vxorem ſuam
Credo ꝙ angel⁹ dei bonus comitet̄
ei ⁊ bene diſponet ōnia q̄ circa ip
ſum geruntur. Et qꝛ ipſi boni ſūt idō
ꝓ nobis orant Zach. p. dixit an
gelus. Domie exercituū vſqꝫ quo
nō miſereberis iherl'm ac vrbiū iu
da quib⁹ iratus es. Audi o homo
ſi times ꝙ de⁹ non exaudiat p̄ces
tuas. inuoca angelos vt ꝓ te orēt
⁊ exaudieris Ad hoc enim angeli
ſolent orantib⁹ aſſiſtere vt eoꝝ
oracōes deo offerāt. vnde angelus
dixit Thobie. xij. Qñ orabas cū
lacrimis ⁊ ſepeliebas mortuos.
ego oracōem tuam obtuli domīo
Tūc angel⁹ oracōnem deo offert
qñ deuocōem noſtrā videt ⁊ nobiſ
cū deū orat vt nos exaudiet. Mul
tū ergo debes honorare angelos in
terris vt ꝓ te orēt in celis. Q̄rto di
co ꝙ nos ſum⁹ tribulati: ipſi vero
leti Idō nos ↄſolant̄ ⁊ a tribulacōe
nos eripiūt. Multas tribulacōes
ſuſtinet homo in hoc mūdo. Idō
dicit ꝓpheta. Tribulacōes cordis
mei multiplicate ſūt. de nc̄itatib⁹
meis erue me Quia homo mltas
tribulacōes patitur. ne ōnino de
ſolet̄ Ideo miſericors de⁹ angelos
ſibi mittit qui eū ↄſolant̄. Vnde
cum thobias triſtis ⁊ meſt⁹ dice
ret angelo. Quale michi gaudiū
eſt qui in tenebris ſedeo ⁊ lumē ce
li non video. Ait angel⁹ ad eum.
Forti animo eſto. in ꝓximo eſt vt
a deo cureris Thob. v. Iſtud figu

ratū eſt Actuū·xij·vbi dicitur Cū
cuꝫ petrꝰ eſſet in carcere poſitus ⁊
vinculis cōſtrictus·Ecce angelus
domini aſtitit ſup̄·tanq̄ letus ꝯſo
lator ⁊ lumē refulſit ī habitaculo
carceris·qui ip̄m a vinculis ⁊ car
cere liberauit·Carcer iſte mūduꝫ
ſignificat·Due cathene q̄bꝰ petrꝰ
vinctꝰ fuit ſignificāt duplices mi
ſerias quibꝰ in hoc mūdo tribula
mur.ſ.interiores in animo que ſūt
timor·triſticia·ſolicitudo ⁊ hmōi
⁊ exteriores in corpore que ſunt fa
mes·labor·morbus·mors ⁊ huiꝰ
mōi·Si vis ab hijs tribulacōnibꝫ
eripi·honora angelos ⁊ eripient
te·Hic ſemiplene ſunt.ſ.exhortan
do p pacientiaꝫ p quā miſerias hu
ius mundi ſuauiter toleras·Et in
morte plene.ſ.ab ōni miſeria libe
rādo:ita vt nunq̄ ampliꝰ ſuſtine
as·Hoc erit q̄ndo in extremis an
geli ad te venient ⁊ ad celeſteꝫ glo
riam p̄ducent·tūc vere poteris di
cere·Nūc ſcio vere:q̄ miſit dominꝰ
āgelū ſuū ⁊ liberauit me de manu
herodis ⁊ dyabolica de ōni expecta
tione plebis iudeorū ⁊ maloꝝ ho
minū qui expectabāt diem vt me
tribularent·Quito dico q̄ nos ſu
mus a deo elongati·ipſi deo ꝓxīmi
ideo nos ad celum ducūt vt deo p
fruamur·De elongacōne noſtra
dicit ꝓpheta Ecce elongaui fugiēs
et manſi in ſolitudine·Tunc ho
mo elongauit ſe a domio quādo
p peccatū a deo receſſit·Tunc vero
in ſolitudine manſit quādo ad mi
ſerias huiꝰ mundi deiectus fuit ⁊
ſic deiectus eſt a celo·elongatꝰ eſt

a deo ⁊ peregrinꝰ factus eſt in hoc
mūdo·Angeli vero ſunt corā deo·
Thobie·xij·dixit angelus·Ego ſū
raphael angelus vnus ex ſepteꝫ
qui aſtamus ante dominū·Per ſe
ptem accipe omēs:q̄ ſeptenariꝰ
numerus ſignificat vniuerſitatē·
propter hoc q̄ omne tempus p ſe
ptem dies decurrit·Iſti ergo ange
li aſtant deo tanq̄ ꝓximi:⁊ ideo
poſſunt nos qui elongati ſumus
ab eo celū p̄ducere·Vnde officiuꝫ
angeloruꝫ eſt animas ad celū du
cere·ſicut habet Lu·xvi·Factū eſt
vt moreretur mendicus ⁊ portare
tur ab angelis in ſinu abrahe·Co
gita ſi poteris eſtimare q̄tam leti
ciā habebit anima quādo egredi
tur de corpore ⁊ a ſanctis angelis
aſſumitur:⁊ cuꝫ ymnis ⁊ canticis
ad celum p̄ducitur·Si ergo ſerui
eris deo ⁊ angelos eiꝰ honoraueris
ipſi ad te in extremis venient ⁊ ad
celum p̄ducent·Cōſulo tibi vt ho
nores angelos ⁊ p̄cipue michae
lem quem cōſtituit dominꝰ princi
pem ſup omēs animas ſuſcipien
das·ſicut canit eccleſia·Audi pec
cator qui deo non ſeruis·nec ange
los honoras quid eueniet tibi·In
extremis boni angeli te deſerent·
mali te ſuſcipient:⁊ ad infernū p
ducent·Vnde Beda ſcripſit in ge
ſtis romanoruꝫ de quodam iuue
ne·qui cum infirmaretur venit ad
eum rex ⁊ monuit:vt cōfiteretur·
Require dominicā ſexta in ſermōe
Gaudiū eſt angelis·

Dilect⁹ deo ⁊ ho
minib⁹ Ecc̄i. xlv. Verbū
iſtud ɔgrue pt̄ exponi d̄ beato ihe
ronimo quē de⁹ dilexit in vita ſua
qd̄ bene oſ̄dit p multa ſigna dile
ctōis. Primū ſignū dilectōis fuit.
q̄ eū ſicut pater dilectū filiū ſuum
correxit. Ad heb. xij. Quē de⁹ diligit
caſtigat. flagellat eni oēm filiū
quē recipit. puer. xiij. Qui parcit vir
ge odit filiū. qui autē diligit eum
inſtāter erudit. Aug⁹. Si exceptus
es a paſſione flagellorū exceptus
es a numero filiorū. Q̄r āt dn̄s cor
rexit eū patz in ei⁹ legenda vbi ſic
legitur. Beat⁹ iheronim⁹ euſebij viri
nobilis fili⁹. cū adhuc eſſet pu
er romā adijt ⁊ litteris grecis he
braycis ⁊ latinis plene erudit⁹ ē
in diuinis libris ſtudebat die ac no
cte. Quodā tempe cū libros ſecu
lares ⁊ gētiles ſtudere inciperet ⁊ a
diuinis abſtrahere. dn̄s eum corri
puit hoc mō. Cū tantū amorē ad
libros philoſophorum haberet. q̄ littere
ꝓphetarū ⁊ ſacrarū ſcripturarū ſibi
nihil ſapent in q̄dragesima ardē
ti febre infirmari cepit: ⁊ rapt⁹ vi
ſuz eſt ſibi vt ante tribunal iudicis
traheret. interrogat⁹ autē cuius
cōdicionis eſſet. rn̄dit xp̄ianus
ſum. Rn̄dit iudex. nō es xp̄ianus.
mētiris: q̄ libros gentiliū amas
vbi eſt theſaur⁹ tu⁹: ibi eſt ⁊ cor
tuū. Tunc iudex iuſſit eū duriſſime
cedi. Ac ipſe clamare cepit Miſere
re mei dn̄e miſerere mei. Qui aſta
bant p̄cabātur vt daret ei veniā.
Ipſe autē iurare cepit ⁊ dicere. do
mine ſi vnq̄ habuero codices ſecu
lares ſac meū ſicut vis. In hec er
go v̄ba iuramēti ſubito dimiſſus
eſt ⁊ ſubito reuiuiſcit ⁊ inuenit ſe
totū lacrimis pfuſū ⁊ plagas ver
berū reperit in cute: ⁊ ex tūc libros
gentiliū depoſuit ⁊ diuinis ſcp̄turis
intendebat. Sic pz primū ſignū di
lectōis q̄ eū pr̄ de ſuo errore corre
xit. Scd̄m ſignū dilectōis ē q̄ ei
in hac vita tribulacōes ⁊ pſecuti
ones immiſit vt in futurā vita ſibi
parceret. Apoc̄. iij. Ego quos amo ar
guo ⁊ caſtigo. Greg⁹. Niſi de⁹ corre
ctis hereditatē dare diſponeret. ne
quaq̄ erudiē p moleſtias curarē.
Id̄o hic quibuſdā parcit vt in et̄
nū feriat. Ideo autē hic ferit non
parcendo vt in eternum parcat. Aug⁹.
Hic vre hic ſeca vt in eternū parcas
Exēplū de diuite ⁊ laſaro. Lu. xvi.
Ideo ex caritate pmiſit hic dn̄s be
atū iheronimū tribulacōēs ⁊ pſecuti
ones pati vt ſibi in eternū parceret.
vn̄ de eo legitur ſic. Dum eſſet ihe
ronim⁹ annorū viginti noue in ro
mana ecclā cardinalis ordinat⁹ eſt
mortuo autē papa liberio Ieroni
mus dign⁹ ſūmo ſacerdotio pclama
ret. Sz dum quorūdam clerico
rū laſciuiam increparet. illi de no
cte illo neſciēte veſtē mulieris ſu
p lectū eius poſuerūt. quā ipſe in
tenebris arripiēs induit ſuā eſti
māſa ⁊ ad chorū pceſſit. hoc āt ideo
fecerūt vt mulierem in lecto habu
iſſe putaret. Ille autem eorū odiū
cōſiderās. abſceſſit ⁊ heremū intra

uit· vbi ꝓpter deū multa ſuſtinuit·
ſacco īdutꝰ erāt· exuſtꝰ a ſole tan
ꝙ̄ ethiops· difformis erat· humo
iacebat· quotidie flebat· et potus
eiꝰ ꝑcus erat· Cūqꝫ ibi q̄driennīū
ꝯpleuiſſet· bethleē redijt ⁊ iuxta p̄
ſepe dn̄i cellā faciēs multos diſci
pulos ꝯgregauit· multos libros
ſcripſit· ⁊· lv· ānis in labore ſcribē
di· dictādi· docendi vitā ducēs ⁊ vſ
qꝫ ad finē vite virgo ꝑmāſit Tan
ta deniqꝫ laſſitudie fatigatꝰ eſt vt
in ſtratu ſuo iacēs· funiculo ad tē
bem ſuſpēſo ſe leuauit vt. ſ. officiū
monaſterij ꝓut poterat: exhibēt
Quadā vero die leo quidā claudi
cās monaſteriū intrauit ⁊ cū mo
nachi fugerēt· Iheronimꝰ ei obuiā
iuit ⁊ leo ſibi pedē leſum oſ̄dit ⁊ cō
uocatis fratribꝰ dixit vt pedē eiꝰ
abluerent qđ cū feciſſent inuene
rūt eum diuerſimode vulneratū·
adhibitaqꝫ cura ꝯualuit ⁊ cū do
mitꝰ eſſet cum eis hītauit· tūc ihe
ronimꝰ iniūxit ei officiū: vt aſinū
quē hēbat qui lignum de nemore
portabat cuſtodiret ⁊ ad paſcua
duceret ⁊ reduceret Quadā die dū
paſceret aſinꝰ· leo obdormiuit ⁊
mercatorēs trāſeuntes aſinū acce
perunt· Euigilans autē leo· triſtis
ad monaſteriū acceſſit ⁊ pre vere
cūdia introire nō audebat· mona
chi putabāt ꝙ aſinū deuoraſſet ⁊
non dabāt ei cibū ſicut ꝯſueuerūt
ſꝫ dixerūt· vade ⁊ reliquā ꝑtem aſi
ni deuora Tūc officiū aſini iniūxit
leoni· Ac ille ligna ſibi īpoſita pa
ciēter portabat· Quadā die dum
eſſet in agro vidit mercatores cū
aſino ſuo ⁊ multis camelis venié
tes ⁊ aſinꝰ p̄cedebat ⁊ oēs cameli
ꝑ longū funiculū copulati· omēs
eū vt moris ē in illa regione ſeq̄bā
tur Tūc leo horribilit rugiens oc
currit ⁊ aſinū ſuum cauda fortiter
ꝑcutiens ad monaſteriū eū ſuga
uit ſeq̄ntibꝰ ōībꝰ camelis· Cūqꝫ
leo ad clauſtꝝ veniſſet· cepit letꝰ
diſcurrere ⁊ ſingulorꝝ fratrū veſti
gijs ꝓſternē ⁊ cauda ſua alludere
Iheronimꝰ autem mercatorēs benig
ne ſuſcepit ⁊ veniā poſtulantibꝰ di
xit· vt ſua ſuſcipent ⁊ aliena non
vſurparēt· Rogabāt ergo beatū
iheronimū vt dimidietatē olei acci
pet· quibꝰ tandē coactꝰ aſſenſit ⁊
accepit· Promiſerūt etiā ſibi ⁊ ſuis
fratribꝰ ſingulis ānis oleū datu
ros ⁊ heredes eorꝝ facturos·

De ſcō luca euāgeliſta F. lxix

Nimis honora
ti ſūt amici tui deꝰ· dauid
videns gloriā magnā quā modo
ſancti acceperūt in celo ammirās
verba iſta dixit· Nimis honorati
ſunt· Amici autē dei fuerūt aplī ⁊
euangeliſte· de quorū nūo fuit beatꝰ
lucas euāgeli· qui ōīa q̄ fecerūt
ad volūtatē dei fecerūt· Sꝫ videamꝰ
qui ſunt amici eius Certe ſalomō
dicit ꝓuer· xxij· Qui diligit cordis
mūdiciam habebit amicū regem·
valde vtile eſt habere amicū regē
celeſtē qui pōt defendere hoīes ⁊ di
tare: qꝛ eſt potens ⁊ largꝰ· Nec mi
rum ſi diligit mundos miniſtros·
cū legatꝰ ꝙ virgines miniſtrāt ei

⁊ ſequūtur eum quocūq; ierit. Ho
mines etiā diligūt mundos mini
ſtros qui enī dn̄o ſuo tempali mi
niſtraret cū manu ſordida. nō ha
beret p bono. ſic nec in celo dn̄s. Et
q2 beat9 lucas fuit mūdus miſter
de quo legitur q nunq̄ vxorē ha
buit ſine crimie vixit vſq; ad mor
tem. ido merito appellat eū amicū
xp̄i. In ſacra autē ſcriptura legit̄
q appellati ſūt quatuor amici dei
p quos quatuor genera hominū
ſignificant̄. Primus fuit abrahā de
quo legit̄. Credidit deo abrahā: ⁊
reputatū eſt ei ad iuſticiā ⁊ amic9
dei appellatus eſt. Certe dictū eſt
ei. Egredere de terra tua ⁊ de cogna
tione tua ⁊ veni in terram quā mō
ſtrauero tibi. qd ipſe ad manda
tum dn̄i ſtatim adimpleuit. Per
abrahā ſignificātur religioſi qui
egrediūtur de t̄ra in qua nati ſunt
⁊ de cognacōe ſua ⁊ intrant religi
onem. tales ſūt amici dei: q2 ſemp
dn̄t eſſe cū eo in domo ſua. hos vo
cat amicos. vñ ōnia mea tua ſūt
q̄ſi dicat: q2 dimiſiſtis pr̄em ⁊ ma
trē ⁊ ōnia veſtra. me habebitis ⁊
ōnia mea ⁊ regnū celoꝝ. Itē abra
hā fuit obediens in immolacōe fi
lij ſui. Sic religioſi ſunt obediētes
ſicut patet: q2 ſi mittūtur a ſupiori
bus ſuis mille miliaria optet eos
ire ꝓpter obedientiā quā pmiſerūt
Si igitur vis vt domin9 ſit amicus
tuus tūc ſis obediēs prelatis tuis.
cōfeſſorib9 tuis: et plebanis in bo
no. Alter amicus fuit moyſes de
quo legitur q loquebat̄ cum deo
vt amic9 cum ſuo amico Per quē
ſignificātur doctores ⁊ p̄dicatores
ſancti. tunc loquūtur cum deo qn̄
ſcp̄turas ſacras exponūt. De mo
yſe dicitur q eduxit populū de egi
pto. ſic ipſi ducūt populū p doctri
nā de tenebris peccatorū in deſer
tum penitētie vt poſtmodū intrēt
in terram pmiſſionis ⁊ regnū ce
lorum ⁊ hoc p lucernam verbi dei.
Vnde quando homo intrat de no
cte domū ſuam ⁊ habet lucernam
tūc videt omnia que in domo ſūt.
Sic etiā lucerna verbi dei. quando
intrat cor tanq̄ domū peccatoris
qd eſt tenebroſū p peccatū vidit
omnia que fecit quib9 offendit ſu
um creatorē. Tercius amicus fuit
iohānes baptiſta. de quo legitur
q adhuc exiſtens iuuenis intra
uit deſertū vt ſe ēē a peccato cuſto
diret. Per hūc ſignificantur pecca
tores qui intrāt deſertum ⁊ penitē
tiam. Hec enim fuit prima p̄dica
tio iohānis baptiſte. Penitētiā
agite appropinquabit enī regnū
celorū: ⁊ nō dicit appropinquabi
tis regno celorū: ſ; appropinqua
bit regnum O q̄ remote eſt pecca
tori q2 vt dicitur: q2 ſi homo viue
ret ſeptē milibus annorū ⁊ ſeptin
gētis: ⁊ quotidie iret. xl. miliaria
non poſſet illuc venire. Sed q̄ cito
agit penitētiā tunc valde ꝓpe eſt ei
q2 in ictu oculi ibi erit ſi morit̄ per
acta penitētia. Si ergo vis q xp̄us
ſit amicus tu9 age penitētiam pro
tuis peccatis. Quart9 amicus fuit
laſarus. vnde dixit xp̄s. Laſarus
amicus noſter dormit. vnde iuit
ad ipſum tanq̄ ad amicū licet ſe

tertia ſuſcitauit a mortuiſ. Per la
ſarū ſignificat̄ pctōr qui tūc mori
tur: qñ pctm̄ mortale cōmittit ⁊ fetet
deo ⁊ āgelis eiꝰ pluſꝙ aliqđ cada
uer. Vñ cum q̄daȝ eremita trāſiret
cū quodā angelo p q̄dđā deſertū
circa viaȝ iacebat q̄dđā cadauer
putridū ⁊ fetidū valde. tūc eremita
fugit fetoreȝ ⁊ obſtruxit ſe. āgelꝰ
autem p̄ceſſit. Poſt hec occurrēs
eis iuuenis pulcherrimꝰ. tūc ange
lus fugit eū: ⁊ obſtruxit faciē ſuā
ante eū. de quo eremita cepit āmi
rari. Cui angelꝰ. Iſte iuuenis cui
occurrimꝰ lȝ pulcher ſit in corpoē
tñ mortuꝰ eſt in anima ⁊ plꝰ fetet
deo ⁊ āgelis ꝙ aliqđ cadauer mor
tuū. In ſignū huiꝰ legitur ꝙ ipē di
ligit pctōres penitētes. Legit̄ de ip
ſo ꝙ ipſe ſemp erat cū pctōribuſ
cū ipſis manducās ⁊ bibēs. vñ cū
q̄daȝ vice arguerent eū iudei ꝙ cū
pctōribꝰ manducaēt ⁊ biberet. Rñ
dit. Non veni vocare iuſtos: ſȝ pctō
res ad pñiam ⁊ ideo ꝙ eos dilexit
multa fuit paſſꝰ p eis. Ad vltimū
amarā ſuſtinuit mortē. Et idō ſi es
pctōr noli deſpare: ꝙ hēs fidelem
amicū. ſ. xp̄m. qui dū tu velis hic ↄ
uertere ad eū. in futuro tanꝙ ami
cū honorabit te. Et iō dicit ꝓpheta
Nimis honorati ſūt ⁊c̄. Et ꝙ btūs
lucas fuit amicꝰ xp̄i. ideo eū in pñ
ti honorauit ⁊ in futuro. plꝰ aliis
honorauit eū xp̄s: ꝙ fecit eū ſuuȝ
nūcium. Ipm etiā cum aliis. lxxii.
diſcipul̄ ſuis ad p̄dicanduȝ miſit
ante faciē ſuā. Item honorauit eū
ſpūſſanctꝰ: ꝙ ſuꝰ mūdiſſimꝰ tha
lamꝰ fuit. vñ legit̄ ꝙ obiit plenꝰ

ſpūſancto. Itē honorauit eū mat̄
dei: ꝙ fuit ſuꝰ ſpēalis capellanꝰ cui
ipā virgo occultiſſima reuelauit
de ſalutacōe angelica ⁊ aliis mul
tis ptinētibꝰ ad nātatem filii ipā
edocuit. Itē honorauerūt eū angeli
ꝙ ipm tanꝙ amicū dei ad ↄuiuiū
celeſte tūſtulerūt. Ad qđ nos ⁊c̄.

Ⓒ De. xi. milibꝰ virginibꝰ
Sermo. lxx.

QVe pate erāt
intrauerūt cū eo ad nupti
as. Mat. xxv. Per nuptias iſtas
intelligit̄ regnū celoꝝ ad qđ nullꝰ
intrare p̄t niſi ſic paratus. Sciendū
autē ꝙ pati debemꝰ eſſe ad multa
Primo debemꝰ eſſe pati ad ſeruiē
dum deo. p̄. Re. vii. Prepate corda
veſtra deo: ⁊ ſeruite illi ſoli. Debeꝰ
ēgo pati eſſe ad dei ſeruitiū p mū
diciaȝ cordis. Videmꝰ enim ꝙ rex
terrenꝰ vel princeps non vult ha
bere ſeruū vel ancillaȝ immūdam
in ſeruicō ſuo. Multo magis rex ce
leſtis vult habere ſeruos mūdos.
Leuit. xix. ⁊ xx. Sancti eſtote ⁊ mū
di ſicut ⁊ ego ſanctꝰ ⁊ mūdus ſū.
pŝ. Ambulans in via immacula
ta hic michi miniſtrabit. Vnde
Bern̄. ad quādam virginē. Ama
mūditiam ob quam amaueris a
deo. Hanc mūditiam beata vrſula
amauit: vt ſe p̄pararet ad ſeruiē
duȝ ſoli deo. vnde de ea legitur ſic.
In brithania erat quidā rex chri
ſtianus nomine Maurus habēs
filiam nomine vrſula. que adeo

pulchra erat ſapiēs ⁊ honeſta. ꝙ
fama eius ꝑ totū mūdum reſona
bat. Rex autē anglie adhuc gēti
lis miſit nūcios ad patrem vt eā
filio ſuo in cōiugē copularet. Quo
audito pater turbat̄ ꝙ gentili fili
am ſuā tradere deberet: ⁊ ſi ſibi eā
negaret inimicicias cōtra eum ꝓ
uocaret. Miſit autē dominus in men
te virginis ꝙ patri ſuo dicēt ꝙ ei
cōſenſum p̄beret. tali cōditione ꝙ
ipſe rex anglie mitteret ſibi. x. vir
gines electiſſimas de regno ſuo ⁊
cuilibet v̓gini mille v̓gines aſſoci
aret. ita ꝙ ipſa met. xi. eſſet ⁊ que
libet earū ī comitatu ſuo mille vir
gines haberet ⁊ ſic in vniuerſo ſi
erent vndecim milia: ⁊ ꝙ filiū ſuū
faceret baptiſari ⁊ trib⁹ annis in
fide inſtrui ⁊ poſtea eam duceret.
Quo audito iuuenis letus efficit̄
⁊ baptiſatur. Congregātur vndi
qꝫ virgines ⁊ ad vrſulam ducūtur
pat̄ vero aſſignauit eis viros diſ
cretos ⁊ honeſtos qui eas cuſtodi
ebant ⁊ neceſſaria miniſtrabant.
Cūqꝫ tot virgines ꝯgregate eēnt
⁊ fama ꝑ totum mūdum volaret
vndiqꝫ viri ⁊ mulieres clerici ⁊ lai
ci ad tam grande miraculū cōcur
runt. multi ep̄i ⁊ prelati aduene
rūt. ⁊ pantulus ep̄s baſilienſ af
fuit. ⁊ ſancta geraſina regina ceci
lie cum quatuor filiabus ⁊ vno fi
lio. relicto regno ſuo eis eſt cōiun
cta. Vrſula autē omnes virgines
ad fidē cōuertit. Preparata autē cō
pia ⁊ multitudine nauiū vento ꝓ
ſpere flante ſub vnius noctis ſpa
cio ad portum gallie qui ſciuella

dicitur ⁊ inde coloniā ꝑuenerunt
ibi apparuit vrſule angel⁹ domini
dicens. ꝙ deberet ire romā ⁊ omīs
pleno numero redirēt ⁊ ibi coro
nam martirij recipē. Inde igitur
romā tendētes ad vrbem baſileā
applicuerūt ⁊ ibi relictis nauibus
romam pedeſtres ꝑuenerūt. Ad q̄
rum aduentū cyriacus papa val
de gauiſus. cū ipſe de britania na
tus eſſet ⁊ multas cōſanguineas
inter eas haberet. ipſas cum ma
gno honore ⁊ cum toto clero ſuſce
pit. In ipſa ergo nocte reuelatum
ē pape ꝙ ipſe cum virginib⁹ pal
mā martirij eſſet accepturus. Ip
ſe autē hoc apud ſe celans coram
cardinalib⁹ dignitatē ⁊ officiū re
ſignauit. Sed cum omēs cōtradi
cerent ⁊ maxime cardinales ⁊ fatu
um iudicarent ꝙ poſt fatuas mu
lierculas ire vellet. nullatenus ad
quieuit ⁊ quēdam virū ſanctū qui
ametus dictus eſt loco ſui in pon
tificem ordinauit. Et quia ſedem apo
ſtolicā inuito clero reliquit nomē
ſuum de cathalogo pontificū dele
uerūt. Duo autē principes roma
norū. ſ. maximus ⁊ affrican⁹ vidē
tes multitudinē que eas ſequeba
tur timētes ne nimis fides xp̄iana
creſceret. miſerūt nūcium ad iuli
um principem vt ipſe cōgregato
exercitu cum venirent coloniā eas
trucidaret. Beat⁹ igitur cyriacus
papa ⁊ vincenti⁹ cardinalis ⁊ iaco
bus ep̄s anthiocen: et multi alij
epiſcopi vrbem romanā cum vir
ginibus ſūt egreſſi. Ethereus autem
ſponſus vrſule manens in britha

nia. ꝑuiſiõem angelicã admone
tur vt matrẽ ſuã hortaret̃ fieri xpi
anã. Nam pr̃ ei⁹ in primo anno q̄
xpian⁹ factus fuerat. mortu⁹ eſt ⁊
ereus eidẽ in regno ſucceſſit. Cum
ergo p̄dicte virgines a roma redi
rent. Ereus a dño admonet̃ vt ꝓti
nus ſurgẽs ſponſe ſue occurrat vt
ibi cũ ea coronã m̃rtirij ſuſcipiat.
Ipſe mox fecit baptiſari matrem
ſuã ⁊ cum ipſa ⁊ ſorore ſua floren
tia ⁊ epõ demẽte dictis virginib⁹
eſt adiũct⁹ Marthul⁹ quoqȝ ep̄s
grecie ⁊ neptis ſua cõſtantia filia
regis ↄſtantinopolitani ãmoniti·
virgib⁹ ſunt adiũcti. Omnes igit̃
p̄dicte virgines cum p̄dictis epĩs
coloniã redeunt· quas barbari vi
dẽtes ſup eas irruerũt ⁊ oĩs occi
derũt. Cum autẽ ad beatã vrſulaȝ
ceteris virginib⁹ occiſis veniſſent
videns pñceps pulchritudinẽ e⁹
nimiã· obſtupuit ⁊ cõſolans eam
ſup necẽ virginũ ⁊ ꝓmiſit ſibi ſi fi
dem tenueret· vellet eã in vxorem
ducere. Sȝ cũ illa penit⁹ reſpuiſſet
ipſe ↄtemptũ ſe videns· directa ſa
gitta eam trãſfixit. Quedã autem
virgo noĩe cordula timore pterri
ta in naui nocte illa ſe abſcõdit: ſȝ
in craſtinũ ſponte ſe morti offerẽs
m̃rtirij coronam ſuſcepit. Sȝ cum
eius feſtũ non fieret eo ꝙ cũ alijs
paſſa nõ eſſet Ipſa p⁹ longũ tem
pus cuidã recluſe apparuit p̄cipi
ens vt poſt feſtũ vndecĩ miliũ vir
ginũ ſequenti die feſtuȝ eius reco
latur. Paſſe ſunt autẽ anno dñi.
cc.xxxviij. Exemplũ. Religioſus q̄
dã cum has virgines in deuotiõe
multa haberet. q̄dam die dũ grauit̃
infirmaret̃· vidit quãdaȝ virginẽ
pulcherrimã ſibi apparentẽ ⁊ ſi eã
cognoſceret inq̄rentẽ. Cui duȝ ad
eius viſiõem miraret̃ ⁊ ſe nequaꝗ̄
ipſam ↄgnoſcere fateret̃. Illa ait.
Ego ſum vna virginũ erga quas
habes tantã dilectiõem ⁊ dilectiõis
affectũ ⁊ vt inde mercedẽ accipias
Si amore ⁊ honore noſtri vndecies
milies orõem dñicam dixeris· in ho
ra mortis m̃ ꝓtectiõem ⁊ ſolacium
nos habebis. q̄ diſparente ille ꝗ̄ citi
us potuit hoc impleuit. Statiqȝ vo
cato abbe fecit ſe inungi. q̄ cuȝ in
vngeret̃ ſubito exclamauit vt fuge
rẽt ⁊ venientib⁹ ſacris v̄ginib⁹ locũ
darent. Quẽ cũ abbas q̄d hoc eẽt
interrogaret ⁊ ille ꝑmiſſiõem v̄gi
nis p ordinẽ enarraſſet recedẽtib⁹
cunctis ⁊ paulo poſt redeũtib⁹ ipm̃
migraſſe ad dñm inuenerũt

In feſto ſymonis ⁊ iude
Sermo. lxxi

In occaſione gladij
mortui ſũt. Heb. xi. Nota ꝙ multi
plex eſt gladi⁹. Prim⁹ eſt gladi⁹
euãgelice p̄dicatiõnis. Eph. vi. Su
mite gladiũ ſpũs ꝗ eſt verbũ dei Gla
diũ iſtũ emiſit dñs apłis ꝓphetis ⁊
p̄dicatoribꝫ. Yſa. xlix. Poſuit os
meũ dñs tanꝗ̄ gladiũ acutum: ⁊
valde acut⁹ eſt gladius iſte: q2 ſcĩ
dit pctã ab anima. Ezechi. v. Fili
hominis aſſume tibi gladiũ acutuȝ
⁊ radentẽ pilos ꝗ pctã. Per pilos
enim pctã ⁊ criminoſe cogitatiões

intelligũtur. ſicut dicit glo. ſup
illo verbo. Om̄es capilli capitis ve
ſtri numerati ſunt. i. om̄es cogita
tiones ⁊ deſideria intellcũs veſtri.
Hec oïa enim abradet ab aïa vĩa
gladius verbi dei. q̄ aliq̄n pctõr
vadit ad eccãm cum centũ vel mil
le pccĩs mortalibus ⁊ audito verbo
dei ↄcipit ↄtricõem ⁊ ab oïbus ab
ſoluit. Item adeo acutus eſt gladi
us verbi dei: q̄ ſecat hoiem a ſeipõ
i. ſpm̄ a carne Hebre. iiij. Sermo
dei eſt efficatior ⁊ penetrabilior oĩ
gladio acutiſſimo. ⁊ ptingens vſ
q̄ ad diuiſionem aïe i. animalita
tis ⁊ ſpiritus. q̄ p verbum dei di
uiditur aïalitas. ſicut carnalitas
a ſpũ. ita q̄ hõ qui ſc̄m carnez viue
re conſueuerat: relicta ⁊ abicã car
nalitate: ſpũaliter viuere incipit.
Adeo acutus eſt gladius iſte: q̄ di
uidit filium a patre ⁊ filiam a ma
tre. Unde dñs ait math. x. Non ve
ni mittere pacẽ ſed gladiũ. veni ei
ſepare hoiem aduerſus mrẽm ſuã
q. di. Affectus carnis qui eſt inter
filium ⁊ prẽm ⁊ filiam ⁊ mrẽm ali
qñ trahit homiem a deo ⁊ minuit
caritatem. Illum affectũ inordina
tum volo amputare p gladium. ſ.
verbũ dei. Quia aliqñ homo audi
to verbo dei accendit̃ in caritate dei
adeo q̄ obliuiſcitur illius affectus
quẽ habuit ad pntes ⁊ intrat re
ligionẽ. Qz ergo dicit. nõ veni mit
tere pacẽ ſed gladiũ: intelligendũ
eſt de tali affectu qui hoïnem peni
tus trahit a deo. vel facit vt ei mi9
ſeruiat̃. Unde dicit glo. Nõ ad h°
veni vt inter hoies carnales affcũs
ↄfirmem: ſed ſpũali gladio diſſo
ciem. Et licet iſte gladius ſit valde
acutus: tñ aliqui ſunt ita indura
ti q̄ gladius iſte non p̄t corda eo
rum vulnerare. Jhere. v. Indura
uerunt cor ſuum ſupra petrã. Mo
yſes pcuſſit petram bis cũ virga:
⁊ fluxerũt aque. ⁊ iſti cũ gladio
dei pcutiunt̃ multotiens ⁊ tñ non
egreditur aqua ↄpunctionis Gla
dium iſtum quidã portant ſupra
dorſum ſicut ruſtici ⁊ ſunt illi qui
audito verbo dei ſtatim reijciunt iſ
tud poſt tergũ: ⁊ obliuiſcũtur que
audierunt. Pſ. Proieciſti poſt ter
gum ſermones eius. Quidaz hñt
hunc gladium inuolutũ ⁊ incluſũ
ſicut legit̃ de abimalech ſacerdote
q̄ habuit gladiũ golie inuolutũ
in domo ſua. Hi ſunt illi q̄ habent
verbum dei in ſcĩa: ⁊ ſciunt predi
care ⁊ nolunt ⁊ abſcondunt ſcien
tiam. Quidam aũt hñt gladium
iſtum in ore. ſicut incantatores q̄
accipiunt gladium in os ⁊ ludunt
cũ eo. ſ. q̄ aliis verbuz dei predicãt
⁊ ipſimet non opantur. Pſ. Gla
dium in labijs eorum q̄s audiuit
Quidã hñt gladium in manu accĩ
ctum ſup femur. ſicut milites ad
pugnandũ ꝓperantes. Illi ſunt p̄
dicatores q̄ hoc ipſum faciunt q̄d
alijs predicant. Canti. iij. Lectulũ
ſalomonis ſeptuaginta fortes vi
ri ambiunt: omnes tenentes gla
dios ⁊ ad bella doctiſſimi. vnuſq̄ſ
q̄ enſem ſup femur ſuũ. Lectulũ
ſalomonis eſt eccĩa in qua verus
ſalomon i. xp̄s requeſcit. Iſtũ am
biunt ſeptuagita fortes viri. i. pre

dicatores. qui ſeptuaginta dicun
tur. q: ſeptem opa mie docent. ſe
ptem ſacramenta miniſtrant ⁊ a
ſeptē pccīs mortalib⁹ abſoluunt
ſeptē horis canonicis deū laudāt.
Gladiū iſtum viriliter ⁊ vtiliter p
nocauerunt iſti duo apl'i. ſ. ſimō
⁊ iudas. ſicut p3 in eoꝝ legenda.
Scd's gladius eſt ꝓprie vindicacō
nis. Iſtud figuratū eſt p gladiū
petri volentis ſe vindicare. Cui do
minus dixit math. xxvi. Mitte gla
dium tuu3 i locum ſuum: quaſi di
ceret. Ceſſ3 vindicta. exhibeas pa
cientiā: vt pacientiā nos doceat ⁊
non vindicām. Omnes enim q̄ gla
dium accipiunt: gladio peribunt
.i. qui gladiū accipiunt ⁊ vindicā3
exercent ꝓpria autoritate. peribūt
gladio. ſ. de quo dicitur apoca. xix
Ab ore eius ꝓcedet gladius ab v
traq3 pte acutus .i. ſententia vltīa
quā dicetur eis. Ite maledicti in ig
nem eternum ⁊c̄. Ieremi. ix. Mit
tam poſt eos gladiū donec ↄſumā
tur. Qui ſeipſos vīdicare volūt gla
dio occiduntur. q: nulli tantu3 no
cet ſicut illi qui odium in corde por
tat. Iſtud figuratum eſt p ſaul: q̄
ſeipſum gladio interfecit. Terci⁹
eſt gladius pſecutionis quo ma
li pſequūtur chriſtifideles. Et gla
dius iſte de quo dicitur in verbo p
poſito. In occiſione gladij ⁊c̄. Gla
dius iſte oſtenſus eſt iohāni apo
cal'. vi. Exiuit alius equus rufus.
⁊ qui ſedebat ſup illū eſt ei datu3
vt faceret pacē de terra ⁊ vt hoīes
ſeipſos interficerent. ⁊ datus eſt
ei gladius magnus. Per viſionē
illam oſt dn̄s iohanni pſecucōm
quā apoſtoli. martires ⁊ boni xp̄i
ani paſſuri eſſent a malis ꝓpter
xp̄m Gladius iſte eſt primo dat⁹
neroni. dyocletiano. decio. ⁊ ſic de
alijs. qui primo pſequebant̄ xp̄i
fideles. Inde datus eſt paganis ⁊
barbaris ⁊ alijs tirannis qui xp̄i
fideles pſequebant̄. Contra hūc
gladiū debem⁹ ponere crucem pro
ſcuto. paſſionem xp̄i ⁊ pſecucōes
quas paſſus eſt ob amorem ei⁹
cogitando. Treñ. iij. Dabis eis ſcu
tum cordis laborem tuū Gre. Om
nē laborem ſupuacuu3 ⁊ oneroſū
reputabit. q: filiū dei p ſe crucifix
um videbit. Gladiū iſtum patien
ter ſuſtinuerūt iſti duo apoſtoli ſi
mon ⁊ iudas ⁊ in exēplo xp̄i robo
rati. Vnde ait dominus Ioh. xv. ſi
mund⁹ vos odit: ſcitote q: me pri
orem vobis odio habuit. Et iterū.
Si me pſecuti ſunt: ⁊ vos pſequen
tur. Et ſi ſermonem veſtrum ſerua
bunt ⁊ meū ſeruabūt. ſed hec om
nia facient vobis ꝓpter nomen me
um. vnde dicit ꝓpter nomen meū
Cū enim nomen xp̄i predicarent.
iudei eos pſequebant̄ ⁊ occidebāt
ſicut p3 in eoꝝ legenda. ſic pat3 de
tribus gladijs. Prim⁹ eſt verbu3
dei qd iſti apoſtoli predicauerunt
⁊ ↄtra inimicos xp̄iane fidei virili
ter dimicauerūt. ſicut patet in du
obus magis quos confuderunt. ⁊
in multis alijs quos ad fidē ↄuer
terunt. Scd's gladius eſt ꝓprie vin
dicationis quem iſti duo habue
runt. Qd p3 in hoc. cum angelus
dei eis ꝓpoſuiſſet vt eligerent aut

inimicoꝝ ſuoꝝ repentinū interitū.
aut ꝓprium martiriū. ſicut patet i
ſequenti ſermo. Et elegerunt poti
us mori q̄ inimicoꝝ interitū. Ter
us eſt gladius pſecucōis quo ipſi
interfecti ſunt. Rogemus.

De eodem. ſ. lxxvij.

Si vos odit mū
dus: ſcitote qm̄ me priorē
vobis odio habuit Jo. xv. Item
ſi me pſecuti ſunt: ⁊ vos pſequen
tur hoc ait dn̄s appropīquāte ho
ra ſue paſſiois ſue. In iſtis verbis
innuit dn̄s q̄ mali ſp pſequuntur
bonos. hoc em̄ fuit ab inicio mun
di. Dyabolus em̄ odiuit ⁊ decepit
hoiem. Cayn odio habuit abel: ⁊
occidit eū. cuius odij plures ſunt
rōes. Prima. q̄ boni vitā maloꝝ
deteſt ant ⁊ reprehēdunt. Jo. vij.
Me aūt odit mund⁹. q̄ teſtimoni
um phibeo de illo q̄ opa eius ma
la ſunt Amos. v. Odio habuerūt
correpcōem ⁊ pfecte loquentē abo
minati ſunt. Egra mens non ſuſti
net predicacōꝫ. Vnde dicit achab
rex iſrl' de michea. iij. Re. xxij. Ego
odi eum. q̄ ꝓphetauerat mihi ma
la. Aug⁹ Oculis egris odioſa eſt
lux. Vn̄ dicunt mali Sap. ij. Gra
uis eſt nobis ad videndū q̄ diſſi
milis eſt alijs vita nr̄a. Jo. iij Qui
male agit odit lucē. Boni ſunt lux
q̄ lucent p bona exempla. Sed h⁹
non pn̄t videre mali. q̄ odiūt eos
⁊ Re. xviij. Fact⁹ eſt ſaul inimicus
dauid: ⁊ nō rectis oculis inſpicie

bat dauid cunctis diebꝰ. q̄ lupus
⁊ agnus non conueniunt. Eccle. xiij
Sicut lupus coicat cum agno: ſic
pctōr cum iuſto. Propter hāc ra
tionē iſti duo apl'i ſimon ⁊ iudas
odiū ⁊ pſecucōes ſuſtinuerunt ab
emulis ſuis. q̄ vita illoꝝ diſſimil'
erat illis. Legit' enim q̄ cū ſimon ⁊
iudas predicādo duas ꝓuincias
circuiambularēt. ſ. meſopotamiā ⁊
pontū ⁊ ſimon egiptū. Deinde am
bo in pſidem venerunt ⁊ ibi duos
magos. ſ. zaroes ⁊ arphaxat inue
nerunt. Tunc varadach dux ba
bilonie ↄtra indos ad prelium itu
rus a dijs ſuis nullū potuit habere
rn̄ſum. Pergentes igitur ad fanū
ꝓxime ciuitatis rn̄ſuꝫ eſt eis q̄ ꝓp
ter apl'os qui illuc venerunt: dij re
ſponſū dare non poſſent Tūc dux
eos inq̄ri fecit ⁊ inuentos quinam
eſſent ⁊ vnde ⁊ quare veniſſent req̄
ſiuit. Qui rn̄derunt. Serui ſumus
ihe ſu xp̄i: ⁊ venimus hic cā veſtre
ſalutis. Dux rn̄dit. Dum felix reu
ſus fuero a prelio audiā vos. Cui
apoſtoli Nunc magis aut̄ cōgru
um eſt te cognoſcere illum: cuius
ope poſſis vincere. Qui rn̄dit. dijs
noſtris potentiores vos video: pre
dicite ergo mihi finē belli Cui apo
ſtoli. Vt deos tuos mendaces eſſe
cognoſcas: volum⁹ vt ipſi ſup h⁹
rn̄deant. Tūc dij rn̄derunt magnū
prelium futuꝝ ⁊ multū populum
ex vtraq3 pte moriturꝝ. Tunc apl'i
ridere ceperunt. Dicit eis dux. Me
timor inuaſit ⁊ vos ridetis. Cui apo
ſtoli. Noli timere. q̄ non ita erit.
Sed cras hora diei tercia venient

nuncij de india ad te ⁊ tue ſe p̄tāti
cum pace ſubijcient. Tunc pontifi
ces etiā riſum fecerunt ⁊ duci dixe
runt. Ad hoc iſti ſecuꝝ te reddere
volunt: vt dum incautus fueris:
ab aduerſarijs occuperis Cui apo
ſtoli. Non diximꝰ tibi expecta vnū
menſē: ſed vnū diem. ⁊ cras in pa
ce victor exiſtes Tunc fecit eos dux
cū magis ⁊ pontificibus cuſtodiri vt
veritatem pbaret. In craſtinuꝫ ve
nerunt nuncij pacem petentes vt
apoſtoli dixerunt Tunc dux iratꝰ
voluit magos cū pontificibꝰ occi
dere: ſed apoſtoli non pmiſerunt.
Tunc duxit eos dux ad regem do
minū ſuum dicens. O rex iſti ſunt
dij latentes in forma hominū. Ma
gi autem venientes dixerunt eos
malignos eſſe: ⁊ ꝯtra regnū ſubti
liter cogitare. Dixit eis dux. ſi aude
tis cū eis ꝯfligite. Dicunt ⁊ magi.
Si vis videre poteſtatem nr̄ām: ad
duc viros ſapientiſſimos. et nos
faciemus eos non valentes loqui
Cumq̄ꝫ adducti eſſent viri ſapien
tiſſimi magi p artem magicā fece
runt eos mutos. ⁊ poſtea reſtitu
erunt eis loquelam. Deinde fecerūt
eos aridos ⁊ immobiles. ⁊ iterum
reſtituerunt eis greſſum. Deinde
fecerunt eos cecos. ⁊ dixerunt ad
regem. Ecce nunc pꝫ q̄ dij ſumus.
Tunc dux illos cōfuſos duxit ad
apoſtolos. Qui cū apoſtolos pan
noſos vidiſſent: eos in animo cō
tempſerunt Quibus ſimon. ſepe
euenit: vt intra ſcrinia aurea ⁊ gē
mata vilia habeantur incluſa ⁊ in
tra viliſſimas et ligneas capſas:

ſunt gemmaruꝫ monilia precioſa
ꝯpoſita Quicūq̄ꝫ ergo alicuius rei
cupit eſſe poſſeſſor. nō magnope
geſtatoriū ſed ipſum qd̄ geſtatur
expectat. Promittite ergo vos ab
ydolorum cultura deſiſtere ⁊ ſoluꝫ
deum inuiſibilē adorare ⁊ nos ſig
num crucis in frontibꝰ veſtris fa
ciemꝰ ⁊ magos ꝯfutare poteritis.
Qd cū feciſſent ⁊ in frontibus ꝯſigti
eſſent: ad regē iteꝝ corā magis vi
riliter reſtiterūt. Tunc irati magi
fecerūt venire multitudinēꝫ ſerpen
tum. ſtatimq̄ꝫ ad iuſſum regis ve
nientes apl̄i: pallia ſua de ſerpen
tibꝰ impleuerūt ⁊ in magos piece
runt. Et cū ſerpentes carnē eoꝝ co
mederent ⁊ ipſi vt lupi vlularent:
rogauit rex ⁊ alij q̄ aderant apl̄os
vt pmitterent eos a ſerpentibꝰ oc
cidi Qui rn̄derunt. Non ſumꝰ miſſi
occidere: ſꝫ viuificare. Et preceperūt
ſerpentibꝰ q̄ omne venenuꝫ qd̄ in
fuderant illis retraherent. ⁊ ad lo
ca ſua redirent ⁊ maiores cruciatꝰ
ſēſerunt magi cuꝫ ſerpentes vene
num retraherent: q̄ꝫ antea cuꝫ car
nes comederent. Cūq̄ꝫ ergo tribus
diebꝰ ſine potu. cibo ac ſomno do
loribus nimium cruciati fuiſſent:
apoſtoli ad eos venientes dixerūt.
Surgite ſani ⁊ habebitis liberam
voluntatem faciendi quicq̄d vul
tis. Non enim vult deus coacta ſer
uicia. Illi aūt in duricia pſeueran
tes: ꝯtra eos ꝯmouerunt totā ba
biloniam Venientes aūt ad ciui
tatem Zunamir: vbi erant ſeptu
aginta idoloꝝ pontifices. hos con
tra apoſtolos cōcitauerunt. Cum

autem p totam ꝓuinciam apoſto
li ambulaſſent: venerunt ad pre
dictam ciuitatem·Pontifices autē
eos ceperunt·⁊ ad templū ſolis p
duxerunt. Demones aūt clamare
ceperunt·Quid nobis ⁊ vobis apo
ſtoli dei viui ecce in ingreſſu veſtro
flammis exurimur·Angelus aūt
dn̄i apparuit aplis dicens·vnum
de duob eligite·Aut hoꝝ pontificū
repentinū interitū·aut veſtꝝ mar
tiriū Jlli aūt elegerunt mag̃ mori
q̄ꝙ illi perirent morte repentina.
Facto aūt ſilentio apl'i dixerūt vt
ſciatis qꝛ hec ydola demonibꝰ ple
na ſunt: ecce eis impamus vt exe
ant ⁊ ydola ꝯfringāt·Statimqꝫ duo
ethiopes nigri·⁊ nudi de ſimula
cris exierunt. ⁊ confractis ydolis
cum maximo vlulatu receſſerunt.
Qd videntes pontifices: in apoſto
los irruerunt: ⁊ eos ꝓtinus occide
runt·Et ſtatim facta ſunt tonitrua
⁊ templū ſciſſuꝫ eſt·⁊ illi duo ma
gi ictu fulminis in carbones ſunt
ꝯuerſi·Rex aūt aploꝝ corpa honori
fice ſepeliuit·⁊ eis eccl'iam fabrica
uit·Sic patet quō mali pſequunt
bonos qꝛ vita diſſimilis eſt eis·Se
cunda ratio quare mali pſequun
tur bonos eſt·qꝛ mundū fugiūnt.
et deo ſeruiunt·ij·Thimo·iij·Qui
pie ⁊ religioſe volunt viuere pſecu
tionem patient: ergo ait dominꝰ
in verbo ꝓpoſito·Si de mundo eſtiſ
qd ſuū eſt diligitis·Sed qꝛ vos de
mundo nō eſtis: ſed ego vos elegi
de mundo ꝓpterea voſ odit mundꝰ
De ſcō iuda qui eſt thadeꝰ legitur
in hiſto·ſcolaſti·ſic·Abagarꝰ rex

indie xp̄o epiſtolam talem miſit.
Abagarus enchanie filius ſalua
tori beato q̄ apparuit in locis iho
ſolimitaꝝ ſalutē·Auditum mihi
eſt de te ⁊ ſanitatibꝰ quas facis qꝛ
ſine medicamētis aut herbis fiāt
iſta p te ⁊ qꝛ verbo facis cecos vide
re·claudos ambulare·mortuos re
uiuiſcere·quibꝰ omnibꝰ auditis:
d te ſtatui in animo meo vnū eſſe
e duobꝰ·aut qꝛ ſis deus ⁊ deſcende
ris de celo vt hec facias Aut qꝛ fili
us dei ſis qui hec facis: ꝓpterea ſic
ſcribēs: rogo te vt digneris fatiga
ri vſqꝫ ad me·⁊ ab egritudie qua
diu laboraui me curare·Nā ⁊ illud
ꝯperi qꝛ iudei murmurant adūſuſ
te·veni ergo ad me·qꝛ eſt mihi p
ua ciuitas et honeſta: que vtriſqꝫ
ſufficiet·Dominꝰ aūt in hec verba
ſibi r̄ndit·Beatus es·qꝛ credidiſti
in me: cū ipſe non videris me Scri
ptum eſt enim de me·qꝛ hi qui me
non vident: credent ⁊ hi qui me vi
dent non credent·De eo aūt qꝛ ſcri
pſiſti ad me vt veniam ad te: ſciaſ
qꝛ oportet me hec omnia adimple
re ad que miſſus ſum. ⁊ poſtea re
cipi a quo miſſus ſum Cum autē
aſſumptꝰ fuero: aliquem de diſci
pulis meis mittam ad te: q̄ curet
⁊ viuificet te·Videns autem aba
garus qꝛ xp̄m preſentialiter videre
non poterat: pictorem quendā ad
eum miſit vt ei imaginem ſuam fi
guraret·Qui cum ad eum veniſſet
ꝓpter nimium ſplendorē de ipſiꝰ
facie procedentē: in ipſum reſpicere
clare non valebat Qd videns domi
nus lineū pannū a pictore recepit

⁊ faciei ſue imponens ſui ipſi⁹ ima
ginem eidē impreſſit ⁊ regi deſtia
uit. Prebeā aūt epiſtola dñi tan
te virtutis extitit: vt in illa ciuita
te null⁹ hereticus vel pagan⁹ viue
re potuit: nec tirann⁹ ei nocere. Nā
ſi aliqñ aliqua gens ꝯtra ciuitatē
illam ſurrexit infans ſupra portā
ſtans epl'am illam legit. ⁊ eadem
die hoſtes. aut territi fugerūt aut
pacem fecerūt. Hoc quondā verū
fuit: ſed poſtmodū ciuitas illa eſt
deſtructa ꝓpter inhitantium pctā.
Poſt aſcenſionē ergo dñi diuiſis
apoſtolis: miſſus eſt thadeus ad
abagarꝝ regem ſicut dñs ei ꝓmiſe
rat. q̄ cū veniſſꝫ ad eū ⁊ diſcipulū
xp̄i ſe dixiſſꝫ ſibi ꝓmiſſū vidit ab
agarus quendā mirꝝ ⁊ diuinum
ſplendorem: ⁊ adorauit eum dicēs
Vere diſcipulus es xp̄i iheſu filij
dei viui: q̄ mihi ꝓmiſerat. mittam
tibi aliquē de diſcipulis meis qui
te curet: ⁊ vitam preſtet tibi. Cui
thadeus. Si in xp̄m credideris om
nia cordis tui deſideria obtinebis
Cui ille. Credo vere. ⁊ iudeos q̄ cru
cifixerunt eū libenter trucidarem
ſi poſſem. Cuꝫ ḡ abagarus lepro
ſus eſſet: thadeus epl'am ſaluato
ris xp̄i iheſu accepit. ⁊ cū ea faciē
eius fricauit ⁊ ſtatim ſanat⁹ eſt.
Cum aūt thade⁹ ibi ꝓpl'm ꝯuertiſ
ſet: ibat in meſopotamiā. ⁊ tandē
venit ad ſimonē: ⁊ cū eo in ꝑfidem
ꝯperauit. Quid autem ibi perege
runt. require ſupra in ſermōe pre
cedenti. Rogemus.

De omnibus ſanctis
Sermo. lxxiij.

SApientia edifi
cauit ſibi domū ⁊ de dono
⁊ operib⁹ ſapie. Prou. ix. Quis me
lius potuit ſcribere q̄ ille q̄ fuit q̄ſi
fili⁹ ſapientiſſim⁹ hoim. ſ. ſalomō
Hoc qd premiſſuꝫ eſt verbū ſapi
entiſſimi hoīs ſalomonis q̄ ſpū
dei predocet. preuidet ⁊ premrāt q̄
liter deus ſcām eccām in terris eēt
edificaturus. d. Sapia .i. diuina ſci
entia. De qua dr̄ eccī. xxiiij. Ego ſa
pia in altiſſimis hito. Edificauit ſi
bi .i. beneplacito ſuo domū .i. ſcām
eccām. excidit colūnas ſeptē. Pri
ma colūna eſt xp̄s fili⁹ dei viui. et
eius mr̄ virgo maria Scda angeli
⁊ reliqui nouem ordies angeloꝝ
⁊ ſupernoꝝ ciuiū. Tercia patriar
che ⁊ ꝓphete. Quarta apl'i ⁊ euāge
liſte. Quinta martires. Sexta con
feſſores. Septima virgines. Et de
his vij. columnis edificat̄ eccā Vn
pō Iherl'm que edifi. vt ciui. cuius
ꝑticipatio eius in idipſū. Huic ve
ro ꝯcordat qd dñs in euāgelio ho
dierno ait. ponens octo beatitudi
nes. ſed qꝛ vltima hꝫ cū prima eā
dem remuneracōꝫ: ideo vltima cuꝫ
prima ꝓ eadē pt reputari. Ad vtrā
qꝫ tn̄ dr̄. Qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celo
rum. Hec btitudo ꝯuenit pmo xp̄o
⁊ mr̄i ſue ſicut dictuꝫ eſt. quorum
pauptas magna fuit. qd pꝫ ex eo
qꝛ xp̄s dicit. Vulpes foueas ha.
⁊ volucres celi nidos ⁊c̄. Ecce paup
tas xp̄i. Pauptas beate v̄ginis ſa

tis apparet ex eo· ꝙ ſe humilē ancil
lam appellauit ⁊ ꝙ ſacrificiū diui
tum in purificaciōe non obtulit: ſꝫ
pauperū· Huiꝰ beatitudis merces
oſtenditur cū dicitur· Qm̄ ipſoꝝ eſt
regnū celoꝝ ⁊ matris ſue ⁊ cui fer
re pōt· reſtat ergo ꝙ qui vult cele
ſtis regni ꝑticeps fieri· eoꝝ auxi
lio ad regnū celoꝝ ꝑueniat ⁊ hec
eſt prima colūna in ſancta eccl̄ia·
Scđa eſt cōueniens ſecūde colūne
cū dicitur· Bt̄i mites· hec ꝯuenit ce
leſtibꝰ ſpiritibꝰ qui malis angel̄
apoſtatantibꝰ· in lite cōtra deum
manentibꝰ· ſine lite ⁊ mitibꝰ ꝑſe
uerātibus: ⁊ ideo adepti ſūt merce
dem q̄ eis aſcribit᷑ Qm̄ ipſi poſſide
būt terram ſup̄· viuentium ⁊ vitaꝫ
eternā· quā alij abiecti in infernū
ꝑdiderūt: ⁊ hec eſt ſecūda colūna
Tercia bt̄itudo ꝯueniēs eſt tercie
colūne que eſt· Bt̄i qui lugēt· hec
ꝯuenit ꝑ̄riarchis ⁊ ꝓphetis qꝛ luge
bant ꝙ differebat᷑ aduentus dn̄i
ſaluatoris· ⁊ iđ merces eoꝝ eſt ꝯ
ſolatio· Quia xp̄s venit ⁊ inferno
fracto eos redemit· ipſi ꝯſolati ſūt
⁊ hec columna domꝰ illius tercia
appellat᷑· de qua fecit domū a prin
cipio· ſ· ſancte eccleſie Quarta beatitu
do ꝯueniēs eſt quarte colūne que
eſt· Beati qui eſuriūt ad iuſticiā·
non ſolū carnalem cibū vel potū:
ſꝫ ſalutē omniū quorū merces eſt
ſaturitas· Quia ōibꝰ in xp̄o credē
tibus ipſi ſaturati ſūt· pſ̄· In om
nem terrā exiuit ſonus eorū. hec
eſt colūna quarta ſancte eccleſie·
Quīta beatitudo eſt cōueniēs quin
te colūne que eſt· Beati mūdo cor
de· quorū cor fide mūdatum eſt: ⁊
aqua ſanguinis ꝑfuſum factū eſt
omino mūdū· Hijs datur ꝓ mer
cede viſio xp̄i ſicut legit᷑· De beato
ſtephano q̄ ait Video celos aper
tos ⁊ ihesū ſtantē a dextris virtu
tis dei: ⁊ hec eſt q̄nta columna ſan
cte eccleſie. Sexta btitudo eſt ꝯue
niens ſexte colūne que eſt· Beati
miſericordes· Et ꝯuenit ꝯfeſſoribꝫ
qui ꝑ opa miſericordie vitaꝫ eter
nam meruerunt quibꝰ dicturꝰ eſt
dn̄s Venite bn̄dicti in regnū· ⁊c·
Ipſorū merces qm̄ ipſi miſericor
diam cōſequētur· ꝑ quā in regnū
celoꝝ vocabūtur ⁊ hec eſt ſexta co
lūna· Vltima beatitudo cōueniēs
eſt vltime colūne que eſt· Bt̄i pa
cifici· hec ſunt virgines q̄ pacē ha
buerūt in mundo non loq̄ntes cū
carne ꝓpria que eis repugnauit ꝑ
luxuriā: ⁊ ideo hāc mercedē recipi
ūnt ꝙ filij dei vocabūtur· hec eſt vl
tima colūna quā a pn̄cipio ſeculi
cepit edificare nec ad finē mūdi ꝯ
ſūmabit Imploremꝰ ergo primā
colūnam q̄ eſt xp̄s ⁊ matrē ſua vt
regnū celoꝝ qđ ipſorū eſt velint
nobis impartiri· Rogemꝰ angelos·
ꝑ̄riarchas· ⁊ ꝓphetas· apl̄os· euā
geliſtas· mr̄es· ꝯfeſſores ⁊ v̄gines
vt ipſis intercedētibꝰ in illa die do
mū pape mereamur quaꝫ ſapia
edificauit· vbi dn̄s eſt domeſticꝰ
vbi eſt req̄es eterna· lux ꝑpetua·
qđ intercedentibꝰ oibꝰ ſcīs ihs xp̄s
filiꝰ dei viui p̄ſtare digneť Amen

De eodem ff. lxxiiij.

Vides iheſ⁹ tur
bas aſcēdit in montē Ma
t. v. In euāgelio hodierno nos do
cet dominꝰ octo btitudines q̄ debet
homo habere q̄ ad eternā vitam
vult puenire. Iſti ſūt figurati per
octo g̃dus q̄s vidit ezechiel. p q̄s
aſcendebat in tēplū. Ezech. xl. Pri
ma eſt pauptas ſpūs ⁊ hūilitas
qui ſe paupes ⁊ viles reputant q̄
uis terrenā ſubſtātiā habeāt. Sic
paup fuit iob. dauid ⁊ multi alij
q̄ lȝ multa bō tempalia hērent mi
nime tn̄ eā amauerunt nec in eis
ſupbierūt: ſȝ ſpū humiles ⁊ paupe
res fuerūt Vel pauptas ſpūs eſt
volūtaria pauptas qui ꝑpter deuȝ
volūtarie ōnia reliquerūt. De q̄bꝫ
dicit Mat. xix. Omnis q̄ reliq̄rit do
mus agros p̄rem vel matrē. ſoro
res vel frēs. aut vxorē. aut liberos
ꝑpter nomē meum. centuplū acci
piet ⁊ vitam eternā poſſidebit. Se
cunda beatitudo eſt mititas. De q̄
dicit. Beati mites: qm̄ ipſi poſſide
būt terrā Mites ſm gloſam ſunt
qui cedūt a malo ⁊ viuūt in bono
maliciq̄ rancorem ⁊ irā nō admit
tunt: ſȝ omnia equaliter tolerant
ſicut iob: ⁊ alij ſancti. Hanc virtu
teȝ docuit ille magnꝰ magiſter do
minꝰ noſter. Mat. xi. Diſcite a me
q̄ mitis ſum ⁊ humilis corde. de q̄
Eccī. xiij. Btūs vir qui non eſt lap
ſus in verbo oris ſui ⁊ non ſtimula
tus eſt in triſticia. Glō. Qui verbū
cōtentionis nō habet in ore nec tri
ſticiā rancoris in corde. hic mitis
eſt ⁊ poſſidebit vitam eternā. Ter
cia btitudo eſt luctus ꝑ pctīs. De
qua legit. Beati q̄ lugent: qm̄ ipſi
cōſolabūtur. Luctꝰ intelligit hic
qui fit ꝑpter pctā ⁊ non ꝑpter tpa
le damnū nec pro morte amicoꝝ.
Ieronimꝰ Qui pctōr eſt pctā ſua de
fleat ⁊ amodo peccare caueat Gre
gꝰ. Qui pctā ſua plangit nec tam̄
deſerit pene g̃uiori ſe ſubicit. Ber.
Luctus eoꝝ qui pſeuerātiam nō
habēt nō merentur ↄſolacōnem.
Alios inquit lugētes video: ſȝ ſi de
corde ꝓcederent lacrime non tā fa
cile ilico ſoluerent in riſum. Nūc
autē cum abūdantiꝰ ocioſa ⁊ ſcur
rilia verba profluant q̄ priꝰ lacri
me. hos de hijs eſſe non arbitror
quibꝰ ↄſolatio diuina ꝓmittitur.
q̄ quidem poſt illas tam facile vi
lis cōſolacō admittitur. Delicata
eſt enī delectatio diuina. non dabit
admittentibꝰ aliena. Hāc terciaȝ
beatitudinē hūit. Petrus ⁊ maria
magdalena ⁊ ideo ↄſolacōem diui
nam meruerūt in hac vita. Quarta
btitudo eſt deſideriuȝ iuſticie. de q̄
ſequit. Beati qui eſuriūt ⁊ ſiciunt
iuſticiā. Iuſticiā eſurit qui ſm iu
ſticiā dei cōuerſari deſiderat. Sitit
iuſticiā qui ſcientiā eius acquirē
cupit. talis ſaturabit largitate re
muneratis dei qm̄ maiora erūt p̄
mia q̄ ſanctoꝝ deſideria. Glō. Iu
ſticia eſt reddere vnicuiq̄ qd ſuuȝ
eſt. deo. ꝓximo ⁊ ſibimetipſi. vel eſu
ries ſiue ſitis iuſticie eſt vehemēs
deſideriū iuſticie ⁊ veri boni. de q̄bꝰ
Pſ. Quēadmoduȝ deſiderat ceruꝰ
ad fontes aquaꝝ ⁊c. Et talis ſitis
ſiue eſuries ſaturabit in vita eter

na·Quīta beatitudo ē miſericordia
de qua ſubdit·Beati miſericordes
qm̄ miſericordiā ↄſequētur·Remi
gius·Miſericors dicit quaſi miſe
rū cor hn̄s:qꝛ alteri9 miſeriā qua
ſi ſuā reputat ⁊ de malo alteri9 q̄ſi
de ſuo dolet·Opa miſericordie ſep
tem ſunt carnalia ⁊ ſeptē ſpūalia
inter q̄ vltimū eſt iniurias ſuſtine
re ⁊ hoc dicitur opus mie:qꝛ r̄nſio
mollis frangit irā ⁊ hoc eſt pium
op9·Tales ↄſeq̄tur miſericordi
am a deo qn̄ dicet eis Venite bene
dicti ⁊c̄·Sexta beatitudo eſt mūdi
cies cordis de qua dicit·Beati mū
do corde:qm̄ ipſi deū videbūt/Mun
di corde ſunt quos nō arguit ↄ̄ſci
entia peccatoꝝ·vnde Jhere·iiij·La
ua a malicia cor tuum·Ps̄·Quis
aſcendet in montē domini aut q̄s
ſtabit in loco ſancto eius·Jnno
cens manib9 ⁊ mundo corde·Debe
mus autē mundare cor trib9 mo
dis·Primo ꝑ lacrimaꝝ effuſiōeꝫ
Aug9·Penitentes quicq̄d ſordis
poſt baptiſmi purificacōem ↄtra
xerint·oportet vt abluāt cum lacri
mis ↄtritionis·Bernh·Exite lacri
me exite·aperiātur cataracte mi
ſeri capitis ⁊ nō erūpant gutte la
crimaꝝ:ſꝫ flumia ſi forte ſufficiūt
abluere maculas q̄ iraꝫ dei meruī
Scdo debem9 mūdare ꝑ ſufficientē
ↄ̄feſſionē·vnde Bernh·ad quan
dam virginē/Ama mūditiam ob
quem amaueris·ama ↄ̄feſſiōem
ob quam mūdaueris·Idem Vbi
frequens confeſſio ibi decor ⁊ pul
chritudo·Tercio debem9 munda
re cor ꝑ verbi dei auditiōem·Job·
xv·Jam vos mundi eſtis ꝓpter ſer
monē quē audiſtis·Sepe enī con
tingit ꝙ peccator audit verbuꝫ dei
de quo ↄ̄cipit tantam ↄ̄tritionē
ꝙ ſi habēt mille peccata mortalia
domin9 ei ōmia dimitteret·Septima
beatitudo eſt pacificatio·Vnde ſe
quitur·Beati pacifici quoniā filij
dei vocabūtur·pacificus eſt q̄ ha
bet pacem ad deuꝫ ad ꝓximū ⁊ ad
ſeipm̄/Ad deum habet·qui nō reſi
ſtit ei peccando Job·ix·Quis reſti
tit ei ⁊ pacem habuit·Et cum ꝓxi
mo debem9 habere pacem·Ad ro
manos·xij·Cum ōmib9 ſi fieri pōt
paceꝫ habētes·ps̄·Cum hijs qui
oderūt pacem eram pacificus·Itē
debem9 pacē habere ad noſmetip
ſos·qd̄ fit quādo omnes motus
carnis racōni ſubiūgim9:⁊ vicia
que ledūt ↄſcientiam extirpam9·
Iſtam pacem nō habent peccato
res·yſa·xlviij·Nō eſt pax impijs
qꝛ ſemp habent leſam ↄ̄ſciētiam
Sapi·xvij·Semp p̄ſumit ꝑturba
ta conſcientia·⁊c̄·Jheronim9·Quid
prodeſt ꝑ te alios pacificari cum
in tua ↄ̄ſcientia iam ſint bella vi
ciorū·Octaua beatitudo eſt ꝑſecu
tio ꝓpter iuſticiā de qua ſubditur
Beati qui ꝑſecucōnem paciuntur
propter iuſticiā.Hoc modo xp̄s
nos p̄ceſſit:⁊ ſic oportet nos euꝫ
ſequi Johā·xv·Si me ꝑſecuti fue
rint ⁊ vos perſequentur·Hoc mo
do omnes ſancti ſunt eum ſecuti.
Jheronim9·Quis ſanctorū ſine tri
bulacōne coronatus eſt·

De eodem

Beati qui pſecu
tionē paciūtur ꝓpter iuſti
ciam: qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ.
Mat. v. Nota ꝙ regnū celoꝝ dat
multis generib⁹ hoim. Primi ſūt
pſecucōes ⁊ tribulacōes ſuſtinen
tes. de quib⁹ in verbo ꝓpoſito vnde
Actu. xiiij. Per multas tribulacō
nes opꝫ nos intrare in regnū ce
loꝝ. ij. thimo. ij. Si tñ ſuſtinem⁹
cōregnabim⁹. Lu. xxij. Vos eſtis
q̄ pmāſiſtis mecū in tribulacōib⁹
meis ⁊ ego diſponā vobis ſicut diſ
poſuit m̄ pater regnū: vt edatis ⁊
bibatis ſup̄ menſā in regno meo
Iſto mō oms ſancti regnū celoꝝ
ad quiſierūt Ierō⁹ Quis ſanctoꝝ
ſine tribulacōne coronat⁹ eſt. Se
cūdi ſunt paupem vitā hñtes de
q̄bus in euāgelio pñti. Bti paupe
res ſpū qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ.
Ber. Non paupertas virtus ꝯputa
tur: ſʒ amor paupertatis. Deniqꝫ be
ati paupes nō reb⁹: ſʒ ſpū iudican
tur. Glō. paupes ſpū ſunt q̄ nihil
hñt ⁊ omnia poſſidēt. Iaco. ij. No
ne de⁹ elegit paupes in hoc mūdo
diuites in fide ⁊ heredes regni. Au
g⁹. Paupertate emit̄ regnū celoꝝ.
tantū valet q̄ntum habes. Tercij
ſunt ſeipſos humiliantes Mat. xix.
Sinite puulos ⁊ hūiles ſine refu
tacōe venire ad me. taliū eſt enim
regnū celoꝝ Mat. xviij. Acceſſert
diſcipuli ad ihesum dicētes. quem
putas maiorē eſſe in regno celoꝝ
Aduocās ihesus puulū ſtatuit in
medio eoꝝ ⁊ dixit eis. niſi cōuerſi
fueritis. ſ. a veſtra electōe ⁊ efficia
mini ſicut puuli ⁊ hūiles nō intra
bitis in regnū celoꝝ. Bern. Hūili
tas eſt via ad regnū celoꝝ. p hūi
litatem aſcendꝰ ad ſublimitatē: q
hec eſt via ⁊ nulla alia ab ea. qui
aliter vadit pocius cadit q̄ vadit
Exemplū in lucifero. Quarti enim
ſunt volūtatē dei libenter facientes
Mat. vij. Non em̄ oms qui dicit
mihi dñe domine intrabit regnū
celoꝝ: ſʒ qui facit volūtatē patris
mei q̄ eſt in celis. ipſe intrabit re
gnū celoꝝ. Glō. Iter regni dei eſt
obediētia. Que autem ſit volūtas
dei docet apoſtol⁹ p̄. Theſſ. iiij. vo
lūtas dei eſt ſanctificacō vrā ⁊ mū
dicia Math. v. Beati mūdo corde:
qm̄ ipſi deum videbunt. Ps. Quis
aſcendit in montē dn̄i ⁊c. Itē volū
tas dei eſt miſereri proximo Math.
ix. ⁊ xij. Miam volo ⁊ nō ſacrifici
um ⁊ miam magis q̄ ſacrificiū ali
qđ ſine mia. Prou. xxi. Facere mi
ſericordiā magis placet deo q̄ ſa
crificium. Quicūqꝫ ergo volūtatem
dei fecerit regnū celoꝝ poſſidebit.
qñ dicet Venite bñdicti. Eſuriui ⁊
dediſtis mihi manducare. Quinti
ſunt de pctīs penitētiam agentes.
Mat. iij. Penitētiā agite appropi
quabit ei regnū celoꝝ. Ezec. xviij
Si impius egerit pniam de pctō
ſuo ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iuſticiā vita
viuet ⁊ non moriet̄. Exemplū de la
trone q̄ pniam agēs dixit Memē
to mei dñe. Cui dñs. Amē dico ti
bi hodie mecum eris in paradiſo
Sexti ſunt de deo cogitantes Sap.
v. dicitur de viris iuſtis Cogitatio

eorũ apud deum altiſſimũ. ideo ac
cipiẽt regnũ ⁊ dyadema ſpeciei de
manu dñi. ꝑuer. x. Deſideriũ ſuũ
dabit̃ iuſtis Eccĩ. xxiiij. Tranſite ad
me omnes qui cõcupiſcitis me ⁊ a
generacõib⁹ meis implemini. Se
ptimi ſunt pſeuerãtes. Luce. xxij.
Vos eſtis qui manſiſtis mecũ in
tribulacõib⁹ meis ⁊ ego diſponã
vobis ſicut diſpoſuit michi pat̃ re
gnũ Bern̄. Sola pſeuerãtia ſingu
laris ſũmi regis eſt filia. Illa enim
ſola eſt heres regni celeſtis Apoc.
ij. Eſto fidelis vſq ad mortẽ ⁊ ha
bebis coronã vite. Math. x. Qui p
ſeuerauerit vſq in finẽ hic ſalu⁹
erit. ſupple in regno celoꝝ. Omniũ
ſanctoꝝ feſtiuitas q̃tuor de cauſis
celebratur. Primo ꝓpter cuiuſdã
templi dedicacõem. Romani enĩ
cũ vniuerſo orbi dñarent̃. templũ
quoddã maximũ ↄſtruxerũt ⁊ in
eo ydolũ ſuum ſtatuerũt: ⁊ omnium
ꝓuinciarũ ydola in circuitu: reſpi
cientia ydolũ romanorũ. Si autem
aliqua ꝓuincia bellare vellet. ydo
lũ illius ꝓuincie ydolo romanoꝝ
dorſum vertebat. innuẽs ꝙ ab ei⁹
dominio receſſiſſet. Cõciti ergo ro
mani ad illam ꝓuinciã copioſum
exercitũ deſtinabant ⁊ eos ſubiu
gabãt. Inſuꝑ ſingulis dijs ſpecia
le templũ edificabant. Sed quia ꝓpter
multitudinem omnia ydola ſpecialia
tẽpla habere nõ poterant. ad ma
iorẽ ſue veſanie cõtentacõem vnũ
templũ ceteris mirabilius edifica
bãt ⁊ ſublimius in honorẽ omniũ
deorum erexerunt ⁊ Pantheon qd
ſonat tot⁹ deus vocauerũt. A pan

qd eſt totũ ⁊ theos deus qd eſt to
tus deus. Fundamentum ergo tem
pli ſpericũ ponitur. vt ex ipſa for
ma deorũ eternitas cognoſceret̃.
Sed quia latitudo teſtitudinis inſu
ſtẽtabil̃ videbatur cum ſupra ter
ram in edificio aliquantulum pceſſiſ
ſent. totũ intus terra replebãt ſi
mul vt dicitur. cum terra denarios
iaciẽtes ⁊ ſic quouſq p̃dictum te
plũ eſt mirabiliter conſummatũ
Tũc data licentia. vt quicũq ter
ram aſportaret. totam quã in ipa
terra inueniret pecuniã ſua eſſet.
Feſtine turba ꝓperat ⁊ ipm tẽplũ
euacuat. Deniq romani pineam
eneã ⁊ deauratam fabricãt ⁊ in ſũ
mitate collocãt. in qua omnes ꝓuin
cie miſerabilit̃ erant ſculpte. Ita
vt quicũq verſus romã veniret q̃
in ſua prouincia eſſet ſcire poſſet.
Hec autẽ pina ꝓcedente tempe in
deceidit: ⁊ in p̃dicto templo in ſũ
mitate remãſit. Tempe autem cu
iuſdam impatoris cum romani fi
dem dñi recepiſſent. Bonifaci⁹ pa
pa quart⁹ circa ãnos domini. M.
c. v. p̃dictum templum in honore
beate marie ⁊ omniũ martirũ ↄſecra
uit ⁊ locum ſancte marie ad mrẽs
appellauit. nũc autẽ a ꝓplo ſãcta
maria rotunda appellat̃. Secũdo
eſt inſtituta ꝓpt̃ obmiſſorũ ſupple
tiõem. multos enĩ ſanctos obmiſi
mus de q̃b⁹ nullam feſtiuitatẽ ſiue
memoriã fecimus: quia tot ſunt ⁊ tẽ
pus breue eſt ꝙ omnes ſpecialiter
ꝓagere nõ poſſum⁹. Ideo mõ ſi
mul eos honorem⁹. Tercio ꝓpt̃ ne
gligentiarũ explecõnem. licet enĩ

paucoꝝ ſāctoꝝ feſta pagimꝰ ad
huc illa pauca negligēter facimꝰ
Quicq̄d ergo neglex imꝰ hoc mō
ſupplere debemꝰ Quarto ꝓpter faci
liorē orationū noſtraꝝ impetrati
onē· vt ſicut hodie honoramꝰ oēs
ſanctos vniuſaliter ſic ipſi ꝓ nob
intercedāt: ⁊ iſtd dn̄s reuelauit ꝑ
miraculū Cui enī in hac nocte cu
ſtos ſancti petri ex deuotiōe ōnia
altaria circuiſſet ⁊ oraſſet ante al
tare ſancti petri obdormiēs rapit̄
extra ſe: ⁊ vidit deuz in ſublimi ſo
lio ſedentē ⁊ beataꝫ virginē mariā
cū multitudine virginū venientem
Johānem baptiſtā cum patriar
chis ⁊ ꝓphetis· Beatū petꝝ cuꝫ apo
ſtolis diſcipulis ⁊ euāgeliſtis· pꝰ
ea turbā militū ⁊ martirꝝ· Deinde
turbam innumerabiliū ſanctoꝝ
Tūc beatus petrꝰ inchoauit canti
cū ⁊ oēs ꝓſeq̄bātur laudantes ⁊
bn̄dicentes deū· Et dixit angelꝰ cu
ſtodi· hodie oēs ſancti dei deuz be
nedicūt ꝓ honore ſibi exhibito in
mūdo· Deinde duxit eū ad ſtagnū
ardētem vbi vidit hoīes· alios ad
genua· alios ad pectus· alios ad
collum cruciari· iuxta quos vidit
vtriuſqꝫ ſexus hoīs ad mēſaꝫ ſedē
tes· pulchre veſtitos ⁊ epulantes
⁊ vidit alios famelicos ⁊ nudos
elemoſinā petētes· Et dixit ei Jſtd
eſt purgatoriū· Jlli q̄ ad collū in
ſtagno ſūt· ſunt illi q̄ pn̄iam ſibi
iniūctam ante mortē non fecerūt·
Qui autē ad pectꝰ pn̄iam ꝓ parte
egerūt· Qui autē ad genua fere to
tam ɔpleuerūt· Qui mēdicāt nullū
hn̄t niſi fidelium corꝫ orōes· Abū
dātes autēꝫ ſunt ille anime q̄bꝰ ꝑ
amicos ⁊ ꝑ ſuffragia ſubueniūtur
Dic ꝰ pape ɔſequēti die oīm ſan
ctorū inſtituat agi memoriā oīm
aīaꝝ vt ſaltēꝫ gn̄alia ſuffragia hē
ant q̄ ſpālia hr̄e non pn̄t·

In feſto animaꝝ
Sermo· lxxvi.

Miſeremini mei
miſeremini mei ſaltem vos
amici mei: q2 manꝰ dn̄i tetigit me
Job· xix· verba ꝓpoſita dixit btūs
iob in pſona aīe i purgatorio exi
ſtētis ⁊ auxiliū noſtꝝ implorātis
Sciend autē q2 tria gn̄a hoīm ſūt
que ad purgatoriū deſcēdūt· Pri
mi ſūt qui pn̄iam ſuā ꝓ pctīs ſibi
iniunctā ante mortē non ɔpleuerūt
q̄cquid enī purgatorio ardēt hoc
añ neglexerūt· niſi tn̄ ante morteꝫ
hēant tantā cordis ɔtricōem que
ſufficere poſſit ad delend pctā: q2
cordis ɔtritio eſt maxima ꝓ pctīs
ſatiſfactio ⁊ maxīa pctōꝝ deletio
Jheroꝰ· Ante deū non tantū valet
mēſura tpīs q̄ꝫ tū doloris· Tantaꝫ
poſſet hō habere cordis ɔtricōēꝫ in
vna hora q2 ſi mille pctā mortalia ɔ
miſiſſet omnia grā diuina relaxarēt
Sicut pꝫ de latrone pn̄iam in cru
ce agēte Qui ait memēto mei dn̄e
dn̄e dū veneris in reg· tuū Et rn̄dit
dn̄s· Amen dico tibi hodie mecū
eris in paradiſo· Qui vero nō habu
erint tantā ɔtricōeꝫ que poſſit ſuf
ficere ad pctōꝝ deletionē ⁊ moriū
tur añ pn̄ie iniūcte explecōeꝫ: niſi

vero eorū ſatiſfactō ab aliquibus
caris ſuis facienda aſſumatur ni
hilominꝰ ipſe manebit in purga
torio donec illi penitētiam totalit̄
egerūt. Cum quidā enormiſſimū
peccatum cōmiſiſſet ⁊ cōfiteri non
auderet deſperauit. Quidā amicus
eiꝰ inſtinxit eum vt ad papam ro
mam pperaret. pmittēs ꝙ ſi ante
cōpletionem penitētie decederet. ip
ſe pro eo ſatiſfacere vellet. Iniūcta
eſt ei ergo penitētia talis: vt tribꝰ
ānis tria regna pambularet ⁊ nō
niſi vna nocte in vna villa morari
deberet. Cumqȝ inchoaſſet pmam
cepit egrotare ⁊ mortuꝰ eſt. Sociꝰ
autē eius ſicut pmiſerat ſatiſfacti
onem p eo acceptauit. In fine ve
re primi ānī apparuit ei defunctus
in tercia pte ſui corpis niue candi
dior. in duabꝰ ptibus pice nigrior
dicens ꝙ in pte illa que nigra eēt
miſerabiliter torqueret: ⁊ in alia
non. Secūdo anno apparuit in du
abus ptibus albus ⁊ in tercia ni
ger. In tercio ānō totus albꝰ gra
tias agens de ſua liberacōe. Item
aliud exēplū. Quedā mulier mor
tuo viro ſuo depaupata deſperauit
Cui apparuit dyabolꝰ pmittēs ei
multa bona ſi eius volūtati obedi
ret. Illa promiſit. Ac ille. Fac vt vi
ros religioſos allicias vt tecū for
nicētur: ⁊ paupes recipe ⁊ eos de
nocte eijce de domo tua. orātes in
eccā ſtude impedire: ⁊ nūqȝ ↄfitere
qd' ⁊ fecit ⁊ ſupra modū ditata eſt
Cum autē morti appropinqret fili
us eius ad ↄfitendū eam monuit
Illa rn̄dit ſe ↄfiteri non poſſe expo
nens ei totū factū. Sed cum ille la
crimando ei inſtaret ⁊ p ea ſatiſfa
cere pmittens. illa cōpuncta miſit
pro ſacerdote. cū ergo redirent in
uenerūt eam mortuā. Tunc filius
pro ea ↄfitens: ⁊ penitētiam ſeptē
nem cōplens vidit matrem ſuā cū
magna claritate grās ſibi referen
tem. Secūdi qui ad purgatoriuȝ
deſcendūt ſunt qui ſatiſfactōeȝ in
iūctam compleuerūt: ſȝ illa penitē
tia ex ignorātia aut etiaȝ negligē
tia ſacerdotis inſufficiens fuit. hij
enī totū in purgatorio cōplebunt
q̄cquid in hac vita minꝰ fecerunt
Deꝰ qui menſuras penaꝝ nouit ⁊
pctōꝝ. penaȝ ſupaddit ſufficientē
ne aliqd' pctm̄ maneat ipunitū.
Si tn̄ ante morteȝ tantam habeat
cōtricōnem que ſufficere poſſit ad
deletiōem peccatoꝝ. liber trāſibit
ad regnuȝ celoꝝ: qꝛ hoc ſemp ad
adtendū eſt ꝙ poteſt eſſe tanta ↄ
tritio ꝙ ſi homo multa pctā morta
lia cōmiſiſſet diuina miſericordia
totū relaxaret. Exemplū latro quī
dā vidit religioſos ſiluā intrarē in
qua latitabat ⁊ ad penitētiam du
ctus cucurrit poſt eos clamās: vt
eius confeſſiōem audirent. Ac illi
territi fugere ceperunt. Ac ille cur
rēs pꝰ eos cecidit de rupe: ⁊ fracto
collo expirauit. Et viderūt illi ange
los venientes ⁊ animā eius ad celū
deferētes. Tercij q̄ ad purgatoriū
deſcendūt. ſunt qui ſcḋm aplm̄. lig
nū fenū ſtipulaȝ ſecū portāt. Per
que ſignificātur pctā venialia q̄
ſunt magꝭ mediocria ⁊ pua. p ſti
pulam que nō habȝ magnū calo

rem ſignificant̄ venialia pua: ꝑ
fenū qḋ habet ignē ꝛ calorē ſigni
ficant̄ mediocria pc̄tā venialia. ꝑ
lignū qḋ multo fortius ardet q̄ꝫ fe
nū ſignificantur magna venialia
pc̄tā. Sꝫ poſſet homo tantuꝫ de ſti
pulis feno ꝛ lignis cōponere: vt
magn⁹ ignis fieret. Sic p̄t homo
tanta venialia ꝯtrahere q̄ magnū
purgatoriuꝫ ſuſtinebit. Sic legit̄
de puella quadā que cum fuiſſet
qn̄decim dieb⁹ defuncta apparuit
cuidā dicens q̄ multuꝫ diu fuiſſet
in purgatorio ꝓpter vnam cantile
nā malaꝫ quā audierat cū delecta
tione cantare. ideo nō ꝑuipendāt
homines pc̄tā venialia: quia ſepe
ſunt magna q̄ pua videntur. Exem
plū duo ſocij religionē intrauerūt
ꝛ ſe mutuo dilexerūt. Cumq̄ꝫ vnus
eoꝝ egrotaret: ꝛ morti appropinq̄
ret venit ſocius eius flens rogans
euꝫ ſi poſſet q̄ de ſtatu eius ſibi re
uelaret. Mortu⁹ ergo ille apparuit
ſocio ſuo dicēs. q̄ in magnis penis
purgatorij eēt. Cūq̄ꝫ quereret cau
ſam dixit. cū mihi noui ſocci darē
tur de veſtiario. antiquos abſcon
di ſub lecto meo ꝛ nō reſtitui ſicut
debui: ꝛ iō vror. Sꝫ vade ad lectum
meuꝫ accipiens reporta abbati ꝛ
roga vt cōmittat me orōib⁹ fratꝝ.
Cum ergo ſtatū abbati reuelaſſet
ꝛ frēs pro eo oraſſent iteruꝫ appa
ruit ei dicēs ſe eſſe liberatū. Sic ḡ
p̄ꝫ de trib⁹ generib⁹ hominū qui
ad purgatoriū deſcendūt. Iſti ḡ
noſtrū iuuamen implorāt dicen
tes. Miſeremini mei ꝛc̄. Sunt autē
diuerſa ſuffragia quibus iuuari

pn̄t. Primuꝫ eſt corꝑis xp̄i obla
tio. De quo ponit Greḡ. exemplū
in dyalogo. Quidā monach⁹ ſu⁹
nomīe Iuſt⁹ ad extremū ſuū veni
ens tres aureos ciphos occulte ha
buiſſe indicauit. Factus autē Gre
gori⁹ ad terrorem alioꝝ iuſſit cor
pus eius cū aureis ciphis in ſter
quilinū ꝓiici ꝛ ſepeliri ꝛ p̄cepit cui
dā vt ſingulis dieb⁹ ꝓ eo miſſaꝫ
celebraret. Qḋ cum feciſſet. tercia
die apparuit dicēs ſe eſſe liberatū
Itē aliud exemplū. cum quidā ar
gentū foderent in rupe. rupis cecidit
ꝛ omēs extinxit. Vnus autē eorū
in q̄dā ꝯcauitate iacuit ſine leſio
ne quē vxor eius exiſtimans mor
tuum. fecit ſingulis diebus ꝓ eo
miſſam legi: ꝛ obtulit vnū paneꝫ
ꝛ mēſuram vini cum candela. Dia
bolus autē apparens ei tribus di
ebus cuꝫ ad ecclām ire vellet in ſpe
cie hominis dicens. Miſſa eſt cele
brata ꝛ ſic trib⁹ dieb⁹ nihil fecit.
Quidā autēꝫ poſt hoc in p̄dicta ru
pe fodiens audiuit quādā vocem
ſubt⁹ dicētē. ꝓcutias plane: q̄ ca
piti meo magnus lapis imminet
ꝛ cum ille tremēs ꝛ plures vocaſſꝫ
iterū fodit ꝛ ſimileꝫ vocem audiuit
Qui a latere fodiens vſq̄ꝫ ad ipſū
perueniēs ſanum ipſum extraxit
Cum autēꝫ quereret quomō tam
diu vixiſſet. dixit q̄ ſingulis diebꝰ
ſibi oblatus fuiſſet vnus panis ꝛ
menſurā vini cum candela niſi tan
tum tribus diebus. Quod vxor
eius audiens cognouit q̄ dyabo
lus eam decepat q̄ miſſaꝫ pretērē
miſerat. Secundo liberātur anime

p elemoſinaꝝ largicõem. Vnde le
git̃ .ij. mach. xij. Vir fortiſſim⁹ iu
das collacõne facta .xij. milia dra
gmaſ argẽti miſit iheroſolimã of
ferri ea ibi p peccatis mortuorum
Vnde legit̃ in vita ſancti iohis ele
moſinarij ꝙ docebat hoĩes libent̃
elemoſinas dare ponens exẽplũ.
ꝙ quidã captus a pagãis teneba
tur in vinculis. Parentes aũt eiuſ
exiſtimantes ipſũ mortuũ ſingul̃
annis quatuor ſtipes pro eo pau
perib⁹ erogabãt. ⁊ ſp illis dieb⁹
venit quidam candidiſſim⁹ iuue
nis ⁊ oĩa vĩcula ſua ſoluens ipſũ
abire precepit. Ille aũt timens nõ
audebat. Tandẽ ↄfidens in deũ abſ
ceſſit. ⁊ reuertens ad pntes ſingu
la que ſibi acciderant enarrauit.
⁊ inuentũ eſt ꝙ eiſdẽ dieb⁹ abſo
lutus eſt qñ p eo elemoſina daba
tur. In hoc pꝫ quantũ elemoſina
vꝫ p defunctis. Tercio adiuuant̃
p viuoꝝ orõnem. Exemplũ. Scola
ris quidã qñcunqꝫ cimiteriũ trãſi
bat: ſemp ſpeciales orões p defun
ctis dicebat. Cũqꝫ mortuus eſſet ⁊
dictis vigilijs ſacerdos diceret. Re
quieſcat in pace. rñderunt oĩa cor
pora alta voce. amen. Item aliud
exemplũ. Miles quidã quotiens
cimiterium ptranſiuit: orões pro
defunctis dixit. Qui miles cũ p ini
micos ſuos deberet captiuari. fugit
ad cimiteriũ ⁊ ↄtinuo mortui ſur
rexerunt vnuſquiſqꝫ inſtrũm ſuum
manu tenens: q̃ſi illum defendere
vellent. quo viſo: illi territi fuge
runt. Quarto pñt iuuari p ieiuni
um. ptꝫ de illo q̃ p peccatis ſue ma
tris ſeptẽ annis ſatiſfecit. req. in
eodem ſer. Item pñt iuuari p cru
cis aſſumpcõem qñ papa dat ali
cui crucẽ p tribus vel quatuor ani
mabus. Exemplũ. Cũ enĩ quadã vi
ce crux predicaret: quidã tranſiẽs
p ſiluã habuit obuiã tres equoſ
nigros ſemiuicẽ mordentes. poſtea
venit quartus in quo ſedit hõ miſe
rabiliter clamans ⁊ q̃ſiuit vtꝝ ne
vidiſſet aliquos in equis nigris.
Rñc ſe tm̃ vidiſſe equos ⁊ nõ ſeſſo
res. Et tunc ille miſerabiliter clãa
re cepit. O me miſerũ q̃ oĩ auxilio
ſum deſtitutus. Cũqꝫ quereret cau
ſam fletus. rñdit. Tres ſocios ha
bui ante paꝝ tps qui inſidebant
equis nigris: ⁊ fuerunt demones
q̃ eos cruciabant. p quibuſ amici
eorũ crucem acceperunt. ⁊ ipſi ſũt
liberati. Ego aũt miſer nullũ ami
cum habeo in mundo: qui pro me
crucem accipiat. Tunc ille miſeri
cordia motus: flexis genib⁹ in ter
ra: vouit deo ꝙ pro eo crucem acci
peret: ſi eum domin⁹ liberaret. Sta
tim ille diſparuit cum magno lu
mine. gratias egit. ⁊ in eodem lo
co oſſa hominis candidiſſima ce
ciderunt. equus autẽ vlulatu ma
gno receſſit.

De eodem. ſ. lxxvij.

Mittite eis ptez
qui non preparauerũt ſibi
Neemie. viij. In iſtis verbis horta
mur p ꝓphetam ad ſuffragia faci
enda p defunctis. Circa ſuffragia

vero facienda notanda ſunt tria. Primū eſt q̄bus ꝓſunt ſuffragia. Circa qd̓ ſcire dēmus ꝙ non ꝓſūt his q̄ ſunt in celo ꝙ non indigēt ſed cedunt in meritū orantis. Pſ. Orō mea in ſinu meo ↄuertet̄. nec ꝓſūt illis q̄ ſunt in inferno. Augꝰ Si ſcirem pr̄em meuꝫ eſſe in inferno nō plꝰ orarem ꝓ eo ꝙ̄ ꝓ dyabolo Proſūt aūt his q̄ ſunt in purgatorio ſed non eq̄liter. nā magis ꝓſunt illis ꝓ quibꝰ ſpecialiter fiunt Si aūt fiunt in ↄmuni: ꝓſunt illis q̄ plus meruerīt in hac vita vt eis ꝓdeſſent. ſ. his qui plus de mīa et caritate habuerunt. tales plus de mīa ↄſequentur. Pueri baptiſati martires viri pfecti ⁊ valde boni ſecum cremabilia nō ferunt. vt ait augꝰ. Si quis ꝓ iſtis ſuffragia fāceret: eis iniuriaꝫ faceret. quīcꝫ tñ orōnes ⁊ ſuffragia ꝓ valde bono fācta cedunt ad meritū facienti. Vn̄ pſ. Orō mea in ſinu meo ⁊c̄. Scdꝫ eſt quoꝝ ſuffragia ꝓdeſſe poſſunt Sciendū autem ꝙ oportet fieri ab hiis q̄ ſunt in caritate ⁊ ſine pctō mortali ſi eſt in peccato mortali: defunctis non pōt ꝓdeſſe. Iſtud eſt intelligendū de omnibus ſuffragiis: excepta miſſa que tantuꝫ valet a malo ſacerdote: quantū a bono. hoc eſt intelligendū ad eucariſtie oblationem. ꝙ corpus xp̄i a malo ſacerdote violare non poteſt Auguſti. Difformitas medici non impedit effectum medicine. ſic malicia ſacerdotis non impedit effectū corpis xp̄i q̄n orat ꝓ defunctis pro quibus immolatur. Oracōes autem quas facit malus ſacerdos exiſtens in pctō mortali non exaudit deus. Io. ix. Scimus ꝙ peccatores non exaudit deus Qꝫ ſuffragia facta a malis non ꝓſunt: ptꝫ per exēplūm require dn̄ica. vij. in ſermo. Stipendia pcc̄i. Tercium eſt quomō ſuffragia ꝓ peccatis facta ſciri pn̄t. ⁊ hoc ſm̄ auguſti. tribus modis. ſ. p diuinam reuelacōnem. per angeloꝝ manifeſtacōem. ⁊ p animaꝝ hic exn̄tium intimacōem. q̄ cum illuc veniunt eis hec ⁊ ſimilia nunciare pn̄t. Item pn̄t ſcire p penaꝝ mitigacōem cū ſentiunt penarum mitigacōm: ſuffragia ꝓ ſe fieri cognoſcūt. Quartum eſt quare dn̄s mittit aliqn̄ apparere aīmas ⁊ ſuffragia petere. hoc facit ꝓpter tria. Primo ꝓpter eorum celeriorē liberationem. ſ. vt poſſint alijs ſuam indigētiā reuelare ⁊ ſuffragia petere: ⁊ celerius de pena liberari

Exemplum. Quidā piſcatores theobaldi epī in autumno magnuꝫ fruſtū glaciei prendiderūt. Quod cū dn̄o ſuo portaſſent ⁊ pedes ſuos ſuppoſuiſſet: audiuit vocēꝫ hoīs in ea. Cūqꝫ adiuraſſet eum vt diceret quis eſſet: rn̄dit. aīa ſū ⁊ crucior in hac glacie. Et q̄ſiuit quō iuuari poſſet rn̄dit. ſi. xxx. diebus ↄtinue triginta miſſas ꝓ me celebrares: liberarer. Cūqꝫ epſ dimidietateꝫ miſſarū dixiſſet: dyabolica ſuggeſtione ↄtigit ꝙ hoīes illius ciuitatis inter ſe bella mouebant. Vn̄de vocatus epūs ad ſedandam diſcordiam miſſam pretermiſit. Itē reincipiens cuꝫ iam duas ptes cō

pleuiſſet exercitus magnus vt vi
debatᷣ obſedit ciuitatem ⁊ ꝯpulſꝰ
miſſam pretermiſit Tertio teī ci
piens cū omnes ad vltimā cōple
uiſſꝫ tota domꝰ epi· eſt accēſa ⁊ cū
hoc ſibi diceretur Rńdit· Si tota ci
uitas cōburi deberet miſſā non p̄
termittam Qua celebrata glacies
tota diſſoluta eſt ⁊ anima eſt libe
rata· Ignis tanq̄ fātaſma deceſſit
Sc̄do ꝓpter noſtram inſtructionē
·ſ· vt magnā penam infligi pc̄tōri
bus cognoſcamꝰ Exemplum Cuꝫ
abbas quidā moriēs interrogare
tur quis eis vtilius ī abbatē cōſti
tui poſſit ꝯmotus carnali dilectōe
conſuluit vt nepotē ſuum ſubſtitu
erent· quod ⁊ factum eſt· Cum au
tē eius nepos cōſtitutus quadā
vice ſtaret in orto ſuo iuxta fontē
audiuit vocē auūculi ſui lamētabi
liter de pena ſua cōquerentē Cū āt
ille quereret cām· rn̄dit· q̄ te in ab
batē ſubſtitui ꝓcuraui Cū diceret
quō in fōte ītātū poſſꝫ cruciai Cui
ille affer mihi cupreū cādelabrū de
altari et impone huic fonti· qd cū
feciſſet tanq̄ cera liq̄efactū ē Sta
tim ille prelaturā reſignauit ⁊ ꝓ il
lo orauit· tandē apparuit ei dicens
ſe eſſe liberatū· Itē aliud exemplū
Mgr̄ ſilo habuit ꝑiſiꝰ quēdā ſcho
larē morientē quē ipē rogauit vt
ad eū veniret ⁊ de ſtatu ſuo ſibi in
timaret· q̄ apparuit ei cū cāpa de p
gameno facta· tota de ſophiſmati
bus ſcripta ⁊ interiꝰ tota ignea Et
dixit hec capa plus me p̄mit q̄ ſi
vnā turrim ſup collū haberē· quā
debeo portare ꝓpter vanā gloriam
quā de mea ſciēcia habui· Sed cū
mgr̄ penā facilē iudicaret dixit ei
vt manū extēderet· Quo facto ille
guttā ſui ſudoris emiſit q̄ ſtatī q̄ſi
ſagitta manū eius pforauit· ſtati
ille territus religionē intrauit· Ter
tio ꝓpter culpe in loco ꝑpetratōnē
ſm Augꝰ· Anime ſepe puniuntur
in locis vbi pc̄tā ꝑpetrauerūt· Ex
emplū ſacerdos quidā dū balneū
intraret ſemp inuenit quendā vi
rū incognitū ſibi miniſtrantē qua
dā die obtulit ſibi vnū panē ꝓ la
bore Qui rn̄dit ei pater· anima ſum
cuiuſdam balneatoris ⁊ ago pur
gatoriū in hoc loco vbi pc̄m cōmi
ſi· ſed rogo vt offeratis hūc panē
deo et oretis ꝓ me ⁊ tūc ſciatis me
liberatū eſſe qn̄ me hͣ amplius nō
inuenietis· Sacerdos vero ꝓ eo ꝑ
vnam ebdomadā miſſas celebra
uit et rediens ipſum non inuenit
amplius Rogemus ergo·

De ſancto martino· T· F· lxxviij·

Ecce ſacerdos

magnus q̄ in diebus ſuis
placuit deo Ecci· xliiij· In verb iſtis
ꝯmēdatᷣ btūs mātinꝰ a magnitu
dine ſanctitatis ꝑ quā placuit deo
Sciendū q̄ in beato martino mlta
inuenīmꝰ ꝓpter q̄ deo placuit cuiꝰ
exempla imitari debemꝰ Primū ē
miſericordia Prouer· xxi· Facere
miā magis deo placet q̄ victima
Mat· ix· Miam volo ⁊ nō ſacrificiū
⁊ miſericordiā magis volo q̄ ſacri
ficiū ſine miſericordia· Rō autem
quare deo tm̄ placet mia eſt hec·

R a

quia ipſe naturaliter miſericors ē
et ideo maxie ſibi placet miſericor
dia Aug⁹. Nihil eſt ꝙ nos deo ita
caros efficit ſic pietas ꝛ miſericor
dia. Hanc virtutem habuit beat⁹
martinus Nam de eo legitur dum
adhuc eſſet miles ꝛ nondū bapti
ſatus. quodam die quēdam pau
pem nudum obuiā habuit. queʒ
cū multi preceſſiſſent ꝛ ſui miſerti
non fuiſſent. vidit eū beatus mar
tinus ꝛ miſertus eſt eius. ingemu
it ꝛ penes ſe nihil habens niſi vnā
veſtē. extracto gladio eam diuiſit
vnam ptē dedit et alia ptē rurſus
induit. Cūqȝ truncato pallio ince
deret. aliqui eū deridebant aliqui ī
gemiſcebant ꝙ ſimilia nō fecerāt
Sequenti nocte. vidit beat⁹ martī
nus xp̄z indutū pte clamidis quā
nudū veſtiuit dicentē ad angelos
Martin⁹ adhuc cathecumin⁹ hac
me veſte cōtexit. Cum autē factus
eſſet ep̄us. omnia que habere po
tuit pauperibus erogauit Quadaʒ
die dum ad eccleſiā iret. paupem
nuduʒ cōſpexit ꝛ miſericordia mo
tus dixit dyacono ſuo vt paupem
veſtiret Sed cuʒ ille facere diſtulit
beatus martinus ſacrariū intrās.
ſolam tunicam quam habuit nul
lo ſciente pauperi tribuit. et capa
ſua ſe contexit. Dyaconus autē nō
intelligens eum eſſe nudum cuʒ eſ
ſet cum capa tectus reſpondit nul
lum paupem adeſſe. Cui ille defe
ratur michi veſtis ꝛ paupereʒ veſti
endum inueniam Cum autem dy
aconus inſtaret ꝙ ad miſſam cele
brandā procederet. Reſpondit nō

poſſum procedere niſi pauper veſti
atur Ille indignans ad forum iuit
tunicam vilem antiquam et breuē
pro quinqȝ denariis emit et ad pe
des eius cum indignacione proie
cit. quam beatus martinus ſecrete
induit. cuius manice vſqȝ ad collū.
longitudo vſqȝ ad genua procedebat
et tunc procedebat ad miſſam. Dū
autem miſſam celebraret globus
igneus id eſt ſpiritusſanct⁹ in ſpe
cie ignis ſuper caput eius apparu
it. Cum autem manus lauaret vt
moris eſt quia brachia macellen
ta habuit et parue manice prepa
mentoriuʒ deorſum cadebat Et qa
manice tunice ſue breues erāt. bra
chia vſqȝ ad collum nuda appare
runt Statim angeli affuerunt ꝛ te
gmēta aurea et gēmata attulerūt
et brachia eius nuda cooperuerūt
Sic patet quantuʒ miſericors fuit
beatus martinus ad pauperes. et
non ſolum ad pauperes ſed etiaʒ
ad peccatores. Quia omnes volen
tes confiteri ad compaſſionis ſinū
recipiebat. Quadam vice dyabol⁹
eum reprehendebat ꝙ lapſos ſta
tim ad graciam recepit Cui reſpon
dit. O miſerabilis ſi tu ipē ab homi
num infeſtacōne deſiſteres et te fa
ctorum tuorum peniteret. ego con
fiſus in domino xp̄i miſericordiaʒ
pollicerer Et non ſolum miſeicors
fuit ad homines. ſed etiam ad bru
ta animalia. Vidit enim quadam
die canes inſeq̄ leporem ſiue lepu
ſculum. miſericordia motus prece
pit vt deſiſterent ab inſecucōe ani
malis. ꝛ ſtatim canes quaſi vincti

ſteterunt Demon ꝗ̃ quandã vaccã
intrauit ⁊ eam vexauit. ⁊ precepit
ei beatus Martinus dicens. Diſce
de a pecude ⁊ innoxium animal grã
uare deſiſte. Tunc demon protinꝰ
diſceſſit ⁊ vacca ad pedes eius pro
ſternit ⁊ ad impium eius cũ õni
manſuetudine ad gregem reuerti
tur Secũdũ quod reddit deo homi
nẽ placidũ eſt humilitas Judith.
ix. Dñe humilium ⁊ manſuetorũ
tibi placuit deprecacio. Iſidorꝰ. Ni
hil eſt ꝙ nos deo ita caros facit ꝙ̃
ſi vite merito magni: humilitate ſi
mus infimi Bern. Jn alto nõ altũ
ſape ſed humilibꝰ cõſentire. nihil
eſt deo carius. nihil hominibꝰ rari
us. nõ eſt magnũ in abiectõe hu
milem ẽſſe. magna ꝓrſus ⁊ rara v̾
tus humilitas honorata Hãc v̾tu
tẽ habuit beatus martinus quia
magnus fuit tamen humilem ſe
fecit et reputauit Naꝫ de ipſo legi
tur Pater ſuus fuit tribunus ſub
cõſtantino ⁊ iuliano imꝑatoribꝰ
Cum autem precepiſſent imꝑato
res ꝙ veteranorum filij pro paren
tibus militarent. martinus cũ eẽt
annorũ. xv. ⁊ ad militanduꝫ pro
patre vrgeretur. erat tante humi
litatis ꝙ tantũ vno ſeruo cõtentꝰ
eſſe voluit. Cui et ille ſeruiẽs ſepiꝰ
calciamẽta extrahebat ⁊ pedes ter
gebat Cum aũt eps̃ factꝰ eſſet. in
uitus accepit dignitateꝫ illam. in
dignũ ſe reputans. Cum ãt homi
nes magnũ honorẽ ſibi inferrent ⁊
eum ſepius viſitarent. extra vrbeꝫ
fere duobus miliaribꝰ conſtruxit
monaſterium vbi cũ decem ⁊ octo

diſcipulis in maxia pauꝑtate. hu
militate ⁊ abſtinẽcia ꝑmãſit. Qua
dam vice quẽdam leproſũ cunctis
horribilem obuiam habuit. ac ip
ſe humilians oſculatus eſt euꝫ ⁊
ſtatim mundatus eſt Jn cella vbi
morabatur nunꝙ̃ ſedes viſa ẽ ſed
ſemꝑ in terra reſidebat. Jn eccã eũ
nemo vnꝙ̃ ſedere ꝯſpexit. Jn equo
ſplendido ſicut ſolent domini nun
ꝙ̃ conſueuerat equitare ſed in vili
aſino Quadaꝫ die duꝫ in vili aſino
et veſtitu vili equitaret ⁊ ſine fami
lia tãꝙ̃ pauꝑ homo. occurrerũt ei
alij in equis. cumqꝫ eũ in aſino ſede
re viderent expauefacti ſunt. ac illi
de equis ſalientes ⁊ beatum mar.
arripientes fortiter ꝑcuſſerunt. ig
norantes ꝙ ipſe eſſet. ac ille mutꝰ
terga cedentibus prebuit et ꝓpter
hoc illi magis furiebant eo ꝙ ipſe
tanꝙ̃ non ſenciẽs cõtemnere vide
batur Cumqꝫ abire vellẽt equi ad
fixi ſunt terre vt quãtumcũqꝫ ꝑcute
rent velut lapides immobiles ꝑſi
ſtebãt quouſqꝫ ad viꝝ ſanctũ redi
rent ⁊ pctm̃ ſuuꝫ qđ ignoranter in
ipſum fecerãt ꝯfeſſi ſunt Tunc bea
tus martinus dedit eis licenciam
abeũdi Terciũ qđ placet deo in ho
minibꝰ eſt vera fides Secũ. ꝑ Bñpla
cituꝫ eſt deo fides. Ad heb. xi. Sine
fide impoſſibile eſt deo placere Si
homo haberet õnes v̾tutes ⁊ fideꝫ
nõ haberet. nõ placeret deo Aug.
ſine fide omnis labor vacuus ẽ. hoc
ſciuit btũs mar. ideo fidem inuitis
parentibus recepit. vñ de eo ſic legit̃
Parentes ſui gẽtiles erãt ⁊ cuꝫ eẽt
annoꝝ duodecim inuitis parentibꝰ

ad eccleſiā ꝯfugit ⁊ ſe cathecumi
nuꝫ fieri poſtulauit· ſic enī erat ꝯ
ſuetum illis temporibus· Cum aūt
eſſet annoruꝫ .xviij. baptizatus ē.
deinde relicta militia ad hylarium
epm̄ perexit ⁊ ab eo acolitus eſt or
dinatus Et per ſomnium dictum ē
ei ꝙ ad parentes ſuos iret et eos
ad fidem ꝯuerteret· Cumqꝫ ꝑgeret
inter alpes· incidit inter latrones.
et cuꝫ ſecurim vnus in capite eius
vibraſſet ictum ferientis alter ſuſti
nuit· vinctis tamen poſt tergū ma
nibus vni eoꝝ ad cuſtodiendum
traditur· Interrogante autē ei la
trone ſi non timeret· Rn̄dit nunꝙ̄
ſe fuiſſe ita ſecuruꝫ· qꝛ ſciret miſeri
cordiaꝫ dei in tribulacōibus ma
xime affuturā· Incipiēs ergo fidē
latroni predicauit ⁊ ipm̄ ꝯuertit·
Qui martinū ad viam reducens vi
tam laudabilem poſtmodum du
xit· Cum vero mediolanū ꝑteriſſꝫ·
dyabolus ſibi in ſpecie humana af
fuit querens quo pergeret· Rn̄dit q̄
me dn̄s duxerit· Ac ille quocunqꝫ
ieris dyabolus tibi aduerſabitur
Martinus rn̄dit dominus michi
adiutor nō timebo· ille ſtatim eua
nuit Et veniēs ad parentes· mrēm
ad fidem conuertit· patre in errore
ꝑmanēte Incepit autē beatus mar
tinus fidem publice predicare· Cū
autē hereſis arriana ꝑ totū mūdū
pullularet· Beatus mārtinꝰ viriliē
obſtitit ⁊ ob hoc publice ceſus et
de ciuitate eiectꝰ ⁊ rediens medio
lanū monaſteriū ſibi ꝯſtruxit· Sꝫ
ab arrianis inde ē eiectꝰ· Deinde epꝰ
eſt electꝰ ⁊ ſe morti exponēs virili
ter obſtitit· Dum quoddā templū
ydolorū deſtruē̄ vellet ⁊ pagani ei
reſiſterēt· Tūc ꝑ triduuꝫ cilicio te
ctus ⁊ cinere· ieiunauit vt deꝰ tem
plū euerteret exorauit· Tunc duo
āgeli ſcutis et haſtis armati vene
rūt in forma militū· dicētes ſe miſ
ſos martino in ſubſidiū Quo audi
to gētiles reſiſtere ei nō p̄ſumētes
et multi eoꝝ ad fidē ꝯuerſi ſūt Itē
cū in alio tp̄e fanū qͦddam deſtrue
ret gentilibꝰ ꝯtradicentibꝰ· vnus
euaginato gladio ad eū cucurrit·
Et beatus martinꝰ nudā ceruicē ei
exhibuit· Sꝫ cū ille manū extēderet
vt eū percuteret· mox iecuit ad terrā
et pſtratus veniā poſtulauit Iteꝫ
alio tp̄e ſimile ꝯtigit cum ydola de
ſtrueret ⁊ q̄dam eū cultro ferire vel
let in ip̄o ictu cultꝝ̄ de manu eiꝰ ex
cuſſuꝫ nō ꝯpuit· Sic pꝫ quō beatꝰ
martinꝰ pfectus fuit in fide miſeri
cors ⁊ humilis· ⁊ ideo deo placuit
In hijs debemꝰ eum imitari ſi deo
cupimꝰ placere· rogemꝰ ergo.

¶ De ſancta elizabet. f.lxxix.

Tota pulchra

es amica mea ⁊ macula nō
eſt in te. Cātico. iiij. In hijs verbis
ꝯmēdat dn̄s ſponſā ſuā Eliſabet
a pulchritudīe īteriori q̄ ornat aiaꝫ.
nō ab exteriori q̄ nō eſt nc̄aria ad
ſalutem Sciendū autē ꝙ pulchri
tudo anime conſiſtit in virtutibꝰ q̄
ornant aiam ⁊ faciūt eā celeſti ſpō
ſo amabilem· Prima virtus eſt ca
ritas Scd̄a caſtitas Iſte due virtu
tes faciūt animā pulchram ⁊ deo
placidam Sap. iiij. O q̄ pulchra

eſt caſta generacō cū caritate. qua
ſi diceret. o ꝙ̄ pulchra ē coraꝫ deo
anima illa q̄ accenſa ē diuina cari
tate ⁊ cum hoc eſt caſta Caritatē p
fectā habuit eliſabeth. nā deū ſu
p omnia dilexit ⁊ ideo eā dn̄s ecō
tra dilexit Prouerb. viij. Ego dili
gentes me diligo ⁊ q̄ mane veniet
ad me ⁊ qui in iuuētute q̄ſierit me
inueniet me. ſic fec̄ btā eliſabeth
que ab infancia deū maxime dile
xit. vn̄ de ea ſic legit̄. ꝙ cū eſſet q̄n
qꝫ annoꝝ eccl̄iam orandi cauſa ſe
piſſiē intrauit. ludos pueriles ma
xime vitabat. Et licet pſalteriū nō
ſciret. tamen corā ſe expandit ⁊ ali
os ad orandum ꝑuocauit. ⁊ vt ne
mo eā velut occupatam ad ludum
traheret. vel in oradō impediret. ſe
pius i ludis venias ⁊ genuflexiōes
faciebat. cuſtodiēs ne alij cōſiderā
rent. Cum maritū duxiſſet. licet in
uite de nocte ſurrexit neſciente viro
ſuo ⁊ orauit. ⁊ ipſa cū vna ancilla
ita ordinauerat vt ſi horā obdormi
ret eam p pedē trahēs excitaret. q̄
dam vice dum pedeꝫ domine ſue tā
gere vellet. tetigit pedem domini. Et
cū ille excitatus queſiuit quare hoc
factum ſit. hoc fuit ſibi intimatum
et ſuſtinuit pacienter. Cū aūt vir
eius aberat cū celeſti ſpōſo in ora
tione ꝑnoctabat. Et ideo ei ſigna
dilectionis mutuo oſtendit. quia
ſepius ei in cōtemplacōne apparu
it ⁊ cum ea loquebatur Quadam
enīꝫ die dum veniret de eccl̄ia ex de
bilitate in gremium ancille ſue ſe
poſuit ⁊ reſpiciens p feneſtraꝫ. vi
dit celum apertum ⁊ ih̄m ad ſe incli

natuꝫ ⁊ vultū ſereniſſimū ſibi oſtē
dentem Ipſa vero huiꝰ viſionis dl'
cedine repleta tanta hilaritate ꝑ
funditur vt mirābiliter rideret. tan
dē ab eius aſpectu ih̄eſus ſe abſtrā
hit ⁊ ſubito ipſa lacrimabat Cui
iteruꝫ ſe oſtendens dn̄s dixit Eliſa
bet ſi tu vis meaꝫ eſſe. ego vero te
cum ero. hoc tamē non audiebat
ancilla. Eliſabeth. alta voce rn̄dens.
dixit. Ita. dn̄e ſi vis eſſe meaꝫ ego
ero tecū ⁊ me a te nūꝙ̄ ſepabo. Q3
cum audiret ancilla interrogabat
cuꝫ quo loq̄retur. tūc reuelauit an
cille rogans vt nulli diceret. Itē cū
oſſa viri ſui d' tranſmarinis ꝑtibꝰ
reducerentur ⁊ ipſa ea recipet ait.
grācias tibi ago dn̄e ih̄eſu q̄ dulciſ
ſimi ſpoſi mei oſſa remiſiſti. ⁊ licet
multum eū in amauerim. tamē ꝓp
ter amorem tuū eo libenter careo
Vt autē totum amorem ſuuꝫ in de
um dirigeret. rogauit dominuꝫ vt
omnium temporaliuꝫ cōtemptum
ſibi donaret ⁊ dilectōnem filioruꝫ
ſuorū vltra ꝙ̄ necē eſſet ab ea euel
leret ſic audiuit vocem ſibi dicentē
Eliſabet exaudita eſt oratio tua.
Sic patet de ꝑma virtute que eam
pulchram ⁊ deo amabilem facie
bat. ſ. caritas Secunda virtus que
facit animā pulchram ⁊ deo corā
⁊ amabilem eſt caſtitas ⁊ mundi
cia cordis. Prouerbi. xxij. Qui dili
git cordis mūdiciam habebit ami
cum regem. ſ. celeſtem Hanc mundi
ciam habuit beata eliſabet. Sed
pater eius rex vngarie. eam lant
grauio turigie lodewico noīe licet
inuite copulauit et licet precepto

patris obediuit· tamen ex cōſenſu
cordis nunꝙ̄ virum cōcupiuit. ideo
potuit bene dicere cum ſara Thob.
iij. Tu ſcis domine quia nunꝙ̄ cō-
cupiui virū. ſed mundam ſeruaui
animam meā ab omni cōcupiſcen-
cia. Vnde poſt mortē viri nullomō
voluit alteri copulari. Cum enim q̄-
dam epūs eius cognatus ipſā alte-
ri copulare vellet. incōſolabilit̄ fle-
uit dicens. Et ſi aliter euadere nō
potuero. ego mihi pſonalit̄ naſuȝ
abſcindam. vt nullus virorȝ me
curabit. Et vt caſtitatem ſeruaret
corpus ſuum multis ieiunijs affli-
gebat. et a puellis ſuis virgis hor-
ribiliter cedi iuſſit. ſic patet de eius
caſtitate. Tertia virtus que facit
animā pulchram ⁊ deo acceptam
eſt humilitas Judith. ix. Domine
humilium ⁊ manſuetorū tibi pla-
cet deprecatio. Jheros. Nihil eſt qꝫ
nos deo ita caros facit ꝙ̄ ſi vite me-
rito magni. humilitate ſimus infi-
mi. Eccli. iij. Quanto maior es. tāto
humilia te in omnibus. et inuenies
gratiam apud altiſſimū Sic fecit
beata eliſabet Jpa enī fuit magna
ſcdm ſeculi dignitatē qꝛ filia regis
vngarie et vxor lantgrauij. tn̄ vi-
liorem ſe reputauit ꝙ̄ aliquā ſua-
rū ancillarū. Nā ancillis inhibuit
ne eā dn̄am vocarent. Ad hoſpita-
le adhuc viro ſuo viuēte ſepe iuit ⁊
pedes pauperū lauabat. ⁊ ſimilit̄
ſcutellas ⁊ vtēſilia coq̄ne lauabat.
infirmos abluebat. leproſos q̄s
nullus tāgere volebat ipſa tracta-
bat. Mortuo viro ſuo religioſū ha-
bitum induit. veſtes griſeas ⁊ pāno alterius

coloris ſpecie [tis] Pater vero [eius] rex vnga-
rie. audiens de eius paupertate co-
mitē vnum illuc miſit qui eaȝ redu-
ceret. Qui videns eā in tam vili ha-
bitu ſedentē ⁊ filātem ſic ait O nū-
ꝙ̄ filia regis ſic iret. Cūȝ multuȝ
inſtaret vt ad patreȝ rediret. illa
omnino recuſauit dicens. ſe potius
velle pauperē vitam ducere. ꝙ̄ bo-
nis omnibus abūdare. Quarta
virtus que facit animaȝ pulchrā
eſt patientia. vt homo libēter ſuſti-
neat tribulationem a deo miſſam
quod eſt ſignum dilectōis. Apoc.
iij. Ego q̄s amo arguo ⁊ caſtigo.
Greg. Electi filij dei feriri paterna
dilectōne et correctōne deſiderant.
et dolorem vulnerum medicinam
putant ſalutis. Talis fuit btā eli-
ſabeth. que omnia aduerſa liben-
ter ſuſtinuit. Dūȝ enim vir ſuus in
tranſmarinis partibus mortuus
fuiſſet. vaſalli eius q̄ caſtra ⁊ mu-
nitiones eius poſſidebāt dicebāt.
ꝙ diſpenſatrix bonorum nimis eſ-
ſet prodiga. et quodam ſero eiece-
runt eam cū pueris ſuis de caſtris
ſuis ⁊ de omni poſſeſſione ſua Ad-
ueniente autem nocte in domo cu-
iuſdam tabernarij: vbi porci iace-
bant ſe cū pueris ſuis recepit. me-
dia nocte cum fratres minores ma-
tutinas pulſarent. iuit ad clauſtrū
eorum agens deo grātias pro ſua
tribulatōe rogans fratres vt Te
deum laudamus cantarent. Die ſe-
quenti vaſalli ordinauerūt ſibi ho-
ſpitium in domo emuli ſui. cum eā
hoſpes ⁊ hoſpita grauiter ſuſtinu-
iſſent ⁊ nimis moleſtarent valeſa-

ciens parietibus dixit · libēt hoīb9
valeſacere; ſi inueñirem · Cū ſic com
pulſa ab illo loco recedere vellet ⁊
per quoſdā lapides ī via lutoſa trā
ſiret. occurrit ei quedam vetula cui
mlta bñficia ſepe fecerat · q̄ paup
⁊ deiecta erat dedignabatur ſibi ce
dere Sed beata eliſabet ſibi cedere
volens in lutū; cecidit ⁊ ſurgēs ve
ſtimentū ſuū vidēs gaudēs riſit · Et
q̄ ſic virtutib9 abūdabat · iō dñs eā
ad gaudia ppetua iuitabat Cū āt
appinq̄ret temp9 q̄ dñs dilectā ſu
am ad ſe recipere vellz · dū febrib9
egrotaret ⁊ ad parietē v̄ſa faciē teneret.
audiuit auiculā dulciſſime cātantem.
tunc ⁊ ipſa cātare cepit · Cūq; que
reretur ab ancilla quare cātaret · ait
Auicula quedā tā dulciter canta
uit vt me ad cātū puocaret Auicu
la illa credit̄ fuiſſe angel9 ei9 · q̄ ei
eterna gaudia nunciauit · Deinde
dyabolus affuit ſi forte ī ea aliq̄d
inueniret · Quē illa vidēs Fuge fuge
fuge trib9 vicib9 exclamauit · Ap
propinquante autē media nocte
dixit · Ecce appinquat hora in qua
oīps de9 amicos ſuos ad celeſtes nu
ptias inuitauit · deīn emiſit ſpm̄ An
no dñi · M · cc · xxvi · Ex corpe ei9 ſu
auiſſim9 odor emanauit Eadem ho
ra auicule mlte viſe ſunt ſup̄ eccle
ſiam quas nunq̄ homo viderat q̄
tam dulcit̄ cantabāt · ita vt oēs mi
rarentur · q̄d credit̄ fuiſſe chori an
geloꝝ animam eius deducētes · Cū
q; corpus eius depoſitū eēt · oleo
ſicut corp9 beati nicolai redūdauit
vbi infirmi ſunt curati · leproſi mū
dati · ceci illuminati · claudi ſanati ·
⁊ demoniaci liberāti · Rogem9 ergo
ſanctam elizabeth

De preſentacōne virginis glorioſe ſermo · lxx ·

Ponite arcam
in ſācuario templi quod
edificauit ſalomō · Scribunt̄ v̄ba
hec originalit̄ · ij · Paralip̄ · xxxv · ⁊
fuerūt v̄ba iuſſiōis Joſie regis to
ni · ad ſui temporis leuitas veteris
teſtamēti · quos iuſſit arcā in tem
plo dei p̄ſētare · Nā ſecūduz nicola
um de lira · mlto iam tempore ante
q̄ ipē regnaret · arca dñi extra tem
plū conſtituta fuit · q̄d Joſias rex
īdignū exiſtimās eaz poni in tem
plū iuſſit · Q̄d quidē factū conueni
ens fuit figura ei9 q̄d hodie factuz
eſt in beatiſſima virgine maria · q̄
verā viuā ⁊ ſacratiſſima arca exti
tit · ī qua eterni pr̄is celeſtis filius
vnigenitus incarnari voluit · nouē
q; menſib9 clauſus fuit · Quā digniſ
ſimā viuā; arcā virginē tenedcā;
cū ſui ſancti parentes vſq; ad tem
pus ablactacōnis in domo ſua ex
tra ſcilicet templum ſolicite nutri
uiſſent · eam tunc nullibi iudica
runt tam digne ⁊ hōrifice reponen
dam ⁊ conſeruandam ſicuti in ſa
cratiſſimo dei templo illo in iheru
ſalem · Ad quod ſe eandem preſen
tandam ſancto ſuo voto dudū; an
te obligauerant · ⁊ hodie publice ⁊
ſolenniter ſatiſfecerunt id adiplen
do · Vnde pſalmus · Vouete ⁊ red
dite domino deo veſtro · Et iterum ·
Redde altiſſimo vota tua · Eccleſiaſtici v.

Si q̄d vouiſti deo ne moreris redde-
re. Sic ergo fecerūt quēadmodū in
verbis thematis ſonuit. eaꝫ in tem-
plū offerebāt vt ait thema. Poīte ar-
cā. ac̄. Sciēdū autē ꝙ in preſēti ſer-
mone q̄tuor ſunt p̄ncipalit̄ notan-
da. Primo cōgruens huiꝰ feſtiui-
tatis inſtitutō. Scd̄o dicet̄ vn̄ ſump-
ſerit ſibi p̄ſēs feſtum nomē ꝛ origi-
nē ꝛ q̄uo facta ſit hodierna preſēta-
tō. Tercō vt magis pateat huiꝰ fe-
ſti vtilitas ponent̄ ꝯ rōnabiles p̄-
ſētatōis. Quarto q̄uo ſe habuerit
beatiſſima v̄go in illo ſtatu ad quē
tunc deputata extitit. Pro p̄mo er-
go aduertēdum eſt ꝙ feſtiuitates
glorioſiſſime v̄ginis marie nō ſunt
aliud q̄̄ quedā celebres annue di-
es ꝯmemoratōis quorūdaꝫ p̄cipuorū
factorū que in ea ſiue circa eam geſta
ſunt. Cum ergo hec eadē acta ꝓpter
que ei feſtiuat̄ magis cōſtat in ſa-
luteꝫ ꝛ utilitatē totiꝰ generis huma-
ni ꝑegiſſe. ideo merito ab omnibꝰ
debet ꝯmunit̄ eiꝰ feſtiuitas cū reue-
rentia ānue pagi ꝛ ꝯmemorari ne i-
grati inueniamur ſup tantis bn̄fi-
ciis ipenſis. Eſt itaqꝫ p̄ſentatō bea-
te marie. mirificꝰ grōſus ꝛ bn̄ficus
actꝰ poſt eiꝰ natiuitatē. Quaē ergo
minꝰ feſtiuari deberꝫ q̄̄ ipſa eiꝰ na-
tiuitas. penſatis hiis tribus iam
enumerandis. Primo. ſi v̄ginis be-
nedicte natiuitas ſcā extitit. nō mi-
nus ſancta fuit eiꝰ p̄ſentatō. q2 eā-
dē v̄go que in mūduꝫ ſancta ē nata.
eſt poſtea nō minꝰ. ſꝫ eque vel ma-
gis ſancta. in templū preſentata a
ſuis ꝑentibus non minꝰ ſanctis q̄̄
tūc eſſent cū ipa naſceret̄. Ecce ſācti-
tatē tā p̄ſentatē q̄̄ p̄ſentātiuꝫ pſō-
narū. Vide etiā loci ſāctitatem q2 ad
tēplū tūc tpis in orbe terraꝝ ſcīſſimū.
puto ſalomonis. Scd̄o. ſi v̄ginis
natiuitas fuit ad ſaluteꝫ generis
huāni. nō minꝰ eius p̄ſentatō. cuꝫ
ipa in hoc templo materiali ſuum
ſcīſſimū templū aptauit ꝓparauit ꝛ
dignificauit vt eſſꝫ dignū habita-
culū filij dei in quo incarnari volu-
it. Tercō. ſi virginis marie natitas
fuit g̃toſa vt in eiꝰ feſto canit̄. non
minꝰ eiꝰ p̄ſentatō. quicq̄d ei g̃tie
meriti ꝛ dignitatis ac diuini mune-
ris benedca v̄go ex illa eiꝰ in tem-
plū preſentatōe ꝛ ſubſequēti inibi
habitatōne atqꝫ cōuerſatōe conſe-
cuta eſt. totuꝫ nobis ceſſit in mag-
nū nrē ſalutis bn̄ficiū. ptꝫ ex hiis
q̄̄ ſimil̄ ſit feſtiuandi ratō vtriuſqꝫ
tam natitatis q̄̄ preſētatōis. Pſe-
mꝰ iā eiꝰ hodierne feſtiuitatis cō-
gruētiā. cuiꝰ figurā habemꝰ in veteri
teſtamento. ij. Reguꝫ ſexto. ꝙ dauid re-
ducēs arcā dn̄i de domo Obededom
ad ciuitatē ſuā. hoc fec̄ cū magna
ſolēnitate. oī domo iſrahel ad hoc
ꝯgregatā. ꝛ erat ibi magna iubi-
latō ꝛ ſolēnis ſacrificiorū oblatō.
Si ḡ tāta ſolēnitas fiebat qn̄ illa
lignea arca in domū dauid preſen-
tabat̄. q̄ fuit figurā huiꝰ p̄ſentatio-
nis. quanto rōnabiliꝰ ē eccē ſolēni-
ſādū in die p̄ſentatōis v̄gis marie
i tēplū ſiue domū dī oīpotētis. in-
to enī p̄ſtantior eſt veritas q̄̄ figu-
ra. lux q̄̄ vmbra. Non etiam dauid
rex ꝛ ꝓpheta iubilaſſet cum tanta
ſolennitate ante arcam que vtiqꝫ
lignum erat licet auro circumtectuꝫ.

ſi non in ſpiritu ꝓphetico ſignatum
honoraſſet. attendens veram viuā
archam dei ſignatam ⁊ figuratā
per illā ſui tempis archam teſta-
menti. Cōſideremꝰ etiam cariſſimi
plenius correſpondentiā iam dicte
figure ad figuratum. Sicut enim
lignea archa predicta ī ſe continebat
duas tabulas veteris teſtamēti. ita
noſtra arca viua ad hoc erāt fabri-
cata ⁊ ī templum preſentata vt ido-
nea fieret continere duas tabulas
noui teſtamenti. hoc eſt corpus ⁊
animam domini noſtri iheſu criſti.
Huius arce virginis ſcilicet marie
in templum preſentatōem ⁊ ibidē
inhabitatōem preuidebat in ſpiri-
tu dauid dicens Quis aſcendet in
montē domini aut quis ſtabit in
loco ſancto eius? Et reſpōdit Inno-
cens manibus ⁊ mundo corde. qđ
de nullo homine puro dici poteſt ꝗ̄
de glorioſa virgine maria. quis eī
ſic innocens ⁊ mundus corde ſicut
ipſa cum nemo ſit mundus a ſor-
de. Vnde ī iohānis i. Si dixerimus
quia peccatum non habemus ipſi
nos ſeducimus. ⁊ veritas in nobis
non eſt. Et ſecundum auguſtinū
omnium preter ipſam virginē ma-
riam hoc ſit dicere verum. Habemꝰ
etiam huius ſimile in nouo teſta-
mento videlicꝫ in feſto purificatō-
nis eiuſdem virginis. Ob hoc enī
eccleſia precipue celebrat idem fe-
ſtum purificatōis. qꝛ ea die maria
virgo infātulum filium ſuum ibīm
preſentauit in templum vt ſiſterꝫ
⁊ offerret eū domino. Cur ergo nō
etiā ſimiliter celebraret ecc̄ia diem

illum hodiernū. quando ipſa nō ſo-
lū a parentibus ſuis eſt preſētata
ſed etiā ipa ſemetipſā preſētauit
in templum vt ſiſterꝫ ſe dn̄o Quas
ꝯgruētias attēdens modernꝰ ſum-
mꝰ pōtifex ſāctiſſimꝰ dn̄s paulus
ſecūdꝰ ad īſtantiam pricipū Thu-
ringie hāc feſtiuitatē in eoꝝ t'ris
celebrandā mature admiſit. ꝯceſ-
ſit. approbauit ⁊ ꝯfirmauit ac etiam
īdulgentijs ſpecialibꝰ dotauit. Qđ
etiam attēdentes reuerendiſſimi in
criſto patres domi archiepī. Ma-
guntinenſis Treuerenſis. ⁊ deinde
colonienſis. eādē feſtiuitatē etiā
ī ſuis dyoceſibꝰ populariter celebrā-
dā inſtituerūt. et tantū de principa-
li primo. Quo ad ſecundum mem-
brū diuiſionis ꝯgruit aliqua đ pa-
rentibus virginis glorioſiſſime in-
ducere Vn̄ legit̄ in aurea legenda
ꝙ felices illi parentes v̓ginis bn̄dcē
Ioachim ⁊ Anna ambo iuſti ⁊ ſan-
cti ſine reprehenſione in omnibus
mandatis domini incedentes vigin-
ti annis in matrimonio cohabitā-
tes prolem non habuerunt. Et ro-
gauerunt in ſuis deuotis orationi-
bus ⁊ obſecrationibus altiſſimū
q̄tenus dignaretur eis fecunditatē
concedere ⁊ prolem dare. Vouerūt
itaqꝫ domino. ſi eis ſobolem conce-
deret eā eius ſeruitio omnino mā-
cipare vellent. Venit tandem ange-
lus a deo miſſus. ipſoſqꝫ conſolatꝰ
eſt. nunciauit eorum preces exau-
ditas. eiſqꝫ felicem prolem ſcilicet
filiam ꝓmiſit. addidit ſibi nomen
⁊ ꝙ̄ digna. ſancta ⁊ gratioſa eſſ
futura intimauit. Adieciteqꝫ quo-

modo ipā futura mater filij dei fieṙ
deberet. Felices igitur illi cōiuges
huiuſmōi diuinū ꝓmiſſum patiēt
⁊ hilariter in bō ſpe expectabāt ad
impleri. Itaqꝫ anna decurſiſ nouē
menſibꝰ huiuſmōi ꝓmiſſaꝫ filiaꝫ fe
licē mariaꝫ que in vtero eiuſ ſancti
ficata eſt ꝑepit. Et vt angelꝰ iuſſe
rat mariā vocauit. quā ānā cū om
ni ſtudio educauit vſqꝫ ad tempꝰ
ablactatōis. Hec eſt illa genera
tō de qua ſcribitur. Sapieñ. iiij. O
q̄ pulchrā eſt caſta generatō cuꝫ
caritate. Hec breuit̄ in laudem pa
rentum v̄ginis generoſe ſūt dcā. Quos
⁊ nos oēs honorare ⁊ inuocare de
bemꝰ. Rogātes vt xp̄m ſuuꝫ nepo
tem ꝓ nobis fidelit̄ exorent. Venio
igit̄ ad huiꝰ membruꝫ principale
Vnde ſcꝫ ſumpſerit nomen ⁊ origi
nem p̄ſens feſtum. Completo igi
tur poſt triennīū ablactatōis tem
pore ſācti parentes benedictā filiā
ambo in templū p̄ſentauerunt cuꝫ
oblatōibꝰ. Audi ergo quid acci
dit ardui miraculi anteq̄ ipſi aſcē
derent in templū Erant ante tēplū
q̄ndecī gradꝰ aſcēſionis. nam qꝛ tē
plum in mōte erat cōſtitutū. alta
re holocauſti quod forinſecus eāt
adiri non poterat niſi ꝑ huiuſmōi
gradus In horū imo virgineꝫ con
ſtituerunt. volentes ſe ⁊ ſua ſacrifi
cia preparare ad aſcenſum Quid acci
dit? Medio tempoē virgo benedcā
cūctos illos gradus ſine adiutorio
alicuius aſcendit ita expedite ⁊ velo
citer. ac ſi iam ꝑfecte etatis eſſet. n̄
retroſpiciens. Et vt Epiphaniꝰ do
ctor grecus dicit. ſtupētibꝰ cunctis
qui aderant ad arā ſine adiutorio
aliorum venit. ſeipſam domino dō
preſentans ⁊ offerens Vnde bene
canitur de ea. Quod negatum eſt
nature tu virtutum agis iure ⁊ po
tes gratia. Nunc vt ait magiſter i
ſpeculo hiſtoriali. Parentes virgi
nis ſacrificio ſuo facto ſecundum
morem legis. et voto ſuo iam perfe
cto. filiam ſuam preſentatam itra
ſepta templi cum alijs virginibuſ
ibidem in dī ſeruitio educandis di
miſerunt. et ipſi poſt grates deo
redditas in domū ſuam reuerſi ſūt
Poſt quos parentes virgo bene
dicta nūquā more puule defleuit
Attendant igit̄ parentes quomō
ſuas pleſ ad dei cultuꝫ ⁊ famulatū
inſtruere debent. quoīaꝫ ſi negligē
tes reperti fuerint arguet eos dn̄s
d̄ culpa. De tercio huiuſ principa
liſ ſcilꝫ d̄ cauſis ratōnabilibꝰ pre
ſentationis reſtat dicere. Eſt itaqꝫ
prima cauſa vt ſancti eius paren
tes ſuo ſancto voto de quo dictum
eſt ſupra ſatiſfacerēt. Secūda cau
ſa eſt vt parentes virginis angeli
ce iuſſioni in hoc obtemperarent.
Nam vt legitur in aurea legenda
angelus domini dū eam nūciauit
naſcituram ait non forinſecus int̄
populaēs. ſed in templo domī mo
rabitur. ne quiſpiam de ea ſiniſtrū
aliquid ſuſpicetur Tercia cauſa ē
quia cum benedicta virgo eſſꝫ grā
cia plena ⁊ cunctis hominibus ab
undantiꝰ dotata. decuit vt ait bea
tus Iherꝰ. in ſermone. Iam nullꝭ
vſibus eſſe mancipandam. niſi di
uinis Cū igit̄ templū dei ad hoc or

dinatū fēm ſita ꝺ dicatū vt diuino
ſeruiat cultui decuit mariā in illd
preſētari. vnde ꝓpheta ait Domum
tuā decet ſāctitudo dn̄e. et iterū. ſan
ctificauit tabnaculū ſuū altiſſim⁹
Quarta vtilitas cā eſt. vt tam nobi
lis theſaurus et tam p̄cioſuꝫ deno
diū in loco ſibi magis cōgruo repo
neret. Ipſa enī eſt archa viua. que
ad inſtar arche veteris teſtamenti
locari debet in templo. vbi thema.
Ponite archā. ⁊c. Pro quāto vl
tio hui⁹ p̄ncipalis. quō ſcꝫ ſe habu
erit būdcā v̄go poſt ſuā preſenta
tōem in templo. Pro quo ſciēdum
ꝙ būdcā v̄go in templo q̄ȝ in ap
tiori et ɔuenīētiori loco eſt adducta.
vt indies magis magiſq̄ꝫ diſponē
tur. aptaret. et dignificaretur ad id
qd erat futurā. Debuit ei fieri a ſuo
tempoē ēē digniſſimū templū filij
dei in quo voluit incarnari. ideo di
gne in templū preſentat̄ intus ha
bitatura et ɔuerſatura. vbi poterāt
in lege dn̄i et in diuinis ſcripturis
pleni⁹ erudiri. ſic decebat v̄ginē ſā
ctāꝫ que ɔmunē cū deo patre habi
tura erat filium. ſegregataꝫ ēē ab
alijs hōib⁹ et a mūdo et dicatā ſoli
deo Erat maria in ādmiratōeꝫ oīb⁹.
que cū triuꝫ tantū eſſet ānorū taꝫ
maturo greſſu ambulabat. ita p
fecte loquebat̄ et dī laudib⁹ inſiſte
bat. vt nō infantula putaret̄ ſꝫ q̄ſi
adulta eēt. ita ī orōibus pſiſtebat
Et ēſplenduit ei⁹ facies vt vix potu
iſſet in eius faciem q̄ſq̄ꝫ intendere.
Bene ergo de ea pōt dici illd. Eccle.
l. Quaſi luna plena in diebus ſuis
lucet. et quaſi ſol refulgens. ſic illa

refulſit in templo dei. Legim⁹ etiā
ꝙ dū ipſa horis ɔgruentib⁹ operi
manuū inſiſteret ſicͭ cetere virgi
nes. oīa que antique mulieres vix
facere poterant. iſta in teneritate ex
plebat. Ecce cariſſimi in hijs omni
bus opata eſt g̃tia qd nō habuiſ
ſet natura. Ideo hodie canit̄ in anti
phona. Radiat g̃tia iā in puella et
ſapiā refulget ī puula Virgo glo
ſa vt legim⁹. in templo dei preci
pue hec tria exercebat ſcꝫ vehemē
tiā ſcī deſiderij. feruorem deuotōis et
puritatē orōis. qb⁹ attigit fōtē illū
ſublimē toti⁹ g̃tie. Sic ei ſcriptum
eſt Eccā xxxv. Orō humilis nubes pe
netrat. Et quis humilis. ſi non maria
humilis. Et quis iuſt⁹. ſi non maria
iuſta. Canit̄ ei de ipſa. Ex te ortus
eſt ſol iuſticie xp̄s de⁹ nr̄. De hac
eē v̄ginis in tēplo ɔuerſatōe. dicit
beat⁹ Jhero. in quadam epl̄a ad
cromatiū et eliodoꝝ ꝙ btā v̄go hāc
regulā ſibi ſtatuit. vt a mane vſq̄ꝫ
ad t̄ciā orōnib⁹ inſiſterꝫ. a tercia
vſq̄ꝫ ad nonā opeī manuum vaca
bat notāt̄ textrino. veriſimilit̄ ad
tēpli ornatū ſubtiliora p̄parando
A nona ab orōne non recedebat q̄
uſq̄ꝫ angel⁹ ſibi apparēs eſcā ei da
ret. ita vt vigilijs inueniret̄ p̄or. ī ſa
piētia legis dī eruditior. in vera hu
militate humilior. in carmib⁹ dauiti
cis elegantior. in caritate gratior.
in omni puritate purior. in omni
actione. et in omni virtute perfecti
or. Erat enī conſtans et immobilis
Hanc iraſcentē nemo vidit vel au
diuit vnq̄. omnis ſermo eius ita
erat gratia plenus vt ɔgnoſceret̄

in lingua ei⁹ de⁹ ſemp̄ in oꝛone ac
iſtructōne legis dei pmanebat / qͥ
die āt eſca quā de manu āgeli acce
patipſa tm̄ reficiebat. ⁊ eſcā quā
a pontificib⁹ tēpli recipiebat pau
pibus diuidebat. Sic ḡ creſcebat
puella puula. ſuauis ſine macula.
prudēs ⁊ decoꝛa. vt eſſꝫ vniuerſis in
cōpabilis et nulla ſibi ſimilis. fie
retqꝫ caput v̄ginuꝫ. excedēs laudes
angeloruꝫ ⁊ hominū. Dicam⁹ ergo
deuote eā inuocātes. O hominum
et angeloꝝ dn̄a. aduocata noſtra
potiſſiā. ⁊ ſūmo noſtro iudici gra
tiſſima. nob̄ ſeruis tuis relaxa cri
mina. et mētes nr̄as illumina. coꝛ
da noſtra in bono tepida fac vt fi
ant in deo feruida. noſtro tremēdo
iudici te hodie p̄ſentans ꝑ nob̄ lo
quaris bona. ⁊ auerte indignatio
nem ſuaꝫ a nobis. vt te interueniē
te ꝟ in preſenti eius gratiā. ⁊ poſt
hāc fragileꝫ vitā felicitatē eternā aſſequi.
q̄d nobis preſtare dignet̄. Amen.

De ſancta cecilia. ¶ F. lxxxi.

Mulier diligens
eſt coꝛona viro ſuo Prouer
bio. xij. vel mulier timēs deuꝫ lau
dabitur ꝓuer. xxxi. Iſta v̄ba pn̄t
exponi cōgrue de btā Cecilia que
ꝑ diligentiam viro ſuo valeriano
obtinuit eternā coꝛonā. Pn̄t etiaꝫ
exponi ſpūaliter de q̄libet fideli ani
ma. que hꝫ viꝝ xp̄m que ꝑ diligen
tiā ſuā pt̄m ſeipſa viro ſuo adq̄re
re vitā eternā ⁊ coꝛonā ſēpiternaꝫ
Sciendū aūt ꝙ tria ſunt q̄ cuꝫ dili
gentia facere debemus Primo de
bemus mandata diligenter cuſto
dire. Deut. viij. Omne mandatum
q̄d tibi p̄cipio caue diligēter vt fa
cias vt poſſis viuere. In iſtis verb̄
oſtendit dominus qualiter vult vt
ſibi ſeruiatur ⁊ quale p̄mium vult
dare. Vult eniꝫ vt ſeruiam⁹ ei inte
graliter ⁊ pfecte. ideo dic̄ Omne mā
datū. Si eniꝫ homo in vno peccaret
⁊ omnia alia ſeruaret. nihil ſibi ꝓ
deſſet ad vitam eternaꝫ. vn̄ ſcriptū
eſt Iacōb. ij. Qui in vno peccat mul
ta bona perdit. vult ergo vt ſeruia
mus ſibi diligēter ⁊ ſolicite ⁊ non
tepide ⁊ negligenter. vn̄ ſcriptum
eſt deut. viij. Caue diligēter vt faci
as. quaſi diceꝛꝫ. Maledict⁹ homo q̄
facit opa dei negligent̄ Pſal. Ma
ledicti qui declinant a mādatis tu
is Premiū autē mandata ſua ſuā
tibus diligenter ꝓmittitur cuꝫ dī vt
poſſis viuere Mat. xix. dixit adole
ſcens ad ihm. Magiſter quid faci
ām vt vitā eternām habeā Ait ille
ſus Si vis vitā ingredi ſerua man
data. Sic ſeruauit btā cecilia. ꝙ di
ligenter mādata dei ab infancia ſ
uauit. ideo meruit vitā eternāꝫ Se
cūdo debem⁹ diligenter bn̄ficia dei no
bis facta cogitare Deut. vi Caue ne
obliuiſcaris domini dei tui q̄ edu
xit te de t̄ra egipti de domo ſeruitu
tis. quando ſcꝫ ꝑ paſſionem nos li
berauit de tenebris inferni ⁊ de pote
ſtate pharaoīs ⁊ diaboli Iſt̄d debe
m⁹ diligent̄ cogitare Eccleſiaſti. xxix
Graciaꝫ fideiuſſoꝛis tui ne obliuiſ
caris. dedit enim ꝑ te animam ſu
am. fideiuſſoꝛ ille eſt chriſtus To
tus mundus captiuus tenebat̄ a

dyabolo ꝓpter peccatum pͥmi parē
tis ⁊ nullus erat ī mundo qui nos
redimere poſſet. Filius autem dei ie
ſus criſtus fideiuſſor noſter factꝰ
eſt vt nos redimeret. Sꝫ poteſt ho
mo ꝓ tam magnis rebus fidem ſu
am prebere. ꝙ oportet eū aliquan
do domū ⁊ hereditatem ⁊ q̄ñq₃ vitā
ꝓ redēpcione exponere. Sic fecit fi
deiuſſor noſter. vnde dicit Jhere. x
ij. Reliqui domū meam. dimiſi he
reditatē. dedi dilectam animā me
am ⁊ vitam meā in animaꝫ inimi
corum eiꝰ. Hugo. O homo cogita
diligenter quantū te deus dilexit.
olim cum non eſſes dilexit te vt cō
deret. cū pieras factuſ eſt homo vt
te redimeret ⁊ huiliauit ſe vt refor
maret ⁊ oſtenderet quantuꝫ te dili
geret. non niſi moriendo a morte te
liberaret Jſtd diligent̄ cōſiderauit
btā cecilia. Vñ legit̄ d ea Cecilia
v̄go glorioſa ex nobili genere ro
manorum orta ⁊ ab ipſiſ cunabul̄
in fide criſti nutrita. euāgelium cri
ſti ſemper gerebat in pectore ſuo
⁊ ea que ſcripta ſunt ī euangelio
de criſto ſcilicet de paupertate. na
tiuitate paſſione ſemper in corde
ſuo gerebat ⁊ a colloquijs diuinis
⁊ oracōnibus non ceſſabat. et vt
dn̄s ſuā caſtitatem cōſeruaret con
tinuo exorabat. Cum autē cuidā
nobili deſponſata fuiſſet noīe vale
rianꝰ ſemꝑ cogitabat qualiter do
mino ſuā pudiciciā ſuaꝫ ⁊ idues
ſe cilicō ad cutē deſuꝑ auratis veſti
bus ornabatur. Cū in domo parē
tū ſuoꝝ nobilium diuerſa genera
muſicorū reſonabāt. cecilia in cor
de ſuo ſoli domino decātabat dicēs
Fiat cor meuꝫ ⁊ corpus meum im
maculatum vt non confundar. Et
biduanis ac triduanis ieiunijs o
rans cōmendabat domino ſuam
pudiciciam. Sic patet qualiter di
ligenter beneficia paſſiōis xp̄i re
cogitabat Tertio debemus diligē
ter ignorantibus viaꝫ virtutis oſt
dere ⁊ docere. De hac diligencia di
citur Actuum. xviij. Apollo feruēs
ſpiritu loquebatur et diligēter do
cebat ea que ſunt iheſu. Sic beata
cecilia. diligenter docebat virum ſu
um infidelem ⁊ ad fidem conuertit
Vnd bene figurata eſt ꝑ mulierē
illam q̄ drachmā ꝑditaꝫ q̄ſiuit do
nec inueniret illaꝫ. drachma ꝑdita
pōt intelligi d aīa valeriani quā ce
cilia diligenter queſiuit quādo eū
diligenter inſtruxit ⁊ eam inuenit
quādo eam ad penitenciā ⁊ ad ba
ptiſmū reuocauit Nam de ea legit̄
ſic. Venit nox in qua ſuſcepit cum
ſponſo ſuo cubiculi ſecreta ſilencia
et ita cecilia euꝫ valerianum alloq̄
tur dicēs. O amātiſſime iuuenis.
ſecretū habeo tibi dicere dum iura
ueris illd obſuare ſecrete. iuāt va
lerianus Ac illa Angelū dei habeo
apd me q̄ nimio zelo cuſtodit cor
pus meum. et ſi tetigeris me te in
terficiet. Si autē cognouerit ꝙ me
caſto amoē diligis. diliget te Cui
ille. Si vis vt credaꝫ verb̄ tuis oſt de
mihi angeluꝫ. ⁊ ſi vere probauero
ꝙ angelus ſit faciam qd hortaris
Si autē viꝝ alium diligis. te ⁊ illū
gladio feriam. Cui cecilia. Si in ve
rum deū credideris et te baptiſari

p̄miſeris ipſuȝ videre valebis. Va
de igitur in tercium miliarium ab
vrbe ad viam que appia nuncupa
tur ⁊ pauperibus quos ibi inue
nies dices Cecilia me miſit ad vos
vt oſtendatis michi vrbanum epi
ſcopū ⁊ illi dices oīa verba mea
⁊ cū ab illo baptiſatꝰ fueris et ad
me redieris angelum dei videbis.
Tunc perrexit valerianꝰ illuc ⁊ ſcḋm
p̄cedentia ſigna inuenit ſcū̄m vrba
nuȝ Cumq̄ ſecū ſtaret ⁊ verba ceci
lie reuelaret. apparuit ei quidaȝ ſe
nex in veſtibus albis tenens libꝝ
aureis litteris ſcriptū. Quē videns
ille cecidit territus ad terram. quē
cū ille leuaſſet fecit eū legere. vnꝰ
deus. vna fides. vnum baptiſma.
vnus dominꝰ ⁊ pater omniuȝ qui
ſuper omnes ⁊ ſuper omnia et in om
nibus nobis. Cumq̄ legiſſet dixit
ei ſenex. Credis illa eē̄ Ille ait. Nō
eſt aliud quod verius credi poteſt
ſtatim ille diſparuit Et beatꝰ vrba
nus ipſum baptiſauit ⁊ ad ceciliā
remiſit Qui rediens inuenit ange
lum cū ea in cubiculo loquētē. An
gelus autē habuit duas coronas
de lilijs ⁊ roſis. vnam cecilie tradi
didit alteraȝ ſibi dicens Coronas
has inmaculato corpe ⁊ mundo
corde cuſtodite. q2 illas de paradi
ſo dei attuli. nec vnq̄ marceſcent
nec odorem amittent. nec ab alijs
niſi quibus caſtitas placuerit vi
deri poſſunt Tu autē valeriane q2
verbis cecilie credidiſti pete quod
cūq̄ volueris ⁊ accipies. Cui ille.
nihil in hac vita deſidero. niſi q2 fra
ter meus tiburcius etiā conuertatur

Cui angelus Ita fiet ⁊ ambo coro
naȝ martirij accipietis. Tūc frater
eius tiburcius venit dicens. Miror
vnde odor roſarum ⁊ liliorū tū̄ veniat
Cui valerianꝰ. Coronas de roſis ⁊
lilijs habemꝰ quas videre non po
tes niſi in criſtū credens baptiſatꝰ
fueris Tunc cecilia incepit eū in fi
de docere et de criſto multa dicē At il
le. q̄ ſic nō credit peritꝰ pibit. Et ipſe
orabat dicēs. Miſerere mei ⁊ pduc
me ad baptiſmū. q̄ cū eēt baptiſa
tus dixit ſe angelū in baptiſmo vi
diſſe. Tūc tiburcius ⁊ valerianꝰ ce
perūt xp̄ianos quos almachiꝰ oc
cidit ſepelire. quos cū ille argueret
reſponderūt ſe eē xp̄ianos. ppt q̄d
fecit ipſos decollari. ⁊ q̄dam vir noīe
maximꝰ. vidit aīas eorū ab ange
lis in celū portari Statī credēs bap
tiſatꝰ eſt. quē fecit almachiꝰ plūba
tis cedi quo vſq̄ exhalaret. Deinde
adducta ē cecilia. cū dijs ſacrificarē
nollet iuſſa eſt decollari. Cūq̄ appa
ritores flerēt q2 taȝ pulchra puel
la ſe morti traderet. Illa dixit. Boni
iuuenes ſic nō eſt vitaȝ perdere ſꝫ mu
tare. dare vitā trāſitoriā ⁊ recipere
eternā Et incepit de vita eterna p̄dica
re q2 iuuenes illi ⁊ plꝰ q̄. cccc. homi
baptiſma receperūt. Tūc almachiuſ
vocās ceciliā dixit. Cuiꝰ cōdicōis
es. Que reſpondit nobiliſſima ⁊ nul
lius ꝓpria. libera ſū. Cui almachiꝰ
ignora cuius poteſtatis ſum. Illa
dixit. Poteſtas tua ē quaſi veſica
vēto plēa quā ſi acus pupugerit
in nihilū rediget. Amalchiꝰ ait. in
felix. ignoras quoniā habeo pote
ſtatem mortificandi et viuificandi

Cui illa nūc ꝓbabo te eſſe mentitū
viuentes ei poteris mortificarē· mor
tuos autem nō potes ſuſcitare Cui
almachius· depone amētiā tuam
⁊ ſacrifica dijs Cui cecil'· tu inſan⁹
es· q͛ lapides dicis eſſe deos tuos·
Tunc irat⁹ almachi⁹ iuſſit eam ꝑ
integrā noctē i bulliēti oleo cruci
ari in quo q̄ſi in loco frigido illeſā
permanſit. Qd audiens almachi
us iuſſit ibi eam decollari· quam
ſpiculator tribus ictibus in collo
pcuſſit tamē caput eius amputarē
nō potuit Et q͛ decretū erat ne q̄rtū
ictū decolland⁹ reciperet eā ſemiuiuā
carnifex reliq̄rat· Per triduū autē
ſupuiuens oīa q̄ hēbat paupib⁹
tribuit· ⁊ oēs quos ad fidem ꝯuer
terat vrbano epō ꝯmēdauit ⁊ in do
mino requieuit Scūs autē vrbanus
corp⁹ eius ſepeliuit ⁊ domū eius vt
rogauerāt in eccliā ꝯſecrauit· Paſ
ſa ē aūt circa ānos domini· cc·xxiij

De ſcā katherina. f·lxxxij

Dilectus meus
michi ⁊ ego illi Can̄· ij· In
iſtis verbis notatur mutua dilectō
que erat inter xp̄m ⁊ ſponſā ſuam
katherinā· Sciēdū aūt q͛ b· kathe
rina xp̄m tripliciter dilexit Primo in
hoc q͛ ꝯtumeliā xp̄o factā ſuſtinē
nō poterat Anſelm⁹ q̄to q̄s alium
diligit tanto de bono ei⁹ gaudꝫ ⁊ de
malo eius ꝯturbat⁊ hoc ꝓprie dici
tur zel⁹· Hāc dilectōnem hūit ma
thathias de quo dr̄ ꝑ· Macha· ij·
cū videret iudeum ſacrificare idolis
in ꝯtumeliā dei· zelo accēſus eū inter
fecit· Hunc zelū habuit etiā btā
katherina· Vn̄ de ea· legit̄ btā ka
therina erat coſti regis filia· et pa
rentibus ſuis defunctis in palacio
ſuo cum alijs reſidebat ⁊ ſoli xp̄o
ſuiebat· Maxenci⁹ aūt alexādriā
veniens omnem pp̄lm conuocauit
vt ydolis immolarent, Quod cū di
dicisset btā katherina zelo diuini
amoris accēſa illuc ꝑperauit ⁊ au
dacter impatori dixit· Si deum cre
atorem tuū agnoſceres merito te
ſalutare deberē· nūc aūt q͛ deū tu
um nō cognoſcis ſ3 idola colis· iō
nulla dignus es ſalutacōne· Stās
q͛ ante ianuā templi ꝑ varias con
cluſiones ſilogiſmorū· allegorice
⁊ methaphorice diſerte ⁊ miſtice
multa cum ceſare diſputauit· Deīn
de rediens ad commune colloq̄um
dixit· hec tibi tanq̄ ſapienti ꝓferre
curaui· Nūc ergo quare in caſſum
ꝯgregaſti hanc multitudinē ad co
lendam ſtulticiam ydolorū· Mira
ris hoc templū manu artificū ope
ratū Miraris ornamenta precioſa
que velut puluis āte faciē venerūt
Mirare poci⁹ celū ⁊ terram mare ⁊
omnia que in eis ſunt· Mirarē orna
menta celorū ſolē videlicet ⁊ lunā
⁊ ſtellas Mirare inq̄ curſum eorū
quomō ab inicio mundi vſqꝫ ad fi
nem currūt Et cogita quis ſit qui
talia creare poſſit· ⁊ inueniēs q͛ dij
tui qui ſūt lapides ⁊ ligna talia nō
fecerunt· ſ3 vn⁹ eſt verus deus qui
talia creauit ex nichilo ⁊ oēs alij
ſunt demonia Ipſe verus eſt deus
qui omnia creauit ⁊ de celo deſcēdit
⁊ fact⁹ eſt hō ⁊ ſāguine ſuo nos re

mit de morte eterna. hoc eſt iheſus
criſtus quem criſtiani colunt. Ad
hec rex ſtupefactus ait. Sine o muli
er. ſine nos finire ſacrificiū noſtꝝ
⁊ poſtea te audiemꝰ. p̄cepit ergo
eam ad palaciū duci ⁊ diligenter
cuſtodiri. admirans nimium eius
prudentiam ⁊ corporis pulchritu
dinē. Erat enī ſpecioſa valde ⁊ in
credibili pulchritudie omniū ocu
lis admirabilis videbatur. Veni
ens igitur ceſar ad palaciū. dixit
katherine. Audiuimꝰ tuam eloquē
ciā ⁊ mirati ſumꝰ tuā prudentiam
ſed in deorum ſacrificijs occupati
omnia plena intelligere nequimꝰ
nunc autē ab inicio ꝓgeniē tuam
requirimꝰ. Et ſcā katherina ad hec.
Scriptū eſt. Non te collaudes ne te
culpaueris ipſe. Hoc faciunt ſtul
ti quos gloria vexat inanis. Cōfi
teor tamen meam ꝓgeniem. nō cu
more iactātie. ſed humilitatis amo
re. Ergo ei ſū katherina Coſti filia
que q̄uis in purpura nata et libe
ralibꝫ diſciplinis nō mediocrit̄ in
ſtructa. hec tamē omnia ꝯtempſi ⁊
ad dn̄m ih̄m ꝯfugi. Dij autē quos
colis nec te nec alios iuuare pn̄t. Cui
rex ſi iſta eſt vt aſſeris. Ergo totꝰ
mūdus errat ⁊ tu ſola verū dicis.
cū tamen in ore duorū vel triū omne
teſtimoniū ꝯfirmet. Si angelꝰ eſſes
cſi celi a virtus. adhuc tibi crederē
nemo deberet. quanto minꝰ cum fe
mina fragilis eſſe ꝓberis. Cui
illa. Ne obſecro ceſar a furore te vin
ci ꝑmittas. In ſapientis animo nō
ſtat turbacō dira. tu ſi aīo rexeris
rex es. ſi corpore ſeruus es. Videns

autē ceſar ꝙ eius ſapie obuiare nō
poſſet. mandauit occulte ꝑ oēs ꝓ
uincias vt oēs ſapientes ſeculi ad
pretoriū alexandrie feſtinanter veni
rent. Adducti ſunt ergo de diuerſis
ꝓuincijs quinquaginta oratores. q̄
omnes mortales in omni mūdana
ſciencia ⁊ ſapiētia excellebāt. Qui
bus interrogantibꝰ cur de tā remo
tis locis euocati fuiſſent. Rn̄dit ce
ſar. eſt apud nos puella ſenſu et
prudentia incōparabilis. q̄ oēs
ſapientes ꝯfutat ⁊ deos noſtros
demones eſſe affirmat quā ſi ſupē
raueritis cū honore magno ad ꝓpria
remeabitis. ¶ Ad hoc vnus indig
natꝰ ſtomachanti animo rn̄dit. O
magnum imperatoris concilium.
qui ob vniꝰ puelle ꝯflictū ſapien
tes huius mundi de remotis ꝑtibꝰ
aduocauit. cum vnus ex noſtris
clientibus eā leuiſſime poterit cō
futare. Et rex poteram quidem ⁊ vi
hanc ad ſacrificiū impellē ſed me
lius iudicaui vt veſtris argumen
tis penitus confutaretur. ¶ Cui illi
dixerunt. Adducatur ergo coram
nobis puella vt ſua temeritate con
uicta nunq̄ ſe ſapientes vidiſſe
agnoſcat preter hodie. Sed cum v̄
go certamen quod ſibi imminebat
didiciſſet. totā ſe domino commē
dabat. Sic patꝫ prima dilectō quā
habuit kath. quia contumeliam
domini ſui audire non poterat. Cō
tra hanc dilectōnē oſtendit ei do
minꝰ dilectōnem ſuam qua eā ecō
tra dilexit. in hoc ꝙ ei angelum de
celo miſit. Veniens ad eā angelꝰ
conſolans eam dixit. Conſtans.

eſto q̄uia dominus tecū eſt. Quin
quaginta enim ſapientes adducti
ſunt vt tecum diſputent. ſʒ dn̄s da
bit tibi ſapientiā cui null9 reſiſte
re poteſt. Inſup omnes ad fidē cō
uertens ipſos ante te ad regnum
celorum per palmā martirij deſti
nabis Sequēti die bt̄a ka. ante re
gē ducitur ⁊ dixit imꝑatori. Quali
iudicō contra vnā puellā q̄nqua
gīnta oratores apponis. quos ⁊ ꝓ
victoria remunerandos ꝓmittis ⁊
me ſine ſpe mercedis pugnare cō
ꝑellis erit tn̄ mihi dominus ihs cri
ſtus qui eſt ſpes ⁊ corona ꝓ ſe cer
tanciū. Verum cū oratores deū fie
ri hominē aut pati impoſſibile dice
rent. virgo hoc a gētilib9 predictū
eſſe oſtendit. Nā plato aſtruit de
um circūrotundū ⁊ decurtatum Si
billa quoqʒ ſic ait. Felix ille deus
ligno qui pendet ab alto. Cum er
go virgo cum oratoribus ſapien
tiſſime diſputaret ⁊ eos aptis ra
cōnibus cōfutaret. obſtupefacti il
li. ⁊ quid dicerent nō inuenientes
muti penit9 ſunt effecti. Tūc irat9
rex vehementer Cui vnus eorū ait
Scias o rex ꝙ nunq̄ꝫ aliquis ꝯtra
nos ſtare potuit quin ꝯtinuo vice
retur Hec autē puella que ſpū ſan
cto ēpleta eſt ſic nos ꝯuicit vt nos
ei r̄ſpondere nō poſſum9 ⁊ fatemur
eam verū dixiſſe ⁊ nos omnes cre
dimus in vnum verū deum ihesum
criſtum. Audiēs hec tirān9 nimio
furore ſuccenſus. omnes in medio
ciuitatis iuſſit cremal. At virgo ip
ſos cōfortans ad martiriū cōſtan
tes effecit ⁊ de fide diligēter iſtruxit

Et cum dolerent ꝙ ſine baptiſmo
decederēt. virgo r̄ndit. ne timeatis
quia effuſio veſtri ſanguinis vob
baptiſm9 reputabitur. Cum ergo
ſigno ſancte crucis muniti flāmis
fuiſſent iniecti. ita animas domio
reddiderunt vt nec capilli nec veſti
menta eorū ab igne lederentur Se
cūdo dilexit beata ka. xp̄m in hoc.
ꝙ omnia bona mundi ꝓpt̄ eum cō
tempſit. Vnde ſequit̄. poſt hoc im
pator furorem ſuū temperans vir
ginem blandicijs ⁊ promiſſis im
molare volens ait. O virgo gene
roſa conſilijs meis adquieſce ⁊ ſe
cunda poſt reginam meam eris in
regno meo. Cui illa. deſine talia lo
qui. ego enī me ſponſā criſti tra
didi ⁊ ab ei9 amore nec blandimē
ta nec promiſſa nec tormenta pote
runt me auertere. Tunc iratus fecī
eam denudari ⁊ ſcorpionib9 cedi ⁊
ceſam in obſcurum carcerē inclu
di ibiqʒ duodecī dieb9 cruciari. Sic
patet ſecunda dilectō quā habuit
bt̄a ka. ad criſtum. quia ꝓpter ei9
amorem omnia cōtempſit. verbe
ra ⁊ carcerem ſuſtinuit Contra hoc
oſ̄dit ei xp̄s aliam dilectionē et
maiorem q̄ꝫ ante Nā ante miſerat
ei āgelū ad cōſolandū mō venit ad
eā criſt9 cū magno lūie conſolans
eā ⁊ dixit Agnoſce filia creatorem
tuū ob cui9 amorē talia ſuſtinui
ſti. cōſtans eſto qꝛ ego tecū ſū et
ſic diſparuit ꝑ duodecī aūt dies co
lūba de celo ei cibū apportauit. Ac
cidit aūt vt ipator ꝓpter negocia q̄
dā exiret ⁊ regīa cū porphirio me
dia nocte ad carcerem veit ⁊ vidit

cārcere; cū magno lumine ⁊ ange
los dei vulnera eius pungentes.
Quib⁹ virgo p̄dicans xp̄m ad fi
dem eos cōuertit ⁊ porphiri⁹ cum
ducentis militib⁹ baptiſma ſuſce
pit. Tercio dilexit beata ka. xp̄m
in hoc. ꝙ ꝓpter amorē eius morte;
ſuſtinuit vt legit̄. Reuerſus qȝ rex
fecit ea; corā ſe duci. dixitqȝ ei. De
duob⁹ vnū elige. Aut diis ſacrifi
ca ⁊ viuas ⁊ regina ſis. Aut diuer
ſis ſuppliciis te interire faciā. Que
ait. Quecūqȝ enim potes excogita
⁊ non differas: qꝛ carne; meam ⁊
ſanguinē meum xp̄o ſponſo meo
offerre deſidero. qui ſeip̄m i cruce
ꝓ me obtulit. Tūc quidā prefect⁹ fu
renti regi perſuaſit vt q̄tuor rotas
ſerris ferreis ⁊ clauis acutiſſimis
circūſeptas p̄pararet vt eā tam hor
ribile tormentū deſecaret ⁊ ceteros
xp̄ianos tam dire mortis exēplū
terreret. Ordinatūqȝ eſt vt due ro
te vno ordine voluerentur. due au
tem ecōtrario impetu agerentur.
Tūc orāte virgine angel⁹ dn̄i tā
to impetu rotas illas concuſſit: vt
quatuor milia gentiliū interirent.
Regina ergo currēs regē increpa
uit ⁊ ſe xp̄ianā fatet̄. Rex ergo ira
tus p̄cepit eam ſtatim p̄mo extra
ctis mamillis decollari. Iterū dixit
rex ad virginē. Sacrifica diis ⁊ re
gina eris. aut caput tuū amittes
Cui illa. fac quecūqȝ animo conce
piſti. parata ſum omnia ꝓpter deum
ſuſtinere. Sic patȝ tercia dilectio be
ate ka. que morti ſe expoſuit ꝓpter
xp̄m. Cōtra hanc dilectōem exhi
buit ſibi xp̄s maximā dilectōem
in hoc ꝙ in hora mortis ſue affuit
⁊ animā ſuam in regnū celoru; ꝑ
duxit ⁊ corp⁹ eius ab angelis ad
montē ſynai portari iuſſit vnde ſe
quitur. Cu; beata ka. ad locū paſ
ſionis veniſſet. flexis genib⁹ ⁊ ere
ctis oculis in celū orauit dicēs. O
dn̄e iheſu xp̄e ſpes ⁊ ſalus omniū
in te credentiū. obſecro te vt quicū
qȝ paſſionis mee memoriā egerit
ſiue in exitu anime ſiue in nc̄itate
me inuocauerit. tue ꝓpiciationis
cōſequatur effectū. Facta eſt vox
de celo dicēs. Veni dilecta mea co
lūba mea ecce tibi ianua celi aper
ta eſt. Nam ⁊ hiis qui paſſiōem
tuā celebrauerint opē; de celis in
nc̄itate ꝓmitto. Hoc dicto collum
extēdit ⁊ eſt decollata. Fluxitqȝ lac
de corpe eius ꝓ ſanguine in ſignū
puree v̄ginitatis ſue. Angeli aute;
corp⁹ eius in aera ſubuehētes. ad
montē ſynai itinere plusq̄ viginti
dierū deduxerūt ⁊ ibidē honorifice
collocauerūt. Ex cuius oſſib⁹ inde
ſinēter oleum manat qđ cunctoꝝ
debiliū membra ſanat. Paſſa eſt
autē circa ānos domini. ccc. x. Ro
gemus.

¶ Parat⁹ cōtinēs
ſ̄mones de ſanctis ꝑ anni circulū
Explicit feliciter.

Tabula ſiue directorium ſermonū pati de materijs ſm alphabeti ordinē ī quolibet ſermone ɔtētis ad dei laudem incipit feliciter

Abſtinētes et ama cerātes carnē ſuā moriunť ſpūaliť p domino ſermone. lxv.
Abſtinendum eſt ab vxoribus certis tpib9 ⁊ locis ⁊c. ſ. xxxiiij
Abſtinencia carnaliū deſideriorū duo faciunt. ſ. lxxxiij.
Acidia facit homini multa mala. ſermone. xcvi.
Acidioſos ad amorem accendere mittitur ſpūſſcūs. ſ. xciij.
Aduentus domini quadruplex. ſermone. pmo.
Aduentui dñi in mentem ſūt tria necāria. ſer. xv
Aduentū dñi debem9 expectare tribus modis. ſ. di
Aduerſa libenť ſuſtinere debem9 intuitu paſſiōis xpi. ſ. lxxxi
Agnus dei ihesus ſeptem vicib9 p nobis fudit ſanguinem ſuum. ſermone. xxv.
Agno veteris teſtamenti cōpatur xps. ſ. lxxij.
Agni paſchaľ immolacio. ſermone. ſ. lxxvij
Ale due quibus volaē debem9 poſt chriſtum. ſunt duplex caritas ſermone xc.
Ambulare bñ volēti homini mľta ſunt necāria. ſ. cxxxiij.
Ambulare volentib9 ad vitam eternā plura ſūt necāria. ſ. ciiij
Angeľ in celo expediēs fuit mors xpi. ſ. lxix.
Anīe dānate ſup oīa deplorant tēpus neglectū. ſer. ij.
Animam hoīs implere non ſufficit orbis terrā. ſer. xlviij.
Anima vna vix ſaluať inter decē ſermone. lv.
Anima fidelis eſt vinea dei ſermone lvij.
Animam ſuā occidit homo trib9 modis. ſermone. ciiij
Antixps quatuor modis decipiet homines. ſer. ix.
Appetūtur multa ab homīnb9 ſermone. cxxxvi.
Aquam multiplicē dat domin9 ſermone. lxi
Aquila ⁊ accipiter quō renouanť ſer. lxxviij.
Aquile ɔpatur xpus ꝓpter ei9 proprietates ſer. xc.
Arguentes habet hō ꝓpriā cōſcienciam. deū ⁊ ꝓximū. ſ. lxxxv.
Arguit de9 hoīem triplicit. ibidem
Aſcenſio xpi fuit tribus iocunda. ſer. xci.
Auaricia excecat hominē. ſ. lxiiij
Auaricia facit hominem omnia deſiderare. ſermone. xcvi
Audire debet homo aurib9 mētis que tria cum iuxta crucē ſteterit ſermone. lxxvi
Audiūt vocē domini quatuor genera hominum. ſer. cxv.
Baptiſta iohānes cōmendať ī tbus a criſto. ſ. xij.
Baptiſauit iohānes xpm ſ. xxvi.

Baptiſmatis aqua ē hōimi ad ſalutē neceſſaria. ſ. lxi.
Benignitas dei circa pctōres magna eſt. ſ. lxvij.
Beſtie tres ſunt que legūnt oues infeſtare. ſ. lxviij.
Beſtie quatuor prudētes ſer. cxlv.
Bona ꝑ bonis reddentes mali non ſunt. ſ. xxxv.
Bona ꝑ malis reddentes ſunt optimi. Ibidem.
Bona tēpalia ſunt tanq̄ corpis veſtimenta. ſ. lxi

Caritas eſt nobis neceſſaria ꝓpt multa q̄ ipa eſt mater virtutū. ſer. xxxix.
Caritatem ſeruarē volētib9 duo ſūt neceſſaria. ſer. xlvi.
Caritas patris ꝯſiſtit in tribus Sermone. cv
Caritatis octo ſunt ſigna ſermone. cxlix.
Cathena eſt duplex. ſer. liiij
Clamor triplex legitur ī ſacra ſcriptura. ſer. xlv.
Cena dn̄i quō facta ſit. ſer. cvi
Cecus eſt pctōr nō vitēs infernī penam. ſer. lix.
Credo in deū exponitur per totum ſermone. ci.
Cicatrices vulnerū ſuorū ſuabit xp̄s in iudicio ꝓpter multa ſermone. xxiij.
Circūciſio inſtituta fuit contra originale pctm̄ ſer. xxv.
Ciuitatis in alto poſite ſunt q̄tuor ꝯmendabilia. ſer. lxij
Ciuitas celeſtis ꝯmendatur in multis. Ibidem.
Cogitacō hominis verſari debet circa quatuor. ſer. cxliiij
Columba habet ſeptem ꝓprietates ſermone. xxvi.
Columbe ſpeciem ſpūſſctūs accipere quare voluit. Ibidem.
Compaſſionem in nobis ꝓuocancia ſunt tria. ſer. lxx
Confeſſionis virtus eſt magna ſermone. xxix
Confeſſionem in nobis ꝓuocācia multa ſunt. ⁊ plura alia de cōfeſſione. ſermone. lxxxviij.
Confeſſioni q̄ ſit recta ſunt multa neceſſaria. ſer. cxxx.
Coniugium multas requirit cōdiciones ſer. xxxiiij
Conſciēcia mala. nulla pena grauior: ſer. xciij.
Corpus chriſti qualiter accipe debemus. ſermo. lxxvij.
Corpus chriſti recipiens qualis eſſe debet. ſer. lxxviij
Corripiendi ſunt proximi dupliciter ſermone. lxxxv.
Cuſtodire debet homo quīnq3 ſenſus ſuos ne intret pctm̄. ſer. lvij
Currere debemus quatuor modis vt ꝯprehendamus ſer. xli
Crux chriſti cōparatur naui ꝓpter quatuor. ſer. xxxviij

Damnatorū pene ſunt decem ſmone xl.
Damnū3 multiplex incurrit homo per peccatum. ſer. cxix. ⁊ cxxij.
Dat chriſtus abundant neceſſaria largiter. ſer. lxxxix
Deſperarē ſolēt quatuor genera hominum ſer. cl.

Detractionē vitare debemus ꝓpter
mlta. ⁊ ibidē vide mlta de detracto
ribus. ſ.lxxxvi.
Detractoꝛ etiam dr̄. fur. ſ.c.
Dyabolus plus tēptat deo ſeruire
incipiētes ꝙ alios. ſ.li.
Dyaboli temptacōni reſiſtendum
eſt multis modis. ibidē.
Dyabolus facit ſic circa hominē ſic
lupus circa ouē. ſ.lix.
Dyabolus multis modis temptat
homines. ſ.cxlvij.
Diem mortis timere debem⁹ ꝓpter
tria. ſermone.dv.
Dilectōem ſuām oñdit nobis xp̄s
multis modis. ſer.cvij.
Diligere debem⁹ p̄rimū tripliciter
ſermone. cix.
Diligend⁹ eſt de⁹ tribus modis.
ſermone. cxlij.
Diligere d̄bem⁹ deum quatuoꝛ mo
dis. ſer.cxxxij.
Dimittit chriſtus tribus modis.
ſermone. .xx.
Diuicie pungūt animā ſicut ſpine
ſermone. xlv.
Diuicie ſunt cōtemnēde propt̄ mlt̄
ta. ſer.cviij.
Doloꝛ tam amarus nunꝙ fuit ſicut
xp̄s ſuſtinuit. ſer.lxxv.
Dona ſeptem ſpūſſancti ꝯtra ſep
tem pctā mortalia. ſer.xcvi.
Dormire dr̄ homo exiſtens in pctō
mortali ꝓpter multa. ſer.iij.

Ebrioſi ⁊ gulo
ſi non ſunt xp̄i. vide exem
plum. ſer.lxxxij.
Eccl̄ia dicitur vinea dei. ſer.lvij.
Elephas ſigficat quelibet iuſtum
ſermone. .cxvij.
Excecāt hoīes quīꝙ vicia ſ.lxiij.
Exēpla diuerſa miſit ⁊ adhuc mit
tit nobis deus. oſtendencia dilecti
onis ſue ſignum erga nos. ſermo
ne. xcviij.
Eukariſtie ſacramētum vide. ſermo
ne. .cvi.

Facies dei ſup
oia deſiderābilis ē ꝓpt̄ tria
ſermone. xiij.
Fatuitates hominum oſtēduntur
in tribus viris. ſer.xiiij
Febris ſignificat peccatū moꝛtale
ſermone. .cxlviij.
Fenū eſt oīs hō. ſer.xliij.
Flere debe⁹ multiplicit̄ ſer.xxxiij.
Flere debem⁹ libenter ꝓpt̄ fletus vti
litatem. ſer.cxxvi.
Fides neċāria eſt nobis ꝓpter mul
ta. ſer.ci.
Fiduciā noſtram ponere debem⁹
in deo. ſer.cxxix.
Filij parentib⁹ ꝙ non ſubueniāt
multum diſplicet deo. ſer.lx.
Filius ſequitur patrem ꝓpt̄ duo.
ſermone. lxviij.
Furum tria ſunt gn̄a ſer.c.

Gaudiū ē mul
tiplex. ſer.xiiij
Gaudere in delicijs mūdanis eſt
malū ꝓpter tria. ſer.xiiij.
Gaudia mūdana fugiētes cōſola
tur de⁹. ſer.xx.
Gaudio duplici conſolatur ſuos.
dn̄s. ſer.lxxxiij.
Gaudium ſpūale puenit ex trib⁹
et multa ibidem de gaudio. ibidē

Gladius ſignat vltimā ſentenciā iudicis. ſer. lv.
Grās agere debemus deo de quatuor. ſermone. cxli.
Gloriantur multi multipliciter. ſed male. ſ. xliiij.
Gula facit ſenſus ebetes. ſermōe. cxvi.

HOmo habet tres hoſtes qui ſemp inſidiantur ei. ſer. iij.
Hominū tria genera cōſolatur deus. ſermone. xx.
Hominem fieri filiuz dei multa faciunt. ſer. xxij.
Homo triā debet oſtendere. ſermone. cxxxiiij.
Honorare debem9 xp̄m multis modis. ſer. lxxi.
Hoſtes tres ſunt anime. ſermone lxiij.
Hoſtem triplicem habemus. ſermone. lxv. et ſ. ci
Humilitatis tres ſunt gradus. ſermone. xvi.
Humiliauit ſe fili9 dei quinqꝫ modis in natiuitate. ſ. xix.
Humiles et abiectos cōſolatur de9 ſermone. xx.
Humilitas eſt triplex. ſ xxxij. et ſermone. cxxxix.
Humilitatem prouocancia ſunt multa. Ibidem.
Hūilitas et cōfiteri et reſiſtūt temptacionib9 dyaboli ſ. li.
Humilitatis vtilitas eſt multiplex ſermone. cxi.

IEiunium fugat temptacionem dyaboli. ſ. li.
Ignorancia eſt triplex. ſermone. ciij.
Ignis ſignificat concupiſcenciam ſermone. lv.
Illuſus fuit chriſtus corā multis. ſermone. lxxiij.
Incarnacio dei fuit mirabilis propter duo et plura alia. ſ. xxxi.
Ingratitudo eſt mala beſtia. ſermone. cxli.
Inimicorum dilectio facit hominē filium dei. ſ. xxij.
Inuenitur xp̄s a trib9 generibus hominum. ſ. xvij.
Inuenire volens deum. tria debet habere. Ibidem.
Inuidia et ira excecant hominē ſermone. lxiiij.
Ira duplex bona et mala et multa ibidem de ira. ſ. cxviij.
Iudicium extremum timendū eſt propter multa. ſ. xix.
Iudicio extremo fiēt terribilia ſermone. decimo.
Iudicium duplex. ſ. xi.
Iudici fuit xp̄s pn̄tatus ſeruicib9 ſermone. lxxiiij.
Iudicij diem timere debemus. Sermone. clv.
Iurare valde malū ē ſ. xxviij.

LAcrimarū multa vtilitas. ſ. cxxvi.
Lapidi cōparatur peccatum propter multa. ſ. lxvij.
Lauari debemus propter tria. ſermone. liiij.
Lepra ſignificat immundiciā peccati. ſ. liij. et. cxxxiij.

Lingua habet aromata ſua.
ſermone. primo.
Linguam nr̄am refrenare debem⁹
a tribus ſ. lxxxvi
Liberalitas ⁊ pietas ihesu excedit
oim criminum qualitatem. quan̄ti
tatem ⁊ immensitatem. ſ. xxviij
Loquens debet attendere quatuor
ſermone lxxxiiij.
Loquendi rō quadriptita. Ibidē.
Lucem videre non pn̄t tria genera
hominū ſer. xxvi.
Luca compatitur christus propter
multa. Ibidem.
Lux ⁊ lumen dint. ſ. xx.
Luxuria excecat hominem. ſ. lx
iiij. ⁊ ſmone. xcvi.
Luxuria fugienda eſt ꝓpter mul
ta ſer. cxxiij

Mandata dn̄i de
cem ſunt. ſ. cxxxi.
Manſuetudinis viam ambulare
debemus ſ. cxxxix
Manus habet aromata ſua.
ſermone. primo.
Manus ſuas oñdit xp̄us in cruce
multis modis. ſ. xxxvi.
Manus domini ſūt quadruplices
ſermone lxxx.
Mari mūdus compatur propter
duo ſ. lxiij.
Maria habuit tres amariſſimos
dolores in paſſione xp̄i ſ. lxxv.
Maria virgo triplicē cordis ama
ritudinē habuit. ſ. lxxvij
Mendacium vitarē debemus ꝓpter
multa. ſ. xxxvij.
Mendaciorum octo ſunt genera
ſermone lxxxvi.
Mirabiliſſima dei ſup oīa duo ſūt
ꝗuis alias infinita. ſ. xxxi.
Mie opa ſunt ſeptem. ſ. xviij.
Miſericordia facit hominem filiū
dei. ſer. xxij.
Miam ſuam oñdit xp̄s circa nos
multis modis. ſ. xxiiij.
Miſericordes debemus eſſe in tri
bus. ſ. xxix
Miſericordie ſunt multe vtilitates
ſermone ſ. cxiiij.
Miſſe expoſitio ſatis pulchra.
ſmone ſ. lxxiiij
Mori non poſſunt damnati.
ſermone xl.
Moriuntur quidam in domino. q̄
dam ꝓ domino. quidam cū domi
no. ſ. lxv.
Mors timenda eſt ꝓpter multa.
ſermone clvi.
Mors eſt quadruplex ſ. cxxi.
Mors xp̄i expediens fuit tribus
ſermone lxix.
Mortem xp̄i aggrauātia ſunt qua
tuor ſ. lxxiij.
Mulieres tres ſunt. mens. lingua
⁊ manus ſer. pri.
Mundicia valde placet domino.
ſermone xxix.
Mundicia adquiritur duob⁹ mo
dis. Ibidem.
Mundari debemus a pcc̄o. ⁊ hoc
multis modis. ſ. liiij.
Mundus impugnat nos tribus
vitijs. ſ. lxxix.
Murmurare quō dicitur q̄ ad reg
num celorum vocantur. ſ. xliij.

Nauis ſigñt cru
cem xp̄i multiplici racōne
ſermone. xxxviij.
Nācitas q̄drupler q̄ ſolet homines
ad clamādū ꝓuocare. ſ. lv.
Nubencium qualitas requirit tria
et multa alia de matrimonio ac.
ſermone. xxxiiij.
Nudat⁹ fuit xp̄us dupliciť. ſ. lxxij
Num⁹ ſigñficat aiaȝ. ſ. cxxxiiij.
Nupcie ſūt duplices. ſ. xxxiiij.
Ocium ꝛ pigri
cia vitanda ſunt propter
multa. ſer. xliij.
Ociū multa mala inducit. et pluri
mum homini nocet. Ibidē.
Oculis interiorib⁹ videre debemus
filiū dei in duplici ſpē. ſ. xix.
Opera miſericordie ſunt ſeptem.
ſermone. .xviij. a. cxx.
Opacōnis virtuoſe eſt bonus the
ſaurus. ſ. xlviij.
Opari debemus libenter ꝓpter ma
lum ocij. ſ. cxxxv.
Oracio deuota repellit temptacio
nem dyabolicā. ſer. li.
Orare deum habemus necꝫ ꝓpť duo
ſermone. .lxxxix.
Oracionē in nobis ꝓuocare debent
multa. ſ. cxv.
Oues ſequuntur paſtorem propť
duo. ſer. lxviij.
Ouis cōpacio ad xp̄m. ſ. lxix.
Oues ſuas cognoſcit xp̄us ex qua
tuor ſignis. ſ. lxxxij.
Panes quinqꝫ
ſpūales quib⁹ cibať aia.
ſermone. .clvi.
Panes ſeptē. ſer. cxx.
Paratus fuit fili⁹ dei ad oia ſuppli
cia vt nos liberaret. ſ. p̄.
Parentes debem⁹ honorare duob⁹
modis. ſ. lx. a. cxxxi.
Paſcit oues ſuas xp̄s multiplici
ter. ſer. lxviij.
Paſſio x̄ expediēs fuit hoib⁹ i mū
do. a hoc in multis. ſ. lxix.
Paſſionez xp̄i in mēoria tenere de
bem⁹ ꝓpter tria. ſer. cxvij.
Paſſio xp̄i reducit nobis ad me
moriam ꝓpter tria. ſ. lxxxi.
et ſer. cxxvij.
Pi ni ē de⁹ ꝓpť q̄tuor rōes. ſ. xlix.
Pacienciā diligē debem⁹ ꝓpť eius
multiplicē vtilitatē. ſ. xlvi.
Pctōr quilibet eſt mutus. cecus et
obſeſſus. ſer. lix
Pctā principaliter ſunt qnqꝫ q̄ ex
cecant hominē. ſ. lxiiij.
Pctōr excecatus viciorū ſordib⁹.
multis modis illuminať. Ibidē
Pctōrem ſanat xp̄s trib⁹ modis.
ſermone. .cxlviij.
Pctōr ſignificať p lazaꝝ mortuuȝ
ꝓpter duo. ſ. lxv.
Pctm̄ compatur lapidi ꝓpter mul
ta. ſer. lxvij.
Pctā mortalia ſūt ſeptē ſ. xcvi.
Pctā vitaē debem⁹ ꝓpter multiplex
malum. ſ. cxxij.
Peccant homines tripliciť ſ. ciij.
Pctm̄ in ſpm̄ ſanctū eſt q̄druplex.
ſermone. .ciij.
Pecunie theſaurus ē cōtemne d⁹
ꝓpter quatuor. ſ. xlviij.
Pēa dānandoꝝ ē multiplex. ſ. xl.
Pena paſſiōis xp̄i fuit multiplex.

ſermone. .lxx
Penitētes nos facere debent tria.
ſermone. .l.
Pnīa multas hʒ vtilitates. ibidē
Pnīaȝ plura ſunt q̄ ꝓuocant in no
bis. ſ.cxij.
Petūt homines quatuoꝛ mōis q̄d
ſolent impetrare. ſ.lxxxvij.
Preceptoꝝ dei decē expoſicō ⁊ tranſ
greſſio ꝑ exēpla ſ.xxviij.
Peregriꝰ quō ābulat. ſ.lxxxiiij.
Preparare debemꝰ nos q̄druplicite
ad q̄druplicē xͥ aduentū. ſ.iij.
Portatores q̄tuoꝛ hoīes portantes
ad infernū. ſ.cxxxviij.
Ptātem multiplicem oſtēdit dn̄s.
ſermone. .ciiij.
Prudentes quatuoꝛ creature repe
riuntur. ſer.cxlv.
Prudencia bōa ⁊ malā. ſ.xcij.

Q Verere chriſtū
Q volētī ta ſūt neccāria. ſ.xxx
Querendꝰ ē xp̄s tribꝰ mōis. ibidē
Querere debemꝰ regnū dei. qꝛ nihil
melius. ſ.cxxxvi.

R Acionez opoꝛ
tet reddere de oībꝫ. ſ.cviij.
Racōem reddere debemꝰ de multis.
ſermone. .cxxiiij.
Recidiuacio multa mala facit. ſer
mone. lxxviij.
Reges tres in monte viderunt ſtel
lam ⁊c̄. ſ.xxvij.
Regnū celoꝝ cōmendatur ꝑ qua
tuoꝛ cōdiciones ſ.lxij.
Regnum dei querendū ē. qꝛ nichil
melius. ſ.cxxxvi.
Relinquē debemꝰ duo. ſ.cxvi.
Renouari dꝫ homo ſpūaliter q̄tuoꝛ
modis. ſ.lxxviij.
Res aliqua ſolet diligi quatuoꝛ de
cauſis. ſ.cxlij.
Reuertere quāl dicitur ꝓpter qua
tuoꝛ racōes. ſ.quinto.
Rex xp̄s eſt potēs. eſt iuſtus ⁊ libe
ralis. ſer.xxviij.

S Acramenti ve
nerabilis fidem hr̄e debeꝰ
ſermone. lxxvij. ⁊ .cvi.
Sanguinem ſuum fudit xp̄us ſep
tē vicibꝰ. ſ.xv.
Sanguinis xp̄i multiplex vtilitas
ſermone .lxvi.
Stat dn̄s tribꝰ modis. ſ.xlvij.
Seruū ihēſu xp̄i faciunt hominem
multa. ſ.cxxv.
Signa q̄ndecim p̄cedencia iudiciū
extremum. ſer.ix.
Signū multiplex accipe poſſumꝰ
in filio dei. ſ.xxiij.
Scripta tria ſunt q̄ reddunt tribu
lacōem dulcem. ſ.vi.
Spūſſanctus miſſus fuit. ⁊ mittit̄
multis modis. ſ.xciij.
Spūſſanctus datus eſt ⁊ dat̄ mul
tis gn̄ibus hoīm. ſ.xcvij.
Spūſſanctus in multiplici ſpecie
eſt miſſus. ſer.xciiij.
Spūſſanctꝰ eſt vtilis ⁊ neccārius pec
catoribꝰ ⁊c̄. ſer.xcix.
Spūs duplex. bonus ⁊ malus. ſer
mone. .xcvi. ⁊ ſer.cij.
Somnꝰ duplex. .iij.
Somnꝰ nature eſt reprehenſibilis
q̄nqꝫ modis. Ibidē.
Soni dulciſſimi reſonabant de ci
thara xp̄i. ſer.lxxij.

Superbia excecat hominem . ſer
mone. lxiiij.
Supbia ē duplex ſ. cxxviij.
Superbia nocet homini in multis
ſermone. cxl. ¶ ſ. cxxx.
Surdus et mutus ſigt pctōrem.
Surgere debemus a duplici ſom
no. ſer. iij.
Surgere debemus ad quatuor.
ſermone. liij.
Suſpicionis iudicium vitandum
eſt ꝓpter tria. ſ. xi.

Tradidit ſpiri
tuſſanctus et etiā alij xpꝫ
in mortem. ſ. lxxv.
Temp⁹ neglectū maxīe deplorāt
anime dānate. ſ. ij.
Tēpis oportunitas nos dꝫ ꝓuoca
re ad pmam ſermone. l.
Temptationi dyaboli debemus re
ſiſtere multis modis. ſ. cx.
et ſermone. cxlvij.
Tenebroſitas ē ſeptīa pena dāna
torum. ſer. xl.
Terra ꝛ maria mouetur per tria.
ſer. lxxv.
Theſaur⁹ ē q̄drupler. ſ. xlviij.
Timor dn̄i eſt vtilis ad multa.
ſermone. clij.
Tribulacōes libēter ſuſtinere debe
mus ꝓpter multa. ſ. cxiij.
et ſer. cxxxvij.
Trinitatis ſancte miſteria a bene
ficia vide. ſ. cv.

Veritas eſt qua
drupler. ſ. cxliij.
Verbū dei audiētes quales ſunt.
ſermone. xcv.
Verba xp̄i octo in cruce prolata.
ſermone. lxxiiij.
Veſtis eterne glorie eſt quadrip
tita. ſ. xviij.
Vias tres docet nos dominus.
ſermone. cxxxix.
Viā quadruplicē docet nos xp̄s.
ſermone. clij.
Videbitur xp̄us duobus modis ī
futura vita. ſ. xix.
Vidꝫ deus ōnes homines in p̄ſenti
vita q̄druplicitʼ. ſ. cxlvi.
Vindictā in corde docemur n̄ tenē
et multa ibi d̄ vindicta. ſ. xxxv.
Vinea eſt triplex. ſ. lvij.
Vitam ſuā dedit xp̄s ꝓ nob̄ q̄tuor
modis. ſer. lviij.
Vita pn̄s ē pegrīnacō ꝓpter tria.
ſermone. lxxxiij.
Viuere debemus in xp̄o q̄tuor mo
dis. ſ. lxv.
Vocat nos dn̄s ad regnum celo꜄
multis modis. ſer. cx.
Voluntas dei eſt multiplex.
ſermone. xxix.
Voluntas dei conſiſtit in tribus.
ſermone. lij.
Voluntatē dei faciēs triplicē vtili
tatē cōſequit̄. Ibidē.
Vox triplex in aduētu x̄ ad iudici
um audiet̄. ſ. xci.
Vſure vide exempla. ſ. c.
Vtilitas multiplex fuit in ſangui
ne xp̄i ſ. lxvi.

Xp̄us venit in
hūc mūdū ꝓpē mlta. ſ. v.
Xp̄s cōpatur trib⁹ pulcherrimis
viris. ſ. abſoloni moyſi et ioſeph
ſermone. xiij.

Xp̄s multis modis oñdit humili
tatem ſuam: ſ.xvi.
Xp̄s cõpatitur lucique ꝑter multa.
ſermone. .xxi.
Xp̄z nõ inueniunt tria gn̄a homi
num. ſer.xxx.
Xp̄i natiuitas manifeſta fuit q̄tu
or mirabilib⁹ ſignis. ſer.xxxi.
Xp̄s extẽdit manum ſuam in cru
ce multis modis. ſer.xxxvi.
Xp̄s venit in mundum q̄tuor mo
dis. ſer.lvi.
Xp̄m debem⁹ ſequi quinqꝫ mõis.
ſermone. lxviij.
Xp̄s triplicem gr̄am nobis ex
hibuit. ſer.cv.
Xp̄s corpus ſuum ꝑ nobis tradi
dit duob⁹ modis. ſ.cvi.
Xp̄s fudit ſanguinem ſuum duo
bus modis. ſer.cvi.

**Et ſic ẽ finis laus
xp̄o neſcia finis.**

dns michi adiutor no timebo quid faciat
mihi

cui loquatur et quo homo [illegible] debet

quid i

liber iste [illegible]

Modo coronatur et incipiut